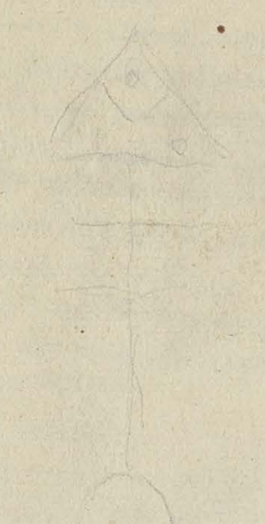
Iste liber homini datus est per Magistrum Mathiam de Cobelin I
sacre pagine professorem lectorem ordinarium eiusdem pro
librariam artistarum Maioris Collegii anno domini 1492

Paternoster
Pater heli.

515

Albertus de Saxonia
in Libros de Cœlo
et in
Problemata

Tituli questionum in hoc libro contentarum domini Alberti saxoniensis

Secundus liber

Quod disputabiles per articulos hec ordine sunt ista

Prima
Primum agens sive [illegible] [illegible] possit producere aliquod cum quanto et qualitate infinitate probabile sit asserere

Secunda
Primum cum quanto effectu producere [illegible] [illegible] perfectiorem posset producere

Tertia
In primo ente aliquam pluralitatem et summe simplicitati [illegible] non repugnant

Quarta
Ab eterno producere [illegible] [illegible] dependet

Quinta
Intellectus humanus ad primum entis cognitionem [illegible] naturaliter posset attingere

Sexta
Omnia cognoscibilia sunt primo enti [illegible]

Septima
Primum agens singula [illegible] producit immediate producat [illegible] necessitate [illegible] voluntate et [illegible]

Octava
Habere esse [illegible] immutabile sit primo enti conveniens

Nona
[illegible] a nobis naturaliter adquisitis optimus habitus speculativus sit melior a [illegible] optimo practico

Decima
Rerum naturalium posse [illegible] [illegible] cum primum esse

Undecima
Esse [illegible] aliquam sit [illegible]

Duodecima
Anima hominis sit primo enti conveniens

Tredecima
Omnes [illegible] alia primo [illegible]

Quartadecima
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] proprius et [illegible] conveniens

Quintadecima
Omnia alia primo agente [illegible] intelligencie alia primum

Sextadecima
Omnia [illegible] superiora ab ipso dependent in [illegible] producendo

Decimaseptima
[illegible] [illegible] optime [illegible] et [illegible] agat et [illegible]

Decimaoctava
Omnis hominis natura sit [illegible]

Decimanona
Hec [illegible] sit [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

Vicesima
[illegible] [illegible] alia [illegible] ab [illegible] et voluntate sit [illegible]

Vicesima prima
[illegible] [illegible] in aliquo voluntatem [illegible] sunt primarum

Vicesima secunda
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] [illegible]

Vicesima tertia
[illegible] in hoc ut [illegible] sit liberior in homine [illegible] [illegible] in [illegible]

Vicesima quarta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturalis [illegible]

Vicesima quinta
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in voluntatem humanam

Vicesima sexta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

Vicesima septima
In [illegible] [illegible] sit [illegible]

Vicesima octava
[illegible] [illegible] habeat [illegible] [illegible] sit [illegible]

Vicesima nona
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] vel [illegible]

Tricesima
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tricesima prima
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] sunt [illegible]

Tricesima secunda
[illegible] [illegible] in [illegible] sunt [illegible] [illegible]

Tricesima tertia
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tricesima quarta
[illegible] [illegible] [illegible] primum et [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible]

Tricesima quinta
[illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible]

Tricesima sexta
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tricesima septima
Voluntas humana [illegible] [illegible] aliquid volibile per [illegible]

Tricesima octava
[illegible] humana [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

Tricesima nona
[illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] homini [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Quadragesima
[illegible] naturalis [illegible] [illegible] naturalis [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt per primum [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Questio principalis

[illegible] agens [illegible] vigore infinitate posse producere [illegible] ab infinito probabile [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Questio

[illegible]

[illegible] Contra [illegible]

[illegible]

a priori dicitur to 2a aucz ex 3o phorum tex 20 / 2 3o celi z tex 20 i.

3a 2a ¶ 9a in agentibz libz ageb9 fiu. si sb ordine dat pm agens / ex 9oe 2a ph. arti / sz agentia atti. si sb ordina / sut agentia fiu. sit sb ordina i. in eis dat pm agens qd e 9 9oe pax bor p. / q gnibz ordo atti z ora fiu i. qbz reb atti ordinate / sut reb fiu ordine quz / q ordo no e ad / q reb ordinate i. ez atio f q qbz ordo atti finalis p2 z ssp no 9o q in q9bz ordinate reb se heant f sub z sup p p9 z p9fiq pi ex q nois ordinis 20 sspno / q 9tingz hnt se in pfectone fiu li adi z sub z supra f p9 z p9fiq q ia dicant spes / tc a2 / sut oia dia sspe z ordo fiu f agentia atti. si sb ordina sut dia sspe i. in ea z ordo fiu z p 9b ordo / atti z fiu. a or p3 q oia illa dicunt fiu f sub z sup go in ea z ordo fiulis bor p3 q in q9bz illa hnt se adi f sub z sup i. dicunt sspe ex 2a sspoe atio p3 i 9nobz ordine reb se hnt f sub z sup ex pa sspoe i. [illegible]

9 p9 e 9ez ¶ 3o 9 p9 9oib pe / 2 9 sspo3 p9az / in qua fundatur te po mot no fiut ab eterno i. po fit cu sspoe gna no. ab q dab. ia infinito diaz mediorum ab [illegible] qd e 9 phm in 3o phorum z 3o celi p2 gna q si mot fiut ab eterno / tc ia infiniti horis fiunt / z p 9b infinite dict et q2 i. qd hnt fiut / eo q oia media z sspoia ex 3o 9 oia ut sspno i. infinito et diaz ab infinit.

¶ 9f2 no ab eterno fiunt gnaoes sco i. mot mtrp9 ee z p 9b no fiut ab eterno ab3 / q2 no ab eterno fiunt gnaoes homi i. ut ab eterno fiunt gnaoes asinorum z 9s [illegible] / atio p3 q z dand9 p9 ho aucp in alis fiut i. / atio p3 q nihil dicunt gnale z logicu / q in gne nali oia reducuntur ad unu pm ge9 ps z pn oi in a o2 f in gne logico no / p3 p porm in co 9 ss.

Principalis

¶ 9 9o3 2a3 b 9 q in agentibus fiu si sb ordine z dand pm ageb /
3 9o3 2o3 *9 9o3 p9a3* ¶ 9o si dat pm agens ut ipm 9 intte z pm agens ut 9tingit no 2m q alias ipm poz no ee pm agens 2t hc poz f ua hc no e pm agens 9 9 dein qd e pm / eo q poz no ee pm agens / 9 9 dein q pt hc intto e agens z no 2m go pm hc e intta / hc e pm agens / 9 9 dein q pt hc intto e agens z no 2m go pm

¶ 9l si fore2 artu bing q no 9tint p3 q ipm intto z pm agens go no 9tint gna no ab3 q intto e agens eo q intto velt dilit z intgit / z no 2m i. pm / si at 9 q ipm 9 intte z pm agens ¶ 9 ut intto pm agens 9fuab / ut pm agens p ducente i. no pm p ss dicz ab ssp pte p3 q oio est agens 9fuab i. no intto z pm 9fuab a priori ne 2 atu p3 q 9tqz 9fuat pt no fuar i. sit z p no sit intto pm pducens agens p3 q no intto z pducens i. no intto z pm pducens ab p3 q 9tqz 9 pdut pt no pducere tu sit eb libitm i. e

¶ 9f2 p9 q no intto sit pm agens / q no intto z pa. ca / i. no intto z pm agens abeundi a qli ex 9o nole i. atio p3 q an catom medi no fiut pa ca i.

¶ 2o si dat pm agens si a / tuc sit si cet ad agens puta b q hez tanta pfeconem sicut ipm a / z ad hnt tantaz tuc hc f b cet p fug 10 f a z p 9b p9 eo i. tc agens f b / 9 fto est / z p 9b a no e pm agens / q e 9 9oe f gna p2 q 9tingz melius ex cogitari no pt hc ee / z intm / f b cet hmoi f i. ipm ee est intte z p 9b e q fiut p9 ¶ 9 po3 9oib 2e / super ex 9a gna artic. dua i. po non uz 9tz p ra3 in logica ab3 q ia e po / in agentibus fiu te no pt in infinitu i. 9 ueni ad pm z i ab z 9 ne z p 9b dua ana i. z.

9 3 2e 9 coim ¶ 2 indch intto esse si esse / hc simr intte e esse / f si ad pm agens ab 1o f ia

z esset / ipm ratio esset / s. ad p^m agens ab ito quod id est actu est esse 2 p q^s z / ig^r
no z / tm v^m p^m agens s pla sunt quod e q. tor^m 2 quod / qua no 2 ba- sit / s ar^o
pz / ex ob^o pti / qz si no est simp^r actu esse / tc n^c si esset / ipm simp^r actu esse esse ig^r 2

¶ 2° sic Si aliqua / quibus meliora ul maiora cogitari no possunt / sunt in rebus / pla
pr agentia sunt / s sic e / qz aliqua quibus maiora cogitari no possunt / sunt in rebus / s. pla
pr agentia sunt 2 p q^s tot^m s in tm hoc arguit a gradibus / cui passio ante ad posz
quidz / aor pz qz si aliqua quibus meliora cogitari no possunt / sunt in rebus / plres ergo sit
ex quo nobis dicimus / 2 2 pla pr agentia sunt statu s. quz / qz ide vz ly dicimus 2 p^m agens
ex ideli pe bor pz hatz theus andies / hic quod dico / aliqua sunt quibus meliora cogitari
no possunt intelligit qui audit s. ea quibus meliora cogitari no possunt sunt in intellectu eius s si
esset in intellectu eius solum / 2 no in re / ad ex / tc ipsius meliora cogitari posz s. ita esset
mere ad ex 2^a s herent / qz eius meliora cogitari no posz / eo quibus meliora cogitari
no possunt / esse ea / quibus meliora cogitari possunt / quod e impossibile / relinquitur s / qz ea / quibus me-
liora cogitari no possunt sunt in re / que sunt bor probandum et c^e

Questio

¶ 3° ¶ 3° sic si essent plres te totales 2 adequate eiusdem pe / eiusdem effectus tc essent pla pr
agentia / s s. z qz dicto sunt plres te totales 2 ad eta eiusdem effectus / s. pla pr agentia
sunt quod e q. quod 2 p q^s no tm v^m p^m agens z / aor pz qz si essent plres te totales
2 ad eta eiusdem effectus / tc essent plres pe te s. pla pr agentia / quz ex pe no li / bor probatur
dicimus tu 2^a tale / ca totalis 2 ad eta totius posset ut alius effectus / 2 2 dicimus sic solo z ca
totalis 2 ad eta eiusdem effectus ce sic / eo qz quod / sic tu ca 2^a sit esse solo / s. eiusdem effectus
sunt plres te totales et c^e qz sunt p^d

¶ 4° ¶ 4° quod melius e esse quam no esse possibile e in ria / s pla pr agentia esse / esse melius
quam no esse s. ipm possibile e in ria / aor bor pz qz cetis paribus / pla bo^a essent meliora
paucioribus / tu bonum quanto quantus tanto diminuitur s. pz

¶ 5to ¶ 5to plres z esse pla pr agentia quod dicto sunt / quz qz p^m agens z ite sempiternum / 2
in sempiternum no differt esse 2 posse esse / ex 3° physicorum s. ab z qz p^m agens z infinite potentie
ex 8^uo physicorum 2 12° metaphysice / igitur sic ad agens e lis potentia sed p ducere qz producto
/ ipm esse 2 p^m agens s. plres z a pla pr agentia et c^e

¶ 6° ¶ 6° sic esse pla pr agentia z dicto p forme celi universi s. dicto sic / quz qz quod z dicto p forme
celi universi id dicto est qz aliud totum universi no esset p forme quam p. primi pe teli ab z
qz ulte^r quod ut producere s plres est dicto p forme universi 20 de ara / qz p pla solnam ss
s. id e pr agenti attribuendum ex 12 metaphysice qz pta / quod p forz in creaturis / pr agenti
p fissime dz attribui 2 p q^s sic producere sibi simile producitur quod tunc / esset duo pma
agentia

¶ 7° ¶ 7° p^m agens z summe p sium / sic totum universi z summe p sium 2 v^m no z relligium
ut notu est s. dicto sunt duo summe p sta 2 p q^s duo pma agentia / quz cui summe
p sium 2 p^m agens ide valeat ex nolo pe ad primum pe notu est / 2^a potentia qz totum universi
includit omnium p forum ymagile / pz qz dictu quod est summum bonum includit s. z in
finitum bonum 2 p quod sunt summe p sium et c^e

¶ 8^uo ¶ 8° sic z in arte sic e in ria s in arte sic e / qz q^o genera dicto / no possunt reduci
in aliquod unum pe s p arte^s qz e notum ut vult porphirius ca^o de spe s. z in natura
sic e. qz omnia entia ta spe quam accidentia / reducuntur pm in v^m e notum p arte^s / s
tu ce p arte^s sic reducere magis pe s. sic z in ria unum primum pe bonorum puta primum

agens sit ca. 2 vm pe pn'm om̄ actiu̅m 2 hic ca. pm agens / ita potest scd ad / eo q̄ no
z a'ro psonis ponitur in v'te p'a s'bus q. actiu' 2c q̄ r

q. tom / 2m / 9 ons — ¶ q. tom / 2m / & d' q̄ opio dixit ee / duo p'n pn'a s'm boꝝ / 2 ad maloꝝ z f'a q.

p'o — z id desto sunt duo p'n pn' v'm boꝝ ut notu z / 2 ad maloꝝ p' q̄ mlt' mala 2
vicia 9solia sunt infin' mod f llia no pnt si a ta sit bo / go sunt a ta mala
2 q̄ no ptest i infim̄ in tans ex 2o meth' t tadez devenit ad p'a z tam malaz
q̄ e ta dim a'oꝝ maloꝝ 2 p 9s sit ca. vm p'm pn'm maloꝝ q̄ sunt ptia

c 2o — ¶ 2o sit q̄ sit dar duo p'n pn' mag' 2 min' 2 sume malu / l hunt sic a'oi tom̄e
s z dae mag' 2 min' malu ut notu / go e dae sume malu / sed sume malu
no pt cari a'so bono / go scd e dae sume bo'm / a n'o catu / 2 c'z d'm boneꝝ /
/ Ita e dae sue malu 2 n'o catu / q̄ e ta dim maloꝝ 2 c'nt duo p'n pn'a
b'm boꝝ 2 ad maloꝝ q̄ sit p's / a'tu p'a p' pz q̄ mg 2 min' tle 2 sue tle z sic
ad tom̄e r 2 mg 2 min' malu t f g'na p' pz q̄ v'a sit sil na ex 9'a p'e
pnti rla'ois

Tm de p'o artlo

¶ q. stat in 2o ar'lo c'ff rn'alib' / arguiaz q. p'az 9oz / & d' q̄ si agent vigor z
in fitus ¶ q. sic vigor dei z infitus go vigor dei z vigor infitus 2 p 9s 9cessa
itu vigor dei z infitus / oz 9cedi / q̄ vigor dei e vigor infitus / 9 o'm d't q'o 2a / q̄
at p'n q̄n sit bona / pz sic q̄ a' ab e'na'ti ad e'nales / q̄ pz q̄ infit' id aditum
infitus no po'z sic palo / f tn sb' int' f tu ly vigor / q̄ po' ap' sbi / 2 go p' tm
vz / vigor dei e sic vigor infitus

q. p'oz 9ons p' ly infitu pn de lia'oe potuit desigt infite q̄nt' / go p' no vz ab
pz q̄ vo fini z infitu / q̄ti 9slt ex p' phi' tt'o 2o c'o p'o
2o q. idz / no vi' vo q̄ ly infitu tn pn de lia'oe p'z de deo potu' designaz vfitez
psonis fuil / q̄. vsite dimi'ois ut q̄ntie ut alt' / go p'o z pn vor fuda' 2 p 9s mai 2
le ponta

¶ q. 2az 9oz 2 pn' q. 2az pte c' / & d' q̄mns 9cedi sit q̄ vigor dei / z infit' no tn oz
9cedi p' h' q̄ mudo e vigor infitus ¶ q. 2az pte a'r 2a pt 9ons r repugt
9oi ote c'o ar'li / r posse mal mala / ab pz q̄ ex 9oe c. sit 9cede / pn agens
ee infiti vigore / r sit 9cede z / q̄ v p'o agente sit infitus vigor / 9 o'm d't q'o 2a
q̄ ad c' 2az pte r

¶ q. 9oz 2az / & d' q̄mns phie locb' 9cedi deat / pn agens ee f infite dim'a'ois tn' / (Sit pm)
locb' no det 9cedi q̄ sit infiti vigore ¶ q. 2az pte c' a'r / 2 la'r locb' 9cedi det
pn agens sen deu esse infiti vigore / go 9o q̄ ad 2az c' pte e f / q̄n no / a'b
q̄ n'a'r locb' 9cedi det pn agens / f deu ee / eius q'o melius sen maius ex cogin
no pt q̄ n'a'r locb' 9cede z ipm ee infiti vigore / q̄n z q̄ q̄z ente fiti vigore
dato ut delbili melius cogin pt ut e manifestu go si ipm pn eius no z infiti
vigore sed fiti tc melius ipa cogin pt q̄ e o'm ante go q̄n bona a'tu pz q̄ 2a
phi editores 2 9or diffi'om / sen p'o'm de ce dicunt den q̄ ut melius cogin pt
diff 9a 2 tlcs locuti sunt gra'r q̄ fid no tenuerunt go n'a'r 9cede e i 2 sic
diff ex diff'o inde z sit q̄ ipo ut maius f psoꝝ fuil q̄mns f vigore cogin pt ¶
q. deo pt aliqd cogin f psom fuil / pt deo pt ymai ad 4 psoꝝ r cogin

ita^e q^r q^lis eius tit^e dem pt ymari^i p[ro]port[i]o^s ... / eo q^a in p^rte pt int^a in p^lia z q^a iec ... eam voce q^lis ad ... z 2° ... in ... 2° ... ad ... p[ro]port[i]o^s ... agere / ... diff^o ... no z sit glosanda ... q^r to^a in ... z p[ro]port[i]o^s eo / eo q^a in ... tota p[ro]port[i]o ... z eu ... a^ab ... effectiui ... q^r ... tanta p[ro]port[i]o ... z eu ... a^ab / ... p[ro]port[i]o^s relique ...

Ca^a 2^a

2° ... sit z q^a p[ro]pria actio / p[ro]pria ... / in ... totaliter / no ... / ... vigor ... agens z ... p[ro]port[i]o ... / ... actiue ... alteria ... impedit / ... actiue ... mouet z ab eo ... in agens / ... p[ro]pria actio / ... no ... vigor ...

3° ... vigore ... agens in infi^m ... agens ... vigore ... agens ... 2^a

4° ... / ... in plia ... / ... ad ... p[ro]port[i]onibus ... no ... vigor ... agens ... posse in pla ... vigor ... vigor ... vigor ... vigor ... vigor ... 2^a

5° ... vigor ... / ... vigor z infiniti vigor ... ut notum est / ... vigor ... vigor ... maneat ... vigor ... vigor ... 2^a ... vigori ... vigor ...

6° ... agens ... infiniti vigor ... agens no est infiniti vigor ... agens ... agens ... vigor ... no ... / ... infinita ... agens no ... infiniti vigor / ... philosophi ... philosophi ... philosophi ... q^ue ... vera ... p[ro]port[i]o

Principale

... agens ... infiniti vigor ... / no ... vigor ... vigor ... effectus ... vigor ... effectus ... infinito ... effectus no ... vigor ... effectus ... vigore ... agens ... infiniti vigore ... vera ... / ... 2^a ... p[ro]pria ... agens ... vigore

ess fita et insita ab pz sc quarto primi ab et prima po opp[illegible] sz quarto prie po
e ipaz ee insitae / go quarto prim ab / z ipud ee finitiv et p q b ee fitiv ut kita[illegible] [illegible]
attbuit puo actui qui e ad is ar no / sz bor pz ex prima po / inqz sit fitiv [illegible]
p a[illegible] qui ss sc impo ad a[illegible] et p q b quarto prie po z ut sc in fimita

4ª Ex po si agere int va z kia / go si agens kiativ et p q b no z insitiv s vigore
quz ex po int va si agit / z ipm inet si[illegible] tn medio ut sit [illegible] ab eo / nz
ex po int va si agit kia ad psufsi[illegible] int ve q pt int ve / i ad pz ex aceptiv
psitiv pt int ve / et ut psitiv 1º pt int ve i kia ad psufsi[illegible] pex po [illegible] ab pz ex
si agens psom int va sc ipm int[illegible] i aceptiv psui int[illegible] et ut psectius
sipo pt int ve eo q ut pt ee psite sc ipo / z z scipa psuis cogni no pt exdiff[illegible]
dei 1 a 1 z x psitis eci z

7º ¶ 7º si vigor insitz porte medio / tr ad eet finiste in medio q[illegible] ut pz s celi / qu
q ie vigor z finite p q agens / inqz pt expie in a[illegible] / sz si ad s hei z vigorem
insita inqz p si vigore poz z in a[illegible] expie / ex si in a[illegible] expz / tr effectu
si p[illegible] et in ple exp cael i a[illegible] pt finite z po q no pt reduci ad
a[illegible] ad quie i z vigor z finite et hor [illegible] z i z

6º ¶ 6º si p[illegible] agens eet insiti vigoris / ipm pduce motu in 6º q b z in ple ex 6 phor
et p[illegible] ex motu z ee sue[illegible] sz indivisi no pt de successio i s qu si eet insita
aliq corpora movet i no t / seu[illegible] exp[illegible] phor / go p ide / si eet [illegible]
tus insi[illegible] aliq integr et z movet i no t [illegible] z p q b si eet insi si agit
movet z no ce si in[illegible] tu no eet [illegible] ad in [illegible] z p q b [illegible]
qu p[illegible] s q si p[illegible] agens eet insiti vigoris ipm pduceret mot in [illegible]

Amen

Contra 3ª arti ¶ [illegible] arti z [illegible] si agens insitaz q[illegible] gtiaz seu magne pt pduce
[illegible] tuz aceptaz magnez pt pdu[illegible] et [illegible] a[illegible] quz ex po [illegible]
po [illegible] arti z [illegible] q[illegible] ex si aliq [illegible] et [illegible] a[illegible] pt pduce tr magnez
vi magne ate pt pduce ab [illegible] ad [illegible] eo q magn[illegible] acepta [illegible]
a[illegible] z magn[illegible] vi magne a[illegible] s q z s[illegible] et in ple go [illegible] ex q s[illegible] sz q [illegible] sit s[illegible] et in
pole p[illegible] ex ut z ut pt ee magn[illegible] vi magne a[illegible] ex si a[illegible] [illegible] eet ipa eet a[illegible]
scipa

contra ¶ q[illegible] ad no vi magne dali pt a[illegible] pduce / go ¶ po [illegible] no vz z [illegible] suppo fima
z [illegible] arti qu no ab pz q[illegible] magne max no pt a[illegible] pduce eo q max[illegible]
no pt ee ma[illegible] pz [illegible] tr max[illegible] q pt ee poz ee ma[illegible] ab [illegible] ad [illegible]
s q [illegible] sc [illegible] pz ut pt ee max[illegible] / ex [illegible] ad poz ee ea magn[illegible] q ut poz ee ma[illegible]
et pole eet ee ad insitiv s extecz [illegible] z [illegible]

kontra 2ª ¶ [illegible] 2ª / [illegible] q si agens p[illegible] vigore insitiv / no pt pduce insi[illegible] kathe[illegible]
ergo 3 inten spas q[illegible] gtia [illegible] ple z si agens [illegible] p[illegible] [illegible] hore pduce hore lap[illegible]
pedale 1º q [illegible] hore [illegible] go ple e [illegible] pduce magne insitaz
quz ex exp[illegible] ple vo q ad sit fiat / tuc insine hor s in 2º [illegible] no ee
hore erit insiti lap [illegible] pedale gtiati ad ex q[illegible] resultab magn[illegible] ad insita ut
notiv e / q aut 1º tan state / insine hor erit insiti lap [illegible] pedale / pz ex insite
sut p[illegible] [illegible] hore go si [illegible] p[illegible] [illegible] hore pduc[illegible] lap[illegible] / tuc utiqz
insine erit insiti / sz q ab [illegible] sc [illegible] / s ex ple sc [illegible] p[illegible] [illegible] hore
pduce lap[illegible] pedalem / [illegible] ad [illegible] q [illegible] sc [illegible] / pduce lap[illegible] pedalez

sed pte temporalem patet suppositio, quia omnia producta sunt deo eque facilia ad producendum. Stante suppositione arguitur probabile est deum posse producere pte temporali unius hore producere pte temporales, ergo probabile est deum posse pte temporali unius hore producere lapidem perfectum [illegible] ex suppositione quia eque facile est deo producere unum sicut aliud / quia deus finito sit et quod deus posse pte temporali istius hore producere pte temporales, ergo probabile est deum [illegible] atur patet quia posse pte temporali istius hore sunt [illegible] pte temporali producere et non [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] tantum [illegible] tanta [illegible] deus si [illegible] [illegible] [illegible] infinitum si [illegible] et quia tanta [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] producere [illegible] [illegible] [illegible] posse pte temporali istius hore / [illegible] pte temporali producere ergo [illegible] producere [illegible] / quia [illegible] producere [illegible] producere tantum sit tanta producere [illegible] [illegible] ex 2o [illegible] / sed quod [illegible] pte temporali et [illegible] pte temporales producere patet quia [illegible] pte temporali istius hore [illegible] sit quod [illegible] non habent esse ergo [illegible] producere [illegible] [illegible] et [illegible] producere

[illegible] Contra [illegible] ad [illegible] quod probabile sit deum posse pte temporali unius hore producere unum lapidem perfectum / arguitur quia probabile est deum posse pte temporali unius hore producere unum lapidem [illegible] tantum probabile est deum posse pte temporali producere lapides perfectos [illegible] probabile ergo [illegible] patet [illegible] pte patet / quia non [illegible] in quo [illegible] [illegible] facilis [illegible] / [illegible] pte patet / quia [illegible] quod deus producat unum lapidem perfectum [illegible] [illegible] hora / ita quod hora [illegible] lapis [illegible] completus producitur / [illegible] / tunc posse pte temporali istius hore producit lapides [illegible] / patet quia producit lapidem [illegible] [illegible] ergo lapidem [illegible] patet quia posse pte et producit [illegible] pte lapidis / et tunc [illegible] [illegible] lapidis sunt lapides [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] producit lapidem [illegible]

Principalis

2o [illegible] tantum arguitur [illegible] esse [illegible] [illegible] kathegorematice [illegible] non [illegible] / non [illegible]

2o [illegible] / ergo [illegible] agens [illegible] producere / [illegible] [illegible] 39 / [illegible] quia [illegible] non [illegible] [illegible] deus [illegible] producere quia [illegible] [illegible] deus quod non [illegible] [illegible] non esse [illegible] ex [illegible] [illegible] patet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible]

3o Contra 3o / [illegible] agens [illegible] producere [illegible] infinite ex deus [illegible] arguitur / ergo [illegible] agens [illegible] agens [illegible] / producere effectum [illegible] infinitum kathegorematice / [illegible] sit [illegible] quod [illegible] sua potest conformari [illegible] sue / quia non [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] conformari [illegible] [illegible] potest producere effectum [illegible] infinitum kathegorematice

4o Contra 4o [illegible] [illegible] intensive [illegible] potest intendere [illegible] et tamen deus [illegible] [illegible] potest producere [illegible] ad infinitum kathegorematice [illegible] potest [illegible] ergo deus potest [illegible] patet quia si non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] deus [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patet [illegible] [illegible] potest [illegible] ad [illegible] / [illegible] infinitum kathegorematice [illegible] / [illegible] [illegible] potest [illegible] [illegible] [illegible] / ergo [illegible] [illegible] ad infinitum kathegorematice

5o [illegible] si non [illegible] / quod [illegible] producere [illegible] in [illegible] non potest [illegible] quia [illegible] kathegorematice non potest producere / [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] potest [illegible]

5o 6o deus [illegible] agens producit infinitum [illegible] / [illegible] potest [illegible] quia producit [illegible] [illegible] [illegible] infinitum [illegible] quia [illegible] non [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] 22 [illegible] / [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] pte patet [illegible] [illegible]

sicut logicus fit per doctrinam et latinus per usum duorum predictorum et videatur si logicus vel latinus debet dici presens erit esset quod eque loqui vel eque latinari sicut in magistro dicatur / tunc eque logice / si autem in latino tunc eque latine dicitur /

1° ¶ 1° / patet quod magnes sit vere contra a forma / et patet quod dicitur suscipit magnetem lapidis a lapide / tunc suscipere forma lapidis remanet et infinitatis secundum extensionem / patet quod non est finitus secundum extensionem sed aptitudinem et cetera finitus et cetera

¶ 3° 9° ¶ Et supra dicitur quod queritur et principium / 3° 24° eius patet / videlicet / quod secundum agens non potest producere infinitum ad infinitatem / quia supposito primo continuitatem mundi patet patet celi et celestium philosophorum / supponitur non / quod anima intellectiva sit perpetua aliquis patet quod dicitur anima supponitur 3° quod non sit eadem anima in omnibus hominibus / sed multiplicatur / sicut alia anima ab anima aliis statibus / ut tunc dicitur quod infinitas animas ad infinitum dicitur potentia patet quod infinitis hominibus sunt ex prima suppositione et infinite anime / ex 3° / et quod ille adsunt eo quod sunt perpetue ex 2° / 1° dicitur quod sunt in infinite anime

2° ¶ 2° dicitur quod sic quod supponit non potest producere aliquid in infinitum / et quod infinitum sit supponitur non sunt et ad infinita in infinitum 1° 2°

Queo

~~¶ Contra arguitur 3° 9° [illegible] / secundum agens infinitatem [illegible] magnitudine potest producere~~

3° ¶ 3° ¶ 3° ¶ dicitur quod potest producere totum infinitum omnium plurium vel plurium et dicitur producere infinitum ad infinitatem quia si sit sit / esset actu infinitum aliter quod dicitur distincte cognoscit totum infinitum omnium plurium vel plurium et tunc infinitum esse vel non sunt tunc dicitur potest ea producere 2° [illegible] infinitum / si non tunc non est per infinitum plurium et si non tunc dicitur esset aliquid potest cognoscere potentie quod / sed quod ab [illegible] quod dicitur contra cognoscit totum infinitum patet quod distincte cognoscit totum infinitum omnium plurium sed cognoscit totum infinitum omnium pertinet ea contra cognoscit totum infinitum omnium plurium sed cognoscit totum infinitum omnium [illegible] quod non esset distincte [illegible] ad [illegible] et dicitur cognoscit totum infinitum omnium plurium quod sunt [illegible] / [illegible] patet quod [illegible] / secundum 2° tunc cognoscit totum infinitum omnium plurium et / et si dicitur [illegible] quod dicitur non esse quod potest cognoscere et 2° [illegible] 2° plurium / et [illegible] quod dicitur [illegible] plurium collective cognoscit totum infinitum omnium plurium collective quod non est quod dicitur [illegible] plurium collective / vel non / si [illegible] / si 2° / [illegible] / cognoscit vel quo anima collective / vel non / [illegible] in [illegible] / vel nulla [illegible] stat eius cognitio / quo ad infinitum plurium [illegible] / quod [illegible] infinitum [illegible] quod dicitur non potest [illegible] et 2° et non potest [illegible] / quod [illegible]

4° ¶ 4° dicitur quod [illegible] est infinitum [illegible] infinitum non [illegible] sed non repugnat [illegible] / [illegible] / quod [illegible] / [illegible] et infinitum non [illegible] / quod [illegible] / [illegible] omnes [illegible] maxime quo ad [illegible] potest / quia quod [illegible] infinitum [illegible] / [illegible] ultimum

1° ¶ 1° / [illegible] 3° / [illegible] dicitur infinitatem [illegible] vel extrinsece [illegible] / [illegible] potest [illegible] possunt producere / non tamen potest producere quantitatem ad infinitum / [illegible] potest producere in [illegible] potest producere [illegible] ad infinitum [illegible] in [illegible] / quia quod [illegible] / non repugnat potentie producere [illegible] ad infinitum / non repugnat [illegible] producere vel [illegible] potest [illegible] producere

2° ¶ 2° dicitur dicitur producit [illegible] ad infinitum et potest producere [illegible] non [illegible] quod dicitur potest producere [illegible] / sed [illegible] infinitum [illegible]

3° ¶ 3° dicitur potest producere [illegible] ad [illegible] infinitum [illegible] / quod [illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible]

Si d(icitu)r q(uod) deus no(n) p(otes)t p(er)f(ect)i(us) cog(nosc)ere p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita) [illegible] co(m)munis [illegible] p(er)f(ect)i(us) eo 2(um) / [illegible] respectu

cog(nitio)ni(s) [illegible] eius [illegible] p(otes)t cog(nosc)ere p(er)f(ect)i(us) deo p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita) [illegible] ...

a(rgumentu)m q(uod) p(otes)t [illegible] [illegible] p(otes)t [illegible] i(n) i(n)tellectu se(cundu)m r(ati)o(n)e(m) [illegible] p(er)f(ecti)o(n)is [illegible]

agens p(otes)t [illegible] i(n)tell(ectu)s / no(n) se(cundu)m sua(m) r(ati)o(n)e(m) [illegible] se(cundu)m r(ati)o(n)e(m) [illegible] p(er)f(ecti)o(n)is [illegible]

[illegible] deo se(cundu)m r(ati)o(n)e(m) [illegible] p(er)f(ecti)o(n)is / 2 de(us) se(cundu)m r(ati)o(n)e(m) [illegible] p(er)f(ecti)o(n)is / Stante [illegible] i(n)t(ellect)us [illegible] i(n)-

dicabi(liter) [illegible] cogitabi(liter) [illegible] eius [illegible] p(er)f(ect)i(us) deo p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita) / eo q(uod) i(n)dicabi(liter) [illegible]

sua se(cundu)m [illegible] [illegible] est [illegible] se(cundu)m [illegible] [illegible] / [illegible] / ig(itur) [illegible]

p(otes)t cog(nosc)ere p(er)f(ect)ior(em) [illegible] deo p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita) q(uod) [illegible] / Et si d(icitu)r q(uod) [illegible] [illegible]

[illegible] q(uod) [illegible] eius / [illegible] app(re)hensio se(cundu)m r(ati)o(n)e(m) sua(m) p(ro)p(ri)a(m) [illegible] / no(n) p(otes)t melius p(er)f(ecti)o(n)e

i(n)fi(nita) cog(nosc)ere [illegible] deo app(re)hensio [illegible] / sub r(ati)o(n)e sua p(ro)p(ri)a stat i(n)t(ellect)u(m) adhuc

ymagi(nari) melius eo q(uod) p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita) [illegible] no(n) [illegible] / a(rgumentu)m q(uod) deo app(re)hensio se(cundu)m r(ati)o(n)e(m)

sua(m) i(n)t(ellectu)s p(otes)t ymagi(nari) [illegible] p(er)f(ect)iore deo p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita) [illegible] a(rgumentu)m q(uod) deo [illegible]

[illegible] i(n)t(ellectu)s p(otes)t i(n)t(ellige)re [illegible] ymagi(nari) [illegible] p(er)f(ect)iore deo p(er)f(ecti)o(n)e i(n)fi(nita)

[illegible] p(otes)t [illegible] i(n)t(ellige)re [illegible] [illegible] p(er)f(ect)iore deo [illegible] q(uod) i(n)t(ellectu)s [illegible]

[illegible] p(otes)t i(n)t(ellige)re [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] i(n)tell(ect)ua [illegible] p(otes)t i(n)t(ellige)re / [illegible]

i(n)t(ellectu)s p(otes)t i(n)t(ellige)re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] i(n)t(ellige)re

[illegible] p(er)f(ect)iore deo / [illegible] no(n) [illegible] [illegible] / Et si [illegible] p(otes)t i(n)t(ellige)re [illegible]

[illegible] i(n)t(ellectu)s p(otes)t ymagi(nari) p(er)f(ect)i(us) deo / 2 negantes [illegible] / q(uod) [illegible] p(otes)t [illegible]

[illegible] eo [illegible] q(uod) [illegible] i(n)t(ellectu)s p(otes)t ymagi(nari) p(er)f(ect)i(us) deo [illegible] p(otes)t i(n)t(ellige)re p(er)f(ect)i(us) deo [illegible]

[illegible] 2c 2 [illegible] p(otes)t cog(nosc)ere / 2 [illegible] cog(nosc)ere [illegible] q(uod) [illegible] / [illegible] p(er)f(ect)i(us) [illegible]

[illegible] i(m)p(or)tat [illegible] i(n)t(ellige)re / eo q(uod) i(m)p(or)tat [illegible] i(n)t(ellige)re ad [illegible] / ita ut cog(nosc)ere

p(otes)t ad i(n)t(ellige)re [illegible] ad[h]esione [illegible] / [illegible] ut ad[h]esio [illegible] i(n)t(ellectu)s [illegible]

[illegible] eo q(uod) [illegible] 2 no(n) [illegible] [illegible] p(er) [illegible] [illegible]

Si d(icitu)r [illegible] ut [illegible] ut [illegible] / [illegible] no(n) p(otes)t [illegible] q(uod) ad[h]esio [illegible] no(n) [illegible] ut [illegible]

Si d(icitu)r 2(um) / [illegible] p(otes)t [illegible] stat i(n)t(ellect)u(m) cog(nosc)ere melius deo [illegible] no(n) [illegible]

[illegible] app(re)hensio deo sub sua r(ati)o(n)e / p(ro)p(ter) q(uod) stat i(n)t(ellect)u(m) deo [illegible] app(re)hensio [illegible]

p(er)f(ect)i(us) [illegible] p(er)f(ect)iore deo / 2 [illegible] velle [illegible] / [illegible] [illegible]

ad[h]esio [illegible] i(n)t(ellectu)s / ut [illegible] [illegible] i(n)t(ellectu)s [illegible] ut [illegible] [illegible] / Si d(icitu)r q(uod) [illegible]

q(uod) ad[h]esio [illegible] [illegible] app(re)hen[sio] [illegible] [illegible] 2 q(uod) [illegible] / no(n) [illegible]

[illegible] Si d(icitu)r 2(um) / [illegible] p(otes)t [illegible] 2 i(n)t(ellectu)s [illegible] p(otes)t i(n)t(ellige)re ad [illegible] deo [illegible]

[illegible] ad[h]esio(n)e / q(uod) [illegible] ut [illegible] p(otes)t [illegible] / 2 eo(rum) si d(icitu)r 3(um) / [illegible]

q(uod) [illegible] i(n)t(ellectu)s p(otes)t i(n)t(ellige)re ad [illegible] deo [illegible] p(er)f(ect)i(us) eo [illegible] / Et si d(icitu)r

i(n)t(ellectu)s q(uod) [illegible] i(n)t(ellectu)s se(cundu)m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

i(n)t(ellectu)s [illegible] [illegible] [illegible] no(n) est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ad [illegible] / [illegible] / [illegible] no(n) [illegible] / Et si [illegible] q(uod) [illegible] no(n) [illegible] ad [illegible]

i(n)t(ellectu)s no(n) [illegible] ut [illegible] a(rgumentu)m q(uod) [illegible] i(n)t(ellectu)s [illegible] ig(itur)

[illegible] / 2 [illegible] eo q(uod) [illegible] / Et [illegible] sub

i(n)t(ellectu)s [illegible] ymagi(nari) ad p(er)f(ect)i(us) deo / [illegible] ad[h]esione eo q(uod) p(otes)t [illegible] / Et [illegible] i(n)t(ellectu)s potest

i(n)t(ellige)re / 2 deo app(re)hensio se(cundu)m sua(m) r(ati)o(n)e(m) / p(ro)p(ter) q(uod) [illegible] p(otes)t velle [illegible] [illegible] p(otes)t [illegible]

[illegible] / [illegible] p(otes)t [illegible] i(n)t(ellectu)s [illegible] i(n)t(ellectu)s ad[h]erendo [illegible]

[illegible] ig(itur) [illegible] q(uod) ad[h]esio [illegible] [illegible] [illegible]

Veni sancte spiritus

Queritur

Utrum primus ens quolibet effectum producto producibili continuatiore perfectorum possibile producere queritur in finitum perfecto effectum produci non potest sed infinitum perfecte effectus producibilis et producti agens producto vel producibili perfectum produci non potest quia in fi relapsio et quo sola ad prima parte patet quod in infinitum magnus maior produci non potest et in infinitum perfecto perfectius produci non potest et pro quo ab prima parte vi sed prima parte duplex perfectionis effectus ad effectum tamen datum producti producibili et triplex perfectionis effectus ad tamen datum producti et producibili et cetera sub statum / in infinitum perfectius et cetera quia ab ex ponere

In oppositum quod questio sit vera arguitur quolibet effectum producto et producibili deus in trade perfectorum potest producere ut notum est et quolibet effectum finitum perfectorum deus potest producere quia non sit hic aliqua repugnantia quod in questio vera

Si dicatur quod questio sit vera

Contra primo Si est dare effectum infinite perfectionis tunc est dare effectum productum vel producibile quo non potest primus agens perfectorum producere sed sit quod est dare effectum infinite producibile et dare effectum productum vel producibile quo non potest primus agens perfectorum producere et pro quo est dare effectum quo non potest primus agens perfectorum finitum producere quod est unius primus dua patet agibili tamen posse deus ad posse quantum sed secundum patet a proportione ad prius posse et prius ad posse perfectorum finitum producere ab prima parte patet quod tertia adiciens necessaria eo quod ab non potest esse unum pro quanto tamen sit impossibile est enim esse effectum infinite perfectionis patet quod si esset dandus effectus infinite perfectionis sit illa tunc esset talis perfectionis ad deo patet et quamvis sub eadem disposicione speciata deus et cetera esset deus quod est impossibile quia tunc idem esset effectus et primus causa et pro quo idem incepisset esse et non incepisset esse sed tunc effectus esset talis perfectionis quod sit deus finitum et perfectionis deus excedit perfectorum ius effectus dati in a et non excederet infinitum tunc talis excessus non sit dandus / non excederet finite / et dispositio et infinite excederet et non sed latitudo ius excessus positorum producere effectum perfectorum a et a non finitum infinite perfectionis / contra ypothesim igitur

Contra secundo probatur quod non sit dare effectum infinite perfectionis / Inter quaslibet duas species contingit dare speciem mediam perfectorum dua et unius perfectum a sed deus et a effectus centum due species in mediae eas posset dari species media deo perfectorum sed non deo perfectorum tamen sit eius perfectissimum primus a perfectorum et pro quo a non est perfecto infinite perfectionis / Secundo quod aliqua prima pars sit bona semper sit dare effectum infinite perfectionis / quod sicut quod non repugnat aliquam rem deus potest producere sed esse effectum infinite perfectionis non repugnat alicui rei quod non potest producere deus tamen illa sit infinita / nec effectum quod sed hic maior esset uno / quod poneret eum complures effectus secundum quod perfecto infinitum non poneret effectum complures effectus eo quod ad huc effectus haberet dependentiam esse sed deus infinites effectus dependent esse et pro quo talis effectus ad huc manerent in finitibus effectus et cetera non complet neque repugnat infinite perfecto perfectioni quod non est de ratione eius quod sit finita ab perfecto sed entis esset finita consimiliter philosophus pro quo philosophorum et metaphysice neque aliquam repugnat quod neque illi neque illi et tamen illi repugnat Contra secundo probatur ab prima parte / quia effectus infinite perfectionis esset dare ab patet quod deus et cetera effectum suas bonitate et sic tunc in qualibet effectum et bonitas infinita quod bonitas sua et pro quo perfecto infinitum

Quare dentes canum iuvenum sunt albi et acuti / senum vero obtusi et nigri

Unde gallus ter excutit alas antequam cantet

2o d(ist)o d(icitu)r d(e)q(u)a p(er)f(ecti)o p(ro)ducta qua p(ri)m(u)m ens no(n) p(otes)t p(ro)ducer(e) a(l)i(qu)a(m) maio(r)e(m) p(er)f(ecti)o(ne)b(us)
3o d(ist)o d(icitu)r eff(ect)i(b)us p(ro)ducti(bi)l(i)s q(uo)d p(ri)m(u)m ens no(n) p(otes)t p(ro)duce(re) p(er)f(ectio)r(em) 2 p(ro)b(atu)r q(uia) s(ecun)d(u)m q(uo)d no(n)
a(li)a d(ist)o d(icitu)r p(er)f(ecti)o tot(i)us vniu(er)si ut notu(m) est (con)t(r)a no(n) p(otes)t a(li)or p(er)f(ecti)o p(ro)p(te)r q(uia) no(n) p(otes)t
de a(li)or p(er)f(ecti)o (com)m(u)n(i)s ent(is) p(ro)ut (pr)i(m)u(m) 2 c(on)t(r)a seu (con)stab(i)l(is) p(er)f(ect)e (secundu)m de(u)m ...(inclu)dit tot(u)m
vniu(er)su(m) q(uo)d p(er)f(ect)e e(ius) no(n) p(otes)t d(are) a(li)or q(uia) s(un)t p(er)f(ect)atu(m) s(ed) q(uia) no(n) p(otes)t a(li)or p(er)f(ect)or p(er)f(ect)e
t(ame)n p(otes)t sic q(uia) n(ull)a p(er)f(ecti)o d(e) p(er)f(ect)e d(ari) ut d(ari) p(otes)t de a(li)or q(uia) a(li)a(bu)s p(er)f(ect)e p(ri)m(i) ent(is)
p(otes)t d(e) a(li)or sit si p(otes)t d(e) a(li)or p(er)f(ecti)o p(er)f(ect)e tot(i)us vniu(er)si ma(ior) e(ss)et ... d(e) p(er)f(ect)e
p(ri)m(i) ag(en)t(is) s(ecundu)m q(uod) p(er)f(ecti)o tot(i)us vniu(er)si inclu(di)t p(er)f(ectio)n(em) p(ri)m(i) ent(is) 2 t(ame)n ... ultra(s) alia(s) p(er)f(ectione)s
q(ue) no(n) inclu(dun)t(ur) for(mali)t(er) in p(ri)mo ente q(uo)d e(st) a(li)or o(mn)i(bu)s maio(r)e p(er)f(ecti)o(ni)b(us) u(bi) notu(m) est s(ed)
q(uo)d m(odo) p(ate)t q(uia) exc(edit) includ(i)t for(mali)t(er) p(er)f(ectio)n(em) p(ri)m(i) ent(is) 2 ... a(li)or(um) 2 p(ri)m(u)m ens no(n) p(otes)t vinc(er)e
p(er)f(ecti)o tot(i)us vniu(er)si exced(i)t p(er)f(ectio)n(em) p(ri)m(i) ent(is) q(uia) in ill(o) ali(i)s p(er)f(ecti)o(ni)b(us) q(ue) for(mali)t(er) inclu(di)t
exced(i)t eo q(uo)d i(llu)d ... p(er)f(ectio)n(em) p(ri)m(i) ent(is) ... q(uia) p(er)f(ecti)o vniu(er)si sit a(li)or ...
t(ame)n s(un)t duo ul' plura b(ona) ... no(n) includ(un)t ... for(mali)t(er) ... s(im)pl(ici)t(er) re-
ddu(n)t ... b(onu)m ... s(ed) solo s(ecundu)m b(oni)tat(em) d(e)i 2 b(oni)tat(es) ... ...
no(n) q(uo)d redd(u)nt ... b(onu)m ... s(ed) s(imp)l(ici)t(er) 2 q(uia) no(n) redd(u)nt ... b(oni)tat(e)s tot(i)us vniu(er)si
... e(st) meio(r) ... a(li)a ... p(ar)te p(ate)t q(uia) ... redd(u)nt ... b(onu)m s(ecundu)m ... s(ed) s(ol)o
solu(m) redd(u)nt s(im)pl(ici)t(er) b(onu)m s(ecundu)m ... ul' ... b(onu)m ... p(ro)b(atu)r 2 melius s(im)pl(ici)t(er) ig(itu)r

3o 3o si q(uo)d e(ss)et ... ist(u)d vniu(er)so p(otes)t p(ri)m(u)m p(er)f(ecti)us p(ro)duc(er)e ... p(ate)t q(uia) no(n) p(otes)t p(ro)
duc(er)e a(li)q(uo)d vniu(er)so i(n) ... ul' inman(en)te ... p(ro)duce(re) p(er)f(ect)i(u)s ... q(uia) ... p(ro)duce(re)
... ... p(ate)t q(uia) ... ... vniu(er)su(m) ...
... 2 ... ...
... ... si vniu(er)su(m) ... ... no(n) e(ss)et vniu(er)su(m) ...
... eo q(uia) ... pl(ur)a ... mou(er)i ... 2 mou(en)s ... s(ed) ...
2 no(n) e(ss)et vniu(er)su(m) ... ... s(un)t ... p(ate)t p(er) ... 2 ... e(ss)et ...

4o 4o p(er)f(ect)e ... ent(is) p(ro)duc(er)e no(n) p(otes)t p(ro)duci a(li)or q(uia) no(n) ... p(er)f(ect)e p(ro)duci-
b(il)i 2 p(ro)b(atu)r q(uia) s(ecundu)m ... ... p(ate)t q(uia) n(ull)a e(st) ... p(otes)t ... p(er)f(ecti)o ... ent(is) p(ro)duc(er)e q(uia) ... p(er)f(ecti)o
... p(otes)t ... ... q(uia) ... ...
... ent(is) p(ro)duc(er)e p(otes)t ... sit ... p(er)f(ecti)o ... ent(is) ... ... p(er)f(ect)e ... ent(is) p(ro)du(ce)re
/ p(otes)t p(ro)duci a(li)or p(ro)duc(er)e 2 sit ... ... est p(er)f(ecti)o ent(is) p(ro)ducti 2 no(n) ...
notu(m) ... p(ro)ductu(m) sit ... 2 n(ull)a ... p(ro)du(ce)re ... totu(m) ... no(n) sit
p(er)f(ecti)o ... p(ro)duc(er)e ... ... s(ed) ... p(ate)t q(uia) p(er)f(ecti)o ... o(mn)i(u)m ent(iu)m p(ro)du(ci)b(i)l(iu)m
... p(ro)duc(er)e q(uia) p(ate)t sic ... p(otes)t ... ... p(ro)duce(re) ... p(ro)duc(er)e p(otes)t ... p(er)f(ectione)s
... ... p(er)f(ecti)o o(mn)i(u)m p(ro)du(ci)b(i)l(iu)m ... ... p(otes)t p(ro)duc(er)e
... p(ate)t q(uia) ... ... p(otes)t p(ro)duc(er)e s(ed) ... cognoscit ... p(ro)du(ci)b(i)lia ...
a(li)or p(ate)t q(uia) no(n) e(st) pl(ur)es ... ... p(ate)t q(uia) ... ...
... ... 2 futur(orum) 2 alia(s) no(n) e(ss)et ... 2 ... ... p(ro)du(ci)b(i)l(iu)m
t(ame)n no(n) p(otes)t ... ... q(uia) ... 2

7o 7o ... ... p(otes)t p(ri)m(u)m p(er)f(ectione)m p(ro)duc(er)e ul' ... ... p(otes)t ... incade-
re ita q(uia) ... p(ri)m(u)m p(er)f(ecti)or p(ro)duc(er)e sit ... ... ut ... incade-
re s(ecundu)m ... si ... ... p(otes)t p(ro)duc(er)e ... p(ri)m(u)m p(er)f(ectio)rem ... in cad(er)e ... ...ma
... ... no(n) ce(n)t(ur) ... p(er)f(ecti)o(ni)b(us) ... 2 in
... no(n) e(ss)et ... ... ente 2 no(n) ... ...
... ... 2 ... ... q(uia) ... e(ss)et
... ... q(uia) ... ... p(otes)t ...

mediam speciem tunc supra intensa [illegible] pt dari effectus [illegible] proportionum in eadem specie [illegible]
[illegible] supprema intensa [illegible] anno differentia et que sunt inseparabilia [illegible]
illatum ipso manente in eadem specie [illegible] indivisibilis [illegible] propter [illegible] pt eundem effectum [illegible]
proportionem [illegible] fit [illegible] non plus [illegible] pugnat [illegible] producere que [illegible]
[illegible] sicut [illegible] non pt [illegible] mediam speciem [illegible] statu
[illegible] pt [illegible] effectum pt producere [illegible] in eadem specie [illegible]
[illegible] statum vel infinite [illegible] statum non [illegible] effectum [illegible] proportionem [illegible]
ad effectum [illegible] proportionem [illegible] producere [illegible] tunc tardius [illegible]
[illegible] in infinitum [illegible] proportionibus [illegible] pt [illegible]
[illegible] in infinitum in proportionibus [illegible] statum vel non in infinitum [illegible]
[illegible] intensitas [illegible] mediam [illegible] intensa
[illegible] in media [illegible] non fuit in media [illegible]
in media inferiori et superiori [illegible] supremum [illegible] intensissimam [illegible]
[illegible] pt dari proportionem [illegible] producendi in infinitum [illegible] tunc effectum
[illegible] inferiore et superiore [illegible] que sunt in media [illegible] infinite [illegible]
in mediis [illegible] pt [illegible] in mediis ita [illegible]
[illegible] in mediis [illegible]

Et [illegible] quod media specie pt [illegible] non mediam speciem [illegible] pt eundem effectum [illegible]
proportionem [illegible] ipso manente mediam speciem [illegible] pt effectum [illegible] proportionem [illegible] producere [illegible]
[illegible] non repugnat plus [illegible]
[illegible] eadem specie [illegible]
[illegible] proportionem [illegible] ad [illegible] proportio [illegible] ita p
[illegible] pt [illegible] proportio [illegible] eo quod non pt dari [illegible]

6° [illegible] si potest esse [illegible] in infinitum [illegible] proportionis tunc in [illegible]
esse [illegible] effectum in infinitum distantem ab [illegible] effectus [illegible] in infinitum
esse infinite [illegible] effectus [illegible]
[illegible] non plus [illegible] eo quod non pt [illegible]
[illegible] quantumque magne proportionis [illegible]
[illegible] pt in infinitum proportionem [illegible] tardius [illegible]
ad [illegible] effectum qui alium [illegible] in duplo et in triplo [illegible] statum [illegible]
[illegible] effectus [illegible] distaret in infinitum ab [illegible] quod sunt [illegible]

10 [illegible] si in proportionibus [illegible] posset esse [illegible] in infinitum [illegible] proportionem
[illegible] esse [illegible] puta si [illegible]
[illegible] ad [illegible] methaphisice et [illegible]
[illegible] non [illegible] infinite [illegible] tunc [illegible] puta
non [illegible] eo quod tunc esse [illegible]

[illegible] sicut [illegible] methaphisice [illegible] versus
[illegible] non procedunt in infinitum quod [illegible] ad [illegible] per-
[illegible] ad [illegible] puta [illegible] proportionis procedunt in infinitum

11° [illegible] in [illegible] non pt esse processus in infinitum [illegible]
[illegible] ad [illegible]

10mo si pot esse processus in infinitum quo ad effectum perfectionis infinite tunc de isto dato effectu infinite perfectionis tunc pro quo quaeritur quam 2m perfectum 3o perfectionis si esset dare primum ad infinitum aut appositum tunc ad infinitum ad esset ... quod per primum est dare primum ad aliquid perfectionum in infinitum ... est dare primum ad infinitum ... appositum 2 per consequens est dare ad infinitum ... perfectionum quod ...

Item 11o si deus cognoscit effectum posse producere perfectionem ... esset ... quod deus in infinitum distat aliquis effectum ... perfectio ... non ... quod ... tunc ... producere posse ad producendum quod est impossibile ... tunc ... producendum ... producere excedat ... producere quod ... implicat ... quod producere ... effectus esset producere 2 non esset producere et cetera

Contra 2 impossibile quod cognoscit effectum dato ... non deus potest producere perfectionem non ... contra ... 2 ...

... deus ... eundem effectum ... non potest ... perfectionum ... quod ... non cognoscit et potest producere aliquam perfectionum ... non sit ... quod ... producere ... effectum ... posse non potest ... effectum perfectionum producere quod produceret ... producendo effectum quod ... producere ... posse ... non potest ... perfectionum producere quod produxit 2 per consequens ... perfectionum potest producere quod ... produxit et cetera

|Conclusio 1a negativa ... |Instantia quod ... |

Instantia quod ... primum ... quorum effectum posse producere effectum ... perfectionum non implicat ... possibile ... infinita extendit ... 2 per consequens ... cognoscit ... non implicat ... deus potest ... implicat ... effectus producere ... non ... ex parte dei non implicat ... quod ... sit potens 2 quod non sit potens ... quod non ... implicat ... non ... deus cognoscit effectum potest producere ... perfectionum ... non est potens ... possibile ... potest ... in pluribus ... effectus producere ... producere ... implicat ... effectus ... quod ... effectus sit effectus 2 quod non sit effectus ... quod non ... implicat ... effectus ... quod non ... effectus non ... maxime ... quod plurima producere effectus producere ... producere ... effectus 2 non ... quod non esset effectus ... effectus ... perfectionis ... effectus in infinitum 2 ... effectus ... infinitum ... effectus ... perfectionum ... plurima ... non potest ... quod est ... effectus non ... implicare et cetera

2o si deus non cognoscit effectum ... esset ... perfectissimus effectus producere ... quo ad perfectionem ... effectus perfectus quod ... perfectionum ... deus potest producere ... perfectissimum ... quo ad perfectionem ... deus potest producere ... perfectionum ... perfectissimum ... esset ... perfectionis tunc ... esset deus ... quod ... implicat ... quod deus ... perfectio ... excedat perfectionem ... infinite excedit ... potest producere effectum perfectionum tunc ... 2o non ... perfectissimum quod deus potest producere

3o — 3o sequitur quod potentia dei producendi ... est limitabilis et finibilis ad perfectionem/ quia sit 2a potentia dei producendi ... que est infinita et perfectionis illimitate fiet finita et limitata ... quia ... effectum non potest producere perfectiorem finitur sigue ... est perfectissimo quod potest producere ut patet per ex potentis ...

4o — 4o sequitur rerum producit a deo secundum ... ab eterno/ sed ab eterno producit ... in infinita ... et a deo producit ... in infinitum/ et per consequens ... sequitur ... deus perfectiorem potest producere

5to — 5o quia effectum productum ... producere deus potest ... perfectiorem producere quam produxit ... et consequenter ... non sit difficultas ... patet ... perfecto ... sed intellectus ... eo quod forte ... sunt intensibiles ... et perfectiores ... igitur ...

6o — 6o deus producit ... sed ... rerum ydeales sed infinite ydee sunt in deo ergo potest producere infinitas ... et per consequens ... producere ... patet quia essentia divina ut est ymitabilis ... ydee sed eo ipsa sunt infinite perfectionibus est et infinite ymitabilis/ et per consequens ... infinitas ydearum

7o — 7o ... potentie producere ... deus quod ad ... et quod ad ... sed ... sunt ... sunt distincta potest deus ... producere ... et ... deus perfectiorem producere

Questio 2a — Utrum homines ... ad ... non sunt habiles

Utrum in primo ente ydearum pluralitas et summa simplicitas sibi non repugnent quod non sit ... ydearum pluralitas et summa simplicitas non possunt se simul compati/ ... non possunt se compati in primo ente/ et per consequens repugnant sibi in primo ente ... quod ... summa simplicitas excludit omnem pluralitatem ergo et pluralitatem ydearum et per consequens ydearum pluralitas et summa simplicitas non possunt se simul compati quod fuit probandum

Instantia — Instantia quod questio sit vera arguitur non plus repugnant sibi ydearum pluralitas et summa simplicitas quam personarum pluralitas et summa simplicitas ut notum est sed personarum pluralitas et summa simplicitas compatiuntur se mutuo in primo ente ut ... omnes dicunt ... et ydearum pluralitas et summa simplicitas compatiuntur se mutuo in primo ente et per consequens non repugnant sibi in primo ente/ ... questio vera

| 1a conclusio: plures ydee sunt in primo ente |
| 2a conclusio: quod non plures sed tamen ... |

3a ... ens ... principale ...
Correlaria: ... questio est vera quod non repugnant
Conclusio ... quod repugnant

... ymaginatio ... — Contra primam ... admittat ydeas/ ... ut plures ... ydea est ... in mente divina ... ut ydea ... divina ... causatis ... in mente divino ... cogitata ab intellectu divino/ ... ymitata ... producere ... non potest ... per ... ydea ... sunt exemplar ... quod ... causata ... cogitatio ... intellectu ... ydea ... cogitatio dei ... ente ... eternum ... quod ... non est eternum ... cogitatio intellectu ... que est in intellectu ... cognoscentium

z eius causatum ꝯgnitiu[m] / ꝫ ꝯ[tra] i[sta] ratio no[n] est eius causatum cognitu[m] / q[uia] causatum no[n] dicit[ur] ꝯmune ydeis / n[isi] z talis ratio p[ote]st dici ydea z[ut] p[atet] q[uia] n[on] ex p[ar]te ij causare ꝫ etiam q[uod] possit dici ydea // 2[o] p[atet] q[uia] no[n] sit res causata cognita ab intellectu diuino q[uia] ydea est p[ri]ncipium p[ro]ducendi rem causatam ꝫ res causata cognita no[n] ꝫ p[ri]ncipium p[ro]ducendi rem causatam ꝯtra z a[li]a[s] esset p[ri]ncipium sui ip[s]ius / a[li]ter p[atet] q[uia] pz p[ro]cederet in q[uo] opa fuerit[ur] / ydea ꝫ exemplar etiam ad q[uo]d artifex inspicies op[er]a[tur] no[n] ex t[ali] descripc[i]o[n]e manu[m] tunc q[uod] d[icitur] p[ri]ncipium p[ro]ducendi ꝫ ꝫ p[ro]p[ri]a p[atet] p[er] ta[li]a z c[etera]

Aut ydea esset a[li]ud intellectu diuino z[ut] a[li]q[uorum] op[ini]o[n]em / ꝫ q[uia] no[n] p[atet] ydea e[st] exemplar ad cui[us] ymitac[i]o[n]em artifex p[ro]ducit aliu[m] ꝫ tale exemplar no[n] e[st] a[li]ud intellectu / q[uia] a[li]ud exemplar z[ut] cui[us] ymitac[i]o[n]e[m] pictor pi[n]git ymag[in]em uel scriptor libros esset a[li]ud ip[s]i[us] / q[uod] e[st] manifeste fal[su]m z[ut]

Aut ydea esset fo[rm]a r[er]um / ꝫ q[uia] no[n] p[atet] q[uia] ydea d[icitur] p[ri]ncipium causarum ydeatis ꝫ r[er]um fo[rm]a no[n] ꝫ r[er]um p[ri]ncipium uel rem ergo z[ut]

Aut ydea esset ip[s]a diuina p[ote]ntia in ea relucet a[li]q[uid] a[li]q[uo] p[ro]ducibile ad ymitac[i]o[n]em ip[s]i[us] uel in q[uo] ip[s]e ip[s]a diuina p[ote]ntia monet ad cognitio[n]em aliis relucet in ea / Itaq[ue] ydea ut sic esset ess[enti]a diuina ut e[st] r[ati]o cognitiua z exemplar i[n] causatis / ꝯ[tra] ꝯ[tra] i[sta] multipl[icite]r p[ri]mo sic tunc ydea diceret fo[rm]a[m] r[er]um q[uod] e[st] p[ri]ncipium p[ro]ducendi p[er] 2m mo[dum] dicendi de ydea / ꝯ[tra] q[uia] ydea e[st] ip[s]a diuina p[ote]ntia in ea relucet a[li]q[uid] a[li]q[uo] z e[st] manifeste in p[ro]ducit ymitac[i]o[n]e z p[ro]duc[i]t r[er]um

2[o] sic / ess[enti]a diuina no[n] ꝫ exemplar uel ymago r[er]um causatarum ergo i[d] no[n] e[st] bene dictum / a[li]q[uid] q[uia] int[er] ymag[in]em uel exemplar exemplato p[ote]st / z r[ati]o[n]em q[ua] e[st] ymago exa[cta] p[ro]p[ri]e oz esse adequa[ta] sim[i]litudi[n]em ꝫ ad eius in uere q[uia] fo[rm]a ꝫ causata q[uo]d ꝯuenit int[er] [illegible] ut in ess[enti]a diuina no[n] e[st] talis si[militu]do q[uia] n[on] ꝫ r[ati]o z in causata q[uo]d ꝯuenit[ur] ess[enti]a diuina / n[on] in ess[enti]a diuina e[st] fo[rm]a r[er]um ad omnibus rebus causatis ꝫ q[uia] a[li]q[uid] ip[s]a p[ro]p[ri]e p[ote]st s[ecundu]m s[ecundu]m q[uod] int[er] ymag[in]em uel exemplar z p[atet] q[uia] ydeatum z exemplatum ꝫ ymaginatum ydee z exemplare eo q[uod] ad sim[i]litudi[n]em ydee z exemplare p[ro]ducitur ydeatum / t[ame]n oz in utroq[ue] esse ad fo[rm]a[m] ꝫ q[uia] attendit[ur] in utroq[ue] sim[i]litudo z ymitac[i]o d[icitur] ab altero sim[i]litudo eius e[st] ꝯueni[en]s duorum uel plurium in q[ua]l[ita]te eadem speci[ali]ter in ꝯuenientibus uni[uo]ce uel ambo[rum] ꝫ[tra] ist[a] z[ut]

3[o] q[uia] no[n] sit ess[enti]a diuina / q[uia] s[ecundu]m s[ecundu]m q[uia] s[ecundu]m in q[ua]l[ibet] esset ꝯcedere q[uo]d ap[u]d deum esse plures ess[enti]as diuinas / q[uia] sit magnus error ap[u]d omnes esse plures ydeas / q[uia] multi tenent b[eat]i p[ro]ba[tu]r q[uia] ergo ex q[uo] ip[s]e e[st] ydea in deo s[ecundu]m ess[enti]a diuina ergo i[d] q[uod] e[st] magnus error de deo ꝫ z magnus error de religio[n]e q[uia] a[li]q[ui] ad multas ydeas in deo no[n] s[unt] multe ess[enti]e diuine z[ut] no[n] s[unt] p[ro]p[ri]e i[de]m igitur z[ut]

4[o] p[atet] q[uia] ydea no[n] sit ess[enti]a diuina a[li]q[uo] / n[on] ess[enti]a diuina ꝫ in mente diuina q[uia] p[ri]ncipium mo[ti]u[u]m ꝯducendi ꝫ o[mn]is ydea in deo e[st] in mente diuina ergo ulla ydea in deo ꝫ s[ecundu]m ess[enti]a diuina p[ro]p[ri]e z[ut]

5[o] s[ecundu]m q[uia] ydea ho[min]is esset ydea asi z[ut] ho[mo] esset asinus ꝯ[tra] ꝯ[tra] s[unt] d[iue]rsum z eadem int[er] se s[unt] eadem ex p[ri]mo phi[sicorum] ꝫ ydea ho[min]is z ydea asi s[unt] eadem

q[ui]a/ 2 eade[m] s[un]t [et] e[ter]ne d[iui]ne q[uo]d eede[m] s[un]t m[atere] 2 p[ro]p[ter] ydea ho[m]i[ni]s [et] ydea asi[ni] s[i]
q[uod] h[ic] s[ecundu]m/ si ydea ho[m]i[ni]s e[ss]et ydea asi[ni] q[uod] tu[n]c ho[mo] e[ss]et asi[nu]s p[ate]t q[uod] [con]t[ra]tu[m]
n[atur]ales s[i]m[i]les s[un]t eede[m] in [uno] m[od]o/ 2 ip[s]a q[uia] s[un]t tales s[i]m[i]les s[un]t
eade[m] in a[n]i[m]o [et] m[od]o [etc].

60 6[o] ad ide[m]/ si ydea ydee e[st] e[ter]na d[iui]na uel q[uo]d e[st] e[ter]na d[iui]na/ s[ecundu]m ydee a[bs]t[rac]ta uel s[ecundu]m
ydee s[e]p[ar]at[a] d[iui]na/ si p[ri]m[u]m tu[n]c m[u]lt[i]p[li]c[ata] e[st] pl[ur]es ydeas ydee [illegible] m[u]lti [illegible]
te[r]m[inos] q[ui]a [illegible] ab[stra]c[tu]m ydee p[otes]t [multi]plicari [etc]/ si 2[m] maxi[me] s[ecundu]m e[ter]na d[iui]na
[illegible] ad [illegible]/ [et] tu[n]c ydea [illegible] ab e[ter]no in [mente] d[iui]na eo q[uod] [illegible]
[illegible] d[iui]ne ad [illegible] no[n] s[un]t ab e[ter]no

1[o] si ydee uel ydea ponu[n]t[ur] uel p[otes]t ydee/ h[oc] e[ss]et p[ro]p[ter] a[liqu]id [illegible] uel ad cognosce[n]d[um]
uel ad p[roducen]d[um]/ uel ad exemplandu[m]/ uel ad [illegible]/ uel ad [unitatem]/ no[n] p[ri]m[u]m
ad cognosce[n]d[um] p[ate]t q[uia] uel p[otes]t ad cognosce[n]d[um] ta[m]q[uam] q[uo]d s[i]t cog[ni]t[um] uel [illegible]
[illegible]/ si p[ri]m[u]m s[ecundu]m q[uod] ydee ydee no[n] s[un]t cognite [illegible] eo q[uod] ponu[n]t[ur] [illegible]/ q[uod]
[illegible] [illegible] fiat cog[nitio] 2 ad h[oc] no[n] [illegible]/ q[uod] cog[nit]a q[ui]a s[i]t [illegible] [illegible] ad h[oc]
ut fiat cog[nitio] 2 ad h[oc] no[n] [illegible]/ ut [illegible] [illegible] 2 h[oc] [illegible] 2[m] s[ecundu]m q[uod] ydea
ydee no[n] s[un]t p[rinci]p[iu]m cognosce[n]di [illegible] q[uia] d[eu]s q[uod] [et] p[ri]n[cipiu]m cognosce[n]di/ no[n] cognoscat p[ate]t q[uia] [illegible]
d[iui]na [et] p[ri]n[cipiu]m [cognoscendi]/ 2 no[n] [cognoscit] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in d[iui]nis [illegible]/ q[ui]a [illegible] [illegible] e[ss]et/ q[uod] d[iui]na [illegible] [illegible] q[uod] no[n] e[st] [illegible]

[con]f[irmatur] q[uia] q[uod] no[n] ad [cognoscen]d[um] p[ate]t q[uia] d[eu]s [cognoscit] [illegible] 2 no[n] p[er] ydeam q[uia] uel [illegible] ydea
[illegible] [illegible] [illegible] p[er] a[liqu]id [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible]
ut [illegible] ydea/ p[er] q[uod] d[eu]s [illegible] s[ecundu]m/ e[ss]et [illegible] d[eu]s s[ecundu]m e[ter]na d[iui]na [illegible] d[eu]s no[n] [illegible]
ydee [illegible] p[ate]t q[uia] ydea d[icitu]r p[rinci]p[iu]m cognosce[n]di 2 opera[n]di [illegible] d[eu]s [illegible] [et] p[rinci]p[iu]m opera[n]di
[illegible] [illegible] p[otes]t [illegible] 2 [illegible] e[ss]et [illegible] [illegible] q[uod] d[eu]s no[n] cog[no]-
scit [illegible] p[er] ydeam p[ate]t q[uia] no[n] [illegible] ydeam q[uia] [illegible] ydee e[ss]et ydea 2 [illegible] ydea
[illegible] in infinitu[m] [etc].

[Ter]t[io] no[n] ad p[roducen]d[um] p[ate]t q[uia] tu[n]c [illegible] s[ecundu]m q[uod] ydee no[n] fui[ss]e[n]t ab e[ter]no in [mente] d[iui]na
2 [illegible] s[un]t in [mente] d[iui]na/ s[ecundu]m q[uod] [incepissent] e[ss]e in [mente] d[iui]na/ 2 [illegible] s[un]t [illegible]
d[iui]na tu[n]c [illegible] d[iui]na [incepissent] e[ss]e [illegible] [illegible] p[ate]t q[uia] d[eu]s no[n] [et] opat[ur] ad ext[ra] ab e[ter]no
ut notu[m] e[st]/ q[uia] [illegible] [illegible] q[uod] 2 ydea no[n] p[otes]t [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad exem-
plandu[m] ad [illegible] 2 ad [unitatem] p[ate]t q[uia] p[er] [illegible] ta[m] in p[otes]t [illegible] s[imi]l[itu]do s[un]t [illegible] ex-
emplar 2 exemplatu[m] 2 [illegible] 2 [illegible] 2 [illegible] [unitatem] 2 [unitatum]
s[ecundu]m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] s[imi]l[itu]do p[ate]t q[uia] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]/ q[uia] e[st] exemplar [illegible] 2 [illegible] 2 [illegible] [illegible] q[uia] e[st] exemplatu[m] [illegible]
2 [unitatum] q[uia] s[imi]l[itu]do p[ate]t q[uia] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ s[ecundu]m [illegible]
s[imi]l[itu]do in infinitu[m] [etc].

[con]f[irmatur] p[ate]t q[uia] [illegible] e[st] s[imi]l[itu]do [illegible] [illegible] p[ate]t/ [illegible] e[st] [illegible] [illegible] ad [illegible]
q[uo]d [illegible] s[imi]l[itu]do [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible] 2 s[imi]l[itu]do [illegible]/ s[ecundu]m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] s[un]t [illegible]

Et [illegible] q[uod] no[n] ad cognosce[n]d[um]/ q[uia] si ponere[tur] ydea ad [illegible] tu[n]c d[eu]s p[otes]t [illegible]

conformes isti ydee 2º licet ydearum generum vel specierum non ponatur actualis distinctio realis vel intellectualis quia ydea realitatem 2º secundum ydeam generis vel speciei habent cognitionem confusam et generalem / quod incongruum est quia distinctione intellectuali / et si dicitur quod ita habent per ydeam generis vel speciei / cognoscunt per propriam ydeam individui hoc est contra illam generis et speciei quia utrique confusi sunt quia individuum illud non potest dici et si dicatur quod individuo proprium ponimus ydeam individui non generum vel specierum quia dicimus cognoscit individuum dominus speciei et similis simul cum quo habet alio in eadem specie et est dissimilis cum quo habet alius speciei secundum hoc non potest cognoscere / per ydeam individui quia alias ydea unius individui esset ydea omnium individuorum etc.

Et sic patet quod non ad exemplandum / quia perfectius est agens quod non indiget exemplari / quam quod indiget et non dicitur poni etc.

Contra ... q. Confirmatur per thomam ydeis una vel pluribus secundum agens simpliciter sua voluntate et cognitione potest omnia 1ª fieri secundum cognoscere producere intelligere et non oportet propter hoc ponere ydeas generum vel plures

2º — 2º vel est ponenda unica ydea in deo vel plures / non primum quia tunc ratione producit et illa alia ratione causatur / 2º causa / secundum rationes divine ydee et sunt plures ydee in deo / si 2um / contra ydea dicit perfectionem divinam secundum tunc cum divina est tantum una ydea

Si dicitur quod plures sunt ydee et non tantum una

3º — Contra hoc / Si essent plures ydee in deo vel essent causes vel medietates non primum quia tunc essent superior et inferior et tunc perfectio perfectionis divinam Si 2um contra tunc natura entia causes perfectiones exemplaris ut intellectus eius speciei haberent plures ydeas in deo et per hoc non cognoscere ... et quod non primum ... quia non differentes vel mediatae dicitur deo artifici etc. Contra etiam quod ponit plures

2º — 2º secundum ydea in deo est primum cognoscendi et operandi sicut ars et sapientia secundum in deo non sunt plures artes et sapientie ergo nec plures ydee

Et si dicatur quod ydee intelliguntur secundum rationes ad diversa causata contra ydearum pluralitas et abstractio si ergo ydee sunt plures in relatione ad causata et quia causata sunt temporales et non essent ergo temporale et tantum essent

Et quod infinite ydee sunt in deo patet per presentiam quod ... quod ad lucidissimum sicut diversitas de ydeis tantum ergo ... quia ipse sunt immutabilia sicut sunt secundum ... ... potentia sicut ... sunt intelligentias ... ydeas ... ex qua omnia / ... ... sunt et patent intelligentia ... tria ergo exemplaria infinita ...

3º — 3º secundum sicut ... relative ad similitudinem ita ydea ad ydeatum / secundum non sunt plures similitudines dei omnibus sunt plura sensibilia ergo nec plures ydee omnibus sunt plura ydeata Et primum ... ad ... certa

4º — Et si plures ydee sunt in deo essent vel finite tantum vel infinite non primum quia deus infinita cognoscit secundum non cognoscit ea / vel per suas ydeas vel secundum sunt infinita cognoscit ... essent infinite ydee in deo ergo non primum Si 2um dicitur sicut quod sunt infinite et quod infinitas pluralitas repugnat sue simplicitati et maiorum pluralitas / repugnat sue simplicitati quod est contra ... confirmatur si essent infinite ydee / tunc essent tot cognitiones in deo ydee quia ydee ... simplicis ...

5º — 5to si plures sunt ydee in deo / vel ergo quod cognoscit secundum ydeam in deo vel non non potest dici 2um quia ydea dicit primum cognoscendi ergo eadem ratione ... cognoscit secundum ydeam in deo eadem ratione et a ... secundum ... nostra non habent ydeas in deo eo quod dicit non ... exemplar

r. 1o quod no sunt ydea n. pnt ymital &c

29 Ite mali no ht ydeam in deo quod a ab exemplar mali est in deo 2. &c esset autor mali & malu & ymitare &c quod no est &c

Ite m pr. no ht ydeam in deo quod a ab exemplar prie po. est in deo quod quod tunc prius a ab est exeplar prie po. quod no po be &c quod prius a. exclud in toto pnt pon. &c. Ite sit ut go m . . . infiet hert a . ydeam in deo quod in celi ut cad n. 1o &c.

Si &c quod in deo no sunt plures & tm &c — &c quod non plures ydee sunt in deo & tm una &c

&c sit tm una ydea est in deo q. est una &c ut e exemplar vo quod sunt una omn sit pr. ut &c ut est res creata ut ut &c a deo Si &c una est in deo quod &c no. tendit &c ydeam & &c una &c no e in deo quod &c 1. &c & &c quod plures sunt res create & &c quod sunt plures ydee

2o pt ordo omn & &c in toto a deo &c ht ydeam ordo omni & no pt ht ydeam ordinis omn n heat ydeas eorum quibus &c & pos ht plures ydeas ab &c quod opti in rebus creat & ordo omn &c quod &c no pt h. ydeam omn n heat &c quod &c no pt &c n heant &c &c

2o &c pla sit ydea &c & plures ydee quod &c &c &c

&c &c &c &c plures ydeas &c &c

Ite &c auctoritatibus &c &c ad &c in &c &c &c ut &c &c &c &c &c &c

Ite &c &c ad &c &c &c &c &c &c &c &c &c

Si ab in toto negat ydeas ut po &c n plures

&c ad ht quod agens a pposito &c quod &c habeat &c & exempla &c & exemplar & ydea &c &c in mente a pposito &c ydeam ut plures &c agens a pposito &c in deo pone ydeam una ut plures &c quod a ab no est danda &c &c &c ad &c sit ad in &c

9 &c agens no pt &c &c agat &c &c exemplar & in deo &c &c &c negans in toto ydeas &c

2o 2o pt omne agens &c &c &c &c &c &c &c &c res &c

f. l3 ponens qe voces rerum qs cognoscit ex quo res ponit / hec aut voces conceptuu' et exemplares sunt ydee igitur propriissime sunt in deo etc.

Vltimo quarto ... methaphisice dicit quod forte rerum sunt vni ... magis cognitione et hoc ... forte et actuale et ad ... habet in ipso agenti quod ... esse ... et ydealiter ... ydee rerum sunt in deo etc.

3º differentia ydee propriissime quecunque sunt divine / vel certum divina ydea et post ... aliqua ydea ... possit ... patet quod ita differt ydea ydea et eorum que non sunt exemplar etiam

Differentia 2ª propriissime quecunque sunt divine / non ... exemplar etiam ab eterno divina ... patet per senecam epistola ... ad lucillium ... differentiam informa ... ydea ... vide ... / ydea et eorum que non sunt exemplar etiam / addicias differentiam ... etc.

Ite epistola ... seneca diffinit sic ydeam / ydea est exemplar ad quod artifex respiciens / operatur ... opera talis ... propriissime quecunque eterne divine igitur etc.

Ite posito negans in toto ydeas ... multas auctoritates / famosi senece ... doctores multorum sollempnium virorum et ... non ... auctoritas ... famosi ... male posita ... et ... fundata ... non quod ... magnorum virorum / ... non ... et ... fundat sit ... multas auctoritates senece patet ... quod ... duas differentias ydee ... po... in mente

Ite senece epistola ... de ydeis loquens dicit / ... eorum quae ... sunt ... sunt / ... potentia sunt ... que sunt ... plato ydeas vocat ex quibus omnia que sunt ... sunt ... forma ... hec immortales et immutabiles sunt etc.

Ite seneca epistola 65ª ad lucillium de ydeis loquens dicit ... exemplaria rerum omnium deus intra se habet ... que agenda sunt et modos ... plenus ... figuris ... quas plato ydeas appellat immortales et immutabiles et ... quod posito negans ydeas ... doctrinam virorum sollempnium et auctoritates patet quod ... doctorum ... et aliorum plurium etc.

Capitulum ... et ...

Capitulum ... Capitulum ... Capitulum ...

Capitulum ... enti attribuit / ... forma / que in ipso ... plures formas ... ex ... formis ... in ipso aliqualiter ... patet quod potens sapiens ... attribuit ... ut notum est ... et ... autem ... si ... et ... attribuit / ... in deo ... que ... attribuit ... ad ... et ... non ... non ... etc.

... quod non ... quia ... divina ... attribuit ... et ... in deo ...

en bo[m] infin[itum] ep[s] maior fin[itum] q[uod] ex[cessus] e[st] voc[ibus] sunt in[t]e[llectus] ... f[ide] c[on]s[ensus]
d[ic]e[ndu]m [quod] s[ecundu]m bo[num] q[uo]d vocis ... m[aio]r ad in[t]e[llectu]m ... attribuentes
f[ide] voc[is] co[rum] que in nob[is] sunt et p[ro]b[atur] d[ic]e[ndu]m no s[ecundu]m bo[num] ul[terius] infin[itu]m ... in[t]e[llectu]m
... hec attribua[tu]r ...

2[o] d[ic]e[ndu]m int[ellectus] q[ua]e distant sen[sus] p[ro]p[ri]or ... in eo e[st] c[om]po[sitio] ul[tra] d[ic]o ex[tr]emo[rum] ...
tota et p[ro]b[atur] m[edi]o est c[om]po[sitio] ... [illegible] ... q[uod] si int[ellectus] ... c[om]p[ositi]o[n]e ... in[te]lli[gi]t
a[n]c[e] ul[tra] ne[gati]ue et p[ro]b[atur] int[ellectus] c[om]po[sitio]ne ul[tra] di[visio]ne eo q[uod] aff[irmati]o ... c[om]p[ositi]o[n]e et
ne[gati]o ... di[visi]one et si int[ellectus] c[om]po[sitio]ne ul[tra] ... int[ellectu]s c[om]po[siti]o ul[tra] ...
et p[ro]b[atur] ... int[ellectu]s m[edi]o e[st] c[om]po[sitio] eo q[uod] ... opo[rtet] int[ellectu]s ... s[ecundu]m ... appr[e]h[en]sione[m]
... q[uod] d[ic]e[ndu]m int[ellectus] ... q[ua]e distat ... d[ic]e[ndu]m ... int[ellectus] ... q[ua]e ...
q[uod] ... a[li]q[uo]d c[on]g[re]g[a]t ... q[uo]d ... int[ellectu]s ...

3[o] d[ic]e[ndu]m int[ellectus] ... infinitas ... c[om]po[siti]o[n]e ex[tr]em[or]u[m] et p[ro]b[atur] ... sunt
... q[uod] ... s[ecundu]m ... ul[tra] ... q[uod] ... d[ic]i[tu]r
... q[uod] d[ic]e[ndu]m ... int[ellectus] ... c[or]u[m] ... q[uod] d[ic]e[ndu]m in
... ul[tra] ... ul[tra] ... et in eff[ec]tu ...
... c[om]posito[rum]
et ... esset ... d[ic]e[ndu]m ul[tra] ... c[om]po[siti]o[n]e ... q[uod]
... ut exemplar ... d[ic]e[ndu]m ... q[uod] ...
... in mente ... q[uod] ... in mente ...
et ... salvari ... q[uod] ... in mente ... et
... et ... fundatu[m]

4[o] ... e[st] ... attribu[itur] ... enti ... nos c[om]po[siti]o ... melio[r] ...
c[om]po[sitio] est ... attribuenda et p[ro]b[atur] d[ic]e[ndu]m no ... s[ecundu]m ...

5[o] ... [illegible] ... ex[tr]emo[rum] ... c[om]po[siti]o[n]u[m] ...
... et p[ro]b[atur] c[om]po[siti]o[n]e ... no ... q[uod] ... infinite ... q[uod] ...
... ex ... d[ic]i[tu]r ... in eo ... et ...
ex[tr]emi[s]

... enti ... et ... ex ... int[ellectu]s ...
... q[uod] ... int[ellectus] ... q[uod]
... et p[ro]b[atur] c[om]po[sitio] ... enti ...

6[o] ... ul[tra] hec ... ex ... po[siti]o[n]e ul[tra] ne[gati]ue ... si
... q[uod] ... enti ... q[uod] ...
... ita ... eff[ec]tu ... enti si ... int[ellectu]s ... enti ... ita
... enti ... no ... ex ... po[siti]one ... et si ... q[uod] int[ellectu]s ...
c[om]po[siti]o[n]e ... enti no ... d[ic]e[ndu]m ... et ... d[ic]e[ndu]m ...
... q[uod] d[ic]e[ndu]m ... forte ... binariu[m] ... totius ...
c[om]po[siti]o[n]e

Ite[m] ... ita ... int[ellectus] ... enti ... enti no ... po[siti]o[n]e
... si no ... maior esset ex eo q[uod] ... c[om]po[sitio] esset m[edi]o ... q[uod] i[n] ...
... c[om]po[sitio] ... e[st] ... maior ... no ... s[ecundu]m ...
si ... no esset ... int[ellectu]s ...

Si d[ic]e[ndu]m ... d[ic]e[ndu]m no ... simpl[ex] ...

sua pfecoz ab ao pru aptibus simus i

2o qz si pns cus eet opositu / tc no eet pns cus eo qz sua opoa sepa zc pns cus no eet pns cus z conu fe qz no eet p ta ut sup plurps
Jt / ut z opos z ex ptibus opitudis ut gnalibus ut a ys i ull qz no opitudis
qz no sz mag ut extre ut gnalib qz a as eet nitisl z rsl zc
ung psito qnz uni zc eet inutilis

Con 2a Jd dr qz ydeaz pluralitas insuo ente no repugnat esse pue siti p pncipali que
sz sit opatur insuo ente

Con 2a Ad fr qz suma unitas no opellet plurali zc sue d s / z nulla no opponitur
po q le incttste / qn sua suptas no repugt plurali ex que qz no repugt
plurali ydeaz / sz sua unitas no repugt plurali qr no opp s asira ute

2o 2o pluritas infinitas realr abi disticeta / q no opatur secu sua suptas / sz mso agere ydeaz pluritas z pluritas infinita realr abi dctor c ipa no opatur secu
sua suptas z p ons repugt ei qn no / a uo ssa pe su / sz p 2a pe q ad saz
ea pes / s qz tus pluritas sit infinita pz mlt auctatibus sene sua esse no
dr jnnala qr sunt x z ita panet inspot dr / tlia qa explua in
finita sz na t

qz pdo ide / pns cus sz mse ydeas diuis q cogstit z pduta ff pse eia
oo ad luci. sz d infi cognoscit z insi pt pduce ir

po Sz p 2a pe qz hec ydee rear abi distigua pt multa fo
ua ut ucatur extra ra gnr ra gnr / sz ydee undo sut sunt ci a bno
cognosci poit a dus q st i ta po sz ta cogs / sz d eadt ad q ogsit s
d te ora aa as i au oez oez adr intel producit undo dte ydee ogsd
esse / qs vocans ydeas z p ons eut dte in tuu z extra res ugr

2o zo st ydee sbit zasi rear dm nyde i zgoz ae abr z sit ydea sbis a zasi
b te st / ut a z b rear dut ut id st pre s eadt ino / si sms sbz intentu
st pns fr qa a z b sunt pre d a ydea / qz ide sit s rez z no sudi ua z alietas
ut diuitas z si dr qz dut sor opms sunt eade res / q te st a z z b z z
a no z st a d a b z dut res sut a z b qz sut pd / qr st dut rear
ut sin / st si dut sor / z rear z p ons dut sun

qfz qz pdo qz a z b dut rear d a z b vis extre qz a z ydea sbis z b no
z ydea sbis r no st ide z si dr qz no s qz dr instan inslime e a sbe
sns sub apphen z no vre dcqua agr si r po no vr ad ppositu

3o zo st si ydee no dim extra ra zc d az aeq dim ut qo dim pmt

tiratum sen[sibi]lia[m] vel sensibilibus deum non sensum q[uod] eius videtur sunt ab eterno sicut et motus sensitiva non sequitur q[uod] d[e] tio procedit sed prius distinctum q[uod] c[on]tinuo possibile q[uod] tunc q[uo]d prius erat sensus primo sive non it[em] 2m p[ro]pter dici q[uod] tu videas sit eius c[on]tra una sen mit[ibus] sensibus sequitur q[uod] id est primum erat d[e] di simplicis q[uod] c[on]tinuo magis

Quo q[uia] tunc sunt 2 non dicunt sicut vero dicunt sicut 1m sed videtur sunt 2 non dicunt sicut 1m s[e]c[un]do sicut 1m 2 q[uod] non sicut vo p[ro]p[ter] sicut o[mn]i[u]m dicunt sicut vo s[e]c[un]do sicut 1m

Si d[icatur] q[uod] videas pluralitas et sp[eci]a[lit]er simplicitas sibi repugnant et sic sunt 2 q[uod] sunt in[finit]o entes sequitur q[uod] infinito ente sit repugnantia q[uod] est magis

2o q[uod] primum dicunt videtur modo potestatum dicunt sua bonitas et vero d[e]i sicut h[abe]t ta[men] sua non repugnant sine simpliciter dei i[d est] ut videtur pluralitas modo repugnant eius sine simpliciter

3o pluralitas videas d[e] tali sicut vero tum c[om]pati[bilis] secundum sed repugnantia simpliciter simplicitate sicut in d[e]o q[uod] pluralitas videas d[e] tali sicut vero tm i[d est] c[om]pati[bilis] secundum sed repugnantia sic est

Quare aliquot alia citius et iuniorem tempore sunt sed.
Quo 3a ones et alia in longo tempore sicut elephantes:

Utrum d[icitu]r d[e] certis putorum liceat sustendat q[uod] non q[uod] non sustendit licet putri sibi sequitur quod s[e]c[un]da via non a[liud] q[uod] d[icitu]r ipse p[otes]t imputato sibe i[d est] non sustendit licet eius ta[men] tunc quer ipsa vo sibe i[d est] ipse p[otes]t imputato sibe sicut d[icitu]r q[uod] sinon an b[e]n[e] q[uod] vo sibe q[uod] p[ro]p[ter] ee et alii non in[...] sicut 1a quer d[e]o ut notu[m] q[uod]

In o[ppos]itu[m] a[rgumen]t[u]r q[uod] q[uod] q[uod] et non clandit aliquo genere putali i[d est] sustendit limites d[e] putorum sicut d[icitu]r q[uod] et non genere putali clandit i[d est] quo va non no a[...] sibi bor s[ecundu]m ipsa p[ar]te sicut p[rim]a p[ar]te b[e]n[e] q[uod] sit aliquo genere clandere et licet p[ro]p[ter] se et p[ro]p[ter] non erit s[ecundu]m eius q[uod] una sicut a[...] p[ro]p[ter] q[uod] g[...] ipius erit eo sunt et genus sit p[ro]p[ter] eo tu[m] c[on]tra genus

Si d[icatur] q[uod] sustendit et ita q[uod] non q[uod] in puto aliquo

q[uod] 1d p[ro]p[ter] sit d[icitu]r ipse p[otes]t ingenere putali i[d est] a[liu]d it[em] tu[n]c d[icitu]r ipse p[otes]t ingenere putali ut signum i[d est] d[icitu]r signum eius ipse p[otes]t in puto tempus signatum q[uod] q[uod] q[uod] ipse quer tio tempus signo h[abe]t et quer ipse signo eius tempus signato p[ro]p[ter] q[uod] q[uod] ipse quer tio tempus signo quer b[e]n[e] ipsa signum i[d est] vel signato ex p[ro]p[ter]

Sed q[uod] i[d est] tu[n]c d[icitu]r sit ipse mag[is] genere putali p[ro]p[ter] Si h[oc] eius erit g[enus] putale h[oc] d[icitu]r ipse ponere in eo sicut sit q[uod] q[uod] h[oc] eius q[uod] genus putale i[d est] a[liu]d ipsa p[ar]te p[ro]p[ter] q[uod] sit h[oc] eius q[uod] g[enus] putale ipsum erit d[icitu]r g[enus] ad 1m tum d[icitu]r eo q[uod] sicut d[e] eo sed genus d[icitu]r ipse et p[ro]p[ter] i[d est] tum d[icitu]r ipse ponere in eo eo q[uod] genus ipse sed sic q[uod] sua infinito t[em]p[u]s q[uod] aut tunc h[oc] eius primo d[e] eo tempus genus p[ro]p[ter] q[uod] primo d[e] eo et a[liu]d tempus d[icitu]r intibus ipse et q[uod] d[...] eo q[uod] ...es p[ro]p[ter] erit q[uod] d[icitu]r q[uod] eius

consequenter ens quod primo dicitur de eis ut quod [illegible] et per consequens et dicitur primo. Tertio dico quod hoc ens sit genus
probatur quia si non maxime abstraheret entitas non esset ibi analogia. Secundo quod hoc ens habet univo-
cationem et non analogiam quia sicut [illegible] univocum probatur ab eis substantie et accidentis
[illegible] conceptus omnibus communis secundum talis conceptus non est alterius quam hoc ens quod primo secundum ens
sicut omnis substantia et omnia accidentia sub uno conceptu [illegible] et per consequens hoc ens est univocum
[illegible] ad omnia sua secundum quod [illegible] per se [illegible] quod conceptus eius sunt [illegible]
videlicet prima [illegible] stare [illegible] de substantia et omnia accidentia conveniunt in eodem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conceptus [illegible] [illegible] accidentis [illegible] substantie et
omnia accidentia conveniunt in eodem [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible] conceptus [illegible] accidentibus quod con-
venit [illegible] ut notum est secundum quod accidentibus [illegible] quia accidentia separata [illegible] esse con-
sunt accidentia quia [illegible] in sacramento altaris accidentia non stant sine substantia et [illegible] [illegible]
[illegible] a nobis [illegible] et per consequens accidentibus convenit esse

[margin: conclusio] Conclusio probatur quia sicut univocum et [illegible] substantiam atque simplicem et [illegible] / secundum hoc ens / et substantiam atque simplicem
ergo non est [illegible] et per consequens univocum. Antecedens probatur [illegible] simpliciter et [illegible] esse substantiam atque simplicem et
simpliciter / [illegible] [illegible] substantia et [illegible] substantiam atque simplicem est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non quia esse simpliciter et [illegible] [illegible] [illegible] accidentis secundum [illegible] et [illegible] ex quo
nomen [illegible] [illegible] Et si dicitur quod hoc ens est univocum et non [illegible] ad [illegible] [illegible] in
metaphysica [illegible] in metaphysica conclusio de omni ente [illegible] ut est substantia non est univocum
quod non ad omnia entia est univocum // quod in metaphysica conclusio de omni ente patet ex
[illegible] [illegible]

Secundo quod analogia non impediat hoc ens [illegible] [illegible] quia [illegible] sicut [illegible] sicut et si dicitur
quod [illegible] sicut substantia et [illegible] accidentis [illegible] si hoc esset unum [illegible] [illegible] maxime hoc esset [illegible]
dependentia accidentis a substantia secundum quod [illegible] non valet probatur quia [illegible] hoc substantia [illegible] secundum [illegible] substantiam
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] substantias [illegible] et [illegible] hoc substantia esset analogum et per consequens
non esset genus quod est contra omnes secundum quod hoc [illegible] quod [illegible] secundum [illegible] probatur quia [illegible]
substantia dependet [illegible] ergo si dependentia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible]
sicut [illegible] [illegible] religionem [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et si dicitur quod non [illegible] dependentia [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ita [illegible] [illegible] bonitas et [illegible] et [illegible] [illegible] substantia dependet [illegible] [illegible] dependentia
[illegible] accidentis [illegible] et si dicitur quod [illegible] [illegible] accidentis dependet [illegible] quia inhesive [illegible]
[illegible] et [illegible] dependet [illegible] inhesive eo quod in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc substantia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[margin: 2o] 2o autem dico quod conveniunt modus significandi et modus predicandi atque predicati [illegible] et [illegible]
secundum [illegible] dico quod conveniunt modus significandi et predicandi atque predicati [illegible] [illegible] in primo predicato [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] duos [illegible] [illegible] [illegible] esse in predicato ut patet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] dico quod conveniunt modus significandi et predicandi predicati substantie eo
quod sicut substantias [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] modus predicandi [illegible]
[illegible] substantia eo quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] et [illegible] [illegible]

[margin: 3o arguitur] 3o [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] suo [illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eis secundum non alterius [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] patet [illegible] metaphysice

5o   arguo 5o q q dr ab aliquo dr formali i. e. inguale / dr aquoz effcu dr dr dr formali i. e. inguale aor pz q dib dr z dimsi na aliq g exto d dra go q q hz dmsi z gen / q aa dra e dr na i. b q dr aqz effcu dr p acq dr diffft hz no acti q aab acc indeo i. dr fuli ut formali z

i. to   i. to a dr dr ab ente tato go a gnet tu eo go si 2m sr mo q e inqle si fm tt et inqle q in alqo ge q dib dnitat p sst multitud i. e. dm tab inguale p sst multitud gum sen dupa gia

6o   6o gpo si vo sst adhc / q ad sit inguale hz medo z gpo si vo t. z inqle aor pz q aeed z inqle z tu insua fntia u / hz reale gpo z si vo b q indo sit mlt dritia si vom i.

1o   1o ee q hz gtu de ftatu z esse dm sub aliquo pr di z aijs z inqle hz dr dt otu q dr du abo ib aijs sub hi di pto q z forma gtet b.

Ite gmeor dt q pmus motor g mepiat oia que st impnto forme z edd nec tu eis esse z incepna igr

Ite sole dt duo pnta mane in dnie p. ipam rlat igr

8   8o de gbustone e du sua sit dm frams z p q virt g hz dedo z effcib z v. sua / pu metha que specula eis inqui eis 2o meth te i. e. dr et effcs sit vnus g z p q dr z in gne

Si dr q no tustendt litep lo pnto

Cardo otu   p. dr p dr no tustendt litep lo pnto / ht max ect ex eo q dr claudr sen gtinz ad ete sub litib dr g pnt dist dete q no sunt lo gna pntalia go no claudr qb aliquo lo q e q go atie q tu vm z pstuy go no lo ab ex pot ad vez ex pot atue. Si h ent h ens z g ad lo pnta tut tu dm ect pt. pnto ent hz sit z q h ens z g ad lo pnta i. tm pnz pnto q sit p om ats gdili aor pz z v. gdeto uuia eo q e ab no pt ee vin pu gnte tu sit ab sit ple eo q mple z h ens i. to sm pote ee ule vin tu ut pz pporphu mea de pte z in mlt lotis me thic hz b. q si no max obstaz eno sen i nota / hz nm lo obstat eno no / tu hens sit ule dm tu deduta vte ut ps deductio z tu otu z ita de anola i.

2o si dr pone max lo pnto max pone impnto forme eo gnm ato pt b optan hz q q q z in pnto forme z meo hz mom hz di esse ut hz mom pndi hz no e mora dr z impnto forme i. no z i. gn nd q pt redna ab barbo ut notu est am q phib mod no argum ad p impnto nill z et go pnto tas pes lo duos mos pes vm in mete et om mete z / hz b. q dr no sit impnto forme hz mom fignd q hz pnto forme pt h de pnto forme fut foraz hz dr no pt foraz hz pntiaz i. q no q ad mom pnd pt q forma fr acti dedo eo q la hz no dr z forma z acti.

80

10

60

10

8

Tl

qr spcm implicat accīle subo̅ 2 ex n̄cn̄ implicat eum subiect̄ quie ē no c̄otacta d̄o
qr nulli subiect̄ / eo q̄ dic9 precimin / qr 3 supm9 pnc̄ipe p̄mi cuis 2p9 ta ī

3° 3° q̄ 3 in pn̄to sbe ut po ē ut sba 2a ut ut sba p̄a ex dirce sbe s̄ d9
no 1° incoz po impn̄to sbe / q̄ no ut p̄a sba ut notū 3 q̄ 2 no ut 2a
p̄t qr o sba 2a lz sb s̄ p̄az sban, s̄ d9 no lz p̄az sbaz sb s̄ ī no 3 2a sba
a or p3 q̄ o t9 qūuz lz sub s̄ tiun distinctiō ī B̄ qr si haret subs̄ p̄az sbaz
maxie eet h̄ d9 2 qr h̄ d9 2 d9 idē sunt te idē eet sub ipo 2 idē haret
s̄ sub s̄ ipo q̄ ē impole c̄tc q̄ hic d9 no sit p̄a sba p3 qr oie s̄a sba
p̄na 2 maxie sba s̄ hic d9 no 3 hmoi ī B̄ qr ut reb ut t9 no reb s̄ta
qr 1a nulli substat no t9 qr dr alt t9 q̄ plurib9 substat ī ut lz br̄ inellig̃
ut lz p̄ 2 gs̄ p̄d q̄ h̄ d9 no sit p̄a sba ua p̄a sba ua p̄a sba p3 d pli-
b9 vm̄te s̄ hic d9 p3 d plib9 reb9 vm̄te ī no 3 p̄a sba / st q̄ d9 no sit p3
sba p̄t qr o 2a sba 3 g̃z ut ss̄ pn̄ti sbe s̄ d9 ut 3 g̃9 ut ss̄ ī q̄ no g̃9 no
3 q̄ no ss̄ p3 q̄z ss̄ pt in dunnual s̄ d9 no pt / cu no hrat materia
quie 3 pn̄ in indiuiduo ī

4° 4° 2 lm eius sup illitat tland̄ sub littib9 d̄ig gs̄ s̄ d9 3 eius sup illitatū
ī no ginet sub d̄q° g̃z 2 p qs̄ q̄ s̄a aor p3 qr de q̄ tland̄ sub d̄q°
g̃ue litā littib9 1 2 gs̄ / tlandi eu dd sub a° 3 ipm timari littib9 i9 ut
ad ēte pom sub eo ut p3 ad s̄m qn ad tland̄ sb a° ut eu a° te ipm
u° ex tedt litt eq 2 r vng tia eu littib9 eq ī bor p3 3 po° infite 2 sup
independens ex g̃uo phoz 2 in methe

7° 7° 1° q̄ ophendit in p̄fcces d1m genez ut in n° g̃ue po ad ēte in nullo
g̃ue tland̄ d9 3 h9 ī aor p3 qr inq tuz vno g̃ue tland̄ tetez g̃uin
p̄fcces su no hrat eo q̄ sue pntoz sut impuxote ī / bor p3 ī methe
d̄ez q̄ 3 qd eius p̄fcan vh p̄fcas / incp aggregan p̄fcces d1m g̃uin / 2 1°
eius 9 tor edez dit esse deum igr

6° 6° si d9 st ingnie te pt alq p̄fcan ipo togn̄ q̄ 2 q differentias inf 2 q
differces a 2 q phus d̄o edituz q̄ si d9 eet ingnie ipe pt qd lub a-
lio ss̄ eq̄ gs̄ 2 pq p̄fcces tetaz ss̄ no gnetz ro int ut poz tognitie
alq eius gtiens p̄fcces om eum 2 h̄ utiz eet melī9 1° / si eet / ī poz me
li9 eo cogn

1° 1° 2 lm for infitū / pt g̃hi ad 4 sitū 2 ad ro siti / s̄ d9 3 for infinit9 pro
tus gs̄ 3 si for igr

8° 8° 1° q̄ eu ua a° re / lz gnera sulz / 1° no pt ce ingnie s̄ d9 h9 ī aor p3
qr ut ait boeti9 in g° sr porphiri d̄ei 3 g̃to tollta exs̄ nos ss̄ sb̄ plishe
2 2 p3 roe qr g̃9 dit sulz d° ea coro d̄ā 3 g̃9 / qr a° no poz p̄ri d cibi q̄
B̄ qr q no lz eude mōn / indi ī no lz alq sulz gen a s̄ d9 2 ceta ē ura
2 acc° no lz alq sulz gnera aor p3 qr p hr sba
2 acc° no lz alq sulz gen a eo q̄ no lz eud mom eudi s̄ B̄ qr mo9

cendi dei et modus sendi certum altius veri plus durat quam modus sendi solis et modus sendi
actiuis sed modus sendi solis et modus sendi actiuus petitur sunt diuisi et modus sendi dei
et modus cendi certum altius plus durat quam non a..., patet quod modus sendi dei est in
sitis modus ant sendi certum altius sitis sed insis... plus durat aspito quod situm assimilato
ut notum est

Quare vatte appetunt videre a=

Tertio queritur quod claram alii vero turbidam

Dicendum quod intellectus humanus ad sua cognoscenda ... vel ... possunt pervenire quod non
... intellectus humanus non potest ... cognoscere ... ille potest ... cog
quod intellectus humanus non potest ... cognoscere ... non potest ... igneo ... fla
... et propter ad ipsum ... non potest ... nocticoracum sunt ... ad videndum ... sol ... intellectus
... non ... quod ... oculi nocticoracum non sunt ... lumen sol ... et intellectus
... ad intellectum ... sed oculi nocticoracum non sunt ... lumen ... et ... sol ... et ... in
... non potest ... quoniam ... et ... non volant de die sed de nocte
2o ... sed ... patet quod ... non ... quod ad ... et potest ... ipsum
... intellectus humanus ... potest intellectus ... ad ... et ... ipsum
intellectus ... ad ... et ... quoniam quod ... si ... et ... sit eo
quod in eo ... et ... quod ... ualeat ... possit cogno-
uerunt ... et ... cognoscunt ...

... ab eo intellectu ... ab intellectu humano et ab eo intellectu ... et non ... sed ...
... ab intellectu humano intellectu ... et non ... et non ... intellectus
... non ... ab intellectu humano intellectu ... quod ... intellectus modum
... et ... non est ab eo intellectu ... patet quod ... intellectus modum
... intellectus humanus ... et ... intellectus humanus ... quod ... intelligit ... sunt
... intelligit intellectus autem humanus ... sunt ... potentie ... quoniam quod
... intellectus humanus ea que intelligit intelligit ... non indiget ... ad
... intellectus humanus ... et non ... modus ... potest ... quod ... utique
intellectum ... quod ... modus intelligendi ... potest ... quod ... est
... intellectus ... quoniam ... et ... intellectus ab intellectu humano ...
intellectus ... ipso ... quod ... intellectus ab eo intellectu quoniam quod ... intellectus
... et non ... sit ab eo intellectu quoniam quod ... intellectus
ab intellectu humano ... et non ... modus intelligendi ipsum ... intellectus
humani non ... sed modus intelligendi ... non ... dispositionem ...
... forti et non ... quod ab sit ... quod ... intellectus ...
intellectus humani ... quod ... intellectus humanus intelligit quod ... intelligendi ... intellectus
... intellectus humani quod ipsa ... intelligendi patet quod intellectus humanus ...
... et ... intellectus humani quod ipsa ... intelligendi patet quod intellectus humanus ...
intelligendi ... sit ... quod illa ... intellectus intelligit ... sua
... quod ... intelligit ... intellectus omnibus ... non ... intelligit
... non ... naturalia
... autem quod ... diversa ab ... agente ... dubitat ... aqua
... autem quod ... diversa ab ... naturalis ... dei ... quod ...
... et ... diversa ab ... naturalis ... forti ... eo quod
... non ... quod ... non potest ... forti ... naturaliter
... fortius ... ex ... ab ... et sit ... naturalis ...

ad q. 1ᵐ conc(lusio) z nat(ura)l(is) simplic(ite)r q(uia) z q. n(atur)az e(ius) p(atet) q(uia) talis s(ub)s(tanti)a [illegible] non z simpli-
dei ut notum z s. non vitat eum.

2ᵒ Sit 2ᵃ inc(on)c(lusi)o sit p(ro)p(ositi)o simpli(cite)r ex 3ᵒ de a(n)i(m)a / s(ed) n(atur)az simplicem s(ed) s(ub)s(tanti)a rei simpl(ici)s / cum deo / s(ed)
non mi(nus) [illegible] p(ro)p(ositi)o q(uia) aut n(atur)az simplicem s(ed) cum deo s(ub)s(tanti)a [illegible] q(uia) a(nim)a m
deo z ins(ub)s(tanti)a rei s(ub)s(tanti)a [illegible] q(uia) talis e(ius) s(ub)s(tanti)ei / ex q(uo) note simplicis s(ed) [illegible] z mani-
fest(um) [illegible]

Ite(m) q(uia) s(ub)s(tanti)a n(atur)az simplicem [illegible] cu(m) deo mi(nus) [illegible] z infini(tu)m dis(tan)s simplic(ite)r mi(nus) 1ᵃ n(atur)a est
simplici s(ed) sic z mi(nus) de [illegible] 2 s(ub)s(tanti)a [illegible] p(atet) q(uia) infi(nit)a distantia excludit omnem
simplic(ite)r s(ed) infini(tu)m [illegible] / excludit e(ius) [illegible] s(ed) [illegible] ing(e)n(eratu)m / s(ed) q(uia) mi(nus) ea
z distantia dupla [illegible] p(ro) statu [illegible] q(uia) si cum statu [illegible] tandem dare(tur)
s(ub)s(tanti)a simplex in toto deo q(uia) z in po(ss)e [illegible]

3ᵒ Sit q(uia) non p(ro)p(ositi)o q(uia) ut p(ro)p(ositi)o nota ut ignota seu non nota [illegible] ut mi(nus) [illegible]
s(ub)s(tanti)a sicut [illegible] in infi(nitu)m p(ro) q(ua)n(tum) q(uia) [illegible] mi(nus) p(ro)p(ositi)o nota z 1ᵃ s(ub)s(tanti)a non
z non [illegible] s(ed) p a [illegible] [illegible] s(ub)s(tanti)a sunt non / ea(dem) [illegible] 2ᵐ s(ub)s(tanti)a p(ro) q(uia) mi(nus)
p(ro)p(ositi)o z non z [illegible] non [illegible] p(ro) a [illegible] 1ᵃ [illegible] 2ᵃ [illegible] 2ᵐ / z ita est
[illegible] q(uia) aut s(ub)s(tanti)a non s(unt) non [illegible] p(atet) q(uia) ea(dem) [illegible] [illegible] notificatam
[illegible] z q(uia) [illegible] simplicem s(ed) s(ub)s(tanti)a cum [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] Si [illegible] 2ᵐ q(uia)
[illegible] non notam / q(uia) n(ulla) [illegible] [illegible] non [illegible] / n(on) p(ro) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] s(ub)s(tanti)a [illegible] notam dei n(on) [illegible] q(uia) sit [illegible] z p(ro) q(uo) [illegible] q(uia) ducat in
notitiam dei [illegible] notam a(liqu)a(m) q(uia) [illegible] ymago regis ~~ducat in noti~~
sculpta [illegible] ad ymaginem [illegible] s(ed) ad regem [illegible] z s(ub)s(tanti)a [illegible] ad 1ᵐ [illegible] s(ub)s(tanti)a
s(ed) sit z q(uia) [illegible] ymago non ducit ad notitiam [illegible] ymaginatam s(ed) [illegible] / [illegible] [illegible] cogno-
[illegible] de ymagine [illegible] s(ub)s(tanti)a ducit ad noti(tia)m [illegible] cogita(ti)o [illegible] s(ub)s(tanti)a z p(ro) q(uia) [illegible]
s(ub)s(tanti)a [illegible] Et [illegible] q(uia) non p(ro)p(ositi)o ignotam q(uia) a(liqu)a(m) mi(nus) [illegible] [illegible] ab ignoto
[illegible] ad magis notum q(uia) [illegible] n(atur)az mi(nus) [illegible] q(uia) s(ub)s(tanti)a [illegible] [illegible] magis not(um)
[illegible] non [illegible] [illegible] ex [illegible] Et [illegible] q(uia) [illegible] z [illegible] de notitia [illegible]
[illegible] s(ed) non de notitia intuitiva / q(uia) notitia [illegible] [illegible] de [illegible] s(ub)s(tanti)a non est
ut [illegible] q(uia) de deo non possu(mus) [illegible] [illegible] nota(m) ut [illegible] q(uia) a(liqu)a(m) de n(atur)a
[illegible] [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] posset eum [illegible] statu viato(ris) / z de
non z in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] mi(nus) [illegible]

2ᵒ si possu(mus) n(atur)a(litu)r de [illegible] in [illegible] [illegible] dei [illegible] de deo possu(mus) n(atur)a(litu)r [illegible]
[illegible] z q(uia) [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] s(ed) [illegible] [illegible] q(uia)
ut de [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
ad dei [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] s(ub)s(tanti)a
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q(uia) [illegible] [illegible] q(uia) q(uia) [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] z in [illegible] [illegible] [illegible]
p(ro) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] distinctio [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uia)
non sunt distincti [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] distinctio q(uia) z [illegible] [illegible] data [illegible]
q(uia) [illegible] z de a(nim)a s(ub)s(tanti)a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]

intellectus conclusionibus dei si quod primus motor sit ens sit primum sub omnibus ut sit finaliter in
finitis in mediis in dependens quia omnia ista sunt contra ut finaliter non deo ipsa est si
quod exitus conclusionibus omnibus intellectus potest elicere in communi intelligentiis et primis ut quibus
conclusio potest fugere deum contra continetur in communi quoniam quod non videtur unius potestas ex
conclusione forte in communi et intelligentiis quod ut a causa secundo ex contra rei in potentia tamen potest
venire in contra in communi et intelligentiis secundo inplicite per intelligentiam contra in contra quod primo
3º de anima et quod intellectus est devotus quod dicit ex potentia de contra simpliciter quod est veritas
ut est entium

2º cognitio dei conclusionibus et conclusio ipsa sed deo non possumus habere ipsam notitiam igitur 3º
2º si possemus deo cognoscere quod est a quo hoc est in se aut nisi ut ad non sequitur 2ª
per videtur intelligentiis quod non est nobis per se naturam ut 2m quod forte 3º ab potentia quod
contra item per simpliciter abstracto tamen ergo non possumus cognoscere deo quod est abstracte et in se
quod ut hic possumus ex hic quod sic ad [illegible]

1º iste quod diffinire non possumus non possumus conclusionem cognoscere sed deum diffinire non possumus 1º
sed quod autem deum non possumus diffinire probatur quod ut potest diffinire quod sic genus et differentia
deus non est in genere quod non sic genus patet quod est per se quod non deum patet quod deus conclusio
per intelligentiis et contra et deus non sic 2º tamen non habet per se

6º ipsius contra aliquid rei sub veritate et se sic sub ens sed non contra naturam sicut accidens 6º
et talis quod veritatem deum per se sic quod de sic sub per se quantitativa et sic simpliciter sed per non contra
naturam accidens veritate deum est

1º 2º contra ipsius deo nec naturam deum possumus includit repugnantia sed cum 1 1º
non est ipsius et sub deo quoniam quod sub et ipsius contra rei non includit repugnantiam
quod in contra quod per se naturali lumine intellectum deum implicare quod deus non est
et ratione quia sic sicut tenemus quod hic potest unius per se in ille implicare quod deus non potest
contra per quod sic simpliciter propositio per se propositio negatio sub ens sub tamen et contra de
conclusio non per se propositio

conclusio 2 propositio quod a ut alius propositionibus quod deus habent sicut in per se conclusio 2
sed deum non possumus naturaliter cognoscere conclusionem quoniam non a quod per diffinitione quod de dicit
sunt per se sub ens sub digestum non habet ad ex rationes ponentes loco nominis
dei tunc talis ipso contra in per se 21 quoniam quod quod non de dicitur de diffinitione non est de
diffinito et cetera

1º deum non possumus cognoscere quod in conceptu sed talis notitia conceptu et prima notitia sed
et ut quod et ergo non possumus cognoscere deum quod ad quod est

Circa dicta quod deus non potest a nobis cognosci conclusione

Nota Arguitur quod sic ens et diffinibile conclusione a nobis potest cognosci conclusione sed sic et quod est diffinibile
conclusione ratione non patet quod si ens et diffinibile tunc sic diffinitio potest a nobis cognosci
et patet potest a nobis cognosci conclusione quoniam quod verbis cognoscere conclusione per magis difficiles
conclusiones sed bene quod sic diffinibile conclusione patet quod est et aperte habere deum et contra et dicitur
sed ipsius quod deus sub inpositio fide 1ª et aperte per se sic ut quod per se et tenere quod sic
intelligentiis diffinibile conclusione eo quod exitus propositio diffinitio conclusione sed deus non est simili et

d

dei sit impossibile sine tempore signum hoc et similia tenere quod dei sit in tempore signato / stante
in ... [illegible] ... aptitudinem ... quia dei ... [illegible]
... intellectu [illegible] ... ut notum est / in ... [illegible]
... [illegible] ... intellectu ... [illegible] ... futur[e] dei quod
futura pro[positio]

2o ut cognoscere verum ... [illegible] ... ut est cognoscere ...
... intellectus divinus ... [illegible] ... dei ... [illegible]
... [illegible] ... intellectus divinus ... [illegible]
... [illegible] ... intellectus divinus ... [illegible]
... [illegible]

3o intellectus divinus potest variari de veritate in cognoscendo ... futur[a] dei ... potest variari de veritate in
... [illegible] ... dei ... potest de ... ad cognoscendum ... dei ... quod ...
... notitia ... [illegible]
dei intellectus potest ... [illegible] ... intellectus ... de ... [illegible]
notitia ... [illegible]
... [illegible] ... individualiter ... intellectus ... [illegible]
... [illegible]
potest variari de veritate in notitia ... futur[a] ... intellectus ... [illegible] ... dei
... [illegible]
... [illegible] ... variari potest de veritate in notitia ... futur[a] ... [illegible] ... magna
... [illegible]
... [illegible] ... potest de veritate in notitia ... futur[a] ...
... [illegible]

4o ... [illegible] ... cognoscere ... [illegible]
... intellectus de cognoscere ... possit ... [illegible] ... futur[a] ...
... [illegible] ... ut notum est ...
... [illegible] ... in distantia ... [illegible] ... intellectus ...
intellectus potest ... [illegible] ... futur[a] ...
... [illegible] ... indistantia ... [illegible]
... [illegible] ... variari ... futur[a] ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] ... possit de va-
riari ... [illegible] ... intellectus ...
... futur[a] ... [illegible] ... intellectus ... [illegible]
... [illegible]

6o intellectus divinus potest variari de veritate in notitia ... [illegible]
... dei ... notum est ... [illegible] ... intellectus divinus
... de veritate in notitia ... dei ... [illegible]
... variari ... [illegible] ... in notitia ... [illegible]
... [illegible] ... potest variari de veritate in notitia ... dei ...
... possit ... [illegible] ... ex eo quod dei est infinite ...

q ad plen anob comprehendi no pt nl ex eo q dz no cadit dire se ssn
nl q no z sensibilibz quilt ples mai no pnt sub aspectu s n9 i° pt stat
no eni ss sen q eq facile z nob dr pfectibz ssebz omit hec noti q naz
sed dr mi pfcis nl hois sed eq nl minste go z zsse dma q z pfior oibz
aiis z nt ss 2m z 3m q aas dr intlis z aiabz exuit seu sepat no po
sse hc notia qnaz qdm q dr aia quieta hes go zdr exuta ab aia qnut
z septa sit eade rez z eadz glutas Et q hc 2m nt z 3m no possit dici pz q
a ab si dz sterz q hc n aitt inpr sicut q tur mt lnas no poz dr
eo hc notia q daz q vi fin

Quo si q tez dei scie no possim nat tur nt dr deo scie potim c nat qdm
om q dz tu sit ens simpli no hnb pt nl tot cogsti nl penitus ignora &°

9° id q ne cogstis ex pnto pule ge mete go gnet tu aiis cogstis z eu
ht dm sse distinctiua sen ab oibz aiis s nob exssat cogo sti z nat
den put t tbaz in q sto gnet tu aiis z cogsti ipm t puz a bz z pn
bom pd vltim fine in q9 pt dict put ab oibz aiis r aor pz q tlis no
titi vi t diffi na z p9 q na bor q nob cogstis q dz st tba pz q oe q z
a z tba nl aitt s dz z aitt go z tba qn bo st t bo za z sne go
z o s q sit pmiz aus p. i° methce ict

Queo quitz Quare lupus no eligt tandez h in me° meet

Vtz oi cogsolia sint p° enti cognota q no a z no oia cogsolia sunt nota
p° enti s no oia cogsolia sut b cque no assioi neto z z p9 b gneo s
a dz q pm ens nt cede q sut cd s cogst s no oia cogst atu z psi
ix° methce z pri omet sr eade cuncto n°

In o tu oia cogsolia sut no p° enti eu nt lateat eu s no diffort sit int
dcs poda tu nl diffortas b vnifort z p9 b omnia sut b cque no b gneo dcs

o pma Ci dz p° q oia cogsolia sit p° enti no r. g° eq b no refendo
ly eq ad notiaz dei Sz o z. no eq no refendo ad ipa cogsolia

Cz q z pma q no oia sunt no p° enti

p° pt pmens no cogstit oia cogsolia r. no oia sit s no qnz a dz q
no cogst oia cogsolia diffne sic dz ly oia nc cogst oia collectiue sic dz
ly omna go nec cogst oia z qnz q ly oia no plibz mod sumt s illis
2bz mod nt pz quit point nl st sope p° ant no sut dan oia cogsolia
diffne nc sut dan omna collectiue r. dz no cogst ea atu q u sunt
nc put ce omna diffne sic dz nc aq sut nl put ce omna collectiue go no
cogst ea qnz q aas dz cogsti oia cogsolia cogs scet exempl z ce qdm q
tur dz pt mg ntlli q potes z r. scia dz extendat eius pom zq eadz res
sunt tur ice extendat s spm q z mi pole Et ant hc sequit q ecet ingslia
intrb z p. q dz mt ht omna z z no pt oia q no omna cognoslia
put ce i z z si dz q dz z mg intelects q potes p dm ad eos tur

po int(ensi)ve dei ex(ce)deret pot(enti)am p(ro)ductiva(m) dei, 2o q(uia) sit eade(m) reb(us) g(ratia) i(ll)e ex(ce)deret
se ip(su)m etc. Ite(m) q(uod) q(uan)tu(m) sit d(ictu)m p(ate)t q(uia) a(li)b(us) de(u)s int(ensiv)e i(n)pl(icit)e q(uod) v(ide)t(ur) f(orm)a(liter) q(uan)tu(m) n(on) sed
f(or)t(i)b(us) q(uan)tit(ati)v(e) p(ate)t q(uia) o(mn)is int(ensi)o sit p(er) assi(mi)la(tione)m cog(no)s(ci)t(ur) ad cog(ni)tio(ne)m ex 3o de a(n)i(m)a s(ed)
n(ull)a 3 [illegible] p(ri)mo ent(itas) ad re(m) i(n)pl(icit)e, q(uia) si [illegible] tu(n)c i(n)pl(icit)e e(ss)et eo q(uod) [illegible]
tr(an)s ta(m)q(uam) [illegible] f(or)tib(us) q(uan)tit(ativ)e p(ate)t q(uia) si int(ensiv)e i(n)po(ssibi)le [illegible] no(ti)t(ia) intuitiva vel
abstr(acti)va, n(on) 2(u)m q(uia) abstr(acti)va p(re)supp(onit) intuitiva(m) 2o i(n)dt(er)o [illegible] no(ti)t(ia) p(ri)or 2(u)m
p(er)fectior q(uod) 3 [illegible] s(ic)ut p(er) d(e)i [illegible], (et) no(ti)t(ia) intuitiva 3 no(ti)t(ia) [illegible] i(n) p(rese)ntia
obi(ecti) vel de obi(ect)o p(rese)nte 2o p(ate)t cog(nitio)ne s(ed) i(n)pl(icit)e n(on) 3 [illegible] q(uia) a(li)b(us) e(ss)et [illegible] n(on) [illegible]
de eo no(ti)t(ia) intuitiva, 2o si d(icitu)r q(uod) [illegible] i(n)pl(icit)e n(on) [illegible] i(n)f(ini)ta n(on) [illegible]
[illegible] 2 [illegible] q(uod) i(n)pl(icit)e 3 [illegible] f(ui)sse vel [illegible] abe(ss)e n(on) f(ui)sset
vel habuisse e(ss)e 2o q(uia) in [illegible] divina habuit e(ss)e, 2o si d(icitu)r q(uod) n(on) [illegible] ab e(ss)e n(on) habuit
e(ss)e in [illegible] divina g(ratia) [illegible] e(ss)e, [illegible] sit, g(ratia) n(on) [illegible] ab e(ss)e n(on) habuit e(ss)e in de(o)
g(ratia) 3 [illegible] de(o), q(uia) s(ecundu)m o(mn)is 3 [illegible] de(o) g(ratia) 3 ab 3o [illegible] in [illegible] n(on) 2 si
i(n)pl(icit)e n(on) 3 [illegible] de(o), n(on) i(n)t(ellectu)s intuitive a si d(icitu)r q(uod) [illegible]
[illegible] 1a no(ti)t(ia) [illegible] abstr(acti)va [illegible] q(uia) [illegible]
Et si i(n)pl(icit)e int(ensiv)e vel int(ensiv)e ip(su)m [illegible] ex(tr)a se, 2(u)m n(on) q(uia) [illegible]
ex(tr)a se, si [illegible] g(ratia) int(ensiv)e [illegible] ip(su)m [illegible] in [illegible] vel [illegible] ex(tr)a
n(on) [illegible] n(on) [illegible] q(uia) de(u)s n(on) 3 [illegible] i(n)pl(icit)e [illegible] 2(u)m q(uia) n(on) 3 exe(m)plar vel [illegible]
g(ratia) [illegible] q(uod) a(li)b(us) [illegible] q(uod) n(on) s(un)t da(n)da o(mn)ia [illegible]
da(n)da o(mn)ia [illegible] vel collective [illegible] g(ratia) 2 [illegible] a 2 b [illegible] 1a data [illegible] 1a [illegible]
[illegible] 1a de modo a(li)q(uo) 2 [illegible] q(uod) 3 i(n)pl(icit)e. Et si d(icitu)r q(uod) [illegible] n(on) s(un)t da(n)da
o(mn)ia [illegible], t(ame)n [illegible] s(un)t da(n)da, q(uia) [illegible] de(u)s n(on) cog(no)s(ci)t g(ratia) n(on)
o(mn)ia cog(no)s(ci)b(ilia) [illegible] cog(no)s(ci)t a(li)b(us) p(ate)t de ultima p(ar)te [illegible] 1a 3 [illegible]
s(ed) n(on) 3 cog(no)s(ci)b(i)le [illegible] q(uod) [illegible] i(n)pl(icit)e 3 [illegible] s(ed) ultima(m) p(ar)te(m) [illegible]
3 i(n)pl(icit)e e(ss)e g(ratia) n(on) 3 [illegible] a(li)q(uo) 2, q(uia) si i(n)pl(icit)e [illegible] vel
e(ss)et cog(no)s(ci)b(i)le [illegible] p(er) [illegible], vel p(er) [illegible] 2(u)m n(on) si [illegible] dei n(on) 3 [illegible]
[illegible] 2 [illegible] argu(men)tu(m) 3 [illegible] q(uod) [illegible] da(n)da ultima p(ar)s [illegible]
[illegible] vel [illegible] n(on) [illegible] da(tu)r p(ar)s [illegible] s(ed) da(tu)r p(ar)s s(ed) q(uod) i(n)po(ssibi)le [illegible]
e(ss)e ultima(m) etc. p(ate)t q(uia) [illegible] da(n)da [illegible] 3 ultima eo q(uod) n(on) 3 de veniend(o) ad p(ar)te(m) in
[illegible] 2 [illegible] e(ss)e [illegible] s(un)t [illegible] s(un)t p(ar)tib(us) [illegible] da(tu)r [illegible] p(ar)s [illegible] 1a n(on)
eade(m) r(ati)o(n)e da(tu)r ultima [illegible] s(ed) 3 da(tu)r [illegible] etc. [illegible] 2 ultima(m) [illegible] n(on) [illegible] p(ar)te(m) [illegible]
q(uia) ea r(ati)o(n)e da(tu)r [illegible] etc. q(uia) da(tu)r [illegible] [illegible] [illegible] n(on) a(li)q(ua) [illegible]
[illegible] 2o 2 da(tu)r ultima [illegible] r(ati)o(n)e q(uia) da(tu)r [illegible] etc. [illegible] n(on) a(li)q(ua) s(un)t [illegible] ad in
[illegible] vel p(ate)t de 2o [illegible] n(on) [illegible] 3 [illegible] 1a [illegible] ad [illegible] s(ed) p(er)fectior [illegible] ad
[illegible] q(uod) sit da(n)da [illegible] etc.

Et si d(icitu)r q(uod) [illegible] da(tu)r ultima(m) p(ar)te(m) [illegible], [illegible] q(uia) 3 da(tu)r ultima(m) q(uo) ad [illegible]
n(on) [illegible] ultima etc. q(uo) ad [illegible] da(tu)r ultima [illegible] q(uia) a(li)q(ui) [illegible] s(ed) q(uod) [illegible]
[illegible], [illegible] si [illegible] 3 maxi(mu)m [illegible] maxi(mu)m etc. 2 [illegible] 3 [illegible]
[illegible] etc. Et [illegible] n(on) 3 dare ultima(m) p(ar)te(m) [illegible] in [illegible] s(ed) [illegible]
[illegible] q(uia) i(d)e(m) 3 de [illegible] 2a [illegible] in [illegible] s(ed) in [illegible] s(ed) n(on) da(tu)r ult(im)a
q(uo) ad [illegible] ~~in [illegible]~~ ultima q(uo) ad [illegible], q(uod) aute(m) [illegible]

2 [illegible]

8o

9o

z dsio z mtep° an motu p^r q^r gna° z corp° in mo^v ide sint co q^p mot^9 qui gna^r z qui corr^p^r ide mo^v sint ce n mot^9 z mgtio sc z corrupi s^m q^me ^v^z go z mtep° z dsio in mo ide st q^uz q^r mtep° z gna° mot^9 ide st mtse z corrupor dsio Eciaz si dar vltia p^s porcl s^d dsi^o^z tnt qsli cu o p^s st sor sic toto igr

qs^r p^d q^p no oc p^le st ggsle q^r vlti^m o^s z s^m q^s z dale z p q^s pole z no z qgsle s^r no z p^le z a^s p^n p^t p^r tiant ex tuto putes hora id z vlti^m o^s tis q^r i9 hora put z z s^m o^s tis scept^e pz q^r z sis prets z item sicut ex q° phis^f z ex 6to phis^e

z° si dqqgsit dia inthia qtiiz mo h^c st dist^me ul collectie h^c c p q^r = z° q^s intatm i° qqsli ul go h^c ct p spehen^d^m ad aliok pru dm ide cu ipo no s^m q^r st cog° di dependet ab extuto z q^r z dq te dine dependet ab extuto z tut int^us diui^9 dilestet sd phs art i° inetht n^t z^m p^r q^r tut ide cet ru d^m sui ipi^9 z° int^us in cet ru^us sui ipi^9 z p q^s int^us in ad intd^n sc ipm no indiget ss^e ul fante^a q^ phm m z° d aia ed^o ss int^us cet ruva sui ipi^9 z p q^s int^us in sio p m z° d aia ecdo ss int^us cet ruva ... ad ex^o e est cessu dist^ssime ul clido z ita cito int^13 ss^e int^te sd re ad ex^o e est nat plid^o q^p e hit q^p z q^s o^s q^p tlia int in oflexime ul p dist^u pmid etiaz st tut illitterati cog° htent d ss^e int lib^z taliz sd d iz bz ad ex q^p nia^te z s^m q^uz q^r cu ie ss ss^r sc duz int^vi nat z adtu seres ad ex tut int^9 eciz intlt spit tlep ss z ves ad ex i^z z illittenti

qs^r p^d q^p dq int^s st pscipm scu p tu^az sciaz s^z p a^d z te qna vone adint^r dcu dcp p^ou^le no posse p^duce u p ad ab co s^d tu eadez rozad inti det dcu dcp in p^le no posse int^re u p ad s^d tu albio s^z s^m adint z ad inti dct e z z^m z p q^s dq eo int^le intg^t p ad s^d tu abco e no p tu^az t a^or pz q^r q^p impl^e z u^m ta imple z relig^m go q^ roz d^m adint eas^e q^uz q^r duo ingti ad misso e dito sc q^m z ad intr nulta ex s^o phs^e q^p ant ta in ple st s^m st z^m pz q^r s^m s dcu ad no posse p^ouce u p ad s^d tu impl^e s^r vu^s in pole no z in po^lis n^c mu^s in pole relido i^c q^p at s^m st impl^e pz p i^d an^t d caus q^p q^p pt s^u ta cu z^a pt ce sola z go oe p^ou^le q^p pt dq cu alto p^ouce pt su alto p^ouce s^r dcu ad no posse p^duce su alto z s^m s^z q^p bor pnt roue s q^p s^m adinti d^z st vera p^r q^r dq tom^s qpo^tu no pt p^duce u me^te no abco s^d to q^r no pt p^duce to^m qpoti u me^te ta z^a qne z ta s^d ta abco z q^p h^c st d^m p^r q^r no pt p^duce to^m qpo^tu u me^te forma z u me^te m sd d h^o pz co q^p in pole e to^m qpo^tu sc ut cu sint sua pncipia su lia ex s^o phs^e z q^r q^p i° ta m q^p sor z ta z^a co q^p z ta totu^9 qpoti z no z ta s^a i^z cu z^a dq no pt p^duce to^m qpo^tu u me^te ta z^a igr

(...) q^p dq no int^gt p tu^az p^r q^r s^d ul go d^te int^z ea qnt^gt

intellectus

intellectus dicitur 2m non quia tunc consequens et probatio impossibile quod non est dare tamen intellectus in perfectionis
deat deo attribui sed dicitur quod dicitur 2m non sit ideo tunc diceretur intellectionibus intellectus et si
si autem refertur ad intelligentia refertur ad intellectum dei quia tunc sit forma secundum quod dicitur negat
ea que intelligit tunc prima forma esset propria perfectum dicitur quod non potuit unitate
significat ... 2 attributis sed hoc non videtur possibile quia si forma dicitur una que est
unitatem dicitur ... significat non potuit unitate sic esset ut dicitur 2 vero l perfectus
sed non ... dicta ... unitate ... attributis non videtur posse
... 2 attributis non 2m ut perfectus sed ... nomine ... attributis ex ...
... effectibus per intellectum ... attributis ... ut sit ... per
intellectus ... que est ta ... prior est ca-
...

Quod 3o si deus cognoscit omnia cognoscibilia ... ut cognoscit ea per ... ut non Si ...
ut quod ... infinita deo ut ... deo ut ... si ... cognos-
cet mala per ... infinita ... 1a ... cognoscibilia 2o ... infinito deo esset
per ... 2o esset ... mali ... intellectus ... cognoscet mala per ... ideo
intelliget per ... ipsum intelliget et ipse est ... quod per ... intelliget ... Item nobilior
est ... que sit perfectam quam ... non sit perfectam sed nobilius est deo attribuendum ... dicitur
est perfectam et probatio ... cognoscit per ... cognoscit igitur

Quinto ... ommium cognoscibilium excedit totam intellectus ommium ... cognoscitur a deo
quod non omnia cognoscibilia cognoscit deus ... probatio ... omnia
cognoscuntur a deo ... intellectus cognoscibilium esset ... toti intellectui omnium ... quod
cognoscuntur a deo et probatio non excederet ... omnium ... ta ... ante
omnium ... ymaginabilium ... a deo 2o ... omnium ... perfectiones
... ymaginabilium ... a deo ... intellectus ... ex a 2 b tunc ...
a ... b ... b est minus c ... a est minus c ... quantum ... sit ...
... a est minus ... 2 ... tunc sit
a est minus c ... ad ... c ... deus totam intellectus ... et ... a ...
... cognoscit ... a intellectus ... ut ... intellectus omnium ymaginabilium
perfectionum ... et probatio 1a ... non est ymaginabilis ... cognoscit a deo igitur

7o intellectus omnium perfectionum cognoscibilium est ... infinita et ... perfectionibus ... ... ratio
... intellectus ... 1a intellectus ... totam capacitate intellectus ... et probatio
... quod intellectus ... cognoscibilium cognoscit ... non potest ... cognoscibilia cognoscere
perfectius ... non finitas ... intellectus omnium perfectionum ... ... illi ... dei ...
capacitate ... quia ... intellectus ... finitum ... sed ... quod replicat totum
... quia sit tunc esset ... finitum ... finitum ... intellectum intellectus

6° deinde phi 2 ptum gnevs li methe maite pt ee / q̄ ds no intgat ad
ae ipm 2 redut ad ea in gne pm / si intz ds exse / tc intus dmfle
fiet gut sut sua intoe pfici 2 poe ei pfco de peiidz / ab ing li ago tz in
t ea / si g ds intz 1a iulla / tuc ei intio alit vilib 2 iulib de peidt
2 pg intio vilesceret i

b 3m in gus q̄ sit tuc intg dung lassar pt qz intg no pt pla sik intre dn 3m
cipto intg z spor tato dr mg ee defiatg ad vm / si g dm intus intg
pla oz q̄ ea int gat sutte ue 2 pg et intg in po / l oz eu quz reduci
ad adm / 2 pg lassai pt ea q̄ o. vtg q̄ de po redu ad actu lassari pt i

a 2m in gus ad q̄ p. dedut z 1a qz si intz ad exse tuc no ee ve dm p sepla 2m
dui ab in sria ea ex dinte intllez in ea l. si ds no sciret ea q̄ sit ex se spua
sria ago dinsa eet fz sbla vmte asse nt potit / ve dm

1° ds no pt ee ipm intle g no oia ef a qz sit tuc po dei int va
eet fia ad pfassm intlle q̄ sit 2 pg po dei eet lita 2 fia cpm aust
poe mfite ex eis pfioze 2 io iuctite

ofr si ds intz sct l fz omis vces fz qs z intt ut fz a qs 2 a qs no si pm ofr
tuc mdo eet dnitas 2 inltud ioim 2 pg cpo si 2m tuc 2m a qs sq
vaz q̄ z in gus

Ite si ds intgt se / 2 qz 2 intgt pr ut g ead intoe intgt se 2 porte ut
aa se / 2 aa pr 2m / no qz tuc mdo eet plias intoim 2 pg cpo ef si pm
tuc pan vone eode actu amabt se 2 porte 2 pg ea pfce amat sortez
sed se ipm q̄ vi inple qz infinitu mg aat se ipm qz ad ethoz igr

8° si cognost oia ut g inubi ut in inubi / no pm qz a ab eet inut / si 2m
tuc ds no poz sire q̄ nesct ut pozstie q̄ sciit qz a ab inure ei nesctre
instiaz / fz ptas gut / pt ds nesct auxm natu / fz gnz sciet ipud natu
g gnz sciet q̄ nescit sive 2 ds sciat axm nasitu / fz gnz nescit ipm
nasitu / cqu et natg i. ds gnz nesciet q̄ ia sciit

9° si intz oia ut na ut vo ric fz lre si 2m tuc poz ea no intr cpm 9°
si ula / 2 qz cods 2 no a ire pdut / q̄ intgt i. de uule res intz et
pdu gnz qz ia q̄ in sut atm ula de uule in sut eidz

Si dr q̄ intelle ue Si dr q̄ intgt oinia vatue 9 no z dat oia cgsla colle ue i. ab pz qz
na sunt oia colle ue ef ut pt fore si ds cgsct oia colle ue tuc ds cgs
cogsod vedet se inpotetez 2 po ei intva eet ex lansita pmi qz it
dib colle ue no pt pla nt ia cogste qz a ab ia no fuisse oia colle ue z

10° tu si dr q̄ no intgt oia diffue ut colle ue / 9° Si dr q̄ no intgt oia diffue ut colle ue 9 ds cplz cgsle cognosct

scilicet cognoscit omnia distincte alias quia se ipsum cognoscit ex 12 methaphysice et omnia alia a se extra
et perfecta igitur omnia et quod omnia alia a se extra et perfecta et patet deus omnia alia a se extra vult et
omnia alia a se perfecta perfecta patet velle esse expressum patet scilicet quod omnia alia a se extra intelligit
quia esse vult perfecte et ex [illegible] patet scilicet quod omnia alia a se perfecta intelligit
vel dicit esse posse esse scilicet deus [illegible] omnia alia a se perfecta intelligit patet intellectus et quia nichilominus
et se ipsum intelligit scilicet quod omnia intelligit et quod omnia alia a se extra

2o deus se ipsum perfectissime cognoscit igitur et omnia alia a se et per consequens omnia alia ab
ipso [illegible] secundum [illegible] excellentiam igitur quia deus intelligit se perfectissime intelligit
[illegible] quia deus perfectissime cognoscit [illegible] et vigorem suum perfecte cognoscit
igitur non potest perfecte cognoscere nisi cognoscat ea ad que suus vigor se extendit et sic sunt
omnia alia a se

Item si comprehendit methaphysice deus cognoscit totum mundum secundum duxit existentiam et [illegible]
[illegible] non cognoscit bene existentiam [illegible] cognoscit ipsum [illegible] deus bene cognoscit
omnia alia a se

Item quod intelligit se [illegible] perfectissime [illegible] intelligat ex 12 methaphysice [illegible]
[illegible] intelligit [illegible] perfectissima cognitio [illegible] perfectissimi [illegible] quod [illegible] deus
[illegible] intelligit

Item [illegible] in methaphysica sua [illegible] quod deus [illegible] intellector et comprehensor sui eo
quod sua [illegible] [illegible] [illegible] intelligit se

Item si deus non intelligit se non esset perfecte felix [illegible] [illegible] perfecta bene [illegible] constat
in vera cognitione dei

Item quod intelligit omnia alia a se patet quia [illegible] ordinate omnia alia in fines suos [illegible]
cognoscit ea [illegible] deus [illegible]

Item si [illegible] non sunt omnia [illegible] quod omnes res sunt in suis principiis [illegible] cognoscere [illegible] deus
[illegible] res evidenter cognoscit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia si omnia sunt [illegible] non [illegible]
[illegible] ipsa sunt [illegible] cognoscere [illegible] non si [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] quia
[illegible] res [illegible] cognoscit [illegible] evidentie [illegible] [illegible]

Si ad [illegible] parte [illegible] quod omnia [illegible] sunt [illegible] non
Si [illegible] quod omnia [illegible] non [illegible]

[illegible] preterita [illegible] non [illegible] et [illegible] futura [illegible] non omnia sunt uniformiter [illegible] [illegible]
non [illegible] non alias quia deus cognoscit preterita [illegible] futura [illegible]

2o [illegible] cognoscit [illegible] qui esset et qui non esset [illegible] quia [illegible] cognoscit [illegible]
esset et qui non [illegible] cognoscit [illegible] [illegible]

3o [illegible] quod deus [illegible] cognoscit [illegible] qui bene agit et qui male agit [illegible] quia [illegible]
et [illegible] [illegible] qui bene agit et qui male agit [illegible]

4o [illegible] res [illegible] sunt cognoscibiles ita deus cognoscit eas [illegible] sunt magis cognoscibiles [illegible]
[illegible] non [illegible] cognoscuntur [illegible] alias [illegible] quia [illegible] [illegible] et [illegible] sunt magis cognoscibiles
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eadem sunt nobis notiora

2ᵐ 2 2ᵒ meth. ꝓ ꝓ ꝑ ꝯtr᷑ nocticorat

Ite ꝑisse ſꝫ mg cogꝯſleꝫ niſi ꝙ qᵒ ex ꝓᵉ ꝑp̄a ꝓ̄ mg cogitu ad ꝙ ꝙ
ꝯ deꝯ cogꝯſcit ſꝫ ꝑſtuꝰ ꝗꝫ aᵒ ꝓ̄ na eᵃⁱʳ cogꝯſcit dia

Notᵃ oᵗᵘ 1ᵃ ꝑte — Si aᵗ dᶻ ꝙ nō dia ſunt eq̄ nō deo // ꝯ 1ᵒ ꝓᵗ ꝯ ꝙ oīa ſunt nō deo ꝙ aq̄ ꝑ mg ꝯ aq̄ ꝑ mᵒ ſunt ꝑ nō ꝓᵉ aq̄ ꝑlꝰ cogꝯſcᵗ / aq̄ mᵒ ꝓ̄ notiᵃ dei ꝫ intenſiᵗ ꝯ uniſiᵗ augiᵗ ꝯ dimiᵗ ꝯ ꝯ erūt dimiſi moi mtᵈⁱ mdꝫ ꝯ ꝑ ꝯ ꝙpᵒ

2ᵒ — 2ᵒ ſꝫ ꝗᵃ cogᵒᵉ ſꝑᵗⁱ ꝯ indiᶠˡⁱ dia ꝯꝗꝯſlia ꝯꝗꝯſtu ad ꝙ ꝓ̄ ꝗᵃ ꝗꝯſle nō aᵗ cogᵒᵉ ꝗꝯſti ꝙ reliqᵐ ꝯ ꝑ ꝯ dia eᵃⁱʳ ꝯ eq̄ ꝗgnoſtu

Notᵃ mō — Si aūt dᶻ ꝙ dia ſunt nō eq̄ deo tenendᵒ ſiꝯ eq̄ ad deum ſꝫ nō eq̄ ad deū / ſꝫ nō eq̄ nō ꝑ refendᵒ ad ꝗꝯſlia

ꝗ dꝯ nō eq̄ ꝗꝯſcᵗ oꝫ reꝫ refendᵒ ad ꝗgeꝫ dei ꝓᵗ ꝙ nō ſunt eq̄ cogꝯ niſi eo ꝙdᵒ ꝫ mg cogꝯſcᵗ ꝙ dᵃ ꝑ mg ꝯ aq̄ ꝑ mᵒ ſunt ꝑ nō ꝑ aq̄ ꝑlꝰ ꝙ aᵃ 1ᵉ dꝯ eqᵃⁱʳ cogꝯſcᵗ eaꝫ tūc alr cogꝯſcᵗ eaꝫ / ꝙ ſꝫ ꝗꝯſleꝫ ꝓ̄ ua ſua / ꝯ ꝑ ꝯ eindēe cogꝯſcᵗ eaꝫ
2ᵒ nō oīuꝫ reꝫ ꝗꝫ dꝯ ꝑ duᵗ eᵃⁱʳ ꝑ duᵗ / refendᵒ 1ᵃ ꝑ duᶜ ad deum

2ᵒ — ꝙ aᵃꝫ oīuꝫ reꝫ in orᵈⁱⁿᵉ ad dm habent eᵃⁱʳ

3ᵒ — 3ᵒ ꝗ. reꝫ ſꝫ / ꝙ notiᵃ dei de aſio / eēt ita ꝑfta ſꝫ notiᵃ dei de ſeipso eꝗre ꝑ mꝑfoneuꝫ de hōie ꝙ viᵃ ſᵐ ꝙ tūc aſiꝰ ita ꝑfte cogꝯſceret ſꝫ dꝯ ꝯ ꝑ ꝯ eqᵃⁱʳ ꝑ mꝑfōe / ꝯ ſᵃꝫ oīuꝫ ꝑꝫ ꝙ de re ꝑfoꝛi ꝑꝑ hr cogᵒ ꝑfoꝛ ꝙ deūꝰ ꝑfta ꝙ aᵃꝫ notiᵃ hōi deꝰ de ſbꝫ ſepatꝫ nō eēt ꝑlꝰ appecta ꝙ notiᵃ de ſbꝫ mlibꝫ ꝯ vilibꝫ ꝗꝯᵒᵉ eontibꝫ ꝯ ꝑ ꝯ notiᵃ dei de deo ꝫ lage ꝑfoꝛ ꝙ notiᵃ eq̄ de aſino ꝓ̄ ꝯ

Et ꝯ 1ᵉ ꝙ dᶻ / ꝙ nō dia ſunt eq̄ nō deo refendᵒ ſiꝯ eq̄ ad cogꝯſlia ꝗ oīa eutia incipiuꝫ ſꝫ eᵃⁱʳ ꝗꝯſlia ꝙ ſꝫ eᵃⁱʳ eutia ꝑꝫ ꝙ oꝫ ꝑꝫ ſunt eᵃⁱʳ ꝑꝫ ꝯ eo ꝙ ꝑfta nō ſceptᵗ mg neꝫ mᵒ ꝓ̄ ꝯ ꝑ ꝯ eᵃⁱʳ eutia ꝯ reꝫ ꝯ attᵇ ꝫ eiꝯ ꝑꝑe ꝓ̄ dia ſunt eᵃⁱʳ eutia ꝯ ꝑ ꝯ eᵃⁱʳ cogꝯſlia ꝗuꝫ vlt ꝙ ſꝫ reꝫ hꝫeſſe ita ꝯ cogꝯſti ſꝫ ꝓ̄ hꝫ eᵃⁱʳ eē ꝓ̄ eᵃⁱʳ hꝫ cogꝯnoſti

Queſtio — Quare cor in hōīe de hōīe ad ſiniſtrū ſꝫ ꝗ rebꝫ alibꝫ in medio ſituatur

Vtꝫ ſᵐ ageuꝫ ſiᵐˡᵃ ea ꝙ ꝑ duᵗ ꝓ̄ mediatꝰ ꝑ duceret ꝑ mtᵈᵐ quaꝫ ꝑ voᶜᵉ ut eqꝰ / ꝙ mmediatꝰ ꝑ mtᵈᵐ ꝙ reꝫ oᵈᵒ mō ꝗꝑaiᵃ ad deū ſᵐ agere ꝯ ad nōꝫ ſꝫ in nōꝫ ꝫ motꝰ aiꝫ ad mtᵈᵐ ꝯ mēᵗᵉ mtᵛ ad voᵗᵉ / ꝙ eō do deꝫ ꝑ medio ſꝑn ꝑꝫ ageꝫe ut in ipo ſꝫ ſinuꝫ mōᵐ ſinuꝫ mōᵐ mtᵈⁱ / ꝓᵗ motꝰ avoᶜᵉ ad mtᵈᵐ ꝯ deū ab mtᵛ ad reꝫ ꝯ ꝑ aꝫ dꝯ ꝓ̄ mēᵗᵘ agᵗ ꝑ mtᵈᵐ ꝯ ꝓ̄ aᵗⁱᵒ ꝑꝫ ꝓᵉ ꝑꝫ ꝙ ꝑſtia mtᵘᵇ an

tar^e ar^{tr} / s(ecundu)m s(cienti)a int^{us} d(icitu)r 3 ta re^{us} ut d(ici)t Comme(ntat)or 12 metth^{ce}

Quo(n)ia(m) — Quo(n)ia(m) q(uod) in metis p(ro) vo(lun)t(a)te p(ate)t q(uia) id q(uod) cum actio sit se(cundu)m q(uod) ip(s)o po(sit)o po(tes)t res p(ro)ducere in metis s(ecundu)m se ad res p(ro)ducere. (Et) id q(uod) a(gen)s po(sit)o no(n) po(tes)t res p(ro)duc(er)e s(ecundu)m id res p(er) se agere po(sit)o po(tes)t res p(ro)duc(er)e 2 po(sit)o ad i(ll)ud et no(n) po(tes)t 2 i(n) bo(n)is ag(ere) s(ecundu)m se agere in metis (con)ve(n)it ad p(ro)duce(n)d(um) res (Et) e(ss)e int(er)ius 2 p(ri)m(u)m agens

Q(ue)r(itu)r q(uo)d q(uod) i(n) metis p(ro) vo(lun)t(a)te / 2(um) q(uod) i(n) metis p(ro)mit(tun)t(ur) / 3(um) q(uod) e(ss)e(n)t in me(tis) p(ro)mit(tun)t(ur) 2 vo(lun)t(a)te / 4(um) q(uod) no(n) in metis p(ro)mit(tun)t(ur) (Et) p(ro) vo(lun)t(a)te n(on) ... p(ro)p(te)r p(ri)m(u)m agens p(ri)m(u)m / 2(um) agens

Sed d(ici)t q(uod) p(ro) vo(lun)t(a)te im(m)ediat(e) q(uia) p(ro) id d(e)o(?) d(e) metis p(ro)duc(i)t res q(uod) ad eo(rum) rei effectus p(ro)duce(n)d(os) (con)ve(n)it ac(tiv)e (Et) p(ro) id q(uod) no(n) ad eo(rum) res p(ro)duce(n)d(os) (con)ve(n)it ac(tiv)e s(ecundu)m int(er)ius d(e)i ad eo(rum) effectus p(ro)duce(n)d(os) (con)ve(n)it active 2 vo(lun)t(a)s et no(n) e(st) i(n) metis p(ro)duc(i)t res p(ro)mit(tun)t(ur) 2 p(ro)b(atu)r q(uo)d s(ecun)d(u)m a(li)os p(atet) d(e) op(er)ib(us) n(ost)ris mal(is).

ut s(ecundu)m p(atet) s(ecundu)m 2 b(e)n(e) p(ri)m(u)m agens no(n) p(ro)duc(i)t p(er) vo(lun)t(a)te(m)

ut s(ecundu)m s(ecundu)m 2 b(e)n(e) p(ri)m(u)m agens a(gen)s n(ost)r(u)m malos ut s(unt) mali 2 d(e)f(e)c(tu)s p(ro)duc(i)t no(n) p(ro) vo(lun)t(a)te e(st) p(ro)mit(tun)t(ur) in metis e(st) q(uo)d s(ecundu)m q(uod) ta(les) a(gen)s p(ro)duc(i)t d(e)ductio 3 s(ecundu)m q(uod) tales p(ro)duc(i)t p(er) mit(tun)t(ur) g(ener)o no(n) v(ero) eo(rum) effectus p(ro)duct(i) vo(lun)t(a)s (et) d(i)vi(n)a 3 ta i(n) meta s(ecundu)m m(a)g(i)s int(eri)us 2 p(ro)b(atu)r p(ri)m(u)m agens no(n) d(icitu)r q(uod) p(ro)duc(i)t p(ro)duc(i)t in metis p(ro) vo(lun)t(a)te 2(um) q(uonia)m q(uia) a(gen)s 2(um) eo(rum) eff(ec)t(u)s q(uod) d(e)us p(ro)duc(i)t e(ss)et ta in meta p(ro)ducti(n)g eo q(uod) (con)pa(ratu)r p(ro)p(ter) p(ri)m(u)m p(ro)p(ri)u(m) ad m(od)us d(e) s(e) (con)pa(r)ato q(uod) h(abe)t in g(ener)e 3 vo(lun)t(a)s q(uonia)m q(uia) ... p(ate)t q(uia) p(ri)m(u)m agens p(ro)duc(i)t o(mn)e(m) n(ost)r(u)m malu(m) ut 3 malu(m) 2 ut 3 d(e)f(e)c(tu)s s(ecundu)m d(i)c(tu)m ut s(unt) no(n) p(ro)duc(i)t p(ro) vo(lun)t(a)te q(uia) a(gen)s velle malu(m) culp(a)e p(er)fectu(m) e(ss)e(n)ti(a) eo q(uod) id s(ecundu)m vo(lun)t(a)s max(im)e displic(e)t eo q(uod) 3 (con)trari(a)e vi(ol)e(n)t(i)a(e) v(ir)t(u)t(i)s 2 ca(ritati)s q(uod) no(n) vult malu(m) s(ecundu)m p(ate)t q(uod) d(eu)s no(n) p(otes)t fac(er)e h(oc). no(n) vult fi(eri) / s(ecundu)m malu(m) culp(a)e d(e) s(e) no(n) po(tes)t fac(er)e q(uia) a(gen)s e(ss)et auctor mali 2(um) e(ss)et malu(m) (et) malu(m) h(ab)e(re) no(n) vult s(ecundu)m q(uod) a(gen)s p(ri)m(u)m agens p(ro)duc(i)t o(mn)e(m) n(ost)r(u)m malu(m) ut 3 malu(m) 2 d(e)f(e)c(tu)s p(atet) q(uia) actu(m) h(abe)t ut s(i)t p(ro)duc(tu)s ab a(li)q(u)o ut a(ni)m(u)s 2(um) no(n) q(uia) ut ex n(ihi)lo f(i)t s(ecundu)m p(ri)m(u)m 2 no(n) a(li)q(uo) ip(s)o q(uia) ab a(li)q(u)o q(uod) d(e) i(ll)o a(li)o ut e(st) ad 3 p(atet) ta ut ta 2(um) s(ecundu)m p(ri)m(u)m ta h(abe)t int(er)ius / s(ecundu)m 2(um) s(unt) da(n)t(ur) ab eff(ec)t(u)s e(ss)e(n)t p(ri)m(u)m ta no(n) e(ss)et p(ro)duc(ti)o q(uia) p(ro)p(ri)u(m) i(n) 12 metth(isi)ce 2 s(ecundu)m tali 2 2 mali(tia) 3 h(abe)t q(uia) fid(ei) ma(gis) q(uonia)m q(uia) h(abe)t a(gen)s 3 eff(ec)t(u)s 2 ut s(i)t i(n) m(a)g(n)i(s) d(e)f(e)c(tu)s p(atet) (con)t(r)a ut s(i)t 3 a(gen)s 2 no(n) 3 e(ss)e(n)t no(n) p(ro)ductu(m) e(st) 3 effectus s(ecundu)m q(uod) s(i)t a(gen)s ut s(i)t q(uia) p(ro) ip(s)u(m) ut s(i)t d(e) n(ost)r(a) pena 2 p(ro)mit(tun)t(ur) eo q(uod) legislatores p(ro) a(gen)s ... m(a)g(n)i(s) h(abe)t p(ro)mit(tun)t(ur) ho(min)es (con)t(r)a ip(s)os 2 n(ost)ros p(ro)mit(tun)t(ur) p(ro) ut ut ut n(ihi)l q(uia) a(gen)s d(e) d(i)c(tu)m p(ro)mit(tun)t(ur) p(ro) (con)t(r)a(ri)a ut p(ro) 3 d(e) (con)s(i)l(iu)m p(ate)t 2 q(uod) n(ost)ros p(ro)mit(tun)t(ur) p(ro) ut q(uia) o(mn)es q(uod) v(ero) p(er) q(uod) d(e) n(ost)r(a) pena s(i)t ad a(gen)s no(n) e(ss)e(n)t ta(m) ad 2(um) a(li)u(d) no(n) ex(ter)ius ta(m) ad a(li)q(uo)m e(ss)et 2 q(uod) legislat(ores) no(n) p(ro)mit(tun)t p(ro) tales a(gen)s m(od)o 3 q(uonia)m s(ecundu)m n(ost)ros 3 p(ro)mi(tt)end(u)s

2(um) d(icitu)r 3 agens in metis ad e(ss)et po(tes)t po(tes)t effect(us) 2 ad e(ss)et (et) m(od)os s(ecundu)m m(od)os s(ecundu)m 3 d(icitu)r

dvno 2 no volte eꝯ qꝛ qui int gt re pdici ꝫ ꝙ no de volte p̄ ꝙ no ꝯtīz
deꝯ vult re ee tc rez pdn̄ aab in fines ꝓ dn̄ m. t. 2 si d. ꝙ ꝯn voab
dei vult re pdici tuc 2 pdr̄ // ꝫ tuc intt 2 votab dei eet tc eꝯ i nec
ꝙ ꝫ ꝯ goz

x^m Ite si p votez in metis pdn̄t rez tuc p mt^m in mat pdn̄t ꝗnz ꝙ
ꝯparaꝯ ꝓꝓt sim poīm dici de vtroz ꝯo mayꝛ t 2 si dz ꝙ hz ꝫ vn ꝓpe
pud ꝫ ex vob dubio ꝓꝓe suppsi ꝯpatm t ad unꝯ hunc ꝯ d

ꝯsꝛ pd ꝙ p^m agez pdntat a^{dm} mor malu ut ꝫ malꝯ ꝯtmꝫ
ꝯq. sut inſepabr anexa id ꝙ ꝫ ta vmꝯ // ꝫ 2 ta alkiꝯ ꝫ ꝯq. adz
sunt aq. sunt inſepabi anexi malitijs 2 defectibꝯ ut adulcin
hoim ꝯ id ꝙ ꝫ ta ioꝛ actua ꝙ ad sbaz eoꝛ ꝫ 2 ta ioꝛ defectato
2c sz ꝙ deꝯ pdn̄ adm malu ut ꝫ malꝯ 2 ꝙ no p votez ut p tu
ꝫ s. ꝙ p mt dm ꝗnz ꝙ ꝙ ꝙ deꝯ agt agt p mt dm ut votez exit metis

2o 2o id ꝫ i metis agez aꝯ ꝙ in eꝯ actu te mꝯ ꝓꝓt ut pauciores uidz
ꝫ sic ꝫ de mt dvno 2 votꝯ dvne t mt ꝯ dvnꝯ ꝫ agez in metis a ꝙ
ꝓꝫ hz p^m agez dz agez in mediassim eo ꝙ p n. ꝓꝓt n. deꝯ indiget
2 2 pz ex ꝙ nob ꝙ agez in metis ꝙ agt sub ancꝯ ꝫ bꝛ ꝙ mt ꝯ
dvnꝯ no ꝓꝓt aꝫ pom indes ꝫ ꝯo aꝫ audo ut voab ꝓꝓt mt dm
in eodꝯ ꝙ aꝫ vot ꝓꝓt adm mtꝯ ex 3o arti^{24}

3o a 3o sic tuc voab dvna eet ta in metis pdur oib rez ꝗn no sab p ꝙ
ut eet ta ꝯ ꝯ no 2m ꝙ nd mꝯ sic ee in vote dvna si dz p^m 2
ꝙ votab dvna ꝫ iꝯcinz deꝯ t deꝯ eet ta ꝯ ꝯ ꝯtab p ꝙ si tc ꝯz
effim ꝙ deꝯ pdn̄ poz pduce ꝫ pso ꝯ ꝫ ad tcꝯ pz ex ꝙ nob
ꝓꝫ tc stuoz ꝙ deꝯ no pt pduce azm sub azꝯ ut inter sub ꝯ =
none ut tom ꝯpo tu sub eꝯ sor ut sub eꝯ in ꝙ aab eet aꝯm sub az ne
ꝙ ꝫ inple 2 sim ꝯ tt ꝯpo tu sub sor ꝙ ꝫ inple eo ꝙ in ple ꝫ ad ee su
ꝯpo tuli 2 2 si deꝯ pduce ꝯpo tu tc ipm ꝯ sor 2 in az aab no
eet ꝯpo tu 2 p ꝯ no stat ꝙ deꝯ pdntat ꝯpo tu sub sor Si go deꝯ no
pt pduce azm sub azne eo ꝙ deꝯ no pt ꝫ pso 2 ꝫ ad tcꝯ
pduce azm eo ꝙ no pt pduce i metis ad s. mete azne t

c ꝯsꝛ ꝙ deꝯ no sit ta ꝯ sut pdur oib rez ꝙ poi ta ꝯ ꝓ po effcuꝫ
2 ꝙ ab etno sunꝫ effcuꝫ ꝙ ꝫ ꝯ sidꝫ
ꝙ indꝯ incep ee et si dz ꝙ ꝯ ta poi t rez ꝫ de ne na agez eqna
dez agt ex ne ꝙ no pt no agere

8 ꝯsꝛ poi ta ꝯ sunꝫ poim aꝯ ta t si voab dei ꝫ ta ꝯ ꝯ pduz oib
rez sunꝫ pouerz ꝯnb ac te eo ꝙ pemꝯ eet sirline

29 ... p ... prioritati appellatur prioritati immediatio p... esse ... per se prima
... patet quia ... quia ... ... potuisse appellari
... ad ... ... ad intellectum ... et non ad voluntatem ...

8 Item quia voluntas ... non potest tantum in mediata prioritate ... ad ...
... posito prioritate ... ... intrinsece ...
... infinitis prioritatibus ... ... et ...
... in terminis ... ...
... ad ... posito prioritate ... ...

... modo non est ... ... non immediatum ... ...
... ... modo non est ... modo non est ...

... o. ... ...
... ...
... ... non ... ... non potest ...
... ... non potest ... modo ... ...
... ...

Item ... ...
... ... modo non est ...

... ambas ... potest ... in ... ... in ... ... non ...
... ... non ... in ... ...
ita ... appellatur ad intellectum ... ... non ... ... aliter
... tantum in ... esse ... ...
... ...
... ...
ad ... in ... ... in ... ...
... ... in ... ...

Et 2 ... ... 2 ... sufficit

Et ... quia in ... ...

... ... in ... ...
... agere ... ... velle ... ...
ita ... operari ... ... in ... ... velle ... ...
... velle operari ... ... agere ... in ... ...
... agere ... agere ... ... in ...
agere ... operari ... velle ... ... non agere
... velle ... ...

... ...

20 ... ...
... ... intellectus
in ... ad ... ... ad intellectus ut patet ... ...

et 3o dicunt etiam Algazel et in methaphisica sua tractatu 5o expresse dicit quod ideo ab
in intelligentiis [illegible] quam intelligentiis ergo et modo [illegible] uoluntas et intelligentia [illegible] dicunt uoce uo[luntas]
in intelligentiis [illegible] ad [illegible] producentibus ad extra quam intelligentiis [illegible] ut intelligentia [illegible]

3o sic [illegible] idem erit in intelligentiis ex ipso quod implicat [illegible] quod intelligentia et uoluntas
[illegible] agere [illegible] idem sunt et quod intelligentia [illegible] tamen in intelligentiis producentibus
[illegible] quod uoluntas [illegible] quod idem [illegible] intelligentiis ex ipso [illegible] idem
et in intelligentiis quod [illegible] uoluntas dei [illegible] tamen in intelligentia [illegible] effectus [illegible] intelligentia
ergo [illegible] quod tamen producens effectum et ipsius tamen intelligentia [illegible] dei [illegible]
quod effectus [illegible] intelligentiis attingit [illegible] ab eo [illegible] totus producitur [illegible] effectus
[illegible] uoluntati eius [illegible] ab eo producitur intimatus [illegible] et [illegible]
[illegible] ab ipso producitur quod [illegible] apud [illegible]

4o sic [illegible] intelligentia [illegible] tamen in intelligentia producit [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] intelligentia [illegible] producit [illegible] interim
quod [illegible] producit [illegible] in termino quod [illegible] idem effectus in [illegible]
producit

ergo si intelligentia [illegible] tamen in intelligentia producentibus [illegible] ut ergo [illegible] producentibus [illegible]
ut [illegible] non [illegible] non quod [illegible] tamen in intelligentia [illegible] producentibus [illegible] tamen
in intelligentia [illegible] si dicit [illegible] in [illegible] intelligentia [illegible] non est
agere in intelligentia [illegible] agere [illegible] producit [illegible] producit [illegible]
tamen [illegible] non [illegible] producit in intelligentia [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible] 3o [illegible]

5to si intelligentia [illegible] tamen in intelligentiis producit [illegible] uoluntas [illegible] per uoluntas [illegible]
[illegible] tamen in intelligentia producentibus [illegible] quod in intelligentia [illegible] non [illegible] in intelligentiis
ad ipsum eo quod in intelligentia non [illegible] uoluntas [illegible] ita
in intelligentia ad producentibus [illegible] intelligentia et [illegible] intelligentia non [illegible] in intelligentiis tamen [illegible]

6to Iudico non [illegible] intelligentia ergo non in intelligentiis agit [illegible] quod sit ut esset
[illegible] intelligentia [illegible] non [illegible] si [illegible] intelligentia [illegible]
et intelligentia [illegible] quod [illegible] intelligentia [illegible] et intelligentia [illegible]
[illegible] quod [illegible] uidetur [illegible] et uidetur [illegible] quod [illegible] fiat
tamen idem [illegible]

[illegible] intelligentia et uoluntas [illegible] executiua [illegible] in intelligentia
producit [illegible] quod ad [illegible] producit [illegible] intelligentia tamen in intelligentia producentibus [illegible] uoluntas

7o Contra [illegible] quod [illegible] cum [illegible] in intelligentia agit [illegible] per uoluntatem [illegible]
[illegible] ad [illegible] dei [illegible] producit [illegible] in [illegible] ad [illegible] intelligentia
dei non [illegible] statim producitur [illegible] effectus [illegible] producit in intelligentiis producit

prvoltz / z posse no eq in mete pmit vm sed p voltz / sed deductiu z q a 2 ma

si d 9 vult efficitate ad fieri fiet ul fieret z faciat s mala sunt facta q no facit

d a p 1 — 2° no opl3 effm cp p dut pdut in mete p voltz i 1 no eq in mete p voltz

2° ab p3 qr no opl3 effm cp pdut pdut in mete p voltz i 1 no eq in mete pvo

voltz astrion iuxto atur pdut pdut in mete no pdut eu in mete p

ut sed deductiu z in arto 3° d sed ar 9 oz ul d sed ar ptem

2° am — 9 de 9 pdut ad no malid ut z mals / z no pdut eu pvoltz nel in

tem / i no opl3 effm cp d 9 pdut pdut in mete pvolt artic z sed

deductiu in arto sed q pts q oz ul sed az ptem /

2° — 2° inhutib or ne plq dat coma cpm mem ab ex mub / s inqls 2

artic 1° z sed deductiu q 2 az 9 oz in sed arto

3° — 3° opl3 vi ner hnt 2 artic deductiu sed deductiu z sed q 2 az 9 oz sed 2 az

ptem in arto 2°

4° — 4° sed q eid effte cet ples te / eq in mete edm p3 qr ex q° v a 1 ad

taxas ff frustra z sfflue ponit a a sed /

5to — 5to si ta vo ab q int ul d i z ta in mete pdut ab vero ul taxa pdut

tunc ar z ac no ut deductiu z in pte te lat q 2 az 9 oz in asma c

arti e ti

6to — 6to u t inde z pod int ul ut deductiu e in pte ti late mar to 6to u

vo ab z poda in d o ut deductiu z q sed az 9 oz in arto 7to z af roms

pme

Cq ex 9 oz / 9 z / q no in metis agit pmit vm q p voltz ut eo° rs cp pm 1 oz agit a /

q i 1° sed m eus agit pmit vm z voltz ex re° methe a ab no agit a

ppo z intg pmit vm z vult pvoltz i agit p mt m z voltz si no eq

in mete agit pmit vm z voltz i in metis p vm 1 oz si no p mt vm ex

artic q 9 oz z az / s en q 2 az ptez i in metis p voltz sed cp no eq i mete

agit pmit vm z voltz p3 ex artic stis q 3 az 9 oz q in mete p cedut 1 az

ptem

Utrum 1a — denarie inititatibus eque z asinorum regimine tuetur / renomentatibus hominum

Utrum hec est peits in mini le spli sed cuti qreciat / cp no / qz hc ee non

onet sed cuti i ng qnet spli s cuti / qu no ab p3 qr cp mor septem

no z peits in mini le s sed m eus z ffinoi i a bz qr ut ul no abint li

z appe ti ab appeli d 3° d aut / s sed m eus intg t fe / i 2 mo asripo z se

no z peits in mini le cp fit pos

Inotm

Inom̄ p̄ment ʒ petit i nūm̄le ex q̄uo phor ex ic meth̄ue 2 n̄ ad apo ente ʒ hmoi eo qꝫ ee ad apo ente m̄ntu ʒ & no ee ad ee i. p̄om̄ p̄m eus ʒ p̄emit in nūm̄le 2 p 9s p̄oli p̄ euti quet. 1 petit i mū̄ le i quea va

Prima 9o qꝫ queo ʒ va 2a qꝫ no

9 p̄az b d qꝫ queo ʒ va ome ſe h̄nt ut alit q̄ p̄ ʒ m̄ntu ſʒ p̄m ens ʒ h9 i aor pʒ ex q̄ uoib 19 qꝫ ʒ m̄nri q m̄tri ʒ a ſe h̄e ut q̄ p̄ i b q ut lʒ ſe a q̄ ſe h̄nt ab ẽt̄no pʒ q ut ſe lʒ ut d̄nt ut 9ſuator 2 gubnator ſʒ qꝫ no no h̄nt ſe ab ẽt̄no i 2 ſi d qꝫ ht aug no alicte ut m̄nor m̄ ſʒ in reb ẽat ſ effrib̄ d ſi ut & ʒ d̄nt ſeng ꝑuat 2 p̄9 no fut ut m̄tit ut m̄tic ee d̄nt ſʒ q 2 o m̄tep̄o ʒ m̄ni q ʒ nū̄ & no ee ad ee ut pʒ ex ꝑ 2 q ʒ m̄tt ſa m̄tt i ut ʒ 2 i m̄c an no fut ut ut no ʒ 2 m m̄c p ht et ʒ ſi m̄tep̄o albm f tut 2 nū̄ ſʒ qꝫ ht ſ ſi & ut ʒ d̄nt 2 p̄9 no fut qꝫ tut m̄tt pʒ q q̄letuʒ ut ʒ ꝙle p̄9 no fut ẽe m̄tt ut m̄tt ee ut pʒ m̄due ſʒ Et ſi d qꝫ no ſ m̄tt ee d̄nt i m̄tt ee d̄nt ut [illegible] ſi m̄tt ee d̄nt eo qꝫ d̄nt d ut i ad m̄tt ee tut ut n & tut no m̄tt ee d̄nt eo qꝫ d̄nt d ad ad i ſi at ad tut m̄tt eſſe aſſigne eo p̄9 9 ee 1 2 1 qꝫ m̄tt ee b b p i. p̄ti a no lʒ ſe a q̄ p̄9 ad d̄nt to tn ſit alietat ſeu nū̄ ſta m̄t a 2 d 1a a m d & eſt m̄ni 2 altetat 2 q 1a nū̄ no ʒ a u m̄tep̄o ẽr qꝫ & m̄tt eſſe qꝫ fut p q aut tut a no h̄eat a ad d q̄ p p q a p9 ſinſſ ps p eo po q ſ expo a ut lʒ ſe aq̄na ad d 2 p9 h̄nt ſe aq̄ ſʒ ut no ta ſo p̄9 i 2 ſi d q 2 ex po & ſit p̄n 2 p̄ no ha bt ſe ta 9 ee ſe qꝫ ht ſit 9 ꝑr lʒ ſe a q̄ amor p q ꝑr lʒ ſe aq̄na 2 no ta ſe lʒ amor eo qꝫ no ʒ i Et ſi ſ i eet vera d ꝑr qui ſo vno p vaʒ horaʒ ꝑr hab ſe a q̄ adaʒ q ẽte h̄nt ſe ad q ẽte ia h̄nt ad ee p m̄c hor p vaʒ 2 aʒ horʒ 2 p̄ſitat p hor 2 tat no h̄nt ſe adaʒ q i fatu adaʒ aut max d̄ et i

9ſ

9ſ i & m̄tt 1 & m̄nt ʒ eo qꝫ m̄tep̄o ʒ nū̄ ſʒ & m̄tt 1 i eſt m̄nt ſʒ qꝫ & m̄tt 1 p q m̄tt 1 ho ut fid ẽd q fid ẽd̄nt ʒ qꝫ & ſnt ʒ ho 2 no n p m̄tep̄o no fut ſit & m̄tt ee ho til go tut m̄tt 1 ad ut m̄tt ad ad p 9 ſi p̄9 ſ ſi m̄tep̄it 1 ad tut m̄tt 9 ſili ad 9 le q ʒ m̄tepe 1 ad 2 m̄tepe ee 2 m qꝫ no m̄tt 1 ad tut ſ no m̄tt ee ad i no m̄tt ee ſba apriori m̄c ſ tut vlt no m̄tep 1 ſba i no m̄tt 1 ho qꝫ ʒ o antit 2 q i ẽna ſit bona no m̄tt ee ſba i ut 1 tet 1 ad tut ut no pʒ m̄n apriori m̄c Et ſi d qꝫ m̄c i. vo m̄tep no a dolo

pro q i. sit enim d9 no mtet ee fba i. no mtet i ho p. q s o tum
d9 mtet ee ho tut st d9 mtet ee ho i. mtet ee fba q z om aut e aut
p. q si mtet ee ho ulat se ho q fut d9 mo n. i ho fut 2uit 2 d9
op. si aut p. q mtet ee ho q z ... p oti no mtet ee ho q z p n
mtet ee ho q z plo 2. desint i no mtet ee ho qui z z si ne 2
desint ppoiz d. poti a d9 no mtet ee i ho ymz d9 eo q i ho
fut abetuo i. a intept ee ab ho q fut abetuo et si intepisset
i ho z q i ho ipamez d9 z 2 fut d9 i intepisse ee d9

op. sit d9 sutte ne visim 9titto i. d9 no z ho z d9 z ho p. d9 tat
d9 no tat sta m iz parlu prense ut i. tlis mo sta z medo
2hr mtetu ul m aq. a iz 2 m no pt dici q n. mpr ut i plde
n. m i ho ipsum mt d9 eo q i ho z m mu q d9 z si d. p m
tuat d9 z exh m n. tuat ip muta z q s. p fut tatma et
effte uta p9ca i. z h no pt si abs z mu

3o p m ent z atm b p9 no sit z p9ca et. atm b iaz no z i mu d9
v. vbi ad a. b 2 p 9 z mu ls p. gna pz ex q nolb i q z muri ad b

p m ent z mu le a ne z passne i. z mu le q plibz mod no sim li
mu le n ill duob mag a z q z gnale a z pa v q a q
adeo pre i. et si d. q d9 mu de no loquit p s ut metss z
d9 mu e nali nati loco z d9 mutat oia q muta i. z mu loco
d9 mu e nali z si d. q mu le dz q attipi pa e z o fba z s g
s pri mu oz z d9 z fba i z p 9 z mu t pa ne a p z ex ... ppete
pro sbe z bor pz d. se 1 9 z

10 de tle pp tui oz vom ad tle p in z de mo le mt in sionbz
z mo le ppncipa oz i de tle vom ad aqs tle p in z n tle z n d9
n. eu vepi a. q pt mo le p in z d9 q q tuz a. fato d. p z
mo le ppncipa oz i

6to elagari z approximi sut ppete mo les z p m ent ab aq9 effitibz pl
elonga z ab aq9 m nteb hore mipero pl elonga z ab homme
solite mi i z mo le

1o de bolet ad q p9 no volu mu vote z p m ent z h9di i z p9 z
mu le a. pz q si no mare fiet instan d p cute z si d9 ad d nono
wlt q p9 no volu ut h. z pp nouu attu voli ut pp nonaz e
tu ez ad hmoi volitu si p tut pla z q mu in fute si z m s
ic mg us p q s noultat in iz mota ut mota z uttio pp

mo[ti]b[us] no[n] i[n]n[a]t[us] sic no[n] i[n]nat[us] voliti ut volitio et p[ro]p[ter] no[n] i[n]n[a]t[us] voliti[on]is
i[n] no[n] a[n]i[m]atu[m] volu[n]t[as] ad volitu[m] p[ro]p[ter] no[n] i[n]n[a]t[us] voliti ut volitio
et p[ro]p[ter] no[n] i[n]n[a]t[us] voli[tion]is et h[oc] q[uia] a[n]i[m]a[t]o ... sortitur q[uod] vult
... ut noti et no[n] volu[n]t ...

... sic ... ut vult ... no[n] volu[n]t ... a[n]i[m]a ...
q[uod] ... ut sic ... viciosi[tas] ... a[n]i[m]a ...
... ad velle q[uod] ab eterno no[n] volu[n]t ... no[n] ... posse
... q[uod] ab eterno no[n] volu[n]t ... q[uod] sic ad ...
... q[uod] ab eterno no[n] ... ut ...
q[uod] no[n] ab eterno ... ut ...

... partib[us] mo[bi]le et i[m]mo[bi]le ... partib[us] mo[bi]le ...
... mo[n]e[n]do ... partib[us] ad motu[m] ... sic et a[n]i[m]a ...
... mo[n]e[n]do ... mo[bi]le ... ad motu[m] ... partib[us] mo[bi]le ...
no[n] ... q[uod] a[n]i[m]a ... no[n] ... moti ...
... moti ... max[im]e ... no[n] ... q[uod] ...
... no[n] ... tandem ... motus
... a[n]i[m]a ad ... moti ... mo[n]e[n]do
partib[us] ad motu[m] ... no[n] ...
... q[uod] a[n]i[m]a ... corp[or]is ...
... repugna[n]t ... dissoluu[n]t ... corpore ... a[n]i[m]a
... no[n] ... motu[m]
corporis ... mo[n]e[n]do no[n] ... max[im]e ... q[uod]
... motu[m] ... ut vult ... sic ... partib[us] sic no[n]
moti ... q[uod] no[n] mo[n]ea[n]t ... no[n] ...
... partib[us] ... no[n] ... q[uod] no[n] mo-
ue[n]t partib[us] ... partib[us] ...
partib[us] ad motu[m] sic mo[tu]s ... partib[us] ... ut ...
... no[n] ...

... max[im]e ... mo[tu]s ... ex 2[o] ph[ysicorum] q[uod] ...
...

{ ... q[uod] ... i[n] i[m]mo[bi]le ... co[n]ue[n]iat
{ ... q[uod] ... co[n]ue[n]iat

... i[m]mo[bi]le ... q[uod] ... i[m]mo[bi]le et i[m]mo[bi]le
... i[m]mo[bi]le ... mo[bi]le i[n] ... i[m]mo[bi]le
... q[uod] ... est
i[m]mo[bi]le ... no[n] et i[m]mo[bi]le ...

immobile motum et cum ipsum immobile sit in immobile, tunc accipitur cum dicitur: dicitur esse immobile in immobili quia est impossibile

2o Si aliqua pars immobilis aliqua immobile dicitur primum cum finibus ab extrinseco una sit pars immobilis et non sit una pars motus immobilis, sed ex vobis dubio accipit tunc sit ab extrinseco prout est non tamen aequivoce ad alterum

3o Item si esset punctum immobile ipsum esset sed in mobile ex 6to physicorum, sed accipitur quod punctum immobile vel ipsum quod in mobile et per consequens non primum primum cum quod in mobile

4o Item relatione sunt vel pars immobilis in immobili eo quod una ad aliud non quod motus ex 7o physicorum

Item si pars immobilis in immobile convenit soli dicitur tunc ipsum sed ipsum dici forte quod tertiatim quod primum dici et cum eius sibi non sit in uno primum vel pars immobilis

Ad oppositum si dicitur quod dicitur non quod in immobili sed in immobili et quod non conveniat sibi soli sed immobile

Primum quod quidem physicum in 8o physicorum et 12o metaphysicae vel per determinat oppositum et vel physicis vetus ab omnibus physicis gentilibus et katholicis 1us id est primum in toto primum

2o 2um primum impetus impressio quod attribuitur dicitur causa aliqua impressio sed in medio sed motum ut nunc quod primum impetus impressio eo quod adiungitur impressionem ex 3o physicorum 19

3o Si dicitur in motum tunc aliquis substantiae immobilis immobilitate sed quia ut immobile causat ut est esse ut substantiae corporibus animatis ratione non per eandem ut motus ut gravia quod sit non sit esse in substantiae possibilis ut motus determinatio per quod tunc potest aliquid angelus concurrere impressionem quod absurdum dicitur et determinat quod primum impetus impressio non esset vel alterum ut motus alteratio quod dicitur physicum primo de caelo et mundo vel elementum caeli ut quod in quo causa in alteratione optima vitam dictam ut substantiae motus corporibus quod sic desideret in aliquo sine imperfectionem dispositionis ...

4o dicitur quod motus per motum attingit in quo non sit perfectum medio cum sit prius ad hoc quod impossibile parva sed non tunc quod potest

5to dicitur quod motus per motum attingit quo prius tangit sed primum cum ut perfecte tamen sit sine perfectum ut non quod mobile

6to dicitur quod motus potest accipit accidens dispositione quod materia ulterior tendit ad accidens plures 1a dispositione ex dispositione motus sed primum cum non quod habet causa in eo oppositio compositio

Quia 2um vel dicitur quod non physici dicitur convenit quod id est quod de cum dicitur primum quod quale ut non quale complexe ut non complexe sed de quale et complexe quod immobile ut notum sed vel de cum dicitur primum quale et complexe quod immobile et de cum dicitur primum non quale item quod immobile eo quod complexe tunc inter de ut fide tertia et complexe tunc quod animal et

2o Si hoc primum per motum immobile convenit et alius adeo et per esse convenit dicitur tunc aliquid convenit ita perfecte verbis dicitur determinat sed dicitur quod motus 19

Queritur quare tolerati sunt homines vite ceteris complexionatis

Questio 2a — tamen sunt ceteris melius complexionati

Dubitatur utrum habitus qui non est naturaliter acquisitus optimus habitus speculativus sit melior et dignior optimo habitu practico quod non quia arguitur quod habitus speculativus sit quod habitum practicum melior et dignior quodam eo quod methaphisica non est melior philosophia morali quod probatur per philosophum 2o ethicorum et 3o thopicorum videlicet ista sit optimum unius quam est melius optimo alterius quam est quam et quod alterius quam melius

In oppositum arguitur optimus habitus speculativus est sapientia seu methaphisica et optimus habitus practicus est prudentia seu scientia moralis sed methaphisica est nobilior prudentia seu scientia morali ex 6to ethicorum et ex prohemio methaphisice ergo questio vera

Circa questionem quod questio est vera // 2a nota sunt

[margin: utrum]

Quod probatur arguitur primo optimus habitus practicus est nobilior optimo habitu speculativo ergo quo primo de habitus practicus et habitus dilectionis et ideo est melior methaphisica quia est optimus speculativus habitus igitur ...
habitus practicus est habitus dilectionis et ideo melior ... quia est optimus ...
non ... ipsa probatur quia habitus est practicus et 2o ... practice melior igitur est optimus ...
ipsa probatur quia ... in praxi ut sic ... optimus ... diligere deum ... melior
... practice quia ... sunt meliores prudentia et habitus practicus et ideo non ...
sapientia seu methaphisica quia est optimus habitus speculativus ... notum et primo ...
... habitus est melior ... alterius ... ad sapientie
seu methaphisice ... prudentia est melior methaphisica ... ex 2o ... quod habitus ...
... prudentie ... in ... reddunt homines ...
... seu methaphisice non reddunt homines ... prudentie sunt meliores
artibus methaphisice ... 6o ethicorum ... prudentia ...
prudentia ... malus eo quod in prudentia ... sunt ...
... prudentie opera ... vite ... ex prudentia et ratione
prudentie ... prudentia sit ita ... agibilium ... stat aliquem
esse valde magnum methaphisicum et ... seu malum quia ... stat aliquem
magnum methaphisicum ... oportet ... dissonans ... vite
... ipse ... methaphisicus et ... malus ut ... stet magnum
methaphisicum ... malum ... stat quod ... sunt viciosi et quod ... sunt
subtiles et valde methaphisici ... stare ... oportet ... non
... non ... malus ... ~~incipiat ergo~~ ... dissonans
... habitus sit melior
... methaphisice ... reddunt homines
... aut sapientie non ut ... incipiat ergo sit ... operari ...
... ipse ... et ... valde methaphisicus
quod probatur quia ... viciosus ... ita ... dispar in methaphisica ...
eo quod ... in eo ... habitus ... methaphisice et habitus ... methaphisice

[margin: de primo quod quinto ... quicumque]

[margin: actuale]

et habitus quo sit quod ex habitibus plurium sequitur conclusio [illegible] sed non ita posset [illegible] ad unum unus potest non tolli habitus alterius potest quod per habitus voluntatis non tollitur habitus in intellectu et per consequens non obstante quod iste persisteret operari cum bono habitu intellectus in intellectu manere cum posset [illegible] quod si non esset utrumque per habitus voluntatis corrumperetur impedire vel remittere habitus in intellectu similiter eo quod si per habitus voluntatis non generatur habitus in intellectu sed in voluntate et ergo sit et per habitus voluntatis non corrumpitur habitus in intellectu sed in voluntate et ergo etc.

2 — 2o quod prudentia sit melior metaphysica vel habitus et melior coordinatur in meliores fines sed habitus practicus ordinatur in meliores fines quam optimus habitus speculativus vel aliquis habitus practicus et melior optimo practico quam non [illegible] patet quia sicut [illegible] ex primo ethicorum et 2o politicorum sed quod aliquis habitus practicus ordinatur in bonum commune sed optimus speculativus ordinatur in [illegible] vel speculationem [illegible] et 2o metaphysice sed bonum commune et melius quam [illegible] vel quod aliquis habitus practicus ordinatur in bonum commune patet quod prudentia [illegible] sit vera patet 6to ethicorum etc.

Contra — Contra prudentia non metaphysica melior et metaphysica non prudentia ergo prudentia et melior metaphysica et per consequens aliquis habitus practicus et melior optimo speculativo ultra quam [illegible] non sed [illegible] patet quod ex [illegible] [illegible] quia prudentia non metaphysica extendit metaphysica [illegible] et non prudentia et ipse prudentie principia sed [illegible] quod [illegible] quod [illegible] et [illegible] ex primo politicorum sed [illegible] [illegible] [illegible] et melior continet [illegible] non bono [illegible] prudentia non metaphysica et [illegible] sed metaphysica non prudentia non et [illegible] [illegible] vel prudentia non metaphysica et eo melior [illegible] patet quia [illegible] et [illegible] [illegible] et non [illegible] ex 6to ethicorum sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] prudentia et melior [illegible] item ex 6to metaphysice eo quod [illegible] [illegible] in prudentia

3o — 3o quod prudentia sit melior vel habitus intellectus [illegible] et [illegible] optimus et nobilissimus intellectus operatione consistit [illegible] felicitas sed aliquis habitus practicus et [illegible] vel [illegible] et [illegible] optimus et nobilissimus et per consequens non habitus speculativus [illegible] [illegible] [illegible] parte patet quod a nobilissimo habitu procedit nobilissimus actus sed [illegible] et [illegible] magis consistit [illegible] felicitas vel quod a nobilissimo [illegible] actus procedit nobilissimus actus [illegible] eo quod ex operatione [illegible] [illegible] ex primo metaphysice sed quod aliquis habitus practicus sit [illegible] operatione consistit felicitas [illegible] patet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et prudentie [illegible] [illegible] primo politicorum [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] felicitas [illegible] [illegible] [illegible] et prudentie et [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] etc.

4o — 4o optime potest debetur nobilissimus habitus habitus sed voluntas et optima et nobilissima potentia vel debetur optimus habitus sed [illegible] non [illegible] aliquis habitus quam practicus vel aliquis practicus habitus [illegible] et optimus etc. [illegible] quod [illegible] in natura et perfectissimum ex 8o physicorum [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] sed voluntas ultra potentia quod [illegible]

mt ... 1 met^e 2 ssp^li met^e i^e
q^r u ... qr vo ... sit nobi^ma po 1^a po z nob^ma tm ... nobi^ma opa
z dicto ... z nobi^ma opo pz qr ... z nobi^ma ... z pessi^m ... z ...
dilecte ... qr ... z ... alys operibz perz z ... co qr ... opo ad
tu elegat ... actes ... 1^a ...

... dilectiuus seu affectiuus ... uel spe^no z me^or go ...
... spe^ue z me^or ab pz ex ... arti ...

7° — 7° 1^a sua z nobilior ... nobilis ... z obm ... ex phe^o
... sua ... nobilis ... z obm qr opta spe^na
Felicitas — go ... sua ... z nobilior opta ... qr ... nobilis ...
... nobilis ... z obm qr ... z nobi^ma spe^na pz qr ...
... z ho ... felicitat ... z ... ent ...
... ent ita no z no ... felicitat ... co qr ent ... ent ...
entibz ... co qr ... z ent ... felicitat no
... in ... actionibz ... z ... z felicitas
... obm meth^ce ... ent ... no ... entis ... no z ita no
...

6° — 6° int ... spe^nos pt dari nobilior spe^ue ... meth^co ... no est
... qr pt dari ... spe^ue ... ab ... z ...
... meth^ca ... z nobi^or meth^co ... co qr ...
... ente ... pt ... ab eo dependz ... z final
... mo^s ... z ... pz qr ... ad obm go z ...
... qr ... z ... pz qr ... ad obm ...
no^le qr ad ... mo^s ... ad ... ent go ad obm nobi^ma ...

1° — 1° sua poli^a z nobi^or meth^ca pz qr ordinat z regit ea ... z ...
ex ... eth^s ... z nobilis ...
q^r ... poli^te z ... ... meth^ce z ... pti^ue ...
... poli^te z me^or ... meth^ce ... sit melius ... pti^ue
qr ... ex ... eth^s z ... poli^ca z me^or meth^ca ...
... me^or z z ... meli^s z

... legu z canonu z me^or ... co qr pl^s appeti^r pz qr pote^ue
... z ... pl^s ...

8° — ... z ... spe^ue ... pitica ... inscripti ...
...

... ad o^m ... z ... qr ... no z vera

... si ... no z ... z ... qr ... spe^ue z ... pitica
... z qr ... no ... int ... qr ...

habitum sit melior alio vel hic. secundo quod optimus habitus speculativus practicus sit excellentior
nobilior vel quod optimus practicus secundo quod nobilior prius nobilior sic non potest hic fieri sicut
ipsum quod habitus inter res divinas speculativus potest sic comparatio quia valde stat comparatio quia dicitur stat pro
pter asino et quod bono stat pastor musica est quod prius secundo inter res divinas speculativus
potest sic comparatio ipse scientia ut patet secundo ergo bruniculo secundum quod idem non vero
Sed dicitur 2um vel 3um quod ambo prima scientia 2us habitus secundo speculativus nunc vero secundo practicus ergo ideo
scientia non secundo ergo quia si est speculativus maxime stat methaphisica 2 si est practicus ergo ideo
maxime esset philosophia moralis quod prius sic methaphisice secundo operari ~~quia speculari et agere~~
et agere eo quod secundo imputato actionis secundum 2 si dicitur quia sic eius secundo speculari secundo operari quia speculari
perfectius non esset practica eo quod sic eius non secundo opus ad extra quod tunc
habitus factivus 2 non activus quia philosophia moralis etica 2 si quaeritur quod perfectius non sit practica
Et quaeritur prius quod ipsa sit practica 2 non speculativa quia ipsa dicitur infelicitatem quem operatur
Et quaeritur methaphisice secundo regere 2 ordinare ceteras scientias ex parte methaphisice secundum talem regere
secundo praxis secundum

Quaeritur 2um quod philosophia moralis non sit practica quia secundum maxime stat excessio quod secundo dicitur libere operabi
libus a nobis quod sicut prima non valet tunc 2 philosophia naturalis stat practica quia secundum dicitur 2us 2 3us o
cuius ut scientia operativa dicitur quod ad ceteras scientias spectat quod dicitur 2us 3us operabilis nunc
ut sint ambo operabiles secundum ad naturam hic spectat / vel ad philosophiam naturalem secundum ad hoc tunc
practica quod non ad naturam et pz inductive
quia non quia pro necessitate scientia sit quia non secundo ceteras 2 ceteris secundum quod ad aliquem spectat
secundum 2 si dicitur quod artes liberales prius quod ad aliquas scientias hic secundo aptitudo spectat quod ex vobis dico
sit tempori spectat ut imputat aptitudo secundum

2o quaeritur 2um 2 3um optimus habitus speculativus secundo habitus sit optimus / secundum naturam secundo ceteris perfectionis scientia
nunc est alia eo quod perfectior 2 prius ad ambo scientia prima alia quia methaphisica secundum
scientia quod secundo optimus habitus speculativus secundo simpliciter optimus habitus quia vero scientia nobilissima
obiectum 2 certissimum modum dicitur secundum quaestionem explicatio dicitur aliam / alias
dico 2 de intellectus obiective secundum planum secundo quia prima scientia obiecta nobilissima partem quae sit dicitur
perfectum 2 quaecumque principia methaphisice sit certissima 2 quaecumque certissime / eo quod
causa scientia certe scientias tamen scientia omnium 2 ceteris ab eis secundum 2 dicitur omnes

3o quaeritur idem secundum habitus secundo nobilior aliis habitibus tamen dicitur nobilissima
secundo de operatio habitum speculativo secundum aliquo quia habitus divinus per alias / secundum quia simpliciter secundo optimus
habitus speculativus eo quod nobilior philosophia naturalis 2 methaphisica 2 non sunt plures dicitur
habitus speculativi secundo philosophia secundum operationem nobilissima eo quod opus eius secundo summa beatitudo
secundum causam ex eo ethica

8o si non esset optimus simpliciter optimus habitus speculativus et hic maxime esset ex eo quod habitus dilectus seu affectivus esset melior eiusmodi et peccatum quod simpliciter optimo opponitur simpliciter pessimum et habitus dilectus opponitur non est pessimum sed omnino sapientie et sic pessimum patet quod omnium habitus dilectus et habitus inclinans ad odium dei et adversus eius 2o non est quod pessimum patet quod omnium sapientie et peius eo quod omnium et 3o ignorantia dei 1o et longe peior odio dei patet quod ignorantia dei ut bene potest quod ut bene inveniret iste sed odium dei ad bonum potest quod potest non et adiungi quod possit 2o potest ad bonum igitur

7o 1o dico dicta sunt maxime quod primum 6to ethicorum ubi dicit et utique sapientia intellectus et scientia et capitulum admodum capitur habitus scientia honorabilium maxime et in phisice mathematice per logice dicta dicit hic sola libera et scientiarum sola naturalis hic fini mathematice per logice dicta ea dicit hic sola libera et scientiarum sola natura hic sumi et vi talis sapientie methaphisice a 3o honorabilium existimet ea et 2a parum per dicit et 1o talis se methaphisica maxime scientia maxime et honorum et 1a parum per dicit 2a littera quod dicitur ita maxime divina maxime et honorabilium et 1a parum per sit et lectione et quidem omnes scientie ipsa dignior vero nulla

6to si ab aliis habitus esset nobilior sapientia quod et optimus habitus speculativus ut notum et maxime esset fundamentum sed quod fundamentum tamen non est sicut paratur bonum sapientie modo dato et transeundo paucos et sapientie quod hic se vero ~~non sicut paratur bonum~~ dicta est utique nobilior ab et quod in fine magnorum nobilium et per dicit ... sed peritior in summo ad dominum quod dicta disponit et sparat dominum gratia ut duos autores possit operari sed quietia igitur

Est scientia quod sic omnes ab regit et ordinat et eius nobilior eo quod regit est nobilius vero sit et dicta methaphisica ex prohemio methaphisice igitur

Questio Nona — Quare lac aliarum fetum infra mamillas non valet ad casei coagulationem

Utrum tamen vinum fermentatum esse de vite naturali sit duplex ut si forte tuetur

Utrum vite naturali possit quod dicitur tamen vinum fermentum esse

quod non non et de naturale vinum fermentum et quod non et de lac tamen vinum fermentum et quod non et de le vite naturali tamen vinum fermentum et 2a post quod eius forma ultima quia non sicut prima patet ex 1o est quod vinum fermentum et prima quod tamen vinum fermentum et 2a ab primum patet quod ut aperi sicut dicitur iam vinum fermentum et ut apparet

In oppositum philosophus in 4o methaphisice dicitur tamen vinum fermentum esse de 3o quo sequitur

Primo quo quod questio et veritas 2a quod non et vera

In oppositum

... primum est sunt quod quod quia vinum fermentum esse de est de lac et ... quod non quod sit primum non fermentum quod hic esset primum sed primum sicut non et tamen et ut sic quod sit fit pessimus ut esset ... tamen fermentum

i sup^r uni^m / s^z om^s effic^us sunt in g^tu^tes ^l ip^m excit^s no^ pt
d^e q^m q^r extit^i no^ de uita^e sup^r uni^m p^o p^zo

2°

Cont^r si tu p^m arg^s / g^z d^r le vel a metha^to vel a ph^o n^ali / no^ 2^m q^r h^t
ppo tu vis p^m arg^s g^z / g^z p^re methal^ ^l ph^s n^al s^z ea de uita^z
n^ asp^s altnate ny^s alternatez s^z ph^ia n^alis no^ g^z p^s altnaz^r
meth^ce, ^l ab ea no^ pt si descensus in meth^ce 2 p q^s no^ h^z de^re
de^re n^ p voc^s methal^s s^z voc^s n^ales ha^r d in metha^l ^z trug^z
sua h^cat si ab gcones 2 p q^s 2 voc^s ^l

3°

3° n^a ppo de est 2° adiate g^z d^r lis s^z i^a tu p^m arg^s g^z h^mor ^l b^on no^
s^z a^cr p^r q^r q^z tl^is h^z p^tu notissi^m q^r i^d v g^z 2 tu^o de^o ex noto
nb^z ig^z

2° p^m

4° n^m s^m d^r le s^z tu p^m arg^s g^z d^e / g^z s^m ^l no^ g^z d^r le a^or no^ ex p^o
p^zo b^l mlt^r p^or s^h a^ag q^9 me^ora cogitn no^ pnt sit in reb^z pla
p^a entia sut s^z sit g^z q^r a^ag q^9 meliora cogitn no^ pnt sut i reb^z
^l pla p^a entia sut 2 p q^s no^ tu vis p^m arg^s g^z a^or p^z q^r si a^ag
q^9 melio^r cogitn no^ pnt in reb^z tur ples d^y sut ex q^r no^is de^9
^l 2 pla p^r entia st i^o state q^m q^r ide v^z h^y de^9 g^z p^m arg^s sed
b^z lnam tl^ia andies h^r q^r dito a^ag sut q^9 melio^r cogitn no^ pnt
mt g^t q^r and^t ^l ea q^9 melio^r cogitn no^ pnt / sut in int^v e^9 s^z no^
pnt po^m in int^v e^9 s^z 2 in re ad ex^o ^l st g^z q^r a^ag q^9 melio^r cogi
no^ pnt sut in reb^9 ad ex^o q^r sit^t b^or p^da q^r aut tl^ia no^ st po^tn
in int^v e^9 p^re q^r si act p^m in int^v e^9 2 no^ in reb^9 ad ex^o tt ip^is
melio^r cogiti po^z ^l ea q^9 melio^r cogitn no^ pnt act ea q^9 me^ora
cogitn pnt q^r g^z imple^e relinq^z ^l q^r ea q^9 melio^r cogitn no^ pnt st
in reb^z ad ex^o

1to

7to d^esto sut d^uo p^a entia ^l no^ tu vis p^m arg^s g^z a^re desto sut
d^uo p^r ph^ia vis b^o^zo ut noti^u g^z 2 a^d maloza q^r p^z q^r mlta vicia
mo^ulia sunt mh^t m^odo s^z tl^ia no^ pnt si acta sup^r bo^r 2 q^r sunt
ab a^ag ea ^l sunt acta mala 2 q^r no^ p^re in in si^m in cau^s ex
2° meth^ce s^z tadz de nent^r ad p^az c^az malaz q^ue g^z ea o^m aloza
maloza q^r sit^t p^d

q^r^z mag^r 2 m^9 malu 2 su^e mal^m h^nt s^z ad m^ite co^r ne s^z d^ete
mag^r 2 m^9 malu ut notu g^z g^o g^z d^ete su^e mal^m s^z su^e malum
no^ pt tan a su^o bono q^r p^o g^z dare su^e bo^m a nullo tatu 2 tazo o^m
bo^zo ita g^z dare su^e mal^m a nu^o tatu q^r g^z ea o^m maloza q^r sit^t p^d
a^s ppa pte p^z q^r mg 2 m^9 tl^e 2 su^e tl^e s^z s^z adi co^r ne ^l mg^r

z nu9 malu z pu̇e malu | ꝫ gu̅ pᵃ pꝫ ꝙ r̄ua ꝓ pt ua z
9o 7to pt oīe tle ptiti9ꝫ ꝓpp tle ꝓ ꝑu9ꝫ ꝑdꝫ darz bo̅m z malū ptiti9ꝫ
r̄ z ꝫ darz bo̅m z malū ꝓ ꝑu9ꝫ, c̄ eūt pla pᵃ eūtia
6o 6to vtiꝫ ꝫ darz ꝙꝫ z ꝙꝫ, ꝫ darz ꝙꝫ ꝓꝫ ꝙ ꝑm ꝺꝫ morne ad ꝑm ꝫ ꝫ
darz tāmꝫ z ꝙꝫ tām cne moꝫ ad malu go z ꝑꝫ z ht c̄ ꝑm ꝑm malorꝫ
1o 1o ꝑ v̄m ꝯuorꝫ ꝫ m reꝫ ua z religm ut ꝺꝫ po teli z impo ꝑuit ꝫ ꝑm
bo̅m z ꝑm malū ꝑut o̅ria tu go ꝑm bo̅m ꝑt m reꝫ ua go z ꝑu
malū c̄ m ua z ꝑ 9e pla pᵃ eūtia
8 8o ple ꝫ a ad ꝑm eūb ab 1to ꝙ ia ꝫ ꝙ meꝯmꝫ ul ꝺt ꝺe z poꝯꝫ a
r̄ ipm ꝺꝑo ꝫ z ꝑ 9e pla pᵃ eūtia ꝑut aꝫ ꝑᵃ pꝫ no nuꝫ poteꝫ ꝫ
lux ꝑualis ꝙ lux corpolis ꝫ ꝑl lux ꝑdu lutz bolem ꝙne
ꝑꝑtaꝫ ꝑiat ht ꝺꝫ ꝑeu 1a lux ꝑua z hebꝫ ad eūb ꝑm ab 1to ꝙiam ꝫ 1 z
ꝑeu c̄ z lux ꝑual pt aꝙ ab ca varꝫ ꝺtꝫ ꝑdut
9o 9o ꝙ melꝫ ꝫ ꝺe ꝙ no ꝺe poꝺꝫ ꝫ m ua ꝫ pla pᵃ eūtia a ꝫ melꝫ ꝺe
ꝙ no a c̄ ipm poꝺꝫ a c̄ bꝫ ꝙ tet 1 ꝑ pibꝫ pla bo ꝺet melioꝫ pau-
tionibꝫ tu bo̅m aꝺꝺitu alti reꝺꝺat ipm mg bo̅m z tu bo̅m ꝙto ꝙiꝫ z
6to 6to ꝑꝑer ꝑꝑe 9 ꝑꝫ 9oꝫ z vm ꝑiꝺe ꝺitu ꝫ ꝺe mra le ꝑm vm pᵃ eūb
ꝺe ꝫ ꝑiꝺe ꝺitu eo ꝙ ꝑiꝺe ꝺitꝫ ꝙ eu v9 ꝺe 9 ꝫ c̄ q ult z r̄ ipm no
ꝫ ꝺe le ꝙor pꝫ ꝙ n m ꝑiꝺe ꝺitu pt ht v̄o cogereꝫ m vm aꝺ
assentieꝺ ꝑ ꝙ alias assentieꝺo ꝑiꝺe ꝺꝺibilibꝫ, ꝑe meretm ꝙmꝫ ꝺe
ꝙ ꝑi ꝑiꝺe ꝺit ꝑ vꝫ cogeretꝫ aꝺ assentu tuc 1a ꝑu no possꝫ in
oui z ꝑ 9e no ꝑlem.. ut ꝑ tu ꝺe mpli no ꝑt meritu z tu me
ritu ꝑ ꝺta aꝺꝺ libꝫ z ꝯugeꝫꝫ Ꝺt ꝙ 9or ꝑ ꝑa pᵃ ꝙ ꝑi aꝺꝺ
ꝑiꝺe ꝺitu ꝫ ꝺe le ul mꝑtia ꝺe ꝑiꝺe ꝙne ꝫ ꝑꝫꝫ ꝑꝑtiua ul ma ꝙualitꝫ
m ꝑeta ꝑm no pt ꝺiti tu ꝺtia ꝑiꝺe ꝺitꝫ ꝑt ꝑiti ma ꝑu vt
ꝑut arti ꝑiꝺe ꝑi z m tuc ꝙaꝫ ꝑꝫ ꝙne ꝺet 9o mꝑtia ꝙualitꝫ ꝺeta
ꝑ methꝺa ꝺet ꝑm mꝑtia ꝺe ꝑiꝺe ꝫ ꝑia ꝺe ꝑiꝺe ꝺet ꝑub alta ꝑte
ꝙualitꝫ m ꝺente
Ꝺt ꝙ ꝑiꝺe ꝺitu ꝑt ꝺe le ꝫ ꝙ ꝙ noꝫ co ꝙ ꝑiꝺe ꝺitu ꝫ ꝙ noti ꝑr
ꝑu ꝺꝙua euiꝺetia ꝫ ꝺe tu ꝙ noti ꝑr ꝑ eu ꝙꝫ ꝑuptaꝫ expꝫ
ꝺequib 9 igꝫ
Ꝺt 9oꝫ otꝫ 9 ꝺt ꝙ tu vm ꝑm eūb a no ꝫ ꝺu le z
9 1 ꝑ m ꝑ methꝺe ꝯcluꝺt aꝫ ul ꝯ ꝑualetꝫ ul go ex uctꝫ ul
no ex uctꝫ ꝑi z m tuc artu ꝑꝑi ul pᵃ ꝙ no ꝫ ꝺꝺ ꝙ te ꝑꝑꝫ ꝑ i 1o
methꝺe ꝑt ꝺe vꝫ ꝺ ꝺiꝫ maxe ꝺe ꝑ z c̄ ꝑ methꝺe no ꝑt ꝑua ꝫ narratoia
ꝑi ꝑm ul go ex uctꝫ ꝑit ul no ꝑit z m no pt ꝺiti ꝙ te potꝫt

puᵐ si pᵐ tuc ct. dᵒ qz si ab z scitu ztu qᵈ sit bona oz q 2ᵃ sc
scitu 2 pᵍ detu qz q sitᶻ ex ante scito sitᶻ dᵉ ex pᵒ pᵉ 1ᵃ 2ᵃ
2ᵒ phi catti vbz assnserut hunc / tu vᵐ pᵐ eus z / go huert deᵉ
ad pᵒ 1ᵃ ul sᵗ go huerit vdes ousmas vitᵗ 19 tu vᵐ qnz / qz
vdes cogites ad assciones dem ppoi sit dᵉ ad eade ul saltum
sut vdes ousme vitᵗ ede r. si antiq huert vdes ousmas vitᵗ 19
tu vᵐ pᵐ eus z tuc ipa z ousik p vdues 2 no ũ uaᶦ 2 pᵍ proes
nales igitᶻ

3ᵒ 3ᵒ 1ᵃ tu vᵐ pᵐ eus z z ps methᶜᵉ eo q phs ocludit epm ul eᵉ ciuiᵉᵉ
ul z go phᵐ methᶜᵉ ul qᵒ pfecti dioz qz qz z ps dem sitie ul z
phᵐ ul qᵒ eo q scia no nitez explikz qᵉ ex ul 2ᵉ huilis s. ex hitu
puᵉ 2hitu cai / si qᵉ q sit phᵐ methᶜᵉ d. ipa no z pᵗ no / qz e
notiᵃ hr ex aliis 2 2 intᵗ tis eᵃ no statu ab asscnt ei eo q intᵗᵉ
e stat dᵃ q dn ic d. vitᵉ eᵃ ut gentiles multi q intᵗ tis eᵃ dubitaut
d. vitᵉ eᵃ qz ponerut plᵉs deos 2ᵉ no pt dici pᵐ sh 2ᵐ fuit sᵗ ipa
z qᵒ 2 qz ipa z ueti / ut notu z 2 fide editu / i. phici ex qᵃ pt dedu uti
2 pᵍ ipa z ousik proes 2

et 2ᵐ 4ᵒ 1ᵃ z boᵃ qna pᵐ eus z go tu pᵐ eus z 2 ab z dᵉ go asscioᵉ qᵉ eo q
pidez artu p q pr ab pᵗ ex 2ᵒ pozo qz eadez sili z pla infire s. duas
qoᵉs qo v. z ab ad aᵃ ita de sho p no ab q 1ᵃ pᵐ eus z sᵗ qna boᵃ
go tu vᵐ pᵐ eus z / pz qz sᵉ pᵐ eus z go eus qz acente pᵃ z
ab ex potᵃ ad ex potes tuc uls. eus qz aᵒ pᵃ z go tu pᵐ eus z agᵘᵉ
z ab pᵉ pte s. q 1ᵃ pᵐ eus z sit dᵉ pᵉ qz 1ᵃ pᵃ motor z z deᵉ
pphias ᵢnalez go 2 1ᵃ tu vᵐ pᵐ eus z p methᶜᵃ qne qz sᵒ sᵉ h
1ᵃ pᵃ motor z ad phias nalez sᵗ 2ᵃ ad methᶜᵃ pz qz pᵒ sᵉ ad
l phias nalez sᵒ ps ad tom sine eo q z ppo ueta in phia nali 2
2ᵃ sᵗ sᵉ h sᵒ ps ad sim tom eo q z ppo ueta in phia nali 2
p. in phiᵃ deinat 1ᵃ z pᵃ motor z sᵉ ppo ueta in methᶜᵃ ab pz qz

5ᵒ 2ᵒ ab pt dubiᶦᶻ d. ueteᶻ 1ᵃ tu vᵐ pᵐ eus z / eo q ab pt euderez
ita posse ee sᵒ eᵃ qdeo sᵗ / 2 illi pᵃ ea pt qstare d. vitᵉ e insallibili
z no p meᵐ qti ues pt ht ee r. p meᵐ ueteᵐ 2 pᵍ ipa z ousik sen
deᵃ qz artu v qᵒ notificatᵃ p meᵐ ueteᵐ / z deo

6ᵒ 6ᵒ pᵐ puᵐ dᵉ deqᵒ mi vᵗ r. asorton / 1ᵒ ueteᵐ tu vᵐ pᵐ eus est
z dᵉ ab pz qz p. deinat ipm inqᵗᵒ methᶜᵉ 2

7ᵒ 7ᵒ si 1ᵃ tu vᵐ pᵐ eus z no z deᵃ hr maye det / ex eo q no pt qcludi

ex nob pe not sz q si 1a vo valet sz q imple at nob ad determinare
ason q psim mpo p24 qn q nulli no par ex nob not ne
gno imple z de plua pa entia q dicto ad z pm ens tantu z d
pm ens qn z bona eo q ex oto gois en bre s qn art z ab z nulli
suitu a nulli go 24 z p q9 dicto eo q 1a q sit ex nullo sit de ne
eo q sit p artu eagit go dicte z q ab sit suitu a nulli p q bon
z sit ex se methe z a sr q entia habent male disponi ut
n de z in ri vite sz mgla disspo entin ad posg psim entin simor
r et q lit st nulli imple z si pm de pla entia p q nl z nulli
r qtines nl in po s pm hr intetu si 2m tur e9 dicto z pl s a ple
z a pla pa entia te sr pole z a pla pa entia go dicto sit pla
qnz q mekius no dit a 2 posse a te sr dicto sit pla pa entia
nl go sit eadez ss ssime nl dnu24 si eadez te sit alie pfoib 2
vm 1a z frust q ex q sit alie pfoib nl no si pm tur sz
q pm st sisflum 1. p9 z 2 imple z entia dnu ss a eadez pfoib
sit ad infinita pfoli dnus ss corndet ide pnctu si d 2m
tur vm et inior pfoib z ad art z p9 no qpk 1a et pm ens s
vm 1a et p9 a 1 si 2m tur z e9 dicto et qti ne s 1a ple z a z s
1a z qti ne go pt ita a s st sit go ita q sint pla pa entia nl
1a sit alie pfoib 2 vm sisflut nl no 2 vm et art pfoib z a
bro 2 no qpk 1a et pm ens

Questio decima — Quare ab deus sipe agnis / quantibz valeat z sterile 2o

Nota de rar ubicz soli fo enti queiat

qno de bcz rar no quet fo enti go de rar bcz no quet soli fo
enti z p q9 queo fr abz q 1a no quet fo enti ad q sz ipm a nulli alez
s ad ipm a bcz rar sz ipm a nulle z 1a no quet s qn no z ab
pe sr s p pte abz q motu moli mone ora que meo sz
ex g no pfi24 q nl mot mo z 2 s d9 at bcz mo ad mota
dnu mo lun z p9 at nod

Una tio fo enti quet de bcz rar z nulli alti hr quet r queo va q
no abz pp pe q pm ens z ra ss ne z in meta c s fz expuenis
r ab vm eo qnz ex a psar d z q de moneb z sl en moto a
pz fo tali ab hr quidez ente dnuar z tuct a z vule z p meth
z ss hr dicitur z e psi dicut dan fo pm ens a spam e9 centrz z bcz

B pa. pp 2m pe qr nm a. ens abo 3 ea ffus in meta et olm tit pt
exoniensis r.

Prima qo qr queo 3 va p 2a qr no io forte qr s no quet
ee bep ul forte si s quet tut tn no sibi solum

q pag qo3 / si p m ens pt bep ul hr pt ad pdu vs bep / ul ad bep eo | qr p ng qo3 qtrs
pnas res ia pdutcas / vm d gys d nobz oz dai / qr pp ul a d digresiones
ee bep a ut pdutat dep res 2 no pm qr pm ens qruep pducit
pdu pmtl 2 vote suaz effitatissiae r pduc pt pd a qtucp ab
sens s pp ens / quz qr int is 2 vo tat no pm ex tendut se ad pn
/ z ad abiencia ig et qs inor dictu pt re pduc in mag d a 2
d no z va r 2 a for ri sup a dictu pt hr sent qnz qr qp dictu pt in
fior 2 pt frior 2 tn hr plus a pz de orpibz celestibz qm valde
diupe effens pducunt m 1l in fioibz u tn no st va 2 for / p pom
pessimi si et mgr lecto ul dispndo gnat suaz in mult gnantibz
intellectibz sucoz dysposz 6 no z va ut notu z a ab dile ect va i alii
r afortori d q pt fac et ecf age pm in re putez lite bt r no quet
d a ad qr age aq supp to 3 lite dt b age pm in re putez 2 qnz qr age
pm 2 z age ex sppoe s rei put si aut d 2 m s qr io 3 bep ut ubiep
q pnat res ia pductas q hr nobi or dictu z ei pt q snde rez non
exns in illa 2 ab sens ab 1a qp qne no pt q snar rem n existat
in 1a p qp qp z nobil ul dign in q pnat ul vegete aqo s excellens
deo dt attrbui r d q sen pm vegt 2 q pnat aqp rem pduttam ab sens
ab ea 2 no exns in 1a 2 p qb no z bep 2

qs bor situs q pnat res i b no z va r afortori insi u dictu prim
ents pt hr sent ab 3 de corpibz celestibz 2 de tli q q pnat res int
in fioibz 2 no sut va in istis in fioibz

2o si primo enti quet ee bep va ul quet s hr ab ctno ul si 2m tnt no
ab ctno sint bep / 2 q lutuep te se hunt fr ut se lz ~~te no abetno~~
qr a ab ar se hez ut q tut 2r eet mu lib r 2 ut no z bep qr z
q qo3 si pm q d q z ma qo d / inqo no sint ab etno / qr ma q re
ma no sint ab ctno r no abetno sint ubiep

3o sd tut d q eet in oibz rebz bar stab p ulti u p o qr sd te d q pt
causa intu ta egs rei su se ez du p o qr pom sut due cause
intu te rei realis ex p o pliz materia 2 forma 2 qr d q no z in s

q st for cōdm qr tunc eet pᵉ alq zt z si d qr sit for exit q for exit z ex ; vel z no mt ; i no z for exit .

2o — qf dr q z ca final z effi ; ois cau ; se sib aut z effi ; sic ca exsit ext z psors i dr q z ca exsit vez z p9 no z bar in oibz vobz

2o — Ite si dr q st in oibz entibz cau se bal . i z in oibz fbs z atrn z qr in q̄uencibz z opa i omibz cau se inherz z p9 z for inherens oibz q z p le z p9 no z b q̄ p no s z p qr exsit for psalis arg inhere inc pe qr z in ca z opa in ca z pecz i infort caz ig

3o — Ite si dr q st in oibz vobz tunc eet imptto z p9 q̄nari ipm qr in q̄ncez e in 1o z q̄ q̄n a q z si d qr ptm n z i no q̄nat ip q vicia sut i ptta z si d qr q̄tme sut z no abstinc q dr d mal a vito nl i vlcin z nl nds st bir in tetn qr tr eus z p9 dr q z in ipo / si z q tc an z ano ente ds denotar malus q̄ssz qr a no nl a no ente nl denotā qr si denotat tunc z ig

4o — Ite si eet inoibz vobz tunc v indile ess ma z p bom infiti inlo qr dr in psya

Qo pro se sbut pmanēcia ad locū sit sucda ad tb z in sitie vb indile no pt ẽ in dūsis tpibz sil / go n indile pmanet vt dr pt sil ee in dūsis locis z p9 dr no q̄uet a bq

2o — Rto dr no z inalq loco no in n go no z bq q̄ n no dr qr deᵒ loci z qr nl loci st ex ipm go nl dr q z in no loco ti nl z insch / p no pt diti relig go z a p psm e phi t p co q b d q loci q̄tinet 1o ci loci z 1

Ite p 8 phi tt ultio z c ultio pot pm cu ẽ meto situ s inconsisterca pmi mol i no z bq // Ite si bq tunc eet ex oci locu z int ocm z infra ocz ẽt z sup ẽt

Bz spr q 1o qr d q ẽ bz pli dco q̄ueniat
q 1o qr d ẽ bq pli dco q̄ueniat

q pro si p eet vq bo in mdo tc aia q eet bq / z po le z qr po st vq bo in mdo i p le z aiaz bonit ẽ in mdo bq / z p9 ẽ bq no p q̄ueniat pro enti / a or pz qr si p eet vq bo / tunc aia q eet in toto corpe z in qlz eq pte z p q bq / co qr corp tle z se z q̄lk pum / q̄tinet in se de b / co qr ex ipm no st a d b / i bou no dc co qr fide cedim qr aiaz p fint vq bo go z ple z nt se fieri

2o alia sunt vacuum et sp[aci]um s[ecundum] ph[ilosoph]um ergo non p[otes]t m[ove]ri[?] et p[ate]t a[rgumentu]m et d[ic]itur c[on]tinue que vacuum est

3o v[acuu]m est corp[us] i[gitu]r est in/ s[ed] v[acuu]m est corp[us] ergo vacuum est in[anis] et p[ate]t q[uod] vacuum non p[otes]t quer[i] ideo a[rgumentu]m b[onum] q[uod] non est dare vac[uu]m/ g[ra]tia ind[...]

4o aliquid corp[us] p[otes]t e[sse] in duobus vel t[ri]bus loc[is] ... 2 q[uod] ... in 2bus vel 3bus ... vel mille et in o[mni]bus locis et p[ate]t a[rgumentu]m ... corp[us] p[otes]t e[sse] in o[mni]bus locis i[gitu]r vacuum a[rgumentu]m p[ate]t q[uod] ... d[imensiones] istud corp[us] p[otes]t e[sse] in g[ra]no ... vel ... et p[ate]t ... non ... ideo quer[itur] ...

5o aliquid corp[us] ... est immisit[?] loc[um] ... i[gitu]r est vacuum ... q[uod] p[ate]t de lapide qui est in infinite s[u]p[er]ficiebus c[on]tinue[?] / cu[m] ... cu[m] t[ra]ns[...] s[u]p[er]ficies[?] ... in infi[ni]tum ... i[gitu]r

C[ontr]a ... C[ontra] ... quer[itur] ... / c[on]tinue et sic quer[itur] non c[on]venit sibi soli ... ideo ...

[illegible]

p[ri]mo d[ic]itur non est ... q[uod] ... vel ... est vacuum ... phi[losoph]i ...

... est ... mo[tum] ... po[ten]tia ... ergo ... a[rgumentu]m ...

... in motu ... in ... de ...

... et alicubi non ... q[uod] ... et alicubi ...

q[uod] nullibi sunt non sunt ... nullibi ... et p[ate]t ... ph[ilosoph]i ...

... esse ... q[uod] non ... quia ... ab ...

... ph[ilosoph]i ... p[ro]p[ositi]o ... ad vac[uu]m ... p[ro]p[ositi]o[nem] ...

non ... quia ... in ... vacuum ... mo[...] vacuum ...

... q[uod] alicubi et alicubi non ... vel ergo ... ad ...

... q[uod] non p[otes]t e[sse] ... vel non ... ideo ... vtr[um] ...

... vilior ... q[uod] ... q[uod] ...

... q[uod] ... alibi et q[uod] ... non quer[itur] ... dei ... p[ri]us ...

... q[uod] ... alibi ... in ... et ... non ... in ... in ... non ...

... situ ... in ... situ ... et ... in ...

... ph[ilosoph]um ... ph[ilosoph]i ... situ ...

... et ... non ... situ ...

... ab ...

3o ... situ ...

... situ ...

... non ... situ ...

... non ... in ... situ ... et ...

... non ... quer[itur] non ... in ... in ... situ

4o si ... non est ... ipse non ...

quorum quod sit non bene gubernaret et regeret omnia cum sapientia sed regere quoniam quod
sed non debet in quantum ente titulo se/ tamen non quibus eius titulo se/ debet sed primus/
per se rationem suam ut per se rationem ipsius quod non intelligitur ipsius/ sed non congsistet ipsum
quorum quod adhuc quod ad intelligendum/ ratio quia sit prius per se ratio sua prius cognitive
ut per se rationem ipsius etc.

7to primum verbum patet/ quo dicto verbum quorum quod intelligitur non dicit ad posse
dicitur patet quod in 1o patet de dicto eius sicut et in 1o verbi et respectu etc.

6to sicut dicitur condicio et dicit esse verbum etc. quod male ponitur argumentum patet quod 1o quod in sua ratione
simpliciter continetur assertive et sicut condicio sed 1o et similiter etc. et

primo/ sicut dicit de eorum/ in motu et unitate locorum multo pluribus patet de eorum
et de voce 1o et in diversis locis eadem voce dicitur/ et sicut dicitur in multis locis et non et
vox quod in aliquo magis quam in aliquibus/ sed quod sit in omnibus locis et prius verbum etc.

[illegible] 2a pars communis ostenditur quod communis prima conclusio
[illegible] quoniam non in se ipsis conveniunt
[illegible] argumentum deductum [illegible] etc.

Capitulo 1o quod dicit quod verbum quod alii

quod 1o sed alium alii quod prima conclusio quaeritur de verbo/ maxime videtur de [illegible]
de intentione/ quod plurale et de verbis simplicibus quod non sed quod quod differentiae in loco
/ non et verbum/ sed intentionis et differentiae in loco etc. patet quod quod nobis 1o quod et
differentiae in loco/ sed verbum 1o cum verbo et minus et littera loco differentiae et prius differentiae
et in loco sed verbum intentionis et similiter etc. patet quod nobis/ non exhibetur de verbo
dicitur verbum quod sine dicto quod et minus et aliis quibus verbis titulo primum eius etc.
et in loco de hac exhibet quod eius littera et sicut et littera etc. sed nobis saltem nota et
in loco de [illegible] exhibet quod eius littera et sicut et littera etc.

2o sed ad titulum primum eius/ et de quod/ ut et de quod/ ad productum verbum vel ad conservandum
verbum/ non primum quod primum primum eius et productum dicitur omnium titulo se/ et sed 1o primum
dicit et quod eius titulo primum productum debet ut sicut dicimus etc. sit productum a
se ipso quorum quod tunc idem deducet se de ipso ad aliud et idem sit prius se ipso
Si autem dicitur 2um quod debet verbum ad conservandum et quod/ primum primum eius et conservatum
titulo se omnium/ eo quod primum primum et productum omnium titulo se et sed dicit 1o/ et quod
1o eius et titulo dicit conservare in suo esse/ vel a se ipso conservare quod et tamen
in quantum [illegible]/ sed ipsum a se ipso producitur eo quod non et [illegible] ad conservandum
nisi de quod de novo producitur etc. Et argumentum patet prius sed consistat verbum quod ut [illegible]
debet ad productum et patet quod sed debet verbum ad titulum primum/ vel quod non sit frustra verbum/
sed non potest dari aliquod de/ quod 1o etc. primitas debet verbum/ sed saltem sit verbum etc.

7to

6to

1o

2a pars communis ostenditur prima

2o

3° si ad ter^m cuius ... tunc in motibus curtibus virtutum et potentia et sic in des... sorum et potentiarum ... in ... sine ... 19 ... mea ...
q° si ad ... quarto ... lochim ... tunc non est
martin mag... tor9 ... in tertio ut mille ... ut ...
... q^r sit est ... ut ... virtus ...
... in mille et in ... diciunt ... phi...

Anno vndecima Quale ... igitur non ... per aliquem
... ad ... ad ... :—

Utrum anima hominis sit extensa

q^r ... que in ... et extens... quod ad extens... anima hominis
... similiter ... quod ... et ... a^b
corporis organici ...

In ... sit ... ipsa ... extensa ... anima hominis ...
ipsam ... non ... extensa ... a^or ... per ... ipsorum ...
... quod ... ad ... in ... et ... in extens... quod anima
... ipsam ... per ... ipsorum ... anima ...
... ipsam ...

... anima hominis non est extensa ... quod est extensa

... omnis ... educta de potentia ... extensa ... anima hominis ... similiter ...
... educta ... agentis naturalis ... extensa ... educta de
potentia ... educta ... agens naturale sunt extensa ut ...
... educta ... et ... extens... ... ...
... de potentia ... et ... educta de potentia ... extensa ... vide
... anima ... quod anima hominis sit
educta ... agentis naturalis ... ad ... hominis ... ut ...
... de potentia ... educt... ipsam ...
educta de potentia ... non ...
... de potentia ... ut ... agen... ...
... ut ... si ... Si ...
... disposi... ... hominis de...
... quod non ... anima hominis
... ut ... agentis naturalis ...
in ... ut non si ... ut ... in ... anima ...

... anima ...
... educta de
... materia ...

si p[ri]m[us] h[omo] intellectum quod anima intellectiva educeretur / sed hec anima vel ergo hec forma cogitativa vel non cogitativa
cogitativa si cognoscit tunc hec anima et quod non hec anima vel ... quod sit anima intellectiva
... 2° homo ex specie suo generaret naturaliter generatum sicut brutum 2° homo sit vilioris
conditionis aliquo bruto quod aliquod brutum generat sibi simile et ad aliud quod ... persimilem et ...
fecerit sed homo non sibi simile / si dicitur quod talis forma sit non cognitiva tunc forma rei in
anima 2° contrarium generatum ab homine generata non naturali esset rebus in anima
2° item homo esset impotens generandi longe vilioris conditionis quam aliquod brutum contingit
Si autem dicitur quod constat 1° causa talia agentia non producunt formam in materia / contra talia
agentia ita naturaliter concurrunt ad generationem hominis et talia potentia generativa sicut sunt
agentia naturalia concurrunt ad generationem asini / sed agentia illa que concurrunt ad generationem
asini naturaliter producunt formam in materia et agentia ista que concurrunt ad generationem
hominis etc. Ex quo si talia agentia non producerent formam in materia frustrarentur in suis
actionibus eo quod agerent propter introducere formam ergo si non introducerent fru-
strarentur ex 2° physicorum

2° si anima intellectiva non esset educta tunc pater vere non generasset filium 2°
homo non generat hominem contra primum 2° physicorum quod sol et homo generant hominem probatur quod
pater vere non generat animam ... quod sit ... filius / 2° non generat materiam
ergo non generat filium cum non sit ad ... materia et anima vera ex primo physicorum quod
tantum duo sunt principia rei naturalis ...

30 sed 2m / 3° capiantur ... et ... in miraculose modum / et ut ...
in ... anima ... infor[m]abit ... per animam ... nono ... / ... perexius
movebit ad ... partem ... manum / ... nono producta ... a ...
prius ... informat ... anima ... et manet in partibus ... prius in
forma ... ad ... partem ... nono ... per ... / non ... quod
tunc ... homo haberet duas animas ... talis quod ... 2m / quod tunc
... quod ... informaret / moveretur ... fiet in anima quod
in ... et ... quod ... extensa

4° si anima intellectiva non esset extensa tunc ... indivisibili quod
non est ymaginabile ... quod anima intellectiva ex quo est inextensa et indivisibilis tunc idem
sit ... inextensum et indivisibile et ... ex ... quod ... quod ...
... intellective ... divisibile ... in ...

5to si anima hominis non esset extensa tunc ... ex ... in ... ex
... quod item non est ymaginabile ... quod anima intellectiva ... inextensa et
... intellectus que sunt in ea / sunt extense ... extensum ... inextenso
... intellectus sunt ... intellectiva ... 3° ... anima ...
quod ... longa ... anima separata a corpore non ...
... corpore ... anima ... separata a corpore non ... intellectiva
quod anima infantis ... separata a corpore ... / sicut talis

ss. sit extense pr. qr intus intgr p ea ss. pcs ss9 sentis sb ss9 sentr
pss. extensz qr p sanma r. 2 intus qr aut sanma sit extensu pr nus
qr nihi ab obs. extusp 22 recip ad arm extensu 2 si d2 qr int
no intgr p ea ss. in mo g. id. z dem phi r. 2 ex san ma nihi at
d. ss. nt lez go sd sanma z extensu ita ss. int quz qr alias
agent vltra suaz ss. 22 no vr ex q. sanma z extensu qn no
pota nihis d. ss. extensz q. in extensaz tu 1a st. plior s 2 ex
qr de agens ndale p dut. s sile r.

6to 6to oc q z sbin qr z tesm s aia tonal z q9di r. a or pz qr sbin
d nota afno acci te r. b qr ul tom 9 po ttt s q z tom z sbin qr
ul s alteaz ptem e / si prim h intutu qr st. vtcp ps opoti et sbin
qr 2 pg9 for / si 2m g. ht ps no pt a in go et for qr aut no pt a
in pr qr s in accipet qte s s 2 no mete for sbali / tuc in hret
p9 ee altius gius pu. ee qtu q z d5e qt q a ppi g / pu ee
sbale q hc no pt / n pshta for sbali 2 qr ht z mple oz q in sbula
qti mete for sbali sd tor9 subiti tolor mete p sitie r.

1o 1o no z artu togze ad dicend ht go st. dicz z dem sn vde fudatu ab
qr si ad max eet d. / q aab eet oz caz tozp lez 2 no ppetuaz oz q.
state 1o. q eet extuse / ad hut staz caz a ppetuaz 2 in tozp lez sd
ut pz d celo q z extusm ut notu z / 2 tu eq bud ppetuu z 2 in tozple
ex so celi r.

8o 8o de hut ps z extusm aia intva z q9di ps qz to in toto / ex 2o d
aia s de tom lz ps r.

m .(ad om Cq 9oz 2az eq dr q aia. o. z extusa

q. si eet extusa / tc eet educta d po m. eqdm sz qr sid edmn9
q st tata ex n. b. ex sz 19 q sit educta pz 16o. de aialibz b q d sfor
go edur ex sz qr sit no qt ppetua s tozpk / q. p sepa at ht tep
ppetuu a tozp li qnz / qr os for educta d po me tozpr. m adventu
nona forc. / s pr. qna pz qr ois for educta d po me / ut pz m dur ne
/ ex q vde va for extusa z educta d po me ea vde qlz a a r.

2o 2o n ni extusm z sit mdiuisi loci s aia hois z sit diuisi loci / qr tota
in toto 2 qlz eq pe ex 2o. de aia r. aia qo phi

3o 3o si aia hois eet extusa max. eet extusa ad extesioz tor 17 sz
qr de q extedr extesioe tor 1o ht. d2 d3be tor 17 s aia intva non
d2 d3ae tor 1o r. no extendr extesioe tor 1o. Bo q qr q dir

ad dicta alia ht. corpa pr ad corpora cuius / s3 aia hois no 3 corpis v°, perpetua

4° Secundo. q dependz aia no extendit extensione ma / s3 aia 3 hmoi 2° a
extenso q ipa no dependeat aia. no ex q ea consequitur extensio nisi
a quo actu q ipse ma3 consequit / Sed q aia h. 3 separabil aia ideo no de
pendz aia / ex aia. h. in in exitus sz opa3 mq de nihile tristendit
r

7 7to. o. Secundo q in operando extendit corpo / extendit 2 ipm in fundo / s3 aia
h. extendit corpo in operando / go 2 in tendo / a ore q age se / Sed q
nobilius operaces quecumque aie q corpi r

6to 6to f. tur int ius hois ad int / indiget organo corpali / sed plm 3° de
aia

Et 2m Iste si dicit extensa / ad exteriorem corpis / tur inseparata eius a corpore ore
corpis huanu inttoto corpi / aut penetraret dum non si quod utroque 3 19 ue
sum q intellectus visum / 2m q in pole r

1° 1° na Secundo 3 extensa ig. ne aia hois a sz q de extensa / a 3 extens
2m s / 2° sola gnat 3 extensa / a exeo q recipit in extenso / 2° a3 de
3 exten. s3 Secundo specialis pro no extendit tri no f. q ab / ne 2° q recipit
in ince in in inda ig.

Queso r Quale in spe huana citius formatur
mares in ventre qm femine

Dicta omnis intelligentie alias pars intelligat per fuas speciales a possibles conditas
q no aie intue q sit in fine intelligentiis no intelligit per fu ab suas
ut possibles conditas ut colligitur ex 3°. de aia r quo fa

Q 1m Quoto omnis intelligentie intelligit per suas fu ab r. o. intelligentie tre pars intelligit
per fu ab speciales / aut possibiles conditates 2 probatur quo vba / ab pz p 23 propos
auctoris de causis. Sed o. intelligentia diuina sit res plena q ipa 3 2 in co-
mento propois vnice ide autor d. q intelligentia no apprehendit res n per
mo sbe sue. Et 14 propois vndecime id d. q intelligentia intelligit re p
formam q r

Circa q°. dis intelligentia tre pars intelligit p ipos / pfuas fu / 2m q°. q intelligit
aia ase possibles conditas / 3° q° q intelligit aia p fuas fu / 4° q intelligit
aia possibles conditas / 7m q intelligit se p fu suas 2a ase p possibiles act
/ 6m q n° p fu ne possibiles conditas

q. par intellectus non intelligit se ipsam quod non intelligit se ipsam per similitudinem suam quod intellectus per- / 2 probatur quia quod forma actu non potest esse et intellectus intellectu, et quod forma potest quod non et / intellectus 2 probatur quod ipsa non potest intelligi quod fuit post aliquod potest quod intellectus sed et volun / tor potest quod talis intellectus non agit tamen ad suum forma ex philosophi methaphisice r / 2o intellectus non abintellectus sed ut non ab ipso eo quod dicit quod non non ab / a philosophi r. ut intelligit se ipsum, 2 probatur ut intellectus

3o 3o. o. intellectus fit passibile intellectus, ad id quod intellectus ex 3o de anima sed ut 2 similiter / intellectus ad se ipsam, quod non intelligit se ipsam, sed quod similiter 2 intellectus divisa, que / quando intellectus cum tunc est esse ex 7o methaphisice r.

Item 4o sed intellectus intelligit se ipsam per speciem suam sicut maxime actu potest vero, quod quando / obiectum intellectus debite proportionatum potest intelligere, 2 principium actuale presens illi potest / tunc intelligere actu potest principium actuale sed tunc virtute intellectus sed / intellectus 2 obiectum intellectus debite proportionatum, intellectus intellectus principium actuale presens / esse r. // Sed q. si 1a est sic homo sed quod anima intellectiva se ipsam intelligit per speciem / sua, quoniam 2o philosophi 3o de anima, et se intellectus 2 intellectus sancta se ipsam quoniam / quod anima intellectiva 2 debite proportionata intellectus uno 2 ad presens sic r, Et similiter quod / ad, sed se primo modo ad intelligere intellectum, 2 quod per obiectum ad intellectus intelligit dicat / sed intellectus sed primo modo prius potest quod se sed sic non sed ad intelligere eventum, sed anima / anima intellectiva intelligat se ipsam per speciem suam, q. 1a solutio intellectiva non sic / se primo modo ad intelligere intellectum quod si solutio bo 2 sed quod non intelligat se / modum potest pati quod intellectus 2 intellectus sed 1a vero sed quando vero potest pati, non / actu quod intelligit 2 pati non agere r.

q. 2a q. quod quod intellectus intelligit aliquid a aliquid per se concretum, q. q. essentia sed / a productum ex nihilo r. imple 2 ad a tamen quoniam ex quod non, ante quod / ductum 2. de productum ex aliquo eo quod ipse 2 ta producta omnia 2 sed quod / ut produxit ex aliquo, sed ban aliquo q. 1a ipso ex quoniam impetrat frustra de / a quod sic fit ex sic, asinus ex asino 2 sic 2 et sic frustra de esse eo quod / sic 2 ta essentia producta alium homo r.

sed si ad productum 2 ex nihilo aliquid ex, 2 non a se, aliquid sed intellectus / generatio aliquid sed aliquid aliquid 2 non de esse per sic modum quod per se modo

non autem non primum quia ultimum vel nocens non fit quam in aliquo quam unum et ens secundum alios ex 8° physicorum et cum pars sint totius compositi non est unum capitur secreta et eodem modo non est consequens quia non tertium primum quia impleri et non nam unius ante invicem / in non alterius ut autem unum in magnitudine sicut sunt impleri et ipsum non erit secundum unum invicem in eius sed quia non secundum sed ultimum patet quia impleri et non erit de certis efficientiis aliquibus. Et si dicitur explicit ex designatione in quantum sicut forma non autem sed necessaria ita quia aliud quam productum ex nulla tamen valeat secundum ipsum quam productum non ex aliquo tempore ex nihilo ut tamen ex subiecto // Dicitur quod tunc hoc productum erit ex nihilo / quia productum et non ex aliquo tempore ex nihilo sed alibi quia non habens non et producta ex nihilo / quia autem sit generalius et formaliter habens et non ut fide creationis igitur non hoc enim quia quod attributum toti vere attribuitur vere alicui sue parti vel alicui quam partium et quia non partes habens et producta ex nihilo igitur non debet attribui toti composito.

2°

2° intentione contra intelligentiam intelligit per suas essentias ergo sufficienter ponitur in intentione et postea non intelligunt per se consequens ut alibi quia sunt intentione et primum secundum intellectum omnia quae intelligit secundum sunt de intentione et primum intellectum omnia quae intelligit per suas formas quia illa producit primum intellectum et probatur idem per propositionem de causis quia intelligentia fit res per modum sibi sicut secundum propositionem et in intellectum et in intellectum 2 prima 2a producit 3am et 3a 2am usque ad infimam quae producit tertiam et intellectum illo omnia infima sed secundum prima intelligentia vere sicut taliter intelligit omnia per suas formas quae vere causa talis et secunda omnium quam alias intelligentia intelligit omnia et causa producentia per suas formas eo quia sua sunt vere sicut taliter et sufficienter omnium causa et talis

3°

3° omnia intelligentia sic intelligit per se ergo non intentione et autem quia tamen ita sunt in anima sed post habitus et patres ex 2° ethicorum et quia sed intellectus non in iam sunt et omnia intelligentia non intelligit per se

Consequens si anima haberet sufficienter intellectus nisi tamen / omnia non indigeret sufficienter ad intellectum eo quia potest sic quantum in intellectu sic secundum

3° sic sunt sed potest et consequens sed autem quia non sunt potest nisi in intentione quia possunt saluare cognitionem sufficienter sunt sed et cognitionem intentionis alicuius quia secundum de per se rei primum po cognitione sed in alterum et per cognitionem maxime possunt ut per causas per proximum po cognitione duceret in notitiam alterius sed ex colore visus sed visus non et per cognitionem visa ab ipso non et visa ab eo per quam non sed visus in aliquo alterum alicui patet quia notum ignotum non notificat alterum ex philosophia // Item si sic duceret in notitiam alterius hoc faceret vere similitudines vel vere similitudo et haberet sic ut imago vel haberet rationem imaginis / imago autem duceret in notitiam cuius est imago et per cognitionem quia non

patet si deducti fuerint [illegible] non ducit ad nostrum alterius [illegible]

Quando [illegible] intensione intendit possunt vel possunt velocius vel similiter vel velocius, si [illegible] vel [illegible] intensione [illegible] intendit possunt [illegible] vel [illegible] superiores intendit possunt magis velociter quam inferiores, et si [illegible] intendit possunt [illegible] velociter [illegible] proportionaliter [illegible] vel [illegible] quod [illegible] intensio et [illegible] forma et [illegible] in eadem ad proportionem respectivam existentiam sunt, quia [illegible] forma plus velociter et [illegible] sunt, quia [illegible] forma minus velociter, et [illegible] in [illegible] maxime dicitur dicitur quod intensione superiores intendit possunt magis velociter quam inferiores. Et [illegible] proportionem dicitur quod intensione superiores [illegible] forma magis velociter [illegible] non patet dicitur. Si autem dicitur quod superiores possunt magis velociter [illegible] superiores intensione intendit [illegible] quam inferiores [illegible] intendit [illegible] intensione [illegible] et [illegible] intensione quam [illegible]. Si autem dicitur quod possunt similiter et non velociter [illegible] intensione non intendit [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] non [illegible] non patet intendit [illegible] hominis et aliis

2° [illegible] intendit similiter et non [illegible] intendit [illegible] intendit quam intensione [illegible] intendit intensione intendit [illegible] et non [illegible]

3° [illegible] si possunt similiter vel [illegible] intendit [illegible] similiter vel [illegible] similiter [illegible] intendit [illegible] et [illegible] proportionem [illegible] dicitur quod [illegible] intensione intendit quam [illegible] et quod [illegible] et [illegible] possunt [illegible] ex [illegible] vel [illegible] proportionaliter [illegible] possunt similiter vel [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible]

Et [illegible] quod non possunt [illegible] quia ex proportione [illegible] intensione intendit [illegible] quam [illegible] sub ea et [illegible] proportionis dicitur quod intendit [illegible] quam in [illegible] [illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] intensione [illegible] quod [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] intendit [illegible]
Si autem dicitur quod possunt [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible]

[illegible] ad [illegible] quod [illegible] possunt [illegible] quam [illegible] in [illegible] et [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] possunt similiter [illegible] quod [illegible] [illegible]

Si dicitur vero quod [illegible] velociter et similiter [illegible] maxime [illegible] ex eo quod [illegible] intendit possunt velociter et similiter possunt similiter [illegible]

sunt similia / quia ad ponere plura quam unam assignabit. vero methe et plus intelligit
dicit quando intelligit possunt similari et si possunt ulterius / nec possunt cum plures et intelligere
se nec quo cog. possunt ulterius patet cog. possunt similari nec cogit. non prima / Et ulterius
ipsius similiter ex possibili dicta et in uno non patet cog. ulterius similiter si ergo
in intellectu / patet quia intellectu parte cog. ipsa ad impossibile
quod z q. nam intellectus ex primo possit.

7to si intelligentie intelligit nec quo intelligit se minus perfectam infiniorem / ergo
nec non nam non potest dici quod z 2m [illegible] anima separatis [illegible] quo o. intelligentia
intelligit quod supra se sunt et infima se sunt si sibi quod dicit intelligentia cognoscit
quia infima se / in quantum et ei ita / et cognoscit quia supra se / in quantum atque
[illegible] ab eo ex eadem [illegible] / et [illegible] [illegible] / si vero
intelligentia [illegible] non z ita alterius / si vero non intelligit [illegible]

8to si intelligentie intelligit possunt quantitatem [illegible] / quia si [illegible] [illegible] [illegible] de
uno quod intelligentie [illegible] intelligere eo quod [illegible] [illegible]

1o si intellectus possunt quantitatem [illegible] quia 1e quantitate sunt [illegible] 2 sunt
[illegible] quod [illegible] intellectus [illegible] / 2e ex [illegible] articulis intellectus [illegible]
in [illegible] intellectus [illegible] quia [illegible] intelligentia primo quod [illegible]
[illegible] in [illegible] / et quod [illegible] intelligentia ipsius intelligentie
[illegible] ad [illegible] angeli / [illegible] 2m duos theologos quod dicunt
quod [illegible] ad [illegible] ad diem novissimum angelorum 2 [illegible] non / 2o [illegible]
ex quo quod [illegible] ponere quantitate in [illegible] / quia [illegible] ponit in [illegible]
[illegible] ad [illegible]

8uo quod intelligentia [illegible] intelligit [illegible] ei quantitatem / quo nec [illegible] quod
z [illegible] / nec possunt quantitatem quod z q. 2m [illegible] intelligentie
ad [illegible] intellectus [illegible] / si [illegible] ad [illegible]
[illegible] / [illegible] intellectus [illegible] quo intellectus ipsius
intelligentie [illegible] ad cognoscendum dicit quod cognoscit [illegible]

[illegible] intellectus possibile [illegible] intellectus intelligentie z [illegible] longe
[illegible] intellectus eo quod non [illegible] intelligentia [illegible] ad [illegible]
non [illegible]

9o [illegible] intelligit nec z ita [illegible] intellectus nec tota [illegible] intelligentia [illegible]
non z ita [illegible] in [illegible] / quia [illegible] intelligentie
z tota [illegible] intellectus / 2 plus [illegible] intelligit intelligentia [illegible]
non quantitate

Consequenter queritur z [illegible] quod intelligentie intelligunt dicta
quod intelligunt per suas essentias et /

q. 9 ... intelle non intelligunt principiative et passive ... ad ... ad ... quintum ... vide in ... q. 9

2º ... intellectus ... ad ... quod ... intellectus non ... ad ... et ... non ... et ... non ... ad omnes ...

3º o intelligentia et ... intellectus ... intelligunt ... et ... non ... quia ... intelligentia ... intellectus ... ante ... propter ... ante ...

4º si intelligentia intelligit ... intelligentia intelligit ... intellectus ... intellectus ... intellectus ... non ... o ... intellectus ... non ... intellectus ... intelligentia intelligit ... intellectus non ... intellectus ... intellectus ... non ... non ...

7º intelligentia non intelligit ... quod ... non ... intelligit ... quod ... intellectus ... intellectus ... intellectus ... exemplar ... ymaginis ... exemplar ...

q. 9 ... quod intelligit ... per ... et ...

... 1º ... intelligit ... non ... per ... quod ... ad intellectu ... intellectus ... intellectui ... et ... intellectu ... ad intellectu ... quod ... ad intellectu ... quod ... intellectu ... quod ... ut ... intellectu ...

2º ... per ... quod ... non ... quod ... et ... et ... quod ...

3o — 3o ad id ex q' sup^t impl^e ex sup^t ad 1 totum et vide 18 2 a^a ar^ta q sta sic q. 2^a 9o3

4o — Ite q no p'ss actual' ex a^as int^3 1^a infio^e p'ss abeis actual' uel re- ceptat' 2^e int^tie p'sitem ab i^u infiorib' ex 3 in 9^ue ex te p'sto eaus de- pendet actib' infioib' 2 2 in^u p'sim p'sicet ing imp'sim etc q. p'rio' b3 no accipiunt ad ab infioib' q^o intis p'sita^t i multo in^u int^tie accep 2 oti b3 accipiunt. ss. q^o inf^ute p'sitat^e r' a tu^t ex toc' p'rio' no st rep'na pechne i p'ssiois pp q^d influint in 1ta infio^r 2 eq^o no s q^uz ex no in^u vig3 ordo in spualib3 sicut ex corp'alib3 r'

7o — Ite si int^3 p'ss actual'/ tunc no p'p^e finis3 ple for^us s^e s'cb3 q. pp^oz 10^a aut^v de tal'

Q^o 7^a q' 3 ex int^'nt se p'p^a in^as 2^a a^a ac p'ss actual'

Ps st p'm — q. int^tie no int^'nt se p'p^a in^as suas/ go ex^o f^a p'p^a p^e a^s p3 p co^r a^ta p'^9 deducta q^o p'ra q^o3

2o — 2o q. 2^a3 pte 9^o^ns ex no p'ss actual' p3 p ar^m 4^m 2 7^m deducta q. q^a3 9o3 i mete an 1^a3

3o — 3o si p'ss actual' uel go int^'nt a^a ac p'ss vle' uel sim^re' et vide ar^m p'm q^o 2^a3 9o3 deductaz

4o — 4o si a^a ac p'ss actual'/ tal go int^'t se inuito priore' ad fiore' 2 eq^o vide 1^m ar^m deduct^m q^o 2^a3 9o3

7o — 7o int^tie ejus int^'nt p'suas in^as go et vide in ar^to 7o q^o 2^a3 9^a3 2 vide p'sea/ 3^m ar^m

Q^o 6^a3 q' 3/ ex int^'t se p'ro p'suas ean^as uel p'ss ex forte ex no int^'nt 2 uo uel p'suas in^as uel p'ss et

q^o p'ra pte3 v d' ex int^'nt/ vide ar^tu 7^m deductu q^o 2^a3 9o3 et

2o — 2o int^tie queuz int^'nt int^'nt p'suas in^as et vide ar^m 3^m deduct^m q^o 2^a3 9o3

3o — 3o. o int^tia int^'t p'ripat p'sua in^a3 et vide ar^m p'm q^o 9o3 q^a3 Ite 1^a q^o 3 q. pp^oz 1 23^a aut^v de tal/ v d'/ ex eis int^tia sit rex ph^e ex ipa 3/ 2 q. pp^oz de tal e^9 de3/ v d'/ ex. o. int^tia 3 ple^a for^us et 4° si^t b^t maxe dcc exco/ ex int^tie tit^a p'ra int^3 p'sito eis g'ntat int d^e v' opio uel s. ex e^3 int^tia tit^a p'ra radio sue loc naliu q^s d'tingui ul spuali actu atinget ipas res/ q^s int^'t p^o p e'tactu h'q^a res pont^e obiue in p'sp'eu q^uint^us ipi^9 int^tie/ no p^m/ ex tlet

habitus ex quo sunt habitus cognitivi seu speciales sunt habitus quorum quod dato
quod in illis habitibus aequa relucerat sicut apparet ad nomen primum et postea
sunt aliqua sunt virtute tionem et talia usitato modo loquendi sunt assimilare et
quod adhuc non obstantibus illis habitibus intellectus [illegible] nec 2m potest dici quod desinit
te actuali inspectione ipsius rei tunc intelligentia non magis recordaretur de re
visa quam si vidisset eam prius quam quia nec manet in ipsa intelligentia species talis ad
notitiam eius visae et
Item o[?] quo sit per assimilationem et quod talis inspectio quam sit intelligentia inspiciens aliquas res
non est assimilatio aliquo [?]
Item quod non positis quantitatibus prius quam nec [?] intelligentia [illegible]
[illegible] quod non potest [illegible] intelligere
quod non est [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] distinctum [illegible] illorum [illegible] habitus [illegible]
[illegible] quod dicitur [illegible] in medio [?] eo quod [illegible]
[illegible] ex [illegible]
[illegible] in habitu [illegible] intelligentia [illegible] habitus
est [illegible]
Si aut dicitur forte quod intelligentiae non [illegible]
[illegible] intelligentiae [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] quod o intelligentia [illegible] quod [illegible]
o intelligentia [illegible] spiritualis [illegible] o intelligentia [illegible]
[illegible] quod o intelligentia [illegible] quod ipsa [illegible]

Quare homo magis appetit de seigneri [?] quam tolerantia [?]

Queritur [?] tolerantia habeant complexiones nobiliores

[illegible] opus ad [illegible] agenti [illegible] intelligentia [illegible] eo quod o
intelligentia superior [illegible] intelligentias inferiores [illegible] et in [illegible] non
[illegible] ad [illegible] ipsa [illegible] enti [illegible] non [illegible] antenna [illegible] intelligentia
[illegible] intelligentias [illegible] et in [illegible] ad
infimam [illegible] et [illegible] celo [illegible] inferiora [illegible]
[illegible] quod intelligentia inferior [illegible] non [illegible] per viam

[illegible] enti [illegible] opus ad [illegible] ipsa [illegible] non [illegible]

[illegible] quod [illegible] quod nulla

[illegible] agenti non [illegible] non [illegible] imple [illegible]
[illegible] ex [illegible] imple [illegible] et [illegible] non [illegible]
imple [illegible] ex [illegible] imple [illegible] ex [illegible]
[illegible] non est

gc mple z ad fi ex n'lo / qnz ex ex o'to qnt' f. o'm ant' a'z ex si m
ple z ad hc ee p9 no ee / s' q' sit dare mi'm int' gd'to, s' int' de /
z no' q'nt ex si ple z ad hc ee p9 no ee / po' m de q' ad heat int'
ee p9 sppr' no ee et' sit ex g' aia aiis / Statte 1o tan te da' vltim
pb no' aie aiis / 22 p'm pb ee aie aiis s; rte vltim pb no
ee aie aiis z p'm pb ee aie aiis no sut ide pb s; diusa p'tia
ty ee z no ee sut gd'to z io no sut de p cos; pti v' ex'dz z p
9b pdius ptib; s; int' qb duo ptia meiat tb ex 6to ph'oz en ip'le
sit duo ptia ee sibi in meta se' io q' mki te intrinc' int'
ia duo ptia aia [illegible] aiis n' heat ee n' heat no ee z ita da'
me'm int' ee / z no ee. s' me'y ab ne oib z p 9b int' gd'to / q' at
m 1o te int' yre' aia aiis no heat ee p' ex p'm pb ei' ee et' p9
1o tb ul se' 1o tb ie; q' ant z tnc no heat no ee p' ex vltim pb
ei' no ee / psst' 1o tb i. m 1o te intrinc' no het no ee aab an
ipm / no sinusf psto no ee tn z p9 hc scret pad sualu' i'. Et si
d' ne'ch q' sit dare vltim pb no ee / aie aiis p't no ee aie aiis
tia' fina' int' s; no p'm pb no ee n' p'm pb n' p vltim pb
ee int' tiat a'qo io'z tioz pb no ee qnz ex q' at no ee aie aiis
tia' fina' int' p' ex mesura' te go ks tim int' qnz ex o. in
sura z fi' z tia' i' si mesura' te te ks mesura; finitaz z p9b tia'
z q' mesura' te p; ee phoz eer 3o q'z d. te. ee te fines b de q'
no entia mesura' te z p' vde q' no ee a'cq tia' int' pb me'm
int' duo tpa inq'p vnd aia aiis ad ete no z z 1 do ad ete
z statte 1o / te 1o pb me'm tiat no ee aiis eo q' tiat to'm tb
1o q' no ee mesura' te inqo aia aiis no sunt ee / i' z no ee
et' q' no ee i' mesura' te p' ex q'nedo p q'm tb aia aiis hebt
ad hunt no esse / pt qnci'r iudici p 100 ul plrb ul pa'n orrb
anos i'
9o si d. 9pt care ad ul go pt care de ta'le ul no si no te ei' po
z lita' si pt cet go de ta'lo m a pti / tnc p9 a p' ul pt car
ee. ieinpo ei' et' lita' i'.

2o 2o ntte z de q' sit fiei ex alq'o psstto i' imple z ad fiei ex n'lo
z p 9b no qnet' d. o ad pduce ex n'lo i'. hc no z s' p'm ab p; po
psst z p' vde ntte q' sit fiei ex alq' ta psst ta mple z ad fi
i' atn p; ex ntte de q' sit fi ex p'r ta z

9f'z 9f'z si pole' eet ad fiei s'n sbo psstto te pole' eet ad fiei q' inq'
sunt ple fi esdm qnz ex alq' iz pt fi s'n sbo psstto z tlez vez
inq'u sut ple fiei i' qua no ab s'pa pte notu z s; p'r pte' ex
s; d'm / s' q' pole' sut tlez rem fiei i' alq' psste ple sut tlem

rem fiei / vel go possitas fiunt mag° vel in n° / si in n° tunc no fient pos
sias ergo de q fiunt possias ergo de q fiunt mag° fiunt ergo mag° & 2 ergo
ad ima mp^a ta / si in alq° 2 ergo no in deo q p^z ergo tlib possi illis z
p° pana q z ad h° yt reb pducta^z s^t p° par^al no z pora medio
de ee q no z p^t fiei. u^c in re fienda ergo t^t vel adhuc z u^c i alq°
q^o q fiunt in sb° pspp^to 2 p9^b s^r q t^t reb e^t. ex sb° p spp^to
q^i dixisti / fiei in sb° pspp^to t^c male &c

Ite si de9 p dut de n^o vel i^a spo de / no^t tar a or^nes / no p^m ergo
n^lu illig ta z u^c 2u^y pt ditt ergo p^d dt bohe9 / no enit adenit no
z as ordo t^c i^d a r^y in b^e s^r in qoe pret^a i me^te m z° ato^9 p^at 9z

5° o p^d actua z p^m tusoib in a^d / s q a^d / s p° pducta s^i agett
z p° actua go z p^m tus oib in a^d 2 p9^b pspp^t ad q^d sua tus oz
recipiat a^or pz ergo t dr diffio dediffido / eo q p° actua sr diff^z z
p^m y &c ex 7to methe bo^r. ud dese

7to si ad pdu^z ex n^lo a^t e9 si pe^et e9 s^m de / a^t sil sunt e9 fiei 2 s^m
de si b^ee tunc e9 si e^t sitre ne 2 t^t smoib oz de a^d s^m 2 p9^b q
no sit ex n^lo / s ex pia^te sb° si 2u / tunc sil e^t 2 no e^t b sil sit 2
s^m z no sit 2^r. fiet 2 no fiet ee^t 2 no ee^t &c
no sit p9^n na ex p° pyacate 2 7to ph^z q^d sit no z 2 q iam

6to atto suli9 v^e spi s^m q tuy 2 mple z attoz ee si no go z
afor^n mple z ee attoz si sb° 2 ergo ta° d^r / s si sb° vi^z q ta^to
no s^t po^t 2 p9^b no z opo ad e^o / soli deo spa^l a^t spa pre pz p^d
sex pn oz q^d d^t q atto no i^qmt / q agat s in q agat &c sed
as pz. p^e pz s q mple z ee attoz &c aas dare^z atto v^t vel ager
q z mple &c &c

1° ta^o z me^m ut d^n tuntez 2 efficm s me^m ut d^n 2 efficm
no z sba / go no z attb &c ta^to z attb s de attb z mag° sb° 2
p9^b ta^o requmt s^m &c

8no si pole eet ad pduti ex n^lo s^z q eet dile tus oz ej vel tus
mute^z q z mple ergo mot tus oe ad tusmut eo q o tus oib
z alq agett tus° s qutuz ad tusmut te 2 ad tusmut^z ab
ar no ad parm &c s gn^z ergo si ple z ad pduti ex n^lo pducta^z go
vel go t^e pdu^z ptie & n^lo vel sue no si pte tunc t^e pdu° pea
z mn° q vel mu^z ut notu z ergo no d9 tamb u^c id q ta^z s^z ergo
alias tunc s^ret s^z a^r q s9 2^r s9 sunss ex q nois 2^r no pte

iam probatum est capitulo Si autem sentencie/ sunt vel producuntur sentencie naturales et minor
est ut iam dictum est non decipiunt ut notum est Iº quod tales sunt necessario est iº ad sensum
non est quod verum est de reliquis principalibus que fiunt sentencie nec est sunt communes sic
glosatum est ad aliud minor etiam producere sentencialia et de transsumptis que non transsumuntur

iº secundum plurimum et quod potest vel simile facere secundum speciem in ...bus sunt ... speciebus
... que faciunt ut ... simile ... et ... speciebus potest vel simile facere et ... potest facere
speciem in ... secundum speciem in ... non potest si non ... tamen non habeat materiam
ergo ad ... potest causare

po — Secundum ... quod dicitur quod causare est proprium ... agenti ... causare ... agere
... naturalibus ... non est verum quia ... proprium ... sed plures ... Et
... non quod producuntur ... sit tanto ... ... Statuit iª ... agere
agentem ... naturalia ... tamen producit ... naturaliter ... ergo
causant ... quia ex ... et ... potest ... ... dictionis
et dispositionis ... ... sufficiens actionem propria spiritualem
sed potentiam ... non impediendo tamen agens naturalia ... actione Statuit
iº tamen agentem naturalia ... ad generationem hominis sed ... producunt ... naturaliter
... et ... verum quod autem statuit iº tamen / agens naturalia producat
... sed ... quod producunt ... formam secundum non ... hominis
... ... frustrarentur in suis actionibus secundum ... quod
... ergo formam ... vel non ... non quod ... producunt formam ...
in ... etiam agentem ... ... quod iª ... generant
ad generationem aliis bruti eo quod etiam producunt ... tamen forma
... generant ... vel ... hominis ... vel ...
et hominis naturaliter generatur aliud brutum vel ergo asinum vel leonem et generatio
... vel quod homo generat ... vel ... intentio ...

po — 2º ... agens in hostia ... sub ... colorem / ... ... generat
... quia ex ... non ... causare sed ad producere ... ... quod
hostia ... non est ... ut fide tenemus

3º — 3º si ... non ... aliquid ... ... ens ... ... ex eo quod
... repugnat ... infinitam et ... infinitam ... ens
a non ente ... ens et non ens non ... ... ergo ... non
2º — 2º dicendum quod ens et non ens ... ... tamen non distat ... ...
... quod ... non sunt ... ens ... non est ...
... a non ente ... quod ... ... ens ... non
et ... non est ens et non ens quod ... ... quod est
... non distat ...
3º — ... quod distantia ... non est ... quod iª ...

no zfi q. z dae a z dae a z 9tiaz qn sit 9tia enti a no enta
eo qd po ent qd implicat 9dco / vnito plg 9tat ab entz / qr ex ipo nl
pt fieri r.

qo dq pt atm agenti tit se 9tar pom tandi fiat hr dq te tanto
queiet alti / qn dco qo no z ipe ipa dco atnz qr dq pt atm agenti
tit se 9tar pom p9udi fn sbo pssppto r. quz ex qd nobis ab pz qr
ta z facile dco 9tar atm agenti pom p9udi fn sbo pssppto p9 tn
sbo p pssppto / si pom p9udi ad tn nt ex sbo pssppto iaz inulti agentibus
9itat go z sa pom pt 9itar

qto qn ple z agp agens tit pm anichilat ad / ta ple z ipm tare
ad sr pm z pole r. z zm atn ipa pte pz qr no z bl po anichila
vem qn ea tar si p2 pte ab qr i corp pe for e sbalis for anichi
lat si no n ab agete vne rali / qr atozopte qd z agens vne nale r.
qd aut in corp pe for e sbalis / for anichilat pt qr sr corp qd nl
ipi9 remanz et in ad n. impo qr to po eet frustr eo qd no poss
redun ad adm 9uaz r.

Jte sepet dq fugite gutte aq ab aq / z repo ad mag igne tuc
destrue ab igne anichido eo qd n. velmus p9 sr r.
Jte agens rale pt depprdz pars z vi insatio / p9ducte form sbalem
ita for vermis statuerit yo 9uz p9ut ut sepe dent expia qr stante
pages nale tn ipm p9ducit iaz form
ia for vermes qr no edit depo me tn n pt r ig tar z no ri
ed om b dz qd tar no sit ipe ipm dco eo qd forte qd f no quet
z si s quet tut no s poli

dz pm b dz qd dco no quet tare z dco quet ad p9ucte n spto qr
dq pm i intcede bnti sic pt ad p9ucte / n tal za ad hr 9cate
qo poto hn pn ps qd ipe sit opando pm innit sic poe / si qd pro
sbo pssppto pt hr facere pz qr sr p9uxit omes int tas tit se eo
qd depende ab eo inge te effi p9ut ut fide tenim9
qr sr dco no quet tare nl eet repugn ex pe poe dq nl ex pte
rez p9nt no pm qr eq po z infita ex 8o phie z te methe nt zm
pt qd atm z atte hr ab eo sepai pt fn repugn si tinh rez
p9dit me ex tn tn z atte z si ex aq r. a. b. qr for e nales q
9ur edun depo me no pevnt in in zm se totae n zm ad fm
n. fut in ad eq / n. in n. ad exns in ea 9situ in rez for e reduc
quet ieis pure atti ipe inpsfoz agent tui de qd lege no 9petit
tar effim fn 9tsn pot / sicaz attoz sustetam r. inpo

2º 2º p̄s. sc̄s ieb ad ee / s. sc̄s ad agere / sz dō in fundo ul' peius p̄ssp̄t t̄ nec in agendo z p̄ost sum effectum & nullo p̄duc̄t a° pz q̄ modus agendi ē modus essendi hor pz q̄ a° no eet sim̄ eius

3º 3º o forē q̄ no cdr̄ & pō matie / si ab alq° agēte p̄dūr / & nullo p̄ducitur seu fitur sz aīa int̄ra z forē q̄ cdr̄ ē ē & nullo p̄dūr seu fitur a° pz q̄ o forē cdr̄ ul' mouēt seu fitur eo q̄ inest ī° no dē mem / sz hor pz ideo & aialibz & p. dī q̄ aīa int̄ra & forē nec ē fitur

4º 4º matia z p̄ducta sunt sbo p̄ssp̄to / z no ab a° ū adeo ē ad eum pz fitur ab s. q̄st p̄ducta z sub editū tn aīa int̄ra & ū & pedz ab eo ingr̄ te effit p̄dūt z p̄ ide ee q̄ pz / z no sz tam agere / ut uo z oi a° trusscripto sz ul' sim / no ut uo z oi a° trusscripto ē spā sz tam agere / a°z pz q̄ sō ul' pt mapē ee / ū p alqd agēs deducēs ipm & no ee ad ee ita ul' pt deside / ū p alqd agēs deducēs ipm & ee ad no ee q̄ & q̄ no pt ee sn forē &

Cōtra q̄ dr̄ q̄ sz q̄ cōmus tār deo qncat no tm z ē pus sim

Contra ultimum — 4º sō pō inple z alqd agēs tūt sim tār q° tār no qnc̄t alti q̄ pō agēti a°z q̄ inple z alqd agēs tūt sim p̄duct ee nō p̄ssp̄to ē inple z z ē gūr ex q̄ nōis a°z q̄ a° pote eet ad tūt sim / ee sim agēs sup̄ q̄ z inple eo q̄ tūc effectus no eet effes gūr q̄ ī° q̄d in eē actio ul' p̄ssp̄t h̄t z sup̄ sim eius q̄ si no ē utriq p̄ssp̄z ad cōna ex q° eet agēs z m / tūc p̄ssp̄z sim eo q̄ o inē agēs z m / insz eo actio p̄ssp̄t sim q̄ utriq p̄ssp̄t as mas si agēte / no pt eim agē ū opue sz

2º 2º p̄ infitaz q̄tiaz / no pt ūtu infi sz int̄ eos tāoīs z q̄ tiā isti z for pz q̄ ūtu sz no pt ū si q̄tias fitaz / sz q̄ utriq p̄ssp̄t tagna ē a°z pz q̄ ūtu si no pt q̄ tiā a°z q̄ tiā / q̄ sit int̄ eus z z infit q̄ ū no pt ee a°z sz no pt q̄ tiā a°z q̄ tiā / q̄ sit int̄ eus z no eus ul' ū ē

3º 3º int̄ eus z ul' ūa z p̄por° go p̄t int̄ ūtez q̄ p̄duct eus ex eūte z ūtez q̄ dūt eus ex nullo ūa z p̄por° / sz tās finiti ad fitū z a q̄ p̄por° go nūe z altaz iaz q̄tiaz si tūt ee infitaz sz no itaz q̄ sim dūct eus ex eūte q̄ ita q̄ p̄dūt eus ex nullo / sz ū eus tūt sim sz infitaz ūtez go insti eūti tūt sim q̄ nec tār

4º 4º tāns p̄dūt ieim sc̄ toto / z p̄ssp̄m ad ēē sz ū agēs tūt sim pt h̄t sier tn no st pnus artic̄z

7º 7º sō q̄ actio no z sba no pt tār / sz actio eus tāti no z sba go ipm no pt tār a°z pz q̄ tlis actio tn ē act p̄ssp̄t sbinq̄ ē

6° 6° si agens agit tn. primum pt tare/ a ut phis agens a ut instrumentum no
ut phile agens qr 1° z q/ u ut instrum qs no ag u ut motu/ z per-
motu s motus sit soum r

1° 1° primum agens no pt alti cuntare pom tandi qr tare talis alti quet
abs qr st ut qo poz alti cuntar pom tandi qdz tabile l no qd libz
2m no/ qr qs vde pt cuntar alti pom tandi vm tale ead vde de ess
st eet lete po/ ut primum/ qr a abs ad pt tare scipm tu ipm z tale r

8° 8° si primum agens poz alti cuntar pom tandi/ maxe cuntaz ea sunt sept
qd fuit inte ... a ad acti uitio resist in tanto sta tep por
ipo tio tacis s inte sta sept z qd ad l acti/ qs uitio iputat
in ea tep por cutiz pducto pea r u sta septa pt tare ac pz
qr r ad/ qs uitio z por tio tacis qr sex tep ad pduc ti a
tep pm sorte pductum ... exm pi de talesre r talor tati figo
exm/ z de taloe in ig r talesfois lig po no resis ad acti in
tanto qr ad pduc ti/ z sic pductu fuit in eod gr qr ad pduc
ad ad ex/ no resis in pducte ab ad i manes qs st ad pduc
ut 200 qr actu acti no pt i sorte pm tandi sta r

Unde salma hois ieiuni oibz
Queo ce animalibus venenosa est tota

Utz oia tn primum ens exun ab ipo impedeant inge te effit pduit
q no 2m etiam de pedz apo ente inge te effit ad ens tn primum
z ex m/ r ipm no dependz z z pqs qro sa/ bor pz de telo ex
pbon z so de telo z indo

In om z phs po de telo z indo/ q sz/ adhuc quidez ente suatu est
tute ee z vite z ade ro metsis sz abhuc quidez ente depedz telum
z to ula/ qd no primum vm z s quite inge te effit final s z effit
z no pm inge te effit q prat s z pductt/ pz ides pan de tas
... q dus rer onus lnt sucz pp primum ens r queo va

Cqo pa qr queo z va / 2a qr no

1a pa/ po st a si go eet va sa qr ad vitosi no pessi/ z hitu vitue
sient ab ente optio/ qd ur sm qu qr ad vitosi no pessi pn
hitu vitue fuit entia tn primum exun r exq de depedz essencia
po ente z tu primum ens st ens optim sa qr depedz ac optio effic
z pqs fuit z tas quit qr vs essz s z st vinit z opat ex ethic
qo ethis qo qr z optim optio opat z no vitose site sas quit

pz si actus ind[iuidu]i mali sint adeo quod ex hoc a despectu eius effitiatur (?) deus est tam mali Et si quaeritur quod est tam mali actus quo ad studium et non quo ad deformitatem quod id
patet per leges statuentes actus vitiosos sunt puniendi eo quod lex punit eos
per se ergo si deus faciat actus vitiosos ipse esset puniendus quod non est dicendum et si dicatur ad
u[...] quod facientis actum vitiosum tamen deformitatem per legislatores non iudicant
si deuiant ut notum est quod tamen de occultis non constat eis non punit ea iudicare
secundum veritatem faciens actum vitiosum faciat eum tamen deformitatem non est eis ma-
nifestum, sed occultum quod deformitas non est in opere ad extra sed in voluntate ad intra
sed iudices seruent punire facientes opera vitiosa eo quod propter seruent dubitare
an faciens talem actum faciat eum tamen deformitatem vel non igitur

2o Item quod actus indiuidui mali non fiant adeo patet sic quod actus optimum esset tamen mali
et si quaeritur ad propositum potest vel ergo hoc est dicere vel per accidens, si 2um quod ex parte
ad per exemplum [...], tunc sequitur tamen seruent actum eum, si per se [...] communicatione esset
per tam aliquis quidem quod sit tali ad per se esset tam singulariter, [...] non est vin
Sed dicere quod deus quod deus quod non causat deformitatem quae deformitas est [...] sed o equalitas
et causa principium ad et deformitas et est quod ad a[...] entre sed si non causat eam tunc non
omnia causat sed primum exemplum [...] quod producit deformitas sic [...] ad per se sed deformitate ad [...]
equale quod deformem [...] ex despecie equali [...]

3o Item quod actus vitiosi non fiant adeo per se omnis defectus culpae [...] reprehensione ad
imputatur agenti, talem actum producenti, si seruit sine [...] domini sed [...] actum,
et si non ignorat defectum huius actus ergo si deus agere actum vitiosum et tamen seruit
plenum dominium super ipsum et sic constat deus defectu eius [...], quod tamen defectus culpabilis sit
sed in puniendus quod est magnus [...]

2o [...] sit si omnia causat sicut primum exemplum, dependentes ab ipso efficiente hoc esset punitum
et voluntate eo quod [...] sunt principia actuum in deo [...] sed [...] quod
si esset tam producta omnium causatur sicut exemplum, punitur et voluntatem hoc esset [...]
quod ipse intellectu et volendo voluntate efficaciam eorum esse vel esset producta ad [...]
ut quod intelligit a causa intellectualiter [...] sit disposito et quod vult efficaciter
eam [...] et non sit producta ad esse patet hoc quod non apparet [...] quo primum producat
res punitum et voluntatem Sed quod hoc non sit verum si quaeritur [...] quod [...]
res [...] p[...] [...] ostendere in esse [...] producens [...] quod p[...]
producere [...] res durat res intellectu esse adeo et deus vult eam
esse sed p[...] [...] producere esset [...] sicut tam infinita et extrinseca ad p-
ducendum [...] a producere a uno [...] ex [...] est intellectus et voluntas [...]
et infinita est [...]
Item ad idem [...] quod ex hoc quod deus intelligit et vult [...], ipsa constat [...]

ar[illegible] qr tito p[rimu]m eius suspe[n]d[itu]r [illegible] s[ed] ia[m] z vo[lun]t[at]e s[ed] ia efficacie iudi[cii] a[li]q[uan]to
a te[m]p[or]e i[n] ill[o] [illegible] post q[uam] tito [illegible] z vult a[lia] e[ss]e / statim [illegible] in e[ss]e / z q[uia]
p[ro]p[ter] [illegible] p[ro]p[ter] [illegible] z [illegible] [illegible] z vult [illegible] [illegible]
q[uia] z i[m]pl[ica]t q[uod] tu[n]c a i[n]fi[ni]ties p[ro]du[ceretu]r in [illegible] / [illegible] eade[m] for[ma] in [illegible]
in t[em]p[or]e [illegible] i[n]finities [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] [illegible] nec[essari]o z ta[m] nec[essari]o [illegible] aff[irmati]o z ta[m] aff[irmati]o [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] vo[luntat]e z ta[m]
no[n] iudi[cii] a / [illegible] po[ster]i[or] [illegible] z ta[m] iudi[cii] a /

3o 3o [illegible] [illegible] z ta[m] [illegible] eius p[ro]p[ter] [illegible] / [illegible] / [illegible] [illegible] vel ma[teria] vel [illegible]
[illegible] in [illegible] eius tu[n]c [illegible] [illegible] / vel [illegible] no[n] e[ss]e z [illegible]
z p[ro]p[ter] eius [illegible] eius z [illegible] no[n] d[e]pendet [illegible] [illegible] [illegible] q[uod]
a[illegible] suspe[n]d[itu]r vo[lun]t[at]e s[ed] ia[m] [illegible] no[n] e[ss]e / [illegible] no[n] e[ss]e [illegible] in [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] no[n] [illegible] z ta[m] [illegible] [illegible] e[ss]e [illegible]

4o [illegible] 4o [illegible] tu[n]c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] z [illegible] in [illegible] vel no[n] [illegible] in [illegible] vel [illegible] in no[n] [illegible] ex
[illegible] [illegible] si [illegible] tu[n]c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] z p[ro]p[ter] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] z
ex in [illegible] [illegible] [illegible] si z[illegible] tu[n]c [illegible] [illegible] [illegible] p[er] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si z[illegible] [illegible] p[ro] t[em]p[or]e [illegible] [illegible] / [illegible] t[em]p[or]e [illegible] no[n] [illegible] [illegible] eo q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] i[n] no[n] [illegible] z t[em]p[or]e z [illegible] si p[ro] t[em]p[or]e / tu[n]c eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible] [illegible]

7o 7o si [illegible] [illegible] tu[n]c [illegible] [illegible] p[rimu]m eius [illegible] [illegible] e[ss]e / [illegible] d[e] motu z [illegible]
ex [illegible] [illegible] q[ui] fuit [illegible] / z [illegible] q[uod] motu[s] no[n] [illegible] e[ss]e [illegible] q[uod] vel [illegible]
[illegible] e[ss]e vel p[ro]p[ter] [illegible] no[n] e[ss]e / [illegible] e[ss]e / no[n] p[rimu]m q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
z z motu[s] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] z [illegible] q[uod] [illegible] i[n] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] z i[m]pl[ica]t eo ad fieri motu[s] requir[itur]
[illegible] [illegible] z p[ro]p[ter] [illegible] [illegible] / [illegible]

[illegible] q[uod] [illegible] no[n] [illegible] e[ss]e [illegible] / q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] q[uod] vo[luntat]e [illegible] [illegible] a vel [illegible] a [illegible] [illegible] e[ss]e [illegible] vel in [illegible] / si in [illegible]
[illegible] / tu[n]c [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] a z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] z p[ro]p[ter]
a no[n] fuit p[rimu]m [illegible] / si aut[em] [illegible] e[ss]e in [illegible] tu[n]c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2o eo q[uod] z [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] z 6o [illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e[ss]e fuit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z p[ro]p[ter] no[n] fuit p[rimu]m [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] ad fuit [illegible]

6o 6o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / vel [illegible] / q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in e[ss]e q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
tu[n]c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[rimu]m no[n] d[e]pendens [illegible] in [illegible]

re effit producit ut notum est. 3ᵒ non omnia tunc primum exeunt de potentia ad actum primum
prius quam tunc ea producere effectum sed consequentia sed agens non implicat contradictionem
sed posse quod non implicat contradictionem quod ut 1ᵐ primum ens et primum ens 2ᵐ primum
est et primum ens ut a quo causa est etc quod tunc 2ᵐ posset producere aliquem effectum sed
consequentia patet probatio quia tunc 2ᵐ esset causa infinitae potentiae causa naturalis vel effectum sed
quod in esset omni virtute et influxu ab extrinseco ad necessitate et superposito sed suppositum
primum omni taliter et contingenter ageret eodem effectum status tamen persuadere
2ᵐ in esse suo et in sua natura et superposito quia ad impedito ipsa tunc
2ᵐ exire in actualem productionem effectum eo quod haberet sufficientem potentiam
producendi et non impeditur ea nihil producere, ut quod prohiberet ea
quo modo causa et causa quod tunc 2ᵐ haberet esse causa infinitae et per
alias nec tunc 2ᵐ esset ... causativa primum est de se ... eo quod actu
ab ... dicit eo quod tunc 2ᵐ ens maius et per se in primum ens in prima
potentia et

1ᵒ 10ᵒ primum agens non producit ad extra consequenter ... quod si non ergo primum agens
id quod producit vult producere primum per 1ᵒ omni per quod ipsum producit vel ab eterno
volunt ipsum producere si primum vel vult ipsum producere post quam non volunt
et post ... si 2ᵐ ergo ab eterno ipsum produxit eo quod tunc sufficienter potens
consequenter si ab eterno voluit producere et a potentia ... non potest nova
actio procedere 8ᵒ physicorum commento 7ᵒ sed ab eterno produxit et alias
a potentia eterna fieret nova actio quod est omnibus ...

8ᵒ 8ᵒ si primum agens produceret aliquid ad extra ut ex necessitate naturali ut libere contingenter
si primum tunc ab eterno fuisset omnia producta et omnia essent necessaria quod quia
necessitate tunc producit eadem necessitate effectus producit si 2ᵐ tunc omnes effectus essent
contingentes et non necessarii consequens quod non potest esse ... necessitatis in tunc ut tunc
est quod in effectu ut effectus est.
Consequenter dicitur agens ex necessitate nature vel non libere contingenter quando non quod contradictio
et ... implicat contradictionem ut notum est sed alia omne agens quod agendo sed est dic-
tatum quod non potest non agere agens ex necessitate nature sed dicitur est ... alia causa
dicitur sed agens ad intra quod non potest non agere ad intra vel eadem ratione et
agens ad extra quod non potest non agere ad extra et post sed est determinatum ad agendum
quod non potest non agere ... per ... quod ipse eadem potentia ... agens
ad intra et ad extra ergo tunc sed eadem potentia sed est necessitata ad intra ... quod sed
necessitatem ad intra ... dicitur sed necessitas ad agendum per dicitur producit res
per potentiam sed dicitur de necessitate vult quod quod vult et de necessitate producit quod quod
producit ... per est physicorum ... sed per 2ᵐ per quod dicitur non potest

no velle quod vult quia sicut tunc cont[ingenter] inclinat ad velle et nolle secundum hoc igitur
quia tunc o[mnino] quod deficiet ab a[ctu] quia abeo quod ad velle non sequitur actus actio
non ab a[liquo] a[ctu] intellectus v[oluntatis] ut dicit sine[?] 2o ph[ysicorum]

Iste quod denegat ex ultimate nec pro a primo actio non fit ad non ex ultimate
secundum desuper pessimam ultimatem tendi per quod est eius finis ultimum et ut fit ab eo
non ex ultimate actus per quia sed a primo bono non potest fieri non bonum. et a primo ultimo
et pugnet permixtio et monum agendi secundum modus agendi dicit quia actio de-
pendet etc.

Secunda conclusio quod non omnia dependet a deo mediate et effective producte.
Contra 1a conclusio est contra pessimum per tali et animae de tali spiritualis primum. Et dicit quia verbis
omnibus sunt spiritualia intra a primo ente. Iste contra omnes quod dicit est enim quod ens
per eius et per ultimum ultimate et ultimate non omnia a[ctu] sunt certa et vera.

Et hoc per … non certe est per … secundum dicit … … … … … …
certe … mediate et effective producte et … … … producitur
… … … producta

2o … …
… …
… … … … … … … … … producere in omnibus verbis dicit
… … … … … … 2o de omnia et
Et si dicit quod non omnia dependet a deo mediate et effective producte secundum … …
… … … … … … … … … … … …
ultimate … … … … … … … … … … … …
Iste si … … omnia in … … … … …
… efficiens fit ad in effectu ad … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …
… … … … … … … … … … …

ß etiam et tamen sunt hoc 1 a. ß eo quod etiam est tam primo et fine et tamen est ... primum

ite multi philosophi dicunt vdis (?) realis dicunt mundi ex productivo ... et ... primum ab eo ... motum ... et ... autor de tali philo et multi alii ... et eadem ... patet

a ... si d. quod omnia dependent adeo ... conservati ... tur a vitiosis dependent adeo ... conservatur ... vitiosis et peccatis ... et per consequens ... in ea ... peccatum ... et ... puniendus ... quod si leges non ... faciunt male sunt puniendi ß ... non est hoc

... legislator ... punire ... in opera mala ... habitum ... in opera ... mala et ... ß ... tamen ... puniunt ... et peccant

Queo 18 Quare tunc omnium ... ab ... melliores efficiuntur et ... in hominibus

... enim super philosophos et rector ... optime regit et ... regit et gubernat ... quod non est ... enim super philosophos et rector ... ordinatis ... in ... ut ... non impediat ... et non impedit ... regit et gubernat ... et per consequens ... tunc ... ordinatores ... et non impediunt ... ut ...

v.m O ... et ... ex ... ex ... enim ... et ... regere et gubernare ... et non est ... attribuere ... optime ... attribuere ... optime ... regit et gubernat ... et per consequens questio vera

Questio patet quod questio est vera 2o quod non

... omnis rector potest melius regere quam regit et non ... culpa regit ... est rector potest melius regere quam regit et ... culpa ... regit et per consequens ... culpa ... culpa ... fit ... rector potest melius regere quam regit et non ... regere quam regit ... culpa ... potest melius ...

quam virtus et talia obmissionis plura et meliora bona relinquit negligens respondetur concedendo assumptum probatur
quia si melius regeret quam virtuosus fecit plura et meliora sed non maiora bona fierent et ita
obmitteret ex eo quod potest melius regere et non facit et dicitur quod talia obmissionis
missionis sunt non ad quod virtuosus potest melius regere quam regit et tales obmissiones
et consequenter per hoc a virtuoso non sufficiunt quod opus quod potest idem opus melius
facere et non facies culpabiliter facit et virtuosus quia aliquando quod sed si habet
velut ad opus bonum sicut virtuosus bonus ad bonum et actum quod talis opus fuit
negligenter facit eo quod faciendo plura bona opus obmittit melius et negligenter
fit opus suum

2o

2o optimus legislator melius regit quam supremus princeps de mundo supremus
princeps de mundo non optime regit et probatur consequentia quia optimus legislator
de bonis de quo constat remunerat et de malis punit sed sic constat de quo
aut punit ~~legislator~~ multa et magna bona irremunerata et multa et
mala impunita de quo constat sed optimus legislator melius regit et ad
probandum prima pars ad propositum quod boni legislatores agentes remunerat ...
agentes et quod agentes contrarie puniunt et afficiunt et malos excellentes
et mediocres malos mediocriter et probatur pars prima et propositio non quia lapidam ac
si non sit vita post istam vitam statim ... nulli in ista vita exstat
... in operibus ... bonis et stant sicut pro toto vitam suam et peccata mo-
rum non remuneratur eo quod tales pro toto vitam suam sustinent multas
passiones tribulationes et impugnationes ... et multi stant operibus vi-
tiosis pro toto vitam suam et peccata mortalia impuniti eo quod in ista
vita unquam pervenit ad ... omnia successerunt eis ad votum
et tales mortaliter impuniti et ... loci ac si non sit vita post istam
tales manent impuniti simpliciter

3o supremus princeps non infligit pro quolibet vitio mortali debitam penam
minus bene regit quam non ... quolibet vitium mortale ex debito requirit
infligi infinitam penam eo quod sit contra infinitum bonum sed non pro quolibet
infligit debitam penam ut notum est non pro quolibet vitio mortali in
... sed constat de ... obmissione maius sed dignitatem
principis ... militem et ... supremus princeps ... infinitum
... et maius tanto pena ... infinita ... in infinitum ... debito
et in infinitum ... debita ... infinita et de omni peccato

d supm principez z insitu / ic. cum tali ex dicto coruidz insti pe q sit
pd
le optius legislator no pmitit voluntarie aliqd malum fieri in sua policia
quod posset impedire / s supmus princeps pmitit voluntarie multa ma-
la fieri q oia poz impedire z no fecit i. dr. q optius legislator me-
lius regat q deus z pq's deus no regit optie qd no / ab pnta pe q pp
h'c legislator optius i polica sua / pcipit bona z phibz mala vt in
ducat hoies ad bonum z r'trahat a malo z si vo'rie pmitteret aliqd malu
fieri qd poz impedire no eet bonus eo q gsentiz in i. malum / z pq's
no eet optius legislator / s ab pria pe q deus vo'rie pmitit fieri
multa mala / no solu' ne ut sunt monstra de qbus 2o. phisicorum ut solum
pene s z mort q aut vo'rie pmittat malu ne ut z monstra pz
q de monstris ab eo pdu'r s q q ab eo pdu'r vo're q pdu'r ex r necesse
monstra vo'rie ab eo pdu'r i. // s q vo'rie pmittat pe malu pz q
bonum r. // Sz q vo'rie pmittat malu mort ut z vicm p'r q wlt
malu pene eo q z qdd bonum q ppena sit ordinao mali ad
malu mort r. am.. Iste insti pm'r dicto ac thez / i. virtose agit
iste nl alt qu z optia eo q pe no debe'r il pp pcmi / tr st bo. q
z ab z volitu adeo i. z qs / q ie virtose agit z volitu adeo q sunt
pd z q ab st volitu adeo s. ite pm'r iste pz / q h'c z opinie
quiu'e rto ethi i. Sz. d. forte q no st'r ab z volitu in bo. q
i. z huic d. st tur et no st qu z bo. z st'r bo. z ab z st'tu i. z q's
z st'tu q'm z d. phim so pz b thr q sit pss z st'u qu bo. st
z q. r. so psi lib' q aut h'c s'c'a pr q s'o stat vo're in bo. qua
velle ab z no velle qs ex libr'te sua / ita st pss z st'r q ee bo.
ab intr' vo'ab ex libr'te sua pt pcipe intr' tr q no asstiat q
eo q z prior pe ut s'pps q state pcipiat s'z tur intr' tu st
vtis in sior ad vo'te obediens no assiit qsi z pqs tr ins'o qu
st'r ee bo. ab z st'tu z qs no i. no st'r qu z bo. z st'r ee bo. 2 /
q sut pd et s'd q intr'ns in i. cau no pt obe'r tu obe'n st
solum impossibz z q imple z intr' asstle oie et anti z no quti
i. q. State io q ias stat qnaz a bonaz z tur ad h'c z lib' q pt
modum atn pz q z po i'slib z

Et q ia qu st. h. ab ins'o qua z volitu i. z qs pr q a'ab eb'9
necessi'te insuficiens h'o ne pcaz q id no z for'r volitu s solum
bonum in ante q q'r v'e voles sine wlt oia ne p's ordinata

2b

ultim fine s; de9 finaliter vult qd ho p pcto punia cu3 s; fit s; ht no deb3 s; qd ho punia si pccedat meritu s; pctam q3 z meritu in ttez fine i z vult tn effcu qd ho pccet i

Sco de9 no vult absolute qd ho punia n hoc cedat ad decore univsi s; vult si ex cessit ptr lege iusta z moi lez s; indicat qd tnc punia z phot reddit malu more ad bonu univsi z

7to 7to id ey no z optimu inq no punia bo9 ordo s; s z de vgie sit in psit pz qr in ipo mali z ignai psei bonis z liate viri / eo qd mli z ignai ho honoi z exaltai z ad honores pmone bom autez z liati oppmi z de videri ut dcet expia

6to 6to no oia vgiri asio pncipe z gubnai s; go s a pz de vote gunad de viciis z opoibus corpez z de vebz in diat / de vote pz qr vo ab gnad in actibz suis libere no sub iaz vgi alicy i ani qr si vo ab gnad s iaz vgi alicy in actibz suis libere / ut go pt moti i9 vgit ulio si no tnc no z liba in actibz suis si pcy q sup9 pncipe in vegendo z infiti vigore i vo ab gnad tn st vigore fiti / no pt moti fin vgib / eo qd fitu no pt inpediz infitu i / s; de viciis z opoibz corpz pz qr i no vgiri asio pncipe que no st ordinalia i ipm s; s z de viciis z opoibz suis / no eni ordina s; de ordinat abulto fine z / s; de in diat pz qr no agit pp fine go n ordinam i finez z ppt no vegiri abulto fine abz qr dat cogscent fine z no est ies in diate qnz qr fit z pnm in mte de i

10 10 si vegeret optie ut go st optie / qd no poz vegere ut st optime qr vgt alqo vgie qd defco z optimu qmis alqd pt a melius si pny fnt ipe in vegedo est tiatu ad mayu in cp st si z ut pt poz tnc in deo esse mag z mig bonu tnc in deo a mit est

8 8o ia entia pphen vgt q sut dni ptez z mt q no z ab ordo fnt s sb z sup s z de alqs entibz univsi i a / qr tlia entia no dite ordinat z qr vt ea / i spusi s bor pz de toto qpo z emb for sbali q fnt dili ptez ut nstu z z ty nisca no z ordo fnt s sub z sup no sut eadez psois fnt / qd et ab opoe / i

9o si sup9 pncipe oia entia optie vegeret / tnc oia entia univsi z cpdz dispi attingeret puaz psoiz psto / no vltim fine mcp oia fnt

ordinalia patet hoc quia hoc est bonum et nobilissimum regere regitur cum in ipsis sunt
sine ordine et digne sed forte alicui istius patet tamen de entibus naturae quam moribus. In naturalibus
sunt iniusta monstruosa quia raro ... nata totum ut vel si ad tempus maneant tamen
imperfecta sunt ut statim antequam nata primam perfectionem suam perfectorum nec ultimum finem
vero optimum attingunt. Similiter in moribus maior pars hominum corruptis et viciis
moribus viciatur, sed quia non attingit finem primum scilicet felicitatem perfectam nec speculativam sed
in malitiis suis moriuntur. Item iniusta contraria universi non attingit perfectionem
et diversorum sunt principiis, sunt primum et ultimum finem. Sed forte dicitur non
sed in ... tamen sed substantias omnia attingit primum et ultimum finem, si ponitur substantias
non abstracta nec non principaliter. Sed dicitur ... si ponimus abstractas et separatas
ab ... ut plures nec non quod ... individuis tamen non attingit fe-
licitatem, quae consistit in opere secundum philosophum secundo et decimo ethicorum eo quod ... agit
secundum primum ... ex philosophiae metaphysice ...

Secundo dicitur quod deus ordinat omnia ad finem primum et ultimum finem, quia ...
sed quod dat ... universi et maxime hominum, ... naturalia, et leges ... si ...
... attingere primum et ultimum finem et si non attingit ... fine hoc non est
ex malo ... dei sed ex errore et defectu ... Sed dicitur ... defectus
et error ... in hoc ... quod homo facit quod facere non debent nec non facit quod
facere debent. Sed primum ... deus ... principaliter efficitatur quia ... impulsu ... quod fieri
debent eo quod ...
... attribuenda ... agenti quod ... non Sed ... quod ... non facit
... vult nec non vult, efficienti voluntate ... voluntate eorum ... sunt
... quod sunt ita et ... eorum ... non sunt ... quod non sunt ... defectus vel
error in hoc ... si ... error adeo veniet et ... non ... Secundo
... non ... ad defectus et ... voluntate efficienti secundum primum ...
... non ...

... iniusta mala ... quam moribus non sunt ad decorem universi sed ...
... universi ... non bonum gubernat totum universum ... quia ... iniusta
... et mores sunt ... universi eo quod tollit integritatem universi quia
universi ... dispositio ... si ... defectus in eorum

10 ... principes omnia ... ut regit ea tamen instrumento nec ... instrumento
... tunc fiet ... in ... instrumentum ...
... priora ... instrumenta et ... caelestes ...

11 ... omnia ... ut omnia collectio ...
quod non ... quia ... regit ... ipsum regit ... quod non

collectiue pz qr aliquis secundum principium tamen alius reget eadem quod principium non regeret Sapiens enim et regere et non regi ex philosopho methaphisice Et non regere omnia entia sed quod non regere quod potest fortis omnia regit non quod potest plures omnia regit 2º deficit regibus regit non.

Ciste non omnia entia sunt principes quod non omnia differentie non omnia collectiue deducitur per priorem

Ciste non est supremus principes quod si aliquis non deveniretur esset supremus principes, non contingit esset 2º si primum fuit aliquis eterno fuisset supremus principes eadem quod ante creaturas mundi non fuit principes eo quod fuit non fuit principatus si 2m tunc assertivum et actum esset summus principes 2º assertivum et actum reget totum universum 2º non optime

Ciste non omnia entia sunt unum principes quod quo fiunt aliquis reentia bona sunt unum et entia mala est unum sed ad unus fuit deus summi principes

Ad oppositum et quod 2º Si deus non est dominium entium prouisor principium rector et gubernator et quod rector dominum et gubernator sed prouisor principium rector sed non est quod quod prouisor principium rector sed prouisor principium rector omnia aliqua tamen omnibus ente autem et ceteris quod est non debet unum quod logicum aliquis primum pz et sic non quod non prouisor tamen vakeat sed vero prouisor patet ex quarta tunc utique sed deus omnium entium non est non prouisor rector et deus est rector sed prouisor rector omnia quod aliqua ancilla desposita insita ad animam tamen sito tamen constans fuit sed prouisor rector omnium pz quod in rectoribus et regentibus fuit si sed ordinem non tamen minimum sed tales deuenit ad unum primum rectorem quod regit omnia et actum pz ex 2º methaphisice et non philosophice sed quod non sit prouisor rector quod non imperfectionis esset deo aliquis et defectus est si esset tunc esset vitiosum et malum 2º non esset ens optimum

2º 2º ordo est ita excellentissime et ita perfectus quod non potest esse perfectior eo tamen optimum rectorem et gubernatorem quod deducto rex et nobiliore et perfectior deducto sed perfectorem potentis et sed regitiua nobiliorem et quod optimum rectorem et optime regere totum universum regitur ab optimo rectore et optimo regere sed quo

3º 3º deus omnia entia regit et gubernat sed non potest ipsa melius regere et gubernare sed optime omnia entia regit et gubernat aliqua preposito aliquis ipsa parte quod deus gubernat entia universum insito ordine et dispositione iam ordine ipsum gubernando sed utique ipsa regit et gubernat sed aliquis parte potest quod si non tunc potest entia universi melius gubernare et regere 2º modo esset magis et minus perfectum eo quod tunc esset in modo quod non est ita bonum et ita perfectum sed propria causa potentia perfectione deposita in esse ciste si potest melius regere et tunc sed omnis rector potentis

melius regere et vid ar-m ph/q p̄at q̄oz
Secunda via ... omnes res tales ex 2o ... cum decuit sz ch ch f altem ar
... f sz excellens sz optime igitur z posterius inphensi ...
7o optio principi quet optime rege / eo q bono principi quet bn regere
sz qz d q z optis princeps go ei quet optime rege ... qz dis principat9
sz ortu a suo principatu igitur

Quare cum inspicius pleg ptea appz::
Quies 10ª nobis dia que videmus dui dici

Utz omnes homines natura scire desiderant / q no qz aab non eet igno afferta
seu depicta ab hoie quam / zo phm zo ethice et distiguo ... nobis ignoto
... q q z ignis in vniali ... et afferta / et tracta z supma ... qnz qz
... z dsita ab a q o ut a ... puato no z depicta sz ... spreta
ab eo sen eisdem

Ano om z p in physo metha / p z quo vera

Capitulo 9o q qo z va / 2a q no
Sp̄az qoz ho s impleri z omnes homines ad scire go no ds hos ... scire
qnz qz aab appetit nalis eet ad imple 2o in to ... frustrire ... qz
imple z nos ad ... tte cogsce ... nali q imple z nos ad scire z p9
imple z omnes hos ad scire vult q ... in / sz p qnz qz scire z ad p
in ... tte cogsce ... nali scire z eiu ... forme ad om assitie
aut demi ... z ipm tte cogsce ... q imple z nos ad tte
cogsce ... qz imple z nos ad tte cogsce ... go z impole z nos tte
cogsce p ... qnz ex zo de a qz ois cogo ... depedz ex ...
go z tta cog ... ex tta cogo ... go s impole z nos he ttaz cogoz
... imple z nos he ttaz cogoz ... ~~z no ttaz cogoz~~ ... qnz qz ex
o ... z sz om ... pole z nos he ttaz cogoz ... z no ttaz cogoz
... go no ois cogo ... depedz ... q imple st nos ad tte cogsce
... qz p ... gusti no possi he ttaz cogoz seu ... indi ... z
... seu odoratu z no ... p ... no possi he ...
indi ... seu ttaz cogoz ... no ... p ... possi ... de
... gusti qz ... q na ... into ... q ... sit sapidum
z insipidu seu no sapidu ... q p gustu no possit tte ad ...
... sit ... nam q ... na bn ...

medio utriusque simul erit in toto specie 2m et quia alius odor [illegible] dicens [illegible] de eorum
subiectum [illegible] 3m quod fuit prius dictum circa id quod asinus in toto specie indicat [illegible] sapidos
id est hoc in toto specie indicat insipidos ut patet de tardonibus ut ergo medio utriusque
[illegible] non sunt 2 quia asinus in toto specie indicat tardones [illegible] sapidos [illegible]
[illegible] medio 2 propter tardones sunt sapidi 2 ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medio [illegible]
tamen Et quia hoc in toto specie Indicat indicat tardones [illegible] insipidos ergo ita quod
sunt insipidi [illegible] tardones sunt sapidi 2 insipidi quod fuit 2m [illegible]
Si autem dicitur quod medio [illegible] [illegible] indicat [illegible] 2 non asinus tunc asinus
in toto specie Indicando tardones [illegible] sapidos male indicat [illegible]
[illegible] [illegible] si autem dicitur medio [illegible] [illegible] 2 non medio [illegible] [illegible] idem
[illegible] Si autem dicitur quod neutrum medio [illegible] [illegible] tamen tunc utrique [illegible] quod
asinus male indicant in toto specie 2 [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] quod asinus non indicat tardones dulces [illegible] sapidos [illegible] indicat eos
[illegible] sapidos [illegible] dulces ut forte [illegible] [illegible] [illegible] quod hoc [illegible]
de tardonibus [illegible] indicans eos esse insipidos 2 quia non [illegible] asinus indicat
tardones [illegible] sapidos ergo sunt sapidi [illegible] non [illegible] hoc indicat ipsos [illegible]
insipidos ergo sunt insipidi [illegible] quod [illegible] non [illegible] quia id quod canis in
toto specie [illegible] indicat esse boni 2 [illegible] odoris hoc indicat [illegible] mali
2 [illegible] odoris Et quia canis melius [illegible] olfactum quam homo [illegible] de [illegible] medio
canis [illegible] [illegible] 2 [illegible] medio hominis 2 propter non possumus per olfactum [illegible]
[illegible] quod fuit prius [illegible] [illegible] patet de [illegible] [illegible] indicata [illegible] boni et
[illegible] odoris ab hominibus [illegible] [illegible]

2o [illegible] primum possumus [illegible] [illegible] [illegible] possumus [illegible] possumus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] possumus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] de [illegible] remoto ut patet [illegible] [illegible] non possumus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non possumus [illegible] [illegible] [illegible] remoto
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] ut [illegible]
moto ut utrique [illegible] [illegible] [illegible] patet quia [illegible] non [illegible] [illegible] toto
medio hominis [illegible] tardones non [illegible] insipidos [illegible] fuit [illegible] Et asinus
indicat de tardonibus [illegible] de gustu ut ergo indicat ipsos saporem [illegible]
[illegible] 2m non quia [illegible] indicat eos [illegible] [illegible] saporem 2 quia [illegible] indicat [illegible]
[illegible] 2 propter [illegible] non [illegible] saporem [illegible] [illegible] [illegible] hoc indicat eos [illegible]
[illegible] in [illegible] 2 [illegible] quod [illegible] [illegible] asinus indicat [illegible] de gustabile ut [illegible]
saporem ut [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] gustabile [illegible] [illegible] quod asinus
[illegible] [illegible] dulce ut [illegible] [illegible] saporem [illegible] quia [illegible] [illegible]

mod' rei & sup'oibz / ſz ab p'a pe ſ ꝙ n'ᵉ ꝯ'z poſſ9 ſcie p't ꝙ ſi a'ſq ꝯ'z
ſcie poſſ9 ſ't a vel go a ꝯp'ſcim9 vel ꝯ'riz de ilono dicit9 / ſi p'im tc ciūs
ſcia eēt nob in nata z inexp'tis a natura ꝯ. ph'm p° poſter° ꝯ ph'm
3° de aia q dr ꝙ intel'us nr in p'ᵒ ſic̄ tabula raſa in qua nichil depictum
ꝯ'ſtruct a fuiſſ int'u nro ꝯpo'ᵗⁱ / ſi int'us nr ipm p9 no ꝯgno-
uiſſ / no pl9 aſſ'ſiſſ ſ ꝯ'i e9 ꝯ'dcto ſz ſi e9 ꝯ'dco'ⁱ ſ'pe fuiſſ int'u
nro ꝯpo'ᵗⁱ / nuq aſſ'ſiſſ ſ go ꝯ'ſtr'ız a fuiſſ nob ꝯpo'ⁱᵗ n' ſin'
ſcuiſſe ipm / int'us nr no aſſ'iſſ ſ / go nuq̄ de nono dicit9 ꝙ
ſiut int'us nr no pl9 aſſ'iſſ a ꝯoi / ꝯ'i p9 no nouit ꝙ e9 ꝯ'dcto
pz ꝙ no v't. vo ꝭ tn int'us ſe h'eat ſi'r ad vtrū q ꝯ'dco'ⁱ ꝯ'r poti9
vni aſſ'ciat ꝙ alti r'.

3° de ꝙ mo' / lz pte 19 ad ꝯ'ſ mo' z pte 19 ac° mo' ex 6° ph'ie z 9°
meth'ce ſz aia nra in p'mo ſic̄ tabula' n'az ſcia lz ex 3° de aia / go
no ſ't in dn ad ſciaz z pot9 inp'le' ꝫ nob ad ſcire r'.

Ꝯ ſi ob ho' na de ſi n't ſcie vel go na q ꝫ in' appetut ſcie vel q eſt
ſor' p'ſ'tez dlo z ꝙ o. na a ꝫ in' a ſor' ex 2° ph'ie / n' m'ꝯ / ꝙ no
na q ꝫ in' ꝙ appe'9 n'e no ꝫ ad inp'le / ſz inp'le ꝫ in' ad ſcie / tn
ſ't ciūs in aiatu z po no cog'na ſ' no appetut na ꝫ in' / ſcie / n'
ob ho' appetut ſcie / na q ꝫ ſor' ꝙ n't ob ho' appetut ſcie / na q
ꝫ ſor' ſorte / n't appetut ſcie na q ꝫ ſor' ploib z iſt r' ab ꝯ'a pe pz
ꝙ ſor' z plo z iſt hoibz no appetut ſcie ſor' ſorte / ſz ꝯ'lz co z ꝯp'az
ſciaz ſorum appet't ſcie z ſi dr' ꝙ oms ho' na appetut ſcie . i . appe'ti
n'ali r' ꝯ. n't ob ho' appetut ſcie appe'ti n'ali in'e / n't oms ho' ap-
petut ſcie appe'ti n'ali ſor'e go ſ'u ꝫ ꝙ oms r' z de d'ucta' vte n't
ſuis r'.

1° ſi oib ho appet't ſciaz vel go appet't ꝯ'lz ſciaz vel a'ſq z a'ſq no
ſi p'im tnt. o. ho appet't vni inp'le 2' appe'9 e9 in to' ſſ'e ſruſtra'
ꝯ'n ꝙ ſi . o . ho appet't dez ſciaz tnt ſor' appet't dem ſciaz / 2' ſor ap
pet't ſciaz ꝯ'triz alti9 z inp'le ꝫ h'e n'a'r ꝯ'triz alti9 ſciaz / eo quod
inp'le ꝫ na'r act' inugrare de ſcdo in ſcdm r' appet't inp'le z ſ'd a'
de forte / ita argute' de plone / z de q'lz a° hoie / r' . o . ho appet't i p'
ꝙ ſut' p'ſ / n't p't dici z'm / ꝙ a'ſq ſciaz appet't z a'ſq no ꝙ no vi' vo
ꝯ' poti9 appet't vnaz ſciaz / ꝙ a'z ꝯ'triz / tn appe'9 n'alis indnut
ſe h'eat ad dem ſciaz ꝯ'r ꝙ 2'm no poſſ't dici p't / ꝙ ꝯ'lz ho appet't
de r' ꝙ ꝫ ipi9 p'fcum ſz ꝯ'lz ſcia indi ꝫ p'fcua hoie go ꝯ'lz appet't
dem ſciaz z p'ꝯ no ma'z v'az ꝯ' r'liq

6to 6to si omnes homines appetunt naturaliter scire vel ergo sciencie inventioni appetunt sciencias, vel eciam alicui inventioni vel appetitui, et quoniam talis inventioni, si sequitur quod omnes homines sciencie inventioni persequerentur sciencias, remotis impedimentis quoniam ad speciem quod multi et remoti impedimenti non persequentur sciencias propter necessitates aliqui alii artes mechanicas alii artes militares alii ocia et alias trufas, et quoniam sunt naturaliter plus inclinati ad sciencias, alii minus, et ideo non est verum, si consequens quod appetitus naturalis est in eis omnibus hominibus, respondetur appetunt et argumentum quod actus appetitus naturalis suscipit magis et minus et potest per accidens impediri, quod in toto tollere, et naturali manere quod est in potencia.

10 10 unus homo appetit appetitu naturali sciencias, respondetur quod ipse sequitur argumentum quod unus appetitus hominis scire sit sine cognicione previa, et unus est appetitus naturalis ex eo quod nullus alter, et ideo appetitus hominis scire presupponit cognicionem previam, et unus et sic sine cognicione ideo appetitus fiet cum cognicione previa et sine cognicione previa quod est impossibile; argumentum quod ideo appetitus hominis scire est hominis inde forte eciam quod est cognicio, non enim attribuitur homini inde inde quod non appetit scire, attribuitur homini inde forte sed de quo homo inde forte appetit hic appetit cum cognicione forte previa eo quod ad cognicionem forte sequitur appetitus et igitur

8 8o appetitus naturalis inclinat in aliquid finem inclinat eciam ad medium per quod sit aptus attingi, sed homo non naturaliter inclinatur ad medium per quod sciencia est apta acquiri, ideo non naturaliter inclinatur in sciencias, quod sit ... mediorum, ... quod ... hic ... in suis operibus procedit ad finem in tercio phisicorum et ... et ... hoc quod homo non naturaliter inclinatur ad studium frequens et ad sollicitudinem eo quod ... sunt ... hominum ... quod multi abhorrent ..., respondetur

9o 9o nullus homo desiderat id naturaliter, quod est ... delectabilis sed scire est huiusmodi ... hoc ... quod ... in senectute sit melancolicus ... quod ... ex laboribus quos acquirere sciencias, ...

16 ... 10 multi actu habent sciencias in se ... ergo ... non appetunt eas, cum omnis appetitus sit inde carencie vel sit formale, si omnis homo appetit scienciam ... appetit sciencias quas habet vel sciencias quas non habet, si ... possessione ergo frustra appetit, quoniam omnis appetitus voluptatis et delectacionis sit inde carencie, et si secundum verum est hic de appetitu ... et ... non de appetitu voluptatis et delectacionis dicens ergo quod homo appetit sciencias quas habet ut ... eam sed ut conservet eam, quoniam sciencia generatur in anima non potest non conservari et ad hunc frustra appetitur ... finis argumentum quod impossibile sciencias in anima generatam corrumpi naturaliter, ut patet ... naturaliter, et non patet ... in anima et per ... conservatur et manet in anima ... quod ...

ee altero i° mez dicit ee / s[ed] ab q[uod] no[n] corrupi nat[ur]a[lite]r q[uia] a[n]i[m]a[m] relinqueret
p[ost] se m[u]ltis p[ar]tib[us] eadem / q[uia] tunc a[n]i[m]a ho[min]is eet for[m]a in[teria]lis z[?] s[ed] q[uod] no[n] potest
amittere na[tur]a[lite]r notu[m] [est] tn na[tur]a n[on] poss[e]t amittere Si d[icitu]r z[?] q[uod] appet[it]
p[ote]st dici q[uia] no[n] p[ote]st d[ice]r[e] id / q[uia] v[erum] z a[liu]d no[n] / tn app[etit]us na[tura]lis ho[min]is
ho[mo] / s[ed] h[abe]t [est] f[ini]s q[uia] nullo p[ote]st h[ab]e[r]i
[11°] 11° si ho[mo] appetit sc[ient]iaz h[abe]t max[im]e eet ex eo q[uod] [est] p[er]f[ec]tissima ho[min]is f[or]me
sit tunc arti[bus] eet nobili[us] z p[er]fectius [et] f[ut]ura ho[mi]n[e]s eo q[uod] de p[er]fectiu[m] [est] nobili[us]
l° q[uod] p[er]f[ec]tu[m] e[st]
[12°] 12° / si o[mn]es ho[min]es appetunt sc[ient]ie / tunc m[a]g[is] sc[ient]ie m[a]g[is] appetunt z max[im]e sc[ient]ie
max[im]e appetunt tz q[uod] q[uia] sed sic p[er]tinet ad sc[ient]ie sc[ien]t[ia]m m[a]g[is] z min[us] z maxi[mu]m
tunc appetunt simpl[icite]r q[uia] no[n] sunt max[im]e sc[ient]ie a[li]a[s] po[tes]t pl[us] sc[ient]ie q[uam] d[ic]i[tur]
[13°] 13° mot[us] ad sc[ient]iaz [est] in p[ri]n[cipi]o fort[is] z in fine debil[is] i[gitu]r no[n] [est] na[tura]l[is] q[uia]
mot[us] o[mn]is appetitus na[tura]lis e[st] in fine fortior seu velocior p[atet] d[e] celi a[utem]
d[e] moventibz q[uia] in movente fortit[er] adsistit z in fine no[n] tenuant i[gitu]r
ad opp[ositu]m ... 2a q[uod] conceo no[n] [est] u[erum]
[1°] [?] id appet[it]us na[tura]lis q[uod] [est] to opti / s[cient]ia [est] h[ui]us / i[gitu]r a[liu]d p[atet] p[ri]mo ethi[cor]u[m] o[mn]es
[est] bonu[m] app[eti]t i[gitu]r
[2°] 2° id q[uod] dilig[itu]r p[ro]pt[er] se / na[tur]a[lite]r dilig[itu]r seu appetit[u]r ut notu[m] [est] sc[ient]ia [est] h[ui]us / p[atet]
d[e] s[c]ientib[us] p[ro]p[r]ius
[3°] 3° no[n] min[us] ho[mo] tm appet[it]us na[tur]a[lite]r sc[ient]iaz / s[ed] p[ro]p[riu]m s[ed] p[ro]p[riu]m na[tur]a[lite]r appet[it]ur i[gitu]r a[liu]d
p[atet] q[uia] sc[ient]ia [est] q[ui]d[a]m nobi[lissim]a q[uia] p[ro]p[ri]us bo[nu]m p[atet] p[er] p[ri]n[cipiu]m m[eta]ph[isic]e metha[phisic]e q[uia]
p[ro]pt[er] u[t]i[li]t[at]e diligi[mu]s p[ro]p[ri]us p[ro]pt[er] se ip[s]os
[4°] 4° o[mn]is ho[mo] na[tur]a[lite]r inclinat[u]r ad sc[ient]iaz p[ro]p[ri]az opera[tio]nes s[ed] in[tellect]us p[ro]p[ri]a sc[ient]ie [est] p[ro]p[ri]a op[erati]o
ho[min]is [ergo] ad h[oc] na[tur]a[lite]r inclinat[u]r
[5to] 5to de cui[us] na[tura]le appet[itu]r na[tur]a[lite]r assimilari p[ri]mo enti q[ui]d[a]m p[ote]st / s[ed] ho[mo] p[er] int[ellectu]m
z sc[ient]ie assimilat[u]r p[ri]mo enti i[gitu]r ip[su]m appet[it] a[liu]d q[uia] p[ro]pt[er] h[oc] agunt o[mn]ia na[tura]lia
ut assimilent[u]r p[ri]mo enti vz d[e]o [?]
[6to] 6to si ho[mo] no[n] na[tur]a[lite]r inclinat[u]r ad sc[ient]ie seu int[ellec]t[u]s f[ieri] q[uod] p[er] vi[su]m int[elligere]t
q[uia] p[ri]mo int[elli]g[er]et q[uod] [est] ab s[ur]d[u]m dic[er]e q[uia] ex 3° ethi[cor]u[m] vio[len]t[u]m [est] q[uod] fit a
p[rinci]p[i]o ex[trinse]co passo no[n] conferente vi[m] i[d est] no[n] habente incli[nation]em ad h[oc]
[7°] 1° si int[ellect]us h[uman]us no[n] eet na[tur]a[lite]r inclinat[u]s ad sc[ient]ie z ad v[er]i[tate]m no[n] eet

[illegible] ... appetitus ... quod ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... febrium ... [illegible]
[illegible]

Canon 17 Quod piper in modica quantitate sumptum laxat ventrem
et in magna quantitate sumptum provocat urinam

[illegible] expertus sine arte ... et efficacius operatur artifice non experto
[illegible] ... efficacius ... artifex non ex[pertus]
[illegible] ... artifex non expertus efficacius
[illegible] ... arte ... efficacius ... opera[illegible]
[illegible] ... opera[illegible]
[illegible] ... efficacius ... [illegible]
artifices ... opinantur ... [illegible]

[illegible] ... experto ... experientia [illegible]
[illegible]

[illegible] artifex non expertus ... opera[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... vetule et senes illiterati ... [illegible]
[illegible] ... medicine ... efficacius ... operari ... [illegible]
[illegible] ... medicis ... absurdum
[illegible] ... magnitudo ... medi[illegible]
[illegible] ... appetitum ... [illegible]
[illegible] ... vetule ... experientia sine arte
[illegible] ... flegma ... febrem ... dolorem capitis ... laxat
[illegible] ... experientia ... [illegible]
sine arte ... experientia ... medicinam ... [illegible]
[illegible] ... experientia non ... [illegible]
[illegible] ... medicina non ... medicina ... [illegible]
[illegible]
[illegible]

contingit medici et aliis [illegible] ex hoc quod [illegible] quod scientia, quia scientia est habitus speculativus tantum
sed medicina non est habitus [illegible] non est scientia [illegible] patet 6to ethicorum. [illegible] patet quia est habitus practicus
eo quod finis eius est [illegible] ut opus [illegible]. Etiam quia [illegible] patet ex differentia artis [illegible]
[illegible] propter facti [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ab [illegible] [illegible]. Et si contra [illegible] [illegible] quia vetule [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] ex hoc [illegible] male [illegible] [illegible] [illegible] patet quia non [illegible]
artifex non expertus [illegible] operatur quam artifex non expertus [illegible] vetule [illegible] operantur
quam medici [illegible] [illegible] subtiles [illegible] patet [illegible] quia si [illegible] de bona [illegible]
medicos [illegible] artifices e medicina [illegible] arte quia non est [illegible] ut [illegible] quia si medicina
[illegible] tunc esset ars methanica quia non [illegible] de [illegible] quia [illegible] tunc medici non
studiis famosi medici [illegible] phisici naturales quia [illegible] eo quod [illegible] [illegible] et
quia [illegible] [illegible] [illegible] errant [illegible] videre [illegible] phisici [illegible] Et
[illegible] [illegible] medici [illegible] [illegible] [illegible] quia sunt [illegible] [illegible] [illegible] philosophis [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod medici non sunt plus [illegible] [illegible] [illegible]
sunt digniores artibus methanicis [illegible] artes liberales [illegible] artes liberales sunt digni
[illegible] [illegible] artes methanicas [illegible] quia artes liberales sunt dig
niores artibus methanicis patet quia [illegible] non esset liberales et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible] si non tunc [illegible] in artibus methanicis
[illegible] [illegible] [illegible] artium liberalium quia [illegible] policia [illegible] [illegible]
Et [illegible] artes liberales magis libertatibus [illegible] in toto mundo sunt [illegible]
[illegible] artibus methanicis [illegible] [illegible] [illegible] nullibi [illegible] [illegible] artes
liberales sunt nobiliores [illegible]

2º [illegible] arte [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] arte
eo quod [illegible] arte [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] arte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eo
quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] operantur

3º [illegible] [illegible] [illegible] ad agibilia sicut artifex ad [illegible] [illegible] agibilia [illegible]
operantur quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operantur quam artifex [illegible] ex [illegible]
non [illegible] arte non [illegible] operantur artifice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] patet 6to ethicorum quia [illegible] [illegible] [illegible] agibilium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] patet [illegible] 6to ethicorum

4º [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] operantur [illegible] [illegible] quia [illegible] non [illegible] quia artifex
[illegible] ex [illegible] [illegible] patet quia [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] efficacior [illegible] patet in [illegible] metaphysice

vel dicitur quod experti ipsum quia sciunt quod propter quid nesciunt artifices autem et propter quid et quia cognoscunt etc.

quinto secundo patet sed architectonicus ad manuales artifices et usuales, scilicet artifex secundum quod ad expertum sicut architectonicus etiam operatur quam usualis seu manualis artifex et artifex et etiam operatur etc. et patet in textu, qui comparat eos ad inanimata, patet quod architectonici sunt sapientiores manuartificibus, eo quod sciunt causas factorum quod manuartifices habent se secundum eventia inanimata quia idem quod faciunt, non faciunt ex arte et scientia sed ex consuetudine secundum eius instinctum et non cognoscunt sed eveniunt sic manuartifices agunt sine arte et scientia ex usu et consuetudine etc.

sexto artifices non experti efficaciores sunt in docendo quam experti sine arte etc. etiam operando eo quod docere quod fit legendo vel disputando est operari et ad eius [...] patet quod artifices non experti sunt apti ad docendum, alii autem non ut patet dictum in principio etc.

septimo contra secundum quod patet quod unus operatur secundum habitum inferiorem et imperfectiorem et alter secundum habitum superiorem et perfectiorem tunc ille qui operatur secundum superiorem etiam operatur sed artifex non expertus operando operatur secundum habitum superiorem, quam expertus sine arte etc. artifex talis etiam operatur [...] quia ab habitu perfectiori et nobiliori perfectiores operationes procedunt, sed quia habitus experimentalis est per viam generationis quam habitus artis ars enim ex habitu experimentali generatur ex philosopho metaphisice et dicitur experiencia fecit arte secundum ut [...] [...] et secundum idem quod sunt priora via generationis sunt imperfectiora et posteriora via generationis perfectiora 8° phisicorum etc.

8° contra supponitur [...] etc. [...] quia supponitur quod aliquis habeat artem sine experiencia, quoniam eo quod ars mediante generatione supponitur experientiam ex multis notitiis experimentalibus generatur ars ut dicitur textus [...] et [...] [...] patet dictum in textu hominibus autem scientia et ars, et per experimentum vel [...] supponitur [...] et [...] [...]

9° si [...] esset vera, maxime ex eo quod [...] quia ars est notitia universalium et talia que operatur non sunt [...] et per experiencia est notitia singularium [...] quia [...] [...] operationes vel dicitur in [...] secundum quod ars est notitia universalium et [...] [...] non sunt quodammodo singularibus, [...] sunt [...] singularia [...] [...] operationes plures [...] [...] methaphisice, [...] si ars est notitia universalium est notitia singularium, [...] [...] logicus [...] [...] [...] a. b. c. [...] in barbara vel in [...] et [...] quia [...] [...] sunt [...] singularia [...] ars est singularium

[...] capiatur duo quorum unus scit arguere ex usu et consuetudine secundum est logica logica usuali et alter qui scit ex arte et cum ad consuetudinem adhuc non venit, [...] logicus [...] logica docente, tunc [...] secundum [...] arte efficacius arguit

fuit et si non subito tamen tu bene deliberacione quam prius / eo quod prius et cum tu bene deliberacione
ergo sepe fortune acta constancia et invaliditate eo quod nescitur quod adversitatem temptatis
ad bona acta et nescit cum bene ergo sed non / ita si hic sciret te si haberet acta
et ocius et expeditius sed quia fuit cum bene actum et cum non et quo dico tu bene deliberacione
operationis fortune acta bona et efficacius operacionis / eo quod acta bona sunt
efficacius invalida igitur

ii — ii^o si quoque esset vera sequitur quod simpliciter habens arte tum experimentia certius operaretur habente solum
arte quod tunc regulas et precepta antiquorum medicorum certius peticiones / nomines et
invenibiles medicorum quia antiqui medici precepta et regulas habeat arte tum ex-
perientia sed nomen solum arte quam fatis patet quod antiqui iam deficiunt in studio expertus
et prius in medio inventus iam in peticiones

Notandum — Contra argumentum quorum quod dicit quod accio non est vera

p^o — sed primum — Et iste primo sciendo habens noticias peticionem de rebus de articulatis et in speciali certius operatur
etiam causa quam habens solum noticiam de eis in communi et in confuso sed experimentus habet noticiam
de rebus de articulatis et habens arte sed habet noticias de rebus in confuso et in generalibus
sicut expertus certius operatur etiam rebus quam habens arte / quia non videtur prima patet quod sic habens noticiam
peticionem de articulatis et in speciali de rebus certius medicatur quam tantum operans solum causa
quam habens noticias in communi de eis et primus operans causa certius operatur / quia quod noticia
peticio certiore quare / operacio certior sicut scitur patet. Sed quod posset causari quod sunt parte / quod
unius malum et sciendum et aliter sicut hic per experienciam / tunc prius operando tantum errat
quam quidam quod stat cum hic sicut in communi quod unum malum et sciendum / et nescit quod id
malum est fortasse non et sciendum quod facit / ipse tenens se non male facere
quando fortasse quod si sciret quod malum nunc non faceret ut experimento non tunc
errat operando sed sciens hic per experienciam evitat id malum et qui ad si et primo
sed quia certius et efficacius operatur

2° — 2° si quoque esset vera sequitur quod gerens ut tales in sanando velius certius et efficacius
operaretur quam cirurgicus quando quare quod gerens habet arte solum experientia sed cirurgicus
non experientia solum arte

3° — 3° quoque simpliciter sequitur quod simpliciter arte vel non habere solum experientia quando vel vide acta ergo
de prima quorum

4° — 4° sequitur quod nisi potius dicere se committere medico invenieri ignoti ad hanc peticionem
quam optimo peticio ignoti arte quando quare medicus invenies tales habet artem
solum experientia et aliter experientia solum arte sed tales committere patet de se quod non libenter committit
se invenieri medico / illi quod ad hunc ignoti peticionem sed multi committunt se bene
illi peticionem communibus nescit disputare philosophice in scolis et

Ad ista — Ad ista contrarium ad dictum hunc sunt peticiones tunc primus certius operari quod et contra

materia oportet sine quod primum quod non est de sperata in ceteris oportet sine forma actus et expri[...] sed duo habitus potentie et exprimentis habitus et habitus eius opere et de sine sed tantum de in ceteris sperata actus vero et habitus potentie eius opere et de sine sed non tantum sed etiam in ceteris sperata eo quod velle et in ceteris sperata actus secundum perfectum exprimentes eius operari t

Quarto exprimere est per perfectum actus aut intellectum sensum sufficientibus operandis minus deficiens in se eius operari in eis et postea expertus per actus eius operari t

Primo quo supra habitum exprimente per actus et hoc forma quod hoc est forma patet quod perfectum expressum est pro aliquo forte se et actus vel sperata sed non sperata se actus alteri quod per dicta quod pro figuram supra habitum in anima vel notitia et sed expertus idem exprimere et hoc eo quod habitus expressus pro eam alia dicta tempus dicendo sed

Capitulum 18 Circa inquisitionem fluxerunt in intellectibus aliquibus durat quadragesimum anni Iudaicus aut ad primum anni

Utrum credibilis intellectuale voluntatis sperata per motiva alterius intellectus et voluntatis sicut tertio questio alia credibilis intellectuale voluntatis sperata per motiva potest obtinere finem in re reali perfectionis intellectuale voluntatis sperata intellectus et voluntas potest obtinere finem in se tali quod credibilis intellectuale voluntatis per motiva sed dicitur alterius intellectus et voluntatis et postea quod vel alterius patet quod notitia et re tale vero patet quod ex hoc quod idem intellectus vel apprehensio nomine vel et quod tale se simulata sed t

Inquisitio tertio intellectualis est perfectum per quod intellectus et voluntas eo quod per motiva est tria forma dicitur patet per fine idem quarto et de dicit quod intellectuale voluntatis non sunt sed intellectuum et voluntatis quod moveri sed eo forma

Capitulum [...] eo et forma / secundum quod et vera / tertium quod intellectualia non nocent per intellectum et voluntatem sed per suam essentiam /

quod sperata quod / quod dicit quod nullius intellectuale voluntatis sperata per motiva dicitur vel saltem dicitur hoc infinite contra quod alias intellectualia voluntatis sperata in genere distincta per intellectus et velle et esse sed non est voluntatis sperata per movere et in genere tertia et et ceteris et adhuc quod intellectualia alterius voluntatis sperata inveniat vel exiat maximum movendi non sufficienter eius intellectus et voluntas et postea velle aliquas duas per in intellectualia voluntatis sperata per voluntatem et eis [...] quod et per motiva et anima intellectuale voluntatis sperata per motiva dicitur alterius intellectus et voluntatis et quod idem hoc et vel ad intellectum et vero intellectualia voluntatis sperata eam idem ad intellectum et distincta etiam requirit adhuc quod intellectuale intelligunt et velint per se patet bene et tunc in intellectu et velle eo quod alia homines et inmortalis per se pro hoc finire et ceteris quod intellectuale voluntatis sperata non sunt movere re sed in intellectualia et propter intellectualia cum existit in se notitia non pro movere et hoc a alias sunt orbi esse apparere a intellectualia et quod de movetur et simul tunc motus a philosophus sed in

intia utrumque acc̄ ab eis mot̄ q̄ go no pt mīsq̄ ꝯtra mouē et a℞ ꝯz ꝯtradi ꝗ ꝗ u̾ac eis moles intie poz mouē 2º ꝯz et intie spar uꝗ ꝯ ꝯsuⁱⁿ eo ꝗ subsistit sic ꝓᵖⁱⁿ dei ꝛ

2º in aīa ina ꝫ aᵃ utꝗ impans motu / 2ᵃ exeqns motu ꝫ 2 in intꝗs et aᵃ utꝗ impans motu ꝓ uo℞ 2ᵃ exeqns qm̄ ꝗ pl̄a ꝛ firmr ad motu mole sepatu amotoꝛ ꝗ mole ꝯtinuu motoꝛ dnꝫ ꝗ utꝗ impans motu in nob ꝫ uo℞ ut appē u℞ ꝯ fi u℞ ex 3º de aīa utꝗ uº exeqns motu impatu ꝫ utus ꝗ ꝫ in iunsetis 2 in neruis ꝛ / Et utꝗ motiua in nob ꝫ orgaīca intꝗ at 2 uo℞ no sit poᵃ ꝯ gaīca ꝛ in nob dr̄ ꝛ 2 in intꝗs /

3º aᵈ ꝫ mouet ꝗ aphende motu / 2 impar motu ꝫ intia ꝓ ꝯz intꝟ appheudᵗ motu / 2 ꝓ uoᵗᵉ impat motu go ad exerciu motꝗ inte ꝫ poue aᵃ ꝓoīn exeqntez ipm̄ motu apphesⁱⁿ 2 impatu ꝯz ꝗ a℞ moue no dr̄ ab eis ꝛ aus ꝓᵖᵃ ꝓz ꝗ intie no moz ꝑmt ꝛ n̄ ꝑ uelle eo ꝗ ꝑmtᵉ int ꝯ ē 2 ꝑ uelle uoluit mouet ab ꝑmoue

4ª nꝯ actꝗ in manētes 2 ade tusentes sunt ab eisdē poꝛ ꝫ intᵉ uelle sunt ade in manētes 2 mole ꝫ ade tusente go no sunt ab eisd qm̄ ꝗ ex oᵗᵒ ꝯ tu b ꝛ ꝯᵃ oⁱⁿ aᵃ ut notu ꝫ aᵒᶻ ꝓz ꝗ ob ade i manētes 2 tusentes sunt adiuiꝫ poꝛ ꝫ aᵇ ꝗ oīus opones ꝓ duntes uedu in ad poꝫ dui ꝓ / dnꝫ ade i manētes 2 tusentes sit dui ꝓ ꝛ uedu in ꝛ 2 poꝫ sunt adiuiꝫ poꝛ ꝫ aᵒ ꝓz ex 2º de aīa ꝗ poᵉ ꝯ in boz ꝓz induemꝛ

5ª ꝯꝛ oīs opo tusentis sit ꝓoīn fraddita hunt / tꝗ ꝫ opo ꝫ mouet ipꝗ intie ꝫ tusꝫ eꝗ sit apoꝫ ꝛ fraddita / ꝫ hᵗ no ꝫ intᵉ eꝗ ut uo℞ ꝛ ꝫ aᵃ ꝯta ab eis ꝛ

ꝗ ᵗᵒ ꝓᵒ motiua dei ꝫ intie ꝯ ꝛ uaᵃ ab eꝗ intᵉ 2 uoᵗᵉ go aꝫ ꝛ flis ꝯº dt poi in aliꝯ intꝗs at ꝓꝫ / tu aᶜ ꝯ poi ꝛ in intꝗs 2 ꝯ ꝑ. ipsᵃ aꝫ ꝗ intia ꝓᵃ ea ꝗ ꝑdut / no ꝑdut ꝑ eꝗ intᵉ 2 uoᵗᵉ 2 tꝗ ea ꝑdut ꝓoīn motiuaꝫ / ꝛ ꝓᵒ motiua eꝗ ꝛ ꝯ atu ꝗ ꝓᵃ intia ꝓ intꝯ uꝫ ꝗ ꝑdu ꝛ 2 ꝓ exoꝫ adiu uoledi eꝗa eaꝫ ꝫ no ꝓ moz eaꝫ ꝛ

6º ꝫ stitutoꝛ obdo ꝯ ti sit ade 2 poᵉ ꝫ intie uolie 2 ꝑduie sit obta ꝓoi ꝛ ꝯta ꝫ ꝯ tas i aꝫ ꝓileꝫ ꝗ ꝑtedut adiuiꝫ et ꝯ tis poꝛ ꝛ

iste si qo ēēt gła ??? q intēlie mouenꝫ ?na mobilia p ??? int ꝫ vol ???
??? ꝫ ??? ??? piicienꝫ ??? int ??? moue ??? p p ??? int ??? ꝫ vol ???
error ??? qo ꝫ male posita

??? ??? intēlia ??? ??? ??? ??? potm motiua ??? qo ??? ??? ??? ??? heat
potm motiua int ??? ꝫ volt ꝫ ??? ??? ??? ??? ??? ??? ???
??? ??? ??? ??? ??? potm motiua ??? ??? orbis ??? orb celesti ???
??? int ??? ??? ??? ??? ??? ??? ??? aqua ??? ??? ??? ??? ???
q ??? ꝫ ??? motu int ??? ꝫ intēlia ??? ??? ??? ꝫ ??? ??? ab intēlia ???
q intēlie ??? insunt orbibꝫ p ??? no p inhesio ??? ??? potm ???
intēlia ad mod orbes ꝫ p ??? intēlia no ??? potm motiua ??? orb cele
stis

??? intēlie no sunt tam motu ??? in ??? exteriorꝫ go no ??? in
se potm mouendi ??? ??? ??? int go poz ??? ??? ??? motu ???
in ??? exteriorꝫ int aqua ꝫ ??? no ??? no pt dici ??? ??? possunt
??? cadꝫ ??? ??? ??? ??? ??? no sunt moue ad ??? mo ad for
ma ??? mo ??? ??? no ??? libꝫ ??? ??? sunt motu tam ??? ??? ???
??? ad mo ad form ??? ??? form ??? ??? ??? int ???
??? intēlie ??? ??? ??? ??? ??? ??? ??? ??? ??? ???
??? ??? intēlie ??? ??? no mouꝫ ad mo ad form

Ad ???   ??? q ??? ꝫ ??? q po motiua intēlie ??? ab ??? int ꝫ volte ꝫ

??? po intēlie ??? ??? no ꝫ ??? potm motiua ??? ??? ab ??? int
ꝫ volte ??? qo ??? ??? ??? ??? ??? ??? po ??? ??? nob ad ???
in intēlie ??? ??? ??? po motiue in nob ad motiua ??? in intēlie
??? in nob po ??? sunt ??? int po ??? ꝫ int ??? intēlie ???
ꝫ ??? po ??? ??? int ??? go ꝫ ??? in nob po motiue sunt ??? ꝫ
??? int ??? ??? ꝫ in ??? ??? motu in ??? ??? ꝫ ??? vol ??? ???
ad motu ??? ??? ??? ??? ??? po motiua in in
telie ??? motu ??? ꝫ ??? ??? ??? ??? in ??? sunt
??? ??? ??? int ꝫ ??? de tali

??? ꝫo po motiua intēlie ??? ??? ??? ??? ??? ??? no ??? ???
ab ??? int ꝫ volte go ꝫ po motiua no ??? ??? ??? pt ??? ad ???
??? int ??? ??? ??? no ??? ??? ab int ꝫ volte ??? ??? ??? intēlie ꝫ
??? ??? po motiua ??? po motiua ??? ??? ??? ??? intēlie ꝫ ???
mouendi go ꝫ po motiua ??? go ??? po motiua ꝫ ???

b² qꝛ fu^m sua ʒ p^m i^m int^ti 2 volendi / ipa eni pdu^nt int^oz 2 voli^oz i² ʒ
e^9 int^us 2 vo^as 2 si int^vs 2 vo^as int^{ue} distinguen² ab e^9 ecentia / vl
g^o ecent sbe d te ab fu^m sua vl ati^u d ta / si p^m tnt int^{tia} ecet q
pot^a explibz sbyb 2 pob ecet gpot^a sbale cdm eo qꝛ ʒ sba si^v / q^uz
qꝛ e^9 fu^m ʒ v^a sba 2 e^9 int^vs 2 vo^as sut 2 due sbe d te i² si 2^m / te
sta^ʒ int^{tia} ee s^m int^v 2 vo^te qꝛ ʒ imp^le qꝛ tt no ecet int^{tia} eo qꝛ
int^{tia} ʒ sba intllual i².

3° — 3° oib vtuib no orgaita ʒ int^vs vl vo^as / ꝫ p^o motiua in int^{tia}
ʒ ilt^9 no orgaita i² ʒ int^us vl vo^as 2 pob no d² 2 a^e pz qꝛ iut^9
q no ʒ orgaita sf^r d² pint^vm 2 vo^te i² a^as in nob 2 d^z plcb b-
tutek no orgaite qꝛ i^e due s int^us 2 vo^as q^i pbm 3° de aia eo
qꝛ ob a^e sut orgaite q^uz qꝛ in nob ʒ a^e gpo^o qꝛ in int^{tis} b^a
pz qꝛ a^as extess^m ecet in extesp qꝛ ʒ in pole qꝛ pp h^c p. d^t 3° de
aia qꝛ lap no ʒ in aia tn s^t extesp 2 aia inextesa ꝫ ss lap i²

4° — q^o ad q^ol^k opoz elucidaz sta ad poss^m ss^t assila^o aget ad poss^m
2 ss^us d tia^o ad aged ꝫ p a^bm int^vs inole assila² int^{ue} 2 p adm
vo^te ss^r int^{tia} d tia² ad moued i² in int^{tia} no sut plcb poe q^r
int^{ua} 2 vo^as 2 pq^b In int^{tis} no ʒ poda p^o motiua d ta ab int
2 vo^te 2

5to — q^to q^o ss^t s^m q^o s^a / a^le qꝛ ss^t int^{tia} h^e vtute motiua ꝫ b^e ʒ
s^m 2 vide a^rti 1^m q^i p^a^ʒ q^oz 2 e^9 q^fn^oz /

b^e 2^m — q^f² si int^{tia} h^z p^om motiua 2 tu s^t p^o a^rua fita vl g^o d tia²
ad max^m mo^le q^d pt moue vl ad max^m q^d no vl ad im^m qꝛ
pt vl ad im^m qꝛ no p ss^{tz} dioz eo qꝛ oib p^o a^rua fita tia² al te
tes 1^oz tioz ꝫ im^m q^d pt dari // no p^m qꝛ no ʒ dand max^m mo
q^d pt moui 2 q^uz inole pt moui ad lsut mai^9 i^o pt moui
i² eo^o p^r qꝛ no s^t dand s im^m qꝛ s^t / ꝫ qꝛ no 2^m s maxim qꝛ non
pz qꝛ a^as im^9 inole no poz moue / ꝫ mai^9 ipo cdm eo qꝛ oib
p^o q no pt i im^9 vl pt in mai^9 / ꝫ qꝛ no volti^m s im^m qꝛ no pz a
s^t qꝛ asigne² i^d im^m qꝛ no s^t i^d d tiui pgn 2 vo^t a te s^t int
maior a pt moue g^o a no ʒ im^m qꝛ a no pt moue q^uz cptib
a^s pz qꝛ p^o sort pt mai^9 a moue g^o asor^ti int^{tia} 2 q^uz qꝛ q^o s
pt p^o infioz 2 a^le qꝛ p^o sort pt angel ad im qꝛ excedit p^oin r-
sistitiua a / q^o sto poter^t a por^ti / mai^9 vl moue i² / ste s^t im^m
q^d int^{tia} no pt moue q^ui^t vt mille / 2 s^t p^o artiua int^{ue}
tu s^t finita atti^e vt mille 2 s^t vm a^d mo^le induplo mai^9
ꝫ exte d ʒ in sub duplo lem^9 2 vote² b. state i^o / tnt int^{tia}
pt moue b qꝛ ʒ duplu ad a i² a no ʒ im^m mo^le qꝛ no 2 q^a

non qlbz quod po activa intellectus z a^or, quod po resistiva b b^i ipius pt mo-
vere/

Circa 9^m z^m quod z quod intellectus tit^o p^m non est potentia motiva
b si mo^z/ no tu mo^z p intellectum z vo^tem b p p^m

[illegible]

...

Queo 19^a Utrum homines ... sint sapientes z ingeniosi intellectu alij sunt sapientiores et habiliores z p^o tu fuerunt rudes z in sapientes intellectu alij sunt i sapientes et rudiores

...

vo^te ex^ez 4 oblig^s z pu^sz / go state vo ind^io voi^s mag^o / stat vo^tez
ad elige / seu velle mag^o u^a vo boni^t f appz ig^r p^z 9^s illatum

Ho p^a ex^eo z p^a / 2^a ipa z vel mt^do ca^z etiaz detoh ind^io mt^do
cam de toli ind^io voi^s

3^a p^az 9^ez
p^o p^t p^m

3^a p^az 9^ez State vo ind^io voi^s in vl^i z mpt^u stat z pol^e z vo^tez
[illegible] / puse seu ind^u male age / go 9° p^a f^a tu dicat oppo^m
a^bz qz state ind^io vo voi^s in vl^i z ptu^z f vo^ab in[illegible] sua
de [illegible] 9fort se hnt ind^io voi^s f no / si p^m tu^r vo^ab in tti
tan de [illegible] bn agot 2^r cet [illegible] ad bn agen z p9^s no lib^e /
¶ etiaz si vo^ab bn agedo u^t mer^r [illegible] eo qz oi^s a^os mo^r bo
z dign^s laude z p9^s nlt^e [illegible] qz exhnt / q [illegible] anob s^mt / u^t
[illegible] u^t de [illegible] / eo qz [illegible] tt^a no sit laud^i u^t vitupe^di ex 3°
ethi^r f Si 2^m go vo^ab ma^d [illegible] pt se no 9fo^rme ind^io vo voi^s
in vl^i 2^r p^o^r go qz no 9formz se f go tur vo^ab f^z ma^dm [illegible]
hnt ind^io voi^s ul non Si p^m tc vo^ab z oblig^s z pusa qz vo z
vta vo stat vo^tez ee oblig^s vo[illegible] exnte vta qz aut tur si oblig^s
s^u pusa p^r qz [illegible] vo^ab fit 9 [illegible] dta^me vte voi^s / tur est
oblig^s z ind^r mala / eo qz opo ind^u mala z oppo^sita 9 dta^m vte
voi^s i^r Si 2^m ut go vo^ab in tti tan [illegible] adm 2^r [illegible] vo
lu^ab z oblig^s z qz vo z vta go hr 9 9ez Si 2^m f si no [illegible]
tur vo^ab elit^r aq adm z qz no 9fort se nitti a^d vo ind^io voi^s
i^r elit^r adm [illegible] z p9^s stat [illegible] 9missio^s f z oblig^s z 9ez
[illegible] z vo [illegible] f stat vo^tez 4 oblig^s vo^e exnte vta qz z 9 9ez /

2°

2° vo^ab ex lib^te sua / z [illegible] motu suo / pt puse age / u^o exnte ez=
[illegible] in voie i^r vo^ab pt ee pusa / vo^e exnte vta [illegible] qz [illegible]
u^a error z in vo^e tc ipa z vta ab^z qz vo^ab ex lib^te sua pt pe=
care u^a ign^o vo^e tq error 9thi^r exnte in vo^e / i^r [illegible] qz ign^o
in voie / maxe ex qua error 9thi^r z error z oblig^tas voi^s ex
qz noi^s eo qz tur vo errat [illegible] de sit^r in vo^e ind^io z p9^s [illegible]
ign^o culpa^t z / s 9mitta a^tu^r qz si aute oblig^tez vo^te seu p
u^m or ign^om [illegible] in vo^e ul ee ul cet i init^i de aff^ta^e de ua
[illegible] z sup^ma / si i init^i tc no e^t ta p^ctati z p9^s vo^e e^s no vo
thi^r error ul vo^e qz p^m ign^o 9 z ta / i^r error z oblig^tas
voi^s ee / si z ign^o init^i z qz i^a no z ta p^ctati i^r stat vo^tem
p^care ul no p^care abs^z i^a ign^o tu u^t s^tiat ad p^ctm [illegible]

poti9 extrinsece Si aut tñ tr ipaz pcessisse pcom c̄ vitim male aff
tionis 2c. vo ab finisse mala auch vo hunt iꝫ igno̾m culpa lez
2 p9s pcom sed erroz vol pcessisse erroz vois ꝛ an obligatiōez
seu erroze vol / no oꝫ erroz q pmin in vre / co om sit dcm 2 ꝫ
d 9ꝫ ꝛ Si aut dr 2 in s igno̾ culpa tr tur eaꝫ pcessisse culpa
negligen eo q pnegligeciaz culpal indicit this ignor 2c eaꝫ pce
ssisse pcom 2 p9s error seu obligatas vol ꝛ an oblig vol no
requir error pui9 in vre 2 p9s Stat vote q plusz / no erroze
exute in vne q sit pd

3o vo ab an tole indi in vois potit plise 2 no i male age 2 q
plus tole indi in vois vo ab ꝫ ita libera sd an sit ꝛ 2 p9 tale
tole indi in vois vo ab pt 2

Dl s 2 q state vro indio toli vois vo ab ꝫ ita libera sd an sint ꝛ
pt plise age 2 p9s stat votez q plisaz vre exute ita ꝛ /

4o State vro indio vois in vl s q n m malm mors ꝫ sfiend 2 pti
s q ht sorta ꝫ malu mor tr ad hur vo ab pt sit in 1 d malu
2 p9s 9o sa q aut q vra to indic ꝫ malm mors 2 ht indic ꝛ
tr pt stat vre exute ita 2 p9s 9o sa q aut tr vo ab pt sit in
ꝛ malu 9 dell vre vois pz q no obstan thi vro indio vois vl 2
ptiu the malm / pt appar voti ee delta le 2 p9s vo ab pt in ipm
sit 2 appetere ipm 9uz q psituz tc ut 9ti puta voti aliqd 9ctrio
st pio obo ad eo / vo ab pt ipm / appetere ꝛ

7o si 9o eet vn / maxe eet ex eo q vo ab no poz sir/ u i p costitu
pul vin / sez q vo ab pt se 9sorti rogo 9i cstiatiue 2 no in tue ss 9
delta s q sit lz vo ab 2 ss 9 ꝛ

6o stat votez ee vraz / vre cruate / ꝛ 2 q Stat vote q oblig vre ex
ita 9uz tn vm rez no st maio ut m9 in 9ub altes ab stat votez
meyis vre cruate 9o ab vm aliu q stat q ab obiecta in q toz
igno in vinci l / q i exm uti te 9stitu 9nis no st ita 2 q dim s ad
adulerias i ꝫ eximaz uti tez 9o state / eo cruo pboz q do illi cui
no ꝫ dand eo q no indigz iu sspno 2 in meror / c. q sciti toim
dilige dz ad i m ai m ꝯ potim ꝛ

1o 9o i a ꝫ d plim 1c etiꝫ d ep opioꝫ sociꝫ 9 dixit q d 9stiaz no
9fig opal / vid dr l p q sciter in lr d roz pugabat 2 dubitabat
de multe appuntibz i 9o sa

Ite q° 1a z q° arlis pyscientez l[icet] male posita ab[solute] qr 1e z arly rone ex isstete ita vo[lun]tez no posse q[uam] p[er]us[it]az error z/

Om — ¶ q° q°z 2az q d[icitu]r qp state ita ide vo[lun]tas pt ee obliqua/ z/

p°se p[ri]m — d[icitu]r 1° ic[itu]r si ide existe ita/ vo[lun]tas poz q pusita/ sic qp prudeu poz arcere in a[ct]o° su[o] v[ir]te inoli 2° jole ee[s]t acp tarditez v[ir]te inoli ce p[ru]d[e]ntez f[acul]tas gnt pz 6° ethi[cor]u[m]/ d[icitu]r qp in po[te]s[ta]te z ee prudentez no eutez b[ea]ti z z p[ru]d[e]n no ee[s]t qnexa[m] v[ir]tutibz f[acult]a[te] vitiis d[icitu]r p[h]i[losoph]us 6° ethi[cor]u[m] gn[ali]r ex quo ra[ti]o° rois z vo[lun]tas stat tu p[er]us[it]e volu[n]t[a]s vo° go qp vo mag° d[ic]u[n]t q[ua]n[do] fiet z firepit ea indicia rca/ z vo[lun]tas d[ic]i[tu]r q[ua]n[do] fiet p[er]us[it]a electiones state 1° nr exill indicijs rcis firepit gnar[iter] prudeu ne 1[ti]c[us] su[o] v[ir]te/ n° tu vitio ita qp m nr p[er]tito 19 gnar[iter] prudeu z mes vo[lun]te vitiu 1[icet] qp ante exill rcis indicijs firepit gnar[iter] prudeu pz qr excis gnar[iter] h[ab]it[u]s int[ellectu]s ex 2° ethi[cor]u[m] s no a[us] n prudeu 1[icet] qp no alij pz qr no s[c]i[enti]a/ nr arz/ nr int[elle]ct[u]s/ nr sapia go prudeu gnz ex 6° ethi[cor]u[m] qr tu sit h[ab]it[u]s int[ellectu]s/ q[ui]a no q[ui]ngit inc[er]ti s[ecundu]m f[or]m[a]m/ z qr 1e z v[ir]t[u]s q° no q[ui]ngit inc[er]ti go z v[ir]t[u]s d[ict]e eis z/ s[ed] forte d[icitu]r qp ee[s]t solertia q z insp[ecti]o° dispo[n]e[n]s vt fiat prudeu pri[us] si cessat vera electio d[icitu]r 1° nr go t[al]is solertia z s[i]c prudeu nr no/ 2[u]m no pt dici qr ex q° no z s[i]c prudeu nr z ab a[ct]u ad h[ab]itum int[ellectu]s 2 no si ee[s]t h[ab]it[u]s int[ellectu]s q° no 2° tr[anseat] p[er] ee[s]t d[ict]u[m] qp no z ss/ go p[ri]m[u]m 2 p[ro]b[atu]r z prudeu eo qp q[uo]d ve d[icitu]r de p[ri]ma f[...] z

p° — 2° si q° ee[s]t va f[or]te/ qp no ee volitu ee[s]t p[er] cogitu/ nr qp indic[iu]m q[ui]ra p[er]tita z d[ict]a state sit in eode[m] int[ellectu]s q[ua]n[do] vtro qr z in q[ui]b[u]s p[e]r q[ua]m qr ide existe ita/ vo[lun]tas pt ee pusil/ go state indic[i]o ro rois vli 2 pti[cula]ri pt fieri m o[mn]i s[ecundu]m go 1° indic[iu]m 1m rois vle qp n[ulla]m mal[iti]a z faciend[u]m z 1° pti[cula]re crim h[oc] forte no z faciend[u]m qr z mali[ti]a tr sit state t[a]l[i] indic[i]o vo[lun]tas pt fieri in adm o[mn]i h[abe]re 1to 1[icet] in ipm state t[a]l[i] tu faciend[u]m h[oc] mali[ti]a d[icitu]r z volitu nr notu z eo qp wlt face mali[ti]a tr sit nr go ipm z p cogitu eo° q[uo]d z volitu act[u]/ si 2[u]m hr p[ri]m[u]m q[ui]b[u]s illatu[m] si p[ri]m[u]m 2 qr vo[lun]tas d[icitu]r f[or]te infacte 1° in al[iu]m r[ati]o[n]e int[ellectu]s assetire h[ab]itur qp hr mali[ti]a z faciend[u]m 2 qr ee[s]t assent[it] suo q[ui]d° r[ati]o f[or]te 2[u]m q[ui]b[u]s illarum 2 si dicetis qp ipm z bn p cogitu m[ultu]m vli 2 no impti[...] 2 hr indic[iu]m vle no z p[ri]m[u]m pai[...] indicitu d[ict]a a[ct]u pe q[ui]d° rois 2° no oz state indic[i]o q[ui]ra in eod[em] int[ellectu]s q[uo]d 1° oz qp volitu eo° q[uo]d vo[lun]tas f[or]te in ipm s[em]p[er] cogitu 2 qr volitu d[icitu]r 2 d[ict]a rcite 2 impti[...] 1[icet] 2 p cogitu sit qp z q[uo]d plu[ribu]s

3° — 3° q[uo]d pole z p[er]us[it]a volu[n]t[a]s state/ tu rti[...] rois/ ta pole z po[ten]t[i]a[m] s[ecundu]m v[ir]t[u]tes

z ita[tunc] vol[untas] stare cu[m] errore z ob[ligatio]ne[?] sol[u]b[i]li[ter?] z[?]q[uod] z impl[ica]t[?] go z p[ri]m[u]m z p[ro]b[ati]o
go fa[?] ab[?] ffa p[ro]p[ter] notu[m] ȝ tu[m] v[er]i[?] no[n] s[un]t malo[?] in g[e]n[er]e[?] n[on] mi[nu]s alteri[us]
go q[uod] v[er]e v[er]u[m] ȝ p[ro]b[a]b[i]l[e] z[?] / ȝ ab[?] p[re]se[?] p[re]se[?] q[uod] s[un]t tu[n]c posse e[ss]e[t] v[er]us[?] malem
gnari[?] in a[ct]o[?] absq[ue] p[re]cc[at]o ...ub[?] z g[?] p[ro]sim[?] 6to eth[icorum] g[?] q[uod] si ȝ p[ro]b[a]l[e]
vol[untas] ee[?] etiam / vere exi[stente] ob[ligatione] vole go q[uod] vo[lunt]as tal[is] d[ic]i[?] s[un]t maneat
z d[ic]i[?] z frequ[enta]t[?] obtineat tal[is] a[ct]us bonos s[e]u el[ect]io[n]es z ita vo z d[ic]i[?] ma-
neat ob[ligatio] z freq[ue]nt[er] q[uod]tie[?] indic[?]. no[n] ita tu[n]c in vol[untate] g[e]n[er]a[?] h[ab]it[u]s ex
el[ect]io[n]ib[us] z volit[i]o[n]ib[us] bo[n]is freq[ue]nt[er] z in int[er]v[a]llo[?] h[ab]it[us] o[mn]i p[rae]ce[dent]e no[n] p[rae]cede[n]te
r[?] s[ecundu]m q[uod] illatu[m]

2o[?] si vo[lunt]as mo[vetur?] male ag[er]e[?] / vere ita existe[n]te / tu[n]c no[n] move[tur] abu[n]t[ur]
n[on] ab a[?] z q[uod] tu[n]c move[t] a[ctu]s no[n] t[ame]n[?] ma[?] r[?] mole[?] p[ro]pr[ie] a
se ip[s]a q[uod] ȝ f[?] z in p[ote]ste[?] ut v[?] r[?] 2o[?] ex q[?] se[?] ȝ q[uod] h[?] s[un]t f[?] z i
pole[?] p[?] q[?] actum ȝ p[ri]us pa[?] te[?] se[?] a[?] / go si vo[lunt]as mo[vetur]
se ip[s]a[m] ad finem a[?] z q[uod] ff[?] ȝ s[?] p[ri]us r[?] ff[?] moveret se ip[s]a[m] q[uod] v[?]
ee[?] in g[e]n[er]e[?] Ite[m] f[?] isti[us] p[?] r[?] p[ro]b[?] d[?] q[uod] oe[?] q[uod] mo[?] mo[?] ab a[?]
Ite[m] si vo[lunt]as mo[vetur] se ip[s]a[m] / tu[n]c idem e[ss]et s[im]i[liter][?] mot[us] r[?] d[?] e[ss]et
s[im]i[liter] in indi[?] q[uod] no[n] ȝ y[?]male z[?] Ite[m] ca[?] eff[?] no[n] co[n]cidu[n]t tu[n]
in ȝ mon[?] ut tale r[?] ad ta[?] eff[?] z mot[?] ut tale ad ta[?]
n[?] r[?] no[n] s[un]t ide[m]

3to ... malitia de[?] q[uod] co[n]tra[?] error[?] vol[untas] / go vol[untas] existe[n]te mala se[m]p[er]
n[?] no[n] e[ss]et p[?] z p[ro]b[ati]o no[n] ita z q[uod] ȝ e[ss]e[t] ita ex q[?] / r[?] ȝ ita z no[n]
ita q[uod] i[m]plicat r[?]

6to o[?] tot[?] mali d[e]fect[us] ab ig[nora]n[tia] q[uod] ȝ error[?] vol[untas] / go oe[?] malum
vol[untas] o[?] p[?] ex error[?] z p[ro]b[ati]o no[n] stat vol[untas] ... p[?]
/ vere existe[n]te ita a[?] p[?] p[hilo]s[ophu]m 3o eth[icorum] d[icitu]r Ig[no]rat q[ui]dem o[mn]is malus
q[uod] o[?] ... fugi[?] z p[er] tale pecc[at]um / in iusti ... mali fi[u]nt r[?]
Ite[m] 1mo eth[icorum] p[?] d[icitu]r q[uod] instrum[en]t[is] ... s[ecundu]m p[hilo]s[ophu]m p[?]
... q[uod] si ... in ... ad ȝ ... se[?] ... / si ass[?]
facultat[is] op[er]andi r[?] stare ... vol[untas] in ... vo[lunt]as ...
... p[?] se[?] r[?] vere existe[n]te ita vo[lunt]as no[n] ȝ p[?] r[?]
Ite[m] appetitu[s] boni no[n] exi[stit] / ac si s[?] boni p[?] pecc[at]um vol[untas] / r[?] pecc[at]um vol[untas]
p[?] ab error[?] vol[untas] eo q[uod] appetitu[s] boni no[n] exi[stit] z[?] ȝ error[?] ...
z p[ro]b[ati]o vol[untas] p[?] / ... ȝ ... ob[ligatio] q[uod] ȝ ... q[?]

1o vo[lunt]as no[n] p[otes]t ag[er]e q[uod] t[?] indi[?] vol[untas] in ... z p[?] go q[uod] p[?]

ar patet quod sit tunc voluntas non esset appetitus volitivus quidam eo quod dicitur appetitus intellectivus quia est actus facere quod placet naturam suam et dicitur quod nobis esse quando
Item si voluntas esset vera scientia quod vicium potest generari magis sive in potentia sive in habitu potentie quidam est sed vere sunt generare in potentia sed viciata sunt generare in impotentia seu in habitu ordinato potentie a simili quia est ex quo vide exinde ita stat voluntas et per usum voluntas quod in dicitur maneat vita quia et dicitur et frequenter generat inclinatio vita et quod voluntas potest dici maneat prava et dicitur frequentes operacionibus pravis Similiter primo tunc ex oppositis vitiis frequenter generatur vicium in voluntate et est in idem ex inclinatio vite generatur frequenter habitus prave et non habitus et ordinatus scientia quod illatum quod vicium in tali tamen generatur sive in potentia vel habitu ordinato potentie quod fuit probandum.

Questio 20 Utrum corporis castitas non solum efficiatur secundum animus

Utrum actus exterior moralis addat ad bonitatem vel maliciam super actum interiorem quod non actus exterior moralis totam bonitatem vel maliciam suam habet causatam et bonitatem vel malicia actus interioris eo quod bonitas vel malicia actus interioris et ea bonitas vel malicia actus exterioris Sed actus exterior moralis vel bonitatem vel maliciam addit super interiorem Et questio sive quia est actus bonitas effectus producti a potentia addit sive ad bonitatem sive ipsum dicitur excelsius et melius sive sive in optimo quod est impossibile

Item actus exterior moralis per corpus vel angelum habitum vel virtutes addit bonitatem vel maliciam et probatur questio vera ab est philosophus 2o ethicorum Item ex actibus exterioribus moralibus frequentatis efficitur esse habilior et promptior ad operandum moraliter bene vel male ab intus. Et questio vera ab patet 2o ethicorum et primo methaphisice quod per hoc experti et operantur non expertis

Contra primo quod questio est vera secunda quod non est

[margin: ?] Contra primo est potest dici idem non addit super se ipsum ut notum est sed potentie et eadem bonitas vel malicia utriusque actus exterioris et interioris igitur actus exterioris bonitas vel malicia non addit super bonitatem vel maliciam interioris et patet questio 3a ab prima parte quod est unum indiuidium volitionis vel acceptio indiuidium vite volitionis per bonitatem et ad bonum quod utrique actus interioris et voluntatis et exterioris imperatum est moraliter bonus sive indiuidium volitionis non unum vel acceptio indiuidium volitionis non vera per voluntatem et ad malum quo utrique actus est moraliter malus vel potentie eadem bonitate sive unitate indiuidium volitionis utrique actus est bonus eadem

malitia virtutis et malus prius patet et eadem bonitas vel malitia vir-
tutis secundum quam non arguitur quod potentia vero inditio voluntatis et acceptatione eius per volun-
tatem probat bonitas actus interioris et exterioris actus eo quod primo potentia vir-
tutis actus est bonus et remoto primo remota bonitas virtutis eo quod primo remoto
remanet est bonus. Similiter potentia acceptatione inditium non vero voluntatis per voluntatem potest
malitia virtutis et ea remota remota malitia virtutis eo quod ea stante
virtus actus est malus et ipsa remota virtus est malus secundum aliquos. Sed forte
dico quod bonitas actus ~~est malus~~ moralis non est vera id vel acceptatione ipsius per
voluntatem et eo quod malitia actus non est obiectus voluntatis vel acceptatione eadem per
voluntatem. Sed quod ipsa opponitur contrarium interior contrarium exterior communis vere voluntatis
secundum prima bonitas actus secundum opponitur contrarium interior secundum dispositio vere voluntatis secundum prima malitia
dicitur ideo si bonitas actus opponitur interioris et ipsam oppositum et bonitas actus exterioris similiter et
ipsam oppositum et tamen sunt opposita dicte. Et potest dici contrarium et sicut patet te-
nens quam virtus vero contrarium eo quod virtus dicitur per actus secundum aliquos virtus
generatur per actus interiores bonos et aliquos per exteriores bonos secundum arguitur quod
si tamen non esset homo potest esse virtus in habere actum quia quod pau-
per non potest virtutem in habere quam generatur ex actibus dandi exterioribus
compositis vere voluntatis actibus eo quod interiores actus exteriores non sunt eo
quod non habet dare ad extra ad similiter tempore pacis non potest fortitudinem quam generatur
ex actibus bellandi exterioribus compositis vere voluntatis actibus eo quod interiores
actus non possunt ponitur eo quod non occurrit obiectum aliquod tamen quod exercet. Similiter
sed secundum aliquos sequitur quod tamen pauperes male stare eo quod ipsis precluse
esset via acquirendi virtutes. Secundo virtus non esset bonum per se sed alicuius consequentia
Et tamen pauperes non possunt sic ita feliciter sed dimittere quod et ma-
gis tamen non viderentur vovere paupertatem eo quod impedit ad acquirendum felicitatem.
Secundo de religiosis errarem quod non est dicendum. Et sic dicitur quod quod potentiam sic habet
quod tamen vellet dare.

Contra ideo si dicit secundo quod virtus moralis in pauperibus generatur ex operibus conditionis
et quod in divitibus generatur ex operibus quae habet non conditionem. Secundo opposita
dicitur ex quibus generatur virtus et opposita pauperem ex quibus consilibus generatur virtus
esse diversum speciem. Secundo liberalitas pauperis et liberalitas divitis differunt specie quoniam
et tamen sunt circa idem obiectum intentione.

Item si ex actibus conditionatis potest generari habitus moralis sequitur quod tales actus
conditionati sunt moraliter boni vel moraliter mali necessarium vel demeritorium

eo quod ponitur exterius grauamen talis habitus facultas quantum primo quia volo quod presbiter
vellet occidere inimicum suum vel quod vellet fornicari si esset licitum et non condi-
cionatus non tamen talis non peccat quia respondet inimicum occidere preter preceptum et
eo quia non est licitum 2o condicionatum sicut de fornicacione quia tunc respondet fornicari eo quod
sit contra dominum primo sic vero non peccat 2o sicut relisis per condicionem velle absque
peccato habere ipsam uxorem si esset licitum et non contra deum condicionem eo quod sic vo-
lunt actus qui licet quod non est licitum est

Secundo aliquis condicionaliter volitus est fundata super actu bono vel indifferenti, aliquando super
prohibito primo est bono ut primo quando pauperibus vellet libenter dare vel aliis
indigentibus si haberet, secundo quando super prohibito mala, ut si presbiter vellet
fornicari, si esset licitum et fundata est condicio super fornicacione quando in se
et simpliciter est prohibita et si fiat mora in hoc peccat maxime si in [illegible]
per hodie volitum condicionalem

2o

2o si quomodo esset verum scilicet quod voluntas tamen actus exterioris esset melior vel peior
moraliter quam voluntas sine tali actu exteriore quantum quia actus exterior in-
bonitatem vel maliciam addere, vel bonitatem vel maliciam interiorem et primo
ex eo quia bonum quanto multiplicius tanto melius sed bonitas actus exterioris et bo-
nitas interioris reddunt maius bonum sicut de quanto ad malum et multiplicius
de tanto peius sed malicia actus exterioris tamen malicia interioris actus
reddunt maius malum sed contra bona, secundum facultatem quantum primo quia voluntas sine
actu exteriori est eque bona vel mala moraliter tamen voluntate simpliciter tamen actu exteriori et
vero non est melior vel peior actus actus presbiter quia voluntas perfecta seu consumata sine
actu exteriori est eque bona tamen voluntate consumata simpliciter tamen actu exteriori presbiter quia
utrumque est eque perfecta seu quia ad utrumque sed opus, si facultas operandi ad-
esset est quantum ex quo nobis deus non dicit perfecta eque propter inopiam si assit
facultas operandi et ponitur imperfecta, eque non propter inopiam et si assit
facultas et 2o quia vera 1a voluntatem, non plus tenetur inopia quam ad si fa-
cultas assit est utrumque eque perfecta

3o si actus exteriores fraudatur ad bonitatem vel maliciam, actibus interioribus
tunc verum aliquis modus ex operibus exterioribus talibus intendere habitus virtutum et vicio-
rum in voluntate quantum quia non verum aliquis modus plus quomodo actus exteriores fraudant
et [illegible] quia bonitas actus eque est in actibus exterioribus intendat bonitatem eque est in interio-
ribus, ex quibus generatur virtus in voluntate in mente et per quas et intendit habitus virtutum
in voluntate et ita de operibus malis exterioribus et interioribus sicut est, facultas quantum

pz qz ad^s vni9 po^e no vr. in te^e ad^m vel hitu alti9 po^e eo qd ta-
li po^e hitu gnat^r ex opoibz ppis 19 po^e hitu eni in vo^te no gnat^r
ex opoibz po^e int^ve vel ssi^ve vel motiue / s ex opoibz ppis. qz
oponet gnant hitu ex 2° eth^e go potiu9 r gnant q sut qz q
no sut ig^r.

10 — 9° quz opo extior mala vel malic sradd^t ad^i intioi r 2 quz
2m — opo mo^r b^i vel boit^e sr add^t actui intioi 2 p9^s 9° f^a a^z
qz quz opo extior z mala mo^r pp q^d 2 pm^r 2 n^a opo intioz
tt z mala r tc opo mala vel malic add^t opom intioi qz a^lis
tt opo intioz dct mala a^s pz in 1° tan / qu a^s q^{uaz} vel q^{dozt}
vxori alti9 / denotte cdens sraz si accept pm^r 2 io r opo mala
extioze 2 n^a intior / tu exiguo indiuid^e sit ft^m code^m de
inferre q^{uatete} malio alti9 vel alti vio / c dens pm vix sut
opoz extiorez mala z tu intior v^io z mala 2

10 — 3° si 9° dct vna sc^r sr^r qd meritu vel demeritu a^ds extiore ad ad
det sr meitu vel demeitu a^ds intiore / quz qz q^e ide boitis vel
mali^a ad^s extiore add^t sr boi^tes vel mali^a a^ds intiore / eadez
ide meitu vni9 vel demerit add^t sr meitu vel demeitum
alti9 f^tas quit p^r qz tuc actu extioi tu intior corrundet
mai9 pmii vel a^ce pe^e q^e adi intiori tm qd vr ee f^m qz tuc
qut omis legslatorib erraret in approniado vel in puniendo eo qd
p ad extiori no dat mai9 pmin vel supplicii qd p intiore tm
pz qz p extiori tm dat pmii vel supplim 2 n^m p intior eo qd
de 1° vel eis qstat r^r.

10 — 6° capia^r b^i vel mala vo^{lis} vo^e tc sd hoc sine extior qz forte
facultas opandi no ad est / 2 a9 tc s^d cuas ad implat actu ex
tioze 1° stante a^ds extior tc q^o cuas fiet vel boi^{tle} vel malic addz
illi actui intioi hoc a vo^te elicito r q^o f^a ans pz qz cuas noct
a^ds intior a vo^te elicit9 hoc go act9 extior impat9 a vo^te q
cuas et / no augebit eu vo^tz vel maliciaz / tu tc no st eo qd ia
tusset r^r /

1° n9 act9 extior z mor^l z go 9° ppt^r f^m a^s p^r qz n9 tt z bonus
mal9 z mo^r r tt z mor^l / quz / qz ois a^ds mor^lis / vel z bonus d^r
vel mal9 a tu^r / qz ex q^{oenz} actibz bonis vel malis fiat^r gnat
vir9 vel viciu ex 2° eth^e p no vel actibz extioibz gnat^r vir9

vel vitium / ut iusticia et bonus vel malus / secundum quod formatur ex electionibus voluntatis conformibus vel voluntati difformibus generatur virtus vel vitium / utrumque generatur formaliter ex electionibus voluntati conformibus / ex difformibus / quia actus et habitus electivus est ista virtus generatur ex electionibus voluntati difformibus / constat autem / quod electio et actus interior voluntatis tantum ex 3° ethicorum / ergo generatur formaliter ex actibus interioribus vel vitium etc.

8° 8° actus exterior sortitur / vel bonitatem vel maliciam addit actui interiori plures

ergo 9° non est verum etc.

Vide circa | 9ª conclusio 2e questionis quod dicit omnino s. quod actus exterior vel super additur boni[tatem] et

Responsio 9ª. non est alia et bonitas actus exterioris et actus interioris / et similiter alia et malitia actus exterioris actus interioris / ergo una addita alteri reddit actum maiorem et per consequens bonitas vel malicia actus exterioris addit ad actum interiorem / quoniam quod si una addita alteri reddit actum / reddat ergo bonitas exterior / scilicet bonitatem interiorem / bonitatem vel vt unum iudicio actum tr ius bonitatem ut unum super addet actus exterior actum quia actus interior et exterior differunt secundum speciem et secundum speciem quam actus et bonitas seu malicia actus exterioris et bonitas seu malicia actus interioris differunt et per consequens alia est bonitas actus exterioris et alia interioris et similiter alia et malicia patet consequentia quia non est quod volitas et formaliter actus interioris et posito secundum locum motiva actus exterioris actus patet enim secundum proportionem actus sit probatur quod actus voluntatis et actus exterior et per consequens habent distinctas sententias / secundo generaliter quod vel bonitas et malicia actuum sunt species actus vel sunt accidentia actuum / si primum ergo sicut actus exterior et interior differunt ita et bonitates et malicie / sed actuum differunt et per consequens alia est bonitas etc. / si 2m tunc sunt bonitas et malicia accidentia sunt accidentia eorum et bonitas actus exterioris et bonitas actus interioris non differunt et sunt si sunt eadem bonitas in numero et per consequens utrique actui exteriori inest eadem bonitas in numero quoniam sunt eadem accidentia de malicia actus exterioris et interioris patet quia consequens probatur quod si eadem bonitas inest utrique actui exteriori et interiori tunc sequitur quod idem accidens sit subiective in duobus subiectis vel quod ad denominationem actionis quod non licet / quia utrumque et in genere / quod vel in duobus subiectis denominatum / non actione quod hoc in se continet / quod si eadem bonitas inest utrique actui interiori et exteriori vel quod inest utrique subiective tunc hoc secundum in genere vel interiori tantum inest subiective et exteriori secundum denominationem extrinsecam / tunc sequitur 2m in genere etc.

Confirmatur Confirmatur probatio pro secunda conclusione s. quod non eadem bonitas inest utrique s. actui exteriori et interiori probatur quia vel illa bonitas esset in actu interiori tantum vel in exteriori tantum vel in utroque quod similiter si in interiori tantum / tunc actus exterior non diceretur bonus secundum eam

quia actus prius denominat subiectum mediatum quam expressum ut dictum est contra sufficientes sunt tamen
argumenta dicit. Si in exteriore tamen et interior non est bonus [illegible] ratione non est
eadem bonitas utriusque si 2m tunc idem actus est in diversis subiectis et idem actus
est in diversis actibus et actuum est actus [illegible] actus. Et sic quod bonitas
moralis prius est in actu interiore sed denominative in exteriori quia vel actus
interior et exterior capiuntur absolute vel cum circumstantiis conformibus recte rationi
si primum tunc non sunt boni nec mali ex 3o ethicorum eo quod ad bonitatem seu
maliciam moralem requiruntur circumstantie conformes recte rationi sed quilibet eorum
ut ibi dicitur. Si 2m et cum quilibet eorum possit vestiri vel recipi cum circumstantiis
conformibus recte rationi sed quilibet eorum ex hoc est bonus et per consequens quilibet habebit proprias circumstan-
tias suas propriam bonitatem et per consequens non est eadem bonitas utriusque [illegible]

Item probatur [illegible] idem non est causa sui ipsius sed bonitas actus interioris est
causa bonitatis actus exterioris [illegible] et per consequens non est eadem bonitas utriusque

2o suppositio. Si opus exterius vel bonitatis vel malicie addet super opus interius
tunc lex deberet approbare [illegible] volentes qui prius intendunt defendere rem
publicam [illegible] hoc non faciant vel in executionem non ponant et volentes qui inten-
dunt et ad executionem hoc ponunt et sic quod lex deberet [illegible] punire volentes qui
intendunt solum offendere vel impedire rem publicam et volentes qui hoc intendunt et
ad executionem ponunt [illegible] quod ex quo actus exterior vel bonitatis vel malicie
super addit interiori tunc actus interior sed solo et puniretur ita bonus vel malus
sed ipse simpliciter cum exteriore et per consequens [illegible] tantum premium vel suppli-
cium solo sed ipse cum actu quod deberet [illegible] tantum premium vel supplicium
sed si sumitur cum exteriore [illegible] premium de premiando probatur quia non fortissimi
[illegible] sed agonizantes [illegible] ethicorum et actus exterior cum interiore plus
est approbandus [illegible] probatur quia iustus iudex communiter punit quod per utrumque actum
simul quam per interiorem tamen [illegible] non sunt puniendi [illegible] tamen ad
interiorem simul plus debet puniri igitur

3o actus exterior moralis est peior quam prius actus interior quod si actus exterior
moralis cum interiore est melior quam prius actus interior et per consequens actus exterior
[illegible] quia falsa vox significativa cum intentione fallendi est peior quam
sola intentio fallendi sic actus [illegible] cum mala voluntate est peior quam
sola mala voluntas probatur quia communiter leges puniunt illum qui intendit interficere aliquem
et ipsum interficit quam illum qui prius intendit aliquem interficere [illegible] quod legislatores
[illegible] intentionem sic. Item virgo intendens luxuriari cum hoc luxu-
rians communiter peccat quam virgo solum intendens luxuriari non tamen luxurians

r(espondeo) ad(di)t ext(er)ior tu(n)c i(n)teriore (est) peior al(iter) p(ate)t q(uia) ergo i(n)tendit luxuriari
et tu(n)c h(abe)t luxurians no(n) p(otes)t recup(er)are virg(ini)tatem amissam / ergo ergo so(lu)m mete
terr(e)re ... p(otes)t recup(er)are virg(ini)tatem eo q(uod) talib(us) virg(in)itas amissa (con)tinue
ivet q(uod) p(ro)pt(er)ea p(otes)t ita(m) acq(ui)rere ex op(er)ib(us) r(espondeo)

Ite(m) q(uod) ad(di)t ext(er)ior tu(n)c i(n)teriori s(un)t peior (et) p(ate)t q(uia) plec(titu)r grad(us) (con)t(r)a
q(uod) p(ri)us ad(di)t i(n)terior r(espondeo)

(Con)t(r)a s(un)t obmissio v(ir)tutis act(us) boni ext(er)ior(is) (et) i(n)terior(is) (est) peior q(uam)
obmissio i(n)terior(is) tu(n)c r(espondeo) (et) p(er)ito v(ir)tutis (est) me(li)or

4(to) Q(uarto) ad(di)t ext(er)ior q(uonia)m (est) peior q(uam) i(n)terior r(espondeo) s(u)p(er) addit ad malic(iam) ult(ra)
i(n)teriore(m) et p(ro)b(atur) et(iam) ad(di)t ext(er)ior bo(nus) s(upe)r addit ad boni(ta)t(em) (con)t(r)a r(espondeo) 9o f(aci)a(m) ar(gumentum)
q(uod) ad(di)t ext(er)ior q(uonia)m p(u)ni(tu)r (et) i(n)terior no(n) pu(n)i(tu)r n(on) q(ui) ad vulnerat
ali(que)m q(uonia)m letalit(er) no(n) i(n)tendens h(abe)t tu(n)c ... p(ro)p(te)r ad(dicione)m exterior(is) no(n)
p(ro)p(ter) i(n)te(ri)or(em) ipse eff(ectu)s irreg(u)l(ar)is r(espondeo) s(un)t et(iam) penitenc(ie) (con)t(r)a ... p(ro)p(ter) ad(dicione)m
exterior(is) (et) i(n) simili(bu)s ... ita pu(n)i(tu)r ad(di)t ext(er)ior (et) i(n)terior no(n) (con)t(r)a
(con)t(ra) canones r(espondeo)

5(to) Q(uin)to ad(di)t i(n)terior vol(unta)te (est) bo(nus) for(ti)or p(ro)p(ter) ad(dicione)m exterior(is) / r(espondeo) ad(di)t ex-
terior (est) m(a)g(is) bo(nus) q(uonia)m p(hilosophus) ethic(orum) q(uod) me(lius) sumit boni(ta)tem a fine q(uonia)m m(a)g(is)
bo(nus) ip(s)is a(li)r q(uod) ad(di)t iudic(ium) i(n)terior q(uod) s(ecundu)m leges (con)t(r)a iudic(ium) q(uod) vi-
ti(u)m ... (est) q(uod) fi(ne) (est) (et) for(ti)or bo(nus) ab ad(di)t ext(er)iori q(uod) s(un)t recte
iudic(an)do s(ecundu)m leges ... q(uod) fi(ne) (est) r(espondeo) a(li)t(e)r q(uod) t(unc) ad(di)t i(n)terior
ord(inatu)r i(n) exterior(em) eo q(uod) no(n) sat(is) fiez p(otes)t ... p(er) ad(dicione)m iudic(ii) i(n)terio-
ris ... p(er) exteriore(m) ad(dicione)m ... i(n) exercit(i)o po(n)e(re)

Ite(m) volens libe(ralite)r dare i(n)digenti (et) dat pl(ur)ib(us) p(rae)est q(uam) volens libe-
r(alite)r dar(e) (et) (con)t(r)a dant (est) ac me(li)or q(uonia)m q(uod) bo(nu)m (con)sito ... tanto di(vi)nius
(et) melius r(espondeo) ad(di)t ext(er)ior bo(nus) tu(n)c i(n)terior (est) me(li)or (et) p(ro)b(atur) ad(di)t exterior
bo(nus) ad(di)t ad boni(ta)t(em) s(upe)r ad(dicione)m i(n)terior(is)

6(to) S(ex)to si ad(di)t ext(er)ior no(n) addet ad boni(ta)t(em) vel malic(iam) s(upe)r ad(dicione)m i(n)terior(is)
h(abe)t max(ime) e(ss)et ex eo q(uod) act(us) ext(er)ior no(n) e(ss)et bo(nu)m vel mali v(e)l
s(un)t e(ss)ent bo(n)i vel mali no(n) t(ame)n ... (est) ab alijs f(ac)t(is) s(ed) p(ate)t q(uod) s(un)t
tu(n)c n(on) ad(di)t ext(er)ior e(ss)et laudand(us) vel vitupe(ran)d(us) approbandus vel p(u)nie(n)-
d(us) q(uonia)m f(ac)t(is) p(ate)t p(hilosophus) ethic(orum) ... q(uod) fortissi(mi) s(un)t ... no(n) sunt do(n)andi
s(ecundu)m ... r(espondeo) (et) s(un)t ... leg(is)latore(s) (et) leges erra(n)t q(uod) no(n) (est)
... eo q(uod) ip(s)i approbat ad(di)t exteriores ... (et) (et) p(u)niunt eos vel

noti et c. ad 2m si actus exteriores non erunt boni tunc bonitas generatur ex operibus non bonis quod patet in 2o ethicorum eo quod potentie generantur ex operibus consimilibus rationibus quod sunt sic fiat et autem patet quia ad 3m si actus non valet tunc viris intentioni non addet super bonitatem alterius quam dum malitie quae est actus interioris dicitur non sunt boni eo quod tales actus suscepti sic fiant sentiant ut sunt boni vel mali eo quod circumstantie tales conformes sunt rationi recte ad bonitatem actus etc.

Utrum homines breves inveniunt frequenter curte capitibus
prolem homines vero longi capitibus depressi etc.

Utrum potentia volitiva ut talis in homine sit liberior in homine potentia intellectiva ut tali moveret quod non est ordo dignius ut talis et liberius dicendo principaliter sic intellectus generatur ut talis dignior voluntate generatur ut talis ergo intellectus generatur ut talis et liberior dicitur voluntate generatur ut tali ad hoc patet quia dignitas voluntatis est talem non sit ut sit operandi rationi principi et rationi principie dignitate rationi ordinare ex philosophia metaphysice principi autem patet ad intentionem ut talem ex 6o ethicorum et commentatore quod dicit ea ratione qua dicitur et liberior sic subito voluntatis autem ut talis sic sic ut dicitur ad intentionem ut talem et voluntatis ut talis et liberior intellectus ut tali veri ratio ad 2m patet bene quia voluntas ut talis sic sic ad intellectum ut talem sic principes ad 2m tamen principi sic principes sic sic ut dicit et tamen principi ut sunt ut subiectum etc.

In quaestione primo quod voluntas ut talis et liberior intellectus ut talis
2o oppositum quod intellectus ut talis est liberior etc.
3o quod neuter ut talis et liberior alia sic forte
ambo ut tales sunt eque liberi
quoad primum quod dicit quod voluntas et liberior et alia intellectus potentia humana et libera intus opere consistit humana felicitas sic intellectus humana ut talis et humana sic intellectus potentia humana intellectus humana ut talis et potentia libera et proprius ut talis et liberior voluntate ut talis et proprius ergo sic ad hoc patet quia intellectus operatur humanas felicitas et opere libera etc. et potentia in quo et libera quae est nobilior oportet quod nobilior potentia et nobilissima sunt libere operatione debet nobilissima sunt libera patet eo quod potentie dicitur per actus est si non tunc eadem ratione nobilissima habitum non deberet nobilissima potentia quando eo quod habitus denominat potentiam ergo sic etc.

nobilius denominat eam nobiliorem. Maior patet, quia felicitas est operatio libera, quia liberum est
quod est gratia sui ipsius et non alterius gratia est. Sed sic est de felicitate inter operationes humanas,
quia ipsa non est gratia alterius operationis humanae, sed omnes aliae sunt gratia eius. Minor autem
probatur, quia felicitas ~~alterius~~ humana consistit magis in sapientia, quae est habitus
intellectus et non voluntatis. Et si dicatur quod felicitas non solum consistit magis in intellectu
sed et alias voluntate, contra tunc idem actus esset indivisibiliter potentiarum distinctarum, quod est impossibile.
Et ideo dicitur felicitas quae est in voluntate vel est practica vel speculativa; non speculativa, quia
voluntati ut tali non convenit speculari. Et si dicit plures habitus speculativi, quod est
dicit philosophus 6to methaphysicae, et enumerat tres esse philosophiam mathematicam et metaphysicam, eo
quod ille habitus paradisi esset speculativus et non esset alius [illegible]. Si autem dicatur quod
sit practica, quia praxis non convenit voluntati, sed potentiis organicis. Hoc non potest dici.
Et si felicitas prima in ~~totali~~ voluntate esset practica, tunc felicitas intellectus quae est speculativa
esset nobilior eam; consequens intellectus adhuc esset nobilior, quia omnis felicitas speculativa
est nobilior practica.

2o sic: inter potentias humanas intellectus ut talis est gratia sui ipsius et non gratia alterius potentiae,
voluntas autem ut talis est gratia alterius potentiae, igitur intellectus ut talis est liberior. Minor patet ex
prohemio methaphysicae, quia liberum est quod est gratia sui ipsius.

Vel sic formetur argumentum: inter potentias humanas illa potentia est liberior quae minus dependet
ab alia. Sed sic est de intellectu ut talis, igitur est liberior. Maior patet ex prohemio methaphysicae, liberum
dicitur quanto ad minus dependet ab altero dictato liberi, eo quod illud quod minus dependet
ab alio est magis gratia sui. Et propter hoc deus est ens liberrimum, quia a nullo dependet.
Minor patet, quia voluntas dependet ab intellectu et econverso non, probatur quia voluntas non potest exire
in actum suum sine actu intellectus previo, et sic respectu intellectus intellectus autem econverso
potest exire in actum suum sine actu previo voluntatis. Voluntas dependet in actu suo, quia
voluntas non potest aliquid appetere nisi respiciat in actum suum suspendere
[illegible]. Sed hoc pervenit quod actus voluntatis fit in incognitum, contra philosophum 3o ethicorum,
quod de volito incognito [illegible]. Voluntas in agendo suo dirigitur per intellectum, et propter hoc
voluntas in actibus suis ~~quod~~ addiscere ad executionem intellectui subiicit intellectui, et propter hoc si voluntas
habet libertatem habet eam ab intellectu, et propter hoc intellectus ut talis est liberior.
3o nobilior potentia dicitur quae est liberior. Sed intellectus ut talis est huius[illegible]. Maior patet, quia
intellectus ut talis se habet ad voluntatem ut talem sicut consiliarius se habet ad [illegible]
[illegible]. Sed consiliarius ut talis est nobilior quam rex, quia consiliarius ut sic est sapientior
eo quod dirigit eum.
Contra: probatur breviter, intellectus se habet in habitus nobiliores quam voluntas, igitur est nobilior, quia
ex 2o de anima quod potentia dicitur per habitus aliquos quod se habet in habitus intellectuales

Et hec nisi voles et intellectus intellectus sunt nobiliores nobilibus, patet quia voluntas circa nobilius obiectum quam intellectus, eo quod bonum prius ens, sed prius ens est intellectus voles. Voluntas circa res ut sunt in se et ens, quia circa agibile humanum. Et si non, tunc intellectus tunc optimus intellectus nobilius esset nobilior optio intellectu. Quidem quia bonum sic felicitas humana veraciter consistit magis circa intellectus nobilis et non magis intellectus intellectualis. 3. phisicorum 8o ethicorum 10 dicit, quod non consistit in virtute 2a 10m ethicorum 10 dicit quod consistit magis sepe quam intellectus intellectualis etc.

Conclusio 3 probatur breviter. 0. probo cognitiva ut talis et nobilior quam non cognitiva ut talis sed intellectus ut talis et potentia cognitiva etc. 2a.

2o 1a probatur tunc sic quanto dominium super suum actum, 1a et sic 2a prius libere sed intellectus sic 2a prius quanto dominium super suum actum etc. antecedens patet per quoniam 1o 6o ethicorum 9o 18o videlicet quod plus non est dominium super suum actum quia vestis sicut [illegible] est, sed dominium super suum actum non est 2o sed dicit ad propositum quod dominium de ipsius actus intellectus est etc.

7o 1a quod est sic ad intellectum scilicet primus ad dominum 2o distinctio ad ingressum, unius est deliberative quam intellectus et voluntas et hoc etc. antecedens patet quia 6o ethicorum 9o 10o ait conclusio quod appetitus sic est ad 10 scilicet ad dominatorem 2 sed distinctio ad doctorem exceptionis quod principaliter vel dictat melius ut utique vel eligat bonum vel fugiat malum etc.

6o 1a probo quod cognoscit finem 2o non sibi 2 est quod sunt ad finem 2 proportionatur coram ad finem primum et maior liberatas sed intellectus ut est et hoc, voluntas autem ut talis non sit potentia certa etc.

1o probo quod et magis flexibile ad opposita et magis libera intellectus ut talis et hoc etc. antecedens patet quia libertas potentie consistit in flexibilitate potentie per quam potest flecti in utrumque oppositorum etc. quod et magis flexibile in opposita et magis libera sed potentie voles sunt perfectius voluntas quod sunt in opposita ex 9o methaphisice sed intellectus 2a et magis volis quod voluntas ut talis tamen sit volis potentia sed voluntas autem ut talis principaliter etc. intellectus 2a et magis flexibile ad opposita

8o quod intellectus ut est et liberi liberatur opponitur in extrema suorum actuum, sed voluntas ut talis non sed intellectus ut talis et liberior quam non antecedens quod in intellectus ut talis in ad opponendi 2 dicendi et liberior 2 in ad distinguendi potest eius opponere vel non opponere dicere vel non distinguere vel non sed placet sed voluntas non quia et liberatur liberatur opponitur in extremo suorum actuum quod in

extrinsecorum adinvicem quod eliciti i et 2° volenti sit sub ratione sua propria
imputati et 3° mali sub ratione sua propria non omnino et libere sit
sunt oppositionibus quod 3° volenti sit sit imputatum ratio sicut elicitus nisi
voluntarie et 3° mali ... non nobis ... Sed forte dicitur quod secundo volentibus illorum
liberum in moribus suis operationibus sicut intellectus ... et ... simpliciter ... et liberum
in aliquibus suis operationibus sicut et voluntas quod intellectus in moribus suis operationibus
et liberum ... voluntas ut ... non ... non ... quod ... 23° ut suis
patet et ... applicatione in moribus ... quod ... quod
potest et intellectus ut ... de libero liberum ... oppositionibus ad ... applicationes
... ut dispositionem ... potest et ipsum ut ... de libero liberum ... oppositionibus
ad ... applicationem ... non sit per ... alterum ... et potest ... 22^m
... quod ... sit potest ... quod ... de ... et ... intellectus ut
... sicut ... et non ... quod ... ad ... et liberum
liberum oppositionibus ... quod ... et ... non ...
... non ... ex ... quod ...
... quod ... intellectus ... eo quod ...
et ... de ... non ... de eo ... ipsum ... quod ...
... intellectus ... voluntatis ... et ...
... voluntatis ... de ... et ...
... ut ... quod et ...

Item ... videtur ... quod ...
... libertas et ... quod ... libertas et ... ad ...
et ... ad intellectus ut ... ut ... et ...
in ... dicit omnes ... liberi et omnes stulti servi

... voluntas

... 2^a ... dicit quod intellectus ut ... sit liberior voluntate ... ut ...
et ... voluntas ... ut ... ad intellectum ut ... ad ...
voluntas ut ... et nobilior intellectus ... quod ... ut ...
et ... suis ... voluntati ... ad intellectum ...
voluntas ... intellectus ... et ... ad intellectum ... quod ... voluntas ut talis
... intellectus ... quod ... intellectus quod studeat et quod speculetur an hoc
obiectum sit ... quod quod ... quod vult et quod ...
... ut ... ad ...
... et quod ... ut ... in ... philosophia ... in methaphysica ... et ex eo

pom qr st wlt/ mxo id st volo st iubeo st prec voas Et si d qsi o
voas prept intvi ut speculer/ hr z preptu speculacois gr st specu
et finalior z meor qr io preptu/ g no obstan io qr ia specuo sit meor
io prepto/ eq bu id z preptu vol zt heo q voas tl lz prepe intvi
z pqs z liberior ut st Et ia specuo intus ro z bona n mala n
attedat actus vol go no z meor ut st sup mandato vol tn nqa as
ints st bo ul malu/ n attedat as vol Et forte d q prepe
vol no z n velle/ z qstat q velle no z prepe pe qr possm velle
q tu vadas ad eccliam st q n prepiat t/ g tut vole st volete qr
ints studeat zt ints cet lib ad specudu/ ad no specu
qdm ymo si voas effitat wlt q ints speculer or intvi obedire
z specuu z hr z sigm q voas ipe prept intvi Et forte d q qus
st i preptu/ tu ints sb prept/ anq eu voas velt q ints speler
ints hr pfinant zt ia fina ints z pm precpm z volio vol q wlt
q fiat z zm precpm z pm prept deficiat voles ad zm st q ne z ve
lle s ias finar zt ints ad hut lz in hr pm dum z pqs ipe ing vr
ee dus g id Statz io adhut heo q id z preptu q sit negatu
Et ints/ an iaz volioz vol q wlt q ints speculer/ ints pom
indicant z psuasr q voas derz hr velle/ s tlz indim ul tlis per
suasio no z prept Et si ints lz prepe voli/ tut sinsta prepet
voluti q ulteis f prepet ut specularer/ qr ex q lz dui fr voles
tut pt/ su ea in rez specuoz/ i po no vz Et q fina ints no de
ficet voles ad st vod/ pz qr statz to indio ints/ voas pt m om
lz pz libi ue ex piciendi q prest aas voas vol eent nemo boi/ zt
no laudi ut meton ut vitupedi/ ut demeton i

qsr pm arm ro depetr ad optia ex so ethi e qr depetare sitoiz
n vole i voas z frivz ad intvui z pqs libelor d z act in ferior ad
superiorz i ro de ptacia depetr poim sitoizz d

2o ia pd eq ni no ad suo z togi libelor z qu io q z togi magno
av suo s voas ut tlis no pt togi mago ad suo intuit aut pt i
as ppa pe notu z s pza per de vole qr su togr no eet voas
pugt eu q togar ad ad z q id velli s q ints togar qui/ nam

impedit exiu timor in ito in ea pt resiste qui studeat si hoc effitat vo. Et int tagit. pat mini du p d. q qd assumit aqs quib veit traeti go vitas pt toge int ut tles z p9 vo z libior

3º Zo po. subord. si st st q p9tior z psior si int ut tles z vo ut tles st po si subor. z vo z p9tior int z vo ut tles z psior z p9 libior oiz q libtas ad psior pt a. pz q s or. nez nc z psso dempsio ad psim z io psio sit p sio z pz i. idez p psim 8º psiore v d. q p9tio. in na sit psio i b pz dese q int ptet z vo se

4º Qo pd puc pa no pt ee libe s int ut tl z puc pa go ut tles no z liber z q vo z libe ex zº eth go z libior tap. to patiy in psse zoz vo z in libea i 9º s a b q int v atto int di z puc pa s int ut tles z z oiz q int ut tali quet int z z atto c9 ss a tu q int in or. ad n int nols a in int s int z pati ex zº de aia

5to Sto sd se ls ss ad appeti ssitiy ita int ad vo s app ssi z libior ssu go vo z libior q int a pz q sd ss psse ab appeti ssitiuo ita int avo i b q appe ssi obedit roni ut dz in sine p eth zº pti ad libit z po z siiy vtut ss9 aut naz ptitipat libertatem igi

6to 6to libtas port sun in deo z in nob s in deo vo ut tles z libior q int ut tles go z in nob a no bez pz de9 nctio st oe q st s no ntto volt q q volt go de9 z liber q ad vo ut tlez z no q ad int ut tlez

r. 1º 1a po z in hoc lib na int ptatz z redde ho libero a ipm effite sim s h z vo ut tles qd p q nto z vitiu q sut s vo z appe de tiant sim libero ut d p poli int em ut tl no detiat ho ad v z vitiu s vo z z ex pi cottidia de h int tos em s int z sap ex tellete vide in iustos z valde malos nos aut s int sap vide s stes z iustos p boi vo go vo ut tles z dua i reddo ho boy a malu z po libero a sim

8o vo(lunta)s d(omi)na(tu)r s(upe)r int(ellectu)m q(uia) ad to(tu)m i(n)di(ciu)m q(uo)d r(ati)o ... et liberior
co(gnitio)n(e), ut p(ate)t q(uia) s(ecundu)m d(omi)n(u)s ... q(uia) d(omi)na(tu)r s(upe)r eu(m) q(uo)ad iudic(iu)m
de p(ri)n(cipi)is, q(ua)n(do) s(un)t int(ellectu)s ... d(omi)na(tu)r s(upe)r eu(m) q(uo)ad iudic(iu)m
de q(ui)b(us)/ et p(ro)b(atu)r d(omi)na(tu)r s(upe)r eu(m) q(uo)ad to(tu)m iudic(iu)m ... q(uia) mali(ci)a
vo(lunta)t(is) fac(it) ... int(ellectu)m ... p(ri)ncip(iu)m ... 6o ... d(omi)na(tu)r s(upe)r eu(m)
q(uo)ad iudic(iu)m de p(ri)n(cipi)is

... ista libertas int(ellectu)s ut t(ali)s et vo(lunta)t(is) ut tal(is) ... go no(n) s(un)t ... a(l)i(quid) et p(ro)b(atu)r ... no(n) ... a(l)i(quid) p(ate)t 1o ... r(atio)/

1o int(ellectu)s et vo(lunta)s s(un)t po(tenti)e eq(ue) lib(er)e/ go ... no(n) liberior ... p(ate)t ex
... q(uo)d ... in ... p(ri)m(u)m

... ista int(ellectu)s et vo(lunta)s s(un)t po(tenti)e eq(ua)l(ite)r libere p(ate)t	(	q(uo)d ... q(uo)d ... p(ro)ven(i)u(n)t ... liberi(or) alia ... forte ambe ut t(ale)s s(un)t eq(ue) libere

... int(ellectu)s ut t(ali)s ... liberior p(ate)t p(er) ... q(uo)d ... et vo(lunta)s ut t(ali)s ...
liberior p(ate)t p(er) ... q(uo)d ...

1o po(tenti)e q(ue) eq(ua)l(ite)r abs(tr)a(hu)nt ... s(un)t eq(ua)l(ite)r lib(er)e ... int(ellectu)s et vo(lunta)s ut t(ale)s
... no(n) ... p(ate)t q(uia) ambe fundant(ur) in ... in ... ip(s)is
...

2o ex h(oc) ... po(tenti)a ... liba q(uia) ... reflexiva s(upe)r se ip(s)am et s(upe)r ...
... ut t(ali)s po(tenti)a ... reflexiva s(upe)r se ip(s)am et s(upe)r ... r(atio)/

3o ... liber(a) ... lib(er)e s(un)t po(tenti)e libera ... ab ... lib(er)a
... po(tenti)a ... int(ellectu)s q(uam) vo(lunta)s/ s(un)t eq(ue) ... ab ... liba/ ... ab s(un)t
... int(ellectu)s ... libera/

4o po(tenti)e ... s(un)t ... ex q(uo) ... r(atio) lib(er)e/ ... int(ellectu)s ut t(ali)s
no(n) ... po(tenti)a rat(ion)al(is) q(uia) vo(lunta)s r(atio) s(un)t eq(ue) lib(er)e q(uia) eq(ue) rationales/

7o ... s(un)t ... r(atio) ab(stract)a et ... respectiv(e) 1a s(un)t
... lib(er)e ... int(ellectu)s et vo(lunta)s s(un)t ... r(atio) ab(stract)a/ et ... respectiv(e)
... 1o s(un)t ... lib(er)e

Queritur Quare sompnia melancolicorum s(un)t
fixa et veriora sompniis aliorum r(atio)/

... int(ellectu)s ... igne(o) sola ... in ... exce(ss)u ...
... q(uia) ... igne(o) ex ... mor(t)e ... q(uia) ...

ignorancia tollit volunt*arium* r*espectu* et p*e*cc*atu*m q*ui*a q*uod* est de p*e*cc*ato* est vo*luntari*um r*espectu*

c*ontr*a non ignorancia affectata et ignorancia neglecta seu crassa vel supina non excusant act*us* moralis deformitatem s*ed* pocius incusant et aggravant s*ed* ignorancia invincibilis excusat act*us* moralis deformitatem et non s*un*t plures n*isi* a*lie* ign*orancie* q*uam* i*st*e 3*es* r*espectu* Sola ignorancia invincibilis excusat act*us* moralis deformitatem et p*er* c*onsequen*s c*on*cl*usi*o v*er*a

q*uod* p*ro*bat*ur* q*ui*a C*ontr*a p*ri*ma q*uod* c*on*c*lusi*o est v*er*a 2*a* q*uod* non

q*uod* p*ro*bat*ur* q*ui*a a*ctu*s m*ora*lis e*st* ignorancia invincibilis q*uo*d q*uo*d s*up*p*onitu*r f*acer*e a*li*q*ui*d e*st* invincibilis r*espectu* a*li*q*ui*d tu*n*c ignoran*ci*e s*c*i*enci*a o*mn*i*no* e*st* nob*is* po*ssibi*l*is* p*er*v*en*i*re* r*espectu* q*ui*a t*a*lis e*st* invincibilis ignorancia a*d*i*re* q*ui*a si no*n* q*uo*d a*ctu*s ignoran*ci*e s*c*ie*nci*a o*mn*ia non e*st* nob*is* po*ssibi*l*is* tunc s*ed* vel q*uo*d t*a*lis s*c*ie*nci*a o*mn*ia sunt ignor*anci*e e*st* nob*is* impo*ssibi*l*is* s*u*p*er* p*er*v*en*i*re* possi*bi*l*is* e*st* h*ab*e*re* 2*o* tunc int*er* n*ost*ros in*ter* m*od*o s*ed* i*st*e c*on*noti*ci*e s*c*i*e*nti*fi*c*e* a*li*qua p*er* p*er*s*e*ne*re* et*c* 1*o* q*uod* d*icit* p*hilosop*h*us* 3*o* de a*n*i*m*a v*el* d*icitu*r int*er* n*ost*ros e*st* o*mn*ia t*a*lis s*c*i*enci*a e*st* n*ob*is impo*ssibi*l*is* q*ui*a s*un*t dispositi et s*ed* dispositio*ne*m q*uam* n*unc* h*abe*m*us* non possu*mu*s h*ab*e*re* tales s*c*i*enci*as s*ed* amota vel remota t*a*li dispo*siti*o*n*e possi*bi*l*is* e*st* h*ab*e*re* q*ui*a tunc s*ecun*do q*uod* ignorancia neglecta s*eu* crassa vel supina e*st* invincibilis q*ui*a m*od*o disposi*ci*o*n*e*m* s*ed* quam tunc h*ab*em*us* d*e*p*re*s*s*i no*n* possu*mu*s ea*m* vincere 1*o* p*r*ob*atu*r eo q*uod* s*ecundu*m d*icitu*r no*n* s*un*t in nob*is* g*e*n*e*ri*s* i*n* passio*n*ib*us* sedat*e* et 1*o* d*icitu*r q*uo*d o*mn*ia sedando et q*u*iesc*en*do e*st* et p*ru*d*en*cia s*u*b d*icitu*r q*ui*a m*ul*ta t*em*p*er*a*ci*o*n*e tunc m*od*o a*d* s*c*i*enci*e c*o*gi*tacione*m r*espectu* e*st* m*ul*ta dispo*siti*o*n*e sub q*ua* h*abe*o e*st* c*u*m ignorancia*m* negl*ig*i*tu*r tunc poter*it* 1*o* ign*oranci*am p*er*vince*re* et no*n* p*ro*p*terea* q*uod* c*er*t*e* c*on*t*r*a*ri*e passio*n*u*m* impediat v*e*l*ut* cog*nicione*m s*ed* s*ed* p*ro*p*ter* ven*ere*a d*e*l*ec*tab*i*l*ia* i*m*pedi*tu*r ita dum ut non possi*bi*l*is* disti*ngu*e*re* v*er*u*m*

c*on*f*irmatu*r p*ro*p*osit*o q*uod* u*n*a s*un*t ignorancia invincibilis p*ro*b*atu*r q*ui*a q*u*a p*ro*p*ter* c*o*mmissi*o*n*e*m a*ctu*s moralis q*u*i d*icitu*r c*on*t*r*a s*ec*t*u*s seu c*o*mmiss*u*s ex ignorancia t*a*li c*o*g*nitu*s s*ed* ex male fecisse et l*ic*et d*o*lo*re*m et *con*t*ri*t*i*o*ne*m de 1*o* c*o*mmisso r*espectu* fuit invincibilis eo q*uod* p*ost* s*ed* invinc*ibilis* r*espectu* tu*n*c videt*ur* s*ed* fuit invincibilis

c*on*f*irmatu*r ignorancia q*uod* v*er*u*m* non e*st* invincibilis t*u*m a*l*t*er*i m*a*g*is* acute videnti e*st* vincibilis et p*er* c*onsequen*s o*mn*is e*st* vincibilis et si 1*o* t*em*p*or*e no*n* e*st* vincibilis et in r*espectu* t*em*p*or*e v*el* no*n* fuit s*c*i*enci*a et l*ic*et doctri et t*u*m alibi s*ed* fuit docti et a*li*o t*em*p*or*e c*u*m h*abe*o e*st* in m*eli*o*ri* dispo*siti*o*n*e r*espectu* u*n*ius e*st* s*u*p*er* invincibili ignorancia

2*o* q*uod* q*ue*r*itu*r s*ed* s*ecundu*m p*ro*p*ositi*o ignorancia invincibilis excusat p*e*cc*atu*m r*espectu* ignorancia invincibilis excusat p*e*cc*atu*m q*ui*a bona q*ui*a ab ex*ce*ll*e*n*cia* ad e*ius* p*ro*b*a*c*ione*m si q*uo*d f*acer*e r*espectu* et a*liu*s q*uod* e*st* d*icitu*r q*uod* q*uod* s*un*t f*acer*e s*ecundu*m operat*i*o s*c*i*enci*a ex ignorancia invincibili no*n*

excusatur a peccato tote ignorantie quantum ad hoc quod talis opus est voluntarium
si non excusatur a peccato quantum ad actum quod talis operatio sit quia oportet fore vo
luntatem ut volo quod forte tamen devotionis causa Romam seu visitare limina
sanctorum et eundo incidat in latrones seu spoliatores et quod ipsum ducant
ad gentem ignotam alterius religionis et ibi remaneret inter eos per longum
successum temporis et cum fuerit feria sexta et comedat cum eis carnes quia alium cibum
habere non potest si cognosceret quod feriam sextam tali statu non ipse faceret igitur oportet ex
ignorantia invincibili eo quod haec non potest causam removere vel vincere
et tamen ideo secundum oportet fore voluntarium scilicet velle ire Romam igitur sed quod sit quantum
sit bona et bene voluntarium igitur non excusatur a peccato tote ignorantie. Et praeter
ipsum haec ignorantia neglecta seu crassa vel supina vel cum non excu
satur a peccato igitur etc.

Iste autem quantumcumque peccatum ex ignorantia invincibili procedit si tale peccatum non ex
cusatur actum et voco quod autem sine sua culpa incidat maniam quod contingit
inficiat aliquem hominem et committit homicidium ex ignorantia invincibili et
procedit ex effectu virginitatis igitur

Ignorantia autem unus quam philosophus dicit voluntas sed quam autem ignorat hoc quod adulterium
et peccatum aliud quam philosophus dicit peccatum sed tamen autem sit bene quod adulterium
et peccatum sed nescit quod hoc adulterium et peccatum et quod liberorum sit
subsidium huius sed si voluntas seu unus quod et affectata vel neglecta vel
invincibilis sed eo si peccatum sed sit item ut affectata aut neglecta aut
invincibilis

Secundo ignorantia invincibilis non causat actum in voluntarium igitur non excusat a peccato
morte a quod sua et omnino non causat actum voluntarium igitur ut haec ignorantia
tunc actum in voluntarium quod ex omnino sit et omnino quod non et quod si
cognosceret quod quod velim hoc et sola voluntas producit actum voluntarium et non
ut non quod nec habemus unde quod sit in illo igitur

Tertio quod quod et culpabile non excusat a peccato mortali sed ignorantia invincibilis
et ignorantia et culpabilis igitur non excusat actum non tamen culpabile incurrit et quantum
peccatum hoc de ignorantia invincibili quod accidit causam ex culpa sua prima
ut si ex ebrietate vel alio vitio proprio contingit quod incidat in maniam sed tale
per maniam ignorantia sua invincibilis est culpabilis eo quod inducta et
ex culpa sua propria igitur hoc ratio

Quarto oportet fieri per ignorantiam invincibilem et peccatum veniale igitur non excusatur a pec
cato per ignorantiam igitur quod et opus et sua et dicitur ratio communis licet hoc

patet quia ex utique si ille qui tenet opera facta peccatum nisi quam et malum non
operatur quam et propter hoc confitetur et dolet cum penitudine se fecisse item peccat sed ex
cusatur forte a peccato ut vult textus 3° ethicorum quia dicitur in regimine dependet
propter ignorantiam invincibilem item

7° 7° si ignorantia invincibilis excusat peccatum vel ergo excusat peccatum actus
sui extra vel excusat peccatum aliorum actus interius inportuniter ad primum ad unum sit
sive ex illa ignorantia invincibili 2^m non potest dici quia ista potest dari vel seu assi
gnari quod peccatum alterius actus excuset magis quam peccatum actus ejus sic ex ignorantia in
vincibili vel alterius extra si sunt quod 2^m peccatum sit sed 1^m adhuc ex ignorantia
invincibili sive ergo ignorantia ista non excusat aliquod peccatum ejus actus ab his
quod hic actus ab omni peccato et nimis eo quod excusatur per quod et non peccatum sit

6° sit vi^m puls 6° quod excludit iuxta ignorantia affectata et ignorantia neglecta excusat et peccatum
minus ergo non post ignorantia invincibili [illegible] non [illegible] quia [illegible] ignorantia affectata
et quod et minus bonum et laudandum actu quia ignorantia affectata debet quod malum sit
factum seu perpetratur et de peccato et tristitiis magis ... ignorantia fortis et fortior
voluntas et minus bonum et laudanda ut si aliquis vult facere malum ne faciat unum
laudabile et item ignorantia peccato excusat peccatum non tollit quam mea et peccatum
eo quod tollit occasionem peccandi quia et facere malum sed [illegible] ignorantia debet et minus
bonum et laudanda potest quam affecto ignorantie minus bonum ut [illegible] et magis bonum sit
quia forte animo facere non possumus ut sunt duo bona magis bonum ut [illegible]
et magis bonum ... ut [illegible] et post quod illa non possum sed facere stare [illegible]
licite possumus appetere ignorantiam [illegible] ut addistat magis bonum item [illegible]
ignorantia affectata et minus bona et laudanda item sed quod ignorantia neglecta [illegible]
seu crassa et excusat peccatum potest quia actus fuit ex ista ignorantia et [illegible]
sed excusatur a peccato sed non [illegible] alterius in [illegible] ignorantie item [illegible] quia propter hoc
actus fuit ex ignorantia invincibili excusatur a peccato actu quia stante ignorantia
crassa vel supina in [illegible] [illegible] hominem ex ista ignorantia [illegible]
in ebriete [illegible] sit [illegible] actus [illegible] et voluntarius eo [illegible] quod sit [illegible] fuit
sed ebrius peccatum et [illegible] non sed [illegible] non et voluntarius [illegible] quia [illegible] homo [illegible]
est voluntarius eo [illegible] quod homo inebriaret sed [illegible] sed [illegible] quia [illegible]
est ex eo quia [illegible] homo volens [illegible] vult et [illegible] sed [illegible] homo inebriando se
[illegible] peccat peccat et [illegible] peccat [illegible] possibilis sed [illegible] quia [illegible]
quia si inebrietas est possibilium [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
item [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]

pua put scias ad eb'tez s' tue 2 igno inyuncl eet vo'ria 2ᵒ si bib' exi li gmitet homicidm no excusa' apter ab' ex qz ds putti te ne pt comede ul bibe nesciens venenm ad ynveti cibo qp wlt g mede ul potm qp wlt bibe 2 ex ht pt maire firnesi 2 ignom in vinci les 2 gut infirnesi homim gm te q state voi'b wlt ab' si volendo ab' wlt et gs fer' uti in qp igno in vinci eet vo'ria

Sz ab' p'ra pe f qp ne psq e fens te ab' sit vo'ns p'r ex tue ho dolet 2 resta' tn penitudie d pexcione ris ab' s' tue no z vo'ns sz potius otrio in vo'ns s'

9fe' si igno ex neglea no excusaz sz inrusarz fer' qp ho ad scie ucm uior ho'm deiz ad hibe sumaz diligecz qz posz quib' extinq' sui dili az possz ad hibe ad ds sciends eo qp quitatiz exhibi are possis exibe sz gua' ejrriz dilia sra infra sui az p ruanz asq nescie' scen igno s' ho te' scier sui dilimz

1ᵒ qp igno in vici no excusz 2 p'r ris ab' sens pignom l pin no in vo'ns s' ns t excusa' apto vie t igno 2 pg' go f g' ex pom ab' in vo'ns excusa' apto ab' ex dis ab' huaz z vo'ns s' ns z in vo'ns ab' ex o ab' huaz ul z in manes s' nysans 2t' elici avo'te s' vo'ns ul tusiens inpatis z avo'te s' itm vo'ns 2 no sur pses ab' huai in vote s' o ab' huaz z vo'ns igitur

8ᵒ si igno affcta et neglecta no excusaz peccm sz incusaz ht maxe eet ex eo qp sciunt pua ul te pecco sz q n'm peccm sit ex igno s' na igno z ta ptti ab' ex de pecm sit ex cogoe pue sua int'ns s' at'nz qp no s'm s' qp na igno sit ta ptti ex de pecm p te avo'te sz vo'ab no f' u incogtn eo qp bo'm ul malm apphu z obm vo' s' de pecm fr ex sua Et si d qp dux z cogo pen sua s' vlis 2 ptix no licet vo'ab no fea' u incogtn sz qp et vinc' tn cu ht stat qp fea' in incogtn d te 2' pti Sz q vo'ab pt q tale incdm 1ns vie 2 pti' dstie s' po' na ul s' pt fea in incogtn sit' ab' ex po qp int'ns dstie indiz qp ht malm no sit sciends tur vo'ab oibz code' huribz se exe pt no ti sciat s' ht tur fea' penitus in incogtn

9fe' na igno z inse pecm ne ta ptti s' ab' ppa pe notn z de igno

spe^ia s^z de ignorantia mor^{tis} p^r quia de peccato est in vol^te s^z n^a ignorantia est in vo^te
s^z in intell^u i^t. Et si ignorantia esset peccatum, tunc quando actio ho^{is} concurrere^t de peccato
tam actio causitiva ignorantie et quamdiu maneret ignorantia in homine, quod tamdiu
peccaret quod est f^m quod n^u p^z de se s^z ab p^r^a quod n^a ignorantia s^t ca^a pecti p^z quia
n^m peccatum fit ex ignorantia ut est s^z pre deduct^m. Et quod n^a ignorantia s^t peccatum
nec ca^a eius p^r quia ignorantia n^l est tu non dicat actum interiorem nec exteriorem
n^o est v^a prima sina^o et p^o 9^b n^c est peccatum n^c ca^a pecti i^t.

9o. 9°. o. ignorantia excusat a tanto de quanto sinat a vo^{no}, sig^o s^z s^tiaz vo^{tm}
esset ut 9^{or} et p^{er} ignorantiam opo sinare^z vo^{no} ut dno tur. de tanto excu-
sa^t ho aptto i^t. o. excusat

10o. 10° n^a est ignorantia affecta^a, eo quod omnes ho^s na sci^e desp^{ut} ex ph^o metaph^e

Ad 9m. Q^o. 9^{ez} o^{tz} q^d d^t quod non sola ignorantia invinci^l excusat
quia forte invinci^l non excusat nec si excusat tunc a^e^z
s^o si ignorantia invinci^l non excusat nec h^c est lo quod n^a tal^s est pos^l et q^d
lo n^c excusat quia t^e ignorantia incusat potius et aggravat peccatum, q^d p^m
pos^l est quod ab virtuosius hunc iam vosum vois sy culpa sua inci-
dat maniam, et t^e manie qui tat hoim^m q^o state i^e sicut hoim^m
que x^t ignorantiam invincibiles i^t ipa est pos^l et in eodem tan tal^s qui tales
hoim^m excusa^t aptto, eo quod t^e non est pinendus s^z leges p^e mort
saltim, in n^a enim policia bn recta t^e decollare^z nec p^e^a alia
morti dei^a piyre^z i^t. Si aut d^z zm quod lo non excusat quia forte
incusat i^d est 9° tex^m 3° ethi^{co} et 9° i^d est la i^{m}plicite est i^n mete
ab s^o 9 deductum est in s^o actto 9° s^z peccatum i^t vide

1o. Iste 9° i^d 2^m n^a est ignorantia invinci^l i^t ipa non excusat nec aggravat

2o. Iste 9° i^d 2^m ignorantia invinci^l du^{od} ex pecti pecto non incurrat^z
tollit vol^m eo quod a^{vs} ex ea commisso non est vol^{ius} al^{io} n^c for^e
n^c u^tnar^r i^t excusat peccatum quia quia de peccato est vol^m i^t.

3o. Iste 9° de 2^m vo^o quod ab virtuoso iam exunt absque culpa sua prima
incidat maniam et in mania committat tales vel fer^e inf^i
iem^o state i^o i^e actus qui s^t esset peccatum si fieret ex scientia excusa^t
in to^o aptto, eo quod i^e n^c est pinendus s^z leges n^c s^m canones
pp tal^z a^{vm} et h^c est sig^m quod peccatum excusa^t i^t s^z p n^l n^l pigioni
iam invinci^{les} quia 9strux^t sy e^9 culpa i^t.

Oz ḡe 1º / q̄ d̄r q̄ ignōr affectata ⁊ neglecta nō excusat s̄ excusat / 9º n̄ / si sit h̄ maxime erit ex eo / q̄ opoc̄s f̄re ex eis / ⁊ cetera / rie vo eo q̄ actus in volūtarius excusat̄ a p̄cto vº n̄ laudād' n̄ vituperād' ex 3º ethi / s̄ 9ⁱ 1ᵉ oponet̄s sūt ad mi' volite vitua̅ / i̅ nō sunt in vo rie ab notu ⁊ eo q̄ h̄ntes ea s̄ s̄ ignorāt̄s voluerat ad nul aq ad q̄ volita s̄q̄nebā̄ 1ᵉ oponet̄s i̅ /

Cᵗᵒ 7ᵗᵒ n̄m culpabile ipse / excusat a culpa / s̄ vtēz 1ᵃ ⁊ culpabil' ipse eo q̄ ignorātia affectata seu neglecta qua ab ignorāt 1ᵘ q̄ne s̄ut de p̄ti salut' ⁊ de n̄ute s̄elit' h̄nd'e / ac q̄rede ⁊ m̄ltū mala ⁊ culpabilis et dapnosa t̄º ⁊ eo q̄ tāe e' ab effect̄ m̄ss i̅ /

9ᵒʳ opoc̄s f̄re ex ignōr affectata seu neglecta q̄nt̄ p̄nn̄ s̄ leges ut notu ⁊ i̅ sūt n̄ro' male ⁊ deformes ⁊ p9ᵗ caus desof'tas nō excusat̄ vōe 1ᵃ ignoratā i̅ /

6º Iste n̄ ⁊ ignōr affectata ⁊ deducta ut p̄ns in ar̄º vlt̄ 9º 9º p̄ i̅ /

Quare vinum limphatum mag' inebriat q̄

ablen / Oneo 2ᵈ vinum purum seu non limphatum cum

Vt' celum agens in 1ᵃ inferiora agat et' in votes h̄nar / q̄ non et celum nō agit in 1ᵃ inferiora / ⁊ p9ᵗ n̄ in votes h̄nanas cu s̄t v̄a p̄s mūdi inferiora ⁊ p9ᵗ q̄eo va s̄ª a̅z et oe agens in agendo repati ex p̄º degn̄a' go si celum agit in 1ᵃ inferiora ⁊ patet ab eis q̄dm eo q̄ s̄ erit alterabile ⁊ corruptibile 9º p̄hm s̄ celi i̅ /

9ᵐ colligi ex p̄º meth' v d̄r q̄ mūdus 1ᵉ inferior ⁊ 9tign' mūdo laconibus s̄rioibz s̄ celi ut iu tō e' n̄tus gubne / i̅ ⁊ vot' h̄nae q̄ ⁊ p̄s mūdi inferior /

Et / in oᵐ ⁊ phs 8º phi' ūv pº c º 4º s̄ca s̄ine / v d̄t mag' aut fortass n̄ti ⁊ in tot̄e n̄ltas mot' s̄i in a 9tmete / hoc at q̄ss int'ᵐ ⁊ app̄ti mone i̅ q̄eo va

C 9º p̄ª celum agens in 1ᵃ inferiora agit ⁊ in votes h̄nanas mete ⁊ disposi vi / 2ᵃ q̄ celum agens in 1ᵃ inferiora nō agit dūte ⁊ in mete in votes / 3ᵃ q̄ agens in 1ᵃ inferiora agit dūte ⁊ in mete votes h̄nanas / 4ᵃ q̄ agens in 1ᵃ inferiora nō agit in votes h̄nanas ⁊

p̄ 9º 9º p̄ 9º ⁊ 2ᵃ 9º si e dūe 9oc̄s erunt v'e h̄ maxime erit ex eo / q̄

corporale seu corporeum non potest agere in mentem et directe in spirituale eo quod
corporale agit potentia sua sed corporeum non potest agere spirituale quia actio ultra
corpora potest esse sic quendam eo quod spirituale non est ultra formas actionis contra illam
ex illa diversa conditionibus patet quod realiter ignis qui est corporalis et corporeus potest agere in
mentem et directe in animam intervallum ergo corporale est in spirituale eo quod anima intra
est quoddam spirituale et medium [illegible] quod fide tenemus quod anime intra vere et quamque
separate patiantur ab igne directe eo quod fide tenemus quod quamque anime
separate sunt in purgatorio et tales patiuntur ab igne directe et in mentem
igitur ignis agit directe in animam Et forte dicitur quod ignis agit non agit in mentem
nec directe in animam intervallum separatam quia quod potest esse passiones seu contrarietates
corporum in corpore vivente sed sunt calores nimii vel frigora
nimia agere directe et in mentem in animam coniunctam corpori tamen potest esse igneus
ad corporale corruptivum agere in mentem et directe in animam separatam contra sed primum
potest dici et secundum quod sunt passiones ab ipsa per quod anima coniuncta et separata est
spiritualis eo quod est in medio libera et est in extensa igitur si agere corporeum corrup-
tum potest agere in animam coniunctam sed et in ipsam separatam Et ad primum
per quod passiones seu contrarietates corruptive existentes in organis corporis humani
causant dolorem in mentem in anima intellectiva igitur agunt in eam in mentem
et directe ad quod [illegible] huiusmodi passionum corruptivarum corporis potius sed non sic [illegible]
dicitur ipsa patitur in mentem eo quod corpus mentis anima et si dicatur quod in mentem
illa contrarietas agunt in corpus et mentem corporee in animam et mentem igitur agunt
in animam dicitur sicut hic maxime fieret ratio quia ille contrarietates corruptive agere per
contactum in corpus et ultimus mentibus sensibus in animam alio modo non videtur
possibile enim utique dari agens in mentem in animam tamen ille contrarietates agant
in eam mentem sed hic non videtur esse ad quod sensus Et quod ille sensus venientes ad
animam intervallum vitat dicere intra ratione illas contrarietates corruptivas tamen sensus naturales
sive corporeos igitur tamen mentalia intra [illegible] intellectiones vel volitiones seu no-
litiones et non dolorem et propter ille contrarietates corruptive ut sic non tamen dolorem
accipit vel tristitiam in anima intellectiva quam quia sensus intra computantur per eam cognoscere
vitat illam rem et propter tamen in ipsa pro cognitione carnem cognoscendi tamen conquere
dicitur Et si dicatur quod anima intellectiva sensus illas in medio tales contrarietates corruptivas
per modum disgregantis patiuntur et tamen dolorem in ea quam ex hoc quod intermedio
quod ignis est sentit lesionem et sentit disgregationem non patet quia ab ex
igne remote positus patitur tamen sed ab igne exurente mente igitur quoddam quod
quia ab ex igne potest intensive apprehendere ignem sub ratione disgregantis

sed sic in metaphysica iste etc. Item scilicet si vincentes seu inclinantes ad aliquam sunt
debiles et corporales sunt in debiles et in corpore, si fortes et quod intrinsece ad aliquam sunt
debile esset inclinatio et quod aut sic intrinsece ad aliquam patet 3o de anima ubi dicitur quod intus
existens prohibet extraneum. Si 2um tunc item non agerent in animam directe et in mente non
spiritualiter et per consequens non causarent in ea dolorem seu penam quod est contra praedicta et sic
unusquisque deveniret ad agens in mente quia quod agens spirituale non causat nisi
actiones spirituales quod aliquis ageret ultra suam speciem etc. Et si sic essent in
debiles et quod intrinsece in aliquam tunc unum inclinationem esset forte alterius quod
videtur in quibus eo quod inclinatio non posset inesse tempore in predictis seu dictorum etc.
inclinatio esset debile etc. Et sic unum inclinationem petimus ad

Confirmatur corpora celestia agunt directe demones igitur corporale potest directe in spirituale
antecedens quod leges sive spirituales sicut ita angelica sive angeli homines vexant
supra hoc lunationi nota. Sed hoc non fieret nisi corporibus celestibus subiacerent
quo ad actiones suas igitur. Confirmatur aliqui magici observant certas constellationes
ad invocandos spiritus leges cum demones demones. Sed non invocarent per
corpora celestia nisi actionibus eorum subiacerent igitur.

2o sed sicut se habet mobile ad mobile sic se habet motor ad motorem. Sed mobile
celeste in mente movetur habet et directe actiones in corpus humanum, ergo motor celestis
agit in animam humanam que est motor corporis humani. Consequentia 2um physicorum motoria
non potest movere ad aliquam formam nisi mediante motu celi ergo celum directe et
in mente agit in suam animam intellectivam et per consequens etc. mens potest sic intellectum
et voluntatem igitur.

3o celum habet taliter sic aliquos voluntates humanas igitur agit in eas directe, quod aliquas
non haberet eos aliquos voluntate tunc antecedens quod per motum astrorum astrologi predicunt
multos eventus futuros sicut eventus bellorum et alia que ad aliquos humanos
pertinent. Sed hoc non esset nisi celum per motum suum haberet taliter sic aliquos voluntates
humanas igitur. Nona Sed antiqua Nona lectio

Contra quia quod est causa prioris est et causa posterioris sed esse alicuius precedit eius agere ergo quod
quicquid est causa ipsius esse est causa ipsius agere. Sed celum est causa anime intellective quam eius ad
eius esse quod habet intellectus 2o physicorum et 2o de anima dicitur quod non ab angelo et hominibus
spiritus trahit ea dicitur quod hoc est intus in fictis hominibus cum leges et ducit
in die per vlogiam deorum quod igitur anima quo ad esse primo suam subiaceat actioni
celi homo generat hominem et sol ipsum celum ergo est causa actionum ipsius anime et propter

actum vol[untatis] etc./

7o 7o celum agit directe in potentias anime sensitivas que sunt inferiores quo et in potentias anime superiores scilicet in intellectum et voluntatem quia cum eadem res sunt et separantur a[nim]a in

separationem scilicet ab patet quod directe agit in potentiam visiva et in audit[iva]m etc.

6o 6o Iste celum agit directe et in intellectum in potentiam anime intellectivam quo et in volitiva

cum v[er]a sit una spiritualis secundum a[nim]am et cum non sit immersa in corpore sed de vi corporis relig[at]a

a[nima] quod si non contingat quo derigere in intellectum et si dicatur quod sit ss/ quia t ss illa

ad intellectum imputat sibi celum natura et potest non dat actum aliorum in intellectu

u secundum ad obiectum intellectum quod continet quidam sed aut dicitur quod sit influentia vel illa

dat species intellectus vel a vim intellectu non corpore non sensum quod hec sunt fantasia

vel 2m quod hec sunt intellectum agens etc./

1o scilicet 2m/ 1o scilicet celum agit simpliciter et mediate in voluntatem humanam tunc dat accipere a[nim]am realem

in potentiam eo quod si agit in voluntatem dat accipere actum realem mediante cum de

agens dat talem actum in passum immo tunc scilicet celum dat accipere a[nim]am

talem in potentia scilicet actus voluntatis in sunt nobis ab extrinseco/ eo quod actus

post non sunt in potestate nostra quia philosophum 3o ethicorum sumus enim domini nostrorum

operum a principio usque ad finem et si non sunt in potestate nostra tunc voluntas humana

non est libera Et sic tunc non essemus laudandi vel vituperandi propter actus nostros

quidam etc. non sunt meritorii vel demeritorii Et forte dicitur quod tales actus in

voluntate producti actus non sunt actus voluntatis quia omnes actus in voluntate vel et volitio

vel nolitio vel complacentia displicentia secundum quod 1o et actus voluntatis similiter duo sunt actus

et secundum ulterius duo sunt actus similiter et actus in voluntate productus actio et

ab 1o et postea et actus voluntatis Et si dicitur quod celum quod non agit directe in voluntatem

humanam et non dat a[nim]am realem in ea quia vel quod sic agit in voluntatem

humanam tamen removens prohibens vel per in minorem virtutem inferiorem secundum quod

et approximata sensitivis quibus in nimia in nimia concupiscentie vel ex superiores intellectum

et voluntatem non vincit cum mouens potest/ non sequitur quod voluntas non potest impediri in actibus

suis per actorem celi patet quod secundum se libere velle et eligere ad perfectionem suam secundum se libere

in naturalibus inclinatio rei ad motum recipientis velle enim et eligere non sunt

nisi quia inclinatio voluntatis ad rem volitam perfectionem dicit et motum in rem

secundum naturam rei potest impediri consimiliter inclinatione finitate propria rei sed possunt impediri

amor recipiente secundum quod non potest impediri cum inclinatio deorsum

manere pura qualitate et ipso existente extra locum suum pt no impedi ne mo
veatur deorsum ergo pt voluntas potentato voli li no pt impedi pe ne mitte
libere in ipsum eius mitte et pura volo sed electo pt tu impedi appetitu oe vo
liti 2 no sm zlo 2m quod vibz aie infioribz in amitto vo ab pt no in
mitti quia ab no eet libera et si in amit vibz aie infioribz patenti
simo gsere in mino vot ergo tunc celum inclinaiz votez in actibz suis
2 itm voab no eet dna suoz opom ergo

8o nm ignobilius agit in nobilius sed voluntas humana est nobilior celo ergo celum
no agit in ipam aor ps 3o de aia quod de agens est prestantius suo passo b2
quod intus humanus intus est nobilior celo go et voab quia quod vo ab est po
sterior ad intum ut patet ipso r atir quod intus est btm cognitiua celum at
non

9o quod patet b2 quod celum agit in 1a inferiora quod sicut hoc max eet pmot
sum sed quod vel go pmotum sum naturalis vel violentus no sm quod dis motus
naturalis est apsis intrinseco eeuli eius actio sed motus celi no est hos quod motus
celi no est a ab intrinseca quia no est prim ex tn celi quod aab eet for
formal et quod no eet a for formalis si aia tunc celum eet al cdm quod
vel voluntale vel intle et quia quod omne prm intrinsecum forme actiuum
eius est eius for eo quod no sit pla prr intrinsecum si dno vm
uile seu pam quod est in et vm forle et actiu seu for ex dcto phi r
et 2m pt dici quod celum agat in 1 inferiora prim motu viol quod te
no eet perpetuus eo quod nm violentus est perpm Et forte d quod motus celi ne
eet nalis ne violentus sed pt nas quod tunc no eenalis motus vel qmet
na eet prim quod differt ne quia quod ipm mos celi na no est pm ergo
Et si moue pt nam tunc haret se celu in mot suo sicut igis cdm
quod ignis mo apho sed ex tnco sed celu no ergo

Con. 9a 3a

Con. 9a 3a quod dicit quod celum agit dire et in
directe et pe in voluntatem humanam

Pro sit nm agens corporeum pt age in directe et dire in rem spiritua
lem et inextensam sed celum est agens corporeum et voab est res spiritual et indivisibilis
ergo celum no pt age in directe et dire in eam aor pz quod de agens
corporeum intendit se assimilare passum ex fo de gnatione sed corporale no pt

sibi assimilare passivum spirituale eo quod non est capax seu susceptivum sue actio-
nis corporalis eo quod non est susceptivum taliter ut figuratum ut aliquis forme corporee.
Et quod agens corporeum non potest agere in materiam in rem spiritualem, patet quia
nullum corporeum potest in materia in corporeo et per consequens similiter in divisibili quod est impossibile.
Iste quod maior sit vera patet sic omne agens corporeum agit per contactum ex secundo de generatione
sed corporeum non potest tangere spirituale et illa tangunt se quorum ultima sunt simul
sed ultima agentis corporei et rei incorporee non possunt esse simul eo quod incorporeum
non habet ultima igitur maior vera [illegible]

2° — 2° si celum agat in materiam seu directe in voluntatem humanam tunc [illegible]
[illegible] in voluntate humana et vide [illegible]

3° — 3° celum non agit in materiam seu directe in intellectum humanum ergo nec in voluntatem
humanam. [illegible] spirituale [illegible]
[illegible] si ageret directe in intellectum
humanum [illegible] nec
[illegible] agentis [illegible]
Et si celum ageret directe in intellectum tunc alterare [illegible] ex 3° de
anima [illegible] celum agit alterative [illegible] agit [illegible]
[illegible] intellectus non agit in intellectum [illegible] directe ergo nec celum
[illegible] per locum a [illegible]
non [illegible] de remotiori [illegible]

4° — 4° [illegible] libero sed si celum ageret directe in voluntatem humanam
tunc voluntas humana [illegible] non libera [illegible]
2° phisicorum 3° ethicorum [illegible] liberum arbitrium non esset liberum [illegible]
eo quod idem est liberum arbitrium et voluntas humana [illegible] non deesse sed maior patet
quia in [illegible] non est pati sed [illegible] pati [illegible]
[illegible] agentis directe [illegible] attingat

Quinto — Quinto ex [illegible] naturalibus nec laudari nec vituperari sed si celum ageret directe
in voluntatem humanam tunc actus voluntatis [illegible] naturales [illegible]
nec [illegible] nec vitium et per consequens nec laus nec vituperium [illegible] actibus
voluntatis non [illegible] ut patet [illegible] legislatores in [illegible] po-
liticis [illegible] actibus ex [illegible] et [illegible] pena
et non [illegible] actum [illegible] et in [illegible]
pena

6º sic tunc vo(lun)tas h(uma)na sp(eci)e in in(teri)ore (et) (con)t(ra)rie q(ui)b(us) q(uod) vide(mus) ip(su)m ... in eodem p(ro)p(osi)to vel sub eadem elect(i)o(n)e p(er)manere, q(uonia)m q(uod) c(or)p(u)s (con)t(ra)rie ag(it) (et) mo(vet) i(n) inf(er)iora i(gitur) (et) (con)t(ra)rie ag(it) in vo(lun)tatem h(umanam).

7º Iste est idem sic tunc c(or)p(u)s celeste c(aus)at (con)v(er)sionem vo(lun)t(atis) h(um)ane q(ui)b(us) f(ortuna)t(i)s p(ro)p(ter) s(itu)m celi ... q(uod) n(on) a(n)i(m)a exeunt c(or)p(u)s a (con)v(er)sione ... ip(su)m p(ro)p(ter) p(ar)ticulare volu(n)t(atem), q(uonia)m ex s(itu) ... gen(er)ac(i)o(n)e ag(it) (con)t(ra) na(tur)a(m) passo etc.

8º Sicut n(on) ignobilius ag(it) in nobilius, s(ed) vo(lun)tas h(uma)na e(st) nobilior c(or)p(or)e. Et vide ar(gumentu)m 8(m) d(e) p(ri)ma (et) 2a p(ar)te q(uestion)is etc.

Iste est s(e)p(tim)us ... q(uod) c(or)p(u)s c(e)l(este) ag(it) in i(n)f(er)iora, s(ed) sic h(abe)t maior(e)m (e)t p(ro)motum ... Et vide ar(gumentu)m 9(m) d(e) 9a p(ar)te (et) 2a ... etc.

Con(clusio) q(uestio)nis (con)c(or)d(at) — C(orpus) (celeste) q(uod) d(icitu)r c(or)p(u)s c(elest)e agendo in i(n)f(er)iora n(on) ag(it) in vol(un)tatem nec directe n(ec) indirecte.

P(ri)mo sic: c(or)p(u)s ag(it) in a(n)i(m)am h(um)anam ... (et) in vo(lun)tatem h(um)ana(m), q(uonia)m tu(n)c sic p(er)so(n)e ... (et) tu(n)c ... n(on) s(un)t min(us) vel mai(us) ... q(uod) vide(mus) ... h(um)a(n)am variari (et) muni(ri) s(ecundu)m disp(osici)o(n)es celi, ... astro(n)o(m)i nati s(u)b d(iv)(er)sis (con)stellac(i)o(n)ib(us) d(iv)(er)sa sap(iu)nt (et) ... (et) cla(r)i ... in v(er)itate ... in a(n)i(m)o (et) ... q(uod) a(n)i(m)o ... p(ro)ven(iun)t ex d(iv)(er)sis influx(ibus) celi eo q(uod) ... influ(u)nt ad ... (et) ... q(uod) h(oc) fiat ex d(iv)(er)sis influx(ibus) celi (et) d(iv)(er)sitate aspectu(u)m celestium.
P(er) Ptholomeu(m) in centilogio p(ro)p(ositi)o(n)e 8 d(icit) q(uod) a(n)i(m)a ... indicat veri(tatem) ... q(uod) h(oc) p(ri)mu(m) e(st) ex aspectu(u)m celestiu(m) d(iv)(er)sitate etc.

2º Sic: ... in i(n)f(er)iorib(us) reg(un)tur a c(or)p(or)e celesti, s(ed) in(tellectu)s h(uman)us ... s(eu) vo(lun)tas ... in i(n)f(er)iorib(us) reg(un)t(ur) a c(or)p(or)e celesti (et) q(uod) ... celest(is) ... celi ... seu vo(lun)tas reg(itu)r ab a(ct)ione celi (et) p(er) (con)s(equens) c(or)p(u)s ag(it) in vo(lun)tatem ... p(ri)mo metha(physice) q(uod) ... metha(physice) d(icit) p(er) q(uod) ... in ... inferiorib(us) gub(er)na(n)t(ur) a c(or)p(or)e celesti s(e)c(un)d(u)m alat(or)ib(us) p(ri)orib(us) (et) q(uod) vo(lun)tas h(uma)na s(eu) in(tellectu)s ... q(uod) ... in i(n)f(er)iorib(us) ...

3º C(or)p(u)s agendo in i(n)f(er)iora alterat (et) t(ra)nsmutat membra (et) orga(n)a ho(min)is ... t(ra)nsmutat (et) alterat ... in medio (et) vo(lun)tas in electione sua ... c(or)p(u)s ag(it) ad ... (et) p(er) indirectu(m) in vo(lun)tatem ... q(uod) o(mn)is d(iv)(er)sitas (et) alt(er)ac(i)o in membris (et) organis ho(min)is, redu(citu)r in c(aus)as celestes ...

Marginal: 6º, 7º, 8º, 1º, 2º, 3º, 2m

tholo^en ipsoe 9 na^st quod ymagines quae sunt nihil 9posit modo/ celi obe^nt ymaginibus vbi lz a^n tusta^s/ velut h^9 sethi sunt sibi virtutibus celestibus z io orga^a ejtunz in ali alteran^r/ sic autum bz celestibus sz bo^r p^r quod organis z membra hois alterato/ tunc vlcs spiritue gut alteran^r so infirmesi z ulr alteratus int^us impedi^r in ma^o sio ita quod no pt plene delibe^ra vo^as impedi^r in eltioe pp mot z tba^as fantasie ita quod obiu^n intigbo^m ul mi^9bo^m in 1as altera^os tor^is/ sed celesto tor^e vencia appz de lta les

ᵽo — 2° appe^rs ssi^vs z intele^ns/ sunt in nobis radita^r gmitti ex 3° de aia sz celum agit directe in app^tu ssi^vum s9cupiscib^les/ z obliq^oo z p in directum agit in app^tu int^vum quia z vo^as gmz quod 9cupisti seu ira stib app^tus sz quid vi inclinadi vo^tes/

9f^z celz 2 pot^9 vlcs aie ssi^vas inflamatur/ pot age pmdirtum in vo^tem quod afor^ri celum pt i^r

9to — Ite 1^a 9° z 9^a. phm maj^te 8 phor^9 tx^x s^o c^o 9° sta finez s^i i^r 9to celum agit in 1^a in fl^oa ul quod agit in aia 1^a in fl^oa ul mag z a^q no si s^u hr quod agit in vo^tem tn st ad deinfloibz si 2^m no vide^r vo ul quod po^m quod a^q in fl^oa sub iaceat attoi celi ing ejtiz a^a 9te si in a^q z a^q no ul quod po^m in aiata/ ul po^m in aiata ul in vtez sit s^u no pt dici ul 2^m si d^z 3^m s^o quod ignobili^9 agit in nobili^9 9^a. phm 3° de aia gm^r quod celum z in aiat^m in lta i flo^n sit aia^a z quod aia^m nobili^9 in aiato eo quod cog^osti^vum z nobili^9 non cog^osti^vo s^r/

ᵽo — 1° j^9 ssp^tu celum no agit in 1ta in fl^oa p^r quod si^t maxe ect pniat z vide in ar^to 9to 9^a 9^oz s^bz 2 2as z

6° s^t s^m — 6° s^t 9° ect va h^t maxe ect ex eo quod to^rle seu cor^en/ no pt age inssnale eo quod to^rle agit p9tartio/ sz to^rle no pt tage ssnale z vide in ar^to s^o 9^a 9^oz s^bz 2 2^az z

Cuncte melancolici int^r alios
pbleu^a Cnco 2^a
9plexionatos mag^e balbuciunt
Cotz na^r lo^do si celum cessaret a mo^tu quo mo^r cessarz omnis actio

z mot9 ni ist^o infiolib3 / q^r q^z na^r lo^do te^m p motu sim 3 ta oim^s
actoms z mot9 int^e infiolib3 g^o tessante celo aino^v suo tessaret
oib^s z^a z po^b q^o va gi^iz q^z tessante ta / tessat effe^s eo^s z^a

3^m Ino^m na^r lo^do tessate mo^v celi no pp h^c tessarz influx9 z illina^o
eo^s f^3 ill manetib3 ad hut poz fieri inlte actoes z mu^oes m^it^e infio=
rib3 i^z qeo f^a

3° p^a3 go^e3 ag^o p^a q^z qeo 3 f^a / i^a q^z 3 vea

3° pa3 goez p^ct / go sup^t f^m / go f^a a^bz q^z sup^t celu^m mom z h^c 3 f^m
a^b p^a p^e noti 3 p2^a p^ez a^t q^z si celu^m mo^z ul go si mo^z q^z abet^o
moneba^z ul si / q^z no abetno moneba^z / p q^dto si d^z f^m 3 nllo
mo^v moneba^z / abetno q^z n^c bodino / n^c hestno z^a ist go no moneba^z
ab etno q^z 3 g^o in^o gi^iz q^z ex vote qut^o s^z o^m aut^o s^3 e^m o^m qutis
q^z moneba^z ab etno / ad i^d p^z / q^z aq^o m^o moneba^z abetno / tulis
moneba^z / sup^t d^e f^te / si d^z 2^m q^ims te^m no moneba^z / ab etno ti
te^m ab etno moneba^z p logita / g^o / te^m no ab etno habu^t ee / tn s
fides int^t ee / i^z n^c ab etno moneba^z gi^iz / q^z mom p sup^t ee / a^b
starz ad mom / z no ee / i^z i^d s^y no pt diri / si d^z 2^m q^z si mo^z q^z
no ab etno moneba^z 3^a tut s^e q^z te^m incep^t mom ul go int^t
mom ins^o o^ti sm / ul in vltio o^ti sm no ee / no s^m q^z alias
d^e^z mot9 instatatane9 z a^ab d^e^z mot9 anc^s n9 a9 fuiss 3° phm
m^b^o q^z ee q^z mo^z moneba^z z mobi^z Si d 2^m q^z int^t p ultio o^ti sm
no ee / si i^d o^b a / tut sit te^m an i^d o^b a moneba^z i^z / te^m p^e o^ti
no int^t mom gi^n no a^bz q^z i^d o^b a 3 pu^m sntu^m t^ib z sinit^s
p^titi t^ib ex q^o phi^z c^ti^v 3° z d phi^z c^ti^v 2° i^z an a o^b sinit t^b
z q^z t^b 3 mo^9 i^z an o^b a sinit mo^9 / f^3 no altis q^i celi i^z an i^d o^b a
te^m moneba^z q^z sinit p^s

a^r Qf^z si te^m mo^z ul q^z mo^z mo^v nali / ul vio^to si f^m i^z p^cet^t a^ia q
3 fo^z / tn fo^z sb^al sit pu^m effin mo9 nalis / ex diff^ee ne z diff^e
mo9 nali porz^o eth^v ul i^z t^o fo^z eet tpa mt^ria ul s q^dta / no

pm qr tn intelligencia sit forma formalis celi / non tamen ab aia cu ee totalis na
sit pro pte q celu orbis celestis eet al et sdm et na 2m qr tunc frustra
orbi appareret intelligencia cu sit assistens soli pter motu plurali / sit motus
orbium pt saluari / si in intelligentis / frustra ponuntur apparate orbibus Si aut
dr q motus celi sit violentus tunc naturaliter loquendo celum quiz cessaret a motu sdm
eo q spectius z quiz qr no spectiue durat aliquod violentum / Et si d. q z
nec naturalis nec violentus sz motus pt nam contra ille motus pcedit a na naturante
q z forma dia formis / igr z naturalis Et sit tunc haberet se celum ad motum diurnum
sicut se habet ignis ad sursum sdm eo q motus ignis sit a principio extrinseco / sz motus
celi non igitur id non pt dici
Contra q 1a ambo dicta / quo ut z q talis motus sit pt nam vel q violentus
q t motus f celi sit ab eius forma formali / passo consentit dr igr z naturalis quiz
dr ab q sit ab intelligentia que z forma celi pr qr z aia celi pz qr
naturalis celum sic eet corpus philum sz methaphysicorum eo q in ipo no z principium
naturale Et r. z de intentione aristotelis z commentatoris dr. enim commentator in de sba
orbis q corpus celeste z in quantum celestem / z in eodem libro ait q corpus
celeste z sim z no transmutabile ab aliquo extrinseco / io no indiget in suo
esse aia sensibili nec ymaginativa / sz tm indigz aia movente Et r
methaphysice dr q bn apparet corpora celestia ee animata z q de virtutibus aie
no hunt / n intellectum z utuntur de speculativa / z ide commentator celi et
6o dr q celum z animatum /

2o

2o naturaliter loquendo si celum cessaret a motu suo cessaret et oibus actio z motus
in istis inferioribus vel naturaliter loquendo si celum cessaret a motu suo / no cessaret
oibus actio z motus in istis inferioribus / si pm hr q 9o / r 9o f / si 2m q ipa
z impossibile q male concessa / qua no apparet qr stat eius ab ee virtute quite
excute r z impossibile qr deus pt quietare celum a motu suo / z conservare
eius actiones agentium inferiorum / vel ipa in actionibus suis / q o sto / q et virtute
z ab pm aut q deus pt hec facere pz qr hec no implicat aliquam contradictionem / z
deus pt celum annichilare z motum eius z ipm pt conservare sn motu tn
vm ierum no sit a ro poe vel saltem pm no sit bi poe q 2m r si
pt pm z 2m q aut deus pt annichilare celum et pz qr oia citra se pt
annichilare dependent enim pt virtute eius conservante oim citra se / q sue

pe^x state / tuc oia redigerit^r in imobili^tu r^2 / Et si d ad p^uu^m acti
/ ua deit^r dnab3 9ditonab3 9cedo / ꝗ bn 1^tis ual^r lo^ze z io si ce^m
cessar3 amo^r suo cessar3 oib acto in i^r infioib3 ꝗ si^t / tuc mo^9
celi no requireret^r mtr^te nali / ad attoes fiendas in i^r infioib3
gnz ex p^ude^r / tc ad attoes fiendas & no requir^r mo^9 celi tn sine
mo^r celi starxt acto & ꝗ ꝗ ad attoes fiendas in i^r infioib3 &
denono / mtr^te 1nali requir^r mo^9 celi / go ad attoes fiendas in i^r
infioib3 & requir^r mo^9 celi ab in flo^i ad sup^9 tn oib acto nona
sit acto z ti^9 hnis vi ne^oib ppom^r r^2 a^tu s. ꝙ ad attoes fiendas
denono requir^r & p^2 ꝗ ad h^c ꝙ fiat acto denono nali mo
requir^r / ꝙ actm appoie^r passino ꝗ t^l appxia^o sit p mot locale
/ z io ad attoes denono fiendas in i^r infioib3 requir^r mo^9 lo^cal
ꝗ no alt / ꝗ mo^9 celi r^2 / a^bz ꝗ ad h^c ꝙ sit acto pu^r nali^oo
requir^r / ꝙ actm z pu^r sit appxia^m passo / ex p^o degnia^x ꝗ no
de agens ag^t p ꝙtuz d^ciaz / ꝗ deitez ppetez / agetn z passo r^2 z
ad h^c ꝙ fiat in futur requir^r ꝙ fiat appxia^o dei^r & r^2 / ite ad al
tera^oz attoum in i^r infioib3 scu vala^oz requir^r mo^9 celi r^2 / ad at
toes fiendas & requir^r mo^9 celi gnz tn / altera^oes tles sit et attoes
in i^r infioib3 / a^bz ꝗ ide manens idez / aptu natu ꝗ face idez
2° degnra^x / r^2 si celu no moue^r / sol z astr^a q ssz eod^oo ꝗ hrent
ad p^s deriatas tre ssz idez ferrez & no eet altera^o. n^c vaia^o
attoum & z sic no esse in eade p^c / altna^o dici z nort^o calor^o z
frigor^o estat^o z veri^o ꝗ r^m z ide ssz / go ad h^c ꝙ fiat hor^o po^tes
altna^o requir^r ꝙ cor^a celestia appxient^r diuss ptib3 tre / z no ssz
eipdez z 1^a ꝗ sma phi 2° degnia^x d^s g^t / ꝙ lato sol sub oblquo
celo ꝗ ca altera^oib s. gna^oib z corrupt^oib z a^cc^o inu^om ꝗ accedit
z abdu^t gnans r^2 / ad nom^te attoib & requir^r mo^9 celi

3° cessante mo^r celi / cessat acto e^9 in i^r infio^r. go z 9sequite ce
ssat acto z mot^9 q^o agentn nalm / gnz ꝗ nali mo / omes
attoes agetn infioz dependz / ex attoe celi / eo ꝙ dependz ex
influxu celi / nar^r em no pnt 9snali si p influxu^m r^2 a^bz
ꝗ si no tuc celu^m no motu agebt. s in i^a infio^r s^bz agete no mot
ꝗ ppa 9dio^o ssi entu^s go nulli alti 9ne^t z p^gt no / no 9ne^t celo r^2

motu

actiue qr de eius actu sm agendo immediate qr inmediate immediate passiua qr confirmatur assumpto ente

6o Ex motu celi est ad supplendam indigentiam tunc omnibus motibus sunt ad supplendam indigentiam sed nunc ita est quod motus celi non est ad supplendam indigentiam celi ideo est ad supplendam inferiorum indigentiam sed ille indigentie non supplentur sine tali motu celi sed ita inferiorum ergo certum per motum suum licet accidit taliter sed illa inferiora et per consequens suus motus eorum inferiorum et attractus corporis ergo cessante motu celi cessarent omnes actiones et motus in istis inferioribus ergo

7o 7o sicut in unoquoque genere est causa omnium aliorum ex 2o metaphisice sed motus celi est primus motuum ex 8o phisicorum ergo motus celi est causa aliorum motuum sed cessante causa cessat effectus ad minus quo ad fieri sed ergo cessante motu celi non potest fieri aliquis motus in istis inferioribus ergo quod fuit

Ex ad impossibile sequitur quoddam ex regula logicali cessare motum celi est impossibile ergo ad cessare motum celi sequitur quodlibet ad et per consequens sequitur cessare omnes actiones et motus in istis inferioribus ergo quod fuit ab probatur probatur quod si nunc est generationes et corruptiones in istis inferioribus et nunc est ex parte motus celestis ex 2o celi et 2o de generatione sed nunc est generationes et corruptiones sed ex parte motus celi et per consequens nunc est ex parte motum et per consequens impossibile est cessare ancedens suo ergo

1o 1o magis licet quod sunt sub ordine cessante priori cessat omnia posteriora sed mouentes celum et agentia inferiora sunt sub ordine quo cessantibus motoribus mouentibus celum cessabunt omnia agentia inferiora mouere et per consequens cessante motu celi cessarent omnes motus in istis inferioribus ergo quod fuit

8o 8o si quod esset una maxima esset ex eo quod cessante motu celi adhuc durarent generationes et corruptiones in istis inferioribus probatur quod sunt vel quod durarent in perpetuum vel tandem cessarent si 2m habetur intentum quod habetur quod sed si sunt quod cessante motu celi actiones inferiorum per tempus durarent ad certum tempus et tandem cessabunt ergo non perpetue arguitur quod quietato celo posito quod sol sit sub nobis et placente frigidi durante excessu caliditatis 1o tunc sol omnia sunt eo existencia calefierent ad finem et placente frigidi excessu omnia existencia sub eis frigefierent ad finem id est durant calefactiones et frigefactiones cessabunt tunc non sunt perpetue eo quod nunc alteratio est perpetua 8 phisicorum et pro argumentum est de calefactione

& infectione sicut argueretur contra de aliis alterationibus & motibus rerum inferiorum effectiuis quia et [illegible] & cessatis & per consequens cessante celo non durarent motus inter inferioribus propterea sicut prius non sunt dicti & per consequens cessante celo tandem cessarent motus & actiones inter inferioribus etc.

Contra conclusionem 2am etiam — Contra 2am conclusionem quae dicit quod necessario cessante motu celi cessat omnis actio

quod id potest contra quia sicut prius [illegible] [illegible] quia [illegible] quia [illegible] tempore motum & videtur [illegible] [illegible] 2us contra conclusionem [illegible] conclusionem.

2o corpus [illegible] manet in motu seu [illegible] sicut hec actus [illegible] ergo 2 corpus [illegible] minor [illegible] tempore non motu seu [illegible] sicut hec actus [illegible] inter inferioribus & per consequens tempore non motu adhuc [illegible] inferioribus [illegible] tempore non motu adhuc fiet actio inter inferioribus tamen quia [illegible] conclusionem [illegible] [illegible] corpus [illegible] non sit [illegible] quia [illegible] corpus [illegible] ad [illegible] ad [illegible] quod manet [illegible] minor [illegible] ad se [illegible] & [illegible] manet in eodem loco [illegible] [illegible] sicut [illegible] Et [illegible] quia [illegible] [illegible] motum celi [illegible] celi [illegible] quia [illegible] non possit [illegible] [illegible] cessante motu celi [illegible]

3o cessante motu celi non cessaret actio voluntatis humane ergo conclusio falsa quia cessante celo adhuc voluntas humana posset esse in actibus [illegible] in volitionibus & nolitionibus [illegible] quia actiones [illegible] actus voluntatis non dependent a motu celi [illegible] quia [illegible] per motum [illegible] non [illegible] volitionibus & nolitionibus [illegible] quia a [illegible] ad [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] non esset libera [illegible] quia [illegible] [illegible] & liberis [illegible] quia tempore [illegible] [illegible] et voluntas [illegible] [illegible] fient Et sicut actus voluntatis [illegible] volitio et nolitio [illegible] [illegible] fient [illegible] non essent digni laude vel vituperio & per consequens non [illegible] vel de [illegible] quia [illegible] [illegible] fiunt non deberet laus vel vituperium tamen [illegible] deberetur [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] et bestie in actibus suis non sunt laudandi vel vituperandi ex [illegible] [illegible] quia [illegible] quia [illegible] actus [illegible] [illegible] fient [illegible] quia fient

actio mote motus sed quia sunt actio nec motus sunt etc./
Consequenter concedatur tertio, non cessante actione agentium corporalium in istis inferioribus etc.,
non cessaret motus celi et per consequens conclusio falsa / quia actiones agentium corporalium non de-
pendent a motu celi etc. / concedatur tertio adhuc etiam agentia sicut agentia / aliud
ad faciendum illud quod agens et movens sed in istis inferioribus sicut in agente generatione et
tamen et frigiditate et huiusmodi / et ideo non est necesse ad faciendum ea quod sunt corporalia
in istis inferioribus taliter attribuere motum celi etc./

4to

Quarto motus celi non est ipsa ratio / propter quod agendi in ista inferiora / et non cessante
motu celi adhuc staret terminus agendi in ista inferiora et per consequens non si tamen
cessaret a motu suo cessaret conclusio etc. antecedens quia ideo quod est principium agendi
sicut potest in ipso agente aliquam formam habentem esse permanens in eo / sed motus
celi non est talis potest in ipso tertio / nam si poneret huiusmodi formam in eo / vel
esset forma substantialis vel accidentalis / si primum tunc motus celi esset generatio substantialis / si secundum
vel quod esset forma accidentalis esset quantitas et sic motus esset alteratio vel esset qualitas
et sic esset augmentatio vel diminutio conclusio / eo quod tamen non generatur nec alteratur nec augetur
nec diminuitur / ex predicto dicto etc.

5to

Quinto concedatur tertio / non cessante actione celi in ista inferiora et per consequens tunc tamen
non cessaret actiones quorumdam agentium in inferiora et per consequens conclusio falsa antecedens quia motus
celi non de necessitate naturali requiritur ad omnes operationes / quia terminus habet in inferioribus
sicut cessante motu celi / adhuc staret actio celi in ista inferiora / antecedens quia
dato / quod terminus concedatur et quod sol sit in medio celi tunc adhuc sol illa
inferiora illuminaret / et reflectendo radios suos super terram / ... et ...
ista inferiora calefaceret quod patet quia ex reflexione radiorum plurium super terram
generatur calor ut patet ex dicto tertio / etc. tamen non minus sed magis reflecterentur
si sol fixe staret quam ut tunc movetur / etc. a fortiori / tunc generaret calorem quod
sunt probandum etc./

6o

Sexto si cessaret motus celi / ista inferiora essent perfecta quam modo sunt etc. et haberent
sr puls

oportet perficeret quam modo habent / eo quod ex operatione eorum perfecta et per consequens si
cessaret motus celi non propter hoc cessarent operationes in istis inferioribus quod est
contra conclusionem / antecedens probatur / si cessaret motus celi / tunc ista inferiora essent perfecta

Secunt pro q̄ mo qui tetel p ibz ppe z vtiq pfunt no ppetuo. atur istu qr cessate mo celi cessarz oes mo in inferiorbz zato ex q̄ z p q̄s cessarz tuc oes corp z p q̄s tuc n in i infioribz corp z p q̄s oia i infio tn manerz tr ppetuare z fient ppe i

1o qtie mo celi cessat / z tn no cessat actoes z mo in infioribz ut z ad ppo q̄ fa ar qr mo celi z in qtio corpi eo q z reb sue z p q̄s qtie cessat eo qr eo corp z eo cessa ptn d'simi i /

Et q̄ assigne pm q̄ no ee vnolucoes celi hodierne state i / tuc p i mo celi p vno hodierna deser ee z p q̄s cessat / z tn / no cessant actones z mo in in infioribz i /

q̄o ce cupi qr z in mo ta p thee q̄os / qz p astnimos i ibz in flue valez in infio i mo celi no deuim vesi adhuc ce agat in i infio z p q̄s ce qr ia mo / cetato / ad huc poz age z in flue in i infio i no z ita qr p ce cesserz cessarz actones in infioribz i q̄o fa qr aut ce cupiue heat in flue z p qr ad vnus no eet ordiate dispo qr z in metha p qua qr i p no sut qnexe / n p p̄ficiales q tactu i noz ordiate dispo / p ppo qr ce i no heat influet in ce / q sut in ipm tuc ptn qngi eis p p̄ficiales q tact i vnis ce cupieu z ps tn in corporibz infioribz no z ordiate dispo qr fut po i /

Queo z i — Qi lat infiez nigrioes meli z / z plz mitim qz lat infiez albar

Dro in ce po sit in qr no qr i qr no pt ee fam qnaz no ibz ma p to z h q no ibz ii z p q̄s q̄o fa ar pz qr in mo ext exa qnare p pp stas pus vno pom ibz ut ad tha z boz pz qr ad ce eet alteale q fam po celi i

Ino q ibz qd ter vez i ibz in p ce z ho i ar pz qr qntitas q p po in z no forin boz pz ad ff z p quie vez indefsa ors i

Circa 5a opi(ni)o q(ui)b(us) te(r)mi(n)i h(abe)nt m(otu)s no(n) v(er)a ? p(ro)g(ressio)
o(mn)ia f(ie)ri 2a opi(ni)o t(ene)t v(er)a 2o(mn)ia f(ie)ri no(n) v(er)eo(?)

Con(tra) q(uo)d p(ar)s

Circa 5a q(uod) te(r)mi(n)i no(n) h(ab)et m(otu)s 7 2a o(mn)ia q(ue) h(ab)et ?
q(uo)d p(ar)s / m(a)g(is) r(ati)o(n)e rep(er)itur t(er)mi(n)o(rum) (natur)alis in 1o et s(e)p(ar)ati(m) et a(u)te(m)
su(m)i(tur) s(ed) m(a)t(eri)e rep(er)itur t(er)mi(n)o(rum) v(el) 2 m(odis) / q(uo)ni(am) ind(ivi)du(u)m b(e)n(e) no(n) q(uo)d m(a)t(eri)e
rep(er)i(tur) m(odis) (con)tr(ari)is lib(er) 2 ill(u)m(inati)o q(uo)d su(n)t t(er)mi(n)o(rum) o(mn)es / s(ed) a(u)t(em) p(er)t(ine)t q(uo)d d(icu)ntur
t(er)mi(n)o(rum) (fun)da(men)t(u)m (con)stitui(n)e m(odi) in p(ar)te 1(?) a(u)t(em) q(uo)d t(er)mi(n)o(rum) (natur)ali q(uod) ff(?) (com)p(ar)a(tu)r
m(odi) s(u)p(er) s(ed) no(n) ad a(l)i(ud) fine(m) d(e)p(er) et s(e)c(un)d(u)m ei(us) q(uo)d o(mn)i t(er)mi(n)o(rum) (natur)alis (fun)da(men)t(u)m
s(u)b(iec)t(u)m in ea / a(u)t(em) p(ri)ma p(er)ti(n)e(n)t ex p(ri)mo ph(ysicorum) b p(ro) ex t(er)mi(n)o(rum) (natur)ali a(rgumen)t(um)
(con)ti(nui)tate(m) m(otu)s 2 p(ro) (con)tinue(n)t 1o meth(aphysice) s(ed) d(icitu)r q(uo)d t(er)mi(n)o(rum) f(ie)r(i) s(im)il(iter) m(otu)s
q(ui)b(us) a(u)t(em) f(or)ma(m) r(ati)o(n)e / Et si d(icitu)r q(uo)d o(mn)es t(er)mi(n)o(rum) (spirit)ual(is) (fun)da(men)t(u)m m(odi) (con)tr(ari)a
ex 1a et a(lia) (con)ti(n)uitat(is) m(otu)s / s(ed) q(uo)d m(a)t(eri)e no(n) t(er)mi(n)o(rum) (spirit)ual(is) r(ati)o(ne) no(n) 3
m(odi) in eo / q(uo)d id p(ro) t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nui)tate(m) p(er) a(rgumen)t(um) (con)ti(nui)tate(m) m(otu)s q(uo)d p(ro) no(n)
v(e)l a(u)t(em) q(uo)d p(ro) p(ro) t(er)mi(n)o(rum) (natur)ales a(r)g(umen)to s(e)u (con)cl(u)d(itur) (con)ti(nui)tate(m) m(otu)s a(r)g(u)m(en)t(u)m
ap(par)e(n)t(er) Ita q(uo)d a(rgumentu)m s(ecundu)m q(uo)d h(ab)et p(ar)t(em) 3 ap(par)e(n)t(er) / q(uo)d p(ro)ced(i)t a t(er)mi(n)o(rum) (com)m(un)i(bus)
m(a)g(is) n(ot)o / tu(m) a(rgumentu)m ap(par)e(n)t(er) p(ro)cedat ex n(o)b(is) m(a)g(is) not(is) s(ed) t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nui)tate 3
n(o)b(is) notior q(uo)d (spirit)ual(is) eo q(uo)d (con)ti(nu)e 3 n(o)b(is) noti(us) q(uo)d (spirit)ua(li)a (con)ti(nu)e (con)f(er)tur s(ed)
n(o)b(is) notior (spirit)ua(li)a (con)ti(nu)a r(ati)o(ne) p(ro) r(ati)o(ne) (con)cl(u)d(itur) p(ro)ced(i)t a t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ali r(ati)o(ne) a(u)t(em) m(a)g(is)

Et p(ro) m(aior)i p(ro)bl(ema)to(rum) p(ro)b(atur) (con)ti(nui)tate(m) m(otu)s s(ecundu)m 3o / eo 3o exep(er)tat de t(er)mi(n)o(rum)
(con)ti(nu)ali d(icitu)r e(n)i(m) v(e)l q(uo)d ex no(n) (con)ti(nu)o fit (con)ti(nu)um 2 ex no(n) (con)ti(nu)o a(rgumentu)m (con)st(itu)i
s(ecundu)m eo s(ecundu)m ph(ysicorum) eo p(ri)mo p(ro) d(icitu)r m(otu)s ex (con)ti(n)g(ent)i(bus) m(odi) (spirit)ua(li)e s(e)u a(n)i(m)o
ad t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ale 2 exep(er)tat r(ati)o(ne) de t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ali v(e)l d(icitu)r e(st) / s(e)d e(n)i(m)
ad statua(m) e(st) a(u)t(em) ad l(ignu)m lig(nu)m 2 c(um) pla(n)u(m) a(u)t(em) 3 q(uo)d 1a ex s(un)t de t(er)mi(n)o(rum)
(con)ti(nu)ali r(ati)o(ne) / (con)tra ad i(m)p(ro)b(andu)m (con)c(lusi)o(ne)m no(n) v(e)r(itat)e r(ati)o(ne) q(uonia)m m(a)g(is) ex t(er)mi(n)o(rum) (spirit)uali (con)
(con)t(inu)e(n)t (con)ti(nu)itat(is) m(otu)s p(ro)p(ter) d(icitu)r q(uo)d ex t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ali r(ati)o(ne) p(ro) no(n) v(e)l a(u)t(em) q(uo)d
ea (con)ti(n)e(n)t 3 t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ale m(odi) s(ecundu)m s(e)d t(er)mi(n)o(rum) (spirit)uales / eo q(uo)d s(e)d (com)pl(et)e
3 de t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ale s(u)n(t) s(ecundu)m ita (com)pl(et)e 3 de t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ale s(u)n(t) s(u)b(iec)to
r(ati)o(ne) no(n) v(e)r(itat)e Et si ex t(er)mi(n)o(rum) (spirit)uali a(rgumentu)m (con)ti(nu)itat(is) m(otu)s p(ro)p(ter) d(icitu)r
t(ame)n ex t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)ali a(rgumentu)m 7 p(ro)p(ter) q(uo)d t(er)mi(n)o(rum) (spirit)ual(is) 3 t(er)mi(n)o(rum) (con)ti(nu)i p(ro)p(ter) q(uo)d s(e)d
3 m(odi) ad f(or)ma(m) (spirit)uale(m) s(ed) t(ame)n m(odi) 3 m(odi) q(uo)d fit p(er) (con)ti(nu)i r(ati)o(ne) 3 (con)ti(nu)i

gn̄z ex q̄ noīs / q̄ lo d̄ q̄ actiᵏ ꝯma ꝫ nūīᵒ actiᵘ ꝛ si d̄
ꝯnīs ꝫ nūīᵒ acti n̄ tq̄ meⁱ / ꝫ tn ad fōaz tq̄ ad fīm ad q̄ ꝛo
atio ad q̄ deueniat / ꝛ vo tūsᵒ fōalis ex 1ᵗᵒ phīᶜ ab 1ᵒ tio
Ēz d̄ si pᵒ eēt bona fē q̄ ētā altētā eēt gnāᵒ fʳ tūsᵒ fōal
ꝯpōn eo / tn distigwatᶻ ꝯpe / gn̄ q̄ ētā alteāᵒ tiāᶻ ad for m fōale
fō ꝫ sīᵃ talefto iᶻ ꝯste d̄ ide si tūsᵒ fōal eēt nūīᵒ p actiᵏ
tq̄ p meᵈ ad fōrm fōalez / tnc m q̄lz tūsᵉ fōali / actiᵏ p̄duce
ꝛ fōam q̄ viᶻ pᵐ / eo q̄ tnc nᵒ eēt gnāᵒ fōal vnīᵗᵃ / eo q̄
m 1ᵗᵃ p̄duceb ꝛ p̄ductū ꝫ ee eīdez ꝯᵗⁱ ꝯiue / no st no eēt
si actiᵏ p̄ducez fōaz in gnāᵉ fōali iᶻ Et si d̄ / q̄ lᵒ hᵗ q̄
st gnāᵒ vnīᵗᵃ / ꝯᶠᵗ gnāus rmotū ꝛ gnīᵗū ee eīdez ꝯᵉⁱ
ꝯme / d̄ deuiaᵒ potꝰ eēt si agulāte ꝯpiqᵒ q̄ ar moto
iᶻ pᵒ no vz aᵏᶻ q̄ gnāus ꝯpiqᵐ ꝫ ta 1 meᵒᶻ r potꝰ deuiat
Et si agulāte rmoto deyz fiei deuiaᵒ / tnc al gnīᵗū dez
diti potꝰ filiꝰ ul p lōb teli ul dei / q̄ alib gnlāte ꝯpiqᵐ iᶻ

2ᵒ q̄ q̄ pt ee fōm gnāoīb fōal iᵈ ꝫ m̄ ꝯpeᵉ fr teᵐ ꝫ hꝰ iᶻ
aᵃ q̄ tūsᵒ fōalis fētᵗ ftle mꝰ lz q̄ teᵒ no repugt ee
fōm none forᵉ fōal ilaʳ iᶻ no repugt f ilaʳ ee fōm
gnāᵒīb fōal / tn no poz ee fōm none forᵉ fōal ilaʳ ū
p gnāᵒ fōalez / ꝛ pgᵇ pt ilaʳ de fōm gnāᵒīb fōal ab
pnīs q̄ teᵒ no repugt ee fōm none forᵉ ꝛ / pᶻ deuᵇ
pt fare teᵐ de tapax fiᵉ talefioīb ꝛ tn hᵗ ꝯfuare
ipm ꝛ eꝰ ꝯpetez ita q̄ maneat eq bn ꝯpeᵐ qᵒ posito
teᵐ ilaʳ p radiob solarez / fiᵉ talefiet ꝛ q̄ fiᵃ talefto
tiāᶻ ad gnāᵉz fōalez iᶻ Sn̄ᵈ aliᵗᵉ mtᵉ ductā ad teᵐ mtᵉ ductez
ꝯstnūᵉ forᵉ fōal forte igᵒ ꝛ q̄ hᵗ fiet ilaʳ toᵐ ꝛ q̄ teᵐ eēt
manet ꝛ no tepeᵗ ꝯpoᵐ ftate tan potᵒ r tnc teᵐ ilaʳ eēt
fōm none forᵉ fōal iᶻ

3ᵒ teᵐ ꝫ ꝯpoīn ex m̄ ꝛ fōr gō lz mꝰ gna no aᵏᶻ nᵃ ꝯpeb
tepnūb pᵉ pditāez ātꝰ gᵉ pt ee ꝯpᵒᶻ 1ᵒ gᵉ fr teᵐ ꝫ

va ss cor^lo q_p z depu^to sbe g9 sb alt^m z vn^t s^o e9 pe z cor9 pu^ti sbe/ z 9po^m ex m^i z for^a q^a boz p3 q3 ut p3 p bohe^m s^i p^uta go z te^m z 9po^m ex m^i et for^a a^a b^oz p3 q3 te^m z ss pu^ti sbe z no in me^ta go me^ta z p9^a inf p^m fim lin sba z ly te^m meiat g9 sb alt^m z h^t no z a^d q^p ly cor9 ut z in pu^to sbe/ co q^p i arbor por^m sb ly sba in me^te po^t ly cor9 i^z

9^a F^z — q^z ite a^m z^m/ q^p q^p h3 inse attu^m a^l q^d/ z a^l q^d pa^m z 9po^m ex m^i et for^a/ s te^m z h^9 i^z/ a^oz p3 ua s form^a z attu^m/ z s in a^z z pa^m boz p3 q3 te^m r^v insfor^a z attu^m z r^v insra^a z pa^m go

5° — q^o tu^m l_p^a z sba ex z^o de a^ia/ s m^i for^a z to^m 9po^m/ s te^m z sba z no/ m^i u^t for^a i^z z to^m 9po^m z p9^a h3 inse m^a boz p^a pe p3 q3 te^m z eu^s z no z att^s/ q3 a^as att^s ua^r sta^rz sy s^no sbo co q^p te^m h3 ua^r 4 r^t relinq^z q^p st sba/ s boz p^z p^z/ q3 si eet m^i tr eet eu^s inp^ua p^o z^r u^l aget q^dm/ q3 o^ia p^dut m^lto insfor^ibz tu^m 9tu^ms^u age^m pti^sm ex s^o meth^o z z^o phor^o d^r q^p ho g^nat ho z sol i^z// s boz p3^a pe^z q3 si te^m eet for^a z tu^m p^e exist^u s^e^z q^p st for^a sep^ta z p9^a eet ua iutlu^e q^dm tu^m te^m no st p3 9g^uda u^t a^l q^d cog^stat i^z/

7° — 7° de eu^s m^i g^o d^nt q^d^i a^s/ z hu^s q^p d^ites/ h3 m^a/ s te^m z h^9 i^z h3 m^a q^oz z phi d^o meth^o te boz p^z q3 hu^s q^p d^ites z ipa m^i z q^d^i a^s z ipa for^a p3 q3 p s^o celi d^t q^p d^et dic^e/ te^m z h^t a^m ua q^dt te^m form^a z q^d^t h^t te^m d^t. form^a m^e i mixta^m i^z/

6° — 6to cor^p cor^lo ualis ta^u s^ut pu^ti^a s m^i for^a z s^ua^o/ s te^m z cor^9 uale i^z h3 i^a ta pu^ti^a/ z p9^a h3 m^a i^z a^oz z phi s^o phor^o tr^av 3° c^o 2° boz z no d^esc i^z/

1° — 1° i q^sru^z d^pm^z attu^a m^a q^utia/ m^i c^o repi^t m^i/ te^m z h^9 i^z/ q3 s^i for^a m^uli^m attu^m sb^m ee no pt/ a^a b^z q3 m^i te^o d^pm^z q^p a^s spiss^ido raritas z s^mo i attu^a 9tetu^z rez 9po^ta roe m^e/ q^p au^t te^m st q^p^m p3 ad s^m/ s q^p m^i eo st spiss^ido z raritas p3 q3 te^m i r^o s^i u

pe trasparens in aliqua pe non est trasparens et per dr 2o celi quod stella est
densior pte sui orbis r/

8o quoniam sunt aliqua opaca per accns verum illum 1a hnt quem in ms
sus celi et partes eorum sunt hoc r aliqua pz 2o de gna oe / p. q. empedoclem
aut quod si aliqua sunt aliqua opaca / sz quod hnt aliquas que / qd est in dz
quod vni cerum dr magis altera sic quantz et vni est spissus / vel densius altera
sic quantz / pz quod si ce firmam non eet in oi sua pe spissi ce
celi planetarum ita primi eet et ita trasparens sed celi planetarum quoniam et

9o dc quod ipse mo hz in ms pte sui / quod ut dr 2o methre ms in
omni eo quod mor inte est inte / sz celi vie mor / r/

Ste quod celi heat ms / pz auctoritas pi est phi in 8o methre q
materie dicit quod omnis sbe sensibiles hz ms et quod celi est sba sensibilis igitur
2a auctoritas est phi 2o celi ubi dicit quod dicit hic celi / non dicit forma tm / sz
forma in e mixtam r hz ms

3a auctoritas est comentatoris impe sui de tra destba orbis dicit celi est compositum
ex duas naturas / ime at ist one / 2o phi / si in e for et hz ms

Modo — { q[uod] 9ez o[pinion]es de ss[ub]p[osi]to / b dr quod celi hz ms }

Q. 9ez ones de sspto sic est 2m non tusimile tuse sbali hz ms ipse
suptus / sz celi est non tusile tuse sbali quod neque gnale nec corpale
ex pio celi r celi non hz ms quem infelo / aliter pz quod ex tuse sbali aliter
in pa 1o methre et pio phorum

2o si celi hret ms et quod ms non stat vlar nuda ex pio de gna oe r
hret form sbales eas in formas / qdm quod ul est for eet inteslal aa
for s 9dta / non sim pe 2la mest s no p mhesto senti for oz
sz pr appa oz exire metha / b dr quod inte sunt apparate celibz / 2o pr
caules sitas quod si inte ea eet for sbalis orbis celeste tuc orbis celeste
est ingel eet hoc qdm quod ingele et incorpale ois hoc sz orbis celestis
est ingel r. non est ab hoc qui quod si inte ea est for sbal et tn non st

quia non alia quam ex parte potentie cognoscitiva igitur orbis esset alterabilis et non alterabilis volubilis igitur volubilis et per consequens
hoc consequens quia non haberet materiam et formam quia alterabilis esset corpus compositum ex materia et forma
et per consequens non corporibus simplicibus, simplicibus vel saltem aliis, celum non esset tamquam aliis
corporibus simplicibus, simplicibus componitur eo quod de genito alicuius corporis plus attendit ad
perfectionem sed eius derivato simpliciter igitur sed celum inter cetera plus attendit igitur
Si autem dicatur quod sit aliqua forma ab intelligentia, contra vel alia igitur extrinseca intelligentia
celum haberet in se, prius actum suum motus et celum ex se esset mobile ita
et extrinseca intelligentia et per consequens frustra poneretur intelligentia in celo ad movendum
ipsum dicitur philosophus 12 metaphysice quia omnes motum orbium posuit et in vestigium
unum intelligentiarum et idem igitur contra commentatorem 12 ex verbis. Esset ex se mobilis primum quantum
animali ex dicto philosophorum igitur non celo et per consequens non igitur ex se mobile.

3° intelligitur posset materia igitur per generationem et corruptionem penetrabiles sed tales ita
impossibile igitur esse in celo ex primo celi igitur non igitur ponitur in celo.

Conf° arti 4 — Conclusio articuli 4, si celum haberet formam tunc materia (?) inferiorum esset impossibile ad se
eam et quod impossibile igitur materia inferiorum ea hec ita quia aliter celum esset corruptibile
sed quod in inferiorum esset impossibile ad impossibile igitur.

Conf° eiusdem — Conclusio eiusdem articuli secunda, motus circularis igitur superiorum motibus variis genere et corporis mobile
inferioribus circularis igitur superioris corporibus quod moveretur motibus variis et quia corpora que
moventur motibus variis sunt composita ex materia et forma, ergo tunc corpus mobile motu
circulari solo igitur celum sit simplicium, non igitur compositum ex materia et forma aliter cum non
esset simplicium igitur.

Conclusio eiusdem secundum dictum ordinatione universalis tunc iter ab extremis ad extrema per media,
sed in inferioribus igitur iter adeo et ab intelligentiis ad inferiora tamen ab extremis ad extrema
per media sed corpora celestia sunt debita et intelligentie sunt substantie simplicissime et penitus
sine omni compositione tamen forma tamen in quantum substantie tamen actu, sed ista inferiora sunt
utraque composita sed composita ex materia et forma et substantia et accidente igitur corpora celestia debent
tenere quendam medium sed quod sunt composita primum unum et quod sunt composita ex substantia et
accidente igitur non ex materia et forma aliter non tenerent quendam medium et per consequens celum
non habet formam igitur nec materiam

20 — Ex si celum haberet materiam et quod multi sunt orbes celestes igitur quod unde unus orbis

sz m^a eade roe / 2 a9 nl r^2 / m^e orbm sint eidez spei space nl no / si
p^m r^2 tles orbes e^nt equales ex spei q̄nz / q̄ eqūz ętant m m eidez
sp^a q̄uan^2 ex spei s^m phm 8° meth^ce 2 p^o de q̄ua^ce cte / si m^e illorꝫ
orbiu^m ce^nt eidez spei tnc 2 orbes / q̄dm q̄ frust^a tuuz orbi a
spac^2 v^l int^ia spe^ce 9 t^a ab int^ia alti9 Si aut d^2 q̄ tles m^e
no sint eidez spei 2 q̄ sint / tnc diffz^z spe q̄^2 9s^r tnc orbez
diff^rz spe 2t. ce^nt spa toz sup^nia q̄ ci. 9 t^a s^m spez 9 phm s^o celu^2

2° sp^a 9di^o m^e no q̄uet^r ce^o n^r a^rm s m exnti i^2 no sz m^a
ab^z q̄ sp^a 9di^o m^e z q̄ z mp^o ad omes for^s ex s^o phoꝫ / s^m n^r
ce^m n^r ad s^2 in exntis z mp^o ad os for^s / tu ce^m no poss^e na^r
h^e a^s form / q̄ a^es cet q̄uale z compl^e t^2. s n^r a^rm s inh^renti
q̄uet^r sp^a 9di^o m^e a^ti sp^a p^e pz ex p^o phi^o nt alle^tu z et p
q̄me rez 3° de a^ia / q̄d^r q̄ s^o int^ns z mp^o ad o^ia int^ia sit
m z mp^o ad omes for^s spiles

6° r^d q̄d z mp^m p^o ad oe ce / q̄m^m mp^e z / indr^us z ad oe 2 nas
m z h^9 r^2 / si ce^m h^rct m^a h^rct mp^e phi^m q̄. poz no ce q̄dm
tu ce^m st in compl^o s^o celi r^2 /

Cste 1° meth^ce di^t q̄ m z q̄ re^s st ce / 2 no ce go ce^m q̄d no st
na^r nos nolz ne^rz Et s^i d. poss^ib nulla ac^ta ia s^m q̄ procedit d m
tm s^ma^o z anexa no ita no z de m celi Sz 9 mpole z s^ma^o
2 m^a abi separ^i / tu s^nt ide s^m rem s^o phi^o r^2 si m ce z m tnc
s^ma^o 2 m ide sint s^m rem z s anexa Et s^i d q̄ i^o veꝫ z de m cu
anexa z s^ma^o q̄ i s^ma^o 2 m ide sint s^m re / 9 h^r z pete 2 2 h^c
ex textu phi nullibi pt ibi go vi^2 q̄ dicte s^t / st fictiem 2 si
roe fundatu

1° si in ce^o cet m ~~ul~~ cet i roe sue corporei^te nl roe sue q̄^te
nl roe sm mo^9 local no roe s^i q̄ for dat ce cor^en 2 no m
n^r roe z q̄ licet q̄ a^s mdetia^u m s^t est roe m^e q̄ a^s i mdetia^u
no m est roe m^e s^m roe for^e n^r roe 3^a / q̄ mo^9 ad s no m est
roe m^e s^m roe corporei^te

8o

8o 2 3 q° arti 2i / si celu[m] haberet ma[teri]am tunc cuius[libe]t nat[ur]a nat[ur]ana
z haberet form[a]m s[ed] inheret 2 2 pri[mi] arguitur / nl r[ati]o sa for[ma] s[ed]
inherent / satiar z fiar totu[m] eius app[etitu]s tunc no si 2m[odo] d[ici]tur tunc m[ateri]a
celi e[ss]et impo[ssibi]le ad a[liam] form[a]m z p[er] q[uo]d celu[m] z rep[ro]b[ari]t p[er] in[ten]tio[nem] d[oc]tor[is]
nove for[m]e / nl pa[ss]iu[u]m r[ati]o pro[po]sito intr[insec]o sic frustra[r]e / si p[ri]mo d[ici]t[u]r q[uod] for[ma]
p[er]fectius m[ateri]e no[n] auferunt ab ea ip[siu]s n[atur]a[m] z a[ppetitu]m / s[ed] na[tur]a et t[ame]n m[ateri]e est
ut sit p[otenti]a ad om[n]es for[ma]s m[ateri]ales p[ro]po[rtionaliter] philo[sophiae] r[ati]o for[ma] celi p[er]fectior m[ateri]a[m] illa[m]
no[n] aufert eius na[tur]a[m] z a[ppetitu]m z p[er] q[uo]d te[n]et m[ateri]a z impo[ssibi]le ad a[li]as for[ma]s r[ati]o illius
for[me] no[n] satiat nl fiat totu[m] app[etitu]s eius m[ateri]e / Et si te for[ma] satiaret
totu[m] app[etitu]m eius m[ateri]e h[ab]et max[im]e e[ss]et p[ro]p[ter] eius nobilitate[m] q[uia] te a[n]i[m]a ho[m]i[n]is
q[uo]d est for[ma] longe nobilior illi for[ma] celi cuius[libe]t nat[ur]ana po[te]ntius sue sue
nobilitate satiaret eius app[etitu]m z intr[insec]e fiaret c[um] c[on]s[eque]ns ex q[uo] est impo[ssibi]le ad q[ue]l[ibe]t
form[a]m r[ati]o p[ro] no[n] v[idetu]r / Si celu[m] h[ab]eret m[ateri]am tunc ipsu[m] e[ss]et ex m[ateri]a f[or]m[a]
c[om]p[ositu]m z no[n] p[ri]mu[m] q[ui] theologi s[ed] 2 q[ui] ph[ilosoph]i / ita s[ed] p[ri]mu[m] celu[m] e[ss]et ingenerabile
p[ro]p[ter] q[uo]d 8o ph[ysic]or[um] r[ati]o p[ro]bat / q[uia] d[icitu]r q[uod] celu[m] e[ss]et ingenerat[u]m / q[uia] q[uo]d c[on]ce
h[ab]et m[ateri]am z ex m[ateri]a f[or]m[a] c[on]s[ta]te si celu[m] h[ab]eret m[ateri]am diff[er][en]t m[ateri]e no[n] q[ue]r[er]e
s[ed] q[uo]d t[ame]n m[ateri]a no[n] e[ss]et m[ateri]a q[uo]d impli[ca]t c[on]t[ra]d[ictione]m q[uia] m[ateri]a est unu[m] fit et s[ed] ex illi
m[ateri]a nl fit e[ss]e i[n] sit

Unde hoc exercitat z a[lia] d[i]alia nov.

Qn[esti]o 26

h[o]c Utru[m] diff[er]t q[uo]d celu[m] h[ab]eat m[ateri]am / ipa sit e[ius]dem sp[eci]ei s[ed] m[ateri]e / cu[m] m[ateri]a i[n]for[m]o
inferior[um] vide arti[cu]li p[ri]mo 2 q[uesti]o / ita nunc quoniam 2 1 s[ed] i m[ateri]e p[er]ce[nt]e
inferior[um]

Con[tra] s[ed] c[ontra] q[uod]

Conclusio p[ri]ma q[uod] c[on]t[ra] z v[er]a / s[ed] diff[er]t / et tunc m[ateri]a celi
z i[n]fer[i]or[um] inferiorum sunt e[ius]dem sp[eci]ei s[ed] m[ateri]e / r[ati]o q[uia] no[n]

q[uod] p[ro]b[at]u[r] q[uo]d / p[ro]b[at]ur / Si m[ateri]a celi z m[ateri]a i[n]fer[i]or[um] inferior[um] e[ss]ent e[ius]dem sp[eci]ei s[ed] m[ateri]e
/ tunc m[ateri]a i[n]fer[i]or[um] inferior[um] e[ss]et impo[ssibi]le n[atur]ali / ad form[a]m celi / et m[ateri]a i[n]fer[i]or[um] i[n]for[m]
n[atur]a p[ro]p[ter] h[ab]e form[a]m celi c[on]s[equ]enter z imple[re] n[atur]a[m] / eo q[uo]d act[iv]a actiua s[un]t
impassiue b[e]n[e] disposito / s[ed] n[atur]a m[ateri]a m[ateri]a i[n]fer[i]oribus p[otes]t s[ed] dispo[n]i / saltu[m]
n[atur]a q[uod] int[ro]d[uc]e[re] for[ma]e celi / q[uia] a[ge]ns ex a[li]q[u]o de i[n] i[n]ferioribus / p[otes]t si
celu[m] n[atur]a[m] c[on]s[equ]entem q[uia] imple[re] z de p[er]fect[ione] m[ateri]e n[atur]a[m] z tunc celu[m] p[otes]t fieri
n[atur]a c[on]s[equ]ente[r] q[uia] z finem p[er]petuo ut sic c[on]s[eque]ns / s[ed] c[on]t[ra] s[ed] q[uia] tunc m[ateri]a i[n]fer[i]or[um]
inferior[um] e[ss]et impo[ssibi]le ad form[a]m celi p[ro]p[ter] q[uod] m[ateri]a i[n]fer[i]or[um] inferior[um] tam for[ma]

celi et est apta nata habere eam, tamen est impossibile naturali ad eam, quia caret ea notitia
sed non ad ... quia est apta nata habere eam, patet quia nata est apta subiri et actum formale
celi tamen quia non ambo quia ipsa est eiusdem speciei simpliciter cum materia celi ergo est ita apta
ad subiendum formam celi sicut composita sed materia celi eo quod materie eiusdem speciei possunt subiri
formis eiusdem speciei tamen et quia materia celi est apta ad subiendum formam celi, tamen et ita et postea
est impossibile naturali ad formam celi.

2º quoniam differunt secundum rationem et plus quam numero differunt specie, sed sic esset de materia celi, si quis haberet
et materia inferiorum tamen antecedens est probatum primo methaphisice sed probatur quia materia celi et materia inferiorum
plus differunt quam materie rerum corruptibilium sunt inferiorum, sed quia materie rerum corruptibilium differunt solum
numero, tamen materie celi et inferiorum differunt plus quam numero et probatur differunt specie quia materie rerum corruptibilium
magis conveniunt in esse quam materia celi materie rerum corruptibilium tamen minus differunt materie rerum corruptibilium
in esse et plus differunt materia celi et materie inferiorum, quoniam quia que magis conveniunt in esse
minus differunt et que minus conveniunt plus differunt. antecedens quia materie inferiorum nihil conveniunt
quia quod sit esse secundum qualitates substantiales et nove forme et quia est in eius sed ita non est
de materia celi et materiis inferiorum tamen.

3º ex diversitate speciei actuum arguitur diversitas speciei potentiarum, sed actus materie celi, si
quis haberet et actus materie rerum inferiorum differunt specie ut notum est, tamen et ee materie

2º tamen materie differunt specie quia una impossibilis ad omnes formas et alia non, sed sic esset de materia
celi, si quis haberet et de materia inferiorum eo quod materia inferiorum est impossibilis ad omnes
formas, sed materia celi non tamen. ... non, sed antecedens quia est ... sed ... quia ... eum ...
ergo unitas et diversitas materie speciei consequitur ex unitate et diversitate po-
tentia ... eiusdem ... differunt specie suis diversis ... aut differunt specie
non autem diversis sed seipsis sicut rebus opposite differunt specie suis propriis
formis et formarum et ... differunt specie seipsis ... formam celi et formarum
inferiorum differunt seipsis specie sicut materia celi et materia inferiorum differunt seipsis
specie tamen

... esset vera ... quia corruptibile et incorruptibile conveniunt in genere physico ...
... primo methaphisice ... quia ... et ... inferiorum conveniunt in materia
... in genere physico quoniam quia ... physicum est in ... conveniunt ... primo methaphisice
... est ... et ... in corruptibile et ... in ... sunt ... corruptibilia tamen ...
illatum

... materia et forma sunt idem in re ex ... physice, sed in ... non est ...

3ᵒ m

Stᵗ probabile

1ᵒ contra conclusionem primo probo conclusionem tertiam arguitur quod conclusio sic haberet conclusio, si terra haberet motus ipsa esset eadem species specie cum in utroque inferiori sed istam conclusionem falsa eo quod statim arguitur ... sicut contra quod starent terra hic in (?) ... ipsa non esset eadem species specie cum in inferiori eo starent motus celi quia sicut in inferiori, quod posito arguitur esset verum et conclusionem tertiam.

Item nulla in inferiori quod suppositio quod terra habeat motus ipsa non esset eadem species specie cum in inferiori quoniam quod sicut in celo esset sicut eadem ... ut arguitur eadem arguitur quod non in parte et in toto inferiori non probabilis et ...

Distinguitur hic sunt termini primo

~~Et prima in inferiori~~ sicut in celo et in inferiori essent eadem species specie tunc in celo esset impossibile naturali ad fortis intra inferiori eadem quod tunc terra esset corruptibile, patet quia quod sicut et impossibile naturali ad fortis in inferiori eadem quod tunc terra potest eas hic et quod non potest eas hic ... corruptibile sine forte quam iam haberet eo quod non potest sic hic plures fortis ut suppositio, et et corruptibile quoniam quod corruptibilis fortis eius et ad nona inductione terra et corruptibilem.

Videtur

Contra 9ᵃˢ et ᵃˢ octavas per se

Queritur iam prius et probo loquendo ... an si terra haberet motus quod ... et probabile opinio

Stᵗ stᵘᵐ cum prima conclusio

Statim primo arguitur sicut terra haberet motus tunc ipsa et in inferiori non essent eadem species specie ex conclusione et quod essent tamen differentes specie quia non quod contingit sunt et non sunt eadem species differunt specie sed falsa conclusione patet quod sicut differentes specie hic maxime esset ex eo quod in inferiori et ut posset de subiecto ... possibile sed in celo non sed conclusio quod prima ratio non valeat patet quod motus posset subiecto ... et in actione ... motus et quod actiua non valeant ... et in ex hic non est alterius specie sed remanet eadem ... sunt suppositio quod et nulli ... sibi et sic sunt ... motus patet quod potest ... ad et ab ... patet eius corruptibilis eo quod omnibus temporibus ... manet sed ... fide ... quod quando cessabit omnis ... maxime et tamen cum ... manetur in ... et sunt motus ... Et sicut ... per ... naturali et non naturali non ... quod ... veritatem quod sicut ... et in celo et in inferiori sunt eadem species ... quod ... ita quod sunt eadem species et hic ... ad ... Et quod ... non valeat patet quod ... non essent eadem species eadem

q̄ris ex dia quinta na^r rep^r in tūs^oe sbali aia sep^ta no/

Ite ex ro s̄p^9 iassig^ta no sit bo^9 p^te ex si de^9 p oipo^tas sua suppo-
net m^as celi z matiaz l^or inferio^e s^t ex m̄ celi starēt sub for^is
gnalibz z m̄ l^orum corp^or ^lm sub for^e celi/ statī l^o no fiet aliq̄ p̄ua^o
in na m^e intus ^ta z ty, ite s^o unt m̄ celi no p^t ee s̄b^m tus^oib^9
salno na^r Jta n^r tūc m̄ l^orum corp^or ^lm stat sub for^e celi p^ozz na^r
s̄b^m tus^oib l^r l^a so no viz

2° n^r m̄ celi z m̄ l^or inferioze dr^ut l^ta sp̄e de inuiando sp̄ez huanaz
n^r in l^ta sp̄e de inuiando sp̄ez a^as ^gm^uz e^t depu^t l^r y^a sp̄e dr^ut
z p^9b^m z ex dr^ut sp̄e ee^t si d^r ex dr^ut l^a sp̄e q z m̄ g^i l^a sp̄es
q̄ne^t v^tbz co ex v^tmus m̄ celi z l^or inferio^e est m̄ l^r d no z v^tm
z si d^r ex dr^ut m l^a sp̄e q z m̄ celi q m̄ celi no dr^t am l^or i feio^e
i m̄ celi y^o p^e z m̄ celi z q^o m l^a no dr^ut amb^e l^r/

3° m̄ celi si ex h^ret z m̄ l^or inferioze l^r A^stanz as^o a^d q^o no s^t
dim^to sp̄er^o s̄ e^adez q̄m z i d ^qne ph^m ex unq^z in vmi^r de^r d^ne
s̄ eq^ua^r dista^6 asup^9 sp̄e s^o ap^s a^d ex v^tbz eet i inferio g^on
p^ofoib s̄bal l^r/

4° s^tust^pt^e sen ablat^e oibz forb^e sbalibz z aci^b9/ ab v^tbz m̄ s̄ celi
z l^or inferio^e/ tr^e fmaz v^tbz m̄ vna m^nda z p^ila p^o s̄ l p^mnz
p^oim no tadt aliq̄ ^gm^o max^e sp̄era eo ex ar^tg sepat z d^r ^d meth^e
z p^s desgnao^e s̄z z s^r z^o. ex l sudat^o ue n^r z q^mo l^r statello
eam tūc v^tbz m^e eet e^adez sp̄ei sp̄me ^gu^t ex g̃listuz tr^e fe h^ret
^gu^r ta^r z^ut se b^z l^r z^ut v^tbz z e^adez sp̄ei sp̄me igi^r/

5to ar^tg pp^oz^e m^e/ ita ex de^tia^tg a^d^6 de^tiataz b^z m^as q^o l^a q^a gitat
m a^o gitat^e z m m̄ s̄ ce^m z l^a inferio^e gitat m a^o s̄ corpori b^z
z m m̄ z p^9b^g m̄ celi z l^or inferio^e s^t e^adez sp̄ei l^r/

6° s^o s̄ b^z a^d^6 ad sp̄ez s^e m̄ ad g^9/ s̄ corp^9 q sūt eade sp̄e n^e z a^d^6
q^o corp^9 q sūt eade g^e eade z m̄/ s̄ ce^m z l^a inferio^e sūt e^adez g^e
ex e^adez sūt m g^e tar l^o ut s̄b^e l^r z e^adez m^as h̄nt s̄ non
e^adez s̄ m^m^m s^r s̄ sp̄ez z e^t si s̄ m^m^m b^z e^adez m^as tr^e z s̄ sp̄ez l^r
n^o q^o e^ns q^dli s^e q^o s^a ab s̄z ex e^uz h̄nt si re^m b^z m^as

2°
3
4°
5°
6
10

ipa no eet eadez ssei ssme tu in 1o in floro / s nuq eet altius ssei
s 1a z f a sa q starit ab ee vny su onte / eo q starz tem he m z
no ee altius ssei tu in 1o in floro / pz q starz m teli / sy m 1o in
floro 1a

8o 8o no z ue 1o in floro t appo q tem hret m / ipa no eet altius
ssei tu in 1o in floro t 9o f a q vide arm vltim d sz pretem

Ar omnia animalia habentia pedes hnt eos sub numero pari

Vtrz tiuz ent appetitus ferr tm in bom apparens vl exnis || q non
q no tiuz ent appetitus ferr in bom apparens ul exnis t qeo f
oma no ab q no opz ens lz tare bon apparent ul exnt ut
notu z de s ente t no opz ens appet bom apparens ul exnis
z pz no tz ent appetitus f in bom apparens vl exnis q sit p
s hna q dis appetitus sit vde tare s i q ab ads

Ino ar appm z ad obm appetitus z bom apparens ul exnis t nlli
ent appetitus f in a q in bom apparens ul exnis z q tz et appetitus
f in bom apparens ul exnis ex s ess t tz ent appetitus ft tm
in bom apparens ul exnis z pz qeo z vla

Con p 9o / 9o f a qeo z vla / t q non

Omo f
a sz 9oz aliq ent appetitus f in a q in bom apparens ul exnis
t 9o f q no ab q aliq ent appetitus f in malum sub rde ma
li t t f in a ab apparenti ul exnte / eo q malum s rde mali
z a ab appnti z aliono exnte a q vo ab hna qnz f i malum
sub rde mali t aliq et appetitus f in malum qnz q vo ab hnana
z aliq ent appetitus ab f q vo ab hna qnz f in malum q qnz
q vo ab hna sub rde mali p q malum sub rde mali puta
tu voti z t z appeti le z pz ipm z aptu ad ht q vo ab appet
ipm t et vo ab z aptu ad ht ut f in ipm z q 1a aptitudo i bo
s / no z frustra atur q malum s rde mali putar voti st voli le
b t aq vo ab hna qnz ft in ipm s malum s rde mali q fit p

probatur quia malum sub ratione mali putatur voluntati proponi et volibile igitur antecedens quia malum
sub ratione mali putatur voluntati proponi et volibile appetibile igitur ipsum et volibile consequentia
ab impossibili ad antecedens quia stat quod aliquod malum quod putatur proponi sub ratione ma-
li putatur et probatur non sub ratione mali sed boni apparentis quia stante ipsum est
volibile appetibile eo quod omne quod ~~sub ratione mali~~ putatur voluntati sub ratione boni
et volibile est igitur. Et si dicitur concedendo bene quod malum sub ratione mali putatum voluntati
et volibile non ab illa voluntate tamen sed putatur sed ab alia / quod malum sub ratione
mali putatum voluntati et volibile ab eadem igitur probo non vel ab multis probatur
quia putato malo sub ratione sua propria voluntati voluntas eadem et ita libera
sed si illud malum esset sic putatum non sub ratione sua propria sed si illud malum esset
putatum voluntati non sub ratione sua propria tunc voluntas posset ipsum velle et ipsum
fugere ut notum est igitur et putato ipso sub ratione sua propria voluntati voluntas potest
velle ipsum posterius in a et habebitur illa quod voluntas vult malum sub ratione mali
quod fuit probandum et quod consequentia illa sit bona patet quia antecedens voluntas non esset equaliter libera
putato malo sub ratione sua et ipso putato non sub illa ratione quod est contra
eo quod ipso putato voluntati sub ratione sua voluntas est determinata ad refugiendum ipsum
et non potest ipsum prosequi sed ipso putato non sub illa ratione voluntas potest ipsum
velle vel non velle secundum quod sibi placet igitur potest esse liberior /

Et confirmatur voluntas est potentia rationalis igitur non est plus determinata ad unum oppositorum quam ad
reliquum et per consequens voluntas humana non est plus determinata ad volendum bonum sub ratione
boni quam ad volendum malum sub ratione mali consequentia quia bonum sub sua ratione propria
et malum similiter sub sua ratione opponuntur igitur sicut voluntas potest ferri in bonum sub ratione
boni ita potest ferri in malum sub ratione mali quo concesso habebitur illa quod voluntas
fertur in malum sub ratione mali quod fuit probandum /

3o ad idem scilicet quod malum sub ratione mali sit volibile probatur quia voluntas interficiens
seipsum vult malum sub ratione mali probatur quia vult se non esse et se non esse
est malum sub ratione mali igitur antecedens propria patet probatur quia antecedens non interficeret seipsum
sed probatur probatur quia non esse nullius boni includit eo quod tollit de bonitate bonum
illud quod bonum mortis quia illa negatio non negat illud unum esse pro alio esse et per consequens
pro alio bono. Et si dicitur quod esse simpliciter non esse nullius boni potest vel includit tamen apparenter
includere contra non esse nullius est et nullius est et igitur non apparenter aliquid boni includere consequens
quia illud quod apparet est eo quod sicut apparet ergo est et apparens et ultra est apparens ergo est
Et ad forte dicitur vult se non esse et sub sua propria ratione Sed forte non esse

z sub sua ppa roe supioris ul' boni appz includere / p3 a^s p3 de conti-
bus in ppetua materia a^s p3^o p^c p3 q2 no ee sub sua ppa roe
supioris ul' appz posse ul' includere n^i io q2 vo sua po^t ul' includit
s3 i^a vo ul' boni includit ut notu3 e i^a

5° 5° ad ide f^d se h3 int^s ad fi^m sub roe fi^i sic vo^as ad malu3 sub
roe mali p^r que^tz fi^ne s3 int^s f^z in fi^m sub roe fi^i co^pit^r
ipm i^e z vo^as f^z in malu3 sub roe mali q2 fuit p^os

7° 7° ad ide ppo^t vo^ti duob3 bonis a^re z b^re 1 q2 lib3 / vo^as disso a^re
bono pt acce^ptare seu velle mi^9 bo^m s^i vo^as hu^a pt velle seu ac-
ce^ptare malu3 sub roe mali q^2 q2 mi^9 bo^m cpatu3 ad m^i9 bo^m h3 ro
mali p3 q2 mi^9 a3^m cpatu ad mag^s a3^m h3 ro nigri / me^m cum com-
patu ad vi^m extremo h3 ro albi^9 z^o phi^o si i^e vo^as pt velle malu
sub roe mali p^os m ee z h3bi^z ita vo^as vult malu3 q2 fuit p^os
a^s p^om p3 q2 vo^as pp p^az libidine explendi ppo^t duob9 bonis a^re
z b^re s pt ppe in mi^9 bo^m p3 q2 p^m pp hoi ut expia^z q2 in
pcuia^z pt ppe in mi^9 bo^m a^as cum vo^as no ee dua qua^m
opom z^o d^s p^hm 3° ethi^s Iste a^s z ca^h pysicu

6° 6° ad ide vo^as hua^a pm malu3 sub roe mali s putatu quct^m
st. p^u^le mag^s bono pt elige z p^9 velle s^i malu3 sub roe mali est
volite q2 fuit p^os qua no ub^z q2 si q^e no po3 h^e a mag^m bo^m
si fuit h^re b pm malu3 sub roe mali / tut i^e po3 velle pm
mali sub roe sua no pp se s3 ut g^cepe^z p^i a mag^m bo^m i^r
atu^z q2 vo^as pt ppue z refutare pm bo^m io ut euadat mg^m
malu / i^e z pt acce^ptare pm malu disso a^re ut lucre^t mg^m bo^m i^z

2° q^o 9° 2° q^r q^o3 se^z tm^9 h3 ent^s app^t^9 s^z p^m in bo^m appns ul' exns
i^e t^o h3 ent^s app^t^9 s^z in bo^m appns ul' exns q^z ab expo^ti ad
v^a3 e9 expo^ta z q^ub^m i^e z a^s q2 9^s sit s^m p^z ulti s^a se tm^9 h3
ent^s app^t^9 s^z in bo^m ul' utro ul' ot^{ti}nget si p^m / st t^o h3 entis
app^t^9 ucitta^z ab appe^ti ex^m q2 tut ulti^9 ent^s app^t^9 ee libe^z q^dm
eo q2 hois app^t^9 s int^s z lib^s / si s3 tut t^o h3 ent^s app^t^9 pt no
s^a in bo^m po^z m q e h^r q2 no t^o h3 ent^s app^t^9 s^z in bo^m igit^z
2° q^o ide ul' z a^l^q d^e decliua^m bo^m i q^o t^o h3 ent^s app^t^9 s^z ul' z a^l^q m
q^o sico / z^m no q2 m^m tale bo^m que z po^s eo q2 de bo^m z pti^r

bo[nu]m ut p[ri]m[u]m p[ro]b[atur] i[n]s[upe]r [illegible] quia si esset aliq[uo]d tale bo[nu]m max[im]e esset su[m]me bo[nu]m
q[uo]d [est] p[ri]m[u]m ens [et] [illegible] no[n] o[mn]ia entia attingu[n]t [illegible] su[m]me bo[nu]m eo q[uod] q[ue]da[m] in
a[n]i[m]ata no[n] attingu[n]t ip[su]m q[ui]a no[n] su[n]t felicitabilia et no[n] o[mn]ia entia appe-
tu[n]t i[d] bo[nu]m [con]seque[n]s q[ui]a a[li]q[uo]d app[etitu]s [illegible] esse [illegible] in i[n]s[upe]r [illegible] frustra [illegible]

2o no[n] o[mn]es ho[m]i[n]es appetu[n]t su[m]m[u]m bo[nu]m [et] su[m]m[u]m bo[nu]m no[n] [est] aliq[uo]d [illegible] bo[nu]m
q[uod] ab o[mn]ib[us] appet[itur] [illegible] q[ui]a ho[m]i[n]es mali et vitiosi no[n] appetu[n]t su[m]me bo[nu]m
[illegible] q[ui]a no[n] appetu[n]t [illegible] ad q[uo]d [illegible] virtuosus [illegible] i[n]s[upe]r [illegible]
no[n] i[n]s[upe]r [illegible] ad bo[nu]m [illegible] ad malu[m] [illegible]

3o si su[m]m[u]m bo[nu]m esset aliq[uo]d [illegible] bo[nu]m [illegible] ens app[etitu]s [illegible] no[n]
fuisset diu[er]se op[er]ac[i]o[n]es de felicitate [illegible] p[ri]m[o] eth[icorum] [illegible] q[ui]a si su[m]m[u]m bo[nu]m
ab o[mn]ib[us] appet[itur] [illegible] o[mn]es [illegible] felicitate[m] in ip[s]o [con]siste[re] [illegible] no[n] fuiss[ent] [illegible]
op[ini]o[n]es de felicitate [illegible] no[n] [est] aliq[uo]d [illegible] bo[nu]m q[uod] o[mn]ia appet[unt] [illegible]

3o q[uod] [illegible] p[ri]m[u]m p[ro]b[atur] no[n] o[mn]ia entia [con]seque[n]t bo[nu]m appetibile 2o [illegible] no[n] o[mn]ia ap-
petu[n]t bo[nu]m 2o [con]seque[n]s q[ui]a o[mn]is app[etitu]s [illegible] [con]g[n]i[ti]o[nem] p[ro]b[atur] q[ui]a aut [est] app[etitu]s rei a[n]i[m]ate
vel in a[n]i[m]ate [illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] vel [illegible] [illegible]
ut in [illegible] si [est] app[etitu]s rei in a[n]i[m]ate [et] [illegible] app[etitu]s [illegible] et [illegible] Et forte
[illegible] q[uod] app[etitu]s rei in a[n]i[m]ate [illegible] [illegible] no[n] [illegible] [illegible] [et] [illegible]
oporteat ip[s]a[m] [illegible] [illegible] appet[it] [illegible] q[uod] [illegible] ip[su]m [illegible] a[li]q[uo]d q[ui]a si
no[n] max[im]e esset i[n]sta[n]tia de in a[n]i[m]at[is] [illegible] si in a[n]i[m]ata appetere[n]t [illegible]
[illegible] [illegible] libero app[etitu]s [illegible] a[n]i[m]ate [illegible] [illegible] app[etitu]s
libero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Q[uesti]o [con]t[r]a o[pinionem]

[illegible] o[pinionem] [illegible] ens app[etitu]s vel [est] n[atur]alis vel a[n]i[m]al[is] [illegible] n[atur]alis [illegible]
p[ri]m[u]m in bo[nu]m [illegible] q[ui]a [illegible] app[etitu]s [illegible] no[n] [illegible] abinit
no[n] errate [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] no[n] errat no[n] [illegible] [illegible] in bo[nu]m
[illegible] app[etitu]s n[atur]ali fer[tur] p[ri]m[o] in bo[nu]m 2a q[ui]a o[mn]is app[etitu]s a[n]i[m]al[is] fer[tur] [illegible] bo[nu]m
app[aren]s vel exi[st]ens [illegible] [illegible] ens app[etitu]s fer[tur] [illegible] in bo[nu]m 2a [illegible] [illegible] q[uod]
a[n]i[m]al o[mn]is app[etitu]s a[n]i[m]al fer[tur] [illegible] in bo[nu]m app[aren]s vel exi[st]ens p[ro]b[atur] q[ui]a si no[n] max[im]e
esset i[n]sta[nti]a de app[etitu] i[n]t[ellec]t[i]vo [illegible] vo[luntas] [illegible] [illegible] de vol[untate] [illegible] [est] bo[nu]m app[aren]s
vel bo[nu]m exi[st]ens [illegible] no[n] [est] i[n]sta[nti]a de app[etitu] i[n]t[ellec]t[i]vo [illegible] [illegible] [est] [illegible] 2o eth[icorum]
q[ui]a [illegible] [illegible] [illegible] vol[untas] [est] bo[nu]m app[aren]s vel exi[st]ens [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [est] bo[nu]m app[aren]s [illegible] q[ui]a a[li]q[uo]d bo[nu]m app[aren]s vel exi[st]ens

no[n] est

no eet obm ad actu vot. Et p' rone indu^ti q de volibile st bonu' s'p'
q si no max^e eet exce q vo^as pos Et velle malu sub rone mali
se^a q malu putatu voli sub rone mali no cat in ipa acq^e ȝ ypla^3
s' nu^q in toto displice^3 s'. vo^as p'ea no f' in eis voli^oz s' voli^oz g
q volo in vo^te p'ppt ȝpla^3 ee s'taz vo^ti eo q volo se^a ȝplace^3 s'
ȝ voli^e displice^3 a^tra q malu putatu sub rone mali putat^r sibi
sub rone disque^t ut sit in toto i^r actu pȝ q malu s' tropi^m boi
ȝ indisp^ot vo^t eo q malum s' fina^o bom qn dut pȝ q obm appe-
titum p' mo^m disque^t vtiqȝ cat displi^3 pȝ q ois reb nal i ceata
horiȝ ȝ s'fugt s' disq^ns ut pȝ ad p'pm s'r a for^r vi^r 1° ee de idolibz

ȝf^a oms actes nale horiȝ ȝ s'fugt i^o q^d tpm tropi^t s' mal^m s'b
rone mali s' tropim vo^t i^r s'fugt tpm ȝ p'g^s no vult tp ut st
a^e pȝ p' cautenaȝ g^o methse sic s'ae pȝ s'9 p'ta

2° q vo^as no pt velle malu sub rone sua p'^a q si as poz velle
ȝ diligere p^o mal^m tc as poz p'm diligere p'm p' malitiaȝ ȝ a^9
eu e^go s'^a q tc actu^a eet mt^t vitiosos ȝ malos s' p'hm 8 eth^o
q d^t q actu p'm s' mt^t vtuosos ȝ p' h^t d^t q actu s' vtuts/ ul no
s'u b^te ȝ io int vitiosos no repi^r tu m 1^t no s't. Vtuts Etc
s't. tuc actu^a eet mt^t alq^s p' malu sine vllo r^o ad bo^m q s'
s' p'hm 8° eth^o qui d^ns a^t a^3 d^t. ea p'^m ee p' bo^m al delecta^le
ul vtile a^t honestu s' n^m mal^m sub rone sua s' bom delectabile s'
vtile s' honestu Et 1° rone s'. s' senetaz debuisse^t ȝ s' tulim de
actu ȝ vli- s' oms de actu^a loquentes qui oms d^tnt ȝcedu^t/ taz
actu^e ee bo^m ȝ ut amati s' appeti^ti u bo^m exns ut apparns igi^r

3° ad ide si vo^as quz vellit malu sub rone mali max^e eet h' p'
libidine expiendi lib^tez suaz ȝ q ad 1^o^s volitionȝ p'pr^a s' s' in
tali cau vo^as no s'^a in mal^m sub rone mali p'^a q inferre i malu
sub rone boni pȝ q s'^a in mal^m cu libidine expie^di lib^te suaz
s' libi^do expie^di ictudit ad boni s' s' rez boni ȝ p'g^s s'^a i mal^m
sub rone boni in i^o cau no s'e^r in mal^m sub rone mali q s'u^t p'

4° ad ide s'd s' s' int^s ad s'm s't. vo^as ad malu s' int^s no pt a
s'stre s'^o s' putato sub sua rone q'pa i^r u^t. vo^as pt velle malum
s' sub sua rone putatu s'

Circa n^a rcs bo pt velle seu diligere ad q^d appz dibz mo^d malum

2nos bonum ut ... actum bonum quietum si voluntas sua ... quod rebus bonis non potest velle
seu diligere malum sub ratione mali / eo quod malum sub ratione mali non bonum
... appetitus ... omnis actus seu adorare ... fit ratione similitudinis et convenientie ...
et nunquam ratione dissimilitudinis ... expresse docet / nunquam enim homo alius homo
... ... et ad ... et insidiatur et notetur ... in ... diligit ut
sit ... potius ipsum sub 1a ratione ... r.

6o adverte / si malum sub ratione mali ... volibile ... malum sub ratione
sua ... volibile et maxime malum sub ratione sua ... maxime volibile
... quod ... summa miseria sub sua ... ratione ... volibile ...
... quod omnes homines volunt esse beati et felices ... et nolunt esse miseri / et

1o adverte / malum sub ratione mali ... odibile et ... sub eadem ratione non ... volibile
... odibile ... malum sub ratione mali non ... volibile quod ...

8o adverte / si voluntas feratur in malum sub ratione mali maxime videtur hoc esse
... ...
bonum apprehensum ... malum sub ratione boni quod appetit ... non esse seu non
... non ... ... anexo ut ... ...
melancolicus ... et ita ... hoc malum sub ratione boni appetit non
... ... r.

2o specialiter ... ... esse ... appetitus ... ipsum ...
... appetitus ... ipsum ... bonum ...
... appetitus ... in bonum ... ...

3o ... appetitus ... appetunt ... in ...
... sibi ... appetitus ... ...
... bonum ... ...
r. ... ... appetitus ... in bonum ... r.

Unde vinum aqua temperatum magis ...

Theorema 28m hic tarde ... vinum purum

Utrum ... gratia in nobis ... ex operibus ... ...
... quod ... ex operibus ... ...
ut ex operibus talibus ... ...
... et nobilius ... operibus ... ...
... ... operibus ... ... virtutem ...
... ... r.

c 9o p° quod g via / 2a q non
arguitur sic 9a q° q pt / posset vel parum vom iutr pdeu vel idm
indiviu voib sen int ib si sim / tunc opocs quuesulite vite vom
psspp pdeuas 2 pq9 ii vivitez / i° iitq no guale extulibz opob
q z a 9oz quz ay exti 1 ao opoiui desto bruib cet 1 2a quz q
q sol guam z aplio guan no pt / s q 1 9a st bona psspit
pdeuas go iitq / p° q bruteb sunt gueve m pdeu 6o eth
Ec si opocs quesiuate psspp pdeuas tunc n9 pt tkes opob
opari / u hzet hitui pdeu qdm q qu ab so uec ad v su voib
/ tunc pt opari opocs tkes 2 plam z / q tunc no hz hitui pdeu
no apo oz cu actijre 1 1° no pt dici s q p parum vom iutr pdeu
Si 2m vel go iitq guia exopoibz quuet ito indiuo vts opant
tkes vel exopoibz quuet vite vom tytuz / si pom 9 stat lituitez in
alqo atqu exopoibz 9 poib vite vom / no opocat alis / s altiq /
ipm in opando tkes opocs / digent p° q stat alqo s dictam
altiq sterie opocs mo bonas / 2 tkes s dictam eidez 9tiare 2 scre
cptare 9tia quuq st 9tiat / 2 scrept / in eo guia iitq / q hitub
et no aq a iitq / 2 tkes guan exopoibz quuet vite vom / altiq ip
in opando digent 1° 2a / si 2m / tunc in pue scituib 2 bestijs poz
guai lituib qdm p° qua q stat puum vel bestiaz opari / opocs
9mesurat is ito indiuo voib altiq / ipm in opando digent sint
puez vel bestia / pt parupi s dictoz altiq vite indit porrigere
alcosmaz / 2 pt tkes opocs 9tiare 2 scrptare s dictoz altiq bu
indit / q state / tt ex ill opoibz quuet vite vom altiq / ipm
digent / in eo guia lituib q sint pd / 1° q aut tt in eo guia
lituib / pz q in eo guia hitub 2 no aq q iitub 1° 2a /
2o sspno q vvab posst age q tale indium voib / vlc 2 pti qd
sspto dcat ad iuitti / pz q 1° z p opio 2 e9om z artilq pyssen
State iq sspae a° q stat v tez in alqo guan / exopoibz mo
bonis q no sint 9mesuate vite vom 1° 9o 5a ab q stat alquez
screpti indire p mtam q sit male opanus 2 p votez 9tic sterie
vel elige om s bene 2 iab vtab elitocs deducz ad opq ad eo pz
ht atu ex sspae 1o 2a / state tt ex ill vtib elitoibz vot dedu
ad opq ad ex guia iitq q ab hitub 2 no aq Et tkes verte

2o st pble

elliciet deducite ad op[er]a ad que no[n] sit quenrate icte ibi q[uia] io
eius no[n] est ita i[ta]

3o si liberalis gula[ri]s ex op[er]ib[us] q[uantu]m et ut go gula[ri]s ex op[er]ib[us] q[uantu]m
interioribus tantum ut exterioribus tantum ut utrisq[ue] sil[iter] no[n] p[ri]m[um] q[uia] aliq[ui]s in
al[iqu]o habite et volente dare indiget et q[uantu]m vite i[d]q[ue] volu[n]t[ate] no[n] tam date
q[uia]n[do] liberalis libet q[uidem] / n[on] 2m q[uia] a[ctu]s in pol[itic]e est pauperes
arcere liberalitatem tamen no[n] possint inop[e]s ad que / n[on] 3m q[uia] liberalis
gula[ri]s ex op[er]ib[us] po[tes]t in qua po[tes]t pertinere s[ed] op[er]et ex tioneis no[n]
sit ip[siu]s po[tes]t in qua po[tes]t liberalis pertinere q[uia] sit ip[siu]s po[tes]t motine
in nichil ex tioib[us] in q[uo] no[n] po[tes]t liberalis q[uia] p[ri]m[um] po[tes]t in vol[unta]te ut in
app[etit]u p[ro]p[r]io Et si pauperes no[n] po[tes]t arcere de[bi]t[e] lib[er]a[liter] 2o 2c pauper
no[n] po[tes]t tam felicitati / p[ro]p[ter] divites p[ri]m[um] q[uia] de pauperib[us] h[abe]t ubi pa-
uperes s[ed] h[abe]t de divitib[us] no[n] h[abe]t 2c

4o q[uo]d est in mechanicalib[us] s[ed] est p[ri]m[u]m in moralib[us] s[ed] mechanicalib[us] s[ed] est op[er]a q[uo]d
fac[it] seu op[er]a[tu]r op[er]a arti arte / i[d]q[ue] artem l[ibera]l[e]s / s[ed] est in moralib[us] q[uo]d facit
op[er]a i[ll]a l[ibera]l[e]s l[iber]alitas mor[ali]s e[st] s[ed] faciens op[er]a mo[ra]l[ia] bo[na] l[iber]alitas moralem
bo[n]am p[ro]p[ter] q[uo]d n[on] moralem i[n] op[er]et q[uantu]m v[irtu]te bonam p[er]f[ec]tam virtutem
ia e[s]t virtutem p[ro]p[ter] q[uo]d no[n] q[uantu]m est a[ctu]s p[ro]p[ter] pone[re] sibi necesse b[onu]m q[uia] qui
fac[it] op[er]a iuste iustam l[ibera]l[e]s / eo q[uo]d iustu[m] est 2o facit op[er]a iniuste iniusta de fo
l[ibera]l[e]s eo q[uo]d est iniustum 2c

7o si liber gula[ri]s ex op[er]ib[us] ut h[abe]t est virtu[s] p[er] h[oc] ex de[bet] trista[ri] dic[itu]r
militari ut p[ro]p[ter] de[bet] l[iber]alitas o[mn]i si ut ex a[liqu]o sit ingra[tu]s ut p[ro]p[ter] dic[itu]r
l[iber]alit[as] te effi[cit] ut p[ro]p[ter] de[be]t trista[ri] p[ro]p[ter] op[er]a[ti]o[n]es p[ro]p[r]ias p[er]f[ec]tas d[icitu]r
no[n] p[ri]m[um] q[uia] op[er]o q[uantu]m no[n] est in v[irtu]t[e] p[ro]p[ter] q[uia] a[ctu]s v[irtu]t[is] est op[er]o ex
m[odo] e[t] for[m]a 2c no[n] est si[cut] for[m]a e[t] qualitas Et in mo[do] iusto q[uo]d intio
ex p[ro]p[ri]o phi[losoph]o s[ed] op[er]et q[uantu]m no[n] mag[is] v[irtu]te q[uantu]m i[d] no[n] i[d] no[n] 2m
q[uia] op[er]o q[uantu]m no[n] op[er]o[rtet] i[d] stat enim tam v[irtu]te no[n] q[uo]d iste virtus
arcere tali op[er]o tal[iter] p[er]fecto 2c no[n] 3m q[uia] n[on] effi[cit] i[n]ale ag[i]t p[ro]p[ri]e
effi[cit] si a[liqu]i a[ctu]s fu[n]da[n]t in mo[do] ut in t[em]p[o]re s[ed] op[er]et q[uantu]m
no[n] p[ro]ducunt l[iber]alit[as] a[ctu]s i[n] mo[do] ut a[ctu]s mo[ra]l[e]s s[ed] sunt sp[er]an[s] a[c]to t[em]p[o]re
q[uia] i[n] op[er]e n[on] q[uantu]m q[uia] op[er]et q[uantu]m no[n] sunt p[ro]p[ter] op[er]o[rtet] v[irtu]t[e] eo q[uo]d
liberalis no[n] op[er]o[rtet] ex eis tam ex p[ro]p[ri]is p[ar]tib[us] Et si d[icitu]r q[uia] h[oc] ex dicit
l[iber]alit[as] a[c]tio[n]is ut mot[us] p[ro]p[ter] q[uia] mot[us] l[iber]alit[as] arcere 2o 2 dici[tu]r v[irtu]t[is]

vel taliter sit ex talescione q[uod] 1° phis[icorum] et 10 methe[phisic]e ponit accep[ti]o[n]es hu[ius] ex-
sio pot[est] 1° s[cilicet] 2 t[er]tio accepte u[erbi] g[ratia] ex ficta Et si u[nitas] fiet ex p[ro]p[ri]o[n]ib[us] et
p[ro]p[ri]ut hi[c] ex d[icitu]r h[ab]i[tu]me acto[n]is seu mot[us] tu[n]c u[nitas] eet t[a]l[i]s ad p[ro]p[ri]o[r]e[m]
[con]tinua[ti]o q[uod] u[erbi] g[ratia] f[ormam] q[uia] vel eet t[a]l[i]s infinit[us] co[m]p[ositi]o vel ex h[oc] i[n]tris
no[n] s[unt] q[uia] tu[n]c op[er]ationes c[on]ec[ti] u[nitas] eet eade[m] sp[eci]ei eo[rum] g[ener]is q[uia] t[er]m[in]us
infinit[us] a[lte]r[iu]s eade[m] sp[eci]ei se[cundu]m u[erbi] 2[m] q[uia] tu[n]c mot[us] eet mot[us] t[e]p[oris] t[a]l[i]s
ad q[uod] d[icitu]r p[ro]p[ri]o[r]e[m] in p[ri]mo phi[sicorum] q[uia] q[uia] t[er]m[in]us op[er]ationes su[n]t p[ro]ducte si[n]t mot[us]
et q[uia] 1° t[a]l[i]s s[cilicet] u[nitas] q[uod] s[cilicet] mot[us] eo q[uod] p[ro]p[ri]o su[n]t a[c]t[iv]e Et si
op[er]ationes ie t[ra]n[sire] ad u[nitatem] q[uod] d[e]signa[n]te u[n]ite[r] [con]st[it]ute ad 1as op[er]ationes
Et si d[icitu]r q[uod] app[ro]p[ri]at[us] u[e]l p[ro]p[ri]us q[uia] tu[n]c i[ste] u[nitas] eade[m] eet a[lte]r[iu]m vel
pa[r]um 2[m] i[ste] eet q[uia] ma[ior] 2 mi[n]o[r] u[nitas] eade[m] s[pecie]m q[uia] h[ab][itu]s p[ro]p[ter] d[ict]o 2 8°
phi[sicorum] q[uod] i[ste] no[n] mo[do] a[c]cip[it]o 2 m[inu]s d[e] g[ratia] phis voles p[ro]b[are] q[uod] si[mi]le
no[n] pati[tur] a[c]c[i]d[en]ti d[e]d[ucitu]r ad h[oc] t[em]p[us] ad ma[i]us 2 ma[n]ifesti[us] m[inu]s [con]tingit q[uod]
si[mi]le no[n] pati[tur] a[c]c[i]d[en]ti q[uia] a[u]t[em] i[ste] pati[tur] a[c]cip[it]o 2 s[e]c[un]d[u]s p[ri]mi[us] q[uia] methe[phisic]e

6° o[mn]e gr[ati]a[le] s[cilicet] co[m]ple[tu]m se[cundu]m u[nitas] no[n] s[cilicet] co[m]p[l]e[tu]m 2 no[n] s[cilicet] gr[ati]a[le] 2 p[ro]p[ri]us no[n]
s[cilicet] gr[ati]a[le] ex op[er]ationib[us] [con]tinet[ur] q[uod] s[cilicet] q[uod] q[uod] a[lte]r[iu]s p[ro]p[ri]u[m] phi[sicorum] s[e]c[un]do celi et d[icitu]r s[e]c[un]d[u]m
o[mn]ib[us] co[r]p[or]o sit t[ame]n altera[ti]o eo q[uod] s[cilicet] t[a]l[i]s altera[ti]o[n]is se[cundu]m s[e] ad u[nitatem] no[n] s[cilicet]
altera[ti]o 10 phi[sicorum] et s[e]c[un]d[u]m cas[um] no[n] s[cilicet] co[r]p[or]o 2 p[ro]p[ri]us no[n] sunt co[m]ple[tu]m 2o
p[ri]m[um] cade[m] d[icitu]r se[cundu]m u[nitas] eet co[m]p[l]e[tu]m vel p[ro]p[ri]o[rem] vel cessato[rem] seu obmis-
sione[m] op[er]ationis n[on] 10 e[ss]e no[n] s[cilicet] co[m]p[l]e[tu]m a[lte]r[iu]s p[ro]p[ter] p[ro]p[ri]ete[m] d[ic]o[rum] d[icitu]r q[uod]
non p[ro]p[ri]o[rem] q[uia] vel p[ro]p[ri]o[rem] bona mala no[n] s[unt] t[ame]n 1a salvet 2
augeat h[ab]it[u]m d[icitu]r t[er]tio eth[icorum] u[erbi] 2[m] s[e]c[un]d[u]m p[ro]p[ri]o[rem] mala[m] p[ro]p[ter] q[uia] op[er]a-
tio[n]is mala no[n] s[cilicet] co[r]ruptiva h[ab]it[u]s [contr]a[rii] no[n] co[r]p[or]i p[ro]p[ter] a[c]t[ivit]a[tem] q[uia] no[n]
s[cilicet] q[ua]ntitas a[c]tiva eo q[uod] [con]t[ra]r[ium] d[e] p[ri]ma s[e]c[un]d[u]m [con]t[ra]r[iu]m no[n] sit a[c]tive u[erbi] pa-
10 phi[sicorum] et no[n] s[cilicet] co[r]ruptiva a[c]c[i]d[entali] nec ad infe[ri]us se[cundu]m q[uod] no[n] p[er]missio[n]e[m]
seu cessatio[n]e[m] op[er]ationum p[ro]p[ter] q[uia] vel p[er]missio[n]e op[er]ationum mala[rum] vel bo[n]a-
[rum] no[n] p[er]missio[n]e[m] mala[rum] q[uia] ex h[oc] u[nitas] augetur 2 salva[tur] u[erbi] p[er]missio[n]e[m]
bo[n]a[rum] op[er]ationum q[uia] cu[m] t[ale] [con]missio sit v[er]a s[e]c[un]d[u]m u[erbi] co[r]p[or]e eo q[uod] co[r]p[or]e-
alium s[cilicet] ad no[n] 1[m] co[r]p[or]e ex t[a]l[i] [con]missio[n]e u[nitas] se[cundu]m s[e] p[ro]p[ter] d[ic]it ee [con]t[ra]r[ia]
o[mn]ib[us] co[r]p[or]o s[cilicet] ab a[li]q[u]o mo[ne]te se[cundu]m cessatio[n]e op[er]ationis seu o[mi]ssio no[n] s[cilicet]
mo[ne]tes h[ic] vel s[cilicet] 1[m] no[n] s[cilicet] ta[m] co[m]p[l]eti[oni]s &c.

1° su[n]t u[nitas] gr[ati]a[le] ex op[er]a[tionibus] [con]tinet[ur] vel s[unt] ex[tr]a vel ex pluribus
talib[us] si d[icitu]r p[ri]m[um] s[cilicet] 1° in[...] p[ro]b[atu]r ad gr[ati]a[le] u[nitatem] req[ui]ritur a[c]cep-
to

1°
s[e]c[un]d[u]m 2[m]

aquesito aut requirit pluribus et frequentiam actuum et ad generationem habitus requi-
plures tales operationes frequentate scilicet non ex una ab ipsa parte 3 philosophus 1° ethicorum
secundo patet primo notum 3 quia numquam una operatio introducit generationem ut patet ad ex-
perientiam videmus enim quod una operatio non bona facta non statim delectabiliter opera-
mur bonum sed cum magna difficultate et renisione appetitus sensitivi et hoc 3 signum
quod in nobis adhuc non habemus generationem bonum operandi et patet idem ex quo non est
id quod 3 generatio 2° 3 idem 1° 3 in generatione actuum ita 3 in generatione
virtutum ex 2° ethicorum in genere actus sunt 3 quia ars generatur ex multis
operibus frequentatis ut patet deducitur in textu ex multis enim actibus ma-
iori frequentatis talem, debet efficere bonos citaristas et ex multis actibus edificandi
frequentatis talem debet et bonos edificatores et ita de aliis scilicet et sunt 3 in generatione
virtutum 3° 3 idem sed prudentia iuvenis non potest generari ex 6° ethicorum sed
ad generationem prudentie requiritur experientia longa propter quod iuvenes non videntur esse
prudentes sed senes 6° ethicorum experientia autem requirit multitudinem operum et bonum
Et sic dicendum quod ex una operatione intensa potest generari habitus sed non ex una qua quam
possibile 3 naturaliter ex una operatione quantumcumque intensa generari habitus scilicet id non 3
vim agentis quia impossibile 3 arte generari ex una operatione quantumcumque intensa
impossibile 3 enim ex uno actu sagittandi quantumcumque perfecto aliquis sit bonus sagi-
tarius scilicet et impossibile 3 habitum generari et quantum quia sed 3 in generatione actuum
scilicet 3 in generatione virtutum ex 2° ethicorum ubi quia impossibile sit aliquem ex uno
actu sagittandi quantumcumque perfecto patet quia perfectus actus sagittandi non potest esse, unquam directe
tangere metham non statim quod debet eam post actum sagittandi, directe tangat
metham suam fieri bonum sagittarium scilicet sed non potest dici, ergo sed in naturalibus
non statim agentes approximatum passo inducit in eo suam formam sed prius ne-
cesse est unum habilitat et disponit ad recipiendum habitus, et ultimus actus inducit, ita actus prece-
dentes, suam habitus inducit, scilicet non ex una tantum, patet idem auctoritate philosophi
in 1° ethicorum ubi probat quod sicut una hirundo non facit ver nec una pulchra
dies estatem ita neque unus bonum et felicem una dies ut patet ibi
7° quod sed 3 in cavatione lapidis ex gutta sic in generatione habitus ex operibus
sed cavatio lapidis non fit ex una gutta, scilicet nec generatio habitus ex una
operatione scilicet id sed non potest dici. Si dicitur contra quod pluribus actibus id multiplicatur

p^o Si ex pluribus oportet generatur ictus sicut gradus ex 10 vel 100 vel mille
quod stat verum oportet modo bona esse ita intensa sicut sunt 10 vel centum ac
gradus sicut ex 10 vel centum oportet generatur virtus ita ex 1a virtute quamvis in illa
virtute equivaleat illis ex 10 vel centum oportet et sicut aliis posse in eis
sed si ex illis 10 et generatur ictus sed quod et ex 1a [illegible] quamvis esset aliis virtutes
ceteris paribus tamen aliis effectus sed et omnis ictus virtus est fortiore scilicet ipsa dispersa

2o 2o sed est in generatione virtus intellectualis ita est in generatione virtus moralis est in
generatione virtus intellectualis et sicut quod ipsa generatur ex virtute operis sed de similitudine
sed et in generatione virtus sicut et quod ipsa generatur ex virtute operis et per consequens
3o explicit 3o virtus moralis potest generari ut patet de sanitate quod quamvis inducatur
una medicina gradus et eadem vere virtus moralis

4o 4o virtus consistit in medio sed quamvis in sicut philosophus dicit quod generatur et per consequens
non ex pluribus operibus generetur quamvis esse impossibile est plures operaciones tales
ex quibus generatur ictus esse sed [illegible]

5to 5to si ex pluribus operibus generetur generatur ictus vel gradus habet sit primum modum
quod ex omnibus talibus operibus generetur sicut generatur ictus vel quod quolibet opus generat
virtus partem habitus deinde totum intenditur et sic vel quod prima alia opera
disponant secundum modum et ultima perficiat quolibet opus generet virtus partem habitus
vel quod prima alia opera disponat secundum modum et ictus et quod postea secundo disposita
dispositio prima opera intendit totum habitum plures modi non sunt dari
sed nec primo modo et sic nec et nec plus gradus generari ex pluribus operibus

quod non 2m quod non secundum sed quod alias omnes quod non secundum 1as operationes sic et in
parte quidem non ut omnes tales operationes sic habitus esse sed successive quamvis
et generant et sicut in 1o quod generatur sed non secundum quod non 2m sed quod sicut sed
opera generant partes et per consequens non per consequens generant partes quamvis et quod sicut quodlibet
et ante generati non patet et non quolibet opus generat partes non primum sicut quod
et 1m 2m modum Et virtus similiter non patet generari in aliquo habitus non [illegible] sunt
dispositio sed an prima opera secundum sit non et dispositione prima opera non generat

quod non 3m partes quod 3m non patet dici sed et si secundo de dispositio quolibet opus generat
partes gradus sed prima opera generat habitum et 2a et 3a et sed de si prima opera generat
partes 2a 2a et vel gradus et generat eandem quod prima vel alias sicut non patet
dici et quod sicut generatur et 2o ut 2m et si generat alia vel alias in esse vel
aliam in modo non secundum in 1e operationes sit eadem specie et generant

hitꝰ eorum sicut si 2m dr q. tunc hitꝰ nl pꝰ n̄tnunc gnari ꝯsimar
opoꝝ 2 pꝯꝰ b̄ntur gnari p2oꝝ erit actꝰ dissip̄a eorum s̄bi solo m̄ō
dicit q̄ ꝫ nj oīꝰ ī. ē. nō pt dici q̄ nō ꝯm q̄ sit idem s̄m ex ꝗ
opoe gnarē hitꝰ pꝫ quia q̄ s̄bꝰ sr̄ dispoito s̄a opo gnat totum
hitum hitꝰ ī. s̄m ex ꝗa gnarī hitꝰ / ac eam opoꝝ ptꝫꝰ nl sint
ad gnaōꝝ hitꝰ ꝓ s̄m ad dispoꝝ s̄bi hitꝰ. Ecō si s̄bꝰ sit dispoito
s̄a opo intꝯnatur totum hitum hitꝰ / tc dmꝰ ac sept̄c frustra
fierꝫ / cū nl ꝓsit ad dispoꝫ s̄bi hitꝰ q̄ ia sr̄ dispom ꝫ nc ad
gnaōꝝ hitꝰ cū ia gnā sit igr̄

ꝗ ꝗoꝫ oᵗᵐ ¶ ꝗa. ꝗoꝫ oᵗᵃᵐ

p̄o sic dꝰ hitꝰ m̄ōlꝰ gnarī ex actibꝫ nl q̄o ex actibꝫ ꝯmeᵗᵒ
ite iꝛi nl nō ꝯinesplatꝰ / nō 2ᵐ / eo q̄ iᵉ sit gnaᵐᵉ vir
ꝯhitꝰ mali ꝛ destruosi ī. s̄m aꝰ s̄m pꝫ 2ᵒ ethꝛ v p. St q̄ s̄ ꝫ
m gnaᵒᵉ artꝰ ita m gnaᵒᵉ virtuꝰ ꝓ arꝰ gnarī ex actibꝫ ī. 2 hitꝰ

Et ꝯsr̄ pꝰ idē aꝰ / dꝰ pf̄o m ch̄ hō pt ex p̄mꝰ nalibꝫ aꝫ i nat
a atqsita ꝓ hitꝰ ꝫ pf̄o m ch̄ hō pt ex p̄mꝰ nalibꝫ ī. ꝫ i aliā a
atqᵗᵃ / ꝓ nō s̄m q̄ aꝰ ex opoibꝫ b̄tuos nō ꝯꝰ laudi 2ꝫ phē
sehiᶜ m pñᵒ 2ᵒ ethꝛ ī. s̄lmꝗ / q̄ ꝫ atqᵗᵃ 2 nō aliude nī ex acibꝫ
ī

2ᵒ dꝰ hitꝰ gnarī ex ill̄ actibꝫ / ad q̄ꝰ p̄ꝯa mclinat ex 2ᵒ ethꝛ
ꝓ hitꝰ mclinat ad opoꝫ ꝯmetᵃꝰ ite iꝛm q̄ ad opoꝫ bonaꝰ
eo q̄ hntꝫ ꝓsit 2 opꝗꝫ bōm reddꝫ ꝓ gnarī ex ill̄ ꝛ

2ᵒ hitꝰ oᵗⁱ gnarī ex opoibꝫ oᵗ ꝓ hitꝰ 2 virm sūt hitꝰ oᵗⁱ ex 2ᵒ
ethꝛ 2 iᵒ phiꝛ ī. gnarī ex opoibꝫ oᵗ ꝓ virm gnarī ex opoibꝫ
nō ꝯmetᵒ ite iꝛi ī. cū hitꝰ gnarī ex opoibꝫ oᵗ / gnarī ex opoibꝫ
ꝯmesurat

Jte iᵃ oᵒ ꝫ mairē q̄. phm 2ꝗ dꝰ m̄ōlꝰ q̄o fᵃ aꝰ notuꝫ ī
eᵒ ex ꝯsiꝛꝫ actibꝫ corpꝰ dꝰ hitꝰ ex oᵗ iᵒꝛ gnarī idē hitꝰ ꝓ ex
sō ꝯmetᵒ corpꝰ hitꝰ ꝓphm i textu ī. ex oᵗᵒ iᵃꝛ gnarī 2 pꝯꝰ
ex ꝯmetᵒ gnarī | Queo 2ꝗ Circ tūnꝰ depoꝰ tꝛmīa eicitur ea
ad locū b ꝯue ꝫ eam venire /

Utrum omnes btes morales in eodem subo sint posite / quod non quia btes
qum ... obiorum et opom spece ... / et ... subiorum et pags sint in diversis
subis ... qo ...

Qm
Iuom omnes btes intellectuales sint subiective in eodem subo quia in intellectu
et omnes morales et pags qo ...

Con ... sbas — 1o prima qo est ... / 2a quod non
sit in eodem subo sed in diversis

Ad sbam qo na lita morales est ... na lita est in aliquo subo et pags non
omnes btes sint in eodem subo quod est contra ... gna non ar de quod est
est vis ut rei s. na lita morales est vis ut modus rei / qo na btus
est gne in Camestres ar non br ... pe quod na lita sit vis ...

Po
sit de 1o quod sic requiritur ... ratum s. ... modum s. modus rei / s. o
bta morales st. ... quod non requiritur ... ratum est vis et pags na bruta
morales est vis quod sint ... ar ... de 1o quod requiritur ... est vis
... de quod non requiritur ... ratum s. ... modum rei / sic est vis
s. modus rei ... gna quia ... vis ad ratum sic ... modus ad modum
... quod lita non requiritur ad sbam actus / s. ut actus ... et ...
stabilitur / 2o ... idem quod na lita sit vis dis vis est vis abta ut
bla ... vis ... s. na bta morales est vis abta ut ...
... na lita morales est vis gne in Camestres ar non ... pe
et p. 1o ... quod bla distinguatur ... abta 1a est opio ... inter
sustinenda ... 1a ... ar dis hita est bla ... bta mor
est bla et pags na bta est vis abta gne ex ... ar quia phus
... phi ... pbat quod ad n... hitu est pe ... p ... me... quia ad bla
non est pe ... s. pla... est quod ... gna ... valet ... hitus est bla
... quia ... p ... me... ... aliquid ... de aliquo subo ... quod 1o
me... ... ante ... subs ... tota distinctio ... ex ... ne
... ut ... Et lita ... bla ... ad hitum
et ... ar ... quia lita est ... hitum ... et op... ... s.
... quod na lita sit vis ... / s. ... abta ... illud quod
... est ... vis abta ... quod qua... est ... bla...
... abta ... ut ... methe et ex ... s. dis bta

meliori et imperfecto quam ex parte solum ut significatum est. Concluditur deinde quod dicta perfectio quam moralis
et hec quam non habet et virtutes abstracta secundum o[mnem] habitus et humana et omnis habitus et virtutes abstracta et
postquam non requisita est. Sed quod naturalis virtus sit moralis vera per naturalis virtutis et virtutes
perfecta est naturalis habitus et moralis vera quoniam quod idem moralis vera et virtutes perfecte de
quibus est vera quod eius secundum moralis vera perfecta et est moralis vera et virtutes

2o si virtutes intellectuales ponuntur individue sed ut ponuntur meo perfectiorem actus per opus
in se ut per moralem actus perfecti dicuntur quod non pluribus modis virtutes quantum
potest in secundo naturali quod non per magis ponuntur virtutes sed tamen
ut in actus suos ex parte non habitu ut videmus magis ponuntur naturales in relatione
ad 6m 3o ethicorum et quod non indiget habitu ad hoc ut bene agat. Sed utrum apparet quod
si ponuntur virtutes aliquis obstat quod non exhibitum sed non ponuntur per se
actus. Et consequenter probatur idem quod non ponuntur per se ad virtutes quam ad se quod virtutes
morales essent nobis in natura ut quod dicitur habent virtutes morales antequam
acquisivit quod est quod magis per naturam quod secundum philosophum 2o ethicorum in principio
autem quod sit magis per quod sit tunc dicitur habere virtutes antequam eas habere quod
impletur quod tunc habitus dicitur antequam dicitur quod postquam capiatur dicitur quod prius venit
ad usum sensus et quoniam adiuvat non et sedi virtus acquisitum et reddit et incipiat
agere moraliter bene ut ergo iterum per voluntatem potest agere moraliter bene sine habitu virtute
ut non si non ut ergo ad virtutes non si primum tunc habet virtutes
antequam eas acquisivit et tamen habitus virtutis et sunt in natura consequenter acquisivit
eas et habere animus in quiete si autem defecto non habet virtutes et potest
moraliter bene agere ergo sine virtute potest moraliter bene agere quod fuit probandum. Sed probatur
et quoniam possumus ex 2o ethicorum. Sed probatur moralia sine habitu potest magis secundum
Sed quod non 2m sed quod virtutes non ponuntur per moralem actus per quod modus ad
virtutem et idem tamen ad ergo si non ponuntur per se actus et non ponuntur per
modus moralis eius et sunt ad per quod modus non dicit virtutem absolute et
ad modificatur et species virtutes modificata et ita modus actus est
ponuntur per prudentiam et delectabiliter maxime
propter virtutes morales per quam quod bruta sic agunt et non agunt
prudenter et delectabiliter sed per se agunt prudenter et delectabiliter si ergo illa
habitus sunt quam per naturam ab habitu virtutis per quod in eis potest sit
Sed forte dicitur quod virtutes morales ponuntur in sede per prudentiam et delectabiliter

operari quod dicebatur quia ex naturali industria et dispositione sua qui primo operatur modo virtuoso opera prompte et delectabiliter, quia aliqui huiusmodi habitu patet quia dicebatur ex naturali dispositione sua inclinantur ad opera modo virtuoso et perfecte secundum istam dispositionem operationes modo virtuoso cum delectatione et promptitudine sine tristitia et dolore quam ab huiusmodi habitu, quamvis cum delectatione aliqui operantur ad huiusmodi cum tristitia corporali operari ut patet ad experientiam et ad propositum virtutes non ponitur in aliquo propter prompte et delectabiliter bene operari. Et si dicitur quod ponitur propter promptitudinem et delectabilitatem operandi modo virtuoso stat idem argumentum ut videtur quia ab non huiusmodi habitu venit promptitudo et delectabilitas operandi modo virtuoso, quia aliqui huiusmodi habitu secundum se non propter hoc ponitur et sic non convenienter propter modum actionis quod fuit prius.

Consequenter probatur quod nulle virtutes morales sunt ponende, quia quilibet aliquis potest esse perfectus de tanto perfectius prout in arguendo, sed potentie rationales sunt perfectiores potentiis irrationalibus et perfectiones sunt in aliquibus. Sicut quod potentie irrationales et quod potentie irrationales non indigent virtutibus, igitur nec potentie rationales in homine in quibus virtutes dicuntur poni subiective indigent virtutibus et per consequens frustra ponuntur virtutes in eis.

Tertio arguitur, si omnes virtutes morales ponuntur in eodem subiecto vel hoc est in intellectu vel appetitu patet per eos non secundum quod virtutes intellectuales ponuntur in intellectu non secundum quod non in appetitu sensitivo nec intellectivo quod non in sensitivo probatur multis. Probatur secundum quod omnes virtutes morales ponuntur in intellectu, quod non in voluntate vel in appetitu intellectivo, quoniam quod idem arguitur non est subiective in diversis potentiis. Arguitur virtutes subiective ponuntur in uno subiecto in quo ponitur felicitas, ex quo felicitas est operatio virtutis et quod virtus et eius operatio debent poni in eodem subiecto quod in eadem potentia ethicorum felicitas ponitur subiective ponitur in intellectu ex decimo ethicorum et patet, quod felicitas est operatio nobilissimi habitus, quod est sapientia ex sexto ethicorum et quod sit operatio nobilissimi habitus patet decimo ethicorum et quod sapientia ponitur in intellectu sexto ethicorum. Et consequenter prudentia ponitur subiective in intellectu et virtutes morales, quoniam virtutes morales sunt connexe ipsi prudentie et per consequens sunt ponende in eodem subiecto.

Quarto quod non ponantur in appetitu sensitivo probatur quod appetitus sensitivus non est potens felicitatis patet quod non est felicitatis felicitate perfectiva id est felicitate preparatoria et per consequens non est felicitatis secundum quam quod felicitas perfectiva presupponit preparatoriam secundum primum presupponit virtutem ... quod post mortem non manet appetitus sensitivus

eo quod post mortem non manent potentie organice, et quod appetitus sensitivus est potentia orga-
nica et extensa igitur.

3o appetitus sensitivus in homine et in bruto sunt eiusdem rationis, materie et conditionis;
sed in appetitu bruti non ponimus virtutes morales subiective, igitur nec in appetitu
hominis. Antecedens patet; probatur quia omnes potentie que perficiunt appetitus sensitivos in homine et in
bruto sunt eiusdem rationis et conditionis, ut potentie sensitive in homine et in bruto sunt
eiusdem speciei, ut visiva in homine et in bruto sunt eiusdem speciei, eo quod operationes
et obiecta earum propria sunt eiusdem speciei, et ita de aliis potentiis sensitivis igitur. Et
confirmatur quia appetitus in homine et in bruto inclinatur per se ad unum et idem, igitur
antecedens: quia appetitus utriusque inclinatur ad prosequendum delectabilia sensus igitur. Et si dicatur
quod appetitus in homine est coniunctus rationi et est aptus obedire rationi, et in bruto non,
dicitur hoc arguere diversitatem; contra: appetitus sensitivus in bruto est aptus natus in diversis rationibus,
igitur. Assumptum non arguit, quia appetitus bruta quando inclinantur per appetitum eorum
sensitivum ad prosequendum delectabilia sensuum, et non prosequuntur ea propter hoc quia inducta
sunt per homines ad faciendum oppositum, sicut ad non prosequendum, sicut canes quando docentur
ad non mordendum homines et equus ad non recalcitrandum, et ita de aliis brutis,
igitur appetitus sensitivus in bruto est aptus obedire rationi secundum inclinationem rationis; igitur
instantia nulla.

2o si appetitus in homine esset coniunctus rationi, sequitur quod in homine ad minus sunt duo
appetitus intellectivi; consequens patet contra, quia primo habetur appetitus sensitivus in homine qui potest
coniunctus rationi et aptus obedire rationi, et iste vocatur intellectivus, et quia etiam habetur voluntas
que est appetitus intellectivus, eo quod inclinatur ad prosequendum id quod apprehenditur a ratione, igitur habentur
in homine duo appetitus intellectivi igitur.

Contra quod virtutes ponuntur non in appetitu sensitivo patet quia si habetur maxime esset ex eo
quod appetitus sensitivus aptus est rebellare rationi et ut quod possit et delectari obe-
diat rationi oportet in eo ponere virtutes; sed dicitur si ita esset, sequitur similiter
quod in voluntate esset ponenda habitus moralis, eo quod voluntas quandoque rebellat rationi
et quandoque obedit ei et indiget habitu, ad hoc ut prompte et delectabiliter rationi
obediat; contra: quod virtutes morales ponimus in appetitu sensitivo per adiutorium, sicut
ponimus et in voluntate cum eadem habitus et propter idem actus potentie subiective
inclinari possibilis, eo quod appetitus sensitivus et voluntas sunt diverse potentie igitur.

Contra ad idem instantia: non potest in appetitu sensitivo, igitur non quilibet habitus; quod non arguit
quod ponimus virtutes moderative passionum, ne rebellent rationi, ponimus in appetitu

sensitivo sed iustitia non quia moderativa passionum et ideo non debet poni in appetitu sensi-
tivo. Patet quia 1a 2e dicit quod virtutes ponuntur in appetitu sensitivo sed [illegible] libri
ethicorum ad 10um quod [illegible] ita prout differentia de virtutibus moderativis passionum nec
de virtute quae est circa operationes et est contra sancti Thome. Confirmatur ex diffinitione
iustitiae non habetur quod sit moderativa passionum eo quod diffinitur sic: iustitia est habitus
quo iusta operamur et volumus. Item quando si esset moderativa passionum haberet
debere exprimi in eius diffinitione ita [illegible] propter carentiam de temperantia et de fortitudine
et propter hoc non dicitur quod sit in appetitu sensitivo.

6o virtutes intellectuales debent poni in parte quae convenit homini secundum quod homo, sed appetitus
sensitivus non est pars quae convenit homini secundum quod homo eo quod convenit et brutis, ideo
non debent poni virtutes [illegible] et de intellectualibus patet primo ethicorum [illegible] probata
[illegible] virtutes intellectuales non ponuntur subiective in appetitu sensitivo.

quod non 1 volunt — Quot non mediate [illegible] sit quod omnes ponuntur in intellectu et vide articulum
[illegible] de appetitu sensitivo [illegible] 3m [illegible] vide [illegible]

2a — 2o ad hoc ponitur virtus in appetitu ut per eam detineatur ad actum conformem
rectae rationi [illegible] quod secundum Tullium in sua rhetorica virtus est habitus
inclinans ad actus rectae rationi [illegible] ergo 1a [illegible] quae ex sua natura
detinetur et ad actus tales non indiget virtutibus sed voluntas huiusmodi patet quod
voluntas ex natura sua inclinatur ad bonum ex 3o ethicorum et quod de omnibus naturaliter
appetitur bonum ex primo ethicorum [illegible]

3o — 3o voluntas est potentia nobilior quam intellectus ut [illegible] sed et quod virtutes morales
non sunt ita nobiles ut intellectuales eo quod [illegible] virtutes moralis [illegible]

[illegible] 2m [illegible] 2a [illegible] — potius feliciter sed in operatione alicuius virtutis intellectualis potius quam in operatione sapientiae
ergo habitus qui ponuntur in voluntate sunt nobiliores virtutibus moralibus et intellectua-
libus et propter hoc tales virtutes morales non possunt in voluntate sed in [illegible] in fide seu
ignobiliores et quod non in intellectu eo quod [illegible] ponuntur habitus intellectuales ergo in
appetitu sensitivo.

4o — 4o virtutes morales aliquae ponuntur in appetitu sensitivo brutorum ~~potius habitus aliqui~~
ergo non omnes ponuntur in voluntate quia non [illegible] in appetitu sensitivo brutorum
ponuntur habitus inclinantes ad hoc quod ita [illegible] dictat [illegible] potius virtutes
ex quibus [illegible] et [illegible] canis ex [illegible] aliquibus hominibus [illegible]
ad hoc ut non mordeat homines quos [illegible] ad hoc sunt inclinati

i[r] t[ales] h[abe]t h[ab]itu[m] in e[ius] app[etitu] inclinate[m] ad h[oc] q[uo]d r[ati]o[n]a[lis] vo[luntas] d[ic]tat. s[ed] ad no[n] mordend[um] i[r]/

7[mo] in app[eti]tu s[en]si[ti]vo pon[un]t[ur] pa[ssion]es mordi[na]te/ s[ed] q[uo]d s[a]epe r[e]bellat vo[luntat]i z no[n] obed[i]t s[e]d ut p[atet] in fine p[rim]i eth[icorum]/ i[r] indiget v[irtut]ib[us]/ q[ue] moder[ent] i[st]as pa[ssion]es ne r[e]bellet vo[luntat]i s[ed] ut obediat s[ibi]/ s[ed] t[ales] v[irtut]es q[uibus] indiget no[n] sunt po[nend]e in a[liqu]a p[otenti]a q[uam] in app[eti]tu s[en]si[ti]vo p[atet] q[ui]a no[n] in int[ellectu] ut p[rob]a[tu]m p[rim]o 3/ n[ec] in vo[lunta]te p[atet] q[ui]a vo[luntas] p[o]t[est] e[ss]e dep[ra]vata z p[er] [conse]q[uen]s s[ic] v[irtut]e p[er]e indiget s[e]c[un]d[u]m i[r] q[uod] in app[eti]tu s[en]si[ti]vo z h[ab]it[us] ex[isten]s in a[li]q[ua] p[otenti]a/ po[ten]ti[a] h[abe]t r[e]sp[e]c[tu]m i[n] pot[enti]a z p[er] [con]s[equens] h[ab]it[us] ex[isten]s in vo[lunta]te no[n] h[abe]t r[e]sp[e]c[tu]m pa[ssion]es in app[eti]tu s[en]si[ti]vo i[r]

7[mo] ad[d]uce[n]s v[irtut]es q[ui] p[o]n[un]t[ur] in p[otenti]a q[ue] [con]ven[i]t ho[m]i[ni] s[ed] q[uod] ho[mo] e[st] q[ui]a [con]z feli[x] s[ed] app[eti]t[us] s[en]si[ti]v[us] n[on] [con]venit vo[luntat]i [con] p[otenti]a [con]ven[iens] ho[m]i[ni] s[ed] q[uod] ho[mo] e[st] q[ui]a nulli al[iu]d [con]ven[it] q[ui]a no[n] b[ru]t[is] n[ec] al[iu]d n[on] ho[mo]/ i[r] in t[a]li app[eti]tu v[irtut]es d[e]b[en]t pon[i] z p[er] [con]s[equens] no[n] o[mn]es v[irtut]es pon[un]t[ur] in vo[lunta]te ig[itu]r/

6[to] app[eti]t[us] s[en]si[ti]v[us] ex p[ro]p[ri]a n[atur]a inclina[tu]r ad r[e]bellan[dum] vo[luntat]i i[r] s[ed] r[e]bellan[dum] vo[luntat]i n[on] v[irtut]es in eo ponen[tu]r z q[ui]a no[n] s[em]p[er] r[e]bellat vo[luntat]i y[mo] s[a]epe obe[di]t vo[luntat]i p[ro]mpte z delectab[iliter] ex p[rim]o 22[o] eth[icorum] s[ed] h[oc] no[n] e[st] al[iun]de n[isi] a h[ab]itib[us] in eo ex[ist]entib[us]/ i[r] v[irtut]es in eo d[e]b[en]t poni

1[o] q[ui]a no[n] o[mn]es in vo[lunta]te s[unt] q[ui]a t[em]p[er]an[tia] z fort[itu]do s[unt] c[irc]a delecta[ti]o[n]es z t[ri]sti[ti]as s[e]n[s]i[bi]l[e]s z p[er] [con]s[equens] d[e]b[en]t poni i[n] app[eti]tu s[en]si[ti]vo z no[n] in vo[lunta]te ig[itu]r/

Con[tra] q[ues]t[io]n[em] v[iii]

Q[uesti]o q[ue]r[itu]r o[mn]es q[ui]d d[ici]t q[ui]a no[n] o[mn]es v[irtut]es sunt in eo s[u]b[iect]o/ s[ed] i[n]d[ic]i[t] s[ic] a[li]q[ue] in app[eti]tu s[en]si[ti]vo/ a[li]q[ue] in app[eti]tu i[n]t[ellecti]vo z[c]

P[rim]a c[on]cl[usio] n[ull]a h[ab]it[us] i[n]c[l]i[nan]s z i[r] n[ull]a p[otenti]a in a[li]q[ua] s[u]b[iect]o z p[er] [con]s[equens] s[ed] p[ri]m[a] z p[ro] a[li]q[ua] po[tenti]a in v[oluntate] z a[li]c[ui] in a[li]o q[ui]a z q[uod] q[ue]r[itu]r/ a[d] p[ri]m[a] z in p[rim]o a[rtic]ulo q[uesti]o[nis] p[ro]b[atu]r p[ate]t z[c]

2[o] s[ed] v[irtut]es ponen[tu]r a[li]q[ue] in vo[luntate] s[u]b[iect]o z a[li]c[ui] in a[li]o n[on] ponen[tu]r i[n] eo s[ed] s[u]b[iec]t[u]m a[li]q[ua] n[on] n[ull]a a[li]q[ua] n[ull]a 10[mo] z[c] vide a[rticulum] 2[m] q[uod] p[ro]b[atu]r q[ue]r[itu]r

3[o] s[ed] ponen[tu]r in d[i]v[er]sis s[u]b[iecti]s in a[li]q[ua] e[ss]et ex eo/ q[ui]a a[li]q[ua] pote[n]t in app[eti]tu s[en]si[ti]vo z a[li]q[ua] in vo[lunta]te s[ed] d[ici]t/ q[ui]a n[ec] in app[eti]tu s[en]si[ti]vo vide a[rticulum] b[ene] e[ius] c[ontr]a a[rticulum] 2[m] E[rg]o q[ui]a n[ec] v[irtut]es pone[ntu]r in vo[lunta]te q[ui]a o[mn]es pon[un]t[ur] in int[ellectu] vide a[rticulum] p[ri]m[um] de app[eti]tu s[en]si[ti]vo c[ontr]a a[rticulum] 3[m]

4[o] q[ui]a n[ec] pon[u]n[tu]r in vo[lunta]te p[atet] p[er] a[rticulum] 2[m] de vo[lunta]te p[ro]p[ri]o posito q[uod] p[ro]b[atu]r
p[ate]t

3o — 3o volis z nobis dz Et vide arti 3m de vote fcm q p parte
4o — 4o vtutes sunt potem omnes in appetitu sensitivo Et vide arm 6m de vote
sed vim pulle — q p parte

Iste opt qr dz qr alique vtutes potiu in appetitu sensitivo z aliq innuit q ht de vtutes potiu in vote quod fm z qr aliq in appetitu sensitivo z aliq in vote ponatur Arz qr si no ht maxe dct exco qr appt ingredeur passes appetiti sensitivi or aliqs potem in appetitu sensitivo fz q moderativo passionum z alis vol elicitus fz dcta vre vrib z pcedes arte z qr opo z ei sitis sunt poi eodez fbo i ex 1o hi-tu qr cu moderatio sit in vote / qr 2 vtutes aliq pter h alis det e pom Et sic obstate 1o qr omnes vtutes sit in vote / ad hnc eq bne p tres vtes moderativa z sedant passes appetitus sensitivi r pp moderatiu passionum appetiti sensitivi / sic oz poi vtutes in appetitu sensitivo /

qo 3o — Pbleuatur Opt qr hoies hnt dentes distantes multum alii sit bene vite qr habentes dentes densos z multos Et

Vtz ext vtuosus in qlz sua operacione vtuosa delectetur / qr sic qr qdolore egit z tristari cu tristibz z alis vtuosus ut ndt fz 2m 1o vtuosus no delectatur pter qr in tristi alii vtuosi tristatur i no delectatur qnz qr oia sic qnc sit eis 1z

Om — Mnom z p p 22o ethi 20 / i qco va

qo p — q pbat qr q 1o p qco z dz 2a qr nom /

sed pm — q pbat qr a2 pt sit z vo fort z vtuosus ut notu zt nom qlz sua ope vtuosa delectatur i qo fa / ab pzn per / qr nom qlz a fortimus delectatur r sic inqlz sua ope vtuosa aur / qr in sustinendo mort ut in ex pro pnclo mort qi te pl da no delectatur i no inqlz a fortimus delectatur qnz qr art z alis fortimus ex eo phi ethi 20 / b dz psiti aut de fort qui tta bona morte in panidis / z q cuz morte in sexunt zmb aur qr vo fort in sustinendo mort nc de lectat zm sensum / nc zm intellectum / i in tristi a fortimus no delectat

quia qr delcto no attribui plibz po nb q ill dnabz s ssi vi z mt vi
ab ssa ptes q fort in illi av no delte s ssi m pt qr morb z oi
enim tubilissima ex 3o eth z in hc puat sit vim s ssi m i
pptinet mortem z max terribile ssi z p9s s ssi no delta i illi
potenti Et qr fr pd ide fort in illi cui ista s ssi m qr deltatio
no pt sil cum cod sbo z s ead po stare in ipa eo q z s qua no
delta s ssi m abz ptextu pha fr dc vsusurtinas vtiq ista fortes
dur z hc max vim z s ssi i Sz q ab pz p e sit vim s q fort
in illi pptinet mort no delta s mt vim p p s s in viso via con
puat vim q i no delta s ssi m vt p in z i ii s mt vim quia
q a ab no via in vso qpuat vim delta em mt vb stare in
ista ssi no z qpuata s mg dist pua z o fort in illi av ista
puit vim i no delta ab pz ptextu v dt ipo vtiq bz beatez
z feli or st mg in morte ista Et c
3o q fort in pptinencia mort no delta s mt vim pt q i io non
delta s mt vim mg nl boni indit p mt vim s fort i morte
nl boni indit t no delta in morte s mt vim ab ssa pte notum z
s ab pz pte pz qr mors no hz ro boni eo q z vna pua pua
eo q z puato vite z p9s nl pot t ad boni po Et si d q quis
no beat vim z nl boni ponat tn s appz hc ro boni z ad boi po
ne d fort tn st strenos de pul bn indit ex p eth t si fort
indit morte hc ro boni z qu indit tn st vso v mors hz ro boi
q z q po Et si d q fort no delta in morte s mt vim vt p in z
s in pptinet mort q z ad q ht a c in pub fort i ia no delta
s mt vim mg nl boni indit pmt vim s in pptinet mort vt qo
tagetit p oi bono pua nl boni indit p mt vim t ab ssa notum z
s ab pz p e p qr in io fort no indit ad boni qo ipe oi bono
pua s in pptinet mort fort oi bono pua t ab ssa pte pz qr
id quo oe bm tapp no hz ro boni s ab pz p e pz qr pptinencia
mort oi bono puat ipm z ipe ht indit vita indit tn de pul
bn indicat t tm no delta a tw ssa pte pz qr pptinet mort
puat ipm bono bono ite z bono mort t oi bono puat ipm q z puet ip
bm ne t Et pz qr puat ipm vita pua z oe z ht z bm ne

Et p[ro]b[atur] q[uod] n[on] s[ecundu]m vitam p[ro]p[ri]am t[ame]n p[ro] statu i[n]tellectus vtiq[ue] fort[itudo] operari bono z p[ro]p[ter] indi[ge]t p[ro] p[ro]uida bo[n]a nec s[ed] q[uod] z indi[ge]t se prudi bono more p[ro]p[ter] q[ui]a tamq[uam] no[n] poterit op[er]ari c[on]tinere z ip[s]e indi[ge]t z si s[er]uiret. Et si d[icitu]r q[uod] i[ll]a c[on]tinencia morte no[n] d[ic]it t[ame]n iusta sit z op[er]a v[ir]tu[tis] s[ecundu]m p[ro]uidencia op[er]a d[ic]i[tu]r z p[ro]p[ter] no[n] di bono more p[ro]uida c[on]tra i[llu]d p[ro]b[atur] q[uod] fort[itudo] in c[on]tinencia morte p[ro]uida p[h]i[losophi] z a[lio]r[um] bono more q[ui]a tunc p[ro]uidencia acq[ui]rat
g[ra]d[us] d[i]c[tu]s p[h]i[losophi] z a[lio]r[um] b[e]n[e] ip[s]e d[ic]it s[ecundu]m vitam scilicet p[ro]p[ri]us estimans q[uod] d[e]ci[piu]s bo[n]a p[ro]uid[entia]
adeptione gaude[re] z p[ro]p[ter] s[ecundu]m ad h[oc] q[uod] fort[itudo] in c[on]tinencia mort[is] est[imat]
z p[ro]p[ter] no[n] delecta[ri] d[icitu]r q[uod] ipso in futuru[m] posse multa op[er]a b[ona] op[er]ari
z meli[us] p[ossi]b[i]le p[ro]p[ter] q[uod] alt[er]a e[ss]e vita[m] e[xce]llit nung[uam] bo[nu]m q[uod] illud v[itam]
q[uod] p[ro]uidencia op[er]a[tur] z o[mn]ib[us] ist[is] p[ro]uida t[ame]n iste q[uod] fort[itudo] in c[on]tinencia mortis
cu[m] bono more p[ro]uida p[ate]t p[er] tex[tum] p[h]i[losophi] q[ui] d[ici]t z i[ll]e s[ecundu]m fort[itudo] max[im]e p[ro]-
uida b[ea]t[itudin]e s[u]fficie[n]s [e]st.

2[o] suppl[icium] 2[o] s[u]p[plicium] i[ll]e q[uod] fort[itudo] no[n] delect[atur] in c[on]tinencia mort[is] p[ro]p[ter] q[uod] in s[e] est de-
lect[ati]o e[ss]e in s[e] non i[n] i[n]t[ellectu] no[n] p[ro]pri[um] t[ame]n max[im]e est[imatur] s[ecundu]m s[u]pp[liciu]m c[on]-
s[e]q[ui]t[ur] s[u]pp[liciu]m c[on]tinet maxi[m]a[m] pena[m] z r[e]sp[ect]u[m] z morte[m] a[liqu]i z i[n]t[ellectu]
q[uod] delecta[tio] in t[antu]m mi[nu]it[ur] estima[tionem] s[u]pp[lici]us ut p[ate]t in h[ab]it[ibu]s q[ui] volu[n]t pati
pena[m] s[u]pp[lici]us p[ro]p[ter] q[uod] p[ro]p[ter] finem delecta[bi]les i[llu]d i[ll]a delecta[tion]e d[u]ra[n]te z exist[en]te
s[u]pp[lici]us b[e]n[e] pat[itu]r z p[ro]p[ter] i[llu]d delecta[tion]e s[u]pp[lici]us plus pat[itu]r 2[o] s[u]pp[lici]us no[n] h[ab]et
maxi[m]a[m] pena[m] d[u]ra[n]te i[ll]a delecta[tion]e c[ui]us o[mni]um s[ecundu]m eciam i[llu]d.

2[o] s[u]p[er] 2[o] s[u]pp[lici]u[m] c[on]tra q[uo]d si e[ss]et v[er]a s[equeretu]r q[uod] d[e] c[on]tinencia r[ati]o e[ss]e[n]t c[on]t[ra]d[ictoria] sil[ic]et delectari z
est[im]ari q[uo]d e[st] i[m]p[ossi]b[i]le z i[n]t[ellectu]s h[abe]t s[ecundu]m ca[usa]m p[ro]p[ter] i[llu]d p[ro]p[ter] c[on]t[ra]ria p[ro]p[ter] q[uod] v[ir]tute
a[li]q[uo]r[um] libent[er] sub[ue]niret alt[er]i a[m]ico suo indigenti c[on]stituto in
ext[re]ma n[ecessita]te z no[n] h[ab]eat statu i[ll]o t[ame]n i[ll]e d[ici]t s[ecundu]m i[llu]d id est ille est[imat]
z q[uod] i[ll]a volu[n]t[as] q[ui]a libent[er] vellet alt[er]i a[m]ico suo sub[ue]nire s[ed] op[er]o b[ea]ta
in i[ll]a ex delecta[tion]e s[ecundu]m vitam v[er]am ex c[on]t[ra]rio z q[uod] h[abe]t s[ed] r[ati]o c[on]t[ra]d[ictoria] s[equeretu]r q[uod] sil[ic]et
est[im]a[ri] z delecta[ri] s[ecundu]m eade[m] p[ro]p[ri]a r[ati]o[n]e c[on]t[ra]d[ictoria] i[llu]d.

q[uod] s[ecundu]m sunt s[ecundu]m e[xem]plo mag[is] a[m]ici z e[xem]plo s[e]c[undu]m est[imatur] d[ic]it h[abe]t q[uod] s[e]c[undu]m no[n] l[icet] s[u]m[m]us
plus in digentib[us] dare pane[m] in tanta n[ecessita]te statu i[ll]o tunc e[xem]plo s[ecundu]m
vita[m] v[er]a[m] est[imat] i[ll]e d[e]cipe[re] s[ecundu]m pl[ur]imus d[ic]et b[e]n[e] delectari c[on]tra s[ed] a[m]ic[us] s[u]mus
i[ll]e d[ic]it d[ic]it h[abe]t est[imati]o[n]e[m] q[uonia]m a[m]ico[rum] s[ed] idem velle z nolle s[ecundu]m e[th]ic[orum] ig[itu]r

3º supponitur quod quarto si quilibet virtuosus delectatur in sua operatione bona delectatur tamen quilibet virtuosus magis
alio qui impediunt suarum bonarum operationum delectationem. Secunda fortitudo, dicitur quod qui impediunt
suarum bonarum operum delectationem quod virtus sit facilitas, et quilibet alterius virtutis opere
impediunt ipsum in opere et ad fortitudinem, sed delectatur alterius virtutis operatione delectationem et
virtutes aliarum virtutum operationes sunt meliores operationes fortitudinis et ut delectatio de
bono dicit delectationem de eo quod nunc prius inest accidere sed.

4º supponitur quod quarto si quilibet virtuosus delectatur in sua operatione bona delectare tamen quilibet virtuosus
quibus suarum operationum virtus cognoscit quia delectatio fortitudinis quarto fortitudinis quantum
quod alter virtuosus semper operatur virtute et modo bene, cum non cognoscit semper modo bene
agere, eo quod non cognoscit virtute aliqua quod ... bonitatis actus ... ad ... moles
indestinatur et non quilibet virtuosus quibus operum suarum cognoscit.

5º ... si virtuosus delectatur in sua operatione virtuosa delectatione vel ... delectatio ... sit
delectatio in operatione ... et ... operationes virtuosa in quantum delectatur vel ... opere
ab ea ... non ... delectatione perficiat operationem virtutis ... ethicorum ...
perficit ... tempore ... Et quod talis delectatio non sit operationum virtuosa ...
ad operationem ... non ... Et ... operatur modo bono opera
virtute et ... delectabiliter ... eo quod non habet habitum virtutis ad habitum operandum
modo bono semper ... ut ... quod ... virtuosi delectantur in opere virtuoso
in suis delectationibus delectantur ... quod sit magis virtuosus non magis delectatur quam
minus virtuosus ... quod virtuosus delectatur in qualibet sua operatione virtuosa et quod delectatio quam de-
lectatur et ... opere virtuoso ... in ea ... delectatur et ... prima delectatio quod sit delectatio
de prima delectatione ... operatione ... prius ... quod ... sunt quod de
delectatione quam ... delectatur de operatione virtuosa ... ab ea ... de prima delectatione delectatur
per ... ab ea et ... de secunda delectatione delectatur per ... et de tertia per ...
... in infinitum ... virtuosus delectatur in una operatione virtuosa delectatur infinitis delectationibus
quod sunt ... Et si dicitur quod delectatio non sit operatio ... delectatio et operatio ...
... Consequenter delectatio et in ... et non ... ut notum est
... quod ... in appetitu ... 2º ethicorum ... delectatio
quod non sit ... bona ... eo quod ... operationibus ...
... delectatio quam ... delectatur in opere ... bona ... victoria

6º si ... quod virtuosus semper operatur ... quod delectatio ... operantem

in opere ergo quam sint delectationes tamen sunt operationes, et ideo propter delectationes sicut propter operationes etc.

¶ Deinde quia contra

Pro — Posset sed sicut sunt viciosi in malis ita boni in bonis, et gaudent viciosi in malis delectationibus in eis, et boni in bonis, quare patet quod quamvis plures homines sunt viciosi, tamen magis delectantur operationes opere viciose

2o secundum — 2o ex eisdem virtus augetur et confirmatur et generatur ex 2o ethicorum, et virtus generatur ex operibus delectabilibus, sunt ex eodem ergo confirmatur et augetur ex eisdem et per consequens opere que virtuosi operantur delectabilia sunt etc.

3o — 3o si virtuosi non delectarentur in opere virtutis, tunc non possent continue operari virtuose, et per consequens virtus esset facilius mobilis a subiecto, et non esset habitus per naturam, quia delectatio confirmat operantem in opere etc.

4o — 4o delectatio est in perfectione ab opere virtutis, quia est eius finis et perfectio ex 10o ethicorum, ergo non est perfecte opera virtutis sine delectatione, et per consequens boni in quibus sunt opera virtutis delectantur etc.

5to — 5to si ergo esset vera secunda quod posset in aliquo generari habitus virtutis, quia inclinaret ad delectationem, non quodammodo eo quod virtus est habitus et inclinat ad delectationem operandi, cum igitur quod possibile quod generatur habitus virtutis per modum ex operibus sine delectatione, per adversum fiet ratione tunc ille habitus virtutis per modum inclinat ad tristia contra ex eo dictum est, ad contraria inclinat 2o ethicorum etc.

Unde est quod fugientes per lacrimas, honores et delicias plus

Tunc est — alias etiam ostenditur, et ponitur est de appetentibus talia

Virtus consentiens sit plurimum ratione de vita contemplativa quam activa quia ideo propter vel activi sint aptiores ad regendum politias quam contemplativi, sed magis congruit politie ratione de vita activa quam contemplativa, et per consequens sed contra, quia non vivit activi sunt expertiores et prudentiores in agibilibus humanis quam contemplativi, ergo plus videntur ad regendum politias quam contemplativi et per consequens aptiores sunt ad regendum politias quam viri contemplativi qui sunt ab ipsis

Nota — Nota notandum autem quod questio sit vera, magis conveniens est ratione politie de viris sapientibus quam de non sapientibus, eo quod sapientia est recta quod ordinatio mechanica, sed viri contemplativi sunt sapientes cum contemplativi sint [illegible] actus sapientie, et tamen non eo quod actores eorum procedunt a sapientia, sed magis a prudentia, igitur magis congruit rationi politie de viris contemplativis quam activis, ideo per consequens questio vera

Consequenter queritur. Circa quintum primi queritur et ultima queritur utrum [illegible]

[illegible] videtur quod magis conveniat viventibus politice esse vitas contemplativas
[illegible] ideo primo sit optimus vivere politice est vita activa ut [illegible] et non contemplativa ut [illegible]
[illegible] contemplativa ut [illegible] non est melior vivere politice quam activa eo quod optime non
[illegible] melius et perfectius non est convenientius vivere politice esse vita contemplativa quam
activam [illegible] magis [illegible] quia [illegible] optimus et delectabilissimus vivere politice est politicam
[illegible] vita activa eo quod est philosophus moralis in politica sicut patet philosophie [illegible]
libro [illegible] optimus est vita activa quod fuit probandum

Secundo contra [illegible] perfectioribus et melioribus sint aptiores ad agendum [illegible]
[illegible] sint perfectioribus et melioribus vita contemplativa [illegible] ad agendum [illegible] sint apti
[illegible] et perfectius convenientius est viventibus politice esse vitas activas quam contemplativas quod
[illegible] contra [illegible] patet quod non [illegible] minus perfectum et minus bonum [illegible] magis perfectum et
melius [illegible] cum nobilius [illegible] et cum eo est [illegible] nostri [illegible] non vim
[illegible] perfecta in [illegible] dicitur [illegible] eligeret optimus [illegible]
[illegible] politica [illegible] virtute [illegible] naturaliter [illegible]
[illegible] magis plane politice optime vivere [illegible]
[illegible] sit vita activa ut patet de [illegible] et imperatore et [illegible] non sunt vite
[illegible] eo quod [illegible] non potest esse contemplativa et activa [illegible] impossibile est eundem
[illegible] impossibile [illegible] eundem hominem esse contemplativum et activum
[illegible] perfectior et melior est vita activa [illegible] vel activa sint perfectiores
activa sint meliores et perfectiores quam contemplativa [illegible] vita
sint meliores contemplative [illegible] vitam contemplativam et [illegible] activi
bono [illegible] eo quod bonum [illegible] et melius
[illegible] vita [illegible] contemplativa [illegible] vita activa [illegible] bonum
[illegible] quod vita activa [illegible] melior vita contemplativa [illegible] vita activa et melior
[illegible] de vita contemplativa [illegible] nobilior [illegible] quod vita activa [illegible]
[illegible] melior et nobilior et melior ut [illegible] contemplativa quod [illegible]
politice quam contemplativa et eligibilior [illegible] vita activa [illegible] magis [illegible] ad [illegible]
melius quod [illegible] magis [illegible] vita activa [illegible] melior ut [illegible]
[illegible] magis [illegible] contemplativa [illegible]
[illegible] vite active debetur [illegible] quam contemplative [illegible] quod [illegible] et
[illegible] in operibus vite active [illegible] labor [illegible] quam in operibus vite contemplative

l. opoibz vite ac^ne debet a^oe. alicet z p q^t vita ac^ua z mag nietdia q̄ ctep^ua z p q^t eligibilior q̄ fuit p^d

3° ps^r q̄ q^a — 3° vi actim politicis melius p̄sunt z plus p̄sunt l. ogerunt z ipos bfe politias q̄ ctep^nos & q^o f^a ac ppa pte q̄ melius p̄sunt q̄ ipsi p vita ac^uas melius defensat rem publicas ophat z aug^z & melius p̄sunt qua no ac^t q̄ vita poli^ta q̄ z vita ac^ua extendit se ad l^ia z l^t intendit vindeh ut res publica defensare opnare z augere & l^t no intendit vita contep^ua & p^u specula^ti de p^o entez ibz sepe fuit p̄pbs spern^ces non defent n^t opna^r n^t auge^r res publica vel saltē no ita bene sicut vita ac^m. melius p vitas ac^uas defensat rem publicas ophat z aug^z q̄ vi contep^ui q̄ fuit p^d & ac p^z a p^e s. q̄ vi ac^m plus p̄sunt p^e q̄ p̄sunt s z ane ut p^z de politice & ctep^ai p^m s ipis & plus p̄sunt ze

Co — Co si q̄ cet ua s^e q̄ phi naturales methe^ci vel metha^ci vi theo^ci cent aptores ad regend poli^as q̄ phi morales vel sucetes sciās pub^cas plures moli sed fuit doctores in decret z dm legū quia q̄ phi naturales z nt z theo^s sunt spec^ni z phi morales ut theo^s sunt ac^ui fas q^t p^z q̄ phi naturales sunt ut theo^s no h̄z tantā noti^as n^t tantā expi^as de agibilibus hnāt sed phi morales doctor^r decrotor z dm leg^m & no sut ita bene regere poli^as sicut phi morales &

q^to — q^to omis q^dieces rege^te ad b^om regere poli^e gne^nt adim z plus vrnis acmis sed vm spe^uis sen ctep^uis l. q̄ q q^om z rex^bs poli^o z l vbz acmis spe^uos sen ctep^uos tam q q^om z q^s z rex^bs poli^o ee vbz ac^nos q̄z z p q^t no z mag q q^om regere poli^o ee vbz ctep^uos q̄ ac^uos q̄z z vale q̄ q^a ac. s. q̄ omis q^dieces z c q̄ l^e sit q^dieces reg^te ad b^om z vale tem regere poli^e. s. q̄ ptat b^om ad m z saluba q^stla p poli^e defesa^ce tem regere poli^e. s. q̄ spat exinvenit vel b^om vel opna^ce z augme^to ad m vetne 2° q̄ spat expi^as hnt & l^e q^dieces adm vel plus repm^r nicom nulti^ces expi^as hnt & l^e q^dieces adm vel plus regim^e mcorre actiuis sed vm spe^uis. t. q^dieces b^a adm vel plus regim^e in ac^ms z l^i pp^a p^e notn z & p^z a p^e q̄ multi vi ac^m q^a n^t sunt in pha naturali math^ca vel methe^ca sunt optima q^sila z multa saluba adinvenie z ex m bet multa b^a elice z sub^te h^net de agi^bz hnās z sus poli^t multas z legas expi^as igi^r

p^z de medic^s expt h^to spe^uos z impe^tos spe^uos sec v^x

Ho in politia quam dicit aristocratia non est contingens vel conveniens esse viros speculativos seu contemplativos et propter hoc in tali politia non est in magna contingentia esse rectores in politice esse viros speculativos quam activos et propter hoc considerandum est quod in politia non debent rectores eius dicti esse viri speculativi seu contemplativi eo quod aliqui minus illa rationabiliter disponunt ad regendum politiam. Debet eligi cum aliis senioribus ad regendum in politia ut ipsa a senioribus prosperetur aut quod propria senioribus decedentibus ipsa politia debite regi valeat et plane est quod tales minus non debent sunt contemplativi quod in artibus sapientie ad hunc non sunt exercitati et non omnes rectores politice debent esse speculativi etc.

Pro rectores politice insistentes vite contemplative proveniat minus bonum et negligunt magis bonum. Et non est contingens neque convenientes rectores politice esse viros contemplativos et propter hoc non est in magna contingentia rectores politice esse viros contemplativos quam activos quia quod quoniam contra ipsi provenit plus bonum scilicet bonum speculativum et negligunt bonum commune insistentes enim suis contemplationibus rei publice non defensant nec conservant vel augent igitur.

Hoc si esset verum sequitur quod bonum et convenientius esset talis politice ordinate et bene recte rectorum virorum contemplativorum sicut speculativorum. Sed tunc rectores politice debent esse magis intellectuales et alii religiosi quia sunt boni politici et peritiores cum tales viros esse rectores scilicet bonum politice eo quod sunt contemplativi quod bonum est esse rectores etc. Dicit hic et ordinandum sic forte istius patet quod sic tunc maxime pro modo erravit eo quod nusquam vel numquam tales viri in tempore modernis eligi in rectores sed magis despicuntur et impediuntur ut cotidiana docet experientia. Ideo enim hoc videtur episcopos vel alios principes esse magistros theologie methaphysice vel philosophos etc. Et sic licet prima universitas est et alie famose universitates studiorum in eligendo rectorem errant quod non in omnibus contende quam quod dicit prima universitas et alie universitates convenienter potius eligerent activos quam contemplativos et maxime patet de universitate studii parisiensis que eligunt in rectorem primo artistam et non theologum nec juristam neque virum religiosum et plane quia ille est scilicet activus.

¶ Decima quinta questio utrum conveniens est rectores politice esse viros activos quam contemplativos

Proceditur sic sed contra conveniens est viros contemplativos esse rectores politice quam viros activos quod probatur quia sic non est conveniens viros meliores et perfectiores esse rectores politice quam minus bonos sed minus perfectos sed viri contemplativi sunt meliores et perfectiores viris activis igitur convenientius ipsos contemplativos esse rectores etc. quia sunt. Prima maior patet quia sic non est ideo minus bonis et minus sapientibus non debet regere meliores et perfectiores sed sic magis conveniens eo quod regentes sunt meliores et dignitate et cum ergo sic et ex contemplativorum non vero patet eadem alias perfectas in quantum est dicentem

qui rector eligebatur optimus erat propter idem secundo politicorum mercatores et rex vigentes sunt maiores dominorum et rectores secundum hoc quod viri contemplativi ut plures sunt felices eo quod contemplatio est felicitas ex 10o ethicorum Et activi ut plures sepe sunt excellentes mali et ut plures non sunt felices igitur contemplativi sunt meliores. Item probatur quod vita contemplativa est melior et perfectior vita activa igitur habentes vitam contemplativam sunt meliores et perfectiores habentibus vitam activam et per consequens contemplativi sunt meliores et perfectiores viris activis quod sint perfectiores quam non probatur multipliciter primo sic quod vita contemplativa versatur circa nobilissimum omnium in mente quam vita activa igitur consequentia non apparet probatur quod versatur circa primum principium vel circa entia separata in mente activa autem versatur in mente circa rem publicam defensionem et conservationem et augmentum constat autem quod primum principium est nobilius omnium quam res publica 2o vita contemplativa est finis vite active igitur perfectior et melior quoniam ex primo ethicorum quod finis est melior ordinatis in finem/ 3o vita contemplativa est similior vite separatorum entium et substantiarum separatarum quam vita activa igitur et perfectior ea quoniam quodcumque ad aliquid accedit plus ad perfectiorem separatorum entium et substantiarum separatarum est contemplativa non plura[illegible] et quia vita contemplativa humana est similior contemplative separatorum entium et substantiarum separatarum quam vita activa humana igitur 4o vita que est continuior et permanentior est melior et religiosior sed vita contemplativa humana est a virtute occupacionum exteriorum elongata eo quod [illegible] in tendit contemplationi et ceteris igitur etc. probatur quod vita contemplativa plus est in manu nostra quam activa igitur 5o vita contemplativa quietius homini et magis in intellectum speculativum activa autem intellectum practicum sed intellectus speculativus est nobilior ex 10o ethicorum pertinet igitur contemplativa est nobilior et 6o vita contemplativa est magis per se sufficiens quam vita activa igitur est nobilior antecedens probatur quia pluribus homo indiget ad perfectam vitam activam quam contemplativam 7o vita contemplativa respicit potentiam animam hominis est homo vere vita autem activa respicit vires inferiores quibus communicamus cum brutis igitur contemplativa est melior quoniam quod respicit animam hominis est nobilior viribus inferioribus quibus communicamus cum bestiis igitur

2o ... contra ... 2o probatur conclusio quod optimus rector politie optimus in mente est et speculativus vir contemplativus et non activus ut plures igitur vir activus ut talis non est melior et conveniencior rector politie quam speculativus quoniam quod optimus non debet melius et perfectius non est convenientius rector politie etc. activus quam speculativus probatur quia eius opposito quod igitur consequentia quod optimus et discretissimus rector politie optime rectus est dux ipsius secundum ut tales est vir contemplativus quam ut talis est dignius homo eo quod sufficientius activus autem ut talis non est dignius homo ut sufficientius igitur antecedens probatur quod ipse subest in regimine suo in ministerio perficiente erit igitur perfectissimus rector quoniam quod distinctio ab in regimine suo plus attendit ad sui ipsius principii et tanto ipse est perfectior rector et

et perfectius regit sed quod secundum vitam politicam optime vivit patet quia religiosis conveniunt que optime regi[illegible]

3º sequitur ex conclusione quod viri activi sunt aptiores ad regendum politiam quam speculativi quamvis de se sit secundus quia secundum viri activi sunt aptiores ad regendum politiam quam speculativi, speculativi sunt speculativi quia idem est bene activi et speculativi eo quod idem est bene vivere vitam activam et contemplativam sed ipsi activi sunt aptiores ad regendum quam speculativi sunt quod est in politia [illegible]

Item illi melius et salubrius regunt politias qui politice melius perficiunt et plus perficiunt sed tales sunt viri contemplativi ut tales et non viri activi ut tales sed viri contemplativi ut huiusmodi sunt aptiores ad regendum politias et per consequens convenientius est eos esse rectores politiarum et patet consequentia nam assumptum patet notum est sed minor probatur per primam partem conclusionis quod ad perfectionem sed quod melius perficiunt quia tales sciunt melius distinguere de omnibus que spectant ad rem publicam defensionem conservationem et augmentum quam viri activi ut tales ut notum est et quia conformiter volunt bonum rationi cum sint virtuosi et morales boni et volunt efficere ut res publica defensetur conservetur et augeatur et cum propter eius apparent quia sunt prelati qui se reducunt secundum hanc rationem rectam ad opus ad exemplum in quo sunt activi non sunt virtuosi et morales boni et melius perficiunt sed quod plus perficiunt patet quia perficiunt vita et doctrina verbo et exemplo in activi ut tales non et plus politice perficiunt.

Item illi melius et salubrius regunt politias ut magis ut rectores quod politia sit utraque vita contemplativa et activa sed tales sunt omnes viri contemplativi et sic de activis sed salubrius et melius regunt viri contemplativi quam activi quod est quia conclusio [illegible] non sed quod vita contemplativa presupponit vitam activam ad hoc enim quod homo veniat ad vitam contemplativam requiritur quod prius refrenet passiones appetitus sensitivi et excitet se moralibus virtutibus et ista est vita activa et per consequens apponit et aptos ad contemplandum de sui bene ad acquirendum habitum sapientie in contemplationibus consistit vita contemplativa [illegible]

Quarto omnis conditiones requisite ad bonum et debitum regimen politice copiosius reperiuntur ad viros speculativos quam activos sed ipsi sunt aptiores et magis idonei ad regendum politias et per consequens convenientius est ipsos esse rectores politie quam viros activos quod est quia conditiones non alie quam ille principaliter generaliter bene regere ut fiat consilia salubria et bona pro re publica defensione conservatione et augmento ad invenire et exequi melius electe et est sita politia bene

dicitur secundum primam copiosius reperitur in vita contemplativa quam activa eo quod in vita spe-
culativa requiritur. utrique vita tamen contemplativa quam perfectiva secundum non in omnibus activa reperitur
utrique vita talis est

6° 6° si quaestio esset utrum sciendum quod viri prudentes essent aptiores ad regendum politiam quam
viri sapientes quidam sapientes patet per philosophum in metaphysica [illegible] dicit sapientis est regere et praeesse talis
ratione sit. sed sicut sapientia ad prudentiam ita se habet sapiens ad prudentem secundum
sapientia enim est prudentia eo quod respicit omnes actus humanos intellectuales ex 6° ethicorum et
hoc metaphysica est sapientia. se habet regere prudentem et post sapientes aptiores ad regendum
quam viri prudentes

Item sciendum quod artifices in quantum tales essent aptiores ad regendum politiam quam [illegible]
in theologia vel talis quod est absurdum concedere

7° 7° si quaestio esset utrum sciendum quod convenientes et boni esse est ex politia ordinate et bene vivere
et scientiae [illegible] doctores esse
et scientias speculativas de vita activa [illegible] quod tales doctores politiae debent esse
et scientias speculativas [illegible] subordinatas sed sint doctores
doctores et legum [illegible] quod ipse bonum politicum et principium sed tales videntur esse
doctores et boni politici eo quod bonum est esse doctores politicos videntur activos per quod
[illegible] et principium [illegible] patet quod tunc magis [illegible] errare in eligendo
doctores eo quod rarissime sunt inveniuntur tales in [illegible] et temporibus modernis eligimus
in doctores ut docet continua experientia

8° 8° si quaestio esset utrum tunc omnes religiosi in eligendo doctores suos errarent quod est
[illegible] concedere quod omnes qui eligunt in doctores videntur contemplativos et non
activos patet quod eligunt aliquos religiosos in doctores suos sed quod tales religiosi
et contemplativi et [illegible] quia si non tales religiosi essent in contemplativa vita et activa
et ipsi essent obligati ad opera vitae activae quod non [illegible]

Et post quod homines virtuosi mundiales ut frequenter post

Queritur 2° circa quaestionem sit aliquis sapientior

Utrum utrique tamen tradentes quam accipientes pertinent ad aliquem virum sub virtute
[illegible] modo [illegible] [illegible] quod primo utrum tradens pertinent ad aliquem
virum [illegible] 2° utrum accipientes pertinent ad aliquem virum sub virtute [illegible]
quod [illegible] [illegible] sicut [illegible] quod tradens pertinent ad aliquem virum sub virtute
[illegible] quod virum sub [illegible] [illegible] non potest [illegible]
[illegible] [illegible]

Quaestio 3° [illegible] quod [illegible] sit [illegible] patet 4° ethicorum de illiberalitate igitur

Sz q° ad 2am ptem qdo d[icitu]r p° p° q' sit v[er]a q[uod] accip[ien]tes pecunias, ut a[lii]
recipi sub usura dat occasionem peccandi alijs et peccat m[ort]al[ite]r 2 p[er] q[uo]d[ue] q[ue]d q°
ad 1am z v[er]a

Jn o[mn]i a[ctu] a° q[ui] pat[itu]r in iniusto nolens sed invitus no[n] pecc[a]t m[ort]al[ite]r ex p[ar]te
eius q[ui] accip[i]ent pecunias sub usura z h[uius]mo[d]i et no[n] peccat m[ort]al[ite]r 2 p[er] q[uo]d[ue] q[ue]d
q° ad 1am ptem z f[als]a

Diffi[niti]o usure — Q[uo]d p[ri]ma tradere pecunias sub usura peccat m[ort]al[ite]r 2[a]
q[uod] no[n] 3a accip[ien]tes pecunias p[ro]pt[er] necessitates suas sub u-
sura no[n] peccat, 4a c[ontr]a illi q[ui] peccat

Diffinito usure que diffi[niti]o est ista usura z obligatio q[ua] q[ui]s a[liu]m obli-
gat spe vel ex pacto ad reddend[um] sibi ad ultra sorte q[uam] 1a. Si i[st]a diff[initi]o
eet bona s[equeretu]r q[uod] usurarij diff[initi]o eet i[st]a usurari[us] z i[ll]e q[ui] obligat
a[liu]m spe vel ex pacto ad redd[endum] ad ultra sortem q[uia] q[uod] usurari[us] tm
vz p[er] usuram capiens 1am obliga[tio]n[em] 2 q[uod] usura z obligatio 2[a] ut diffinitu[m]
z et usurari[us] z et usurari[us] z cap[ien]tes 1am obliga[tio]n[em] 2[a] 2 p[er] q[uo]d[ue] z ipse obli-
gans a[liu]m 2[a] z f[als]a[m] ... q[uod] s[equeretu]r q[uod] om[ne]s negotia[to]res s[e]d s[e]q[uitu]r Cam
p[ro]ptores ... 2 venditores eet usurarij q[uod] z in q[uo]d[ue] ... q[uod] sic
negotiat[ur] 2 lucro ... no[n] poz stare p[ro]p[ter] q[uod] q[uod] q[ui]s 1ore
obligat p[ro]x[imu]m sui[m] ex pacto ad dand[um] pecunias capitales 2 ad ultra
sortem vel saltem spe deb[it]e ... q[uod] lucr[a]re ultra sortem ... 1ore z usura-
ri[us] et si d[icitu]r capere p[otes]t ultra sortem p[ro]p[ter] labores q[uo]s appo[n]it 2 p[ro]p[ter] p[er]icula
q[ui]b[us] se submittit q[uia] 1a si p° eet bona s[equeretu]r q[uod] iu[s] eet usurari[us] q[uod] quilib[et]
v[er]o posset excusari 2 dicere q[uod] recipiunt ultra sortem capit p[ro]p[ter] labores
suos q[uo]s in tali negotia[tio]ne ... 2 p[ro]p[ter] p[er]icula q[ui]b[us] sub[mi]tit se in tali nego[tiatio]ne
2 p[ro]p[ter] ... se ut possit melius ... 2 ... p[ro]ut et si d[icitu]r
usurarij p[otes]t bene s[ed] d[icitu]r z no[n] z iusta excusa[ti]o q[uod] q[uo]d[ue] s[ed] dicunt
ore tu no[n] ... hoc corde Cu[m] penas q[uod] i[st]a s[un]t ... usurarior[um]
s[ed] recipientium usuras t[ame]n ... stat ...

Jt[em] si nego[tiatio]ne p[ro]p[ter] labores q[uod] h[abe]t c[ir]ca mercatura excusa[tu]r a p[e]c[ca]to usure
s[equeretu]r q[uod] ... accip[ien]tes ultra sortem excusa[tu]r a p[e]c[ca]to usure q[uod] ...
... p[ro]p[ter] q[uod] excusa[tu]r ... ab usura ut z finita ut infinita
... in[fi]nitu[m] s[ed] ... s[ed] ... s[ed] ... ut ... 2 q[uod] labor ...

et cessitur eadem bone et quod et bene quod labor usuratori 22 panniculis sed mit[tere] in pitkis s[ecundu]m. Ergo si[cut] labor vel v[er]us. Stante t[ame]n a[liqua]n[do] labor pt. 8. quod licet in nega[tione]
usura usurator extinsat eum ab usura in toto t[ame]n labor nichil ut v[er]us extinsat
eum [pro]p[te]r[ea] non de toto lucro sed inp[rimi]s luc[r]i extinsat ergo octavam p[ar]tem lucri
fuit s[ecundu]m quod si nichil adhuc octies tanti laboraret bona extinsale totum
lucrum sim[ul] quod emit ultra sortem sed h[oc] et absurdum dicere et concedere t[ame]n ideo exp[ressi]o sit
Et si d[icitur] quod ad differ[enti]am usure debet addi p[er]mutuo ita quod differentia usure sit i[n] usura
et obligato quia obligat alium expresse vel ex pacto ad reddendum ultra
sortem p[er]mutuo formaliter differunt bene nisi quod tercio quod ultra quod ideo
quod vere dicitur accipere ultra sortem et licitum in contractu usurator eadem vere dicitur
ultra sortem et licitum in contractu usurario quod sunt duo contractus sic pluries ad
quod unus fit p[er] mo[dum] vendicionis s[cilicet] usurator et alter p[er] mo[dum] mutuum sed h[oc] non facit
divisionem quod non videtur r[ati]o t[ame]n quod in contractu fit p[er] mo[dum] mutuum p[ro]p[ter] morem et accipere
ultra sortem ita accipere ultra sortem ~~ita accipe ultra sortem~~ in contractu
facto p[er] mo[dum] vendicionis videtur esse p[ro]prium s[ecundu]m p[ro]p[ositu]m n[ost]r[u]m

2o Illa differentia non convenit omni usure quod non convenit usure quia vere multi accipiunt ab aliis
vel ab a[liqui]s ut notum est ex differentia

3o 3o contractus l[icet] quo quis vendit aliquid rem tali quod valeat per dilationem t[empori]s et usura
et tamen l[icet] contractus non fit p[er] mo[dum] mutuum sed vendicionis t[ame]n differentia ultimo assignata
in addicione et male data quia talis p[atet] quod et usura natur[ali]ter dicta eo quod
contractus illicitus et non potest convenit a[liqui]s non[n]e vere usura t[ame]n

r[espo]n[sio] p[ro]p[ositi] q[uestio]nis Con[tra] p[ri]ma[m] q[uestio]nem v[idelicet] d[icitu]r quod tradens pecuniam sub usura peccat mortaliter quod ideo a[liqua]
si quis esset vera h[abe]t maxime esset ex eo quod tradens pecuniam sub usura acci[pi]et
aliquid ultra sortem ex pacto quod est illicitum si i[ta] r[ati]o esset bona s[ecundu]m quod contractus
temporalis cum esset illicitus p[er] r[ati]o[ne]m quia quod s[ecundu]m tunc ex pacto aliquid accipit ultra
sortem s[ed] et illicitus p[ro]p[ter] assignationem vere f[actu]m cum p[atet] quod s[ecundu]m tunc huius beneficium
s[ecundu]m iis censibus temporalibus fundatum deberet ap[er]te resignare quod videtur f[actu]m quia quod huius
tale beneficium non potest licite vti per censibus istis et de eis non sunt licite acq[uisi]ti
et eis p[ro]p[te]r h[oc] scienter sit illicitum et quod nec tenetur sub p[ro]prio stipendio militare
ex s[ecundu]m sui et similiter alii debet de altari vivere t[ame]n debet p[ro]p[ter] h[oc] resignare eo quod
non videtur quod a[liqui]s in i[s]to tam facere deberet et f[actu]m quia ideo p[atet] quod in multibus
p[ar]tibus beneficia quia plurima s[un]t illos censibus per redditus reempcionis
sunt fundata et illam quantum in istis p[ar]tibus beneficia super illos
redditibus fundata si t[ame]n huius beneficium scienter sit fundatum

sicut fuit fundatum tertio resignare tunc omnes beneficiati modernis temporibus habentes ecclesias
beneficia tenentur ea resignare et quod magis pro vel forte alie pro beneficiis modernis
temporibus que sunt fundata super terras census vel magis vel alie pro beneficiatis in scriptis
resignare sua beneficia quod videtur inconveniens Et quod hoc sit inconveniens patet probatur quod si ma
neret tam parum iustitie etc quod etc non sufficerent ad iustitiam pro populo
existenti et fieret magna negligentia in populo et hoc utique inconveniens fit et vero ex
quo patet quod autem maneret tunc tam parum et patet quod sed illi hunt habent ecclesias
non sunt ea licite possidere vel optime ex eorum eos ea resignare ita de aliis
particularibus et per consequens utique populus maneret habentes beneficia fundata super licitos
census et quod tales non sufficiunt ad iustitiam populo in suis necessitatibus [illegible]
illatum 2o quod ipsos deberent resignare sua beneficia sunt inconveniens patet quod sit tunc omnia
eorum beneficia vacarent tunc et alii possent ea impetrare a domino papa per modum vaca
tionis quod videtur falsum quod sit tunc deberent illa beneficia fuisse impetrata in curia per modum
vacationis cum non sit sic notandum 2o quod illa beneficia sunt fundata quod et sic cognitus
modernis temporibus impetrantur aliqua talia beneficia per modum vacationis vel domini nostri admittunt
tales impetrationes et videtur quod non vacant tunc

2o quod talis contractus non sit illicitus patet quod emere census reditus pro parata pecunia
pro quanta emitur census pro pretio et licitum et emere domum corporalem et quod talis contractus
reditus vel contractus reditus et licitus probatur quod in tali contractu emens
facit actum benignitatis et pietatis suo proximo quod facit in contractu quod emeret ab eo pre
tium certum et cum emere pro pretio census sit licitum ut dicit omnis sicut et emere
census reditus pro uno pretio et licitum non magis licitum pro actu pietatis quem
fit proximo et quod in tali pretium certum sed ad temporale tunc facit pretium et
pietatis quod dat sibi et possit redimere illum censum quantum sibi placet et
facit sibi actum pietatis in tali contractu quod si facit pretium contractu per pretium census
contractus emens facit actum pietatis et patet quod emens cum illa sua possit per vim obligare ad

2o quod vero assignata non valeat patet quod debet licite sicut alter contrahere cum illo sicut ad
certum pretium sicut et alter licite [illegible] domum suam vel predia sua pro pretium
et placitum et quod in istis contractibus debet sicut [illegible] contra partes et quod licite sequitur
quod vero assignata non valeat

3o si aliquis debet vitalitium partem non est licitum sequitur quod emere vitalitia non est li
citum in tantum quod debet habere spem [illegible] pecunie capitalis et debet ultra et si contrahens
sequitur quod non possit licite emere prepositure redditus quod vel et spe habendi ultra partem
nisi cum vellet emere prepositure redditus et sperare se habere pecunie capitalis

2 cu h^t ad vltra p^z c^/

9f^2 — 9f^2 si accipe ad ultra p^tez no eet licitu s^z q^ q^ vendez blada sua in augusto p tata pecunia q^ tan p^9ea solvetz in Junio vl iulio eet vendicio illicita eo q^ i^e accipet ad ultra p^tez p^tr q^ pt in augusto estiari blada sua tati valor^s p^s p^9ea solvetz in Junio Et si d no pt p^s9 estiare vi̇det 2° q^ tut q^ ia emez blada volet ea vende ad t^s ... tel ... spe luc^i p^cuz ... 2 ... s^z q^ tut i^e q^ ... vina sua vl bladu ad t^s s^z naz spe luc^i p^cuz p^z gna q^ ... z inte^o vtuspz c^/

S^o — 9° q^ idem / ad i^d ... licite pt alin obligare q^ ita eo dictat s^z dare ad ultra p^tez ita eo dictat c^ ... licite pt a^m obligare ad dand ad ultra p^tez c^ eo z male assignte ... / b^e q^ si ... mutuat seu ... alti pecunias suas ad viii menses sn pacto / tut ita eo dictat q^ i^e bne sitiat / elapso tpo ... pecunias capitalez 2 ad ultra q^ ... ... z facienda ... eth^2 2 ... modicu z i^d potat licite ... ex pacto eo q^ z ... c^ b^e ... c^/

7to — 7to u^9 te^r alti mutuare res suas q^ / si in tan ... licitu / i^e ... ... licite mutado ad cape ult^a p^tez c^ Et si d ne^do a^s ... i^e ... i^a3 ... / si ... ... px^m ... in ... 2 si pt ... mutuare absq^ ... suo / te^r h^t ... / q^ ho z ... ... / s^z q^ e si ... ... te^r mutuare px^m ... ... q^ ho ... ... / no ... q^ q^ ... alti mutuare 2 ... q^ possi^t licite vltra p^z accipe / So^o Si mutuo / q^ tez h^t facere

6° — 6° q^ ... / si ... licite pt alti ... pecunias ad ... t^s ... ... p^e 2 in tan ... te statuto ... pecunias no solvert^t licite pt cape capitales pecunias eu pena / c^ ... licite pt ... accipe ult^a p^te q^ z q assig^n ... c^/

20 ssp^r q 93 — 20 ssp^r q 93 / ho ... vsuras no ... q^ se / ... ... a^m ... ... no ... q^ ... q^ ... ... q^ no ... q^ se ... 2 ... no ... q^ ... ... vsuras ... ... q^ ... q^ ... p^z q^ sibi ... ... vsuras ... ... q^ no ... ... q^ si ... ... vsuras ... ... vsuras ... ... vsuras ... ... vsuras ...

30 — 30 ssp^r q 93 ... / legez ... vsuras 2 no ... ...

qu̾ ꝙ leges tn̄ sunt po̾ appetitib; sunt ꝯpone vita tam̄ virtute ꝓpis ht̄ ꝫ iustꝫ fide ꝛ ꝓpt̄ fidei t̄ q̄ᵒ leges no ꝓhib; ꝫ pmittit no vt̄ ee illicita ꝫ licitᵐ Et no vt̄ ꝙ leges tn̄ eriꝫ ꝙ pmittit tanta mala que sᵗ ad destructōꝫ polic̄ ꝛ

2ᵒ Q̄ cum; licitᵐ ꝫ inexpmᵗ ꝯpulē pre ad aut; ꝯcedes alti pecuniā sb̄ vsu̾a ex ht̄ attiᵗ dupᵐ ut si tē den; solue alti iᵗ pecuniā ꝯcessaꝫ ꝛ nō hrēt sub pena q̄ extendet se ad plus ꝙ lucro sim̄ t̄ vt̄ ꝙ tlis ꝓude pmᵗ sua licite poss̄t accipe ad vltᵃ sortē; ꝛ ꝙ ht̄ ꝫ vsu̾a t̄ vsu̾a ꝫ licita ꝙ ꝫ ꝯ ꝯᵒᵐ

3ᵒ licitū ꝫ ꝙ recipē pᵃ si bn̄ficiatꝰ ad dedit s̄ sn̄ pacto t̄ ꝛ licite potuit excipe ꝛ pacto ad vltra sortē; ꝯtulisse ꝙ ꝙ licitᵐ ꝫ sic licitᵐ ꝫ ex pacto ꝯtulare ꝛ ꝯ licitᵐ ꝫ attiᵗ vltra sortē; st vsu̾a iᵗ ꝯᵒ sᵃ

4ᵒ ee ꝙ sᵗ amore attiᵗ licitᵐ ꝛ no pctm̄ ꝫ vsu̾a sepe fit ꝯce amice iᵗ ꝫ licita ꝛ no ꝓ pctm̄ ꝙ ꝫ ꝯ ꝯᵒ ꝛ

Con̄ ꝯ ꝫ oᵗᵃˢ ❡ q̄ ꝯ oᵗᵃˢ hnt ꝙ dt̄ ꝙ tradē pecuniā sb̄ vsu̾a no ꝓt mcr̄

P̄ iᵃ ꝯᵒ ꝫ ꝯ oms̄ ꝓhbs̄ inoles ꝛ ꝯ Canones diuos ꝛ hūanos iᵗ ꝫ male posita

Et pᵗ ꝯlib; ꝙ h ꝯᵒ sᵗ sᵃ pᵗ vsu̾a tn̄ nlt eū ꝫ lici̾ ꝙ ꝯᵒ sᵃ aᵇ ꝙ ꝫ attᵃ ꝯolutᵒ tn̄ malicia ꝙ no pt̄ si bn̄e ꝛ ꝯ tn̄ nlt eū ꝫ licita aᵇ pꝫ ꝙ ꝫ mala dēse ꝓpᵗᵒ ꝛ ꝙ no eet ꝓhibita ꝓpᵗ legem aᵗⁱ ꝫ ꝓbi ꝯᵒ eth̄ ꝯ ee ꝯ illicite Et ꝯ sᵗ si vsu̾a eet licita maxᵉ eet ht̄ vin̄ in̄ iᵗᵒ tan̄ s̄ si pꝫ talē ꝓlixa x flor̄ sub pe vin̄ flor̄ hoc pro dicto q̄ᵗ hui hrēt ꝛ ꝓlo eet pro dicto tᵗ solue x flor̄ cadē die sub pē ꝯᵒ ꝓxᵒ q̄ᵗ no hrēt ꝙ tūc in̄ iᵗᵒ tan̄ pꝫ pos ꝓla pro x flor̄ ꝯcede p̄ vi̾ᵗ io ne ipe in ciūt maiꝰ dapnū ꝛ ꝙ sᵗ pos licite ꝯmitte vsu̾as ꝫ ꝯ iᵉ taꝰ ut ꝯtitᵒ no ꝫ vsu̾arꝰ ꝙ adhuc no ꝫ datꝰ taꝰ in q̄ᵒ vsu̾a eet licita aᵇ ꝙ s̄ mutuas no attiᵗ vltra sortē; ꝙ no ꝫ vsu̾a p diffor̄ ꝓbus datꝫ aᵗⁱ ꝙ attiᵗ tn̄ ꝙᵐ s̄ ꝯcess̄ in valore ꝛ no plus nᵗ miꝰ eo ꝙ ꝯcess̄ s̄ x flor̄ ꝛ tᵗ valuerit s̄ vndecī ꝛ tn̄ s̄ vndecī ꝛ ꝓpt̄ t̄ no attiᵗ vltra sortē; ꝛ ꝯ no ꝯmitit vsu̾aꝫ in iᵗᵒ tan̄ ꝙ sunt sᵃ iᵗ ꝛ ꝯᵒ ho nᵃ ꝫ al cuiule ꝛ ꝯmitit iᵗ ꝯpue debito alti obligat̄ ad

id quod sibi prodest et sibi non nocet et quod concedere alteri contractum sub usura alteri prodest et sibi non nocet et ad hoc obligatur et per consequens faciendo contrarium peccat et contrahendo usuras peccat quod fuit probandum.

3a ratio recta dictat quod homo volens amicitiam proximi sui si potest absque nocumento suo et quod homo potest hoc alteri dando et tunc consequentiam contra bonum debet dare liberaliter alii aut non potest hoc facere dando sed mutuando seu concedendo et tunc consequentiam contra verum debet mutuare seu concedere liberaliter sub lucro et gratis eo quod concedere proximo sub usura non est proximum relevare sed potius aggravare cum sibi sit contra et pertinens sub pecuniam capitalem explicite etc.

3o	
sed contra	

4o postulare seu exposcere aliquid lucrum ab indigente est aliquid ipse nec indigenti ... presens est et precipit luctuosum est et ad incidendum pertinens eo quod est accipere usuram et sic non est possibile sed hoc facit tenens pecuniam sub usura et ipse committit ipse lucrum et per consequens peccat quod est quaestio.

5to in iustitia pertinens secundum consistunt plures pecunias accipere sed hoc fit in acceptione usure et est illicita et per consequens usuras accipiens peccat quod est quaestio. Maior patet quod alias non fundaretur et aliunde in qua consistit iustitia ex 5to ethicorum. Minor quod tradens pecuniam sub usura petit sed duas prosopocas sicut dicitur petiis unam aliam rei mutuate ... quam petit usuris pro quo et usura dicitur.

6o contractus pecunie petit ex pacto dare que non est sua sed eius aliquo petit est in iustus et per consequens peccat sed accipiens usuras est huiusmodi quod in tradere pecuniam stante pecuniam fit ipsius accipientis et quod de iure petit aliquid ultra sortem ex pacto etc.

7o committens usuras accipit ultra sortem pro dilatione temporis et vendit tempus et quod hoc est dei et naturae quod decurrit tempus omnibus et ipse peccat mortaliter quod fuit probandum.

Circa 3am quaestionem

Circa 3am quaestionem que est de 2a parte conclusionis videlicet utrum liceat accipere pecuniam sub usura mutuo pro sua necessitate non peccat

Primo non ... ... licita potest hoc accipere et aliter non potest licite dare sed usurarius non potest licite pecuniam dare sub usura ut ... ... nulli licet alicui pecuniam accipere sub usura.

2o contrahens et faciens peccatum sunt impedimento et qui peccantes puniendi sunt sed accipiens pecuniam sub usura contrahunt in contractum usurarum committunt usuras cum pecunia sua ... et tradens pecuniam sub usura peccat ita et recipiens peccat quod est quaestio.

3o sit ... motu iusta necessitate ad accipiendum pecuniam sub usura et nunc quod accipiat ... ab usurario cum declaratione usure sicut ex excessivis puta ...

4o	
5to	
6o	
a ...	
7o	
Primo	
2o	
3o	

centu(m) et 20 florenis stante 1o tempore cont(ractus) pecunias sub usura mista utili(ta)te et tu(n)c
p(ro)stat eo q(uod) dat usurarie occasiones ita est mutuandi pecunias sub tali usura
frequentate aliis fere magis in degentibus et ita tempore q(uod) deo et causa q(uod) alii pro ea mag(is)
h(ab)uerint i(de)o p(ro)stat q(uod) e(st) q(uod) (con)tra

e(st) (con)tra (con)tra

C(on)tra (con)clusio(nem) hu(nc) 3e q(ue)re est q(ue) de (quo)d(am) medico

Q(uod) de indigens ex mista utili(ta)te mutuo no(n) potens alibi h(abe)re n(isi) (con)cedat
sit licite pecunias (con)cedere tunc tamen usura p(ro)p(ter) q(uod) t(ame)n patitur i(n)iustu(m) ablacio(n)e(m)
p(ro)p(r)ii u(ideri) n(on) p(ro)stat q(uod) e(st) e(st) (con)tra

2o si cont(ra)ctibus pecunias sub usura mista utili(ta)te p(ro)stare h(ab)et maxime esset ex eo q(uod)
p(ro)stare i(n)iustu(m) usurariis et q(uod) ipso p(re)t(i)u(m) p(ro)stare e(st) (con)tra 1d s(cilicet) q(uod) de m(u)ltis alat(ionibus)
p(ro)star(e) i(n)iustu(m) usurariis et q(uod) io p(re)tiu(m) p(ro)star(e) f(acit) (con)tra 1d s(cilicet) de i(n) rebus alat(ionibus)
q(ui) velit eu(m) spoliare di(ctu)s p(ro)p(te)r n(on) ipse (con)sentiat q(uod) spoliet(ur) m(edi)c(us) (con)tra
volu(n)tate p(ro)p(ter) (con)sentire q(uod) spoliet(ur) a p(ro)p(ri)a volu(n)tate ut p(ro)p(ri)a (con)suevit et t(ame)n no(n) h(ab)et ille
(con)sentit n(isi) (con)sentire d(icitu)r rapere 1(ideo) ita i(n)te(lli)g(itu)r indigens et no(n) (con)sentit in p(re)t(iu)m
usurariu(m) s(ed) m(a)g(is) h(ab)et q(uod) det s(ed) plus dare q(ua)m r(ecipere) de(bet) x(i)m(ilite)r vi(n)t(um) maius dap(nu)m q(ua)m dap(nu)m
q(uod) plus h(ab)et plus dare cu(m) q(uo) ipse (tene)t(ur) n(on) e(st) p(re)tiu(m) expresse u(ero) p(ro)p(ter) b(e)n(e) si (con)tra p(ro)p(ter)
f(ieri) (con)t(ra) plus dare licite q(uod) s(ibi) l(icet)

Vnde i(n)di(g)e(n)s i(n)eq(ua)l(it)er plus dilig(it) q(ua)m a(li)q(ui)s et i(n) h(abi)t(u)
C(on)tra 3a
p(ro) o(mn)i tu(n)c t(ame)n i(n)di(g)e(n)s h(ab)eat ea(m) nobi(li)t(at)e(m) q(ua)m alt(er)

Vtru(m) a(li)q(ui)s medic(us) possit bene f(ieri) q(uod) a(li)q(ui)s h(abe)ndu(m) p(ro)p(ter) bene f(ieri) et qu(ando)
h(abe)nt e(st) (con)tra p(re)t(iu)m q(uod) medicu(m) r(ecipere) et a(li)q(ui)s medicu(m) p(ro)p(ter) bene f(ieri) (con)tra pl(urimum)
ab(solu)ti et p(ro)p(ter) q(uo)d v(er)a

(Con)tra o(mn)i est p(ro)p(ter) q(uod) ethico t(ame)n q(uo)d f(acit)

Coll(igitur) (con)tra p(ro)p(ter)
(con)cl(usio) p(ri)ma q(uod) n(ull)us medicu(m) p(ro)p(ter) b(e)n(e) f(ieri) 2a q(uod)
q(uo)d e(st) v(er)a s(cilicet) q(uod) a(li)q(ui)s medicu(m) p(ro)p(ter) bene f(ieri)

P(rim)o q(uod) diff(erentia) medicu(m) q(ue) e(st) ita medicu(m) e(st) f(ieri) vero s(ed) (con)tra t(ame)n m(a)te(ria) fallen(s)
di(citur) q(uod) 1a p(ro)p(ter) si esset bona s(ed) q(uod) m(u)lti r(ecipere) no(n) p(ro)p(ter) (con)tra medicu(m) p(ro)p(ri)u(m)
p(ro)stare p(re)t(iu)m medicu(m) q(uod) eo q(uod) tales poss(unt) h(abe)re ad a(lia) m(odu)s malos s(ed) ad
a(lia) m(odu)s bo(n)os t(ame)n a(li)q(ui)s m(od)o mali s(un)t ita b(e)n(e) in p(ro)stare tu(n)c s(ed) a(li)q(ui)s mo(do)
boni et a(li)q(ui)s no(n) e(st) m(ediu)m p(ro)p(ter) tales p(ro)ve(n)ie(n)di n(isi) (con)ve(n)ie(n)t p(ro)p(ter) ipsos q(uod) (con)tra i(n) po(te)st e(st)
i(n)te(ll)ect(us) r(ecipere) s(ed) f(ieri) vo(lun)tate eo q(uod) r(ecipere) no(n) p(ro)p(ter) f(ieri) vo(lun)tate t(ame)n n(isi) p(ro)p(ter) vo(lun)tate s(ed) f(ieri)

(Con)tra de di(cen)do o(mn)i(u)m m(a)te(ri)e t(ame)n no(n) e(st) medicu(m) e(st) f(ieri) vero s(ed) (con)tra no(n) a(li)q(ui)s p(ro)p(ter) (con)tra
de di(cen)do ul(tim)o q(uod) t(ame)n cr(ed)it ea f(ieri) m(a)te(ri)e t(ame)n ab eo vero m(a)te(ri)e a(lia) (con)tra de
eo vi(de)t(ur) q(uod) t(ame)n cr(ed)it e(st) f(ieri) p(ro)stat et no(n) a(li)q(ui)s p(re)t(iu)m q(uod) p(re)t(iu)m medicu(m) t(ame)n m(a)te(ri)e (con)tra s(ed)

contra

Item arguitur sic non profertur aliquis voce sed mentitur signo scripto vel facto igitur non de mendacium non est vere quo ad primam partem non videtur Et si dicatur quod ad differentiam debet addi falsa vox vel operatio signo contra illi mentiuntur qui non faciunt falsam vocem vel operationem igitur solutio non videtur apta quod illi mentiuntur signo vel scripto et tamen non faciunt falsam vocem neque sunt in actu operationis ad etc. igitur

2° Secundo similiter contra differentiam quia plena voluntas et plena mentiendi est mendacium et tamen plena et prima voluntas mentiendi non est falsa in voce vel opere quia non in voce notum est quod non in opere quod si esset in opere tunc non esset prima voluntas sed voluntas deducta ad effectum igitur differentia non videtur et sic glosata

3° Tertio similiter contra differentiam non quaerunt mendaces locorum vel quaerunt mendaces oppositorum vel mendaces mendacia et per consequens differentia mala videtur quod non quaerunt mendacia locorum patet mendacium sed quaerunt dici mendaces et per consequens differentia mala apta quia non quaerunt mendacia locorum patet mendaces igitur quaerunt dici mendaces et per consequens differentia mala videtur quod non quaerunt mendacium locorum patet mendaces igitur non fit cum intentione fallendi sed ex proposito appetitu mentiendi sed et oppositum non fit cum intentione fallendi sed causa gaudendi vel lucrandi sed ea solum fit sed et mendacium mendacium non fit cum intentione fallendi

Et vel hic ponitur causa indifferentiae actus vel passivae si predicatur contra tunc actus signi est in [illegible] sed tunc actus esset in [illegible] quod videtur inconveniens quae de voce et quod tamen actus et actus et vox sunt tunc actus esset in [illegible] substantiam sed non esse substantiam vel quaerunt substantiam et per consequens [illegible] sed si dicatur tunc vox falsa signata cum intentione fallendi esset mendacium eo quod significat passive de signo vel tamen quae signata sed falsitas quod si sit tunc mendacium esset res media et res signata quod ex quo et vox signata et intentione fallendi et ex causa quod vel impleat de eadem re quod ex quo et vox signata et intentione fallendi est vox signata et res ex duabus et intentione et res media per consequens illatum igitur esset quod consequens falsum patet quod sit mendacium vel esset et per consequens non redderet hominem malum eo quod nichilominus non fit de natura

Contra quintam partem Contra quintam partem quae dicit quod quoddam sit falsum

Primo de bono honesto potest bene fieri et quod non fit bene fit igitur non esset bonum honestum igitur aliquod mendacium est bonum honestum quod contra mendacium potest bene fieri et per consequens contra falsa sed aliquid mendacium et bonum utile eo quod potest prodesse alteri quod antecedens patet de mendacio officioso quod est bonum utile eo quod potest prodesse alteri ex quo nobis [illegible] et bonum honestum igitur quod [illegible] in aliquibus [illegible] vel bonum utile vel delectabile si bonum honestum et ergo igitur tunc sit bonum utile et per consequens illatum

2° Secundo si quod esset vitandum maxime esset ex eo quod de mendacio esset desperatio malum et peccatum mortale sed contra de peccato mortali contrariatur actui alicui virtutis eo quod opposita bona et mala contraria sed non de mendacio contrariatur actui alicui virtutis igitur non de mendacio et peccato quod si de mendacio esset contrarium actui alicui virtuti maxime esset contrarium actui virtutis quae dicitur veritas sed quod sit tunc mendacium posset stare simul cum veritate eodem quod [illegible] vir veritatis ut patet per textum igitur Et quod mendacium possit stare cum veritate patet quod potest stare cum Sapientia vel cum sapientia sed veritas alia patet quod aliquis potest licite simulare se desipientem

qui tn̄ sic ꝫ scripsit vel saltem no tam sanus 2 hic vo 2 sco exipso clerico igitur
medium pt stare cu vite cu tlib sila ꝯ medacin t/ Et ꝯr vtq vi no pm
ꝯsistit in vbis ꝫ ec mstib exꝯ etho/ ꝫ medacin pm ꝯsistit in vbis ut vi
ex differencia t medacin no dicitur oppo

3o medacin incōmin litite pt si qis ꝯ fr ab ꝑ pr volēs filiu de male
fco repⁿhende litite pt s dico ꝯ ꝫ bo9 puez ee vl ꝯ ꝫ bne fecisti 2 vo
ꝯmitit medacin incōmin t. Et si d. ꝫ tle medacin incōmin no eet me
dacin / ꝫ ab ꝯmido tle mediū incōmin loq ꝯ metez ut pz in fco casu
t metz ꝯmitedo ipm 2 pꝯ ipm ꝫ medacin ꝫ fiūt pd

Et poete mencietes in scptis suis no pcat t no ee medacin ꝫ pnm 2 pꝯ
aliqd pt litite fi t ꝯnz cu medacin eoꝝ sit ee pnm 2 ꝫ sepe menciar in
scptis suis pz ph metha nilta mencint poete ꝫ ꝫ si menciendo no pcant
pz ꝫ ipi cut m tedut bis moribz 2 inter alys cu scpts suis fabulis idnte
ad bonos mores t/

4to medacin iocosum ꝫ licitum t fm ꝫ ꝫ nm medacin possit bne fieri 2 p
ꝯ ꝯ fr ab ꝑ medacin iocosum fit bona inte t ipm bm ꝫ sn licitum
ꝯnz ꝫ intēo nom opi impot atur ꝫ fit ca plam 2 ꝫ vtiqz bo inte 2ꝯ
ipm nlli nocet nec vi ꝫ nec psenti nec audienti nec fit cu inte fallendi
seu decipiendi t ipm ꝫ licitum

6o medacin officiosum ꝫ opus pnec t ꝫ licitum ab ꝑ ꝫ mo eo ꝫ pdest p
ximo suo 2 nlli ob est t ꝫ op9 pnec ꝫ ipm pdest pximo nocu in casu
qn si ab fugerz ad comodum mei 2 aly sn nerz volētes eu insfice ꝯrentes
vbo eet in comodo mei 2 ego menciede offitiose dicēm ꝫ no eēe /tuc p id
medacin salnarz ium in vita sua t pdest Sz ꝫ nlli nocet pz ꝫ nec audienti
nec psenti ipm / nec atm alti t nlli nocet ꝫ no audienti pz ꝫ pe cis meda
ipe euitat magnum malum ꝫ homicidiu vl ad hodi malu / vl si ipe audiens in
curit aliqd mediū amalum ipo tn euadit mg malum 2 adhuc pdest sz 2 no noc
s Sz ꝫ no nocet psenti pz ꝫ nec s inte nec s apptu ꝫ no s inte ꝫ pro
ferens tle medacin ꝫ hz vm ꝯtur de iz ꝫ medacin no nocat pz alm s inte
ꝫ nec nocet inte ꝯ ad alim pxim nec ꝫ ad alim 2m ab ꝯa ꝑte pz ꝫ inte
ꝯ ad alim pxim man eez pꝯ 2 aly medacin 2 ꝯ ꝑfis / eo ꝫ nec depeerit s
depsce ꝯilia nec depsce gn t Sz ab pz pte ꝫ ꝫ nec impedit inte
ide meda ꝯ ad ea spez pꝯ nec ꝫ ad 2 2 t Sz ꝫ no s apptu pz ꝫ
vez vl fm vo pppt apptu ꝫ mg bm Et nlli meda no ꝫ madecqua
no t ꝫ cadetis apptꝯ s vo cu ide mus Statz t meda optie epiante

et concordat eo quod id quod intus concipit et credit homo verbis vult exprimere. Si autem voles intrinsice autem in mente in notitiam cuius devenit per verba fingens ad quemodum in mente ipse habet ignorat. ☐ quesierit anime est ne tale in quomodo tunc et unde mendacium dicitur quod non ipse credet et ita vero salvabitur esse contra intellectus intrinsecum autem tamen est in quomodo et per ea sic homo vult. Et si dicitur ad hunc est contra veritatem ex eo quod non est contra ad rem vox significat contra ad rem eo est contra homo non obstat quod homo non est malum rei significatione si significatum est contra vel vox significativa autem homo est malum voci significanti cum ipsa sit fide et quam deserit non sit meliori ad propositum homo quod concretive autem est. Et non assumit parvitatem in tali mendacio. Et si dicitur non debet nobis sermone ad proximum usum contra quod communicabilis homo sit unum et aliud aliter uti eius vocem quod ait significat sed quod non debet nobis ita ad eius utimur quia ad aliquem nostrum quia ipsum proximus ad unde tunc proximi et quod non ut magnum prudentiam sic iste sermone nobis abeat datum utamur ad id quod nobis utile est.

Conclusio. Quod sit mendacium officiosum non esse licitum sequitur quod si verus sit et omnes aliis honores per mendacium officiosum potest prout ad statum optimum quod non deserit quilibet talem mendacium quod nunc sane iniecit dicitur ut vero tamen ille nulli nocet est licitum per hoc.

Contra 2um. Primo si nullum mendacium esset licitum sequitur quod bonum privatum esset praeferendum bono communi eo quod bonum communi quam tanto divinius quanto. Sit princeps quod sit utilis toti politie et quod ille non possit evadere periculum mortis nisi per eius inimicos non dicendo mendacium. Statim tunc tali est mentiendum vel non. Si primum habeo quod mendacium est licitum. Si secundum habeo quod bonum meum privatum praeferendum est bono totius politie et per consequens bono communi.

3o. 3o quod quod est remuneratione est licitum. Sed aliquod mendacium est remuneratione. Et licitum et per consequens patet maior. Sed quod est contra quod autem bonum patet quod salvabant animam in vita sua per mendacium officiosum etc. ei remunerati sunt. Et leges mendacium officiosum remuneratum de obstetricibus que salvabant pueros hebreos etc.

Conclusio quod aliquod mendacium patet bene sic

Dicit [illegible] ad propositum [illegible] contra differentiam mendacium artium negotium [illegible]

Patet ex dictis quod oppositum actuum virtutum moralium est malum et illicitum. Et de mendacio est similiter et per consequens. Sed quod aliquod mendacium possit bene sic quod aliquis ipsum esse bonum et licitum. Contra eo oppositum mala et bona moraliter contraria ex oppositis patet. Et de opposito. Sed quod de mendacio est contrarium actum virtutis moralis quod dicitur virtutis patet quod virtutis est habitus intellectualis ad veram designationem verbo per sermonem et actus exteriores patet ita vero dicitur actus sit ut dicit est vero ratio designationis per sermonem vel actus exteriores mendacium autem est actus contrarius huic eo quod est falsa verbi designatio per sermonem vel actus exteriores intrinsece ex differentia eius.

2a. Et de mendacio est ferme sermone et fingendo ex quo etiam nullum est licitum et per consequens

n[illegible] pt bn fieri ab z phi q° eth° dicit q mendacium z p[er]se pravum z fugi-
endum q p[er]se p[ro]p[ri]e [illegible] omni uit pz p[er] lincolniensem sr° p[ro]p[ri]o p[ro]pter n[ost]r[u]m de mendacium est
pravum fugiendum

Item q[uia] q[uo]d z diffor[mita]s verit[a]ti id est illicitum sz de mendacium z h[oc] p[atet] a[rgumento] s[ed] q
de mendacium z diffor[mita]te et diffo[rmita]s veritati z q[uia] sicut veritas in[c]ludit deus veritatem
sic z t[ame]n z diffor[mita]te p[er]se veritati q[uo]d sunt p[ro]p[ri]e

Conf[irmatu]r id z malum z illicitum p[er] q[uo]d veritas delinquit/ uel s[ed] p[ro]p[ter]ea veritas de-
linquitur id est malum z illicitum sz de mendacium z q° veritas delinquitur t[ame]n de
tale z malum z illicitum z p[ro]b[atu]r q° s[ed] a[rgumento] q[uia] d[ic]uo[s] aut[em] ex[er]citibus s[ed]m z bonum
z p[er] honor[em] veri[ta]tis t[ame]n bonum z s[ed]m est op[us] veri[ta]tis z p[ro]b[atu]r id q° delinquitur no[n] s[ed]m s[ed] malum
z h[oc] q de mendacium veri[ta]s delinqu[it] uel ob mitit/ in signis uel in reb[us] signat
ex diff[ini]c[i]o[n]e eius

7 z° p[ro] a[liqu]o[d] mendacium est licitum maxime et mendacium officiosum q[ui]a mala no[n]
s[unt] fieri ut eveniat bona s[ed]m aliquos z mag[is] q[ui]a n[ost]r[u]m p[ro]p[ter] bonum alterius mentiend[um] z z p[ro]
h[oc] mendacium officiosum no[n] z licitum n[o]b[is] z phi 6° eth° s[ed] loq[ui]t[u]r de eubolia s[ed]
q in m[agi]s[tr]o de q[ui]a consiliarius contingit n[on] bene s[ed]m ille uel p[ro]p[ter] s[ed]m p[ro]p[ri]um assequi finem
uel p[ro]p[ter] medium de p[ro]p[ri]um ad bonum s[ed] fine[m] z p[ro]p[ter] q[uo]d no[n] z eubolia

8 9° q[ui]a contra est declinat certitudine z p[ro]p[ri]um mo[dum] sz de mendacium z h[oc] t[ame]n de tale
z p[ro]p[ri]um mo[dum] z p[ro]b[atu]r q° s[ed] a[rgumento] s[ed] pz ex diff[ini]c[i]o[n]e mendacii z cet[era] pz ex° id q
declinat a veri[ta]te t[ame]n certitudine q[uonia]m q veritas z r[ati]o/ eo q[uo]d z adequatio rei intel-
lectus ad intellectum

9 q[uar]to d[ici]t a[u]g[ustinu]s co[ntr]a caute s[unt] in dicta mendacia z mal[um] ex suo g[e]n[er]e sz de mendacium
z h[oc] t[ame]n a[rgumento] pz de se s[ed] q voces s[un]t signa conceptuum seu v[e]l q[uonia]m in[te]ll[ectu]s h[abe]t ex
s[ed] p[er] natura z val[et] insti[tu]ta sunt no[n] ut p[ro]p[ter]ea homines fallat seu decipiat s[ed] s[ed]
ut q[uonia]m p[er] voces nota fi[un]t/ t[ame]n illicitum z q[uo]d ab voce vere ad sign[um] id eius q[uonia]m no[n] habet
in mente uel q[uo]d no[n] concip[i]t mente t[ame]n

10 q° d[ici]t ab[u]sive z p[ro]p[ri]um mo[dum] sz de mendacium z abusive uel opere t[ame]n de me-
ndacium z p[ro]p[ri]um mo[dum] a[rgumento] h[oc] ex diffo[rmita]te mendacii et conf[irmatu]r p[er] v[erb]a v[er]ba e[ni]m vel v[er]b[is] ad
o[mn]e[m] i[d] ad q[uo]d s[unt] insti[tu]ta s[unt] abutitur eis sz q[ui] mentitur z h[uius]modi

10 1° de mendacium infert nocumentum p[rese]nti t[ame]n t[ame]n z illicitum z p[ro]b[atu]r z p[ro]p[ri]um mo[dum]
t[ame]n no[n] pt bn fieri a[rgumento] q de mendacium detrahit in[te]ll[ec]tu p[rese]nti z v[er]b[is] eius ob-
liquat q in[te]ll[ectu]m p[rese]nti detrahit q in o[mn]i mendacio in[te]ll[ect]us p[rese]nti mediat[ur]
op[er]atio s[ed] menti q[uo]d in[te]ll[ect]us o[mn]ia sz q v[er]b[is] obliquat/ pz q si no[n] maxime est in
sta[ntia] de mendacio officioso sz q[ui]a in tali mendacio n[ost]r[u]m eligit mens p[ro]p[ri]um ad bonum q[uo]d

inchoat et faciunt etc.

8o — 8o dicitur quod virtutes in humanitate et malicie et illiciti sed de mediocribus et hoc etc. dicitur. Secundum quia in humanitate et prosperitate fiunt deteriores sed in alio medio quam et ex parte inciduntur audientes fiunt deteriores, quod patet quia bonum hominis consistit in virtute et potestate boni aut virtutibus vel et virtus ex parte ethicorum et per consequens facilius est naturalibus eius incidens aut quam medio est gnisortit virtutum audiendo fiunt etc. fiunt enim deteriores et per consequens in medio quam et ex parte presentes audientes fiunt deteriores quod fuit etc. probandum.

Cur cum generantur multe rane et bufones cum capitibus
Questio 3a. rubeis pruine futurus annus sit pestilencialis

Utrum epikeia sit habitus distinctus primo a iustitia legali quod non quia etc. dicitur iusta naturale quod non primo dicitur iustus legale et per consequens quod sua etc. ab patet quia epikeia licet dicatur omne iustus destinatum sed alius iustus naturale et destinatum etc. licet ipsum dicatur quod fuit prius.

Oppositum — In octavo et primo ethicorum.

Et primo quod etc. 2o et 3o oppositum — Pro quo primo quod epikeia et habitus distinctus utrumque iustitie naturalis et iustitie legalis tamen iustus naturale 2o. scilicet primo quod et vera laus 3a quod contra habitus

Patet epikeia non est habitus etc. non est habitus distinctus iustitie legalis et iustitie naturalis et per consequens quod patet et sua ab quia non est habitus moralis vel virtutibus etc. non est habitus ab ista parte quia nec et virtus moralis vel vicium morale etc. non est virtus moralis quia per istam dico quod non sit vicium morale notum est et quod non sit virtus moralis probatur quia habitus cognitivus et virtus moralis sed epikeia est habitus cognitivus etc. non est virtus moralis quod fuit probandum quia in sexto etc. patet quia virtus moralis et habitus cognitivus etc. primo prius non habitus cognitivus et virtus moralis quod fuit etc. probanda ab patet quia si non tunc virtus moralis esset vera virtutibus vel cognitiva vel non differret sicut etc. philosophum 6o ethicorum 2o patet idem aliter quia si aliqua virtus moralis esset habitus cognitivus tunc predicti possunt eandem frustra et philosophum quare quia predicti per illustrandum et ad dirigendum virtutum ut recte iudicet quo et quando sit operandum etc. oportet enim non si aliqua virtus moralis esset habitus cognitivus tunc ipsa esset virtuti ad sic iudicandum et per consequens non esset aliqua alia necessitas predicti sciencia et per consequens esset superflua in toto quamvis tamen virtutes per se sit ea est prima et dictarum sit inducere quare tamen etc. dicitur naturali que et habitus cognitivus sed etc. sed quod epikeia sit habitus cognitivus sunt virtutibus patet quia et habitus illustrans virtutem ad recte iudicandum quando lex sit vera et sunt fraudata et quando non etc. et habitus virtutibus quamvis tamen etc. quam primo habitum virtutum dicitur 2o. hoc patet probatum per terminum scilicet quod epikeia non sit habitus moralis est quia non sit virtus moralis patet quia sicut virtus moralis et medium virtutum duas malicias extremas sed epikeia non et sed quia non ut quod fuit in vicia etc. sed ad patet quia non fiunt de salnat

mesk infiori s ft' cpie z frir ad insticiaz ro dissi na z q̄ ft' medias druarz maliti pz qz phs voles declare diffz ft' in 2° eth dicit vtus aut ineq̄tas z druarz mali hg cdem s fithi ac hui9 aut s defcm i s; q̄ no ft' hitu intlis qz ft' tn cent plez hitus intles q9 no q̄tingit meti q̄ q̄ingz q̄ phm 6° eth. Et si d q̄ epy" ft' redu ad vim de 1° i s ad pden q̄ q̄ dei° ino uiol nl go redu ad pden fd pe in mo ad to in mo nl fd pe pbina ad to vle nl dcq° a° z si d q̄ redu ad pe fd pe pbina q̄ ad eand fciaz spectat q̄si re de toto vli z pe pbina z no ad dilucat s de epy a z pden q̄si nt diuse scie qz scia 7 eth z scia 6 eth. Et si ect hitus intlis te phs decz declasse de ea poci9 in 6° eth q̄ in 7° eo q̄ in 6° eth declar de hitibz intlualibz z no mālibz i

2° q̄ sit hitu ft' cuiz hoi in ce s epy" no ft' cuiz hoi inee go no z hitu qn̄ inbatato a° pz p phm 3° eth s d q̄ btes z malic vo'rie ft' z in nra ptate. Et eustrā9 ft' p° eth dit q̄ nlli voleti opai nt oz z nip lib posse s' d qz ad epy spectat intptai leges politas h° aut no est talz s sōm pūtis q̄ lege. q̄d lz na s leges ca z leges q̄d ca pli z eas intptai

3° q̄ no ft' situ 2° p' na situ exclud aq̄ n s epy" exclud a hitu s no z situ qn̄ in sestio a° pz qz btes fiut queece ex 6° eth z ar one veru vco q̄pōt go de bo' 15 q̄pōt z pg situ p' ma no exclud aliam d qz exclud insti legale eo q̄ toll' 18 q̄ z instn

4° ad idz fd f lz instis cpikenkes ad instn legale ita epy" ad instinaz legalez s instn cpikenkes z meli9 inste legali nt d' phs go epy z me instr legali s n vtus z me instr legali/ cu ft' pclarissima go epy z me instr legali s z cu ft' dis vtus i. Epy" q̄ z me instr legali no z situs

Sl spe ft' ar cu n situ z me instr legali s epy z me instr legali i no z situs qn̄ in sestio a° pz cu ft' pclarissima vin hoz pz qz fd f lz instn epikenkes z fd ni pi° arguit q̄ri ari z 2°

7° no z distincta nn nalis i no z di na vtusq; m z qua no n b qz q̄ magis desit no indiget diuide s instn inale z h i a b phm 7° eth declarat q̄ nale instn vez lz eand posit a' go vez z instn 2° no in diget diuidere a vez z instn q̄ z abspecs dicz i

Consir na digt adiuide in falli li qz adeo za int ex 12° meth go no

pt errare sed quod indigeat una directione et per consequens ius naturale non est dign[ita]te abepyeikeia quod fuit pro[batum]

[60] Ad 6 quando arguitur quod epyeikeia esset directiva iuris legalis vel positivi sed quod tunc lex includeret aliquid malum quoniam tunc non esset lex eo quod lex est recta sententia vinendi quoniam si dirigeret legem positivam tunc dirigeret eam faciendo contra legem sicut in 1° canon si princeps habet tibi per
cepisset quod castrum asscenderet muros istius tibi deberent plecti pena capitali et hoc pro
tanto precepisset quia aliquem cum istius mandati seu legis promulgatoris muros
istius tibi et incessanter altius minuerent ad defendendum titulum Constat 1° mandato si muni
mina possent vel istius tibi vere volentes expugnare civitatem et pagani venientes ad
tutorem vel cum defensio esset in civitate videntes hostes appropinquare moti ex quadam
pietate et compassione ascendere muros et defendere et obtinere titulum necessitates tamen quod
quod de mandato principis Constat 1° canon certum est quod 1° persona non essent puniendi quoniam
fecerit contra legem principis sed magis approbandi et ideo tunc epyeikeia dirigeret faciendo contra 1am
legem dirigeret eum legislatorem ut ibi canon ad hoc ne puniret eos sed ut magis appro
bare eos Et quod epyeikeia dirigat faciendo contra legem patet quia ad non potest quomodo dirigat le
gem si enim esset faciendo secundum 1am legem tunc non indigeret aliqua directione et ideo epyeikeia
non dirigeret eam et quod non sit est faciendo secundum eam sed aliud et aliud non est indigens directione
epyeikeia ut 1a sic dirigat quoniam sit operandum secundum legem et cum contra 1am Et si dirigeret faciendo contra legem
tunc lex includeret aliquid malum autem non dirigeret faciendo contra legem sed magis secundum legem

Ista lex non indigeret aliqua directione et ideo epyeikeia est directiva legis et per consequens non est directiva
iuris legalis et per consequens etc. probatum

[s° 7ti 2ti] Ista si epyeikeia est directiva iuris naturalis sed quod de agendo contra ius naturale minus bene
ageret quoniam tunc in iustis contra naturam quoniam quod auctor auferre quod supra est ius naturale sed in
ageret quoniam tunc ibi canon ab sed directione epyeikeie hic assumendo seu asinos auferre gladium secundum iam in hoc
canon ab sed directione... minus bene agere et non agere contra ius naturale et hic quod de agendo contra ius naturale minus bene
agat quod fuit probatum

[ad om] Ad quartum ostensum

Ad quartum ostendendum quod epyeikeia non est directiva utriusque iuris naturalis et legalis sed tamen unius scilicet legalis vel forte utriusque

[2 p^m] Probatur ius legale sive positivum quoniam deficit certitudine eo quod non sit est iustum vel quod non debeat ascendere muros tibi in canon predicto deducto vel quod non debeat alicui tradere ad hospitium et sic non est quod ipsum indigeret directione ac persona inspiratione legis et 1a non
est autem epyeikeia ergo est directiva ad minus iusti legalis et per consequens sequitur quod ullius iuris sit
directiva

[2°] 2° ius naturale quoniam deficit certitudine et indigeret directione sed inspiratione ipsius et 1a non
est autem epyeikeia et epyeikeia est directiva iuris naturalis et per consequens a fortiori iuris legalis cum
ius predictum deficiat certitudine indigeat directione et est directiva utriusque et per consequens sequitur quod
ullius est ab sequitur patet quod hic est ius naturale auctor auferre quod supra est et quoniam deficit

natura vero per dicta eius erit rationis ab aliquo contra ~~...~~ [...] quod sim quod ut aliquo gladius primus
quia probatio quod mensura naturale de se minus vere indigeat directione praeter terra contra maius potentia
respectu primo magis indiget directione quam terra mensura naturale maius potentia quod terra mensura legale
mensura naturale magis indiget directione 2o dicitur probatur quod potentia contra mensura naturale quod potentia
contra naturam ut notum quod 2 huius quod similiter 2 patet idem per philosophum 1o ethicorum potentia enim non quod in
lege nec in lege potentia quam in natura rei quod

Item natura saepe deficit propter quod 2 monstra saepe videmus accidere in natura et 2 mensura naturale
2 per consequens indiget directione et quam non alterius quam epyikia et quod eius directiva 2 per consequens 2 iusti
legalis et utriusque

Sed dicit quod per consequens contra quod epyikia quod directiva huius iusti legalis tamen

contra 1o epyikia non quod habitus et non quod habitus directivus iusti legalis tamen antecedens quod si esset
habitus vel quod habitus moralis vel intellectualis 1o vide supra ad probandum
quod deductum tamen 3 sequentibus articulis quia argumentum quod non sit alter moralis

2o si epyikia esset directiva iusti legalis tamen esset directiva iusti legalis
ab ex positione ad veritatem ex positione sequitur quod si esset directiva iusti legalis
tunc lex includit aliquod malum et vide articulo 6o contra probationem quod

3o epyikia quod esset directiva iusti naturalis quod non tamen legalis quia non antecedens quod mensura
naturale quam deficit a natura et vide articulo 2o contra quod deductum tamen sub
firmationibus

Unde taulis habent sedule dolor capitis
Anno 3o post ebrietatem sine crapulam

Utrum voluntas humana nitio velle aliquid volibile sit possibile quod quia voluntas humana
eo tempore quo aliquid vult nitio ipsum vult quod quod verum quia non antecedens quod voluntas humana
eo tempore quo aliquid vult non potest ipsum non velle et eo tempore quo aliquid vult ipsum nitio vult
quod ex 2o perihermenias articulo patet quod aliter haec deficit vera voluntas vult non esset deficit
vera quod quod contra philosophum in 1o perihermenias quod ex quo voluntas eo tempore quo vult potest non
velle et vitas in deficit vere voluntas vult potest impediri 2 per consequens non quod deficit vera
ex quo volens et

In oppositum voluntas humana quod libera libertate contradictionis ex 3o ethicorum quod de volibile quod voluntas
humana potest velle et non velle 2 per consequens non quod possibile voluntas humana aliquid nitio
velle et questio falsa

Questio falsa quod 2 non quod possibile voluntas humana aliquid nitio velle 2
contra ista quod questio quod vera sed quod possibile quod ipsam aliquid nitio velle 2
contra probationem quod sed si non esset possibile voluntas humana nitio velle aliquid volibile hoc

maxime esset eo quod infinitas volendi repugnat libertati voluntatis sicut enim non repugnat
sed tamen cum ea potest stare et voluntas non obstante libertate sua potest nunc velle aliquid quod est contra
statum suum prius quod sicut tunc voluntas divina non esset libera quia est absque contradictione quod tunc ad
perfectionis repugnantiam in causis secundis quod non repugnant in ea prima et ea prima non includeret formaliter
omnes perfectiones earum cum igitur quod infinitas volendi in voluntate divina, intentio in seipsum
intensive, intentio seipsum vult et diligit, sed non includit sed libertas et per consequens non est libera quod sicut prius
quod infinitas volendi non compatitur secum libertatem ex intentione eo quod repugnat sibi sed. Et si dicitur
quod in voluntate humana sic est quod infinitas volendi repugnat libertati sed in deo non, contra cum infinitas
volendi stat cum sua libertate, quia si infinitas volendi non repugnat humanae animae separatae
et beatae sed non repugnat voluntati humanae animae coniunctae corpori et per consequens per hoc non valet, quod anima
separata beata est eadem res in numero cum anima coniuncta corpori sed quod non repugnat animae unitae alicui
quod non videtur, non tamen sit eadem res et esse aliud, repugnat sibi coniunctae quod non repugnat
sibi in se separatae. Et si dicitur quod cum anima coniuncta sit libera libertate contradictionis sed postquam separatur
non est libera, contra tunc anima coniuncta esset liberior quam anima separata beata et per consequens nobilior
et melior contradictionis esset coniuncta quam separata et omnis actus est contra non est verum quod
anima coniuncta est libera libertate contradictionis et libertate indifferentiae sed anima separata non, immo
libertas quae posset in utraque parte contradictionis videtur esse actus quod libertas quae potest esse ad unam
partem sed ad primum sed quod infinitas volendi non repugnat libertati animae separatae beatae potest quod
intentio vult bonum eo quod non potest non velle bonum quod actus est de potentia ordinata sicut
...
... continuo.

conclusio Item quod infinitas volendi non repugnat voluntati humanae ex quo non repugnat voluntati divinae
quia libertas voluntatis divinae est sicut et voluntatis humanae non ... in ... sed tamen cum ...
et libertas sit repugnat, quod in voluntate humana sed plus repugnant sicut in voluntate divina cum
quod coniuncta ... repugnat alicui, et ipsum plus repugnat sed sit est ... quod sit non est ...
sed infinitas volendi plus videtur repugnare sua libertati quam non sit et per consequens plus libertati voluntatis
divinae quam voluntatis humanae quod est contra ... /

2o 2o ... sicut ... intellectus humanus ad intelligere ita ... voluntas humana ad volere, sed intellectus
humanus ab intelligendi ... computatio sed de infinitate ... ad intelligendum ipsum ... et voluntas
humana a volendo ... sed putatio de infinitate ... ad volendum ipsum ... per ...
... quod ... sit ... ad ... obiectum ... quod actus ...
et ... et cum ... esse bona ... non ... et per consequens non ...
... quod est contra philosophum ...

3o 3o ... apprehensio ... ad ... ita ... voluntas ... ad ...
sed ... ab obiecto ... delectabilis ... apprehensio ... intentio
... ipsum et ... ab obiecto ... apprehensio ...
ad volendum ipsum.

8o potentie activo et passivo et utrisque per dispositionem de necessitate fit actio sed voluntas est [illegible] respectu volibilis eo quod movetur ab eo [illegible] et mixta philosophi 3o ethicorum / sed volibile est agens respectu voluntatis et aliquid tale est per dispositionem ad agendum / ergo aliquid tale de necessitate movet voluntatem ad volendum ipsum et per consequens voluntas aliquid volibile necessario vult

7o voluntas humana aliquid necessario vult seu refutat quod [illegible] probatur quia enim aliquid necessario velle [illegible] non est maius inconveniens quam [illegible] / etc. quia ex hoc quod in hoc / quod verum [illegible] voluntas refutat in hoc ad acceptandum aliquid quod voluntas malum sub ratione mali sibi presentatum per se necessario nolit ipsum / eo quod non potest ipsum sic sibi presentatum non nolle Secundo arguitur probatur quia alias in eam voluntas quia velle malum sub ratione mali quod est contra [illegible] philosophum 3o ethicorum ubi dicit quod nihil est volibile nisi bonum apparens vel existens et per consequens obiectum voluntatis etc.

6o voluntas humana summum bonum sub ratione summi boni sibi per se presentatum necessario vult et [illegible] patet / Aliquid volibile necessario vult quod est contra [illegible] quod voluntas humana non potest summum bonum sic sibi presentatum non velle sed ipsum sic sibi presentatum necessario vult [illegible] quia summum bonum sic voluntati humane presentatum causat in ea complacentiam et delectationem necessario vult summam delectationem Secundo voluntas non potest ipsum presentatum sic / non velle ergo de necessitate [illegible] in ipsum quia quod voluntas obiectum sibi per se presentatum sub ratione [illegible] non vult [illegible] ex 1o quod tale obiectum sic sibi presentatum / non causat in ea complacentiam sed magis displicentiam ita quod ex hoc provenit quod tale obiectum non placet voluntati ad acceptandum sed magis displicet antecedens patet quia quod voluntas obiectum [illegible] non vult [illegible] ex aliquo et non ex alio quod ex 1o Secundo arguitur sic quod summum bonum sic voluntati presentatum causat in ea complacentiam summam probatur quia summum bonum sic voluntati presentatum apparet sibi bonum quo melius [illegible] et apparet [illegible] in quod omnes actus humani ordinantur sed causat in ea complacentiam summam arguitur probatur quia aliquid non presentaretur sibi sub ratione summi boni ex quo non esset [illegible] quia bonum tale summum voluntati presentatum sub ratione [illegible] causat in ea complacentiam equalem quo summum bonum [illegible] summam causat Et si dicitur quod voluntas humana non potest ex hoc non velle [illegible] non acceptare obiectum [illegible] quod non causat in ea complacentiam [illegible] ex hoc quod vult [illegible] libertatem suam ita quod etiam hoc fit [illegible] libidine experiendi libertatem suam [illegible] libido experiendi libertatem suam apparet voluntati maius bonum quam summum bonum [illegible] sub ratione mali [illegible] sub [illegible] non [illegible] quia [illegible] / [illegible] bonum [illegible] mali / eo quod [illegible] ad [illegible] / [illegible] et maius bonum [illegible] omni

[illegible] voluntas [illegible] non velle summum bonum sub ratione [illegible] presentatum

hic maxime esset ex eo quod talis tamen potest suspendere actum suum secundum quod vult quod libere suspenderet actum suum vel non, si tamen illiceret et praeterea nullo suspenderet actum suum nullo tamen secundum hoc secundum [illegible] quod tunc in potestate esset voluntatis in tali casu velle summum bonum quod est maius [illegible] si [illegible] liberi tunc posset non suspendere [illegible] quod non suspendat
Stante [illegible] voluntas nullo eliciat aliquem actum [illegible] summum bonum et non actum [illegible] actum volendi [illegible] in tali casu nullo volet summum bonum. Et si dicatur quod stante prima suspensione voluntas eliciat actum volendi seu refutandi circa summum bonum [illegible] voluntas eliciat actum volendi [illegible] circa aliquod obiectum [illegible] displiceat vel appetat in eo aliqua ratio mali, secundum in summo bono sit [illegible] non potest apparere voluntati aliqua ratio mali [illegible] displiceat [illegible] ita non [illegible] in nolitione [illegible] volitio [illegible] inseparabiliter [illegible] ita nolitio [illegible] inseparabiliter displicet [illegible]

3° Item si voluntas in primo casu potest suspendere actum suum maxime esset ex eo quod voluntas vellet expectare plenius [illegible] medium [illegible] acceptare summum bonum vel ultimum finem [illegible] quod tunc ultimus finis esset [illegible] secundum philosophum 3° ethicorum [illegible] quod ultimus finis non est [illegible] secundum mediorum [illegible]

1° Item [illegible] ad [illegible] ita voluntas ad ultimum finem, ut colligitur ex 2° physicorum [illegible] finem [illegible] nullo [illegible] ita voluntas [illegible] aliquod volibile nullo volet [illegible]

8° [illegible] malum [illegible] et appetitur [illegible] ad [illegible] bonum [illegible] malum appetitur [illegible] voluntas vellet malum sub ratione mali [illegible] bonum [illegible] appetitur [illegible] refutat [illegible] voluntas ipsum nullo [illegible] acceptat [illegible]

9° [illegible] acceptatur [illegible] appetitu [illegible] acceptatur [illegible] et utile quod [illegible] ultimus finis [illegible] appetitum nullo [illegible] illud [illegible] 9° ethicorum [illegible] et utile [illegible] et amabile [illegible] includens [illegible] et utile [illegible] ad bonum nullo diligitur quod voluntas aliquod volibile nullo volet [illegible]

Tertio Conclusio [illegible] quod voluntas aliquod nullo volet

[illegible] si voluntas aliquod nullo volet, tunc talis volitio [illegible] nullo volet [illegible] volitio voluntatis [illegible] voluntas [illegible] quae [illegible] volitio [illegible] nolitio [illegible] bene voluntas aliquod nullo volet [illegible] volitio talis [illegible] nullo in [illegible] voluntas nullo volet [illegible] quae [illegible] nullo [illegible] quod volitio [illegible] volet [illegible]

3o si vo^ab aliquid intio velit vel quod oe volibile vel aliquid et aliquid non / non p^m ut notu
... si aliquid volibile intio vellet i^t est maxime ultius sic sub rone sua
... / pro putata ... intu^a p^o vo^ab huma^a pt non velle ulti^m fine et putat
... sicut volendo ulti^m fine ... quod ... actibus ... non
possumus in o^m vel ... / ... in ... actibus ... non possumus non
... laude vel vituperium ... actus qui sunt in potestate ... laude
vel vituperium ex 3o ethicorum ...

Et p^m ... 2o in ... scripte

2o putato ultio fine / sub rone sua ... vo^ab pt ipsum / non velle ... pt in
... / ne velit ipsum ... statu ... pt suspendere exercitium ... non
... in ipsum ... statu ... pt in ... vo^t ... pt 2 ... voli ...
... non ... volibile

3o ... vo^ab intio / ... pt impedi ... libertate ...
statu actuali apprehensione ulti finis a^ab vo^t quam ita ipsum actua^r impedire
... vel ... ethicorum / ... de ultio fine ... actua^r apprehendit
ulti^m fine quod ... pt et vo^ab impedi de libertate ... in
sic ... pt ... sub rone impedientis ... ita ulti^m fine ...

... pl^e ... appetitum ... sic ... vo ... ipsum
ita pl^e ... vo^t ultio fine ... putato non sit in ipsum ... pl^e ...
... pt suspendere actum ... pl^e ... non
pt ... bene ... pt in o^m ...
...

5o vo^ab huma^a pt nolle ulti^m fine putat sub sua ... rone ... pt non ve
lle ipsum ... sub ... ad ... et ... eo quod nolle
... ad non velle ... vo^t humanam velle malum sub rone
mali ita pl^e vo^t nolle ulti^m fine ... sub rone sua ...
... ... pt nolle ulti^m fine ...
... pt pl^e ... vo^ab quam vult ... in ulti ...
... in malum sub rone mali ... vo^ab quam ... et ex
ita mali ... in malum sub rone mali ...

6o ... intio ... putato ... intio ... ipsum
... violenter ... ab eo ... vo^ab ... in ultio fine ...
non intio ... ipsum ... non ...
in ultio fine ... fine ...
/ non ... in ...

1o ad ... vo^ab huma^a / pt non velle ulti^m fine ... / vo^ab huma^a felicitatem
... sub sua ... rone putat pt non velle ... pt non velle ulti^m finem

quando tn tlle felicitas sit ultimus finis ex primo ethicorum aristotelis quod putatur voluntati felicitas fortuita
que est oppositum dicitur tn felicitati obviam que est deus et virtus sub ratione sua propria et putatur
sed tamen bona in complexa sequitur contrarie voluntas quod unitas fertur in felicitatem obviam. ad felicitatem
fortuitam dispositam sequitur in primo casu non vult felicitatem fortuitam et per consequens potest non velle ultimum finem
tn ia sit ultius finis ut patet est antecedens aut quod intellectus casu intellectio fertur in felicitatem obviam
patet quod duos bonitates in complexibus sub ratione sub speciebus putatur voluntati ipsa voluntas non potest
attingere minus et diminute magis quam potentia intellectio attingit magis distinctius minus igitur
iste ultio fine putato voluntati ratione sua propria voluntas potest per ante non attingere
ipsum propter propter libidinem expiendi libertatem suam igitur

3o specialiter contra conclusionem primam oppositam. Quintum sit potentie sub ordine si unitas sunt in
fieri unitas et cum in fieribus sed voluntas est prior in toto genere entie ut supponitur non
et movens intentum ad applicandum deffine ergo si ipsa unitatis ultimo fine tunc et intentum velle
unitatibus ad applicandum deffine primo oppositum patet ad exponendum igitur

4o si conclusio esset vera sequitur quod voluntas haberet non ratione cuius sunt oppositum in malicie effectum
libera 2a non esset diversa suarum opposita applicatio respectu ad finem declaratur per philosophum 3o ethicorum
patet quia sequitur voluntas quod intellectio vult sequitur illibere vult et tunc contra illibere
patet quia sequitur voluntas libere intellectio vult
vult sequitur non est libera ratione cuius oppositum quod fuit patet ex quod patet quia sequitur vero intellectio vult
ergo illibere vult patet quia sequitur oppositum libere vult et per ipsum non velle quod 3o cuius
quia libertas voluntatis fundatur in conditione ut tolli ex 3o ethicorum Et si dicitur
quod libertas voluntatis voluntas est libera quod non coacte vult contra tunc potentia combustiva ignis primo contra
ex voluntas est libera quod non coacte comburit sed naturaliter
sed sed quod potentia ignis combustiva est potentia irrationalis ex 9o metaphysice et 2o physicorum
igitur non est libera quod libertas primum quod potentiis irrationalibus igitur

5o si conclusio esset vera maxime esset ex eo quod actus alicuius volibile sed supremum non staret distincte
et clare ita apprehensum per intellectum et tunc voluntas non ipsum velle sed patet quod
sit plures nam intellectio et volitio sunt actus distincti quorum neuter est per alterius et unius
non est tamen alterius intentio cum non est causa volitionis sed voluntas ut ergo igitur Stat in-
tellectum de volibili certum esse sine volitione patet et per consequens stat actus volibile
esse distincte et clare apprehensum per intellectum et tunc voluntatem non velle ipsum igitur

6o voluntati hunc data est libertas ad utrumque partem contradictionis ut patet in simili
sicut enim velle dare liberalitatem et non velle igitur libertas ad utrumque cuius contradictionis est
et per consequens intellectio potest velle sed esse quod potest velle potest non velle igitur contra primo
primo eligibilitas est voluntati hunc cuius volibili indifferens posse adherere et posse non
adherere quod ad alterum tunc intellectio sed hunc igitur et sed attribuendum tunc sit nobilissima potentia
ac nobilissima ut supponitur et per consequens voluntas est libera libertate contradictionis respectu cuius
volibilis igitur non est potentie voluntatis hunc ad intellectio velle ex primo oppositum sed quo ad primum
sed quod eligibilitas voluntati patet quod liberior est voluntas potentie cuius volibili indifferens ad
adherere et non adherere quod si esset limitata ad unum tum igitur et eligibilitas sed libertas
libertas enim est condicio essentialis voluntatis tunc esse liberior sit perfectior ergo maior libertas est magis

elic' 1ª gna bona ꝑ ab' pz q libtas ꝑª excludit oez lita°z seu uitia 2° uoi'

Cnco 3ª / Sicut oculi ꝓfundi bn vident a'b'ınot ꝑ occli sr'minuen bo

bto felicitas huāa formalis p'm in a° po° intte° ꝯsistat q' no' q ꝯsistit in delta°e
que ꝯs° opez intte° 1° no in opoe intt' z ꝑg° no p'm in opoe intte° 1° q' ꝑ'
ab' q delta° ꝓpe ad opez intte° z qual' opoe intt' me°z 1° m'a' dz ꝯsiste
felic' huāa qꝫ fit p'd atu° q delta° que ꝑ' ꝯtepla°z de ꝑ'i° bono z qual'
opone intte' intte° 1° delta° ꝓpe ad opez intte° / z qual' opone intt'
me°z gi' q ꝯtepla° z a'e intt' atu istn ꝑ' q si no max° eet ex°°
q' ꝯtepla° tlis eet me°z / q' delta° ꝯsequi eam / ꝑ d' delta° ꝓpe tle ꝯtepla°z
ꝑsist' eaz ex 10° eth'o°z z fit e9 / 1° z me°z q' sint ꝑ'd

In o'm z phs in 10° eth'o° 1°

Con ꝯcz ꝑ'a

/3° p'a q' feli' huāa formalis p'm in a° intt' ꝯsist'
/2° q° o' hunt q' no p'm in a° intt' ꝑ eet in a°
/vol' vel forte in 1° a° ꝑ in delta°e ul in ꝑ'c°

z ꝯz p'e felic' huāa ꝯsistit in a° vol' q° no p'm in a° intt' q° q° p' q°
ab' q de act' vol' q'z a° intt' z nobi°e z me°z q° in 1° dz ꝯsiste
ꝑ'e q felic' z ꝯsist' in quod a° optio z nobi'mo ex p'° 2 x° eth'° ab'
q dilco summi boni seu dei z a'e vol' ut notn z z q° a° intt' z nobi°e
z me°z q si no max° eet insta° de ꝯtepla°e seu cog°e summi boni z
intllr' ꝑ' o'm dilcoie summi boni z pei9 o° ꝯtep°e seu cog°e summi boni
1° dilco summi boni z me°z ꝯtep°e summi boni ꝯz q e9 o'm z pei9 ipm z
melı9 z pz ꝑ'e topicoz ꝑ' o'm m° z ab' odii summi boni oppo' dilcoi
e°dez ꝑ cog°' summi boni / oppo' ignō e°dez ꝑ odii summi boni z lo°ge pei9
ignō summi boni 1° o'm dilcoie summi boni z pei9 o° cog°e e°dez q' sint
ꝑ'd gna no ab' ꝑ'a p'te sit ꝑ p'° p'° q odie sn'm bo'm z ꝑ vitiu mo°
eo q' quib' ho ꝑ dame ꝑ'z dis t°z eet max° dilige sm' bo'm z illa
tenu9 pt bn fieri ut ꝑ male sit ꝯtri' sit / ꝑ ignō summi boni no ꝑ z
ptm ꝑ' in fatuis a° z in ꝑuci° 1° odii summi boni z pei9 ignō e°dez

ꝯs° p'° q' dilco summi boni que z a'e vol' sit me°z opone intte° ꝯz
dilco summi boni ꝓced' ab' hitu nobi'mo z optio 1° tlis a'e z nobi'm9
z opti9 z ꝑg° felic' huāa deet in eo ꝯsiste / ab' q ꝓced' ab' ait° seu hitu
dilecō° q° z hitus sup' opti9 / eo q' dilz ais bt'uz infus' z me°z 1° z acq°
tu ꝯz infus' sit nobi°z acq' 1° opti9 z

2° 1° q' via gna°oie z ꝑti9 in nā / via ꝑfoie z ꝑue in nā ex 8° phoz ꝑd
dilco seu act9 vol' z ꝑ9 tioz via gna°oie a° intt' q° z eo nobi°z et

pfor bor pz q dilco seu a^rb inte^rg de inte^te p requl^ta a^m intelle^b i^e

3° sp^r q.q^z si feli^ab q^sistet in a^u inte^g vel q^o q^sistet in q^b a^u inte^g vel in a^qno z ma^q^o no p^m q a^ab inte^do malu z felix q^dm si d^z z m q^n^z inq^o z inq^o no z si d^z q in speculatione primi boni ^q^p staz a^cp de felitz qui no diligeret p^m bon^m ulq^m no e^et m^o^r bo^g q^dm q^ si feli^ab no e^et opo p stez z pq^b no e^et feli^ab q^d implicat q^n^z q^ t^e no e^et f^z b^ien q^h^itez psit^e z op^g e^t malu re^d^d^t p ab ^usariu i^e

Conclusio. 2^a p^rs q^ no stat a^cp e^e feli^tz vel no e^e b^m m^o^r q^ no diligat p^m bonu q^ t^e feli^ab n^c e^et ulct^ora n^c app^matoria i^e no e^et feli^ab q^ no ulctola pz q^ n^a ope ul^z p^nci^m / n vo^ra / z m^o^r bona q^ab p^r specu^lo de deo vo^te no attendere ulcz^e z^e c^as^o ab cog^g^do malu no no/ attendere vo^te de ulcz et z pq^b t^e cog^stes malu n vo^ab attedat no z malu e^et pmeud^a q^dm eo q^ sic seu cog^stes malu n p^scat vo^ti no z pmeud^a q^n^z z s^p^no q^ p^o dic p^nt la^r g^tz i^a z op^io p^bat i^e ad m^tda d^e ul capia^z q^o ab excellet q^steplat seu spectab de deo tnt d^e^g pt in eo vo^tz separ^ab aliut^r cu la^r distiguar^z se pet q^o tnt te remanet z felix p^nt^m tu q^ excellet q^g^stit deu z no di ligat / eo q^ no lz vo^tz i^e stat a^cp e^e feli^tz q^ no diligt deu ^z

Conclusio. 2^a d^e^g pt p^oim p^nt^m in a^cp p^d ulz absq^ voli^na q^na p^ducta h^uc e^tz pt deu excellet cog^ste z e^t h^uc e^tz no diliget deu n^c p^ez e^u diliget q^ no lz vo^tz i^e te h^uc e^tz p^oim ul^t^a^tz p^nc volitiva e^et felix q^s^nis no diliget deu q^ s^unt p^d

2° sp^r phi^le

2° p^z q^ no in speculatione primi boni q^sistat feli^ab p^t q^ q^lz cog^ue d^a^n q^ intelle^b lz vel pt h^e de deo a^tz z pfore^z lz ul^a pt h^e de q^nalz rz tif. deu ^z feli^ab h^ua^a no q^sistit in cog^oe arpa^aa tif^a deu ut notu z e^t n^c in a^qua cog^ne dei q^n^z q^ si no q^sistit in cog^ne pfore^z / tnt n^c q^sist in ul^a p^sta q^n^z h^ua^r ex x^o e^tz a^te q^ q^lz q^g^o h^ita de deo z fi^t et q^lz cog^ne h^ita de rz tif^a deu pt in ul^tm angeli i^e q^lz q^tep^oz de deo q^tep^o de a^qua rz tif^a deu pt excede i^e a^b o^m bo^z q^s^nis sit nota p^t q^ n^a r^eb tif^a d^m z o^bm nobi^m q^o in n^o t^ti q^sistit o^bne z pq^b ul^t in a^cp^a rz tif^a d^m q^g^e cog^stit ^e^a^e^t f^or^r bo p^ete d^. licet q^lz q^tepla^o de rz tif^a deu poss^t in ul^tm ul^ta^t tu n^a t^e z ita p^sta p^d q^tepla^o q^ h^r de deo d^. h^t. a^e d^u^r p^e q^statio^z bo^itab app^z in deo tata z a^ce pt appar^z in q^stz rz tif^a deu z h^t p^erpe^z inte^g in ul^ta^a n^a / 2° p^r q^ p^nci^z h^uc a^cp^les noti^az de deo pfore^z noti^az lz de deo / q^ q^n^e phi^b h^eat de rz tif^a deu q^d no z o^m /

3°

3° q^ no in cog^ne dei z^o p^t^o ab excellet q^g^stit deu q^ tu no z felix q^o no q^sistit in cog^ne dei a^tz q^ ab excellet cog^stit deu q^ tu z valde malus m^o^r q^o ab excellet cog^stit deu q^ no felix q^n^z q^ n^a m^o^r mal^g z

felix alr' capiat' sc'9 metaph'9 in metha'ta spn dcti9 po9 q' i'e ipse sunt fuit
vtriusq3 z iam iniciat age pure tunc e' mal9 valde z tn tunc de eo e' vim dicere
q' excellet qgsit deum et si d' q' no ita p'fte sed sunt 3· in eo manebit
hit9 p'n'oro fo'elin de deo z si' q'om demiralim de deo ita p'fte sed an i'· p'ca
hebit cog'oe ita p'fte de deo sed an z q' p'o excellet qgsit deu i'· z p'9ca
ipse ino'r mal9 exint excellet qgsit deu qsunt pd z q' hit9 p'n'oro for'lim
de deo z q'om demiralim maneat ita p'fte sed an p'· q' p'opoet po'ie voli'ne
no torp'· n' fruti' h'tuit in int'o i'

Cor' si feli'ab qsistet in cog'oe dei tunc demonet ceut in3 felicit' q' aliqu
hoiet in i'ta vita qdm q'n' q' ipse p'fti9 cog'sciit deu q' aliqui hoiet i'ta
vita i'
7'to stat alq' ee felite sy p'fta cog'o dei i'· no qsist' in p'fta cog'oe dei ab pz
de vetula illi'ta q' fortit dilt' deu i'a mar z felix z tn no p'fte cog'sciit deu
q' p'om lz si'tz no'tz de deo p' fide z no lz alq' eni'tz de deo z p9'b no lz p'fta
cog'oz dei i'
3o sp'ecr' q' 9oz si fe'ab qsistet in opoe int'9 tunc i'a opoe porta sen p'iute
possie fe'ab z ea finio' sen abfute i'nuoi' sen ab eet fe'ab z c'i f'a
vin dies nales sepe adest z abest i'a opo f'· q' in p'a vin dies sepe quib
sit felix z no felix z p9'b felix z mis' z'e fe'ab eet vald' vt camaleonta
z no eet opo qtra 3· phin p'o eth'o
Cor' 3· q'om si fe'ab qsist' in opoe int'9 z q' z tpame opo int'9 f'· qtidem
qsistat in scripa qdm q' 3 n'm nom aeud' in i'dz qsistit in scripa i'
7'to a'ab in qo qsistit fe'ab z opti9 q'z'ee a'v fruiscpto 3 n9 a'ab int'9 z huma i'
in n'o tn qsistit feli'ab a'· b'· q' n9 a'ab int'9 z bo9 inio'r q'lz a'e a'v fruiscpto
q' n9 a'ab int'9 z bo9 inolit fruiscpto a'v vo'e i'· n9 t' z opti9 q' sunt p'd
6o fe'ab hua' obme qsist' in su' bono q' z obm vo'e qo fe'ab hua' forlit'
qsist' in a'v vo'e z p9'b no p'om in a'v int'9
q'f'· delta'o p'fit' feli'te huanae delta'o vb z in a'v vo'e i'· z feli'ab z p9'b
no p'om qsist' in a'v int'9 q' z 3· q'om i'
1o fe'ab hua' qsist' in a'v nobi'me poe 3 tetie no z p'o int'a i'· no qsistit
in a'v e9 a'· ex 10o eth'o b'· q' vo'ab ut tetie z nobi'e int'v oo q' vo'ab lz fe
ut dna ad int'om i'· i'· z p'9 lit dedutu z m'a'a q'oe
8 Co in'o a'v qsistit fe'ab hua' p'q' max'e vnim deo 3 a'ab vo'e p' dilco dei z h9
i'· qsist' in a'v vo'e qo p'om z q' p'om c in a'v int'9 a'· b'· q' p' dilcoz dei sit
q' vim eu deo i'
9o fe'ab hua' qsist' in opoe app'eti9 sp'im i'· no p'om in int'ab opoe a'· q' in
app'eti'u sp'i'ro p'om sbme vlte inolet ut app'no i'· z oponet coro p'om' i'
eo q' tunet z oponet coro p'om' in ead p'o 3 q' n'sit' sp'al'z vtu po'

feli^as ɔsist^e s^a intelem f. q feli^as ɔsist^a in opone poe appe ne ffine

Q^m Cum ɔ^m o^ra // ꝯ ɔ^m o^ra q d^t q no p^m ma^r int^s f. ct^e vo^te ul q p^m ma^r vo^te ul q n^e ma^r int^s nec vo^te

p^o feli^as hua^a sorlie ɔsist^e in optia opoe f. n^a opo vo^te t^e z. z^a in n^a opoe vo^te ɔsistit z p^{ob} g^o f^a a^s pz pp^a ptz ex p^o z x^o. eth^z f. a^e pz^a p^ct q si al^s opo vo^te det optia max^e det dilectio dei q psta cogo^o dei q z a^re int^s z me^a dilctoe dei t. ipa no z optia f. potiꝰ psta cogo^o dei pp q^o z mpsta ɔg^oe dei p^m ɔsist^t a^ls q psta cogo dei st. meoz z p^e q o tm pste cog^oit z peiꝰ tpm z dilctoit dei t. psta cogo dei z meoz q^e gnz q cꝰ o^m z peiꝰ tpm z meliꝰ q so o^m mo^o st ppo^m in ppo^o p sex capitlez a^s z q o^m pste cog^oit dei z igno dei f. o^m pste dilctoit dei z odm dei mals igno dei z sapz peioz odio dei t^a z q igno dei st. peioz odio dei p^r q igno dei toll^t de bo^m eo q z vna pila frna^o f. odm dei po^t ad bom q includit cog^oz dei que z bo^m inz z q i^{us} po^t pz q mp^le z ap h^e odm dei n^e hcat cog^oz ipiꝰ eo q odm z mala voli^o no t. vtz includ^t cog^oz eo q n^e vo lit n^e cogitu / er^o odm pot a^rm vo^te dispp^m rez vom / no t^e actꝰ inz z alp^o bo^m adm^iꝰ boi^te cut^e z^e. hoc q odm dei pot ad bom

2° 2° feli^as hua^a sorlie ɔsist^t in opone hitus nobi^{um} ut pz p^o z x^o. eth^z f. hitus nobi^{um} tn eꝰ a^r no po^r in vo^te f. in int^r t^a. feli^as ɔ no ɔsist^t in a^r vo^te f. p^m ma^r int^{ue} a^s pz^a p^ct q sap^a z bitꝰ nobi^{mꝰ} ex p^o z6 eth^z intethc z ex 6°. eth^z f. sap^a no po^r ɔsine in vo^te f. in int^r eo q z hitus int^e go z opo eꝰ po^r esse z no in vo^te / tn hitus zeꝰ a^{rs} pona^r in eadem p^o z p^{ob} hitus nobi^{mꝰ} ut sap^a tn eꝰ a^r ɔ z spectu^n f. hitu sapie no po^r in vo^te f. in int^r q hunt p^d Et si d q sapia ant hitꝰ int^{les} z tapt^e hus / z nob^{mꝰ} d h^c glosa z. ɔ inte^a phi q ipe extoll^t inph^o intethc hitu sap^e vltra oms hitus n^{os} z pz er^o q si no tut alqua hitus nolis ess nobi^{oz} sap^a cedm q tut feli^as dez ɔsiste in opone iꝰ b^{te} nolis q z ɔ phm q d^t ɔsiste in a^r sap^e z no in a^r bitu nolis z t^e z Et tut optiꝰ hitus pitꝰ det me^a optio hitu spe^{no} cedm q pitꝰ ordi^a in spe^{um} tep in finez f. t^e spe^{us} z me^a ex^o f^{as} st pz q tut feli^as pitura det nobi^{oz} spe^{no} ɔ. phm x^o. eth^z d^e q hc spe^{us} z max^e hc t^e optiꝰ hitus spe^{us} z me^a optio pitꝰ

Ita q in opone int^{us} z no vo^te feli^as huana ɔsist^e pz aut^e pnete di^{to} q opti^m q z ni hoie z s^o q z int^{us} t^a meꝰ a^r ɔsist^t ɔnz q feli^as ɔsist^t in a^r poe optie z nobi^{me} t^a /

stem 3° 3°. spe^a ɔ com si f^a as ɔsist^t ma^r vo^te ul go ma^r ex hoi vo^te n^e i hoi

p sf tz dicz/ no pm q[uod] s opez exteriorez no dr/ est felix eo q[uod] to por i inebris
exteriorib; in qb no por feli as eo q[uod] pm por in po nobil ma 9filib no z po orga ta
sen po nutiua que z in inebris exteriorib et opo in q 9sist fz as z se
bona no optia/ s na opo exterioz z pe bo eo q[uod] no z bona n p artes q[uod] iane
opomb inferiorib bone tq z sig m po vnia no z pe sa s pm sig ne z p artes q[uod] z
sig m samte t no 9sist in opone exterior voto/ ne 2m pr diti s q[uod] por t opoe
inferiori q[uod] opo in q 9sist fz as approximar aleq latorib; s na opo inferioz voto
approximar aleq latorib; eo q[uod] non tagsitt ea; ir no 9sist in opone in
fior/ 2e ne 9sist in opoe inferiori ne exteriori z p9s no 9sist in opone voto

q[uod] si in opoe voto fz/ q[uod] starz aliq caritas ee felix que no cogsceret deu s
ht z inple q[uod] tuc ad diligz q[uod] no cogsceret q pbm in 2o ethico aiur q[uod] no
implicat 9dtoe/ q[uod] ds pduceat in aqua caritas poin volitua/ si int va go
ds pt ht sace sanat go ht ds q[uod] tli tan stare te to caritia pt p vo tez
in avn sim s dili iz 9m diligat go de m te est felix z tn no tagsit deu
eo q[uod] no ht poin cogstiuaz p cas m ir sz 9s illatu s q[uod] stat aliq caritiuee
felicez q no tagsit deu iz

z9 si no pm ma int us s et voto 9/ te eadz opo pon z sbue in dua9
poine 9dm aiiz q[uod] feli as z opo si i/ ia por in po int ua z voli ua sz 9s illat m
9 si por ma int us no pm s et voto 9/ ut go por pu lig ma int us
q voto ut ego si pin 9 feli as no por ma int us go no por pu lig ma
int us q voto as pz p certa deducta 9 sa 9 z maxe pzm a2 tu zola
q sep et sper 9 ide/ p no pu lig 9sist ma int us q[uod] stat aliq felite
sn pfta cog oe dei q z opo int us in q pu lig dr 9sist 2m ias viaz s no
stat aliq ee felite sn pfta diltoe dei ir poti9 9sist in a voto q int us
q z q tu9 dz q[uod] aliqua vetula fortis ime dilig deu z z optia z maxime
felix s not z q[uod] t no ht de deo magnaz 9tepla oz s ago sd sz q[uod] pm ht
de deo ptz no s fide z no ht de deo aliq cuz si go de deo no ht aliq cuz
sz q[uod] no, heat de deo pftaz 9tep oz sen aggz ir no 9sist pu lig ma int us
9 ri dz 2m q[uod] pu lig ma voto 9 ulti st te pu lig 9sistet in diltone
dei q in cog oe dei sz/ q[uod] tuc staz q[uod] vetula illitera pl9 z pfti9 9sistet
deu q optio metho q[uod] z mg us 9cede eo q[uod] ipa modicaz p naz cog oz ht de
deo methio aut magz valde aiiz q[uod] fz as pu lig 9sist in diltoe dei go
de qito est mg felix z de tato mg deu dilig s de quto est mg deu diligit
de tato deu pl9 9sistit ex 2o etho go de quto est felioz z de tato deu mag
cogsitit s vetula illiteta sepe felioz z optio metho q[uod] pl9 dilig deum
q optio metho z t vetula pl9 cogsitit deu q opti9 metho 9sist po
eo int us z po nobioz q voas go fz as pu lig 9sistit in a int us q z q tu

ab⁹ p² dur pt int^us s; inq̄ nobi^us hitus q̄ vo^as p; z nobi^or a^z q̄ hab;
inq̄ hitus int^lec z in vo^te sit nobles s; hitus int^lec sit nobi^us inq̄
lib; p; q̄ vsa^t cca obiu nobili⁹ q̄ inoles p; q̄ int^us vsa^t pri^r cca p^s; cca;
z sbas sep^tas tm/ s; inoles vsa^t cca res cit^a p^s cca; int cca agibilia hua^a
z cca mores r/

2° | 2° q̄ int^us sit nobi^or q̄ vo^as p; q̄ int^us z p^o libe q̄ sui ipi⁹ z no alti⁹
s; vo^as q̄ uis sit libera lit tm no z q̄ sui s; q̄ alti⁹ s int^us i^z int^us z libi^or
q̄ ex p^o inteth^e/ z si d^z q̄ int^us s; suaz lib^tes aro^te q̄ i^d vo^as no pt
inap a^um sui sn impio int^us i^z vo^as s; suaz lib^tes abuit^r z no e^s q̄
vo^as no pt q̄ q̄ attepare ul refutare ul suspende a^um sui n dicte^z p^it
pruit^ui/ q̄ a^as ferre in in ad^gtu i^z vo^as inq̄; a^r pro dig^t pruit^ui z p^ot
vi^z q̄ vo^as subst in attib; sui⁹ q^o ad ex^tius/ in toto int^r z p^o; s; sua lib^tes
abuit^r i^z

1° | 1° posita polita pudiletma no z tm vna p^o/ s; fe^as po^t tm in v^a p^o q̄ in
supma z optia s; t^o z tm v^a i^z fe^as no q̄sist^t in a^r vo^te z p^ot n^c in a^r vo^te
tm n^c vtiusq; sit int^us e vo^te a^s p^z p^e notn z s; q̄ p^e^z q̄ a^us e⁹ que^t
dna⁹ po^tis q̄ a^s s; q̄m pt dilige z s; vo^tes pt dilige a^z q̄ q̄⁹ q̄^z ob-
inat voi ex p^o eth^o s^t q̄ h^o q̄ s; q̄m jmene pulcro formosu^m t dibus
extioib; bn disposi^tu dilig^t z ide; h^o p^uit^ui illu odit q̄ mal⁹ z t moib;
z oia que agt q̄ iter voz agt i^z

8° | 8° fe^as hua^a q̄sist^t in hitu b^to i^z n^c inopone vo^te n^c int^us q̄ amb; q̄ces
sunt f^e a^s p; ame^te scte z p^z vde q̄ de di^r fu^e felix no p^r opoz s; p^r
hitu i^z a^z z p^oiu⁹ q̄ de ic; exons fu^e ul olde inq̄ felix q̄ acq̄sivert
p^r dispo hitus v^tu ex opib; scrip^ti/ vte voi q̄ pme z mtidat i maniaz
no extulpa sua s; ex insim^te nali/ tuc duiate mania/ i^e d^z felix z no
p^r opez int^us ul vo^te/ tu u^q tlcui/ tuc ope^z tu no hcat vez vom i^z

Et si d^z q̄ q̄sist^t in hitu b^to ul delcatione || Et si d^z q̄ feli^as hua^a n^c q̄sistit in a^r int^us n^c
|| vo^te s; forte in hitu b^to/ ul forte in delcati^e q̄sequte
|| opone; b^to e/

Ctthi^o i^a opacte di^a⁹ feli[illegible] q̄sist^e | q̄ i^d fe q̄ no in z^a p; p phm p^o z x^o eth^o i^z q^o f^a q̄ q̄ phm b tu q̄u^o
ab oib; attipi^z dtm sui i^z Et p^z vde opo b^to z me^de v^te q̄o potti⁹ q̄si
stit inopone b^to q̄ z d^r vu^o a^z ulti^r p^o phm in p^o eth^o z p^z e^s sut
dtus z p^r suaz opez i^z opo e^s/ z e⁹ sume z p^o; me^de eo q̄ sinis z me^de
ordi^t ad sinez z p^o; potti⁹ in opoe b^to q̄sistit q̄z q̄ fe^as q̄sistit potti⁹
in ne^ori q̄ in⁹ bono

q̄f^z | q̄f^z i^d q̄ z eligibili⁹ z meli⁹ z psume i^o q̄d z mi⁹ eli^le expe^o z z^o eth^o
s; opo z hina p^z q̄ q̄ s; bone iais oms potti⁹ eliget meli^us z b^to tav^e q̄
q̄ q̄ inq̄ veller opari b^re i^z opo b^o z eligi^or/ a^s p; q̄ontiu hitu

vsu viuus proponeretur utrum vellet potius primum sive hec et magis operari sine ea; quia operari bene et non habere sed si haberet bonam, tamen diceret quod potius vellet carere bona quam magis operari vise quia actus est descriptive finis sicut patet prima ethicorum vice sed potius eligeret fructus arboris quam arborem; quia arbor est propter fructum sed videtur quod operatio bona sit melior etc.

3o si in habitu bono consisteret tunc sequeretur aliquem minorem malum esse felicem quod ymo magis quia si in habitu bono consisteret ad quem ergo non quod aliquis sit felix ex habitu vel sine habitu et incipiat plus agere quia ipso quoniam quia nunc quod aliquis sit felix ex habitu vel sine habitu, ex quo primo habitus ipse enim minor malus et tamen manebit felix ex habitu vel sine habitu, ex quo prime virtus est ex via potest generari etc.

puritate operum malarum corrupi non potest, sed non ex via potest generari etc.

4o impossibile est hominem felicem in hac vita esse felicitas quia potest sine illis bonis non consistit in habitu bono quia non quod nullus nobis impossibile in hac parum dicitur in habitu bono, ex quo in habitu bono continua non quod nullus nobis impossibile in hac vita esse felicem ... nobis plus in hac vita etc. ... quia si est possibile hominem in hac vita felicem ... vel sed possibile est enim felicitatem felicitate ... vel approximatam non ... quia prima ... melius ... est per hac vitam ... melius ... ut videtur in a ... tota ... melius ... etc. vide in a ... ethicorum septimo.

7o si possibile esset aliquem habere felicitatem tunc deberet aliquis ... quod esset felix sicut ... quia in descriptione potest haberi dicitur ... de a.

Et quod non in delectatione consistit felicitas patet, delectatio ... in felicitate sed non consistit in delectatione consistit felicitas ... in ... ad finem ... delectatione ... quia felicitas non consistit in ... ex ... ethicorum et ... ex ... quia ... delectari, ut possimus beatifice felicitate ... et non ... quia non ... ut ... delectari, ut dicit eustratius et albertus magnus x ethicorum etc.

2o delectatio ... felicitas ... ex x ethicorum etc.

3o delectatio sequitur operationem felicitatis, sed felicitas non potest ... quod ... sequitur ... etc.

Queritur 31. Quare impuberes castrati non barbescunt

Utrum philosophice loquendo contingit ante ... per hanc vitam quemlibet felicem vel miseriam, quia non quod philosophice loquendo non est possibile vita post hanc vitam sed philosophice ... loquendo non est contingit ... post hanc vitam felicem vel miseriam et ... quod vita post hanc vitam non potest haberi ex principiis philosophie ... ex ... vitam philosophia non potest habere vitam post hanc vitam et ... philosophice loquendo non est contingit vitam post hanc vitam quia ... quia philosophice loquendo vel concedi vel ... debet ... quod ex principiis philosophie vel ... haberi potest etc.

In oppositum videtur sententia philosophi in primo ethicorum, ubi ... dicit ... quidem ... videtur ... bene ... et ... philosophice ... quod philosophice loquendo contingit ... post hanc vitam ... felicitatem vel miseriam et ...

Con(clusio) prima // q(uod) p(ri)ma philosophice loquendo non est dare animam post hanc vitam esse
contra p(ri)m(u)m co(ncludunt) // felicem vel miseram / 2a q(uod) philosophice loquendo est dare et ita q(uod)
// ista est contra p(ri)me

p(ri)mo philosophice loquendo non est concedendum animam humanam post hanc vitam esse felicem vel miseram
ergo secundum veritatem loquendo non debet concedi post hanc vitam esse felicem vel miseram, quem
consequentiam [illegible] concede eo quod secundum fidem nostram cui non potest aliquid falsum subesse con-
cedendum est animam post hanc vitam esse felicem vel [illegible] miseram [illegible] secundum veritatem hoc est concedendum et [illegible]
[illegible] et [illegible] quod secundum veritatem non sit hoc concedendum [illegible] quia [illegible] philosophice lo-
qui est vere loqui [illegible] si philosophice loquendo non est hoc concedendum quod anima post hanc vitam sit
felix vel misera [illegible] quod secundum veritatem loquendo non sit hoc concedendum [illegible] ab [illegible]
ad [illegible] eo quod philosophice loqui est [illegible] et ab [illegible] ad vere loqui
et ad [illegible] quod philosophice loqui sit vere loqui [illegible] philosophice loqui est secundum scientiam
veram loqui, eo quod est secundum philosophiam loqui et hec est scientia vera [illegible] philosophice loqui est vere
loqui, quia [illegible] omnis scientia est principium verorum et [illegible] ad primum [illegible] ad [illegible]
ex predictis patet

/2o philosophice loquendo non est concedendum animam post hanc vitam esse felicem vel miseram [illegible]
et [illegible] philosophice loquendo non est concedendum [illegible] in ista vita [illegible] felicem vel miseram [illegible]
philosophice loquendo non est ponenda felicitas vel miseria humana quod est non [illegible] philosophi [illegible]
[illegible] omnes philosophi gentiles [illegible] ethice [illegible] seneca [illegible] tullium [illegible]
[illegible] omnes felicitas vel miseria humana [illegible] locuti sunt [illegible] philosophi [illegible] ipsius
anime humane in vita ista vel post istam vitam [illegible] ex [illegible] felicitas [illegible]
quod non est concedendum philosophice animam humanam vel posse esse felicem in hac vita [illegible] non
est concedendum animam humanam esse vel posse esse miseram in hac vita philosophice loquendo [illegible]
[illegible] non est ponenda in esse [illegible] religionem [illegible]
non [illegible] philosophia [illegible] religionem [illegible] philosophice loquendo non est felicitas in hac vita
ponenda [illegible] si philosophice [illegible] loquendo ponenda esset felicitas vel miseria in hac vita
vel [illegible] consistit in [illegible] vel in operatione [illegible] vel in delectatione que [illegible] ad operationem
[illegible] quod in operatione [illegible] ultima [illegible] est [illegible] operationem [illegible]
ergo potius consistit in [illegible] vel [illegible] est [illegible] operationum [illegible]
[illegible] vel [illegible] est [illegible] ipsarum operationum [illegible] ab ipso procedunt [illegible]
[illegible] operatione [illegible] est [illegible] ordinatur [illegible] ethice
[illegible] felicitas [illegible] et [illegible] est [illegible]
ut [illegible] bonitatis [illegible] et [illegible] operationem
[illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] Et si [illegible] quod [illegible] est [illegible] non [illegible] operationes [illegible]
[illegible] est [illegible] popoeci [illegible] quod si
non [illegible] operationes [illegible] quod [illegible] sit nobilior et [illegible] nobilis [illegible]
loquendo quod [illegible] impossibile [illegible] est [illegible] debet
[illegible] in [illegible] ordinatur [illegible] quod [illegible] propinquior [illegible] sit melior.

Fini

co q(uod) 1a p(ro)p(ter) p(ro)p(r)iq(ua)t(em) corp(or)is pl(us) p(ri)ncipal(ite)r de fine et sup(er) applicat(ur) / p(ro)p(ter) no(n) 3o
q(uod) opon(ent)es p(ro)p(er)ites et sep(ar)ates p(ar)tes / sicut c(ir)ca p(ro)p(ri)a q(uod) c(on)s(ider)at p(ro)p(ri)e magis ma(teri)a
sensibil(ite)r ill(is) p(ro)p(ri)o sibi po(tes)t q(uod) a s(un)t opo p(ro)c(ess)i(bi)l(ite)r sub(stan)t(ia) et h(oc) s(un)t in(...) et e(st) opo sep(ar)at(ur)
v(er)o in qua c(on)sist(it) s(ecundu)m q(uo)d / tu(n)c a(ctu)s e(st) (et) sic p(...)lle h(oc) s(unt) q(uo)d h(oc) s(ecundu)m ut me(m)i(nit) e(st)
(et) me(diu)s h(oc) p(ro)p(ri)o p(ro)p(ri)e (et) h(oc) in(...) (et) sp(eci)f(ic)e e(st) fi(ne)m / q(uod) a opo / ut p(ri)m(u)m insig(n)at h(oc)
(et) me(diu)s a p(ro)p(ri)o (et) (et) e(st) c(on)sid(erat) sp(eci)ei cu(m) a t(ame)n a (et) c(ir)ca p(ro)p(ri)u(m) cu(m) e(st) s(ecundu)m e(st) / me(diu)s
p(ro)p(ri)u(m) h(oc) ut s(un)t sunt s(ecundu)m (...) s(ecundu)m q(uod) a (et) p(ro)p(ri)u(m) h(oc) (et) q(uod) a e(st) i(n)c(...) in(...) p(ro)p(ri)u(m)
v(er)o c(on)s (et) q(uod) a (et) opo p(...) q(uod) eadem opo sup(er) p(ro)p(ri)u(m) (et) in(...) p(ro)p(ri)a v(er)o c(on)s(...)
q(uod) sunt p(...)

2o q(uod) u(ltimu)s s(un)t me(diu)s opon(en)s p(er)fecte a(...) p(ri)us po(...) (et) s(...) p(ro)p(ri)e ut s(un)t s(un)t po(tes)t
(et) ideo tal(...) po(...) s(un)t (...) statib(us) c (et) fine h(oc) s(un)t (...) (et) me(diu)s (et) ult(imu)s h(oc) (...)
(et) (...) p(ro)p(in)quior e fi(ne)m q(uod) a p(ri)us h(oc) u(ltimu)s (et) me(diu)s a (et) q(uod) a (et) e(st) sic(ut) c(ir)ca p(ro)p(ri)a t(ame)n h(oc) (...)
(et) (...) me(diu)s e(st) opon(en)s ~~p(er)fecte a(...)~~ q(uod) sunt p(...)

3o q(uod) opo no(n) s(un)t me(diu)s q(uod) s(...) / (et) s(ecundu)m ca(usa) q(uo)d dic(itu)r h(abitu)s p(...) q(uod) s(i) ex opon(...)
quas d(icitu)r h(abitu)s tu(n)c s(ecundu)m q(uod) cessante opon(...) cessa(re)t (...) mali(tia) 2a cessante
opon(...) cessan(...) h(abitu)s ee h(abitu)s q(uod) v(...) d(...) (...) Et s(i) d(icitu)r q(uod) tu(n)c cessat h(abitu)s ee actu(alite)r
q(uod) no(n) h(abitu)al(ite)r (...) v(er)o q(uod) (...) (...) h(abitu)s v(er)u(m) (...) sunt a(...) m(ora)l(ite)r h(abitu)m
(...) (...) cessante cessa(re)t
tu(n)c no(n) (...) h(abitu)m m(ora)l(ite)r s(ecundu)m (...) opo(rum) m(ora)l(ite)r (...) Et s(i) c(on)cedit(ur)
ee h(abitu)s (...) q(uod) tu(n)c n(on) manet h(abitu)s actua(lite)r n(ec) h(abitu)al(ite)r (...)
h(abitu)s (...) tu(n)c ee(...) mal(u)s m(ora)l(ite)r (et) (...) mali(tia) h(abe)ret (...)
q(uo)d q(uod) (...) no(n) (et) h(abitu)s (et) aptitu(do) na(tura)l(is) (...) ee h(abitu)s cu(m) (...) h(abe)at v(...) t(ame)n (...)
mal(u)s q(uo)d q(uod) h(abitu)m (et) malu(m) opp(osi)t(u)m (...) in s(ecund)o apto na(tura)l(is) (et) q(uod) 1us
(...) malu(m) (et) (...) po(tes)t p(ot)i(u)s ex h(abitu)m (...) d(icitu)r h(abitu)s q(uod) ex opo(...)
sunt p(...)

q(uod) (...) s(i) s(ecundu)m opon(...) d(icitu)r h(abitu)s u(e)l (...) s(i) opo(rum) p(rese)nti(um) / u(e)l p(re)terit(orum) u(e)l futur(orum)
no(n) s(ecundu)m p(rese)ntiu(m) (et) p(re)terit(orum) q(uod) amp(lius) no(n) s(un)t in ho(m)i(n)e lib(er)te q(uod) p(rese)nti (...)
s(ecundu)m (...) (...) stati(m) (...) in (...) q(uod) no(n) (...) aliqua p(...) / exp(...) (...) n(ec) s(ecundu)m
opon(...) futur(orum) (...) d(icitu)r h(abitu)s m(ora)l(ite)r q(uod) 1a (...) (et) (...) (...) denoiat (et) p(...)
q(uod) s(i) ca(usa) n(on) d(icitu)r h(abitu)s (...) s(ecundu)m (...) c(...) h(abitu)s Et a(...) p(...) q(uod) s(i) opo(rum) p(re)terit(orum) n(on) d(icitu)r
h(abitu)s (...) q(uod) a(liqu)is vitiose opans (...) dici h(abitu)s (...) q(uod) stat h(abitu)m
al(iqu)is m(ora)l(ite)r c(...) (et) ho(mo) male ag(...) (...) vitiose opans s(...) p(ro)p(ter) opo(rum)
p(re)terit(orum) d(icitu)r h(abitu)s s(ecundu)m (...) Et (...) arguit(ur) (...) q(uod) s(i) opo(rum) futur(orum) / no(n)
d(icitu)r h(abitu)s q(uod) a(liqu)is s(ecundu)m q(uod) m(ora)l(ite)r mal(u)s ee h(abitu)s p(...) q(uod) stat al(iqu)(...)
ho(mo) m(ora)l(ite)r male ag(...) (...) h(abitu)s ag(...) 1o s(ta)t(im) et s(i) ille p(ro)p(ter) opo(rum) bono(rum)
futur(orum) d(icitu)r h(abitu)s (et) t(ame)n s(un)t m(ora)l(ite)r mal(u)s / eo q(uod) m(ora)l(ite)r male ag(...) (...) s(ecundu)m (...)
(...) q(uod) m(ora)l(ite)r mal(u)s s(un)t m(ora)l(ite)r bonus

Si s(ecundu)m opo(rum) (...) d(icitu)r h(abitu)s q(uod) (...) opa(n)t(u)r opon(...) m(ora)l(ite)r bonas (...) (...)
h(abitu)m (...) (...) q(uod) v(er)o q(uod) (...) (...) vita(m) s(ua)m (...) m(ora)l(ite)r h(abitu)m

a b c

q(uod) (...) h(abitu)s (...) a
opatione (...)

et pro ultimo anno vite sui operari est melius bonum sub celo quod dominus dedit perpetuo
felicitate quo illi duo operarii opponentes equaliter bonas et non sit excipere bonum
quia ambas debent equaliter approximari felicitati sempiternalem quoniam est propter diversos annos
post ultimum quod potest et bene operatus vel primum sibi correspondet quia et magnis
consequencia probo quod sic opera moraliter bona non dicuntur bona per se sicut et in artificialibus
vel artibus sicut et in moralibus seu malis sicut semper assumit philosophus in artificialibus
seu artibus sicut et quia unus dicitur bonus in arte ex uno actu bono eo quod ex uno actu
dicitur bonus pictor vel edificator quia in tantum potuisset sic fecisse ex habitu ius dicitur
bonus in arte igitur est sicut et in moralibus seu malis quia ex uno actu bono non
dicitur quis bonus moraliter igitur

Quarto arguitur probo quod opus non sit meritorium virtute quia sicut patet quod unius virtuosi ex habitu esset
in tantum meritorium quantum heroicus vir vel constitutus bonus ex habitu virtute et quod non felix
esset meritorie feliciter quam vir absurda igitur quia posito quod duo sint virtuosi unus sit perfecte
et alter sit nullus intense virtuosus virtute est heroica secundum plus et pauci plus concedi
tamen ad talia ab opere moraliter bona et potest quod ambo virtuosi equaliter sunt presentante
opere moraliter bene virtute in virtute ideo tunc potest quod et minus virtuosus esset meritorie
perfecte quam et vir heroicus et nullus intense virtuosus et quia idem et potest non felix tamen
operatur sicut virtuose perfecte et alter felix sicut quod non felix sit meritorie felicior quam sunt
ambo contraria propositi

Tertio quod non in opere consistit perfecta felicitas quia optimum sufficientissimum et delectabilissimum
sed nullum opus humana talis et eo quod hec conveniunt soli deo quod nullus et per hoc felicitas
non consistit in opere etc. Ex illo contra arguitur quod non potest dici feliciter in ista vita consistere
in opere virtutis

Primo Si dicitur quod in virtute quia felicitas consistit in virtute et opere moraliter bona et meritoria virtute igitur
in opere potest consistere quia multi sicut quod habitus acquiritur per opera quod sunt
sicut per se quod naturalis et per actum sicut in mathematica ~~per~~ ut per ambulandi
et per ambulare et per audiendi per videre etc.

2o per opera potest tamen contingit variabilis quod per habitum igitur et meritorie opera etc.
quia per habitum variis perfecti et sepius contingit nobilissimo perfecti
tamen per que maxime perfecti igitur et opera et meritoria

3o Similiter actus habitus per opera et opponentes non per habitum et per actus perfectos igitur
oppositum sit meritorie

4o si habitus esset meritorie opere et hoc dicitur plus vel equaliter approximari ex
habitu et si non operarentur quam si et operarentur sed hoc patet quia non sortitur sed agitante
bonum per ethicorum et quod hic sit falsum patet quia hoc dissonat dictis politicis quod
quod non firmant habitum sed actum et in legibus civitatis quod infligunt penas pro
actibus viciosis et non pro habitibus viciosis et si dicitur quod hoc et lo quia non constat eius habitum
vicium et non infligunt penas nisi per nocumentum quod consequitur et hoc non sit

pp virtu i²
rto virtus vt stat cu mal opibz s bona opa no stat cu malis opibz
i² opea sue virtutibz sut melio quia q ex hic ad z sum bom q iz pugst
cu malo z grato ad de p pls excludit malu detato ipm melis z i² qui bo
ab pri pz q contra no stat sil s ab ppa pec q qui ex hoc sit vitosus
tut no subito corrup virtus pmala opa zc ad tc stat cu eis i²/
Dicde a. arta bene quia deductia ca finez ois in me pte z hic si z
ncitas zc
Si no dr q in delectatione ofistit fe ab in ista vita
q² i8 p delectao ordinat in felicitatem i² no ofistit in delectatione quia q a ab idem
ordinare in pipm ab z vide arta fa dio ca finez ois in me ptot
3o q qoz s az ppe ar philo lo d ced z ciuz hnanaz p9 hac vitam
ee felicez ul miseriaz go q f a qua no abz q philo lo d qced z aiaz
p9 hac vitaz ee felicez go philo lo d qced z ea ee p9 hac vitaz felicez
ul miseriaz quia ap e disputi ad tom abz q fe ab hnana sol lit lz aqs
qdiciones nales z ppas que in hac vita ad impleri no pnt i lz estimari
potest sed estiando z p psta hois beatis respne s p9 hac vitaz z p9 gted
z aiaz hnanaz p9 hac vitaz felicez ee z hic z arti philo cu iuvat qq
clu q h st p aced zc i² philo lo d qced z hic qm aut ista f fe ab sz aqt
qdiciones nales z ppas zc pt q hua m desidiu no z frust p eth 2 i² desi
diu hnanum hebt intus ppe ul in aliquo modo ista pstaz beatitudine z q no pt h
in ista vita cas he oz q beat in futura vita q a ab in to ppe frustrare sno
ppo fine Et si d q no ofis ho ia felicitatez pstaz cu ad i plene oim suaz qditom
desit s ab z ab no z inhic tuc q ab frustrare in suo desidio no sz magnus
q oft ho desit bom go oft desit pl9 melius z maxe optim s cu ia fe ab
q oft ho desit bom go oft desit pl9 melius z maxe optim s cu ia fe ab
cu ad i plene oim suaz qditom f cu excludit oibus pa oes impedire/ st
meor q elig oz s si oft ho desit felicitatez impstaz z i pa oibus anexaz s
q pl9 desidez felicitatez pstaz que excludit omez miseriaz z ob pa oes i pedia
cu ia st melius bom i² ab aut pns qo ad pntez ptez s f q fe ab beat
nultas qdiciones zc q qdiciones felicit sut ista ex p z io eth zo q z q opti
simi ppi summi suffici ssimum delectabilissimum ex na sua / s p z a pe ab q ic no possit
hic in ista vita ad ipleri p² q tristicie q turbatoes / z anxietates inste am
dunt homi in ista vita / que impediunt ho in pfectione sumi boni in qua
ofistit fe ab q° quia deicunt ho in miseriaz zc fe ab in ista vita no z q f
mim ul delectabilem ul suffici ssimum q finez est delectatoz est z pp oz si est
eo dunt ias qturbatoes z miserias ut pz p° eth zo q ipa qumata mimo
bonoz elig oz esse z p9 b fine delectabilior pp oz lz quia ex 3o eth zo q
elto pp z de meliorib Ez forte d q fe ab no z q optim simpl / s p in

opones humanas in 1ta vita et q optimum Sed 2o vitam humanam suam scas est me
placibilior si non haberet anexa 1a actia mala scd tumsoes i fortunas istmis
hud vit des ul mtna ex ita sua pstare et si non inhiberet tare q si inheret cumis
est cad ita inheret et non inheret et scas cu exclusione rerum malorum infortunas
no pt hic adiplei in insitutia vita Et si d q qdi oes felic anos pint iplei
in hac vita coimo scd et nos plc d 1d scas que et qtep desu bono trusptod
ab illa mal est utiq eligi q feli as cu ipt in volu qo 1a poni et appe
et q 1a scas in hac vita hic no pt et cu huam desim no sit frust ma
xe in to ppe sc q to scas psta st expectanda in futa vita

cfr

cfr po q st as q attigat impliti vita statu felice tlez q ue ptdin vitam
suam beat cst bas ul ipe ta in tu ta ul ex tu ta u inse u insiue aut st
ca pot ul no no tu et utiq t haret pstam feli tez h omis qdi oes sibi
pint attributas Sz ad tlez et ad tam excellentem statu felic nar inclinat
aia humana q gt liberi h itaz vez haret bu ce et delectabile ce q cu hri
et q no frustraretur app tu huas in to ppe r hebt tlez statu h no h in pnti
vita et ht no stat pho h aliude r in a vita futa hebt tlez statu Et si
d q app tu huas frustra in mdi no in ppe d st tunc frustrale ppe
in pfissimo mdio sue psei q et ea absurd sd in to ppe frustri pt ona
q na aliis pscbz nalibz qcessit optim mdim eorz qr no hoi cu sit
sug sollicita de ho q dealiis as pt q ea as sunt guat su az fri as
su a fri tez et iis

Co

Co ide nali et qmtile aiaz p hac vitam ce felice ul miseram r phi co las
i d et qted qiu cu ce 1d q et qmtile ide nali philo possit qcedi r qz
aia hois p naz suaz appet separ atore r h ppez ul mdi e sepabi a
core et p qs qui hebt sepatu mo ecendi p core et si qced ht r hebit a
q opoz p e sepa core q aas frustra separare no haret in pstorem
mo ecendi q in p Si r hebt alq opez et q sona lig et f mt os opoes
f attribue ppas opones h mt vm et vo tez que po no sepan ab aia
r tt hebt opoes h mt vm et vo tez et q mt omis opoes mt ta uel vo tis
scas qsist in me ori r aia p 1tam vitam hebtes me orz opez mt vs l vo
et felix et hebtes peiorz et misera r pbalit et phie qforte pt teni aiaz
p hac vitam ce felice ul miseram Sz as pu le f q aia appet separ
atore pt pro pos duas ppoes p q qt res nalis appet se pinarie
in a h ppae et ialee e ppe tes r q qt res nalis appet remom ab e qd
f uel sue nali pstori et qtin ul repugnus q ht in qtin fugt ul salte
appet fuge illiq m Et maxe in uiolibz Si ho delcta inacq appet ab ce
Et remom impeditum eo delcta ois ia st pstri sat p iota et si as negat
al qz si diligat illu qui impedit sim ppm opus in q delcta tale q

q' non q' ipsi hic in aliis poli vel quot orum discordie q' vis a'm impedit in
in q° delectat' ipsi i' ipsorum statib; a° aia intua appet' stias cuj spe vas q'
q' pñitas z p eas opai nat' cu istas pfoes exp'sse nichil appetit
nat' p' z stias ias in ee male z se opai p eas z p pfoiz q'dio vl statim
ias stias z vi pspp' p'z ad ee statu aia intva in hac vita acti
q' no vz pp impedim q' b exp' cor' ut sut pa' fam' z impedim
ba exti9 q' exti9 i' nat' appet' sepai ab ill impedit' q' stiaz ipiaz opez
inpfissimo statu impedimt pspp' z cz i' appet' sepai actre q' a'e ab ill
impedit' sepai no pt q' sut ab p'd i'

∵ 7° a' ium ar' nali si philo' no dt gedi / aiaz p9 hac vitaz q' felicit vl
inpsez hic maxe cet ex eo q' philo' no dz gedi aiaz q' sep' lz acte ez
q' a' pes hic ar' nali aia intva / n' in cendo / n' in opando depedz acte
nili i' z sep' acte ab pz 3° de aia q' z p° in mixta n'm oega'm hic ad
opez n p' atte q' q' q' noz q' puri nalia adsd sepai ab i' aq° no depedz
z q' pom patte q' ad stiaz opez i'

6° p'etit q' q' p vacs nales z moles pt gelndi q' d' q' z sim bo'm aiaz
hnanaz p9 hac vitaz pmet pinal sunt opib; b' qmiss i' pices ecc
gelndi pt a'g aias intrvie p9 hac vitaz ee miseras i' ecc pt gelndi
phi' q' pmabit aias bnas p9 hac vitaz pbos opib; in i' vita stib z
p9 h philo' pt gelndi aiaz hnanaz ee felicez p9 hac vitaz q' z d' q'
ab'z d'9 tu st sim bo'm z n' delinq' in ordi'tu q° d' q' sp' vbu' ex
cessi9 z vicios a'b ad bo'm z no n' ppenaz vo d' t' bohc9 id' q' bo'm z in
vniv' mala pinie i' d'9 ptb; in ordit' ex cessib; i' d'uctedit ad bo'm
n' fligt penas q' no infligt penas tuib; ex cessiu / in vita puti q'
multi p' to'm vitaz tusut in puiti i' iustic pmen' q' sut p'd z h' a'
ar' nali z mo'li i' et p d' q' mali' i' oz ss' h' pin' q' z z sipi
pe' s' bohe'm in d' q'sp' phie d' tut oms legislatores i' pluendo
mali ab erraz q'd z mg'us gerde / q'n' q' n'm malo dupti pe'
dz pmu pt q' q'pl; malu z tm sit malu / i' exigt pom vaz pen
s' tu ob mali' ss' pma' pfripaz / sz' q' legislatores no dz az
pinie a'q pe' q' a'as d'u pe' pinir' z q'o q' punit eaz a'q pe'
i' errat q' sut p'd

Ite q' feli' ab aie hnae st poda p9 hac vitaz pz p° ex textu phi
p° eth'p v d' / sicuti9 auit nos felices ut hoies in q° s' cust' tn
sepat btitu'ne puti vite q' in q'tio fluxu / z amisa tusimu ex
exist' ab ea quet inferali ne q z a'q ss' beati'nis / ee ex pimi
habet z naz tusimu' pitinet

Ite ex a° textu phi in p°. eth'p hi- idez v. p. d' n' coro que
ql'l' q'tingt ad mortuos q' dicet ipi mortui hebut statu
s' non ecc qualez hic hemi9 q' nos no possu9 eas tur tusimur'

fit 2m ar'm sup deductum sit h9 d'

4

aucto' q' p' i d'

de felicitate in miseriam vel econverso vel ipsi possunt si fuerint tales qui potuerunt hic esse quam vero
felix in ista vita potest si felix esse etc

Item secundum albertum magnum Stoyci qui omnes hic dixerunt ... resurrectionem ... dixisse quod
viri felices contemplativi possunt vite post mortem sedes celestium attingunt ubi inquit de eorum
felicitate potiuntur et idem dicunt hermes ysaac agazel Et poete antiquissimi
per fabulas involute introducunt eandem sententiam scilicet quod homines ... vite propter
eorum opera transferuntur in sydera ut saturnus iupiter ... non potest saluti esse ...
propter quod anime virorum anime feminarum in celum ubi vivunt feliciter et beate

Specialiter ysaac in libro de diffinitionibus dicit quod anime bonorum post mortem gaudent felicitate divina
in magna leticia cum deo viventes mali autem sub isto orbe deprimuntur magis
igne in cendio cremati etc

Item philosophus in libro de pomo et morte ... anime separati ... in scientia ... operibus
philosophie ... ...

Item naturalis ... in statu ... ad hoc ... quod omnes ... secundum legem nature
vivunt ... adhuc ... idem scilicet quod boni ... opposita ... habebunt ... beatitudinem
in futuro propter hoc aliqui de illis dicunt se post mortem in ... quiete alii
... dixit ... bonum ... quod antiquissimi eorum ... philosophi ... hoc decla-
raverunt aliam non plus ... hoc quod ... Ergo ... probatur ...
philosophice loquendo ... probatur philosophice loquendo etc

Conf[irmatur] — Confirmatur hoc per sompnium scipionis qui post mortem apparuit et multa divina ora-
cula exposuit ut dicit tullius et macrobius super sompnium scipionis

Ad oppositum — Ad questionem ... quod dicitur quod philosophice loquendo contingit animam humanam
esse felicem vel miseram post hanc vitam

Sicut ex philosophia ... intendo habere de felicitate anime humane in presenti vita ...
felicitate anime post hanc vitam secundum philosophice loquendo non contingit animam humanam
felicem vel miseram in hac vita ... loquendo ... contingit ipsam ... felicem
vel miseram post istam vitam quod ... ad ... patet quod ... scilicet ...
de felicitate anime humane in presenti vita in ... x° ethicorum secundum de felicitate anime humane
post istam vitam non habemus scientiam ... etc ... quod non ... possibile animam
humanam esse miseram in hac vita in presenti vita esse felicem vel miseram
... non ... contingit ... impossibile ... quod non ...
possibile animam humanam esse felicem in hac vita ... non ... possibile animam
humanam esse miseram in hac vita ... tamen ... impossibile ... possibile
... et reliquum ... consequens ... quod si possibile ... in hac vita esse felicem
vel ... possibile ... esse felicem ... melioratam vel peioratam ... quod ...
... post hanc vitam ... primum felicitatis ...

multi ... p°

infinitum quantum ad meritum premii et 2o per felicitatem viatoriam quantum ad meritum premii vel id est tale premium
est equale tali merito vel maius vel minus sicut videtur. Sed minus quia hoc esset quod debet
approximari et esset tunc infinitum excederet premium quod non est rationale. Si dicitur prius
quod est equale quia tunc felicitas premiatoria esset equalis felicitati viatorie quod dicitur falsum probatur
quia felicitas premiatoria excludit omne malum tam pene quam culpe sed felicitas viato-
toria solum excludit malum culpe sed non pene quia felicitas id est felicitas stat sibi multis
penalitatibus et afflictionibus id est ergo quod ille due felicitates non sunt equales. Si dicitur 2m
scilicet quod tale premium est maius merito quia tunc felicitas premiatoria excederet felicitatem via-
toriam 2o felicitas viatoria non esset maximum hominis bonum et per consequens non esset felicitas.
Et si dicitur quod felicitas viatoria est bonum humanum et maximum bonum quia alia inter est maius bonum
felicitate et est bonum hominis id est esset possibile quod felicitas sit intensibilis et remissibilis 2o quia felix felicitate
viatoria est proprie felix felicitate vel ideo sed felicitas patrie vel bonum humanum non est maximum
bonum ideo quia felicitas patrie est maius bonum id est

Item si felicitas premiatoria excederet meritum viatoris vel excederet eam finite vel infinite
2m non quia quelibet earum est finita id est viatoria non excedit aliquam in infinitum. Si primum quia finitum
tantum ad temporale non est proportio sed viatoria est temporalis et perpetua, felicitas premiatoria 2a temporalis
felicitas viatoria id est viatoria non est equalis alteri et per consequens viatoria non est maior alia

Item si finite tunc felicitas viatoria posset addi tantum in tantum quod equaretur felicitati premiatorie
quod est contra prius

2o si possibile esset aliquem hominem esse felicem in hac vita tunc de aliquo posset vere dici quod
esset felix in hac vita sed quia ex ... rei vere potest dici de eo sed felicitas consistit
... quia nullus de se ipso potest vere dicere quod sit felix nec alius de alio potest hoc vere dicere
id est de nullo vere potest dici quod sit felix. Consequentia nota. Antecedens quo ad primam partem quia si quis diceret
se esse felicem id est sic dicendo presumptuosus esset et per consequens non esset felix et si non esset felix
tunc non vere diceret se esse felicem id est. Et antecedens quo ad 2am partem probatur quia quis de aliquo
potest vere dicere id est de ipso potest vere sciri sed non est possibile quod aliquis sciat alium esse felicem id est non
est possibile quod aliquis sciat vere aliquem esse felicem. Consequentia nota. Probatur quia quicquid de aliquo potest
vere dici potest ab eo sciri id est potest sciri etc. patet ex 1o quia virtus distribuit propter ex ...
... quia est ... ... Sed ... quia si aliquis posset scire alium esse felicem
vel hoc esset ex operationibus exterioribus vel interioribus, non interioribus quia ille non
possunt cognosci tamen nec possunt ab alio intueri ... ... nec ex exterioribus
quia stat aliquem iniustum bene operari ad extra et ... propter malitiam suam ad
... hoc patet ad experientiam id est

2o arguitur quod secundum philosophum non est ponenda felicitas vel miseria ... ...
... philosophi non est ponenda felicitas vel miseria in ista vita nisi post istam
vitam et per consequens ... falsa. Consequentia nota quia si est ponenda felicitas vel poni deberet
in ... operationibus vel ... ... opere ... et ... si poni est
miseria solum in felicitate vel ... ponitur in vitio vel vicio opere vel

delectare sepe opera virtuosa vnius 1arie 2o quia sicut in opere fortitudinis vide aristotilem 2m eticorum et sapientie que deducta sunt 3o pro ista conclusione quia sicut in sensu vide aristotilem 10 postea deducta 4o pro ista conclusione quia sicut in delectatione vide aristotilem [illegible] omnis [illegible] finem prius in merito prestito 36 et vita sua per argumentum de miseria quia sicut in opere

3o secunde 3a conclusio philosophi loquendo vel debet concedi non per notum vel notum possum vel per ex priori vel ex istis deducibile scilicet animam humanam post hanc vitam esse felicem 2o non est per notum vel notum est nec est notum in demonstratione a posteriori nec a priori

4o vel debet concedi philosophice non quod ex aliqua parte philosophie habetur sicut ex quo nobis scilicet animam post hanc vitam esse felicem 2o non sic habetur ex aliqua parte philosophie quia nec ex aliqua parte philosophie naturalis nec ex aliqua parte philosophie moralis nec ex aliqua parte methaphisice et ex nulla parte philosophie sicut habetur quia non ex parte aliqua philosophie naturalis patet quia nec ex principiis eius sicut habetur habetur tamen non sunt principia philosophie nec ex conclusionibus quia sic animam post hanc vitam esse felicem 2o debet demonstrari et quod est fide creditum et non esset fide creditum et demonstrabile et demonstratum 2o eadem propositio que esset conclusio philosophie esset principium in theologia quod est falsum

7o 7o philosophice non est concedendum animam hic vitam post hanc vitam 90 philosophice non debet concedi animam post hanc vitam esse felicem vel miseram quia est conclusio ante philosophice non est concedendum animam esse perpetualiter actiuam patet philosophice non debet concedi separatam hic vite post hanc vitam cum non possit hic vitam post vitam non per eius corpus antecedens quia philosophice concedi oportet omnis eo quod eius omnis habetur ex philosophia naturali quia dicitur 3o de anima non reminiscimur post mortem et hoc est ideo quia intellectus passiuus corruptibilis est sine quo nichil anima intelligit 3o de anima et

6o 6o philosophice loquendo non est concedendum animam humanam perpetuam et philosophice non debet concedi separatam post hanc vitam esse 2o antecedens quia philosophice loquendo concedi debet animam hominis esse eductam de potentia materie et philosophice loquendo concedendum est eam esse corruptibilem cum omnis forma educta de potentia materie sit corruptibilis et per consequens philosophice loquendo non est concedendum animam hominis perpetuam quod fuit probandum

10 10 philosophice [illegible] loquendo homines mortui seu post eorum mortem non habent aliquid esse reale et philosophice loquendo homo post istam vitam non erit felix vel miser et per consequens conclusio falsa antecedens est philosophi per ethicorum [illegible] preposito dicit consequentia probatur quia ad mortuos vel redundat propter hominem bonitatem de prosperitate viuorum vel quid fragile si sint habent esse reale vel quia ad eos possit aliquid redundare de prosperitate viuorum et non habent esse reale et per consequens homines post istam vitam non erunt miseri vel felices et nec anima hominis 2o et conclusio falsa

Queo 38 Vtrum habitantes circa meridiem habent colores nigros habitantes vero circa septentrionem habent colores glaucos

Utrum philosophus naturalis ex propriis sue naturalis contra negantes sua principia habeat disputare. Quod non quia metaphysicus ex propriis metaphysice habet disputare contra negantes sua principia, igitur et philosophus naturalis. Consequentia tenet, quia sicut se habet metaphysicus ad principia metaphysice, ita et philosophus naturalis ad principia naturalia. Et antecedens probatur, quia philosophus in 4° metaphysice in principio metaphysice disputat contra negantes primum principium, et assertive metaphysicus in principio habet disputare contra negantes alia sua principia, quoniam et post metaphysicus in principio tertii et ex propriis metaphysice habet disputare contra negantes sua principia. Et antecedens verum.

In oppositum est philosophus in primo physicorum textu 20 et capitulo primo.

Questio prima habet duos articulos: ita quod philosophus naturalis ex propriis sue scientie contra negantes sua principia — 2ª conclusio — hinc quod est valde.

Pro solutione questionis, quia supponitur forma quod est articulus, quod supponitur philosophiam naturalem esse scientiam, ut notum est et habetur in primo quod philosophia est aggregatum ex omnibus conclusionibus et principiis et oppositionibus. Ita dicitur in hac philosophia naturali, quia philosophia naturalis sicut habetur totum aggregatum non est scientia, eo quod non est habitus de verbis habitus cum principiis non est habitus de verbis conclusionibus habitus aggregatus ex oppositionibus. Et habetur aggregatum non est scientia eo quod de notione debet fieri ... pars quod pars ... aggregati est scientia quod prima una pars habitus conclusionum et de notione ... philosophia naturalis patet quod philosophia non queritur toti aggregato et quod habetur totum aggregatum est philosophia naturalis ... sicut supra dictum est similis ... ex illis ... ex partibus suis integralibus et quod pars sit ... similiter totum ... ex ... philosophie habetur totum aggregatum ex omnibus conclusionibus ... est philosophia et sic ... quod non est pars non est pars philosophie ... maxime esset ... quod de oppositionibus ... non esset scientia eo quod ... non esset scientia ... patet quod sit ... scientia libri topicorum non esset scientia eo quod ... est de oppositionibus, patet quod est de 12° ... et similiter ... opinio et quod eadem scientia ... est de ... et ... ordinat in fine et de ea ... quod opinio non est pars philosophie ad hunc ... precedit ... et prioris ... eo quod habitus non est de verbis. Et si dicatur quod philosophia ... scientia philosophia ... ad ... modo ... Si philosophia sit scientia ... non est pars ... philosophia ... scientia ... non ... libri ... non est scientia eo quod libri ... et erroneas ... quod ... non est ... Et ... quod ... non est ... non esset ... et quod ... non sit ... et ... sunt falsa et erronea igitur non ... pars philosophie est scientia.

Secundo quod philosophia non est scientia ... quod ... esset scientia ... quod ... naturali ... professionem ... et ... scientiam ... quod non sit

scia q̄r Et si d̄ q̄ eet scia aggr̄ta ex scia pp q̄ z ex scia q̄r tc̄ se̅ sequitur q̄ due ss̄ ostineliz triaz scia pp q̄ e scia q̄r q sc̄ dui̅ sscz ostinetz triaz sscz s phiuz i Et se̅ 2o q̄ scema sup̄ sc̄ dui̅ vdim pz iuz phia q sci ex scia pp q̄ 2 scia q̄r z ic sunt dui̅ vdim iz

q̄o dic scia z alio sci scia ex puncto sla olis sz phia nalis no z h iz no z scia bz scili ablato auf scia ex eo puncto i sla olis sz no scili ablato auf phia q̄r ii parte ablato n plene 2 tis stabilitz phie nalis iz

2o phia nalis sit z r no z scia 2 p q̄s n9 phis nalis z a q̄r si z quo q̄ est 2 si dic q̄ z scia q̄ sit et mo ne ad motu z ad in q̄ vel z scia de i bz nalibz sv mobilibz q̄ si 1a despto eet bz q̄ methca eet phia nalis eo q̄z de i bz mobilibz Et si d̄ no q̄ siat res s vo motq vel in ordine ad motu q̄ methca de oibus entibz ost q̄r eq sbm ssp p ei ente go ei entin dt ronez go ost ic motq ost 2 p q̄s ost res s vo motq eo q̄ rm res mobiles sv nales ost q̄ ronez 1a res

Contra oclus̄ inse

Arguitur q̄ oclusio inse p nalis ex sfine phie pt demirare phica nalia ee go ex sfine sic sine pt dissipare q̄ negarez scia philiga q̄r p eand̄ sio p q̄ dui̅ veltas acqua q̄ dici ei negami ee exp p q̄ pre eni vm octo z in pre reliquu iz abz q̄r p nalis in q̄m t demirat in q̄ ee 2 form esse 2 in 2 for sunt pnci nalia q̄r sit pricia cendi izz nalium r demirat pnci nalia ee q̄ dit demirat in q̄ ee pz q̄r sic arg̅ tr 3o dno gua no ssunt ad gua go bqui sbm 3m q̄d z in 2 eo p demirat form z idez iz Et form esse pt demirari a p q̄ n ex sunt oppoibz iz Et si d̄ q̄ q̄o nit depu is cendi ideq ar tu pcesst sz de pu ys cogsci seu doctiue q̄ tc stat ar de soi sio p m z pu in cendi sz et cogsci q̄r in ogsci in anologia ad form ex p̄o phi tr̄o vltio eo p Et si d̄ q̄ q̄o z nit de pu ys cogsci seu doctiue q̄ p nalis incip m t 2 ex sfine sue stic pt demirare eq pnci dorne tum pz q̄r pt demirare pnci doctine no forma nt sunt ita na z motq z pz q̄r tka bz nocio se nt pria phie sup sa ego ptka sunt demirari Et si d̄ q̄ q̄o z nit de pu ys sup phie d̄ p nalis bz demirare pnci phie sup sa ex sfine sue pt q̄r in scia nali z dui̅ pcessu sed 2 in aliis v9 a sol 2 a q aptere ino

capitula primum principium in scientia a priori, hoc potest in eadem scientia demonstrari per primum eius scientie a posteriori, sed non perfectum eo quod ipsa a priori et non notius est sicut primum principium in scientia naturali a priori, potest demonstrari per aliquid a posteriori demonstratione quia et cetera.

Conclusio: aliquis potest dubitare de veritate primi principii suppositi in philosophia, quia potest credere quod ipsum sit contingens, et eius per consequens potest constare de veritate eius si primum principium non est notum vel ipsum principium constabit sensu vel notificabitur veritas eius per medium intellectum vel contingens; si per intellectum tunc a certitudine ipsius et demonstratum eo quod a certitudine ubi medium intellectum non est notum vel a certitudine eius. Si per medium contingens tunc intellectum scientie per medium contingens sequitur conclusio probatum primo propositio et cetera.

Conclusio: philosophus naturalis in quantum talis non potest demonstrare certitudinem scientie principii talis, probatur quia non procedit eo quod potest extra principia ex dictis seu concessis arguere vel ex negatione ab eodem.

Conclusio: philosophus naturalis in primo physicorum ex suppositione philosophie arguit et disputat contra negantes principia philosophie et hoc licite potest si et prout probatur quia si non ex suppositione philosophie hoc maxime esset ex eo quod per metaphysicam arguere contra negantes et contra sicut tunc philosophia scientia naturalis esset mixta ex metaphysica et ex scientia naturali et esset pars metaphysice et pars philosophie et consequens est falsum, probatur de primo quia et sicut philosophia naturalis esset scientia et cetera.

Tertio naturalis in quantum talis potest disputare contra negantes principia philosophie et contra negantes principia quoniam que videntur esse principia et principiata et cetera.

Sexto si conclusio esset vera tunc non quilibet artifex posset contradicere suis adversariis quoniam quia negant principia alicuius artis et ad adversarios artificis in arte in talibus probatur quia tunc non quilibet artifex haberet defendere scientiam suam de ... quoniam quia defendere principia alicuius artis et negantes principia in arte ... et hoc non potest ... disputatione et cetera.

Contra opinionem — Contra quartam conclusionem que dicit quod philosophus naturalis habet disputare contra negantes scientie principia ex suppositione philosophie.

Conclusio quarta: supponit philosophiam naturalem ... et habet sicut ... probatur quia ... parte notior et sic prior parte probatur per certitudinem ... in principio conclusionis deducta contra ... quartam conclusionem ex suppositione generali non potest disputare contra negantes scientiam negantes doctrine et non philosophus naturalis ... physicorum in primo physicorum ... secundo ... et ...

Tertio contra negantes notissima in scientia naturali philosophie naturalis ex suppositione sue scientie disputare non potest disputare ... doctrine in philosophia naturalia sunt notissima in eadem et contra negantes talia non habet disputare philosophus naturalis ex suppositione sue scientie disputare ... probatur quia disputatio ... debet esse ex notioribus ... probatur ex ... principiorum et cetera.

Secundo philosophus naturalis non potest demonstrare principia doctrine sue ex suppositione sue scientie ... non

pt disputa q negantes ea ex prius sue sue quia est eadem via determinandi ad esse disputandi q negantes ipm ab pz est oib dco z ex notatibz ex pº p9 4 / Sz primus doctrine decipitur, ut z notiº in eadem ex eode pº p9 24 iz.

7º st. phie — 7º si 9º eet va hic maxe eet exco q p. naliter hz desiderare sua prima electate q deo electa no z deo / Sz z deo ad hoiez 2 io ex 1º no sez q go hicat sua prima de simare iz /

6º si 9º eet va maxe eet va de prius / no phis phie q nª sunt prima no pª iz ab pz q si aqua deerit / et est deerit danda aqua prima pª phie quam iz /

Questio 39ª. Quare visus abstinuatur in locis frigidis in quibus fuit nix vel aqua

Ad 3ᵐ intellectus humanus originaliter intellecta sua prius intelligat sunt q ulterior quo est intellectus humanus originaliter intellecta sua prius intelligit ulterior q sunt go quo sa / ab pz q ab ulteribz ad priora est procede per textum phi in pº phicos iz ab vim /

Oppositum — In oppositum originali intellectiue intellectus humanus prius intelligit re cu constituitur in dedinatibz z p9 ea intelligit re sin ille constitaue / go originali intellecte sua prius intelligit rem sunt q vint z pus quo va quia q intellectum rez cu constituitur in dedinatibz z eaz intellecte sunt z porum rem intellecte sin ille constitaue z eaz intellecte ulterior iz /

Con. sunt quam / 9º pª q queo z va s. q prius intelligit sunt est 2ª / 9º ora hunc q prius intelligit ulterior q singulariter

pº si 9º eet va sez q intellectus humanus prima via intellecte intellecte rem / prius intelligit eaz ee hic ens q sz om intellectus z prius intelligit re ee ens q hoc ens go intelligit prius ulterior q sunt q z 9ª z io qua z ho / Sz sub ens quid p² 3ª pº q st sunt intellectus intellecte ad prima va dicte / prius intelligit ipm esse ens q ens quod implicat eet / st intellectus prius ad ulterior / q intellectus ipm vint quod z implicat / quia est imple z intellectum humani ad intellecte q hic ens n sunt intelligat ipm ee ens go ad intellectus ad ee hic ens / oz ipm p9 intelligit ee ens go si intellectus intelligit ad prius ee hic ens q ens / ipe intelligit prius ipm ee ens q ens / quia ex 9ª ens st sez quam hic ens ab. s q imple st. ad intellectus ee hic ens n sunt intelligat ee ens pº q 9ª hic ens 9ª ex dictis 9ª q uz z 9ª ens go ipe z sez quia q magis z pª ex z pz z st si d q 9ª hic ens no st 9ª ex dictis 2º q lu hic ens z 9ª in notic 9ª dictionali ex q lu hic z lu ens sunt due dictiones intelligat iz subortur pbi 9ª in mete z io ad q 9ª 9ª ex dictis 9ª z quia q multz 9ª ubi maxe dictionali subortur 9ª metale ex pº p mag 22 ca 9ª

virtualis et contrarii intellectualis et per consequens etiam individualis. Et quod sic correspondeat contrarii in mente patet quia si non maxime esset extremo quod li homo non habet contrarium sub ordine secundum magis aut minus, tunc sic sine
dubio, dicendo quod tunc sunt subiecta sub ordine contraria in anima ad hoc ut contrarie vocalia textus
philosophi in predicamento predicamentorum ab hoc sunt ergo ea que sunt in voce et etiam contrarie opposita probabiliter ad mentem
et ad intentionem id per hoc homo habet contrarium in anima et li eius et vero. Secundo quod contrarii in mente.
Et dato quod li homo non habeat contrarium in anima sub ordine eque bene li homo eius et
contrarii in mente sed patet quia li eius habet contrarium in mente et li homo sub ordine contrario cum
singularitas tamen communem sumpte ergo li homo eius sub ordine contrarii in mente ex aliis
singularitate et contrarii eius secundo ad hoc etiam contrarii in mente, communis non habeat contrarium
contrarii in mente etc.

[3]o Secundo probatur quod intellectus ex significatis non sunt intellectus ad esse homo eius, sed eius quia eadem sunt
et positis intentis ad esse homo eius et eius ergo non est danda ideo quia ex parte ipsarum
intellectus intelligat verum esse homo eius, sed eius quia tamen prima sunt sunt vel utrisque ergo
ita tamen notat verum sed religionis, sed quia eadem sunt sunt etiam patet quia idem et contrarii in mente
quia intellectus homo eius et eius eo quod habet proprie eandem contrarietatem sub ordine eius eius habet contrarii
substantie sub ordine et li homo eius et quia li homo non contrarii habet in mente tamen sunt
subiectiva sed primo habet primo contrarii substantie in mente.

3o Secundo contrarii homo eius et contrarii eius eo quod dicitur contrarii et contrarii eius ergo si dicitur species intellectus sub
contrarii homo eius sed sub contrarii eius, tamen species intellectus sub contrarii eius sed sub contrarii eius
quia et impletur quia sunt idem esset per seipsum etc.

[12]m Et si intellectus angeli cognosceret species cognosceret simul quam veritas — hoc maxime esset extremo
quod sit intellectus secundum intellectus sed non apprehendit ad intellectum et quia apprehendit non presentes simul quia
secundum intellectus simul. Secundum quod fundamentum quod dicitur species non potest cognoscere simul quia et aliis
ergo fundamentum non dicitur quia appetitus species appetit veritas ergo species cognoscit omnia
quia quod appetitus speciebus secundum cognitione species sed appetitus intellectus secundum cognitione intellectus dicitur et eius
appetitus anima in eius et si potentia ut agi in alia quia non intellectus actus simul non intellectus
et ita quod non debeat et in simul appetit etc.

Contra secundum fundamentum quod dicitur non oportet quod intellectus sit monstrata sed species eius in memoria et simul
non dicitur sed rei ultimo distantes aures meos menti ita bene visio mentem sed
sed res proprie visum mentem concurrit. Et in visione meas monstrata talia ab intellectu species rei
longe distantes sed ipse modo corporum quia alias visus meus videt res ita bene remote
et in secundo distantes sed ipse conveniret etiam hic impossibile non oportet quod intellectus talis
intelligat sed modo ad intellectum appetit etc.

2o Et si intellectus angeli cognoscit per intellectum rerum simul et per causam veritas, tunc ipse angeli co-
gnoscit precedit cognitione debita et de creatione ad confusam etiam precedit cognitione angeli
cognitione perfecta ad imperfectam quia quod cognitio distincta debita et de tanto perfectior
et distincta confusior de tanto imperfectior et quia cognitio simul et cognitio debitissima et de

actu maxime r° confusa et totum cogn° vlis et confusi ergo in confusa ergo si originem cognitionis precedit actualem cognitionem prima ad obiectum scilicet intellectu r° ratio sunt per quod sic et con-
ad intellectus intellectus enim ex omnia prima in suo modo cognoscitur precedit actualem cognitionem confusa
ad cognoscendum specialem et de actu ... patet ex primo physicorum ... primo ... Sunt autem primum
manifesta et certa confusa magis posterius autem ex hiis fiunt nota elementa et principia dicentibus
hec. Et propter hoc etiam omnes pueri primo appellant omnes viros patres et omnes feminas matres
posterius vero vocant non quemlibet patrem sed tantum suum patrem vel philosophum vocat patrem et non alium
et hanc suam matrem et non aliam

5° Quinto si intellectus humanus primo intelligit sed et facilius intelligere ex textu in mente alleg.
sed facilius et intelligere idem videntur quod sunt r° ab posterius patet quod facilius et intelligere
idem quo ... ergo facilius et idem intelligere videntur quod sunt

7° Septimo res que non cadunt sub primo originali cognitione non cognoscuntur proprius sunt quare
vlis ergo 9° secunda ab patet quod de illis rebus non potest haberi cognitio sunt ... secundum 3°
de anima r°

6° Sexto intellectus intelligit prius vnum quam non intelligit sunt ut patet r° ... intelligit vlis
quod sunt et originali cognitione ... quod quod ... ... sibi conveniunt
... et ... patet ... et ... r°

1 sit philosophus 1° Primo ... intellectus humanus singulare et vle quod ... ... et ... obiectum
ergo intellectus primo intelligit ... intelligit vnum quod sunt ... quod ... primo ... in obiectum
... in obiectum ... non ... vli et ... obiectum ... non
... ergo ... in vle quod sunt ... intelligit vnum ... ab ... colli-
gitur 3° de anima et ex primo physicorum et ... anime r°

8 8° Octavo primum intellectus cognitio est vlis quia ... cognitione non ... intelligit sunt quod vnum
... ab quod ... intellectus cognitione ... et vlis quod a ab primo philosophus
non ... quod ... quod cognitio ... et ... in ... ex ... primo
... vltimo ergo ... quod ... in natura a° ... r°

9a sit philosophus 9° Nono cognitio ... sunt et ... cognitio cum circumstantiis individualibus et cognitio ...
vnum et ... cognitio ... circumstantiis cognitio autem non circumstantionata et ... cognitio ...
stanciata r° res originali cognitione ... cognoscuntur vnum quod sunt ... prima patet ... circum-
... ex ... non circumstantionatum et ... circumstantionato
... ex ... patet quod ... non circumstantionatum et ... circumstantionato
... quod ... et ... non toto ... sit ... non circumstantionatum et ... a
circumstanti r° et ... eo

10 X° Decimo si ... dicit ... quod ... cognitio ... sub ... quod ... progres-
sio ... quod ... res quod et impossibile vel ... est ... quod ... dicere ipsum
precedere

11° Vndecimo non totum intellectus et notius sunt ... apud ... ... ergo
... totum vle et notius apud intellectum ... ergo ... prima ... ... vnum quam
singulariter r°

[illegible] si [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nota // Con [illegible] [illegible] // — Con [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] universaliter [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tabula
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nobilitatem [illegible] [illegible] nobilitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobilitatem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
nobilis agens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

p 1o fan[tasia] ex[tr]em[um] intr[insecum] q[uia] z[...] 9[...] fin[...] / Si d[icatur] 2m q[uod] intr[insecum] vnit[ur] p[er] irradia[tionem]
intrinsecus agente sp[eci]e s[ecundum] obuolutas d[icitur] tunc intus se[cundum] irradiado intus[...] 1as sp[ecie]s
obuolutas ex 2o de a[n]i[m]a, o[mn]es intr[insecus] fantasia spectat seu intuen[s] ut [...] in
tuendo eas intrinsec[us] ut no[n] si no[n] tunc esset [...] p[er] ea[...] fin[...]ne [...] q[uod] 1e
intuendo fantasma cogn[osci]t 1am [...] fantasma z [...] no[n] fit [...] fac[...] / Si
p[ri]m[um] s[ecundum] intuendo 1as s[ecundum] obuolutas intr[insecus] tunc intr[insecus] fint / q[uod] 1e s[ecundum] s[ecundum] obuo
lu[tas] vnitat p[ri]m[um] 1am fint / eo q[uod] fintat 1am / cu[m] [...] in d[...] t fint [...]
1am z p[...] int[...] int[...] p[er] eas intr[insecus] fint q[uod] p s[ecundum] fin[...] no[n] intr[insecus] p[...]
fint Et si intr[insecus] intuendo s[ecundum] obuolutas ut [...] p[...] tunc intr[insecus] ut fine
s[ecundum] 2m no[n] q[uod] im[m]p[ediat]le z int[...] int[...] fi s[ecundum] si p[...] ut p[...] ut p[...] aliaz
no[n] 2m q[uod] imp[...]le no[n] v[...] [...] respect a[...] z q[...] [...] 19 [...] [...]
s[ecundum] int[...] si p[...] tunc p s[ecundum] ext[...] intr[insecus] 2e [...] habe[re] in q[...]
[...] q[uod] in ext[...] Et s[ecundum] imp[...]le esset int[...] int[...] 1am in[...]
eo q[uod] n[on] s[ecundum] ext[...] z [...] in[...] tu[m] s[ecundum] ext[...] / no[n] s[ecundum] [...] filido
[...] in[...] [...]

2o aduidez q[uod] imp[...]le s[ecundum] [...] intr[insecus] vnit[ur] imp[...]le z [...] 9[...] [...] / [...] imp[...]le est
1am intr[insecus] vnit[ur] [...] in[...] volis fiat p 9[...] [...] q[uod] si [...] esset
[...] 9[...] [...] ut 1e esset [...] filido [...] ab ob[...] s[ecundu]m [...] ext[...] ut esset [...]
filido abs[...] ab 1a [...] fili[...] [...] s[ecundum] ab ob[...] / no[n] p[ri]m[um] q[uod] 1a [...] filido
[...] ab ob[...] ex [...] [...] p[...] s[ecundu]m [...] si esset 9[...] vnit[ur] tunc p[...] 9[...]
vni[...] s[ecundum] [...] cogn[osci]t vnit[ur] [...] q[uod] p[ri]m[um] fint 9[...] / Si dicat[ur] 2m q[uod] z [...]
filido abs[...] ab 1a [...] ab ob[...] / d[icitur] tunc int[...] [...] int[...] abs[...]
q[uod] intuitiue [...] z imp[...]le q[uod] an abs[...] o[mn]es q[uod] int[...] [...] inmedia[te] s[ecundum]
obuolutaz 2e intuendo eaz intr[insecus] 1am [...] s[ecundum] int[...] ex q[uod] [...] cog[...]
intr[insecus] / [...] q[uod] ex 9[...] 1e 9[...] volis z s[ecundum] 1az abs[...] tunc int[...] intr[insecus] p[...]
9[...] abs[...] et q[uod] ad[...] no[n] int[...] 1am int[...] [...] / Et si 9[...]
volis esset s[ecundum] abs[...] a fan[tasi]a s[ecundum] [...] q[uod] fantasma 1o esset 9[...] ex p[...] s[ecundum] [...]
q[uod] ex [...] in [...] 2ex 1a s[ecundum] q[uod] int[...] [...] ab[...] [...]
[...] q[uod] tunc 9[...] esset fine in 9[...] q[...] ad [...] [...] p[...] q[uod] 1o
fantasma 9[...] p[...] 9[...] abs[...] in 9[...] p[...] eas [...] p[...] q[uod] tunc esset fine
9[...] ad [...] [...] a[...] p[...] q[uod] z imp[...]le eo q[uod] [...] [...]
tunc z p[...] [...] tu[m] s[ecundum] fine p[...] / Et si 9[...] volis esset s[ecundum] abs[...] 2o
s[ecundum] q[uod] int[...] ab vna s[ecundum] fin[...] p[...] abs[...] [...] [...] z o[mn]ia [...] int[...] et
s[ecundum] [...] [...] q[uod] 1as obita s[ecundu]m [...] [...] n[on] v[...] fili[...] z q[uod] 1a 1as [...]
[...] sub [...] [...] [...] z [...] sub [...] [...] genera [...] z s[ecundum]
[...] int[...] / q[uod] ex eadem [...] fili[...] [...] z abs[...] [...] 9[...] ut
saltem posset abstrahi 2o

2o imp[...]le z int[...] int[...] fint [...] no[n] intr[insecus] p[...] [...] cog[...] fine vnit[ur]
z p[...] fint q[uod] z 9[...] a[...] q[uod] imp[...]le z eo 9[...] a[...] fin[...] [...] / [...] p[...]
z [...] p q[uod] [...] filido z [...] 1a [...] filido / [...] q[uod] [...] z [...]
vni filii z esset / [...] alii filii p[...] ex [...] tu[m] 9[...] q[uod] [...] z e[...] vni 2o

3[o] ad mo[m] sedi quez sit apti[ds] sedi vel 9pm di pla si esent pz qr aliaz
lz des no hret mo[m] sedi quez nc eet [t]m bm duue sit si statibz a[r] sip[le]
z ee aqu 9tu siu sit 1e pte[s] z 9[tu] pte[s] z 1ui vr pte exps sppo[ez] eq
lz alti[9] s poia silis ex z qr q q z sili[do] uni[9] silm z et sili[de] alti[9]
silm c sili[do] po eet ets sili[do] ~~vni[t] silm~~ eq lz s poia silis sz no obstat
vtz ab alt homo poia silis pti posst ee vel no go t 9[tu] pte[s] lz
mo[m] sedi quez ex z sppo[ee] 2 p9[r] z ti9 qmt go no sin[t]

2o intlls z v[a] sitiue in toz[ea] ad q no deueiut ss torles qr a[ac] ex
tepm eet in incxtep et qr oms ss sit torles c ne ss deuei int
d int[vm] 2 p9[s] int[us] vl intgt c ne vint[t] ne siut q z9 9[oz] sz q
oms ss sit torles p qr oms ss poiut sbue inppu extiol vel faii
vl bte memoritu[a] sz qr oms 1e poe sit toz[ee] eo q sit erguite c 2
ss in spoite sit eoz[ee] et si d q ss poiut sbue in int[v] q exi[o] se
q eet o[z] poiu ineoiue spms int[us] q no vi[z] ee vm exht qr phue
inllibi detia[t] deca qu[z] qr intlls qre int[vt] qu no mo qu no int[t]
oz q sit ea[q] po 9 s nab ss pqt intlls int[xt] 2 no z a[a] sl memola
2 si d q z iuco[a] sspi v[a] vl ineoiua quetta sspm inlibi togst[ro] qt[a]
tut art[e] inigz desbo in sbin qr de int[y] ad ineoiuaz quietez sspm c

se d[a] 9oz insed[t] intlls so intgt 12m so ss intlt[ta] appn adipm sibi
eaz 9putat sz ss intlt[ta] appn ad mt[vm] 9putat s 12m siut qr z ss
absoluta 2 etusta[ta] c siut[do] c intlls so int[do] 12m intgt eaz siut
go no s9 vint 2 p9ca siut q z d 9om

Sit pile v[m] 2
se 2m si plaz

1o 9tus vlis z p9tioz na[r] 9[v] siu[rz] go intlls so int[ds] s9 intgt siut[r]
q vint[t] qua no dist[r] du[r] se qr 9[tu] vlis sit in nab ex intls siu lz
pz aut[z] temuxtis dto q vle z 9[tu] ex sili[inlz] inltors siu[tin] tollens
2o pz ht au[z] sth in pbe[o] de aia dit[to] vle n[t] z ap9ti9 z c

So intlls sim[va] et tog[o] so togsit 12m 9 sit[e] 2 in distinte tu tti[ve]
insidnantibz 2 p9ca abstrhit 1[ab] 9 di[ad] attiles int[do] 12m ab[sr] sp
atti bz c so intgt 12m sint 2 p9ca vint qu[z] qr int[re] 12m tu tti[ve]
insidnatibz seu singulaisa[bz] s siut z inltl loco inltl te 2 tu disspo
z int[re] 12m siut

1o si 9o eet va se[z] q int[us] sim[va] sua int[oe] sps int[vct] ad de eus
q het eus pab p[z] 1a z 9[tu] eut 2 hui9 eut go si ad s9 int[z] q eus
q ht eus tr p9 habe[z] 9[tu] eut q hui9 eut 2 qr sit uo ide[z] 9[tu] vt et
sue d p9 z ergut c sue hete 9[tu] eut q hete 2 id hete sue
se lpo q z inp le c

8° — 8° nec vilia [illegible] minus videntur [illegible] sunt minus [illegible] / ergo sunt [illegible] singulis et per [illegible] vilis [illegible] sunt [illegible] ex [illegible] methaphisice [illegible] vilia sunt difficilia ad cognoscendum /

9° — 9° dicta sunt minus [illegible] difficile [illegible] nec vilia sunt dicta et sunt [illegible] difficilia [illegible] sunt minus [illegible] quam sunt et per [illegible] vilis [illegible] in noti [illegible] sunt [illegible] [illegible] intellectus [illegible] sunt quam [illegible] ad [illegible] textus [illegible] phisice [illegible] ex 2° [illegible] 2 [illegible] [illegible] difficilis [illegible] [illegible] [illegible] difficilis [illegible]

Queritur 10. Quare vigilantibus [illegible] vox redditur asperior

[illegible] omnis [illegible] actualis [illegible] celi [illegible] et nobilior quam non [illegible] actualis non sunt ad [illegible] comparari / ergo [illegible] quam omnis [illegible] actualis [illegible] [illegible] ad [illegible] quam [illegible] sunt diversa genere / non sunt ad [illegible] comparari [illegible] actualis sunt [illegible]

[illegible] — In oppositum [illegible] in [illegible] methaphisice [illegible] [illegible]

Conclusio [illegible] // [illegible] // 2a [illegible] quam [illegible]

[illegible] — [illegible] si non omnis [illegible] quoque actualis [illegible] [illegible] [illegible] maxime esset [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset actualis [illegible] esset [illegible] actualis [illegible] [illegible] ergo non [illegible] [illegible] [illegible] actualis [illegible] ergo [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] maxime [illegible] actualis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] actualis [illegible] [illegible] [illegible] actualis [illegible] [illegible] [illegible] movendi [illegible] [illegible] movendi [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] monetur [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] maxime esset [illegible] non [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ab [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] alie [illegible] [illegible]

2° — [illegible] quam [illegible] [illegible] ad [illegible] ergo agit [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] alienam / non [illegible] ergo non [illegible] non [illegible] alie non [illegible] ergo [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] alie / non [illegible] non [illegible]

3° — [illegible] quam [illegible] ad [illegible] ad [illegible] ergo

lz pe ad mtovm po agere vel actum ad patiens &

Item q[uod] nu[m] sit a[c]t[io]na pz q[uia] ipsa appet[it] formam i[d est] ag[ens] z pat[iens] z a[c]t[io]na ab pz ex po
phi[losoph]o eta fine q[uonia]m q[ui]a appete[re] z age[re] p[rim]o appet[itu]s z p[ost]o appe[tibi]lia hinc alp a[nim]um
q[ui] sit ex[t]remum p[ro]ced[it] ab [e]o s[ed] no[n] p[ro]c[e]d[it] q[uia] ly appeto i[d est] ly appeto designat actum
appetendi z pat[iens] appete[re] z age[re] i[d est]

2o nu[m] p[ri]n[cipium] p[ri]n[ci]pat in plib[us] p[ro]p[ri]et[atibus] p[er]sonalib[us] cu[m] p[rim]o ente q[uam] c[om]mu[n]iu[m] act[ionis] g[e]n[er]o q[uia] l[e]z acti[vi]te[r]
z p[er]s[on]e q[uonia]m q[uia] l[oc]ali[ter] p[er]sonis a[n]i[m]e incidit[ur] a[c]t[us] dem mensura p[re]e[s] accessum
additu[m] dequanto eum ad plu[s] atte[n]d[un]t ad p[er]s[on]e[m] dei/ determinato i[d est] p[er]fune z 2 aug[etu]r
sop[ra]te p[rim]o q[uia] p[ri]n[ci]pat in plib[us] p[ro]p[ri]et[atibus] p[er]sonalib[us] cu[m] p[rim]o ente q[uam] act[us] no[n] actum
s[ed] plu[s] q[uam] c[om]mu[n]iu[m] act[us]/ eo q[uod] act[us] stat i[n] de s[unt] vel g[e]n[er]e tm so hic pre z forte
q[uam] o[mn]is ho[mo] uno bu[m] sec[undu]m pre z forcior q[uam] i[ll]e ho[mo] g[e]n[er]o z forte q[uam] o[mn]is ho[mo] i[d est] Sed
nu[m] p[ri]n[cipium] ab q[uia] vel nu[m] act[us] p[ri]n[ci]pat in aliquo p[ro]p[ri]eto p[er]sonali cu[m] p[rim]o ente vel si
aliqu[i]d p[ri]n[ci]pat/ cu[m] p[rim]o ente h[ic] z sola in uno p[ro]p[ri]eto p[er]sonali/ s[ed] nu[m] p[rim]o adhuc in
aliq[u]id p[ri]n[ci]pat/ cu[m] p[rim]o ente h[ic] z solu[m] in uno p[ro]p[ri]eto p[er]sonali/ s[ed] nu[m] p[rim]o adhuc in
duo[bu]s p[ro]p[ri]et[atibus] p[er]sonalib[us] vel [ver]b[is] p[ri]n[ci]pat cu[m] p[rim]o ente i[d est] ipsa p[ri]n[ci]pat in plib[us] cu[m] p[rim]o
ente q[uam] act[us] c[om]mu[n]iu[m] i[d est] ab s[ecun]da p[ar]te pz q[uia] si magis p[ro]p[ri]eto act[us] p[ri]n[ci]paliz cu[m] ente
p[ro] maxime eet age[re]/ s[ed] q[uod] nulla act[io] g[e]n[er]at age[re] i[d est] nu[m] act[us] in i[ll]o p[ro]p[ri]eto p[er]sonali
p[ri]n[ci]pat cu[m] p[rim]o ente/ a[c]t[iv]e q[uia] age[re] no[n] g[e]n[er]at n[on] s[u]p[p]o[si]to/ eo q[uod] act[u]s sunt s[u]p[p]o[si]tor[um] ex
ph[ilosoph]o decima/ z q[uia] nu[m] act[us] z s[u]p[p]o[si]ti i[d est] Sed ab p[rim]a p[ar]te pz q[uia] s[u]p[p]o[si]to q[uod] age[re] g[e]n[er]at
actum act[iv]i tunc in i[ll]o p[ro]p[ri]eto p[er]sonali p[ri]n[ci]pat cu[m] p[rim]o ente z in n[on] a[lio] no[n] eum z s[ecun]da
n[on] s[ecun]da simul Sed ab p[rim]a p[ar]te q[uod] nu[m] p[ri]n[ci]pat adminus in duo[bus] vel [ver]b[is] p[ro]p[ri]etatib[us] cu[m]
p[rim]o ente p[rim]a q[uia] s[ecun]do p[ri]m[o] ente z s[ecun]da ita nu[m] z s[ecun]da 2[a] s[ecun]do p[ri]m[o] ente z ve ente ita nu[m]
2 s[ecun]do p[ri]m[o] ente z s[ecun]do ita nu[m] i[d est]

3o advert[en]d[um] nu[m] p[rim]a z ingenialis introp[ro]p[ri]e z etiam act[iv]a aut et a[c]t[io]na no[n] i[d est] ipsa
z p[er]s[on]e eis q[ui]d z q[uo]d q[uo]m q[uonia]m q[uia] d[e]t[er]minata s[un]t p[er]sonam 3o topic[or]u[m]

4o si aliq[ui]d act[us] p[er]s[on]e e[ss]en[tia]li eet p[er]finit[us] nu[m] p[rim]a s[ecun]da q[uia] in linea p[er]sonali act[us]
a[c]t[iv]e habet e[ss]e[nti]as a[n]i[m]ales cu[m] forma c[om]po[si]ti q[uam] for[ma] cu[m] nu[m] 2a ad pre ee vno
m[od]o for[ma]m 2 act[us] q[ui] iur forma[m] z m[od]o c[om]mu[n]em q[uia] ex nu[m] z for[ma] s[un]t ve p[ri]m[o] 2o decima
e[th]ic[orum] m[od]o meth[aphysi]ce s[ed] ex act[iv]e z for[ma] no[n] g[e]n[er]atur q[uia] q[uod] magis g[e]n[er]a[n]t a[n]i[m]e magis possunt
vinci/

5o advert[en]d[um] nu[m] ingenialis c[om]po[si]tio[n]is a[n]i[m]ales c[om]po[si]ti s[ed] n[on] act[us] ingenialis i[d est] nu[m] an[im]e
z p[er]s[on]e act[iv]e c[om]mu[n]iu[m] q[uonia]m q[uia] ex q[uo] nu[m] ingenialis i[d est] ipsa z p[er]s[on]am[en]t[e] z pat[iens] de p[er]
s[on]e a[n]i[m]ali totius c[om]po[si]ti z q[uia] n[on] act[us] ingenialis i[d est] n[on] act[us] z de p[er]s[on]e a[n]i[m]ali totius
c[om]po[si]ti ~~i[d est] nu[m] c[om]mu[n]iu[m]~~ z q[uia] n[on] s[ecun]da de p[er]s[on]e a[n]i[m]ali alterius i[d est] nu[m] c[om]mu[n]iu[m] act[iv]e z p[er]s[on]e
q[uonia]m q[uia] i[d] q[uod] z de p[er]s[on]e a[n]i[m]ali alt[er]ius z utr[um] p[er]finit[um] vel saltem d[icitu]r s[ecun]d[u]m q[uod] i[d] q[uod] no[n] z
de p[er]s[on]e a[n]i[m]ali alt[er]ius i[d est]

6o optima z p[er]fectissima s[ecun]da z meli[o]r z p[er]s[on]e optio act[iv]e z p[er]fect[io] i[d est] q[uia] s[ecun]da q[uod]
s[ed] act[iv]e z meli[o]r z p[er]s[on]e q[uonia]m p[ro]bat[ur] Si optimu[m] vni[us] g[e]n[er]is z meli[us] optio alterius
g[e]n[er]at[ur] c[om]mu[n]ib[us] i[n] g[e]n[er]e q[uod] s[ed] alt[er]ius g[e]n[er]is z meli[us] i[d est]

sit p[ri]n[cipi]u[m] vel

2o s[u]p[er]ior q[uia] nu[m] no[n] c[om]mu[n]iu[m] act[iv]e sit nu[m] in p[er]s[on]e

sit p[ri]n[cipi]u[m] vel

2o s[u]p[er]ior q[uod] g[e]n[er]at in se

9° [illegible] entis absolutum et simpliciter [illegible] et melius et perfectius ente [illegible] dicit forma et entis simpliciter et absoluti [illegible] accidentis et entis [illegible] non entis [illegible] accidentis de perfectione [illegible] dicit forma [illegible] accidentis [illegible] et perfectior [illegible]

8° [illegible] alterius [illegible] nobilius et simpliciter perfectius [illegible] dicit forma [illegible] accidentis [illegible] dicit forma et simpliciter perfectior accidente et [illegible]

[illegible] Con [illegible] [illegible] dicit forma [illegible]
[illegible] perfectior accidente quocumque

Pro [illegible] accidente et perfectior [illegible] dicit forma [illegible] accidente [illegible] et [illegible] si esset perfectior accidente vel [illegible] esse [illegible] forma vel [illegible] nobilior forme [illegible] accidens vel [illegible] subsistere [illegible] perfectior accidente [illegible] argumenti perfectior [illegible] perfectior [illegible] forma [illegible] accidentis [illegible] nobilius et perfectius sit [illegible] forma et nobilius [illegible] subiecti [illegible] nobilior forme [illegible] esset perfectior [illegible] nobilior forme [illegible] perfectior [illegible] subsistere [illegible] accidens [illegible] subsistens et in [illegible] perfectius [illegible]

[illegible] in accidente [illegible] nobilitate et [illegible] in accidente [illegible] nobilitate et [illegible] accidens et perfectius [illegible] accidens et nobilius et simpliciter perfectius [illegible] dicit forma [illegible] accidente et nobilior et perfectior [illegible] [illegible] accidens [illegible] in ambabus [illegible] accidens [illegible] nobilitate [illegible]

[illegible] accidente [illegible] nobilior et simpliciter perfectior [illegible] maxime esset ex eo quod ipsa et forma et [illegible] esse [illegible] accidens et [illegible] accidens [illegible] esse et forma [illegible] accidente [illegible] accidens [illegible] accidente [illegible]

[illegible] dicit forma [illegible] et perfectior [illegible] accidens [illegible] forma [illegible] [illegible] accidente [illegible] valore [illegible] unione [illegible]

7° [illegible] perfectior accidente [illegible]

6° si dicit forma et [illegible] accidente nobilior et perfectior [illegible] accidente [illegible] perfectior [illegible] forma [illegible] perfectior [illegible] accidens [illegible] ut [illegible] ultimus [illegible] accidens [illegible]

perfectionis tamen in quo sit intendendum perfectione aliquid habet in maiori gradu, ipsum fiet alterius per-
fectionis tamen in

1o si omnis forma esset ita nobilior et perfectior actu tantum sicut maior esset per dependenciam a materia
a forma fiat, propter consequens quod esset bona tantum forma substantialis esset ignobilior in eo quod forma
substantialis dependet a materia eo quod implet eam et non in materia [illegible]

2o ultimus sit multum semper et nobilior sicut sit maxime forma humana multum semper est
nobilius et maioris perfectionis quam aliquod accidens et maxime forma humana secundum se sicut forma humana
nobilius et maioris perfectionis et propter hoc omnis forma quanto
forsan aliquod accidens multum semper et nobilius et maioris perfectionis et propter hoc omnis forma quanto
actu et nobilior et maioris perfectionis quod est contra quod [illegible]

Utrum elevato sole cessant et augentur venti

Questio xi.

Utrum tantum vel in naturalis compositi generatio substantialis producendo principia in infinita essencia sufficit salvandum
salvari possint quod non possit quod ad generationem rei naturalis compositi generacionem salvandum
requiritur ad minus tria principia infinita essencia scilicet materia forma substantialis et privatio ex primo
physicorum textus 3o et 2o sed duo non sufficiunt et propter hoc quod sic

In oppositum arguitur ad tantum rei naturalis compositi possunt salvari sufficiunt duo
principia infinita essencia scilicet materia et forma substantialis sed ad generationem rei naturalis compositi generatio
substantialem salvandam sufficiunt duo principia infinita essencia et propter hoc quod vera

Conclusio prima quod est contra quod // quod primo quod quod quod et verum quod tantum rei naturalis et generatio
// potest salvari producendo principia et sufficit. Secunda quod non
potest si generatio rei naturalis compositi generatio substantialis salvari producendo principia infinita
essencia sicut potest salvari propter quod non potest salvari sine eis sicut sicut quod potest esse sine eis
salvari, et tamen quod tantum generatio substantialis rei naturalis potest salvari sine materia et sine forma
quod quod materia et forma sunt principia essencia per se salvandum generationem si igitur generatio rei naturalis potest
salvari sine principiis essencialibus [illegible] illatum [illegible] quod ad generationem naturalis con-
positi generacionem fiendam requiruntur duo principia essencia scilicet materia et forma requiritur natura
non [illegible] ex primo physicorum textus 3o et 3o [illegible] quod per forma ei quod sit requiritur et
ad generacionem fiendam, ut ante dictum vera forma dicimus ad [illegible] ex [illegible] nominis
generacionis et quod materia et forma substantialis sint principia essencialia duo [illegible] quod ad generationem naturalis
generacionem requiruntur duo principia essencialia et [illegible] nomine [illegible] tamen rei naturalis
generatio et [illegible] quod sunt duo principia [illegible] tantum rei generatio potest salvari [illegible]
[illegible] non et [illegible] quod sine materia et forma tantum rei naturalis generatio potest sed generatio [illegible]
[illegible] quod sine materia et forma substantiali [illegible] generatio substantialis potest sed et quia [illegible] vera eadem
[illegible] omnis [illegible] sine materia et forma quod generatio potest fieri et propter hoc sine materia et forma tantum
rei naturalis generatio potest fieri quod [illegible] dico quod generatio substantialis et [illegible] rei et
generatio substantialis [illegible] quod sine materia potest fieri generatio substantialis et [illegible]
potest fieri eadem [illegible] sine forma potest fieri [illegible] sine [illegible] duobus principiis potest fieri et [illegible]

ex forme sit [illegible] actus esset imperfectius forma quam sit et

pp^a pte p^2 q sic in fort pt aliqua gna^o sbalis fi z sic in plois pt aliq gna^o
sbalis fi z sic in circumstanciis pt aliqua gna^o fi z sic i^2 g^uz q lz in distributione p
lz sine zgo c^t adesse ad ppo^oz sub q deste^2 ab ppa pte pz q sic in fortis
gna^o plois pt fi qo sic in fort aliqua gna pt fi g^uz q gna^o fort est
gna z c^t ab infima ad sum^9 d^ue z sic dist^oe in fiori z sirori i^2 Et si d q q
mb sic duo^9 pnb^t^tub gna^o sbalis possit salvari in pn z sic no z p le
q gnal salvari sic duo^9 pnb^t^tub gr i^d stat z p le z gna^oz fi absq m
z q voe pt fi sic in cas vone pt fi for^e cu vtn 1^oz sit psim ita qn le psalvari
i^2 stat gna^oz fi sic id duo^9 pnb ab^2 ppa pte q stat gna^oz fort fi sic m
i^2 stat gna^oz fieri sic in qua no ab^2 q stat gna^oz fort fi sic in fort z stat
caz fi sic in plomb zvis i^2 ad inductb ad inductaz Et si d q no z ple gna^oz
fort fi sic sua m f sine in fort z stat fort gna^oz fieri sic in plomb fort
p^t q po^ni^9 q d^9 sepet form plois aim e^9 z form induct ad m^oz
fort p infusi^oz induct ad m^oz plois aqua d^9 separat form plois
State 1° tam tr fit f gna^o fort sic in fort eo q 1^a m ad q for fort
inductn no z in fort sic in fort eo q s^a in ad q for fort s m plo
q aut tue stat gna^o fort pz q for fort cu in qtiz z tm qmg^2 iz
sdt porte z si d vero z cu in fort redd porte z ht for fort ad reciens
m^e plois p informa^oz redd porte z q voe cu 1^a in redd porte cad voe
cu in circumstantiis z qcuz alt^9 redd porte ab^2 z po q for plois sepe^2 aim
e^9 z for fort ppo^m d^ma^z vma^z m^e plois State 1° tr c^t f pz i^2 m
plois cu for fort redd porte q aut tr c^t pz p^2 q tr c^t ho m
notn z z idez ho q fuit fuit pz go c^t pz q aut c^t idez ho q fuit
fuit z pz q i^c c^t cad for in m qne fuit fuit z cad m^e insfe q
fuit fuit go id ho g^uz q si ht no ss^z ad resp^te^z inalez hois tunc
pz v anoz exuit ho no eet idez ho q dhel fuit gd^m q tr redinz o
pro ericii rep^ta q^o ineth^te Et 1^a ss^e ut ad resp^te^z inalez z^oo iz^2
stata cam i^c z idez ho q fuit fuit cad idez z^oo i^2

Gr z^m z^o si gna^o vri nalis salvari p duo pn^a pp^ia sit go salvari p duo pn^a
pt q no pt salvari ppl^ia n^e ppantora sit pt salvari p duo pn^a
q c^t pt salvari ppla sit ppantora Si d^z ppm z ad gna^oz vri nalis
tunt form eductaz de po m^e rqm^ut insfe pn^a go p duo pn^a no pt
salvari ab pz q ad gna^oz vri tunt form eductaz z rqm^ut insfe m^e
z insfe for^e q ad gna^oz ecia vri req^2 m d'lib z insfe p^t e^9 z for
d lib que c^t z insfe p^t e^9 z for d lib q c^t z insfe p^t e^9 z q q^z
pt m^e z m^e z q lz pt forme z for i^2 ad gna^oz vri t rqm^ut insfe m^e
n^e f pnales z^a Et si d q p duo pn^a totalia salvari gna^o vri nalis

requirit^m sed quod non sola q ad generationem fiendam requiritur m^a et due for^e tolles ig^r
requiritur 3^a p^a. attamen quod requiritur forma que denovo tollat ab^z quod ad generationem fiendam
requiritur forma que corrumpitur et forma que denovo generatur et plurali^ter quod ultra h^c est requir^r
m^a 1^a requiritur 3^a p^a. attamen quod requiritur forma que denovo generatur patet quia ab^s non esset
generatio. Sed quod est requiritur forma que corrumpitur patet quia impossibile est novam formam introduci
ad materiam nisi prior corrumpatur et quia ad generationem fiendam requiritur generatio nove forme i^z
et corruptio prexistentis i^z. Et si d. quod forma que denovo generatur et que corrumpitur i^m simul
sunt in eadem m^a. 2^a a^m non procedit quia po quod forma que corrumpitur corrumpatur siue
Statim 1° tunc quam m^e ab forma et corrupta que simul sunt quod vero ad 1^m patet
m^e que simul stat sub m^a corrupta sed nova forma introducta nisi non si simul h^t
quod due forme simul sunt in m^a. Si 2^m tunc m^a statim manet cum non et d...

3° ad generationem fiendam ultra m^a et formam requiritur ... ar^{na} i^z i^a dicto non sufficit
... quod ad h^c quod fiat generatio requiritur quod forma univat univat s^t m^a et requiritur
... et non est ad 1^a dictorum i^z i^d m^a pla

... generatio potest salvari ... p... pu^{m} i^z ... ponit dicto ab^z quod potest sal
vari ... formam ... i^z ... ab^z quod p^i salvatur generatio quo
po^{to} po^r generatio et q^o ... generatio ... de forma quod ipsa ...
... nalis et ipsa ... nalis

7° m^a et forma non sufficiunt ad constitutionem rei naturalis i^z n^e ad generationem ... quod ... generatio
fit ... ab^z quod ex m^a et forma non fit ... aliquid unum ... i^z ... m^a et
forma ... distat in ... forma ... Et forma ... duas
formas non fit ... i^z ... ex m^a et forma potest fieri aliquid unum ab ... p^e
quod ... due forme ... ad ... m^a et forma i^z ... p^e
quod ex duobus entibus in a^o non fit ... Sed forte d. quod ... ex duobus entibus ... fit ...
tunc ... ut ... et a^o ... ex a^ne et m^a fiet aliquid unum
... quod ... ut ... et a^o ut ... et ... forma ... in forma m^a
... et a^z ... in forma ... patet quia forma ... in ... m^a ... ita est a^z ... patet
quod non ... m^e quod in forma ... forma ... patet quia ... forma m^a ...
... quod non ...

... quod m^a et forma maneant in ... sicut ... sunt et ... dimas forma
non informat m^a. Statim i^o ... m^a et forma non constituunt rem naturalem i^z ... 1^m

6° ad generationem rei naturalis ... pu^m ... et quod m^a et forma ... requiritur ...
pu^a ... i^z pla pu^a ... requiritur ad generationem salvandam ... duo et ... non
sufficiunt quod ... notu ... quod ... pu^m ... quod ...
pu^m et non ... i^z ...

10° n^a ... pu^a ... rei naturalis i^z ... quod si ... maxime ... m^a et
forma ... pu^m rei naturalis ... forma ... non ... i^z non ...
pu^m rei naturalis et ... non ... pu^m ... rei naturalis a^o patet quod ... pu^m ...

... viij ph^e ... et ...

principio / sed oportet quod forma licet sit eadem in re naturali tamen non est ea sed / conclusio patet/ Secundo de
quo potest ab solum apponi / ipso manente / sed forma non potest ab solum alia naturali ipsa
manente tamen non est sed re naturali &c

9f² (conclusio) Quarta probatur quod materia et forma non sunt plures res naturales quia compositum per se est unum
conclusio tamen arguitur quod non omnia sunt ex materia et forma quia privatio agens non est (?) . ideo iam
factum est non fit tamen non fit ex materia et forma. Et materia quae fit ex materia et forma et sic forma
quae fit non fit ex materia et forma et prima est secunda conclusio patet tamen. Et forma fit ex materia pro ut hic
excedit (?) tamen re naturalis ut subiecto ut operis (?) tamen secunda conclusio patet non ... forme
... quod compositum ... non ... materia et forma tamen non sunt partes et per consequens non
sunt partes res naturalis

8° et ideo patet (?) 8° ad generationem fiendam requiruntur efficiens et finis tamen privatio simul (?) et materia et forma et ...
ad generationem fiendam non sufficit materia et forma ... quod requiruntur plura sed quod tamen privatio simul
patet quia forma efficiens et finis coincidunt 2° physicorum sed forma et privatio simul ... efficiens et finis
... coincidunt tamen

9° et privatio 9° una est generatio substantialis tamen 9° ... ab ... quod ut generatio ... ponemus ...
sit ut ... ad ... tamen ... generatio et ... eo quod ... sit ... tamen
... attingit ... ad quod ... et ... est generatio substantialis / eo
quod ... ad quod ... quia forma substantialis sed ... et alteratio tamen non generatio substantialis
... realis ... ex ... physicorum et primo de generatione tamen

... Contra conclusiones

... ad ... rei naturalis ... generationem ... ... et illa
non sufficit ... ad ... physicorum ... et
... forma substantialis tamen ad ... rei ... generationem fiendam ...
materia et forma substantialis tamen privatio ... et ... rei generationem
fiendam sufficiunt tamen ... rei naturalis ... privatio ...
... quod ... ab ... quod ... non ... quod ex ... fiet ... ut
quod non est ... et ... naturalem / ... physicorum ... physicorum et primo de generatione et
... physicorum ... quod ad rem naturalem fiendam non ... materia ut ... forma
... si ... quod ex ... in ... et si ... quod
forma ... tamen non ... et rem naturalem ... tamen sed
ab ... quod materia non sufficit ... quod non ... in ... in prima ... et
... non sufficit ad generationem ... naturalis ... quod ... privatio
... ad generationem ... sufficiunt ad ... rei naturalis tamen ... ad generationem
... quod ... naturalis / ... forma
substantialis ... ad rem naturalem / quod ... forma ... ad ...
non est forma ... non est forma quod ... quod a forma ...
... si tamen ... non ... naturalem ... non ...
... et per consequens non est forma eo quod ... et ... forma ... non ...
tamen / Et quod ... privatio materia et forma ... physicorum ... &c

o d[icitu]r q[uod] ista quid[em] n[on] t[ame]n for[me] s[unt] ea cor[um] que sunt / 2o si 1a [con]clusio p[ro]b[atur] [illegible] q[uo]d illa s[unt] om[n]i p[ro]b[ab]ile e[ss]e sunt
no[n] s[unt] adq[ui]sit[ae] r[ati]o[n]e alt[er]ius h[ui]us maior e[ss]et ex eo q[uod] ult[im]o m[od]o 2 for[me] / requirent[ur] / [con]cedit
[illegible] ut q[uod] adq[ui]siti[o] requirit[ur] [illegible] ultra 1a plures for[me] [illegible] si d[icitu]r p[ri]m[u]m [illegible]
[illegible] no[n] pot[est] i[n] p[ri]m[o] [illegible] ex p[ro]p[ri]o [illegible] 2o [illegible] q[uod] sunt idem sic[ut] [illegible]
no[n] s[unt] id[em]. Et [illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] p[ro]b[abi]l[e] [illegible] ut h[ab]et [illegible]
2o p[ro]b[atur] p[ri]mo [illegible] 2o [illegible] e[ss]e [illegible] au[tem] [illegible] q[uod] e[ss]et
no[n] 2m q[uod] si plures for[me] [illegible] r[ati]o[n]e [illegible] e[ss]et [illegible] 2 [illegible] 2 [illegible] i[n]
div[er]sis sp[eci]eb[us] sp[eci]a[lissi]mis q[uod] [illegible] forma[rum] p[on]ere[tur] i[n] una sp[eci]e

q[uaestio] [illegible] q[uod] n[on] requirant[ur] plures for[me] sp[eci]ales q[uod] s[unt] [illegible] q[uod] [illegible] disp[ositi]o[n]es [illegible]
sunt [illegible] duar[um] for[marum] sp[eci]alium sp[eci]e [illegible] q[uod] s[unt] / sunt [illegible] sp[eci]e
[illegible] p[ro]p[ri]e [illegible] q[uod] si [illegible] plures for[me] ut [illegible] sp[eci]e / ut
no[n] si no[n] [illegible] ex eis s[unt] [illegible] for[me] 2o. no[n] sunt div[er]se for[me]. Et si no[n] [illegible]
2 q[uod] sunt ut [illegible] im[m]o ut no[n] si no[n] sunt no[n] s[unt] div[er]se for[me] [illegible]
2o [illegible] div[er]se for[me] [illegible] si p[ri]m[u]m [illegible] q[uod] [illegible] im[m]o 2 q[uod] s[unt] [illegible]
sunt [illegible] div[er]sitas for[me] [illegible] div[er]sa i[n]dividua [illegible] si in [illegible] sunt for[me] [illegible] 2 for[me]
p[ro]ponit sp[eci]e e[ss]et [illegible] p[er] [illegible] 2 [illegible] p[ro]ponit p[ro] eo q[uod] a for[ma] re
[illegible] [illegible] Si aut[em] d[icitu]r q[uod] 1e div[er]se for[me] s[unt] [illegible] 2 q[uod] [illegible]
[illegible] 2 [illegible] disp[ositi]o[n]es [illegible] q[uod] s[unt] [illegible] [illegible] illatum [illegible]
d[icitu]r q[uod] 1e div[er]se for[me] no[n] s[unt] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] sp[eci]e
[illegible] h[ab]ent p[ro]p[ri]e [illegible] [illegible] eo q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] ut p[ate]t [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] ut notu[m] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] illatum / Et si div[er]se
for[me] requirunt[ur] ad [illegible] q[uod] no[n] sunt [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] sp[eci]alis e[ss]et [illegible] sp[eci]e [illegible] 2o ad [illegible] e[ss]et [illegible]
[illegible] 2o [illegible] q[uod] si div[er]se for[me] [illegible] sunt [illegible] i[n] [illegible]
[illegible] illi [illegible] [illegible] [illegible] i[n] [illegible] q[uod] [illegible] i[n] [illegible] i[n]
[illegible]

q[uaestio] [illegible] q[uod] div[er]se for[me] no[n] [illegible] ad q[ui]d [illegible] q[uod] si requirere[ntur] div[er]se for[me]
h[ui]us maior e[ss]et [illegible] [illegible] [illegible] atten[di] [illegible] 1a op[ini]o [illegible] assignari / videl[icet]
q[uod] [illegible] for[ma] vinc[it] [illegible] for[ma]m t[ame]n [illegible] q[uod] 2a no[n] [illegible] t[ame]n [illegible] sine for[me] [illegible]
[illegible] [illegible] sp[eci]e [illegible] fortissi[m]e [illegible] t[ame]n [illegible] 2 ad h[ab]et no[n] [illegible]
[illegible] sp[eci]ale vinc[it] [illegible] si [illegible] [illegible] vinc[it] [illegible] fort[e]
t[ame]n [illegible] vincere [illegible] 2 h[ab]et [illegible] sic ut for[ma]m [illegible] Et si e[ss]et
[illegible] i[n]fi[nitu]m i[n] [illegible] sp[eci]alib[us] [illegible] q[uod] ut 1a [illegible] for[ma] q[ui] vinc[it] [illegible]
[illegible] for[ma]m t[ame]n [illegible] vinc[it] [illegible] t[ame]n [illegible] ut [illegible] h[ab]et [illegible] si d[icitu]r 2m q[uod] 1a
[illegible] si [illegible] vinc[it] [illegible] t[ame]n [illegible] 2o [illegible] i[n] i[n]fi[nitu]m Si d[icitu]r p[ri]m[u]m tu[n]c
[illegible] 2 [illegible] for[me] vinc[it] [illegible] 2 [illegible] t[ame]n [illegible] eo q[uod] [illegible] [illegible]

arguitur ... et in tertio de anima ... vero ... et sic ideo fundatum est

c. conclusio contra 3o — 3o q. conclusio forma specialis quo ad generationem rei naturalis non est simplex que dicitur quod forma accidentalis ad generationem rei accidentalis seu accidentis et forma accidentalis ... sed ad generationem rei accidentalis, patet quia si sola accidentia in habet ... compositum ... forme accidentalis ... et in 3o ... ... 3o et forma specialis ... specialis ... ad generationem rei naturalis et per consequens ad generationem rei naturalis est

Contra 2am — Contra q. conclusionem si materia et forma non sufficiunt ad generationem rei naturalis, ut ... non requiritur ad ipsam generationem, vel omnibus requiritur non ... ... non ... ... et contra textum philosophi qui dicit primo physicorum quod duo principia ... generationem rei naturalis ... ... quod ... sed non sufficiunt ... una materia ... forma requiritur ad generationem rei naturalis ... materia ... ... ad generationem ... ... generationem ... in pluribus requiritur ad generationem ... ... argumentum de forma, vide deductionem ... articuli ... conclusionem

Conclusio — conclusio ... quod materia et forma non requiruntur tamquam principia intrinseca ad generationem materia et forma non sunt principia intrinseca ... non requiruntur tamquam principia intrinseca generationem non ... quod ... principium vel naturalis 1a vel naturali 2o vide ... 1am deductionem ... conclusionem est

Item quod materia et forma non sunt principia intrinseca patet quia ... principia ... non ... vide conclusionem articuli 1mi contra conclusionem ...

Item non ... generatio specialis ... duo non requiruntur ad generationem specialem vel naturalem ... quod vel generatio ... specialis ... vide articulum ... conclusionem

Et ... si ... generatio specialis ... vel ... specialis vel totum compositum vel accidens ... additum ... est

Circa ... lapides preciosi habent virtutem fugandi demones

Problema

Utrum in ... distinguatur ... seu ... quod non ... et in ... non ... distinctio ... ... quod ... ... est

Conclusio — In omni materia ... in ... ... in ... ... et ... seu ... ... quod ... in ... ...

Conclusiones | // Conclusio prima quod in materia ... in 2a non ...
// Conclusio 2a quod in 2a et in materia ...

... una ... ab ... forma et in ... forme ... ... in prima et in 2a ... in ... et ... ab ... forma ... magis ... ab ... formalis ... accidentalibus abstractis ... ad ... forma specialis ... ab ... tamquam ad ... ... et in ... et ... ... quod in ... ... ab ... forma ... in 2a ...

formalibus ut notum est in textu sancti Thome et Egidii (?) dicunt

2° omne ingenerabile et incorruptibile non angelicum non divinum et non spirituale dicit sanctus Thomas et Egidius a generabili corruptibili ab angelico a divino et a spirituali. Contra in primo est nigrum liber et incorruptibilis etc. angelo ex secundo phisicorum est non angelicum ut divinum quia aliter esset generalis et corruptibilis cum angelo non possunt fieri sine generatione et divinus non possunt fieri sine corruptione est et ipsum quia non spiritui sentitur patet. Contra in 2° licet inesse omnibus materialibus quia est generale corruptibile et per quod totum aliis est in 2° imo totum aliis est generale et corruptibile generatum ex se ipsa in interiori ita et corruptio ad spiritum ita et angelo quia si non tantum ad totum compositum angelo cum una pars angelica quod est in parte quia quidquid convenit toti composito convenit sibi inde partem vel saltem inde aliqua parte patet. Contra quia hoc angelico ad spiritum significat in 2° non angelico in eo et quia formalis non angelico et tamen non sit ex una parte mobilis scilicet quod una pars est ante angelica quod fuit prius ita et materia est divinitas quia sine scilicet quod ad totum compositum divinum cum una pars fuit divinum et deductum ut iam deductum est de angelo ita et in 2° est spiritualis quia palpabile sentitur in spiritu tactu et ita et sentitur aliis spiritibus etc.

3° in 2a recipit formam substantialem immediate eo quod in quantitate et qualitate recipit in materia formam substantialem. Contra in prima non recipit immediate substantialem quia non recipit in materia quantitate et qualitate sanctus Thomas et Egidius dicunt

4° si in prima et in 2° esset idem in materia scilicet quod per totam vitam suam continue manet eadem hoc in mundo quod forma fuit capta idem idem per partem eius accepta cuius omnis continet dicitur patet etiam quia per totam vitam suam continue manet idem hoc secundum suam formam et quia 1a continue manet eadem et continue manet et idem hoc secundum materiam partem cum ipsa semper manet eadem et quia in 2° est idem in materia cum in quantum prima et manet idem hoc secundum materiam et quod non sunt a parte in parte scilicet quod manet continue idem secundum se et quodlibet sui in materia manet continue idem hoc per accidens idem etc.

5° in prima est in omnibus ad omnem formam ex primo phisicorum in 2° non est dicunt sanctus Thomas et Egidius

6° quantitas prima est forma sua et in composita quantitas aliter etc. est composita quod ex in prima et qualitate et quantitate sanctus Thomas et Egidius dicunt etc.

7° in prima est eadem in mundo in omnibus generabilibus et corruptibilibus etc. in 2a non est sanctus Thomas et Egidius dicunt contra phisicum in primo phisicorum textu 3° et 3° de bono non est et prima et contra Sed in prima non esset eadem in omnibus generabilibus et corruptibilibus ... quia vel secundum numerum et quia quodlibet generabile et corruptibile licet in materia scilicet quod esset potentia plures et ... materia in generabilibus et corruptibilibus ... prima quia vel secundum numerum tantum diversum seu diversa vel secundum numerum et specie ... Contra prima tamen scilicet quod in omnibus generabilibus et corruptibilibus sunt eadem in specie. Contra ... prima differunt specie sunt a forma non eius ... non dicunt specie ... quia differunt specie sunt ab ... et non ab ... quia non ab ... quia in non possunt arguere a qua ... cuius sunt ... quia ... hoc ... sunt eiusdem speciei ipsa ... etc.

asoi^o ar^z gen spe^ta Si d^r 2^m f. q d^rit u^no 2 spe / tt p^r q id in u^no
mauet id in u^no st altius spei q̄ sub sunt cdm z 2 impo^le z qua^z ex
volo q pz ho^e angea^r Statte 1° mauz ho^e id in u^no q sub sunt e^ty
lz ho^e n^az m^az alti^s spei in spe q̄ hei hunt eo q ho^e lz a^az in u^no q̄ hei
habunt ex ho^e lz ex g^o m^az bipet gn^t / 2 heri hunt m^az sem p^tculis
gn^t / i^r 2 tn u^e d^rn^t u^no 2 d^rit spe ex p^mo^e i^r ho^e lz m^az m^az alti^s
spei q̄ hei 2 p^gb ho^e z alti^s spei q̄ heri 2 ti mauz idez in u^no i^r ad qua^s
id in u^no z alti^s spei q̄ sub sunt lz q 1^a qua st lo^r ho^e lz a^az n^az q̄
hei i^r ho^e z alti^s spei q̄ hei p^r / ex ead u^no sut q hut ead m^az ex p^mo
methe^e i^r po^m d^rsa u^no sunt q̄so m^a z d^rsa / 2 ex p^rtt / hodiezm hesti
d^rsa sit m^e in u^no / i^r p^r hodiezn^us 2 hestn^us d^rnt u^no q̄ d^rnt u^no
et^r d^rnt spe ex p^mo^e / i^r p^r ecout ho^e id in u^no q hei sunt z altius
spei q̄ hei sunt 2 / Del poss st argm p^b q m^e qua^lm 2 corp^lm
no d^rnt spe ex alias aequa que st id u^no d^rz u^no qua^r p^b so^rz
ta^m Statte 1° tnt p^rtt / hodier^s 2 p^rtt / hestm m^a sunt d^rse u^no eo
q d^rnt spe 2 ex q̄nz d^rnt spe et / d^rnt u^no ex p^mo m^a^te i^r p^r hodiez^s
et p^r hestn^us d^rnt u^no quas^z ex p^mo methe^e ead u^no sut q̄so m^a z v^a
g^o po^m d^r^a u^no st q̄so m^a z d^r^a. Si i^r p^r hodiez^s 2 hestn^us d^rnt u^no
2 tn e^o sunt id u^no / p^r q aequa que sunt id u^no d^rant u^no / i^r

Itē m^e qua^lm 2 corp^lm no d^rant spe p^r ex a^ab m^a ho^is 2 m^a tre
d^rz spe f^ab p^r ex st tnt m^a ho^is no eet in p^o ad recipi^s form tre cdm
z e^u m^a st in p^o ad eam form i^r

Itē si m^e qua^lm d^rz spe / tnt v^a m^a eet for a^a 2^e m^a no eet p^m
p^bm cm differz m^a p^me

2° q ead m^a in u^no st in orbz qua^lz et p^r ex si no p^r q no esse p^m
v^m p^bm p^m colz tu^s o^ib nalib f^ab pz p p^hm p^o p^hi^r ex diffitone
m^a p^e 2 p^o degnat^e 2 et / 2° degna^e / b d^r q in fundato ue u^lz d^ru
g^o m^a p^ma que z in p^rte 2 m^a 2^a in p^re d^rnt sa^r 2 qu^r / eo q q̄lz pe
p^rtt a q̄lz p^te p^lom^s d^rt qu^r / i^r m^a p^a 2 2^a d^rnt sa^r 2 qu^r 2 p^gb g^o f^a

// Con q^a z o^tia q d^r q m^a p^a 2 m^a 2^a distiguan^r re^a

P^r Si m^a p^a 2 m^a 2^a d^rnt sa^r / 2 qu^r h^t max^e eet ex eo q m^a p^a eet
m^a inda ab oi for^e 2 m^a 2^a esse m^a s^ba for^e / lz d^o st tnt impo^le esse
m^az p^az p^r qua imp^lez m^az stale inda^z ab oi for^e i^r imp^lez eam m^az p^az
q̄nz tn m^a p^a st m^a inda et 2 si q̄cedes q imp^le z a m^az p^az p^r q m^a p^a
2 m^a 2^a no d^rnt / q̄nz ex d^ra seu d^rsitas p^m ead / int existe^n 2 int
1^a que sunt 2 q̄so cdlz z lz ex m^a p^a no z n^o imp^lez ead / p^rcessu i^r

Marginal note (beside the passage beginning "g^o m^a p^ma"): st p^m tn 2° 2 in p^b 1° 8^m

ms̄ ca^z 2 m^z 2ª no z dra 2 pᵍ^b ms̄ ca^b no ē d^r realis q̄ z d^o com

2° m p^a 2 m 2ª hʒ se ad^i 1 ut m realis 2 metha^ca ꝑ m realis 2 m metha^ca sunt eadᵐ m in mo t p^a 2 m 2ª sūt idē in mo 2 pᵍ^b c̄ no dr̄ut q̄n^o c^oz ꝑz p̄ gne^{tes} silr^{es} b^r q̄ m realis ē m ut ē scdm ut sba q̄lis hʒ sp̄ibꝫ ꝑ

q̄s ton sup m d^r m realis ꝑ m metha^ca ē m abte sup no ad n̄ qs sp̄ les q̄ ē sba / st 2 m 2ª ē m subca ide ut ē sba for^e ꝑ eaᵐ m sup abte no hendo com ad spin tn̄ substat d^r m p^a 2 pla^{mē} q̄ sunt sup

ūbiq ē eaᵐ ide m mo t m p^a 2 m 2ª / sꝫ ea ide m mo 2 pᵍ^b non dr̄ut q̄ ē d^o com

3° si m p^a 2 m 2ª dr̄ut q̄n^o ut qo dr̄ut com mo ut dr̄ut mo 2 spe sit si sūt tt m p^a 2 m 2ª ee̅ut eaᵐ spei sp̄me 2 pᵍ^b ur lato no esset ꝑor an^s st v^a q̄ tioz aª 2^a u^a car^o dict p^a ꝑ altiq ur aqua car^o di

te 2^a ꝑ altiq Et si ee̅ut eadʒ spei sp̄me tt gneiꝫ in spe sp̄ma q̄ ē sūt fas ꝑz q̄ gne^{ttt} in spe sp̄ma am̄ ci for sp̄ecta t no am̄ 2° ut pꝫ eē deductu ē vide cer^{ius} im 2 deduc^{es} ē sta d^r p^a 9oz q̄ no gneiant in

spe sp̄ma ꝑz q̄ st tnt ee̅t sabit sp̄ sp̄ma sūt se ad m^{az} p^a 2 ad m^{az} 2ª st sp̄ sp̄ma se hʒ ad ꝑna medi^{um} q̄dm eo q̄ m p^a ē sigm ge 2 m 2^a no q̄dʒ ioꝫ hʒ sub se medi qo m^m ioꝫ ē mediu ꝑ q̄dʒ ioꝫ ē sp̄ sp̄ma 2^e hʒ

m hēbt se se ge^s ad ea q̄ ē d^a sm^{es} Et sūt in eodm q̄spto ee̅t dr̄^{ent} m^e tales dr̄ute mo q̄dm eo q̄ p^a 1ma ponere sust tn̄ ia sp̄ ut Si arg^r q̄ dr̄ut spe m p^a 2 m 2ª q̄ dr̄ut spetm sm^r asor 2 no am t^e no est

vly a^s ꝑz q̄ a^{ls} ho dro sūt dr̄u^{ta} spe^a ty heant dr̄upᵹ m^{ds} Et si diffiꝫ spe tnt aqua que sūt idēʒ mo diffiꝫ mo ur vide dr̄^{es} a^{ri} im et fine d^r p^a 9oz sta 2 vide en h^o p̄oz in me^{ta} seqptez

q̄r^r p^o q̄ m p^a 2 m 2ª no dr̄ut spe p^r q̄ m p^a 2 m 2ª in eodm spto gnali 2 toopl^{tt} no videt^r tn̄ diffiꝫ p^o m p^a 2 to gnla^{tm} 2 toop^{tm} 2 m sp^a cali ꝑ 1^e m^e no dr̄ut spe ꝑ opio pba^{les} q̄ suppo^a vera tr^s p^a m ut m 2ª in eodm sp^{to} gnal^{ta} dr̄ut spe

Itē ad idēʒ si m ce^o ee̅t m p^a tt 1ª 2 m 2ª in eodm no diffiꝫ spe ꝑz q̄ a^{ls} m^a ob celesti ee̅t sba sūt^r eo q̄ q̄ponere ex ptibʒ dr̄u^{ta} com 2 sp̄eza t m p^a 2 m 2ª no dr̄ut spe t^e

Ad d^o 9^m p^o se hʒ ad^i / p^a iaz no az^s 2 idē se q̄ p^oca ē az^s p se hʒ ad^i m p^a 2 m 2ª ꝑ p^a iaz no az^s 2 idē p^oca az^s no dr̄ut mo n^o sūt idē mo eap^o idē mo 2os ꝑ gnez et ate^{pez} t m p^a 2 m 2ª no dr̄ut mo 2 pᵍ^b no dr̄ut sp^o 2 esseti q̄ ē d^o 9oz Ro^z ꝑz de^{sz} ꝑ a^oz p^r p̄ gne^{tes} silr^{es}

Ista Scus tho^s ꝑ o^m 1ª 9oib qo ur^s q̄ mᵃ bn st posita t^e

An m p^a no ē ens t^e no dit sta^e a m 2ª gnra no a^{oz} p^a st st m ē ens

l. z ad 9a ko. 29b f. go 2ab st fm pre fez m z ad l. ad z m epgnlez quem
l. 2 ab q ff sunt pa gb fde ante lem pe ut. ht. ad z m ut ht ad 2 ife
n. ad z m t. 1a z fa abz q si ht. ad eet m / tut eius forti eet m prima
qm qz q ht. ad z eius m a per eius forti

20 20. m az ee no pz ad ppm ut. ad expiez ut z iehd az tn coget ht. gradele
go ho dite z etiam w 2 pn ide fundata ab p. 2 pz pe notu z f p
z. pez q m az ee no z dele q ut. afon ut. ap9n l. 2

Ite si m z ad maxe eet prm sbm vuitate ex qo fit ad eu inst. pe 2 no ff
att 2 eu corpz in ht. abib. vlt q. si ht eet vm sez q cad m m mo
eet m dibz gua bz 2 corpz edm e imple q tut 1 cez m mo eet sit m
m fmit lot 2. eet dq / no gnem poli seo

6° 6°. na z m 2a l. m 2a no dit la am pa qz q dita talis pm cadit
int. eura abz q q ide por m 2a cad ide por dz m z 2 e 2. 1 msi
2 q t. p pressq m msitm no eet fi l. no pom m 2a l.

9f 9fz m 2a no z pm sbm vuitate q ex qo fit ad msit 2 t. no z m 2 p gb
no z m 2a pa qz adisse ad isssitn ne ne z 2a 9z asnd ne ad m
fi9 l.

Queritur quare sudantes euntes in aquam frigidam vel ventum postea incurrunt nauseam

Dex st pole na. m az stare m daz qr pz q m m eq ee no dependz afor
z ing eqo go l. m z sepat na. afor 2 pgb ple eaz stare m sor l. ple
eaz stare m daz 2 pgb eco va

Ino m z p. m pro de gua ee l. eco fa

Oni 9az paz // qo pa no z ple na. m az stare m dez
// qo secunda o ta hunt q hor est pole

Suppo pe q qab prz exius non corpz pp ad nem non e qto state ia
tut az po st

Ro Pt ut oz gredi q ma na. m lto cau. f mida ut 2m q cor ea expet exit
se m ltno pcez ut 2m q sor inigz de sbd m lesione m ad sbm ut 2m q gde
st releste ut q m 2 sor educta de po me sent na. sme qte saltem
gta ut 2m q m st corpz f 2m 3m 4m 5m 2 6m no dz gredi ut notu est
f oms l. pm z gredi 2 pgb gredi dz q ple z m az na. star m daz l. 9o
z male posita abz posd elez eam q ad sd aq gdesez ad pm sub dupla
2. laz lipe qte st sed gdee su me ab qte st corp et. pm pedalis
qte ut go tut m 2 sor sbalis q stet im sub pedali qte corp mane
ambe 2 va eor manz 2 aa corpz pff tez dioz si dz pm q ambe manz

vel ergo eius ad quantitatem prima nova particularis quantitatis vel non si primum tunc habetur quartum inconveniens
scilicet quod gradus sit velocior eo quod tarditas est motus propter quod augmentum quantitatis de novo et ita
post primum per gradus etc. Et si in infinitum gradus sicut augmentetur quantitas de novo tunc non est gradus ex quo
nobis etc. Id non potest dici. Si autem dicatur 2um quod eius non ad quantitatem quantitatis de novo ergo
tunc ambe iste 2 forme in unum alias post mixtionem 2 forme que stant sub quantitate partiali non
corporis ipsius mixti oppositum vel non si non tunc habetur 3um inconveniens scilicet quod iste 2 forme coniuncta non
stant sub quantitate. Si autem dicatur quod ambe in unum post alias tunc habetur 2um inconveniens scilicet quod esse
corporis existentis et 2 si vero habetur 3um inconveniens quod forma migrat de subiecto in subiectum. Si autem
dicatur quod in infinitum gradus non habet manere iste 2 forme que steterint sub quantitate corporis vel
ergo manent forme 2 iste corporis et habetur 6um inconveniens vel in manent 2 forme corporis et si
habetur etc. vel ergo taliter ista intrat aliam post mixtionem vel non si primum tunc habetur idem per inconveniens
si non intrat vel ergo ei ad quantitatem nova forma vel non si non habetur primum inconveniens
scilicet quod ista stat nuda. Si autem ei ad quantitatem nova forma vel ipsius etc. ad quantitatem
quantitatis vel non si eius ad quantitatem quantitatis tunc est velocitas et habetur quartum inconveniens item et si
non est gradus ex quo nobis. Si autem eius non ad quantitatem quantitatis vel ergo intrat simul
alias post mixtionem 2 forme vel non si primum habetur idem 2um inconveniens et 3um si non tunc idem iste 2 forme
coniuncta stabunt sub quantitate quod est 3um inconveniens etc.

2o probatur quod natura non potest stare sine forma speciali etc. et probatur quod eadem natura stare sine forma accidentali
eo quod non magis dependet a forma speciali quam accidentali et tamen verum est tunc inconveniens secundum
reliquum. Et verum quod est contra textum primo de quantitate in magis separata a materia pluribus id est
formis specialibus et partialibus id est formis accidentalibus et si dicatur quod est et dicit ponit per vel quod prima glo-
sa ita glosat. Si [illegible] probatur quod magis natura stare sine forma speciali et etiam sine accidentali
habetur quod probatur quod ea natura stare utraque ante [illegible] per ly corporee forme asserit natura stat
sine forma speciali et quod prima corporeitas sit natura etc. probatur quod eadem natura stare sine forma speciali
cum forma asserit corporis sint talem cum sit tres permanent etc. non [illegible] ultimum [illegible]
[illegible] inconveniens forme et corporis tunc materia que stetit sub prima materia stare primo assignatur
stat nuda absque speciali et habetur similiter natura ex proportione quod sit natura. Et quod sunt
materia que stetit et sic sine forma speciali probatur etc. Et si non oportet concedi quod due forme
speciales distincte [illegible] simul in eadem materia quod et impossibile probatur quia contra vel primo [illegible]
[illegible] assignato nova forma nova et incoinuncta ad [illegible] materie que stetit sub forma
corporis vel non si non tunc utraque stat nuda. Si autem nova forma et incoinuncta tunc stat
materia due forme speciales distincte simul sed forma asserit [illegible] materie et forma eadem
partialis materie etc. Et si dicatur quod bene due forme et partiales stant simul in eodem subiecto
impossibile totales et tamen inconveniens et de formis partialibus sed totalibus eo quod sic est de totis
forma partialis et totalis ergo si repugnat totali stare in eodem subiecto cum alia totali ita et
tamen et partiali repugnat stare cum quantitate partiali alterius etc. Et sic est idem modum [illegible]
[illegible] [illegible] etiam eadem quod impossibile et natura [illegible] esse [illegible]

ita complete et ideo indiuiduum esse diuersis speciebus specialissimis desperatis(?) constituitur [illegible]

3° 3° sine 1a forma demonstrando formam eternam nam potest stare naturaliter et sic 1a de eo ante eternam nam potest stare naturaliter 2a demonstrando formis ergo sic forma nam potest stare naturaliter per se esse et hoc quia nam naturaliter stat sic forma nam quia sine forma stat naturaliter nam quia de quo quando adesset ad corpus sub qua descendit ante prima pars patet quia sine forma posterior nam naturaliter potest stare eo quod sic forma posterior nam aliqua de eo naturaliter stat sed et in pluribus et ita probatur omnibus quae potest ante ad unum et sic de omnibus sine forma ma potest esse naturaliter tamen ma naturaliter non potest esse sine forma quam 1a patet articuli sequentis [illegible]

C° Ex in qua sunt aliquae quantitates qualiter esse forma substantialis et qualiter forma substantialis realiter ad huiusmodi secundum quod et accidentia sunt quantitas et pars stat ea esse sic forma aliquo quod in ut hic quod esse ut in altero sic primum tamen materia sed 2m quod ut id altero et primum eius ut et forma specialis sic primum et sed quod et forma non licet quod sic sed sed in altera sed secundum 2m quod et forma quam prius in materia sic prima sit sed quod et forma non et quod sic sed quod et altera(?) sed secundum 2m quod forma [illegible] quam forma et per se et anima sua forma dependet quod non dependet aperte sed in qualiter sua forma et per se et anima sua forma dependet quod sunt prius

7to 7to in naturaliter et ante dicta eius formam et participia incepta seu diuersa et eius et pars participia incepta stat sic forma naturaliter et pars inde et quo sed quando quod sic an deuiat incepta seu diuersa ad formam per quod dicitur sibi et naturaliter sunt eo quantum substantialis sibi data seu producta et quod forma fundata et ponitur in uno et in et naturaliter admiscea forma et sed non et perpetua sed in a forma saltem educta de potentia in et perpetua et in qualiter tali forma et per se quando quod perpetuum utique non perpetua et sunt et ad unum

6° 6° quod et articule alicuius hic et naturaliter ~~productive~~ e forma separabile ab eo sed dis forma et articule ut et forma et separabile naturaliter cum et pars pars et in quod sine forma et pars et articule ut et forma et separabile naturaliter aut et pars ple et in qua sine forma et ple ea stare inde et quod pars quod ad id non esse articule alicuius sed in lo sed licet quod anima et in et separabile esse formam eo quod hic per se et via actio in et forma ita et

Conclusio articuli 6i Conclusio articuli 6i forma specialis et articulus separabile ipsius [illegible] sed 1o incertum sed forma potest naturaliter hic esse separabilis ab eius articule separabili ergo in naturaliter potest esse separata forma potest naturaliter hic esse separatum ab eius articule separabili ergo in naturaliter potest esse separata a forma et pars ple et ea stare inde esse naturaliter ante omnibus prius sit potentia ante forma et pars ple et ea stare inde esse naturaliter ante omnibus prius sit potentia ante communiter tamen per se tamen quod et in ante et non et de se eius nunc et eius primum et eius articule inseparabile et utique eius articule separabile sed sic de forma specialis in in quod non et de se eius tamen in qua forma substantialis habent esse quod ad non esse per se eius sed eius sed quod 2a non esse forma et esse forma specialis non et primum in ad esse unum dicere quod in et forma specialis in et per se uel de primum per se dicitur de se sed non esse et eius articule inseparabile quod forma specialis corporis per se in manere sed in articule inseparabile corporis eius sed manere et non et eius articule inseparabile et hic ante ab inito sed sed de se quod videtur quod paleo sic omnibus articule separabili potest naturaliter et de eo sed ambo tamen et

1° 1o sed a in per dispositionem productiue e forma et b in et eodem dispositione forma ante ut ergo statim 1o ea e forma introducitur ad ambas 1as materias s. a et b

7o / pr 2m

nat' cuz stare sn forr/ si formalis 2 qr et prodt aform/ 2 ut sic r/
7o sic possibile est natura stare sn form/ et possibile est appetitu m' in eo esse frustra quando
2 in quibus tn ita ut stat frustra in sic qua' qr si 3 possibile natura stare uala' sine
form' pos' in ee qd alis sn sine form/ et stare in poi oe m' ee m' appet' hre form
2 nat' no pt/ en no posst recipe form n' sic pa dispoi' pand/ 2 qr n' aut
sic tut r' no pt dispoi nat' 2 pag no pt hre form et ea app frustra ba' in eo
sic r/

6o

6o tales m' sit aut/ 3 form r' na m nat' pt stare sn form/ quia qr ite no pt ee
nat' sine sua fuli aut' qr m est in po ad form sic po ad altero opposit' al-
tero q ea tum seu sine r/

1o

1o m no pt annichilari r' no pt stare sn form quia qr si poz stare sine form
tut poz stare sn ee 2 pag pt annichilari qd 3 om aut quam in qua sic
pt stare sn form r' pt stare sn ee pt qr oe pe 3 aform formali ul accli eo
qd 3 mos qr rebus r' sic ab s qr qr si m poz annichilari et poz muni ad
nichilu sic 3 impossibile qr oe mu sine subita sn sucsiua 3 ab ente in po
eo qd 3 ab in opletu ordinatu ad arm opletu sic no pt opete annich
Et si m poz annichilari maxe poz dici fieri adeo q r' deus no pt op ul hoi
includit sic annichilo 3 hoi r' Tenet sic m' m' puro ee possibile 2 ee actuale
opletu

8o / pr pu le

8o nec 3 si m 3 qd mariatu sit 2 nec 3 si mariatu 3 qd opom sit et
nec 3 si opom 3 qd form sit r' de po ad ultim nec 3 si m 3 qd 2 form
sit qua p n' 2 pag no 3 possibile nat' m' stare m' dam r'

9o

9o impossibile 3 form stare sn m nat' r' 2 impossibile 3 eo m' stare sn form quia
qr form dt pam ad m 2 eo m dt pom ad form r' sut corr' 2 pag m
possibile 3 vm ro q sn altero eo qd corr'va sut sil na r'

Quare in genere aliu poli hoies calnescunt

Queo xx

Dotro mt in q eueniunt dd euenuit casualiter 2 fortuite/ qd no n' qd euenit
ex causis per euenit casualiter 2 fortuite sic oe qd euenit/ euenit ex causis per r' in
qd euenit/ euenit casualiter 2 fortuite 2 pag quo pa ao ps qr eueni ad casual
2 fortuite 3 ipm eueniue acausis part' 2 no acausis per ba' qr oe qd euenit
euenit ex pt 2 dtiato causis r' oe ille euenit ex causis per quia qr ob ca illa
ad de ca certa 3 ca pe r/

Om / q. 9o3 pa3

In om 3 phe 2o phisicorum textu 4o eo po illa m' sed ut causa sunt 2 fortuna
fortuna 2 casus

go pa qco 3 va/ 2a go oa qd no/

So oe qd euenit ex necta euenit/ go n' qd euenit/ casualiter 2 fortuite 2 pag

9o fa quia contingere casualiter et fortuite solum convenit effectibus contingenter evenientibus qui cum sit sic de necessitate / tum tamen se ad utrumque vel ad 2m contra tenetur et ipsa et una pars sit se ad utrumque et eius ex potentia sunt pro 1. et ipsa alia pars contingenter sit eius
ex potentia a quo quod eveniunt de necessitate eveniunt et hoc quod evenit de necessitate quod 1 eveniat
et 1 ambe sunt una ut notum et 1 tenendo sic de necessitate ad utrumque vel hec ex potentia una
1 et una ut sit / sed quod ipsa sit una tenendo sic de necessitate ad ultimum vel pars si non maius
est instantia de effectibus qui a contingenter eveniunt / quod illi eveniunt non de necessitate quod id
eveniat sed quod de contingentibus futuris de necessitate eveniet ergo apparet de contingentibus de pluribus
necessitate eveniet et probatur non et instantia de contingenter evenientibus quia plura alia quod si illud
quod minus videtur in esse in est tunc et quod neque videtur / in est et cetera quia exempli
secundi gratia dicitur quod aurore nascituras de necessitate eveniet et sic ab eius futuro
de necessitate eveniet etc. Respondetur futurus contingentibus 1 de contingentibus futurus de necessitate eveniet
quia abundantibus alia pars per deus absolute sumit auroram nascituram / ergo aurora
nascitura quia et bona et vera eius sua dei non sit / verum et alia et necessaria eius sit una desperata
una 1 et quia et necessariam et quia et auroram nascituram ergo auroram nascituram et necessariam et pars
aurora necessario nascitura ultra quia quod 1 dicitur sic id aurora nascitura necessario et aurora
necessario nascitura eo quod prima dicitur nascitura sed si sunt in motu pars per motum ergo non re-
fert 1m modum necessario apponere sic pro hunc sic in motu ergo id est dicere aurora
necessario nascitura secundum necessario aurora nascitura / Et quod 1a sit vera / deus sumit absolute
auroram de futuro pro secundo ut tactum est quod et una desperata una ut notum et 1 et
vera pars secundum et cetera alia pars hic propositio 1a secundum sua quia deus sumit absolute auroram
nascituram et vera / eo quod et alia dei admittit quod actus et dei qui et necessario et sua
conditio per prius aliam pars 2a parte

9a Item quod aurora nascitura sit necessario per se de pleno adeo et necessariam sed auroram
nascituram et plena adeo et ipsum est necessarium / ex parte partis et apparet de sit adeo
et pars de plena. aurora et necessariam quia quod sua dei et alia et potentia virtutis / quia
sua bona et sic sua bona ex tendit se super ad necessarium ut potius sua divina et

9a Item implicat contradictionem quod aliquod futurum non eveniat / ergo de futuro de necessitate eveniet
quia quod si verum contradictoriorum et implet et relinquitur et necessarium quia in dicto alia pars si non
sit a futuro quod non eveniet ut sit a non eveniet 1 a non et futurum / esse verum per
contradictionem et cetera a et futurum propositum esse et alia per contradictionem etc. hic quod alio contradictio-
nem sequitur ad eam 1 implicat /

2o sed contra omnis effectus qui eveniunt ex intentione agentis eveniunt ergo nullus effectus eveniunt
per intentionem agentis 1 nullus effectus eveniunt fortuito et casualiter quia quod effectus fortui-
ti eveniunt per intentionem agentis ex diffinitione fortune alia quod omnis effectus qui eveniunt ex
intentione sui agentis eveniunt eo quod per intentionem eius sit per eveniunt et cetera eveniunt ex in-
tentione agentis et alia 1 quod cetera eveniat eveniat ex intentione agentis et alia pars
casualiter sunt effectus fortuitus secundum et in verbo Placentinum aliis Constantinus

Et futurum non eveniet de ...

quod sit sic aliquod futurum non eveniet / quod omne futurum de necessitate eveniet

cuiuslibet effectum fortunatum tamen tunc effectus qui euenit casum euenit preter exigentiam intentionis patet quia
eo tempore quo aliquis in veris florem fortune intendit eum inuenire quia aliter non leuaret
eum de loco vbi iacebat eum, si intenderet eum habere etc. Et si dicas quod effectus fortunatus communiter
euenit bene euenit ex intentione sed aliquando eueniat tamen non est principaliter intentus aliquando contra effectus
fortunatus aliquando eueniat et principaliter intentus et ab illo tamen euenit per se quia propter hoc ut aliquis quia potest
preter hoc quod intendat ad eandem in veris florem fortune et hoc de vespere intenderet
tunc illum et eandem hominem ad eandem ecclesiam ire ut videat si illum in vere potuerit
videre. Contra primo volo quod aliquis demane in toto oblivioni dedit primo intentionem secundo eat
ad eandem ecclesiam propter orare non propter in vere ? tertio volo quod ibi intentionem vadat ad
hoc ... ... cogitat et quod eundo ad ecclesiam inueniat illum ... ? Contra
tamen prius, tunc effectus fortunatus est principaliter intentus aliquando eueniat quia licet de ve
spere sunt principaliter intentus et tamen tunc ad hunc sunt intentum etc.

3o [margin]
3o in proposito est aliquis effectum fortunatum seu casualem etc. in proposito est ad eventum
fortune et casus aliquando quia si proposito est aliquis effectum esse vel temporis durare
per ... ... et si dixeris quod ... ...
... vltimum ... non esse ... ... effectus fortunatus durat
... ... effectus fortunatus durat vltimum ... non esse
... ... effectus ... videre ... leuare ... in
manu habere ... ... effectus fortunatus possit euenire eo
eo quod ipse non potest videre effectum fortunatum et quia ... tunc ... esse effectus fortunatus
... videre ... effectus ... potest ... in mortem ad
... non potest habere esse etc. Et stat quod aliquis videat effectum fortunatum et aliter inueniat
et capiat. Et stat quod aliquis videat effectum fortunatum ... vidit eum ...
effectus fortunatus sed aliquis ipsum ... Si dicatur contra ... quod ... leuare ipsum
ad hunc erat effectus fortunatus eo quod euenit preter intentionem ... ante
effectum fortunatum sunt etc. Et stat quod aliquis leuare eum videre ... effectum
et non leuare sed ... erat effectus fortunatus etc. Si dicatur contra ... in
argumento ... quod ... ad manum et ad hunc erat effectus
fortunatus erat tunc manu ... effectus fortunatus ... euenire ... non potest
dici

4o [margin]
4o si ad euentum fortune et casus ... ... vel contingens vel in proposito ...
vltimum quia fortuna ... in ... ut ... ex differentia ... in proposito
... quod ... euenit ... euenire potest ... quia ... euenit. Si dicatur ... vel ...
contingens vel aliquid et aliquid non si dicatur ... quod ... contingens ... fortuna non ...

nota [margin]
in ... que contingunt semper ... in pluribus quia indifferenter dicitur ... et semper ...
... ad vtrumlibet euenire a fortuna ... eandem ... quia ... euenient vel
semper euenit a fortuna sed effectus ... ad vtrumlibet euenit semper etc. Et si ...
ad vtrumlibet euenire a fortuna tunc aliquis dicit ... vel stare a fortuna ... Etiam
quod contingens ad vtrumlibet non sit a fortuna ... patet per ... ... hoc
tenet. Si autem dicatur quod ... ... vel ... eueniat a fortuna ... aliquando

lucrari

cum taxillis ludo et contingit ad utrumque et potest evenire eventus a fortuna quod dicitur alicui proveniens eventum sine sciente nec habens intentionem providendi, et credo quod ... cognoscant effectum fortunatum, quando contingunt que possunt esse et dicuntur alicui secundum eventum sive a fortuna quia secundo potest evenire magis minorem similem vel latum per ... quia potest esse ... dicitur secundum a fortuna etc.

Tertio si debeat esse effectus evenire fortune et casualiter tunc debent evenire a fortuna et eventum quia ... ergo et ... quod ... sit ... quod ... dicit ... si ergo debet evenire a fortuna et fortuna et causa ... sit effectus fortunati sed sunt ... et dif... fortuna et causa ... effectus fortunatus ... patet ... etc.

Secundo quod non sit causa patet quia vel est ut sit causa ... vel ... vel per se vel finalis et si dicitur quod ut sit et causa effectus ... fortuna ut ... et causa per se ... quod causa per se ... concedit tunc causa effectus ... quod ... tunc effectus est agens et ... per se ... quod ... per se ... et in ... non in ... et agens ... quod et ... qualificatur ... tunc causa ... per se et causa effectus etc. Si fortuna ut ... et causa effectus ... ut sit causa per se.

Confirmatur quod ut sit non sit causa effectus quia ut sit non efficitur quia si debet maxime effi... esset effectus fortunatus ... multo ... effectus fortunatus ut ... quod fortuna ut ... non efficitur ... sed ... efficitur ... agens fortune non ... ex ... etc.

Item causa lapidis ... alicui per ... effectus casualis et non ... a fortuna ... lapidis etc.

Tertio quod non sit causa quia si esset causa vel esset causa per se vel per accidens ... differ... fortuna et causa ... fortuna et causa ... effectus fortunati ... fortuna et causa per se ... et causa per se ... fortuna ... non ... causa ... fortuna ... fortuna et causa ... ex ... etc.

Confirmatur ... quod non sit causa per accidens quia ... maxime esset causa per accidens ... in agentibus a proposito ... dicitur ... quod non esset effectus fortunatus.

Item ... et causa agens a proposito ergo non et causa per accidens ... ex differentia ... quod ... ut patet ...

Pro omnibus que dicuntur multa evenire a fortuna et casu ... ita ... quod debet evenire fortune et casualiter et ... fama ... famam

Contra ... [illegible]

no in to° repdi r. al'b pz qr ta sapietes qz in sipientes ta phi qui alij dicunt
ht vni p 2° phi r tev e° ro so si mista cum sit z sint afortu z atan
sed i maxi z b maxi9 in ta b pon r

2° — 2° fortu z in nt pticu ex 2° phi ss abint ptito ad ene t afortu
St. pl'i le — ad enet z 9fr fortu z ca effi ex 2° phi i ad z aptu sc ab ea z qr
m aptu no z ss sinist i alij ad enet afortu

St. 2m — 3° si 9° ret va phi male repbaurt diceret sl eneire afortu q'd z vriz
in q nt grede qr si gme vz nigligent z mille annis usqz ad ht t. s. t
qr fint t gmet no z s ptu ad errore ul fli in dictt seu scipt ar
i vriz ht grede s. qr male repbauert atiqs z in q nt grede

4° — 4° sl eneire afortu z tan ht max ret exco qr sia que ene nt ene nt
ex cans ictus z q in sinis opibz impedl no pnt s q sl tt sia que
eneire qr z errone grede

7° — 7° no z dnda vo gna gniti possz nl eneire afortu go ht dite z
deu pam vo in z gne ice sudati i. n z in phie assend

6° — 6° si alz tusit ad forz gr emend pistz z in me° vie frag pedez
pt e9 inter tt is effitus z al pni en pducts pt inter z no na
ca in ugat ex inter nt na qz fortu i fortu p ca9 z ca e9 z pg
enet afortu z atan ita de mult a is talz fortunt pzz argm i ad
enet afortu z atan qr z q. 9oz r

Quare ieiunum plus ledit sanos qz egros

Pblem Cnco xj — cu tn sam lesimis fortuis possint resistere
dico na pl e sl ona si quietatz reali sc sil gpati in eod sbo z ptie
in ead pte sbi qz p pl e z na r glitts nissus sil sc gpati in eod sbo z
ptie in ead pte sbi i z pl e z na r q tes in tesas seu simias sc sil gpati
in eod sbo z ptie in ead pte sbi z pg pl e z na r q tes gnas si sesil
gpati sbo in eod z ptie in ead pte sbi i gneo va d p m pz de tali z
sm te nissu que sil gpatin ul i tepi z gna p a pz qr qlites nisse
z intese seu sim e sut e9 vale go is qd que nissu gnet z intese seu
simus s gna pz qr gnietas glit in vem p in inquali tz intes s
simus r

Qm hec ex diffe gnoru i. qeo s a

9° p a qr no z na r pl e gna sil stare ro
ita qr qeo z p z° 9° qr qeo z va

Pt insto cam glites st gne na stat sil in eod sbo z ptie in
ead pe i. 9° s a cmz qr insto cam sm e cali tas ul sale i tepa

et frigidas simul vel in tempore stat variari simul in eodem. Tertio quia contingeret si contingeret variari stat simul
diversas partes, quia deus idem corpus potest reponere ad duo loca quorum unus sit calidus et alter
sit frigidus, patet quia idem corpus potest in diversis locis esse simul in diversis locis habet contrarias
de corpore Christi, nec non per divina virtute deus idem corpus potest reponere ad duo loca. Secundo
potest deus corpus sicut lapidem dividere ad talia duo loca statim. Primo capio
igitur lapidem existentem in loco simpliciter calido simpliciter calefiet, si sic et consequenter simul variari. Item sit
calidus et idem lapis in loco simpliciter frigido existens etiam simpliciter frigidus variari, sic et consequenter simul
idem lapis et per eodem tempore adeo variari simpliciter calidus et simpliciter frigidus. Item si calidi
et stabit variari simul in eodem et ... quod sunt prius quod autem statim capio
lapidem simpliciter calefiet in loco simpliciter calido, patet quia simpliciter calidus sic sufficienter dicitur; similiter illum
lapidem et lapis sic secundum debite applicatus ut supponitur variari agit in ipsum simpliciter calefaciendo
vel saltem in tempore calefaciendo, quoniam quia simpliciter calidus in taliter secundum debite applicatum
sic quod sic sufficienter dictum agit in ipsum calefaciendo ipsum simpliciter vel ad minus in tempore
ista etiam probatur quod lapis in alio loco simpliciter frigido simpliciter frigefiet quia simpliciter
frigidus sic sufficienter dictum etc.

Secundo probatur quod variari contrarie sit in eodem statim simul in eodem subiecto indivisibili. Item probatur quod ea
simul statim in eodem subiecto ... et pertinet in eadem parte, quoniam quod constat magis et similiter tamen
magis et simul aut quia virtus et vitium sunt contraria in eodem et in toto tamen variari
stat simul in eodem subiecto indivisibili, patet quia probatur quod variari quod dicitur ex operibus extra sunt
secundum liberaliter frequenter acquisita secundum virtutem liberalitatis et quod idem ex multis operibus
vitium tamen non omnino liberalibus sed alterum ut ex operibus intemperantie acquireret secundum
vitium intemperantie. Potest etiam cum simul posito in uno sed in probatione quod ita sit statim
... in anima igitur ponitur simul et semel virtus et vitium et quia anima est subiectum indivisibile igitur
probatur quod contraria in indivisibili simul esse in eodem subiecto indivisibili. Et si dicitur quod continuo probatur
sic virtutem et vitium non secundum omnino statim simul in eodem subiecto indivisibili nec tamen sic
probatur de se ... et vitio sunt omnino, contra probatur quod virtutem et vitium secundum omnino stare simul in eodem
subiecto indivisibili. Secundo nec ... et posito quod dicitur ex operibus multis liberalibus acquireret
virtutem liberalitatis in tempore ut centum sed sit generatus ex ... operibus ... quod post
et quod idem incipiat postea agere et operari opera illiberalitatis et quod fiet donec
in eo vitium illiberalitatis generetur, esse in ipso generetur etiam ex ... operibus disponitur
... quod statim assignetur. Item quod primo acquisivit secundum vitium illiberalitatis
ex illis ... operibus disponitur ... primo omnino in anima eius vitium illiberalitatis
de novo generatum in tempore ut 16 et quod ex illis operibus ... disponitur
virtus illiberalitatis quod fuerunt sunt ut centum in tempore ... in ... ergo
ad huc et ... liberalitatis etiam ut ... 2° stat simul virtus liberalitatis ut ... et vitium
illiberalitatis ut ... virtus et vitium sunt omnino stat simul in eodem quod sunt prius

Contra ... et ... de eodem obiecto contraria et contrarie stant simul in eodem subiecto

indivisibili scilicet contraria stat simul in eodem subiecto indivisibili eodem obiecto gaudere et tristari gaudere secundum unum et tristari secundum aliud patet quia fortius in aliquo fortiter de apprehensivis [illegible] potentie eiusdem subiecti indivisibilis sed dicere [illegible] patet quia gaudium et tristitia simul in eodem subiecto indivisibili scilicet

3o probatur quod naturaliter calidum ut octo et frigidum ut octo stare simul in eodem subiecto divisibili et parte in eadem parte et caliditas ut octo et frigiditas ut octo contrariantur in eodem scilicet probatur quod contraria in summo simul stare in eodem subiecto ab ipsa parte notum quia secundum ab prima parte patet quia caliditas ut octo et frigiditas ut octo et caliditas summa et frigiditas summa non differunt nisi secundum magis et minus secundum magis et minus non diversificant speciem scilicet non sunt diversorum specierum secundum potentias eiusdem speciei et quod caliditas summa et frigiditas summa contrariantur scilicet et caliditas ut octo et frigiditas ut octo consequenter caliditas ut octo in eodem subiecto existens non compatitur secum frigiditatem ut octo sed repugnat sibi ergo in ordine ad idem subiectum contrariantur ab [illegible] quod sibi ut octo receptum cum caliditate ut octo stat in eodem tunc in eodem subiecto caliditas ut octo non compatitur secum et cetera scilicet

4o probatur quod gradus fortes contrariorum simul stare in eodem subiecto divisibili et parte in eadem parte ergo probatur quod contraria in summo et cetera patet quia in igne stat simul gradus caliditatis in infinitum intensus et gradus frigiditatis in infinitum intensus et tales sunt gradus fortes contrariorum ut notum est scilicet ab ipsa patet quia in igne superest gradus caliditatis in infinitum intensus et gradus caliditatis in infinitum remissus scilicet in igne in remisso gradus caliditatis in infinitum intensus et gradus frigiditatis in infinitum intensus quod non quo ad primum quod non est sed quo ad secundum quia omnis remissio caloris fit per admixtionem sui contrarii scilicet

5to species sensibiles albedinis et species sensibiles nigredinis contrariantur et semper simul sunt simul et cetera scilicet quia aliter quod simul sunt simul in oculo quia si non tunc oculus non posset simul videre species albi et species nigri quod non sed ab quod species sensibiles contrariantur patet quia sunt effectus contrariorum scilicet contraria quod quia contrarietas causarum arguit contrarietatem in effectibus

6o frigiditas actualis et caliditas virtualis stant naturaliter simul in eodem ut patet in vino et zinzibere secundum caliditas virtualis et actualis sunt eiusdem rationis scilicet et caliditas actualis potest simul stare naturaliter cum frigiditate actuali et consequenter probatur quod contraria in summo simul stare in eodem subiecto et parte in eadem parte subiecti

7o summa caliditas et summa frigiditas possunt naturaliter simul stare in eodem subiecto et parte in eadem parte subiecti qua posita in esse hec prima quia summa caliditas et summa frigiditas naturaliter stat simul in eodem subiecto ut et quod sit aequaliter sicut [illegible] scilicet

8o quod probatur quod duo contraria simul [illegible] de eodem subiecto tamen probatur quod contraria in summo simul stare in eodem subiecto ut si primum probatur ergo et secundum ab ipsa parte patet quia tam magnitudines quam defectibus [illegible] ut simul dicantur de eodem quoniam in quantitatibus et de rebus ut simul insunt eidem secundum ab prima parte patet quia agens et magis contraria et

sil dicun² de eod(em) qr destincto p(er)me(n)te a(ra)3º 2 p(er)me(n)te mgro 2 si d q dim
bn sil decod to latum sd uj can sbi no tn dim decod co(n)te q stg
ta(n)q sbz destincto te 1d stntu 3 a(ra)3m 2 id stntu 3 mgrs i² co(n)te dim de
eod a(n)tn p vtq p² 2 sppno pes poe q q q vlt(r)a e9 me(n)te(s) sit a(ra)3m
q h(ic) sit a(ra)3m 2 q q q vltra e9 me(n)te(s) sit mgrs state 1a sppoe a(n)t
p(ro)b q 1d stntu sit a(ra)3m qr 1d stntu vltra e9 me(n)te(s) 3 a(ra)3m i² 3 a(ra)3m
o(mn)i3 ex sppoe a(n)t² qr capia(n)t p(ri)a me(n)t(i)s eu v(er)i me(n)te 2e me(n)t 1a
a(ra)3 2 3 a(ra)e 3 stuti ut 3 pl9 q me(n)t(i)s stuti i² pl9 q me(n)t(i)s stuti l
a(ra)e ps stuti 3 a(ra)3 f p(ri)a me(n)t(i)s stuti q a(n)t 1a ps a(ss)ig(na)ta sit a(ra)a p(er)
qr a(ra)e e9 ps 3 a(ra)3a f p(ri)a me(n)t(i)s stuti 3 a(ra)3a p(er)cam 2 1a 3 a(ra)e ps e9 ut
notu 3 i². ita a(r)g(umen)to p(ro)b(a)t² q 1d stntu 3 mgrs in eod(em) tan(tum) est p(ro)p(ter) d q
sppo no 3 ad m(en)t(em) u(e)l tn addito f q 1d 3 a(ra)3m q vlt(r)a e9 me(n)te(s) s(e)q(ui)tur 2 q(uo)d
sim 3 a(ra)3m q p h(ic) e(ss)et ve(r)a s(e)c(und)² q f(a)c(i)t m(od)i(fi)c(ati)o s(e)c(undu)m a(ra)3 p(ro)p(ter) no sit
a(ra)39 eo q ps e9 mutuite no sit a(ra)3e s(e)c(un)d s(e)c(und)² q imple e(ss)et h(ic) 4 a(ra)3m
eo q imple 3 h(ic) qº ad e9 a(ra)e p(ar)tem p(ro)p(ter) 2 q(uo)d sim 4 a(ra)3m eo q
a(li)a e9 q 3 ps t(a)l(i)b(us) p(ar)t(i)b(us) calet(ur) cu(m) s(i)t d(icitu)r in co(m)p(ar)a(tione) no p(er) e(ss)e a(ra)3a ig(itu)r

1m Con(tra) q(uo)d 3 o(mn)es // 3 q(uo)d 3 o(mn)es q d(icitu)r q ple 3 na(tura)e o(mn)ia sit simul
// sil stare in eod(em) s(ub)o 2 p(ar)te in ead(em) p(ar)te s(ub)i(ecti)

p(ro)p(ter) si q(uo)d e(ss)et v(er)a s(e)c(un)d² q ple e(ss)et na(tura)r id s(ub)(iectu)m 4 calid(um) 2 f(ri)gid(um) co(n)ue
o(mn)i3 qr o(mn)ib(us) ca(usa)l(ib)us vel (com)mu(n)iat dat s(ub)(iectu)m e(ss)e calid(um) 2 o(mn)ib(us) f(ri)gi(dit)at(i)b(us) sit
dat s(ub)(iectu)m 4 f(ri)gid(um) 2 qr ple eat sil e(ss)e in eod(em) s(ub)o g(ener)o 1d s(ub)(iectu)m s(e)c(undu)m calit(ate)m
est calid(um) 2 s(e)c(undu)m f(ri)gi(dita)te(m) est f(ri)gid(um) s(e)c(undu)m a(li)as (con)t(rari)e qr sit te calid(um) 2 f(ri)gid(um) sil
dicten² de eod(em) 2 qr sit o(mn)ia 1² o(mn)ia dicten² sil de eod(em) q differ (con)t(rari)as

2º 2º si q(uo)d e(ss)et v(er)a s(e)c(un)d² q mota o(mn)i(a) poss(unt) sil in e(ss)e eid(em) 2 s(e)c(undu)m ead(em) p(ar)te(m) qu(i)a
qr ple 3 sua(m) calite(m) 2 sua(m) f(ri)gi(di)tate(m) eid(em) m(od)a(lite)r tn ple sit o(mn)ia eidem
sil in e(ss)e g(ener)o ple 3 id s(ub)(iectu)m fu(er)e calef(act)i 2 fu(er)e f(ri)gef(act)i 2 p(ro)p(ter) p9 ple 3 idem
s(ub)(iectu)m mou(er)i motib(us) (con)t(rari)is s(e)c(undu)m a(li)as q(ua)nt(itate)s p(ro)b(atur) p(er) r(ati)o(ne)m ph(ilosoph)i 2 p(ro)p(ter) q(uo)d me(n)te(s) id q(uo)d
2º te fine(m) v(e)l volet p(ar)te q un(iversal)i o(mn)ib(us) no sit un(iversal)i p(ro)p(ter) ph(ilosoph)i q te ad sil
moue(tu)r motib(us) o(mn)i(bu)s q (con)t(ra)li(n)g(ua) p(ro)p(ter) impl(ica)t 2 d(icitu)r idem in plib(us) a(li)is (con)c(l)u(sioni)b(us) &c

3º 3º q(uo)d imple 3 o(mn)ia (con)t(rari)e lon(ga) li(ne)a sil dici de eod(em) s(ub)o ta imple 3 o(mn)ia
valia sil in e(ss)e eid(em) s(ed) ead(em) p(ar)te(m) s(ed) p(ri)m(u)m 3 imple ex diff(er)e (con)t(rari)as h(ic) &c
si ti o(mn)ia dicten² sil de eod(em) te ti q(uo)d dicten² sil de eod(em) eod(em) q ti q(uo)d
d(icitu)r p(ro)p(ter)e² uid tiob (con)t(rari)ob s(ed) no 3 ple q ti q(uo)d dicten² sil de eod(em)
i² n(on) h(ic) 3 ple de(fici)t (con)t(rari)is

Prim(u)m 4º imple 3 q(uo)d (con)t(rari)e (con)t(rari)as 4 sil in eod(em) s(ub)o 2 p(ar)te in ead(em) p(ar)te s(ol)o et de

pro quartum sed secundo p^a autem quia secunda quantitates sunt in eodem subiecto et partes in eadem ptes secundo operantur se invicem et non repugnant / sed ergo non ... ptes sunt contrariae per distinctam secundo quantitates contrarie non sunt contrarie ... pluribus etc.

Ad ... non sunt quantitates sed contrarie secundo quod ... autem quia sunt maxime sunt calidum ... et frigidum ... quod ... calidum potest esse ... secundo ... et ... ratio ... contrario arguendo ... secundo ... quod ... sunt ... non ... calidum ... quod ex ... autem quia ... potest esse ... ab ... ad sunt ... et ... quod calidum sunt et frigidum ... non ... quod ... quod ... calidum potest esse ... quia ... calidum ... sunt ... sunt ... et ... intensa calidum ... remissa ... et ... non potest per ... modo ... et ... et ... eo quod qualitas aliter contrarie intensa potest dari intensior ... aliter intensissima quod ... potest dari intensior etc.

Quod si alique qualitates sunt contrarie ut secundo qualitates que sunt ... contrarie ut ... que non sunt ... non potest dici quod esse ... esse ... quod nulle ... quod sunt ... sunt eius subiecto secundo ... quod sunt ... quia quantitates contrarie ... in ... eius subiecto ex distinctione ... quod ... sunt sed ... quod ... et ... in uno subiecto ... et in alio subiecto et ... potest exire ... subiectum et ... eo quod ... non migrat de subiecto in subiectum etc.

Queritur utrum alia ... vincta ...

Obiectio ... ... et alia ... ut ...

... in variis motu aliter progressum / ... sed potest ... quod ... in variis ... tale ... motum progressivum secundo ... potest in ipso ... motum progressivum et ergo quo ...

Conclusio ... descriptio // descriptio prima quomodo et ... // ... // ... quod ... // ... sed potest ... motus aliter progressivus ... // ... etc.

... potest esse ... secundo quod prima quia quod ... dicit omnium autem ... potest esse ... et ... et ... potest esse ... ... et ... potest esse ... ex ... et ... sunt ... et secundo ... sed ... ... potest esse ... in ... et ... ... et ... et ... quod ... ... quod ... autem ... in ... est ... et ... secundo ... et ... ... et ... quod ad ... esse ... ... esse ... et ... ... et ... secundo ... et ... ... ad ... ad ... autem ... quod ... in ... sed ... et ...

et patet quod dicitur faciat speciem accidentis esse variam secundo descendendo supra illa que sunt
inter latitudinem eius et partem [illegible] intensio esse [illegible] primo [illegible] hoc est naturalis dicendo specierum
accidentis et hoc est varium [illegible] varium est naturale quoniam per [illegible] expositum et possunt esse
sunt [illegible] et [illegible] et hoc varium est naturale [illegible] hoc varium et naturale est [illegible]
quod sunt [illegible] et quod possunt sunt [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible] sit vera
[illegible] quod hoc [illegible] sunt naturales dicendo accidentis et ut [illegible] esse [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] naturale et [illegible] est naturale Et [illegible] [illegible] hoc est [illegible] dicendo accidentis [illegible] statim cum
[illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] hoc est naturale Et si dicatur quod [illegible] plures sit esse [illegible] varium naturale
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est naturale [illegible] varium [illegible] quod proportionem naturalem naturalem
operantem [illegible] ordinari et disponi quod hoc sit vera varium est [illegible] proportionem naturalem
sit vera varium est quoniam [illegible] ordinato vario proportionem naturalem cum hoc [illegible]
varium est [illegible] impletive [illegible] [illegible] [illegible] et naturale eo quod [illegible] sit [illegible] naturale
[illegible] esse [illegible] [illegible] naturale Et [illegible] [illegible] quod dicitur faciat varium [illegible] [illegible] speciem
accidentis ut [illegible] sit hoc est esse varium dicendo speciem accidentis et hoc est naturale [illegible]
[illegible] naturale plures est esse varium quoniam per [illegible] expositum et possunt sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod hoc sit [illegible] [illegible] [illegible] varium et varium [illegible] statim cum
[illegible] [illegible] hoc est varium [illegible] hoc est esse varium [illegible] quod [illegible] sit [illegible] quod hoc [illegible]
sunt naturales plures et [illegible] quod [illegible] et [illegible] Et si dicatur quod [illegible] naturale plures est
esse varium [illegible] plures [illegible] [illegible] [illegible] hoc est plures naturale varium est
[illegible] [illegible] varium [illegible] plures est naturale [illegible] [illegible] plures [illegible] quoniam quod ita [illegible]
[illegible] proportionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod proportionem
naturalem pro esse varium [illegible] proportionem naturalem per hoc [illegible] varium est quoniam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ita per esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et hoc [illegible] [illegible] si non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod proportionem naturalem per esse varium [illegible] hoc est varium dicendo specierum accidentis
[illegible] est varium ut [illegible] et proportionem naturalem per [illegible] hoc Ergo quod [illegible] potuit proportionem naturalem
[illegible] et ut [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] non existit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
proportionem naturalem per esse varium [illegible]

20 [illegible] quod non repugnat ordini universi naturale plures est esse [illegible] varium non repugnat
ordini universi [illegible] [illegible] naturale [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] universi et quod [illegible]
[illegible] sit sub [illegible] et quod [illegible] sit super [illegible] [illegible] primo ordo statim [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod dicitur in primo [illegible] [illegible] faciat varium [illegible] statim primo
[illegible] [illegible] et [illegible] quod sit [illegible] [illegible] sit sub [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] sit super [illegible] [illegible]

3o 3o affiggatur candela accensa ad superficiem terre et ponatur vitrum super 1am candelam et
stat sub 1o vitro ad valde bene et postea extinguatur statim 1o et flama
post extinctionem candele convertitur in fumum qui fumus infrigidatus condensatur in vitro igitur
postea occupabit minorem locum quam prius et ex [illegible] sub ingredi quod repleat 1am
partem loci quem fumus [illegible] ad hunc finem vacuum occupavit, sed continue [illegible] vacuum [illegible]

4o 4o probatur et non est aliquod superficies non continue sed potest contineri et probatur non aliud
vacuum quia aliquod de superficie concava ultime spere quod non continet sed potest continere Et similiter
quod quantum non contineat et possit continere non tamen sequitur quod ergo sit vacuum eo quod deberet
vacuum saltem et quod non possit continere quantum iam non contineat quod dicto de
superficie non continet sed non potest continere sed dicto de vacuo aliquid de superficie
concava ipse impossibile sua de superficie concava in exitu in vase et pellicula in [illegible]
[illegible] de vesica, non potest quod vesica iam plene aerem continet sed quod non aere
maneat inter latera eius, statim 1o tunc 1a latera non continet eo quod inter ipsa
non maneat et non sunt continere quod cessante 1a compressione aer subintrabit et ita
continebit aerem non etc.

7o Septimo non est concedi in tali vacuum non motum fieri [illegible] non est concedendum quod
[illegible] primum in 6o phisicorum sed relinquatur primum est concedendum [illegible] quod vas continere
[illegible] continuitatem [illegible] superficies [illegible] si ponatur superficie concava scutella [illegible]
Statim 1o [illegible] quod [illegible] applicatur hinc scutelle et [illegible] cito
[illegible] non aer subingreditur subito ponens [illegible] ad medium inter aquam et scutellam
[illegible] non sed sic non ingredietur [illegible] quod motus fit in [illegible] tunc [illegible]
per centrales continue vacuum [illegible] eo quod aer non potest ita cito venire ad partes
centrales [illegible] ad circumferentiales etc.

Contra conclusiones 2am que dicit quod probatur et servatur esse vacuum

Ro Ratio si posset esse vacuum supponatur sed quod aves possent volare [illegible] non prohibente
sed nunc volant per aerem [illegible] et impleat [illegible] non potest salvari sine petitione
[illegible] Et volo quod deus faciat [illegible] vacuum [illegible] in aere [illegible] in
[illegible] conservando [illegible] in spera sua ne descendat ad replendum tale vacuum et
[illegible] aves [illegible] sunt in [illegible] ex [illegible] Statim 1o tunc tota [illegible]
[illegible] intrinsecus in [illegible] sed que [illegible] ad replendum
[illegible] vacuum [illegible] ita [illegible] sunt aer [illegible] tunc aves [illegible]
[illegible] poterunt volare [illegible] ita leviter sicut [illegible] volant in per aerem
[illegible]

2o 2o si [illegible] sequitur quod [illegible] deberet duo motus [illegible] spere [illegible]
[illegible] quod deus faciat vacuum in spera aeris statim [illegible] non [illegible]
[illegible] motus [illegible] et [illegible] motus deorsum [illegible]

3o 3o si probatur et [illegible] vacuum [illegible] [illegible] quod deus vacuum [illegible] loco

i° statu ut tale var^m et fra ut act^s pff^tes Dico no p^m q^r h^c 3^a teneret
1^a opio qui dicit q^d tale var^m sit magis pp^ta no otinet sz potest otine
Et n^t ad ee inter latera h^9 loci et p^9 latera 1^9 loci tt ad otinere et q^r
q^r inter latera h^9 loci no eet var^m 2° eo q^d var^m 2° s^t phm et omit omis
antiquos et dista^a ymagina intclusa ymagine inter latera cor^is n^t otine
tis cu 2^t latera 1^9 loci tun ad otineret s^z q^d inh^t loco no eet varum
2° q^d et 3^a ca^m con ar^c si dicit^a q^d eet act^s Et 2° q^d no posset dici
q^d tale var^m sit act^s p^z q^r si^t eet max^e magis pp^ta sed ho^c amitt^s dici
sz 3^a si^t tun ^q^ue sit in varuo 2° potiu illa^r mole q^d 3^a phm 2^a 1^a
teneret 1^a opio p^t qua q^r volo q^d de^9 destruat dez extra in 1° loco
osuado e^9 magn^es sub eo situ sed ut et statu i^o tt l et var^m 2° in hoc
loco et in 1° ^q^ue sit si poslet mole sutte^ue eo q^d hiret resiste^s ex tu^s
l eo q^d 1^a ^q^ue diceret p^t 1^9 magis sed sue dist cu erat quita suo sto
s me acr et q^r 1^d magis appetet sz no dedi eo q^d appetet s^z osnai et q^r
h^t meli^9 sit p uniones suaz prim l^t appetet sz no dedi et p^9 l eet re
siste^a ex tuta ex q^a note l^t

pri^le q^e de^9 no p^t pducere var^m p^o go n^t var^m 2° et p^9 q^o s^a aut q^r si
p^t pducat go var^m p^o in h^t loco tun s^t vl go tale pduc^o varum sit
s^t q^d de^9 destruit sen corp^t oia ex^ta inter latera 1^9 loci ut q^d oia tu^t
s^z ex^ta inter latera 1^a de^9 destruit Si i d^z p^m tun de^9 destruiet se ipm
q^d 3^a imple ^q^ue q^r ipe tu s^t b^z et eet inter latera 1^9 loci ^r Si d^z 2^m q^a
s^a go corpore om ex^m inter latera 1^9 loci ut mane ad inter i^a latera
ut n^t si d^z p^m tun no oia sunt destructa q^r h^t q^d mansit no 3^a destrue^m
si d^z 2^m q^d n^t 2° 3^a in 1° loco 3^a corpore s^a go ad mansit s in p^o q^3
q^r corp^o p^z s^t linq^3 ad p^9 s^z eo q^d antichi^o et corp^o erit pter h^t q^d
antichi^o tia^r ad n^t et n^t relinq^3 posse sz corp^o tia^r ad ad sed ad ut q^3
s^a sed p^z ex disse me p^e post s^e phi^o d d^z et si corpi^r in h^t ab^t
ult^m i^t Et si d p^p h^t ar^m q^d pduc^o varum 2° sit p antichi^o om
ut^r den ex^m inter latera celi cor^is sed h^9 loci 3^a ois acto cut nobi
li^m et pfissimi 3^a l^z sz antichi^o no 3^a l^z go no d^z enti pfissimo attbui
q^d no s^t l^z p^z q^r si eet l^z tun hiret finez l^m e^t tiale^r ad ad q^d m
q^r ad u^t tia^r

Cont q^a 2^a q^d d^t q^d p ple 3^a na^r varum ee

P^t si q^o eet ad s^z q^d eet dar^r ag^i corpo^s no distantia ab i 2 q^o v^m no
eet in me^tu alti q^d 3^a in ple na^r q^r ^q^truz colle dar^s s^z vides ut ea
distare ut v^m ee in me^tu alti ^q^ue q^r ex q^o 3^a ple na^r var^m fieri
stat go p^o in 1° loco Statu i^o tun latera 1^9 no distant q^r a^ae ad
mediare inter ea e^t no eent vatua Et tun v^m latera no 3^a in me^tu
alti ut notu 3^a e^t s^z q^s sunt illarum

2o

2o si q(ui)s eet va(cuum) s(equitu)r q(uod) foraminib(us) follis undiq(ue) obstructis et paulatim eleva(n)-
tib(us) ad na(tur)a(m) pos(se)t vi eo(rum) latera ab a(lte)ro absq(ue) ingressu aer(is) separare q(uo)d (tamen) eo q(uod)
nulle est non p(otu)it h(oc) facere et h(oc) non fit n(isi) ad p(ro)hibend(um) vacuu(m) i(gitu)r non est p(ossi)ble
nat(ur)al(ite)r fieri

3o

3o s(equitu)r q(uod) canna pos(it)a ad aq(uam) et aere extracto aq(ua) non ascenderet q(uo)d est expe(rienti)e (con)t(ra)rium
(con)seq(uen)t(ia) q(uia) ex q(ui)s p(ossi)ble est q(uod) vacuu(m) na(tur)al(ite)r et q(uod) ascendit i(de)o aq(ua) est s(ecundu)m vio(lenti)am (et) n(on) violente
non ascendit i(gitu)r

Sit p(ossi)bile

4o impo(ssi)bile est p(ro)po(siti)o(ne)m d(omi)nam vacuu(m) q(ua)si n(on) est h(oc) p(ossi)ble q(uod) p(ro)po(siti)o(ne)m talem a(rgumen)t(u)m p(ate)t ex
arg(ument)o 3o et 4o deductio ex q(uo)d in me(t)e p(re)cedente

Con(clusi)o q(uo)d (con)t(r)a q(ue)rit et q(uod) in vac(uo)
non p(otes)t fi(eri) mot(us) alic(uiu)s p(ro)gressiu(us)

Et p(ri)m(o)

P(ri)mo q(uia) de (cor)p(or)e mixto est vac(uum) p(ro)p(ter) q(uo)d p(otes)t moueri succ(essi)ue s(ed) al(iu)d est (cor)p(or)e mixtum
i(gitu)r p(otes)t moueri succ(essi)ue et q(uia) mot(us) alic(uiu)s succ(essi)u(u)s est mot(us) p(ro)gressiu(us) i(gitu)r al(iu)d in vacuo
p(otes)t moueri motu p(ro)gressiuo a(nteceden)s p(ate)t q(uia) (cor)p(or)e mixtu(m) in vacuo positu(m) h(abe)t re(sisten)tie q(ue)
intri(nse)cas i(gitu)r p(otes)t moueri succ(essi)ue est na(tur)al(ite)r (con)s(equen)s q(uia) succ(essi)o in motib(us) (con)ti(n)ui et lemin(?)
p(ro)ue(n)it ex re(sisten)tia extri(nse)ca vel intri(nse)ca i(gitu)r Et (con)s(equen)s (cor)p(or)e mixtu(m) ad vacuu(m) positu(m) rarefit
ad i(m)plend(um) i(d) vacuu(m) s(ed) rarefactio est mot(us) succ(essi)u(u)s eo q(uod) est mot(us) ad q(ua)ntitate(m) i(gitu)r mo(ue)t(ur) succ(essi)ue
in vacuo Et si d(icitu)r q(uod) a(n)i(m)al in vacuo mo(ue)t(ur) b(e)n(e) mo(tu) (cor)p(or)is mixti s(ed) non moueri
alt(er)i(us) s(ed) motu p(ro)gressiuo (con)t(ra) non v(idetu)r eet v(er)o (quia) mo(ue)t(ur) (?) motu (cor)p(or)is mixti et non
motu p(ro)gressiuo i(gitu)r id non est v(er)u(m) et si d(icitu)r est a(rgumentu)m v(er)o d(ici)t(ur) Et si d(icitu)r q(uod) i(dem) est v(er)o q(uia) al(iu)d non
p(otes)t moueri motu p(ro)gressiuo n(isi) h(ab)eat al(iqu)od p(ro)ludi(um) (con)t(ra) (?) resistentias (con)t(ra) si h(oc) eet v(er)o
s(equitu)r q(uod) n(ull)us h(om)o pos(se)t na(tur)al(ite)r ambulare sup(er) aq(ua)s (?) et s(ecundu)m (?) p(ate)t q(ui)a (?) (con)tingit
calcare aq(ua)s et q(ui) ambulat sup(er) aq(ua)s p(re)cedi(?) (?) sepe i(gitu)r (con)s(equen)s tu(m) ambulare
s(ecundu)m mot(us) p(ro)gressiu(us) s(ecundu)m (?) p(ate)t de natantib(us) q(ui) natando sup(er) aq(ua)s mouent(ur) mo(tu)
p(ro)gressiuo i(gitu)r

2o

2o si q(ui)s eet v(acu)a h(abe)t max(im)e eet exe(m)pl(o) q(uod) al(iu)d in vacuo na(tur)al(ite)r non pos(se)t (con)s(er)uari
in vita (con)s(equen)s i(d) p(atet) (con)t(ra)riu(m) p(ro)u(enit) de (con)t(ra)rib(us) (con)s(er)uatib(us) vitam alic(uiu)s et al(iu)d s(ecundu)m (?)
s(er)u(ari) (con)s(er)uari in vita s(ed) h(oc) s(ecundu)m fi(eri) in vacuo i(gitu)r a(rgumentu)m q(ui)a p(ost)q(uam) (con)s(er)uatio (?) p(ro) (con)-
s(er)uatio(ne)m et (?) (con)s(er)ua(tu)r (?) q(uia) calor na(tur)alis et humidu(m) radicale na(tur)al(ite)r p(er)it in
in vac(u)o et in i(st)o (con)s(er)ua(tu)r vita alic(uiu)s ut est (?) in li(bro) de m(orte) (et) v(ita) v(bi) d(icitu)r q(uod)
vita stat p(er) calid(um) et humid(um) i(gitu)r

2o

2o si al(iu)d in vacuo (cor)p(or)e s(equitu)r q(uod) ad (cor)p(or)e q(uo)d tu(m) an(ima)l (cor)p(or)e (con)ti(nu)u(m) et
s(ecundu)m (?) p(ate)t q(uia) de q(uod) (cor)p(or)e (?) (cor)p(or)e p(er) tali (?) (?) (?) vltio (con)na(?)
q(uia) p(otes)t al(iu)d ad vacuu(m) ip(su)m (cor)p(or)e ex (?) et in an(ima)l (cor)p(or)e p(er) n(on) al(iu)d
in (?) q(uod) non s(ecundu)m p(ate)t q(uia) (?) q(uod) (?) s(ecundu)m (?) (?) h(ab)eant q(uod) (?) (?)
(?) (?) non (cor)p(or)e a(rgumentu)m (?) q(uod) (cor)p(or)e non fit ab extri(nse)co n(isi) ab ex(?)
(?) q(uod) non ab extri(nse)co p(ate)t tu(m) n(on) ab extri(nse)co (cor)p(or)eis s(ed) (?) app(ro)pinquatu

Et si corpus ab extrinseco maior corporis avarus ... var ... potentia finita
... non ... ali ... non corporis ipsum ...

3° si ad inuarius corporis ... si ... ex ... inuarius ... ad ... moui ...
... 2 ... 9° ...

3° ... si ... var ... de ... bellista ... sagittare ... var ... ex ...
... moui ... tu ... in ... si ...
... ad ... 2° ... in ... dato
... var ... resistencia
... sagittare ... var ... sagittadi in aq°

... moui ... passiuus ... var ... var ... in vacuo ... var ... expo...
... moui passiuus
... moui ... var
...

Con ... ... in vacuo
... manent ... passiuus

... moui ... moui
... passiuus ... in ... moui ... var
var ... var ...
... vide ... in arguendo ...
... decem ...

3° ... non ... moui passiue ... in vacuo ad non ...
... non ... moui passiue ... posse mo-
ui passiue ... posse ... var ... sine
2 influxu celesti ... in vacuo ... in vacuo non ...
... influxu celesti ... statu ... suo ...
... ex ... phi ... var ... in suo
... influxu celi ... ex 2° ... phiur
... corporis ... in ... in ... ibus
... celi ... influxu celi ... phi ...
... ad ... ista
... in ... gubernare ... si ...
... in suo ... influxu celi ... ad ...
... in suo ... influxu celi ... var ... ab ...
influxu celi ... var ... var ...

Pbleu / Circa 3a / Vtrum certa elementa per ignem putrescunt

Utrum possibile sit aliquem motum fieri in instanti quia possibile est motum generabilis fieri in instanti ut patet de generatione resistentia seu substantia igitur possibile est aliquem motum fieri in instanti affirmando igitur questio vera

Cum In oppositum est p. 6o phisicorum textu 2o eo quod probat ubi dicit quod ante non est in ipso motum fieri in instanti

imaginatum ex hijs igitur sequitur questio falsa

Con[clusiones]	
	1o primo describendo quod non sit ponendum instans indivisibilia
Con[clusiones] quatuor ponuntur	2o ostendendo ipsum describendo quod sunt ponenda
	3o quod impossibile est motum fieri in instanti ita quod est falsa
	4a quod questio est vera sed quod possibile est motum fieri in instanti

Pro Sed intelligitur quod est idem est in in mo sed non manet quia est indivisibile igitur quia manet idem non indivisibile et patet quod probat instans indivisibile quod 3o quod patet ab ipso parte est phi 6o phisicorum textu 3o f. dicit 26o phisicorum textu 2o 2o p. d. medium sed prima propositio ab nostra eo quod sit indivisibile est res successiva

Item quod est indivisibile sit ponendum per auctoritatem phi 4o phisicorum 8 super 8 dicit ipsum ante iam que est puncti aliquomodo ut quod est indivisibile ex quo nostro actionum

Item 6o phisicorum textu 2o / eo quod in principio dicit phisicus / vero est ipsum ut indivisibile esse et sed hoc autem videtur et patet epilogando dicit quod aliquod sit in te indivisibile quod dicitur ipsum inter manet et ex dictis igitur Et si dicit quod omnis illi textus sunt intelligendi conditionaliter sed quod si indivisibile esset tunc quod esset idem ut in mo et q. q.

1a est glosa ex contra / eo quod omnis doctores phi dicunt ultimo textu 1o textus sunt kathegorice et textus phi intelligi non ipothetice sed kathegorice et per ipsum quod ponit textus phi sit intelligenda kathegorice quam conditionaliter Et si conditionaliter textus esset intelligendus tunc esset falsum / eo quod si esset indivisibile esset adhuc non quia esset non est intelligendus sed quia ad aliud est

Dem secundo sicut quod instans indivisibile sunt ponenda sed quod possibile est puncta in divisibilia in linea / tunc possibile est esse puncta indivisibilia in te sed possibile est puncta in divisibilia in linea igitur est possibile est quia non est et phi 6o phisicorum textu 2o quod si non esset possibile puncta indivisibilia in linea sed quod potest sic tangere de conditionis

corporalibus linea nisi per adiacentiam non sunt puncta indivisibilia tunc ergo cum ut metis ipsius linee medici puncti quod oportet corpori per distinctionem in medio sicut sic si dicitur quod sit tunc puncti et indivisibile est in distinctione medium istarum / non indivisibile corporis ergo si ad corporis id est indivisibile quod

unum divisibile corporis patet quia aliter non reperiretur inter mediatis secundum minus etc. Si non dicatur quod unius puncto mediante tunc pono quod dicatur immediate istis iam continuatis sicut continuationis sine motu locali sic unum est pars est 1o tantum stante et sit cuspis descendendo in medio et non sit primum quod est medietas unum sint essentia sicut illatum. Secundo quod non sit cuspis descendendo etc. Patet quia medietas non sint continue et parva non est continue ut patet extrema et cuspis descendendo etc. Secundo quod non est minimum sit sicut modo quod non motus localis extremum, non angulus, nec dimensio, nec altitudo, nec quantitas, nec corporis. Secundo quod non corporis quia si esset sicut corporis non videtur aliquid alterius quod puncti et quod unum punctum est corporeum eo quod unum punctum mediat inter 1as medietates et patet quod non sit sicut corporis. Secundo nec aliquid aliud minimo quare patet quod illatum secundum quod non sint cuspis descendendo etc.

Iste consideratur linea a primo in duas medietates secundum in b c et d, vel ergo tunc c et divisibile indivisibile si secundum sic intellectum, si primum vel ergo c est pars medietatis vel de 2a vel de utraque, si primum tunc c d non est 2a medietas secundum minus, si 2um tunc b c non est medietas secundum minus, si 3um tunc stat aliqua est iam sicut unum divisibile est pars medietatis 1e et 2e etc.

Marginal note: a; b ——— c d; a linea

1a pars 2o non possumus salvare continuum esse continuum in puncto indivisibilia etc. Antecedens quia non possumus salvare medietates continui secundum copulativas in puncto indivisibilia etc. Patet quia non possumus salvare medietates continui esse collateralis in puncto et sic non in puncto divisibili et in puncto indivisibili.

2a pars 3o est dicere quod in quo sit motus localis movetur inter primum mobile et dicitur medium ~~secundum~~ et secundum hoc ad sit contradictione non est dare aliquod indivisibile quod omnino est quod ad presens ~~ ... ...~~ tunc statim quia sit una hora in qua medietas unum mobile movetur sicut in qua medietas decrescit et desinit ~~... mobile ...~~ et mobile inter mobile decrescit et desinit ... ad ... patet quod capiatur quod medietatis inter duas medietates in hora et 1o quod modo sit et secundum ad ... sicut esset quod ... indivisibile patet quod si esset divisibile vel tunc ponere in prima medietate vel in 2a vel in ... unum 1o quod aliquid non esset medium inter 1as duas medietates.

Marginal note: et tantum stante dicitur quod ...

3o capiatur quod medium inter duas tempora in quibus mobile movetur duobus motibus ... et ... motus reflexionis ... et tunc 1o et indivisibile etc. quod autem sit indivisibile patet quia si esset divisibile tunc primum esset quod in 1o quod inter motum ... movetur sicut decrescit et desinit motum ... motus secundum sicut ut patet ex positis etc.

Confirmatur si non esset dare aliqua indivisibilia tunc ... desinit et desinit tunc ... signum ... et ... quaere ... contra omnia ... omnia dicta ...

// Contra quod ... est et dicitur et dicitur //
// quod aliqua indivisibilia sint ponenda etc. //

4o primo si ponuntur aliqua indivisibilia inter ... quod ... tempus ... etc.

et vltim̄ ꝯ tpis cu oi̅ dicunt comunit̄ oms ꝯ̄ſpalit̄ ꝛ ophiste qua̅ ua si ponerent pu-
ta indiuiſa in li̅a tunc dare p̄m punctu quo 1a li̅ea inchoare ꝛ ultm̄ punctum quo
1a li̅a ſtare ꝯ ꝛ pont ꝯ bꝫ inte dare p̄m ꝯ tpis inquo inchoare ꝯ qua
q cad iſ ꝫ depente ad li̅ea ſꝫ de ꝯ bꝫ ad tpus ꝛc

fr p̄m

2o si eēt posita ꝯ a indiuiſi ſꝫ quiolz p̄s ꝯ tpis inqꝫ mo infinities
mt̄ nom ꝛ infinities depniet noni qd est absurdu qua qz mo le p̄s
ꝯ imediate in tpis mo incipit ꝛ infinities inmt ꝛc qua nd am̄ qz p̄s
ꝯ tpis ꝛc vm ꝫ dicte q mole ıue no mo ꝫ in nıe p̄s ꝫ ꝛ ꝛ respu

3o q ul tpm eet ſba ul accns no p̄m q ul eet in ſoꝛ ul totu con
posit ex 2o de aīa no in q 1a ꝫ dt̄ lib ut pꝫ qme vꝫ dicts q dime
ſiones inte sunt coctuue ut ſoꝛ ſbalib q tunc iuſtꝛ ſoꝛe ſbales quo
ꝯpositi q ıꝫ ꝫ eet dimile ut pt dici q ſit accns q ſit tunc vm accns
eet ſbm alti eo q ꝯ ꝫ inte tpꝫ in ſbo ꝛ q tpꝫ ꝫ acc ꝛ ergo si eet
acc tunc ſbm eet qꝫ tpus ſꝫ indile q ꝫ p̄m qua q oe accns
ꝫ ſum ad estim ꝛ 2 id acc ſ quib ꝛc

// ꝫ q̄d ꝫ ꝫ q dt̄ q mplꝫ
// motu ſit mi ſtanti ꝛc

Pt si ꝫ dare ultm̄ ꝯ motꝯ ꝫ ꝫ dare motu in ſtatanen ſꝫ est dare
ultm̄ ꝯ motꝯ ꝛ ꝫ dare motu ꝯ ſien ab ipa pte notu ꝫ q assigna
motꝯ q ſit in ultio ꝯ ı ıꝫ vtꝫ ſit in ꝯ ı dt̄ li alta no eet ultm
ꝫ pꝛa pte q aliat desinitur ꝯtiut eet de ſtate vā ut pꝫ de 1a ſoꝛ
monebitur Conſ ſꝫ ſꝫ p̄s ꝫ ꝫ vꝫ

Conſo pl arti capia ꝯ us ſtaus ꝯtiu pnteꝫ bom ſꝫ ꝫ p̄m ꝯ no ee
id est p̄m ꝯ motꝯ ꝛ eet ultm est ꝯ motꝯ ꝛ est dare p̄m ꝯ motꝯ et
eet ultm ꝛ pꝫ ꝫ dare motu ꝯ ſien q ato id ſit p̄m ꝯ ꝛ ultm motꝯ pꝫ
q ꝫ ꝯ ꝫ p̄m ꝯ tpis ꝛ ultm ꝛ ꝫ p̄m ꝯ motꝯ ꝛ ultm eo q tpus est
motꝯ ex 4o phi am pꝫ q ꝫ ꝯ ꝫ p̄m ꝯ tpis ſeu hore ſcꝫ ꝛ ꝫ
ultm ꝯ tpis ſeu hore pteꝛ ꝛ q hꝫ ſit vm pꝫ ſꝫ q ꝫ ꝯ ꝫ p̄m tpis
ſutui ꝛ ſinis pnti ꝫ no alr p̄m ſeu ſinis tpis ı q ꝫ p̄m ꝯ ꝛ ultm
ꝯ tpis ıꝫ pꝫ q si ꝫ p̄m tpis tunc ꝫ vꝫ aliqd p̄m tpus ꝫ no ꝫ ıd
p̄m tpis ı p̄m ꝯ cius ꝛ ꝛ de ultio

2o aulꝫ pt mini ſꝫ ab vno extmo in ad ſine ſine eo q dꝫ pt ſ
dare 1ꝫ p̄s ſt ſꝫ mod ꝛ ad pt motu in ꝯ ı indiuiſi

3o ꝯ rona ꝯ ſine ſine cu ꝯ tutab ſt in ſta inten ne ad ꝯ tam orb

lineae et divisibilitatis vel sicut patet in motu deorsum per secundo caeli et 3o physicorum. Etsi non
advenit tamen eo quod non sit divisibilis continuitas resistentiae intensivae. Contra deus potest causare
producere producta quo constabit aliter. Et quod potest producere causam prima quae plena est deorsum
partibus partem proportionaliter virtus horae producere continue intensive ut quare et continue
productos sit conservare, continuet vel deus hujus productionis ad finem horae et in
fine horae sit in puncto quod non esset hujus horae et continuitas resistentiae intensivae vel aliter
patet scilicet quod deus posset hoc facere et suppono quod tam plene seu facile sit deo producere
continue quam plene seu facile est sibi producere partem proportionalem per suppositum quod unum
non est deo difficilius quam alterum. Sed contra 1a suppositio quam facile seu plene est deo
producere partem proportionalem tam facile seu plene est sibi producere continue intensive
ut quare et partibus proportionalibus quod aliquis horae possibile seu facile est deo producere partem proportionalem
[illegible] vel et partibus proportionalibus quod aliquis horae plene seu facile est deo producere continue

Quod illimitatio sit in motu indivisibili vel alius motus sit in motu indivisibili contra quod illimitatio
est motus eo quod est alterius et non motus sed qualitatis vel est alterius contra ex post
[illegible] in [illegible] de motu, ante quod lumen applicatum medio agit ad medium [illegible]
vel illimitatio sit et ante quod lumen applicatum medio sed longius ita cito vel
ab 1o quod est in remoto distantia sicut ab 1o quod est in propinqua distantia quod non esset verum
nisi lumen ageret [illegible] ita cito in parte remota sicut in parte propinqua et per consequens lumen
agit [illegible] ad medium [illegible] et [illegible] est philosophi in 2o de anima quod dicit quod lumen [illegible]
[illegible] in [illegible]

7m Quinto continue simul ad vacuum potentiam motus [illegible] eo quod non [illegible] resistere
[illegible] motus [illegible] quod motus non [illegible] sed [illegible] totum continue simul ad va-
cuum potentiam [illegible] ad [illegible] vacuum sed [illegible] motus.

5o 6o autem [illegible] quod corpus [illegible] naturale exeunt ex locum suum naturalem non impeditum
non motus quod est [illegible] loci [illegible] vacuum [illegible] motum
sit in [illegible] sed [illegible] duo [illegible] non [illegible] vel relinquitur [illegible] non ab [illegible]
parte [illegible] capiantur duo lapides bene planati et conjungantur
sit quod nihil mediet inter eos hoc est plene et volo quod superior sit alligatus [illegible]
[illegible] 1o statim, tunc vel lapis inferior [illegible] deorsum vel non, si non [illegible]
[illegible] scilicet quod corpus [illegible] exeunt et si [illegible] deorsum vel quod aer ita cito ingreditur
ad medium [illegible] duorum lapidum sicut inferior separatur a superiori vel non. Si ita cito
ingreditur et tunc lapis inferior separatur a superiori in [illegible] quod ingressus aeris sit in
[illegible] intentum quod [illegible] lapis inferior separatur a superiori in [illegible] quod separatur
ab eo non per partem sed [illegible] tunc lapis inferior ut suppono sit [illegible]

mobilibus sunt partibus et eq[ua]liter tamen si tunc separarentur ab eo sicut nunc sunt in una parte separarentur ab eo quam in alia et per consequens tunc non esset uniformiter mobile sine 2o Si aer aer non ita cito ingrediretur sed ille lapis et tunc quieti[?] vacuum ad tunc quod sunt 2m in quibus

1o 1o instantis potest si quies in 1o esset potest si motus quod oportet indivisibili potest si quies 1a aer non bor[?] patet quia mobile in medio reflexionis quiescit in puncto reflexionis per quibus indivisibile patet et consequenter quod contraria violente moveri iudicantur ab impetu et quod impetus corrumpatur successive et quod hoc distinctum motum vel quiete sit ipsa pars in mobilis ille statuere pono quod lapis proiciatur sursum et ille lapis tamen diu movetur sursum / quamdiu potentia motiva et aer quam potentia resistentia in mobilis sed quia impetus continue corrumpitur tamen diu veniretur ad equalitatem potentie motive impetus et potentie resistentie etc. et tunc mobile quiescit sed hic non est verum per consequens indivisibile et 2o quod cessit patet ex dicto philosophorum et etiam vel movetur vel quiescit / eo quod de mobile aut movetur aut cessit non sequitur quia aliquas apportare dicit fiet motus in longum 2m quod cessit sed quod 1o quies durat per ille ad quod patet quia 1a equalitas potentiarum durat ad quod patet quia 1a equalitas datur vel ad quod sine esse eo quod datur quod per quo unum non dicitur quod iam est equalitas et in instanti post hoc non est quia aliquas non continue corrumpitur impetus quod non dicit supra etc.

8o 8o si non esset possibile motum fieri esse hoc maxime videretur ex eo quod indivisibile non potest esse incipia in dividibilis partes quia de suo incipere non est sicut unum / sed vel non in ipso indivisibile et in incipere continuit indivisibili eo quod quies minimo

9o 9o quamquam motus motus continuus in extremis / motus et in medio quia de extremo non pervenitur ad extremum nisi per medium sed mobile movetur in partem corporis a in ultima et in medio sed hoc non est indivisibile etc.

// Vnde queritur quare non ista quod possibile

// non motum fieri in instanti arguitur

1o 1o si sit hoc maxime videretur de motu localis angeli sed falsum quia si angelus potest esse sine et quia potest movere sine vel et ille indivisibiles sunt causas in his non sunt quantitates vel non... sed ... 2m quod non sunt quantitates / ... velocitas / et medii tarditas ... philosophus in ... / quia ... sunt huiusmodi / Et ... quantum... tamen ... et ... plus quam ... et ... et ... non sunt ... 2m quod non sunt ... tunc ... aliqua ... / et ... sunt diversas ... quod est ...

quia ... non potest esse in loco / non potest moveri localiter sed angelus est huiusmodi etc. non

patet motum vel ... quod omne quod est in loco vel est in aliquo loco replete aut circumscriptive aut commensurative aut diffinitive, sed angelus nullo istorum modorum est in loco. Et si diceretur diffinitive, contra quia posset fieri quod angelus sit in duobus locis et in neutro et sic statim, et posset fieri quod angelus sit ubique; fiat hoc et tunc angelus esset in loco replente.

2o si possibile esset motum fieri in vacuo, tunc maxime videretur de illuminatione ... quod lumen producitur ad medium cum resistentia sed successive et non esset contra quia consequentia quod lumen ad medium densum non potest tamen lumen et tamen recte producere quam lumen et recte producitur ad medium subtilius et minus densum ut patet ad experientiam, sed densum medium resistit et per consequens lumen non produceretur esse.

3o si motus possibilis fieri in vacuo, tunc sequeretur quod ipsum esset possibile quod implicat contradictionem; ponatur quod a mole moveatur per totum spatium b in vacuo ... et tunc mole velocius movebitur per idem spatium b in mensura breviori quam c ... in vacuo et sic sequitur intentum scilicet quod ipsum sit possibile.

4o motus ... ad motum habet ... et ... sed non ... in tempore vel motu a ... quod mensura motus ... et successione ... motum ... quod si ... tunc esset possibile.

5o de ratione motus est quod fiat successive sed non fit motus ... quia ... et ... sic ...

6o si possibile esset motum fieri in vacuo, tunc maxime videretur de ... ad vacuum ... quia tunc ... in movendo esset ... et ... ad quantitatem magnitudinem et ponantur ad vacuum ... modo ... et quantitatem velocitatis ... movetur tanta ... movetur.

Item si ... lapis ita velociter movetur in vacuo sicut magis ... per levitatem quantitatem modicam potest impedire motum ... velocitatem sed hoc ... proportionabiliter ad velocitatem sed ... ponatur ... ad vacuum tunc movetur ... et si ad ... levitatis quantitatem ... movebitur ... levitatis et ad ... impedit motum in duplo velocitatis ad istum et in triplo velocitatis ad istum et sic statim impedit motum in infinitum velocitatem.

Quare homines morantes in locis montosis tardius senescunt

Utrum quod homines habitantes in vallibus et in locis depressis ... cessante actuali intellectu ... intellectus ... manent in ... quam non

qr alias intellectus erit potentia receptiva naturalis specierum quam una non sit forma corporis quia pr qr si
intellectus erit potentia receptiva naturalis specierum tunc deberet plures potentie receptive quia z q phm in
3o de anima d potentia tamen vas possum receptiva naturas specierum ut fantasmata et erit plures receptive
specierum q dicit q z q mediate q ponit tamen duas potentias receptivas specierum ut fantasmata
ut mediante i. ergo forma q sunt pr

Intellectus communis qui est secundum 3o de anima et pr vocat intellectus z locum specierum ex 3o de anima sicut
z locum visus caro quo z locum naturalis caro locum dicit naturalis z dicitur conservativus speci-
lativi i. et intellectus z dicitur conservativus specierum s no dicitur conservativus ss u manens in
eo per actualem eius intellectum i.

Corollarium primum: // 1o s. q eo z ra s q ss tales manent
// 2o 2a sum sequitur q q eo z s. s q ss tales non manent

Pro alia ss intellectus potentia in intellectu primo ad respondendum s res ad sunt de re sen-
sibili sunt ss vel ad incorporandum de sensibus intellectus seu ad istum intellectum per intellecta
vel ad purificandum potentia vel adquirendum habitus scientificos Sed non primo
pt dici i. tales ss sensibilis potentia manere in intellectu q n ss pte pr qr dicitur
deta vel dicitur potentia tales ss manere in intellectu Sed non sunt poi plures
prim vz q ponitur ad respondendum co q cessare actuali intellectione species intellectus
non reputat sed cessant reputare

Alia pt dici 2o q intellectus pt intellecto intellectu sensibus intellectum alz istorum specierum in
tali q ad speciem dicitur imagine intellectus ss potentia ad intellectum intellecto
sensus intellectus tamen sicut intellectus pt intellecto intellectus una non ad pr qr q ss ad
fortem intellectus intellecte Sed fantasma cui intellectus agente et cum aliis agentibus ullibus
ss ad fortem intellectus p i. et tale fantasma cum intellectu agente ss ad fortem intellectus
intellecte et pg tales ss non sequitur ad intellectum intellecto q una qr fantasma non z
ss intellectus q pr qr fantasma z extensa eo q sive in potentia organica et extensa
s ss intellectus z inextensa eo q z in potentia inextensa s in intellectu i.

Et iterum q tales ss non potentia ad receptionem qr alias intellectus sit sicut incorporanda
q vi forma f as pr qr sit tunc in homine sunt due potentie incorporande una orga-
nica et extensa que quidem d cogitativa et estimativa alia non organica et in-
extensa scilicet intellectus et qr una ratio ss q ad ponere superflue q alia ratio
ss pr qr cogitativa seu estimativa eo q dicitur actum incorporandi scilicet extensa et
ita pr q intellectus ss et q cogitativa ponere superflue Et iterum q intellectus non
sit sicut incorporanda vi patet per phm in de memoria et reminiscentia qui dicit q memo-
z pr pe sensus primi i. Alia pt dici 3o s ad purificandum

Et quia alias habitus scientifici frustra ponerentur in intellectu, eo quod tales habitus ponuntur
ad promptitudinem possibilem intellectus nostri. Si igitur ipse intellectus promptificatur, frustra erunt tales
habitus frustra ponuntur ad promptitudinem, et per consequens frustra ponuntur. Et item vel tales species
et habitus scientifici sunt eiusdem speciei simpliciter vel disparate. Si primo, dicitur quod species intelligibiles
et habitus scientifici sunt accidentia solo numero differentia. Et accidentia solo numero differentia simul
esse non possunt in eodem subiecto, quod est contra philosophum quinto physicorum. Si autem dicatur quod sunt disparatae species, contrariae
tunc sequitur quod tales diversae species habeant eundem actum specificum, quod falsum est, eo quod oppositum arguitur
formarum et habet maxime unum est deponere [illegible] et per consequens differentes operationes [illegible] arguit
differentes formas et identitas operationum arguit identitatem formarum seu identitatem specierum
sita etc.

Et licet etiam sit dicendum quod ponuntur manere propter generationem habituum scientificorum in intellectu,
probatur tertio primo quia habitus scientifici non generantur ex speciebus intelligibilibus sed ex intellectionibus
seu actibus intellectus frequentatis, eo quod habitus generantur ex actibus frequentatis, ex secundo ethicorum.
Et si dicatur quod intelligo quod generantur ex intellectionibus, generantur etiam ex speciebus, quia species intelligibiles
sunt intellectiones. Contra intellectiones sunt species intelligibiles tantum per instinctum, sed idem
non est instinctum principium ipsius etc. Et item quia species intelligibiles non sunt intellectiones, quia alias
cessante actuali intellectione cessarent etiam species, et non manerent praeter actuales intellectiones, quod est
contra tertium [illegible].

2° Item quod habitus scientifici non generantur in intellectu, probatur quia nullus habitus generatur nec
potest generari in intellectu, sed per generationem habituum scientificorum non ponuntur species intelligibiles in intellectu
antea, quia solum maxime generantur ex actibus intellectus frequentatis, patet quia tunc ex actibus
frequentatis generarentur etiam habitus in sensu communi, quod falsum est, quia non ex actibus visionis generatur
habitus in sensu auditivo etc. quia sic degustando aliquis plus videret, de tactu melius videret
et per maiorem fieret ad visum, et ita de aliis quod dictum est de visu [illegible] visum etc.

3° Item si habitus scientificus generatur ex actibus intellectus vel ex una intellectione vel ex pluribus.
Si primum, tunc esset [illegible] subito et non per assuefactionem generaretur. Si secundum,
vel ex duabus intellectionibus vel ex centum vel ex mille, non est maior ratio. Si dicatur quod ex centum
etc. Contra stat unum annum acquirere scientiam vel stat in anno generari scientiam solum ex una intellectione
et non ex centum etc. Antecedens patet, quia stat aliquem habere unam intellectionem ita intensam sicut
centum vel mille; tunc prima stante qua ratione ex centum intellectionibus generatur scientia, eadem
ratione ex prima una, cum prima una sit tantae virtutis sicut centum etc. Igitur si centum possunt generare
scientiam, et prima una etc.

2° si cessante actuali intellectione species intelligibiles manerent in intellectu, sequitur quod cessante intellectione
non cessat actualis intellectio, quod implicat contradictionem. Quia sicut cessante actuali intellectione species
intelligibiles manent in intellectu, igitur cessante actuali intellectione manet actualis intellectio; tunc
istam cessante actuali intellectione manet actualis intellectio, sed cessante actuali intellectione

non cessat actualiter intelligere. Et si necessario sequatur tunc de primo ad ultimum per quas intelligimus
secunda cessante actuali intellectione intellectus manet ergo cessante actuali intellectione non ces-
sat actualiter intelligere. Et si necessario sequitur contra intelligimus // Contra intellectus cum sit forma et
cum aliis agentibus ... et semper cum actibus intellectus ... si cessante actuali intellectione
sed intellectus manet in intellectu ... intellectus actualiter intelligit. Et si dicitur quod intellectus
cum sit intellectus non ... actualiter intelligit sed quod cum hoc requiritur ad intellectionem
intellectus sicut intellectus ad ... primum ... vel quod ... primum ... Contra
primum ... est intellectio vel est ... opus ab intellectu si dicitur ... quod intellectus
... intelligit eo quod ... intelligit ... Si dicitur 2m tunc
sequitur quod intellectio non sit ipsa opus intellectus et iterum si ... ab intellectu vel est
ipsa intellectio / 2a intellectus ... duabus ... operibus ... vel non 2 sit ...
cum alteri conveniat

3o sequitur ex quo quod intellectus intelligit ... fantasmate aut quod actualiter solo
nuo ... sit ... phantasmata / ... contra
... in 2o de anima / 2m ... in ... manentibus ... intellectus
... ad ... volo quod intellectus iterum intelligit ... intellectus ... vel quod intellectus sit
in ... que ... ad ... vel per alias. sed per fantasma
Si primum / tunc hoc primum quod illatum quod intellectus ... fantasma Si dicitur 2m
tunc ... primum actu ... intellectus iterum manet ... intellectus que ... non ...
ab aliis que ... 2a hoc 2m ... illatum quod actualiter solo ...

4o ... ad ... cognitionem ... intellectus ... ad intellectum
... actuales ... non manet in ... cognitionem ...
intellectus ... actus intellectus non manet in ... intellectus ...
... ad ... non
cognitionem ... 2o

5to sequitur quod intellectus ... oblivisci de ... quod intellectus ... manet
... oblivio ... fit ... seu destructio ...
intellectus ... manet ... oblivio
quod ... non ... non ... contrarium

6o ... exercitio in intellectu ... vel in exercitio / si exercitio / 2a quod intellectus
et in exercitio ... et ... in exercitio ... autem
Contra ... intellectus ... vel ... vel ... Si dicitur primum
tunc sequitur quod ... intellectus sit ... eo quod ... Si dicitur 2m tunc
sequitur quod ... intellectus sit intellectio eo quod intellectus ... intellectus ...
Si dicitur 3m Contra intellectus ... non et ... actus intellectus ... non
... cum fantasmate ad ... intellectus. Et iterum si intellectus cum
fantasmate ... intellectus ... vel ...

ex illo / Sed dicendum primum tunc intellectus comparatur specierum rerum 2o etiam potentiae vegetativae eo quod generat et attinet potentiae vegetativae / Item quinto ex quo intellectus possibilis est virtus ex se non habens figuram Sed dicendum 2m tunc talem causam quod est impossibile / eo quod tale est soli de accidentibus /

7o non sunt ponende species intelligibiles id est non manent contra quia tamen patet quia nos possumus salvare totum modum intelligendi sine eis id est non sunt ponende tamen patet quia possumus salvare totum modum intelligendi per fantasmata comparata intellectui patet quia intellectus fit passivus / sed non est simile tamen intellectui quod species id est per se ipsum intelligit seu per naturam suam / Et item omnis effectus generatur similis sue cause Sed intellectus humanus est effectus intellectus divini id est generatur eius similis Sed intellectus divinus intelligit contra intelligit per se naturam id est humanus /

8o si intellectus intelligit res vel per notas vel per ignotas si per notas tunc et processus in infinitum in quolibet intellectione patet quia ex quo quelibet intellectio fit per species nota sed species non est non species ipsam eo quod nichil notificat se ipsum id est est sed per aliam notam et illa item non est non per ipsam sed per aliam id est et processus in Sed dicendum per ignotas tunc intellectus procedet ab ignoto ad ignotum seu ab ignoto ad notum quod est contra naturam intellectus que est quod semper procedit ab magis noto

9o sequitur quod intellectus semper intellectus actualiter id est quia sunt species quod manent et semper et sic semper non oportet cessante actu intellectus ergo verum consequens non intelligit actualiter continue quia ex quo species sunt semper intellectus que necessario sunt representative rerum quarum sunt species id est intellectus semper intelligit per eas res

10o quia post actuales intellectiones non manent species intelligibiles in intellectu sed vel sequitur vel quia post actuales intellectiones remanent species in intellectu vel / si 2m tunc 9o non est verum si primum quia post actuales intellectiones non manent quia id est non semper 2o argumentum quia post intellectionem simplicem et in quantum non manent species intelligibiles / eo quod post primum sequitur manent species intelligibiles Sed species intelligibiles non est species intelligibiles id est 2o

Conclusio quarta etc. // quarta conclusio et est contra quod formaliter sive que est sua
// et dicit quod species non manent

Post actuales intellectiones species intelligibiles manent quod in aliquo sensu etc. sunt intellectus Sed non in eo quod intellectus quod actu non in aliquo intellectus patet quia si in aliquo maxime in memoria seu in fantasia tamen non sit aliqua potentia representativa specierum quam una sed ad fantasmata sed sensibilis patet quia sicut tunc species intelligibiles intelligit de intellectu ad memoriam etc. actu intelligit de sensibus in sensibus quod est contra philosophiam quia per statum actu intellectus tunc species sunt imminent ut patet secundum dicentes quod lapis non est in anima sed species lapidis si id est post actuales intellectiones sunt in fantasia vel in memoria tunc utique intelligitur de intellectu 2o quia etiam actu primum quam sit verum patet quia post actuales species quae species intelligibiles manent id est actuali et post actuales intellectiones species intelligibiles quarum actuali et etiam ex primo quia non est quod aliquis intellectus de speciebus speciebus quarum intellectus Sed quia non pendit de potentia representativa specierum similium et causa quia non post actuales species

Contra 2a pars dicit de specie retenta species intelligibilis conservata causa et per consequens post actum intellectionis manet, et illud potest et sit forma [?] non est ... intelligibilis secundum de conservatione species praesens conservata per et de conservatione species praesens intellectus intellectionis post actum intellectionis actualem conservantur seu manent.

2o statim actu intellectionis species intelligibiles remanent in intellectu et post actum intellectionis non desinunt quia non corrumpuntur, igitur post actum intellectionis manent in intellectu. Consequentia nota quia si post actum intellectionis non manerent, hoc esset propter causas desinendi vel corrumpendi ab Aristotele positas, patet ex 3o De anima ubi dicit quod intellectus est locus specierum et hoc maxime verum est durante actu intellectionis; et item Philosophus dicit ibidem quod lapis non est in anima sed species lapidis. Secundo patet quia non corrumpuntur ad corruptionem subiecti, quia ipsum est perpetuum scilicet intellectus; nec corrumpuntur a contrario quia non habent contrarium, sicut album et nigrum non contrariantur quia ... sunt simul in eodem subiecto intellectu, quia est impossibile; nec ad actum contrarios quia non contrarium sunt in intellectu, nec etiam desinunt ad remotionem conservantis, quia vel hoc esset phantasma vel intellectio vel intellectus; non primum quia exeunte actu intellectionis phantasma est corruptum, patet quia ad actus intellectionis sufficiunt species intelligibiles et cum quo ... similiter phantasma est repraesentativa species intelligibilis, igitur tunc phantasma frustra poneretur; non 2um quia intellectio fit per species intelligibiles, scilicet non est conservans eas; nec 3um quia aliter intellectus non exeunte seu corrupto actu intellectionis non posset fieri 2a ... propter causas corruptionis non possent intelligere, quod est contra.

3o si post actuales intellectiones non manerent species intelligibiles tunc sequeretur quod intellectus post actualem intellectionem maneret aeque impotens ad intelligendum sicut ante fuit, quod est contra, quia intellectus postquam semel intellexit aliquid, postea cessante actu intellectionis est promptior ad intelligendum quam prius fuit, ut patet ad experientiam; igitur quod intellectus sit promptior in actu propter species intelligibiles ex 3o De anima, et quod post intellectiones non manent species intelligibiles, igitur intellectus manet semper aeque impotens.

4o sequitur quod homo literatissimus actualiter non intelligens esset simpliciter ignarus et nesciens, quod est inconveniens. Consequentia patet quia tunc non habet species intelligibiles in intellectu suo et per consequens nullam notitiam habet in intellectu, et si nullam notitiam habet in intellectu suo, sequitur quod nullas scientias habet in intellectu suo et per consequens ipse est simpliciter ignarus etc.

5o post actus intellectionis remanent in intellectu habitus intellectuales, igitur et species intelligibiles. Consequentia patet quia habitus non remanent sine ... etiam ... species intelligibiles etc.

6o Item si species intelligibiles non manerent in intellectu, tunc intellectus non posset componere, dividere et discurrere, cuius falsitas patet in 3o De anima. Consequentia patet quia ex quo species intelligibiles non manent in intellectu, igitur aliquis intellectus formans conceptum primum, tunc contingens ... non potest componere, consequentia quia componere est conceptum primum affirmative

ponere seu forte cum contra ubi etc. Et ita arguitur quod non potest distinguere quia cum fuerit contrariorum, tunc iam contrariis actu esset et bene contrarium i. etc.

1°. 1° sequitur quod intellectus non potest reminisci, eo quod reminiscentia fit per species que retenta sit in potentia passiva exterius noris etc.

8°. 8° sequitur quod intellectus possibilis corporis separata non intelligeret per species, et quia non intelligit per eandem sequitur quod non intelligeret eadem et postea, quia et intellectus possibilis separata non habet nisi species ex sensibus, et etiam non acquirit alias de novo nec de novis constat sibi i. etc.

Utrum anima hominis habeat potentias sub vegetabili magis

Problema: et super vegetabili potentias fuerit huius vite

Utrum anime hominis post eam separatam actualiter intelligit per species quas percepit in corpore, quod non, quia anima separata actualiter non intelligit quia nec intelligit per species nec per fantasmata, i. contra ... vero et philosophus in 3° de anima dicit non reminiscimur post mortem i. actu viii.

In oppositum quod contra et ... anima intellectiva post eius separationem actualiter intelligit, sed non cum quod per species et fantasmata suas i. ergo per species et post contra ... quia anima hominis post eius separationem non ... sine ... ergo intelligit sed per ... parte per actu quia non potest ... abilit ... i.

Conclusiones pro quibus declarando: // quod primo declarando anima intellectiva et separata a corpore // 2a conclusio habent quod non et declarando quod anima post // eius separationem intelligit per species // 2a quod anima separata // non intelligit per species nec per fantasmata // 3a quod anima // separata non intelligit per species sed per eandem ...

Sed nunc anima et separata a corpore i. quod 1° fit autem quod si ... maxime esset anima intellectiva et cum si anima intellectiva esset separata a corpore maxime esset ... quod anima intellectiva esset corruptibilis et perpetua ... quia ... corruptibilis in materia ... forme corruptibiles sed ... forme educta de potentia materie et corruptibiles et non perpetua ut notum est ... sed anima intellectiva et ... i. ... agentia naturalia ... ad generationem hominis s. forte educunt formam hominis seu animam intellectivam de potentia materie i. quia non ... quia etiam agentia producunt animam intellectivam sed non aliunde nisi de potentia materie i. quia ... producunt etc. ... quia ... etiam producunt eam ... producunt eam per viam ... si ... intentum ... quod ... sufficiat ... quo ... agentia producunt formam in materia sed non ... quod animam intellectivam i. quod ... agentia ... producunt formam in ... quia non ... agentia naturalia ... ad generationem asini vel alterius bruti et agentia ... ad generationem

asim pdn^{ur} for^{az} in ma ut notu z i 2^{tta} / q at no sunt bi po^{e} p^{z}
q^{z} tlia sunt melio^{r} z nobi^{l} additone q^{z} 1^{a} q^{z} q^{z}uit ad qua^{oz} asim ut
notu z i et a^{r} seu alter^{r} po^{t} qua^{z} q^{z} 1 nobi^{lz} z melior debe^{r} a^{z} po

√ 2° imple z ach^{q} aiaz sepai acc^{e} p^{z} imple z aiaz ee pme cor^{e} z a^{b} p^{z} q^{z}
alias dic^{r} aia que no eet act^{9} cor^{is} q^{z}d p^{z} dissor aie 2°

9f^{z} Cons^{z} si aia eet sep^{l} tc p^{9} e^{9} sepa^{oz} habet ach^{q} opez ppar q^{z} alias toto
t^{e} ppetuo eet ociosa p^{z} f^{ab} pz q^{z} si hz a^{q} 2° max^{e} eet int^{le} Sz cont
int^{le} no quet^{r} si aie sep^{te} / ut quet^{r} soli aie sep^{te} q^{z} no z s pp^{m} q^{z} no
qnenit si p^{z} int^{le} z opo soli^{9} toti^{9} q^{z}po^{ti} q^{z} no quet^{r} aie sep^{te} z p^{9}^{s} no
quet^{r} si aie 2° ant pz q^{z} act^{9} sunt ppr^{ios} ex phs^{o} meth^{e} z cet pz ex dco
phi in p^{o} de aia et^{v} 2° / s° 2° v dici^{z} meli^{9} est dice aiaz no adiste aut
int^{le} i^{z} / Sz q^{z} no qnat soli pz q^{z} dit cet aie quucte cor^{ri} z cet int^{stis} i^{z} 2°

9f^{z} √ 9f^{z} p^{d} q^{z} int^{le} no sit ppa opa^{o} aie / Illud q^{z} z supm^{m} infior^{r} ne imi
ta^{z} ach^{q} actoz ne^{z} sior^{r} p^{z} ad eaz no puenit / sz smiea imita^{z} opa^{oz} seu actoz
aquali hois / no tn ad eaz ptingit Sz aia z q^{z}d supm^{m} in pbz insior^{r}
ne^{z} t. imita^{z} opa^{oz} sior^{r} ne^{z} que z int^{tia} z ad eaz no ptingit / z p^{z}
opo sior^{r} ne z int^{le} p^{z} q^{z}. aia ad 1^{az} opa^{oz} no ptingit i^{z} /

√ Et itm ad opo^{oz} ppaz ppi ei^{9} ptingunt oia ut psuma de 1^{a} ppe / Sz
paute aie ptinunt ad 1^{az} opa^{oz} que z int^{le} i^{z} int^{le} no z ppa ope
aie hnae seu int^{ue} z p^{9}^{s} no z opo aie sep^{te}

9f^{z} 9f^{z} p^{d} q^{z} aia no sit ppa q^{z} a^{ab} corpus sibi subiectum ppe vincet
q^{z}dm z qua^{z} q^{z} ma^{te} ei maniz effinit p^{z} aia z ea vite cor^{d} ex dissoe
e^{9} q^{z} p^{z} aia ppe maniz vita cor^{i} ppe maniz z p^{9}^{s} cor^{p}^{9} ppe vinit q^{z}
fint p^{9}

// q^{z}. q^{oz} olez p^{e} que d^{r} q^{z} aie no
// sunt sepa^{les} acce^{e} 2° in^{z} p^{z}

p° P^{t} p^{d} q^{z} sunt sep^{les} p^{9} i° z teptq^{9} phi in 2° de aia sepa^{z} ut hz
alibor tq^{z} ppe^{m} acorrupti^{li}

2° 2° si aia int^{ui} no eet sepa^{l} max^{e} eet ex eo q^{z} ipa eet corrupti^{l} z no
ppetua con^{a} phm pm^{9} allegatu z con^{a} fidez z p^{z} f^{ab} pz de q^{z} corrupti^{z}
corrupt^{z} act^{9} ut z ex con^{a} vt opo^{m} Sz aia hna^{a} est abs oi con^{te} q^{z}o z
in corrupti^{l}

9f^{z} 9f^{z} corpa celestia dicu^{z} incorrp^{lia} ex eo q^{z} no hnt maz eez quale hnt
qua^{lia} z corrp^{lia} p^{z} aia hna^{a} z simo i inalis ex 2° de aia z cet ex
eo q^{z} ppe^{r} i ma^{a} recip^{t} q^{z}o z incorrp^{l}

3° 3° de uali quali^{le} z aiaz hnanz p^{9} hr vitaz de sclice ut inisez
q^{z}o quali^{le} z aiaz hnaz ee sep^{les} acce^{e} qua no alit q^{z} ut ad

bonum manet irremuneratum et ad malum impunitum vel anima humana post hanc vitam
est felix vel misera Sed nullum bonum manet irremuneratum nec ad malum manet impunitum
igitur anima humana post hanc vitam est felix vel misera quod fuit probandum Minor apparet Deus enim
desertorem omnis creature quia ab eo bonis et iustis aliquando irrationabiliter permittit vitam suam esse in ...
irrationabiliter permittit vitam suam vivere in paupertate in ... in tribulationibus et anxietatibus ...
et miseriis et plagis et quia istis in hac vita non remunerat vel ergo remunerabit in futura vita
vel non Si primum habeo quod anima post hanc vitam est felix quod fuit propositum antecedentis Si secundum
sed contra tunc ad bonum manet irremuneratum et habeo propositum per antecedens Similiter ab eo malis
antecedens irrationabiliter permittit vitam suam qui continue et permittit vitam suam ducere dies longos
antecedens irrationabiliter permittit vitam suam ... [illegible] advenit sibi et plagam sed
et ... ad ... paupertas nec ... in futura vita vel non
ad malum ... in hac vita non punitur vel ergo punietur in futura vita vel non
... antecedens per secundam partem si non tunc ad malum manet impunitum et habetur
antecedens per primam partem etc.

Confirmatur: condiciones felicitatis humane in hac vita adimpleri non possunt ergo ut impleantur
... expectanda vita futura et post felicitas anime humane ... post hanc vitam
... et prima ... optimum esse delectabilissimum esse ... et prima con-
... propter multas perturbationes tribulationes et anxietates quas in hac vita patimur ...
nobis in ista vita impleri non possunt etc.

Consequenter queritur ... respectu ... tertia moriente
... quod anima post ... separata intelligit ...

... anima separata non intelligit quia non intelligit ... non ... intellectio corporis
quod ... corporis ... per philosophum in tertio de anima sed in ... anime ... quod ...
corpore seu fantasia ... intellectio ... corpore et ... corpori etc.
... anima ... separata ... intelligere

Contra si anima separata intelligit tunc ... ipsam intelligere sed ... tunc ... possit
... intelligere ... agens et possibile ... intelligere ... possibile
... operatio ... respicit fantasmata
sed in anima separata non sunt fantasmata ... intelligit ... operatio ...
... respicit fantasmata ... intellectus agens ... fantasmata ... intellectus ... intellectus
... rationem ... intellectus ... fantasmatibus ... etc.

... sicut ... intelligit ... possibilem intelligit sed anima separata ... formam
... intelligit ergo non intelligit quod ... possibilem intelligit ... duo sunt potentie
anime intellective ... Sed ... intelligit ... in opere
suam sine fantasmate sed in anima separata non sunt fantasmata eo quod ... corporis cum fantasia
... quod ... operationem suam sine fantasmate ... intellectus agens ... intellectus ...

Item si anima separata intelligeret frustra uniretur corpori quod falsum est eo quod deus et natura nichil faciunt frustra. Consequentia quia anima est in corpore propter suas operationes, igitur si separata posset suas operationes, ergo frustra uniretur corpori.

Item si intelligeret aut eo modo quo in corpore aut alio; non eo quia fantasmata corporea sunt requisita intelligenti in corpore et non separata intelligeret sine fantasmatibus in corpore aut cum eis; non eo. Si secundo modo, contra tunc intelligeret melius post mortem quam ante, sed talis manet eadem quia sibi datur. Et 2° modo intelligit manet eadem.

Consequenter intellectus separatus intelligit angelos et nos et conclusiones et in quibus et talia intellexit in corpore et cognoscit intelligit.

primo — Sed quod non intelligit per species per hoc quod vel species innatas vel acquisitas in corpore; non primum quia anima in principio sue creationis est ut tabula rasa ut patet ex 3° de anima. Et alias redderet opinio Platonis. Sed quod non per species acquisitas in corpore patet quia alias non essent anime intellectivae post eorum separationem inter se distincte, sine operatione quam est quod tunc fuit frustra, sed consequentia quia tunc dare intellectus alias separatas que in corpore non acquisiverunt aliquas species ut patet de animabus puerorum decedentium in utero matris etc.

2° si intelligeret per species acquisitas tunc anima post separationem eius a corpore non haberet aliquam cognitionem quam tunc esset unita corpori, sed hoc est falsum patet quia tunc beatitudo anime separate non esset maior quam beatitudo anime coniuncte eo quod maior beatitudo consistit in maiori cognitione, sed quod sit falsum patet quia tunc beatitudo principaliter non esset maior seu eligibilior beatitudine meritoria quod est falsum ut notum est eo quod premium est eligibilius merito etc. Sed quod non haberet aliquam cognitionem patet quia ex quo post intelligit per species acquisitas in corpore quo solum prima intelligit quibus in corpore intelligebat et per has non habet aliam cognitionem quam ante.

3° quod non per acquisitas species intelligibiles per quas anima intelligit in corpore non manent in ea post eius separationem a corpore et non intelligit per species acquisitas in corpore antecedens quia species intelligibiles per quas intelligit in corpore sunt forme in fantasia. Sed fantasia in separatione anime a corpore corrumpitur eo quod est organum corporeum et species existentes in ea. Sed quod species intelligibiles sunt forme in fantasia patet quia tunc est virtus potentie receptiva specierum ex 3° de anima que est fanthasia.

contra — Et quod idem species intelligibiles manent in anima separata eadem ratione habitus per alias acquisiti in corpore manent in anima separata. Sed habitus acquisiti in corpore non manent in anima separata, igitur nec species quod ante habitus tales non manent patet quia habitus inclinant ad similes actus in specie illius ex quibus generantur. Sed anima separata in tales actus habitum sic acquisitorum non potest, igitur tales habitus non sunt potentie in anima separata quia alias esset frustra.

In anima separata intelligit per suas species quas non possum antequam anima separata agit agit per suas species eo quod sua species est principium eius sue actionis quo sic intelligit

intest pruaz (?) ancas et quod post ipsa intest i. pruaz (?) suas intest etc.

qr. oibus intellectio fit per assilaciones ex 3o de aia [illegible] ut sic dictum simile aie separate sedem (?) spiritualem (?)

i. pruaz suas intest etc.

// Contra quoddam correlarium que est ita quod aia separata
// non intelligit per species ut per essentiam suam (?) etc.

3a questio correlarium

Secundo potissima et propria operatio aie est que post eius separationem aliarum formarum [illegible] prosequitur

et similiter i. est aie separate etc.

2o similiter id prim opatoribus [illegible] pt ee eadem operationes in aia post eius separationem manet
id primum operationes quod sunt tunc [illegible] quia i. post separationem pt in eandem operationem non
sed quod in aia separata manet post intellectiva que est primum intelligendi principale et intellectus
et sensitivus fuerit [illegible] et quod vires manent post quod si corrupeantur aut corrupentur
ad corruptiones [illegible] corporis ut in anno (?) [illegible] non primum quod sunt incorruptibiles et aia
intellectiva ut sunt deductum est ut 2m quod non [illegible] i.

3o si non aia post eius separationem intellexit sed quod non aia humana esset felix post hanc
vitam quoniam et contra fidem et humanum desiderium in toto [illegible] et spes
omnem [illegible] quod [illegible] maxe [illegible] desiderant et operant
[illegible] se felicitas post hanc vitam eo quod desiderant et sperant se remunerandos
de beneficiis suis sed [illegible] futura et felicitas futura [illegible] et felicitas post hanc
vitam i.

3a questio correlarium

// Contra quoddam correlarium que dicit quod aia separata
// non intelligit per species per fantasmata (?) [illegible] etc.

Secundo intellectus separatus deo (?) sit i. non aie separate quaz quod [illegible] modo intelligendi
[illegible] et [illegible] modum [illegible] separate

[illegible] proprie ad intellectum id est virtutem et naturalis [illegible] sed [illegible] aie separate non
est [illegible] ut [illegible] naturalis intellectum [illegible] per fantasmata non intelligit [illegible]
[illegible] parte [illegible] quod oibus intellectio fit per assilaciones ex 3o aia i. [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] et post [illegible] parte [illegible] parte notum est etc.

Quare plus confert ad sanitatem facie

Utrum (?) [illegible] in dextro latere quam in sinistro

[illegible] longa fit aliarum [illegible] quod non quod [illegible] naturalis est [illegible] longa [illegible]
longa non est aliarum [illegible] et post [illegible] quod [illegible] realis est [illegible]
[illegible] est [illegible] i. ipsa est [illegible] et post est [illegible] longa que est [illegible]
[illegible] quod [illegible] se [illegible] ad [illegible] ita [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] i. [illegible] et [illegible]
que sunt [illegible]

propositionum autem sine logica ars scientie non potest acquiri, igitur dicto oratore scientia precedit artes et per consequens alias. Patet igitur quod ista ars est de inventione Tullius primo de officiis ubi dicit quod logica est scientia quia est scientia ea que sunt

Contra positum conclusio prima que non est vera de propositione
oratoris / consequentia quia questio est falsa et cetera

Contra positum quod scientia tradita per doctores sit logica non etc. igitur non est scientia quia est contra supponitur et per consequens non est ars scientiarum prima quia ex quo nobis scientie quia scientia est terminus acquisitus habetur. Quod si traditur per doctores tunc omnes artes doctores esse scientias ante acquisitionem logice tradite liber de anima logicam quod ex quo traditur per doctores tunc acquiri non potest nisi doctores prius sciant artes eam tradere per doctores igitur ars quod sit tamen non causaret scientias formaliter quod sit tunc scientia libera per [illegible] dicto oratore prius logicam tradere quamvis tunc libera propositio sit ultimus logice eo quod ars per logice ordinatur in scientias libere propositiones sed infinitum patet hoc per [illegible] quod dicitur quod doctor est sit logica necessaria et per doctores artes scientias tradidit nobis [illegible] quod doctores logice tradere [illegible] scientias an acquisitionem igitur non possunt esse scientie nisi ex libera propositione igitur scientia libera propositione precedit acquisitionem logice tradere libera quod sunt [illegible] artes prima per primum [illegible] ars per prima parte patet quod ad hoc quod tales doctores sint scientie requiritur quod scientia quod tales doctores sunt bone sed hoc non potest nisi sciant nisi ex libera propositione eo quod non possunt scientie bone nisi scientia quod doctores requiruntur ad bonum doctrinam igitur primo scientia ex libera propositione igitur

2° contra supponitur / quia scientia est subiectum ad certum de quo determinatur proprie per doctores in eadem igitur logica non est subiectum ad certum de quo determinatur proprie per doctores in eadem igitur non est scientia quia est contra supponitur et per consequens non est ars scientiarum primam artem patet de propositione et de metaphysica, igitur quod si haberet aliquid tale subiectum quod esset de primo quod sit subiectum vel est hic argumentum vel propositio vocalis vel hic scientia nullum horum non primum per nullum [illegible] quod doctores subiectum non convenit hic argumentum igitur non est subiectum in logica communia non [illegible] quod doctores subiectum sunt ut sit [illegible] conversio in scientia sed est subiectum non excedens latius eius et ad quod omnia scientie [illegible] attribuuntur [illegible] non ut prima doctores [illegible] non convenit hic argumentum patet quod non est [illegible] conversio in logica eo quod in eadem conclusio [illegible] vel alia [illegible] eo communior non excedens sed de enuntiatione [illegible] conclusio eo quod de eius differentia et divisione habetur in logica et hic enuntiatio est [illegible] communior quam argumentum eo quod omne argumentum est enuntiatio et econverso non igitur

Conclusio quia scientie subiectum est primum in eadem sed argumentum non est [illegible] primum in logica quod [illegible] supponitur apparentius et propositionis et dicitur igitur non est subiectum logice igitur

2° quod argumentum non sit subiectum in logica patet quod argumentum primum extendit se ad scientias libere propositionis eo quod primum in declaratione de argumento quia [illegible] faciunt fidem de conclusione seu de argumentatione [illegible] ad [illegible] in libro elenchorum [illegible] conclusio de argumentatione faciente opinionem in libro elenchorum conclusio de argumentatione faciente [illegible] seu deceptionem in libro autem [illegible] non conclusio de argumentatione [illegible] sed primum de propositione illatione igitur

3° ad idem arguitur sic: ad illud cui comparatur aliquod obiectum ad actum eo quod subiectum et obiectum dicuntur relative ad actum habeant se ad invicem sicut subiectum et subiectum implete et sic aliquod obiectum logice simpliciter est subiectum ad actum logice. Probatur quia si posset esse aliquod obiectum ad actum maius esset aliqua argumentatio, sed consequens est falsum. Nam argumentatio syllogistica est obiectum ad actum logice, nam argumentatio inductiva et similes; nam argumentatio est obiectum ad actum logice. Prout ergo quod aliqua argumentatio sit obiectum ad actum logice.

Cum si argumentatio esset subiectum in logica vel esset subiectum logice in docente tantum vel logice in utente tantum vel in docente et in utente et ideo quod in utente potest non possum, quia contento in utente nomina quod in logica docente nomina subiectum assignare; nec etiam quia tunc non extenderet se ad logicam tam in docentem; nec 3m quia tunc esset subiectum unius implete eo quod implete est logica quod implete est logica in utente et in utente est eo quod implete est futurum esse ergo implete est in utente.

5° quia ly aliquid non est subiectum in logica et est eius convertibiles communis cum ly argumentatio est et ly argumentatio non est subiectum.

6° ly scientia est subiectum ad actum logice. Non argumentatio, quia sic sunt ea non convertibilia. Antecedens quod communis consideratur in logica ordinatur in scientias et non extendit limites eius. Consequens. Arguitur quod logica est in utente propter precise quod dicit scientia scientias, sed quod non extendit limites eius. Probatur quod scientia est subiectum sicut de omnibus subalternationibus quod dicit scientia est sicut de omnibus. Non extendit limites, sed non eius materiam quod est de octo. 2a consequentia quod subiectum non potest dici sic quod argumentatio sit subiectum.

Sed quod esset non 2m ly processus ratiocinativus probatur quia unum comparatur [illegible] eo communiori logica sed est communis et vide articulum primum deductum contra hoc quod argumentatio sit subiectum vide precedentem articulum 3m de argumentatione circa 7m 26m.

Et quod non processus iudicabilis etiam probatur quia processus extendit se ad processum seu processum mentalem, nam ad vocales tales sed processus ad actum mentale in theologia, sed quia in theologia non est per logice et alias non haberemus alium, sed processus divinum quia processus tunc manet contra logicam quod non includunt verum sed divinum est.

Sed quod non potest dici 3m scilicet quod scientia sit subiectum etiam probatur quia extendit limites logice eo quod extendit se ad omnes scientias mediante et cum sit genus logice et quia genus extendit limites unius processus est.

3° si logica esset scientia vel logica docens seu doctrinalis seu usualis non possum quia idem habitus est logica docens et utens sed utens non est scientia ut probatur et non docens, quia ante idem habitus est docens probatur quia sicut est in aliis artibus ita et scientiis seu artibus liberalibus sed in aliis artibus sic est quod idem habitus doctrinalis seu usualis eo quod eodem habitu quo doceremus etiam utimur in docendo ut patet de arte fabrili quod docendo malleum facere utitur etiam malleo. Sed quod utens non sit scientia probatur quia non generatur per demonstrationem ut probat demonstrativa etc. sed exhibetur quod ille sic accepta arguitur generatur in eo habitus et non eius ut logica usualis.

Et [illegible] specialiter est per scientie est scientia sed non est per logice est scientia et logica non est scientia. Antecedens probatur quia scientia est quoddam homogeneum et consequens quia inventus est scientia aliqua pars logice est in utente ut habitus principiorum logice et aliqua pars logice non est scientia. // Consequens. Aliqua pars

logice et opinio et alia et error, ideo non quelibet pars logice est scientia, aliquibus patet de dyalectica, cum pars est opinio et de sophistica quia est error et alia de incerto etc.

Contra conclusionem istam que dicit quod logica sit prima prioritate ordinis etc.

Arguitur: si logica esset prior aliis scientiis prioritate ordinis, vel ideo precederet alias ordine nature vel ordine doctrine. Non primum, quia alie scientie sunt fines logice, eo quod logica est propter alias scientias, ideo alie scientie sunt priores in intentione et logica posterior in intentione, eo quod finis est causa prima in intentione, et posterius alie scientie sunt priores secundum naturam, eo quod priores secundum intentionem ... et eo priores secundum naturam. Et alie scientie sunt digniores quam logica et necessariores, una ratione ideo ipsa est prior secundum naturam, quoniam quia scientia necessaria est prior secundum naturam. Et doctrine ab patet etiam de philosophia naturali que in actis suis primo considerat determinationem que est tamen omnium argumentum ..., nec secundum potest dici quod logica sit prior prioritate doctrine, quia sit scientia de facilioribus et prior secundum logicam non est scientia de facilioribus, eo quod philosophia naturalis et methaphysica sunt de facilioribus; philosophia enim considerat principaliter de corporibus sensibilibus que sunt notiora nobis, sed logica non considerat de talibus sensibilibus, sed primo de intellectualibus ut de entibus rationis; igitur doctrine logica est posterior scientia naturali.

Confirmatur probando quod logica non precedit alias ordine doctrine, quia scientia que non potest haberi sine aliis secundum ipsa non est prior secundum ordinem, sed talis est logica, igitur etc. ... patet dyalectica ... cum omnia ... esse ... in ... fuerint alie scientie et posterius ad acquisitionem ... requiritur ... acquisitio aliarum scientiarum ... quod alie scientie sunt habite sine ea, patet quia scientia acquisita propria ... quod notitia ... generat scientiam ... sed alie scientie ... non sunt logica nec logica ... alie scientie acquiruntur sine logica. Et si dicatur quod ... scientia acquisita propria ... non tamen ... propria ... sed ... notitia ... que dicitur notitia ... que requiritur ad generationem scientie et ad acquisitionem scientie ... et requiritur notitia ... que ... Contra: si hoc esset verum tunc idem sciretur ante seipsum, quod est impossibile. Probatur consequentia, quia scientia ... non potest haberi nisi prius habeatur notitia ... generans ... ideo ad scientiam ... oportet prius haberi notitiam ... quia ... generans ... in ... non potest haberi nisi ex ... scientia ... et ... scientiam ... prius habere ad acquisitionem scientie ... et idem sciretur ante seipsum, quia cum scientiam ... scientia ... non ... et tamen cum ... acquisitionem ... ideo sciretur ... scientia et posterius idem sciretur ante seipsum.

Confirmatur: si notitia ... que requiritur ... tunc nova logica ... ordine doctrine precederet veterem logicam. Probatur consequentia, quia ad acquisitionem veteris logice requiritur notitia ... que ... non potest haberi nisi ex nova logica ... consequens ... quia tunc essent studentes logicam ... in ordine et ... disputantes logicam, quod est inconveniens. Probatur consequentia, quia studentes prius audiunt et student veterem logicam quam novam et in ordine et ... disputantes logicam ... in ordine cum nova logica deberet precedere veterem.

Item quod alie scientie possunt acquiri sine logica, patet ... sunt ...

qo vni no depend ab ao in pri ee 1o vni pt hri pri alto lonn 2 ae stie
sla abi dur 2 ua 1a depend ab ao in pri ee i quol 1o pt hri pri altra
2 pg q lz ao alon pt hri pri lon i pt aesri pri lon qo sint do co sine valit
abi dur 2 qo vni no depend de 1o vni pt ee ao no cointe i ee vni 1o pt
hri pri alto lo pz desc / pria cui lonte 2 ao stiao dnit iai
2 pi eoe lonte 2 aao stiao dnit i 21te stie

Cste qp ae stie / possit aesri pri lon / pz qr repui vl liraussi in ao stie
q nuq videtrint lonta i ae stie pnt aesri sine ea i

Ulo on

> qo qz om q dt qp lon
> no z aao stiasn forma

pt lon z hitus intlis qr no gtingt inesi go ul aes ul z nutus ul sapi
ul pden ul stia f no ae forma qo s i lineo pn s q pt stie i pptu vin
Et si d q z aes d lon z aes 2 no z aes methana go z aes lk

Cste lon z hitus sppe i no z aes f potius stia i

2o q pptu pt vin lonta z hitus acqsitus p de ma i z stia qui ex qi uoab
stie anib qr de ce usite in lon poite aint stiaz ex po pro f no a in
qi lonta go lon est stia i pptu vin

3o lon est stia stiao i z stia ab z phi in po topi i

Lon qz nise

> Lon gtlaz nise b dia qp non
> z forma posituie ordinis

pt inple z alias stias gnal pri lon i lon dito or ne pred z ab qr in
ple z stiaz gnal abs lon qui qr noti boi que i inple z stiaz gnal abs
lon qui qr noti boi que z lon atn pz qr qito est dubitat ul ignorat boi
que tam cito dubitat seu ignat qz i

qr lon lz viaz ad pria om ao stiao ex po thopi go ee lz seu anistat viaz
ad qes 2 pg ad ois a stias qui qr ae stie no sint n pria stia 2 sine qes eoq
to z sine pt sit supte ex po phi i ae stie hri no pnt pri lon qui qr pri via
no pt puem adtim

Cste oine q qnt aes stias pri lon ul aes stias forme 2 dem lonta / sic est
medio q dedt potior mfino / 2 ipo mortuo ppex libs /

Cste lon z aliis stie sior or ne dor ne ul pior ul z essdez eueit / si pm thr
in tetn si 2m et ae stie sint de notoribz uob 2 lon de mi not uob qdn qr
ae stie sint dectus sis ul sit q st uob mi note ex po phi f lon z decessi
bz 1ao iao qr de acquireiz q sint actus qd dex 9 asit ae stie i si z hr

d. phm absurdu et sic que sciaz po metthe i.

phlem Unde a^a alia ab homine non
in ratione pollutiones nocturnas

no scibe Circa p^le sit dicta 6^a q^o pce^ta puti fore q̄ ppe ppaz fore, q̄ no ex i^a pcetat no quet oibz fore sine ex p^o dctis sine dctibz i. no q ppe ppa fore z pg^s qo f^a aliq ex expo^do eaz de i bz tuc no quet fore in mania li pd sunt de 9 ratio^ne, eo q tres no sunt sistep^les amoris i. Sic ex expo^do eaz dctis, no quet lic psalibz sicutibz fias in mles pd sunt ti isti ti dene ztys sicutes ab^te fias sep^tas, eo q dct^a non put vl^a aria f iuni^oz vel i.

Ino^m vi^a ee phs ex inte^ce to desba et ft. dt. maxe vi^a ee ppm fore, cu sit dim lex z idez inno amoris pcepite, q i^a inte^o eq vi^a ee q maxe ppm z fore, spez ee sistep amoris f iuni^oz ex z pg lit z pp^m ppe f i. qo va

q^o fa qo z f^a f. q no z p^le dict 6 q
q^o secunda qo z va. f quot pbal q

Pr ut phs pot i^a pcez tep ppe ppaz, puto fore ut tep ppaz puto fore aliqno no^o modoz ppm pssi^tas diaz si fin tr q^o est f^a que di^t q no st ppe ppa ex si zin. f go pot eaz tep ppaz fore pes fin mo^m ul zm ul pes zm, no pt dice zin ul zm eo q no quet oibz fore si fin. f q st ppa, pes fin mo^m puta fore q. ht fe u^m z putu fore f ipa no pcetat puta fore pes fin mo^m qua no ale ex si z ad^o putu fore ut z lin fba ut z si. fba inte^o ul za zm no pt dici ex st no pt ve di^a z inq de lic psalibz p^so^r sicut^o si d^a q z putu ut z fa inte^o q ut st no z vin^tu eo q no dt deoi fba f vaz voz, i no z vin^tu quz de ex desshoe vini^o quz ex a^a voe d^a de m a^a voe desor za^a voe de toto gpo^to ua d. de m fa f voz fbstandi, de toto gpo^to f to pt fudi f desor d^a f fo in hendi, i. no va voie Ex^o lin fba no ve d. deoi fba ut ffa inte^o i. no z vin^tu ab fz ex q no ve d. de m fa ex h no z va m^d pa est fba p^a ex q no z ens, no z fba f in fa no z ens i. li, q q z men^m mt ordo ex z men^m mt ee z no ee p quine^oz sit fo phi^a quieto simo^z. Et si d. q fba ut z fa inte^o no z putu in to fin qi te f ut fin ex fba gpo^tia q. ht z q. peen ex in aebere pot i^m lin fba q quin quatim ut fin in to fui qi te ex sit dedit. fkez fbazo a^a toz^a a^a in toz^a ino i^a do ul vz si no no attuplet. fbas gpo^tas go lin fba z put^o no sam pepo^te f et psiple fore i. fo no vz aliq ex tres ti sunt in puto fore q^o ad mo^m pdi z q^o ad mo^m pudi i. ita ve pd ai ab fz q^o ad mo^m pdi ex fut fkez sine quo^e ex uea q^o ad mo^m pudi et fz ex lz mo^m pudi in q desba fba, ut inpo^r vl licz sine abto fbaz sep^tas qle z st a de^z go mai^m ei z st. lit i^a pto

Racio et [illegible] continua [illegible]

2° quia in continuatis non sit continua [illegible] per [illegible] [illegible] quod sit unus non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquis non [illegible] vel quo unus esset continuatis [illegible] vel 2e vel [illegible] [illegible] si dicitur [illegible] male dicitur [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] quo non [illegible] continuatis [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerorum esset [illegible] continuatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2° quia non sit continuatis [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] nulli [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] quod ut isti [illegible] [illegible] ut [illegible] 2e [illegible] nulli [illegible]

3° [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eo quod de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et 2 de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut de [illegible] linea [illegible] linea [illegible] linea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] linee [illegible] [illegible] [illegible] longitudinis [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]

4° esse [illegible] [illegible] [illegible] numerorum [illegible] esset [illegible] [illegible] eo quod de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset si dicitur quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod quia [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] in ad 2 non [illegible] ut [illegible] ut [illegible] [illegible]

Item de [illegible] [illegible] [illegible] continua [illegible] [illegible] numerorum [illegible] non [illegible] continuatis [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse continua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerorum [illegible] [illegible] [illegible] numerorum ut notum [illegible]

6° [illegible] continuatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] quod sit [illegible] esset [illegible] esset 2a [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo de [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] non sit continua

7° [illegible] quod [illegible] numero [illegible] [illegible] [illegible] numerorum [illegible] [illegible] numerorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continuatis [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod si non [illegible] esset [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continua [illegible] numerorum [illegible] [illegible] [illegible] eo quod de eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerorum [illegible] [illegible] quod quia [illegible] [illegible] [illegible] de eo non [illegible] continua et non de eo [illegible] continua [illegible] [illegible] [illegible] numerorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerorum eo quod [illegible] numero [illegible] [illegible] [illegible] numerorum

tas actualiter quam partialiter / ex quo sequitur. Et dicit omnes numeri non tene secundum dispositione / eo quod sunt hic dicte

Contra primum argumentum et 2m. Ergo de primo et dimittatur de primo substantie per differentias eius secundum 1m quantitas non est de lib. de forma sed 1a non est eius quantitas 2e et argumentatur probando quod non sit quantitas substantie

Item non substantie unitas et pro quod tunc unum 2 idem uno / quamvis principium substantie et qualitas quod primum substantie quantitas 2 in aliis non habet

9o contra philosophum in textu sunt de sibi substantie i. ex textu philosophi non sit hic quod sit quantitas pro substantie ad hoc patet per exempli dicit ut quod ho cum 2 ide uno sit / aliquid mag calidum 2 calidum 2 frigidum esse quo exemplum eius de forma i.

Contra 5m.

Item 1a quantitas non debet exponi de tibi secundum de libro formalibus i. non est quantitas substantie sed 22e patet quod philosophus 1a specie declarans declarat eam de 1 libro non in positione demonstrari de ordine 2 positione sed dicit quod substantie unitate principalis sunt quamvis ordo dicit 2 positio / non in mobilia generat plane quod 1a libra non potest exponi de tibi secundum de libro formalibus sed substantie formalibus i. cum unitate principium quia secundum si formales immobiles generat

Ad 3m quantitas 3. 2a ostendit [in margin: quod 2a quartum ostendit quod dicit quod hoc quantitas sit specie specifica predicamenti substantie]

Ad 1m et pro quantitas substantie ergo hic quantitas non est quantitas specie specifica substantie quia non aliter quod si aliquid et partem substantie sit et hic forma ut et prima in textu sicut in 2a in textu vide de dicitur et primum argumentum

2o 1a quantitas non convenit tibi formalibus rei in mobiles sed significat argumenti aliquid omnino quod de ille / non videtur quia secundum numeri sunt species formalis / eo quod hic positum non est unitate Et si dicitur quod hic unitas sit hic omnes numeri sicut actualia 2 partialia // Quod philosophus in textu 2 loquitur de unitate parva sed dicit substantie unitate sit principalis quamvis 2 ordo 2 positio ordinata in mobilibus generat esse loquitur de unitate partialia 2 in nullibi in toto textu loquitur de unitate sed per distinctionem textum. Et sunt tamen numeri / hic unitas est tamen eius / eo quod idem tamen non sunt unitate actuum 2 partium aliter actu 2 partium sicut genus species sunt 2 partes ordo in quantitate ponere esse specie plures 2e 1a non esse specie / forma principium quia secundum numeri 2 partes i. primum / non dicitur de specie secundo i.

3o 1a quantitas convenit alteri quam substantie ergo non est specie specifica substantie antecedens quod convenit hinc tamen forma ut in 2a in textu eo quod de specie vel dicitur nam secundum 1a vice omnis forma est principaliter secundum primum quamvis secundum numeri sunt species formalis 2 quod 1e tamen forma ut in 2a in textu et ad alio forma sed 1 convenit alteri quam substantie formali

4o 1a quantitas convenit quatuor primorum i. non est specie specifica substantie quia non aliter quod convenit tibi de primo quantitate 2 qualitate 2e vide argumentum 3 in de hoc quod non sit quantitas specie substantie quod patet quatuor de 1a ordine prius et vult quia secundum numeri sunt species formalis quod primum eius formale

z pz-tiee / mo s / qz ic uua phr de eo dua qua ut vero z pm

6o 1a pfectas que dive ztib tuis go no z pfe pfa fbe z vide artu 6m de fima fba q p 9a

7o de pfm z de imale depno fbo z vide artu 8m q p 9a

8o in textu hr qz 1a pfeas fbe i no z pfe pfa fbe ab pz qz textu 9 dr / maxe fbe u de pfm z mo max fba z p pba i /

9o 1a pfectas z expo da debz f depbus salibz i no de fib z p 9e no z pfectus hore i no z pfe pfa pua fbe cu ua ite ad ex / sit pua fbe /

10o 1a pfectas vilissime que ine fe / i no z pfe pfa pua fbe qm qz in p no z pua fbe s ad abco abz qz vilissime m p sicut qria s sui mucs ut az ue ut mg ue / ut caliez ut frigiez zc i /

Si dicr qz 1a pfeas no st hore / Si aut dicr qz 1a pfeas est pfeas
Con id / verum s substans realm z non hore

Sed illi fbe sali 1a pfeas z pfa i id no z vero dicr qz n poeti z pfa u plori z depua ab pfa pte pz qz s uu mo pfm z pfa qz u s pm u s zm z zita pbarez ac p i z /

2o si z pfectas fbe salis tt zm dep mo pfm z pfa pae qz u zm qm u zm u zm eo qz no que dibz fbus ralibz z u zm pm pz qz 1a pfectas que eo attibz go no z pfectas solis fbe ralis aut qz que magm ut linee 1a eius sicut qria s ralis z ciuitez s mucz sui no fbe salis mag do em ut h intz s fba realis no i

Ite 1a pfeas que eo dive fbalibz ralibz z ite no sue fbe qz n fbe p u fbe ze i

3o de pfm z de imale depno fbo s i pfectas no z del deat fba sali qz u de pte u plone z

4o 1a pfeas no dz expoi depbus salibz / s debz fbalibz i no z pfeas bo s ma hore aut qz pbt in pua agit in mete debz pomb in pua in oz ne ad ite i 1a pfeas dz expoi debz z no debz zgo dr in augm ut s aob i pue fcm z coz q s u z g vioz dicim singlm coz / a s fbaz a cre eete quo ute pua z debz pomb in pua

Ite si 1a pfeas eet expo da debz ttur zae deiz expoi debz q z fm dez z za ua zu est pre ht id / no ht que tib z no ibz ai ti sut appoti ad s no ite zzo z pit vue z ht pm que tib i

Ite tt diffact p fbe z p fbe eo deiz expoi debz qdm qz sit diffo z fbe q uarz pli ue pe qz pm 1a pur z maxe z pfe substare dz / Et st diffo ze fbe queuz ue pe qz ipa z s fbe eo qz z plificat in tulto in dive fbe ze id eet

contra primam et secundam

Item proprietas expositionis de istis licet ita sit [illegible] ultimi, sed expositionis de istis quo ad idem expositio de istis, eadem ratione expositionis de istis ante, quia sicut [illegible] valet percipiunt in speciale [illegible] secundum numerum sunt sicut et specialis percipiunt secundum [illegible] [illegible] secundum numerum [illegible] [illegible] etc.

Item omne medium expositionis [illegible] proprietatis et actus de istis et non est visibile quia omne [illegible] exponendi est de istis et probabile [illegible] proprietas et proprietatis [illegible]

Tertio propositio quod licet numero dicatur [illegible] numeros [illegible] sunt sicut expositionis [illegible] proprietatis de istis ad hunc et ipse sua sive [illegible] etc. non est sua per primum modum antiquum quia [illegible] soli [illegible] et [illegible] et si non [illegible] maxime esset instantia dedico [illegible] [illegible] percipit [illegible] eo quod insit [illegible] sicut tarde et [illegible] et hic secundum numerum sunt quia secundum numerum sunt ac [illegible] etc. Et si [illegible] non insit dico [illegible] [illegible] [illegible] ratione insit [illegible] in esse dico et [illegible] et [illegible] et [illegible] eadem ratione tarde et [illegible] secundum [illegible] [illegible] dico [illegible] etc. et [illegible]

Questio 13.

Utrum leones non invadunt homines strenuos et fortes sed timidos

Dico quod [illegible] sunt [illegible] [illegible] puncto vel [illegible] vel in [illegible] vel in [illegible] vel [illegible] [illegible] quod non [illegible] secundum [illegible] [illegible] quia vel [illegible] in uno vel aliquo in uno et [illegible] in [illegible] vel aliquo [illegible] [illegible] etc. quod non [illegible] quia [illegible] omnes sunt in puncto ad [illegible] [illegible] sunt in puncto [illegible] puncto etc. [illegible] potest dici quia [illegible] maxime esset [illegible] quod [illegible] in puncto [illegible] et [illegible] in puncto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in puncto [illegible] et [illegible] [illegible] quia si [illegible] sunt in puncto [illegible] hic maxime esset [illegible] quod [illegible] [illegible] si [illegible] esset [illegible] quod omnes [illegible] esse in puncto [illegible] [illegible] esse in puncto [illegible] quod [illegible] [illegible] etc. [illegible] sequitur

Secundo quod sit [illegible] [illegible] et non in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in puncto [illegible] [illegible] [illegible] quo et [illegible] sunt [illegible] puncto vel [illegible] [illegible] [illegible] quo non sunt [illegible] [illegible] in [illegible] puncto vel [illegible]

Conclusio [illegible]

quo sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non in [illegible] in puncto [illegible] [illegible] [illegible] in puncto [illegible] vel [illegible] quod in nullo [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in nullo [illegible]

[illegible] quo [illegible] puncta et [illegible] etc. quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia si sunt [illegible] puncta vel sunt [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] punctorum [illegible] quia [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] punctorum [illegible] vel [illegible] non potest dici quia [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] puncta [illegible] omnes etc. [illegible] [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] quia tantum duo sunt puncta etc. [illegible] quia tantum duo sunt [illegible] puncti [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] etc. tantum duo sunt puncta [illegible] quia [illegible] punctorum [illegible] [illegible] [illegible] puncti [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ptatis eo qd d° pictoris sunt aliqd puncti de pa sba no rdu bz adi gnamē q
zq d° acc iuuy i z mitb coro sint ab eis i abz s qtiy duo sunt mor pudi de
pi sba qz mo puncti qu z mo pudi acci despma sba sunt ekes duo modi
sit eis no pdu lcs adi aas acc z sba pos rdut adi z pq astituerz vni
vni piti adin ex dim gnamē eo q sut mor pudi ausi f gnalisi z din-
i dlur gnamē

qf pbo q paucio sunt eus eo aiaz q dr in decez puta dr in eius abiti z
eus i vni b eus abiti gstit tm vni puta f. pituri fke go zeus i vni gstit
som vni qui ca acc mpcar iom adalty f. ad sbaz z pq pom duo st pu

2° a pbo q pla sunt puta q io p? pd mo z mem int agetez z patietem
sr hitus z mem int hitez z ve hitaz go pd exmo simm duo puta f. agetez
z pati sr ex hitu simm duo puta q sut hitez z hitz z pq ad un ctur vi q
in decez z tr hti et. puti dti. Et si hitus gstit vni pitin som timur
z mor z agere z pati no eut dta puta quz pd fuit q st hitu z mem int
hitez z vez hitaz sr mor int agetez z patietez

qf pbo q pla sunt qua vie a mespia extitia pd st tez z locu simm duo
puta dta f. qn z vb cad vie amespia infima qual z linea z sficiet
sm dz duo puta dta z qz desto sut p i ica duo puta adde ut p reddut
pla i pla sunt z

Itez ad idez q vie abill duo mitio locoro d z vbj simma duo puta
f. vb z qn cad vie ab a duo mitiam f. q° z qu deur recapi duo z ita
pla q decez q sunt pd i

q q° z mpe — hoc de pp°

pr eunterz si pom in i x putr ut in alq° ut malq coro pom i h
mor pudi q lz mete ut mete de pa sba b z° mtecx n. in mete n.
mete lz alqs mor pudi depa sba i no pom ml x putr ut in
alq° ut malq coro z si negate qa reduta st ad som qtuz si pomur
ml x putr ut in alq° ut malq coro hut mor pudi de pa sbamete
ut in mete b z° mtecx no hut mor pudi de pa sba mete ut in
mete i no pom in i x putr z quz in e no z fi i qa b b aoz
pz pphin m e de sba dia a a de sbis fuit dim f. qu a in sbis eis st
ut acci i oms si a apa sba hut mom pudi quez ut acca lz de pa
sba z pz ex m dur in sui ex. ppom Et si d. q texto phi b verus
de pis intecisitez z sl q mdiu° sit lz deaps z no dealys q ex i°
vi sel q demteoe phi fuit q som p° mteoe pon decaut in i x putr
z pq no z° mteoe q z d q° quz qz si ect demte° e q eaut in i
x putr z qz no dr eis mor pudi pd sa alys lz phs ect dimitty

dr

Et phus dicit quia a[liu]d et nullibi ex parte 2arum intelligentiarum i. si ponerentur in 1o puncto tunc textus esset intelligendus de eis que sunt posita in eo ut intelligentie inmodi pūcti magis de forma sua intelligentia sicut in intelligentia ut in qualibet ut in quantum et cum de aliis modi pūcti puncto predicta concedo quod ut qualitas et non quantitas ... ad aliud et i.

Et si dicitur ad argumentum quod prius patet non quod non ponuntur in 1o loco ut modi pūcti sicut dictum est in secundo et per tertium articulum supra

2o 2e intelligentie non ponuntur in 1o puncto sicut modi predicti quod et non sicut modi predicti i. non ponuntur in puncto isto quia sunt quod possunt magis puncto dicitur puncto per i. alterum 1o et sunt ambo quod non sicut modi pūcti precedunt sunt 2a argumenta quia si habent modi pūcti et habent 1os modi pūcti in ordine ad suam sortem eo quod i. omnia alia subsistunt ex pūcto sicut sunt quod non sunt de ... sua ut illa quia si aliquid maxime in indivisibili ... sunt indivisibili tamen 1m ... ut 3a ... sua habet ... 2 in indivisibili ut 2a intelligentia ipsa 3a

3o phus 6o methaphysice dicit entis in entis ex aliam 2 in entis in alia 2 entis ex aliam ultimus dicit in loco pūcta sic constat quod 2e intelligentie non sunt entia ex aliam i. ut ex 1o textu quod phus voluit eas secludere a puncto isto loco i.

Item si dicitur quod aliquid sunt in puncto relationis 2 aliquid in puncto quantitatis ... tunc si dicitur pūctum sive defectu ... per 2 qua capiatur 1a pars ... significatum ut 1us 11us ... significatum esse i. si dicitur pūctum ... defectu 2 i. 3 ... i. quod si dicitur pūctum ponitur defectu ... quod ... adequatum in pūcto qualitatis 2 ... significatum in pūcto relationis sicut quod i. sit pars ... per 2 quod pūctum imperat ... sibi ... quod imperat apti ... vitandi 2 ... de ... sicut eo quod omnis ... apto ad vitare

Et impossibile ... habet quod ... significatum sit in quantitate 2 vocatur a statione ... in aliquo ... ad omnes ... intelligentie 2 non possunt in aliquo pūcto ... quod non in aliquo ... intelligentiam isto ... 2 ... 2e intelligentie ... non in isto loco sicut in uno ... eis ... i.

3o si ponerentur in 1o dicere ... ad dicere unitate ... intelligentie 2 ... quia ... sicut 1a viam ... intelligentie 2 2e ponuntur in eodem pūcto et 1o pūctum dicitur ... unitate ... 2 ... quod ... intelligentie 2 ... non sunt ... eadem ... ut dicitur ... unitate ex ... unitate dicitur i.

6o si ponerentur in isto ... ut ... ponerentur in pūcto ... sicut ... predicti ... quod ... i. ... quia capiatur 2a ... que possunt in pūcto ... illi ... quod ... 2 ... 3

Ad quartum 2am ... dicit quod non ponuntur in istis ... pūctis sicut in aliquo eis condistincto

P. 4o superpositum falsum licet forte antecedens quod superponitur esse discrete puncta quorum quodlibet punctum in quo sit 2e interceptum ut notum est et bene falsum propter falsum quod tamen duo sunt puncta. vide a2m ff 2e 9 deductionem 2e 9e.

2o si conclusio esset vera sequeretur quod essent xi puncta 2t essent plura puncta quam x quod est contra philosophum quod non posset discrete 2e potentia quod esset non posset ii 10 2e omnibus antiquis loycis quod foret sicut quod 10 falsus consequentia patet quod si sunt xi ut 4o sequitur sunt xi quod potentie 2a discrete sint xi ut 10 potentie sed plura ul paucioribus 2m non potest dici 2m 1a via quod 1a via potest x. cum intermediis 2 videtur partibus intermediis 2 plura non potest ii 1m. Si dicitur falsum quod plura sunt quam xi patet quod sed modus ut vide a2m 2m quod patet 1 9e 4o patet quod plura sunt quam 10 2 applicata sic exige, ut vide prima duas 9es 2 applicata pre ut patet 2o.

Contra conclusionem istam

Primo si esset post punctum xim per 2us intermediis maxime esset hoc signum ul aliquid aliud non falsum patet quod in quolibet puncto potest 4e 2 in eodem ponere omnibus prius ff quod hoc signum quod 4e uel 2as intermediis in puncto relationis 4o 2 2e intermediis est poni 2 per quod non puncto quanto tuis 10 10 i ut 2m quod quilibet de 1o puncto quod sit 1d 2 si dicitur non 3 f um in potentia 4e continuum tertia ipsum 2 videatur quod modus fundi tenetur sed precedit quod ipsum non continet tites x punctorum 2 si dicitur quod signum 1d abstracte quod signum sed tamen quo 4e tunc forte in potentia sua uel inportat signum tamen quo de hoc 2e possibile in puncto actualis ul potentialis eo quod uirtualiter 3 actu ul potentia.

2o si 3 post punctum xim 2o tunc ipsum habet ul prima infinitum habent aliquem modum puncti sed aliquis modus puncti de prima sola quod uirtus falsum falsus patet quod ut habet modum puncti in quo ut magnum 2t de spiritu 1 ii modus puncti quia aut patet quod de punctum hoc modum puncti de prima sola esse ul prima infinitum eo quod prima sola maxime subsistit 2 continue aliis.

3o si 3 post punctum xim 4o decius dicitur sic patet per dicitur impuat ff 2 de quantitatibus subalternis 2 ffebz et ffimis 2 quod ortu dicatur ponere 2 quod ecce omnes 2ff subalterne ffebz ffimis 2 ordo eorum addit non potest assignari sequitur quod ponere 1d punctum sicut ing uo m quod super hoc fundatum 2 per quod simplicium 2 uarium eo quod uelocitur ul assendit 3 ii sicut potest notum de supra hoc fundatum 1e.

4o si pp 2as intermediis 3 post punctum xim hoc maxime esset ex eo quod modi puncti ul finita x punctorum non quantum eius quantitas quod non ut est a1 10 ii 1m Sz quod non pp modum puncti patet quod a1as abstracta non ponentur nisi 10 est si dicitur quod eius quantitas minus puncti merite 4e patet quod tunc sequitur quod per his maxime suppositis esset post uim punctum 4e aliquis 1o x per quod 4e ecce tamen non hoc modum puncti de prima sola ut merite uel immerite 2t tamen essent plura puncta quam xi quod 3 4e 1e uia sed quod non pp modum puncti patet quod 2e intermediis non continentur dicunt modus fundi x punctorum eo quod ul sunt solarum forte ul quarum forte 2 ita dicatur modus fundi quod prima exprimunt in amplitudine hoc uia dicitur ul in principio sed hic hoc a1e dictum

f. sit tho. eo q no pt dari alis mo 9pnди qui sit redu[ct] ad aliq 1[us] io i[.] si sint aliq
mo[m] pndi i[t] z v9 deitt io ul redu[ct] ad v[m] de eis i[.]/

q[3] Et q no q[ue] mo[m] pndi or[d] tat assigi[t] pntu xi[m] p[t] q a[t] plis tusitr[is] z 9[o] distatibz ett assig[t] dez ad pntu aq[t] tz i[o] io eo q ti tusitr[is] z 9[o] i dta[s] no tz alis mos pndi de p[a] fra q n[t] in q n[t] mqle z vtis i[.]/

7[o] si ett pntu xi[m] po[t] tur p. dim[i] t[t] tedditz nob prar de pnt[o] eo q v[m] plic excis in toto obmisi z ul penitg de eo dixi[t] tz h[t] z mgnis gade q insine ele[c] ipe sint[t] se gplete in veig[e] z reddit[z] lay[m] i[.] id est mg[ro] ex q[o] se[t] z p9[t] gade mg[ro] z dice pnte oibz z[b] ee po[t] pntu xi[m]

6[o] z[e] inte oes no sint poni les magis pnto ymo in n[t] n[t] ma q[ue] i[.] no xi[o] a[t] q gdittes q re[ddi]t ad h[t] q a[t] ti9 po[t] in pnto no gue[nt] eis i[.] gna no a[t] q h mag[m] alb[t]i sr i[o] textu eo[s] q h n[t] 9 dicz dim pnglar[s] eo[s] a[n] p[t] z i[te] gdi oes re[dd]it ad h[t] q a[t] ti9 po[t] in pnto q sig[t]s litate rez vez[t] ex[t] aia[m] d[t] no[n]
h eu ut p[z] s[t] ti[t] ad exclud[s] sintta q no sint re h mo[m] rei z subdi[t] h eu re vaz ad exclud[s] nota sigme z[o] z ulto sub di[t] vez ex[t] aia[z] ad exclud[s] z[a] inte oes i[.]

f 1 2 3

g. 9[o] 3[o] q z/ q z[e] inte oes i n[o] pnto dz poni n[t] in io pnt[o] n[t] i a[o] eis gd[it]o

8[o] Sit ul pte sint dez pnta ad q redu[nt] oes ti poni les in pnt[o] ul no si z in tur ul eu[t] n[a] ul eu[t] pla ul panado[s] q io pnta q[o] po[t] tz z mg[ro] gade si p[m] q sub[t] p[o] p[m] dito i[.] no pte io a[t] q[t] p[m] a[rt] q[t] p[t]z 9[o]z dedutn z vide p[s]ea e9 9p[o]z

2[o] Ite pla sint qi io i[.] no pte gna no a[t] q[t] p z in a[rt] q[t] p[t]z 9[o]z dedutn z e9 duas 9p oes

Ite si pte sint io q 9pbendut sub se oes tios poni les in pnt[o] z q si inte oes sint poi les in pnt[o] i[.] sint poni les in ist[o] io q aut sint poni les in pnt[o] p[z] q z[e] inte oes sint poni les in pnt[o] p[z] p[o] q si no maxe ett exeo q mo[i] pndi alf[a] pntos no gueret eis alq[i] z eu p[a] ul io i9 h no a[n] q vna eaz i[.] h q no sp[t] p[m] q a[t] abstta no ponen[t] in pnt[o] eo q mo[i] pntaz eis no guen[t] vide a[rt] e[m] dedutn q[t] 9o[z] z[a] inse z e9 9p[o]z z q no sp[t] mo[m] p[d]i vide v[a]z ptez a[rt]i e[t] q[t] p[t]z 9[o]z z[o]

9p[z] oib gdi oes q re[d]it ad h[t] q ti9 st poni in pnto gue[nt] sib inteoibz i[.] poni ita bn in pnt[o] z[e] inte oes po p[e] gna no n[t] q gdi oes q ad h[t] re[d]it z pnt i[te] q ti9 sit mg[ro] z q sig[t]s limitate vez vez z i[e] gue[nt] z[b] in teoibz sint eu ti in q xi h[t] noti z z pnt ett limi[te] q io tustitu[t] eo q io sint ti tusitr[is] z pnt rez vez z[e] inte oes eu p[m] rez z no sitta go vez
Et si d q i[e] gdi oes re[d]it bn ad h[t] q ti9 sit in pnto h no sp[m] q si alq ta gdi o re[d]it d[t] e[m] z si d q i[ta] q ti9 ti dz p[t] vez ad ex[t] aia[z] z no i aia q te ti q a[t] no pone[t] in pnto q p[t] vez in aia z h[t] 9[o] no pone[t]

impositio q̄ fit rez in alia etc. Respondeo q̄ non p[ro]pter imme[dia]te q[uan]tum tr[ans]m[utatio]nis vel est impositio q̄ ali[qua] facit s[ecundu]m eius in alia iste non dimidia vero q̄r ti[bi] p[ro]p[ri]us eius i[n] alia non p[ro]p[ter] ita bn impositio sed ti[bi] s[ecundu]m eius alia[m] etc.

3º q̄ i[n] medio est sunt pomilie impositio p[ro]p[ter] h[oc] f[ac]tus res imples ut liquidu[m] et li[quidu]m hirtorum et potur impositio ergo aspe[riu]s ti 2a[m] medio d[eb]et p[ro]blema a b[ene] c[on]s[tat] 1º q̄ in mg vi[detur] in te in est et ab[solute] q̄ fac[ultas] ti esmali potur impositio s[ecundu]m p[er]z q̄ h[abe]nt p[ro]p[r]ie s[ecundu]m f[orm]a[m] s[cilicet] ymagi[nationem] s[ecundu]m q[ua]n[titat]e ex[is]te[n]ta etc. si non potuit impositio s[ecundu]m h[oc] maxe est ex eo q̄ no tot medi[um] eius q[uantu]m in q[ua]litate et si non p[otes]t h[oc]m q[ua]ntu[m] in q[ua]l[ita]te t[r]a[n]s[ir]e/ vel h[oc] et ex p[ar]te m[edi]i vel ex p[ar]te rei s[ecundu]m/ vel ab alio non in[ter]ea non p[ro]p[ter] q̄ m[edi]u[m] et tale p[ot]e[st] q[uia] res sed q[uia] non est h[oc] si res s[ecundu]m p[ro]p[r]iu[m] est/ tunc optie p[otes]t q̄ p[ro]p[ri]i q[uantu]m in q[ua]litate ergo 2[m] tunc q[ua]ntu[m] res s[ecundu]m no[n] et n[on] p[ro]c[ess]us/ vel p[otes]t dici q̄ h[oc] sit ex p[ar]te rei s[cilicet] q̄ res s[ecundu]m non possit s[ecundu]m talis mutare q̄ exp[ositi]o p[ro]p[ter] q̄ m[edi]u[m] no[n] est a[lte]r[iu]s p[ot]e[st] ad m[edi]u[m] q̄ res et ad mutandu[m] 2 q̄ m[edi]u[m] non p[ro]p[ter] aliter m[edi]u[m] rez q̄ sed se mutat vel sed s[ecundu]m putat q[ua]n[tu]m v[er]o p[otes]t a[lte]r m[edi]u[m] re/ q̄ res s[ecundu]m putet/ iste q̄ posset q[uantu]m in q[ua]litate t[r]a[n]s[ir]e p[ro]p[ter] q̄ s[ecundu]m om[n]e q[uantu]m de t[er]tiu[m] et q[uantu]m/ s[ecundu]m m[edi]u[m] p[otes]t a q[ua]ntu[m] q[ua]nt[itat]e eli[ci]t in q[ua]n[titat]e eo q̄ s[ecundu]m q[ui]d et b[ene] p[ot]e[st] p[otes]t d[e] u[ltim]o esse a[li]q[uo]d elicit ut cessat insensata/ ergo 2 m[edi]u[m] q̄ et a[lte]r[iu]s p[ot]e[st]/ s[ecundu]m ex v[ero] esse a[li]q[uo]d elicit q̄ ex q[ua]ntu[m] q[ua]ntu[m] in q[ua]n[titat]e etc.

Quare p[ro]l[ixi]us homo int[er] cetera

Probl[ema]. alia m[edi]a[n]te fluxu naturam

Reco

q[uo]d dubitare ... dubiliter sit aliqua actio que sit passio q[uia] p[er]z de actione n[atur]ali q[uod] est passio q[ue]nda/

Inom[ine] ... actio dicit sumere apassio ... quo f[ac]tu q[ue]da non dicitur q̄ om[n]is actio et p[ro]p[r]i[e] om[n]is passio et 2 ... actio et passio et om[n]is actio dicit sumere apassione q[ua]ntu[m] ab expositione ad expositum et expositis sint a se ... et expositio q̄ expositis sunt de p[er]z q̄ p[ro]p[ter] dicitur expositis sit a se ut notu[m] et/ et 3. expositio et est ... q̄ p[ro]p[ter] q̄ et v[er]o nulla in metra ex t[er]tio 2º s[ecundu]m p[ro]p[r]ie s[ecundu]m v[er]o dia[metrum] vel ex t[er]tio 12 s[ecundu]m p[ro]p[r]ie a[lte]r[iu]s dictu[m] et et ... q[ua]ntu[m] est ex p[ro]p[r]ie etc.

Con[tra] f[act]a q[uo]d

s[cilicet] s[ecundu]m q[ue]o et v[er]a s[cilicet] q̄ dabil[is] et actio que et passio 1º o[mn]ia q̄ questio et s[o]la

s[ecundu]m si q[uo]d est ... maxe est v[er]a de actione n[atur]ali s[ecundu]m d[e] ... v[er]o et n[atur]ali s[ecundu]m alteriu[s] 1[am] dicitur vel s[ecundu]m om[n]is actio n[atur]alis in b[ene] p[otes]t absim d[e] actione n[atur]ali infinite 2 om[n]is passio n[atur]alis et h[oc] ... o. actio n[atur]alis 2º passio n[atur]alis dicitur sumere 2 p[ro]p[r]ie q[uo]d no[n] et v[er]a d[e] actione n[atur]ali a[lte]r[iu]s p[er]z q̄ ... idez et s[ecundu]m ... s[ecundu]m b[ene] q̄ om[n]is actio n[atur]alis et p[ro]duc[tio] for[me] s[ecundu]m passio n[atur]alis et recep[tio] for[me] in s[ubiect]um/ modo p[ro]ductio for[me] et n[atur]alis for[me] recep[tio] eius in s[ubiect]um p[er]z

q producto forme est prius mixtio inter omnes imperfectiones eiusdem eo quod a esse perfectionem producit ... sit cum sit mixtum alius mixtionis non sit proprius productum nec dicitur naturam proportionem formae producere ad sensum sepius ...

2o dubitatur est aliqua actio naturalis que non est passio quo quo non liquet ... actione naturali ... de corpore ... vel potius calidum in aqua que est actio naturalis et tamen non est passio quia non sit passio ... quod non est receptio forme in subiecto sed magis de productione forme in subiecto ... quod talis corporis est de productione forme in subiecto et hic receptio ... forme in subiecto ... id est generatio et corruptio ... gratia dicitur sicut de ... in est sicut ... quod generatio et corruptio ... ex 7o phisicorum ... corpus ... generatione ... ex productione ... demonstratur et sic ... quod textus est ... de generatione et corruptione ... permanet quod nullius generatio et corruptio talis ... que est res permanens

Consequenter dubitatur est passio naturalis que non est actio quo ... dubitatur dubitatur est actio que non est passio ... in ... talis ...

3o si quo esset vera tunc idem esset tam effectivum principiis ... quod actio et naturalis sed tam effectivum passionis et quod idem sunt sed ... ab ... productionis passionis est effectus illa quod actionis ... et si dicitur quod Gilbertus in hac distinctione non dicitur ... in passio vel quo ... quod producitur est passio vel non si ... passio producitur passio ... sed non est actio tam vel tam effectivum quod hic producit ... actio est tam ... producitur ... effectivum quod sunt ... passio est effectivum actionis ... non potest dici quod producitur est passio ... quod producitur est passio ... et productio est forme est actio naturalis et quod ... actio naturalis ... passio ... productio est passio quo ... non potest dici ... quod ... agens naturale ... actio ... producitur ... quod ad hoc quod agens ... agat ... agit eo quod ... agentis naturale ... agit in passum ... agit ... agens ... agere ...

Consequenter dicitur ... potentialiter sed ... actio et ... passio sunt ... vel forte sicut ... actio et ... passio sunt ... quo non ... actio est passio ... non est sed ... quod ... dicitur ... putandum dicitur ... eo quod ...

... quo differentes sunt ... dicitur ... sed actionis et passionis naturalis differentie sicut ... quod ... ex ... methaphisice et ex 6o topicorum ... quod ... est differentia actionis ... in hoc ... moventur in mole et ... est differentia actionis naturalis ... est differentia passionis passio est ... ad hoc ... amotore vel paciente ab agente et ... differentia passionis naturalis ...

6o de ... dicitur ... sed actio naturalis et passio naturalis sicut ...

qr denotat va z ente go diuise denotantes sunt aduisi sbz 2 pgs denotantia per diuisa dicunt hui br qr actio nalis vere denotat agens nale z passio nalis denotat vere patiens nale r/

1o gtur sunt indiuisi 2 dt sbis dicunt hui q actio nalis z passio nalis sunt indiuisi sbis r 2 pgs go f a ae pz qr actio nalis z si no tur stanz idez agens in uno ee indiuisi sbis br qr actio nalis z in agente 2 passio nalis in patiente nali 2 i sunt diuisa sba Et si d. gtur sunt indiuisi sbis sbiue s inherente qr 1a dicunt vna no actio nalis 2 passio nalis qmuis sunt indiuisi sbis no tn sbiue qr actio no z sbiue in agente q in patiente q mt z passio nalis 2 z sbiue in agente s in mt 2 passio missi v z statio in stante 2 sessio in sedente 2 9f pt sz passio nalis ad patiens sicut actio nalis ad agens q passio nalis z sbiue in patiente r actio nal in agente// Et 9f actio nalis agens seu digens z sbiue in agente r actio nal z sbiue in agente/ antr qr actio agens z in alquo sbiue q no in ao q agente pz qr si no maxe eet sbiue in passo q tur gfz ad ipi passo ul go gfz f age ul pati/ no 2m qr ht sft sit passio r no pp ht po actio in passo eo q passio adht sft/ no sbm qr a ae oine passu agent qdm de iure s a gis qr passu q actio f in exite agent/ 2 qr inqtz passo z actio subiue r cplz tle agens r/

8o si actio z passio no diffiz reali pbte sunt moniss 1 qz vtro actio sit in patiente sbiue eo q si idez sunt 2 qr passio z in patiente sbiue gstat 2 no z dum dlo ipa actio eet sit impatiente subiue 2 pgs pbatur sunt moniss 1 qz

9o si actio nalis z passio ul go fm actio nalis z passio ul ipa actio z passio 2 tn ht a actio ab actione nali z passio 2m no pt dici qr tur actio sinalis eet passio r Si d. fm q actio sinalis z eet passio r. i no z vm ab pz dcta passio q z actio sinalis 2 z passio/ Jte si actio sinalis no eet passio ht maxe ex eo q ple eet actio sinalez si passio pas pz qr inte z dez actioz dei ee tu passio go inte actioz sinalez ee tn passio antr qr h gna z intr de 9 agt r ad po pr pcmas intrince qr bn sr de 9 agt go ad agi 2 ulti ad agi go ad pati/ tur de pe ad ultm de 9 agt go ad pati 2 pgs inte z actioz dei ee tu pate r/

Jte 1a 9o z mente q texti pbi 3o phoze/ tt pe co sinali tta sine na i dit iet doctor ca doctrina ut actio tu pasione idez esse z q cui insunt ht modo

[Ad oppositum Com 9oz otr] //Com 9oz otr q d. q u a actio sit passio

Pe actio dei z passio go afor oib a actio z passio 2 pgs oib actio z passio q z d 9oz gtiz pbatu a bn antr gtiz ipm indeo sunt vere idez 2 pgs q indeo ipm actio 2 passio r indeo sunt idez 2 pgs actio dei z passio/ ul pt sit forman z luctis si indeo ipi pas 1a passio z eadem res cu sua actione eo q ipso

non sunt penitus eadem realiter. Contra actio non esset sine passione sicut sit et quod in deo potentia sit et passio
passio et actio dei que per consequens actio dei et passio. Respondetur: quod in deo sit passio quia unitas et actionum dei est
tamen passionis sed non et unitas actionum dei est tamen passionis extrinseca eo quod actio dei sit in omnibus ex
tamen extrinseca; vel unitas et actionum dei est tamen passionis intrinseca et propter in deo et passio quia
unitas et actionum dei est tamen passionis ... quia sicut unitas deus agit ergo ad pati ergo
ab actione ad passionem, et ultimo ad agere ergo ad pati. Contra quia ... deus agit ergo ad agere
et pertinet ... tamen pati et in primo ... tertii physicorum ... de primo ad ultimum

2o actio naturalis et passio ergo ... actio et ... in passum et passio ex quo ... sed omnis actio naturalis et opus ... in passum ... et ... tamen actio naturalis sit subiective in passo ... tertii physicorum ... quod actio actualis et subiective in passo sed ... passionem ...

Item actio naturalis activa et passio ... passio ... quia actio naturalis activa et effectus actionis naturalis agentis seu ... passio quia ... passionis ... agibilibus ... admittitur

3o quia sunt unum et eadem ... sunt eadem sed actio et passio sunt huius ... patet ex ... physicorum tertio. 2o sed ... quia actio et passio sunt eadem res tamen motu ... in textu ...

4o quia sunt realiter distincta ... mensurantur ... sed actio et passio non ... realiter distincta ... patet quia distinctorum ... distincte ... quia ... eadem et eadem ... et ... non distincta

5o quia eadem ... non distinguuntur realiter sed actionis et passionis et eadem ... non distinguuntur realiter et ... sunt realiter ergo ... patet de ... quia ... et ... idem ... agentis et ...

6o quia eadem ... et eadem ... sunt ... realiter actio et passio sunt huius ... ex ... metaphysice ... patet quia actio non et passio ... et ... et ...

7o quia ... idem ... non ... realiter sed actio et passio sunt huius ... patet quia ... ex ... metaphysice ... quia sunt ambo in passo ... in textu

8o quia sunt unus actus sunt idem numero sed actio et passio sunt huius ... patet ... et motus

9o si actio et subiective in passo tunc actio et passio sed sic et ... actio et subiective in passo ... et ... sed ... quia si actio et subiective in passo ... sed ... passivum dicitur pati ergo est passio quia passio et sic ... pati ... quia si actio est subiective in passo tunc sed ... passum de novo sed non de novo agere sed ... de novo sed ... pati ... quia ... in ... de novo ... quia

ß actoz ẜ inexoutz ẜbiie pati. Et si agēt ß caz tut oe passu in paciendo
ß aget qz ẜm in mlt rapilz quē q tn ß acto exoutz in passo passu diu̾
age zq mglz passo z acto ẜbiie / go oe paciet ß caz age q sint pō 2 c

Exponere
Cancrum / ppt q nati in regionibz tpate calidis sunt
sapientiores illis qui nati sunt i regionibz frigidis

Vero in modalibz dessn disp / aggtm ex mo 2 dunt vo sit cola q no qua ad a
acto oct cola in ppoe ka. q z ẜm cu hr sit ppn vi ex pō p nec ab vdz et z
ß coz q de alto dur nota ß ym q aggtu ex mo z dunt vc z a d acto et
modalib dessn disp z ppo ka ẜ si in ca a cola z aggtm ex mo 2 dunt vo ẜ
mutu /

In oim z phr in 2o p nec ab q po aggtu ex mo 2 dunt vo ec cola z i modalibz
i. qos va

> gº pª qo z va ẜ q aggtm
> iº z cola / 2a qº ata hmcq no

Pt in na modal dessn disp / aggtm ex mo 2 dunt vo z cola go qº pª qua no
tmb qz n in ita parte ple z ecnt in ita pz ple z dispme 2 c despule i u z
qnaz abundntelz ab ppa pez 2 ſd ia pb pbabi / ita ac pb pz q ul ista
petez ple z tue no z ppo 2t no lz i az colaz ul si est ppo lz a az colaz i ita
hr aggtu no z cola qua no abz q ul in ita pz ple z tue 2 ly parte z ſbm
ie ly z 2 ie i9 vi infinitu ec pssez dles / si 2m tut z va dessn qpo to 2 lxa z
colaz si ſm tr ia oio z magā i. no z ppo q oib ppo z va ul fa 2 oe
vera ul fm ppositole pssp ogrim i. oib ppo q pssp ogium i. qua lo qi dut
tut sit in qqa ſ. q sit vera q ie vi ppolis u pt oc ſbm u nte ß q n
pt redde ppm vo pli u mtt / ſd dtur omb z tz 2 si d q hr z vm in oioibz
no figlavit 2 q i a sit figtura z hr na figia expnsat vitm i d ul ſ n z
naz figaz ad acto pt redde ppm vo pli ß q si ß acp figaz pt hr ſcer dez
2 si d q p anthitesi v em pom2 acusate puto ỹ tut ad hut oio oct i qqa
q tm valet parte ple z tue a. pz ple z tue ß i z z magā q ß q tm z por
ple z a tuctz 2 ia z in qqa co q v ſbm no i t v ſilez m9 app e 2 app9 2 si d lz
ec tuctz po puto p eand figaz q / adhut z in qqa ul mt pt q tut ia petez
ple z tue tm vz ſd ia petez ple z tuez mo i ul z in qqa ul mtk pz q ul ly
ple z i nte ul acte si 2m tut z in qqa co q tut itm acte redde ppm vo pli
si pm ſ si z nte tr z pit co q lz no z mtk por ple z tuez co q no z pe
stut ppo et si d q ly ple po q figtualr v p adlibio ut sit pp9 pe ple z tuez
a. pz plit z tucz / z ß naz figaz pt hr ſici q si ß acp dez 2 pla z q noz

cunctis [illegible] eo quod non potest esse tamquam pertinens ad unum non sit [illegible] Et [illegible] non est molis deferentis dispositio per se solum et cum ipsa non [illegible] quod colorata non est in modo [illegible] dispositi non secundum [illegible] patet in ea colorata non [illegible] coloratis [illegible] vi. [illegible] exceptione excusat [illegible] Et si [illegible] figura excusat [illegible] in prima parte [illegible] excusat [illegible] quod in ea ut quod non est secundum non [illegible] quod non est non excusat quod sic excusatur [illegible] excusat non sit [illegible] applicatum [illegible] non [illegible] mortem [illegible] vice [illegible] et patet [illegible] quod sunt [illegible]

2o si in molibus aggregatum extremo et [illegible] vero est colorata ut ergo est colorata [illegible] colorat [illegible] colorata qua sit colorato non [illegible] quod colorata que colorat est [illegible] ut dicitur [illegible] plag[a] 1a et cum opo[sitio] 2a que debet [illegible] sunt colorata quod sit colorato [illegible] in moli deferentis dispositio est [illegible] Et si dicit [illegible] non est hic aggregatum [illegible] sunt in [illegible] hic aggregatum non [illegible] in [illegible] Et si dicitur quod hinc aggregato corridit [illegible] in [illegible] exceptis [illegible] quod hinc aggregato ut corridit [illegible] ut [illegible] duobus [illegible] non est [illegible] quod ut hinc vero est corridit [illegible] duo [illegible] corridit [illegible] quod [illegible] corridit [illegible] hinc vero est non corridit [illegible] hinc aggregato corridit [illegible] exceptis [illegible]

3o si in moli deferentis dispositio aggregatum [illegible] est colorata [illegible] quod molis deferentis dispositio non sit molis et patet molis non est molis [illegible] quod in moli deferentis dispositio colorata est [illegible] moli [illegible] si [illegible] aggregatum [illegible] est colorata [illegible] non est [illegible]

4o modus est [illegible] colorate [illegible] molis [illegible] non est [illegible] colore et patet modus [illegible] non constituit colorata [illegible] quod [illegible] moli colorata est [illegible] moli [illegible] differentie [illegible] quod [illegible] ad [illegible] ad colorat [illegible] quod [illegible] ad [illegible] non est [illegible] non est [illegible] quod [illegible] in prima [illegible] Et si in [illegible] quod [illegible] non est [illegible] Et quod [illegible] sit [illegible] modus est [illegible] non est [illegible] quod [illegible] quod non stat [illegible] quod [illegible] quod [illegible] in [illegible] non est [illegible] Et si [illegible] quod [illegible] non [illegible] non est [illegible]

Item si aggregatum [illegible] est colorata ut [illegible] ut non [illegible] et patet [illegible] aggregatum est colorata et [illegible] colorandi quod videtur [illegible]

dextr parte et sinistr. Si aut pr p i ralis cola colat pm ide pt s ide h9 vi z
2 p9 a due pt colant no i partr ut musicus edificat q vi fin qr instat
hic colat. Ite a due pt no dz diti pl9 pt cole q sm 2 pm ei ty no sit
pt cole i ut e. Ite si a pt colant ide 19 vi z tur in moli dessen disp i v
z eet pno pt cole fas pz qr tur i parte ple z no ee / no eet neua q z q
qnez stolaz gnr / qr in oi neua cola ut pnoz ej pt ne / z m im no st fint
6o st sr q na demo / sequitur clau depli gnz qr tres no lz casu colas pes
pz 2e pixaras

1o si g eet va sr / q ia no eet neua thic ple z no ee q z q qnez stolaz
2 eet pz q st neua pz qr s gdit aia s im ext thy z ut z / i z gna aut
p osi i ppo z aua ty cola ut pnoz ej pt no ne z i z h9 r Et si d
q pno pt z h ee 2 i ne / z io copn qnet hnt vo z / p pnr 2 sique
hnt vo ee / h z ide h9 vi z z po no vz ab ppa noti z z pr p pz qr si
hnt vo ee qnenz io cole pnr 2 no ide h9 vi est tur hit io eet ppo dem
4 ho ho ee al qdm Et no pt dari io tages addicend i v ee / ee pna
ptz cole qr si z dabit dez Ite si ia thia pt no ee eet neua / sr eet va
s z qr sr thya pt no ee in thy a z potes no ee absoluta ad ipol tur
ulr thy a z potens no ee go lz poin no cend tur ulr thy lz poin no
cend go z hnt poin 2 pgs thy a z qdm r 2 im ex q sr /

3o re sit moles pr pno tur / pr qngr tur 2 ty aggatn tre no z e cola z
go sa aust qr in im forma / pr pno tur i v z ut pm qectinni sr pol
z cola eo q tm vz sd pr pm stick tur mo e h pn / sr polo cola ita in 2a
sr eo qr 2a tin vz sd pr z ostns tur eee e h z sr polo z cola 2 isidum
pm / r /

4o ua z ppo molis dessen disp c go ppr pm aus qr si als qro qst 2 est
dissi ue molis dessen disp

Ite si z alq molis dessen disp ul ipa veis molis q ia que z dessf qpo
ul eqo uy 1o 2o Si dit pm z in mo z dess qpo io qpo detur 2 m i
dessen disp ue / Et si moles disp sunt veis moles q qpo / tur qpo
sit ye moles q ad lipl9 volun effugt / Ite no z danda io tages ad
dictam hr qr e dessen disp sit ve9 moles z go sr dice z dem vo 2 pue
ide fudatu i male fudatu z.

Illm Con 9 z om

Con 9 z om que dr q in ua moli disp
tom aggatu exmo 2 dupliti vlb st copuls

Pt m oi ppe moli disp z assignda aqr cola z no aa q aggatu exmo 2
dun vo z cola q z q 9 z ab pz p qnez stolaz 2 pt ime m oi ra z po cola
z oib molis disp z ra ut noti z go m om moli disp z assignanda

8o totalitas quod sit post non per se ex descriptione relative quod 3 1a relatio 3 suppositio constituta ex parte totalis
2o 2o parte tamen extremis partibus privatis 7 2o in relativi de 3o ad relative post totalis ut patet
indiviante in simul dicis molis dispositio 3 relativi de 3 3o ad relative ut patet et indiviante
rationem non 3 predicatis quod aggregatum ex uno 2 3o ad relative sit parti ut in exemplo hoc 3 aliquid capiatur
[illegible] non si dicatur quod in 1a hic totum 3 aliquid sit parti quod sit tamen in quantitate et illud aggregatum
fiet secundum quod 3 finem etc [illegible] ex hic quod idem 3 sit aliquid compositum seu
3o copulatum 2 ergo 3 totalis aliquid 3 partium in se per naturam illud 3 sit compositio 3o adsunt
conditiones in molibus ad modum 2 non ad totalitatem necessario sit ergo videtur quod demonstratione partium
4o fierent quod in molibus sit totalis assignanda quod in omni moli dispositio secundum 2 partium sit copulatum
ergo inter totalis sunt totalitatem igitur quod omnis totalitas sit inter totalis 2 propter maiorem talis potentia
3 totalis, eo quod 1a totalis quod sit totalitas parti cum secundo 3 partibus ipsius molis 2 quod hic sit vero
patet quod 1 totalis quod parti molis cum secundo totalitas vel 3 infinitum ei vel extremum si primum
tenet etc per eius si 2m quo quod sit 1 extremum supponi. Et si dicatur quod intentus lineas vel aliis eius
5 quod tamen secundum 2 partium molis totalis non est totalitas eo quod intentus vel aliis suis totalitatem
1us eo quod aliis sit adiuncte 2 sunt adiuncte pro parte aliquid talis in supposito 2 tamen planum
est quod intentus sio totalitatem 7 eo quod non adiungit ea, 2 2 hic aliquid planum quod in omni moli
3 ponitur totalis

Sed 3 si quod in molibus dispositio non sit aliqua totalis quod aggregatum ex uno 2 dicitur non per se est
aliqua totalis contra dicta. Et si dicatur quod modo cum 1o vero est simpliciter 3 totalis 2 non totum aggregatum
ex uno 2 dicitur vero, tamen stant omnia argumenta nove quod post questiones deducta in 1 quod per se
deducto aggregato ex uno 2 simpliciter vero

8o Si autem dicatur quod intentus molibus idem est per se solo 3 totalis quod idem intentus per se in una moli
dispositio idem vero 3 per se solo 3 totalis idem non 3 8 aliqua patet in diversitate quod intentus inita per se plures
3 tamen intentus 1a per se plures 3 disponitur 2 de suis 2 1 una igitur ab indiviante quod autem quod vel
1m parte plures 3 tamen 2 quod 3 [illegible] non 3 suppositio non 3 molis in suo dispositio Si dicatur
primum tamen ipsa non 3 1a totalis cum idem primum positum impossibile Si dicatur 2m tamen vero dispositio
positio 2 propter non 3 ad propositum quod [illegible] primum de totalis molium in suo dispositio Si autem
negatur idem argumenta per vocis per se quod vel in 1a parte plures 3 tamen in parte 3 propositum per
in ce vel vero 19 libri est Si dicatur primum tamen et vera dispositio compositio [illegible] 2 hic per
assumpti si 2m tamen ipsa 3 in [illegible] non et propositio 2 hic per assumpti vel dispositione
assumpte igitur quod de vero vel finem [illegible] propter [illegible] omnium propositio 3 vero vel primum
propositio vel omnis propositio propter [illegible] 2 propter 1a [illegible] 3 [illegible] ipsa 3 in [illegible] ergo non 3 suppositio
quod autem tamen sit in [illegible] per 2m vide argumentum primum circa medium et [illegible] eius quod post questiones

2o quod idem vero 3 per se solo non sit totalis in 1 molibus patet quod si 3 totalis vel 3 totalis quod totalitatem
vel totalis quod sit copulatio in 1 [illegible] vide argumentum 2m quod post questiones

3o in molibus dispositio dispositio modo 3 per totalis ergo modo cum aliis constituunt totalis, totalis in istis
molibus 3 composita non ex aliis quod ex uno 2 dicitur vero in molibus totalis 3 aggregatum
ex uno 2 dicitur vero quod 3 quod questiones autem primum patet quod si non hic maior esset ex eo quod modo
esset de relatione in 1 molibus 2 quod de relatione totalis non videtur esse per totalis [illegible] de relatione [illegible] parti

Ɀ pt eidē qr mo9 no st pt tole in nūo bꝫ ꝯ. id si mo9 eet detia° tole in it mobilis tur p motū mo adhuc residuū maneb eet ipo ꝯdm ꝯ patꝫ ꝑ rapia q' ꝗ parte p le tur ꝑ motū ... residuū no manꝫ ipo ... no est residuū est ...

ipo eo qr ꝫ in ... in toto ut notū ꝫ ...

... qr ꝫ detia° ... qua ꝫ ...

...

2° ꝯcia 1a sit ... mo9 ꝫ detia tole ... ꝫ pt tole pt mo9 ꝫ detia tole ... mo9 2 tola sunt ... qr ... ex detia ... detiali sit ...

...

...

...

6° ... sunt mobiles ...

1° ... mobilis ...

... sunt ...

pt qr hen ... ꝯstudiet pestilenciales

Pblem alios eis approximan instituit

... qr ... sit a ... repugnā qr ...

Contra 4am probatur quod dicit quod contradictio sit vera arguitur

Primo omnes opiniones contrarie repugnant quia propositiones sed omnes opiniones contrarie sunt propositiones contrarie ergo propositiones contrarie repugnant. Probatur consequentia quia propositiones contrarie contraria [illegible] in dampnatis 29o falsa ergo aliqua [illegible] non bene quod arguitur que 3o quod 4o sit falsa [illegible] sit et sunt [illegible] propositio a. et b. [illegible] a. et b. propositiones repugnant propositiones quia propositiones contrarie [illegible] repugnant propositiones quia contrarie repugnant [illegible] propter distinctionem [illegible] sit vera et non falsa propositio contra opiniones contrarie sunt propositiones. Secundo non [illegible] contrarie [illegible] quod sunt propositiones [illegible] opinio et propositio [illegible] omnis oratio vera vel falsa et propositio. Secundo omnis opinio et existimatio [illegible] [illegible] 6o [illegible] dicit [illegible] 2 de visione [illegible] videtur [illegible] sufficere eo [illegible] videtur ei

2o contra fundamentum quod [illegible] opiniones contrarie [illegible] stare in eodem intellectu [illegible] fundamentum [illegible] quod actum [illegible] duas opiniones contrarias [illegible] adducuntur argumenta [illegible] videantur [illegible] eque fortia [illegible] appareat [illegible] equaliter concludere [illegible] opinionibus adducuntur [illegible] actum [illegible] argumenta [illegible] duas opiniones [illegible] illo [illegible] stare [illegible] assentit [illegible] opinioni [illegible] argumenta [illegible] opinionis assentit [illegible] videantur sibi eque fortia [illegible] assentit [illegible] opinioni [illegible] quia argumenta [illegible] opinione [illegible] intellectus cogitur ad assentiendum ei [illegible] intellectus [illegible] decipi [illegible] ~~assentiat [illegible]~~ [illegible] decipi [illegible] intellectus assentiat [illegible] quod [illegible] non [illegible]

2o aliter [illegible] quod [illegible] sit [illegible] ad intellectum [illegible] stare [illegible] velle intellectum assentire duobus contrariis [illegible] et [illegible] intellectum quod assentiat contrariis [illegible] intellectus [illegible] obedire [illegible] assentire contrariis [illegible] obedio [illegible] intellectus assentit contrariis [illegible] stabunt opiniones contrarie [illegible] in eodem

3o [illegible] intellectum assentire duobus contrariis [illegible] contradictoriis [illegible] opiniones [illegible] intellectus [illegible] dissentire duobus contrariis [illegible] assentire duobus contrariis [illegible] intellectus [illegible] [illegible] intellectus non [illegible] magis liber ad dissensum [illegible] ad assensum [illegible] dissentire duobus contrariis [illegible] assentire quod sunt [illegible]

3o [illegible] ad [illegible] sit [illegible] assentire [illegible] assentire duobus contradictoriis quod sunt [illegible] credere [illegible] esse falsum [illegible] dissentire [illegible] assentire [illegible] credere [illegible] in [illegible] libro [illegible] ponendo quod [illegible] sit [illegible] in 1o libro [illegible] stante [illegible] credit [illegible] in [illegible] libro [illegible] una propositio ibi scripta [illegible] credit [illegible] 7o [illegible] credere [illegible] quod [illegible] dissentire [illegible] assentire [illegible] credere [illegible]

pri(mu)m a(rgumentu)m p(at)z p(er) ph(ilosophu)m in 6° metha(phisi)ce v(er)um aut(em) angl(us) ... p(ri)m(u)m ... creav(er)unt vel no(n) si dic(atur) q(uod) no(n) ... a(rgumentu)m ab ... ceca(n)do ... si dicit(ur) q(uod) ... ab s(unt) creat(ur)e cu(m) c(on)t(ra)

5° ab s(unt) decipi p(ro)p(ter) illa(m) op(ini)o(ne)s q(ue) s(unt) op(in)a(ti)o(ne)s c(on)t(ra)ria q(ui)a q(uod) falla(ci)a ... h(abe)t ...
f(acere) ... ab decipi ex h(oc) q(uod) op(in)a(ti)o c(on)t(ra)ria 2(o) ...

7° q(uod) p(ossi)b(i)le (est) c(on)t(ra)ria i(n) m(un)do s(ed) e(st) i(n) eod(em) s(ecundu)m ... p(ossi)b(i)le (est) op(ini)o(ne)s c(on)t(ra)ria(s)
... i(n) eod(em) ... s(ed) ... p(ossi)b(i)le ... 2(u)m ... p(ro)p(ter) q(uod) ... i(n)
... s(ed) ... p(ro)p(ter) q(uod) ... vel ... stat vel i(n)
... p(ro)p(ter) q(uod) ... sustinendo mortem ... vel ...
... vel ... q(uod) ... i(n) o(mn)i ... s(ed) ...
... q(uod) morte (est) ... ab ... morte(m)
... i(n) sustinendo morte(m) ... s(ed) ... i(n) ead(em)
... q(uod) ... s(un)t ead(em) ... p(ro)p(ter) ... q(uod) p(ossi)b(i)le (est) ...
s(ed) e(st) i(n) vo(lunta)te vel i(n) appetitu ... i(n) m(un)do ex 2° ethi(corum)
... ph(ilosoph)i q(uod) ... utr(um)q(ue) ex(tr)emor(um)

6° vo(lunt)ab(ile) p(er) s(e) fi(eri) i(n) c(on)t(ra)ria q(ue) ... q(ui)a q(uod) q(uod) vo(lunt)ab(ile) p(er) velle ...
... p(er) ... q(ue) (etc)

... c(on)t(ra)ria ... op(ini)o(ne)s s(un)t c(on)t(ra)rie ... op(ini)o(ne)s
c(on)t(ra)rie ... c(on)t(ra)rie ... vel ... op(ini)o(ne)s c(on)t(ra)d(icto)rie
s(un)t ... c(on)t(ra)rie ex 4° metha(phisi)ce ... q(uod) op(ini)o(ne)s c(on)t(ra)rie s(un)t ... c(on)t(ra)rie ...
3(u)m q(uod) op(ini)o(ne)s c(on)t(ra)d(icto)rie ... maxime distat q(ue) ... c(on)t(ra)rie ex diff(erenti)e c(on)t(ra)rie

... 2(u)m ... op(ini)o(ne)s c(on)t(ra)rie ... repugna(n)t q(uod) ... maxi(me) ...
... q(uod) p(ossi)b(i)le op(ini)o(ne)s c(on)t(ra)rie s(un)t ... ab de a ...
... a ... vel pono q(uod) de a ...
... 1(a) ... de a ... p(at)z q(uod) ... a ... a ...
... q(uod) ... a ... p(at)z q(uod) i(n) ... 2(a) ...
a ... p(at)z q(uod) ... a no(n) ... a ... de a ... a ...
... ex ... q(uod) ex ... a(rgumentu)m p(at)z ...

... q(uod) p(ossi)b(i)le c(on)t(ra)d(icto)rie ... vel ... p(ossi)b(i)le c(on)t(ra)rie ... p(ossi)b(i)le
... p(at)z de 1(o) ... puncto ... et no(n) puncto ... denariu(m)
... et no(n) ...

... op(ini)o(ne)s ... op(ini)o(ne)s ... de
... p(ote)r(un)t ...

quod opinionem intensiorem et remissiorem veritatem ergo non stat simul secundum remissionem. Stante 1o tunc opinio contraria stabit secundum eo quod remissio unius opinionis sit per admixtionem contrarii et remissionem opinione quo ad eius ... alterius opinionis contrarie mediantibus et ... et per consequens stat simul in eodem ...

Contra quartam conclusionem

Primo vel opiniones contrarie ... tamen repugnant secundum propositiones contrarie vel minus vel plus perfectam ... quia quartam si primum ... propositiones sunt contrarie ... in eodem ... et differentia ... non ...

sed primum — 2o non propositiones contrarie repugnant ... quod non repugnant ... sit ... in eodem ... primam partem notam ... partem ... quod si ... vel ... de contrariis que sunt de contrariis ... sunt de contrariis ... si primum ... contrarie de contrariis ... sunt simul ... in ... de ... et ... vide ... omnes opiniones contrarie minus repugnant quam propositiones contrarie. Sed omnes opiniones contrarie sunt propositiones contrarie et propositiones contrarie minus repugnant quam ... premittet ...

b — 2o — 3o si opiniones contrarie repugnant tamen secundum propositiones contrarie et ... amplius ... repugnantiam ... quod repugnant in eodem sit ... contrarie et ultra ... repugnant in eodem sit in eo ... contrarie ... propositiones non ergo ... quod ... contrarias opiniones esse simul quod in eodem ... quod ...

a — 3o si opiniones contrarie ... tamen repugnant secundum propositiones contrarie ... repugnantia ... quod opiniones contrarie repugnant simul in eodem sit in eo ... propositiones contrarie non ergo non repugnant simul ... de tempore quod ... quod ... repugnant ... assentire contrariis vel contradictoriis simul et per consequens ... de tempore ... quod ... assentire ... de tempore ... sine errore ... assentire contrariis vel contradictoriis ... de tempore ... adeo ...

3o si quod ... maxime ... quod opiniones contrarie ... propositiones contrarie ... non ... propositio ... opinio ... propositiones contrarie ... opinio ... propositio ... et per consequens non opinio ... propositio ... opiniones sunt propositiones contrarie ... in ... non ... in ... et de ... assensus ... opinio ... assensus ...

4o si opiniones contrarie non repugnant simul ... quam propositiones contrarie ... non repugnant ... minus ... opiniones quam propositiones contrarie ... repugnant ... opiniones contrarie

Ulterius repugnat si sed propositiones contrarie vel sed propositiones contrarie sunt simul stare in eo intellectu maz opiniones contrarie quia est maioritas formalis quia sunt medietas contraria stante simul 2°

Et si d. quod opiniones contrarie plus si repugnant 2° tamen opio passim dicit in fortitudine sed tamen propositionem opiniam ut aequa opinio tamen sunt non plus si repugnant quod capro opiones propositione opinia adhuc autem et repugnant intellectus opiniones contrarias quia propositiones contrarias sed p° non verum a. quod propositionibus contrariis ut talibus non repugnat simul esse in eodem sed sed propositionibus opinatis ut talibus repugnat simul esse in eodem vel plus repugnant

Ulterius intellectus opiniones contrarias 2° Et quod sit falsum arguitur quia eo modo repugnat non repugnant sed magis et minus sed opiniones contrarie et propositiones dicuntur sunt simul vel non repugnant sed magis et minus, et probatur consequentia falsa a. quia eo modo repugnant et repugnant a. non repugnaret eo modo sed pz quia eo modo omnium ex 2° pyaz ab pro sive vel eo repugnant ab in simul ad sui

In omni arguitur opiniones contrarie repugnant in sensu sicut valet et in sensu sicut in eo subiecto Sed propositiones contrarie simul repugnant in sensu sicut valet non tamen repugnant in secundo sunt in eodem subiecto quod ergo vel quia quod est quod repugnant tamen sed ad 2m hic aplius i. plus repugnant a. propositiones pro non est quod ad eius partes sed quod ad eius 2a partes pz quia pla est in dicta contraria sicut stare in intellectu quia est principium in 2° sensu et in quod metaphysice dum prima pars quod ad partes eius partem partes pz ex secundo primo pyaz ab Sed prima eius pars quod pole sed propositiones contrarie in eo intellectu quia pole est a. forte principium ex o. in intellectu in aliquo ut caesaris quia pole est a. forte dicunt apostoli ex duobus contrariis quod

Problema. Quare quando videmus alios oscitare, et nos oscitamus Sed quando videmus alios extendere pedes vel manus non extendimus etc.

Ancora.

Ulterius pole sit tenere dissensum syllogismi esse datum de primo supposito propositionis tamen quod pz sicut dissensit primum precedens pro quo verum eo pius ca in primo et in 2° sensu sed in primo et in 2° propositio verum eo propositio tamen vel et dissensit et propositio tamen et probatur pole sed hic dicunt secundum tenere vel quod va

In omni arguitur dissenso primi non quod primo propositionis tamen vel non sed pole dicere dissenso primi esse datum de primo supposito propositionis tamen et probatur quod falsa

// quod p' non sed pole tenere 2° ita quod quod sed falsa // 2° quod questio est vera

Primo ut dissenso primi dari de primo propositionis tamen ut de primo supposito pro toto aggregato ex propositionibus et quod sicut si dicitur primum vel pole sed hic dicunt et probatur quod falsa si dicitur et quod sicut primo aggregatum ex propositionibus et quod non sed primus vel dissenso primi non dari de primo supposito primo aggregato quia quod dissenso vel dari de primo supposito primo quod sed et quod non sed id aggregatum vel non dicitur deco

primo aggregato consequentibus non est simplex hic dicit aliter scilicet quod idem aggregati non sit species partis aggregati et partes speciei scilicet non est species quoniam quod una pars est similis toti [illegible] [illegible] ad alteram earum partium et aggregati ex predictis consequentibus non est species id est aggregati talis non est species

2o difformis speciei est dare de specie predicta totum [illegible] et capio [illegible] et [illegible] omnibus [illegible] quod sit quod alias esset error scilicet simplex et hic dicit consequentibus 9o [illegible]

3o difformis speciei in specie dare de specie in specie supposito [illegible] tamen scilicet et difficile speciei in genere dare de specie in genere supposito [illegible] tamen consequentibus simplex et hic dicit quoniam quod sicut se habet difformis speciei in specie ad speciem in specie ita difformis speciei in genere ad speciem in genere scilicet [illegible] patet de specie [illegible] quod est species in specie et [illegible] difformis dare de specie [illegible] tamen scilicet

4o difformis speciei ex parte de specie supposito pro toto aggregato non est [illegible] scilicet non est simplex dicere talem difformitatem esse dare pro toto aggregato quoniam quod non est [illegible] magis et dicit difformitatem [illegible] non esse bonam scilicet aliter [illegible] primo ut difformis sit ex parte [illegible] [illegible] et ad [illegible] minimum [illegible] vel non sit et [illegible] tamen et [illegible] dare consequentibus [illegible] scilicet mala sit ex parte quod sit [illegible] [illegible] in specie [illegible] sit [illegible] [illegible] quod dicit scilicet difformis ex parte non ex [illegible] [illegible] minimum [illegible] aliter in 1o exemplo de [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] et omnibus [illegible] et aliter [illegible] [illegible] [illegible] esse et speciei et [illegible] et de aliter et [illegible] [illegible] et [illegible] scilicet Et si difformis dare de specie [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scilicet [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible] quod si non [illegible] esset [illegible] speciei consequentibus et species scilicet et quod sit [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et cetera

5o quod difformis sit [illegible] non sit [illegible] [illegible] quod [illegible] aliter quam species [illegible] [illegible] aggregato [illegible] et species [illegible] aliter [illegible] eo quod idem aggregati non est species aggregato [illegible] et quod 1a [illegible] de aliter scilicet omnibus [illegible] et aliter [illegible] omnibus [illegible] scilicet et aggregati [illegible] et ex specie quod et aggregati [illegible] [illegible] de aliter scilicet [illegible] omnibus [illegible] scilicet [illegible] [illegible] et [illegible] de aliter scilicet omnibus [illegible] et aliter et omnibus [illegible] scilicet esse species scilicet

Item [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] sit de [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] et de aliter et [illegible] et omnibus [illegible] et aliter [illegible] omnibus [illegible] et [illegible] esse [illegible] aggregato [illegible] difformis speciei scilicet [illegible] aliter quam species

[illegible] difformis [illegible] [illegible] [illegible] species eo quod [illegible] [illegible] scilicet [illegible] aliter quam species quoniam quod est [illegible] species non est species eo quod non est [illegible] scilicet

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] omnibus [illegible] et [illegible] et omnibus [illegible] et [illegible] scilicet omnibus [illegible] et [illegible] et 1a non est species [illegible] quod sit [illegible] et 1a esset species [illegible] [illegible] et [illegible] et omnibus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quoniam quod est [illegible] [illegible] [illegible] quod sit [illegible] species ex [illegible] [illegible] de [illegible] figura [illegible] [illegible] 2o [illegible] [illegible] quod est species [illegible] ex [illegible] scilicet Et quod non species

pr̄ q̄ oīs sp̄s ꝯstr̄ ex eīs ꝯ̄ r̄ no ⁊ h̄mōi r̄ ab p̄m q̄ ꝙ̄nec
h̄nt ar̄ dffo pr̄ q̄ oīs sp̄s dffo sp̄ q̄nec ē sp̄ ꝯ 1ᵃ arg̃ ⁊ sp̄s ꝯ
q̄nec ē ꝙ at 1ᵃ arg̃ pt sp̄s pt q̄ ⁊ argo 2 no ⁊ enthymᵐ nᵃ in dūt
1ᵒ exemplar r̄ sp̄m

ꝯtr̄ dffo sp̄ q̄nec h̄nt ar̄ de a ⁊ b 2 de c ⁊ a ḡo oīs de ⁊ 21ᵃ argm̄
no ⁊ sp̄s r̄ q̄nec alī q̄ sp̄s ab ꝑ̄ma pr̄ q̄ ꝯ dffo q̄nec ē eo q̄ ex pss
ꝯ̄ ḡo aᵃ in ꝯ̄ma nulla 2 si d̄ q̄ no q̄nec ē 1ᵃ pl̄a eo q̄ h̄ sūt q̄ pi
exspm̄ q̄ ꝯ̄ de forlis ꝯma qual 1ᵃ no ⁊ ꝯ nᵃ ⁊ ꝯma forlis ē ꝑ̄o no
ꝯ abᵃ ul ꝯma ꝯ forlis exeo q̄ ꝯb ⁊ de mtᵒ aut ul q̄ de mtᵒ seqr̄
nd ab ul io q̄ tenz in oībz tīs sūt for̄ rectam pss dicz q̄ no vid̄
nᵉ ee posse assignare 1ᵃ, no p̄m q̄ aᵃ ꝯma nulis est ꝯma forlis ꝯdm
pr̄ ꝯma 1ᵃ pr̄ est ho ḡo pr̄ ⁊ al ⁊ nulis 2 ꝯ ꝯb ⁊ de mtᵒ aut sp̄ 1ᵉ
de al r̄ oīs ho ⁊ al ḡo oīs ho mō ⁊ nulis 2 ꝯ ꝯb ⁊ de mtᵒ aut ē
1ᵃ ⁊ ꝯma forlis pr̄ r̄ 2 pro disputat r̄ pr̄ r̄ 2 ꝯ ꝯb ⁊ de mtᵒ aut
q̄ nᵉ ⁊ de mtᵒ pᵉ pt aut nᵉ 2ᵉ nᵉ ambos peni sūt q̄ si dūt 1ᵃ ulm
tūt h̄ q̄nenz anti ve ad pre pt ꝯdm q̄ no ve 2ᵉ, ut notū ⁊ nᵉ
ve pᵉ q̄ id no includt p̄pm nᵉ ⁊ de mtᵒ sup̄s ē p̄m no pt dici ē
2 q̄ tūt ꝯn cadi in q̄nec ut p̄s nᵉ 2 pᵉ pᵉ q̄ imple ⁊ adꝯ q̄naz
tene in oībz tīs rectam ꝯstit for̄ pz q̄ imple ⁊ adꝯ q̄naz tene in oībz tīs pz
q̄ imple ⁊ adꝯ q̄naz ee in oībz tīs ḡo imple ⁊ ꝯ tene in oībz ut q̄nz q̄
tene pssᵉ ee aᵉ item pr̄ q̄ si ⁊ ple ꝯ ḡo adꝯ q̄ne ē in oībz ul exeoībz
tīs ⁊ plaᵐ ⁊ q̄ dal no pt q̄ aᵃ ipa ē in oībus p̄mꝯ 2 no p̄mꝯ q̄ est
impl ꝯ eo q̄ imple ⁊ adꝯ q̄naz in pr̄ ꝯtinē aūt tīos stare sūt tīos ꝙ ut ⁊
r̄

Item nᵉ sp̄s in bar ⁊ forlis 2ᵉ de p̄nt alys modo ē n sp̄s ⁊ forlis ab q̄ sp̄s
in bar no ⁊ in oībz tīs b tē ꝯstit for̄ pr̄ q̄ no ⁊ in modꝯ ꝯpo ꝯ sed in ꝯ
de m ee 2 in modꝯ h̄ ꝯstit for̄ sed m̄ ꝯ de m ee ab ꝯ ē q̄ no ⁊
in modꝯ 2 ē pz q̄ no pr̄ de r̄ ⁊ ap̄s oīs ho pt pt tīs r̄ oīs ho pt ⁊
ap̄s Si nᵉ ne no pr̄ de ꝯ̄tinez in te ⁊ ee d in te p̄m eūs ꝯtigit ee
r̄ ome p̄m eūs ꝯtigit ee dm q̄ pss in ꝯ sp̄s sūt de 2 ꝯ pᵉ
et si d q̄ illi sūt mal forles ꝯm ar̄ ex ꝯ sp̄ ꝯ ꝙ in modꝯ ⁊ est
ꝯstit for̄ ꝯ m ꝯ de m 2 p̄m m̄ valar r̄ si ali ⁊ ꝯ ho ⁊ ꝯ m ⁊
no ꝯ forin r̄

3ᵒ ꝯtr̄ no pr̄ de al ⁊ ꝯba 2 ois ho ⁊ al ḡo baculꝯ stat in angulo 2 ꝯ h̄ est
ꝯstit sed m alys eo q̄ est ꝯstit for̄ ꝯ 1ᵒ sp̄s de al ⁊ ꝯba 2 oīs ho ⁊ al
ꝯ oīs ho ⁊ ꝯba pz q̄ ead ꝯba for̄ h̄na in pss h̄nt 2 ē 2 ead ul ꝯ
sūt for̄ in ꝯ oībz anībz ⁊ p̄m m̄ m̄ 2 si d q̄ no ⁊ ē ꝯstit sūt
tīos m sūt tīos ⁊ de for̄ sp̄ ꝯ sūt tīos ⁊ ꝯ sūnati sūt ut pr̄ 2 ḡo

sit pile

lz s ad m^as sy^l 2 no ad form^m i^2

1to ppo^r q^2 q^oz ul ly nuc in disso st d^a detoto agg^tato d^t no^tez mc
actionis q^o ad mferend q^oz expiss ul d^t uitte^z sequele si fo^m st q^o oio
qtug^l s^2 expiss i^2 no nuc go diss^o mala go ad i^a ptez Si 2^m q^9
d^a^2 ab sy^9 q no z q^na nuit^t vz i^te vto al z ap^s vto al z ho go ho z
ap^s i^c z sy^9 in dspu 2 u^t vz eo q^p pisse sut v^e in tun i^to sut d^no ho^s
in h^t homo z d^no asini st pisse sut q^o f^a ut no^m z s^2 q^p aut sy^9
sit in dspu pz q^2 omis q^o doct q^2 vtq^m ad h^t sut i^2 Si i^u sy^9 i bar^o
no z q^na uitia q^2 i^c z in bar^o vto al z ap^s 2 vz al z ho go vtq^3 ho
z ap^s eue a^m in bar^o 2 no z q^na nuit^t eo q^p pisse sunt v^e in tun
poti 2^9^o f^a i^2

6° ppo^r q^2 q^oz ul ly a^d d^t alie^tez p m^oz ul alie^tez p form ul d^t alie^te
p vote ul p p^oz ul p q^m ul ouz ill modo sit ul a^c^9 coro sit / n^m
i^o no d^t alie^tez p form q^2 q^o insy^o s^e pisse z c^d fo^re tu vtq^3 p
miss^o u^t d^t alie^tez p votez 2 q^m q^2 st a^2 m ab expo^lis z c est sy^9
eo q^p expo d^t st ly a^d disso sy^l f q^uen^z / u^t d^t alie^tez p p^oz q^2 d^o
potissia no est sy^9 eo q^p i q^o no z a^a q^o ad p^oz ag^ib pisse^o / u^o id^e st
tu c^s / eo q^p sut q^nls q^2 d^o potissia z ex p q^p ipm ex p^o p^9^o
sy^9 eo q^p st expo d^o ~~ad disso~~ a^d disso f q^uen^z tu expo a^a m^oz p d^i
b^eat ag^ib sno expo^lis z ab abab^9 sit i^2 u^t d^t alie^tez p m^oz f q^p
q^o dz ee q^2 ad q^na uilia z pisse z ag^ib ea^2 z pz q^2 lz ead uilia s^z
in scelapto no posset s^d ui p^a^z figs p^d ui^o ad mple q^d m q^n^2 tapia^9
v^m in scelapto f i^u u^a dsp^u u^a z l^s oib d^u^a z l^s go q^z lo^m no z
lo^m i^c z in scelapto / no si q^o dz ee a^a ad uilia no pt redui ad p^az
figs p mple p^2 q^2 tapia^2 q^do^m q^o ib f i^o ee lo^m z lo^m au v pisse^o
Quatuz a^2 sit b^re tut in ferc^2 q^o q lz p^tre ead uilia eu u^a pisse^o
q^p h^t sit vsu q^2 q^2 si tu^2 tu b^re tut m ferc^2 o^m a^2 ul bar^o 2^9^o h^ebt
ead uilia eu b^re pz q^2 sit tut est sy^9 ee lo^m z lo^m oib dsp^u^a go
oib dsp^u^a z l^s Si aut o^m q^o ib sun^2 tu are tut in ferc^2 o^m b^re
b ite q^o h^ebt ead uilia ps st q^ua^2 st u^a dsp^u^a z l^s q pura a^2
2 maueat a^o st a^2 d^o u^m lo^m z dsp^u^a 2 ee lo^m z lo^m / q z o^m q^o ib
~~ms~~ ex ill d^uas s^2 i^a go u^m lo^m z dsp^u^a in scelaz eue ite q^o lz
ea uilia eu a^2 i^2

Qm
R

Con q^oz o^mz

p^t disso sy^l no q^uet sy^o ppiss tm go no z p^le d^ue disse sy^l ee
d^ata z d^e sy^o ppiss tm e p^ob q^o f^a q^na no a^d^2 q^p u^c pisse / pisse

sunt / oio in q. ex psiss infer 90 2e^o, uuli psiss quer diffo sy' qm q sy9 ut diffa^r z oio q. ex psiss in fe^2 q^o inigna bona zuttia e forli a^{b2} q oi^s oio in q. ex psiss infer^2 9° 2e^o z aggatin ex psiss 29^{oe} 2 sio gne ss n^2 psisse sunt huioi r^2

2° sy9 ut diffa^2 z gna nutta forlis ss oius ss n^e psisse s^2 h9di gu pr reduti ad form s^t / n^e psisse sint gna ntu 2 forlis / ss sy9 ut diff^2 z gna ntu 2 forlis r^2 sy9 ut diffa^2 / no z psisse 2 p9^b no diff^2 ppsiss go no ple dice diffoz sy' ee datiz ppsiss tm r^2

3° phe diffit sy^{m} pi^{to} py^o vti^2 eo in na loy ss in nona loy vti^2 cop / tato aggato 2e^o r^2 diffit en ptoto aggato s. ex psiss 29^{oe} 2 no gne 2 p9^b no z p le dice diffoz sy' ee datiz de a^o / q de sy^o pp toto aggato 2e^o go 9° f^a a^{oz} no b^2 q in nona loy vti^2 sy^o ut z ss arg^{ois} go ut^2 eo ut z aggatm expante 2 qute e sio gne /

q si phs sua lib' l pozo diffin sy^m ppsiss 2 no ptoto aggato 2e^o tut sua lib poy no nez diti pe nove loyca q. vetu gdm qm q sy9 ppsiss tm gitat ad vetam loycaz ply q r^d nona cu r' opide^2 de pnbz a2^{ois} 2 no de toli a2^{oe} r^2

7to diffo sy' gpo^m de sy^o ppsiss tm no z bz r^2 / no z ple dice / datam de sy^o ppsiss tm qm q no z p le dice / y^o in g^{ne} z dice diffoz sy' / no ee bona qd tu s^2 r^2 a^b ulti^r p vide a2^{tu} q m q. paz de dutta 2 oia ee^m septia /

Quare inebriati vino limphato plus

Pbleu

dolet caput q inebriati vino puro

Dto sy' pe figue sit euidenoz sy^{ib} a a2o figuazo / q no q omis sy' sit eq forles go sit eq eui^{tes} 2 p9^b n^9 sy9 z euide^{oz} q^o r^2 n^e sy' pe figue sit euidevor sy^{ib} a a2o figuazo r^2 qco f^a

In an / n^r / sy' pe figue sit psti / 2 sy' 2e fire 2 2e st inpsti r^2 sy' pe fire sit eui i2b a y^b 2 p9^b qco va

Con p^{az} 9^{oz} // 9° p^a / qco z na / 2° q qco z f^a

p^o sy' pe fire no sit eui^{tes} r^2 no se euidevor sy^{ib} a a2o figuazo q z 9 9^{oz} gna no a^{b2} q ples sy' no sint forles r^2 no sint eui^{tes} qm q eui^a sy' pp forli^{te} oste r^2 a^{b2} sy' ex po^{ry} aff^{in} q sint funda^{tm} cum sy^{o2} auoz / no sint forles r^2 n^e sy^{m} teti 2 p9^b nlli sy' sint forles r^2 n^r sy' pe fire se forles / a^{b2} q tes sy' ex po^{ry} a^{m} no z gr for^e r^2 no sint forles gna^2 no a^{tu} q r^e sy9 fo^2 r^2 2 fo^2 z bo r^2 bo r^2

Marginal notes: tabe; hco

z ex po(n)us a(n)imus ut notu(m) est et no(n) est forme fe(r) q(uod) in aliis fib(ri)s q(uo)sli for(m)ecta no(n) ut quod p(ro) q(uod) no(n) fe(r) al(ia) r(ati)o et al(ia) z ho(mo) r(ati)o ho(mo) r(ati)o eo q(uod) stat al(iu)d esse vn(um) in ente et in e z q(uo)slib(et) for(ma) s(ecundu)m i(n) p(ro)po(siti)o sic q(uo)d at(ten)d(itu)r est q(uo)slib(et) for(ma) re(spectu) q(uod) si no(n) h(abe)t esse io q(uod) in 2(o) p(ro)cessu ponit si q(ue)li(bet) s(p)p(eci)e(bu)s et in 3(o) si s(u)nt eis s(p)p(eci)e(bu)s distincte Ad 3 q(uod) h(abe)t no(n) in unit for(m)am q(uod) si in(m)itz for(m)am fe(r) q(uod) illi duo s(u)nt d(ist)i(n)cta for(m)a videl(icet) oi(bu)s ho(mo) z al(ia) r(ati)o ho(mo) r(ati)o et ho(mo) ois ho(mo) z al(ia) fe(r) est ho(mo) r(ati)o po(r) est al(ia) p(ro) q(ui)a q(uod) in fe(r) s(u)nt n(on) ei(us) s(p)p(eci)e distincte et in 2(o) de eius s(p)p(eci)e distincte et q(uod) h(abe)t variat for(m)am r(ati)o

q(uod) fe(r) si(n)t ex po(n)u(n)t a(n)i(mu)s no(n) s(u)nt q(u)e unitate go no(n) s(u)nt fortiores q(uod) fortitudines q(u)e p(ro) s(p)p(eci)e u(n)i(us) eid(em) oi(bu)s cu(m) q(u)a forte z unita et cq(uo) no(n) al(iu)d q(uod) r(ati)o si(n)t ex po(n)us a(n)i(mu)s s(u)nt h(abe)t z imple et h(abe)t z po(r) go fe(r) z p(ro)lo et u(el) r(ati)o no(n) z q(ui)a u(n)i(us) q(uod) s(u)nt ex po(n)us p(ro) q(uod) me(n)tem z eius distinctio et a(lte)ro ex(e)m(pl)is q(ue)cu(n)q(ue) de b(ene) Ex q(uod) n(on) valeat p(ro) q(uod) posse in tam p(ro)li s(u)nt v(e)l q(uo) f(or)ma h(abe)t in illo tam volo q(uod) po(r) z p(ro)lo b(e)a(n)t s(u)nt u(n)i(us) cq(uo) Et tale r(ati)o posse s(u)nt i(ta) q(uod) h(abe)t cq(uo) h(abe)t z p(ro)lo et h(abe)t cq(uo) h(abe)t z po(r) r(ati)o

2(o) si si(n)t fe(r) s(u)nt s(u)nt eui(den)t(e)s a(lte)r(iu)s et ut h(abe)t io q(uod) s(u)nt ing unitate q(u)e ut fortes q(uod) alii si(n)t ut q(uod) app(ar)z q(u)e mag(is) fortes no(n) p(ro)p(ter) u(e)l 2 tu(m) ob si(n)t s(u)nt eq(ue) fortes et eq(ue) unitate q(u)e si d(icitu)r z in ut 1(o) appar(e)t t(u)nc ex p(ro) rei ut no(n) si no(n) tu(n)c z app(ar)et s(u)nt ita et io z in re r(ati)o no(n) z in re ita q(uod) appeant fortiores et p(ro)pt(er) no(n) z d(icitu)r q(uod) si(n)t fe(r) s(u)nt q(uod) h(abe)t dicantur eui(den)t(e)s q(uod) app(ar)z esse fortiores t(amen) no(n) s(u)nt ita eo q(uod) t(u)nc z app(ar)et s(u)nt ita si aut(em) 1(o) app(ar)et t(u)nc fe(r) ex p(ro) rei ut si in re s(u)nt ita z s(ecun)d(u)m app(ar)z et q(uod) h(abe)t si(n)t app(ar)z fortiores n(on) eis r(ati)o ita z in re fe(r) ita z in re q(uod) s(u)nt fortiores q(u)ia z tu(n)c si(n)t 2(o) et 3(o) fe(r) s(u)nt eq(ue) fortes c(um) si(n)t fe(r) s(u)nt

q(uod) fe(r) q(uo)z in no(n) p(otes)t dici q(uod) s(u)nt tu(n)c si(n)t 2(o) ut 3(o) s(u)nt aut eui(den)tes si(n)t fe(r) s(u)nt 6 q(uod) z d(icitu)r q(uo)d p(ro) q(ui)a q(uod) stat q(uod) d(ic)tu(m) appareat si(n)t d(ic)e(re) ut de 3(a) fig(ur)a ee fortiores q(uod) de p(ri)ma s(ecundu)m r(ati)o si ex app(ar)e(n)t(ia) ee fortiores u(n)i(us) si(n)t d(icitu)r e(ui)u(m) a(lte)ro fe(r) i(n)tell(ectu)m al(iu)d q(uod) stat al(iu)d ee p(ro)li(us) ex(e)mp(l)i ad s(e)nd(u)m si(n)t eo 2(o) ut 3(o) s(u)nt q(uod) fe(r) s(u)nt go ita tu(n)c et si(n)t 2(o) ut 3(o) s(u)nt app(ar)z s(u)nt fortiores r(ati)o

Et si d(icitu)r q(uod) v(e)l(ut) si(n)t eui(den)t(e)s al(iu)s p(ro) h(abe)t et ad app(re)hend(um) b(e)n(e) u(n)i(us) si(n)t si(n)t mag(is) in(e)stimari q(uod) ad app(re)hend(um) b(e)n(e) u(n)i(us) al(iu)s et no(n) p(ro) t(amen) s(u)nt p(ro)ssi(bi)l(is) d(icitu)r h(abe)t si ex h(abe)t v(e)l si(n)t u(n)i(us) s(u)nt ee eui(den)t(e)s si(n)t al(iu)s fig(ur)e fe(r) q(uod) eis mo(do) ee q(uo)cu(n)q(ue) p(ro)p(ositi)o p(ro) q(ui)a q(uod) duo si(n)t b(e)n(e) s(u)nt ee eid(em) s(u)nt et ei(us) m(od)i s(u)nt s(e)c(un)d(u)m q(uod) in ut al(iu)d ei(us) fortius et meli(us) app(re)hend(i)t b(e)n(e) u(n)i(us) q(uod) al(iu)s p(ro) q(uod) in u(n)i(us) s(u)nt ee in(ter)d(u)m rio(n)e et in a(lte)ro no(n)

[illegible] mo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appre[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] difficili[illegible] [illegible] [illegible]

3o [illegible] 2e [illegible] 3e [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] euiden[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] euiden[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] euiden[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] euiden[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] euiden[illegible] [illegible] euiden[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alijs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] noti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] euiden[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ordina[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
ita [illegible] [illegible] in alijs [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] reduci ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
euiden[illegible] alijs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] noti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] noti [illegible] [illegible] [illegible]

6o [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]

[illegible] illi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] euiden[illegible] alijs [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] euiden[illegible] alijs [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] euiden[illegible] alijs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

oe al r^e o. ho z al go. o ho r^e no eni p^m ... loq^r assentit ei s; e^e illitteratis 2 in eod^m mo she^e alig^s ... q no statim in nostit ... int^e ... e^e p^t ... in q^o pour ... ampliam ... no statim in nostit ... ex
cis ho z ho az^a go cib ho mole^e z i^te cib ho az^a male^e in hac domo
e^e int^ge^s sp oce^s ... alij ... int^ge^s ... occupat en ... assentit
en fili 2 no p^t ... vide an^t ... ul s^e

3° ul s^y 2^e 23^e fi^re s^t mi^s em^tes ... illi de p^a fi^m ul s^t ... em^tes cib
ul eq em^tes en cib fi d^e p^m h^r in ... illi de p^a fi^m s^t eude^tes
a^us fi d^e 2^m te s^y^t in p^fti ... eude^tes p^fti^s ... eo ... ipfti
q^e ad h^r q^e em^a ... appeat indigz ... extr^a ... p^t ea q^e poi^t
fimt ... p^fti no indigz ... ad h^r ... appareat em^tes ... Si d^e 2^m
... 1° ar^e ... 2^m f. q^e fuit s^y in p^fti ... eq em^tes en ... p^ftis
... ite ulli s^y ... eude^tes ... s^y ... 2^e 23^e fi^e s^t eq em^tes
q^e sint p^s ab^e ... p^m 2^e ... q^e ... 9^oz /

Ite si s^y p^e fi^re s^t mi^s em^tes a^us ul oib^s s^y tri fi^2 s^t eq em^tes
ul h^r z lo ... s^y p^e fi^re sit ... mi^s ... ul mi^s fo^rtes ul ... appz
mi^s fo^rtes ul ... sit eq ... ul eq fo^rtes ul ... appz eq fo^rtes
vide ar^tu 2^m ... 9^oz 2 applica p^te

9^f^2 s^y ... fi^2 no ... illi de 2^a ul 3^a fi^a no s^t eude^tes ul de p^a
q^e fuit a^b p^e vide ar^m ... 9^oz

Pblem^a / Utr^z elem^a simp^x no miscent en ...
/ ... ex quib^s sim^s ...

Utr^z oib^s ... si z ... sit ... p d^e oz || q^e no ... de z 2° adia^te
z demia^t 1^e ... /

Q^m In o^m a^r cib ... si z ... z ... parte a ... s; no p ... dis ...
... dissi^t ... go ... demi^a ... 2 p^s ... va

/ 9° p^a q^e ... z va // 2^a q^e non /
p^t mp^le z ... de est / 2° adia^te demian / 1^e mple z ...
si z ... p d^e oz 2 p^s 9° f^a ab^e q^e si z p^le ... de est 2° adia^te
demian sit go 1^m p^a ... z ul p^m ... si 1^a in p^a z ul p^m^s ...
... z / z de^t go ab a^q^o z d^e ul go aptho ... ul a ... ul
... ul ab a^o ... no p^t dici si d^e p^m ... ex ... p^hia no p^t h^r
an p^a ... sit ... p^hs ... in q^m ... no ... de ... ab^e ... ex
p^hia ... h^r / q^e ela sit ... ul q^e ela ... sint ... s; ...

1a in eelorum sunt prius vel non ex philosophia non pt sciri prius quia nisi velit 1am intelligentiam eelorum
posuerunt in corporibus celestibus et in intelligentiis et velle in aliis spiritibus alius a primo
ente propter posuerunt fortiorem intelligentiam in eelorum / sed ex philosophia non pt sciri an 1a posi-
tio vera vel non eo quod ex philosophia racionis non possimus devenire in ad intelligentiam eelorum ideo
non est de lege apohia naturalis ut tali intelligentiam prius esse etc.

Consequentia probatur quia si prius inveniret non sit de lege apho prius per naturalem ut tal non libere demonstrare statim
esse in aliquo quare te ideo ut libere demonstrare statim esse in quare te similis et propter non libere demonstra-
re prius intelligentiam esse absolute quia hoc primum spectat ad methaphysicam ex 2o methaphysice /

Consequentia probatur naturalis ut talis non libere demonstrare aliquid corpora in aliis sive consimilis corpora i per-
petuum motum vel intelligentiam sed nos non ex corporibus prius in et in perpetuum motum vel intelligentiam quare
physice ut talis non libere esse demonstrare

Item probo et antecedens aliter dicere hoc idem Sed arguitur quia per naturalis non libere dicere 1a
primum ens et etc. et hoc quia primum non pt dici

Sed quia 2um non pt dici / quia hoc prima in et vel prima ea et / non pt dicere a methaphysice
etc. probatur quia physice naturalis ut talis libere 1as demonstrare quod hoc non conveniens methaphysico ut
talis quoniam non absolute quia per naturalis ut talis dicere prius intelligentiam esse simpliciter libere dicere prius tam
esse ideo absolute idem et prius intelligentiam esse et primum primum tunc omnibus naturalibus sed per naturalis libere de-
primum primum tunc omnibus esse ex physice ideo et libere dicere prius intelligentiam esse quoniam per productionem
ad primum ex potentia sic hoc et de lege apho ut talis et hoc et intelligentiam prius esse quod intelligentiam
prius esse / et de lege apho etc. antecedens probatur per physicum hoc dicendo primum primum tunc omnibus naturalibus et bene
probat probatum et ideo Sed arguitur quia per naturalis libere demonstrare prius esse esse quia libere dicere primum
motorem esse eius et primum motorem esse et prius tamquam etc. quoniam per ipsum productum ad primum
ex potentia sic arguitur hoc et de lege apho etc. sed hoc et primum ens esse ideo primum ens esse et de lege
apho naturalis quoniam per primum ex potentia sed 2a pars sit probatio quia in actu per physicum hoc demonstrare
primum motorem esse bene probat dicere quia 1o quia et primum motorem et cetera non etiam quod primum ens
esse etc.

2o secundum propono dicere et 2o ad 1am et de lege vel recte est dicere kathegorice vel ypothetice non primum quod hoc
non potest sic in ea petitio principii 2a non esset dicere quoniam quia si aliquid dicere et 2o ad 1am dicere
demonstrari demonstratione kathegorica tunc quod primum omnibus potest in brevi ea [illegible] / me te
1o vero et 2a fiet petitio principii / in ex quo si 1a prima in et quod demonstrari kathegorice / quia quod
hoc fiat talis / esse primum tunc omnibus naturalibus et ideo in prima et / esset in brevi petitio principii na
assumitur intelligentiam prius / quia dicere primum ideo non kathegorice Sed quia esset non 2um sed ypothetice probatur
quia idem non potest hoc sic sine petitione principii et non esset demonstratio absolute quia si 1a in prima est
esset demonstrari ypothetice quod hoc fiat ex modo si tunc naturalis et in prima et / sed tunc
naturalis ergo in prima et natura ipsa et dicere ypothetice propter et non aliter in sic / sed methaphysice
petitio principii quia in actu probatur quia in actu assumitur 1a in prima et quod dicere primum sic dicere tamen
ad hoc sit dubia ideo /

9f[2] si z de[l] ypoth[ce] sit g[o] p[m] ypoth[ce] ul ypoth[ce] z kath[ce] z[m] no p[t] dici //
nt vi[2] q[r] h[t] p[9] z m p[tu] Si d[r] p[m] z[r] 1[a] p[9] motoz z. z de[l] c[f] kath[ce] g[o]
no p[m] ypoth[ce] a[b2] z p[o] q[r] d[m] 1[a] ad z p[m9] motoz s[t] de[m]ina[a] state 1[o] tu[r]
1[a] arg[o] ad z p[m9] motoz g[o] p[m9] motoz z. z l[o] de[o] p[2] q[r] si no tr m bona
g[na] s[n] ce l[o] a[b] cet s[u]iti z 9[b] no s[u]iti d[r] p[h]m m p[o] p[9]2[o]

Ite no z d[e]de a[q] de[o3] ypoth[ce] g[o] 1[m] p[m9] motoz z no z de[l] ypoth[ce] a[b2]
o[r]b de[o] z ex vlib[z] z n[a] ypoth[m] z vlib s[2] n[a] t[e]rs p[t] i[n]g[di] de[oz] z p[9b] n[a]
z ex vlib[z] a[o2] z p[o] p[9]2[o] b[o2] p[z] q[r] ypoth[ce] no s[u]nt a[q9] q[r] i[2]

Ite 1[a] m[i] p[a] z c[f] de[l] kath[ce] z z v[a] de z 2[o] adia[te] g[o] a[q] de z 2[o] adia[te]
z de[l] kath[ce] z p[9b] no p[m] ypoth[ce] q[r] s[u]nt p[d] a[b2] q[r] ipa s[t] de[m]ina[r] a[q]t[u]q[z]
o[ia] t[er]mi[n]a s[u]nt h[t] z z a m p[a] o[ia] t[er]mi[n]a s[u]nt g[o] ipa z cete 1[a] z l[o]
de[o] eo q[r] p[r]ss[e] s[u]nt notoze 9[oe] z s[u]ciu[n]t s[i]de[z] de ea i[2]

z[o] q[o] si z q[u]it p[t]u notiss[m] g[o] no p[t] t[r]a[n] p[d]e[o3] q[u]nz q[r] si de[z] t[r]a[r]e p[d]e[o3]
d[z] q[r] h[t] s[i]et p notu[9] z[t] notiss[o] da[r]e[2] notu[9] q[r] z i[m]ple s[2] a[b] p[z] q[r] q[u]i[t] i[d] v
est q[r] z notiss[m] cui s[i]t radix a[o2] z s[r]i[9] a[i]e z

4[o] q[o] si z s[o]rta de[f]e p[r]i[o] a[q9] s[u]ie no z t[r]a[l] p[d]e[o3] in eade[z] n[o] in a[q] s[u]ia tu
de[m]i[n]atoze no o[r]igat de[f]e[2] de g[u]e i[n] g[e9] i[2] no oi[b] q[o] si z s[u]ictis[u]ta est
t[r]a[l] p[d]e[o3] q[r] z d[r] 9[o3] q[u]nz q[r] q[o] si z z s[o]rta de[f]e p[r]i[o] a[q9] s[u]ie z q[o] s[u]icti[ta]
eo q[r] si no s[p]ectat ad s[u]ia[z] c[9] z p[m] p[r]i[m] i[d] de q[o] sit q[o] s[p]ectat t[u] ad s[u]iam
altioz i[2]

5[o] an n[a] sit z q[o] si z s[u]ie[m] z no t[r]a[l] p[d]e[o3] p[z] p[r]ea[tu] p[h]i in 2[o] p[h]i[2o] ri //
di[t]u[m] z s[e]ptar[2] de[re] i[n]t[z] ee

6[o] si oi[b] q[o] si z z[o] z t[r]a[l] p[d]e[o3] ul g[o] p[d]e[o3] a[f]o[r]i ul a[p]9[ri] n[m] 1[o2] q[r] i[m]ple
z z a[q] de[o3] a[f]o[r]i z p[9b] c[o] n[a] e[t] a[p]9[ri] eo q[r] 1[a] d[z] z p[9ri] in or[ie] ad
a[q] a[f]o[r]i i[2]

7[o] n[a] z q[o] si z g[o] n[a] q[o] si z z t[r]a[l] p[d]e[o3] q[r] z d[r] 9[o3] a[b2] q[r] in oi q[oe] q[u]i[2]
a[q]d di[m] z in n[a] q[oe] si z q[u]i[2] a[q]d dubiu eo q[r] e q[u]i[2] i[d] v est q[r] z notiss[m]
z nulli du[m] i[2]

9f[2] n[a] p[r]ag[o] z q[o] z si z c[on]t[r]ag[o] g[o] si z no z q[o] q[r] s[u]nt p[d] a[a] b[oe] p[z]
ex p[9] p[9]2[o] t[e]r[u] p[o] eo p[o] i[2]

9f[2] q[o] q[r] z no z q[o] i[2] pu[n] v[o]ce q[o] si z no z q[o] q[u]nz q[r] s[t] s[f] q[oi]b c[o]ex[er]ne g[o]
q[r] v[o]ce de v[a] q[u]e[2] q[r] no z q[o] eade[z] v[o]ce z de a[a] d[z] h[t] 9[e]di a[b2] q[r] q[o] q[r] z no z
i[n]fra[q9o] s[p]oi[b] d[i]bi[e] z diffoce i[2] no q[o] ex q[r] noi[b] q[oi]b na q[o] s[e] b[o]h[e][m] z
dubita[l] s[p]o i[2]

9f[2] 1[d] a[q]g[r]a[tu] an p[9] motoz s[i]t z q[o] si z z 1[d] a[q]g[r]a[tu] no z s[p]o dubia eo q[r]
no z s[p]o e no z q[o] z p[9b] q[o] si z no z q[o] q[r] s[u]nt p[d]

Om Contra 9am 0nem

Contra 9am 0nem quod dicit quod non obstante quod si consequentia sit tamen peccatum

pr obiectum quod est 2o ad 1am et sic consequentia ... per se quod 2o obiectum quod de 2o ad 1am ...

... quod 2o de 2o ad 1am ... [illegible]

...

2o arguitur quod si consequentia fiat per se ...

...

Contra per primam ... demonstrat ...

2a solutio vera ...

2o arguitur de 2o ad 1am consequentia ...

...

... nota ...

Quod si quod si consequentia non est fiat per se ... maxime est ... quod non ipso de 2o ad 1am ...

...

...

Contra 1am quod si ... consequentia ... per se ... quod non consequentia ... ad 1am ...

...

...

Contra si 1am ... non est ... maxime est ...

...

...

Problema Circa ... sunt ... in ... et ...

Vero propter propositionem positum et admissum [illegible] implere in forma tempore obligationis sit concedendum quod [illegible] quod propter propositionem positum et admissum [illegible] quod necessario [illegible] et propter propositionem positum admissum implere est concedendum in forma tempore obligationis et per consequens consequentia valida [illegible] quod posita vobis ista tamen non fuisti [illegible] quod est [illegible] et a vobis admissa [illegible] [illegible] necessario [illegible] ista tu fuisti [illegible] quod est [illegible] cum sit [illegible] valida [illegible]

[illegible] et [illegible] consequentia prima [illegible]

consequentia prima non est valida / secunda non quod est vera etc.

[illegible] si [illegible] implere in [illegible] quia [illegible] propositionem positum et admissum [illegible] concedendum implere in forma tempore obligationis [illegible] implere [illegible] quod est vera [illegible] non potest esse [illegible] [illegible] quod [illegible] si [illegible] et [illegible] non [illegible] et [illegible] et [illegible] ista [illegible] quia [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] implere [illegible] et [illegible] et [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] implere [illegible] implere [illegible] non [illegible] implere [illegible] ad [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] quod et [illegible] non potest esse [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] si [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] non potest esse [illegible] quod [illegible] et non potest esse [illegible] et [illegible] et [illegible] potest esse [illegible] [illegible] potest esse [illegible] implere [illegible] quod [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod [illegible] Et [illegible] quod [illegible] et [illegible] et [illegible] non [illegible] si [illegible] et [illegible] et [illegible] si [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] implere [illegible] non [illegible] implere [illegible] si [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] non [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] et implere [illegible] implere [illegible] et [illegible] implere Et [illegible] quod [illegible] non [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] si [illegible] [illegible] implere [illegible] in [illegible] non [illegible] vel [illegible] alijs [illegible] quod [illegible] vel [illegible] et [illegible] [illegible] vel [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] non et [illegible]

[illegible] propter propositionem positum et admissum a vobis [illegible] in forma tempore obligationis [illegible] implere [illegible] quod posita vobis [illegible] Tibi [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] quod ante [illegible] ad [illegible] quod [illegible]

pos ut p9 t gelu 2c state 1o tan ppo vob 1a tu nescit t gelud q si negat / negas prines scept si dubitat eaz tunc dubitas prines scept si aut gced eaz ppono vob ei cdolaz s. tu scis t gelud q si gcedit / gcedit duo gdiccola p pleo poitn 2c s ab sint vm si aut si aut eaz negat p 2 ppo vob postea 1a t gelu si gcedit tu sit prines scept ec s vob gcedit 1a / t gelu 2 bn respondet ut ppo no s sat vob gelud 2 pab tu scit t gelud quia q bn respondeo n gce n scitu t /

3o 1a vob pos ois ho q ppe 2 a vob ad nuss hec gce ie ad cor ysl 2 simul in diuis loc q z imple s ab 2 po vob 1a ois ho q ppe de in ppono vobis 1a tu es pge 1a z va 2 imp us ge gceda ~~et tu es pge~~ si gced eaz ppo vob 1a tu es ho 1a z est na 2 impib s z gced et tu es pge 2 es ab 2 non es de a sse alib q de sse hua go tu es ho q sint ne 2 q no sit de na sse 2c p q po q no sit l s alib f ss hua / ss asinina 2 bouina state 1o si es de a ss alib q de sse hua ppo t 1a tu es de sse asinina si gcedit d tu es de sse asia ge es indim ssei asie 2 pab z asi q z impole s est gced 1a tu es de sse asia gcedit sim 2 imp tunc s male si at neg eaz ppo vob 1a tu es de sse bouina si negat d tu es de sse alib 2 no es de sse hua ut de sse asia 2 no s poles q 1c z tuas ss 2c s es de sse bouina q negast / Si aut gcedit tunc imple gcedit / Si aut 1a gce tuncs ho ppo vob 1a tu es ppe si negat prines scept si aut eaz gce tunc s tu es ppe 2 tu es pge 2 es cor tu sit ho ge ia cor z sil in d lo et tuam disputare

Si state 1a impositione q tu sedes / vos sedetis de nunc do gita pte 2 pmale sede tu es gdictori state 1a impositione hec tum gcede duo gdicto p imple 2 pab go f a ab 2 sit in posita 1a / State 1a ppo vob 1a tu sedes vos sedetis dede q si negas / negas vm 2 impne 2 eode arguit si dubitat eaz / si aut gcedit eaz ppo vob ei gdictoz f 1a tu no sedes q si gcedit 2 q s gcessist ei gdictoz s intm s q gcedat duo gdicto inf t obligatione / si aut negat eaz / d 1c duc gn tu sedes / 2 tu non sedes 2 hac gcessisti tu sedes s est a hec gce ie quia q gcess vo gn 2 reliq d gced / Et si negat eaz tunc negat vm q libu 2 altm gcedit go satis v gcedit z 1a 2 q 1a 1a z ima go gced d i le gcedit imple / Et si gcedit vm q libu 2 altm negat ec male s 2 si gcedit h / s q sit ductus ad metha 2 si gcedit h 2 h z sim p ple poitn 2c hec d q Si aut neg vos ductu ad methaz / d tesss obligationis state 1o ec in fra t obligatione vm conuiolu

concessisti et alterum negasti ergo infra tempus obligationis contradictoria male respondisti et patet consequentia ad instantiam

Tertio posita vobis ista tu male respondes et a vobis admissa omne vobis concedere dico quod deus est et impleo arguo quod statim ista posita propono vobis istam deus est trinus et unus, ista propositio est et propositio de contingenti sequens ex positione et impertinens ergo si negatis negatis necessarium igitur male si conceditis propono vobis istam deus est contingens sequens ex non ideo et deus est contingens et propositio de contingenti ergo si conceditis ipsam propter positionem et scilicet si concederetis sicut cas negat deum propono vobis istam tu bene respondes si negatis eam quod contradictionem concedatis concedenda et negatis negandam bene respondes sed vobis est impossibile et secundo quia concedit proponens initiatas vobis propositionem et impleas negare contradictoria sicut vobis proponere ego concedo concedenda et negatis negandam arguo quod conceditis istam deus est trinus et unus propositio pertinens sequens et si negatis de contingenti et sequens si negatis vobis necessarium igitur concedit propositio initiatas vobis contradictoria propositionem et impleas negatis et si negatis vobis necessarium impleas et nec vobis contraria propositio initiatas propono vobis dicitur eas sed conceditis eas ut prius et negatis eas ut prius et si vobis concedit eas et igitur male negasti vobis contrarie tu in vero sententiam

Quarto sit vobis ista posita quod prima cogitatio tua est vera quod prima est prima cogitatio tua est vera et hoc sit prima cogitata ... est falsa et vocetur a prima sit vobis posita quod prima est quod propono prima a cogitata sit vobis posita contraria sit reducendo ad formam sic sit vobis esse positum ... istam omnis homo est et esse ... amen esse prima cogitata igitur a prima cogitata sit vobis esse positum et patet contraria et prima est contraria positionem admissa tamen propono vobis istam tu es ... vobis si negatis negatis ... et impossibile si autem conceditis eam et quod eius contradictionem prima cogitata ergo eius contradictionem habet esse concedenda eo quod ista est posita et patet quia prima posita et admissa habet concedere impleo

Quinto utrum obligatio ut aliquid est tempus obligationis igitur quando ... arguo quod si obligatio ... quod est et si dicitur quod est possibilis ... ad ... statum obligationis est ordo contradictionis ... obligationis et ... et ... non est possibilis ... igitur ... mala. Item ... non ... impossibilis igitur ... non ... obligationis igitur mala quod ... impossibile ... obligatio non ad ... contradictionis quod non est ... igitur.

Item si est aliquod tempus obligationis ... et ... dum durat et si ... quod ipsum incipit ... ad ... obligatum et durat ita diu donec dicitur cedat tempus obligationis ... contra ... ad ... et ... quod ... arguens ... obligatio ... tu es ... obligatio ... incipit vel incipit ... esse vel ... non esse ...

Item si tempus obligationis durat ita diu ... quod ... per vitam suam eo quod noluit ... et manet obligatus ... quod stat quod aliquis obligetur ... positionis et propositio ... cedat tempus obligationis quod ... per totam vitam suam esset obligatus ad obligationem ... et si post viginti annos proponeret aliquid vero repugnans ... quod admissum

[illegible]

scitius cum logica ergo non differt realiter ab aliis sex [illegible]

In oppositum arguitur [illegible] et artes sunt scientie [illegible] [illegible] [illegible] artium liberalium et [illegible] differt ab eis et per consequens [illegible]

Conclusio prima quod [illegible] secunda quod non

Probatur non sunt artes liberales ergo [illegible] [illegible] arguitur quod si sint aliquae [illegible] [illegible] [illegible] et quae sunt et si dicitur quod tantum septem et quod sint [illegible] [illegible] Consequentia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non sunt artes liberales ergo [illegible] sunt arguitur quod nulli scientie speculative sunt artes [illegible] sunt scientie speculative ergo non sunt artes [illegible] quod nulla scientia speculativa [illegible] scientia practica eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo nulla scientia speculativa sunt artes [illegible] quod ars et scientia [illegible] [illegible] ethicorum [illegible] Et si dicitur quod [illegible] ars [illegible] [illegible] ut non differt [illegible] [illegible] ita quod ars tantum valeat [illegible] scientia [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] vel in [illegible] [illegible] tunc philosophia naturalis et ars liberalis [illegible] [illegible] [illegible] erunt plures quam [illegible] [illegible]

Item quod [illegible] sint artes liberales [illegible] [illegible] quod logica [illegible] non est ars liberalis [illegible] ars [illegible] in aliquo [illegible] [illegible] [illegible] logica non [illegible] in [illegible] [illegible] in medio ut [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logicam et [illegible] [illegible] ut [illegible] tunc logica [illegible] [illegible] [illegible]

Item quod non tantum sint [illegible] quod medicina et ars et non methaphisica [illegible] liberalis [illegible] [illegible] Sit [illegible] [illegible] [illegible] de philosophia moralis quod et ars et non methaphisica [illegible] liberalis et per consequens plures sunt [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]

Consequenter si methaphisica philosophia naturalis et philosophia moralis non [illegible] artes liberales et [illegible] nobiliores [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in methaphisica vel in philosophia [illegible] [illegible] in artibus [illegible] [illegible] in [illegible] et in [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] nobilior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Consequenter si sint aliquae artes liberales [illegible] aliqua [illegible] [illegible] liberales [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] liberales

2a propositio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logica ergo [illegible] scientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non et ars [illegible] ab aliis [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] persuadere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probatur quod omnis [illegible] [illegible] in [illegible] ergo [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ergo [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Consequenter [illegible] [illegible] quod [illegible] quod sit [illegible] [illegible] quod [illegible] subalterna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] subalterna et [illegible] [illegible] subalternata [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subalterna [illegible] [illegible] eo quod [illegible] [illegible] subalterna [illegible] [illegible]

Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]

3o r(ati)o theor(et)ica no(n) l(ice)t s(cienti)a(m) d(ist)i(n)c(t)a(m) s(e)c(un)d(u)m a(rte)s artiu(m) [illegible] no(n) artes [illegible] d(ist)i(n)cta ab aliis q(u)a(n)do [illegible] ex p(ri)ncipio [illegible] q(uia) eade(m) s(cienti)a [illegible] [illegible] p(ate)t q(uia) s(er)mo [illegible] s(er)mo [illegible] s(cienti)a [illegible] eo q(uod) in r(ati)o(n)e [illegible] s(er)moc(inal)e [illegible] ita [illegible] in [illegible]

Q(uaeritu)r [illegible] no(n) l(ice)t a(liqu)a(m) s(cienti)a(m) [illegible] no(n) l(ice)t s(cienti)a(m) d(ist)i(n)cta(m) [illegible] artiu(m) a(liu)d q(uia) s(er)mo [illegible] [illegible] [illegible] eo q(uod) [illegible] s(er)moc(inal)e d(is)posito [illegible] [illegible] q(uia) s(er)mo d(is)posit(us) [illegible] s(er)mo ornat(us) [illegible]

Q(uaeritu)r [illegible] s(er)moc(ina)li no(n) [illegible] [illegible] no(n) [illegible] s(cienti)a(m)

[illegible] no(n) [illegible] artes [illegible] no(n) [illegible] artes [illegible] d(ist)i(n)cta ab aliis [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] no(n) [illegible] [illegible] no(n) [illegible] artes [illegible] ex [illegible] [illegible] no(n) [illegible] in op(er)i(bu)s ad ex(ercitium) [illegible]

Q(uaeritu)r [illegible] [illegible] artes [illegible] [illegible] [illegible] no(n) [illegible] artes [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] diff(er)e(n)tie art(ium) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a(li)a(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loq(u)i

It(em) si [illegible] e(ss)et ars [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ap(u)d o(mne)s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ap(u)d latinos [illegible] ap(u)d g(rae)cos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in declina(ti)o(n)ib(us) in [illegible] [illegible] [illegible] ornate [illegible] [illegible] no(n) s(un)t [illegible] ap(u)d g(rae)cos [illegible] latinos [illegible] q(uia) declina(ti)o(n)es [illegible] [illegible] [illegible] ul(tra) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ap(u)d latinos [illegible] apud g(rae)cos [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] eo q(uod) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] id ap(u)d o(mne)s [illegible]

[illegible]

[illegible] no(n) s(un)t artes ab aliis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no(n) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ul(tra) [illegible] [illegible] [illegible] artes [illegible] no(n) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d(ist)i(n)cta ab aliis [illegible] q(uia) si no(n) [illegible] [illegible] [illegible] artes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2o si no(n) e(ss)et d(ist)i(n)cta ab aliis max(im)e e(ss)et [illegible] q(uod) e(ss)et id(em) [illegible] [illegible] ul(tra) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e(ss)et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Q(uaeritu)r s(cienti)a(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no(n) s(un)t id(em) [illegible]

It(em) si [illegible] e(ss)et id(em) [illegible] [illegible] [illegible] ul(tra) e(ss)et [illegible] [illegible] ul(tra) [illegible] nona [illegible]
[illegible] no(n) [illegible] id(em) [illegible] [illegible]

It(em) q(uod) no(n) s(un)t id(em) [illegible] [illegible] [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] no(n) [illegible] [illegible]

It(em) dato q(uod) e(ss)et [illegible] [illegible] ul(tra) [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab a(li)is [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3o a(liqu)a(m) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] artes [illegible] [illegible] d(ist)i(n)cta ab o(mn)ib(us) [illegible] q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] artiu(m) [illegible] [illegible] no(n) [illegible] [illegible] alia(rum) artiu(m) [illegible] distinguit(ur) ab o(mn)ib(us) [illegible]

Item

Pblem — Que stremitatis sig^m visitacoe dicti pro illo tempore

Vt (?) ords int^ntas q^o ad psior ante accipiendus est (?) / secundum ordinem spearum celestium que ad situm q^d no est. Et (?) spa sup^{or} q^o ad situm habet int^ntas nobis [illegible] spera [illegible] [illegible] q^d vi^r [illegible] q^d inter spera q^e habet int^ntas nobis [illegible] [illegible] eo [illegible] sup^{or} q^o ad situm [illegible] [illegible] vi^r [illegible] plurimi oib^s spera ordinar[ie] ad assig^natur finaliter ista spera in q^a astra fixa nobis alius [illegible] nobis nona est in nona spera n^a [illegible] stella fixa l^z

In o^m [illegible] phis [illegible] sui^s 12° methaphe i^z q^d va

[illegible] q^d [illegible] sit [illegible] spor^{om} [illegible] pr [illegible] modis modo p^o q^d dicitur spor^{om} dictiate [illegible] .i. [illegible] ut [illegible] ad [illegible] 2^{oo} q^d dicitur excessu l^z no dictiatu 2^e [illegible] q^d [illegible] spera [illegible] sup^{or} dictiatus l^z int^ntas nobis [illegible] 1° nobili est

Con[clusio] q^a [illegible]

P^a q^o [illegible] dictiatu excessum spor^{oib} q^o [illegible] int^ntas [illegible] spearum celestes [illegible] conclusio [illegible] q^o 2^a [illegible] ut dicit excessu l^z no dictiatu [illegible] [illegible] q^d oib^s spera sup^{or} [illegible] abint^{tia} nobis q^o 3^a [illegible] Conclusio quarta oppositi [illegible]

P^a oms int^{ntas} [illegible] spei [illegible] i^z q^o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no maxime esset [illegible] q^d sub eadem spe [illegible] de pla[netis] [illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible] in 2° methaphe eadem [illegible] i^z [illegible] no sit eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no [illegible] [illegible] no [illegible] [illegible] pla[netis] [illegible] [illegible] q^d si 1^a no esset [illegible] q^d no esset [illegible] [illegible] 2^e [illegible] [illegible] [illegible] de int^{vm} [illegible] [illegible] q^d [illegible] esse q^d [illegible] no de [illegible] [illegible] [illegible] sub eadem spe no [illegible] de pla[netis] [illegible] [illegible] [illegible] int^{va} no l^z [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] pla[netis] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pla[netis] [illegible] no [illegible] [illegible] [illegible] i^z. Et [illegible] l^z [illegible] no l^z [illegible] in [illegible] 2^e [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1^a [illegible] esset [illegible] q^d [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q^d [illegible] esse [illegible] [illegible] no l^z [illegible] [illegible] no [illegible] [illegible] sub eadem spe [illegible] si sit [illegible] 1^a [illegible] spe [illegible] [illegible] int^{va} [illegible]

sub eadem spe quod plus separatorum alie intelligentie cessat et desit tunc ea ratione cessat essentia eius de
suppositata mediante sub eadem specie. Et similiter dicendo quod omnes intelligentiae mediante sub eadem specie et per [illegible]
ut [illegible] ad [illegible] non intelligentibus separatis communibus non sit in [illegible] et intelligentia
naturalem ad corpus eius sint posito [illegible] ad [illegible] et perfecte [illegible] ad corpus quod
perficit si esset [illegible] sed [illegible] ab alia intelligentiis quod perficit ad corpus nec si [illegible] septimo [illegible]
inclinationem naturalem et ad corpus. [illegible] dicta septimo non habet inclinationem naturalem ad corpus
in quo sunt [illegible] quod si haberet tunc maxime esset [illegible] corporis illi et [illegible] perfice [illegible]
[illegible] alia septima naturaliter inclinatur ad hoc ut uniatur corpori et quod inclinatio eius appetitus
naturalis in toto esse non frustraretur [illegible] alia septima naturaliter tandem uniretur corpori eidem et ipse
quod idem [illegible] in [illegible] non potest redire ex [illegible] de [illegible] si tunc [illegible]
esset potest naturaliter maxime esset potest naturaliter [illegible] magnum animam [illegible] septimo
de gila [illegible]

2° quod [illegible] si alia septima habet inclinationem naturalem ad corpus tunc [illegible] inclinatio naturalis
alie [illegible] vel actus non [illegible] quod esset [illegible] alia vel non [illegible]
[illegible] alia habet inclinationem naturalem [illegible] naturales esset [illegible] alia habet [illegible]
[illegible] sit [illegible] ab alia quod [illegible] ut [illegible]
ut notum est. Si dicatur [illegible] actus [illegible] potest tolli [illegible] manere ex [illegible] nomine [illegible]
[illegible] alia septima tollatur [illegible] inclinationem naturalem ea manente [illegible]
[illegible] mediante sub eadem specie [illegible] sublata [illegible] alie septime
[illegible] in [illegible] vel si [illegible] intelligentias [illegible] quod sunt [illegible]

[illegible] si alia [illegible] haberet inclinationem naturalem ad corpus [illegible] haberet inclinationem ad
non [illegible]

2° [illegible] quod omnes intelligentie sint eiusdem speciei [illegible] quod si [illegible] 1° [illegible]
attendi [illegible] [illegible] ut [illegible] esset attendi [illegible] oportet
[illegible] ut [illegible] non [illegible] quod
[illegible] non [illegible] esse [illegible]
quod omnes intelligentie [illegible] et volunt [illegible] sunt eiusdem speciei [illegible] quod sunt
[illegible] tunc [illegible] et vellet [illegible] ab [illegible] quod omnes intelligentie
[illegible] et [illegible] perfectione [illegible] intelligunt et volunt [illegible] quod sunt [illegible]
[illegible] quod [illegible] intelligentie [illegible] in [illegible] distat a perfectione [illegible]
non plus [illegible] in perfectione [illegible] ad perfectionem [illegible] omnibus [illegible] perfecte
[illegible] perfectione quod sunt [illegible] et volunt [illegible] hoc
maxime esset ex eo quod [illegible] et [illegible] diligeret vel vellet [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] aut [illegible] eo quod [illegible]
[illegible] 2° [illegible] quod non potest attendi [illegible] intelligentiarum proponentes
[illegible] quod esset quod non potest attendi [illegible] ex [illegible] quod sit
hic maxime esset [illegible] velocius et [illegible] magis mobile movere sed [illegible] magis et minus
non diversificat speciem [illegible] velocior motus et tardior non diversificat esse eo quod diversificant [illegible]
[illegible] et minus esset movere magis mobile et movere minus mobile non diversificat esse
eo quod [illegible] mobilia non [illegible] magis et minus quod non diversificat speciem [illegible]

nobilis magis mole et minus minus mole differunt specie. Sed dicitur quod 1a diversitas specifica sit
alteri tamen propter intrinseca quam extrinseca tunc stant ambo. Ad 2m 3a patet.
3o ad idem contrarie et ideo sub sunt eidem generi secundum omnes intellectus sunt eiusdem finis. Et ad 2m patet quia
unus quia ordinatur ad finem prout sicut formam et per primum specie, dicitur quia beatitudo ordinatur ad sub
omnes causas.

Ergo contraria non possunt esse in specie non differunt specie secundum intellectus sit hoc. Et dicitur contraria non sunt
difficilia non sunt in specie eo quod sola sunt difficilia secundum intellectus non sunt difficiles primo ideo prima
in quantum sunt contraria ex materia et forma sunt difficilia secundum intellectus non sunt hoc. Et ad 2m patet quia in
diffinitione secundum idem ut materia et ad ut forma ut secundum philosophum 8o metaphysice et porphirium in
de differentia.

7a contraria non differunt numero non differunt specie secundum intellectus non differunt numero quia a ab differunt in
specie et cetera contra.. non differunt specie.

8o alie sperarum et intelligentie non differunt specie quod nunc intelligentie in specie differunt specie. Contra quia plus
differunt alie sperarum et intelligentie quam intelligentie sole. Et ad 2m quidem contra agentem et naturam secundum
eadem opera ipsa sunt eadem secundum speciem. Sed alie sperarum et intelligentie et cetera. Et ad 2m patet quia agentia
naturalia differunt partis et maxime et per artis propter ex 2o de anima. Dicitur quia intelligentie secundum ipsa opera
utriusque et sic dicitur quod intelligentie intelligentie secundum finem distinctionem. Sed intelligentie alie sperarum secundum tamen distinctionem
et quod sunt non sunt eadem opera utriusque. Contra diversitas operationum secundum speciem non secundum eadem potest secundum
intelligentie tamen distinctionem et intelligentie sine distinctione precedunt ab ea potest sicut ab intellectu non quod
eius sine distinctione intelligentiis sed prima et quod tamen distinctione sed contrarie et cetera.

Contra si alie sperarum et intelligentie differunt specie hoc maxime esset ex eo quod alia sperarum secundum
virtualiter celi et intelligentia non. Sed dicitur corpus comparatur ad animam ut materia quod formam secundum non
differunt specie secundum magis ex eo quod corpus non faciat animam differre ab intelligentia et cetera.
10o secundum intellectus differunt specie sicut sub et supra ita et orbes differunt specie sicut sub et supra. Et si
intelligentie non specie comparantur ad tamen nunc orbes quorum a b patet quia motus orbium differunt
specie. Et cetera.

9o 2a eadem hic 2m ut dicitur expressum
licet non declaratum et quod secundum varietatem compositionem

Primo si 9o esset vera sequitur quod superior intelligentia esset perfectior in fluere quam ex quo esset
hoc maxime esset ex eo quia motus magis mole et anima voluntate. Sed si 1a esset vera
dicitur quod equales esset perfectior hoc secundum quod quia equales motus magis mole
et anima voluntate quam hoc et cetera.

Contra si superior esset intelligentia perfectior in fluere prout ex anima motu et voluntate tunc prima quod
esset propter specie ad speram vel voluntate ad voluntatem quod magis sunt ex aliis in
innumeris eadem et cetera intelligentie essent specie equales et extra sunt in perfectione quidem etiam
propter quod 3 quod contra patet. Et si dicitur quod superior secundum perfectior in fluere non contraria et in
fluxione. Contra hoc non esset superior intelligentia de perfectiori cuius patet quia sunt contraria
plura et influunt et cum non secundum cuius perfectior prius et cetera.

2° tertium cuius Sol est nobilissima planeta licet sua materia sit nobilissima et per consequens secundum ordinem sperarum quo ad situm non tamen attingit ordo materiarum quo ad perfectionem celestium licet congrue fuerit conveniens quod nobilissimo planete debeatur nobilissima materia. Cuius ratio primo quia in anima corporis et anima ratio et quia sol est inter planetas medius licet sit in medio et virtus anime et per consequens anime perfectio que in aliis 2° quia sol est lucidissimus eo quod omnes alie stelle recipiunt lumen ab ipso. 3° quia influit virtutem inferioribus cum sit principium vite. Sol enim et homo generant hominem 4° quia maxime activus inter alios planetas quia per accessum et recessum solis fiunt generationes et corruptiones in inferioribus. 5to quia constituitur in medio aliorum planetarum tamquam rex in regno ut dicit Ptholomeus in quadripartito et almagesti. 6° quia per motum solis omnes astrologi mensurant motus aliorum planetarum. 7° quia sol minus participat motibus licet aliis perfectior conveniat quia deficiunt ad perfectionem cum pluribus indiget ad attingendum suum finem de tantis ipsum sit perfectius licet 8° perfectius est regulans et ordinans quam regulatum et ordinatum. Sed sol regulat et ordinat alios planetas licet sit etc.

3° specialiter tertium cuius quare Jupiter et Venus sunt nobiliores quam Saturnus et Mars licet deberent esse nobiliores materie quam Saturno et Marte et per consequens secundum ordinem sperarum in situ non tamen attingit perfectio simul materiarum cuius ratio quia propter causam nobilitatis dicuntur fortune et fortunati. Sed isti alii infortuna et infortunati licet

4° velocitas motus attestatur fortitudine et perfectionem motoris. Sed spere inferiores velocius moventur quam superiores ut patet de spera lune licet spere inferiores habent motores nobiliores et perfectiores et per consequens materie moventes speras superiores licet non sit materia superior sit perfectior inferiore sed potius econtrario et per consequens quod fieri

deo omnium

Contra quare 3ª et 2ª quod oppositum aliis

Respondeo ad primam movent superiores speras et perfectiores quam inferiores movente inferiore licet secundum ordinem sperarum quo ad situm attingitur ordo materiarum quo ad perfectionem scilicet cuius semper materia movens superiores speras sit vigorosior et potentior licet perfectior quia movetur magis motu velocissimo et ad velocitatem et non obstat si non ita cito compleat unam revolutionem sed materia movens inferiores speras eo quod motu superiori et longe maiore quam inferiores licet non potest ita cito complere suam revolutionem sed materia movens inferiores speras

2° sunt spera superior sit nobilior spera inferiore licet et sunt materie moventes speras superiores est perfectior licet ergo etc. cuius quia talis spera superior sit nobilior sine continente et talis spera inferior licet cuius quo ad primam partem quia spera superior locat et continet speram inferiorem et non econtrario et quo ad 2am partem patet quia spera superior influit in speram inferiorem aliam cum spera inferior non influit in illa inferiora

3° planete superiores nobiliores et perfectiores sunt planetis inferioribus licet et planete

superiores sunt inter nobiliores et perfectiores eo quod nobiliora planete debentur nobiliori materie quam de quanto planete testantur super nobiliorem et perfectiorem operacionem de tanto sunt perfectiores. Sed planete superiores testantur super etc. Ergo inferiores non sunt perfectiores quod sunt probacio ad partem partem quod perfectio planetarum sumitur aliarum rerum apposicione ex operacionibus. Ex 2o de anima planete 3es superiores scilicet saturnus mars et iupiter testantur super permanenciam et dimicationem et lectum huius rerum. Sed planete inferiores 3es scilicet planete sol venus et mercurius testantur super mutacionem et motum rerum illi 3es superiores testantur super nobiliorem et perfectiorem operacionem quam operacio que testatur super permanenciam et dimicationem rei est perfectior quam ista que testatur super mutacionem rei eo quod permanencia seu duracio rei est nobilior mutacione rei cum mutacio rei ordinetur in eius permanenciam et dilatacionem ad primam partem probacio quod astrologi dicunt quod saturnus habet respectus super diuturnitatem et permanenciam rerum et habet etc. ex eius effectibus sunt ponderositas et tarditas et multe durabiles iupiter autem testatur super bonitatem huius et debitam operacionem et bonam proporcionem et ideo astrologi dicunt eum esse beniuolum et vocant eum fortunam. Mars autem testatur super resistenciam quod planeta dicitur resistere nocuis et corrumpit et ideo dicitur bellicosus. Sed ad secundam partem probacio quod sol est generale principium motuum et mutacionum et eius effectus sunt nobis inter manifesti et apparentes venus autem habet respectus super mutaciones pertinentes ad conseruacionem speciei et super rerum generaciones et ideo homines venerei sunt communiter luxuriosi. Mercurius vero habet respectus super mutaciones distinctas ipsorum individuorum et ideo vocatur varius. Sed luna tenet ultimam et ancillam aliorum planetarum et dispositiones recipit ad recipiendum influencias aliorum planetarum et ideo dicitur habere respectus super humida quod humida et bene receptiua in passionibus etc.

sequitur 2a

Quod suprema spera est nobilissima et perfectissima scilicet de quanto aliqua aliarum sperarum est ei propinquior de tanto est perfectior et per consequens spere superiores sunt perfectiores inferioribus scilicet et inter ceteras sunt perfectiores inter illas speras inferiores et per consequens si ordinem sperarum celestium quo ad situm attendimus est ordo inter illas quo ad eorum perfectiorem scilicet quod sicut autem probatur quod suprema spera est supra aliarum sperarum et est aliis scilicet et modo a nobilissimo motore quod a primo motore immediate etc.

3io sicut se habent elementa in inferioribus ita se habent in perfectione celestiali quod de quanto elementum superius de tanto nobilius scilicet etc. sicut se habent spere celestes in superioritate sic se habent in perfectione etc. quod scilicet de quanto aliqua spera est superior de tanto perfectior scilicet et de quanto inter illas inferior est superior spera in superiori scilicet.

6o si quod esset verum sequitur quod saturnus non esset perfectior planeta quam sol falsum probatur quod habet sicut patet argumentum apparenter ut apparet scilicet non est vim scilicet.

Problema Quare non menstruant alie femelle ab homine etc.

Notandum de mirabili sicut omnes tangunt tale nomen habet 3es anguli equales duobus rectis quod non est non est de mirabili sicut carum tale nomen habet 3es angulos

ẽles duo9 cuius nc̃ h̃t ƺ demra(tiv)e adimple(re) i². no ƺ demra(tiv)e z ponit(ur) questio sc(d)a

D(ubiu)m In o(mn)i ƺ 32ᵘ ℞o p(ri)¹ elor(um) enthidis i² qeo p(ri)ᵐ

Con(clusi)o p(ri)ᵐᵃ 9ᵉ Con(clusi)o s(e)c(un)da qeo ƺ v(er)a / 2ᵃ q(ua) non

p(ri)ᵒ oe demrate z unᵃᵐ / ƺ oe tanᵗⁱ ralmen h(ab)e 3ᵉ anglos ẽles duo9 cuius no ƺ unᵃᵐ i². (p)p(ri)m no ƺ demrate q(uia) ƺ q(ui)ᵃ 9ᵒ q(uo)nᵗ in q(ua)rto mo 2ᵉ fi¹ᵉ aᵒ ƺ ph(ilosoph)i i pᵒ p(ost)(erio)r(um) h(ab)z q(uia) oez tanᵗⁱ 2ᵉ h(ab)e 3ᵉ anglos 2ᵉ z q(uo)ntiges i². no ƺ unᵃᵐ q(uo)nᵗ q(uia) oᵐ q(uo)nt repugnāt cuiti co q(uia) no stat idez ee unᵃᵐ z q(uo)nᵗⁱᵃ q(uia) s(e)c(un)do 9dco s(e)mi q(uia) ƺ unᵃᵐ z q(uo)nt a. tūc sᵉ a ƺ unᵃᵐ g(ra)o a p(ote)t no ee eāe vᵃ p(ro)p(te)r 9dcois zex aᵃ p(ar)te s(e)c(un)do a ƺ q(uo)ntiges g(ra)o a p(ote)t no ee eāe 2ᵃ p(ro)p(te)r 9duoīs i². aᵇ q(uia) nl oez tanᵗⁱ h(ab)e 3ᵉ 2ᵉ ƺ ℞o 1ᵃ ois 3ᵃ9 ralme9 2ᵉ ul ƺ ab tanᵗⁱ real ralme9 2ᵉ si p(ri)m tūc ƺ q(uo)nᵗⁱᵃ co q(uia) 1ᵃ ℞o ƺ q(uo)nᵗⁱᵃ si 2ᵐ tūn ƺ q(uo)ntiges / co q(uia) q(uo)nᵗⁱᵃ tanᵗⁱ tel(e)s ƺ res q(uo)ntiges i² Et si d(icitu)r q(uia) oez tanᵗⁱ h(ab)e 3ᵉ 2ᵉ ƺ unᵃᵐ ex q(uo)d(iti)oe z h(ab)e ff ad(...)9 d(e)o(r)z d(ic)o tūc ℞o s(i)m(p)l(icite)r eet demrat(iv)a q(ui)ᵃ p(ro)p(ositi)o s(i)m(p)l(ici)t(er) no ƺ d(e)o p(ro) q(ui)ᵃ q(uia) ℞o s(i)m(p)l(ici)t(er) eet ƺ unᵃ ex q(uo)d(iti)oe nt 1ᵃ p(ro)z ƺ al q(uia) stat 1ᵃ q(uo)d(iti)oe q(uia) s(i)c tūc ƺ unᵃ s(i)m(p)l(ici)t(er) 1ᵃ eet th(e)ᵐ ƺ q(uia) ƺ unᵃ ex q(uo)d(iti)oe q(uia) s(i) th(e)ᵐ ƺ. th(e)ᵐ ƺ Et s(i) d(icitu)r q(uo)d(iti)oe ƺ l(...) z unᵃᵗᵉ uali d(ic)o tūc h(ab)e eet de l(...) ol(i)s th(e)o ƺ celo(rum) / co q(uia) ƺ unᵃ ƺ unᵃᵗᵉ ue f(...) p(ro)z q(uia) no ƺ p(ro) ƺ ƺ in mo d(ic)tī p(ro)ari(bu)s i²

2ᵒ oe d(e)ᵉ ƺ d(e)ᵉ ap(ro)n s(e)u ap(ro)q(uo)ni ƺ oez tanᵗⁱ ralmen h(ab)e 3ᵉ anglos ẽles 2ᵉ s(i)c no ƺ d(e)ᵉ ap(ro)n nc̃ ap(ro)ni i². (p)p(ri)m no ƺ d(e)ᵉ q(uo)nᵗ cuī in bar(o)k(o) aᵒ p(ro)z p(er) s(...) d(e)oz d(e)ois h(ab)z g(ra)ᵃ p(ar)te q(uia) s(i)c tūc (p)p(ri)m eet d(e)ᵉ p(er) eaz ul g(ra)o p(er) eaz ul(...) ul eff(icien)te ul finales ul for(ma)lez s(e)c(un)dᵃ tal no p(ote)st d(ic)ī co q(uia) math(emati)ca pᵒⁿ q(uo)d s(i)t p(ri)m p(ri)ᵐ g(ra)o te s(ecundu)m eaz for(ma)lez ut q(uo)nᵗⁱ p(ote)st d(ic)ī p(ro)z q(uia) nᵃ ƺ ea for(ma)lis tu an(...) ip(su)9 tanᵗⁱ i². no p(ote)st d(ic)ī p(er) eaz for(ma)lem q(uia) s(i) a(li)q(ui)s maḡr eet au(...) ex(isten)ti9 ƺ no ƺ for(ma) s(e)c(un)d(u)m eu anglo(rum) ip(s)i9 tanᵗⁱ nc̃ for(ma) acti i². ƺ h(ab)z p(ro) p(ar)te q(uia) p(er) n(...) eff(icien)t(e) d(e)ᵉ nᵃ oez 3ᵗⁱ 2ᵉ h(ab)e ƺ co q(uia) d(e)ᵉ nᵃ p(ro) angl(u)s ex(isten)tia q(uia) no ƺ eff(ec)t(u)s tanᵗⁱ i²

3ᵒ oe d(e)ᵉ aut ƺ d(e)ᵉ d(e)oe uli a p(ri)ᵐ ƺ oez 3ᵗⁱ ralmen 2ᵉ no ƺ d(e)ᵉ aq(ui)ᵒ (...) ma(...) i². no ƺ d(e)ᵉ aᵒ p(ro)z p(er) s(...) d(e)oz d(e)ois q(uia) ois d(e)o a ƺ d(e)ᵒ olis aut p(ri)m h(ab)z q(uia) si d(e)ᵃ p(ri)ᵐ te no d(e)ᵃ ex q(uo)nᵗⁱ 2ᵉ d(e)ᵒ no eet h(ab)e tu d(e)at s(e)c(un)d(u)m lis ex q(uo)nᵗⁱ ex p(er)ᵒ p(ost)(erio)r(um) nc̃ eet d(e)ᵃ uli q(uia) tūc d(e)ᵒ fiet in aq(ui)ᵒ mo a(...)9 fi(e)t ƺ no ƺ p(ro)ᵉ q(uia) (p)p(ri)m s(i)c d(e)ᵃ p(ro)z q(uia) d(e)ᵒ eet math(emati)ce p(ri)ᵐ s(i) ad s(...)ᵐ

4ᵒ oe d(e)ᵉ ƺ d(e)ᵉ p(er)men(...) q(uia) s(i) p(ar)te q(uo)net ƺ oez tanᵗⁱ ralmen h(ab)e 2ᵉ no ƺ h(ab)mo(...) i². no ƺ d(e)ᵉ aᵒ ƺ ph(ilosoph)i pᵒ p(ost)(erio)r(um) h(ab)z q(uia) d(e)ᵃ p(ro) anglu(m) ex(isten)tem q(ui) no q(uo)net p(ro)z ƺ l(...) eu s(...) ƺ 3ᵗⁱ ralmen ee 2ᵐ anglum ex(isten)tem ƺ l(...) ee 2 aᵒ no p(ote)st d(e)ᵃ i²

(...)o si est d(e)ᵉ ul ƺ d(e)ᵉ in g(ra)ᵒ ul in aᵃ s(e)c(un)da no p(ri)m q(uia) p(ri)ᵐ g(ra)o p(ote)st

dubia igitur non sunt apta ad demonstrandum quia secundo ab[illegible] quod principium [illegible] deductio ex geometria
sed non potest sic ex philosophia igitur nec etiam potest dici eo quod [illegible] angulorum sicut [illegible] igitur

[illegible] non est tantus rectilineus sicut 3 anguli equales duobus rectis igitur non 3 [illegible] et 2 [illegible]
[illegible] ab[illegible] quod sunt tamen quilibet tantus rectilineus est [illegible] tantus rectilineus [illegible]
quod ab [illegible] tantus [illegible] per aliquis et quod non per [illegible] inter [illegible] totius igitur [illegible] quod est [illegible] anguli
sunt [illegible] igitur 21a quia vel duos angulos rectos sunt [illegible] et [illegible] omnes 3 [illegible]
[illegible] sunt equales ab[illegible] 3 [illegible] petitio [illegible] quod [illegible] potest non dicit de angulos rectos
[illegible] equales igitur

Item si hec 3 anguli equales duobus rectis est [illegible] tantus rectilineus maior est [illegible]
[illegible] ut [illegible] ab[illegible] quod [illegible] alicui quod 3 [illegible] rectilineus igitur non 3 [illegible] ab[illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] angulus extrinsecus 3 [illegible] et angulus intrinsecus 3 [illegible] vel duos rectos
[illegible] vel linea [illegible] linea recta perpendiculariter vel oblique [illegible] duos
angulos rectos et [illegible] non 3 [illegible] 3o [illegible] sive quadrangulum eo quod [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] angulum et alios 3 valentes [illegible] et quod prima [illegible] quadrangulum
non 3 [illegible] igitur [illegible] alicui quod 3 [illegible] rectilineus [illegible] et 3 [illegible] solidos [illegible] 3
angulos duos rectos [illegible] solidum [illegible] planos sunt maius et si [illegible] 3
angulos [illegible] duos rectos [illegible] duos rectos et [illegible] plus igitur [illegible] de [illegible]
emanat [illegible] 3 [illegible] hec 3 equales [illegible] non 3 [illegible] igitur

[illegible] 3 [illegible] rectilineus [illegible] angulos rectos [illegible] duos igitur [illegible] 3 [illegible] ab[illegible] [illegible] angulos
rectos et [illegible] et aliis igitur ab[illegible] quod 3 [illegible] rectilineus vel duos 3 angulos [illegible] 2 6 2 8 2 [illegible]
[illegible] vel duos rectos angulos igitur vel [illegible] angulos 2 6 2 8 quod sunt [illegible] ab[illegible] quod [illegible]
vel omnes [illegible] per sunt [illegible] et quod ab 3 [illegible] rectilineus 3 duo 3 [illegible] vel [illegible]
et ab 3 [illegible] 3 [illegible] igitur vel [illegible] igitur Et si [illegible] quod 3 [illegible] rectilineus [illegible] angulos
qui sub [illegible] dispositione vel tamen duos rectos [illegible] totius 3 [illegible] a b c 3 [illegible] angulus
[illegible] b [illegible] sunt [illegible] non vel duos rectos igitur [illegible] 3 ab[illegible] [illegible] 3 [illegible] a b c
[illegible] angulus sunt [illegible] b vel [illegible] b angulus 3 a b c totius 3 [illegible] 3 [illegible] angulus
Si dicitur quod sit [illegible] per [illegible] sita vel infinita [illegible] non potest dici [illegible] igitur transfera
[illegible] e b d [illegible] sunt [illegible] e a f [illegible] 3 [illegible] 2 d c f 3 [illegible] a b c [illegible]
3 angulos [illegible] 3 [illegible] anguli sunt 3 [illegible] 3 [illegible] rectos igitur a b
c [illegible] rectos igitur non [illegible] duos Et si d quod a b c anguli [illegible] ab[illegible] [illegible]
non [illegible] aliis [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] quod [illegible] angulus
3 [illegible] quod dici non potest [illegible] quod [illegible] angulus est [illegible] vel
[illegible] vel 3 [illegible] vel 3 due linee [illegible] sunt [illegible] omnes anguli
[illegible] equales vel 3 [illegible] lineis et quod [illegible] 3 [illegible]
[illegible] et [illegible] quod sunt [illegible]

[illegible] nulli anguli [illegible] sunt [illegible] igitur [illegible] ab[illegible] quod si [illegible] vel [illegible]
linee [illegible] orthogonaliter cadit [illegible] vel [illegible] spatium [illegible] inter
ab lineas non [illegible] quod [illegible] si dicitur [illegible] angulus [illegible]

1o

2o

3o

4o

sicut angulus contingentie non omnis angulus rectilineus intra se sunt equales quod est contra veritatem petitionis in principio Euclidis et contra verbis quod si recta linea super rectam cadat et linea recta perpendiculariter super quam cadat sit punctum medium super punctum circa finem linee stante et si illi anguli quorum utraque sunt spatium interceptum ut inter duas lineas scilicet d. b. z b. a z. b. c. z b. a. probatum. Si dicatur quod sunt anguli extrinseci et anguli intrinseci et illi esse equales quod est contra 3. 29. propositionem Euclidis quod angulus extrinsecus et illi duo intrinseci et equales quando linee recte sunt equidistantes. Item anguli sunt equales scilicet 2 anguli. Et si dicatur quod angulus rectus esset contactus duarum linearum per contactum ut ubi contactus linearum et linee per contingentes contingunt se ita quod precedunt ut et punctus in quo tangunt se et si dicatur quod ut ipso et punctus in quo ut dicitur unum recte que in uno puncto tangunt se et alias et punctus esset in utraque linea ut et arcus recte linearum se tangentium 2. ideo arcus sicut esset in diversis partibus in circumferentia circuli et implete

Ad oppositum

Contra quarum omnium que dicit philosophus non sit de se

Pro prima quod est quod sit contra omnes mathematicos et forte contra Euclidem quod sit forma recta et illi rectilineum habent angulos equales duo contingentes et de se ex ypothesi contingunt et de se per 9. 29. propositionem et de se et recte et illi rectilineum habent 2. 29. propositionem in se fortius sicut recto angulo extrinseco et illi puncti et illi habent angulos et uno angulo extrinseco intrinseco et illi habent 2. et medietas ad recte et illi rectilineum habent 2. sed non magis quam in genere in fortius, cum tamen genera mathematica non contrariatur sed de se in genere in fortius,

2o de se et inducitur recte et illi rectilineum habent 2. sed omnes dicto inductiva sicut addicioni sillogistica distincta sicut ex ypothesi et de se ut ex ypothesi et ab illa inductione in aliis propositionibus patet 3. 29. omnes sunt de se et cum ipsa et aliis ad patet et ipsa de se et excessus

3o et illi rectilineum habet 29. est. et angulus 3 et sunt equales ut recti vel ut duos rectos 2. dempti sed non et dabile ut quod valeat duos rectos et ad implendum et de se recte et illi rectilineum habent 2. 9. ad primam patet quod ex quod non 3 et rectilineus non habent 3 angulos equales duobus rectis 2. sed quod non dabile ut 2. patet quod si et dabile angulus et rectilineus non habent 3. angulos equales duobus rectis 2.

4o habet 3. angulos equales duobus rectis et ipsa per 3 et rectilineum quod patet de eo de se quando et de se de suo ad centro ex ipsis

5o ad primum dicitur de recte in omnibus et rectilineus sed 2. ad propositam ut patet questione de virtute in propositione ut quod per mediam ut contingentes sunt primi et de se si 2m ut contingens et unum rectum

6o quod primo omnibus et rectilineus sed 2. non esse de se ut maior esset ex eo quod esset contingens quando si primo non esset et ut in propositione in primo supra pars contingentes esset de se et quod et illis et contingens 2.

Quare alia prussa afulmne sit

Plebeia et periculosa ad comedendum

Utrum media regio aeris sit frigida. Quod non quia illa frigiditas in esset similar[iter] vel violente non primum cum aer naturaliter sit calidus ... quia sunt ad violentum esse ... phisim [?] celi

Inomz phi[losophus] ... methaphis[ice] ...

[illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible] primo [illegible] et [illegible] secunda

Conclusio [illegible]

[illegible] per [illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible] possibile per [illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible] naturale [illegible]

Conclusio [illegible] septima

possibile per aliquam [illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible] per aliquam [illegible]

Conclusio [illegible] prima

[illegible] per [illegible]

Conclusio [illegible] secunda

[illegible] sunt [illegible]

Dubitabilis per aliquam [illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio [illegible] quarta

[illegible]

Conclusio [illegible]

probabile per [illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio [illegible] prima

[illegible]

Conclusio [illegible] secunda

[illegible]

Conclusio [illegible] tertia

[illegible]

Conclusio [illegible] quarta

Circa primum de celo et mundi

Queritur ad primum tractatum quo primo tale qo. utrum cuilibet corpori simplici insit naturaliter tantum unus motus simplex. [illegible]

[illegible]

p agg^co ex orbe & intelli^a. que licz no faciat
unu cu orbe. p̃ntis intelli^e ad orbem.
tn vn fit unu cu ipo p qd apparz & indistan^az
& p̃ncia^z eius ad orbem. & adq̄z eius g̃ete.
Si aute celu^m capia^r p orbe solo. pu^m exclu^o ei
telli^e tc no dicet^r eius nale. sz na. sz vnu
ani^l vel for^o p̃ta dicet^r. ¶ Alia descr^o. motus
localis d^r. que ad mutat locu for^lr. sm se
vel sm pte. vel mutaret si cet in loco. Addi^t
addo ipo^m g^z spaium. que no ano e ad sra.
cu mo^u locali licz n mutz locu. vel sm se et
sm ptes. cu vel sm se vel sm suas ptes sit
in loco ¶ Dico ponto q infra spaz lune
cet vacuu. & nichil ibi cet excepto vno lapi
de. no e dubiu qn deus adhuc mouere pot illu
lapide de uno polo ad aliu. & no nisi motu
locali c^d s^a cu ipo. no obstante. q^l lapis
ois mutz locu. ex q̃ no cet in loco. Suffic^t
g^o q^l mo foralr mutz locu si cet in loco.
addi^o q dicat^r loca^r moui. vel mo^d s^a cu ipo
¶ Motus nalis d^r q fit a p^mo moti^co actino.
vt actio corru^co dicitu. p̃nu p^a sm intellu^m
mobilis. licet inclia^oz ad i^n motu ex^om
p̃mi. sic e motus grauis deorsu. ex^m 2^l. s^o est
motus ferri ad magnete^m. vel calefactio aque.
vn licz aq ab extrinseco calefiat p^r igne. tn
q^z in^a aq adi^az calefi^oz lz inclia^oz ipe^s for^az
sbale ignis. que i^az calefactioz g^so. in e q
aqua nali d^r calefi. ¶ Motus violentus
d^r. qui e a p^mo extrinseco ad que motu sm
p^a sm mobil no ht inclia^oz s^o e mot^s grauis
ius sursu. Istud p^z p descr^oz violenti. quia p^o
ari^t 3° celi^z. vbi d^r violentu ee a p^no extrinseco
no qferente vim passo .i. ad qd passu n ht
inclia^oz nale ¶ Dubi hic. que inclia
aque ht inclia^oz nale ad calefactioz. & n ad
motu sursu ¶ Dico q ideo q^z in^a no appet^r
actu vt incliat ad ea. nisi q ipe for^az sbale
ad qua talia actu disponut. & id q^z calefacti
q^o e desc dispo^r ad for^az sbale nouam inducam
mar^az inducendam. & h^o no fit mot^s localis
sale sm se. io aqua vn ht inclia^oz naliter
ad calefacio^z. licz ad motu localé aliu ab
illo. ad que incliat forma sbalis. actu^l ei ca
exns. ipa q^d vn dicend^s aqua nali calefi
licz no dicamus ea nali ascendere. ¶ Cu
istis descr^oib^z addo ista suppo^z q q^lz cor^s
nale ht aliq̃ue locu sibi nale. q̃ suaciu^m ipi^s
qd p^z ex eo q^z vider^s vnu cor^s in vno loco
diu^s durac q in alio. & cu q^lz eo appetat
se p̃uare sic q cu cor^s nale huit eo locu suu
nale ht inclia^oz ad illu. & cu fuit in eo ht i
clioz p̃mane^di in eo. ipe^s diu^s q̃suai in sue ee.
¶ Tunc sit distinctio talis q ad pt moui localt
inclia^r vno m^o. sm se totu^m. s^o sursu deorsu.
alio mo sm ptes. sicut celu^m. ¶ Vlti vno mo
recto sicut graue vel leue cu mo^u sursu vel de
orsu ¶ Alio mo circulariter sicut celu^m & ignis

& ignis in spa sua. Alio mo^u m^e aliud vt graue
deorsum. Alio mo m^e violente vt graue sursu.
Alio mo nalr solitarie vt celu^m. talis .n. mo
tus e cori nalis. & sic terre ab intellec^a. ¶ Alio
m^e nali vt violenter sz p^r nam. q^mo mo ignis
in spa sua. ¶ Alio mo^u ex vtro mo^u z violento.
vt e motus nalis. ¶ Alio mixtu ex recto & circul^ri.
vt e motus lapidis circularis. vel motus grauis
ad mediu^m mundi p arcu cuiusdam circuli centru ter
mundi. ¶ Istis suppositis p̃mo vnica q^oz vni
sale ad arrecta^m. q omne corpus nale e natu^r
moli p̃nopu locali. p^r q^z oe qd ht nisi sm
mo^di localis h^o e nali mobil locat^r. sz oe cor^s
nale e h^o. g^o m^a o^r p^z p descri^oz motus loc^l
p^mo posita. que e qo ois mo^ri nalis. cum aliq
speci. vna cu suppone p^a posita. sz minor p^z ipe
sic^oz cor^s nalis. vna cu descr^o eius nale. & p
istam q^z dicu qn^o q^o d^r corpus motale q^z
vt vi^r suffit dicere corp^s. cu oe cor^s sit nale &c.
Sic pt ouidere i duplr. p^o cocesso q oe cor^s est
nale & oe nale corp^s tn addi^r h^o nale quo ter
opto^z istius. q^n ardet aliq cor^a ee inaclle^a
& no nalia. ¶ Alio pt dici q no oe cor^s est
nale. na matha e cor^s vbi for^o ca e corpus
cu q^lz istorp sit logu latu & pfudu & tn neut^m
istorp e cor^s nale sz m^a. Sicut albedo & dulcedo
in lacte s^o corpa. cu vt^r z istorp sit logu lat^r &
pfudu. & tn neut^m corp e eius nale. vt p^z p
diffi^oz eius seu corpis nalis supius posita. licz vn
fuit e ea sm nam ¶ 2° dub q^r g^oz inse. q^z
celu^m e cor^s nale. cu sit vnu de q. cor^b simplic^b
p arisle in sca. & tn licz moueat^r. no nalr
sz violente vi^r moui ex q mo ab intelli^a. que
no vi^r ee inclia^ca celo. sz extri^ca ¶ 2° na vy
pole e ee aliqd cor^s nale. qd nunq mouebi^r
localr. & p q^o vi^r q tale no sit mobile localr.
na si cet mo^le localr e nunq moue^r p^o ei^s
nale ad motu cet frust^o. qd vi^r ee p^m cu dd
& na^r n^t agat frust^o. assu^m p^z na po^le est
aliqua terra in a^co loco quiescere & in eod corrupi
ab illo. q vnq locat^r moueat^r ¶ Ad p^m d^o q
mo^u z celu^m mo^u nalr & violentus d^o q mo a p^mo
extrinseco q appetet^r. & p̃ncia puta ab intelli^a. licz
no p antiqu^m. & hoc sufficit ad motu nale.
¶ Ad 2^m d^o q vn e aliq cor^s dabile q nunq mo
vebit^r localr. & violenter d^o q no e ig^r eo aliqd nte
p^am frustram. sm indiuiduu. licz no sit pole
eam frustrari. et sm indi^m q sm spem. eo
dico q^r impo^co licz dd p^o frustrare sm indi^m.
tn silus p^o in a^o sibi reducit^r ad actu. vn licz
aliq flores nunq p̃ducat fructu & p^o p̃ducer
fructu. & illos nunq reducit^r ad actu. tn p^o
p̃ducendi fructu in alys eis silib^z in spe ad ac^m
reducit^r & ita d^o q na nichil faciat frustra
sm spem. & indi^m sit. licz vn sm vnu indi^m
vel plura so^m ¶ Dicm^m ad 2^m arti^li sup^ius
p^mo a^cus quedo sic suppono. & dein p̃mam
q^eas q^ues ad arti^lm in^a sale^s. Suppono ex
mo quod nois motus simplicit. ¶ Et sit

qrma h. q motus localis no d^r simplex p pma^m
oppamus corporibus celestis p3 q2 cu quibz mot^s
sit opposit^s corporibus celestiu^ms. cu sit de mio gen
inorp nullus mot^s eet simp^x. cu oppo^m arp d^t

¶ 2^a ypo q mot^s no d^r simp^x p pma^m oppois corp
tibus quarp una sit velocior alia tardior p3
q2 ad mot^s mil' tre deorsu. fm sciedyta^m mundi.
ul pte eius. no eet simp^x cu sit infie velo^or
q in prin^o. cu^s oppo^m icy dicit arp^t. ¶ 3^a ypo
e q motus naturalis. no d^r simp^x p pma^m oppois
corporibus. quibz una pe mobilis. mo^t velaci^s
z a^a tardius. mi' te tol' mot^s ce' accptesius
ci. no eet simp^x cu^s oppo^m te aliorz. z qu p3
ex eo q2 pteo ce'. q sut mi^x. eqmocl^em mone
t^r velociis. q que sut mi^x palos mundi. q2
in eqli tpe maius spaciu ptrasiut maiore
circulu describedo. ¶ 4^a ypo q mot^s no d^r simp^x
ppt^r hoc q mobile. tali motu motu. sit sive
simplex seu mixt^a. p3 q2 no obstante q tra sit
valde mixta fi^e. ad huc mot^s ei^s deorsu dict^r
simp^x. ¶ 5^a ypo. q mot^s no d^r simp^x ppter
simplicitatem ab' mote. p3 q2 te mot^s ce'^lorz
eet simp^x. cu qlz ce'^m sit oppo^m ex materia z
for^a. Et^a mot^s gravis in ipsa deorsu no eet
simp^x ppt^r ositem vocam. q3 arp^t nect. q2 tale
na^r mo^t tali gno^ simp^x. ad mot^s ce'^li pertinaret
in ipso. ¶ 6^a ypo q mot^s no d^r simp^x ppt^r hoc
q fit sup spacio simplici. p3 na te mot^s gravis
qui fiet fm lineas rectas durissale. eet simp^x
q3 e fl^m. q e oppoit^s ex rto e circulari. Et^a
q^r mot^s mole fabri eet simp^x. q2 fit sub spa^m
simp^x. f. linea circulare. z tn hoc e f^m. q2 mo
tus mole fabri oppoit^s e ex pulsu z tractu. md.

¶ 7^a ypo e. q mot^s d^r simplex. ex eo q fit p
linea breviore. p qua pt fi^r ad me^m mundi
ul a me^o mundi fm sciedyta^m mundi ul pte
eius. absq3 hoc q ad pticipz. de circu^e ul ce me^m
mundi. fm linea circulare. ul pte eius. absq3
hoc q pticipz ad de descesu ad me^m. ul de asce
su ad medio. ita q simplicitas mot^s attedit^r
in or^ine ad me^m mundi. ¶ Ex q^a sc^r q dans
duobz mo^bz —— eqlr distantibz a me^o mundi.
volsq3 eqvelo^r desce^dz ad me^m mundi. uno
tn descen^te p sciedyta^m mundi. alt^m aut p
arcu cui^s sciedyta^ter mundi eet corda. p^mu
mouet^r mo^ simp^a z 2^m no. q2 2^m no desce
det p linea breviore. p qua po3. fz p lia3 cu^a
ad pticipare de circu^oe in eius descesu. Et
manifestu^r addo q in eodz ca^u. illa duo mo^bilia
lz eq velocit^r descendant. no tn eq velocit^r
moueu^r q2 i^d q3 descedet p arcu. velocius
moue^r cu in equali tpe p plus ptrasiz de spa^o.
q2 tn arc^o ptrasiz arcu qprco a^clia^m ptrasiz
cordam. cu^s aut e ma^or corda. ¶ eqvelo^r
tn descendet. q2 eq^r cet^o appinquet. ita q
velocitas mot^s mesura^r pe^o tusi^z spacy ma
iori ul minori in tato ul medio tpe. desce
sus aut velocitas pe^o appiacoz minore

ul maiore ad me^m mundi in tato ul medio tpe.
¶ Ex q^a istis suppoz seu ppoz dubit^r primo. q^m ad mot^s
orem^m ma scire q ad to^m mouet^r mo^u simplici
cu^s tn q3 ime^tas mouet^r mo^u oppoito. p2 q
ma sit una tra pura. dimisso^s incipiente. que
descedat sic ad cet^m mundi. q punct^s ime^s ci^s
tmagit^r descebet sciedyta^m mundi mei^s descesu.
illa tra descedet mi^to ca^o. tolis tra mo^ mo^ simp^x
z tn q3 me^tas bi^r ee mota. mo^u oppoito ex pte
censu. z aliqli tamen. q3 q^a na cu^s medietas
descedet p sciedyta^m mundi. ¶ Aliter p3 hoc id
argui poto tale ca^m. q sit una tra pura.
que mei^s descesu trasciat usq3 ad p^o me^m
tpis medietatis descesuy. scdz puncto me^o c^tre
medietate in sciedyta^to mundi. z p3 me^m tpis r^a tra
ca^o descendet. mi^to ca^u punct^s medi^s tol' tre desce
bit sciedyta^m mundi. qualz aut me^tas descen
q. arcu. cui^s corda. e sciedyta^t mundi. q^r q3
me^tas tre sic mote. bi^r ee mota mo^ oppo^to
tol' tra mo^ simp^a moti. ¶ Ad istud, ry^deo
d^r q ad^o. f. q cor^s tol' e mo^ mo^u simp^a. e^s q3
me^tas mo^ mo^ oppo^to. cu h^o tn bu stat q3 le
me^tas sit supra moueri gno^ simp^a. cu ille
me^tas sit supra no simp^x i^o q i^o to^m. ¶ 2° du
d^o cau^z sup^m, q^m ad motu circulare. na supra
eet ba seqre. q eet duo solis ul alia^s alt^s
pla^te mo mouet^r mo^ simp^a q^d fm. ex eo q
orbis eccet^s e cor^s simp^x cuiz aut tale de
be^r mot^s simp^x p arp^t in ba. q^o que q eccet^s
licz moueat^r e tet^m mundi. tn ad de asce
su e descesu. pticipare bi^r ex eo. q a^ta ol^us
pe aly efficit^r cet^o mundi ppinquior. alia re
mocior. cet^o aut mundi appinque e desce^n
z ab eode elongu e ascende qp^a. ¶ pret
istas vo^ces z 9sli alias. 9^or mouet^r eccet^os
de quibz pt^r mag^r videbi. ¶ Sz adaptum p
a^ros volentos eccet^os sustine^re ori. z ya^s opoit
tn mouet^r mo^ simplici. z q^n d^r q a^ta pe cce
tri. aly fit cet^o mundi ppinquior. z cet^o lz oce^tte
si neue q ppt^r h^o cce^tri no moueat^r motu
simp^a. q dicit simplicem mot^m circulare
no attedi. penes moue^r. ce cet^m mundi.
si ce cet^m ppinquiy corpis. q^d eccet^ri mo^u effi^ciu
q^o ad a^cias sui ptes. aly ppinquiores cet^o ppis
z aly remotores. s semp manet eq distan
tes ab eis. ¶ Sz istud salua gra sic dicetu
no bz ne bi. q2 si fm^ties mot^s circulari attedet^r
de cet^r ipi^us corpis moti. te mola fabri
mouet^r circulari mo^u simp^a. q3 e fm tacdo
q illi mot^s cedit ee fl^m. qu nota e ex eo q
semp ptes mole fabri in eius mo^u circulari.
manet eqlr distantes a cet^o ipo^s illi^s mole.
falsitas oner^s app3 | p^o q2 mot^s mole fabri
oppo^s ex pulsu z tractu. | 2° q2 in tali motu
una pe mole ascedit z reliq^a descedit. q^r
mot^s eius no bi^r ee simp^x. ¶ Aliter d^r e
dedz sustido eccet^os. q neqz mot^s corp
e simp^x. tu dicit q p corp motu aliq ptes.

aliqua essent ... corporum et alia ad medium ... ut eius dicitur. quia aliqua ascendunt et aliqua descendunt ... propter hoc quod non est appropinquare centro mundi et descendere ... ab eo ... [illegible] supra orbem lune ... actiuorum uel passiuorum.

Dubium

¶ Ad hunc dubium de motu epicicli est centrum ... sit simplex corporis. ¶ Ad quod aliqui dicunt quod si ponimus excentricos non est necessarium ponere epiciclos. Et ideo si epicicli non ponuntur non oportet querere de motu corporis an sit simplex corporis. ¶ De hoc tamen ... epicicli ... in 2o huius.

1a conclusio

¶ Istis suppositis sit prima conclusio quod decem motus simplices circulares naturales ... de motu ... quia ... propter ascensum uel descensum.

2a

¶ 2a conclusio quod ad ... est motus simplex rectus naturalis ... propter motum ... ab eo ... propter aliquid de causa.

3a

¶ 3a conclusio quod solum sunt duo motus simplices naturales secundum genus scilicet rectus et circularis ... quia tot sunt magnitudines simplices ... capi simplices motus. scilicet linea uero dicitur recta ad medium uel a medio. et linea circularis est circa medium secundum omnem eius punctum equaliter distans a medio.

4a

¶ 4a conclusio quod 3 sunt motus simplices naturales secundum speciem sub alterutro. patet quia rectus sub dividitur in motum sursum et in motum deorsum ...

5a

¶ 5a conclusio est quod plures ... sunt motus simplices naturales secundum speciem specialissimam ... quia ... corpora simplicia distincta secundum speciem specialissimam ... debetur sibi motus naturalis distinctus secundum speciem. sicut patet ... ¶ Quantum ad 3m articulum ... suppositiones ...

3m ar

1o

¶ Prima sit ista quod ad partem ... motum pluribus motibus simplicibus ... ¶ 2a suppositio est quod ad partem ... sit pluribus motibus simplicibus ... quod ... moueatur illis motibus. 2o quod moueatur pluribus motibus simplicibus ... 3o quod moueatur ... cum duobus simplicibus sicut ... rectus et circularis.

2

¶ Tunc sit prima conclusio quod impossibile est ad motum simplicem pluribus motibus simplicibus ... patet ... quia ... in diuersis locis. ... motus simplices sunt ad diuersa loca. ¶ Item ... motus localis ... alterationis ... de motu alterationis ... alterationibus ...

2a

¶ 2a conclusio quod aliquod simplex ... moueri sit pluribus motibus. 2o patet de ... quod mouetur ... circulari ... motus simplex ... illorum sit sibi naturalis ... corpus ...

3a

¶ 3a conclusio quod idem simplex ... moueri sit pluribus motibus simplicibus 3o patet ... quia terra ... sit descendere et aliquod centrum ... sicut si aliqua terra descenderet sub aliquam tabulam ... Ex quo patet quod ... non ... corporis simplicis naturalis. ¶ 2a conclusio quod ad simplex ... motum sit pluribus motibus. 2o et 3o patet ... si ... tabula ... motus naturalis descensum ... pluribus motibus simplicibus 2o et 3o ... talis motus non ... naturalis. ¶ 4a conclusio quod impossibile est idem corpus simplex moueri naturaliter pluribus motibus ... quod corpus simplex non ... simpliciter ... ad ... locum ... ad ... idem ... ¶ Consequens ... corpus simplex ... motus localis ... ¶ 6a conclusio quod ... idem simplex corpus naturaliter moueri pluribus motibus simplicibus distinctis secundum speciem ... ¶ ... aqua ... deorsum ... in fistula violenter. ¶ ... quod simplex moueri pluribus motibus distinctis secundum speciem ... aqua ... sicut ... in fistula ... uacuum ... sic motu violento. ¶ Ista solutio ... alias ... simplex ... unius motus naturalis ... sic ... pluribus aliis ... distinctis secundum speciem ... ¶ 4a conclusio quod unius motus simplex secundum speciem non ... nisi unum corpus simplex secundum speciem ... distincte secundum speciem ... ¶ Ex hoc ... quod motus circularis ... ignis ... sursum ... ¶ Ex hoc ... motus ... naturalis ... pluribus corporibus simplicibus distinctis secundum speciem ... ¶ 2o dico quod motus circularis non ... ignis violente. patet quia ... motus sursum ... ignis ...

illi motui contrarius. et cum eidem motui sursum motus ignis deorsum sit contrarius. et uni motui simplici secundum plures motus secundum se contrarii. quod est contra [illegible] in littera. ¶ 3º dico quod ad est motus qui [illegible] est naturalis ut videtur. patet de motu circulari ignis in spera sua. ¶ 5º dico quod ille motus dicitur inesse igni preter naturam. cum sit ei impressus [illegible] ad naturam ignis. ut repugnat [illegible]. [illegible] et est [illegible] impressus et preter naturam. ¶ 4º dico quod non omnis motus sursum ab omni motu deorsum differt specie. patet quia aer [illegible] in loco terre et aque naturaliter movetur sursum ad locum proprium. existens autem in loco ignis naturaliter movetur deorsum ad locum eundem. modo si isti duo motus differrent specie. sequeretur quod eidem corpori simplici essent plures motus naturales quod est contra [illegible]. ¶ 6º dico quod adhuc quod motus sursum et motus deorsum distinguuntur specie eo quod sunt ad terminos distinctos specie. [illegible] motus deorsum terre et motus sursum ignis. ¶ [illegible] quod omnes motus deorsum. omni motui deorsum est [illegible] specie. patet quia [illegible] terra et aqua movetur naturaliter deorsum. eo quod idem motus simul [illegible] naturaliter pluribus corporibus simplicibus. quod est contra [illegible]. ¶ 8º dico quod adhuc quod motus deorsum ab alio motu deorsum differat specie non sufficit quod illi motus sint ad diversos terminos in specie. nam terra [illegible] descendendo de loco ignis ad locum proprium. diversis mediis in specie movebitur. et tali motu veniet ad diversos terminos in specie. puta ad locum aeris et aque. et demum terre. qui sunt distincti specie. Sed omnes secundum quod sunt eidem simul [illegible] naturaliter plures motus distinctos secundum speciem. quod idem est contra [illegible].

¶ 9º dico quod adhuc quod motus deorsum ab alio motu deorsum differat specie. eo quod terra adquirens velocitatem tendit differenter [illegible] secundum proprium [illegible]. quod terra descendendo non tendit velocitatem ad unum terminum secundum speciem. ubi est quod totus iste descensus est unius speciei. Sed quod terra et aqua sit descendentes de loco ignis. ipsa terra per suum motum tendit velocitate [illegible] distinctum specie. a qua aquam velocitate tendit aqua per suum motum. unde est quod illi descensus different [illegible] specie. ¶ Consimiliter dicetur de motu sursum sicut dictum est de motu deorsum. ¶ 10. dico quod si ponimus orbes celestes distinctos ab invicem specie. non erit motus [illegible]. omni motui circulari est contrarius secundum [illegible]. nam alii et idem motus sunt [illegible] corporibus simplicibus naturaliter secundum speciem. et non secundum hoc [illegible] quod loca naturalia corporum orbium distinguuntur specie. ¶ Et secundum hoc quod motus circularis orbis primi solis est alterius speciei a motu orbis [illegible] lune. [illegible] quod utrumque corpus sit [illegible] et tamen unus est in uno loco secundum speciem et alter in alio. Et secundum hoc [illegible] sunt solum duo motus secundum genus et secundum tres secundum speciem [illegible]. [illegible] valde plures secundum speciem [illegible]. secundum quod [illegible] corpora simplicia sunt distincta secundum speciem [illegible] et mobilia ad diversa loca in specie. ut [illegible] loca in specie. ¶ [illegible] restat videre de motu [illegible]. [illegible] movetur ad motum elementi [illegible]. ¶ [illegible] supponendo quod in [illegible] unum elementum [illegible] dicitur [illegible] ad [illegible]. ¶ [illegible] supposito de [illegible] quod [illegible] elementum non manet [illegible].

¶ [illegible] conclusio quod [illegible] non est [illegible] elementum secundum [illegible] videtur. [illegible] eius natura [illegible]. quia [illegible]. [illegible] de [illegible] et [illegible]. [illegible] de [illegible] est ad [illegible]. [illegible] de duobus elementis [illegible] medium [illegible] et [illegible] est [illegible].

¶ 2º conclusio. [illegible] quod si [illegible] ad elementum [illegible]

[illegible] secundum [illegible] ascendendi. secundum quantitatem [illegible] ex elementis. ut [illegible] quantitate naturalibus elementorum. ¶ De [illegible] quantitate est [illegible]. nam [illegible] elementorum que [illegible] quantitatis [illegible]. sicut [illegible] est [illegible]. ¶ De duobus autem elementis secundum [illegible] quantitates in [illegible]. non [illegible] in [illegible]. [illegible] quod secundum [illegible] quantitatem [illegible] movetur [illegible]. quod [illegible] in [illegible] igne [illegible] caliditas ignis ut [illegible] ei. et [illegible] igne [illegible] ascendit. ¶ [illegible] quantitate elementorum [illegible] non [illegible] levitas. et de [illegible] in [illegible]. ¶ [illegible] supposito quod quantitas [illegible] gravis vel levis. [illegible] sursum vel deorsum. quod [illegible] si [illegible] ad esset in fundo maris et [illegible] ad [illegible] sicut [illegible] non [illegible] semper debet [illegible] esse [illegible]. ¶ 2º supposito grave vel leve [illegible] sub leviori [illegible]. [illegible] si in spera ignis esset [illegible] plenum aqua [illegible] esset [illegible]. [illegible] si aer esset in [illegible] una fovea [illegible]. [illegible] non esset aliquid gravius [illegible] esset [illegible]. [illegible] ordo gravis et levis est [illegible] sub levi [illegible] et leviori [illegible]. ¶ 3º supposito quod [illegible] gravis vel levis [illegible] sursum vel deorsum [illegible] sub leviori eo vel leve sub graviori [illegible]. ¶ 4º supposito ignem et omnia gravia et levia fore levissimum. et aerem esse minus leve. deinde aqua esse magis grave et deinde terram esse gravissimam. ¶ [illegible] supposito [illegible] quod in [illegible] sit [illegible] de gravitate et levitate. [illegible] qui esset [illegible] gravitatis et levitatis. que [illegible] motu. [illegible] quod esset [illegible] in caliditate et frigiditate. que [illegible] et [illegible] caliditas et frigiditas [illegible]. [illegible] gravis vel levis. [illegible] videmus quod cum magna caliditate stat magna gravitas [illegible] igneo. quod si esset [illegible] aliquo [illegible] de levitate [illegible] de gravitate [illegible] esse maiorem caliditatem quam [illegible] igneo. et sufficeret [illegible] medium [illegible] et sic [illegible] caliditas illud fieret leve et sic non [illegible] gravis et levis. [illegible] per [illegible].

¶ 2º quod si esset aliquid tale. illi non potest assignari [illegible] locus naturalis. et tamen [illegible] corpori [illegible] locus naturalis est assignandus. assumptum patet quod si aliquis locus [illegible] corpori assignaretur [illegible] videretur esse [illegible] duo elementa gravia et levia. [illegible] quod non. quia sit [illegible] corpus [illegible] gravitatis et levitatis [illegible]. et [illegible] quadrare. et una [illegible] eius sit [illegible] et alia levis. et [illegible] medietas sit [illegible] per lineam [illegible] quod [illegible] parte [illegible] totam gravitatem illius corporis. et [illegible] parte [illegible] levi. ¶ Et si illud corpus naturaliter locaretur [illegible] duo elementa gravia et levia. [illegible] quod medietas eius [illegible] gravis esset in loco elementi gravis. ut [illegible] et medietas eius tota levis in loco elementi levis [illegible]. ¶ [illegible] quod [illegible] sit impossibile. eo quod [illegible] sufficit

[Marginal notes: 3º, 5º, 4º, 6º, 7º, 8º, 9º, 10º, 1º, 2º, 3º, 4º, 5º, 2º]

quem pa ad a linea centri adhuc erit contrarium ergo
quod celum sit rotundum sicut inferius probabitur. ergo si
deinde corpus devenire erit ubi locatum. quod linea
a qua dividitur eius medietas continue a medio levi.
corporum alia linea in [illegible] dividente celum [illegible]
abiunctio puncti aeris et aque. quod tamen impossibile est quia ob
diversam lineam rectam in diversis [illegible]. diversam lineam [illegible].
ut [illegible] ut esse cordam eius. secundo clarius patet quod si
[illegible] esset. levius ad [illegible] esset in loco le
vius ut esset ad [illegible] esset in loco [illegible]
in corpus esset [illegible] situ. ¶ 2° quod [illegible] in uno
[illegible] celum [illegible] in [illegible]
quantitatem [illegible]. sicut de [illegible] sit levius et
[illegible] inferius aeris in quo sunt duo gradus de gravi
terre, et duo de levitate aeris. et tres de levitate [illegible]
[illegible] in hoc [illegible] levitatis. quia gradus
levitatis [illegible]. et sit 4. et gradus [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc [illegible] in suo
[illegible]. levitas sit [illegible] per [illegible]
quod in [illegible]. secundum tres gradus levitatis [illegible]
[illegible]. per 3 suppositionem quia [illegible]. duo autem
gradus levitatis aeris [illegible] deorsum.
et [illegible] suppositionem. [illegible] 3 gradus [illegible]
super quod gradus [illegible] 2 [illegible] 2 [illegible] ¶ 2° [illegible]
quod aleu est [illegible] aeris et [illegible]
[illegible] descendit [illegible] aer [illegible]
descendit in [illegible] per [illegible] aer in aqua [illegible]
non descendit [illegible] per [illegible] suppositionem ¶ [illegible]
cum [illegible] suppositio [illegible] 2 [illegible]
[illegible] consequentia. ¶ Et sit [illegible] quod [illegible]
motum [illegible] tardiore [illegible]
[illegible] quia si esset [illegible] et gradus
[illegible] terre et 3 gradus [illegible] aque et [illegible] levitatis
aeris et duo levitatis ignis et sit [illegible] inferius
ignis in descensu talis [illegible]
[illegible] quia [illegible] aer quod aqua et [illegible] deorsum
per 3 suppositionem et resistentia [illegible] levius [illegible]
quod [illegible] resistat [illegible] tamen [illegible]
usque ad [illegible] aeris [illegible] 8 ad
[illegible]. ¶ [illegible] 8 [illegible] resistentia [illegible]
resistit [illegible] duo gradus levitatis ignis ¶ [illegible]
[illegible] inferius et [illegible] ignis [illegible]
[illegible] quod [illegible] vel levitas [illegible] eius
[illegible] utrumque sursum nec deorsum ¶ [illegible] autem
quod [illegible] ad [illegible] resistentia [illegible]
[illegible] illi duo gradus levitatis [illegible] resistat
cum sint [illegible] et [illegible] motum [illegible] quia
duo gradus levitatis aeris [illegible] si secundum 3 gradus
gravitatis terre et 2 gravitatis aque. et [illegible]
tardius moveretur in aere. [illegible] in igne et
[illegible] tardius [illegible] in aqua [illegible]
aere. [illegible] motum [illegible]
[illegible] ¶ 2° [illegible] quod [illegible]
aliquod [illegible] descendere in pleno quod in vacuo.
[illegible] sit levius [illegible] gradibus gravitatis terre.
et [illegible] aque. et [illegible] gradibus levitatis aeris. et [illegible] levitatis
ignis. et sit inferius ignis plena que resistat
[illegible] levius. [illegible] autem [illegible] ignis sit

[illegible] usque ad [illegible] resistentia [illegible]
descendit inferius ignis [illegible] resistentiam [illegible] levius [illegible]
[illegible] quadrupla. ad levius. quia cum terra [illegible] aqua
et [illegible] deorsum. per 3 suppositionem. cum sit in [illegible]
[illegible] cum [illegible] 2 [illegible]
resistat sicut levius. gradus [illegible] resistat
inferius [illegible]. ¶ [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] debet esse [illegible] gradus [illegible] motum
aeris amplius non [illegible] deorsum. si secundum [illegible] gradus
aque et [illegible] terre. et tres gradus [illegible] motum
ignis resistentie. et [illegible] tale [illegible] descendit in
vacuo [illegible] 8 ad 3. quod [illegible] descendebat
in pleno. [illegible] 12 ad [illegible]. [illegible] 12.
ad levius [illegible] 8. ad 3. et [illegible]
velocitatem [illegible]
[illegible] ad [illegible] resistentias [illegible]
[illegible] in vacuo.
¶ 3° [illegible] quod [illegible] quantitatem vel quantitas [illegible]
[illegible] corporis. [illegible] multitudo sur
sum vel deorsum. [illegible]
[illegible] in [illegible]
quod [illegible] sit levius [illegible]
ignis. 2 gradus de aere. 3 de aqua. [illegible] de terra 4.
et sit inferius ignis [illegible] ea que [illegible]
secundum [illegible] deorsum cum gravitate aqua. [illegible]
[illegible] cum [illegible] gravitas aeris. et sic non [illegible]
quantitatem [illegible] celum [illegible] deorsum [illegible]
[illegible] ad [illegible] aeris quantitas [illegible]
aeris amplius non [illegible] secundum [illegible] de aqua
et terre. [illegible] autem ad aquam [illegible]
descendit [illegible] hoc quod [illegible] gradus [illegible]
[illegible] deorsum. [illegible]
aqua [illegible] aque [illegible] sursum nec
deorsum [illegible] secundum 4. gradus gravitatis
terre. et [illegible] gradus levitatis [illegible] sursum. [illegible] 3. aeris
et duo ignis. [illegible]
[illegible] descendit in aere. [illegible] descendit in aqua quia
quantitas in [illegible] quantitas [illegible] aeris [illegible]
[illegible] ad levius [illegible] ad aliam. [illegible] aqua et terre
[illegible] deorsum. quod autem [illegible]
ad aquam. gradus gravitatis aque in [illegible]
[illegible]. si secundum gravitas [illegible] terre. [illegible] resist
quantitas motum aeris. [illegible] resistebat
[illegible] gravitas terre [illegible] aliud
deorsum. [illegible] descen
in aere. et non [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
et [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] medium [illegible]
accepte. [illegible] celi [illegible] linea [illegible]
[illegible] sicut. et [illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sicut. [illegible]
celi [illegible] in loco. [illegible]
[illegible] que non est in loco [illegible]
¶ [illegible] quod [illegible] in [illegible]
quod [illegible] est non localis. [illegible] quod [illegible] est ut [illegible].

eius, sed cum motu locali. Et etiam non oportet esse secundum loca [illegible] sufficit quod esset secundum aspectum [illegible] si motu [illegible] motu esset in loco [illegible]. Et

¶ Ad tertium confirmationem quod est de terra. Dico quod ipsa sibi debetur motus simplex. Tamen dicitur ipsa semper quiescere in medio mundi. Dico quod hoc non impedit quin sibi debeatur motus simplex, quia moveretur si esset extra locum suum naturale, et hoc sufficit. ¶ Ad quartam confirmationem [illegible] ad quartum immobile, et hoc [illegible]. ¶ Ad [illegible] quod [illegible] ex dictis [illegible].

¶ Ad [illegible] [illegible] moveatur pluribus motibus, non tamen quibus [illegible] naturale ei [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] violentus [illegible] [illegible] [illegible] ei [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] ignis [illegible] sua. ¶ [illegible] patet ad quartum. De motu ignis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ Ad [illegible] patet ex correlario supradicto [illegible] [illegible].

¶ Ad [illegible] patet ex dictis corporis eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible].

Secundo querit utrum mundus sint quinque corpora simplicia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et primo [illegible] [illegible] [illegible] ab eis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignis.
¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quatuor motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | 3° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] alique videtur esse levius ipso. Et hoc non videtur esse aliud quam celum. | 3° quia si [illegible] [illegible] partes celi esset [illegible] ascendit [illegible] [illegible] esset levius. Et videtur quod partes celi sunt eiusdem nature cum elementis levibus. [illegible] quia si [illegible] non ascenderet [illegible] [illegible] [illegible] et hoc non, quia non esset in loco sibi [illegible] [illegible] quia [illegible] locus [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] celi [illegible] | Et [illegible] quia si [illegible] esset [illegible] cum [illegible] nulla esset [illegible] [illegible] videtur ascendere | 4° [illegible] [illegible] partes celi [illegible] ascendunt et quedam descendunt, quod non videtur nisi essent [illegible] leves [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ 5° [illegible] quod celum non sit alterius nature ab elementis [illegible] ad quatuor primas seu alteras [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquas partes celi sunt calide, alique [illegible] alique humide [illegible] [illegible] [illegible] de signis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quatuor [illegible] quatuor primas [illegible] [illegible] [illegible] color [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stella [illegible] [illegible] [illegible] | 2° [illegible] [illegible] [illegible] stelle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quatuor [illegible] quatuor primas [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ista [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aer ignis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] De igne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ 3° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ 2° [illegible] et [illegible] idem est impossibile.

quod est calidum et siccum et talis est ignis. quod est calidum et humidum et talis est aer. et quod frigidum et humidum et talis est aqua. et quod est frigidum et siccum et talis est terra. Tertio dicitur [illegible] non est aliqua complexio [illegible] sed magis proprie ad primam de generatione [illegible] quod non invenitur [illegible] corporum simplicium. ex unius qualitatis alteri [illegible] ut ex [illegible] compositione [illegible] corporum. sed magis proprie ex [illegible] motum localem simplicium. ¶ Quarto [illegible] ad [illegible] sic. quod [illegible] motus locales simplices corporum elementorum distincti secundum speciem [illegible]. Primus motus simplex deorsum. [illegible] sursum. Secundus est motus [illegible] deorsum sed non simpliciter. sicut est motus aque. Tertius est motus simpliciter sursum. sicut est motus levis ut ignis. Quartus est motus [illegible] sicut est motus levis [illegible] aer [illegible] procedere. Et cum [illegible] motuum simplicium corporum debere [illegible] non [illegible] nulli alii ab [illegible] distincti secundum speciem. sed [illegible] quod [illegible] quatuor corpora simplicia elementa distincta secundum speciem [illegible] motus simplices [illegible] distincta secundum speciem [illegible] corpora simplicia [illegible] accipiantur [illegible]. ¶ Tertio dicitur [illegible] corpora simplicia [illegible] corporis simplicis [illegible] motus simplices [illegible] deorsum [illegible] simplex [illegible] motum simplicem [illegible] corpus simplex [illegible] convenit [illegible] motum [illegible] corpus simplex [illegible] motus [illegible] ¶ [illegible] corpus simplex [illegible] mobile [illegible] corporis simplicis [illegible] motus [illegible] ¶ [illegible] corpus simplex mobilius [illegible] motus nobilior [illegible] linea [illegible] linea [illegible] ¶ Ad rationes [illegible] calidum [illegible] ignea [illegible] distinctio [illegible] aqua [illegible] calidum [illegible] calidum [illegible] Et dicitur sic quod calidum [illegible] calefacit [illegible] ¶ Secundo dicitur quod calidum fortiter [illegible] ¶ Tertio dicitur [illegible] calidum fortius impeditur [illegible] ¶ [illegible] calidum [illegible] calefaciendo [illegible] ¶ Ad hoc [illegible] ignea [illegible] ignea [illegible] corrupta [illegible] ¶ [illegible] efficiunt in mixtis mixtionibus

quorum [illegible] igneus. et sic de aliis. [illegible] ¶ [illegible] mobile motu circulari [illegible] ¶ Et ad [illegible] orbes [illegible] mobilior. ¶ Ad aliud [illegible] ¶ Ad aliud [illegible] de massa celi [illegible] in aere [illegible] massa [illegible] ¶ Alia [illegible] quod celum [illegible] massa [illegible] ascendit [illegible] descendit [illegible] mobilibus [illegible] massa [illegible] ¶ Ad [illegible] quod celum [illegible] ascendit [illegible] descendit [illegible] ascendere [illegible] ¶ Ad [illegible] in solutione [illegible] ¶ Ad [illegible] in mixtis mixtionibus [illegible] in mixtis mixtionibus [illegible]

Tertio queritur

utrum [illegible] elementa [illegible] corpora simplicia [illegible] ¶ [illegible] corpora simplicia mobilia [illegible] sursum [illegible] deorsum [illegible] mobile motu circulari [illegible] aliud mobile [illegible] mobilia motibus rectis [illegible] motu circulari. ¶ [illegible] duo corpora simplicia mobilia motu recto [illegible] grave et leve [illegible] duo corpora simplicia mobilia motu circulari. ¶ Tertio [illegible] corpora simplicia [illegible]

Calidum [illegible] et [illegible] dicitur

I

corpora non moveantur a centro mundi. Cum isti quae
duo erant circuli primus et motus maioris primi
circuli. Utrum motui circulari sit aliquis motus contrarius.
2us casus de questione. ¶ Arguitur ad primum articulum et
modo quod in corporibus non inveniatur contrarietas [illegible]
a corpore. [illegible] ad levia. Sed de contrarietate corporum
est motorum seu dispositum. quo modo [illegible]
sunt contraria. Secundum locus sursum et locus deorsum sunt contraria.
et similiter motus ad sursum et motus ad deorsum sunt contraria.
¶ Item de contrarietate formarum ut patet. Ad primum. Sed
primum de contrarietate locorum et motuum. ¶ Sed antequam
ad aliud dicatur ponende sunt aliquae suppositiones. Prima
¶ [illegible] semel scitum. quod ad contrarietatem locorum requiritur
maxima distantia. non sufficit in illo genere. 8.
secundum diversa loca quae sunt sursum et deorsum. Unde magis
distant duo extrema [illegible] speciei corporum.
[illegible] et tamen vel extrema non sunt loca
contraria. Et ideo illa distantia maxima quae facit ad contrarietatem
locorum [illegible] non secundum totale diametrum speciei corporum
sed secundum semidiametrum eiusdem. ¶ 2a suppositio est quod ad hoc
quod loca sint contraria requiritur quod habeant virtutes contrarias
scilicet potentias conservandi contraria. unde in loco sursum
est potentia conservandi levissimum. in loco autem
deorsum est potentia conservandi gravissimum. levissimum autem et gravissimum
sunt contraria. ergo. ¶ 3a suppositio est quod ad contrarietatem motuum
localium requiritur primo quod sint de locis contrariis
ad loca contraria. 2o quod fiant per lineam brevissimam
scilicet rectam. 3o quod fiat per eandem viam vel aequalem.
¶ [illegible] sit prima conclusio quod motus ad latus non sunt
contrarii. quia polus et talia loca non sunt contraria. ergo.
¶ [illegible] 2a conclusio. motui circulari motum rectum non esse
contrarium. quia motus circularis non fit per lineam brevissimam
scilicet rectam. [illegible] aliquis motus fit per lineam curvam
[illegible] motui [illegible] per lineam rectam. quia [illegible]
[illegible] contraria [illegible] in linea. [illegible]
[illegible] quod multis modis potest fieri motus per lineam curvam.
¶ [illegible] 3a conclusio quod polus et [illegible] duo motus mobilis
[illegible] et tamen quae distabunt [illegible]. sicut si [illegible]
descendit de sphaera ignis deorsum ad centrum [illegible]
partem [illegible] describens semidiametrum speciei corporum
[illegible] una alia terra moveatur sursum [illegible]
[illegible] semidiametrum eiusdem speciei [illegible] partem centri.
[illegible] duae terrae moventur motibus contrariis et tamen
[illegible] distantiam [illegible] et [illegible]. quia [illegible] per
semidiametrum mundi. ¶ [illegible] sequitur suppositum [illegible]
quod motus terrae deorsum non est contrarius motui ignis
deorsum. [illegible] secundum speciem [illegible] terrae.
¶ [illegible] sic [illegible] ad articulum [illegible] quod
nullus motus est contrarius motui circulari caeli.
¶ Probatur primo per locorum contrarietatem. quia ad contrarietatem motuum
requiritur contrarietas locorum. sed oriens et occidens a quibus
et ad quae est motus caeli non sunt contraria. quia sunt [illegible]
[illegible]. et [illegible] per [illegible] quod aequaliter
est sol in oriente sicut in occidente. ¶ 2o motus caeli
sufficit ad [illegible] omnes [illegible] gratia [illegible]
[illegible] alter motus alteri [illegible] sibi contrarius. [illegible]
[illegible] de motibus [illegible]. ¶ 3o quia motus circularis
caeli est de eodem in idem. [illegible] si fieret [illegible]
[illegible] non esset [illegible]. ¶ 2o [illegible] ad [illegible]
sic. quia si motui circulari caeli esset aliquis motus contrarius

[illegible] potest esse in [illegible] [illegible]. [illegible] quod [illegible]
si unum contrariorum est in rerum natura non repugnat esse
[illegible] falsum [illegible] patet. quia talis motus si posset esse
[illegible] quod fieret per eandem viam [illegible] [illegible] vel
aequalem. per quam fit motus caeli ab occidente in orientem
[illegible]. [illegible] talis motus esset talis motui caeli
contrarius. Sed talis motus caeli non potest esse. [illegible]
[illegible] [illegible] moveri ab oriente in occidentem [illegible]
[illegible]. et [illegible] ab oriente in occidente
[illegible]. [illegible] per eandem viam secundum eosdem polos.
et eandem axem. [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sit [illegible]. ¶ Sed [illegible] dicatur quod si
[illegible] orbis [illegible] motus ab oriente in occidentem
[illegible] motus alterius orbis [illegible] contrarius
si fiat ab oriente in occidentem [illegible]. ¶ [illegible]
quod non. quia illi motus non sunt [illegible] per eandem viam
[illegible] [illegible]. quod motus orbis superioris fit secundum
maiorem [illegible]. et motus orbis inferioris secundum
minorem. ¶ [illegible] quia unus [illegible] non impedit
alium. quare non sunt contrarii. ¶ [illegible] ista [illegible]
[illegible] quod contrarietas motuum non potest in caelo [illegible]
[illegible]. ¶ [illegible] [illegible] quod [illegible] non obstante
contrarietas [illegible] in motibus circularibus [illegible]
[illegible]. ¶ Ad quod declarandum [illegible]
motus circulares [illegible] unus. [illegible] ab una parte ad
aliam. super eisdem polis. et super eandem axem. ¶ 2us
[illegible] ad una parte et alium ad aliam. secundum diversos
tamen polos et diversos axes. ¶ Et istis duobus
modis motus circulares [illegible]. [illegible] non esse contrarios
quia [illegible] in eodem mobili. nec se mutuo
impediunt. ¶ De motibus circularibus [illegible]
[illegible] quod non sunt contrarii. ¶ De motibus circularibus
2o modo quod non sunt contrarii declaratur de orbe solis
qui [illegible] ab oriente in occidentem [illegible]. et [illegible]
ab occidente in orientem [illegible] [illegible] tamen motus est
polis aliis. quia [illegible] polis mundi. ¶ 2us [illegible]
30a. et [illegible] bene [illegible]. ¶ Sed [illegible]
[illegible] quod 2o [illegible] duo motus circulares [illegible]
unus ad unam partem. et alter per eandem viam ad oppositam
secundum eosdem polos et secundum eandem axem. et tales motus
circulares [illegible] esse contrarios. ¶ [illegible]
duobus [illegible]. ¶ [illegible] quia talium mo-
tuum unus impedit alium. ¶ 2um [illegible] quia tales
motus non [illegible] sunt [illegible]. sed [illegible]
¶ Sed [illegible] corpus [illegible] pono [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod motus circularis secundum eosdem polos
et eandem axem per eandem viam non sunt contrarii
ad invicem. quod [illegible] suppositum [illegible] motus [illegible]
ad invicem [illegible]. non sunt contrarii [illegible] [illegible]
[illegible]. tales motus circulares [illegible] non
esse contrarios. [illegible] ad invicem [illegible] non sunt contrarii
[illegible] suppositum. et [illegible] [illegible] quod aliquod
corpus orbiculare moveatur ab oriente in occidentem
[illegible] super polis a. b. [illegible] quod sic
[illegible] sic. quod ubi sunt poli a. fiat
polus b. et [illegible]. quod si fiat. [illegible] orbis
[illegible] moveatur ab oriente in occidentem [illegible].
[illegible] motus. [illegible] ab occidente
in orientem [illegible]. et secundum eosdem polos et eandem
axem. quia tales motus ad invicem [illegible]

[illegible] possumus clare videre si speram [illegible] [illegible] ad sinistram [illegible] sic quod [illegible] quod primo erat sinistior post sit [illegible] et e contrario sic versa. Ad hunc ex primo impulsu mo[illegible] et clare videmus quod eadem pars que prius movebatur versus sinistram, volvitur versus dextram. ¶ [illegible] quod [illegible] non possemus [illegible] quod motus sursum et motus deorsum [illegible] [illegible] [illegible] musca ascendit super [illegible] lanceam [illegible] [illegible] [illegible] lancea [illegible] eadem musca que primo ascendebat post sine motu [illegible] descendit et [illegible] tales motus musce scilicet ascensus et descensus musce non [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] quod non est simile [illegible] in [illegible] [illegible] non fit [illegible] per motum [illegible] alterius spere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lancea [illegible] motum celi [illegible] alterius [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] musce [illegible] [illegible] non possumus vertere lanceam nisi [illegible] [illegible] cum musca [illegible] [illegible] et non est simile [illegible] sicut clarum est [illegible] ¶ ¶ Restat igitur solvere rationes quibus [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] motum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suppositionibus dicebatur [illegible] quod sunt [illegible] ad loca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et [illegible] aliqui [illegible] [illegible] quod si ignis moveretur sursum [illegible] [illegible] [illegible] ignem [illegible] [illegible] impediretur [illegible] et tamen non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod motus [illegible] sursum [illegible] [illegible] motum [illegible] deorsum. ¶ [illegible] [illegible] motus non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus ad [illegible] [illegible] sicut dixi. ¶ [illegible] [illegible] [illegible] quod motum [illegible] ad motum sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus sursum et motus deorsum [illegible] ¶ [illegible] quod motus sursum et motus deorsum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] et motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible].

[illegible] [illegible] motus sursum et motus deorsum [illegible] [illegible] [illegible] non sufficit ad [illegible] [illegible] quia albedo plus distat a linea quam [illegible] et tamen albedo non est [illegible] ¶ [illegible] igitur patet [illegible] et [illegible] solutionem quod nullus motus [illegible] [illegible] ¶ Ex quo concludo quod motus [illegible] nulli corpori est violentus [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] 2° quod si motus [illegible] alicui corpori et non [illegible] ei naturalis est ei [illegible] [illegible] [illegible] naturam [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit ei naturalis nec repugnat cum non insit ei violente [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] ¶ [illegible] 3° quod [illegible] [illegible] nullum [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut patet de motu solis [illegible] [illegible] [illegible] ab oriente in occidentem [illegible] mundi [illegible] [illegible] [illegible] ab occidente in orientem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] descendit [illegible] [illegible] [illegible] mundi seu spere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ascendit per [illegible] arcum [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] sursum cum motu deorsum [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] lancea [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] corporis simplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum corporibus [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] motus simplex [illegible] [illegible] [illegible] corporibus [illegible] a corporibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum corpore celesti [illegible] [illegible] [illegible] motus [illegible] simplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pluribus corporibus simplicibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nec potest dici quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpora [illegible] distincta spere [illegible] [illegible] nisi 4 corpora simplicia [illegible] [illegible] 13 elementorum Euclidis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] octocedron [illegible] ¶ [illegible] ¶ 2m [illegible] ex 6 basibus quadratis ¶ 3m [illegible] [illegible] et 20 basium triangularium ¶ 4m [illegible] octocedron et 8 basium [illegible] ¶ 5m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex 4 basium triangularium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posuit [illegible] 4 corpora mundi simplicia et hoc

figuravit unus ignis figura regularibus ... dederunt duodecedron quia ipsum est capax aliarum figurarum ut patet ex 14 elementorum euclidis ... est talis figura quia ipsum quodammodo passim capere cum ipsum contineat omnia. Et quia igis acutus est ... figura pyramidali. dederunt igni figuram pyramidem scilicet tetraedron. Et quia aer viciniorem motu assimilatur igni. dederunt ei figuram octoedron ... magis appropinquat ad figuram tetraedron. Et quia aqua habet varios motus in suis partibus ... dederunt ei figuram ycosedron ... Sed quia terra est corpus firmum et stabile ... aliorum ideo dederunt ei figuram cathedron seu figuram cubicam que firmiter iacet ubicumque ... Sed ista ... ¶ Ad rationes ... dico quod non est simile de motu recto et motu circulari ... ¶ Consequenter ... ¶ Ad ... quod non potest esse ... corpora ... sunt mobilia. cum omne corpus naturale sit naturaliter mobile ... ista essent mobilia ... dicatur ... elementi vel celesti.

Quarto queritur

Utrum mundus aggregatus ex omnibus corporibus simul sit unum ens continuum. Videtur quod sic. quia omnia corpora mundi sunt continua ... per omnes totus mundus ex eis aggregatus videtur esse continuum ... quia si possibile ... corporum ... corrumpere ... vna massa continua ... [illegible]

... ¶ Sed forte dicitur quod ... mundus inferior sit contiguus mundo superiori ... sed ... materia ... ¶ ... ¶ Consequenter ... ¶ Consequenter ... [illegible]

mundus. Esse quod continuum mundus habet ... mundus ... isto mundo inferiori ... ideo videtur quod ... habere materia. ¶ Consequenter ... quia non ... in corporibus celestibus ... materia ... quare videtur quod ... materia. ¶ Consequenter ... orbis ... ¶ Consequenter ... orbis ... materia ... ¶ Consequenter ... aqua et aer ... orbis lune ... et sic de aliis orbibus ... totus mundus ... videtur esse unum ens continuum ... et aqua ... ¶ ... ¶ Consequenter ... ¶ ... [illegible]

... mundi diversis moventur motibus ... non esset continuum ... ad aliam ...

istorum inferiorum. ¶ 2us articulus est de questione principali.

¶ Ad primum articulum dicendum quod modus [illegible] quod licet non [illegible] materia [illegible] medio actu. ¶ Uno modo actu [illegible] bus [illegible] alterius [illegible]. Et sic actu [illegible] est
sic non est dubium quod celum habeat materiam. ¶ 2o actu
[illegible] [illegible] motum. quia [illegible] actu et [illegible]. ubi dicitur
quod [illegible] eo quod non [illegible] [illegible] materia. [illegible]
[illegible] sic [illegible] de materia non est dubium quod celum habeat materiam
ut sit [illegible] materia. ¶ 3o actu [illegible] [illegible] [illegible]
cum forma sibi inherente [illegible] [illegible] per se subsistens.
et sic accidit materiam dicere. [illegible] celum habeat materiam
de qua dubitatur seu dubio. Beatus thomas et Egi
dius in suis opinionibus sunt divisi ¶ Et Egidius
[illegible] dubii [illegible] ponit 3 conclusiones. ¶ [illegible]
[illegible] quod celum habet materiam. et hec probatur [illegible]
que ponit [illegible] [illegible] argumentum. ¶ 2a conclusio sua
est quod illa materia est eiusdem rationis cum materia istorum inferiorum
et hec probat sic. quia si non esset eiusdem rationis esset
[illegible] [illegible] [illegible] eo quod materia [illegible] [illegible]
[illegible] nulla [illegible] sibi [illegible] qua possit differre
se ab alia forma. ut [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] sunt in [illegible] [illegible]. ¶ 3a sua conclusio est quod [illegible]
non obstante celum non est generabile nec corruptibile.
quod probat sic. quia talis materia celi non est [illegible]
[illegible]. [illegible] sit in celo non [illegible] [illegible] est
generabile [illegible] [illegible]. et [illegible] probat [illegible] quod forma
celi [illegible] alias formas [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] 2o de generatione. [illegible] forme [illegible] sunt
[illegible]. [illegible] [illegible] sic quod [illegible] celestibus
[illegible] [illegible] sunt forme [illegible] [illegible]. et [illegible]
materia [illegible] forma celi non [illegible] [illegible] [illegible].
aliqua forma sibi [illegible]. cum [illegible] [illegible]
¶ 2o articulus sic. corpus non est [illegible] [illegible] aliquis
forme. ad quam materia [illegible] appetitum. [illegible] non est [illegible]
[illegible] forma [illegible] forma celi. ad quam materia [illegible] habet appetitum.
et [illegible] [illegible] [illegible] forma celesti [illegible] [illegible] materia.
¶ 3us articulus sic. [illegible] materia non est corruptibile nisi quia forma
eius [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] suas dispositiones.
[illegible] forma celi [illegible] [illegible] istorum [illegible]. [illegible]
obstante quod celum habeat materiam eiusdem rationis cum materia
istorum inferiorum adhuc est incorruptibile et ingenerabile
et hec est opinio Egidii sicut dixi. ¶ Decisa [illegible]
dubitatione secundum Thomam [illegible] [illegible] opinionem. Concordat
[illegible] cum Egidio in prima sua conclusione. [illegible] quod celum [illegible].
Sed discordat ab eo in 2a. [illegible] dicit quod [illegible] celum
habeat materiam. [illegible] non est eiusdem rationis cum materia corporum
inferiorum. Et hoc probat [illegible] [illegible] celum esset generabile
et corruptibile. sicut ista inferiora. ¶ Contra istos ambos
pono 3 conclusiones. ¶ [illegible] [illegible] quod in
celo non est materia 3o [illegible]. ¶ Ista conclusio probatur.
primo sic quia si in celo esset materia talis. [illegible]
esset [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod celum [illegible] intelligentia. adhuc esset
[illegible] ex materia et [illegible] forma [illegible] ab intelligentia. sicut
[illegible] doctores volunt. [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]. quia tunc
celum esset ex se mobile naturaliter [illegible] intelligentia.
quod negavit [illegible]. [illegible]. [illegible] quod [illegible] in
se [illegible] [illegible]. et [illegible] motus. si materia et forma
absque intelligentia [illegible]. ¶ 2o. [illegible] [illegible]

localis et simpliciori mobilibus [illegible]. quod [illegible] corporis
naturale mobile non [illegible]. [illegible] [illegible] simplicioribus corporibus
mobilibus motibus [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] si celum esset
compositum ex materia et forma sicut corpora elementaria mobilia [illegible]
motibus [illegible]. ¶ 3o quia motor et mobile [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] motor celi est intelligentia [illegible] [illegible]
[illegible] corpus [illegible]. quod mobile [illegible] celum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] hoc non esset si esset compositum
ex materia et forma. intelligentia [illegible]. ¶ [illegible]
[illegible] ad celum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] et intelligentie. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ibi composito ex materia et forma [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et ista inferiora [illegible] [illegible] [illegible].
celestia [illegible] [illegible] [illegible]. sic [illegible] quod sunt [illegible]
[illegible] materia. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. et [illegible] ex materia
et forma. ¶ 4o si celum esset compositum ex materia et forma
[illegible]. quod [illegible] esset [illegible] generabile. et corruptibile. [illegible] [illegible]
probat [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ex [illegible] quod omne compositum
ex materia et forma est generabile et corruptibile. [illegible] [illegible] [illegible]
¶ 5o [illegible] est [illegible] frustra in [illegible]. [illegible] frustra [illegible]
in celo materia. [illegible] non appareat [illegible] [illegible] [illegible]
nisi [illegible] generationes et corruptiones [illegible]. [illegible] non
[illegible] in celo. [illegible] ¶ 2a conclusio. [illegible] [illegible] [illegible]
sic ista. quod in celo non est materia [illegible] [illegible] materia
istorum inferiorum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
materia. quod [illegible] non est materia. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum
materia istorum inferiorum. ¶ 2o quia si [illegible] esset materia
eiusdem rationis cum materia istorum inferiorum. [illegible] [illegible] materia celi
[illegible] appeteret formam [illegible] [illegible] materia istorum inferiorum
[illegible] appeteret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
et sic [illegible] [illegible] esset frustra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible]. ¶ 3a conclusio quod celum [illegible] intelligentia est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] quia celum [illegible] intelligentia non
est [illegible] compositum ex materia et forma. sicut [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] compositis ex materia et forma. [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ¶ [illegible] [illegible]
illa [illegible] quod celum [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] materia.
[illegible] quia materia nullius est [illegible]. celum [illegible] est [illegible]
[illegible]. quia agit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] celum [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] materia. ¶ [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] arguit
sanctus thomas. [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible]
per se subsisterent. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
¶ [illegible] valet [illegible] quod dicit Egidius. [illegible] celum esse
compositum ex materia et forma. quia materia. est [illegible] forma
celi [illegible] eius nobilitatem. et quod [illegible] [illegible] esset
in [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] plus materia hominis [illegible]
[illegible]. [illegible] forma hominis. et [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible]
[illegible] forma hominis est nobilior quam [illegible] forma celi. [illegible]
[illegible] Egidius [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. ¶ [illegible]
[illegible], [illegible] quod [illegible] dicat. quod [illegible] celum non est corruptibile
quia formam celi non [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
suas dispositiones [illegible]. [illegible] si sic [illegible] [illegible] [illegible]
forma [illegible] [illegible] in materia istorum inferiorum quia [illegible]
materia istorum inferiorum appeteret [illegible] formam. [illegible]
[illegible] Egidium. esset eiusdem rationis. cum materia celi.

que quidem materia celi recipit [illegible]. Nec tamen materia inferiorum est communis illi forme, nec [illegible] forma recipit. Sicut recipit lumen quod quidem [illegible] et non est communis materia. Nec tamen [illegible] duo [illegible] [illegible] quod una materia sit alia alterius [illegible] [illegible] principia non sunt unde distinguuntur secundum [illegible] [illegible] quia distinguuntur secundum [illegible] [illegible] illa sunt divisorum graduum in sua entitate. Sed due partes [illegible] non sunt divisorum graduum entitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia. [illegible] [illegible] [illegible] alterius gradus [illegible] substantie. [illegible] posset aliqua [illegible] esse [illegible] [illegible].

¶ [illegible] ad 2m articulum suppono ¶ [illegible] quod illa sunt [illegible] quorum [illegible] sunt unum per se. ¶ Et quod illa non sunt [illegible] quorum [illegible] non sunt unum per se ¶ Suppono 2o quod illa que sunt diversarum specierum [illegible] [illegible] ad aliud non faciunt unum [illegible] per se. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Suppono 3o quod [illegible] sunt quorum [illegible] sunt sit. ¶ [illegible] si [illegible] esset unum [illegible] quod si esset [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non faciunt unum per se. [illegible] sunt diversarum specierum. ¶ Concedo [illegible] [illegible] [illegible] non sunt [illegible]

¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ultima corporum non sunt unum [illegible] [illegible] supposita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctarum specierum. [illegible] corpora non faciunt unum per se [illegible] 2am suppositionem.

¶ 2o quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ultima corpora [illegible] [illegible] 3am suppositionem [illegible] [illegible] aqua et terra nullum est distans [illegible] aqua et aerem [illegible] aerem et ignem. ¶ 3o quod mundus inferior est contiguus mundo superiori [illegible] [illegible] [illegible] quia ultima corpora [illegible] [illegible] [illegible] quia ultima corpora non sunt unum cum se distinguebant [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] quod orbes celestes non sunt sibi invicem continui sed contigui [illegible] [illegible] [illegible] diversis moventur motibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spera [illegible] spera saturni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si essent continui unus moveretur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] orbium celestium sunt sit. [illegible] contigui [illegible] 3am suppositionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima corpora nulla est distantia [illegible] [illegible] ultima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] massa [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] formalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mundo inmediate corpora ultima sunt unum. Nec est [illegible] [illegible] [illegible] arguebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mundi [illegible] [illegible] sicut non sunt [illegible] [illegible] inferior non esset [illegible] mundo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] arguendo. [illegible]

¶ Ad 2m dico quod [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex orbe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex duabus [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]

mobili. cum quo tamen stat quod quidem [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad 5m dico quod [illegible] [illegible] materiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quorum materia est una [illegible] qui [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] quod [illegible] ibi [illegible] mundi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum forma [illegible] sibi [illegible] fit unum per se [illegible] [illegible] mundi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad 4m dico quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non sunt plurium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] facere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad 6m dico quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inferiorum quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] celi [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stella [illegible] [illegible] [illegible] celesti quod una [illegible] massa celi sibi [illegible] [illegible] [illegible] que non est stella [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et adhuc aliqui [illegible] [illegible] hec [illegible] [illegible] ¶ Ad 2m [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dico quod [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod nulla materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad 2m [illegible] dico quod [illegible] [illegible] [illegible] aque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] distet a centro mundi [illegible] [illegible] aque plus distat. [illegible] quod non [illegible] distat a centro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distat a centro [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia locans est [illegible] locato. dico quod si [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] est maior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] illa [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est locans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] est locans [illegible] [illegible] [illegible] maior [illegible] ¶ [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] terre [illegible] [illegible] [illegible] una [illegible] fieret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] est locatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quinto querit [illegible] [illegible] sit [illegible].

Et arguitur primo quod non. quia id non est perfectum cui potest fieri additio. sed mundus est huiusmodi. ergo. maior est nota, quia per [illegible] capitulum in [illegible] [illegible] est perfectum. quod sibi non potest fieri additio. et lineam, etiam, imperfectam quod sibi potest fieri additio. et minor patet, quia [illegible] potest [illegible] istum mundum potest fieri de novo [illegible] alius mundus [illegible]. et quod potest [illegible] mundus potest fieri perfectior quia [illegible] de novo [illegible] cuius additione mundus fieret perfectior quam nunc erat.

2° quia mundus [illegible] includit imperfectiones et defectuositates [illegible] et [illegible] quia in mundo sunt [illegible] et [illegible] mala [illegible] defectus [illegible] mundus [illegible] perfectio [illegible].

3° quia mundus est perfectior [illegible] alia [illegible] est imperfectus [illegible] deficit sibi [illegible] perfectio [illegible] non habet [illegible]

[illegible]

¶ Tertium dicunt quod mundus est finitus secundum omnes di[illegible]. penes quam qualitas dyametri mundi cum sit spericus dz capi cuius longitudo et pes quam latitudo et [illegible] quam profunditas. Et istud dicimus non solum de mundo [illegible] de quocumque alio corpore sperico.

¶ Dico quod dyameter alicuius corporis sperici mensurat longitudinem [illegible] ad placitum [illegible] [illegible] dyametrum corporis sperici [illegible]. si sic non [illegible] corpore non sperico. [illegible] dyameter mensurat longitudinem [illegible] ad [illegible] mensurantur. ¶ Ad rationes [illegible] ¶ Ad primam [illegible] potest [illegible] quod non est proprie ad perfectionem mundi [illegible]. Et quando deus potest apponere [illegible] [illegible] et hoc est [illegible] [illegible] sic dicit apostolus [illegible] fide et veritate [illegible] est quod deus [illegible] potest facere mundum perfectiorem [illegible] potest facere [illegible] [illegible] vel 2 vel 3 [illegible]. Et quando dicitur quod [illegible] potest [illegible] potest [illegible] perfectiorem [illegible] si ad hoc [illegible] [illegible] quod [illegible] perfectiorem perficere [illegible] [illegible] [illegible].

¶ Ad 2m dico quod [illegible] quod in mundo [illegible] non [illegible] mundi [illegible] [illegible] perfectio. [illegible] si omnia essent in mundo [illegible] perfectio non [illegible] [illegible] in mundo sicut in aliquibus [illegible] perfectio aliquibus [illegible] imperfectio. [illegible] [illegible] [illegible] domus est pictus esse depictus diversis coloribus [illegible]. [illegible] quod [illegible] figuram sic [illegible] [illegible] ibi [illegible] et sic de aliis quod si omnes [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ Ad 3m dico quod [illegible] est perfectior una [illegible] quod [illegible] perfectio [illegible] si non [illegible]. ¶ Ad 4m dico quod [illegible] [illegible] mundus mobile esse [illegible] [illegible]. cum quo [illegible] [illegible] mundus esse aliquid [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] vel actus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

Circa 2m tractatum

ubi de finitate et infinitate mundi fit mentio. Quero primo utrum possit esse aliquod corpus infinitum immobile. ¶ [illegible] [illegible] [illegible] quod si [illegible] oppositum est [illegible] et [illegible] corpus finitum mobile [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] corpus infinitum immobile [illegible]. ¶ 2o quod [illegible] esse [illegible] est spatium infinitum immobile. quod aliter non potest [illegible] quid esset extra mundum [illegible] spatium [illegible] esse corpus cum sit longitudo latitudo et profunditas. ¶ 3o [illegible] [illegible] quod [illegible] occupat. si tale corpus de facto est extra mundum et [illegible] [illegible] est immobile. quia non [illegible] ad quam [illegible] [illegible] posset moveri [illegible] [illegible] occupat. [illegible] ¶ [illegible] omne corpus est [illegible] mobile. [illegible] non est aliquod corpus immobile. [illegible] [illegible] infinitum immobile. ¶ 2o [illegible] corpus esset frustra cum nullam [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] duo articuli. In primo [illegible] quedam [illegible] [illegible] [illegible] ad sequentes questiones de materia finita et infinita [illegible]. ¶ In 2o dicetur ad questionem ¶ [illegible] ad [illegible]. Est notandum primo quod infinitum potest imaginari pluribus modis ¶ Uno modo secundum [illegible] [illegible] vel alio modo secundum [illegible] discretam. ¶ Secundum quantitatem discretam potest imaginari vel actualiter separatorum abinvicem vel alio modo separatorum sed separabilium. ¶ Infinitum autem secundum [illegible] [illegible] potest imaginari vel extensive solum vel extensive et intensive simul. ¶ [illegible] infinitum secundum extensionem possumus imaginari vel successive vel permanenter. ¶ Infinitum secundum extensionem permanentem possumus imaginari vel secundum unam dimensionem sicut si ymaginaremur lineam infinitam vel secundum duas sicut si ymaginaremur superficiem infinitam vel secundum 3es sicut si ymaginaremur corpus infinitum. ¶ [illegible] infinitum sive sit [illegible] secundum unam sive secundum duas sive secundum tres dimensiones possumus ymaginari [illegible] vel secundum [illegible] eius [illegible] vel [illegible] ad unam eius partem et infinitum ad aliam [illegible] sicut si ymaginaremur unam lineam infinitam [illegible] orientem et versus occidentem et [illegible] vel si ymaginaremur unum corpus infinitum secundum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] sicut si ymaginaretur [illegible] [illegible] versus orientem [illegible] et versus occidentem infinitam et [illegible] sine corpus. [illegible] [illegible] infinitum [illegible] infinitum [illegible] et 2m secundum [illegible]. ¶ Ad hoc possumus ymaginari infinitum [illegible] [illegible] sicut si ymaginaremur unum infinitum esse nobis [illegible] [illegible] [illegible] infinitum. ¶ Ad hoc [illegible] [illegible] infinitum ut si [illegible] secundum longum [illegible] sic secundum [illegible] latitudinem et profunditatem. [illegible] quod sit uniformiter [illegible] [illegible] vel quod sit difformiter latum ita quod una eius portio sit [illegible] [illegible] alia [illegible] duple [illegible] [illegible] et alia [illegible] et sic [illegible] ¶ Aliquis est modus quod [illegible] infinitum potest capi dupliciter uno modo cathegorematice alio modo sincathegorematice. Cum [illegible] cathegorematice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] tale [illegible] [illegible] est [illegible] quantum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que non [illegible] [illegible] non [illegible] est [illegible] quia quelibet parte in qua [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinitum. [illegible] ab [illegible] quod est non est [illegible] [illegible] non [illegible]. [illegible] sic [illegible] cathegorematice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui non habet ultimum [illegible] finem. [illegible] infinita [illegible] sic accepti. aliqui [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] si esset ad [illegible] ¶ [illegible] est [illegible] possibilis [illegible] per ablationem finiti. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ 2 [illegible] esset quod non potest [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] esset non potest [illegible] nisi quod [illegible] esset infinitum. et hoc esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ablato [illegible] [illegible] infinitum. [illegible] [illegible] per ablationem [illegible] [illegible] [illegible] esse infinitum. aliter autem per additionem finiti. [illegible] ad infinitum [illegible] est [illegible]. ¶ Infinitum autem sincathegorematice [illegible]. aliter [illegible] [illegible] et aliter in discretis. ¶ [illegible] aliquid infinitum sincathegorematice capitur in [illegible] [illegible] sic. corpus infinitum [illegible] non [illegible] corpus [illegible] [illegible] ita quod [illegible] [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exponitur.

per ista verba non tot quin plura. Sed istud non valet. Nam per istam expositionem oportet concedere quod infinitum posse esse in isto pedali corpore, quod non concedit commentator. Sed bene concedit quod infinite partes sunt in isto pedali corpore, propter hoc quia non tante possunt esse in illo corpore pedali quin maiores possint in eodem. ¶ 2° in eadem expositione sic esset concedendum infinitum pondus sortes potest portare. Nam quocumque pondere sortes non deferat potest portare ad maius pondus quod sortes potest portare. Sed hoc admittendum non potest. Sequitur quod quantumcumque pondere dato sortes potest portare adhuc maius potest portare. Et sic si infinitum [illegible] esset dandum in expositione hec esset concedenda: infinitum pondus sortes potest portare. ¶ Et ideo bene exponitur infinitum sincathegorematice capitur in discursu [illegible] ... expositione. Non sic in [illegible] ... quia pars [illegible] infinitum [illegible] ... affirmativa [illegible] ... eius in [illegible] ponitur. Affirmativa [illegible] ad ponitur [illegible].

¶ Aliqui exponunt sic: et hoc in discursu infiniti homines currunt, quia 2 homines currunt, 3 homines currunt, et sic [illegible] currunt [illegible] plures. Sed in [illegible] sic: infinitum corpus est, quia corpus pedale est et corpus bipedale est, et sic in infinitum. ¶ Sed istud ad hunc non valet. Nam posito quod duo homines trahant navem et 3 una alia et 4 una alia, et sic in infinitum, et cum non essent pauciores quam duo trahentes navem, [illegible] esset concedendum infiniti homines trahunt navem, quia hec esset vera: duo homines trahunt navem, et hec esset vera: tres homines trahunt navem, et sic ulterius usque ad 20. Sed posito quod infinita essent corpora, quorum unum non esset pedale [illegible] ... esset 20 pedum, et aliud 40 pedum, et sic in infinitum ascendendo semper per duplum, hec esset concedenda: infinitum corpus est. Quia tamen hoc pedale corpus est, hoc bipedale corpus est, et sic ascendendo usque ad 10.

¶ Possumus igitur aliter exponere infinitum teneri sincathegorematice. Augmentatio quidem per hanc orationem: aliqua et non tot quin plura. In distinctione non per istam orationem: aliqua et non tot quin plura. ¶ Primo istam exponere: infinitum cathegorematice [illegible] ... infinitum pondus sortes potest portare. Nam [illegible] ad causam sensus quod aliquod pondus sortes potest portare et non tantum quin maius illo potest portare, non hoc est falsum. ¶ Primo eandem expositionem, hec est falsa: infinite partes sunt in isto corpore pedali, quia ad causam sensus: aliquot partes sunt in isto corpore pedali et non tot quin plures alie sunt in isto corpore pedali, non hoc est falsum. ¶ Primo autem expositione infinita capta sincathegorematice in discursu, hec est concedenda: infinite partes sunt in [illegible], quia aliquot partes sunt in [illegible] et non tot quin plures sunt in eodem corpore. ¶ Ultimus est modus quod processus in quantum una [illegible] infinitum tenetur sincathegorematice et in alia cathegorematice sunt sibi [illegible] ... ita quod una copula non sequitur ad aliam nec [illegible] ei. Unde non sequitur: infinitum corpus est, ergo aliquod corpus est infinitum. Nam in prima [illegible] corpus [illegible] tamen et in 2 sedeante[?] [illegible] infinitum sincathegorematice et in 2° cathegorematice ergo [illegible].

¶ Ultimus est modus quod apponitur [illegible] defectus [illegible] ... [illegible] ponitur [illegible] infinitum sincathegorematice ad [illegible] ... [illegible] infinitum [illegible] non est [illegible] ... non [illegible] infinitum corpus fuit, ergo [illegible] aliquid fuit [illegible] infinitum corpus est. Nec sequitur infinitum corpus est, ergo [illegible] aliquod est [illegible] infinitum corpus est [illegible] ... infiniti dies fuerunt ... infiniti dies [illegible].

¶ [illegible] ad 2m argumentum sic ista prima conclusio: quod nullum est corpus simplex [illegible] infinitum et [illegible] quia illa [illegible] ... non sit infinitum [illegible] ... et [illegible] ... mobile [illegible] ... ¶ 2° quod si esset aliquod corpus naturale simplex infinitum sequitur quod locus eius naturalis esset infinitus et locus [illegible] ... ¶ [illegible] quod pars sursum et deorsum. Nam infinito non est [illegible] quod pars [illegible] ... sursum et deorsum [illegible] ... ¶ Consequentia nulla non [illegible] amplius [illegible] ... naturalis. [illegible] ... corpus [illegible] ... sursum et deorsum ... non [illegible] si [illegible] sursum et deorsum. ¶ Confirmatur 2° quia si quod lapis vel gleba terre si esset in [illegible] loco infinito vel ubicumque moveretur vel ubicumque quiesceret, quod non est [illegible] ... quia totus locus corporis naturalis [illegible] ... ad [illegible] quod idem est locus totius et partis. Si autem locus infinitus esset totus [illegible] non esset [illegible] ... aliud corpus positum in eo moveretur vel quiesceret ... magis in una parte quam in alia ... vel ubique quiesceret quod erat probandum. ¶ 3°

ad [illegible] ... sit natura sed quod tale corpus simplex infinitum mobile nec haberet locum naturalem nec violentum. [illegible] ... quia omne corpus simplex [illegible] est mobile naturaliter habet aliquem locum [illegible] ... [illegible] ... mobile. [illegible] quia locus est continens ... locatum. [illegible] impossibile est quod unum infinitum contineatur ab alio [illegible] ... impossibile est tale corpus simplex infinitum contineri ab aliquo loco naturali vel violento. ¶ 4 quod illud corpus infinitum simplex immobile vel non esset grave vel leve ... nec leve vel esset grave vel leve. Si dicatur [illegible] ... esset [illegible] ... ab [illegible] in [illegible] ¶ Et [illegible] ... illud corpus totum occuparet. Et sic nullum corpus esset grave nec leve quod est falsum. Si autem dicatur quod illud corpus esset grave, tunc nullum esset leve, quod iterum est falsum. ¶ Si dicatur quod sit vel esset leve, sicut [illegible] esset grave, quod iterum est falsum ... quia [illegible] per hoc quod illud corpus totum spacium occuparet. Et sic non [illegible] ... sicut aliud corpus. Si [illegible] dicatur quod una pars esset gravis et alia levis, hoc non valet. Nam tunc illud corpus esset compositum et non simplex. ¶ Nec [illegible] dicatur quod illud corpus deberet [illegible] ... gravitatis [illegible] ... levem vel [illegible] que nec esset gravis vel levis. ¶ 2° [illegible] quod nullum est corpus infinitum compositum

co simplex habz motu[illegible]

ex simplicibus immobile. Quarta quia omne corpus compositum sive mixtum ex simplicibus est mobile ad motum vel motu elementi vel elementorum ex quibus componitur ut quodque quamvis movetur. [illegible] sicut impossibilibus est compositum [illegible] multum tale est immobile. Nec etiam ad [illegible] est infinitum quia vel esset compositum ex corporibus simplicibus infinitis secundum multitudinem vel finitis. Si primum [illegible] naturalis esset [illegible] infinita contra Anaxagoram in primo phisicorum [illegible]. ¶ Sed contra quia sicut [illegible] essent [illegible] sic corpora loca naturalia essent etiam infinita. Modo non est possibile loca sic esse infinita. Omnia motus tales [illegible] sunt [illegible] quia [illegible] sunt [illegible]

¶ Etiam si essent loca infinita non esset [illegible] locus medius. Nec etiam esset locus extremus. Et sic nec esset sursum neque deorsum sicut primus est argumentum. ¶ Nec potest dici quod illud corpus infinitum sit compositum ex corporibus simplicibus finitis secundum multitudinem quia hoc non potest esse nisi unum illorum corporum simplicium esset infinitum. [illegible] [illegible] probatur per hoc quod [illegible] ex finitis secundum multitudinem et magnitudinem [illegible] infinitum quia si sit finitum [illegible] et deberet constitui infinitum [illegible] quod unum [illegible] infinitum secundum magnitudinem. ¶ Etiam aliqui [illegible] potest quod non potest dici quod unum corpus sit infinitum et alia finita quia tunc illud infinitum corrumperet alia [illegible] secundum [illegible] tantum infinitum [illegible]. ¶ Tertio quod nullum est corpus infinitum immobile. Probatur quod omne corpus vel est simplex vel compositum ex simplicibus. Si sit simplex sic est mobile per [illegible] si sit compositum ex simplicibus adhuc est mobile per secundam.

¶ [illegible] sic [illegible] est [illegible] ipsum sit motum [illegible] [illegible] esse corporeum [illegible] ipsum sit mobile.

¶ [illegible] quod nullum potest esse corpus infinitum immobile probatur quia si tale poneretur [illegible] quod esset simplex vel compositum [illegible] ipsum esset mobile.

¶ [illegible] Deus posset facere tale corpus. ¶ [illegible] quia posito quod faceret unum corpus [illegible] magnum adhuc ipso [illegible] non esset immobile quia Deus sic ipsum faceret sic posset ipsum movere. ¶ Ad rationes [illegible]. ¶ Ad [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] qualis compositum faciat mobile et infinitum immobile. ¶ Ad secundam nego quod ultra celum sit spatium infinitum [illegible] diffusius [illegible]. ¶ Ad tertiam [illegible] [illegible] totum [illegible] [illegible] si occuparet totum [illegible] [illegible] nego de mundo. Nam licet occupet totum spatium [illegible] non tamen totum [illegible] [illegible] nabile. Nam licet extra mundum non sit aliquod spatium [illegible] possumus [illegible] esse aliud spatium.

[D]einde queritur

[U]trum possit esse aliquod corpus mobile circulariter infinitum. Videtur quod sic quia [illegible] dare motorem infinitum [illegible] [illegible] dare mobile infinitum [illegible] quia si motor esset infinitus et mobile finitum [illegible] [illegible] mobilis [illegible] [illegible] moveret ipsum in non tempore sive [illegible] est impossibile [illegible] quia [illegible] dare motorem [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible] secundo phisicorum.

¶ Secundo infinitum [illegible] corpus est mobile circulariter [illegible] magnitudinem corpus est mobile circulariter [illegible]

[illegible] [illegible] celi est mobile circulariter et motus medius [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible]. ¶ Tertio quia si impossibile esset esse corpus infinitum mobile circulariter hoc videtur esse ideo quia infinita velocitas non potest esse in tempore finito ut arguit Aristoteles. Sed hoc est [illegible] [illegible] quia infinita tarditas potest esse in tempore finito [illegible] est [illegible] sit velocitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] velocitatis et tarditatis et [illegible] [illegible] [illegible] mole [illegible] [illegible] aliqua tarditate. Et aliquis versus in duplo tardius et alius ad [illegible] [illegible] in quadruplo tardius et sic infinitum. Ergo [illegible] infinita tarditas [illegible] et [illegible] in tempore finito [illegible]. ¶ Oppositum declarat Aristoteles.

¶ [I]n ista questione duo sunt [illegible]. In primo [illegible] [illegible] [illegible]. In secundo ponuntur [illegible]. ¶ Circa primum [illegible] [illegible] [illegible] duplex [illegible] impossibile [illegible] secundum quid et simpliciter. Impossibile simpliciter dicitur quod nec est nec potest esse per aliquam potentiam sive naturalem sive supernaturalem sicut est esse plures deos et sic est oppositum primi principii complexi. Impossibile secundum quid dicitur quod non potest esse per aliquam potentiam naturalem licet bene per supernaturalem sicut quod celum quiescat vel aliquid huiusmodi. ¶ Secundo notandum quod infinitum corpus esse mobile circulariter potest [illegible] [illegible]. ¶ Primo quod sit unus orbis qui movetur aliqua velocitate et super illum sit unus alius duplus ad primum qui moveatur in duplo tardius [illegible] et sit alius tertius qui [illegible] in duplo tardius [illegible] et sic in infinitum ascendendo [illegible] [illegible] dupla in [illegible] orbium et tarditate motus corporum. ¶ Secundo quod sit unus orbis qui moveatur velocitate finita et secundus sit [illegible] ad primum [illegible] velocitate motus et [illegible] sit duplus ad secundum [illegible] dupla velocitate motus ad velocitatem secundi et sic ascendendo [illegible] dupla in [illegible] orbium et velocitate motuum eorum. ¶ Tertio quod sit unum corpus circulare infinitum et infinitum [illegible]. [illegible] mobile non circulariter [illegible] esse [illegible] infinitum [illegible]. Et [illegible] [illegible] circulariter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] prima conclusio.

¶ [Q]uod infinitum corpus primo modo vel secundo modo [illegible] potest esse [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] quia sic potest facere infinitos orbes [illegible] [illegible]. ¶ Nec etiam infiniti tales [illegible] [illegible] [illegible] secundo [illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] infinitum [illegible] tales orbes sit [illegible]. ¶ Secunda conclusio quod infinitum corpus mobile circulariter primo vel secundo modo potest esse simpliciter [illegible] [illegible] corpus mobile [illegible] [illegible] potest esse [illegible] [illegible] et duplum ad illud mobile circulariter potest esse [illegible] [illegible] [illegible] ad illud per eandem [illegible] et sic ultra [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ Tertia conclusio est quod infinitum corpus circulariter mobile sit [illegible] vel secundo est impossibile [illegible] [illegible] impossibile [illegible] [illegible] [illegible] esset possibile quod infiniti tales orbes [illegible] essent [illegible] potest [illegible] [illegible] et sic fieret [illegible] [illegible] circulariter mobile. [illegible] [illegible] tale esse est impossibile [illegible] [illegible] [illegible]. [N]ec ista tertia conclusio repugnat [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

erat ubi in situ mathematico probabatur, scilicet in situ divisio. Et autem 3a [illegible] que est de impossibili, est quia in situ mathematico possibile, scilicet in situ composito. tales autem situs sunt sibi invicem repugnantes. ideo quando unus est ad actum, alter sibi repugnat. ¶ Istius autem 3e [illegible] probatio videbitur infra, scilicet quod est quod [illegible] probat. Et

3a ¶ 3a quod si esset corpus infinitum circulariter motum ipsum haberet centrum. patet quia difficultas [illegible] circulariter [illegible] dicebatur. In primo quod circulariter moveri est moveri circa centrum, et hoc absque [illegible] ascensu vel descensu [illegible] sicut motus circularis sit simpliciter. ¶ 4a quod

4a si esset corpus infinitum circulariter motum ipsum non haberet centrum, patet quia centrum corporis dicitur medium illius corporis secundum equidistantiam ad extremitates. omnes [illegible] esse extremitates. ergo non haberet tale medium. [illegible] si esset spatium infinitum [illegible] quam ad esse [illegible] posset esse centrum vel medium illius [illegible] in Roma vel [illegible] placet assignare esset centrum eiusdem.

Dubium ¶ De istis est dubium quia dicit Aristoteles in 2o motus quod infinitum si esset quiesceret esset medium et in illo primo dicit quod non. ¶ Ad istud duo dicam. [illegible] dicta de motu. [illegible] negative [illegible] quod non est [illegible] primo ad [illegible] et ad [illegible]. Et sic [illegible] infinitum si esset esset motum. [illegible] motu [illegible] per equidistantiam ad [illegible]. Et sic esset medium corporis infiniti. ¶ Nec [illegible] iste due [illegible] et [illegible] sicut [illegible]. [illegible] pars est. ad [illegible]. Et si [illegible] pars est non pars est [illegible] due [illegible]. sed [illegible] impossibile [illegible] impossibile. ad quas sequuntur [illegible] dicta. [illegible]

5a ¶ Est impossibile esse corpus infinitum circulariter motum. Et hec est 5a. Et [illegible] [illegible] in libro.

6a ¶ 6a est quia si esset possibile esse corpus infinitum circulariter motum, esset possibile in tempore finito pertransire spatium infinitum. cuius oppositum fuit ostensum [illegible] physicorum. [illegible] nam imaginentur due linee exeuntes a centro illius corporis [illegible] [illegible] [illegible] corporis [illegible] angulum in centro a quo [illegible] corporis [illegible]. inter illas duas lineas sic protractas [illegible] spatium infinitum [illegible]. [illegible] spatium infinitum sic protractum [illegible] ab linea [illegible] infinitum in tempore finito [illegible] tale corpus [illegible] circulariter in tempore finito.

Dubium ¶ Primo [illegible] dubium. nam [illegible] quod [illegible] spatium interceptum inter illas duas lineas sit finitum. [illegible] quia esset [illegible] illis duabus lineis. ¶ Conclusio quia ponitur quod [illegible] due linee

Conclusio incipiunt [illegible] a centro [illegible] cum linea [illegible] que [illegible] cum illis recte a centro. que [illegible] in recte [illegible] sic [illegible] quod [illegible] maneat [illegible] illis duabus cum quibus [illegible]. [illegible] [illegible] ille linee [illegible] recesserunt a centro [illegible] cadit spatium [illegible] quod finitum quia [illegible] figura [illegible].

2a ¶ 2o [illegible] quod si esset tale corpus non pertransiret [illegible] spatium infinitum [illegible] totius [illegible]. [illegible] pertransiret [illegible]

spacium. [illegible] aliud [illegible] quia [illegible] occupet aliquod spacium distinctum [illegible] infinitum [illegible] locum et [illegible] divisionem [illegible] spacii. [illegible] est [illegible] de [illegible]. ¶ [illegible] possibile [illegible] istius lapidis et adhuc moveri hunc lapidem et sic [illegible] lapis movetur sine loco et spacio. Sic [illegible] impossibile quod si esset corpus infinitum circulariter [illegible] movere circulariter absque hoc quod pertransiret aliquod spacium infinitum. Et sic in tempore finito non oportet [illegible] pertransire spacium infinitum. [illegible] finitum ¶ [illegible] [illegible]. Sic potest impediri. quia diceret adversarius quod [illegible] corpus infinitum circulariter mobile non faceret aliquam [illegible] in tempore finito. sed [illegible] in tempore infinito. Et sic non oportet [illegible] de duabus lineis [illegible] in tempore finito pertransire spacium infinitum. ¶ [illegible] quod si esset tale corpus infinitum circulariter motum. [illegible] due linee [illegible] infinite [illegible] a centro quod [illegible] eas [illegible] spacium infinitum [illegible] cum hoc [illegible] eas [illegible] spacium infinitum [illegible] linee ille [illegible] [illegible] et sunt infinite. Et [illegible] spacium [illegible] tale esse finitum. Et ideo spacium esse [illegible] repugnat adinvicem [illegible] sequuntur ambo ad esse corpus infinitum circulariter motum [illegible] quod esse tale corpus infinitum est impossibile [illegible].

¶ Ad [illegible] quod [illegible] non [illegible] quod tale spacium sit. sed quod [illegible] repugnat [illegible]. Et hoc est cum [illegible] quod est corpus infinitum circulariter motum [illegible]. [illegible] spacium infinitum pertransire in tempore finito. Et [illegible] quod esse corpus infinitum circulariter motum est impossibile [illegible] repugnantia. Nam quandocumque [illegible] duobus [illegible] repugnantia [illegible] infinitum [illegible] repugnantia [illegible] alterum illorum duorum. ¶ [illegible] quod [illegible] non [illegible] quia talis linea infinita [illegible] in tempore infinito describit aliquem angulum [illegible] non [illegible] non. Et sic [illegible] corpus infinitum movetur. [illegible] sic [illegible] in tempore finito pertransire spacium infinitum [illegible]. Et sic tale [illegible] ad [illegible] sine [illegible] corpus infinitum circulariter mobile [illegible] posset complere [illegible] in tempore finito sine [illegible] tempore infinito. ¶ [illegible] ad [illegible] sic quia si esset possibile esse tale corpus infinitum circulariter motum [illegible] quod spacium pedale pertransiret in uno tempore sine [illegible] [illegible] quod [illegible] centro [illegible] talis corporis [illegible] infinita linea a.b. que cum isto corpore motu [illegible]. Et [illegible] centrum a. [illegible] linea alia infinita [illegible] que sit c.d. Et sit equidistans sive parallela linee a.b. Et sit spacium inter illas pedale [illegible] movetur a.b. versus lineam c.d. [illegible] impossibile [illegible] quod spacium pedale pertransiret in uno tempore [illegible] [illegible] motus [illegible] est [illegible] quod linea a.b. [illegible] [illegible]. Et [illegible] semper distat pedaliter a linea c.d. Et [illegible] post hoc non sic distabit [illegible] curret cum ea. [illegible] cum [illegible] sit equidistans ei. Et [illegible] [illegible] non est equidistans ei

et cum certe sint linee ab equedistantes, similiter non paral-
lelas concurrere si in infinitum sint protracte. Et sicut
hic due linee distant pedaliter et in infinitum protracte sic
concurrunt, id est sic quod sine certo divisibili protrusum
est spacium pedale et per infinitum quantum est corpore.
¶ Tunc probo dictam ymaginationem sic quod ita cito linea a.b.
concurrit cum linea c.f. [illegible] plus quam pedaliter ab ea
distante sicut cum linea c.d. solum distante ab ea
pedaliter. Et sic ita cito pertransit spacium magnum
sicut parvum per te eius. Quod contra quia cum duarum linearum
a.b. et c.d. ymaginetur una linea scilicet c.f.
non equedistans a.b. multo plus tamen distans
ab ea quam linea c.d. et in parte versus a.b. incipit
movendo versus c.d. et versus c.f. [illegible] est dicere quod
linea a.b. est eque distans lineis c.d. et linee e.f.
in infinitum protracte. hoc autem est aliquod corpus equedistans.
Et cum hee tres linee date sunt infinite sequitur per
diffinitionem linearum non equedistantium similiter non equedistantium
quod infinite protracte dato linea a.b. concurrit cum
linea c.d. et concurrit cum linea e.f. cum infinite
protracte [illegible] non equedistans [illegible]. Et sic data
linea a.b. ita cito pertransibit spacium magnum inter-
ceptum inter ipsam et lineam e.f. sicut spacium parvum inter-
ceptum inter ipsam et lineam c.d. ¶ Tunc probo dictam ymaginationem
sic quod linea a.b. ita cito intersecabit lineam c.d.
sicut spacium tangeret quod est inter eas [illegible] quia ita
cito quod concurrit cum linea c.d. quod concurrit cum linea e.f.
sicut est manifestum. sed non potest concurrere cum linea e.f. nisi
intersecet lineam c.d. ergo ita cito quod concurrit cum
linea c.d. intersecet eam. ¶ Ulterius sequitur quod
hoc quod linea a.b. infinite protracta [illegible] quo accipit motum
[illegible] transibit spacium infinitum. quod est contra ymaginationem
[illegible] repugnantes. quod probatur quia infinite protracta
[illegible] intersecabit lineam c.d. Sed non [illegible]
secare nisi pertransiret spacium infinitum. [illegible]
[illegible] dicti corporis cum dicte linee infinitum
predicant. ¶ [illegible] dicta quod sic [illegible] linea
[illegible] describit circulum. si maior
maiorem et minor minorem. Ergo infinita linea dicta centrum
movendo describet circulum infinitum. Hoc est impossibile
cum describere circulum sit [illegible].
quod patet per diffinitionem figure ponentis in primo geometrie euclidis
ponentis: figura est que termino vel terminis clauditur. Sed non
potest dici cuius figure esse infinitum. Ergo quod concluditur
impossibile est [illegible] repugnans esse corpus
infinitum circulariter motum. ¶ [illegible]
potest dici quod virtus [illegible] moveri
infinitum finita velocitate. quia non [illegible] potest
sed [illegible] ut ideo non [illegible] quod si sit potentia movens
infinita quod ideo sit mobile sibi correspondens infinitum.
¶ Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] habetur infinitum sed non augmentandum [illegible]
¶ Ad [illegible] potest dici quia tarditas est diminutio
motus velocitas autem augmentum. Et ideo licet tardi-
tas possit crescere in infinitum. non tamen velocitas sed
[illegible] augmentatur etc.

Tertio queritur

utrum possit esse aliquod corpus infinitum mobile motu recto. Et videtur quod sic quia
ignis descendit naturaliter motu recto. Et si esset infinitus
nichilominus esset mobilis quia adhuc haberet naturam ignis.
Sed potest esse ignis infinitus. ergo potest esse mobile infinitum
motu recto. Assumptum probatur auctoritate philosophi 2o de anima quod
dicit ignem esse augmentabilem in infinitum si combustibile
apponatur. ¶ Et confirmatur quia deus potest facere ignem
pedalem et ignem 10 pedum et ignem 100 pedum.
Et sic sine statu. ergo etc. ¶ Et confirmatur adhuc quia
non est ignis finitus quem deus potest facere quin possit
facere maiorem. ergo infinitum ignem deus potest facere.
quod patet ex eo [illegible]. et tamen
[illegible] ¶ 2. quia si non posset esse tale corpus in-
finitum mobile motu recto hoc esset quia illud corpus
haberet gravitatem vel levitatem infinitam. Quod apparet repu-
gnare [illegible]. Sed probo quod hoc non obstat quia posset esse tale
corpus et adhuc habere gravitatem vel levitatem [illegible] infinitam.
¶ Quod ostendo sic. nam capiatur una certa latitudo
gravitatis finita. et illius prima pars proportionalis sit in una
parte pedali illius corporis infiniti. et 2a pars proportionalis eiusdem
gravitatis sit in alia parte pedali illius corporis infiniti.
Et sic in infinitum. tunc illud corpus infinitum esset grave. quia
[illegible] gravitatem [illegible]
[illegible] illud totale corpus infinitum.
¶ 3. nam licet non concipiatur primum corpus infinitum mobile
motu circulari [illegible] quia non concipitur
[illegible] linea [illegible] infinitas. tamen sic videtur esse de cor-
pore infinito moto motu recto. quia [illegible] linea
[illegible] corpus infinitum
motum motu recto per illam [illegible] infinitam [illegible].
¶ [illegible] ¶ [illegible]
recto. ¶ [illegible] quod ista que pono linea [illegible]
[illegible] quod non potest esse corpus infinitum mobile motu
recto. Et istam [illegible]. ¶ Primo
sic. Oportet [illegible] quod si esset tale mobile infinitum
[illegible] haberet locum infinitum. Sed hoc est impossibile quia nullus
locus est infinitus quod patet per diffinitionem loci quia locus est
[illegible] corporis continentis. [illegible] quia omne corpus mobile
localiter debet habere locum. saltem [illegible] vel ymaginarium.
[illegible] quia deus potest movere totum
mundum motu recto sicut dicit articulus parisiensis. Et si deus
[illegible] moveret non moveret [illegible] spacio
[illegible] vel ymaginario. ¶ Secundo cum locus alicuius
corporis non possit esse minor illo corpore cum debeat
ipsum continere [illegible] si esset corpus infinitum mobile motu
recto quod haberet locum infinitum. ¶ 2o si esset corpus
infinitum mobile motu recto debere dare duo loca
[illegible] quorum quodlibet esset infinitum. Sed hoc est
impossibile. quia [illegible] locus infinitus occuparet omne spacium
[illegible] et per consequens non [illegible] aliud locum.
[illegible] quia mobile motu recto movetur de uno loco
a quo exit ad alium quem intrat. ergo corpus infinitum
si moveretur motu recto [illegible] esset in uno loco
infinito. et secundo intraret alium locum [illegible]
[illegible]. ¶ 3o tale corpus infinitum si esset vel esset
in loco sibi naturali vel violento. Si dicatur [illegible].

te no͂ pot ab illo loco amoveri nisi p motorem qui esset maioris po͂ie q̄ illud infinitum esset resistencia. ꝯ°ꝯ° q̄ p͂t moveri ꝟ3 excedere resistenciam moti. ꝟ3 ꝯ° quo illa resistencia foret infinita. nulla po͂ia moti͂ua posset ee maior. ꝫ sic illud corpus p nullam potenciam posset amoveri a suo loco nali. ꝫ p ꝯ͂ns non esset mobile a motu recto. si dicatur 2m. s. q̄ sit in loco violento h° e impole ꝯ°ꝯ° q̄ nulla esset po͂ia q̄ p violenciam posset obtinere illud corpus infinitum in loco sibi violento. cum nulla esset po͂ia maior po͂ia illius corporis infiniti. p̄t ꝗ po͂ illius corporis infiniti esset infinita. infinito autem nichil est maius. ꝯ͂quens falsum ut ꝫ de se ꝯ motum esse infinitum. sicut patebit. ¶ ꝗ ad eandem ꝯ͂m ꝯ͂pe grauitatis vel leuitatis. q̄ si esset corpus infinitum a hoc esset grave. se͂ q̄ esset grauitas infinita. quod est impole. ꝫ p̄ ꝯ͂a. q̄ in maiori corpore est maior virtus. ꝫ° in corpore infinito si esset. esset virtus infinita. ꝫ si esset tale corpus infinitum haberet grauitatem infinitam. ꝟ3 p̄ꝯ͂ns ꝯ͂ns p̄z. q̄ si haberet grauitatem infinitam tunc moveretur in non tempore. s3 hoc est impole. ꝯ͂n p̄z. ꝯ°ꝯ° q̄ aliqua grauitas mouetur in aliquo tempore. ꝫ certo p̄ib3 maior grauitas mouetur in minori tempore. ꝫ° si esset grauitas infinita. moueretur in non tempore. ¶ [illegible] s. si esset talis infinita grauitas non moueretur. s3 hoc est mirum. non s3 impole sit motum esse subito. tum non est impole mixtum esse [illegible]. ¶ Breuiter istud magis videtur nostrum ꝯp͂um confirmare. q̄ destruit quia impossibile est. q̄ si esset infinitum a haberet grauitatem infinitam non esset mobile s3 immutabile. ꝫ hoc sufficiat nobis p͂ꝯ͂a ut [illegible] q̄ non est possibile esse infinitum mobile motu recto. q̄ dr̄ q̄ non est possibile esse corpus mobile ꝫ non mobile. ¶ Ad hunc modum ulterius ab obiectis necesse ꝯ͂m a͂r. a͂ si esset corpus grave infinitum haberet grauitatem infinitam si esset corpus grave infinitum. ¶ 2° ad q̄m. si illud corpus esset difforme ꝯm sic arguebatur. in g͂ro ꝯ͂m suas ptes non oz ipm esse grauitatem infinitam. s3 hoc bene oz si esset uniforme grave. ¶ Breuiter istud ꝟ3 q̄ tale corpus infinitum mobile motu recto si esset oz q̄ esset simplex ut mixtum ꝫ siue sic siue sic non esset in ꝯ° tanta difformitas in grauitate q̄n tota eius grauitas esset infinita. ¶ Ad roēs pa͂s ad ꝯ͂ma q̄n dicitur ꝫ augmentat q̄ dr̄ q̄ non oz tantam quantitatem ꝯ͂m quam [illegible] ꝫ impossibile ꝯ°ꝯ° esse infinitum ꝯnsumabile. ꝫ p ꝯ͂ns ut patet in 3° ꝯ͂m. ¶ Ad 2ᵃ ꝯ͂m [illegible] videbitur in q̄one sequenti. Secundo solutio est insolubile. obiectiones 2° scitis. modo ꝯ͂ de ratione.

Quarto queritur

utrum aliqua magnitudo siue corporalis siue localis siue superficialis sit uel possit esse infinita. ¶ Videtur q̄ sic q̄ dr̄ q̄ [illegible] in ꝯ͂m partes ꝯporales alicuius hore. Secundo esset unum lapidem pedale. ꝫ sic in 2. ꝫ sic in 3. ꝫ sic ulterius. de aliis partibus ꝯporalibus hore. sequitur q̄ in infinitis partibus ꝯporalibus illius hore esset sic factum in fine hore aggregatum ex omnibus istis lapidibus esset infinitum q̄ p̄ꝫ q̄ a͂ magnitudo corporalis sit infinita. ¶ 2° nam possibile est q̄ 2 p̄ ꝯporalibus alicuius corporis pedalis rarefiat ꝫ ꝯ° tendat ad [illegible] quantitatem. ꝫ in deꝫ ꝫ ꝫ ꝫ sic de aliis. ꝫ salua h° e possibile p diuinam potenciam ꝫ sic fieret in fine illius hore. illud esset infinitum. ¶ 3° p̄ꝫ q̄ de facto corpus pedale est infinitum. q̄ illud est infinitum quod ex ꝯpo͂m ꝯ͂ infinitis p̄ib3 ꝯ͂ p̄ib3 est [illegible]. sicut a͂ta data. s3 sic est de corpore bipedali. q̄ in ipso sunt infinite partes. s. ꝯ͂p quolibet ad aliud est corpus pedale. ¶ 3° ꝯ͂ magnitudo est augmentabilis in infinitum. ꝫ° nūc q̄ sit possibile esse magnitudinem infinitam. cum n. est augmentabilis in infinitum videtur esse infinita. ant° p̄z. q̄ sint a. ꝫ b. due magnitudines corporee. ꝫ illud quod diuiditur ab b. addatur ad a. tunc sic b. est diuisibile in infinitum. ꝫ° a. est augmentabile in infinitum. ꝯ͂m videtur tenere ꝯ°ꝯ°. ꝯ͂ p̄ꝫ. p aut ablatum b. diuiditur. augetur a. ꝫ q̄ b. p eius diuisionem diuiditur ad subduplum. ꝫ ad subtriplum ꝫ sic in infinitum. ꝫ° videtur q̄ a. augetur ad duplum. ꝫ ad triplum ꝫ sic in infinitum. ¶ 4° de facto est aliquod corpus infinitum. q̄ esset corpus ꝯp͂ositum ex infinitis corporibus non ꝯ͂municantibus ꝯ͂portionalibus. ꝯ°ꝯ° q̄libet esset infinitum. q̄ ad [illegible] datam. ꝫ° de facto est aliquod corpus infinitum. ꝯ͂ꝯ°ꝯ° q̄ tale corpus ꝯ͂stitutum infinitis ꝯpo͂ibus est infinitum. assumptum p̄ꝫ nam ponatur q̄ [illegible] corpus. q̄libet esset sicut unum [illegible]. ꝫ plus q̄ ex omnibus illis. si rarefactio ꝫ ꝯdensatio ꝫ ꝯ° non p̄t fieri [illegible] corpus infinitum. tamen forte sicut nunc est corpus [illegible]. ut ad tale. nam sic etiam corpora flexibilia. ꝫ sic ad propositum q̄ in prima parte ꝯporali alicuius hore unum corpus sit [illegible] ꝫ ꝯ͂flexum [illegible]. de illis ꝫ clarum est q̄ id ꝯ͂flexum est [illegible] spissum. capiatur deinde in 2 parte ꝯporali eiusdem hore unum aliud ꝫ ꝯ͂flectatur aggregatio ꝯ͂ ꝯpo͂o ꝫ 2° ꝫ [illegible] corpus 2° ꝯ͂flexum est minus spissum q̄ corpus p̄mo ꝯ͂flexum. ꝯp͂ter h° q̄ ꝯ͂flectatur maiori. deinde in 3 parte ꝯporali eiusdem hore. capiatur iterum unum de illis corporibus ꝫ ꝯ͂flectatur aggregatio ꝯ͂ ꝯpo͂ribus. erit iterum corpus 3° ꝯ͂flexum minus spissum q̄ 2° ꝯ͂flexum. ꝫ sic ulterius p singulas partes ꝯporales eius hore. erit in fine hore sicut infinita corpora sic ꝯ͂flexa. ꝫ p̄ ꝯ͂flexum est spissius 2. ꝫ 2m 3° ꝫ sic ulterius. ꝫ videtur q̄ talis spissitudo ꝯ͂stituit ꝯ͂graduata sit finita. p̄ꝗ spississimum inter omnia corpora sit ꝯ͂flexa. est finite spissum. ut [illegible] aliquod corpus est finitum. cuius prima pars ꝯporalis est maior 2. ꝫ 2ᵃ 3ᵃ ꝫ sic ultra ꝯp͂ter hoc q̄ inter illos infinitas partes. magna ꝫ finita. Sed ꝫ videtur esse p̄tum q̄ ex infinitis corporibus equalibus non ꝯ͂icantibus [illegible] ꝯ° rarefactio ꝫ ꝯdensatio. fiet sic unum corpus finitum. ¶ 5° p̄ꝫ q̄ aliqua magnitudo superficialis sit infinita q̄ longitudo recta est magnitudo superficialis ꝫ est infinita ꝫ° ꝫc. assumptum p̄ꝫ q̄ angulus rectus ꝯponitur ex infinitis angulis acutis ꝫ lineis non ꝯ͂icantibus. quorum quilibet est maior angulo ꝯ͂tingentie dato. quod p̄z ex 3 euclidis. Illud aut quod ꝯpo͂itur ex infinitis non ꝯ͂icantibus maioribus aliquo dato. videtur esse infinitum ꝫ° ꝫc ꝫc. ¶ 6° p̄ꝫ q̄ aliqua magnitudo linealis sit infinita. p̄ꝫ de linea girativa. ꝯ͂poni ex infinitis giris. ꝯ°ꝯ° quelibet girat unam pte ꝯporale. corporis columpne

spissitudinis unius pedis. ¶ Quantum ad istas rationes [illegible]. In ista questione duo erunt articuli. ¶ Primus erit videre utrum de facto sit aliqua magnitudo infinita. ¶ Secundus erit videre utrum possit esse aliqua magnitudo infinita. ¶ Quantum ad primum articulum sit ista conclusio prima quod non est aliqua magnitudo infinita. Probatur quia vel illa esset mobilis vel immobilis. Non potest dici quod sit immobilis sicut prius dicebatur. Nec similiter quod sit mobilis quia vel esset circulariter vel motu recto. Sed neutrum potest dici sicut prius est ostensum ergo. ¶ Secunda conclusio quod infinita magnitudo est (?) probatur etiam de linea gyrativa quod superficies gyrativa et de corpore gyrativo componuntur (?). Nam aliqua linea gyrativa est, et [illegible] major linea gyrativa est. Unde gyrativa componitur ex gyra prima et secunda partibus proportionalibus cuius [illegible] spissitudinis est pedalis dupla est ad gyram [illegible] partibus proportionalibus et gyra componitur ex prima et secunda et tertia partibus proportionalibus et sic ulterius. Consimili modo est de superficie gyrativa quantum ad longitudinem contenta inter duas lineas gyrativas. Consimili modo est de corpore gyrativo et hoc quantum ad longitudinem contenta inter duas superficies gyrativas. ¶ Tertia conclusio quod nulla magnitudo est infinita. Probatur quia si aliqua magnitudo esset infinita hoc maxime videretur esse linea vel superficies gyrativa vel corpus gyrativum. Sed hoc non quia si aliqua linea gyrativa esset infinita vel gyraret omnes partes proportionales corporis columpnaris vel deberet [illegible] columpne. Non potest dici primum quia constat quod [illegible] partes sunt omnes partes proportionales columpne et per consequens nulla est gyra [illegible] omnes. Ergo nulla gyra [illegible] omnes est infinita. Nec potest dici secundum quia constat quod quelibet talis est finita. ¶ Quantum ad secundum articulum sit ista conclusio prima quod non est possibile aliquam magnitudinem circularem esse infinitam quando hoc implicat contradictionem. Probatur nam data aliqua magnitudine circulari infinita ipsa deberet esse figurata quia circulus (?) [illegible] ipsa est figurata. Ergo est undique clausa per diffinitionem figure ex primo Euclidis et ulterius ipsa est undique clausa ergo finita ergo non infinita. ¶ Secunda conclusio quia dato opposito quod sit aliquod celum infinitum et in eius [illegible] signentur duo puncta distantia ab invicem per lineam pedalem, et sint ista duo puncta a. b. a quibus protrahantur due linee scilicet a. c. et b. c. concurrentes et facientes angulum in centro c. illius celi, quo posito sequitur aliquem angulum rectilineum esse acutissimum. Hoc falsum et probatur consequentia quia si ab punctis a. b. protrahantur due linee que concurrunt non remote a punctis a. b. ille linee caverent angulum aliquem acutum. Et si concurrerent remotius ab a et b punctis caverent angulum acutiorem. Ergo si remotissime concurrerent caverent angulum acutissimum. Sed cum concurrant in puncto c. remotissime a punctis a. et b. et ex quo intercipitur spacium infinitum inter c. ex una parte et a. et b. ex alia sequitur angulum c. rectilineum esse acutissimum. Quod erat probandum. Falsitas consequentis probatur quia vel latera illius anguli distarent vel non distarent. Si distarent et non distantia infinita sequitur quod ista latera possent esse prolongiora (?) sed tunc caverent angulum acutiorem quam prius et per consequens angulus datus non erat acutissimus. Si non latera non distarent tunc unum iaceret super aliud et tunc non facerent

angulum et per consequens non angulum acutissimum. Ergo etc.

¶ Tertio ad idem quia si possibile esset esse aliquam magnitudinem circularem infinitam sequitur quod possibile esset duas lineas non equidistantes [illegible] quod spacium infinitum nunquam concurrent. Quod falsum et contra diffinitionem linearum non equidistantium. Probatur consequentia quia si protraherentur ab a. et b. punctis signatis in centro celi infiniti due linee recte usque ad centrum c. illius celi infiniti, ille linee non essent equidistantes et tamen per aliquod spacium nunquam concurrent et per consequens ad illud nunquam concurrent et per consequens [illegible] maius spacium ad idem ergo tenent per spacium infinitum in quo concurrent quod non est dicere. Et tunc patet consequentia quia inter c. ex una parte et a. et b. ex alia intercipitur spacium infinitum. ¶ Quarta conclusio quia si esset aliqua magnitudo circularis infinita sequitur quod [illegible] esset plura centra quod falsum et contra tertium Euclidis. Et probatur consequentia quia in tali celo plura puncta possent assignari a quibus linee ducte ad circumferentiam non essent inequales quia omnes essent infinite. Sed unum infinitum non est maius alio. Ergo [illegible] punctum esset centrum celi a quo omnes linee ad circumferentiam ducte non sunt inequales. Et talis celi infiniti si esset sic se haberet quod ubique esset eius centrum et eius circumferentia nusquam. Unde non magis assignaretur centrum eius Parisius quam in Roma sicut prius dicebatur.

¶ Quinto ad idem quia si esset celum infinitum per adversarium (?) et signentur sicut prius duo puncta in eius circumferentia scilicet a. et b. et protrahatur linea recta ab a. ad b. per modum corde tunc querendum utrum corda distet ab arcu vel non. Si non hoc falsum ex eo quod tunc corda et arcus essent una linea. Si distat et non distantia infinita cum nulla [illegible] sit distantia finita. Et cum posset dari celum finitum in quo minor esset arcus et tantum cordarum eadem [illegible] distantia sequitur celum finitum esse celo infinito.

¶ Sexto quia si possibile esset aliquod celum esse infinitum sequitur quod eius dyameter esset infinita. Hoc falsum et [illegible]. Probatur consequentia nam sit illa dyameter inter a. et b. puncta sibi invicem opposita in circumferentia illius celi et incipiat Sortes moveri ab a. puncto usque b. sic quod in prima parte proportionali alicuius hore pertranseat pedalem, in secunda [illegible] et sic ulterius. Et Plato incipiat moveri a b. puncto versus a. super eadem dyametro equali velocitate sicut Sortes modo tunc clarum est quod Sortes et Plato sibi obviabunt super illa dyametro et non in [illegible] excludere illam horam nam tunc quilibet corporum esset super unum terminum illius dyametri super quam movebantur, puta Sortes super b. et Plato super a. Ergo obviabunt sibi in aliquo instanti medio illius hore sed in medietate illius hore a quolibet corporum pertransitum est spacium finitum et tunc duo finita non constituunt infinitum sequitur quod ista duo spacia ab ipsis pertransita non constituunt dyametrum infinitam. Et tamen ista duo spacia sunt due semidyametri illius celi infiniti. Sequitur totalem dyametrum illius celi esse finitam quod erat probandum.

¶ Istam rationem [illegible] probari quod non est possibile esse aliquam magnitudinem rectam infinitam clausam

motus ... ¶ 2o dico quod non est possibile esse aliquam
magnitudinem quadratam infinitam. probatur per primam et
... vocis communis secundo. ¶ 3o dico quod non est
possibile esse aliquod corpus infinitum. probatur per primam
vocem primae communis ¶ 4o dico quod non est possibile quod aliqua
magnitudo sit infinita sive actualiter sive potentialiter
probatur nam si sic hoc videretur esse per potentiam divinam. isto modo
sicut aliqui credunt demonstrare possibilitatem infiniti quod deus
in qualibet parte proportionali alicuius horae creat aliquem lapi-
dem pedalem. quod infinite hoc illius. illi lapides
sint multi consequenter unum infinitum. Sed probatur quod hoc est
impossibile. quo suppono quod non est possibile esse ulti-
mam partem proportionalem alicuius continui. Et arguo sic. quia si esset
possibile quod in inaequalibus partibus proportionalibus deus faciat unum
lapidem pedalem. faciat igitur in prima parte proportionali
alicuius horae lapidem pedalem. tangentem a punctum
materiale supra signatum. deinde in 2a parte proportionali remo-
veat illum lapidem ab a puncto per spatium pe-
dale et faciat medium ... et a punctum 2m la-
pidem pedalem. deinde in 3a parte proportionali illius horae
removeat aggregatum ex illis duobus lapidibus pedalibus
[illegible] ab a puncto materiali fixo per spatium pe-
dale et creet 3m lapidem pedalem inter illud
aggregatum et a punctum. et hoc continuetur per alias partes
proportionales horae usque ad finem eius. Si est possibile tunc
clarum est quod in fine horae aliquis lapis pedalis
tangit a punctum materiale fixum et iste lapis erit
ultimus in creatione infinitorum lapidum. et corruptioni
sicut partibus proportionalibus illius horae. Sed tunc per casum
cuiuslibet lapidis creati correspondeat una pars
proportionalis horae sed quod lapidi ultimo creato scilicet tangenti
a in fine horae correspondet una pars proportionalis
horae quae est ultima inter omnes. sicut ille lapis
est ultimus inter omnes lapides creatos. et tunc sequitur
sic dari in continuo ... esse ultimam partem alicuius continui.
quod est contra suppositum. ¶ Ideo istam rationem pono ad
oppositum ¶ Dico primo sit ista. quod non est possibile
quod in qualibet parte alicuius horae deus unum lapidem
pedalem sic ... est. sed tamen sit possibile quod in qualibet
parte proportionali alicuius horae deus faciat lapidem
nam unum possibile est quod deus in una hora successive
continue faciat unum lapidem. ita quod in fine horae
totus lapis factus adeo sit pedalis. et tamen quod
pro lapidis sit lapis. sequitur quod in qualibet parte proportionali
illius horae deus fecit lapidem quia fecit partem
lapidis. ¶ 2a conclusio sit ista quod quamvis non sit possibile
quod in qualibet parte proportionali alicuius horae deus faciat unum
lapidem pedalem. tamen in inaequalibus partibus proportionalibus alicuius
horae deus potest facere unum lapidem pedalem. probatur
quia in prima potest facere unum lapidem pedalem et in
2a potest facere lapidem pedalem. ... dico ...
de aliis ... non posset. et in inaequalibus potest facere
unum lapidem pedalem. ¶ Et si arguitur contra sic
in qualibet parte proportionali deus potest facere unum lapi-
dem pedalem. igitur possibile est quod in qualibet faciat
unum lapidem pedalem. ... non ... consequentia
a sensu diviso ad sensum compositum ... unde ...

quaelibet pars istius ponderis Sortes potest portare. igitur
possibile est quod quaelibet pars istius ponderis Sortes
portet. unde sit a unum pondus aequale in gravitate
cum potentia Sortis tunc clarum est quod quaelibet pars a ponderis
Sortes potest portare. non tamen non potest quaelibet partes
a ponderis portare. quia tunc a pondus posset por-
tare quod est falsum. quia fieret actio a proportione aequalitatis
¶ 3o arguo est. quod quaelibet propositio universalis est impossibilis cuius quaelibet
singularis est possibilis et quaelibet cuiuslibet est compossibilis
quia nam haec est impossibilis in qualibet parte proportionali deus facit
unum lapidem pedalem. et tamen quaelibet eius singularis
est possibilis. quia non est reperire aliquam quae non sit possibilis
etiam quaelibet cuiuslibet est compossibilis. quia non est
reperire aliquas quae sint incompossibiles. unde 2a est contra
primam et 3a est dualibus et sic ultimo ¶ Sed
dicitur ex quo omnes singulares alicuius universalis possibiles
et compossibiles non sufficit ad possibilitatem alicuius universalis
quid ergo sufficit ad possibilitatem eius. ¶ Dico quod
... sufficit quod omnes eius singulares simul esse veras
sit possibile. id est quod haec sit possibilis. omnes eius singulares simul
sunt verae. ¶ Et conformiter dicitur de possibilitate compositionis
copulative. ¶ ... quod haec sit possibilis in qualibet
parte proportionali alicuius horae deus facit unum lapi-
dem pedalem. cuius tamen oppositum dictum est. nam prima
eius singularis esse veram est possibile. et 2am eius singularem
esse veram est possibile. et 3am eius singularem esse veram est
possibile et non est aliqua eius singularis quin eam esse veram sit
possibile. igitur omnes eius singulares esse veras est possibile. et si
sic ipsa est possibilis ¶ Respondeo concedendo totum antecedens et
nego consequentiam. unde ista oratio est incipiens ...
unde si ... valet secundum quod debet arguitur ...
quod debet esse una propositio universalis. sed hic non. ex quo
est una propositio copulativa de possibili. unde ista oratio omnes
singulares esse veras est possibile. ita modo est universalis sicut
ista omnes horas esse ... est possibile. modo clarum est
universalis et infinita sicut in logica ... diffusius. igitur
¶ 2o ad quaestionem contra arguo sic quia si esset possibile quod aliqua
esset magnitudo infinita. tunc esset possibile quod aliquod
corpus opacum obiectum alicui corpori luminoso ...
nullam faceret umbram. consequens est falsum. probatur nam sit
per adversarium unum corpus luminosum infinitum et obiciatur
ei unum corpus pedale quadratum. et probo
quod non facit umbram. quo suppono quod quodlibet
illud punctum medium illuminatur quod est radio corporis
opaci. ad quod pervenit aliquis radius rectus ab
aliquo puncto corporis luminosi. ¶ Deinde suppono quod
illud corpus luminosum sic se habeat quod proportionaliter ... quod
puncta eius plus distant a corpore opaco. habeant
plus de luce. ... quod quodlibet punctum illius corporis
luminosi possit radiare usque ad corpus opacum
¶ Tunc arguo sic. quodlibet punctum medium ... corporis opaci
... illuminatur igitur illud corpus opacum non facit umbram.
... non ... et ... probatur nam ... puncto
medium ... corpus opacum. illud distat a corpore
opaco. igitur ad quodlibet tale punctum potest pervenire
radius rectus ab aliquo puncto corporis luminosi.
absque hoc quod impediatur per corpus opacum. et per consequens
per ... suppositionem quodlibet punctum medium. vel corporis
opacum illuminatur quod erat probandum. ¶ 3o ad idem
arguo quia si esset possibile aliquam magnitudinem esse infinitam

tunc esset possibile quod a. per unam totam horam esset finitum et in quolibet instanti exclusive illius hore esset infinitum. et tamen nunc quod sibi nichil additur. consequens inconveniens. et probatur consequentia. nam sit a. unum pedale. quod in prima parte proportionali alicuius hore crescat ad duplum. et in 2a ad quadruplum. et sic ultra quo dato volunt probare possibilitatem infiniti. tunc manifestum in qualibet parte proportionali illius hore est finitum sed in quolibet instanti exclusive illius hore est infinitum. ex quo tunc est oppositum conclusionis [illegible] non obstantibus ex quo consequens est tamen falsum, aliquid tantum datum. et tamen quod in nullo nichil sibi additur per totam horam. patet quia positum est quod augeatur usque ad instans exclusive. ¶ Sed similiter non sequitur quod esset possibile quod aliquid per unam totam horam esset infinitum et in quolibet instanti exclusive illius hora esset pedale. et tamen in quolibet nichil ab eo removeatur. hoc enim videtur esse inconveniens. et tamen patet si a. quod fuit est infinitum ergo diminuatur per partes proportionales alicuius hore sicut augebatur usque ad instans exclusive illius hore.

¶ Et adhuc arguo. nam dato opposito conclusionis sequitur quod esset possibile quod a. et b. per unam totam horam essent equalia et in quolibet instanti exclusive illa hora non essent equalia. et tamen nunc quod a. nec b. ad aliquid nec aliquid corpus ad addatur. hoc enim videtur esse inconveniens. et consequentia probatur. quia sint a. et b. duo corpora pedalia et augeatur in qualibet hora sic quod in prima parte proportionali illius hore augeatur ad duplum. et in 2a ad quadruplum et sic semper usque ad finem hore. tunc per totam horam a. et b. manent equalia. ex quo per totam horam sunt finita. et in principio erant equalia. et per equalia equaliter augentur. et tamen in quolibet instanti illa hora exclusive non sunt equalia. ex quo in quolibet dato quodlibet corpus est infinitum quia autem infinitum non est equale nec inequalitas [illegible] patet ¶ 4o nam dato opposito conclusionis sequitur quod per totam horam a. esset maius b. et in fine hore non. et tamen in fine hore nec a. nec b. additur nec aliquid ab eis removetur quod est inconveniens. et consequentia. nam ponatur quod a sit 2um ad b. et quod in [illegible] hora sit quod a. continue maneat 2um ad b. et quod in prima parte proportionali hore b. augeatur ad 2um. et in 2a ad 4um et sic ultra. in fine hore nec additur a. nec aliquid ab eo. et similiter est de b. et tamen in fine hore a. non est maius b. quia tam b. est infinitum. quia tam utrumque infinitum non est maius altero ut prius probatum. ¶ 5o nam dato opposito conclusionis sequitur quod fortitudo alicuius moventis per horam sit [illegible] qualibet parte proportionali illius hore fortitudo pertransiret 2um ad id quod pertransit prius et tamen in instanti hore pertransitum a forte non esset maius pertransito a [illegible] probatur. ponatur quod fortitudo in prima parte proportionali alicuius hore pertranseat spacium bipedale. et in 2a quadripedale et sic ultra ascendendo secundum proportionem duplam. tunc manifestum est quod in qualibet parte proportionali illius hore fortitudo pertransiret duplum ad id quod pertransit prius. et tamen in instanti hore pertransitum ab uno nec est maius nec minus pertransito ab alio. quia tunc hoc quod in instanti hore pertransitum a quolibet est infinitum. ¶ 6o nam dato opposito conclusionis sequitur quod a. linea brevior b. sit [illegible] longior ea per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sit a. et b.

due linee equidistantes crescentes in infinitum versus oriens finiuntur tamen versus occidens. et sic se habebunt. quod b. versus occidens extendatur ad certum aliquem locum a autem [illegible] tunc patet quod b versus occidens est protensa ultra a. et per consequens a. videtur esse brevior b. tunc ultimo [illegible] quod ille due linee continuo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quantitatem [illegible] [illegible] [illegible] a. [illegible] ultra b. sicut prius b. protendebatur ultra a. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] tale [illegible] [illegible] a. quod prius erat brevius, fiet longius b. ¶ Sed omnes istas rationes ad conclusionem [illegible] [illegible] [illegible] pondero. ¶ Dubitatur tamen [illegible] quod [illegible] possit [illegible] magnitudinem infinitam. [illegible] magnitudo infinita saltem potest esse. [illegible] patet quia non possit aliquid [illegible] nisi [illegible] ab alio moveatur. [illegible] si [illegible] alicuius magnitudinis infinite videtur quod [illegible] sit alia magnitudo infinita movens [illegible]

¶ [illegible] quod densitas non habet ut [illegible] possit [illegible] [illegible] non plus quam de [illegible] [illegible] densitas [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] corporis [illegible] hoc quod non [illegible] [illegible] [illegible] supponere. [illegible] partes eius [illegible] [illegible] [illegible] corporis et [illegible] esse finitum. [illegible] [illegible] ab illo [illegible] corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] ab alio quod sit infinitum [illegible] movetur [illegible] movetur ab aliis [illegible] per quarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de infinito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum suas partes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

¶ Ad rationes [illegible] ¶ Ad primam [illegible] [illegible] patet ex prima [illegible] [illegible] [illegible] probata. ¶ [illegible] [illegible] ad 2am. ¶ Ad 3am. nego [illegible] et [illegible] quod ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sufficit ad hoc quod sit infinitum. [illegible] [illegible] quod [illegible] partes non sunt [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] alia. sit autem non est [illegible] ¶ Ad 4am [illegible] [illegible] in hoc. quod [illegible] magnitudo potest diminui per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia posset esse infinita [illegible] quia cum [illegible] magnitudo [illegible] [illegible] [illegible] diminuitur ad duplam [illegible] alia sibi equalis per additionem illius ad eam [illegible] augetur ad [illegible] et sic [illegible] [illegible] augetur una magnitudo per additionem [illegible] quod [illegible] ab alia [illegible] diminuitur [illegible] a qua sit [illegible] ¶ Ad 4am [illegible] quod non est possibile quod ex infinitis corporibus equalibus [illegible] fiat ad corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et tamen [illegible] quod [illegible] infinite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset finitum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex corporibus [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad 2am [illegible] 2a ad 3am. et [illegible] est [illegible] [illegible] illas [illegible] et partes proportionales [illegible] partes proportionales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita quod equalis est.

Dum

Et

[illegible]

ad 3m

ad 4m

ad 4m

equales

[illegible]

10

Undecimo queritur

utrum infinitum possit esse maius alio vel minus ... [illegible]

[illegible]

[illegible — a. b. que est infinita ...]

Secundum videtur ... [illegible]

[illegible]

[illegible — superficie ...]

[illegible]

est maius alio aliquo. quod patet ex casu posito. quod tenet ex suppositionibus. ¶ Item ponatur [illegible] sequitur quod ex .b. potest fieri infinitum [illegible]. et tamen adhuc non erit diminutum. Et si capiatur secundum pedale et inde quartum deinde sextum. deinde octavum et sic ulterius secundum partes alternatas. et ponantur angulis [illegible] partibus. et alia pedalia remanentia [illegible]. tunc patet propositum ¶ Nec secundum hoc potest [illegible] quod ex corpore .b. .b. non diminuto potest fieri adhuc unum aliud infinitum [illegible] per eandem viam. immo infinities infinita. et ex hoc [illegible] quod impossibile est infinitum esse secundum modum [illegible] dicebatur.

¶ Secundo arguitur ad quod sit. aut infinitum excedit infinitum excessu finito vel infinito. non finito quia tunc esset proportio [illegible] infinitum [illegible]. quod patet quia si esset [illegible] proportio. sit [illegible] tunc finitum esset [illegible] infiniti. vel per aliquam quod est contra secundam suppositionem. et si est infinitum [illegible] tunc unum non esset maius alio [illegible]. sicut patet ex [illegible] dicti. Nec potest dici quod unum infinitum excedit aliud ex excessu infinito. quia aut hoc esset finite [illegible] secundum secundam vel tertiam [illegible] aut infinite ulterius omnes proportiones [illegible]. non potest dici primum. nam tunc unum infinitum esset [illegible] alterius. cuius oppositum [illegible] tertio physicorum. aut [illegible] dicebatur non potest assignari [illegible] ubi esset [illegible]. sicut patet de tempore eodem. Nec potest dici secundum quia tunc non esset [illegible] maius. sicut [illegible] dicere [illegible] sicut corpus [illegible] maius est [illegible] lineae [illegible].

¶ Tertio nam sit .a. una linea sicut .a. et .b. sicut unum. tunc secundum partes proportionales hore [illegible] addatur unum [illegible] per adversarium. et infinite [illegible] per adversarium .a. infinite hore excedit .b. excessu finito [illegible] sed hoc est [illegible] quia minus est diminuta infinitum. [illegible] sit quia [illegible] .a. ad .b. [illegible] additione et minor proportio [illegible] .a. ad .b. sit sic [illegible] quod infinite hore [illegible] proportio .a. ad .b. sit diminuta [illegible] non [illegible] infinite hore .a. non est maius .b. nec inequale. ¶ Quarto arguitur de infinite. nam sit unum pedale divisum secundum partes proportionales. et secundum primam partem sit album et secundum secundam nigrum. et sic alternatim de aliis partibus proportionalibus tunc auferatur primum nigrum et [illegible] secundum album [illegible] secundam partem. deinde auferatur secundum nigrum [illegible] super tertiam [illegible] album ut prius. et [illegible] [illegible] casu [illegible] adversarii. tunc [illegible] quod [illegible] partes aliquod album. [illegible] per primam suppositionem [illegible] albedo non est maior nec minor [illegible] proportionum ¶ Et preterea patet ex [illegible] casus. quod [illegible] multitudo nigrorum et alborum non est maior nec minor multitudine [illegible]. [illegible] alba [illegible] sit supra non sunt plura nec pauciora. ¶ Eodem modo si super primum [illegible] alba [illegible] album. deinde [illegible] super millesimam ab illa super millesimam. deinde super millesimam ab illa. et sic [illegible] ut prius. quod partes proportionales [illegible] plura quam illa alba. Istud argumentum solet fieri de coronis. ¶ Quinto arguitur de virtute. [illegible] sint .a. et .b. due virtutes infinite. per adversarium [illegible] eiusdem rationis. tunc arguitur sic. [illegible] potest .a. [illegible] potest .b. [illegible] .a. [illegible] non est [illegible] quod patet. quia si .a. potest plus quam .b. tunc .b. non est virtus infinita. quia non potest tantum quantum una alia potest plus ¶ Et confirmatur quia ex effectibus [illegible] maiorem virtutem [illegible] si virtus est infinita. potest in effectum infinitum

[illegible] quod infinitum infinito non est maius [illegible] talis virtus. non potest esse maior [illegible] ¶ [illegible] secunda que sit prima suppositio quod portio aliqua non est equalis illi cuius est portio et [illegible] quia est eiusdem rationis. hoc [illegible] per se notum. quia si negaretur [illegible] quia [illegible] esset [illegible] ut equalia [illegible] ¶ Secunda suppositio est quod illud quod [illegible] et [illegible] .a. et non ab .a. [illegible] excedit ab illo .a. sunt non equalia. istud [illegible] per se manifestum ex [illegible] equalium ¶ Tertia suppositio est quod si ab equalibus equalia demas [illegible] sunt equalia. sive demptio [illegible] proportionaliter [illegible] sive non [illegible] a duobus [illegible] angulis demantur duo anguli [illegible] equales. restant equalia. Et iterum si equalibus [illegible] inequalia [illegible] sunt inequalia. sive [illegible] proportionaliter sive non. [illegible] [illegible] sit [illegible] de infinitis si esset [illegible] ¶ [illegible] suppositis sit [illegible] quod aliqua duo infinita non sunt equalia. quia [illegible] sit .a. corpus infinitum [illegible] per [illegible] [illegible] et [illegible] signum portio que sit pedalis [illegible] infinitum [illegible] [illegible] que sit .b. tunc arguitur sic. .a. et .b. non sunt equalia. quia [illegible] duo infinita non sunt equalia. [illegible] patet quia .b. est portio .a. [illegible] per primam suppositionem .a. et .b. non sunt equalia [illegible] .a. est [illegible] infinitum ex casu. et ex [illegible] [illegible] [illegible] infinitum. sine additione et [illegible] [illegible] patet ex [illegible] [illegible] si .a. et .b. non sunt equalia. [illegible] infinita non sunt equalia. ¶ Confirmatur [illegible] eiusdem rationis .a. [illegible] et excedat ulterius .b. in [illegible] parte. et non excedit .b. [illegible] non sunt equalia. quod patet ex casu [illegible] per secundam suppositionem [illegible]

¶ Secundo arguitur sic. [illegible] pedalis [illegible] infinitum [illegible] [illegible] .a. .b. [illegible] et supponatur ita quod [illegible] non [illegible] alterum. tunc .a. et .b. [illegible] equalia. si aliqua infinita sunt equalia. [illegible] .a. [illegible] pedale. quod sit .c. et deinde [illegible] .b. [illegible] pedis. tunc arguitur sic. [illegible] .b. [illegible] .a. et .b. non sunt equalia. habetur intentum. Si sunt equalia [illegible] .a. et .b. non sunt equalia [illegible] si sunt equalia [illegible] per tertiam suppositionem. [illegible] .c. et .d. inequalibus [illegible] [illegible] duo infinita .a. .c. ex una parte [illegible] non equalia. [illegible] equalia. [illegible] .b. .d. ex alia. sunt non equalia. quod est propositum

¶ Tertio sint .a. et .b. duo infinita [illegible] [illegible] et addatur quantumlibet [illegible] .a. et .d. [illegible] pedale [illegible] .b. tunc [illegible] duo infinita .a. .c. et .b. .d. [illegible] sunt equalia. et tunc non sunt inequalia. et hec [illegible] [illegible] sunt equalia. et tunc [illegible] [illegible] equalibus .a. et .b. [illegible] per tertiam suppositionem .c. et .d. equalia. quod est [illegible] ¶ Si dicatur quod .a. et .b. non sunt equalia. hoc est quod petitur. et sic [illegible] [illegible] ¶ Et confirmatur sint .a. et .b. ut prius que [illegible] sunt equalia habetur intentum. si sunt equalia [illegible] [illegible] [illegible] .a. [illegible] unum infinitum [illegible] quod sit .c. et [illegible] .b. unum pedale quod sit .d. et [illegible] .a. .c. et .b. .d. sunt equalia vel non equalia. Si non equalia habetur intentum. Si sunt equalia tunc per tertiam suppositionem [illegible] .a. et .b. equalibus [illegible] infinitum [illegible] quod est impossibile ¶ [illegible] argumentum de [illegible] [illegible] sit .a. [illegible] [illegible] proportionalium [illegible] pedalis. et .b. [illegible] proportionalium [illegible] ubi [illegible] sit .a. [illegible] proportionalium. et .b. [illegible] tunc [illegible] .a. addatur [illegible] que sit .c.

[illegible]

[illegible] ... fieret subito infinitum si possibile esset fieri infinitum ... post infinitum ... [illegible]

... Ad rationes in oppositum ... [illegible]

... Et conformiter potest videri ad alias rationes ... [illegible]

Sexto queritur utrum mundus totalis sit magnitudo finita vel infinita.

[illegible] ... quia mundus totum occupat ... [illegible]

magnitudo mundi plus dici. vel quod est magnitudo finita vel infinita. si finita habet propositum. si infinita sequitur quod aliquid esset actu infinitum. cuius contrarium [illegible] est consimum.

¶ Ad 2m ad 2m arguitur videtur quod celum mundus sit localis. quia aliter salvari non posset ut videtur quod ultima celi localiter moveretur.

¶ Extra celum mundum videtur esse spatium. quia extra mundum deus adhuc posset creare unum lapidem. sed talis non esset in indivisibili. immo aliquod spatium divisibile videretur occupare.

¶ 2o quia deus creat lapidem extra mundum datum. posset movere motu recto. et posset cum facere distare plus ab ultimo celo quam prius. sed non posset talia facere nisi esset spatium.

¶ 3o deus extra mundum posset creare duos lapides. quorum unus esset extra alium. ergo videtur quod deficeret extra mundum sit extra. sed extra est differentia loci vel spatii. ergo videtur quod extra mundum sit spatium.

¶ Confirmatur quia si tales lapides essent sibi invicem immediati sicut deus posset eos creare. tunc unus videretur distare ab alio et per quid extra celum videretur esse distantia. per quam tales lapides dici distarent.

¶ 4o ita posset quod deus extra hunc mundum formare duos alios mundos et illi 3 contingeret se sic [illegible] se tangere. tunc videtur quod inter illos 3 mundos. et punctum quo contingent se esset spatium medium et distantia media. [illegible] se secundum superficies et non secundum puncta. quod est falsum. ergo etc.

¶ 5o non minus rationabile est spatium extra celum quam inter orbem lune esset rationabile si omnia corpora infra concavum orbis lune contenta essent annihilata. sed tali annihilatione facta. inter latera celi esset spatium. probatur quia ab hinc latera orbis lune distarent sicut nunc [illegible] quod orbis lune remaneret concava sphericitate et figura. sed non oportet propter talem annihilationem latera celi sibi invicem ex opposito [illegible] accedere.

¶ Et confirmatur quia tali annihilatione facta deus de novo posset creare unum lapidem inter latera celi. qui plus distaret ab uno quam ab alio. immo posset illum lapidem movere ab uno polo ad alium. ista autem non possent salvari. nisi inter latera celi aliqua distantia remaneret.

¶ 6o ubi non est corpus sed esse potest. ibi est vacuum. sed extra mundum non est corpus cum mundus sit universitas entium. sed potest ibi esse. quia deus posset ibi creare corpus de novo. ergo videtur quod extra mundum sit vacuum infinitum cum non appareat. ad quam partem illud spatium debeat stare.

¶ 7o videtur utrumque extra mundum sit aliquid quia dicit Aristoteles extra mundum esse entia inalterabilia optimam vitam ducentia.

¶ Sed quod dicit auctoritas contra. 1o. quod extra mundum non est corpus. probatur. quia esse corpus extra mundum vel prope mundum esse eius. sed non solum corpus cum mundus sit universitas entium. sed nec mundus nec prope mundum est extra mundum. ergo

¶ 2o quia si extra mundum esset corpus vel hoc esset simplex vel mixtum. cum esse corpus sit tale. si simplex cum non sit nisi 4 corpora simplicia secundum speciem. patet quod id corpus esset alicuius speciei de istis 4. et sic est quod vel esset inter celestia vel elementa et quodque de illis debet esse prope mundum et sic non esset extra mundum. si autem sit mixtum adhuc esset prope mundum. et sic non esset extra mundum. unde esse corpus sive simplex sit sive compositum est prope mundum

¶ 3o si extra mundum esset corpus. vel hoc esset ibi violenter vel naturaliter. Non naturaliter quia omne corpus sive simplex sive mixtum licet alibi quam extra mundum locum suum naturalem et cuiuslibet corporis secundum speciem non sunt plura loca naturalia secundum se. sequitur quod tale corpus non esset ibi naturaliter. Nec potest dici quod sit ibi violenter. quia tunc ille locus esset alicui alteri corpori naturalis. quod est impossibile. quia tunc esset naturalis simplici vel mixto.

¶ 2a conclusio quod extra mundum non potest naturaliter esse aliquod corpus. probatur quia nec potest ibi esse aliquod corpus simplex. nec corpus naturale quia tale nec potest ibi esse naturaliter nec violenter sicut probatum est. ergo etc.

¶ 3a conclusio quod extra mundum nec est nec potest esse locus. probatur quia si sic. tunc esset alicuius corporis naturalis naturalis. et alicui alteri violentus. sed hoc est [illegible] sicut probatum est ergo etc.

¶ [illegible] conclusio quod extra mundum nec est nec potest esse vacuum. probatur quia vacuum dicitur ubi non est corpus sed potest esse. nunc extra celum nec est nec potest esse corpus. ergo nec vacuum. [illegible] vacuum cum sit [illegible] non solum significat carentiam corporis alicubi sed cum hoc connotat aptitudinem essendi corporis ibidem.

¶ 4a conclusio. quod nec extra mundum potest naturaliter esse motus. probatur. quia ubi non potest esse corpus nec locus. ibi non potest esse motus. sed extra celum non potest esse. [illegible] hoc quod ad [illegible] corpus et [illegible]

¶ 6a conclusio quod extra celum non potest esse tempus. probatur quia ubi non potest esse motus ibi non potest esse tempus. sed extra celum non potest esse motus per 4am conclusionem. ergo etc. et patet ex eo quod tempus est idem cum motu [illegible] corpore.

¶ 7a conclusio. quod deus et intelligentie non sunt extra mundum nec in mundo circumscriptive. patet ex eo quod huiusmodi carent situ et magnitudine. ergo

¶ 8a conclusio quod deus et intelligentie sunt extra mundum [illegible] non sunt situaliter in mundo. patet per predictas [illegible] quod deus et intelligentie sunt prope mundum. licet non sint situaliter in mundo.

¶ Ex omnibus hiis conclusionibus [illegible] quod extra mundum non est corpus nec locus nec vacuum nec motus nec tempus. sed extra mundum dicit esse entia inalterabilia optimam vitam ducentia. [illegible] et hoc exponendo [illegible] secundum intentionem [illegible]

¶ 9a conclusio. ad salvandum quod deus supernaturaliter extra mundum possit creare unum lapidem non oportet ponere quod extra mundum sit spatium vel vacuum vel distantia vel aliquid tale. probatur quia si extra mundum deberet esse aliquid tale deus posset illud annihilare. et tunc nichilominus illo annihilato posset creare extra mundum illa que vellet. sicut modo. ergo non oportet ponere extra mundum tale spatium sive distantiam. [illegible] extra mundum possibilitas [illegible] videtur esse [illegible] quia [illegible] tali spatio annihilato quod fuit modo.

¶ [illegible] dicitur et quod deus non volebat aliquid facere extra mundum. nec etiam alium mundum extra istum. quia si [illegible] mundum voluisset fecisse. [illegible] istum mundum [illegible] maiorem fecisse. et sic [illegible] de novo. [illegible] extra mundum aliquid spatium.

¶ 10a conclusio quod si omnia infra orbem lune essent annihilata. illo orbe remanente in sua figura et sphericitate. [illegible] latera celi. patet de se. quia si aliquid esset inter latera celi. non omnia essent annihilata infra latera celi [illegible]

¶ 11a conclusio. quod tunc omnia ista essent [illegible] vacuum [illegible] latera celi. distantia est [illegible] latera celi. [illegible] quia [illegible]

sibi tamen per nullius supponeret. ¶ 12ª conclusio quod adhuc
unus polus distaret ab alio distantia una.
quia quod tanta distantia esset quanta nunc est si caelum esset
inter eos. ¶ 12ª 2ª quod tunc poli mundi vel latera
caeli non distarent distantia actuali. quia nihil esset
secundum veritatem inter ea [illegible] distantia intermedia [illegible]. et sic non
oportet esse annihilata infra orbem lunae quae ponitur.
¶ Sed dices si in isto casu non distarent distantia
actuali ergo invicem se contingerent sive tangerent. ¶ Negatur
consequentia. quia plus ad contactum requiritur. scilicet quod unum sit praesens
usque ad aliud. sed hoc deficeret in proposito casu.
¶ Sed adhuc dices si non distarent saltem essent immediata
quia hoc quod aliquid sit immediatum [illegible] per privationem medii
inter ea. modo in isto casu nihil inter ea non est medium.
¶ Dico quod si immediata [illegible] scilicet corpus inter ipsa [illegible]
[illegible] quod dicatur immediata inter quae non est
medium. et quod hoc sufficit [illegible] bene concedendum quod essent
immediata. Nec sequitur hoc ergo quod essent contacta. sed si
[illegible] immediata corpora quae etc. et affirmabile sic talia sunt
contacta secundum suas extremitates. et inter ea non [illegible]
[illegible] tunc non quod essent immediata quia [illegible]
[illegible] ea non [illegible] non [illegible] hoc
esset contactum [illegible] secundum suas extremitates
[illegible] corpus esset praesens usque ad aliud [illegible]
tangerent se. [illegible] ad [illegible] et [illegible] et
contacta. et esse immediata [illegible]. ¶ [illegible]
[illegible] dico primo quod si deus [illegible] latera caeli [illegible]
[illegible] omnibus aliis [illegible] annihilatis
[illegible] latera caeli posset illa [illegible] absque
hoc quod fieret propinquior [illegible] latera caeli.
¶ Sed dices quo modo [illegible] localis vel alterationis
¶ Dico quod uno modo [illegible] non esset localis nec alterationis
nec augmentationis. [illegible] esset eiusdem speciei cum motu
locali. Et hoc si per motum localem intelligimus motum
quo aliquid mutat locum verum et non solum imaginarium
vel imaginabile. [illegible] quod [illegible] motus [illegible]
non esset motus localis sic accipiendo motum localem
et tamen esset eiusdem speciei cum eo. Sicut si [illegible] non haberet
albedinem adhuc tamen esset eiusdem speciei cum [illegible] albo.
[illegible] quod sicut album [illegible] non [illegible] ad
[illegible] sicut [illegible] sic dico quod [illegible] localis et
[illegible] non [illegible] ad [illegible] motus [illegible]
vel motus eiusdem speciei cum motu locali. ¶ Sed [illegible]
non obstante dico quod non [illegible] nisi [illegible] motum
scilicet augmentationis et diminutionis accipiendo ambos motus
[illegible] et motus alterationis et motus [illegible] localis
denominative [illegible] si [illegible] mobile
mutat locum verum. sed non dicitur localis si mobile
secundum [illegible] mutaret locum. ¶ [illegible] 2º dico
quod ultima sphaera [illegible] motu locali [illegible]
[illegible] large [illegible] motum localem. [illegible]
quo aliquid mutat locum verum vel imaginarium
vel imaginabilem [illegible] sphaera [illegible] movetur
motu eiusdem speciei cum motu locali. ¶ [illegible]
[illegible] 2º possunt [illegible] sic deus omnia
infra latera caeli potest annihilare absque hoc
absque hoc quod latera caeli se tangant. sic in alio [illegible]
loco [illegible] nihil [illegible] potest ponere [illegible]
ita magnum sicut est totus mundus absque aliqua
condensatione vel rarefactione vel corporum penetratione

[illegible] ita prima dicitur et de corpore Christi in hostia [illegible]
[illegible] in hostia [illegible] est corpus Christi ita magnum
sine condensatione et rarefactione [illegible] sicut erat [illegible]
nobis [illegible] passus [illegible]. ¶ [illegible] 2º
possumus [illegible] quod [illegible] nihil potest
esse unum spatium [illegible] mille [illegible] vel
[illegible] et ultimo [illegible] quod ad hoc in
uno [illegible] nihil possit ambulare per mille leu-
cas de uno extremo ad aliud [illegible] ad aliud
[illegible] esset [illegible]. ¶ Ad rationes [illegible]
¶ Ad primam [illegible] mundus totum occupat [illegible]
[illegible] non occupat aliud spatium a se. et [illegible]
non occupat seipsum. ita non occupat aliquod spatium.
¶ Vel aliter potest dici sicut [illegible] dicebatur quod [illegible]
[illegible] est quod totum occupat unum [illegible] spatium unum
[illegible] et [illegible]. sed hoc negatur de mundo.
¶ Ad 2am negatur consequentia quia [illegible] hoc ultra mundum
esse spatium infinitum. et ulterius dico quod deus [illegible]
bene potest creare unum spatium [illegible] tamen [illegible] sibi
placeret absque hoc quod [illegible] esset infinitum. ¶ Ad 3am
negatur [illegible] de brachio. et quod [illegible] esset [illegible]
resistens [illegible] mundus placet [illegible]. Et ulterius dico quod
hoc non obstante non potest [illegible]
sine loco vel spatio magno [illegible].
¶ Ad [illegible] quod ultima sphaera non movetur localiter
cum [illegible] quod motus eiusdem speciei
cum [illegible] [illegible]. ¶ [illegible]
erant ibi [illegible] aliae voces [illegible] 2am [illegible]
quibus probabatur quod extra mundum esset spatium
quae [illegible] solvende. ¶ Ad primam quod [illegible] extra
mundum deus potest creare unum lapidem placet mihi.
Sed ulterius dico quod tali lapis ipso esset major
spatio [illegible]. quod non esset in
[illegible] loco sicut nec totus mundus. [illegible] concedo
quod [illegible] lapis extra mundum et [illegible]
extra mundum [illegible] spatium non esset aliud quam ille
lapis creatus ¶ Ad 2am quod [illegible] deus potest illum
lapidem movere [illegible] quod verum est. sed hoc non
potest esse nisi [illegible] spatium [illegible] moveretur
[illegible] situm ad totum caelum et ad [illegible]
caeli. sed [illegible] deus absolute illum lapidem
[illegible] actualem [illegible]
[illegible] de hoc [illegible] dicebatur in [illegible]
[illegible]. ¶ Ad 3am quod [illegible] deus potest creare 2os
lapides extra mundum [illegible] accipiendo li extra
[illegible] istam [illegible] quod [illegible] non esset in alio
sicut nec una intelligentia est in alia. sed ulterius
dico quod non possit facere unum corpus extra aliud positive
nisi [illegible] ibi spatium vel distantia. [illegible]
unum corpus esset extra aliud. et ulterius dico quod [illegible]
[illegible] non [illegible] loci vel spatii. [illegible]
[illegible] et affirmabile [illegible]. ¶ Ad [illegible]
[illegible] dicitur. ¶ Ad 4am dico quod solvuntur [illegible]
[illegible] quae in 2º articulo dicebantur. ¶ Ad
[illegible] quod [illegible] quod [illegible] est corpus [illegible] est vacuum
[illegible] negari. quia vacuum non [illegible]
[illegible] separata. [illegible] corpus non locatis [illegible]
[illegible] est locare. et quia extra mundum [illegible]
tale corpus [illegible] quod non est ibi vacuum. ¶ [illegible]
dico quod si omnia infra orbem lunae esset annihilata

no app[us] si int[ra] latera celi esset vacuum. s[ed] tu[n]c g[ener]aret
dens q[uod] orbis hic esset vacuus. [et] i[n]ter h[oc] esset
g[ener]aret[ur] q[uod] vacuu[m] esset vna[m] vel res p[ri]vata actu.

¶ Ad .8. tu[n]c dico q[uod] vacuum nichil sit. Concedo
q[uia] ymaginatur. s[ed] ap[tu]m natu[m] e[st] locare q[uod] de
se locat. [et] ita h[oc] d[icit] intell[igere] [et] no[n] aliter. Et istu[m]
concedit dicens q[uod] ar[istoteles] in q[ua]rto ph[ysi]c[orum]. q[uod] ip[s]e vocat loc[um]
no[n] dimensione[m] separata[m] occupata[m]. s[ed] corp[us] locans
s[e]c[un]d[u]m ultimu[m] eius sup[er]ficie[m]. Et sic [est] s[ed] h[oc] no[n] de-
be[re]t vocare vacuum dimensione[m] separata[m]. vel ymaginat[am]
nullo corp[or]e occupata[m]. s[ed] debe[re]t vocare vacuum
corp[us]. q[uod] no[n] locat s[ed] e[st] ap[tu]m natu[m] locare.
Et io [ergo] ar[istoteles] q[uar]to ph[ysi]c[orum] describens vacuum. q[uod] sit
locus ¶ Ad q[u]a[r]tu[m]. q[uan]do d[icitur] q[uod] mundus s[ecundu]m tan[tum]
q[uod] quid ad hoc sit dem[onstrandum]. q[uia] ex quib[us] [com]mun[ibus]
poni[tur] in q[uo]d secu[n]da[m] artic[ulu]m p[ro]ter opis.

Circa 3m tractatum

q[uaeritu]r q[uo]d de unitate vel pluralitate mundi
sit mencio. queritur p[ri]mo utrum
supposito q[uod] essent plures mundi. t[er]ra unius
mundi moveret[ur] ad med[iu]m alterius mundi. ¶ Et ar-
guitur q[uod] no[n]. q[uia] si deus ad istu[m] mundu[m] faceret
unu[m] aliu[m] mundu[m]. ip[s]e h[oc] t[er]ra unius mundi
no[n] h[abe]ret alia[m] inclinacio[ne]m. q[uod] ita l[ice]t s[ed] u[nu]m
no[n] inclinat[ur] moveri alibi. q[uam] ad med[iu]m suum
mundi. g[ener]alit[er] et. Assump[tu]m p[ro]b[atur] exo. q[uia] cu[m]
t[er]ra e[st] unu[m] corp[us] simplex. h[abe]t unica[m] tantu[m]
i[n]clinac[io]nem ad unicu[m] locu[m]. [et] no[n] ad diversa
s[e]c[un]d[u]m spe[cie]m. ¶ 2o sic. vel igit[ur] h[oc] esset n[atura]l[iter]
vel vio[len]te. no[n] n[atura]l[ite]r. q[uia] t[er]ra istius mundi
no[n] p[otes]t moveri ad me[dium] alterius mundi nisi
ascenderet in isto mundo sic[ut] p[ro]ce[n]tum eo q[uo]d
ascender[e] no[n] co[n]venit ei[us] n[atura]l[ite]r s[ecundu]m natura[m]
eius [com]para[ta]m. s[ed] vio[len]te. Et no[n] dicit[ur] q[uod] vio[len]te
et no[n] d[icitu]r q[uod] esset nec[essariu]m. si plures essent mu[n]-
di q[uod] t[er]ra unius mundi move[re]t[ur] ad me[dium] alteri[us]
mundi q[uia] p[ro]p[ter] h[oc] esset violentu[m] [et] h[oc] [con]t[ra] [com]positum
¶ Et [con]t[ra] q[uia] h[oc] e[st] [con]t[ra] ap[tu]m ...
unius mundi n[atura]l[ite]r moveret[ur] ad med[iu]m alterius
mundi. ¶ Et [con]t[ra] alio. q[uia] si t[er]ra istius mundi
movet[ur] ad me[dium] alterius mundi. q[ua]n[do] veniret
ad aliu[m] mundu[m] ip[s]a descenderet ad mediu[m]
alterius mundi. m[od]o descenderet quare t[er]ra n[atura]l[ite]r
[et] no[n] violente ¶ 3o q[uia] si esset a[lte]r mundus
ignis unius no[n] moveret[ur] ad igne[m] alteri[us] s[ecundu]m ...
t[er]ra unius ad t[er]ra[m] alterius. [et] sic p[ro]b[atur] a simili [et] ...
... h[oc] no[n] p[otes]t esse nisi ignis unius mundi
fieret circa alterius mundi [con]tinuatior. [et] sic ille ig-
nis descenderet q[uo]d no[n] co[n]venit nat[ur]e ignis. ...
... q[uod] extra s[u]i [con]tinui e[st] descende[re]. s[ed] q[uod]
ignis no[n] n[atura]l[ite]r descendit ... q[uia] ... n[atura]l[ite]r
ascendit ... simplici [con]veniret plures motus
s[e]c[un]d[u]m se distincti. et h[oc] n[atura]l[ite]r ... opp[osi]t[u]m ...
experi[me]ntum. ¶ 4o si essent plures mundi illi essent
... q[uod] sic t[er]ra i[n] uno mundo [con]tactat
i[n] me[di]o unius mundi n[atura]l[ite]r ita t[er]ra alteri[us] mundi.

... descendere in med[iu]m alterius mundi n[atura]l[ite]r. [et] sic unu[m]
no[n] tendere[t] ad aliu[m]. s[ed] ad med[iu]m sui mundi si esset
ex[tra] p[ro]p[ri]u[m]. q[uia] tenderet ad med[iu]m sibi [pro]pinquius. s[ed] si ...
tingeret q[uod] eq[ua]lit[er] distaret ab utroq[ue] quiesceret int[er] ab[o]
sic[ut] ferru[m] int[er] duos adamantes eq[ua]l[ite]r [et]c.
¶ 4o q[uia] t[er]ra unius mundi. no[n] p[otes]t moveri ad t[er]ra[m]
alterius mundi. q[uia] dividerent celu[m] unius mundi. [et]
e[st] celu[m] alterius mundi. s[ed] h[oc] e[st] impossibile. cu[m] celu[m]
sit indissolubile. ¶ 6 adhuc supposito q[uod] div[ide]r[et]
celu[m]. no[n] p[otes]t moveri usq[ue] ibi. nisi t[ra]nsiret va-
cuu[m] intercep[tu]m int[er] illos duos mundos. q[ui]a ...
no[n] posset se tang[er]e. s[ecundu]m sup[er]ficie[m] cu[m] essent sp[er]ici. t[unc]
eos interciperet[ur] vacuum. m[od]o corp[us] simplex [con]t[ra] mot[um]
... no[n] p[otes]t moveri in vacuo. s[icu]t p[ro]b[atur] q[uar]to ph[ysi]c[orum] [et]c.
¶ Oppo[situ]m decl[ara]t ar[istoteles] in h[oc] p[ri]mo. ¶ In i[st]a q[uesti]o[n]e
duo erunt articuli. ¶ P[ri]mo .ii. ponde[ra] s[ecundu]m q[uo]d
q[ua]ntum ... ¶ 2o videbi[tu]r ad q[uesti]o[ne]m.
¶ P[ri]m[u]m ad p[ri]m[u]m artic[ulu]m sit ista p[ri]ma [con]cl[usio]. q[uod] o[mn]ia g[ra]via
n[atura]l[ite]r movet[ur] ad locum suu[m] n[atura]le[m] s[ecundu]m deorsu[m]. et
leuia ad suu[m] [con]sursu[m]. si no[n] fuerit impeditu[m]
¶ 2a. [con]cl[usi]o q[uod] q[uan]to aliq[uo]d e[st] g[ra]vius tanto cecius grib[z]
descendit veloci[us]. q[uod] mi[nus] g[ra]ve. q[uo]d no[n] violente s[ed]
... p[ro]b[atur] ad [con]gregatione[m]. q[uia] si h[oc] no[n] ...
esset n[atura]l[ite]r s[ed] viol[en]te. et g[ra]vitas resisteret maxi[m]e
g[ra]vitas magis. [et] p[ro]pi[n]q[ui]us tardius movet[ur] [et]c.
¶ Ex ista [con]cl[usio]ne p[ro]b[atur] falsitas duaru[m] opi[nionu]m. De m[od]o t[er]re
ad me[dium]. ¶ Quaru[m] una d[ici]t q[uod] t[er]ra p[ro]p[ri]a[m] ... mundi
sine ap[ti]tudi[n]e ... [et] q[ua]n[do] celu[m] incepit moveri. vio[len]te
... talis qui ... pulsa ad me[dium]. [et] sic adhuc fieret
tali m[od]o q[uod] ad g[ra]ve esset positu[m] sursu[m]. sic[ut] t[er]ra ut ad
q[ua]n ad g[ra]ve esset positu[m] sursu[m]. sic t[er]ra ut ad
tale. vio[len]te m[od]o celi pelleret[ur] ad me[dium]. arte sic[ut]
q[ua]n[do] poni[tu]r aliq[ua] faba. vel ad ... scutella
[et] veloc[ite]r circumvolvit[ur]. et faba p[er] motu[m] suu[m]
[et] velocitas ... repellit[ur]. ¶ 2a circa opi[nio]. q[uod] t[er]ra mo-
vet[ur] ad me[dium] q[ua]n[do] esset [con]t[ra] ... m[od]o ...
... ad me[dium] mundi. attraheret sibi
... .n. q[uod] ce[n]tru[m] mundi. attraheret sibi
t[er]ra[m]. [et] s[ecundu]m ... g[ra]via. Et sic ab[s] opi[ni]o[ne] ...
... g[ra]via moveri ad me[dium]. motib[us] violent[is]
... g[ra]via ... q[uod] h[oc] fieret motu pulsus ad
... d[ici]t q[uod] h[oc] fieret m[od]o tractus. ista aut[em] mot[us] ab[s]
... violenti ¶ Sed istas opi[nio]nes e[st] [con]t[ra] d[ict]a. ¶ 3a
[con]cl[usio] e[st] e[ius] q[uo]d ... dubitat[ur]. na[m] si valet. ...
[con]cl[usio] ... q[uod] g[ra]viora moventur velociu[s]
sit forma. q[uod] [con]t[ra] leviora. g[ra]viora mot[u] [con]t[ra]riori sursu[m]
sursu[m]. q[uod] leviora. g[ra]vius mot[us] [con]t[ra]rio sursu[m]
... a[lte]r p[ro]b[atur] de plumbo q[uo]d veloci[us] ...
sursu[m] q[uod] pluma. s[ed] si g[ra]via ad [con]t[ra] ista valet
[con]t[ra] ista valet medi[um]. ¶ Ratio q[uod] ista ...
... dicebat[ur] in ... ad q[uo]d. ... q[uod] q[uan]to aliq[uo]d
e[st] g[ra]vi[us] tanto velocius descendit ... q[uan]to magis g[ra]vi[us]
veloci[us] p[ro]icitur sursu[m]. s[ed] p[ri]m[u]m e[st]. q[uod] q[uan]to aliq[uo]d
e[st] g[ra]vius. tanto veloci[us] m[od]o sursu[m]. p[ri]mo ad
... p[otes]t esse ita g[ra]ve. q[uod] no[n] p[otes]t p[ro]ici sursu[m]. s[ed] n[on]
p[otes]t esse ita g[ra]ve q[uod] apt[u]m nat[u]m sit descende[re].
p[ri]mo q[uan]to g[ra]vius tanto veloci[us]. ¶ Sic iam de
... movere ... qua[n]tu[m] q[ua]m plumbu[m] ...
... p[ro]iciat[ur] q[uod] pluma. [et] h[oc] ap[pa]rere sibi ...
... q[uia] ... e[st] ... e[st]. g[ra]vius e[st] ...
plu[m]bi ... ap[tit]udine. [et] ...

illius virtutis propter pluralitatem materie. Quod autem
leve sit et plumma licet id tale terra mere,
virtute recepti et retenta velociter movetur.
¶ Ad 9m dicitur. grauia in descensu velocius movetur
in fine quam in principio. et similiter levia in ascensu.
Sed tales motus violentis corporibus sunt naturales. et
non violenti. Ad illud patet ad experientiam. et causa potest esse quia
contrarium est motibus naturalibus. scilicet in medijs virtutibus
fervoribus. in fine medij. et motibus violentis
in fine remissi. contra in motibus violentis virtus
motiva fatigatur et debilitatur continue. et sic in fine
movetur tardius. qualiter non est in motibus naturalibus.
¶ 3o arguitur sic quod si grauia non moventur naturaliter deorsum
sicut violenter. sequitur quod moventur naturaliter sursum.
quod falsum. Consequentia patet ex eo quod cum aliquis motus est
violentus. illi sibi oppositus est naturalis. et sic sunt
motus simplices. ¶ Oppositum. quia si terra movetur ad sinistram violenter non
sequitur quod si terra movetur ad sinistram violenter movetur
naturaliter ad dextram propter quod motus ad sinistram
et motus ad dextram sunt contrarij. ¶ Dico quod non est
sic. quia motus sursum et deorsum sunt motus contrarij
simplices. motus autem ad dextram et sinistram
sunt motus contrarij mixti. modo illud quod dicebatur in
textu debet de motibus contrarijs simplicibus et non mixtis.
¶ 2o. quod si esset alius mundus. terra istius mundi esset
eiusdem speciei specialissime cum terra alterius mundi et sic
de alijs corporibus simplicibus. quod quilibet mundus componitur
¶ Patet hoc secundo quia alias solum nominaliter mundus diceretur equivoce
de isto mundo et de illo. Item hoc videtur esse falsum quia
¶ 2o quod proponentes talium corporum debent consimiles sicut
calefacere exsiccare et huiusmodi. ¶ 3o quia eis
debentur idem motus in specie corporum simplicium.
qui non sunt nisi tres. sicut prius dicebatur ¶ 4o
quia licet illi duo mundi dependent ab eodem quoad
primo. ut diversis consimilibus eiusdem speciei. ut
a diversis diversarum specierum etiam patet per sufficientiam
divisionis. Si diceretur solum ille iste mundi debet esse
duo consimiles propter hoc quod eadem causa et eadem modo
sufficientia non debet causare dissimiles effectus. ¶ Et
sic non est idem si illi duo mundi essent a duobus
principijs eiusdem speciei quod cause consimiles debent causare
consimiles effectus. Si non isti mundi sint et essent
a principijs diversarum rationum. seu specierum et unum
istorum principiorum esset alio melius et perfectius. etiam
sic naturaliter primus. quod alium prius ab ipso dependet.
quare mundus sunt. quia omnia essent ad invicem ordinata
et ad unum principium. ¶ 3o quod. sic licet quod corpus
naturale moveatur ad aliquem locum. moveatur
ad illum. a quacumque distantia. patet quia in quacumque
distantia ipso manente oportet sua forma que est
talis motionis. non potest cum potens effectus.
¶ 2o idem patet ex auctoritate quia terra posita nunc sursum sursum.
licet tamen moveatur ad locum suum naturalem sicut terra
posita nunc sursum. ¶ Oppositum. quia dicitur. ad terra
in loco suo non est grauis. igitur in loco suo non
habere tale motum. ¶ Dico quod primo quia
loco suo existens hic moveatur ad medium eiusdem ibi.

et extra locum existens licet moveatur ad medium se ad
locum suum naturalem et tunc proprie diceretur de aliquo dictis.
¶ Circa secundum est quod terra in loco suo non sit grauis. quia
si extra locum suum est grauis et tamen debet ad locum suum
non propter illam grauitatem. sed quod in loco suo est
grauis. sicut extra. Verum est tamen quod ibi grauitas existens
locum tenet hic suum offitium. et extra locum suum licet a
tunc ut terra extra locum suum sunt posita. suam grauitatem
moveat ipsam ad motum. et tunc est in suo loco
eadem grauitas moveat ipsam ad quietem. et ideo in loco
suo naturali non ponderat. Ad istud moveatur autem vel
deponderatur quiete contrarium in suis locis naturalibus
non esse grauia. ¶ Dubitatur quia videtur quod videtur
quod distantia aliquid faciat ut si unus ignis esset
tunc mundi. unum potest movetur versus unam
partem puta versus septentrionem. et alia versus
austrum. versus centrum ad locum ignis. et tunc si
idem ignis esset ab una parte centri mundi. tunc
totus ille ignis movetur una parte solum et non versus
aliam. ¶ Respondetur quod distantia bene facit quod aliquid
moveatur motum secundum diversitatem eius partes. propter
diversas vias ad suum locum naturalem aliquando tamen distantia
facit quin id moveatur ad locum suum naturalem. et
¶ 4o quod est quod contrarium grauia eiusdem speciei. et contrarium levia
eiusdem speciei. tendunt vel moveantur ad eundem locum
numero si sunt similia. patet quod si due terre diversi
mundi cadunt deorsum. videtur quod moveantur ad eundem
locum puta deorsum et eodem vel et per eandem viam.
si ponatur ambe de eodem loco sursum. ¶ Oppositum
quia dicitur. ad diversa in specie tendunt ad diversa loca
in specie. et diversa numero tendunt ad diversa loca
numero. ¶ 2o quia una motio naturalis est ad ipsum
sed impossibile est plura numero esse in eodem loco numero
naturali. quod non una non moveatur contrarium distantia numero
ad eundem locum numero. ¶ 3o quia videtur quod plures
ignes ascendere ad locum suum versus celum. alius
versus austrum. et isti sunt distincti loci numero.
¶ Dico quod primum istorum non solitudo. et ideo est quod quecumque
similia eiusdem speciei nata sunt facere unum. per continuationem
eiusdem quando unum habet unum locum numero naturale sive
totaliter sive partes. et ideo quelibet potest moveatur
ad eundem locum numero. ¶ Ad primum potest dici quod
non est impossibile plura partialia. esse in eodem loco
suo totali. et hoc in eodem loco toti. ¶ Ad 3m
potest dici quod quando illi ignes moventur ad eundem locum
numero totale qui est concavitas orbis lune. cum quo
bene stat quod partes tamen habet distincta loca numero
partialia. ¶ Nunc ad 2m articulum pono unam
conclusionem responsalem ad quesitum. scilicet quod si esset alius mundus
non contentus sub hoc mundo terra huius haberet inclinationem
ad medium alterius. licet forte haberet impedimentum veniendi
ibi. Quoniam hoc quod celum non est dissolubile secundum quod per
gignebatur in suo principio. Patet quia omnia simplicia
eiusdem speciei. naturaliter moveantur ad eundem locum numero
per 4am conclusionem. igitur ita quod in nulla distantia. etiam celi non potest
impedire. per 3am. sed terre utriusque mundi essent
eiusdem speciei. per 2am. et terra huius mundi naturaliter movetur
ad medium huius mundi. per primam. igitur terra alterius
mundi naturaliter movetur ad medium huius mundi et
eodem modo quia hoc est impossibile sicut celum. apparet quod impossibile
esse plures mundos non concentricos naturaliter. cum

quo tamen bene stat quod deus potest facere plures per suam omnipotentiam. Sed de hoc inspicienda questio[?] [illegible]

Ad rationes principales. Ad primam dico quod si miraculose fierent plures mundi unus esset extra alium et ceteri non [illegible] quod terra unius mundi [illegible] ad medium [illegible] Ad aliam dico quod deus bene potest facere quod [illegible] sed moveret [illegible] ad medium sui mundi [illegible] hoc non potest fieri. Ad 2am et ad omnes sequentes dico concedendo omnia inconvenientia illata ex quo poterit [illegible] miraculose fierent plures mundi ceteri [illegible] concederentur esse [illegible] et quod [illegible] impossibile scilicet esse plures mundos. Ad [illegible] concedendo [illegible] impossibile [illegible]

Secundo queritur

utrum sit possibile esse plures mundos. Et arguitur primo quod sic. Quia hic sumimus mundum esse [illegible] vel actu vel potentia habere [illegible] ergo [illegible] plures mundi. [illegible] et potentia [illegible]

2o. melius est bonum et perfectum multiplicari quam non [illegible] mundus est quid bonum et perfectum [illegible] melius est esse plures mundos [illegible] et [illegible] deus sit de possibili [illegible] ergo melius est quod sit vel possit esse plures mundi [illegible] mundus [illegible] alium mundum sibi similem.

3o. [illegible] possit esse plures mundi [illegible] 2o [illegible] vel potest generare sibi simile [illegible] arguitur [illegible] saltem possit esse plures [illegible] successive [illegible] animal [illegible] [illegible] mundi [illegible] mundus [illegible]

[illegible] sit 2o [illegible] plures mundos [illegible] vel sunt [illegible] successive [illegible] plures [illegible] [illegible] quod possit esse plures [illegible] ergo esse plures mundos [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] nostri mundi [illegible] celum [illegible] orbes celestes [illegible] orbibus celestibus [illegible] mundi. Et si ymaginarem [illegible] unum orbem [illegible] orbibus celestibus [illegible] orbis [illegible] orbibus celestibus ymaginarentur [illegible] mundos [illegible] et sic possent [illegible] ymaginari plures [illegible] unus [illegible] sit [illegible] alium [illegible] et [illegible] plures [illegible] [illegible] unus non sit [illegible] alium [illegible] mundi [illegible] alius mundus [illegible] [illegible] ymaginarem unum alium mundum

vel in sole et sic de aliis stellis. Tertium ad 2m articulum. Sit tertia prima conclusio quod si essent plures mundi ceteri non [illegible] quod terra unius mundi moveretur ad [illegible] altius mundi [illegible] mundi [illegible] naturaliter [illegible] seu [illegible] Secundum [illegible] et quod si terra esset [illegible] et [illegible] esset [illegible] mundi [illegible] naturaliter sicut [illegible] quod [illegible] plurium mundorum [illegible] non [illegible] arguit [illegible] quod non sit [illegible] possint esse plures mundi [illegible] unius [illegible] naturaliter ad medium alterius [illegible] illius [illegible] ista conclusio. Tunc sit 2a conclusio quod impossibile est esse plures mundos [illegible] naturaliter [illegible] [illegible] quia [illegible]

3a conclusio sit quod impossibile est naturaliter quod sint plures mundi [illegible] successive unus post alium [illegible] iste mundus esset corruptibilis [illegible] esset [illegible] infinitus ostendit [illegible] mundi non corrumpi [illegible] chaos [illegible] ordinata [illegible] alium mundum [illegible] ordinatam [illegible] non [illegible] quod [illegible] talem [illegible] mundus non corrumpitur [illegible] [illegible] successive [illegible] et si dicatur quod [illegible] mundus [illegible] [illegible] 4a conclusio quod impossibile est esse plures mundos [illegible] impossibile est esse plures motores [illegible] impossibile est plures esse mundos [illegible] [illegible] essent plures mundi [illegible] motor [illegible] [illegible] illorum mundorum [illegible] esset unus motor movens [illegible] [illegible] Hoc [illegible] motor moveat [illegible] non [illegible] quod primus motor [illegible] [illegible] motore. 2o ad [illegible] mundus [illegible] [illegible] mundi [illegible] non esset [illegible] alius mundus [illegible] mundus [illegible] [illegible]

2o [illegible] stat cum [illegible] quod possibile est supernaturaliter esse plures mundos [illegible] successive [illegible] sicut deo placet. [illegible] non [illegible] mundi [illegible] deus [illegible] supponatur plures [illegible] possent esse plures [illegible] supponendo [illegible]

[illegible]

[illegible]

tis ex forma sua et imponunt suppositionem pro libus sicut corporum significatorum et repugnet. ¶ Ad 2am dico quod non est melius esse plures quam unum. ¶ Et ideo semper maior multitudo bonorum est melior. Dico quod licet sic [illegible] quia tunc esset melius esse plures deos quam unum. Et tamen est falsum, quia hoc est impossibile, ergo hoc non est melius. Unde quia per multitudinem bonorum tolleretur debitus ordo universi, non esset melius esse plura bona quam unum, quia sic fieret impossibile. ¶ Ad 3am nec enim aliquid est quod [illegible] singulare arguit perfectionem. Unde est minus corruptibilia que non possunt permanere secundum individuum sicut et incorruptibilia arguunt imperfectionem. ¶ Ad 4am dico quod ubi illa non bene probat quod plures possunt esse mundi successive. Dimissi abusive paraliter et hoc bene concedo. Cum hoc tamen bene stat quod non possunt esse plures mundi successive, licet sit dimissi abusive taliter.

Circa 3m tractatum

Queritur utrum mundus sit generabilis et corruptibilis. Et quia generabilitas concludit potentiam. Ideo primo ista questio quero primo utrum queliber potentia activa debeat diffiniri per maximum in quod potest et cetera. Primo quod sic. Per Aristotelem in littera. ¶ 2o quia nisi sic esset tunc non possemus dare maximum pondus quod sortes potest portare. Quod est falsum, quia si non tunc quocumque pondere dato sortes posset portare ad hunc maius et sic infinitum pondus portare, quod est falsum. ¶ 3o quia ponatur unus lapis sicut g. magnitudinis super caput sortis positus et g. spacio et consimile in tali posito per tempus et lapis sic tunc ut sortes sustinebit lapidem vel lapis deprimet sortem. Si dicatur primum, scilicet quod potentia sortis est tanta ad maximum ad quod potest sive quod potest sustinere quia non sine lapide et uno graviorem et sic etiam [illegible]. Unde cum ille lapis esset gravior excederet potentiam sortis et cum quibus excessus sufficit ad motum, statim ille lapis deprimeret sortem. Si vero dicatur 2m, scilicet quod ille lapis deprimit sortem et sic apportione equaliter fieret actio. ¶ Certum scilicet quod potentia depressiva lapidis tanta ad maximum quod potest deprimere quia ad potentiam sortis ut g. quasi esset minor effectum modicum sustinet lapidem cum quibus excessus sufficiat ad actionem. ¶ 4o quia sit unum medium uniformiter difforme sicut in resistentia ad non gradum resistentie. Intensius autem ad gradum resistentie equale potentie motive alicuius gravis descendentis per ipsum. Et sit illud medium b. et mobile quod debet descendere per ipsum sit a. et tunc b. est maximum quod a. potentia motiva potest pertransire. Ergo potentia activa tanta est ad maximum in quod potest, quia tantum et non plus, quia tunc ipsum esset equale in resistendo cum potentia ipsius a. in motu. ¶ 4o et ergo unum visibile per tantam potentiam ante ipsum quod primo ipsum non videam nec possum videre. Tunc distantia inter oculum meum et illud visibile tanta ad ipsum exclusive est maxima distantia per quam illud visibile potuit agere in visum meum vi visione. Ergo scilicet quod est dare maximam distantiam per quam actio potentia activa, puta obiectum, potest agere in suam potentiam passivam, puta oculum. ¶ Et quia non est dare minimam distantiam per quam non, ergo est dare maximam distantiam per quam visibile potest agere in visum. Quod quia convenit concedere ab omnibus in hac materia loquentibus. Antecedens probatur quia si esset dare minimam per quam non, tunc per illam non et per quamlibet minorem visibile posset agere in visum. Sed hoc non, nam sit illa una magnitudo pedalis et arguo sic: visibile si ponatur bene iuxta oculum, contingeret quod propter propinquitatem distantie non posset videri, ergo distantia pedalis non erit minima per quam illud visibile potuit agere in visum. Antecedens patet per 2o de anima quod sensibile positum super sensum non facit sensationem. ¶ 4o quia est dare maximam velocitatem qua potentia activa potest movere, ergo tanta est per maximum quantum potest. Antecedens patet primo de potentia supernaturali, quia datur maxima velocitas qua movetur ultima spera, unde quia propter mobilitatem suam et sue volutionis et propter inalterabilitatem ultime spere non potest ea tardius nec velocius moveri. Hoc idem patet de potentia naturali, quia est dare maximam velocitatem qua a. mobile descendit per b. medium. Ex eo quod potentia naturalis in sua actione agit secundum ultimum sui conatus et potentie. Ergo et cetera.

¶ Oppositum arguitur quia si potentia activa diffiniretur per maximum in quod potest, vel excederet illud vel non excederet. Si non excederet, non posset agere in ipsum, ex eo quod a proportione equalitatis non fit actio nisi proportione maioris inequalitatis. Si autem excederet, vel ergo excessu divisibili vel indivisibili. Non indivisibili, scilicet [illegible] et cetera, cum non sit dare excessum indivisibilem. Unde hoc esset magis non excedere quam excedere. Si non divisibili, ergo per medietatem illius excessus potentia maius poterit, cum quibus excessus sufficiat ad motum. Et per consequens illud non erat maximum in quod illa potentia activa poterit et hoc est intentum. ¶ Est notandum quod potentia activa potest comparari vel ad resistentiam vel ad distantiam, vel ad effectum vel ad tempus, vel ad velocitatem, vel ad spacium in motu locali, propter multa que erunt in. G. articuli. ¶ In primo ponam quasdam distinctiones et terminorum expositiones. ¶ In 2o dicam de comparatione potentie active ad resistentiam. ¶ In 3o de comparatione potentie active ad distantiam. In 4o de comparatione potentie active ad effectum. ¶ In 5o de comparatione potentie active ad velocitatem. ¶ In 6o de comparatione potentie active ad spacium. ¶ Ad primum articulum sit ista prima distinctio quod potentiarum quedam dicitur activa, quedam passiva. De activa dicetur in presenti questione et de passiva in sequenti. ¶ 2a distinctio quod potentiarum passivarum quedam dicitur receptiva formarum et de illa melius ad propositum, quedam receptiva et cum hoc resistiva, et de ista est ad propositum. ¶ 3a distinctio est quod potentiarum activarum quedam est finita sicut est potentia naturalis, quedam infinita sicut est potentia dei. ¶ 4a distinctio est quod potentiarum activarum quedam est motiva, quedam portativa, quedam levativa et quedam perductiva. ¶ 4a distinctio est

quod potentiarum productarum quedam est productiva sibi similis
est productiva qualitatis ¶ Secunda quod potentiarum productivarum
quantitatis quedam est productiva quantitatis similis sicut
est productiva similitudinis quedam dissimilis sicut lux est
productiva lucis et color productus speciei visibilis
¶ Tertia est quod potentiarum quedam est productiva alicuius effectus
quem per se producit et mittit post ad ulterius
producendum quedam vero non. Exemplum primi sicut
ignis quem per se producit ignem qui se movet
ipsum ad producendum ignem a se magis remotum.
Exemplum secundi sicut est lumen hoc ii per se producit
est aliud non mittat ad ulterius lumen producendum
ita ut filius per se productus est a patre non in
[illegible] ad unum alium filium producendum.
¶ Quarta distinctio est quod potentiarum finitarum [illegible]
[illegible] vel maximum vel minimum vel maximum
in quod non vel a quo non vel per quod non [illegible]
vel minimum in quod non vel per quod non ¶ Maximum
in quod potest vel a quo potest et Boetius in quod vel
a quo potest actu potentia activa vel passiva agere vel
pati et a nullo maiori [illegible] a quo minori
¶ Minimum [illegible] in quod vel a quo actu potentia potest
agere vel pati et in nullo minus vel a nullo
minori. ¶ Maximum quod non vel [illegible] quod non vel
a quo non vel per quod non sed cuilibet maiori illo
[illegible] ¶ Sed minimum in quod non [illegible]
[illegible] quod non vel per quod non vel in quod non
sed cuilibet minori illo [illegible] maius in quod vel per
quod sit. [illegible] descriptiones [illegible]
[illegible] descriptionibus quantum ad duas primas
istorum [illegible] maximum et minimum concordo cum
communiter loquentibus [illegible]. Sed quantum ad duas
alias discordo ab eisdem. Et apparet mihi quod quantum
ad hoc melius est describere illos duos terminos
scilicet maximum quod non et minimum quod [illegible]
describitur. [illegible] Boetius maximum a quo non
illud [illegible] movere sed a quolibet maius
illud [illegible] [illegible] illud [illegible]
Et minimum [illegible] illud [illegible]
in aliquo maius sed [illegible]. In hoc
apparet mihi quod non bene dicitur nisi plus addatur
[illegible] salvare quod sit dare
[illegible] distantia [illegible] quia non aliquid visi
[illegible] potest videri [illegible] oppositum
[illegible] potest videri [illegible] si esset [illegible]
[illegible] distantia [illegible] quia non aliquid visibile
[illegible] distantia [illegible] visibile non potest videri [illegible]
[illegible] possit esse distantia [illegible]
[illegible] si visibile esset [illegible] illa [illegible]
[illegible] videre [illegible]
fuit [illegible] oppositum ¶ [illegible]
quod [illegible]
[illegible]
[illegible] quia talis [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible] posset [illegible]
[illegible] ex eo quod [illegible]
¶ [illegible] ponit [illegible]

pono primo [illegible] quia [illegible]
[illegible] supponere [illegible] quod si quilibet
excessus sufficit ad continuandum motum inceptum
tunc quilibet excessus sufficit ad motum incipiendum
[illegible]
[illegible] omnis [illegible]
[illegible] sufficit [illegible] et si [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] si non quilibet
excessus sufficeret ad inchoandum motum et [illegible]
sufficeret ad continuandum motum [illegible]
difficilius esset inchoare motum quam continuare motum
[illegible] inchoare motum [illegible] difficilius
[illegible] continuare motum [illegible]
[illegible] excessu infinitum [illegible] excessus
finitus sufficeret ad inchoandum motum [illegible]
[illegible] Si non dicatur quod finite
[illegible] et sit excessus
[illegible] sufficit ad inchoandum
motum [illegible] ad continuandum [illegible] quilibet excessus
[illegible] sufficit ad continuandum [illegible] a suf
[illegible] sit [illegible]
[illegible] ad continuandum [illegible] ad suam medietatem
difficilius [illegible] ad inchoandum [illegible] ¶ [illegible]
sufficit ad inchoandum quod est inceptum [illegible]
[illegible] quod inchoare motum [illegible]
decuplo difficilius quam continuare [illegible]
[illegible] decuplo difficilius
[illegible] excessus [illegible]
inchoare quam continuare [illegible] quilibet excessus sufficit
non sufficiat ad inchoandum et si quilibet excessus sufficit
ad continuandum [illegible] sufficit ad continuandum
et cum [illegible] decuplo difficilius sit inchoare quam
continuare [illegible] decuplum ad [illegible] sufficit
[illegible] sufficit ad
ad inchoandum [illegible] sufficit ad continuandum
inchoandum [illegible] difficilius sit inchoare quam
[illegible] difficilius sit inchoare quam
continuare [illegible] excessus sufficit ad [illegible]
[illegible] et suppono [illegible] proportio
¶ [illegible] motibus [illegible] proportio [illegible] moveantur
[illegible] si [illegible]
ad suas [illegible] hoc supposito si [illegible]
motor [illegible] b. mobile excessu non sufficit
ad motum inchoandum [illegible] et sit [illegible]
alius motor c. [illegible] excessu
sufficit ad motum inchoandum et ad [illegible]
velocitate [illegible] motus c. [illegible] proportio c.
ad d. [illegible] proportio a. ad b. cum
[illegible] sit [illegible] magna [illegible]
nulla [illegible] sit [illegible] dupla ad eam [illegible]
[illegible] sit [illegible] motum [illegible]
cum ad motum c. [illegible]
[illegible] physicorum [illegible]
ille producet et inchoabit secundum proportionem [illegible]
motoris ad mobile [illegible] ad proportionem c. ad
d. sit [illegible] proportio [illegible] f. motoris ad g. mobile
[illegible] f. ad g. [illegible] proportioni
[illegible] a. ad b. cum [illegible] sit [illegible] ad
[illegible] proportio [illegible] c. ad d.
[illegible] f. ad g. [illegible] proportio a ad
b. [illegible] f. ad g. [illegible] motum [illegible]
ad motum c. [illegible] a. ad b. [illegible]
motum [illegible] excessus a. ad b. sufficit ad motum
[illegible] inchoandum [illegible]
[illegible] articulorum [illegible]

¶ Ad secundum articulum. Videndum est de comparatione potentiarum activarum ad suas resistentias. Et sit prima conclusio quod non est dare maximam resistentiam in quam aliqua potentia activa potest. Probatur quia sit a potentia activa a et resistentia b. Tunc arguitur sic: vel a excedit b vel non excedit b. Si dicatur quod non excedit b, sequitur quod non potest in b, cum omnis potentia activa debeat excedere passum ad posse agere in ipsam per potentiam resistentiam, quam ad posse resistere. Quod supponitur tamquam verum principium naturalis scientie. Si dicatur quod a excedit b, sequitur quod excessu divisibili vel indivisibili. Non indivisibili quia nullus talis est. Si divisibili, sint igitur partes illius excessus c et d. Tunc si ipsum b augeatur in tantum quod adhuc ipsum a manet excedens secundum medietatem excessus scilicet ad hoc a aget in b cum quibus excessus sufficiat et ad motionem et ad talem motum sicut in primo celi declarabitur, et b tunc esset maius quam ante erat, sequitur quod b non erat maximum in quod potuit a. Et ita arguitur de quocumque alio quod ad usum vel dicitur esse maximum in quod potentia activa potest. ¶ 2º quia si sic sequeretur quod per augmentum ipsius b esset dare ultimum quod esset actionis a in b. Quod fuit cum impossibile sit dare ultimum quod esse motus quia tamen probatur quod b erat maximum in quod a potuit. Igitur stante dicto b a ipsum non potest. ¶ 2ª conclusio quod non est dare minimam resistentiam in qua potentia activa potest. Probatur quia sit potentia a et resistentia b. Tunc sic: a potest in b, igitur potest in suam medietatem quia quicumque potest in maius potest in minus. Sed si a potest in medietatem b et illa sit minor b, sequitur quod b non erat minimum in quod a potuit. ¶ 2º quia si sic sequeretur quod esset dare ultimum quod esset motus quod fuit et quia tamen quia si b diminueretur ultimum quod diminutionis esset ultimum quod esse actionis a in b. Igitur b erat minimum in quod a potuit. Igitur etc.

¶ 3ª conclusio quod non est dare maximam resistentiam in qua potentia activa non potest. Probatur quia sit illa resistentia b et potentia a sicut prius. Et arguitur sic: a non potest in b, igitur non potest in maius b saltem in resistendo quia qui non potest in minus non potest in maius. Sed si a non potest in maius sequitur quod b non erat maximum in quod non potest a, non potuit cum in maiora non posset etc.

¶ 4ª conclusio quod est dare minimam resistentiam in qua potentia activa finita non potest. Probatur quia omnis potentia activa finita in aliquam resistentiam potest et in aliquam non potest. Igitur in quam sufficit dicere vel dare maximam resistentiam in qua potest vel minimam in qua non potest. Vel maximam in qua non potest vel minimam in qua non potest. Non potest dari primum nec secundum nec tertium sicut patet per tres conclusiones precedentes. Igitur relinquitur quartum quod est conclusio. ¶ 2º quia data aliqua potentia activa puta a est dare aliquam resistentiam secundum et cetera, quam sit b. Sed talis est minima in qua a non potest, ex eo quia in illa non potest ex quo non excedit ipsam. Sed cuilibet minori dicitur maiori in qua potest ex eo quod est minori ipsa datur maior in qua a potentia activa excedit et cum quibus excessus sufficiat ad motum, sequitur quod cuilibet minori illa scilicet b datur maior in qua a potentia activa potest, et cum in b non posset, sequitur quod

expositum nimium quod non imperfecte articulo probatur quod b sit minimum in quod a non potest. ¶ Sed contra istas dubitatur. Nam secundum ipsas videtur esse concedendum quod esset dare minimum pondus quod Sortes non potest portare vel levare vel movere vel ad hoc. Et secundum que est dicendum non esse, sed falsitas apparet. Quia sit tale pondus b et arguitur sic: sumatur et potentia Sortis potest augeri, igitur potest portare maius pondus quam sit b, et per consequens b non est minimum quod Sortes non potest portare, ex quo ipsum potest portare et maius per augmentum sumatur. ¶ 2º quia sit unum pondus pedale et sumatur libre et sit c sumatur pondus duplum in quantitate et subduplum in gravitate. Ad ipsum b tunc arguitur sic: Sortes potest portare pondus in duplo maius b, igitur b non est minimum quod Sortes non potest portare. Quia tamen et antecedens probatur quia potest portare c, cum potentia Sortis sit maior quam resistentia c et c est in duplo maius b per casum. Igitur potentia Sortis potest in duplo ad b quod erat probandum. ¶ 3º quia si lapis in infinitum distaret a centro, adhuc descenderet non obstante quod infinitus aer sibi resisteret. Igitur videtur quod nulla sit resistentia minima in qua ille lapis non potest, ex quo in resistentiam infinitam potest.

¶ Ad primum istorum dico quod prima conclusio bene probat quod non est dare minimum pondus quod Sortes non potest portare secundum potentiam eius admotam secundum qualem potentiam dicimus ipsum habere potentiam pugilladi vel currendi. Nichilominus cum hoc bene stat quod est dare minimam resistentiam in qua potentia activa non potest secundum potentiam eius propinquam. ¶ Ad secundum dico quod prima bene probat quod non est dare minimam resistentiam et hoc secundum quantitatem in qua potentia activa non potest. Cum quo bene stat quod est dare minimam et hoc secundum gravitatem vel actualitatem in qua data potentia activa non potest. ¶ Ad tertium dico quod infinitum tamen non esset infinita resistentia minima. Dico quod secundum medium imaginarium infinitum bene resistentia corresponderet. ¶ Quarta conclusio quod potentia activa etiam passivam non potest. Ad istud secundum quod nos sentimus et in quod non potest vel consciamus quanta est potentia secundum fortitudinem sequendo minimam in quod non potest primo, quia per id sentimus quanta est potentia activa secundum fortitudinem per quod sentimus eam secundum fortiorem distingui a potentia fortiori et a potentia debiliori. Sed hoc est potentia minimum in quod non potest igitur maior est non deficiens hoc esse minimum in quod non potest secundum per minorem. Quia scire minimum in quod non potest et quod non in maius tale scilicet scire quod non tamen potest et quod non in plus potest et per ista duo distinguitur a potentia fortiori et quod cuilibet minori illo datur maius in quod potest et per hoc distinguitur a potentia debiliori. ¶ 6º est quod cum dicitur quibus bene stat quod est dare maximam resistentiam in qua aliqua potentia activa potest cum aliquibus circumstantiis sicut cum tanta velocitate vel cum tanta tarditate in tali vel in tali medio. Patet hoc quia licet non sit dare maximum pondus quod Sortes potest portare et hoc simpliciter, tamen bene est dare maximum pondus quod Sortes potest portare tanta velocitate in tali medio quod si pondus esset maius et in eodem gressus et tali dispositione Sortes non portaret illud pondus tanta velocitate dicta tempore de mundo. ¶ Sed dices tu quod aristoteles inspiciebat tamen aliquid dicit in litera quod potentia activa dicatur per maximum. ¶ Dico quod bene est

sed non per maximum mediam potest nec per maximam mediam non potest, sed per maximam infra quam potest. Et ideo est minimam magis non potest. Et sic cum pertinet omnibus sententiam sequitur [illegible]. ¶ Circa tertium ad quartum articulum. Videndum est de comparatione potentiae activae ad distantiam. Ubi primo notandum est quod unius tantum potentiae activae modo locatur distantia non compelli locum, quia semper in illa actione potentia activa sine motu non est sicut cum moto et distantia sicut patet ex quarto physicorum. Et maxime hoc est verum de movente immediato. Et hoc sit est sic nisi motus talis loci fiat per alterationem, ut quando magnes alterando ferrum movet ipsum attrahendo per aliquam distantiam. Sed hoc non faciet per omnem. Circa comparationem ad propositum videndum est de comparatione potentiae activae alicuius ad distantiam, quando talis sit certa distantia et quando non. ¶ Secundo premittendum est quod certa est maxima distantia per quam fit ut non fit actio, seu in qua distantia sit ut non fit actio ex una parte. Et distantia ultima qua fit ut non fit ex alia parte. ¶ Unde per minima distantia ut in illa distantia sit actio, quando passum est in alio puncto medio illius distantiae. Ita distantia quae esse distantia duorum agens agit in ipsum. Sed in illa distantia quae esse distantia ultima qua fit actio quae sic se habet quod passum existente non in puncto medio eius sed extremo agens agit in ipsum. Oppositum dicitur de distantia et de distantia ultima per quam ut magis non fit actio. ¶ His premissis sit prima conclusio quod non est dare maximam distantiam ultima qua aliqua potentia activa potest agere simpliciter cum certa resistentia. ¶ Probatur quantum ad primum, nam sit illa distantia A et sit resistentia B, et ex quo potentia activa ultima A agit in B sic quod eadem potentia in sesquiduplo ageret ad maiorem distantiam et sic A non erit maxima ultima qua certa potentia potest agere. ¶ Et confirmatur quia sit B per C puncta ultima maxima distantiam ultima qua potentia activa potest agere et ultra hoc C incipiat elongari ab A sic quod in puncto C A agat in B et sic puncto et immediate post hoc C A non agit in B et sic ponitur esse ultimum C esse actionis et sic dandum ultimum C esse motus quod est impossibile. ¶ Idem probatur eadem conclusio quantum ad secundum, quia si agens agit in B passum cum certa resistentia et gradu velocitatis, idem agens potest agere in idem passum cum minori velocitate et minori gradu velocitatis, et sic certa distantia non erat maxima simpliciter nec maxima cum certa resistentia ultima qua idem agens potest agere in B passum. Cum quod bene stat quod certa distantia erat maior ultima qua idem agens potest agere in B passum cum certa resistentia et certo gradu velocitatis. ¶ Secunda conclusio sit ista, quod non est dare minimam distantiam ultima qua agens potest agere in passum, quia quacumque data minori potest et ultra minorem non. Et si esset passum incipere posse et ultra minorem non, et sic esset dare ultimum C esse actionis agentis quod est impossibile. ¶ Tertia conclusio quod non est dare maximam distantiam ultima qua non agens potest agere in passum, quia quacumque data illa non et cuiuslibet maiori illa dare minorem ultra quam potest, et quacumque minori esset maior illa ultima qua non. Non hoc est primo, nec idem quod non potest ultima minima non potest ultra maius saltem propter rationem quod

[illegible] ad do propter visibile quod ad aliquam parvam distantiam non potest agere in visum, sed hoc est propter parvitatem, sed ultra maiorem potest. ¶ Et est quinta conclusio quod est dare minimam distantiam ultima qua non agens potest agere in passum. Probatur, quia sufficienter dicitur, quia ultima aliqua distantia agens potest agere in passum et ultima aliqua non. Vel non est dare maximam ultima quam potest vel minimam ultima qua potest vel maximam ultima qua non potest vel minimam ultima qua non potest. Non potest dici primum nec secundum nec tertium, patet ergo quod conclusio proposita est reliquum quartum, quod est conclusio. ¶ Quarta conclusio quod non est dare maximam distantiam qua agens potest agere in passum. Patet quia eadem est distantia per quam agens potest agere et minima ultima qua non. Sed per praecedentem conclusionem quartam est dare minimam ultima qua non, ergo conclusio probatur. Nam data minima distantia ultima qua non ignis potest agere, tunc quando ignis est in alio puncto medio illius distantiae, ignis potest agere in ipsum. Et quando est in alio puncto extremo illius distantiae, vel aequaliter, ignis non potest agere in ipsum. Et istud patet si elongetur ad passum ab igne certa duo, quod primo esset verum dicere, nunc propter certam distantiam ignis non potest agere in istud passum. Et immediate ante hoc potuit. Unde tunc tota distantia ab igne usque ad passum esset minima distantia ultima qua ignis non potest agere in passum. Et esset maxima distantia in qua ignis possit agere in passum. Sic patet potest ex expositione eius quod est distantia intra per quam vel in qua sit.

¶ Sed ad ampliorem istorum declarationem est notandum quod duplex est agens, quoddam quod sic se habet quod si potest agere ultra aliquam distantiam, et potest agere ultra quamcumque minorem. Sic est ignis vel calor vel aliud [illegible]. ¶ Aliud est potentia sive agens quod si potest agere ultra aliquam distantiam, non tamen ultra quamcumque minorem. Sic est visibile, nam licet visibile ultra aliquam distantiam possit agere, non tamen ultra quamcumque minorem, quia potest esse ita prope oculum quod non possit agere in ipsum. ¶ Dicitur si esset aliquod lucidum et essent duo foramina recta et lucidum esset in medio inter spatium, non tamen duo foramina in passum ultra quamcumque distantiam quod lucide per illa duo foramina. Unde potest esse ita prope quod non potest, et potest esse ita remote quod non potest. Et ideo potest in sua actione vel minus quam distantia certa vel propter minus magna. Sed sic non est de agentibus primo vel dictis, quia licet possit ipse [illegible] in suis actionibus in passa propter minimam magnam distantiam, non tamen propter minus parva. Conclusiones non sunt multo aliter ponere, intelligendo sunt de agentibus primo vel dictis. ¶ Sed propter maiorem explanationem nunc ponendae sunt conclusiones de agentibus secundo dictis. ¶ Et sit prima conclusio quod recedendo ab oculo per incipere visibilis non est dare minimam distantiam ultima qua a visibili non potest agere visibile in visum, propter distantiae parvitatem, vel minimam ultima qua potest, [illegible]

pro eo quod quacumque distantia data ultra quam non potest comprehendi ... est dare minorem ultra quam non potest comprehendi ... quantumque ... non potest ultra ... comprehendi ... [illegible] ¶ 2m probatur quod sit distantia minima ultra quam potest ... quae si esset minor ultra ipsam non posset sequi quod ... visibilis ad visum esset dare ... visionis ... ¶ 2 quod ... ab oculo ... visionis est dare maximam distantiam ultra quam ... non potest comprehendi ... [illegible]

[illegible]

ad tantam distantiam, et ita intense. sicut fuit p[ro]ba-
tum fuit supra in[ter] q[uod] dicit ut p[ro] hora. ¶ Ad
ad istud q[uod] nulla est resistentia medii illuminabilis
ad lucidi illuminans q[ui]a ex hoc q[uod] resistentia est ex contrario
vel p[ro]portio eius ad contrarium. Sed in medio illuminabili
non est contrarium lumini nec p[ro]portio ad contrarium maxime lu[cis]
cum lumine non habeat contrarium. Lumen licet, isti ei lu[men]
et tenebra. opponant[ur] privative. non tamen q[uod] hoc lu[men]
est aliquod contrarium. ¶ Sed ad 2[m] sicut, ad q[ue] d[ic]o
dico. q[uod] cum quanto maius d[ist]ium et magis opacum
eius intense et ad maiorem distantiam illuminat
est maior passibilitas corporis opaci. ex eo n[on]
corpus est passibile. et receptivum luminis. q[ui]a est
dyaphanum. ita q[uod] corpus est dyaphanum. tanto passi-
bilius est et receptivum intensior luminis ab eo
lucido ¶ 3[o] d[ic]itur Si calidum in summo agat
magis p[otes]t. et producat calorem in summo in aliquo
passo et supponat[ur] aliquod calidum sile tunc illud
calidum non p[otes]t in illud passum agere calorem in
ipso introducendo. et tamen si ad lucidum producat ad
lumen in ad intensum. tamen q[uod] p[otes]t producere in intense
cum calidis et aliis. et supponatur lucidum simile
illius introductum lumine que sit cum luminis d[ist]antias.
¶ Pro cuius solutione suppono. q[uod] nichil agit ult[ra]
gradum sibi proprium Ex hoc ad d[ic]itur q[uod] calidum in
summo p[otes]t sibi assimilare passum quia combustibile
in quo agit tunc si ad calidum sibi sile sequitur
non introducit illum effectum. Alio n[on] d[ic]itur q[uod] ageret
ultra gradum suum p[ro]prium. p[ro]p[ter] hoc passum iam est
sibi assimilatum p[er] actionem prioris calidi in summo.
Sed q[ui]a corpus lucidum sive lucidum non assimilat
sibi passum. id alio lucido sequitur. p[otes]t illud
lumine introducere absque hoc q[uod] lucidum agat ult[ra]
gradum suum proprium ¶ 3 ... q[uod] non semper est
similis p[ro]portio effectuum in intensione. qualis est p[ro]portio
agentium. et in intensione. et hoc est intrinsece verum.
de potentiis que non mutant[ur] a suis effectibus in eadem
actione. p[ro]bat[ur] q[ui]a q[ui]a sint a. et b. duo corpora lucida.
et sit a. 2[la] ad b. in intensione. et agant in duo
media puta. c. et d. uniformia. et incipiant
ista. duo media uniformiter intendi. et equaliter in opa-
citate. tunc p[ro]cessu a. desinat agere lumen in medio c
b. desinet agere lumen in medio. d. q[ui]a hoc in intensione opa-
citatis i[st]orum mediorum. q[ui]a si gratia p[ro]bationis ... istorum
opacitas mediorum lumen p[ro]prius a. fuisset duplum ad
lumen p[ro]prius. b. sicut a. erat 2[lum] ad b. tunc ita cito
p[ro]pter intensionem opacitatis et remissionem ... a. desi-
neret sicut. b. quod tamen est falsum. quia non sequitur. nam
si essent duo corpora. unum duplum ad a[liud]. et inciperet
deficere visus non ... ipsa p[ro]pter ... ad ...
duplum. et minor sile. et sic ultra. equaliter incip-
perent esse non ... Sed sile lumen actum ab. a. p[ro]p[ter]
p[ro]portionem remissionis. luminum fuisset duplum ad
lumen actum a. b. ita cito desinisset. a. agere sicut. b.
¶ 4[o] q[uod] nec ... ad extensionem. ... esse similis p[ro]portio
effectuum sicut est p[ro]portio corporum agentium. q[ui]a si a[liqua]
sp[eci]es aequales ... p[otes]t videri. ad d[ic]tam distantiam.

d[ic]itur q[uod] illa que videtur a. 2[lo] maiori distantia sub eo
angulo. videtur in 2[lo] maiore d[ist]antia. et si sic sequitur
q[uod] ipsa est 2[la] in extensione. ad secundam et p[ro] 2[o] non est
eadem p[ro]portio effectuum in extensione. q[ui]a est p[ro]portio corporum
agentium. q[ui]a p[ro]portio effectuum est 2[la] in extensione et p[ro]portio
corporum est 2[la]. ¶ Et autem oportet tale sufficit cal-
culare esse. 2[la] ad aliam cuius d[ist]antia est in 2[lo] maior
p[ro]ut p[ro]bat[ur] p[ro]portio 12 geometrie q[uod] sic d[ic]it q[uod] que est
p[ro]portio dyametrorum talis est p[ro]portio circulorum dupli-
cata si p[ro]portio dyametrorum a[liorum] circulorum est dupla. et
p[ro]portio circulorum est 2[la]. ex eo q[uod] 2[la] est dupla duple
¶ Et est notandum q[uod] cum dico effectum esse duplum in extensione
ad alium. intelligo lineam mensurantem extensionem illius effectus
sicut est d[ist]antia totius effectus acti. a p[ro]pe unum agens esse
dupla. ad lineam mensurantem extensionem alterius effectus
acti a p[ro]pe ad agens. ¶ 4[o] 9[o] q[uod] possibile est q[uod] a. et b.
sint duo agentia. et a. sit 2[la] ad. b. in intensione
et q[uod] a agat ad 2[lam] distantiam ad quam agit. b.
p[ro]bat[ur] nam sit a. unum corpus lucidum sp[h]ericum. cuius d[ist]anter
sit pedalis q[uan]titatis et sit 2[la] in intensione ad. b. cuius
lucidum non tanto cuius q[uan]titas sit. b. et clarum q[uod]
b. tantum p[otes]t d[ic]tum in extensione quanto tamen in magnitudine.
q[uod] a. agat in 2[lo] ... q[uod] agat. b. b. n[on]
tamen possibile dictum q[uod] uno ageret ad tantam distantiam
q[uan]ta est distantia unius ... et si sit et p[otes]t
... in extensione et in intensione seu in luce. ipso
a. non dicimus in extensione in intensione. q[uod] ipsum
a. agat p[er] 2[lam] distantiam. ad distantiam p[er] quam agit
b. a. ... 2[lo] ad. b. et hoc erat intentum.
¶ 6 9[o] q[uod] si a agit ad 2[lam] distantiam ad quam agit
b. tunc effectus a. est octuplus ad effectum. b. patet,
q[ui]a si a agit unum effectum sp[h]ericum. cuius d[ist]anter est
2[la]. ad d[ist]antiam effectus. acti a. b. g[ener]aliter effectus sp[h]ericus
a. est octuplus ad effectum sp[h]ericum. b. q[uod] ... q[ui]a
q[ui]a est p[ro]portio d[ist]antiarum talis est p[ro]portio sp[h]erarum illarum
d[ist]antiarum triplicata. cum g[ener]aliter p[ro]portio 2[la] sit tripla
duple. ex eo q[uod] ... ex ... duplis sequitur
p[ro]portionum talium effectuum. sp[h]ericorum esse octupla p[ro]pter
p[ro]portio d[ist]antiarum talium effectuum est 2[la]. ¶ Ex hiis
... q[uod] a agens. sit 2[lum] in extensione. ad b
agens. et effectus a agentis. sit octuplus in extensione
ad effectum. b. agentis ¶ ... ad tu ... ...
... si effectus talium agentium essent sp[h]erici. sed si sint
orbiculares. tunc non concludis ad. ... ...
... possibile est q[uod] effectus talium agentium sit sp[h]era
et non solum orbiculares ¶ Declaro hoc sic nam
capiat[ur] unum corpus lucidum ... sicut est stella. tale
non solum agit orbem immo sp[h]eram p[ro]bat[ur] ex hoc q[uod] si
tale corpus p[otes]t videri a te et a me. ego video partes
que sunt versus te. sicut istas q[ue] sunt versus me. et
tu sic vides partes que sunt ... in ... sicut ego
video partes que sunt ... tibi. Quod sequitur partes
istius corporis. non solum ... suas. et id
corpus sed et in illo corpore et p[er] id corpus. quare si ad
... totalis effectus. sicut totalis ... acta ab
illo corpore ... corpore illo destructo. esset una
sp[h]era et non solum orbis. ex eo q[uod] ita unum ubi fuit
illud corpus esset sicut alibi. et quare ... iste

effectus esset species et tamen orbis ille agens corporaliter
cadit vere sic erunt illa agente convenit et propterea actu
sunt agentia effectus specialis agentia. et de talibus
est verum quod dictum est. ¶ Quantum ad quartum articulum est
videndum de comparatione potentie active ad velocitatem. Et
sit prima conclusio quod quamvis de se nulla potentia naturalis tendat
per maximam velocitatem qua potest facere nec affirmative de
ea nec negative nisi et per intrinsecum. probatur quia velocitas consequitur
proportionem potentie ad resistentiam per quintum phisicorum. Sed licet moveri
proportio infinitum potest dividi. ergo in infinitum tardius
potest augeri. Similiter licet proportio in infinitum potest augeri per
diminutionem resistentie secundum philosophum in physicis. ergo infinitum
velocitas potest augeri. ¶ Secunda conclusio quod in certe resistentie
date potentia naturalis naturaliter agens tendat per maximam
et minimam velocitatem qua potest producere in rebus sic statibus.
probatur ex eo quia lapis in aere dato secundum totum
sui conatum nec potest moveri maiori velocitate nec
minori quam movetur. ¶ Tertia conclusio quod potentia non debet per suam
velocitatem id est non consistat. quia explicatio quod videmus tale
potentiam producere tantam velocitatem. non consistamus quod
tenentes potentie ex eo quod sicut tali resistentia producit
tantam velocitatem. cum alia quanta maiori non
produceret tantam. et ideo ad considerandum eius tantum post modum
non sufficit secundum considerare velocitatem et. ¶ Unde
dubitatur. verum de facto sit aliqua maxima velocitas. et
videtur quod sic quia de facto ultima spera velocissime movetur. Sed
probatur quod non quia quecumque parte data in ultima spera una
alia movetur ea velocius. ¶ Unum quod non est dare de
facto maximam velocitatem. probatur quia si sic hoc maxime videtur
de velocitate ultimi celi. sed probatur quod non quia si ultima
spera movetur velocissime utique aliqua eius pars moveretur ve-
locissime. sed probo quod non. quia hoc maxime esset pars cir-
circa equinoctialem Sed probo quod non. quia ultima est
divisibilis in latitudine vel non. Si non hoc falsum. quia nunc
in celo nec in terra est pars continua sine latitudine si dicitur
quod habeat latitudinem. tunc ad eius comparationem polo. et
reliqua remotius ab illo. Sed ubi quod est propinquius polo
movetur tardius. et quod est remotius movetur velocius et sic
illius partis aliqua pars movetur velocius et aliqua tardius
et sic illa pars non est pars velocissime mota in ultimo ce-
lo circa partem augmentum sequuntur quecumque parte capta in celo
Consimiliter probatur quod non est aliqua pars in celo tardissime
mota. ex eo quod illa esset versus alterum polorum
et tamen nulla pars sit vicinior polo secundum se et cuiuslibet
sue partis distantie illius partis sicut quod aliqua illius
partis aliqua pars movetur tardius quam que est versus
polum. et alia magis velociter sicut minus tarde
id est que est distantius a polo ¶ Et conformiter circa ultimo
celo non est dare partem remotissimam a polis. nec est dare
partem propinquissimam alicui polorum et in ultimo celo non
est dare partem velocissime motam nec partem tardissime
motam. Una tenetur ex eo quia explicatio quod partes ultimi
celi sunt remotiores a polis. propter movetur velo-
cius. et similiter quod sunt propinquiores movetur tardius.
autem probatur. quia quacumque parte in ultimo celo data quod
est remota a polis. que distantie illius partis est
dare unam que est magis remota. Et ita similiter est
de ad partes propinquas alteri polorum Concludit
igitur quod nec ultima spera movetur velocissime nec tardissime

Verum est tamen quod secundum ymaginationem mathematicam ymaginando lineas
indivisibiles et puncta indivisibilia tamen bene esset dare in ul-
timo celo ad velocissime motum et hoc esset punctus
existens in linea equinoctiali. maxime distante ab
utroque polorum mundi. que quidem linea ymagi-
naretur vel circa et non in extremis. ut inter medio
equinoctiale et maximum. Et etiam si dicamus velocitatem
attendi penes spatium lineale ut
ut ymaginatur. describitur ab eius puncto velocissime mo-
to. esset concedendum quod ultimum celum velocissime movetur.
Si autem dicimus velocitatem mobilis cuiuslibet alicuius
penes motum velocius et aliquid tardius. dicamus attendi
penes spatium lineale descriptum a puncto medio
inter punctum velocissime motum et punctum tardissime
motum. vel non motum. dicendum est ultimam speram moveri
ita velociter. sicut movetur punctus medius inter lineam
equinoctialem et alterum polorum Si dicitur primo. tunc
secundum ymaginationem mathematicam concedendum est de facto aliquod ultimum
velocissime moveri. Si dicimus secundo. tunc dicendum est ultimum
celum non velocissime moveri. sed precise ita velociter. sicut
movetur punctus eius medius. inter equinoctialem et alterum
polorum. Istud videtur hic in sexto physicorum. ¶ Quantum ad
articulum est videndum de comparatione potentie active ad spatium.
Et sit prima conclusio quod potentia activa naturalis sicut est potentia motiva
gravis deorsum vel levis sursum. non tendat
maximum spatium nec minimum. sumendo nec affirmative nec
negative. probatur quia quocumque spatio dato per diminutionem
resistentie. talis potentia posset pertransire et per augmentum
resistentie. ad equale gradum potentie movet nec potest
pertransire. Verum a quacumque distantia quam desce-
deret ad centrum. si non esset impeditum. ¶ Secunda conclusio est
quod cum certis circumstantiis. tendat ad maximum spatium
quod potest pertransire. que circumstantie sunt velocitas. tempus
duratio. Verum est dare maximum spatium quod aliquis lapis
potest moveri. in tanto tempore. vel in tali resistentia. vel
in tali velocitate et sic de aliis circumstantiis. ergo per
¶ Ad rationes principales ad primam quando arguitur quod antecedens arguit
dico quod hoc non est quod dicit. ymo est quod secundus articulus.
declaratur. vel magis id est consistat. Certa est potentia secundum for-
titudinem. per maximum mensuram quod potest Ideo hoc est consimilitudinem
impedimentum ideo potest ¶ Aliter et potest dici. quod hic arguitur
sic. quod potentia activa tendat maioris omnino sive finite
unum 100. potest esse maior vel numerus librarum quod fortis
potest portare. quia forsitan potest in modico plus tamen non potest
plus una media libra. ¶ Ad secundum concedo quod non est
dare maximum pondus quod fortis potest portare et quod
quocumque pondere dato quod potest portare adhuc
maius potest portare concedo. et tamen ultimum quod non
pondus potest portare. nec est aliqua quia sic staret ad minimum
pondus quod non potest portare. ¶ Ad tertium de lapide
posito super caput Sortis dico quod tamen Sortes quod gravitate
lapidis consimilis. in suis potentiis. Sortes sustinet
lapidem. nec proprie hic actio fiet appropriate equaliter
quia nec proprie hic Sortes agit in lapidem. sed resistit
sibi ne lapis caderet deorsum. Et similiter
lapis resistit Sorti ne aliquid vel potest movere se
sursum. Consimiliter esset si duo contraria obviarent

sibi innatus in aliquo medio. quousque veniret ad maxime descendo
et reliquum in descendendo. et similiter haberet per totum gradus
gravitatis. et levitatis reliquum. ¶ Ad quintum dicendo quod sicut
possibile tale mobile moveri antequam perveniret ad medium
uniformiter difforme intensius fiatur ad gradum resistentie
equalem potentie moventis illius mobilis. Sic quod alterius illorum
totalis necessario ab illo motu esset pertransitum. Et hoc sequitur
posito quia ex prima ratione. et ideo minimum non est maximum
quod a tali potentia potest esse pertransitum. ex eo quod neutrum a tali
potentia potest esse pertransitum tali resistentia manente.

¶ Ad quartum quando dicitur est visibile et cetera. dicendum
dico quod est visibile secundum non habere distantiam inter ipsum
et oculum est bene maxima magnitudo visibile poterit videri
et hoc non est contra dicta. Cum hoc tamen stat quod non est
maxima visibilis quantitas. Sed est bene maxima vel quantitas non.
et hoc dicebatur in questione. ¶ Sed quod hoc fuit contra
naturam sua esset minima distantia visibilis quantitas non. tunc
ultra non et sub maiore ne quantitas naturam sic ut dictum est
potest. minimum visibile quod non sed dicebatur in primo articulo
similiter quantitas. Sed bene sequitur. talis distantia est minima
visibilis quantitas non. igitur ultra illam non. et consequenter maior ita
datur maior visibilis quantitas sic. et hoc est verum. Cum quo
adhuc stat. quod visibile potest esse tam prope oculum quod propter
parvitatem distantie non potest videri. ¶ Aliter potest
dici quod dicta distantia est minima ultra quam non propter magnitudinem
tudine. et ideo non est aliqua minor infra spatium que
impediat propter magnitudinem. sed bene sic aliqua minoratur infra
spatium que impediat propter parvitatem. ¶ Ad sextum.
negatur quod sit dare maximam velocitatem. qua potentia motiva
supernalis potest movere primo non dicto est maxima
velocitas. qua movetur. quia hoc maxime esset velocitas
ultime spere. et sic dicebatur in quarto articulo ultima
spera non movetur velocissime nec tardissime. inferius largo modo
secundum virgines (?) mathematicas. Et ultimus dico quod quacumque
velocitate data potentia supernalis possit movere velocius
maiori licet forte hoc aliquis negavisset. ¶ Et si
dicitur igitur. tunc bonus supernalis posset esse in orbe
Nec quantum bene sequitur hoc movet velocius quam
movetur non propter hoc esset ... licet bene
in re ... ad quantum primo ... et
¶ Ad quintum dico quod primo non bene probat. quod est dare maximam
velocitatem qua aliqua potentia motiva movetur in tali
medio et cum tali resistentia. et cum aliis circumstantiis
sed non est dare maximam velocitatem sine qua aliqua potentia
motiva possit movere et hoc probatur et cetera.

Secundo queritur utrum alicuius potentie passive sit dare minimum a quo potest pati. et videtur quod sic

per aristotelem quartum. quod hoc videtur dicere ¶ Secundo nam
dicit aristoteles in de sensu et sensato. quod est dare minimum visibile
quod visus potest videre. visus autem est potentia passiva
igitur ¶ Tertio sic una voce clamantia in edificio
sic ubi fluit ... sic. est dare minimum arcum
illius rote. a quo illud ferrum potest retineri. igitur est
dare minimum a quo potentia passiva potest pati. consequentia tenet et antecedens
probatur quia illud ferrum potest tam modicum arcum illius rote
supra se relinquere. quod non retinetur primo quod descendit
descendat igitur. tamen diu quod habeat supra se ar-
cum sufficientem ipsum retinere et tamen in descensu

ferrum tendat ad centrum quod non esset sine motu. sed arcum
quem tunc supra se habet. esset minimum a quo illud ferrum vincitur
et a quo potest retineri. quia si a minori potuisset fuisset
retentum. prius quam descendisset et sic quod datum non sufficeret
primum quod non esset motus seu descensus ferri. sed bene
aliud ante ipsum. et quecumque dares id equaliter
consequenter. scilicet arcum quem tunc supra ferrum existere esse
minimum potentem illud ferrum retinere. ¶ Et confirmatur
nam aliquis arcus sufficit illius rote. illud ferrum retinere
et aliquis non. vel igitur est dare maximum qui sufficit vel
minimum qui sufficiat. vel maximum qui non sufficiat vel
minimum qui non sufficiat. non potest dici quartum. quia quocumque
arcu dato qui sufficit. maior illo sufficit. ad quodcumque
non sufficit minus. ad hoc tertium sufficit maius. Si dicatur
secundum hoc quod propositum. scilicet quod sit dare maximum qui non sufficit
sit ille. a. tunc sit. a non sufficit sed quibus maior
a. sit igitur quod in principio quod illud ferrum habeat supra se ar-
cum. a. et tunc ille non sufficit retinere illud ferrum
sequitur quod post hoc quod illud ferrum descendat sed immediate post hoc
descendit tamen diu quod habeat supra se arcum
sufficientem ipsum retinere. ex quo patet a. arcus non
sufficit. sed statim post hoc quod movebitur tunc immediate
post hoc quod habebit maiorem arcum supra se. quod sit arcus
arcus. a. et per quod immediate post hoc. habebit arcum
supra se sufficientem ipsum retinere. propter quod arcus
maioris quam non potuit. et sic datum ferrum immediate
post hoc quiesceret et tamen idem ferrum immediate post hoc quod
movebitur. sequitur quod idem ferrum immediate post hoc quod movebitur
et idem ferrum immediate post hoc quod quiesceret. Consequenter
sequitur quod sit dare ultimum quod motus. quia si datum ferrum
quiescet in dato quod descendisset. usque ad hoc quod. tunc
hoc quod videtur esse ultimum quod esse illius motus. propterea
immediate post hoc quod datum ferrum quiescit. sicut iam
deducebatur ¶ Nec potest dici quartum. scilicet quod sit dare
minimum arcum qui non potest nec sufficiat idem ferrum retinere
quia si sit tunc ille arcus non sufficeret. sed minor eo
sufficeret. et sic ad aliquem effectum producendum sufficeret
minus. ad quem non sufficeret maius quod est impossibile.

¶ In oppositum arguitur. potentia activa terminatur minimo resistentie
in qua non potest. igitur potentia passiva terminatur maximo potentie
active. a qua non potest. antecedens patet ex conceptis
et per consequens. nam data aliqua potentia activa et sit a. tamen
potentia passiva seu resistentia in qua non potest. et sit b.
tunc in b. a. non potest. sed in b. quod sit maius a potest
igitur a. est maxima potentia activa. a qua b non potest pati.
quia propter superiorem eius quod est maxima a qua non. et
similiter potentia activa probatur. ex eo quod b. est minima in qua a
non potest. et potentia est autem probatur quia quamlibet maius. a.
excedit. b. et cum quolibet excessus sufficit ad motum
tamen inchoandum et continuandum sicut pluribus inferius
dicetur. sequitur quod quamlibet maius. a. potest in b. tunc ultra
igitur potentia passiva terminatur maximo potentie active a qua non
potest pati. ¶ Secundo sic potentia activa non terminatur maximo
in quod potest agere. igitur nec potentia passiva terminatur minimo
a quo potest pati. antecedens patet ex superius dictis. et consequentia probatur
ex eo. quod opposita conveniunt contrariis. Data enim
oppositorum conveniunt. scilicet potentia passiva terminatur minimo a quo potest

pati. Conclusio secunda quod illa potentia passiva est maxima in qua illa potentia activa potest agere. ut secundo repugnat [illegible] conclusioni [illegible] positione prima distinctione de potentia passiva. Item [illegible]

¶ Quantum ad primum articulum. sit talis distinctio quod [illegible] quod potentia passiva [illegible] ¶ Secunda distinctio sit ista quod potentiarum passivarum quedam est passiva tantum et quedam est cum hoc activa. Exemplum primum sicut est frigidum quod patitur ab uno magno calido a tam magna distantia quod licet illud calidum possit agere in illud frigidum tamen propter nimiam distantiam illud frigidum non potest reagere in ipsum calidum. Exemplum secundum sicut est frigidum quod patitur a calido et cum hoc contingit in ipsum.

¶ Tertia distinctio quod potentiarum passivarum que cum hoc sunt active quedam sunt consequentia ut potentia visiva etc. quedam non consequentia ut frigidum quod patitur a calido reagit in ipsum. quod

¶ Quarta distinctio quod potentiarum passivarum consequentium que cum hoc sunt active quedam reagunt in agens. ut frigidum in calidum quod agit in ipsum ab agente. ut medium illuminatum passivum aliquando agit [illegible] celestium non tamen agit in primum agens puta solem. sed aliquod agit etc. ab illo

¶ Quinta distinctio est quod potentiarum passivarum quedam patiuntur per abiectionem contrarii sicut calidum cum patitur a frigido ut etc. quedam sine abiectione contrarii sicut medium cum illuminatur. In hoc enim illuminatione non abicitur aliquod sic contrarium [illegible] ex eo quod [illegible] est contrarium ¶ Quantum ad secundum articulum est sciendum quod potentia passiva potest comparari ad potentiam activam a qua potest pati. Vel ad distantiam in qua vel ultra quam potest pati. Vel ad effectum quem potest recipere et pati. Vel ad tempus per quod potest pati. Vel ad velocitatem qua potest alterari vel moveri. Vel ad spatium super quod potest moveri motu locali. Et [illegible] adhuc est alia potentia spatialis sicut visiva que potest comparari ad angulum sub quo potest pati vel videre. ¶ Descendendo ergo per singula sit prima conclusio quod potentia passiva resistiva non terminatur per minimam potentiam activam a qua potest pati. quia si sit prima potentia activa a et passiva b. tunc si b debet pati ab a oportet quod a excedat b. ex eo quod aliquo proportione equalitatis vel minoris inequalitatis fiet actio. quod est falsum. Et quia in omni actione agens debet esse proportionatum passo [illegible] sed si a excedit b tunc non potest ipsum excedere excessu indivisibili. cum nullus talis sit excessus. relinquitur ergo quod excessu divisibili. ergo cum quilibet excessus sufficiat ad motum sequitur quod si aliqua sola medietate illius excessus excederet b adhuc b posset pati ab a. Et tunc a esset minus quam ante erat ergo a non erat minimum a quo b poterat pati. ¶ Secunda conclusio quod nec potentia passiva talis terminatur per maximam potentiam activam a qua potest pati. probatur ex eo quod quecumque potest pati a magno potest pati a minori eo. Et si sic nulla est maxima saltem finite potentie a quo talis potentia passiva possit pati. ¶ Tertia conclusio quod nec talis potentia passiva terminatur per minimam potentiam activam a qua non potest pati. quia tunc a tali non posset pati sed a minori illa posset pati. Sed hoc est falsum ex eo quod illud quod non potest pati a maiori non potest pati a minori ¶ Quarta conclusio quod talis potentia passiva terminatur per maximam potentiam activam a qua non potest pati. probatur quia sufficienter dividitur. nam talis potentia passiva ab aliqua potentia activa

potest pati. et ab aliqua non. Vel ergo datur minima a qua potest pati. vel maxima. Vel minima a qua non potest pati. vel maxima a qua non. Non primum per primam conclusionem. nec secundum per secundam. nec tertium per tertiam. Relinquitur ergo quartum et hoc est conclusio. ¶ Dicit [illegible] hoc potest exemplo declarari. nam potentia levativa Sortis et resistentia ponderis libre sint tales ita quod precise tamen possit Sortes in levando. quod potest libram resistendo [illegible] sicut quod virtus Sortis sit maxima inter omnes potentias levativas que non possunt levare libram. quia nulla minor posset levare. et quelibet maior potest ita quod [illegible] non poterant levare libram Sortis est fortissima. [illegible] fortissima negative. et tamen [illegible] est debilior inter omnes potentes levare libram. Et sic potentia activa est maxima a qua prima potentia resistiva non potest pati. Et eadem resistiva est minima in qua illa potentia activa non potest agere. ¶ Sed contra istud dicitur quod [illegible] quod potentia activa resistentie non sit maxima a qua potentia resistiva non potest pati. [illegible] ab illa non et ab aliqua maiori potest pati. sed hoc videtur esse falsum. quia potentia activa potest augeri in infinitum et tamen non propter hoc posset in [illegible] resistentiam [illegible] si potentia levativa Sortis [illegible] resistentie ponderis libre augeretur in infinitum non propter hoc levaret libram.

¶ Dicitur quod si potentia activa esset aucta in infinitum ita posset levare per spatium infinitum. et sic fortius Sortes posset levare. ita quod non appareret se levare posse [illegible]

¶ Sed adhuc dicitur contra [illegible] aliquam potentiam. Si potentia activa tantum minima potentia passiva in quam non posset sibi esse [illegible] cum visibile se habeat sicut potentia activa et visus sicut potentia passiva patet secundo de anima. Ergo visibile tantum minimam potentiam visivam in quam non posset. et sic illa non posset sed in minore et debiliori posset. Sed hoc est falsum quia si aliquod visibile non potest agere in aliquam potentiam visivam propter suam debilitatem multo minus poterit agere in debiliorem illa saltem ceteris paribus ut patet de se. ¶ Dico quod [illegible] quod dictum est de terminatione potentie active vel passive intelligitur de potentia activa agente in passivam non coagente nec concurrente ad effectum nec ad actionem illius potentie active. Sed sic non est in proposito de visibili et potentia visiva. quia visibile non solum causat visionem in oculo. sed etiam potentia visiva concurrit [illegible] ad visionem. Sed visibile per suam speciem una cum virtute visiva active concurrente producit visionem in oculo et in potentia visiva ¶ Sed [illegible] dicitur [illegible] quod idem esset agens et patiens respectu eiusdem quod videtur esse inconveniens quia respectu visionis potentia visiva esset tam agens quam patiens. ¶ Dicitur quod non est inconveniens idem esse partiale agens et totale recipiens respectu eiusdem. licet bene esset inconveniens idem esse totale agens et totale recipiens respectu eiusdem. Unde dico quod in proposito totale agens non est potentia visiva. licet bene partiale. Sed totale agens est aggregatum ex visibili seu specie visibili et potentia visiva et aliis concurrentibus ad visionem per eorum actionem. sed potentia visiva est totale recipiens ¶ Quarta conclusio quod omnis potentia passiva [illegible] recipiens sicut est materia prima potest pati saltem quantum est ex se a quantumque magno vel parvo agente sine [illegible] patet statim quia quodcumque agens tale potentiam excedit

¶ Quinta conclusio quod quando potentia passiva a distantia

Sed contra primam partem conclusionis quod potentia passiva non est consequentia, quia est dare potentiam passivam a qua distantia ... quia aliquam distantiam agens potest agere, a tali distantia potentia passiva potest pati. Ergo si talis potentia passiva potest pati ab aliqua distantia propria ab agente certo dato, tunc ab agente duplo vel quadruplo potest pati a 2[a] vel quarta distantia, et sic ultimus. Et sic talis potentia passiva non est terminata ad distantiam quantum ad magnitudinem. Sed ergo probo quod non quantum ad parvitatem, quia talis potentia passiva non consequentia non definitur per aliquam propriam parvitatem distantie. Sicut bene definitur potentia passiva consequentia. Unde frigidum non definitur pati a calido propter minimam propinquitatem calidi ad ipsum, immo quanto calidum est propinquius frigido, tanto frigidum plus patitur a calido.

¶ 2[o] quod talis potentia activa datur potentie passive terminata minima distantia, ultra quam non potest pati. Et hoc a tali agente per non dari agens tunc patitur a maxima distantia ultra quam non potest agere vel dare potentie passive; et tamen potentia passiva datur minima distantia ultra quam non potest pati ab agente dato.

¶ 3[o] quod potentia passiva consequentia, sicut est potentia visiva et alia potentia passiva ... moderatam distantiam datur ab utroque parte, ita quod ipse visus est maxima distantia omnium illarum a quibus non potest pati propter parvitatem distantie, et e converso est una minima distantia a qua non potest pati propter magnitudinem. Et istud probari potest ex hiis que dicta erant quantum ad hoc de potentia activa in alia questione.

¶ 4[o] quod conformiter potest poni de angelo sub quo potest pati, quod est minimum propinquitatem angelorum quod non sufficit ad visum, unde est minimus quilibet angelus vel unus.

¶ 5[o] de capacite potentie passive ad effectum sit ita quod potentia receptiva potest recipere quemcumque effectum que potentia activa potest agere, et ideo forma est de se materia prima et infinite receptibilitatis nec repugnat sibi recipere caliditatem infinitam si esset qui causaret, et ita de aliis nisi ad aliud impediret. Videlicet quod etiam hoc quod potentia passiva sit passiva, que sit activa sicut de visiva.

¶ De capacitate autem potentie passive ad velocitatem et ad spacium dicitur solo sicut dictum est de potentia activa in prima questione.

¶ De capacitate autem eius ad tempus, unde eius potentia activa videbitur in sequenti questione.

¶ Ad rationes principales. ¶ Ad primam dico quod omnis argumentum de potentia passiva clavi [?] animo integre non inhabili sine fractione, non quo dicebatur in 4[a] questione de maximo.

¶ Consimiliter ad 2[am] rationem, et dicendum.

¶ Ad 3[am] dico quod resistentia propria non est agere, sed est bene modo talis forti impedire. Verbi gratia sicut si duo homines equales fortes trahunt, sed unus ad unam partem et alius ad aliam partem, neuter ipse agit in alterum, sed quilibet bene impedit alterum. Et tale impedimentum bene potest sine appositione equalitas, non ut dicebatur in 4[a] questione de lapide vel ... ingravitate. Pono super caput fortis quod sit potentia vel ... Dico utique in proposito quod in illo fit descensu ... ad ... quod ... desiderat et tunc relinquit super se ... ipsum et impedit quod non potest descendere. Et ideo propter hoc potentia passiva datur minima potentia activa a qua potest ... ex eo quod ... impedire non est ipse agere. Et ultimus dico quod ille est ... qui est minimus qui sufficit ferrum retinere, et maximus qui non sufficit ferrum attrahere, quia quidem attrahere est ipse

excedere; quod autem maxima potentia activa a qua non potest pati illa passiva etc.

[S]exto quero

Utrum omne ens habeat potentiam ad sui durationem per aliquod maximum tempus per quod potest durare.

¶ Et arguitur primo quod non, quia tunc sequeretur quod durare per duplum tempus esset duple potentie, et durare per quadruplum tempus esset quadruple potentie, et durare per infinitum tempus esset infinite potentie. Sed hoc est falsum, quia tunc celum quod potest durare per tempus infinitum esset infinite potentie, et sic esset tante potentie sicut ipsum primum, quod est falsum.

¶ 2[o] nam terra etiam ipsa esset infinite potentie, quia talis numquam corrumpetur, sed durabit per tempus infinitum, ex eo quod numquam corrumpetur a contrario sibi applicato. Sed terra contraria numquam applicabitur contrarium sibi, ... existente in loco sibi naturali in concavo orbis lune.

¶ 2[o] ad principale arguitur: si esset maximum tempus sicut hoc homo habet potentiam durandi per maximum tempus, ultra talis homo ultra illud tempus non posset prolongari. Quod videtur esse contra medicos qui volunt ... ex eo quod videlicet maximum non est maius. Et ... si vita illius vel illud tempus prolongaretur tunc illud tempus non fuisset maximum per quod ille homo poterat durare.

¶ 3[o] quia si terra esset declarata ... temporibus quibus posset esse et vivere, utique tunc ... esset maioris potentie durative, magis terra esset magis ad ... quia per longius corpus fit a contrario ... in quibus terra sit magis adequata, minus etiam debent corrumpi, et per consequens diutius durare. Falsitas autem consequentis patet ex eo quod homo non diutius omnino durat quam lapis, in quo quidem lapide terra secundum omnia adequata quam in homine.

¶ 4[o] sic: si aliquod ens per tempus durat semper durabit, ergo ... ... et arguo quia si aliquod ens per tempus durat, tunc quod illud tempus potentia durativa consistens corruptibilis est ... quod potentia corruptiva ... sed quamdiu ipsa consistit numquam destruetur. Ergo in fine illius temporis potentia durativa adhuc est tanta quanta erat in principio. Ergo in fine illius temporis adhuc est bene dicendum quod talis potentia durativa adhuc per tantum tempus potest manere sine eius diminutione. Et in fine illius adhuc per tantum, et sic semper. Et sic si aliqua res potest manere sive durare per unum tempus sine aliqua corruptione sui, videtur quod semper potest durare. Videtur ergo quod entia nulla habeant potentiam ad durandum.

¶ Oppositum vult Aristoteles in libro [?] et etiam Aristoteles de quantitate ... ... Imprimo ponentur quedam distinctiones et cause corruptionis in generali quedam ... in 2[o] libro de causis durationis, et ... videtur de questione.

¶ Prima ergo ... sit prima distinctio quod simplices sunt ..., unde sunt ... et ... simplicium, quedam ... corruptibiles, quedam ... et ... incorruptibiles, sicut ... et elementa ... sicut ... et ...

¶ 2[a] distinctio quod ... corporum simplicium quedam non habent contrarium ... in ... que sit secundum quiddam et corruptionis, sicut sunt orbes celestes, quedam autem habent talem ..., sicut sunt elementa.

¶ 3[a] distinctio quod ... mixtorum quedam dicuntur homogenea, quedam etherogenea

[illegible]

Homogenie dicuntur quorum partes communicantes totius suscipiunt communem predicationem nominis totius. sicut est lapis vel lignum. unde quelibet pars lapidis dicitur lapis et cetera. ¶ Etherogenea vero dicuntur quorum non quelibet pars communicans totius suscipit predicationem nominis totius. sicut homo vel leo. unde non quelibet pars hominis est homo. ¶ Ad hoc ponam a[?] distinctionem quod substantiarum simplicium [?] quedam dicuntur simplices tam substantialiter quam qualitative. sicut aqua frigida. quedam dicuntur simplices substantialiter sed mixte qualitatibus sicut esset aqua calefacta. ¶ Sit de talis corporibus mixtis sit prima conclusio quod omnis substantia declinans sibi contrarium est corruptibilis. probatur quia omnis talis substantia est alterabilis ex eo quod causa alterationis est contrarietas. et quia talis substantia declinat sibi aliquam qualitatem habentem contrarium. secundum quod per applicationem qualitatis contrarie qualitas quam declinat sibi illa substantia est alterabilis. sed si est alterabilis tunc est corruptibilis quia [illegible] et primo de generatione quod si alteratio est potest esse corruptio et generatio sunt posteriores. ex eo quod alteratio est prior generatione et corruptione. et si non esset generatio et corruptio non esset alteratio quia omnis qualitas alterabilis. et universaliter est corruptibilis. et per consequens substantia declinans sibi illam qualitatem est corruptibilis nam corrupta illa qualitate corrumpitur substantia que sibi illam qualitatem declinavit. unde sine tali qualitate talis substantia esse non potest. nam si sit tunc ipsa sibi illam non declinaret quod est contra ypothesim. ¶ 2º ad idem arguitur quia omne habens materiam est corruptibile per hoc primo physicorum. et idem patet ratione quia aliter potentia materie que esset ad aliam formam frustra esset. sed omnis substantia declinans sibi qualitatem habentem contrarium habet materiam. ergo omnis talis substantia est corruptibilis. ¶ 2ª conclusio quod nulla corpora substantie est ab intrinseco [?] et hoc corporum ab intrinseco corruptione. cuius quelibet pars in ipsis partes esset activa. et hoc ratione ab intrinseco non corrumpuntur. cuius una pars non est activa in aliam et illius alterativa non tamen quelibet in quolibet. probatur quia omnis substantia corruptibilis vel est mixta vel simplex. si simplex sicut materia et sicut sunt elementa. sed elementa non habent in se principium sue corruptionis. ex eo quod non habent in se qualitates contrarias. sed si sit substantia mixta adhuc non habet in se principium sue corruptionis probatur ex eo quod tunc quelibet pars eius in quolibet parte eius esset activa et sic eadem pars in seipsam esset activa quod est falsum. ex eo quod eadem pars sibi non est contraria. et quelibet res diligit seipsum per [?] et per consequens non est seipsius alterativum nec dispositivum ad sui corruptionem. ¶ 3ª conclusio quod substantia mixta etherogenea habet in se principium sue alterationis et corruptionis ab intrinseco. patet de homine cuius una pars declinat sibi maiorem caliditatem et alia minorem. et quedam partes ab invicem se mutuo alterant et [?] secundum dispositiones suas naturales. et alias [illegible] quod sunt membra et corpora. ¶ 4ª conclusio quod substantie mixte homogenie si corrumpuntur ab intrinseco hoc tamen non est ita cito sicut etherogenea. patet ex eo quod non est tanta diversitas inter partes homogenie quanta est inter partes etherogenee. et hoc in qualitatibus alterativis. unde in lapide.

partes non differunt tantum secundum caliditatem et frigiditatem sicut in homine differunt cor et cerebrum. ¶ 5ª conclusio quod substantia corporis simplex et substantialiter et qualitative nullo modo habet in se principium sue alterationis vel corruptionis nec proximum nec remotum. patet quia aliter non esset simplex substantialiter et qualitative. ¶ 6ª conclusio quod substantia simplex substantialiter et mixta qualitative bene habet in se principium sue alterationis quo potest se trahere a sua dispositione innaturali ad naturalem. patet de aqua calefacta que seipsam alterat et trahit ad frigiditatem priorem. ¶ Nec valet dicere quod hoc faciat medium circumstans. nam aqua talis aliquando trahit se ad maiorem frigiditatem quam sit frigiditas medii circumstantis. et cum nichil agat ultra gradum suum [?] quod medium circumstans non est illud quod trahit aquam calefactam ad frigiditatem priorem. ¶ Ex hiis omnibus sequitur primo quod elementum simplex corrumpi bene potest. scilicet ab extrinseco. ab intrinseco enim corrumpi non potest. ex eo quod non habet in se principium sue alterationis a dispositione sibi naturali. ¶ 2º sequitur quod mixtum duplici modo corrumpi potest. scilicet ab intrinseco et ab extrinseco. ¶ 3º sequitur quod simplex magis potest durare quam mixtum. nam utrumque [?] habet certa se vel medium suum corruptionis. sed simplex cum ponitur in loco sibi naturali sed habet que se [?] principium sue corruptionis. non tamen intrinsecum. et cum hoc ubicumque ponatur caret principio sue corruptionis intrinseco et hoc est primo. ¶ Quantum ad secundum articulum videndum est de causis durationis que sunt plures. ¶ Prima est homogeneitas quod satis patet ex eo quod etherogenea corrumpi potest ab intrinseco et ab extrinseco. quanto igitur plus declinat ab etherogeneitate ad homogeneitatem tanto debilius efficitur principium sue corruptionis intrinsecum. et ideo multum diu potest durare. sicut etiam ut lapis cum sit magis [?] et hoc ceteris paribus. ¶ 2ª causa est similitudo in qualitatibus loci continentis et rei contente et ideo locata magis durant in bono loco quam in malo. puta in illo ubi minorem habent contrarietatem ad qualitates loci. ¶ 3ª est duricies et consistentia passiva in [?] et ideo forte durabile dicitur a duricie quia magis dura magis durant. unde dicitur aliquid facit ad eorum corporum durationem. et ideo que sunt dura et difficiliter divisibilia magis durant. ¶ 4ª est bona fortitudo communionis humidi cum sicco ut patet quarto metheororum. ¶ 5ª est latitudo complexionis unde aliqua sunt que servant propter modicam variationem contrarius in parvis qualitatibus sicut homo. et alia que non sicut ferrum quod potest sustinere valde calidum sine corruptione propter maiorem latitudinem sue complexionis. ¶ 6ª est temperamentum in qualitatibus in quolibet. unde homo quanto temperatius est tanto longevior. ¶ Plures cause durationis possent assignari sed hec pro nunc sufficiant. ¶ Hiis premissis sit prima conclusio quod secundum complexionem et generationem istarum rerum et aliarum sicut plures accipit vita in diuturnitate rerum secundum [?] quia ex eo quod magnitudo et parvitas efficiunt actionem secundum magnitudinem et parvitatem causarum

Et notetur quod non oportet si ad durationem unius effectus concurrunt tres causae vel plures et ad durationem alterius aliae tres quod ideo ille effectus aequaliter duret quia forte una causarum plus facit quam omnes aliae. Et ideo oportet advertere contrarietatem corporum non secundum numerum contrariorum sed secundum vigorem et fortitudinem maiorem vel minorem contrariorum. ¶ Ex quo sequitur quod si in tali mixto inveniantur contraria sunt magis adaequata quam in alio quod ideo mixtum diutius duret quia forte unum aliud mixtum sicut lapis vel ferrum licet non habeat illam causam suae durationis tamen habet alias fortiorem vel fortiores illa propter quas diutius durat. In lapide vero secundum communiter est ariditas contraria non sunt ita adaequata sicut in homine et tamen ipse diutius durat quia latitudo suae compositionis est maior nam ipse est magis durus et magis potens ad resistendum qualitatibus contrariis quas sibi deperdat. ¶ 2a conclusio quod id quod non est corruptibile non habet contrarium vel contrarium sibi destruat. patet quia cum contrarietas sit causa corruptionis si haberet contrarium utique esset corruptibile cuius oppositum nunc supponitur. 3a conclusio quod id quod non est corruptibile non habet potentiam resistendi contrario. patet quia cum non habeat contrarium quod potentiam haberet frustra haberet talem potentiam. ¶ 4a conclusio quod id quod non est corruptibile non habet aliquam potentiam ad durandum quia potentia durandi non est aliud nisi potentia resistendi contrario ut suppono. sed quod non est corruptibile non habet potentiam resistendi contrario per praecedentem conclusionem. ergo quod non est corruptibile non habet potentiam ad durandum et hoc est conclusio. ¶ Ex quo sequitur quod caelum cum non sit corruptibile non est aliqua potentia ad durandum. ¶ Ex quo ulterius sequitur quod licet caelum [illegible] durabit per tempus infinitum ergo caelum habet potentiam durandi infinitam nam quae est secundum partes corporis [illegible] et per hoc solvitur una rationum ad quaestionem.

Quantum ad 3m articulum sit prima conclusio quod nec elementum simplex aliud corrumpet quia primo corrumpitur agentis [illegible] in sphaera sua aliud descendit ad locum suae corruptionis propter actionem constellationum [illegible] 2o hoc [illegible] corrumpere materiae quia elementa [illegible] materia est in potentia ad aliam formam ergo aliquando habebit aliam formam et sic elementum corrumpetur. 3a conclusio quod corrumpitur simplex quia elementa [illegible] mixtum et ideo elementum est frustra quod aliud non veniret ad locum mixtionis sed ipse veniens ad locum mixtionis corrumpetur. ¶ 2a conclusio quod omne mixtum aliquando corrumpetur patet quia est corruptibile et habet contrarium et sic habet plures causas suae corruptionis quam simplex elementum et aeque fortes et ideo quia elementum simplex aliquando corrumpetur per praecedentem conclusionem multo fortius mixtum. 3a conclusio quod de quolibet ente tali verum est dicere quod est simplex elementum vel mixtum verum est dicere quod per aliquod tempus potest durare et per aliquod non patet per praecedentes conclusiones. ¶ 4a conclusio quod cuilibet enti corporali naturali potentia durandi est finita vel maximo tempore vel minimo per quod potest durare vel maximo vel minimo per quod non patet quia non est dare aliquod tempus quod non potest durare et per aliquod non per praecedentem conclusionem oportet quod sit maximum tempus vel minimum per quod potest durare vel maximum vel minimum per quod non potest durare.

4a conclusio quod non est dare minimum tempus per quod res corporalis potest durare quia nullo quocumque tempore dato per quod talis res corporalis potest durare eadem res per minus tempus potest durare. Unde si aliqua res potest durare per annum eadem res potest durare per medietatem anni et per medietatem medietatis et sic in infinitum. Et per hoc non est dare illius rei minimum tempus per quod potest illa res durare. ¶ 6a conclusio quod non est dare maximum tempus ultra quod aliqua res corporalis potest durare quia nullo casu est dare ultimum instans esse talis rei quod sit primum. Unde quod sit instans a et b sit instans terminus exclusivus. Et si a est tempus maximum ultra quod Sortes vel aliquis potest durare et usque ad b instans exclusive quod erat dicendum tempus exclusive Sortes potest durare et non ultra quia si ultra tamen a non esset maximum tempus ultra quod Sortes posset durare quia ultra maius quam durare. Sed si Sortes durat usque ad b instans exclusive et non ultra tunc in b instanti erit verum dicere Sortes non est et tunc et post hoc non erit et sic b instans erit ultimum instans esse Sortis. Sed falsitas istius probatur quia in b instanti ipse Sortes non est indivisibilis et per consequens non subito corruptibilis et per consequens tempus erat ante corruptionem et per consequens b instans non est ultimum instans esse Sortis. Et sic arguendum de quacumque alia re incorruptibili et de quocumque alio instanti quod adversarius diceret esse ultimum instans esse talis rei corporalis. et ceteris. 7a conclusio quod non est dare maximum tempus per quod res corporalis non potest durare quia nullo quocumque tempore dato per quod res corporalis non potest durare est dare minus per quod non potest durare. Si enim non potest durare per annum et non potest durare per medietatem et ideo omnia tempora per quae non potest durare nullum dat maius et hoc est conclusio. ¶ 8a conclusio quod bene datur minimum tempus ultra quod res corporalis non potest durare quia non quaelibet res naturalis corporalis habet maximum tempus vel minimum ultra quod potest durare vel maximum vel minimum ultra quod non et non habet minimum ultra quod potest per 4am conclusionem nec maximum per 6am nec maximum ultra quod non per 7am. ergo minimum ultra quod non et hoc est conclusio. Unde hoc est illud tempus quod est terminatum exclusive ad primum instans non esse talis rei et inclusive a parte ante primo instanti esse eiusdem rei quod quidem tempus est mensura illius rei quantum ad durationem suam naturalem. ¶ 9a conclusio quod rei naturali corporali datur maximum tempus in quo potest durare patet quia idem tempus quod est minimum ultra quod non potest durare est maximum in quo potest durare quia quod dictum est ad instans medium talis temporis illa res potest durare et in nullo instanti exclusive illa res potest durare quia illud tempus dictum est esse minimum ultra quod illa res non potest durare et propter hoc dato tempore non datur maius tempus in quo illa res possit durare et in quolibet instanti istius temporis illa res potest durare ergo illud tempus est maximum tempus in quo illa res potest durare ergo illud tempus est maximum tempus in quo illa res potest durare. Et ista conclusio fuit contra Commentatorem. ¶ 10a conclusio quod non est

ens habet potentiam sue durationis per maximum tempus quod potest durare. quia dicebatur in corporibus celestibus quorum duratio non est data ut tenebatur. ¶ Et per hoc est soluta forma [illegible]. Unus autem est corporis compositio mixti [illegible] et actualis. ¶ Ad 2am confirmationem nego quod terra competit sit incorruptibilis. Immo dico quod aliter corrumpetur [illegible] fluxum multarum partium terre. Una autem flumina fluentibus ad mare aliam partem terre [illegible]. pars terre que est in medio [illegible] terra centralis fit gravior. et pars que est extrema pars fit levior per ablationem talium partium terrestrium ab ipsa. et sic tandem partes terre que nunc sunt in centro aliquando erunt in superficie. Et etiam propter applicationem [illegible] corrumpetur secundum se totam vel saltem secundum suas partes. ¶ De igne autem existente in concavo orbis lune. quo corrumpitur dum est in concavo [illegible]. ¶ Ad 2am similiter de prolongatione vite. dico quod [illegible] sed non [illegible] vita hominis non potest prolongari ultra [illegible] ad durationem determinatam per speciem humanam. licet tamen possit per [illegible] medicinam. et aliquis habet medicinam. ¶ Ad 3am nego [illegible]. et cum [illegible] dicitur est [illegible]. ¶ Ad 4am nego quod si aliquod ens per tempus durat quod semper durabit. et cum dicitur quod si durat per aliquod tempus [illegible] illius est [illegible] sicut infinitum. sed adhuc potest durare per tantum tempus [illegible]. Et ultimus dico quod hoc non potest [illegible] per motum celi et alia et alias constellationes que sunt cause generationis et corruptionis istorum inferiorum [illegible].

Quarto quero

utrum omne corporale necessario corrumpatur. Et arguitur quod non de partibus celestibus terre. que sunt corporales [illegible] forma. et tamen non necessario corrumpentur. quia non apparet quo sibi possit applicari corrumpens. sicut est ignis aut aer. que sunt sibi contraria. ¶ Consimiliter arguitur de igne contiguo concavo orbis lune. ¶ Et confirmatur quia talia [illegible] non senescunt. igitur non corrumpentur. [illegible] clara. [illegible] quod corruptio [illegible] presupponit senectutem. et [illegible] quod ignis non quiescat. et cum senectus sit quedam [illegible]. sed quod ignis non senescat. ¶ 2o arguitur de auro. quod est corporale. quia [illegible] materias et tamen numquam corrumpetur. [illegible] alchimiste dicunt se expertos esse quod [illegible] arte corrumpendi [illegible] alia metalla. et non habent artem corrumpendi aurum. igitur [illegible]. ¶ 3o arguitur de quatuor [illegible] simbola. que manent eadem in [illegible] que fuit in corpore sicut est caliditas que manet eadem in igne que fuit in aere. quando ex aere generatur ignis. Si igitur ex aere fiat ignis et ex igne fiat aer [illegible] absque hoc quod illa materia [illegible] aliter forme aque. vel forme terre. numquam illa caliditas corrumpetur. et sic est corporale. ¶ [illegible] lumine lune. ad quod attingit umbra terre est corporale et tamen numquam corrumpetur. [illegible] nota [illegible] et [illegible] manet lumine lune ad quod potest attingere umbra terre. et lumine lune ad quod non potest attingere umbra terre. sunt eiusdem speciei. [illegible] est corporale quia aliter corrumpetur. sicut in eclipsi lune. [illegible] 2m [illegible] est corporale. et tamen numquam corrumpetur quia numquam

applicabitur sibi corrumpens. ¶ 1o arguitur quia [illegible] corporale contingeret corrumpi. igitur non omne corporale necessario corrumpetur. [illegible] et [illegible] de forte [illegible] accidet. [illegible] a casu corrumpi [illegible] corrumpatur igitur [illegible]. Oppositum vult [illegible] aristoteles et [illegible]. ¶ In ista questione [illegible] pono distinctiones [illegible] [illegible] conclusiones. Prima distinctio sit ista. quod refert dicere omne corporale necessario corrumpetur. et dicere omne corporale corrumpi est necessarium. Prima [illegible] est [illegible]. 2a [illegible] sicut patet ex logica. 2a distinctio sit de corporali. quod corporale [illegible] dupliciter [illegible] quod potest corrumpi sive sit sive non sit. et secundum istam distinctionem dicitur [illegible] esse corporale [illegible] non [illegible] in [illegible]. ¶ Alio modo accipitur corporale pro illo quod est [illegible] corrumpi. et sic accipitur hic. et dicitur de sola corporali et solum de accidente. ¶ 3a distinctio sit quod quedam est potentia naturalis quedam supernaturalis [illegible]. Hiis premissis sit prima conclusio. quod secundum potentiam [illegible] non [illegible] quod omne corporale aliter corrumpatur. probatur quia [illegible] aliqua vere corporalia [illegible] et [illegible] competere. ¶ [illegible] si [illegible] [illegible] perpetuabit [illegible] est [illegible] et tamen non est corruptibilis. [illegible] et dico ultimus quod eadem res [illegible] potest perpetuari potest corrumpi et [illegible]. [illegible] quod corporale potest [illegible] et [illegible] corrumpi. Nego tamen istam. possibile est corporale esse [illegible]. [illegible] est [illegible] esse corruptibile. Istam tamen [illegible] concedit aristoteles. Nos non [illegible] fidem [illegible] debemus ea asserere indubitanter et tenere. ¶ 2a conclusio secundum philosophum est quod omnis sola corporalis corrumpetur [illegible] ex parte materie. quia omnis sola corporalis [illegible] materias que semper est in potentia ad existendum sub alia et alia forma. et cum talis potentia non sit [illegible] frustra [illegible] quod aliter reducetur ad actum. et tunc recipiet unam aliam formam a forma quam [illegible] [illegible]. et [illegible] formam [illegible] corrumpi. cum non sit possibile secundum potentiam naturalem tales duas formas stare simul in eadem materia. Cum autem talis forma [illegible] corrumpi [illegible] sola [illegible] forma est [illegible] corrumpi. ¶ 3a [illegible] omnis sola corporalis [illegible] [illegible] ipsa aliter corrumpetur. sicut patet de [illegible]. quia materia [illegible] appetit semper esse sub alia et alia forma [illegible] non sit [illegible]. [illegible] corporalis [illegible] ex quibus est mixtum. sicut contraria. et [illegible] agunt et patiuntur adinvicem. igitur aliter corrumpetur. ¶ 3a ratio aristotelis quia si aliquod corporale semper posset durare. sequitur quod [illegible] non esse. et non [illegible] non esse. [illegible] quia [illegible] est corporale [illegible] resistendi [illegible]. et tunc si potest resistere per infinitum tempus habet potentiam infinitam intensive. [illegible] a nullo [illegible] potest [illegible] corrumpi illa potentia. quia infinitum non potest pati a finito vel ab infinito. et sic [illegible] quod [illegible] corruptibile. et ultimus [illegible] non potest non esse corruptibile. et quia est corporale potest non esse. et sic potest non esse et non potest non esse. quod erat probandum. ¶ [illegible] omnis sola corporalis habet finitam potentiam sue durationis. [illegible] ex precedenti [illegible]. [illegible] talis [illegible] tunc [illegible] sola corrumpetur. ¶ 3a [illegible] est quod nulla sola corporalis necessario corrumpetur. probatur quia omnis sola corporalis contingenter corrumpetur. igitur non necessario [illegible].

nam omnis spera corporalis vel corpus ab medio vel ab extremo. si ab extremo hoc est quod applicatis suis contrariis talis autem applicatio per solum ambitum potest impediri. et sic generatur corrumpitur ab extrinseco. Si autem corrumpatur ab intrinseco. hoc est ideo quod unum elementum dominatur super alia. et est fervens super alia. quia actio elementi fortioris quod potest impediri. quia quod medicinas vel aliquo [illegible]. et quo de melioris corpore sanitatis. quod hic est necessaria omnis spera corporis corrumpatur. quod quia necesse est ita esse sicut ipsa significat quod si non eius oppositum stabit. i^a ratio. aliqua spera corporis non corrumpitur. modo hic est primum. et quod 2^m. quod [illegible] tunc distinctio de spera corporali. quod aliquid corrumpitur. quod dico. de actualibus corporibus. verum aliquid tale non quod corrumpatur. Distinguo de actualibus. quod quedam sunt actiones corporales per se. sicut caliditas et huiusmodi exeo [illegible] sicut albedo. Alia sunt actiones corporales non ex suis contrariis. per se vel exemi. sed propter absentiam conservationis. sicut est lumine vel sicut in medio. de actionibus primo modo dico. Verum est sicut dictum est de sperarum corporibus. De actualibus 2° modo dico sicut quod quia quod talis est corporale. et tamen possibile est quod numquam corrumpatur. sicut [illegible] arguebatur de luna. Verum licet de natura sua non repugnat quod corrumpatur. et tamen aliunde patet quod semper conservatur per continuus conservari. Et [illegible] est quia tale actionis non habet contrarium positum. et ideo nullum est virtus ad resistendum contrarius et propter hoc [illegible] quod si [illegible] corrumpitur. sed durante [illegible] quod [illegible] virtute resistendi infinitam. Secundo dico quod si talia actio sit corporalia. et possibile est quod numquam corrumpatur [illegible] corporis ad corrumpendum esset frustra. Ratio quod [illegible] distinguo de spera. quod quedam est adiuvans positiva sicut frigidum est aptus ad calidum. et si materia non frigida. que potest esse calida. [illegible] calida dicetur esse otiosa. [illegible] talis materie ad caliditatem diceret esse [illegible] frustra. et talis potentiam frustra perpetuus non [illegible] frustra. Alia est potentia ad formam eo modo quo medium [illegible] esse illuminatum. [illegible] tenebrosum. et talis potentia frustra non est in celis. Nec [illegible] est potentia nisi conditionalis. Ad rationes principales. Ad primam de partibus et libris terre. et de igne et dico quod [illegible] sunt omnia genera. Et ad aliud quod dicitur quod [illegible] non est senescibile. Dico quod [illegible]. sed tamen [illegible] necessario fit per alterationem. et mixta que alterantur. ideo que senescunt per successionem temporis. Et quia [illegible] ignis in sua spera. et partes celestes terre [illegible] annos non alterantur. et per multos annos non [illegible] senescunt. licet [illegible] corrumpi. sed statim cum alterantur senescunt. non tamen [illegible] corrumpitur [illegible] sed per dispositionem corporis ad corruptionem [illegible] corporis contraria. Ad 2^am de anima dicitur quod aliquid corrumpitur. et quia alterius [illegible] corpore quod [illegible] quod non corrumpitur necessario est quia. quia non [illegible] que non potest [illegible]. [illegible] dispositionem ad corruptionem. non tamen potest eam complere. [illegible] natura vigorosior est ad corrumpendum [illegible] dicitur quod [illegible] propter [illegible]. et [illegible] quod [illegible] corrumpitur

licet non sit ita. Ad 3^am de qualitate symbola dico quod necesse est aliquid in illa [illegible] quod illa materia que nunc est sub forma aeris. vel ignis. aliquid fiat sub forma vel aque. nec est possibile. quod ita [illegible] [illegible]. ex aere fiat ignis. et econverso. quia materia aeris vel ignis. erit sub forma terre vel aque. tunc talis caliditas de qua arguebatur. corrumpitur. et ita dico de qualitatibus. aliqua materia quod talis est cum suis [illegible]. quod quelibet [illegible]. sub qualibet [illegible] infinites. et erit licet forte non [illegible] ordine. et hoc supposito [illegible] quod [illegible]. Ad 4^am de lumine lune. ad quod non attingit umbra terre [illegible] [illegible] quod dicitur fuit in 4 [illegible]. Aliter potest dici quod non est aliquod lumen lune quod corrumpatur. licet aliquod non corrumpatur per umbram terre. aliquid corrumpitur aliunde. Verum propter motum solis potest dici quod [illegible] in luna est aliud et aliud lumen. propter diversum aspectum quem sol habet ad lunam. [illegible] medium illuminatum a sole. in quolibet instanti est aliud et aliud lumen. propter hoc quod [illegible] sol habet aliud et aliud aspectum super illud medium. Ad 4^am [illegible] conservatur in [illegible] corrumpitur. sicut [illegible] hoc tamen bene stat. quod quelibet vere corruptibile corrumpi est necessarium. et sic sit finis questionis

Quinto quero

Utrum aliquid de novo generatum possit perpetuari. et ad eternum possit corrumpi. [illegible]. Verum aliquid non [illegible] a parte ante possit perpetuari a parte post. et aliquid [illegible] a parte ante possit non esse [illegible] a parte post. De primo arguitur primo quod sic. de anima intellectiva que est non [illegible] a parte ante. cum cum illo [illegible] anima intellectiva. de novo incipiat esse. illo [illegible] incipiente esse. et tamen est perpetua a parte post. Secundo quia de igne potest de novo generari. et ad [illegible] orbis. ubi est locus proprius ignis [illegible]. et ibi perpetuari sicut arguebatur [illegible] De 2° arguitur. Primo sic nam possibile est quod aliquid modo fiat [illegible] in terra. [illegible] materia [illegible] umbra. et corrumpatur lumen. quod perpetuus [illegible] fuit. et sic [illegible] a parte ante non perpetuabitur a parte post. 2° nam potentia materie ad formam [illegible] fuit [illegible] a parte ante. que modo est corrupta. in adventu forme [illegible] ad materiam suam. Demum arguitur sicut ad [illegible] [illegible]. [illegible] non videtur esse impossibile quod ad sit finitum ab una parte et infinitum ab alia. [illegible] partes [illegible] videntur esse impossibiles. ante [illegible] de linea [illegible] [illegible] per omnes partes [illegible]. aliquis columpne. que est finita ex una parte et infinita ex alia. [illegible] est finita versus partes [illegible] maiores et infinita [illegible] versus partes [illegible] minores. Hoc [illegible] videtur de tempore [illegible]. quod a parte [illegible] [illegible]. et a parte post non [illegible]. tempus autem futurum. a parte ante [illegible] non [illegible]. a parte autem post [illegible] perpetuum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Verum potest [illegible] sit. Semper ens et semper non ens sunt contraria. ita quod semper ens est [illegible]. et semper non ens esse impossibile. [illegible] medium inter ea. videtur esse contingens. sicut est illud quod aliquando est ens. et aliquando non ens. [illegible]

et aliud non fuit et contingens. et per consequens potest non esse et cum potentia non sit ad preteritum sed ad futurum. scilicet quod tale quod ad futurum potest non esse. et tunc illud positio non frustrabitur ipso tempore. scilicet quod hoc aliquando non erit. et sic non erit ipsum apte post. Contra istam rationem videtur posse probari quod non compertum apte ante non est compertum apte post. et sic anima intellectiva si incepisset esse de novo non comperturare apte post. et sic esset improbata forma prius consequens. tertio quod eandem conclusionem arguitur sic. si aliquid esset non ipsum apte ante et ipsum apte post sicut crediderunt de anima intellectiva. tunc esset dandum secundum tempus infinitum. quod illud compertio non fuisset apte ante. et tunc non esset ratio quare talis ratio magis in uno quam in alio. ex eo quod in tempore infinito. Tunc non esset magis ratio medii vel ei quod reliquum. et sic si talis ratio per tempus infinitum non fuisset. nunquam esset incepit. et sic non esset ipsum apte post. Contra

Dicendum ad ambas partes contra sic nam si ambe essent vere. scilicet quod necessario foret plena infinita cuius oppositum vult [illegible]. et per consequens non ipsum apte ante et ipsum apte post. sed concedit secundum tempus finitum per quod illa ratio compertio duravit apte post et per consequens ipsa apte ante et non ipsa apte post sed necesse aliud tempus infinitum. quod illa ratio compertio duravit apte ante. et sic sequitur duo tempora infinita apte ante et ad apte post. Pro isto dicendum ad istam questionem distinguendum est de impossibili. uno modo non accipitur impossibile secundum quod illo quod implicat contradictionem et possibile quod omni illo quod non implicat contradictionem. et alia modo accipitur impossibile prout condendit se ad illud quod non potest fieri secundum cursum naturae. licet possit fieri per potentiam supernaturalem. et possibile secundum illud quod potest secundum cursum nature. Tunc sit prima conclusio quod accipitur impossibile secundo modo est quod aliquid generatum sic est incorruptibile vel elementum vel hujusmodi contrarium compertum quod non habet id est ad cursum naturae tunc tale habet inesse contraria quae sunt principia sue corruptionis vel aliquando applicabitur suo contrario corruptive. Tertio quod quod tale esse corporale vel actus corporis a suo subiecto esse videtur exemptum. sed omne tale aliquando corpore potentiis hujusmodi. alias non sic verum dicebatur. Fuerit infinitum potentias resistendi supra naturam. Secunda conclusio quod ista secunda habet statur quod ad tale non potest competuari per potentiam supernaturalem. secunda conclusio quod habet de omni mouimento declarante sibi contrarium impossibile est ipsum ipse secundo de impossibili secundo modo. quod sic procedendo. Ex tertia conclusione sequitur quod si anima intellectiva est forma inherens materie declarans sibi quod ad sui esse qualitates habentes contraria. secundum cursum naturae non est ipsa apte post sed non est ipsa apte ante. Sed si volunt dicere quod anima intellectiva quod ad esse in corpore et quod addiceret sponte corporales indigeat qualitatibus contraria. sed non indiget talibus ad esse sui simpliciter dicendum quod non esset iniquitas spiritum eis corpus inique compertio. Sed forte pro hoc non concedet. Tertia conclusio quod ad est de novo genitum. licet [illegible] quod incepit et non habet contrarium nec declarat sibi contrarium sicut est

simul [illegible]. possibile est qualiter esset accidens quod sine corruptione competuare et quod est ex se. hoc non repugnat natura sue quod ex quo tale non habet contrarium nec declarat sibi contrarium. non habet potentiam resistendi contrario. et ideo non obstante quod competuare. non ipse habet secundum quod ipsam habet potentiam infinitam durationis quia potentia diminuitur est ex vi resistendi corruptentibus. Ita quod habet contra talia non declarat sibi contraria. sed si hunc quod per corporis accidentis corporis quod sic se extendit. ad quas destruenda. et possunt competuari et hoc aliunde quod potest ipse secundum ipsum concluditur conservantes. si non esset tale. et corporis per absentiam conservantis et istud invenitur de talibus que conservantur a conservantibus. quibus non repugnat quod possit inveniri naturaliter non inveniri. quarta conclusio quod impossibile est in ipso ipse apte ante. non esse ipsum apte post quod si ita desinet esse vel per corruptionem vel per annichilationem. sed hoc est impossibile. non per corruptionem quod corruptio est deductio rei post se materiam quod fuit prius corrupti vel sim si corruptione materia esset materia quod non est. Nunc ut non esset simul. et esset processus infinitum in materia rebus. Nec potest dici per annichilationem quod deleret annichilationem omnis sicut per formas tantum. que est immutabilis. sed si materia compertio conservasset materiam et nunc ea annichilatur. tamen videtur esse nubilis. Et sic arguitur quarta conclusio quod celum ipsum apte ante esse non ipsum apte post est impossibile. quod celum conservat tamen est a causa immutabili. Quinta quod si talis causa ipsum celum ipse conservasset. et vel non talis causa videtur esse nubilis. Quinta conclusio quod aliqua intelligentia esse prima competuam apte ante esse non compertuam apte post est impossibile. sic procedens. Iste quinta conclusio de secunda debet intelligi de impossibili secundum cursum nature. Sexta conclusio quod prima causa esse non compertuam apte post est impossibile. quod quod si desinet esse. vel hoc esset a se vel ab alio. non a se quod nullum est destructivum sui ipsius. nec ab alio quod tunc ad aliud esset potentius prima causa. et sic prima causa non esset prima causa. quod implicat contradictionem dato opposito. Tunc tamen prima causa esset mutabilis. quod est impossibile. Septima conclusio quod aliqua fuerit ipse apte ante non esse compertuam apte post est impossibile. probatur quod omnis substantia compertuam apte ante vel est materia prima vel celum vel intelligentia vel prima causa. sed de quolibet istorum est [illegible] dicendum quod ipsum non esse ipsum apte post est impossibile sic arguitur. concedens ex quod [illegible]. Octava conclusio quod ad hoc de substantiis compertio. et de accidentibus quod si aliqua sunt talia accidentia. illa non dependet a causa immutabili sed mediante tamen a causa nubili. et ideo non incipit sicut talia accidentia ipsa apte ante. si autem sunt talia possunt esse non compertuam apte post. licet hoc non sit possibile de substantiis. Ad rationes principales. Ad primam. Dicitur quod quod [illegible] ducentes. tamen intellectiva non incepisset de novo. sed esse compertuam apte ante et apte post et esse eadem in omnibus hominibus. cuius declaratio magis patuit ad tertium de anima. Ad secundum dicitur

Ad a^m

dem e pus maior pte. ¶ Ad alia dicit q
met q ᷣ 3 gne. [ul' nisi d' supponat' cum p^te madr ...]
q terra no posset augi ma^a pte. qm alia fuisset
ibi aucta. illo m^o amenctus secula. & sic nulla
cet linea. nec fuisset linea in celo ppem. a pte
qm. cm nec corrupe. ul' alia alias corrupe. s

Ad a^m

Ad aliam. de pot^a materie. dicit q talis potentia
in adventu forme sortis no corrupit cu tal' po^a
ns sit aliud q^am ipa met m^a. Nichilo^o cum m^a
desinit ee inpo^a ad ceteram formam. Ad istum m^a
q illo ipo desinit ee b^a. materia sort' e impo
ad tale formam. ¶ Ad alia ... q^m ns e igles.

Ad a^m

q ad sit infi^m ab una pte. & finita ab alia.
d^o q linea & d^o similit q nulla linea gnet
e inta e infinita. nec ad una pte sm n^o q h
alias. q^z m^c i^a que gnat duas ptes columpne.
ut que gnat tres. nec que gnat omnes ptes
ponales columpne. q^z nulla st ille. q^z nec
due st ille omni nec tres st ille omni & sic
de aliis. ¶ Ad qfirma^o dicit q ille e in fuit

Ad qfir^m

tpe qtemi infinitu q^z nec dies n^c septimana.
nec mesis nec annus. n^c duo an n^c 3 an &
sic de aliis. Nichilo^o bn qcedo. q infinitu fuit
tempus preteritu. ut h^o e q^ua ita. q^z qtoli tepe
mai^o fuit tepus preteritu. Opor annabitur ct
dem de tpe futo. ¶ Idem ad racoes post opp^m.
que unt pbare unr. q nullu ens sine sba
sine accns de novo genitu possit ppetuari. &
q nullu ppem apte an pt corrupi. q^d ul ce

Ad 3^m

d^o q^a q^m. ¶ Ad q^m qn d^r. sp ens & semp no
ens st q^oria. placet. s^z semp ens e ne^cmi
h^o pt negari. q^z ad pt ee semp ens. q^d tn
no ne^ro spe ens s^z qtingent. Item semp no
ens no e impo^le. q^z antopo pt semp no ee
ens. aliq^z hec q impo^le sit ipm ee ens et
sic negatur fundamentu illius rois. Et ulr^a
qn d^r. si ad no cet semp ens. n^c semp no ee
id cet qtingens. placet. & pt no ee ecdm placet.
g^o no pt ppetuari me^o q^ua. & qm d^r tunc
talis po^a ad no ee frustrare. dicitur sic i^apa
que dicebat^r. no ee inquieus. po^a frustra^a
que no e ad aliqd posseam. & ex h^c pz q^d a^o
sic dem ¶ Ad 2^m qn d^r sic q cet dare unu

Ad 2^m

tps i^am p^o ipe^o n finaf & c^o ergo h^o s^z suffic^t
q^ua fuit tempus. h^o e q^otoli tpe maius
fuit tps. in quorz q^alibz no fuit. Et sic eam
illa ro no pcedit qua arguebat^r. q^r nullu^m
incipit ee in uno tpe q in a^o sine magis in
uno q^a q in alio.

Sexto querendo

ut^m gnabile & corruptibile
qvantur adinnice. & ar^r q no nam
omne corruptibile corrumpet p pte^m ... s^z no
omne gnabile corrumpet. g^o no ee gnabile e
corruptibile. discursus e bo^9 q^z in barocho.
& mior p^z. nam omne gnabile gnabitur
g^o no omne gnabile corrupe^r. qua r^z nam s^z

q^o. & sit^r gnabile et incorruptible.

aliqd gnabile s^z corrupi. o^z q pus gnetur
& cum q^z p^mo. q^z ex h^o uno gnabile e act
tum & tn forte nunq^z gnabit q^z unu forte s^z
porabit ¶ 2° ista mulier q e p^sn & apta ad
gnar^z & pt maritari. & longo tpe uiue & sic e
po^le q ex ea gnetur q^um. & tn po^le e q illa
nunq^z gnabunt q^z po^le e q ipa erat caualy
occidit. ¶ 3° sic me^m q omne gnabile gna
bit^r. tunc omnia q eueniet de nec^te ut vero
eueniret sic q no cet po^le ea no euenire. s^z
h^o e fin & q plum ee fune p^t pyarus & fide
2° ar^r ad p^m q si gnabile & corruptible adinice
qveniut. & cet gnabile h^ere q^am ad ee. &
corup^le ad no ee sic q ide simul h^ere po^am ad
esse & ad no ee. ergo ide cet gnabile et
corruptibile. q^z q^o gnabile & corruptibile adinu
ee conuertunt ¶ 3° sic dortes q e iam genit^9
e corrupb^le. & tn no e gnabilis g^o no omne
corruptible e gnabile. p^na q^o mior p^z. & 2 q^o.
q^z q^d sit e genitus amplius gnari no pt.
q^d q^r sic. nam si sit genitus iterm ... gnari
ut h^o cet gnone. qua p^us gnabat. ut d^a
gnise. No pt dici p^m. eo eo q q^o^a no e ad
gnise. Nec pt dici 2^m. q^z aliq^z gnare illa
gnacone alia a q^ora. o^z q p^us corrupe^r & sic
ide nulo post sui corruptione rediret ...
2° de gnacone. ¶ 4° sic q^z sic se h^z gnabile
ad gnacioem ita se h^z corruptibile ad corrupti
& ... q^ocone. sic se h^z gnabile. ad
corruptibile. ita se h^z gnato ad corruptioem & c
s^z no omne gnatu e corruptu. ut notu e de se.
g^o no omne gnabile e corruptibile. Sic g^r isla
g^o no ee gnabile. e^c corruptibile. Sic g^r ipla
ta e p^oma q^o q^ans. ad cui^9 impbacoem sequi
nuptias 2^e ptes. ¶ Opp^m ut belle a^a 4^e
ar^r sic. quecq^z gnatur cu aliq^z ente. gnatur
m^o se. s^z ingenabile. gnatur cu semp ente.
& incorruptible gnatur cu eodem. g^o ingenabile
& incorruptible gnatur int^r se. ¶ Ratio gnabile
gnar^r cu alio ente. & alio no ente. & corrupt^le
cu eodem. g^o gnabile & corruptible gnatu int^r se. &
In ista qone duo erunt arcula. In p^mo uidebi
tur q^o sit qce^a. omne gnabile gnabit. sic
tangi in p^mo ar^o. In 2° uidebit^r ad qstion.
Circa p^mum articulu e no^m q gnabile capit
p^us m^o. p^o eo q^d pt gnari subiective. ut
p^o eo q^d pt gnari terminat. Gnabile subiective
d^r no q^d capit ee q^o^s no fuit. s^z q^d q^or
ee sim gnabilis ens. q^d capit ee q^o^s no
fuit ¶ Gnabile aut terminat d^r q^d pt ee
terminus gnonis. & qua aliq^d capit ee q^o^s ...
no fuit ¶ P^mo m^o materia q^oorii pt dici ge
nabile. 2° no m^o forma q^oora sine mat
q^oposit pt dici genabile. & isti distinctoe
q^oentur ar^a & qm^o^z p^mus ... 2° e
no^m q in i^o^a qone q^oposim^9 lo^quimur de gnabili

ut valet ac si opinio aristotelis esset vera. qua opinabatur
mundum esse eternum tamen apud eum. et apud nos post [illegible]
¶ Ad primam premissis sic primo dico. quod si loquamur de potentia
quod ponimus supernaturalem. concedo [illegible] quod ad est generabile.
adhuc subiective sive [illegible] sive [illegible]. quod forte
utrumque generabile. quia materia huius hominis est generabi-
lis subiective. quia potest ex ea generari alia forma. quod forma
hominis ab ea separatur. et tamen deus potest facere quod ex ea
numquam aliquid aliud generetur. quia potest eam conservare.
ut ipsam cum ista materia assumere. Sed hoc non concessit
[illegible] credentes se demonstrare quod hoc
quod deus est immutabilis. ¶ [illegible] hoc [illegible] de ista [illegible]
que potest generari active a deo. et deus potest facere
quod numquam generetur. immo adhuc hoc potest naturaliter
¶ [illegible] secundo de ista materia. [illegible]
sufficit. ¶ Et sic primo quod omne generabile subiective
generatione naturali generabitur. probatur quia omne tale generabile
est materia prima. que aliquando generabitur subiective. quia ipsa
est coniuncta forme corporali que aliquando corrumpetur. et non corrum-
petur nisi alia generetur. cum materia prima non possit
esse naturaliter sine forma. ergo ista materia est generabilis
subiective. ¶ 2o dico quod in isto. omne generabile [illegible]
generabitur. [illegible] quod iste [illegible] omne. distribuat
[illegible] ad species. et non usque ad individua. probatur quia
si lapis est generabilis hoc est quod alia materia. et ab
agente quod potest illi applicari. et si potest applicari. ap-
plicabitur [illegible] motus celi.
sed talibus applicationibus [illegible] agens [illegible]
[illegible] quod generetur lapis. lapis generabitur. et non quod
iste. sed sufficit quod iste vel ille. Et sic arguitur
de lapide. ita potest argui de asino et de [illegible]
alia specie. ¶ Et [illegible] quod [illegible]. immo quod [illegible]
[illegible] supponere [illegible] motuum sup-
celestium. quia forte si [illegible]. aliquid
esset et fieret. ¶ 3o dico quod non omne generabile [illegible] generabitur
faciendo distributionem ad individua. ¶ Et hoc [illegible]
sufficiat ille tres voces [illegible] in principio [illegible].
¶ Sed contra istam conclusionem [illegible] quod omne generabile
generabitur et faciendo distributionem usque ad individua.
quia si non sit a. generabile quod non generabitur. et arguitur
sic. a. non generabitur. et tamen a. generabitur ergo quod
generabitur non generabitur. hoc est impossibile ergo a. [illegible] premissarum.
non minor. ergo maior. [illegible] non sit [illegible]
probatur. quia ex quo a. est generabile per positum non est im-
possibile quod a. generabitur. ¶ 2o quia si non esset adversarius
[illegible] istam copulativam. a. est generabile.
et tamen a. non generabitur. sed hoc est [illegible] ad [illegible]
eius partem sequitur oppositum alterius. ad istam enim a. non
generabitur vel sequitur ista. a. non est generabile. [illegible]
prime partis copulative. ¶ 3o si a. non generabitur
tunc hec est falsa. a. est generabile. probatur quia hec
a. est generabile est una affirmativa. cuius subiectum pro nullo
supponit quia nec pro illo quod est. nec fuit nec erit. sed
omnis affirmativa est falsa. cuius subiectum pro nullo sup-
ponit [illegible] ¶ Ad [illegible] quando dicitur a generabitur
concedo quod discursus sit bonus. et quod [illegible] est impossibile.
et ulterius dico quod non oportet hoc esse. aliquam premissarum
esse impossibilem. sed sufficit totam copulativam

copulativam ex maiore et minore. que est duabus esse impossibilem
quod quamvis ambe non sint impossibiles. oportet alterius sive per
impossibilitatem. sed oportet suarum partium impossibilitatem. quod
oportet [illegible] sic arguendo. omnis [illegible] est homo. omnis
equus est [illegible]. ergo omnis equus est homo. [illegible]
est bonus. quia in primo modo prime figure. et quod est impossibile
et tamen non oportet hoc esse quod aliqua premissarum sit impossibilis
sed sufficit quod premisse sint incompossibiles. ¶ Et ideo
quando arguitur. discursus est bonus et conclusio impossibilis ergo altera
premissarum. non sed concedo. quia nisi cum ista additione
vel copulativa ex ambabus premissis composita est impossibilis.
¶ Ad 2m cum adversarius [illegible]. concedo et quando dicitur quod illa
una copulativa. cuius una pars infert oppositum alterius
nego. ¶ Et quando dicitur a. non generabitur ergo a. non est gene-
rabile. nego consequentiam. quia cum ista a. non generabitur [illegible]
stat. quod a. potest generari. ad quam sequitur ista a. est generabile.
¶ Sed dicit si a. non generabitur. tunc si ad [illegible]
fuisset ista propositio. a. non generabitur. ipse dixisset
verum. ex quo a. non generabitur. et sic illa propositio fuit
vera. scilicet quod impossibile est ipsam non fuisse veram. quia
quod fuit. impossibile est non fuisse. ergo et impossibile est
illud ad quod sequitur scilicet ipsam non fuisse veram. Sed ad
istam propositionem. a. generabitur. sequitur illam non fuisse
veram. que dicebatur. a. non generabitur. ergo sequitur quod hoc
est impossibile. a. generabitur. Ad quod ulterius sequitur. quod
a. non potest generari ergo concludit quod a. non est generabile
et sic de primo ad ultimum. scilicet a. non generabitur ergo a. non
est generabile. ¶ Ad istud. quando dicitur. si a. non generabitur
scilicet quod hec propositio. a non generabitur. fuerit proposita
fuit vera. concedo. et quando dicitur ergo impossibile est ipsam
non fuisse veram nego. immo dico quod adhuc est
possibile. ipsam non fuisse veram. sed falsam. quia sicut
hec propositio prius [illegible]. non est determinatum quod fuit vera.
aut quod fuit falsa. et hoc propositio de futuro. quia talis
determinatio dependet ex eventu futuro. ad quem adhuc
non est facta determinatio. Et quando dicitur quod fuit impossibile
est non fuisse. concedo. Et idem concedo. quod impossibile
est istam propositionem non fuisse. et ulterius concedo quod
est falsa. omne quod fuit verum impossibile est non fuisse
verum. quia ibi committitur fallacia figure dictionis. mutando
quid in quale quid. vel ad aliquid. verum enim potest
dici ad [illegible]. quod propositio dicitur vera. quia taliter est sicut
¶ Ad 3m quando dicitur quod a. pro nullo supponit. nego quia
licet non supponat pro presenti nec preterito nec pro futuro
tamen supponit pro possibili et hoc sufficit. ¶ Ad tertium ad
2m articulum. dico [illegible] quod generabile et corruptibile
dupliciter [illegible]. generabile quidem quod potest generari
et corruptibile quod potest corrumpi. iste enim sunt proprie
significationes istorum terminorum. Et ulterius dicit aristoteles quod nulla
[illegible] est ad [illegible] non enim est possibile quod sit eternus
[illegible]. ¶ Et [illegible] videtur sequi. quod iste asinus
qui iam genitus est. sit generabilis. [illegible]
et tamen ipse iam est corruptibilis. ergo non [illegible]
est generabile. ¶ Et sic dicitur [illegible] secundum suam [illegible]
non [illegible]. immo licet sic corruptibile [illegible]
quod generabile. quia [illegible] generabile est [illegible]
[illegible]. et sic ille [illegible] generatum et corruptum non [illegible]

ad 2m

ad 3m

2 ar.

no sunt generabiles. primo generatum est impossibile quia esse corruptum est generatum et non econverso. Sic et ingenerabile et incorruptibile non convertuntur. primo ingenerabile est amplius. quia omne incorruptibile est ingenerabile. sed non econverso. quia forte est ingenerabilis et tamen non corruptibilis. Ultimus dicit aristoteles quod tamen generabile et corruptibile convertuntur cum aliquando esse et aliquando non esse. ita quod omne generabile. et econverso omne corruptibile est aliquando ens et aliquando non ens. Sed istud de corruptibile simpliciter non est verum. nam dicitur est in precedenti articulo quod accidentia sunt generabilia. que tamen generabilia [illegible] et sic illa nec sunt nec fuerunt nec erunt excepto de talibus. ergo non est verum dicere quod ipsa aliquando sunt et aliquando non sunt. et tamen verum est quod sunt generabilia.

Ergo [illegible] generabile est amplius quod iste terminus copulatus. aliquando ens et aliquando non ens. Ex quibus sequitur similiter dicere quod si volumus tenere conclusionem aristotelis oportet dare accidentia illius. que forte non sunt secundum [illegible] corporis. Quamvis non dicamus quod iste terminus generabile et corruptibile convertuntur cum illo termino copulato aliquando ens et aliquando non ens. oportet accipere tamen generabile et corruptibile quod eo quod aliquando potest vel potuit vel poterit esse. et econverso potuit vel poterit non esse. et sic oportet istum terminum copulatum. aliquando ens et aliquando non ens. accipere non secundum actualem [illegible] sed pro eo quod potest esse et potest non esse. et tamen hoc est verum iste terminus quod sunt ad esse sunt ad non esse. non oportet quod [illegible] actus. sed [illegible] essendi vel non essendi. Et ex hiis patet solutio rationum huius questionis.

Septimo quero

utrum mundus sit perpetuus et arguitur quod non. quia mundus est generabilis et corruptibilis ergo non est perpetuus. [illegible] et minor probatur quia ex quo ad corruptionem partis totius non manet idem totum quod ante erat. scilicet quod ad corruptionem alicuius particule mundi non manet idem mundus qui erat ante. et per consequens cum corrumpitur aliqua pars mundi non manet idem mundus. sed corrumpitur vel videtur et sic arguitur et de generatione et argui possit de generatione.

Secundo quia quelibet pars mundi est corruptibilis ergo totalis mundus est corruptibilis. et per consequens non perpetuus. consequentia patet. quia totus mundus sufficienter dividitur salte[m] [illegible] exclusive deo et intelligentiis in mundum inferiorem et superiorem. Et clarum est quod quelibet pars mundi inferioris est corruptibilis. sive sit elementum sive mixtum.

Dicam et de superiori sicut est celum probatur. quia quod est alterabile. hoc est corruptibile. celum est alterabile ergo. maior probatur. Simul de genere [illegible] quod si impossibile est aliquid corrumpi. impossibile est ipsum alterari. minor probatur quia ex ea. quod aliqua pars celi nunc est illuminata. que tamen non erat illuminata illuminatur [illegible] et alteratur ergo.

Confirmatur hoc quia agens non tamen ab alterabilibus non alterat ipsum nisi primo alterando medium sibi propinquum. Et constat quod sol et stelle alterant ista inferiora. ergo alterant ut videtur et spheras celestes. medias et per consequens celum videtur esse alterabile. Confirmatur hoc ex alio. quia corpora celestia ut planete maiores sunt virtutis in aliquibus signis. et minores in aliis. ergo videtur quod talia sunt alterabilia.

Tertio ad principale arguitur quia mundus dependet a deo [illegible] qui est deus omnino liber. ergo potest velle ipsum non amplius conservare. et tunc mundus corrumperetur cum sine conservatione dei non posset permanere.

Quarto quod est augmentabile et diminuibile est corruptibile et non perpetuum. mundus est huiusmodi. probo minorem quia sol et luna et alie stelle que sunt partes mundi. et quia videntur sunt augmentabilia et diminutibilia. Experimentum quia in ortu corpus et in occasu apparet maiora. et minus autem celi media.

Oppositum dicit aristoteles et philosophus et [illegible] mundus est perpetuus [illegible] ergo est perpetuus [illegible] non credidit aristoteles in 8 physicorum demonstrasse [illegible] quam conclusionem quod probabat semper in [illegible] quod nullum perpetuum [illegible] potest esse non perpetuum [illegible] potest. [illegible] quod ponit aliquas distinctiones declarationes.

Prima quantum ad primum articulum est sciendum quod duplex est alteratio. quedam enim est abiectiva [illegible] dispositio ordinata ut ad generationem ut corruptionem. sicut est calefactio et frigefactio etc. Alia que non fit cum abiectione [illegible] sicut est illuminatio. que [illegible] est dispositio nec ad generationem nec ad corruptionem. licet enim quod [illegible] et hoc adhuc non nisi in istis alterabilibus alteratione prima dicta.

Secunda est notandum quod dicitur generabile et creabile. et dicitur corruptibile et annichilabile. Unde generabile dicitur quod ad sui esse incepcionem presupponit materiam ex qua ipsum fit et in qua ipsum fit. creabile dicitur illud quod ad sui esse incepcionem non presupponit materiam ex qua ipsum fiat nec in qua ipsum fiat. Conformiter corruptibile dicitur quod potest sui desitione relinquere materiam [illegible] sive desinitionem. relinquere materiam que manet. Annichilabile autem dicitur quod potest sui desitionem nichil derelinquens quod fuit pars eius.

Tertio est notandum quod aliquid potest dici perpetuum. aut quia principium eius est perpetuum. Aliud autem principaliter [illegible] est perpetuum et cum hoc ipsum obtinet consimilem formam et dispositionem et sic perpetua [illegible] potest sua natura per se. ita quod ipsum hoc non obtinet perpetuo sic perpetuum. [illegible] et si [illegible] non dicitur perpetuum. [illegible]

Primum ad primum articulum. sit prima conclusio secundum fidem [illegible] quod deus potest celum quod est superior pars mundi. annichilare. sed non potest ipsum corrumpere. Prima pars de fide tenetur. sed non potest [illegible] ex quo non corruptibilis. quia corruptibile dicitur quod potest sui desitionem relinquere materiam que fuit eius pars. sed celum non habet materiam. sicut prius est probatum. et hoc [illegible] celum [illegible] orbe [illegible] motore. [illegible] probare ad hoc secundum fidem [illegible] quod deus non posset generare [illegible] sed bene creare. [illegible] generare deos.

Secunda conclusio [illegible] aristoteles [illegible] quod celum nec est generabile nec corruptibile. quia celum non habet materiam ergo.

Secundo quia [illegible] semper suam consimilem dispositionem. Tertia [illegible] intelligentias. que sunt perpetua quia deus corpus erit perpetuus. quia per nullam [illegible] nec [illegible] possumus

I

quod celum aliquando sit corruptum vel peioratum. et tamen si esset corruptibile fuisset in aliquo tempore peioratum. ¶ 2a conclusio quod celum non est alterabile alteratione corruptiva. probatur quia talis fit cum contrarietate forme. et cum resistentia. talis autem non est in celo. 2a quia talis alteratio ordinatur ad generationem et corruptionem. sed non [illegible] celum nec sit generabile nec corruptibile ut dictum est. ¶ 3a conclusio quod celum bene est alterabile alteratione [illegible] que fit sine abiectione contrarii. patet quia pars eius que non est illuminata potest illuminari. et patet de luna et de speris inferioribus que recipiunt influentias solis et astrorum superiorum. aliter enim celum influentias non posset mittere ad ista inferiora. ¶ 4a conclusio quod celum non est augmentabile per rarefactionem nec diminuibile per condensationem. patet hoc quia tale augmentum est cum alteratione forte, et quod alteratio fieret per qualitates [illegible] contrarias. sed talis alteratio non est in celo ut dictum est ergo. ¶ 5a conclusio quod celum non est alterabile per apparitionem aliquarum partium que essent de novo celesti [illegible] talium. patet quia non apparet ubi essent vel unde venirent. nec quomodo venirent ad ipsum celum. quia si essent distantes a celo non apparet quomodo venirent ad celum. [illegible] a celo recedere nisi per motum aliquem rectum. per quem motum celum nec partes eius sunt nate moveri. [illegible] quod celum non est augmentabile per [illegible] quia [illegible] requirit [illegible] [illegible] inventum in [illegible] alia seu [illegible] nec alterato [illegible] per [illegible] ergo. ¶ [illegible] quod celum non est diminuibile [illegible] opposita [illegible] augmentatione. [illegible] in celo [illegible] corporis [illegible]. Ex hiis omnibus infertur quod celum est perpetuum.

¶ [illegible] est quod mundus non est perpetuus [illegible] quia [illegible] eius partes sint corruptibiles. [illegible] quod mundus est perpetuus 2o [illegible] quia [illegible] eius pars est perpetua. sicut celum ut patet per conclusiones precedentes.

¶ Ex hiis sequitur opinionem illorum fore falsam qui dixerunt mundum incepisse. sed numquam corrumpi. [illegible] si mundus nec est generabilis nec corruptibilis [illegible] sequitur illorum opinionem esse falsam ¶ Et patet [illegible] contra illa opinionem [illegible] sic quia [illegible] debemus [illegible] ponere ea [illegible] in quibus [illegible] apparent esse vera. [illegible] apparent esse falsa. illa videtur esse [illegible] quod [illegible] sit generatum et sit incorruptibile, [illegible] omne quod fit. fit ex materia [illegible] ideo si mundus fuit factus oportet preexistere [illegible] materiale ex quo fiebat. et illud erat [illegible] sine forma mundi et post sub forma mundi. [illegible] est possibile esse sine forma mundi. et esse sub forma mundi. cum mundus sit factus. adhuc manet [illegible] quod est [illegible] ad non esse mundi. Sed omne [illegible] ex tali principio. ut [illegible] aliquando non erit [illegible] non esse. [illegible] aliquando non fuit. [illegible] non esse [illegible] incorruptibile. [illegible] quod mundus si fuit factus est corruptibilis. ¶ 2a ex dictis sequitur opinionem illorum fore falsam qui dixerunt mundum infinities generari et corrumpi. [illegible] aliquando [illegible] corpora [illegible] sic opinantes vocabant mundum corrumpi [illegible] disgregabatur singula

et sic appellabant [illegible] et [illegible] vocabant mundum generari. Sed falsitas huius opinionis patet ex dictis [illegible] quod mundus est perpetuus. ¶ [illegible] sic dicere est [illegible] quod [illegible] mundus semper maneret [illegible] sub [illegible] dispositione. quia sic maneret [illegible] et aliorum corporum [illegible] in confuso. ¶ 3a ex dictis sequitur opinionem illorum fore falsam. dicentium mundum semel fuisse factum. et quod semel corrumpetur. et quod numquam postea poterit reverti. ¶ [illegible] qua opinionem [illegible] arguitur quia si mundus fuisset factus non fuisset factus ex nichilo. sed ex [illegible]. et si sic. [illegible] mundi [illegible] illud [illegible] esset infinito tempore sine forma mundi. et [illegible] corruptionem mundi manet per infinitum tempus [illegible] sine forma mundi. Sed hoc non videtur esse [illegible] quia [illegible] esse [illegible] si ex tali [illegible] poterit fieri mundus [illegible] corruptionem mundi. adhuc ex illo possit fieri mundus. ¶ Et sic patet 3 opiniones contra [illegible] aristoteles [illegible] quarum prima fuit platonis 2a empedoclis. 3a anaxagore ¶ [illegible] [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] mundus non esse [illegible] [illegible] quo [illegible] stat mundus esse [illegible] 2o ¶ [illegible] 2a [illegible] et [illegible] celum est corruptibile [illegible] dicit celum est alterabile [illegible] alteratione non corruptiva. [illegible] quod sit corruptibile. Et [illegible] dico quod hoc intelligitur de alteratione corruptiva. et de [illegible] ¶ [illegible] 3am [illegible] quod celum supernaturaliter bene est annichilabile. [illegible] hoc negaret. [illegible] quod deus est immutabilis voluntate. nec illa immutabilitas est contra libertatem sue voluntatis. quia [illegible] libere [illegible] non quia [illegible] in opposita. [illegible] est summus [illegible] ¶ [illegible] 4am [illegible] dico quod cum illud [illegible] est quia in ortu et in occasu videtur quod [illegible] sicut per fumos elevatos [illegible] rarefactione radiorum que quando rarefactio est [illegible] quod visibile apparet maius. quod apparet de denario in fundo aque. qui apparet maior [illegible] sic [illegible] sol et luna. et alie stelle. sunt in medio celi [illegible] per fumos [illegible] grossos. ¶ Adhuc [illegible] quod sic. non tamen videntur per [illegible] rarefactionem radiorum sicut [illegible] in ortu vel occasu. ex eo quod in medio celi [illegible] propinquiores [illegible] [illegible] sicut apparet experientia si visibile esset in [illegible] videtur per radium perpendicularem. qui [illegible] per media [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] visibile est propinquius [illegible] certis paribus iudicium visus. [illegible] ad [illegible] et [illegible] visibilis. est magis verax et [illegible] celi et mundi dispensatas sufficiat [illegible]

Circa secundum de celo et mundo

Questio ad secundum celi quero primo tale questionem. Utrum in celo sint sursum et deorsum. ante et retro. dextrum et sinistrum. ¶ Et arguitur primo quod non quia in uno in spera sua dicitur simpliciter sursum. sed in celo supponimus non debet esse deorsum. aliter deorsum esset super sursum quod est falsum. ¶ 2o quia ista [differentiae] in animalibus inveniuntur similiter dicte sunt et sicut patet. sicut sunt homines bonos et alios... patet. ¶ 3o quia sursum et deorsum hic assignantur secundum longitudinem lateris. quia distincta alia vel in sursum et deorsum illius vel secundum longitudinem eius. et dextrum et sinistrum hic assignatur secundum latitudinem. in celo non est longitudo alia. alia latitudine. quod est in eo est spericum. ¶ 4o quia a dextra parte debet incipere motus. sed in celo non est dare que incipiat motus ipsius celi quia ipsum celum semper movebatur. ¶ 5o quia sursum est principium augmenti. ante vero est principium motus secundum augmentum ante non est principium motus ad sensum. ante in sine [...] et [...] ... que sunt plures vero non ... sed augmentum non est ipsum in celo. sicut sursum est ... sed ... non ... ante ut sursum ... alie dicte partes opposite ... ¶ 6o quia secundum diversos motus dicte dicte in corporibus assignantur. sed in celo non sunt diversi motus. cum celum sit corpus simplex. corpus ... motus ... simpliciter non est nisi unus motus ...

Oppositum vult Aristoteles. Et arguitur in littera sic ...

¶ ... in ... non ... dicte partes corporum ... Unde in lapide non potest dari una pars esse dextra et alia sinistra ... ante et alia retro. nisi in ordine ad nos. In plantis autem. que sunt ... tantum sursum et deorsum. sed non alie. sed in talibus ... omnes dicte differentie ... sicut ... maiore perfectione sicut est ... debet omnes dicte differentie. ¶ 2o quia alique non possunt assignari ... quare celum magis movetur ad unam partem quam ad aliam. nisi ibi assignentur dextrum et sinistrum. et ... debeat assignari ... et non ... non sit ... supponetur. 2o questio addetur.

¶ Ad primum articulum supponendum est primo quod iste dicte differentie sursum et deorsum in quibus corporibus ... simpliciter secundum diversas partes ... in illis corporibus sicut in hominibus et animalibus ... sursum est principium augmenti et nutrimenti et sic caput est sursum et os ... quod caput incipit nutrimentum. Et secundum radices ... quas plante capiunt sunt nutrimentum ... dicuntur sursum et hoc vult Aristoteles 2o de anima. Cum hoc ... quod ... radices sunt deorsum. et ... secundum aliam et aliam acceptionem quod est sursum et ... quod est deorsum. idem dicatur sursum et deorsum.

Aliquibus autem corporibus dicte differentie non attribuuntur simpliciter. sed solum respective. sicut corporibus inanimatis ... sursum et deorsum ... solum ... ad locum ... Unde in lapide ... pars ... que versa est versus partem sui loci ... et illa deorsum que versa est versus locum ... Et si ille lapis vertatur ... que ... dicebatur sursum ... deorsum ... Ex quo patet quod iste dicte differentie in illis solum respective ... sicut non est in homine. quia ... semper caput et os dicuntur sursum et pedes deorsum. ¶ 2a suppositio quod ... dextrum et sinistrum in aliquibus ... simpliciter. et in aliquibus solum respective. quia ... in homine illa pars dicitur dextra a qua incipit motus. et pars eius opposita sinistra. In lapidibus autem et in plantis. que non sunt mobilia nisi ... motu. quo movetur ... dicte differentie ... non ... simpliciter sicut in homine. sed ... ad nos. Unde ... motum lapidis ... pars ... sinistra que prius erat dextra ... sic non est ... aliter moveatur ... pars que fuit dextra manet dextra. et que fuit sinistra manet sinistra. ¶ 3a suppositio quod dextrum ... dicte differentie ante et retro in aliquibus corporibus ... simpliciter ... quia in animalibus illa pars dicitur ante ... magis ... et pars eius opposita dicitur retro ... in corporibus ... dicte differentie ... quod ... corporum motum ... que prius dicebatur ante ... retro ... semper illa pars dicitur ante ... que fuit ante per motum localem. Et hoc ... in animalibus. ¶ 4a suppositio quod corpora in quibus dicte differentie ... simpliciter ... partes distinctas ... et ... una ... et alia retro una sursum et alia deorsum. una sinistra alia dextra ... corpora in quibus dicte differentie ... non ... partes distinctas ... secundum partes distinctas ... Et ... quia in plantis sursum et deorsum ... simpliciter ... in plantis ... partes distinctas ... sed quia ... dicte partes solum respective ... non ... illas partes distinctas oppositas. ¶ 4a suppositio quod ... ad motum augmentationis et nutritionis. dextrum et sinistrum ad motum localem. ante vero et retro ... ad sensum. et hoc in corporibus in quibus dicte differentie ... simpliciter et non respective solum. Iste quinque suppositiones valebunt ad ... De dictis differentiis in celo.

¶ Quantum ad secundum articulum sit prima conclusio quod iste dicte differentie sursum et deorsum sunt ... omnibus aliis ... prius quia ... ubicumque ... alie ... sed non ... in plantis. quia in illis ... sursum et deorsum. sed ... dicte non nisi solum respective. ¶ 2a quia idem ... ordine ... quia ... omnes longitudo ... quia simplicior sed sursum et deorsum capiuntur secundum longitudinem ...

capite ad pedes. dextrum autem et sinistrum secundum latitudinem. sed ante et retro secundum profunditatem. et ideo sursum et deorsum sunt differentie simpliciores et priores aliis duabus. ¶ 2a ratio quod hoc idem probat magnum. quia iste differentie definiunt. unde sicut dicebat in supponendo. sursum et deorsum definiunt motum augmentationis et motum augmentationis. dextrum et sinistrum motum localem. et ante et retro motum sensationis. cum ergo motus augmentationis in animalibus precedat alios motus. prius enim est quod animalia nutriantur et augmententur quam quod se moveant progressive. et antequam potentie sensitive. Et adhuc si consideramus omnes istas differentias. ad motum augmentationis. adhuc animalia prius augentur secundum longitudinem. secundum quam dimensionem accipitur sursum et deorsum. quam secundum latitudinem secundum quam accipitur dextrum et sinistrum. deinde secundum profunditatem secundum quam accipitur ante et retro.

¶ 3a. quia natura magis est sollicita. circa partes que sunt deorsum et sursum et ad deorsum. quia distinguendo abinvicem quam circa alias partes. Et hoc videtur arguere prioritatem et principalitatem illarum differentiarum supra alias. assumptum patet quia in plantis. et similiter in aliis animalibus. et in plantis natura distinguit sursum et deorsum. secundum figuras quam non facit de dextro et sinistro. quod patet de capite et pedibus. quia sunt alterius figure. similiter de brachiis quorum unum est dextrum et aliud sinistrum. et similiter de lateribus. ¶ 2a ratio quod si in celo sit aliqua dextrum et sinistrum principium. tunc in ipso sint sursum et deorsum. patet quia sunt priores aliis duabus. quia prioritate consequentie. quia ubicumque reperitur aliqua differentia. ibi reperiuntur et tene. cum alie sunt eis priores. ¶ 3a ratio quod in celo sit iste due differentie dextrum et sinistrum. patet quia ubi dicitur inveniri principium motus ab una parte ad aliam. ibi debet poni dextrum et sinistrum. cum dextrum debeat esse sic quod ab eo incipiat motus naturaliter. et ideo motus ab una parte versus aliam. scilicet ab oriente in occidentem in medio et non econverso. igitur in eo debet assignari dextrum scilicet in oriente. et sinistrum in opposito. scilicet in occidente.

¶ 4a ratio quod in celo sint omnes iste differentie. patet quia sicut reperiuntur dextrum et sinistrum propter rationes dictas. que sunt aliis priores. sic et in celo sunt posteriores. vel etiam in ipso sint posteriores. scilicet ante et retro. sursum et deorsum. ¶ 2o quod persuadent quod hoc. quod iste differentie quantum ad motum in magnete. quia quidam magnetes multum habent de influentia celesti. intantum quod dicitur magister Petrus de magnete quod qui faceret unam speram de magnete et eam disponeret secundum suos polos. ad polos mundi. moveretur motu diurno sicut celum. et ex hoc bene posset fieri certum horologium. ¶ Ad rationes ad oppositum dicendum quod ista bene probat quod secundum considerationem absolutam celorum. in celo non est sursum nec deorsum. cum quo bene stat quod secundum respectum motus localis celi bene sint ibi iste differentie. sicut postmodum magis apparebit.

¶ Ad 2am dicendum quod illa bene probat quod in celo non sunt distincte partes secundum figuras. cum quo bene stat quod habeat distinctas partes secundum positionem et respectum quemcumque ad motum localem celi. unde poli licet alia parte non moveantur celi. cum sint immobiles. quod habeant partes interiores. dicitur quod velocissime moventur

¶ Ad 3am dicitur quod ubi erat diversa figura. longitudinis ad latitudinem. ubi secundum illas figuras. differret sursum a dextro. et sic de aliis differentiis. sed in corpore sperico sufficit quod distinguantur secundum respectus predictos ad motum localem illius spere. Et ideo non quod sursum et deorsum capi debeat secundum longitudinem. et dextrum et sinistrum secundum latitudinem. ¶ Ad 4am dicitur quod licet in oriente non incipiat motus celi. tamen ibi incipere videtur sicut si alibi incepisset tamen ipsum continuasset. et hoc sufficit. ¶ Ad 5am dicitur quod licet non augmentatur sed iste differentie bene definiuntur ad augmentationem et sensationem. sed ubi reperitur solum motus localis. iste differentie per se definiuntur solum ad illum. ita quod ille polus dicitur dexter a quo rapit ut incepisset motus. et illa ante per quam. et illa sursum ad quam. et polus oppositus ante dicitur retro. et est suum secundum circa lineam circa quam fit ille motus. dicitur unus sursum et alter deorsum. ¶ Et per hoc idem patet ad rationem sequentem videri.

Secundo quero

Utrum in celo debeat sumi sursum et deorsum secundum polos. ita quod unus polorum dicatur sursum et alter deorsum.

¶ Et arguitur primo quod non. quia sursum et deorsum sunt determinate secundum longitudinem. sed nunc est ita quod non est magis capienda longitudo inter duos polos. quam inter orientem et occidentem. quia utrobique linee sunt sibi invicem equales. igitur non magis debet assignari sursum et deorsum secundum polos quam secundum orientem. ¶ 2o distantia de polo ad polum est latitudo. igitur quantum ad polos non debet accipi sursum et deorsum sed magis dextrum et sinistrum. probatur quia dextrum et sinistrum sunt quantum ad latitudinem. Antecedens patet quia astrologi et alii in terre mensuris vocant longitudines distantiam secundum processum de oriente in occidente. sed latitudines distantiam vocant secundum processum de polo ad polum. ¶ 3a quia secundum quod verum sursum est ibi. ubi est magis primum motus. sed hic non est in aliquo polorum sed magis est equinoctiale circulo quod patet. Nam Aristoteles 8 phisicorum conveniunt velocissimus magis debet poni motor. videtur quod in equinoctiali quia illa magis et velocius movetur. igitur sunt imperium celi equinoctialis qui maxime velociter movetur. debet magis poni sursum quam in polis qui minime moventur. ¶ 4o quia nobilius sursum est nobilior pars. quod patet de capite quod apparet sursum in celo. debet igitur poni nobilior. sed illa non est polus immo pars nobilior celi est per quam movetur et in qua ponuntur imagines signorum. scilicet est zodiacus. quem Aristoteles 2o de generatione vocat obliquum circulum. et secundum illa signa et planetas maxime fiat iudicia astrologie. ¶ Oppositum vult Aristoteles in textu. ¶ In ista questione primo similitudo sunt supponenda. deinde ad magis sunt conclusiones. ¶ Quantum ad primum secundum auctorem. sciendum primo suppono quod in celo debet ymaginari tres dimensiones. unam de uno polo ad alium. aliam ab oriente in occidentem. et tertiam a puncto medii celi ad punctum sibi oppositum. ¶ 2o suppono quod istorum sex punctorum ... denominantur tres dimensiones. unus dicitur punctus orientis. alius punctus occidentis. et alius punctus medii celi. et alius punctus angulus terre. et aliorum duorum punctorum unus

vocatur arcticus. et alter antarcticus. seu circa axis circa quam celum revoluitur. ¶ 3 suppono quod partes celi et dicta puncta continent alia et alia virtute et potentia sicut videmus sol et ceteri planete alia virtute habent orientes. et alia meridiani. et alia in medio celi et alia in angulo terre. similiter stelle existentes circa unum polum habent aliam virtutem. et alie existentes circa alium quod patet primo de sole quod alia virtute habet in oriente [illegible] ... [illegible] ... ¶ 4m ad 2m [illegible] ...

[illegible]

geliditate. polorum unum esse sursum et alterum deorsum ¶ [illegible] ... in libro de animalibus dicit quod si homo ymaginetur quod [illegible] super pedem sinistrum [illegible] ... ¶ Ad rationes principales ¶ Ad primam [illegible] ... ¶ Ad 2am dico quod [illegible] ... ¶ Ad 3am dico quod [illegible] ... ¶ Ad 4am [illegible] ...

Tertio quero

Utrum polus arcticus scilicet polus nobis apparens sit deorsum et alter scilicet antarcticus sursum ¶ Et arguitur primo quod non [illegible] ... ¶ 2o quod polus noster scilicet arcticus est nobilior quam alter [illegible] ...

tem. Et propter hoc quod semper sursum est nobilius quam deorsum et ante quam post, primo quia terra habitabilis magis est sita versus polum articum quam versus polum antarticum. Quod non videtur esse nisi propter maiorem nobilitatem eius etc. [illegible]

¶ Et confirmatur quia si non esset differentia ex parte celi, videtur quod solum quo ad nos. Cuius oppositum nunc est probatum, propter quod videtur nos debere dicere polum articum esse sursum quia est elevatus super emisperium nostrum, et alium deorsum quia est depressus sub emisperio nostro. ¶ Oppositum vult Aristoteles in littera. Et ad hoc declarandum et concedendum ponitur talem ymaginationem de homine vocato Atlas. Unde fingitur de eo quod sit ita magnus homo quod est immobilis habens caput in polo antartico et pedes in polo nostro scilicet artico, habens faciem versus meridiem et dorsum versus partem oppositam meridionali et dexteram in oriente et sinistram in occidente ac si quis manum dexteram volveret celum circa se per ante versus sinistram. Modo sicut in illo homine caput dicitur sursum et pedes deorsum, ita in celo polus antarticus qui est locus capitis debet dici sursum, et polus articus qui est locus pedum deorsum, et ita proportionaliter dicatur de aliis differentiis positionis in celo. ¶ Dubitatur quomodo sit possibile, quia non apparet ex parte motus celi quare magis unus polorum debeat dici sursum et alter deorsum. Probatur quia non apparet quare illi poli diversificarentur vel differrent ad motum celi. Nam sicut unus polus est terminus axis et quando fit motus celi sic et alter. ¶ 2o quia non magis movetur celum ad unum quam ad alium. ¶ 3o quia non est maior influentia [illegible] et [illegible] est magis in uno polo quam in alio. ¶ 2o quia propter motum [illegible] vel medium non debet dici unus polus magis sursum quam alter, patet ex eo quod tales motus non inveniuntur in celo. Unde celum nec augmentatur nec senescit. Unde est tamen quod si consideres ad motum augmentationis unde dicitur sursum et deorsum in animalibus et plantis quia illa pars in illis dicitur sursum per quam sumitur alimentum et pars illa opposita dicitur deorsum per quam emittitur aliud superfluum, sicut dicit Aristoteles in De morte et vita. Sed clarum satis est quod non indiget talibus partibus. Sed si consideres ad motum sensationis, unde sursum et deorsum apud animalia distinguuntur in ordine ad illum motum, sed non in celo. Unde in animali illa pars dicitur esse sursum ubi est maior congregatio organorum requisitorum ad sensationem, et illa dicitur deorsum ubi est minor. Tales autem partes non sunt in celo, nec celum talibus indiget ex eo quod sit eternum et purum, ymmo non sentit.

¶ [illegible] quod propter nobilitatem partium celi unus polus debet dici sursum et alter deorsum. Et hoc si differentie positionis distinguuntur in celo naturaliter [illegible]. Nam in quolibet corpore ubi differentie distinguuntur naturaliter et non solum respective, sursum dicitur nobilior pars et deorsum minus nobilis, sicut patet in homine.

¶ [illegible] quod polus nobis occultus, videlicet polus antarticus, debet dici sursum et polus articus scilicet nunc debet dici deorsum. Probatur quia [illegible] partes quarum una dicitur sursum et alia deorsum et hec naturaliter et non solum respective, pars nobilior debet dici sursum. Propter [illegible] sed certum est polum nobis occultum esse nobiliorem partem celi quam polum nobis manifestum. Dicitur enim ab aliquibus astrologis quod ibi sunt nobiliores stelle quam hic circa polum nobis apparentem, et maiores in magnitudine et influentia. Et istud intelligitur esse de polo primi mobilis. ¶ Ad rationes. ¶ Ad primam negatur quod non sit alia differentia inter polos nisi quod unus tenet axem ab una parte et alius ab alia, ymmo est alia, ut in probando quarta conclusione dicebatur. ¶ Ad 2am concedo quod terra habitabilis magis declinat versus polum articum. Et quando dicitur quod terra habitabilis debet esse versus nobiliorem partem, dico breviter quod in celo sunt duo que considerantur, scilicet orbes planetarum et primum mobile. Ulterius dico quod aliter est sursum et deorsum assignandum quantum ad orbes planetarum et aliter quantum ad primum mobile, sicut magis [illegible] post. Et dico quod non oportet terram habitabilem esse versus nobiliorem partem primi mobilis, sed sufficit ipsam esse versus nobiliorem partem orbium planetarum. ¶ Ad 3am dico quod [illegible] est secundum vulgares loquendo et ad nos considerando polus articus dicitur sursum et antarticus deorsum. In celo vero considerando differentias quantum ad nobilitatem partium, oppositum est concedendum.

QUARTO QUERITUR utrum iste differentie positionis reperiantur in celo ex parte rei vel solum in habitudine quo ad nos. Et arguitur primo quod non quia celum est spericum. Sed ex natura celi una pars non debet dici magis sursum quam deorsum vel quam alia magis dextrum quam alia. ¶ 2o quia sursum et deorsum differunt specie, et similiter dextrum et sinistrum, et similiter ante et retro. Sed si iste differentie in celo reperirentur ex natura rei, tales partes celi differrent abinvicem specie, quarum una esset sursum et alia deorsum vel quarum una esset dextra et alia sinistra. Et consequens est inconveniens ut visum est 2o. ¶ 3o quia si sic, cum oriens dicatur dextrum et occidens sinistrum, sequeretur quod idem in celo esset dextrum et sinistrum, quia ubique est oriens respectu diversorum et similiter occidens. Ubi enim nobis est oriens aliis est occidens. Cum enim nobis sol oritur aliquibus aliis occidit. Et sic adhuc videtur quod in ordine ad nos iste differentie in celo reperiantur. ¶ 4o quia celum continue movetur. Et si illa pars que est in oriente nunc est dextra, quia ipsa post erit in occidente, ipsa erit sinistra, et ita potest argui de ante et retro. ¶ 5o quia [illegible] oriens terre habitabilis et ultimum occidens eiusdem non opponuntur dyametraliter, ymmo sunt loca valde propinqua ut dicitur [illegible] in fine huius 2i. Ergo non sunt extrema latitudinis celi, quod tamen deberet esse si una esset dextra et alia sinistra, ex eo quod [illegible] corpore ubi extrema illius corporis inveniuntur dextrum et sinistrum, sicut est corpus humanum, ipsa sunt extrema latitudinis illius corporis. ¶ Oppositum arguitur quia si in celo iste differentie distinguerentur ex natura rei, non esset ratio quare celum magis moveretur ad unam partem quam ad aliam. De hoc enim non debet dari ratio.

corpore toto. Unde corpore in tota. quare celum non ordinatur nec regitur per istam influentiam. Primo magis est. ¶ Item apparet quod aliter de hoc posset reddi ratio, nisi per distinctionem dextri et sinistri. Unde propter hoc et non per aliud reddit aristoteles causam. ¶ Item videtur dicendum quod non sic de hoc querenda ratio. nam hoc non est ut a casu vel a fortuna quod celum sic moveatur. cum ipsum sic moveatur secundum naturam rei. sed de talibus que sunt per naturam determinata debemus inquirere et reddere rationem. nisi sit talia quando sunt principia nota. [illegible] apparet [illegible] videtur quod ille differentie debeant poni in celo distincte ex natura celi. ¶ Secundo in inanimatis non sunt distincte huiusmodi differentie ex natura rei quia hoc quod ex se non incipiunt plus ex una parte quam ex alia. Unde quod lapis movetur vertendo unam partem sursum et aliam deorsum non inest sibi ex natura sua sed accidentaliter. Sed per oppositum dicte differentie videntur inesse celo distincte ex natura celi. quare celum movetur et non ex omni parte similiter. primo ad unam partem et non ad aliam. ¶ Tertio in inanimatis mobilibus scilicet in naturalibus non distinguuntur dicte differentie [illegible] ex parte naturarum talium corporum. In plantis autem que sunt nobiliores talibus inanimatis et minus nobiles animalibus. alique de dictis differentiis scilicet sursum et deorsum distinguuntur ex natura rei. sed non omnes. In aliis autem perfectis sicut in habentibus dicte differentie distinguuntur ex natura rei. Cum igitur celum maxime [illegible] sit corpus perfectissimum. videtur quod harum omnium dicte differentie ex natura sua debeant distingui. et non solum in ordine quo ad nos. ¶ Quarto [illegible] dicte differentie [illegible] esse [illegible] ex eo quod celum est animatum. sed quod celum est animatum non est relatione ad nos sed ex natura celi. [illegible] ¶ Quarto quia in magnete sunt [illegible] dicte differentie ponuntur. et apparet in eo dictarum differentiarum distinctio in ordine ad celum. ita quod una pars corporis unum polum. et alia aliam. et tamen constat quod magnes non habet talem distinctionem nisi a celo. quare similiter dicte differentie distincte sunt in celo. quam in magnete [illegible].

¶ In ista questione sunt recitabiles tres opiniones de [illegible]. secundo [illegible] tertia quam [illegible] verior esse videtur. ¶ Prima ad primum articulum. est notandum quod est una opinio que dicit dictas differentias in celo non distingui nisi in ordine quo ad nos. et non ex natura celi. et illa [illegible] declaratur per [illegible] opinionem [illegible]. et [illegible] in solutione rationum [illegible].

¶ Secunda opinio dicit quod dicte differentie distinguuntur in celo ex natura celi. non tamen ex natura celi moti. sed ex parte [illegible] sive orbis celestis quiescentis. et [illegible] istius opinionis quod [illegible] celo [illegible] sit unum celum quiescens. et quod in illo celo sunt partes diversarum naturarum et influentiarum. quarum [illegible] una dicitur sursum. et alia deorsum. [illegible] quedam dicitur illa sub qua est polus nobis occultus. deorsum autem dicitur illa sub qua est polus [illegible]. Dextrum autem dicitur esse illa pars [illegible] que [illegible] pars celi [illegible] circulis [illegible] equinoctialis. ubi dicitur [illegible] astronomos esse sita una civitas. que vocatur arym. pars autem illi opposita dicitur [illegible] occidens dicitur sinistrum. Pars autem illa dicitur [illegible] que dicitur est super orizontem [illegible]

in illa civitate [illegible] scilicet arym. pars autem ei opposita dicitur [illegible]. Et sic hec videtur sic opinantes distinguere. dictas differentias in celo non ex natura celi [illegible] quiescentis. [illegible] autem [illegible] fieret una [illegible] scilicet [illegible] sit per [illegible] aliquod celum quiescens. et [illegible] et solvet rationes sic opinantium. et debet quod non sit [illegible] celum quiescens. [illegible]. [illegible] istam opinionem esse [illegible]. ¶ Tertia est opinio que distinguit dictas differentias in celo. ex diversa influentia intelligentie moventis in una parte et non in alia. ut patebit.

¶ Quantum ad secundum articulum quod declaratione huius tertie opinionis est notandum. quod dicitur est autem [illegible] oriens [illegible] et non [illegible]. Unde oriens non [illegible] diversificatur secundum diversitatem orizontium. et ita occidens similiter. sed oriens verum dicitur oriens quantum ad orizontem [illegible] cum dicitur [illegible] equinoctiali [illegible] arym [illegible] pars ei opposita. Et in illo oriente. Athlas [illegible] imaginatur habere manum dextram. et in occidente illi opposito manum sinistram. et [illegible] habere caput versus polum antarticum nobis occultum et pedes versus polum articum nobis manifestum. et faciem versus emisperium quod est super orizontem dicte civitatis arym. ¶ Et notandum quod poete [illegible] [illegible] illa civitate [illegible] talis homo [illegible] Athlas [illegible] sicut [illegible] ut est dictum. Adhuc notandum quod illa pars celi dicitur oriens verum. et dextrum pars celi. et pars ei opposita occidens dicitur et sinistrum. [illegible] quod ex illa parte intelligentia movens [illegible] influentia. ¶ Unde [illegible] [illegible] intelligentia ad celum. sicut [illegible] anima in [illegible] ad corpus. Unde [illegible] sicut [illegible] et tota [illegible] parte corporis. tamen maiorem influentiam [illegible] in una parte corporis quam in alia. Sic [illegible] [illegible] est de intelligentia. ad celum ita quod pars celi in qua intelligentia [illegible] maiorem influentiam. dicitur pars dextra. [illegible] maiorem influentiam [illegible] in parte [illegible] [illegible] celum [illegible] movens. [illegible] sic illa [illegible] talis pars dicitur dextra. et pars ei opposita dicitur sinistra. ¶ Ultimo est notandum quod orbes planetarum moventur contra motum primi mobilis. [illegible] astrologi [illegible]. [illegible] in orbibus planetarum aliter est assignare dextrum et sinistrum. et similiter alias differentias [illegible] in primo mobili [illegible] in orbibus planetarum [illegible] assignari dextrum. versus occidens. et sinistrum [illegible] primum mobile. [illegible] occidens orbium planetarum seu sinistrum [illegible] debet assignari versus dextram partem et orientalem primi mobilis. Et [illegible] de aliis differentiis [illegible] in [illegible]. [illegible] ac si essent duo tales [illegible] [illegible] sive magni [illegible] quorum unus haberet caput versus unum polum [illegible] et alius versus aliam partem. seu alium polum [illegible] ad polum zodiaci. et versus quam partem unus haberet caput alius haberet pedes. et versus quam partem unus haberet dextram alius haberet sinistram. ita quod sic motor primi mobilis. aliter influit in parte dextra primi mobilis et aliter in sinistra [illegible]. [illegible] motor orbium planetarum ali-

influit in ptē dextrā. siue orbis. ⁊ alio a sinistra

¶ Alio vero videntur pt ad quē ius 2a opiōz qm celo distīnctū dxē dīt pōnis. co ptē vei ⁊ noster in habitudine quo diximus. ¶ Ad rōes prīn

¶ Ad pmā. dīc gnā. mā pōito q hō fiet sic spēe. ad hūc tuī pō dīcēr dextrā. ⁊ alia sinistrā. ⁊ sic de aliis duabꝫ pōnis. ypē diuisas durances ⁊ portans. adhuc connectes ī duab ptibus. hōis. licꝫ nō ypē figuras diuisas.

¶ Ad 2am. dō q licꝫ iā ā sursū ⁊ deorsū. diūo spēe. cū hoc tn̄ bn pt stare. q sōrēs p quibꝫ supponit sū aūstrī spēi. sīlr hic. tn̄ licꝫ albū ⁊ ang diūe spē. tn̄ ores p quibꝫ suppōnit sic sorēs ⁊ plō. sūt eiusdē spēi. ¶ Ad 3am dīc gnā. ad pbāōz dico. q nō oꝫ aliqꝫ ortes dē dextrā pō celi. ut q̄cūqꝫ occidens dē sinistrā sꝫ sōm ortes verū. ē h̄ ē illa pō celi. inquā nobis ori sōl. ꝯtus in aliq̄ equinoctii. ut in pūo arietis. uł in pūo libre. ⁊ pō eā opposita dīa occides. ¶ Ad 4am dico q illa bn̄ pbat q pō celi quē ṁo ē dexť. alīa erit sinistra. ⁊ iō nō eadꝫ pō celi. sim aliam ⁊ aliam dext. uł sinistr. ꝫ bn̄ sim equalitatem ⁊c. ¶ Ad 4am dō q illa bn̄ pbat q ortes ⁊ occides nō verā. nō sūt dext ⁊ sinistr ptes celi cū hō tn̄ bn̄ stat q ortes verū ē dxo ⁊ occidens vēi ē sinistr. ⁊ h̄o qm ē corpore diuise influe sim mobile in illas ptes.

Qo 2a ptem p[ro]cedit

Queritur utrum celum sit figure sperice. ⁊ arguitur pmo q nō. qꝛ celum ē orbiculare ⁊ nō ē sperice gnā tꝫ. ond diuit orbiculare ⁊ sperice. orbiculare .n. dē corpus concauū. spericū autē dē corpus rotundū ⁊ solidū. ⁊ aūs pꝫ de se.

¶ 2o qꝛ figura sperica. ē cum figurarum ysoperimetrarum minima. gō celū nō ē sperice sic gnā tꝫ p aūs. qꝛ celum cū sit maxime capacitatis. sibi nō ꝯpetit sīa minima. qꝛ autē sit maxime capacitatis patꝫ. qꝛ omnia cōtinet totū vniūsī. sī vero melius ⁊ aūs p alchimedē. in lib̄ de ysoperimetris.

¶ 3o. qꝛ aliq sūt ptes celi que nō sūt sperice figure dē uū celū. gnā tꝫ. qꝛ celum cū sit homogeneum ꝯ sīlis dꝫ ee sīa totius ⁊ ptis. sicut pꝫ de aq̄ ⁊ gutta aque. [illegible]. aūs pꝫ de orbibꝫ cētricis. qui claudit int se orbē defēncem plimetū. tales autē in vna pte sūt spissiores ⁊ in alia tenuiores. ¶ Oppositū vult arplēs in litera. ¶ Ad euidentiā qonis ē nōdꝫ. q q̄ pt inceli de figura celi bifariē. quo ad sup̄ficiē eius ꝯuexam. uł de figura toti celi. quo ad sup̄ficiē eius ꝯcauā. uł de figuris orbium intermediorum. inter orbē summū ⁊ infimū. qm ad eorū sup̄ficies ꝯcauas ⁊ ꝯuexas. ¶ Alio ꝯuenio sit pma ꝯo q nō ē deuirabile. celum bīdm in ad sup̄ficiē eius ꝯuexam ē sperice figure. ptꝫ. nam pōito q qm ad dictam sup̄ficiē esset figure ovalis. uł colūpnalis. nō ypē h̄o

sequeretur aliq ꝯtc sim nāta ¶ 2a ꝯ. q bn̄ est ꝯ deuirabile celū bīdm nō ee figure āngularis pō q moueatur. pꝫ. nam si sic esset aliq ch anguloso mō eo ꝯo spaciū ꝯmachū. qd occupauit vlm quod vacuū qd ē ꝯ sim nāta. ¶ 3o ꝯo q nec ē deuirabile. celum qm ad eius sup̄ficiē ꝯcauam, nisi ꝯ nō ee angularis figure. pꝫ qꝛ ad motū talis anguli. aliud corpus sicut ignis succederet ad replendū locū. que sine repleme. anglo ille ⁊ sic nō opteret pone vacuū. ¶ 4a ꝯo q nec mn̄ ꝯm pncipia nālia. orbes intermedios inter supmū ⁊ infimū. ee spericos. tam qm ad sup̄ficies ꝯcauas q qm ad sup̄ficies ꝯuexas. h̄o ꝯ supponendo pmo q orbes intermedii. moueantur sup aliis polis mouent ꝯ pō ꝯ pmm mobile. sicut sup polis zodiaci. ¶ 2o q celum nō ē frangibile nec ꝯdensabile nec rarefactibile. ¶ 3o q dimensionum penetratio nō ē possibilis. Istis suppositis pꝫ ꝯo. nā si orbes intermedii. essent alterius figure. qm ad corpora sup̄ficies ꝯcauas uł ꝯuexas. tūc quādo monetur sup aliis polis q pmm mobile sicut dē ꝯ a suppō. opteret q uł celum esset frangibile. uł ꝯdensabile. uł rarefactibile. cuius oppositū dē 2a suppō. uł opteret sī penetratio dimensionum cuius oppositum dē 3a suppō. uł opteret ee vacuū int orbes intermedios qd suppono fore falsū.

¶ 5a ꝯ q racionabiliꝯ ē ponere celum. qm ad omnes eius sup̄ficies. tam ꝯcauā q ꝯuexam ee sperice figure. q alterius alterius sic pꝫ. pmo qꝛ pfectiori ⁊ pfectiori corpi. dꝫ attribui fīa pfectior quo valior. sꝫ illa ē fīa sperica. gō ⁊c. ¶ 2o qꝛ celū ē corpus simplicissimū. sicut pꝫ ex pmo de celo. gō sibi debetur figura sperica. q ē figurarum simplicissima. qd pꝫ ex eo q ē vnica linea ꝯtēta. alie autē pluribꝫ lineis ꝯtinentur. ¶ 3o celum cū sit corpus simplicissimū nobile ē q sibi attribuatur figura pfectissima. ꝫ talis ē sperica qd pꝫ ex eo. q nec sup̄ficiali linealꝫ ꝯuenit. neqꝫ pt sī addās. nec sup̄ficiei circūfēcialr. ꝯtinentia spericū vł orbem. lineis autē aliis. uł sup̄ficiebus aliis. bn̄ pt sī additio. ꝯfectum autē dē cui nō pt sī additio gō ⁊c. ¶ 4o qꝛ celo debetur talis fīa que ē aptissima ad motum cū motus celi sit velocissimꝯ. talis autē ē figura sperica. tn̄ capacior est ꝯma glabꝫ spericus. ad hō q valuerit sup tꝫa q sit corpus cubicū. ¶ 5o qꝛ celum ꝯtinet omnia ꝯ nobile ē q habeat figuram capacissimam. talis autē ē figura sperica. tn̄ demonstratū ē ab alchimede in libro de ysoperimetris. figuram spericam. omni figurarum. sibi ysoperimetrarum. ee capacissimam.

¶ Alio figure ysoperimetre dīcuntur. ꝯ sup̄ficiales dīr. q ꝯ lineꝯ lineis. quibꝫ ꝯtinentur sīt in recte. lineis alterius ꝯuecta. quibꝫ alie ꝯtinentur. sūt equales. vbi gnā. sicut si esset ⁊ figure. s. circulus. triangls ⁊ quadrat. sicut se lineis. ꝯ circūfēa circuli ꝯ recto ꝯtensa. esset equalis lineis trianguli. simul iunctis ⁊ mn̄ an se ꝯpositis.

q sibi lineis quadrati. tunc dicetur sicut [illegible] dicitur figure proporcionate. quod vero dicitur de figuris ysoperimetris in solidis. ¶ [illegible] corpori elongato a corpore a lesura debe[ri] fia[t] que omnes est salvatica figura. [illegible] figura sperica est [illegible]. quia [illegible] partes signa [illegible] adinvicem [illegible]. [illegible] autem paci [illegible] toto est [illegible] mutuas influencias corpora [illegible]

¶ Deinde [illegible] specialiter quod celum est spericum quantum ad superficiem cuius convexa. nam omnia [illegible] quibus [illegible] celestia sunt sperica. [illegible] adnatam spere reducta. [illegible] esse figuram celi esse spere [illegible]. quantum ad [illegible] superficiem. ¶ 2 quia si non [illegible] omnes partes celi quantum ad concavum orbis lune. equaliter distaret [illegible] ab [illegible]. [illegible] hoc est [illegible]. [illegible] falsitas [illegible] celum cum sit unum [illegible] equalis in omnibus partibus. [illegible] quod [illegible] distet a terra [illegible] decursu. quia distancia [illegible] est ea distancie [illegible] in corporibus mundi. ¶ 3o [illegible] quod celum quantum ad eius concavum non est plane figure adminus quadrate vel ad minus [illegible]. nam si sic tunc stelle que essent in oriente et occidente magis longe distarent a nobis quam que essent in meridie. quia tunc essent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]. quia tunc apparerent maiores in oriente vel occidente quam in medio celi. quod tamen est [illegible] quia sol apparet maior in oriente quam in medio celi ¶ [illegible] diceret aliquis. quod sol quando est in medio celi est a nobis remocior quam quando est in oriente vel occidente [illegible] supposito quod terra sit in medio celi. et supposito quod celum sit spericum. ¶ [illegible] quod causa illius quod sol apparet nobis maior in oriente vel occidente non est [illegible] alia [illegible] causam. [illegible] quando sol est in oriente [illegible] [illegible] sole sunt quidam vapores de terra elevati. [illegible] sol [illegible] radiorum [illegible] apparet maior. [illegible] denarius in aqua positus apparet maior quam quando est [illegible]. [illegible] fractionis radiorum sole existente in meridie. non apparet nobis [illegible] sol tante quantitatis. ¶ [illegible] quia si celum esset plane figure. quantum ad superficiem concavam. tunc sol et luna [illegible] elongacione eius a nobis non occultarentur nobis in oriente quod [illegible]. [illegible] sol [illegible] tempore. cuius falsitas ad experienciam [illegible].

¶ [illegible] ¶ Ad primam [illegible]. [illegible] sperica orbis. solemus [illegible]. [illegible] large [illegible] [illegible] sperici corporis figuras [illegible]. [illegible] vel in quantum sic accipitur [illegible] ¶ Ad 2m [illegible] est quod [illegible] spera est anima quantum ad [illegible] occupat cum [illegible] tamen [illegible]. [illegible] est maxima. quantum ad maiorem capacitatem. et ideo [illegible] [illegible] est [illegible] celum spericum figure. quam aliis alterius. ¶ Ad 3m [illegible] quod [illegible] aliquos orbes sic in una [illegible] [illegible]. [illegible] talia terminos [illegible] ad [illegible] [illegible]. [illegible] non sic [illegible] celum. superficiei convexe et superficiei concave [illegible] [illegible] de albumine ovi et vitello.

Circa 3m partem [illegible]

De numero sperarum quero primo. utrum sint [illegible] [illegible] vel plures vel pauciores ¶ Et arguitur primo quod non sunt plures. nam si sic. vel illi essent continui vel contigui. non potest dici quod continui quia tunc omnes movebuntur uno motu simul. quod tamen est [illegible] quia constat quod orbes planetarum moventur super polis zodiaci. et motum primi mobilis. qui fit super polis mundi. Et hoc patet [illegible] quorum orbis solis. facit unam revolutionem [illegible] motum firmamenti. orbis lune facit [illegible] plures quod non posset esse si celum totum esset una massa continua. [illegible] continuorum adinvicem est unus motus. ¶ Nec potest dici quod sint contigui. quod patet quia quorum [illegible] sunt [illegible] non sunt contigua. sed [illegible] sic est de orbibus [illegible] sibi invicem immediatis quod patet nam concava orbis lune et orbis mercurii. [illegible] adinvicem [illegible]. et [illegible] [illegible] convexa orbis lune. et concava orbis mercurii sunt una superficies quia illi duo orbes sunt adinvicem continui. et non contigui. [illegible] quod [illegible] dicte superficies. equaliter distant a centro mundi. ¶ 2o quia dicte superficies. sunt sibi invicem equales. quod sunt [illegible] superficies. [illegible] quia [illegible] sit locus et locatum [illegible] illa sunt sibi invicem equalia [illegible]. [illegible] quia si dicte superficies sunt sibi invicem equales et sunt due. [illegible] quod est [illegible] celum. [illegible] duos celos [illegible] duos orbes. sibi invicem equales. quod est [illegible] [illegible] contra argumentum de [illegible] alius. orbibus [illegible]. [illegible] sibi invicem [illegible]. ¶ 2o ad principale arguitur non sunt plures spere aeris et plures spere ignis. [illegible] sunt plures spere aeris et plures [illegible] ergo [illegible] esse plures orbes celestes. [illegible] [illegible]. [illegible] patet. nam si essent plures spere celestes. et cum [illegible] sit unus motus. [illegible] motus circularis. [illegible] unus motus simplex [illegible] plurium corporum simul. [illegible] [illegible] quod salte non [illegible] ponenda nona spera seu [illegible] orbis celestis. ¶ Primo. [illegible] non posuit nisi 8. [illegible] hoc [illegible]. nam [illegible] qui non posuit [illegible] ponitur nona spera. [illegible] quod si ponitur quod frustra ponitur nona spera. [illegible] hoc quod orbis non influeret ad ista inferiora. [illegible] hoc quod orbis [illegible] influencia quam [illegible] stelle vel stelle [illegible]. [illegible] in ipso. [illegible] nona spera. non ponitur aliqua stella. nam omnes stelle fixe ponuntur in 8a spera. Alie autem stelle que dicuntur erratice seu planete ponuntur in aliis sperarum orbibus. ita quod [illegible] [illegible] orbe speciali. et sic [illegible] planetas ponuntur [illegible] orbes. ¶ [illegible] quod sunt plures quam nove. nam [illegible] est quod plures sunt stelle [illegible] stella est una spera celestis. quia est corpus celeste [illegible] solidum [illegible] est [illegible]. [illegible] linee [illegible] ad [illegible] sunt equales. ¶ [illegible] [illegible] solo mundo solis assignatur tres orbes. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad concavum [illegible] quo ad convexum ¶ 2us [illegible] deferens. [illegible] [illegible] quo ad concavum [illegible] ad convexum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad concavum [illegible] [illegible] quo ad convexum. [illegible] [illegible] planetarum

oportet assignare plures orbes. patet quod videtur quod sint plures orbes seu sphaerae quam novem. ¶ 4o probatur quod sint infinitae sphaerae. quia si non ultra convexum sphaeram esset alia sphaera in infinitum. non videtur quid esset ultra ultimam sphaeram vacuum vel quid. ¶ In oppositum est philosophus et astrologi qui ponunt plures orbes caelestes. hic quaeritur de numero orbium sunt diversae opiniones. nam quidam posuerunt 8. quidam 9. quidam 10. ¶ In ista quaestione primo videndum est propter quid movebantur philosophi ad ponendum plures orbes caelestes. ¶ 2o videndum est de numero orbium caelestium. ¶ Quantum ad primum articulum est notandum quod philosophi viderunt plures stellas moveri ab oriente in occidentem. et cum hoc viderunt illas stellas semper manere in eadem proportione vel consimili distantia ab invicem et ob hoc movebantur ad ponendum unicam sphaeram pro omnibus illis stellis. in qua quidem sphaera illae stellae sunt fixae sicut clavus in rota vel [illegible] in toto. quam quidem sphaeram vocabant sphaeram 8am seu caelum stellatum. Deinde considerabant de septem planetis quod aliquando plus appropinquabant ad invicem aliquando minus. et quod aliquando aliquibus stellis fixis erant propinquiores aliquando minus. moti erant ad ponendum septem orbes planetarum quod quilibet planeta unum orbem. accipiendo orbem [illegible] ex omnibus orbibus sufficientibus ad motum unius planetae. De ordine autem eorum. antiqui planetarum quidam posuerunt primo sphaeram Saturni. deinde sphaeram Iovis. deinde sphaeram Martis. deinde sphaeram Veneris. deinde sphaeram Mercurii deinde sphaeram Solis. et ultimo sphaeram lunae. alii quod isti posuerunt Venerem et Mercurium supra Solem. Alii autem posuerunt Venerem supra Solem et Mercurium autem [illegible]. Alii autem contra. Sed quantum ad hoc satis rationabilius esse videtur quod tres planetae sint supra solem et tres infra. et Sol tamquam rex in medio regnans ad finem quod superioribus et inferioribus [illegible] influat et illuminet. ¶ Contra [illegible] hoc aliquis diceret. si infra solem sint Venus Mercurius et luna. et cum luna aliquando eclipset solem propter interpositionem eius inter solem et visum nostrum. quae est causa quod sic non sint Venus et Mercurius. cum [illegible] aliquando contingat quod corpora situantur inter visum nostrum et solem. ¶ Potest dici quod hoc est propter minimam quantitatem Veneris et Mercurii et propter maiorem quantitatem corporis lunae. Aliter potest dici quod hoc est propter maiorem propinquitatem lunae ad nos. Unde videtur quod si aliquod corpus ponitur inter oculum et visibile. quanto spatium est propinquius oculo. tanto maiorem partem visibilis occultat et quanto est remotius ab oculo. tanto minorem partem visibilis occultat. [illegible] luna [illegible] propinquior visui [illegible] magnam partem solis potest occultare. Venus autem et Mercurius remotiores a visu et propinquiores soli minorem partem solis occultant et ita patet quod propter hoc non fit eclipsis. ¶ Notandum est quod [illegible] philosophi non perceperunt octavam sphaeram moveri pluribus motibus sed unum ab oriente in occidentem. dixerunt 8. sphaeram esse ultimam et nulla alia esse ultra ipsam. Et propter hoc quia habet plures stellas ipsa est nobilior aliis. et propter quod

debet esse suprema et ultima. Alii autem percipientes 8am sphaeram pluribus motibus moveri. unum quidem ab oriente in occidentem super polis mundi. faciendo in die naturali unam revolutionem circa terram. alio autem ab occidente in orientem super polis zodiaci 100 annis gradum unum. moti erant ad ponendum ultra 8. sphaeram unam aliam scilicet nonam. quam vocabant primum mobile. quam dicunt uno et simplicissimo motu moveri ab oriente in occidentem. quod quidem primum mobile producit motum 8. sphaerae diurnum. rapiendo ipsam secum ab oriente in occidentem. et etiam consimiles motus inferiorum planetarum. Sed quod 8. sphaera movetur ab occidente in orientem 100 annis gradum unum. hoc est proprio motore sibi appropriato. et ita satis est de consideratione numeri orbium planetarum. et hoc de primo. ¶ Quantum ad 2m articulum [illegible] sit [illegible] dicto quod sphaera seu orbis dicitur unus. [illegible] Uno modo quaecumque pars caelestis sphaerica non separata a toto nec supportabilis [illegible]. Et isto modo stella [illegible] una sphaera. et [illegible] valde multae sunt sphaerae caelestes. ¶ 2o sphaera vel orbis dicitur unus. quia est unus orbis supportabilis [illegible] sive sit concentricus mundo sive eccentricus. Et sic accipiendo [illegible] quod in sole sunt tres orbes scilicet eccentricus deferens solem. et duo alii orbes illum includentes. quorum inferior est concentricus mundo secundum [illegible] ad convexum et eccentricus secundum ad concavum. Superior vero eccentricus secundum ad concavum. concentricus autem secundum ad convexum. sicut prius fuit dictum. ¶ 3o capitur orbis pro toto aggregato ex omnibus orbibus qui requiruntur et sufficiunt ad salvandum motus unius planetae. quod quidem aggregatum est concentricum mundo. tam secundum ad convexum quam secundum ad concavum. Primo [illegible] accipiendo sphaeram seu orbem [illegible] 2o modo. [illegible] accipiendo orbem primo vel 2o modo plures sunt orbes caelestes quam novem vel 10. Sed accipiendo orbem ultimo modo de hoc sunt opiniones diversae sphaerarum vel orbium. ¶ Una est quae ponit 9 orbes caelestes scilicet septem orbes planetarum et 8um orbem stellatum. et supra illum nonum. quae vocatur primum mobile ¶ Pro probatione istius ista opinio supponit. quod 8us orbis seu 8. sphaera movetur pluribus motibus sicut prius dicebatur. ¶ 2o supponit quod unus orbis non movetur pluribus motibus ab eadem intelligentia. nec idem orbis movetur a pluribus intelligentiis sibi ex primo appropriatis istud patet 8o [illegible] 12 [illegible]. ¶ 3o supponit quod sphaera inferior non movet secum sphaeram superiorem sed bene econverso. ¶ Ex istis [illegible] suppositionibus concluditur nonam sphaeram esse. Nam [illegible] 8a sphaera movetur pluribus motibus [illegible] non [illegible] ab eodem motore. nec a pluribus intelligentiis sibi [illegible] appropriatis [illegible] 2a suppositione. nec a sphaera inferiori sicut [illegible] relinquitur quod oportet esse nonam. quae [illegible] ab oriente in occidentem. et illa [illegible] moveat secum 8. sphaeram ab oriente in occidentem. et sic est 8. sphaera movetur motu proprio [illegible] intelligentia sibi appropriata. ab occidente in orientem super polos zodiaci. cum hoc quod movetur ab oriente in occidentem super polis mundi. motu nonae sphaerae. ¶ 2a [illegible] ponit [illegible]

motor. Secundo aliquid est primum mobile. Quod patet per Aristotelem 12 metaphysice. Et quia patet de se. Et videtur aliquid est primum mobile. Quod ideo debet moveri motu unico et simplici. Sed illud non est octava spera, cum ipsa moveatur pluribus motibus ut dictum est. Sed oportet ponere nonam que moveatur unico motu simplici. ¶ Alia est opinio que non ponit nisi 8. Et illa habet diversos defensores quorum diversi defenderunt. Primum fuit [illegible] qui non percepit 8. speram moveri pluribus motibus sed solum uno, scilicet ab oriente in occidentem, et quo ad veritatem nec quo ad apparentiam. Et sic ut dicebat 8. unico motu moveri. Non posuerunt nisi 8. speras. Nam frustra ponitur nona propter stellas fixas [illegible]. Et quia illa nona non esset [illegible] aliquem motum in 8. spera, cum ipsa non moveatur nisi simplici motu ab [illegible] sibi apparenti, sicut superius est ostensum. ¶ Sed ista via fuit decepta. Nam experientia [illegible] habemus 8. speram pluribus moveri motibus, sicut superius dicebatur. ¶ Alii vero sunt qui dictam opinionem volunt defendere. Et concedere quod 8. spera moveatur pluribus motibus. Sed ipsi dicunt quod hoc est a pluribus intelligentiis eidem orbi appropriatis, quarum una movet eam ab oriente in occidentem. Et quarta est alia quo dictum est. ¶ Sed istud videtur non valere. Quia [illegible] uni orbi non sunt plures intelligentie appropriate [illegible] uni corpori simplici motore [illegible] pluribus motibus simplicibus [illegible] primo [illegible]. Tertia hec est contra Aristotelem 12 metaphysice scilicet quod eidem orbi sint appropriate plures intelligentie. ¶ Alii per aliam opinionem sustinentes, sustinendo quod non essent nisi 8. orbes, quod dicebant quod 8. spera, et quod 8. spera non movetur pluribus motibus. Sed ipsa apparet moveri pluribus motibus [illegible]. Et hoc posuerunt isto modo quod 8. spera movetur ab oriente in occidentem super polis mundi. Ipsa tamen non movetur ab occidente in orientem. Et [illegible] quia tamen post 30 [illegible] in 100 annis quantum ipsa terra est mota [illegible] uno gradu. ¶ Et sic dicitur quod [illegible] salvabitur motus accessus et recessus 8. spere quem [illegible] Thebit. ¶ Dico quod ille [illegible] posset salvari per unum alium motum terre [illegible] [illegible] quam Thebit [illegible] motum 8. spere [illegible]. Et sic dicitur apparet tale duplicem motum terre [illegible] 8. speram moveri duobus motibus, videlicet motum diurnum ab oriente in occidentem, scilicet motu quo apparet moveri in 100 annis gradu uno ab occidente in orientem. Et motu alio quem Thebit [illegible] motum accessus et recessus. Licet tamen 8. spera non moveatur nisi unico motu simplici, sicut fuit dictum. Sed istud non videtur valere, ut videtur esse dictum, quia non apparet prima facie quod terra sic moveatur. Nichilominus forte quod [illegible] defensioni huius opinionis excogitare posset faciliter modus. Hoc [illegible] [illegible] alia [illegible] opinionem celestem. ¶ Aliter adhuc ista opinio posset defendi sustinendo speram 8. speram moveri pluribus motibus. Et dicitur quod 8. spera [illegible] sibi apparenti ab occidente in orientem super polo zodiaci. Et [illegible] ab oriente in occidentem cum aliis orbibus planetarum hoc posuerunt non [illegible]

sibi apparenti. Sed hoc ponitur a primo motore apparenti toti aggregato ex omnibus orbibus celestibus. Et etiam [illegible] hoc dicitur quod per primum mobile non debet intelligi una spera separata. Sed totum aggregatum ex omnibus speris. Et quod illud aggregatum movetur unico motu et simplici et regulari ab oriente in occidentem a primo motore. Ista opinio [illegible] [illegible] non [illegible] quod non [illegible] salvare motum accessus et recessus 8. spere quem invenit Thebit. Et fecit [illegible] secundum [illegible]. ¶ Alia est opinio quam [illegible] magister [illegible] quod 10. sunt orbes et non plures. Quia per tot possumus salvare illa que apparent. Et [illegible] celi. Unum [illegible] est quod primus scilicet 10 [illegible] movetur unico motu et simplici ab oriente in occidentem. Et vocatur primum mobile. Quo motu omnes inferiores orbes movent secum. Secundus autem motus [illegible] [illegible] quale [illegible] est motus accessus et recessus. Et [illegible] [illegible] in 8. spera. Et 8. spera movetur [illegible] ab occidente in oriente quod videtur super polo zodiaci in 100 annis gradu uno. Et [illegible] in orbibus planetarum. [illegible] planetarum movetur [illegible] ab occidente in orientem [illegible] videtur. Licet non omnes super eisdem polis. Et [illegible] non omnes [illegible]. Alii non omnes movent super eisdem polis, quod ad motum [illegible] patet ex eo quod sol [illegible] [illegible]. Et [illegible] hoc non [illegible] motum lunarem. Alii autem planete [illegible] [illegible] quod vestigia [illegible] describit. Ab aliis planetis [illegible] [illegible] vestigium [illegible] describerentur. [illegible] non esset si omnium planetarum orbes moverentur super eisdem polis ab occidente in oriente [illegible]. ¶ Ad primum. Cum dicitur in specie [illegible] [illegible] dico quod istud [illegible] est [illegible] nulla [illegible] [illegible] totalis [illegible] esset secundum [illegible]. ¶ Ad 2 [illegible] [illegible] est sicut de uno et de alio. Et quando dicitur [illegible] motus [illegible] secundum speciem [illegible] motus primus [illegible] in [illegible] primo mobili [illegible]. Aliis autem [illegible] primum mobile. ¶ Ad 3 [illegible] dico quod [illegible] fuit illius opinionis. Et non [illegible] cum aliis. Sed [illegible] [illegible] 9. spera [illegible] [illegible] motore primo. ¶ Ad 4 [illegible] [illegible] probat quod plures sunt spere celestes [illegible] [illegible] 10 accipiendo speram primam et 2 [illegible]. Sed non probat quod sint plures [illegible] speram [illegible]. Et ad [illegible] [illegible] [illegible]. Ad quartum [illegible] quod [illegible] [illegible] est [illegible].

Secundo quero

[illegible] ad salvandum illa que apparent ex motibus planetarum oportet ponere orbes eccentricos et epiciclos. ¶ Et [illegible] quod non. Primo arguitur quod eccentricos non [illegible] [illegible] quod nullum [illegible] simplex potest moveri [illegible] [illegible] [illegible] ea que dicta sunt [illegible] [illegible] quasi pendens [illegible]. [illegible] planetarum vel [illegible] medium ad quod [illegible] [illegible]. Et sic tamen non posset moveri ut [illegible] [illegible] medio [illegible]. Ad [illegible] [illegible] [illegible]

quia finis motus naturalis est quies in terra ad quem.
¶ 2° quia si sic sequeretur quod terra non esset in medio mundi. quod
est falsum et contra [illegible]. quia terra non est in medio spere solis. ex
quo orbis solis esset eccentricus mundo et eadem ratione
non esset in medio orbium aliorum planetarum tunc et ponantur
eccentrica mundo. et per consequens terra non est in medio totius
ex hiis aggregati. ¶ 3° quia si sic tunc in celo apparet
penetratio in celo condensatio vel rarefactio vel va
cuum. quorum quodlibet est falsum. probatur consequentia. quia si ponantur
eccentrica. ad quorum motum moventur corpora planetarum
ergo dum aux venit ad locum ubi prius erat oppositum
augis. relinquere vacuum in loco ubi prius fuit
aux. vel fit rarefactio spere superioris propter replen
dum illud vacuum. Et econtra per quem aux venit
in locum ubi prius erat oppositum augis. oportet fieri condensatio
[illegible] augis vel altius orbis superioris. vel
fieri penetrationem quorum quodlibet est inconveniens. ¶ 4° quia si
ponerentur eccentrica. sequeretur quod motus planetarum non essent
motus simplices. quod est falsum et contra [illegible]. quia quando planete
moventur versus augem. recedunt a centro mundi.
et quando moventur ad oppositum augis accedunt ad centrum
mundi. et sic motus corporum videtur esse compositus ex [illegible]
et [illegible]. cum a centro mundi elongari sit ascendere.
et centro mundi appropinquare sit descendere. ascensus
autem et descensus sunt motus recti. ergo. ¶ 4° arguitur contra
epiciclos. quia luna non habet epiciclum sicut alie planete.
quod est contra [illegible]. quia tunc vel magis luna indiget
epiciclo. ad salvandum apparentia in suis motibus
quam aliquis aliorum planetarum. arguitur ergo si luna
haberet epiciclum. et moveretur ad motum epicicli. sequeretur
quod illa ymago. scilicet [illegible] pedes
[illegible] in dorso in medio lune. deberet aliquando appa
rere [illegible] sic. quod haberet pedes sursum. et caput
deorsum. modo hoc est falsum. ¶ Ad istam rationem
quidam videtur [illegible]. nam dicunt quod luna
non habet [illegible] ad motum deferentis et epicicli. sed
ipsa non movetur in epiciclo secundum se. sed motu epicicli.
[illegible] quod quando epiciclus facit unam circulationem
circa centrum suum [illegible]. tunc luna etiam facit unam
[illegible] ad oppositum et centrum suum [illegible]. et per hoc
potest salvari [illegible] ymago. apparet [illegible]
[illegible]. ¶ Sed istud non valet. quia alie stelle quam
[illegible] motibus propriis. circa centra sua [illegible]. sed
non luna. quod est contra. nam consilio [illegible]. hic
et ubi. et [illegible] talis motus stellarum videtur
esse frustra. cum per talem motum non diversificaret
influentiam in ista inferiora. et cum motus [illegible]
non fiat nisi propter diversa influentia in ista inferiora.
[illegible] stella sit eiusdem [illegible] per totum. [illegible]
influunt in ista inferiora. secundum unam partem et secundum
aliam. ¶ 6° arguitur [illegible] eccentricos et epiciclos.
[illegible] secundum primo celi et mundi. [illegible]
[illegible] quod oportet [illegible] corporum esse eccentricos et epi
ciclos est impossibilis. ¶ Oppositum dicunt omnes
moderni astrologi. et maxime [illegible]
Ptholomeus. in pluribus [illegible] libri almagesti.
[illegible] prime [illegible] 2° [illegible]
debet ad questionem. ¶ [illegible] ad primum [illegible]
est modus quod orbis eccentricus. seu [illegible]

seu eccentricus dicitur terre quod [illegible] est. sed orbis. huius
centrum suum. aliud a centro mundi. sub cuius tamen
[illegible] superficiei. tam concava quam convexa. est centrum
mundi. licet non dicatur in medio eius. et quandoque [illegible]
[illegible] orbem. quantum ad utramque eorum superficiem tam conca
vam quam convexam. sunt eccentrici mundo. quandoque autem
quantum ad superficiem eius concavam. sunt concentrici mundo. sed
sunt eccentrici. quantum ad superficiem corporum convexam. quandoque
non. sunt eccentrici mundo. quantum ad superficiem concavam
concentrici autem quantum ad superficiem convexam. Sed aliqua
corporum sunt uniformis spissitudinis. sed sunt illa que
sunt eccentrici mundo. quantum ad ambas corporum superficies.
quandoque non sunt difformis spissitudinis. sed sunt illa
que sunt eccentrici mundo quantum ad unam superficiem et quantum
ad aliam concentrici. Sed epiciclus dicitur una parva spera
[illegible] in superficie eccentrici sub cuius superficie convexa.
non est centrum mundi. Et orbis concentricus mundo
dicitur ille. cuius centrum est idem cum centro mundi. et per hoc
¶ Videmus [illegible] quod tam in epiciclis quam in eccentricis
assignantur puncta distincta. quorum unum dicitur aux
sive [illegible]. quia magis elevatur est a centro mundi.
punctus autem illi oppositus dicitur oppositum augis. sed puncta
intermedia. dicuntur longitudines medie. [illegible]
¶ [illegible] ad 2m [illegible]. est prima conclusio. quod ad salvandum
apparentia [illegible] solis non oportet ponere solem moveri in
eccentrico. nec oportet ponere ipsum moveri in epiciclo.
cum concentrico. nec oportet ponere ipsum moveri in epiciclo
moto in eccentrico. probatur. nam per quodlibet istorum sufficit
[illegible] salvare apparentia in motu solis. ergo nullum
istorum necesse est ponere. ad salvandum ea. quia non
est [illegible]. [illegible] 3 almagesti in
[illegible]. ubi determinatur quod quolibet istorum [illegible] sal
vare apparentia circa motum solis. ¶ 2° conclusio quod ad
salvandum apparentia circa motum solis. necesse est ponere
solem habere eccentricum sine epiciclo. vel concentricum cum
epiciclo. vel eccentricum cum epiciclo ¶ probatur quia nisi aliquod
istorum [illegible] ponamus solem moveri. non videtur posse
salvari. diversitas distantie solis a terra. [illegible] quod
sol est sub diversis gradibus zodiaci. [illegible]
est in fine geminorum. est magis distans a terra. quam
quando est in principio capricorni. cum tunc aux solis dicatur
esse circa finem geminorum. et eius oppositum circa principium
capricorni. ¶ 2° probatur hoc idem. quia irregularitas
motus solis in orbe signorum quem describit
[illegible]. cum [illegible] in suo deferente [illegible]
moveatur. sicut [illegible] supponendum
est. non potest moveri [illegible] in orbe signorum.
nisi dicatur quod habeat eccentricum. vel epiciclum vel
utrumque. ¶ 3° hoc idem [illegible] ex eclipsi. nam
cum aliquando contingat terram mediare solem et lunam [illegible]
[illegible] luna nulla vel parva habet latitudinem
[illegible]. et cum luna non patiatur eclipsim. et
aliquando [illegible]. et manente latitudine eadem
[illegible]. non [illegible] alia causa. nisi quod umbra
terre aliquando est [illegible]. quod eius [illegible]
attingit corpus lune. et aliquando est [illegible] longa. quod
eius [illegible] abstrahat corpus lune. [illegible]
[illegible] et elongatione solis a terra.
[illegible] cum aliquod corpus [illegible] maius corpore

umbrosum comminus et umbroso. tamen umbra breuior existit eo quod radii comminus umbrant. ... secundo uero ... umbra sit longior. ¶ Et hoc idem habetur ex diuersa longitudine solis ad terram que secundum viam geometricam inuenitur. sicut patet in 4 dictione almagesti capitulo 14. ¶ Ad 9um quod ad saluandum apparentias ... aliorum 5 planetarum ponendi sunt epicicli cum eccentricis quia nullus alius non apparet modus quo possent saluari quod illi planete aliquando sunt magis distantes a terra aliquando minus. et quod aliquando sunt retrogradi et aliquando stationarii aliquando directi aliquando processiui excepta luna que non dicitur stationaria nec retrograda. licet bene dicatur cursu velox uel tarda. ¶ Ad verba Aristotilis ¶ Ad primam rationem quod ... et ad ... dico quod continue sunt plures orbes et ... diuersa habentes centra. non tamen propter hoc sunt plures ... motum ... sunt ... orbis ... medium. et ... motum ... corporis naturalis. sed solum una media ... totius aggregati ex orbibus celestibus quod dicitur ... mundi uel uniuersi. et ad ... sunt grauia. ¶ Ad 2am ... quod terra est in medio totius spere. et planete ... quo ad centrum sue grauitatis. ¶ Nec obstat quod terra non est ... eccentricorum ... in orbibus talibus planetarum. ¶ Ad 3am ... quod ... Aristotiles ... quia ... motus eccentricorum fiat circa centrum mundi ... sic quod ... eccentrica ... in eadem ... a terra. et istud est secundum ... ab astrologis ... ponunt eccentricos moueri ... circa que ... et ... eccentrica ... corpora ... eandem ... distantiam. et ad tale ... motum saluandum ... nobis eccentrici ... superius ... infra se ... eccentricum ... suis ... ¶ Ad 4am ... quando ... a centro mundi est ... dicitur ... ad centrum mundi et ... sed solum elongari a centro ... orbis lune. et approximare ad centrum ... orbis lune ... descendere. ... sic non est ... orbis lune fiat centrum ... ¶ Ad ... solum tamen tales quales ... que non solum ... propter hoc ... epiciclos supponit ... ¶ Ad 4am ... luna non habet epiciclum ... et ... nescio quod ... luna ... inspexi lunam et vidi in ea quandam maculam ... appliceret ... quod ... pro saluando quod talis ... non appareat ... quod hoc accidit ... motum lune ... quem habet ... motum epicicli. sicut erat ... et ... alie stelle ... habent motus ... corpus ... non ... luna ... est

omnis eius ... in ... suis partibus. sicut alie stelle sunt. et ideo ipsa secundum unam eius partem potest aliud influere. et aliud secundum aliam. quod non contingit de aliis stellis. et ideo non mirum si ipsa luna ponatur moueri circa centrum ... ¶ Ad 6am ... quod ... negamus ... mirum ... ad alia astra ... ponentes epiciclos et eccentricos ... deficiunt ... Alii autem negantes epiciclos et eccentricos non ... sunt ... sophiste verbosi. sicut ... qui ad pauca respicientes de facili enunciant et superfluas et falsas ... conclusiones ...

Circa eandem partem eodem tractatus

¶ Quero nono utrum omne celum sit mobile. Et an sit ponendum aliquod celum quiescens. Arguitur ... celum ... orbe celesti. ¶ Et arguitur primo quod sic ... quia ... Aristotiles ... in ... celum non ... ad unam partem ... ad aliam. ... uel ... non uidetur quod ... ad unam partem ita quod non ad aliam. et non ... a forma ... sicut ... moueatur ... sic moueatur ... ad unam partem ... et non ... illius ... reddi ... corporum inferiorum ... quod ... celi sit ... inferiora ... corpora ... influentias ... et gubernat ... illius ... reddi ... corporum celestium ... dextrum et sinistrum ... sicut ... Aristotiles ... quod ... motus ... a dextro ... versus sinistrum ... non ... sufficit ... aliquod celum quiescens ... quod ... ad aliam partem ... celum ... quod ... ponendum celum quiescens ... valde bene reddi ... istud ... celum quiescens ... habet in ... suis partibus diuersas ... secundum quas ... celum ... mundi. et una alia ... nobilissima ... dextra ... nobilitatem celum ... et ... eius oppositam sinistram. ... dicendum quod omnis pars celi mota que est sub illo dextro celi quiescentis ... debet ... sub ... celi quiescentis ... quod ... ad honorabilius ... ¶ 2o sic ... quia ... celo ...

hic locum pse et cu[m] ultima spera mota moveat
pse locali· p[ro]p[ter] grandi[tatem] pse· et no[n] alio motu
q[uam] locali· q[uod] ipsa ultima spera mota· d[icitu]r hic locu[m]
pse· d[icitu]r hic no[n] h[abe]r[e]t nisi s[e]c[undu]m p[ro]p[r]ium esset a[liqu]a
spera no[n] mota· continens ip[s]am· q[uia] diffi[nitio] loci est
loc[us] est t[er]mi[nus] corporis continentis. et q[uia] locus d[ebet] esse
immobilis· ut ph[ilosoph]us· v[ide]t[ur] q[uod] sup[er] o[mn]es speras motas
sit una spera immobilis· ¶ Nec v[ide]t[ur] solucio
q[uam] aliqui ad h[oc] adducunt· s[cilicet] q[uod] ultima spera
h[abe]t locum· s[ecundu]m ordinem suis ad cent[ru]m s[u]um· q[uod]
e[st] t[er]ra· q[uia] ... ordine ad ultimam speram
nullus quiescit ... loca· Non ... sibi quiescit
continet locatum· ... locato· et sic de aliis·
et q[uia] ... p[ro]p[r]ium locum· ... loca· d[icitu]r ordi[nati]o
motus localis ... · s[ed] mot[us] celi non ordina[tur]
aliq[ui]d· ... ¶ 3[o] ...
pse mobile e[st] pse fixum· ... indiget fixo
q[uod] aliq[ui]d quiescens· ... in li[bro] de motibus

[illegible]

modus [illegible] suos radios. super ista inferiora
que est motiva. et [illegible] est [illegible]

Secundo quero

utrum celum moveatur cum pena et fatigatione. Et arguitur primo quod sic. quia celum movetur cum resistentia. ergo movetur cum fatigatione et pena. consequentia patet quia resistentia est causa fatigationis et lesionis potentie active. et antecedens probatur quia celum movetur certa velocitate. et cum certa velocitate sequatur certa proportio potentie moventis ad resistentiam sicut patet 7 physicorum. videtur quod celum moveatur cum resistentia.

Secundo quia nisi celum moveretur cum resistentia sequeretur quod moveretur velocitate infinita. quod falsum est. et probatur consequentia ex eo quod potentia talis movens sine resistentia movet velocitate infinita. sicut solet dici de motu gravis sine medio in vacuo. Tertio quia sicut idem mobile sunt diverse virtutes diversos motus intendentes. ille sibi invicem resistunt. et per consequens [illegible] inferunt. per quam causatur fatigatio. sed sic est in motu [illegible] diurno. quia sphera planetarum movetur et inclinatur ad unum motum. scilicet diurnum. et alius motor. scilicet proprius movet et inclinat eandem speram ad alium motum. scilicet in obliquo circulo contra diurnum. ergo illi motus et illi motores sibi invicem resistunt. Et est simile sicut videtur in [illegible]. cum enim inclinatur ad motum naturalem. de isto loco ad illum locum et contrarias corpus inclinet ad alium motum scilicet deorsum. et hec inclinatio resistit motui [illegible] hoc [illegible] accidit fatigatio et labor. Quarto quia auctor dicit 2 huius [illegible] quare sidera planete longius [illegible] apparent in stationibus suis [illegible] quam planete inferiores [illegible] ad suos motus proprios. hoc enim dicit esse. quia velocia [illegible] motu diurno non valent. et [illegible] ad illum motum. assequi speram planetarum. et sic quia motus velox videtur resistere motibus propriis planetarum [illegible] videtur posse resistere speris superioribus. ille [illegible] spere [illegible] movet motibus suis propriis. Unde Saturnus 30 annos apponit ad [illegible] luna autem [illegible] [illegible] videtur quod auctor non tali [illegible] violentiam seu resistentiam.

Quinto quia [illegible] nisi unum simile naturale motum. sicut dicitur in 2 huius. sed cum spera [illegible] sit corpus simplex et moveatur pluribus motibus. [illegible] motum violentum. et hoc [illegible] astrologi dicunt. quod ultima spera rapit alias inferiores motu diurno. raptus autem videtur sonare quandam violentiam. Sexto arguitur ad idem. quia celum trahit secum ignem [illegible] regione. sicut dicitur primo metheororum. et [illegible] corpora videntur [illegible] resistat trahenti. [illegible] saltem ex igne [illegible] motus celi resistentiam habere videtur etc.

Oppositum arguitur ad quod. quia illa que [illegible] movetur tardius [illegible] velocius. [illegible] cum fatigatione. sed sic est de quibusdam planetis. [illegible] retardatio motus videtur esse signum fatigationis. et maior patet de planetis. qui [illegible] stationarii [illegible] et [illegible] retrogradi. Tertio ad idem quia nisi virtus celi esset fatigabilis. sequeretur quod esset infinite [illegible]. quod falsum. et patet consequentia ex eo quod de facto habet potentiam movendi per tempus infinitum sine fatigatione. unde si esset aliquis [illegible] posset vigilare per tempus infinitum sine fatigatione videretur esse potentie infinite. Quarto nam dicit auctor in de sompno et vigilia. quod omnis virtus corporalis est fatigabilis. [illegible] motor celi [illegible] virtute corporali. ergo videtur esse a virtute fatigabili [illegible]. Oppositum vult auctor et commentator dicens in [illegible] auctor quod celum movetur sine labore et sine aliqua violentia seu difficultate. Et commentator dicit quod sine fatigatione [illegible] contrarietas [illegible] videtur esse cum fatigatione.

Primo [illegible] duo esse [illegible] videlicet quid sit fatigatio et que sit causa fatigationis. et [illegible] 2 [illegible] ad quesitum. Quantum ad primum articulum. [illegible] quod fatigatio [illegible] est [illegible] virtutis active [illegible] [illegible] requirit [illegible]. Et [illegible] virtus activa. [illegible] quod [illegible] passiva non est fatigabilis. Et [illegible] non [illegible] fatigabiles. [illegible] lapidem in descensu non dicimus fatigari [illegible] ignem [illegible] et sic de aliis. [illegible]

[illegible] si sic fiat impotens [illegible] ut [illegible] si fiat impotens [illegible] quia nimis [illegible] [illegible] [illegible] vigilavit [illegible] esse fatigatum. que quidem impotentia [illegible] fit propter exalationem spirituum. quos natura mittit [illegible] ad membra laborantia [illegible] membra fiunt impotentia donec [illegible] [illegible] requirunt [illegible]. Et [illegible] humores [illegible] ad membra laborantia [illegible] et fit quedam inordinatio in corpore propter quam corpus fit impotens [illegible] donec [illegible] spiritus et humores fiunt [illegible].

[illegible] sit [illegible] quod nulla sit fatigatio sine actione disposita ad corporis [illegible] fatigatio [illegible] virtutis sine [illegible] actione. [illegible] nulla fatigatio fit sine tali actione. [illegible] fatigatio [illegible] virtutis [illegible] [illegible] quod [illegible] est virtutis [illegible] et quod si [illegible] actio corporalis. [illegible] 2 [illegible] cum fatigatione est contrarietas. [illegible] cum actione corporali. [illegible] est cum fatigatione [illegible] contrarietas est cum fatiga

[illegible] tenet [illegible]

contra tenet pro illa maiori. Quod dicitur quod idem est causa causae et causati. Et antecedens patet quia ad primum quam parte ex primo de generatione. Et arguitur pro contraria parte quoniam [illegible].

¶ Tertia conclusio quod nulla virtus agens sine resistentia est fatigabilis. Patet quia ubi deficit causa fatigationis scilicet resistentia et contrarietas. ¶ [illegible] dicitur gratia namque spiritus agit sine resistentia et contrarietate et non fatigatur. ¶ Videtur quod ad contrarium similiter concurrunt plures actiones. Una est actio [illegible] alia [illegible] contrarias. Dicam ubi sunt aliae actiones contrariae quod scilicet alteratio et dispositio adeo organi sine qua non. Quod hic sine duae actiones fiant sine resistentia et contrarietate tamen videtur non. Quod non videmus quod cognoscimus duabus actionibus per spiritum non fatigatur. Aliquis ex actionibus [illegible] sed accidit fatigatio. Immo alii totalis corporis. ¶ [illegible] quod licet contrarietas sit causa fatigationis non tamen omne agens cum contrarietate est fatigabilis. Patet de igne qui licet agat cum contrarietate tamen non solemus dicere ignem fatigari. Et hoc est ex eo quia licet contrarietas sit causa fatigationis non tamen est causa sufficiens fatigationis. Quia cum hoc requiritur quod ipsum agens cum contrarietate, ut ad eius actionem concurrit actio contrariorum, sit consistentia. ¶ Quarta quod omne per se consistentia agens cum contrarietate, ut ad cuius actionem requiritur actio contrariorum, est fatigabilis. Patet quia mixtio actionum illius ponitur esse sufficientes causae fatigationis. ¶ Dicendum ad secundum articulum sit ista conclusio quod quilibet motus caeli sit sine fatigatione.

¶ Probatur primo ex parte mobilis. Nam illud non est infatigabile quod nullo contrario movetur nec per se nec per accidens. Sed sic est de orbe intelligentiae quae est materia [illegible] et non ex contrariis. Nam causa fatigationis est contrarietas et resistentia per se ut per accidens [illegible] in actione movetur. [illegible] alia actione [illegible] ab actione movetur [illegible]. [illegible] apparet quia caelum non [illegible] lucem et gravitatem et [illegible] a calididate [illegible] et [illegible] ab omni qualitate [illegible] est contraria. [illegible]

¶ Secundo quia caelum non resistit motori. Ergo movetur ipsum infatigabiliter. Antecedens tenet ex parte [illegible] et antecedens [illegible] quia si resisteret motori [illegible] inclinaret ad quietem vel ad motum contrarium. Et sic caelum esset [illegible] movente violente. Sed hoc est falsum ex eo quod caelum nullo [illegible] tam diu sic motum [illegible] hoc quod nullum violentum diu durat. [illegible]

¶ Tertio arguitur ad idem et hoc ex parte virtutis moventis. Nam si intelligentia fatigaretur in suo movendo quod facit in movendo caelum. Et non posset movere tempore infinito. Cuius oppositum probat Aristoteles 8 Physicorum nisi ipsa esset infinitae virtutis. [illegible] quoniam intelligentia movens esset deus quod non concedent ad sanum [illegible]. Quia tenet [illegible]. Quia si contrarie fatigaretur [illegible] sed non [illegible]

ipsa movendo nisi esset infinitae intelligentiae. Ergo concludit vel quod intelligentia non [illegible] movet caelum. Vel movet ipsum sine fatigatione. Vel quod [illegible] infinitae intelligentiae. Sed primum et secundum sunt impossibilia ergo secundum est sustinendum. ¶ Quarto quia virtus caeli [illegible] est immobilis. Ergo infatigabilis. Antecedens patet [illegible]. [illegible] quia corpus quod fatigatur est [illegible] dispositum ad talem dispositionem [illegible] non posse [illegible]. Sed quod [illegible] non posset fatigari. ¶ Quarto intelligentia movens caelum est ingenerabilis et incorruptibilis. [illegible] talia etiam. Sicut [illegible] intelligentiae non [illegible] tempore. Ergo intelligentia non potest velle movere [illegible] velocius quam ante. Vel tardius. Ergo si fatigaretur et moveret tardius quam vellet [illegible] esset coacta. Et sic non esset libera. Quod est contra [illegible] 12 Metaphysicae. ¶ Ad rationes principales [illegible]

¶ Ad primam [illegible]. Et ad primam probationem quando dicitur quod velocitas [illegible] dicitur quod hoc intelligitur de moventibus [illegible] et non de agentibus voluntariis quale est intelligentia movens caelum.

¶ Ad secundum [illegible] dicendum [illegible] quod caelum [illegible] ab agente voluntario. Unde quis dubitaret quod potentia movens voluntaria posset movere aliquod grave in vacuo sicut [illegible] non obstante quod movet sine resistentia. Nec [illegible] est simile de gravi moto in vacuo [illegible]. Et de caelo moto sine resistentia quia de natura gravis est esse et permanere [illegible]. Sed sic non est de natura caeli [illegible] in aliquo loco permanere. [illegible] esse moventis quod moti. Et [illegible] non sit resistentia vel violentia [illegible] quod fuit [illegible] moventis et moti. ¶ Ad tertium dicitur quod motus diversi diversorum orbium non sibi invicem resistunt nec [illegible] sibi invicem contrarii. Quia [illegible] quod motui circulari nihil est contrarium. Et [illegible] quod motus diversi corporum orbium caelestium quorum unus est versus [illegible] et alius [illegible] super diversis polis. Et [illegible] non se mutuo impediunt.

¶ Ad quartum dicitur quod hoc non est propter hoc quod superiores orbes [illegible] violentent. Sed hoc est propter influentiam superioris orbis quae maior est in orbibus [illegible] corporibus superioribus. Et de hoc [illegible] dicetur diffusius. ¶ Ad quintum concedo quod unum corpus simplex non habet [illegible] sibi [illegible] nisi unum motum simplicem naturalem. [illegible] aliud. Qui tamen non est sibi naturalis sed violentus. Sed non [illegible]. Quia [illegible] orbis. Nec [illegible] repugnat. Et quando dicitur [illegible] motibus planetarum est [illegible] dico quod hoc non est [illegible]. Licet ad [illegible] intentum possit capi. Si quod in orbibus planetarum recipitur influentia ab orbe supremo regulante motus ab oriente in occidentem. Quae quidem influentia movet tales orbes [illegible]

ad 2m

ad 3m

ad 4m

cum dicitur quod dum orbes moventur motibus propriis sed iste motus diurnus secundum dictum est non est dictus planetis [illegible] sed per naturam. De quo [illegible] non potest naturam. quod sit [illegible] sit dictum est [illegible]

¶ Consequenter dicendum ad [illegible] quo dictum [illegible] probabatur. ¶ Ad 2m principale dicendum quod [illegible] quod ibi [illegible] sit retardatio [illegible]. Sed non est propter fatigationem potentie moventis. [illegible] propter [illegible] motorum cum resistentia. Sed hoc accidit propter [illegible] motum in uno mobili. ¶ Ad 3m principale [illegible] propter hoc quod intelligentia non movet celum cum resistentia. Unde [illegible] si moveret cum resistentia et cum hoc non esset fatigabilis [illegible] per [illegible] potentie infinite. Sed quia non movet cum resistentia non oportet quod si est infatigabilis quod propter hoc sit infinita intensive ¶ Ad 4m principale dicendum quod [illegible] hoc intelligens non [illegible] de omni [illegible] sed de una [illegible] que per longum [illegible] diminuitur et sic sit finis.

Decimo quero utrum hec consequentia sit bona celum movetur ergo necesse est terram quiescere

¶ Et arguitur primo quod non. quia [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia non [illegible] et [illegible] quod nulla terra necesse est [illegible] eo quod nulla terram necesse est esse. et per [illegible] terra necesse est esse [illegible] et per [illegible] nulla terra necesse est [illegible] aliqua [illegible] ab omnibus. ¶ Consequenter 2o quia possibile est terram moveri [illegible] non necesse est ipsam [illegible] [illegible] et [illegible] quia possibile est quod de gravitate [illegible] ab una parte [illegible] alia. et sic fieret ipsa moveretur. ¶ Consequenter 3o [illegible] quod [illegible] moveatur quia semper [illegible] ab aliqua parte plus [illegible] ab alia. scilicet ab illa parte quam respicit sol. que [illegible] est alia et alia [illegible] [illegible] [illegible] circa terram. [illegible] ad hoc quod medium gravitatis terre mutatur medium mundi [illegible] terra semper movetur. sic [illegible] alia et alia [illegible] terre [illegible] ¶ 2o ad [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] non [illegible] bona. [illegible] regulas [illegible] et [illegible] [illegible] terra non quiescit [illegible] celum non movetur. [illegible] [illegible] motus celi est [illegible] quiete terre [illegible] ad [illegible] motu [illegible] quiete terre non [illegible] [illegible] motus celi ¶ 3o quia si terra esset in loco ignis [illegible] [illegible] [illegible] et tamen non propter hoc celum [illegible] moveri. [illegible]

¶ [illegible] quia si [illegible] valet [illegible] [illegible] quod si terra moveretur et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad terram. [illegible] [illegible] hoc [illegible] hoc [illegible] esset. si terra moveretur [illegible] celo ab oriente in occidentem [illegible] non esset sic. si terra moveretur [illegible] celum. ¶ [illegible] quia [illegible] posset movere totam terram cum ipso celo nec propter hoc celum quiesceret [illegible]

¶ Oppositum vult Aristoteles in libro [illegible] ¶ [illegible] est et [illegible] quod [illegible] aliquam [illegible] necesse est terram [illegible]. [illegible] necesse [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ¶ primo esset [illegible]. hec [illegible] est necessaria. celum movetur [illegible] terra quiescit ¶ 2o esset [illegible]. [illegible] celum movetur [illegible] necesse est terram quiescere. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] sit nota [illegible] et non [illegible] ¶ Ultimo est [illegible] quod aliqua consequentia esse bona [illegible] simpliciter. [illegible] esse bona gratia forme. [illegible] esse bona gratia materie. [illegible] [illegible] est [illegible] non valet gratia forme. [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Et [illegible] [illegible] [illegible] sit bona gratia materie. ¶ Et [illegible] ad hoc est [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] valet gratia materie. ¶ [illegible] primo suppono quod hec [illegible] terra [illegible] ¶ 2o suppono quod [illegible] ad [illegible] sicut ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet gratia materie. et hoc [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] istud non [illegible] quia terra [illegible] non est necessarium [illegible]. Nec est tale necessarium [illegible] ad [illegible]. [illegible] sic non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut esset una copulativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] necessarium [illegible] ad [illegible] ¶ 2o quia [illegible] non [illegible] [illegible] non [illegible] terra [illegible] ad celum moveri [illegible] ad [illegible] moveri.

¶ [illegible] modus defendendi [illegible] [illegible] quod omne quod movetur indiget quiescente fixo. teste Aristotele in libro de motibus animalium. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talis motus sit [illegible] aliquod [illegible] [illegible] quod non videtur aliud quam terra quiescens. ¶ [illegible] istud adhuc non sufficit quia Aristoteles [illegible] [illegible] aliud [illegible] de motu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indiget aliquo appodiamento fixo. Nec ad hoc [illegible] quod illud quiescat simpliciter. sed quod quiescat [illegible] moveat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui potest moveri [illegible] [illegible] [illegible] quia celum non [illegible] [illegible] [illegible] indiget aliquo tali appodiamento fixo super quo moveatur.

¶ [illegible] modus defendendi [illegible] [illegible] [illegible] quod movetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquod quiescens. [illegible] si nullum esset quiescens [illegible] quod celum non moveretur. [illegible] nullum est [illegible] [illegible] ignis. nec aer nec aqua. nisi [illegible] [illegible] [illegible] si esset alibi quam in centro. celum non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] circa eam [illegible] [illegible] [illegible] necesse est quod illud quiescens [illegible] [illegible] celum [illegible] [illegible] sit in centro. sed illud non est aliud quam terra [illegible] potest esse aliud. [illegible] necesse est ipsam [illegible] in centro ¶ [illegible] modus adhuc non videtur esse sufficiens. [illegible] ad hoc quod aliquid moveatur [illegible] [illegible] quod habeat se aliter [illegible] ad aliquod [illegible] [illegible] sufficit quod habeat se aliter [illegible]

mentum etc. Unde si deus moveret totale mundum, mundus non haberet se aliter ad aliquid extrinsecum. Totus mundus non haberet se aliter ad aliquid extrinsecum. Licet continue haberet se uno aliter et aliter movetur etc. secundum quod supponitur quod continue alia et alia pars movetur. ¶ 2° quia secundum astrologos epicyclus movetur et centrum quiescens. Neque quid centrum non est aliquid quiescens, sed totum movetur. Ergo non oportet motum esse circa aliquid quiescens. ¶ 3° quia si terra moveretur gyrativum motum celi, celum posset se aliter et aliter habere ad terram et tamen terra etc. non quiesceret sed moveretur. Ex quibus sequitur quod celum non haberet se aliter ad terram, si terra moveretur cum celo ab oriente in occidentem, tamen eque velociter. ¶ Quartus modus defendendi dictam conclusionem est magis probabilis, et illum approbo. Pro quo suppono primo quod motus celi et quies terre sunt fines gratia quorum et corporum istorum inferiorum, ut dicit commentator. ¶ 2° suppono quod si generationes et corruptiones sunt necesse est elementa et alia etc. eo modo quo debet ordinari ad generationes et corruptiones et pro salute generabilium et corruptibilium.

Tunc arguitur sic: celum movetur propter generationes et corruptiones istorum inferiorum sicut gratia tamen posito loco ab effectu et finalis. Ad causam finalem quia sicut suppositum est, generationes et corruptiones istorum inferiorum sunt et elementa et alia sunt requisita ad generationes et corruptiones et salutem generabilium et corruptibilium. Ergo hoc est terra quiesceret in medio. Super cuius una parte aquis discooperta generabilia et corruptibilia possunt habere aliam et plante salvari et conservari. Quia tamen per 2am suppositionem etc. de primo ad ultimum si celum movetur terra quiesceret. ¶ Sed notandum quod philosophus non intellexit de quiete terre simpliciter, sed de quiete terre a motu circulari una cum celo velocitate qua velociter. Et sic patet quod dicta conclusio et veritate non sunt suppositiones etc. naturales modo et ordine consueto. ¶ Ad rationes ante oppositum.

¶ Ad primam potest dici quod semper est eadem terra saltem secundum totum et partes secundum quas dicitur secundum quod sunt celum etc. Licet non sit eadem terra semper et hoc propter successionem partium quia moveretur per 100 annos. ¶ Et potest dici quod terra non semper quiescit, licet semper quiescat terra. ¶ Ad 2am conclusionem concedo quod non est necesse simpliciter terram quiescere. Licet tamen sit necessarium quod ordinem supponendo etc. Et potest dici quod semper terra quiescit saltem taliter quod non potest naturaliter moveri a suo loco. Licet quandoque moveatur tota semper tamen ad hunc manet in eodem loco ut sunt partes. ¶ Et per idem potest concedi ad 3m conformiter. Vel aliter dicendum quod non quelibet consequentia ab una parte facit eam moveri et hoc potest etiam resistere ex alia parte. ¶ Ad 3am conformiter dico quod illa non probat quod motus celi sit causa quietis terre, necesse est licet celum et influentie sint causa et necessaria ad conservationem generabilia

¶ Ad 4m dico quod illa non probat quod dicta conclusio non est necessaria simpliciter sed dependenter. ¶ Ad oppositum patet quod quando dictum est quod est modus defendendi dictam conclusionem ¶ Ad quartam dico quod illa non probat dictam conclusionem esse bonam simpliciter nec contra fortasse et hoc concedit.

Sexto queritur

Utrum ista conclusio sit bona: celum semper movetur et necesse est ipsum moveri pluribus motibus. ¶ Et arguitur quod non quia non est motus unius et eius sim[pliciter]. Sed eo vero non sequitur simpliciter. Ergo dicta conclusio nichil valet. Quia quod sit simpliciter patet ex eo quod corpus celi non sit plures motus. Celum enim est unum corpus simplex, unius autem corporis naturalis non est nisi unus motus naturalis, sicut dicitur primo huius. ¶ Et confirmatur quia multa alia simplicia sicut sunt ignis aer aqua terra etc. sunt mobilia nisi uno motu naturali. Ergo celum non est mobile pluribus motibus. ¶ 2° quia supponitur celum semper moveri et tamen non movetur pluribus motibus. Ergo dicta conclusio non valet. ¶ Oppositum vult auctor in textu.

Ad evidentiam huius questionis est notandum quod adverto quod dicta conclusio valeat non sufficit dicere quod valeat quantum ad consequentiam sed oportet assignare causam et ipse habet se ad quod eligens. Sed causa ipsius rationis sic est ut magis patet.

¶ Est ergo notandum quod celum moveri pluribus motibus non intelligitur de toto celo cathedra supposito, sed intelligitur quod una pars celi moveatur uno motu et alia alio. ¶ 2° notandum est quod auctor in textu facit quinque consequentias. ¶ Prima est de questione: celum semper movetur, igitur necesse est terram semper quiescere. ¶ 2a est: necesse est si terra est igne esse. ¶ 3a est: et duo elementa contraria sunt, necesse est intermedia esse, scilicet aerem et aquam. ¶ 4a est: si 4 elementa sunt, necesse est generationes et corruptiones esse. ¶ 5a est: si generationes et corruptiones sunt, necesse est celum moveri pluribus motibus. Ex quibus sequitur de primo ad ultimum: si celum semper movetur, necesse est ipsum moveri pluribus motibus.

Nota quod de istarum quinque consequentiarum ordine videatur.

De prima dictum fuit in precedenti questione. ¶ 2a arguitur quia si unum contrariorum est in natura et reliquum maxime. Ignis et terra sunt contraria secundum suas qualitates. Ergo si terra est, ignis est. ¶ 2° quia si unum contrarium est aliud est ita quod si deorsum est, sursum est. Et per consequens locus sursum sicut deorsum et illud quod ibi est est naturaliter leve sicut ignis. Ergo si terra est deorsum, ignis est sursum. ¶ Sed diceret forte aliquis quod non oportet quod si unum contrariorum sit in natura quod reliquum sit ut possit esse, nam plenum et vacuum sunt contraria et tamen non oportet quod si plenum sit vacuum sit. Dicitur fortasse infinitum est contrarium et tamen non oportet quod si finitum sit infinitum sit ut possit esse. ¶ 2° diceret aliquis quod ignis et terra non sunt contraria, nam ignis contrariatur aque et sic est etiam hec sibi contrariatur terra. Tunc unum plura essent contraria quod philosophus 10 metaphysice

dicebat quod tertium bonum corporis bonum. ¶ Ad primum istorum
dico quod plurimum et valent non sunt contraria. sed solum secundum
tunc opponuntur. et sic finitum et infinitum. et de talibus
non est quod si bonum sit reliquum sit. ¶ Ad secundum dico
quod non est inconveniens unum plura esse contraria secundum diversas
qualitates. qualis est in proposito. ¶ Tertia conclusio
dicitur sic probatur. scilicet quod si terra et ignis sunt alia elementa
media sunt. probatur sic. nam sicut unum contrariorum est terra
et relinquitur. nam ignis [illegible] contrariatur aque. et terra
aeri ut patet 2 de generatione. nam sicut aer ibi. contrarias
[illegible] scilicet calidas frigidas. humidas et siccas. contrarias
motus contrariis [illegible]. corporum motorum duo sunt simplices
et alii compositi. secundum quos accidunt motus. ergo elementorum
que sunt terra et ignis et aer et aqua. scilicet duo contraria
et duo media. ¶ Secundo probatur adducendo physicis rationes
philosophorum quod [illegible] quod duo elementa extrema scilicet terra
et ignis. sunt sicut duo numeri cubici. et inter
numeros quoscumque duos tales numeros. sunt duo numeri
medii proportionales. quia bene est compositus duobus
elementis mediis. ¶ Quarta conclusio. scilicet quod si quatuor elementa sunt
generationes et corruptiones sunt. sic probatur. quia sunt contraria secundum suas
qualitates. ergo alterabilia et transmutabilia invicem. ergo
generabilia et corruptibilia cum alterationis sit via generationis.
sicut patet primo de generatione. ¶ Quarta conclusio. scilicet quod si generationes
et corruptiones sunt. necesse est celum moveri pluribus motibus.
probatur supponendo primo quod isti motus inferiores
dependent a celo motore. licet non a motu celi.
sicut patet primo metheororum et 2 de generatione et aliis [illegible]
sed ad causandum generationes et corruptiones speciei non sufficit
unus motus celi. unde non [illegible]
diurnus. motus solis et aliorum planetarum in obliquo
circulo. aliter enim non fierent hyemps et estas et
mutationes temporum. nec per consequens generationes vel corruptiones
[illegible] que sunt. ergo si generationes et corruptiones istorum
inferiorum sunt. et [illegible] si [illegible] consueto. oportet quod celum moveatur
pluribus motibus. ¶ Sexta conclusio. arguendo de primo
ad ultimum sic probatur. Si celum semper movetur. necesse est terram
semper quiescere. et per consequens semper esse. et si terra est [illegible]
est. et si terra et ignis sunt elementa media sunt. et
si quatuor elementa sunt. generationes et corruptiones sunt et sunt
in istis inferioribus. sed si generationes et corruptiones
sunt in istis inferioribus. necesse est celum moveri pluribus
motibus. ergo de primo ad ultimum. si celum semper movetur.
necesse est ipsum moveri pluribus motibus. [illegible]
[illegible] ad aliquod [illegible] quecumque sequitur ad [illegible]
sequitur ad unum. ¶ Sed [illegible] quia que dicte non sunt
formales nec simplices. sed tenent per plures propositiones
medias. ergo in talibus non [illegible] arguere de primo ad
ultimum. sicut patet exemplum sic arguendo. Simultaneum
tempore est. dies non est. et si dies non est. nox est. et
si nox est aliquod tempus est. et tamen non sequitur de primo ad ultimum
simultaneum tempore est aliquod tempus est. ¶ [illegible] dico quod non
omnis consequentia de primo ad ultimum est bona. sed in [illegible]
[illegible] sunt bone. [illegible] sunt bone. et [illegible]
[illegible] [illegible] allegatum
[illegible] quecumque sequitur ad consequens sequitur ad antecedens.

¶ [illegible] modus tamen quod illa consequentia de primo ad ultimum
[illegible] est melior vel formalior. quod sit debilior
illarum mediarum. nam si aliqua mediarum sit
[illegible] vel materialis. tunc de primo ad ultimum est
[illegible] vel materialis. et cum est quia tenet in virtute
illarum mediarum. vel mediarum si sint plures.
¶ Sed ad [illegible] quod sunt adducta de tempore et
nocte dico quod [illegible]. sed simultaneum tempore est
est possibile vel impossibile. si est possibile tunc [illegible]
media non valet. dies non est. [illegible] impossibile est. et
non [illegible] de primo ad ultimum [illegible]. Si autem
sit impossibile. tunc omnes [illegible] et [illegible] de primo
ad ultimum sunt bone. cum ad impossibile sequatur quodlibet
¶ Ad rationes principales ¶ Ad primam. dico quod ipsi celi
[illegible] sunt plures motus. et hoc secundum diversas eius
partes. Nec hoc obstat. quia unum corpus simplex
sit unus motus naturalis simplex. immo quod plures
aliquod celum [illegible] tamen. scilicet ad orbes. potest
moveri simul pluribus motibus. bene est in quantum
ambo insunt sibi naturaliter. sed unus est sibi naturalis
et alius est sibi impressus. [illegible] elementum
[illegible] non movetur pluribus motibus. [illegible] dico
quod non est simile de motu illorum et de motu celi.
[illegible] quod plures motus [illegible] non [illegible] adiuvare
[illegible] mobili et hoc [illegible] corpus [illegible]
[illegible]. et [illegible]. licet plures motus [illegible]
[illegible] adiuvare in eodem mobili [illegible]
[illegible] ¶ Ad secundam dico quod illa bene probat quod quarta
propositio non est formalis. cum quo tamen bene stat
quod tenet gratia materie.

Quinto quero

Utrum ista conclusio sit bona
si necesse est generationes et corruptiones esse hic
inferius. necesse est esse plures motus celestes
¶ Et arguitur primo quod non quia si celum quiesceret. adhuc
[illegible] essent generationes et corruptiones. ergo
adhuc quod generationes et corruptiones hic inferius sint non oportet
esse plures motus celestes. et per consequens non valet consequentia
sed. quod tamen est quia posito quod celum quiesceret
adhuc contraria sicut ista inferiora elementa. essent
adinvicem applicata. et per consequens agerent in se.
et quodlibet esset fortius corrumperet illud quod esset
debilius. [illegible] est [illegible] quod sint adinvicem
activa et passiva si fuerint adinvicem ap
plicata. Nec apparet quando [illegible] combureret
corpus stuppe si ei ignis applicaretur cum obsistente
[illegible] quod celum quiesceret. ¶ Secundo nam supposito quod
celum nunc incipit moveri simul [illegible]
quiesceret. non propter hoc alia et plante. que modo
sunt semper permanebunt et si non semper permanebunt
[illegible] alia corruptio. sed que corrumperetur [illegible]
[illegible] alia generatio. cum corruptio unius sit
generatio alterius. primo de generatione. propter hoc quod [illegible]
non potest esse sine forma. ergo non obstante quiete
celi. adhuc fierent generationes et corruptiones hic inferius

¶ 2º celum non agit nisi istam influentiam solum per motum vel
per lumen et influentiam. non licet motus a celo auferretur
tamen adhuc ipsum ageret istam influentiam per lumen
et influentiam et ita per illam aeris posset fieri
generatio et corruptio. ¶ 3º nam posito quod celum
uno motu moveretur. adhuc per illum motum
applicaretur nobis successive planete frigidi et calidi
et sic successive generaretur apud nos nunc calidus
nunc frigiditas. sicut videmus per motum solis diurnum
in die est nobis calor et in nocte frigus. ¶ Ad
oppositum videtur arguere Aristotiles in littera et 2º de generatione. Et
arguit sic. Nam necesse est ordinatur a motu sursum
et moveretur inferiora. sicut patet 2º metheororum. sed multe
sunt motus et continue corpora celestia variis. et diversa
ista inferiora sunt agentia secundum diversitatem. igitur a motu
non et ab actione corporum celestium. varie removetur
variis motibus et actiones mixtis inferioribus. quod
apparet non fieri. Et per consequens si mixtis inferioribus
debet fieri. varie generationes et corruptiones generabilium
et corruptibilium. Videtur quod operatur ex variis et di-
versis motibus celi. ¶ 2º quod corpora generationes
et corruptiones sunt contrarie. et ergo quod a causis contrariis proveniunt
et sic. cum ista inferiora regantur per superiora
secundum corpora celestia ut dicitur primo metheororum. ergo generationes
illas. et corruptiones ex contrariis agentibus celestibus
contrariis saltem virtualiter. sed non fit nisi et ergo
non successive applicatur. scilicet unum post alium. sic scilicet
quod illud per quod unum generatur et corruptum. per alium
corrumpitur. Et ista successiva applicatio non potest esse
nisi per motum celi. ergo sine motu celi non essent
hic generationes et corruptiones. Nec sufficeret unus
motus quia tunc omnes dies equales. essent consimiles
et corpora celestia similiter se haberent ad nos. sed sicut
dicitur arguitur vero essent dissimiles. esset in dissimiles
quia sol est in meridie. et quando est in angulo noctis
et sic ex uno motu celi non videtur posse quod
inveniantur generationes et corruptiones. tales tamen varie in-
equales nunc apparent si celum non moveretur
pluribus motibus. ¶ 3º quia si non esset motus
celi non esset tempus quia tempus est motus celi ut
passio eius. scilicet motus primi ut patet 4º physicorum.
sed si tempus non esset nullus motus vel mutatio esset
quoniam est omnem motum vel mutationem esse in tempore
sicut patet 4º et 6º physicorum. Et si nullus esset motus
neque mutatio. nulla esset generatio et corruptio
cum generationes et corruptiones sint mutationes 4º physicorum.
Pro ista questione sunt duo articuli et unum suppositum. Primum
ponetur ut nostra conclusio. ¶ Tempus sicut et
celum agit in ista inferiora. triplici instrumento.

scilicet motu. lumine. et influentia. ¶ Motu quidem. nam
sicut ignis secum una cum aere continue velocitate
movetur altissimos. sicut patet primo metheororum. ¶ Lumine autem
sicut patet ad experientiam. quia lumine suo calefacit ista
inferiora. ¶ Influentia autem quia imprimit virtutem ubi
non attingit motus celi vel lumine. generaliter quando

metalla. et hoc est mediante influentia celi. que est
quedam qualitas immediate sicut scilicet albumasar in introductorio
dicimus. que quedam qualitas non est perse sensibilis.
¶ Hac premissa sit prima conclusio. quod si celum
cessaret a motu. non tamen a lumine vel influentia
adhuc in istis inferioribus multa fient motus
et mutationes. et generationes et corruptiones. quia cessante a
motu celi. sed stante lumine et influentia. adhuc
calefaceret ista inferiora. et ipsum celum influeret
in ista inferiora. mediantibus quibus. scilicet lumine et
influentia. adhuc in istis inferioribus fient gene-
rationes et corruptiones. ¶ 2º quia sicut patet secundum ...
si celum non moveretur quiescerent non quiescerent. hoc alia
et planete que modo sunt. oppositis permanerent
quamvis aliqua corpora et genera. alia ex eisdem
generarentur. et sic adhuc fient generationes et corruptiones.
¶ 2º conclusio quod si celum cessaret a motu non tamen a lumine
et influentia. adhuc continualiter fient generationes
et corruptiones. et motus locales. immo generationes et
corruptiones herbarum arborum et plantarum. patet quia locus
sub sole esset nimia caliditas. et essent omnia
combustibilia combusta. et ex opposito esset nimia
frigiditas. tamen in quadris medijs esset
temperamentum medium. et fierent generationes ad salutem
herbarum arborum et plantarum. ¶ 2º patet hoc idem quod
ad generationes elementorum adhuc. quia sub sole ex
intentione omnis aque madeni. ut in igne. parte
quae propter frigiditatem ibi continue. ignis et aer
corrumpentur in aquam. et tunc aqua ibi valde augeretur.
et tale est quod ubi aqua est elevatior moveatur
ad locum declivioreum. et sic aqua continue moveretur
circa terram. ad locum continuo sub sole. et ex aere vel
igne generans sub sole moveretur ad partem
oppositam. et super aqua. sic veniens sub sole eius
generaretur in aere. et aer vadens ad oppositum generaretur
in aqua. ¶ Item quod generationes et alterationes
ponamus aliquos. dicentes quod cessante motu
celi. non tamen influentia et lumine. per aliquod tempus fient
motus et mutationes. scilicet generationes et corruptiones
in istis inferioribus. sed tandem sicut dicunt ipsi omnia
ista inferiora cessarent. ab huiusmodi motibus et mu-
tationibus. verbi gratia ponamus quod sol in sit supra
nos. et planete frigidi sint ex opposito. et
quod celum in recto non moveatur. tunc dicunt ipsi quod
sol omnia hic existentia calefaciet ad summum. et
ex opposita parte. planete frigidi omnia frigefa-
cient ad summum. et alij similiter dicunt ipsi iste
calefactiones et frigefactiones. tandem. cum nulla
alteratio possit esse perpetua sicut patet per aristotelem 8 physicorum
et sic dicunt de calefactione et frigefactione. vel
dicunt etiam de humectatione et exsiccatione.
et de aliis alterationibus. quia sic finaliter cessa-
rent omnes alterationes. non amplius fient generationes
alterationes et corruptiones. ¶ Oppositum tamen fal-
sitas istius patet per conclusionem istam 2ª. et eius

probatum. Et ideo solutio motivi sic opinantium patet diligenter intuenti. ¶ Tertio conceditur quod cessante motu celi non tamen hinc et inflecteretur hic sicut generationes et corruptiones mixtorum inferiorum. aliter tamen sicut quod modo fiunt. nec etiam variaretur modo sicut fiunt. patet hoc ex eo quod sol et ceteri planete non diversimode applicarentur ad ista inferiora sicut modo applicantur quando celum movetur. ¶ Quarto conceditur quod si celum non moveretur aliis nisi diurno motu adhuc fierent generationes et corruptiones mixtorum inferiorum. patet quia non minus sicut quod si celum quiesceret. sed si celum quiesceret. dicunt multi quod adhuc fierent. sicut dicit secunda conclusio. ¶ Quinta conclusio precedente apparet in libro est quod si celum non moveretur nisi diurno motu non fierent generationes et corruptiones tales et tot et aliorum secundum illum ordinem et secundum illa loca secundum que ordinem et que loca apparent nobis esse et continue in hoc mundo. patet quia non essent applicationes agentium celestium ad hec inferiora supposita [illegible]. ¶ Sexta conclusio sequitur ex hoc ad quesitum universalis. quod sicut fiunt generationes et corruptiones mixtorum inferiorum et prima [illegible] secundum ordinem et secundum loca secundum que apparent fieri et continue necesse est celum moveri pluribus motibus scilicet motu diurno et motu obliquo. quia motus obliquus est planetarum sub zodiaco. patet quia secundum hoc sol et alii planete aliquando accedunt ad nos et aliquando recedunt a nobis fiunt nobis diversa tempora scilicet hyeme et estate. et diversitatem generationum et corruptionum mixtorum inferiorum. ¶ Ad rationes autem ante oppositum sunt probis [illegible] ad quesitum adducta ad oppositum dicitur quod generatio [illegible] et ad illas est dicendum ¶ Ad primam ad auctoritatem Aristotelis quando dicitur patet per quartum conclusionem. ¶ Ad primam rationem de agentibus [illegible] patet quod [illegible] quando dicitur quod nulla esset [illegible] secundum quod nos diceremus quod multa esset [illegible] dicendo agentium nisi ad primum dicitur. Unde deus si vellet posset comburere ligna si non essent [illegible] ¶ Ad secundam non [illegible] probat [illegible] ¶ Ad quartam quando dicitur quod sicut diceretur de tempore dico quod nullus motus diceretur tempus nisi per comparationem ad tempus. ad mensurandum alios motus. et ideo si non esset motus celi possemus uti uno alio motu pro tempore sicut quando sumus aliqui qui non videmus celum propter nubes. utimur aliquibus signis pro tempore. dicentes tantum spacium sit hora. tempus est primum. Unde quia primus [illegible] motu celi pro tempore utimur eo est quia motus ipse est regularissimus et omnibus notior et prior. ut videri potest quarto physicorum.

Sexto quero

utrum motus celi ab oriente in occidentem sit regularis. hic primum supponitur et aliud queritur. Suppositio prima quod celum moveatur quo supponitur quod verum movetur motu regulari. ¶ Secundo supponitur sic. terra movetur ab oriente in occidentem quod celum non movetur sic primus describit, quia sequitur quod si ambo moverentur ab oriente in occidentem [illegible] partibus celi. eiusdem partes terre eodem modo respicerent semper. si velocitate uniformi moveretur

quod licet non sit primum [illegible] ad experientiam. nam [illegible] oriri et occidere. partes semper eandem partem terre eodem modo respiceret. nec tamen fierent generationes et corruptiones mixtorum inferiorum. secundum illum ordinem et secundum illa loca. secundum que apparent modo fieri. et cum patet quod [illegible] ab oriente in occidentem. et aer similiter et terra et aqua. quod patet quia non videretur maior [illegible] quam descriptis. [illegible] quod ignis et aer [illegible] quod [illegible] moverentur ab oriente in occidentem. talis autem motus non videtur. [illegible] in loco. [illegible] non moverentur nisi ille aer sic moveretur. ¶ Secundo adhuc supponitur quod si celum moveretur [illegible] esset motu locali. sed hoc [illegible] in se [illegible] in loco. ¶ Tertio nam potest quod celum esset in loco. adhuc [illegible] non motu locali. [illegible] quia quod manet in illo loco non mutatur illum. nec secundum se nec secundum suas partes. quod non secundum se patet. quod non secundum partes [illegible] nam medietas celi que est ex una parte equinoctialis ita quod manet in eodem loco. sicut medietas celi que est ab alia parte equinoctialis. ¶ Tunc dicitur ad questionem. Primo sic. nam motus celi est naturalis [illegible] non est violentus. omnis motus [illegible] naturalis est in fine velocior quam in principio. sed talis motus non est regularis. ex eo quod motus regularis [illegible] ad suas partes in equalibus partibus temporis equalia pertransit spatia. talis autem non est velocior in fine quam in principio. sed equaliter velox et in principio et in fine. ¶ Secundo quia aliqua pars celi movetur velocius et aliqua tardius. igitur totus motus celi videtur esse difformis. [illegible] minor [illegible] quia [illegible] nam partes celi que prope polos moventur tardius quam partes celi que moventur prope equinoctialem quia in equalibus temporibus maiores circulos describunt. ¶ Tertio stelle describunt [illegible] quod [illegible] et ideo si stelle moventur [illegible] [illegible] orbium irregulariter. sed stelle moventur [illegible] patet de luna et aliis planetis. quia aliquando moventur velocius quandoque tardius. propter quod astronomi dicunt planetas aliquando directos aliquando retrogrados. et aliquando stationarios. ¶ Oppositum [illegible] [illegible] quarto [illegible] de suppositis. secundo dicetur de quesito. ¶ Quantum ad primum articulum est notandum quod [illegible] et [illegible] motus [illegible] et uniformis. nam motus uniformis attenditur quantum ad partes mobilis. ita quod ille motus dicitur uniformis. quo movetur aliquod mobile. cuius una pars non [illegible] velocius movetur sicut alia. sicut si lapis descenderet in [illegible] quod ille motus in fine esset velocior quam in principio. tamen diceretur uniformis secundum [illegible] significationem vocabuli. ex eo quod una medietas illius lapidis descenderet ita velociter sicut alia. ¶ Motus autem dicitur difformis cuius una pars movetur velocius et alia tardius. sicut est [illegible] rote. partes [illegible] eius circa axem non [illegible]

[illegible] sunt quedam [illegible]. 2°.

movetur ita velociter. sicut partes eius que sunt circa [illegible]. licet unaquaeque illarum partium equevelociter circueat. Ideo non est inconveniens aliquem motum esse motum difformem. et tamen esse uniformem. Penes aliud enim attenditur velocitas motus. et penes aliud velocitas circuitionis. Unde ille motus dicitur esse equevelox quibus in equalibus partibus temporis circa equalia spacia linealia pertranseunt. Sed ille circuitionis dicitur equevelox quibus ipsa corpora circueuntia in equalibus partibus temporis equales describunt angulos circa centrum quod circueunt. ¶ Regularitas autem motus attenditur ex parte temporis. ita quod motus ille dicitur regularis quo aliquod mobile non equaliter velociter movetur in una parte temporis sicut in alia. Sed ille motus dicitur irregularis quo movetur aliquod mobile quod in una parte movetur velocius et in alia tardius. ¶ Aliter [illegible] quod aliqui distinguunt de uniformitate motus. dicentes quod potest attendi vel ex parte partium mobilis vel ex parte partium temporis. Uniformitas primo modo dicta est eadem cum uniformitate distincta contra difformitatem. Uniformitas autem secundo modo dicta est eadem omnino cum regularitate. Sed illa non vocatur magis uniformitas sicut nos usi sumus [illegible] describendo. ¶ Ultimus est notandum quod non est inconveniens aliquem motum esse difformem et regularem. quia de motu [illegible] difformi. quod non uniformiter quia una pars non movetur ita velociter sicut alia. et tamen non movetur irregulariter quia non movetur in fine velocius quam in principio. Similiter non est inconveniens aliquem motum esse regularem et non uniformem. patet de rota que in equalibus partibus temporis equalia spacia describeret. Talis enim motus vocaretur regularis. non tamen esset uniformis. partes enim propinque centro non moventur ita velociter sicut partes circumferenciales. Similiter non est inconveniens aliquem motum sic esse uniformem et irregularem. sicut si aliquis [illegible] in medio sic propter resistenciam quod illud quod [illegible] in equalibus partibus temporis equalia spacia pertransiret. Tunc ille motus illius esset uniformis et irregularis. ¶ Ultimus [illegible] quod modo motus potest dici simplex vel compositus. et vocatur motus circularis simplex quo unum mobile [illegible] et super eosdem polos et ab uno motore continue [illegible] omni motu [illegible] illos polos. Sed motus compositus dicitur motus resultans ex aggregatione plurium motuum simplicium in eodem mobili super diversos polos a diversis motoribus. Et ille motus compositus [illegible] planete est ille qui nobis apparet. Simplices autem nobis non apparent [illegible] abinvicem [illegible] considerationem. Ista notabilia valebunt nobis ad [illegible] in quo [illegible] ad questionem. ¶ Ad rationem ad [illegible] quod quidam antiqui crediderunt [illegible] quod terra movetur ab occidente in orientem [illegible] in die naturali una circulatione. et quod celum quiescit. Et crediderunt per hoc posse salvare apparentia illa que nos salvamus de motu celi. sicut quod sol est nobis aliquando oriens aliquando occidens. Et aliquando in angulo noctis etc. credentes [illegible] se habere sicut apparentiam [illegible] supra ignem [illegible] quod [illegible] ignis non movetur sed apparet. Sed apparentia movetur circa ignem. Ita dixerunt solem non moveri circa terram. Sed magis terra circa solem. Propter hoc quod terra indiget sole et non econverso. ¶ Primo ad istas opiniones pono aliquas conclusiones. Prima sit ista. quod terra non movetur ab occidente in orientem diurno motu. quia nam si sic sequeretur quod esset difficilis motus contra occidentem quam versus orientem. quod est contra experientiam. quia per eandem rationem ex quo terra movetur ab occidente versus orientem. et aer una cum ea. tunc qui ambularet contra occidentem haberet quasi aerem moventem. qui vero iret versus orientem. cum una cum aere moveretur. multo difficilius esset movere contra aerem quam cum aere moto. ¶ 2a conclusio sequitur. quod difficilius esset proicere lapidem contra occidentem quam contra orientem propter eandem causam. ¶ 3a sequitur. quod aves non possent [illegible] volare contra occidentem. quia aer [illegible] [illegible] eas contra [illegible] quod non possent bene volare. Unde videmus quod aves non possunt bene volare cum vento [illegible]. ¶ 4a sequitur quod proiectum directe sursum non caderet ad locum a quo erat proiectum. quod est falsum ad sensum [illegible]. Antecedens patet quod terra velocius movetur quam lapis proiectus sursum. Ita velocius moveretur in descendendo directe. non caderet super partem terre sibi suppositam [illegible]. ¶ 2a conclusio quod si terra sic moveretur ab occidente in orientem. Unde possemus [illegible] salvare aliqua que nobis apparent ex motu celi. sicut ortum et occasum solis et stellarum. quod [illegible] sicut sol nobis [illegible] oriretur [illegible] ascendere plus [illegible] usque ad medium celi. et tunc ad occidentem. et tunc ad angulum noctis. Unde si sol quiesceret et terra moveretur ab occidente versus orientem et nos una cum ea. Sol quando magis et magis nobis elevaretur. tamen dicimus quod apparet [illegible] celi. et sic per velociorem motum terre. appareret nobis declinare versus occidentem. et talis [illegible] apparet nobis in oriente. ¶ 3a conclusio quod non omnia apparentia modo possunt salvari per quietem celi. et talem motum diurnum terre. quia non per quietem celi et motum diurnum terre non possunt salvari oppositiones et coniunctiones planetarum et distancie corporum aliorum minorum aliorum maiorum a stellis fixis. Unde ad salvandum ista oportet ponere celum moveri. ¶ 4a conclusio quod celum quod circulariter movetur ab oriente ad occidentem in [illegible] die. redeundo ad orientem per angulum noctis. quia quod duo signa [illegible] est. nam videmus quod stelle prius apparent nobis in ortu et postea in occasu. Sed hoc non potest salvari per motum terre diurnum sicut dictum est. ergo [illegible] per motum celi. Vel per motum stellarum in celo [illegible]. Sed dicendum [illegible] hec [illegible] non potest esse. quia tunc celum esset scissibile et divisibile et penetrabile corporibus. cuius oppositum dictum est primo [illegible] contra [illegible] quod stelle moventur in celo. [illegible] sicut piscis movetur in aqua. aliquando [illegible]. ¶ 2a conclusio ad 2am rationem [illegible] quod motus primi celi non est uniformis. quia eius partes non omnes eque velociter moventur. quia partes prope polos [illegible] quam [illegible] equinoctiali.

moventur velocius quam partes celi que circa polos. ex eo quod in equalibus partibus temporis maius spatium lineale describunt. propter maiorem distantiam ab axe mundi. gratia tamen per differentiam motus uniformis. ¶ Secundo quod nullus motus simplex in celo est difformis. ita quod nec celum nec aliqua aliqua pars celi movetur velocius uno tempore quam alio. et hoc modo sumitur, scilicet circumscriptis aliis motibus. ¶ Et hoc probat Aristoteles sic primo. quia omnis motus qui est aliquando velocior aliquando tardior. vel est velocior in principio sicut est motus violentus. vel est velocior in fine sicut est motus naturalis gravium et levium. vel est velocior in medio sicut est motus animalis. sed motus celi non est velocior in principio nec in fine nec in medio. cum non habeat principium nec finem nec medium propter suam eternitatem. et etiam propter sphericitatem celi in qua non est dare principium nec finem nec medium. ¶ Secundo quia irregularitas motus non potest provenire nisi propter inequalitatem mobilis vel motoris. nec mobile provenit quia celum est inalterabile. nec motor quia motor movens celum est immutabilis. sic in mobili [illegible] quod non est unde possit velocitas celi variari. ¶ Tertio si motus celi non esset uniformis. sed difformis scilicet aliquando velocior et aliquando tardior. vel ergo veniret quandoque ad terminum velocitatis et ad terminum tarditatis. ex eo quod habet [illegible] velocitatis. et si sic esset propter illa [illegible]. ex eo quod ab eterno fuisset velocitatus plus et plus. si autem dicatur quod veniret velocitando et tardando subalternatim. hoc non potest esse eo quod motor movens est immutabilis. et ergo [illegible] responsio ad questionem. ¶ Tertio quod motus celi simpliciter est circularis uniformis. non obstante quod non est motus uniformis quantum ad diversa puncta eius. patet quia omnes partes motus celi simpliciter sunt circulares. et partes eius in equalibus partibus temporis equales describunt angulos circa axem mundi. et hoc sufficit ad hoc quod aliquis circularis simpliciter motus sit uniformis. ¶ Et quarto quod motus in celo et in aliqua parte eius composita ex pluribus partibus est difformis. patet hoc de motibus planetarum. quia aliquando movetur velocius aliquando tardius propter aggregationem plurium motuum in suis orbibus propriis quibus aliquando dicuntur directi aliquando retrogradi et aliquando stationarii. ¶ Ad rationes principales. ad primam. concedo quod terra movetur ab oriente in occidentem et aqua et ignis et aer moventur una cum celo. illo modo quod sunt ita propinque quod virtute celesti potest sic moveri. sed hoc non est de terra propter magnam eius distantiam a celo. ¶ Ad secundam quando quod motus solis celi non est localis cum ipsum non sit in loco. et tamen secundum diversas partes eius sit circularis motus localis. et dicunt talem motum secundum situm et non secundum locum. ¶ Ad tertiam dico quod illa bene probat quod celum non movetur motu recto cum quo bene stat quod moveatur [illegible] non et moveatur ad motum motu circulari et globi. secundum se totum celum non mutare locum. sed sufficit quod mutetur locum secundum suas partes vel mutaret si esset in loco. ¶ Et quando dicitur quod si celum esset in loco adhuc non mutaretur locum secundum suas partes. quia una est quod una pars equinoctialis etc. hoc conceditur quod secundum talem dictionem partes non mutarentur locum. cum quo bene stat quod mutaret locum secundum partes eius assignatas secundum alias dictiones

Subiecti magis[?] celi ascendi secundum coluros. et non est dictum quod celum mutaret locum secundum tales partes. et hoc si celum esset in loco. ¶ Dico ergo finaliter quod non est inconveniens aliquid mobile mutare locum secundum partes assignatas quo ad unam dictionem. et non mutare locum secundum partes assignatas quo ad aliam dictionem. sicut pluries sunt voces quibus equivocabatur id quod supponebatur in questione. ¶ Deinde dicendum est ad rationes factas ad oppositum. ¶ Ad primam dico quod non omnis motus naturalis est in fine velocior. sed solum hoc verum est de motu naturali locali recto. ut patebit in questione sequenti. ¶ Ad secundam dico quod illa bene probat quod motus celi non est uniformis cum quo bene stat quod est circularis. ¶ Ad tertiam dico quod illa vadit per viam que est dicta.

Septimo quero

utrum motus naturalis sit in fine velocior quam in principio et arguitur. Videtur quod omnis motus naturalis sit in fine velocior quam in principio. ¶ Et arguo quod non quia motus celi est naturalis. propter quod dicetur quod non est velocior in fine quam in principio. et tamen est motus naturalis. quia nec violentus nec preter naturam. et quia est a principio intrinseco. ergo non omnis motus naturalis est velocior in fine quam in principio. ¶ Secundo quia augmentatio est motus naturalis. et tamen non est quod in fine sit velocior quam in principio. immo ut in pluribus accidit oppositum. quod sit motus naturalis patet per Aristotelem primo de generatione et secundo de anima. Similiter etiam de alteratione naturali. namque sunt alterationes naturales que in fine non sunt velociores. ¶ Tertio nam sit unum mixtum habens duas libras de igne. duas de aere et duas aqua et octo terra. et sit in concavo orbis lune. tale mixtum descendendo retardatur in suo motu. ex eo quod quanto resistentia augetur. et potentia motiva diminuitur. patet hoc ex eo quod cum tale mixtum est in concavo orbis lune. tunc habet tam terram quam aquam quam aerem deorsum. sed cum hoc mixtum pervenit ad aerem. aer non plus trahit deorsum sed tantum trahunt aqua et terra. quod aer in spera aeris non trahat patet quia elementum appetit manere in suis locis. et aer in aere ad esse eius. cum autem deinde mixtum pervenit ad aquam. tunc aer incipit resistere cum igne. nec aqua plus trahit deorsum quoniam est in loco suo. sed solum terra. ex hoc patet quod non modo causa potentia motiva que fit minor. et resistentia maior. et per consequens quod tale mixtum motus naturalis scilicet descensus non sit in fine velocior immo tardior quam in principio. ¶ Quarto quia si grave in descendendo moveretur in fine velocius quam in principio. hoc videretur esse propter continuam acquisitionem in descendendo quam innuebant [illegible] acquisitum illius gravis. ad movendum illud grave velocius in fine quam in principio. tunc pono quod idem grave descendit in medio difformi. sic quod medium inferius sit maioris resistentie. in tanto quod potentia motiva minor illius gravis propter impetum a tali acquisitum propter talem motum sibi acquisitum. et salvetur quod grave movebitur tamen velocius sic quod non velocius in fine quam in principio. ¶ Et quarto si grave sic continue in potentia quod debeat descendere per aliquod medium ut dico in resistentia. tunc videtur quod idem grave per idem medium movebitur ita velociter in fine

sicut in principio. Ex quo quod omnis videtur esse contrarius propter quod prius movetur ad resistentiam in fine equalis erat in principio. Nam quecumque videtur maneat propter quod prius movetur ad resistentiam sicut quarta ad duo. ¶ 6. Quia si omnis motus naturalis esset velocior in fine quam in principio, tunc nullus videtur esse motus violentus, quod est contra philosophum. Quia omnis motus videtur esse naturalis, violentus vel animalis. Sed motus violentus non est violentus quia est in principio velocior, sed non animalis quia est in medio velocior. Si ergo omnis motus naturalis esset in fine velocior, tunc nullus motus esset violentus. Et sic similiter nullus motus esset violentus, quia nec violentus nec animalis nec naturalis. ¶ 7. Quia sequitur quod si aliquod grave distans a centro terre distantia infinita, quod illud in descendendo versus centrum moveretur velocitate infinita antequam tangeret centrum. Sed hoc est falsum. Quia videtur teneri ex quo quod motus naturalis sic continue intenditur plus et plus versus finem. Sed falsitas consequentis patet. Nam tunc sequitur quod tale grave haberet virtutem infinitam. ¶ 8. Quia tunc motus naturalis non esset ipse non esset velocior quam in principio. Sed motus naturalis in fine non est. Ergo tunc non est velocior quam erat in principio.

¶ Oppositum vult Aristoteles et patet per experientiam. Nam grave descendens in fine fortius ledit quam in principio. Quod non esset nisi in fine moveretur velocius quam in principio. Assumptum patet. Nam si aliquis lapis descenderet de alto et aliquis reciperet illum lapidem prope initium casus, non lederet recipientem; sed si reciperet per magnam distantiam ab initio casus illius lapidis, multum lederet recipientem. Quod non esset nisi talis lapis in descendendo continue intenderet suum motum. ¶ In ista questione primo ponuntur distinctiones. Secundo opiniones de causa velocitationis motus naturalis in fine cum suis improbationibus. Tertio ponentur conclusiones ad quesitum cum vera causa velocitationis motus naturalis in fine, cum quibusdam dubiis contra illam viam cum solutionibus eorundem. ¶ Quantum ad primum sit ista prima distinctio quod motuum naturalium alius localis, alius alterationis, alius augmentationis vel diminutionis. ¶ 2a distinctio quod motuum naturalium localium quidam sunt recti, quidam circulares, et questio non intendit de motu naturali locali recto dumtaxat. ¶ 3a distinctio quod motum naturalem intendi in fine potest intelligi dupliciter. Uno modo quod accidit [illegible], scilicet quando talis motus desinit esse. Et sic motus naturalis non intenditur in fine. Patet hoc quia ipse tunc non est, quia quando motus naturalis desinit tunc non est. ¶ Alio modo intenditur in fine, hoc est versus finem, et sic ... ¶ 4a distinctio quod motum intendi adhuc potest intelligi dupliciter. Uno modo per duplum, triplum, quadruplum, et sic videtur. Alio modo quod primo sit aliquis et quod secundo addatur aliquis gradus velocitatis, et tertio intendatur illis gradibus velocitatis, et quarto quintus gradus velocitatis, et sic videtur. ¶ Hijs premissis sit prima conclusio quod si motus intenditur primo modo, fiet infinitus. Quia primo esset aliquis, et deinde in secundo velocior, et deinde in tertio, et deinde in quarto, et sic ultra. ¶ 2a conclusio quod si motus intenditur secundo modo non oportet quod sit infinitus. Primo in causa potest infinitum intendi et

ad hunc usque sit triplus ad se ipsum. Patet: recipiatur sicut si esset aliquod lignum pedale, et addatur sibi prima medietas sesquipedalis, et deinde medietas residui de sesquipedali, et deinde iterum medietas residui, et sic in infinitum. Illud lignum quod prius erat pedale in infinitum augetur secundum infinitas partes proportionales ligni sesquipedalis; et addiciens tamen non propter hoc illud lignum pedale sic auctum fiet duplum vel triplum ad se. Immo si totale lignum sesquipedale esset sibi additum, aggregatum ex preexistente et addito non esset duplum ad preexistens sed sesquialterum. Sic in proposito esset de intensione motus secundo modo. ¶ 3a conclusio quod motus naturalis intenditur versus finem, non statim quando incipit vadere versus finem, intenditur secundo modo. Patet hoc. Nam aliquod grave non moveretur velocitate infinita antequam veniret ad centrum si distaret distantia infinita, cuius oppositum dicebat argumentum.

¶ 4a conclusio quod motus naturalis non intenditur per 2 [illegible]. Illud est dicere quod in prima parte proportionali hore sit aliquis et quod in 2a parte proportionali hore sit in 2o velocior, et sic ultra. Nec etiam sic quod quando est pertransita prima pars proportionalis spacii prima medietas, quod tunc sit aliquis, et quando 2a pars proportionalis sit pertransita quod tunc in 2o sit velocior. Et sic videtur. Nam tunc sequitur quod quilibet motus naturalis quolibet tempore quantumcumque parvo durante, vel quolibet spacio parvo pertransito, ad infinitos gradus velocitatis pertingeret antequam finem. Nam hoc est falsum, quia tunc sequitur quod talis motus fieret per aliquod tempus, in prima parte proportionali esset aliquis et in 2a duplus et sic ultra. Et ita contingit de spacio. ¶ 5a conclusio quod intenditur ad istum modum quod quando ipso pertransita est aliqua pars spacii ipse est aliquis, et quando ipso pertransita est 2a pars spacii ipse est duplo velocior, et quando ipso pertransita est 3a pars spacii ipse est 3o velocior. Et sic videtur. Et ad istum modum vadit auctoritas Aristotelis de [illegible] infinita gravium a centro, scilicet quod tale grave non moveretur velocitate infinita versus finem. ¶ Quantum ad 2m articulum [illegible] opinionibus, scilicet quod causa velocitationis motus est [illegible] potentie [illegible] resistentie vel ex decremento resistentie [illegible] manente potentia, vel ex ambobus simul.

¶ Hoc premisso est prima opinio de causa velocitationis motus naturalis in fine, que supponit quod motus celestis [illegible]. Ista opinio quod quando aliquod grave descendit per aerem, calefacit ipsum aerem et per consequens rarefacit, et sic aer ille rarefactus est facilioris divisionis et minoris resistentie. Et sic statim adest ibi vera causa velocitationis motus, scilicet resistentie decrementum. ¶ Sed ista non videtur. Primo quia aer in estate est notabiliter calidior quam in hyeme, et tamen ille lapis cadens ab equali distantia per aerem in estate et in hyeme non movetur notabiliter velocius nec sensibiliter magis ledit in estate quam in hyeme. ¶ 2o. Nam aer non calefit per motum nisi cum moveatur et dividatur et fricetur. Et tunc cum ipse aer antequam sit motus resistat gravi descendenti, resistentia eius non est diminuta per eius calefactionem quam

¶ 4. quia homo non ita velociter movet manum suam in aere sicut lapis movetur deorsum prope finem sui motus. quod probatur ex eo quia percuciens aliquem manu lederet eum plus quam faceret ille lapis cadens prope finem sui motus. et tamen homo sic movendo aerem non rarefaceret aerem saltem sensibiliter. quia utique perciperet calefactionem si sicut ille lapis saltem circa finem sui casus. non ita sensibiliter calefacit aerem. quod ex quo homo debet prope terram et in ima minus velocitari. ¶ 2 opinio est que imaginatur quod locus naturalis est terminus appetitus a corpore gravi non adeptum. et ideo corpus mobile prius movetur prope quam fuerit suo loco naturali. tanto magis et cum maiori conatu movetur se ad illum locum. et propter hoc in fine magis velocitatur quam in principio. ad simile homo virtuosus quanto perficitur melior tanto cum maiori conatu intendit ad felicitatem seu ad bonam contemplationem. que est finis hominis. ¶ Sed contra istud arguitur quia tunc sequeretur sicut videtur contra acciones plus distans a suo loco naturali plus deberet appetere suum locum naturalem. et sic potius in principio deberet velocius moveri quam in fine. ¶ 2° arguitur incipiat aliquis lapis cadere de alto loco usque ad terram. et alter lapis consimilis incipiat cadere de basso loco usque ad terram. tunc isti lapides quando erunt ad spatium pedale prope terram descendent equivelociter motu quod tamen est falsum. nam ille qui diutius est motus velocius movetur. nam secundum dictam opinionem quando isti lapides fuerint ad pedale spatium prope terram cum sint consimiles magnitudine et equaliter distantes a loco suo naturali. equaliter habent appetitum cendendi in suo loco naturali. et talis appetitus sit causa velocitationis motus secundum quod dicta opinio. utique dicti lapides descendent tunc ulterius equivelociter descendere. ¶ 3 nam tunc difficilius esset levare secundum lapidem existentem prope terram quam eundem magis distantem a terra. hoc falsum. consequentia patet ex eo quod dicta opinio imaginatur corpus grave habere maiorem appetitum sive inclinationem cendendi in suo loco naturali quando est prope locum naturalem quam quando est magis distans. ¶ 4° quia si a valde alto descendat lapis per spacium decem pedum et ibi retentus abstractum ibi quiescat. et lapis consimilis de basso et descendat per spacium decem pedum ad terram. tunc utrumque illorum motuum non percipietur velocior quam alter. licet unus illorum lapidum sit propinquior suo loco naturali quam alter. Conclusio ergo quod non ex maiori propinquitate ad locum naturalem sunt motus finales et tamen initiales velociores. propter hoc quod tunc corpora sunt propinquiora suo fini et plus appetentia illum fingere. Nec est simile de istis corporibus et de homine tendente ad suam felicitatem. qui suus finis est desideratus ¶ 3 opinio. imaginatur quod in loco naturali sit quedam virtus attractiva locati. et quod illa fortius trahit de prope quam a remotis. et propter hoc corpora naturalia velocius moventur in fine cum sunt propinquius suo loco naturali quam movebantur in principio cum distant a suo loco naturali remocius. et contra istam opinionem potest argui 2° ubi dicitur que arguebatur contra opinionem precedentem.

¶ Et ultimo hoc potest argui primo sic. quia si hoc esset verum sequeretur quod motus corporum naturalium ad sua loca naturalia non esset naturalis sed violentus. unde secundum istam 3ª ex eo quod per dictam opinionem corpora naturalia trahuntur ad sua loca naturalia per virtutem contentam in ipso loco vel tractus est quidam motus violentus. ¶ 2° consequenter sequitur quod graviora tardius moverentur deorsum quam minus gravia. quod secundum magistrum quia naturaliter graviora plus resistunt virtuti trahenti. ¶ 3 sequitur quod corpora non moverentur ad sua loca naturalia a quacumque distantia. quod est contra experientiam hominis. tamen 3ª. quia virtus activa non se extendit ad quamcumque distantiam. propter quod sicut magnes trahit ad se ferrum a quacumque distantia. propter determinatam distantiam ad quam agit trahendo virtus activa trahit ad se locatum a quacumque distantia. et propter quod ipsum locatum non a quacumque distantia moveretur ad suum locum naturalem. ¶ 4 sequitur quod non a maiori distantia a suo loco naturali ipsum quam minus reciperet motum equivelociter ceteris paribus. quod est contra experientiam. tenet consequentia ex eo quod virtus activa est fortior prope quam longe. Ideo si aliquod corpus naturale inciperet moveri prope suum locum naturalem. velocius inciperet moveri quam si inciperet moveri remocius. ab eodem gradu. ¶ 4 opinio. imaginatur quod corpus grave plus descendit tanto magis velocitatur et debet resistencia sub eo. scilicet de aere. et cum continuus minuatur resistencia continuatur motus quia plus et plus velocitatur. ¶ Sed contra istud arguitur. primo nam secundum ipsos sequeretur quod si duo gravia consimilia cadant usque ad terram. unum a loco alto sic quod haberet multum de aere sub se. et aliud de loco basso sic quod haberet modicum de aere sub se. quod secundum inciperet cadere tardius quam 2m. hoc falsum quia equaliter incipient cadere deorsum. quia prope principium sui motus equaliter videntur impedire. et quia tunc posset esse opinio falsa. ¶ 2° quia non est verum quod ille motor aer minus impediat eum. quia quando lapis est prope terram ad hoc est aer dividendus sicut erat ante motum a terra. et ideo non difficilius est quod aer densus cedat et fugiat lapidem. sicut erat quando lapis erat in motu. Et tamen hoc est difficile. vel difficilius est quando lapis est prope terram quod aer sub eo cedat. maxime cum terra obviat quod aer magis resistit quam aer. ¶ 3°. quia quanto in descendendo lapis resistitur toto aere qui est sub ipso usque ad terram. vel aer solus. Sed 2m mediante hoc sic esset valde magnus lapis ut ad talem descensum. propter hoc quod resistencia esset maior. quod esset post motum illius. Sed de 2m. tunc si equaliter grave moveatur motus suus usque ad gradum velocem. ex eo quod resistencia talis diminuitur usque ad non gradum. ex eo quod illud quod in fine motus non habet sub se. ad de aere resistere. ¶ 4 opinio dicit quod talis velocitas fiat propter aerem inscriptum vel aquam ut ad actum. et ymaginatur sic quod si corpus grave incipit descendere. propter hoc aer rarefit inscriptus. [illegible] maneret vacuum ubi erat grave in talis pulsus aeris et motus inmaturus ipsum et ideo velocitatur in descendendo. ¶ Istud non valet nam secundum hoc illud quod esset hinc fuge

certius pluribus magis velocitare in descensu eius oppositum docet experientia. Primo quia magis plus de aere infra se haberet ipsum. ¶ 2° quia sint due spere, una de plumbo et alia de ligno. tunc motus spere plumbee cum hoc quod est velocior semper magis velocitatur quam motus spere lignee. et tamen equaliter inest de aere utrique. igitur talis inexistentia aeris non videtur esse causa talis velocitatis. ¶ 3° quia si talis spera descendendo incideret perforamine et statim foramine clauderetur. ita quod aer insequens deficiat. non minus motus velocitatur. igitur velocitas non fieret per aerem insequentem. ¶ 4° quia aer insequens per descensum gravis compressus plus videtur resistere et impedire velocitatem. quia aer superius inclusus et insequens videtur innuere ut saltem tantum. igitur ¶ 5° quia secundum eandem imaginationem grave in spera ignis sursum deberet suum motum incipere. consequens est falsum. quia tunc ex hoc quod in descensu gravis infra ignem ipse ignis consequenter super grave descendens [illegible] insequere ipsum grave ne descendens [illegible] ignis est magis levis. et magis levis repugnat descensui descensui alicuius gravis insequendo. ¶ Ex opinio ponit quod sic in insensibilibus. Ubi dicit quod dividens sic patet in magnis lignis cum dividuntur secundum longitudinem facilius et quare dicit quod incipe. ita in principio hoc [illegible] aer non procedit ipsum grave. quia tunc esset vacuum. tunc oportet hoc quod aer subtilis recedit ad latera sit ubi quodam rarefactio. que procedit ipsum grave. et ex hoc motus velocitatur et facilius. ¶ Sed istud videtur minus. quia aer dividitur secundum magis condensatur quam rarefactur. et illud videtur patet in [illegible] sicut in [illegible] per lineam. ut ad clare. cum condensatio est [illegible]. ¶ 2° inconveniens est non posse reddi [illegible]. aliud apparent accideat ex descensu gravis. sicut quod grave descendendo aliquando reflectitur cum invenit obstaculum velut cum plumbum aliquando in terram descendendo reflectitur [illegible]. Nam. etc. non potest reddi modo dicta opinio. ¶ 3° [illegible] corpus de ligno et ad ipsum [illegible] facilius dividitur lignum. sicut patet [illegible] in illo ligno secundum longitudinem. et quia non sint sic ordinata ex transverso. ideo non ita facile ex transverso dividitur secundum longitudinem. Sed sic non est de aere. cum non sit corpus sensibile sicut patet [illegible] quare etc. ¶ Alia est opinio quam approbo secundum quam ymaginatur. quod grave in suo motu ad suum gravitatem naturalem acquirit sibi quendam impetum. seu gravitatem accidentalem. quem inmat [illegible] naturalem. ad movendum ipsum grave velocius. Et consimiliter de levitate. Et secundum quod ipsum corpus naturale movetur diutius et diutius secundum hoc sibi acquirit impetus maior et maior et secundum hoc continue velocius et velocius. nisi cum hoc impediret per maiorem resistentiam. quod esset impetus sic acquisitus. ¶ Et ymaginandum est quod sicut ille impetus acquiritur ad motum. ita sicut innovat ut desiat ad innovationem ut desitum motus. ¶ Et pro ista opinione [illegible] tale experimentum. quia si mola fabri magna et valde [illegible] velociter movetur. et [illegible] conversionis. cum cessares eam movere. adhuc ipsa diu movetur. quod non videtur esse nisi a quodam impetu ab extrinseco sibi acquisito. et impresso a movente. Tunc ulterius preter hoc cessamus movere illam molem et impetus ibi diminuitur. donec mola cessat a motu. propter hoc quod forma naturalis mole tendit ad oppositum. similiter per [illegible] in motu. Et [illegible] corporis naturalis ad locum suum naturale. Et forte si ista mola sic mota semper duraret sine aliqua diminutione. ut aliquando et non esset aliqua resistentia corrumpens impetum talem. ibi quanto mola ab illo impetu perpetuo moveretur. Et sic simpla est posse [illegible]. quod non oportet ponere intelligentias moventes orbes celestes. possumus enim dicere quod quando deus creavit speras celestes. ipse incepit movere unamquamque earum sicut voluit. et sic ab impetu quem dedit eis adhuc movetur. quia ille impetus ibi non corrumpitur nec diminuitur. cum non habeat ibi corrumpens preter mobile non inclinat ad oppositum. ¶ Modo istam opinionem [illegible] ponere quod est velocitatis motus naturalis cuiusque formalis. quod est velocius motus naturalis [illegible] impetus acquisitus in ipso mobili. qui generatur acquisitus ad tale motum naturale. preter inpositum de mola fabri [illegible] prius amotam [illegible] moveret. adhuc non [illegible] [illegible] movetur nisi a quodam tali impetu sibi ab extrinseco acquisito. ¶ 2° hoc patet in [illegible] de homine currente quod preter hoc incipit currere. [illegible] currit [illegible] velociter non potest se [illegible] ad suum libitum arrestare. quod non videtur esse nisi propter talem impetum in ipso acquisitum qui adhuc [illegible] inclinat ad motum. ¶ 3° secundum istam opinionem potest reddi causa quare grave quod fortiter descendit et invenit resistentiam reflectitur versus partem aquam [illegible] [illegible] cum enim grave in descensu acquirit sibi talem impetum qui non subito corrumpitur et ideo cum invenit obstaculum ille impetus nondum corruptus inclinans ad motum non potest ipsum movere ulterius deorsum. movet ipsum ergo sursum [illegible] tamen usque quo ille impetus corrumpitur. ¶ Modo 4° et dicit quod si terra esset perforata totaliter et per illud foramen descenderet unum grave velociter. versus centrum tunc quando medium gravitatis illius corporis descendendo esset medium mundi. adhuc illud corpus ulterius moveretur versus aliam partem celi propter impetum manentem in ipso corruptum. et cum sic ascenderet. quia ille impetus deficit illud grave ex hoc descenderet. et in illo descensu acquireret sibi iterum quendam parvum impetum. quo iterum moveretur ultra centrum. et illo impetu corrupto iterum descenderet et sic moveretur circa centrum titubando. tamen diu quod non amplius in eo esset talis impetus. et tunc quiesceret. ¶ 2° quod omnis motus localis qui fit nunc difformiter velocior est in fine quam in principio. quod est contra eos qui sustinent manere eadem per ypothesim. cum medium sit difforme et per motum augetur impetus acquisitus qui inmat ad movendum per velocitatem etc. ¶ 3° quod si ab motus deorsum fieret in vacuo ubi sunt locus naturalis actus elementi. talis motus esset velocior in fine quam in principio. quia iterum quare resistentia [illegible] manente. scilicet resistentia [illegible]. ipso motu mediante per impetum. qui ibi acquiritur. ¶ 4° quod medium in quo fieret motus posset sic disponi quod mobile similiter movetur in ipso equevelociter in

sine fine sic in perpetuum. patet hoc: si medium non esset differre
in resistendo, et impetus solus resisteret in tanto in
contrarium, posset minuere talis impetus ac si sic adinvicem
consideres velocitas corporis motus. Intali in eciam mo-
tus gravis per totum medium esset difformis. Et quod plus
est medium posset sic disponi quod motus naturalis sub fine
esset tardior quam in principio. patet hoc si medium infimus esset
plus resistens quam supremus in tanto quod illa resistentia
esset maior quam ad remittendum motum quam esset impetus
acquisitus quantum ad motum intendendum. ¶ 4° quod mo-
bile possit sic disponi quod in fine sui motus naturalis
moveretur tardius quam in principio. Consequentia 3a sufficit probare
et vero fiat an oppositum. Et tunc est quod totus ille motus
fieret in medio uniformi sed difformi. ¶ 6° quod
mobile possit sic disponi quod velocius moveatur in
pleno quam in vacuo. patet nam sit unum mobile compositum
ex duobus gravibus aere et terra et sit in spa-
tio pleno, et totum residuum vacuum. et id medium
cum descenderet in igne resisteret sic unum. Ubi gra-
vitas aeris quam terre trahent corpus deorsum. Quando autem
movetur versus ad vacuum ubi prius erat naturalis locus
aque, aer tamen inciperet resistere terre trahenti deorsum.
et sic descenderet a proportione ... ad duo in vacuo.
Ubi prius erat locus naturalis aque, quod prius in pleno
puta in igne descendebat a proportione ... ad unum
que est maior quam proportio ... ad duo, et per consequens illud
mixtum velocius descendebat in pleno vel igne
quam in vacuo ... Ista vero supponit quod corpus naturale in vacuo causabat appe-
titus ille gravibus corporum quo appeteret replere
vacuum. Ultimus supponit quod corpora in illa continua
et lenia appeterent manere in vacuo. Ubi ... sunt
locus naturalis talium corporum. Iuxta ista opinio dici-
tur talem impetum quid generet talem impetum in motu
naturali corporis. ¶ 2° dubitatur a quo causatur
talis impetus. ¶ 3° dubitatur quis res sit talis im-
petus. ¶ Ad primum dico quod talis impetus generatur
forma substantialis mobilis una cum motu. ¶ Ad 2m
dico quod talis motus corporis per absentiam contraria
cuiuslibet motus et per mediam ... mobilis
ad continuere. vere sic tamen tunc corporis. primo
et absentia corporis ... ¶ Ad 3m dico quod
est qualitas ... de 2a specie qualitatis. est in quodam
habilitas et facultas ad motum. ¶ Idem dic-
itur 2a ... . nam dicunt auctores de ponderibus quod quanto ad
plus distat a centro tanto est gravius secundum situm. Ex quo
videtur sequi quod grave in principio sui motus quando plus distat
a centro velocius debet moveri. cum autem sit gravius.
2° grave in descendendo quanto fit talis ... levius.
ex quo motus accipitur. quod grave videtur moveri tardius
et tardius. ¶ Ad ista ambo sic dico quod actores ibi
loquuntur de impetu ingenerando motus, quod plus faciat
ad intensionem motus in fine quam potentia facere illa
gravitas secundum situm in principio. et etiam quod potest impedire
tamen levitas quam ibi ... [illegible]
per motum. ¶ Ad rationes quod ... ¶ Ad oppositum, dicendum
quod illud quod est dictum intelligitur de motu naturali
recto et non circulari. et per hoc solvuntur 2 rationes quod
intelligitur de motu locali et non de aliis motibus.

¶ Ad 3am illi videntur probare ... quod ... ¶ Ad 4am
illa videtur probare unam conclusionem praedictam. ¶ Ad 5am moveo
quod contingeret ... proportio potentie motoris ad resistentiam
... talis impetus potentia motiva contingeret
Ad 6am ... quod sit dictum est in ¶ Fine 7a articuli
medium posset sic disponi quod motus naturalis in ipso medio
moveretur per totum ... ¶ Ad 7am ... quod tale grave habet
potentiam infinitam. ... quod non habet potentiam infinitam,
quod ad grave distare per distantiam infinitam ... et ipso
modo ad impossibile sequitur. ¶ Ad 8am ... quod illa videtur
probare quod motus naturalis non intenditur in fine. ... sed
quando motus desinit esse ... quod tamen
dicitur in fine, id est versus finem.

Octauo queritur

utrum spere celestes sicut sunt spere planetarum pluribus moveantur
motibus, scilicet ab oriente in occidentem motu diurno
et ab occidente in orientem motu proprio. ¶ Et arguitur primo quod non
nam tunc diversi motus essent contrarii. Ubi ergo
velocius. Ubi unus esset velocior et alius tardior.
Si essent equaliter velocius, tunc planete continue manerent
in eodem loco sicut est apparet. Ad ... est falsum
... nam si ... musca ascenderet ... a
lancea ... velociter. et lancea in eadem descenderet
... equali velocitate, musca non mutabit situm
... ad ... Et continue habebit se modo
consimili et non aliter ad tale ... esset ... velocius
qui moveretur in navi ... ad unam partem
sicut navis moveretur ad aliam. Si dicatur quod unus
motus est velocior alio, capiatur spera
et queratur utrum velocius moveatur ab oriente in
occidentem motu diurno vel velocius motu proprio.
Si dicatur ... non moveretur nisi motu diurno ... quod
sic in simili de musca mota super lanceam. nam si
descensus lancee sit velocior motu musce
musca non dicetur ascendere sed descendere simpliciter. Aliter
... moveretur sic ... motibus. Si autem dicatur
quod motus proprius solis sit velocior motu diurno,
... consequens ... verum. Ubi non diceretur moveri
nisi motu proprio ... est falsum. ¶ Confirmatur nam
spera solis ... die naturali facit unam revolutionem
motu diurno. Ubi in uno mense ... non faceret
nisi unam revolutionem motu proprio. ergo non potest dici
quod motus proprius solis sit velocior motu diurno
... ¶ 2° quia impossibile est idem sit moveri pluribus
motibus localibus ... sit ... et ... quia
impossibile est idem corpus sit esse in diversis locis. et quia
diversi motus locales sunt ad diversa loca. Ergo
... impossibile sit idem corpus sit ... moveri ad
diversa loca. Et si moveretur ad diversa loca prius tamen
moveretur ad unum et post ad alium. ¶ 3° quia si ita esset
... quod unus illorum motuum esset illi orbi naturalis
et alter violentus. et sic ille alter non diu duraret
in tali orbe. cum omne violentum non diu durat ...
Et quod falsum. nam orbibus motibus continue ... moveret
semper consimiles erunt in eodem, et semper erit similiter
... mundi. ... quod ... quod ... omnis est ... quilibet
scilicet unus corporis simplicis non est nisi unum motum
naturale simplicem. cum ergo spere celestes sint corpora
naturaliter simplicia, non erunt ... habebit plures quod

unum motum simplicem sibi naturalem. Et isti sunt alii motus ei, id est violenti. ¶ Oppositum vult Aristoteles capitulo in textu. Et scitur quod voluerunt omnes astronomi, ut Ptholomeus et alii. ¶ In ista questione primo est recitanda una opinio de quesito cum eius improbatione. 2o videndum est ad quesitum. ¶ Quantum ad primum articulum est notandum quod erat una opinio, scilicet Alpetragii, quod omnes orbes moventur ab oriente in occidentem et quod nullum corpus movetur ab occidente in orientem. Sed orbes planetarum ab oriente ad occidentem moventur super aliis polis quam primum mobile. Et cum hoc non faciunt completas circulationes in die naturali sicut facit primum mobile. Sed imaginabatur quod in die naturali primum mobile facit unam completam circulationem super polis mundi ab oriente in occidentem. Et quod inferiores orbes planetarum moventur ab oriente in occidentem super aliis tamen polis, suos motus incitando in tantum quod orbis Saturni in die naturali tantum deficit quod non facit unam completam circulationem, quod in 30 annis facit unam circulationem minus quam primum mobile. Sed orbis Iovis qui est remotior a primo mobili plus deficit in die naturali quod non facit unam completam [illegible] circulationem, in tantum quod in minori tempore quam Saturnus facit unam revolutionem minus quam primum mobile. Et proportionaliter suo modo dicit de orbe Martis et aliis orbibus planetarum. Sed motus solis ab oriente in occidentem in tantum incitatur a motu primi mobilis quod in uno anno facit unam revolutionem minus quam primum mobile. Sed orbis lune qui est infimus orbium planetarum et maxime ad orbes magis distans a primo mobili in tantum incitatur in suo motu qui est ab oriente in occidentem quod in uno mense facit unam circulationem minus quam primum mobile. Ita quod iste imaginabatur quod secundum quod orbes planetarum plus distant a primo mobili, tanto plus suos motus ab oriente in occidentem retardant. Et probabat hoc quod omnis virtus finita ab aliquo agente derivata fortior est propinqua quam remota. Et ideo orbes propinquiores orbi primo velocius ab oriente in occidentem moventur et remotiores tardius. Et videmus dicit quod quia licet incitatio secundum formam quod orbes planetarum moveantur in motu primi mobilis, et declarat hoc exemplo: nam cum duo homines moventur equaliter ad idem ubi, et videtur alicui longe distanti quod ille qui est tardior ad contrarium ubi movetur a velociori recedere [illegible]. ¶ Sed hec opinio est contra Ptholomeum et omnes astrologos. Et patet quia reprobatur duplici via. Primo sic: quia si non essent in motibus orbium nisi dicta incitatio, tunc Venus et Mercurius aliquo tempore deberent apparere in radiis solis quam nunquam visum est. Sed non sunt sub radiis solaribus, sed fiunt vespertini et matutini. ¶ Dicit secundum Alphraganum in libro suo 20a differentia quod ad plus Venus a sole elongatur per 48 gradus et Mercurius per 26. ¶ 2o nam secundum imaginationem distantia orbium planetarum a primo mobili deberet esse proportio incitationis eorum. Sed cum sol, Venus et Mercurius sequuntur in motu [illegible] differentiis, equaliter moveantur. Luna autem multo velocior [illegible] sequatur tamen. ¶ Quantum ad 2m articulum est notandum quod ad motum sunt possibiles

circulationibus potest intelligi duobus modis: uno modo super eisdem polis, alio modo super diversis, sic quod idem mobile uno motu moveatur super aliquibus polis et alio motu super aliis. ¶ Hac visa sit prima conclusio quod impossibile est eundem orbem moveri ab oriente in occidentem et sit cum hoc ab occidente in orientem super eisdem polis. Istam conclusionem sufficienter probant prima et secunda ratio ad oppositum. ¶ 2a conclusio quod orbes planetarum moventur ab oriente in occidentem super polis mundi et cum hoc ab occidente versus orientem super aliis polis. Patet quia quod moveantur ab oriente in occidentem motu est ad sensum. Sed 2a pars patet quia nos videmus si aliquis planeta est in ariete, postea est in tauro et postea in signo geminorum et sic de aliis signis zodiaci. Sed hoc non potest salvari nisi per motum planetarum ab occidente ad orientem, vel per incitationem suorum motuum ab oriente in occidentem. Si dicatur secundum cum hoc non posse salvari super eisdem polis super quibus movetur ab oriente in occidentem per precedentem conclusionem, ergo oportet quod hoc sit super aliis polis. Et hoc dicitur 2a pars conclusionis. Quidam diceret quod hoc sit propter incitationem, et hoc improbatum est in primo articulo. ¶ Ex hoc sequitur correlarie ad questionem, scilicet quod orbes planetarum sunt et secundum motum pluribus motibus, licet super aliis et aliis polis. ¶ Sed est notandum quod isti motus non proveniunt ab eadem intelligentia. Sed verisimile est quod orbes planetarum moventur ab oriente in occidentem ex influentia quam recipiunt a primo mobili. Et cum hoc quilibet orbis planete habet intelligentiam sibi appropriatam que movet eum ab occidente in orientem. Et ille motus est orbi proprius et naturalis. ¶ Ad rationes prima et 2a habent probationem per conclusiones 2i articuli. ¶ Ad 3am dico quod non est quod si alicui mobili sunt plures motus locales quod si unus illorum sit ei naturalis quod alius sit ei violentus, sed sufficit quod insit ei preter naturam.

ONO QUERO

[U]trum corpora celestia suis motibus causent sonum. Et videtur quod sic quia sunt corpora magna et solida, item condensibilia et inradiabilia; ergo cum fricatione corporum ad invicem quod sunt motu eorum causare sonum, quia sic videmus fieri in aliis corporibus. ¶ 2o quia ex motu violento corporum solidorum causatur sonus. Sed primum mobile violenter rapit secum orbes planetarum. Igitur ex tali violentia causatur sonus. ¶ 3o nam videmus hic inferius quod corpora violenter mota causant sonum, sicut patet de virga violenter percussa ad aerem. Sed quia celum velocissime movetur, igitur suo motu causat sonum. ¶ 4o arguitur ad idem auctoritate antiquorum qui talem sonum vocabant musicam mundanam. ¶ Oppositum vult Aristoteles capitulo [illegible] 2o huius. In ista questione primo videndum est circa quedam de quesito. 2o ad questionem secundum intentionem philosophi videbo. ¶ Quantum ad primum articulum est notandum quod de ista questione fuit una opinio quam recitat Aristoteles in textu quod corpora celestia suo motu causent

armoniam. Et hoc posuerunt multi philosophi sicut pytagoras, tullius [illegible] philosophi. Et probabant hoc rationibus aut [illegible]. Unde dicit macrobius quod secundum theologicos poetas posuerunt novem musas, intelligens quod octava erat celi stellati, et alie erant septem orbes planetarum, et nona [illegible] ex illis orbibus [illegible] tota illa consonantia. Secundo dicebant aliqui philosophi quod in singulis orbibus sunt syrene, i. dee cantantes laudes deo. Tertio de hoc dicit pythagoras et tullius volentes reddere causam quare anima delectatur in musica, dicunt quod hoc est quia anima originaliter fuit ubi est musica, et ideo delectatur in musica, quia [illegible] rememoratur de illa musica celesti dulcissima. Et dicunt quidam quod de orbibus celestibus dicitur [illegible]. In omnem terram exivit sonus eorum. Et [illegible] dicebatur iste auctor cur non audimus nos talem sonum musicalem vel armonicum quem faciunt corpora celestia suo motu. Respondit quod propter consuetudinem istum sonum non percipimus. Unde sicut fabri consuetudinem audiendi sonum mallei [illegible] propter consuetudinem sonum non percipiunt vel [illegible] sicut non assueti, quia [illegible] quod non obstante tali sono fabri loquuntur ad invicem et non impediuntur per talem sonum, quod tamen non esset de aliis qui non essent assueti huiusmodi sonum audire. Similiter sic est de illis qui morantur iuxta aquarum strepitum: illi propter consuetudinem audiendi talem sonum non sic [illegible] de eo nec impediuntur sicut illi qui non sunt assueti audire talem sonum. Aliter posset dici supponendo quod sonus est quedam qualitas in corporibus sonantibus et non quantitas [illegible] quod si esset quando [illegible] tunc perciperemus [illegible] et non fieret sensatio. Et ideo sicut dicimus de colore quod est qualitas non extra [illegible] sed multiplicat speciem suam [illegible] ad visum, et sic [illegible] quod ita sit dicendum de sono, quod sit qualitas existens in corporibus sonantibus et non audiatur nisi per speciem eius multiplicatam [illegible] usque ad auditum. Tertio supponendum quod sicut ad hoc quod color multiplicet [illegible] medium [illegible] ad recipiendum species visibiles, sic similiter ad hoc quod sonus multiplicet speciem suam per medium requiritur quod aer [illegible] corpora sonantia et sic tremulus [illegible] quod percipi posset [illegible] sonus. Hiis suppositis dicitur quod in corporibus celestibus est sonus sed non auditur propter hoc quod aer contiguus [illegible] non tremet, et ideo species illius soni non multiplicatur per [illegible] usque ad nos. Et aer contiguus eis non tremat propter quod ipsa suo motu non movent aerem motu [illegible] tremoris.

Contra istam opinionem que non potest demonstrari potest argui quod sic, quia si corpora celestia facerent talem sonum ille maior [illegible] sicut velocitas et tarditas in corporibus celestibus variatur [illegible] sic [illegible] tunc [illegible] sonum qui nunc esset talis qualis sonus [illegible] non esset a nobis debet percipi. [illegible]

quod non sumus assueti audire talem sonum. Secundo quia bene percipimus sonos minores, ergo multo fortius deberemus percipere illos. Tertio quia talis sonus si esset esset ita magnus quod destrueret omnia ista inferiora, et quia maxime destrueret organum auditus, cum excellens sensibile corrumpat sensum. Unde maiores soni quam esset ille bene sunt destructivi organi auditus. Ergo multo fortius ille. Quarto arguitur circa causam soni quod ibi non est violenta confricatio, cum corpora celestia sint summe plana et lenia [illegible] violenta confricatio. Ergo non hoc quod corpora suo motu causent sonum. Quintum ad secundum argumentum pono breviter conclusionem secundum opinionem philosophi quod corpora celestia in movendo non faciunt sonum. Probatur quia non fuisset [illegible] esse ibi talis sonus, ex quo [illegible] tempore [illegible] talis sonus non audiretur. Probatur [illegible] per rationem [illegible] opinionem recitatam.

Ad rationes [illegible]. Ad primam dicitur quod licet corpora celestia sint magna et solida, tamen non est ibi aliqua percussio vel compulsio aeris que requiritur ad sonum. Et si dicatur quod talis compulsio aeris sola requiritur ad multiplicationem soni et non ad generationem soni, hoc non [illegible] quod sic ego possem dicere consimili ratione quod in [illegible] corpore quiescente esset sonus sed non audiretur, quia tale corpus quiescens non movet aerem ipsum ad motum tremoris, cum tamen tremor requiratur ad hoc quod sonus audiatur per speciem suam multiplicatam per aerem sic trementem. Ad secundam dicitur quod bene [illegible] orbis unus rapiat alium. Unde ibi non est aliqua [illegible] unius orbis per alium [illegible] quod corpora celestia sunt lenia secundum eorum superficies, [illegible] quod ibi deficit illud quo unus orbis posset se tenere ad alium, sine quo unus raperet alium. Ad tertium dicitur quod bene est quod [illegible] sunt velocissima, causarent sonum. Sed tamen ibi assunt alia requisita ad generationem soni, sicut confricatio aeris et compulsio et consimilia. Et illa deficiunt in motu corporum supercelestium. Ad alias rationes quod [illegible] fiunt illius opinionis dicit [illegible] fuit alias.

[D]ecimo quero utrum orbes planetarum inferiores velocius debeant moveri motibus propriis quam superiores.

Videtur quod sic, quia orbis lune velocius movetur quam orbis saturni, et sic de aliis. Contrarium vult [illegible] quod non quia orbis superior sicut est primum mobile velocius movetur motu proprio [illegible] ab oriente in occidentem super polos mundi, quod non esset nisi velocius moveretur. Aliqui ponunt [illegible] in orbibus celestibus quod sicut aliqui orbes sunt superiores tanto sunt nobiliores et quanto sunt velociores tanto debent velocius moveri motibus propriis, et orbis saturni velocius debet moveri quam orbis iovis, et sic de aliis. Secundum quod de orbibus celestibus [illegible] est una [illegible] propositio [illegible] in [illegible] lunc

sed sic est de corporibus infra speram lune quod maiora velocius moventur. patet hoc quia equus velocius movetur quam formica. magnus lapis velocius descendit quam parvus ... videtur quod orbes maiores debeant moveri velocius. sed hii sunt superiores quam etc. ¶ Tertio quia Venus et Mercurius sunt inferiores spera solis et tamen non moventur velocius. nam iste tres spere equali tempore opponuntur ad perficiendas suas circulationes scilicet unum annum. igitur non est verum quod orbes inferiores velocius moveantur motibus propriis quam superiores. ¶ Oppositum vult auctor de ... qui dicit Saturnum complere suam circulationem motu proprio in longiori tempore quam Iupiter, et Iupiter in longiori tempore quam Mars et sic ulterius descendendo. Ex quo sequitur quod spere inferiores velocius complent suas circulationes quam superiores. cum Iupiter sit sub Saturno et Mars sub Iove etc. ¶ Pro ista questione sit prima conclusio quod ista ... orbis Iovis citius perficiat suam circulationem quam orbis Saturni. igitur orbis Iovis non movetur velocius quam orbis Saturni. patet ex eo quod per se aliud intelligitur quod sit velocitas circulationis et per consequens aliud velocitas motus. unde sicut orbis Saturni quoad suam magnitudinem habet se in comparatione ad magnitudinem orbis Iovis ... sic se habet tempus in quo Saturnus facit unam circulationem ad tempus in quo Iupiter facit unam. Iupiter ... suam circulationem citius facit quam Saturnus. et tamen equaliter moventur. vel adhuc Iupiter tardius movetur Saturno. nam si Iupiter duas circulationes faceret in ... quo Saturnus facit unam adhuc Iupiter non pertransiret tantum de spacio sicut Saturnus in faciendo unam. Et ideo videtur sequi quod orbes planetarum inequaliter circuire ... motibus propriis et tamen equaliter moveri. Et adhuc illum orbem velocius moveri qui tardius complet suam circulationem. Et ideo magna est differentia inter moveri velocius et circuire velocius. nam partes ... circuli moti ... sunt ... motum velocius quam partes centrales. et tamen non circueant velocius. ¶ Secunda conclusio quod aliqui orbes inferiores aliquibus orbibus superioribus velocius complent suas circulationes motibus propriis. patet nam ... Iove citius circuire ... mundi. eodem de ... quam Saturnus. et Mars citius quam Iove. et Sol citius Marte. et Luna citius Sole ¶ Tertia conclusio quod non omnes orbes qui sunt inferiores ... velocius compleant suas circulationes. semper intelligendo istud de motibus propriis. quia de Venere et Mercurio qui sunt inferiores Sole. et tamen non complent suas circulationes tardius et si ... tardius vel velocius ... tamen non est sicut ista comparatio. sed quia sunt inferiores. ¶ Sed ... istorum probatur est notandum quod aliqui posuerunt Solem Mercurium Venerem in eodem orbe. et salvabant diversas apparencias in corporibus mobilibus ex hac parte posuerunt Solem non habere epiciclum in illo

orbe. sed Mercurium habere unum epiciclum et Venerem unum alium. ¶ Sed quod istud dicitur quod Venus sit sub Sole et Mercurius sub Venere ¶ Primo quia cum Sol sit fons luminis et lune ... planetarum ad modum cordis ... corporis ... astro... ¶ Secundo quia maior diversitas aspectus apparet in Mercurio quam in Venere. et maior in Venere quam in Sole ... ad ... capiet ... et ad quos pertinet orizontem. Ubi autem orbes ... maior est aspectus diversitas. ibi est ... ¶ ... autem quare orbes inferiores citius complent circulationes suas et velocius quam superiores. et hoc sunt oppositos ¶ Prima est que ponit hoc esse propter maiorem resistentiam superiorum orbium ad primum mobile. unde quia orbes planetarum moventur duobus motibus. scilicet motu diurno et motu proprio in obliquo circulo. et quia motus diurnus maiorem habet ... in orbibus superioribus quam in inferioribus. ideo magis retardat motum superiorum quam inferiorum. et maiorem resistentiam facit in superioribus quam in inferioribus. propter hoc quod motus diurnus et motus orbium planetarum in obliquo circulo sunt ad diversas partes ¶ Quod autem motus diurnus maiorem faciat resistentiam in orbibus superioribus quam inferioribus videtur ex eo quod orbes planetarum superiorum sunt propinquiores primo mobili a quo est motus diurnus. et suo motu movet alios orbes inferiores sibi motus. ¶ Sed breviter istud non potest stare ... nam illa ... non ... motum circularem ... motum alium ... et per consequens motus diurnus motui circulari in obliquo circulo non est ... resistens ... planetarum ... ¶ Alia est opinio que ponit quod causa quare superiores orbes tardius complent suas circulationes est propter magnitudinem orbium. unde non obstante quod intelligentie orbium superiorum sunt maioris virtutis et maioris perfectionis quam intelligentie orbium inferiorum tamen quia huiusmodi orbes sunt multo maiores ... orbes planetarum inferiorum. inde est quod movent eos tardius. ubi gratia intelligentia movens orbem Saturni est maioris perfectionis quam intelligentia movens orbem Lune. et tamen orbis Saturni est multo maior quam orbis Lune. et ideo videtur ... quod si orbis Saturni esset parvus sicut est orbis Lune quod sua intelligentia multo citius ipsum revolveret quam ... revolvat orbis Lune. Et tamen si orbis Saturni haberet consimilem proportionem in magnitudine ad orbem Lune qualem proportionem habet intelligentia orbis Saturni in perfectione ad intelligentiam orbis Lune. tunc eque ... orbis Saturni et orbis Lune revolverentur. sed quia orbis Saturni multo maiorem habet proportionem in magnitudine. quam habet intelligentia

orbis saturni ad motorem orbis lune et ipso motore. modo est quod multo tardius revolvit orbis saturni quam orbis lune. et hoc modo ipso non obstante quod motor orbis saturni est perfectior motore quam sit motor orbis lune. Item similiter [illegible] cum [illegible] quare [illegible] orbis planete revolvuntur tardius et alii velocius. et [illegible] excessu motoris ad suum [illegible] vigore [illegible] magnitudo mobilium. et velocitas [illegible] cum non [illegible] sit [illegible] ipsa non movet [illegible] mobile in [illegible] velocitate. licet nulla esset resistentia [illegible] potentie. quod non [illegible] in [illegible] non [illegible] licet non sit resistentia in [illegible] in [illegible] licet in orbibus non sit resistentia ad motum movendi. tamen quia sunt [illegible] finite. non movet orbes [illegible] magnos [illegible] velocitate non [illegible] et [illegible]. De orbibus autem solis veneris et mercurii [illegible] equaliter revolvuntur. dico quod hoc est propter hoc quod ibi casus est proportio [illegible] motoris ad [illegible] qualis est proportio magnitudinis suorum orbium [illegible] quos movent. Verbi gratia quod qualis proportio sit orbis solis ad orbem veneris in magnitudine talis et proportio sit motoris orbis solis ad motorem orbis veneris in perfectione. [illegible] sicut motor orbis solis revolvit suum orbem tam cito sicut motor orbis veneris [illegible] revolvit suum orbem [illegible] magnitudinis. et motor orbis mercurii similiter suum. Sed quia quantum ad alios orbes planetarum non est talis proportio motorum ad suum in perfectione qualis est proportio magnitudinis [illegible] ad [illegible] inde est quod illi orbes [illegible] diversimode revolvuntur. ¶ Ad rationes [illegible] probant bene quod orbes planetarum moventur velocius [illegible] inferiores [illegible] non [illegible] revolvantur [illegible] velocius [illegible] fortis [illegible] et fortis debet [illegible] plura [illegible] velocius moveri quam [illegible] per [illegible] quam [illegible]. Quod [illegible] dictum est [illegible] per [illegible].

Vicesimo quero:

Utrum sol et luna paucioribus debeant moveri motibus quam alii planete [illegible] quod non [illegible] quia [illegible] [illegible] ordinata [illegible] et quia suprema sphera [illegible] solo motu movetur [illegible] quod [illegible] sibi propinquiores [illegible] paucioribus moveantur motibus. et ideo [illegible] sphera [illegible] suprema debeat moveri duobus motibus. et quarta tribus et quinta quatuor et sic de ceteris. Et si sic esset tunc sphera solis pluribus moveretur motibus quam sphera martis [illegible] sphera iovis. et sic ulterius ascendendo. Consequens [illegible] est [illegible] in [illegible]. ¶ 2° quia corpora nobiliora pluribus [illegible] operationes [illegible] operationes quam [illegible] et [illegible] plures [illegible] [illegible] sol est nobilior planeta quam [illegible] et mars. ergo debet habere plures motus quam [illegible] venus vel mercurius. ¶ Oppositum vult Aristoteles et similiter astrologi. ¶ Dicendum [illegible] quod [illegible] non [illegible] dubium [illegible] imo supponitur hic quod sol et luna paucioribus motibus moventur quam alii planete. [illegible] dubium [illegible] quid [illegible]. Ista dubitatio Aristotelis [illegible] solvitur in textu. et [illegible] dubitationis huius. [illegible] principium [illegible] pauca [illegible] quare [illegible] sibi propinqua [illegible] habet [illegible] actiones. et [illegible] sunt [illegible] habere paucas actiones in hoc [illegible] non [illegible] ordo [illegible]. ¶ [illegible] in [illegible] dubitat [illegible] cum [illegible] habeat [illegible] actiones sine [illegible] motum [illegible] quod [illegible] iupiter et mars [illegible] habent plures. et sol qui [illegible] paucas. [illegible] mirabile [illegible] non [illegible] ordinatio aliqua. ¶ [illegible] omnia [illegible] ordinata [illegible] ad [illegible] finem [illegible] quia [illegible] oportet se habere [illegible] paucis actionibus. non [illegible] oportet se habere [illegible] pluribus actionibus. [illegible] potest ad illum finem attingere. attingit ad aliquid [illegible] in [illegible] est ordinatum [illegible] ad [illegible] et [illegible] ad illum finem in [illegible] attingendum non indiget nisi paucis actionibus. [illegible] ad [illegible] finem attingendum pluribus indiget actionibus et sic in [illegible] [illegible] et de [illegible] et [illegible] principem [illegible] indiget [illegible] et adhuc [illegible] principem attingit cum paucis actionibus [illegible] et [illegible] [illegible] ad illum finem attingunt pluribus actionibus. [illegible] [illegible] non attingit illum finem [illegible] imo [illegible] finem [illegible] quam [illegible] principem [illegible] et [illegible] residentem [illegible] [illegible] et [illegible] et filii [illegible] et alii [illegible] [illegible] indigeant. [illegible] finem attingendum [illegible] pauciores [illegible] et [illegible] ad hoc [illegible] actionibus

2

Oppositum

Ad rationes

Ad rationes

quo

et superiores principaliores adhuc pluribus p[er]da
ma[gis]t[er] recte[ti]o venit coquus et pastor qui non an
tendunt ad que bonum domus. Sed quibus corporis quo[d]
dam parcle bonum. ad quod non indiget multa actione
Sic et in proposito ymaginandum est de intelligentiis. hominibus
brutis et planetis. homines .n. et intelligentie tende
dunt ad contemplationem divina. Sed intelligentie cum sint
perfectiores. attingunt per suas operationes actio
nes inherentes. Sed homo qui est imaginari a primo
imperfectione. indiget multis actionibus ut s. de[m]um
non attingat. Bruta autem adhuc non attendunt
sed ad ad bonum multum minus. s. ad cognitionem spiritualem.
ad quam non indiget tanta actione sicut homo ad in
tellectum. Sunt ultimus planete non attingentes ad
spaciorum. quod paucam indiget actione. Sic sibi
de orbibus superioribus est ymaginandum et homo facit ad principale
propositum nam supponendum est quod corpora celestia ordinantur ad
regimen huius mundi inferioris. Sed dicunt quod spera
stellarum cum saturno. Jove et marte habet gaudere
super esse et durationem rerum et bonam habitudinem carum et
ad hoc excepto spera stellarum. propter eius nobilitatem
perficit suum officium uno motu. Sed alie .n. stelle
plus operantur per unum motum. quod una probatur
et uti duos vero planete ad suum finem intendunt ex
eodem. indiget iam pluribus motibus et cetera
Sed sol venus et mercurius de[m]um finem non intende
tes. sed unum aliud quia corpora influunt super motum
et mutationes rerum. quod quod finis est inferior finis
primo. et istum finem attingit sol pauca actione.
venus autem et mercurius cum sint inferiores sole
adhuc indiget plura actione. Deinde est luna
que istum finem non intendit. sed ad aliud finem
est. s. ad dispositionem materiarum inferiorum in inferioribus
ad bene accipiendum influentias aliarum stellarum. et ad istum
finem actionis non indiget multa actione. Ex
hiis patet responsio ad questionem. s. quod sol et luna debent
movendi paucioribus motibus quam alii planete et cum
huius patet quod iam dictus ¶ Ad rationes principales
ad primam. dico quod illa bene procederet si omnes planete
ad eundem finem intenderent et procurerent per suos
motus. Sed quia omnes orbes super solem intendunt
unum finem. et sol cum venere et mercurio intendunt
alium. et luna aliud. non oportet esse talem ordinem
in multitudine motuum. qualis est ordo in situ or
bium. ¶ Ad secundam negatur quod corpus nobilius debeat
habere plures operationes. corpus enim nobilius intendit acti
gendi eundem finem. Immo dico quod pauciores. Bene
tamen concedo quod assignato uno corpore tendente ad unum
finem et uno alio corpore tendente ad aliud finem. sicut
homo et brutum. bene est possibile quod nunc alia corpora
nobilius habent plures operationes. non tamen
quia tendit in finem nobiliorem.

Decimo quero:

Utrum spera solis per suum motum magis
calefaciat ista inferiora. quam alie spere et

[E]t arguitur primo quod non. nam motus causat calorem sicut dicit
aristoteles secundo metheororum. ergo motus velocior ma
iorem videtur causare calorem. Sed primum mobile velocius
movetur quam spera solis. ergo per suum motum maiorem
videtur causare calorem. in istis inferioribus quam spera solis
Secundo spera solis non potest causare calorem in istis inferiori
bus. ergo quod sit. quia est non dicitur et ans probatur. nam
dicitur quod possit. tunc spera solis posset esse calida. sed hoc
est falsum cum orbes celestes non sint susceptibiles
qualitatum alterativarum disponentium ad corporum
de[m]um quarum est caliditas. ¶ Tertio quia si sic. vel hoc
esset immediate vel mediate. non immediate patet quod spera
solis non tangit ista inferiora. Sed mediate hoc esset
mediantibus aliis speris intermediis inter ista
inferiora et solem. Sed probatur quod non. quia si sic hoc
agendo aliquid in istas speras inferiores. Sed
non apparet quod sol aliquid agat in speram lune. quia videtur
hoc esset motus localis. vel qualitatis. non potest dici
primum. quia nullus motus localis qui est motor velocior.
agitur a spera solis sed ab intelligentia. orbi lune appropria
ta. vel a primo mobili. vel ab orbe celeste
sibi inmediato. nec potest dici secundum quia non agit in speram
aliterum ex eo quod spera lune non est calefactibilis.
nec eadem ratione aliam qualitatem alterativam. Et dicatur
agat in eam lumen. dicendum non agit in proposito.
quia non querimus de actione per motum per motum locali
ter. Ergo spera solis equaliter agit lumen in speram
lune et in ista inferiora. si quiescit sicut mo
detur modo. ¶ Quarto quia motus non calefacit nisi dis
gregando vel terendo. Sed motus spere solis.
et similiter cuiuslibet orbis celestis. non disgregat
nec conterit ista inferiora. quod patet de terra aqua
et aere nobis contiguis. quia sepe videmus omnia
ista esse in tranquillitate magna. et quiete non obstante
te quod celum moveatur. Nec potest dici quod celum per suum
motum disgregat speram ignis. sibi quidem
nam illa movetur similiter cum celo. motu diurno
sicut dicit aristoteles primo metheororum. Sed istud quod non sit
cum alio. non disgregat ab ipso sicut patet de hominibus
contentis in navi. qui moventur ad motum navis
nec tamen disgregantur per ipsam. ¶ Quinto quia si sic. vel
hoc esset ratione sue magnitudinis. vel ratione velocitatis
sui motus. vel ratione propinquitatis eius ad nos.
vel ratione lucis eius. Si dicatur primum hoc non valet quia tunc
maiores spere spera solis que sunt super solem. de
berent causare maiorem calorem in istis inferioribus
quam spera solis et hoc est propositum. Si dicatur secundum hoc etiam
non valet. quia tunc primum mobile cum velocius moveatur
spera solis. et similiter spera lune. maiorem deberet cau
sare calorem. in istis inferioribus quam spera solis. Si
dicatur tertium hoc etiam non valet quia tunc spera lune cum
sit nobis propinquior. quam spera solis deberet nos
plus calefacere per suum motum quam spera solis et
si dicatur quartum et ultimum hoc non est ad propositum quia
querimus in proposito de actione celi per motum et lucem

sed solum de actione celi per motum localem. ¶ Immo videtur esse Aristoteles hic et in primo metheororum et quinto auctores astrologorum et experientia. ¶ Ad evidentiam questionis est notandum quod hic est presupponendum quod verum sit motus localis et hoc patet in 8 physicorum. Etiam hic supponendum est quod motus localis calefacit et hoc patet in primo libro metheororum. Et ideo istis dimissis et presuppositis videndum est de questione.

¶ Pro quo pono istam conclusionem: quamvis concessa quod celum agit in ista inferiora per suum motum localem patet hoc quia suo motu trahit secum speram ignis et etiam superiorem partem aeris. cuius signum est nam alique comete et alie impressiones generate in suprema regione aeris ... moventur circulariter circa terram nisi moverentur ad motum aeris continentis. cuius oppositum sepe visum est. primus de quibusdam cometis visum est quod moventur de oriente in occidentem et occidebant sicut sol. et de mane iterum oriebantur et moventur sicut sol. ¶ 2a conclusio quod celum non agit in ista inferiora aliter per suum motum vel disgregationes facte in istis inferioribus propter motum celi. patet hoc ex eo quod propter motum celi non disgregantur ista inferiora. sicut arguebatur per quartam rationem in oppositum.

¶ 3a conclusio quod celum per suum motum localem agit in ista inferiora caliditatem frigiditatem humiditatem et siccitatem. causa est quia per primum celi motum applicantur istis inferioribus planete et stelle agentes talia vel caliditatem vel frigiditatem vel humiditatem vel siccitatem.

¶ 4a conclusio ad quam ... quod spera solis per suum motum magis calefacit ista inferiora quam alie spere quia motus spere solis applicat nobis planetam calidum scilicet solem qui est magis calefactivus istorum inferiorum quam alii planete. Et hic caliditate pullulatio et vivificatio istorum inferiorum quod patet ex hoc quod cum sol ingreditur primum punctum arietis et incipit ascendere versus cenith capitis nostri tunc incipiunt arbores et alia vegetabilia pullulare plus quam ceteris temporibus.

¶ Sed hoc equaliter faceret solis spera si non moveretur sed quiesceret. ¶ Respondeo quod non. nam si spera quiesceret tunc inferiora quibus esset presens sol suo calore destrueret et consumeret. et calore illa destrueret et non vivificaret ... Sed istud quod dictum est intelligitur de calore vivificativo et generativo qualis inducitur in ista inferiora per motum spere solis plus quam per motum aliarum sperarum. ¶ Item est ista questio dubium quomodo per quem modum sol agit in ista inferiora caliditatem. ¶ Respondeo quod sol agit in istas inferiores non caliditatem quia non est calefactibilis sed agit aliquam influentiam seu qualitatem non sensibilem ... qualem agit in ista inferiora. et talis qualitas producit calorem in istis inferioribus ... producit ... et

et hoc est verum probabile. nam ista inferiora sunt disposita ad recipiendum calorem. orbes autem celestes non. Et est simile de hoc: nam magnes attrahit ferrum et tamen non attrahit argentum quia natura argenti non est ad hoc disposita. sic magnes in ferrum ... talem qualitatem qualem agit in ferrum ... agit magnes ... non tamen possit agere ... agat ... talis qualitas ... aliquid influentiam ... ferrum ad magnetem ... et tamen non operatur ... a sole per speras ... sub sole ad ista inferiora talis ... qualitas ... influentia ... agit calorem in istis inferioribus non tamen in speris celestibus. et hec ... propter dispositionem et indispositionem recipientium talem qualitatem seu calorem influentiam. ¶ Consimiliter dicendum est de aliorum planetarum ... in ista inferiora. quorum aliqui agunt in istis inferioribus frigiditatem aliqui siccitatem et alii frigiditatem. ¶ Ad rationes. Ad primam dico quod illa bene probat quod spera solis non magis calefaceret ista inferiora per suum motum vel disgregationes facte in istis inferioribus propter motum spere solis et hoc conceditur sicut dicit secunda conclusio. cum quo tamen stat quod motus spere solis plus calefacit ista inferiora quam hoc quia ... plus calefacit ... corpus solare applicatur istis inferioribus. ¶ Ad 2am dico quod illa bene probat quod spera solis et similiter sol non est calidus formaliter sicut est ignis. tamen cum hoc bene stat quod est productivus caloris in istis inferioribus et hoc ... per suam influentiam. ¶ Ad 3am dico quod hoc est verum ... sine ... orbibus inferioribus ... agendo in ipsos talem qualitatem ut dicebatur ... non valet ... conclusionem. ¶ Ad 4am dico quod ... multum ... solis ... propter hoc ... dictum est quod per motum orbis proprii solis applicatur istis inferioribus corpus solare magis calefactivum istorum inferiorum calore vivificativo ... per motum alterius orbis. que quidem calefactio in istis inferioribus non fiet sine motu solis.

Tercio queritur

quo ad primum tractatum secundi libri. Utrum stelle moveantur per se ... moveantur ... ad motum sui orbis ... per se ... quod per se moveatur ... simplex ... ... ad motus per se ... ... stelle seu astra ... ¶ 2o quia stelle apparent moveri de oriente in occidentem ... aut violente ... ¶ 3o quia sol habet aliquem motum per se ... motum sui orbis ... alie stelle ... sol de mane ... oriri apparet ...

saltacionis. 2a ratio quia sol fortiter aspicitur apparet rotari et moveri esse extra centrum ipsum. 3a
namque quia solis radius [illegible] per formam
[illegible] longe. apparet scintillare. ac si sol
vadat et recedat. Ad 4am [illegible] quia
quelibet stella cum aspicitur apparet scintillare
licet secundum plus et minus. et apparet per se moveri.
Ad 5am nam secundum aristotelem quelibet stella est sperica. motus
autem spere proprius est esse extra centrum [illegible]
sicut patet de motibus celestibus. Ad 6am luna habet
specialem motum esse extra centrum suum in epiciclo. quia
videtur quod consimiliter alie stelle debeant moveri circa
sua centra propria. cum tamen non videtur esse consimilis ratio
hic et ibi. Amplius propter quod cum luna moveatur ad
motum sui epicicli. et sic aliquando in superiori
parte sui epicicli et aliquando in inferiori. oporteret
quod macula que apparet in luna. aliquando appareret
eversa. nisi luna moveretur extra centrum proprium. motu
opposito scilicet contra motum epicicli. Unde aliter non
videtur posse salvari hec apparentia. et ma-
culam que apparet in luna semper nobis modo
consimili apparere. nisi dicamus ponere lunam mo-
veri per se extra centrum suum proprium. Oppositum
[illegible] Intelligendum quod primo premittende sunt
alique distinctiones. Deinde ponentur conclusiones ad
questionem. Quantum ad primum articulum sciendum
prima distinctio. quod stella moveri per se potest intelligi
dupliciter. Uno modo per se quia per suam naturam. sed
cum orbe. et ad motum orbis sicut piscis movetur
ad motum navis. vel contentum in aliquo ad motum
continentis. Alio modo potest intelligi quod stelle mo-
veantur per se id est solitarie. quia non ad motum orbis
vel non solum ad motum orbis. sed aliquo modo [illegible]
[illegible] propria. 2a distinctio quod stel-
las moveri per se id est solitarie preter motum
orbis potest intelligi dupliciter. Uno modo ab oriente
ad occidentem. non tamen delate ab orbe. sed orbe
dimisso sicut avis que volat per aerem. vel
piscis qui natat in aqua. Alio modo per se id est
solitarie esse extra centrum suum proprium. qui motus vocatur
vocari motus gyracionis vel volucionis.
Nunc quantum ad 2m articulum sit prima conclusio quod nullum
astrum movetur per se. [illegible] per se [illegible] 2e distinctionis
quoniam [illegible] quia tunc esset divisibile. et [illegible]
[illegible] cum divisibilitas [illegible]
ad corpora. sed hoc [illegible]. 2a quod si stelle
isto modo moverentur. sequeretur quod stelle circa polos
[illegible] et [illegible] minores circulos circa
perficerent suas circulaciones quam stelle [illegible]
[illegible] equinoctiale que [illegible] describunt
maiores circulos. Et sic stelle non manerent
fixe equaliter [illegible]
[illegible] de stellis que non sunt planete.
3a quod si stelle sic moverentur per se. dimissis

orbes in quibus sunt. tunc stelle indigerent or-
ganis ad talem motum. ut pedibus vel alis.
quemadmodum [illegible]. cum sint spere figure.
Sed modo istam racionem [illegible]. Et dicet quis
non [illegible] quia grave descendit de loco ad locum
sine talibus instrumentis et organis. Dicendum
quod est dissimile hic et ibi. quia grave descendit deorsum
[illegible] quia per suam naturam debeat sibi illum
locum. si non sit alibi violenter detentum. Sed astrum
non magis debeat sibi locum [illegible]
[illegible] ad diversa loca indigeret
talibus organis. 2a conclusio quod nullum astrum preter
lunam movetur per se circa centrum suum proprium. pro
cuius probacione suppono quod quodlibet astrum preter lunam
sit uniforme per totum. sic una pars eius apri-
[illegible] consimilem influenciam [illegible]
inferioribus qualem alia. 2o suppono quod mo-
tus qui fiunt in [illegible] corporibus. sunt propter
diversas influencias causandas in istis inferioribus.
His suppositis arguitur sic. Si astrum moveretur per se
motu volucionis esse extra centrum proprium. tunc
ille motus fieret propter diversas influencias causandas
in istis inferioribus per 2am suppositionem. Sed hoc non quia
ex tali motu volucionis nullius astri. non
causaretur diversa influencia in istis inferioribus. [illegible]
quod quodlibet astrum excepta luna. est uniforme
per totum sicut dicebat prima suppositio. [illegible] si ad
[illegible] luna [illegible] ad nos. et
[illegible] alia non [illegible]
[illegible] semper consimilem [illegible].
3a conclusio quod si luna [illegible] epiciclum. tunc non potest
[illegible] centrum suum proprium. [illegible] motum quo non
[illegible] epicicli. [illegible] aliter non possit
salvari. sicut [illegible] quod illa macula
que apparet in luna aliquando appareret eversa. scilicet
quod si [illegible] appareret caput supra. et pedes
infra. postea apparerent pedes supra. et caput
infra. quod tamen non percipimus. Et si dicat
quod talis motus [illegible] esse frustra. cum ex
tali motu non proveniat aliqua diversitas
influencie in istis inferioribus. cum luna consi-
[illegible] secundum unam eius partem et
aliam. cum luna videatur esse uniformis [illegible].
Respondetur quod talis motus lune non est frustra [illegible]
[illegible] quod luna sit uniformis [illegible] per totum. sicut
alia astra. Sed est valde diversificata [illegible]
[illegible] partibus sicut postea videbitur.
[illegible] non consimiliter influit secundum unam partem et secundum
aliam. quare talis motus non est frustra.
Ad 4am quod omnia astra moventur per se id est secundum
motum suorum orbium in quibus sunt. [illegible]
astra apparent moveri. de oriente in occidentem.
Sed hoc non est [illegible] orbes sicut [illegible] 2o.
[illegible] quod hoc sit ad motum orbium [illegible]
motus [illegible] per se. [illegible]
[illegible] quod astra sint partes orbium suorum [illegible]
[illegible] quod stella est densior pars sui

orbis. quia motus naturalis totius est quod naturalis partis. Ad rationes principales. Ad primam dico sicut dicebatur quod stella est quedam pars orbis cum est infixa. Dico non oportet quod habeat motum simpliciter alium a motu orbis cuius est pars. Et adhuc si stella esset ut corpus naturale distinctum ab orbe, sufficeret quod moveretur delata a suo continente. Et tunc licet non haberet per se aliquem motum proprium, haberet tamen per se aliquem motum secundum quem alterum esset infixa, quia ad hoc quod stella alicui inferiori infixa quod orbis. Ad secundam dico quod illa ratio probat econtrario, scilicet quod stellis debetur aliquis motus per se, id est secundum aliquam partem. Nam oportet quod nullo modo probat quod eis debeatur aliquis motus per se, id est solitarie, qui non conveniat eis ratione orbium. Ad tertiam [illegible] Ad primam de scintillatione solis dico quod hoc fit propter motum vaporum in medio interpositorum qui refrangunt radios. Ad secundam propter causam dico quod hoc est propter debilitatem oculi, ita quod propter fortem lucem solis visam ab oculo cum labore species immissa ad oculum confortando virtute visiva movetur et videtur esse circa visus, et propter talem motum [illegible] apud visum, scilicet ad rotationem seu volubilitatem. Ad tertiam quod autem de radio scintillante dico quod hoc est propter vapores qui sunt intermedii. Vel propter distantiam [illegible] et aerem. [illegible] quidam motus in unda igne et aere [illegible] quod radius solaris apparet scintillare et tremere, vel sicut tremunt umbre in fundo aque cum superficies fluctuans fuerit. Ad quartam cum probatur quod illa scintillatio proveniret aut propter motum aut propter debilitatem visus aut propter stellarum magnam distantiam a visu, aut propter ista simul. Ad quintam dico quod non oportet omne corpus sphericum habere motum proprium [illegible], sufficit [illegible] circulariter ad motum corporum quibus sunt infixa. Et sic est de stellis que moventur circulariter ad motum orbium quibus deferuntur, et hoc sufficit eis absque hoc quod habeant motus speciales. Ad sextam illa ratio probat [illegible] distinctione. Ad hoc de luna et aliis astris, quia [illegible] de luna non est [illegible] ad omnes suas partes sicut alia astra [illegible] secundum [illegible] propter diversas influentias [illegible] in istis inferioribus [illegible].

Incipit 2m tractatum

[illegible] de celo et mundo que

Primo [illegible] omnia astra celi sunt eiusdem speciei specialissime. Et arguitur quod sic quia omnes orbes celestes sunt eiusdem speciei specialissime, ergo omnia astra. [illegible] quia astrum est eiusdem speciei cum orbe in quo est [illegible] orbes sunt eiusdem speciei. [illegible] omnia astra erunt eiusdem speciei. [illegible] scilicet quod stella sit eiusdem speciei cum orbe [illegible]

stella est densior pars sui orbis [illegible] sunt non diversificant speciem. Consequentia quia astra et orbes [illegible] motum [illegible], quod non esset si essent diversarum specierum [illegible], quia orbes distincti magis sunt [illegible] quam orbis et stella que est in orbe. Sed stella cum suo orbe est eiusdem speciei sicut [illegible], ergo orbis cum orbe est eiusdem speciei [illegible] magis duo orbes distincti sunt eiusdem speciei quam omnes [illegible]. Et confirmatur hoc quia omnium orbium celestium est idem locus in motu [illegible] illa [illegible] quorum est idem locus naturalis sunt eiusdem speciei specialissime [illegible]. Et confirmatur [illegible] quia motus simpliciter [illegible] orbium sunt eiusdem speciei specialissime, ergo [illegible] eiusdem speciei specialissime [illegible] sunt [illegible] motus circulares [illegible] motus [illegible] eiusdem speciei specialissime motus [illegible] sunt motus circulares. 2o ad principale [illegible] salva [illegible] est [illegible] corporibus simplicibus [illegible] celestia [illegible] omnes partes celi [illegible] speciei. Et magis ad hoc [illegible] de celo [illegible] cum [illegible] sit simplicitas [illegible] celi [illegible] eiusdem speciei [illegible] partes celi [illegible] sit eiusdem speciei. [illegible] quia si stelle [illegible] scintillare [illegible] sunt eiusdem speciei [illegible] de [illegible] stelle in celo [illegible] quod non sit nisi quedam corpora [illegible] eiusdem speciei [illegible]. Et quia si stelle differrent ab invicem specie [illegible] orbes [illegible] diversis motibus ad [illegible] diversas influentias [illegible] inferioribus [illegible] ad eandem [illegible] diversa influentia [illegible] sufficit diversitas [illegible] eiusdem [illegible] motum [illegible]. Et non [illegible] sibi [illegible] sunt eiusdem speciei [illegible] que [illegible] sunt diverse speciei [illegible] stelle sunt [illegible] speciei. Et [illegible] quod omnes sunt eiusdem speciei. Et [illegible] quod totum celum est sicut [illegible] et [illegible] celestes et stelle sunt sicut membra cuius [illegible] totius celi primus motor est quasi anima [illegible] ab illo primo motore [illegible] a sua anima [illegible] eiusdem speciei specialissime [illegible] de toto celo [illegible] orbes [illegible] stelle [illegible] eiusdem speciei specialissime. [illegible] eiusdem [illegible] diversarum specierum [illegible]

oppositum ex variis orbibus et compluribus stellis sequitur ... non distinguuntur specie. Antecedens patet ex eo quod moventur a motore simplici qui non potest causare nisi motum simplicem. Qui quidem motus simplex non requirit nisi corpus simplex. ¶ In oppositum arguitur. Quia existentia eiusdem speciei specialissime debent habere consimiles proprietates naturales, sed sic non est de stellis, patet hoc. Nam quedam in istis inferioribus influunt caliditatem, quedam frigiditatem, et quedam humiditatem, et sic de aliis proprietatibus que in isto mundo inveniuntur, et proveniunt a diversis proprietatibus et virtutibus stellarum. Talis autem diversitas virtutum et operum specificarum arguit diversitatem specificam stellarum. ¶ 2° notandum non fuit sub una specie plura individua nisi propter corruptionem individuorum ut salvetur species. Et ideo cum omnes stelle sint perpetue, et si omnes sint eiusdem speciei, frustra essent plures, cum species illa posset salvari et perpetuari in una illarum. ¶ 3° Illa non sunt eiusdem speciei quorum unum habet ex se lucem, aliud autem non sed ab illo. Sed sic est de stellis, quia sol habet lucem ex se, alia autem astra capiunt lucem suam a sole. Quod manifeste patet in luna que deficit aliquando cum terra interponitur inter ipsam et solem, que impedit illustrationem eius a sole. Iuxta quod ... quedam notabilia sunt ... 2° videbitur utrum omnes orbes inter se sint eiusdem speciei. 3° an omnes stelle sint eiusdem speciei, sive sint in diversis orbibus sive in eodem. 4° utrum orbes sint alterius speciei ab astris que sunt in ipsis. ¶ Quantum ad primum articulum est notandum quod aliqua dicuntur eiusdem speciei dupliciter. Uno modo quia sunt termini significabiles sub eodem termino specifico contenti in eadem linea predicamentali, sicut iste et Sortes et Plato sunt contenti sub termino homo. Et per oppositum diversa specie dicuntur significabilia sub diversis terminis specificis contenta in linea predicamentali. Et isto modo iste et Sortes et Brunellus dicuntur differre specie absolute. ¶ Alio modo aliqua dicuntur esse eiusdem speciei quia sunt res significabiles per eundem terminum specificum et hoc de predicamento substantie. Et sic diversa specie dicuntur res significate vel significabiles per terminos diversos specie et connotativos de predicamento substantie. Et isto modo tu et ego dicimur eiusdem speciei, et Sortes et Brunellus dicuntur diversarum specierum. ¶ Ultimo est notandum quod impossibile non est idem de eisdem vel diversis specie pungi(?) secundo modo in quo notatur appositum ... de predicamento substantie. Nam res sunt significabiles per diversos terminos specie de predicamento substantie vel de predicamento accidentis. Quod ad hoc quod res sint abinvicem diversarum specierum non sufficit ipsas esse significabiles per diversas species diversorum predicamentorum accidentium. Nam sic eadem res posset esse diversarum specierum ymmo diversorum generum. Nam eadem res puta Sortes est significabilis per terminos diversarum predicamentorum, quia est albus, quia est magnus vel parvus, quia est pater vel filius et cetera. Ista ... diversarum predicamentorum non obstante quod pro supposito pro una et eadem re. ¶ Dicitur ad hoc quod aliqua res dicantur eiusdem speciei non sufficit ipsas esse significabiles per eundem terminum specificum de predicamento

accidentis. Nam sic homo, equus et lapis essent eiusdem speciei specialissime, si tamen homo et equus et lapis esset albus, quia iste terminus albus est una species specialissima de predicamento qualitatis. Iste modus non est secundum ... impossibile inconveniens de eisdem specie vel diversis. ... ad primum secundum quod illa dicuntur eadem specie que significabilia sunt per eundem terminum specificum de predicamento substantie. Et illa diversarum specierum que per diversos terminos specificos eiusdem predicamenti substantie sunt significabiles. ¶ Quantum ad 2m articulum sit conclusio prima quod omnes orbes celestes et omnes stelle sunt eiusdem nature secundum speciem in genere substantie et ... in genere corporum simplicium, quia diversis motibus simplicibus corpora diversa diversas naturas specificales. Sed tres sunt species motuum simplicium, puta motus a medio puta sursum, motus ad medium puta deorsum, et motus circa medium puta motus circularis. Et ideo sequitur quod tres erunt species corporum simplicium, scilicet gravia, levia et corpora celestia. Et non est verum si dicatur quod non sunt de predicamento substantie, quia non omnibus generibus et speciebus subalternis in predicamento substantie sunt nomina imposita, sicut generi communi ad equum et asinum non est nomen impositum, nec generi communi ad canem et lupum, sed loco huius pro nomine aliquo utimur circumlocutione. Ideo ponimus quod omnia gravia absolute sive mixta significentur per hoc nomen a, et omnia levia eodem modo per hoc nomen b, et omnia celestia per hoc nomen c. Tunc illi termini a, b, c essent tres species diverse de predicamento substantie significantes omnia corpora simplicia. ¶ 2a conclusio quod ille tres species non sunt species specialissime. Patet hoc quia gravium sunt due species, scilicet terra et aqua, et levium due, scilicet aer et ignis. Et ideo possumus dicere quod corpus celeste ... 2° stellarum est de natura sui orbis, intellectus sic quod esset secundum eandem naturam, non secundum speciem specialissimam sed secundum speciem subalternam distinctam contra speciem gravium et levium, quia stelle sicut et orbes non sunt graves nec leves. ¶ 3a conclusio quod intelligentie abinvicem sunt diversarum specierum specialissimarum. Patet hoc quia in intelligentiis non sunt aliqua accidentia. Et ideo si essent eiusdem speciei specialissime non essent ... et oportet concedere quod ... quia sic nulla esset ratio quare istum orbem moveret magis ista intelligentia quam alia. Et etiam nec una illarum esset nobilior alia. Et sic in separatis a materia essent plura individua sub una specie specialissima, quod tamen apparet esse contra ... ¶ 4a conclusio quod omnes orbes moti a diversis intelligentiis sunt abinvicem diversarum specierum specialissimarum, quia diversarum causarum secundum speciem specialissimam effectus primi et immediati sunt diversi secundum speciem specialissimam. Sed sic est quod effectus primi et immediati intelligentiarum ... quamvis hoc sit ~~sunt orbes~~ sunt orbes qui illis intelligentiis appropriantur. Sed tales intelligentie sunt diversarum specierum, per precedentem conclusionem, ergo earum effectus puta orbes erunt diversarum specierum

¶ 2 q2 si non tunc non posset reddi ro quare aliquis motor magis esset appropriatus orbi solis magis quam ille motor esset appropriatus orbi lune. Non .n. potest dici quod sic appropriatus magis uni quam alteri racione actionum. nam nobile est quod prima et immediata appropriacio sit racione forarum que sunt priores naturaliter operacionibus actionibus.

¶ 3o nam si omnes orbes celestes essent eiusdem speciei specialissime tunc quelibet intelligencia movens unum orbem posset movere omnes. quod est falsum. consequencia probatur. quia si mobilia sunt eiusdem racionis et condicionis naturalis. quicumque motor potest movere unum istorum mobilium. ipse potest movere alterum si ei unum esset sibi applicatum. vel saltem quicumque potest movere magis mobile ille potest movere minus. Et sic intelligencia saturni potest movere orbem solis et orbem lune. non .n. obstaret debita applicacio quia intelligencie .n. sunt separate a magnitudine nullum habentes situm determinatum. et ideo quelibet intelligencia posset esse cuilibet orbi presens. et indistans et applicata et sic frustra ponerentur tot intelligencie quot ponuntur.

¶ 4 nam non omnes orbes habent consiles operaciones naturales. ergo non omnes sunt eiusdem speciei specialissime. assumptum patet de primo mobili et de speris planetarum contrariis. quia ille contrario habent suas dextras et suas sinistras sicut alias declaratum fuit. Unde ad illam partem ubi est sinistrum primi mobilis est dextrum orbium planetarum.

¶ 4o quia si orbes non essent ab invicem speciei. tunc non essent ordinati ab invicem naturaliter unus supra alium. quod tamen est falsum.

¶ 6 nam si omnes orbes essent eiusdem speciei. tunc essent ab invicem continui quod est falsum. quia diversis motoribus. consequencia probatur quia ad continuacionem aliquorum sufficit immediacio corporum eiusdem speciei. sicut patet de continuacione duarum aquarum ab invicem. Unde nisi hoc sufficeret possit dici quod quelibet partes essent discontinue ab invicem quod tamen non esset bene dictum.

¶ Oppositum arguitur sicut in 3m articulum sit ista prima questio quod sol est alterius speciei ab luna. et aliis stellis. consequentia prima probat aristoteles in libro de proprietatibus elementorum et dicit sic dicit autem quod substancia corporis solis a substancia corporum stellarum et lune quod est quia sol dicitur luminare et lucere. lumen autem lune et aliarum stellarum est acquisitum a sole ut quod aristoteles fundat se super hoc quod si essent eiusdem speciei specialissime deberent habere actum proprium. et equalis consilia. Et sicut dissimilia hoc est proprie dissimilia agerent generacionem ad corpora aut propter diversas dispositiones sue materie. aut forcior agencium. talia autem non habent locum in celo ergo.

¶ 2 questio consulo ad questionem complicite ab invicem et etiam omnes stelle fixe sunt diversarum specierum specialissimarum quia habent proprietates et virtutes naturales valde diversas. et actiones effectuum satis diversorum et contrariorum in hoc mundo inferiori. sicut concedunt omnes astrologi.

¶ Tertium ad 4m. sit ista questio quod orbes sint alterius speciei ab astris que sunt in eis

[illegible] quod ponit et probat aristoteles in libro de proprietatibus elementorum dicens et substancia corporis orbis est alia ab substancia corporis stellarum. Ideo propter quod stelle illustrantur a sole et non orbes.

¶ Tamen sit quod si orbis octavus esset eiusdem speciei specialissime cum stellis suis. tunc omnes ille stelle essent eiusdem speciei specialissime cuius oppositum dictum est in 2o articulo.

¶ Ad racionem quia [illegible] ¶ Ad primam [illegible] quod omnes orbes moti sint eiusdem speciei. Negatur et unum assumptum in probando quia [illegible] quod astrum est eiusdem speciei cum orbe magis est. et tamen [illegible] quia secundum philosophum et commentatorem stella est densior pars sui orbis. Unde conceditur. Et volumus unum conceditur quod stelle et orbes non essent eiusdem speciei sicut probatur differret quod in raritate et densitate et quia aliter dicitur secundum commentatorem virtutes naturales sicut dictum est non sunt eiusdem speciei. Et quando volumus dicere assumpta orbis omnis magis eodem modo potest dici quod licet stella moveat ad motum orbis. tamen [illegible] fecit motum per se prius. Unde actiones sunt diverse operaciones et virtutes. ad ratione unde et melius dicitur argumentum distinccio speciei est ex diversa racione sicut ex diversa passione. cum forme sint agere et materie pati. et sic specialis distinccio inferiorum est propter secundum formas quam secundum materias.

¶ Deinde ad probacionem quibus [illegible] orbes esse ab invicem eiusdem speciei ad primam. quando dicitur quod orbes distincti sunt magis consiles. quam orbes et stelle. conceditur et quando dicitur stella est eiusdem speciei cum orbe nec ista est ad aliud consequentia cum orbium est unus locus et ne unum [illegible] in aliqua parte. quia magis est in aliqua parte cuiusdem astrorum quam ponunt coextos quam [illegible] ad aliam consequentiam sive communis. quia sicut non omnes motus deorsum omni motui deorsum est eiusdem speciei specialissime licet unius speciei subalterne. ita non omnes motus circulares omni motui circulari est eiusdem speciei specialissime.

¶ Alter potest dici quod licet diversitas motuum naturalium arguat diversas naturas corporum simplicium. tamen non oportet quod consiles motus arguant eandem naturam saltem secundum speciem specialissimam. sed unum arguat eandem naturam secundum genus vel secundum speciem subalternam. Unde quamvis multa et assimilia habent consiles motus naturales. non tamen sunt eiusdem speciei specialissime et ideo ad 2m principale. conceditur omnis ignis est dicto quod est similis. quia totalis elementum ignis est [illegible] non est de celo propter divisionem motuum sed quia in corpore quam actuales partes scilicet orbes. Unde licet esset sic magis sunt ignis partes tamen in partibus a celis sicut sunt materiales et forme non tamen partes ex partibus integralibus.

¶ Ad 3m quando arguitur quod planete sunt continue sive distincti secundum speciem specialissimam. quando dicitur quod non sunt nisi quattuor saltem secundum speciem subalternam. quia ad 3m non est de speciebus specialissima sed subalterna.

¶ Ad quartum dicendo quod licet orbes et stelle sunt diversarum specierum. tamen illa diversitas speciei non sufficeret ad talem diversitatem effectuum quam videmus in istis inferioribus. nisi cum hoc diversi orbes diversis motibus moverentur

Ad quartum patet dicta quod diverse figure naturales arguunt diversitates naturas. Sed non est quod consimiles figure arguant disparitatem secundum speciem specialissimam, ubi non requiruntur alie diversitates naturales, immo sufficit quod arguant disparitatem secundum genus, vel secundum speciem subalternam.

Ad sextum patet dicta, admittendo quod totum celum sit sicut unum animal, et stelle et orbes sunt sicut membra eius. Et ultimus possum concedi quod primus motor apparet totali aggregato corporum celestium, licet cum hoc cuilibet orbi specialis sit appropriata intelligentia, distincta specie ab intelligentia alterius orbis; sicut est in homine, licet anima intellectiva sit tota in toto et tota in qualibet parte corporis, tamen cum hoc in diversis partibus corporis sunt diverse forme partiales, quibus ille partes differunt specie ab invicem, ut in carne est una forma specialis et in osse alia, quod quidem ossa et carnes differunt et distinguntur.

Ad quartum (?). Unum concedo quod totum celum est unum corpus simplex (?), et hoc per similitudinem compositi ex materia et forma. Cum quo tamen bene stat quod est compositum ex diversis partibus integralibus distinctis ab invicem specie. Et concedens illud totale aggregatum ex illis partibus movetur sicut unum motum simplici motu, scilicet diurno, ab una prima intelligentia, scilicet a primo motore. Sicut homo est unum per unam intellectivam, que est forma simplex movens corpus humanum quod est eius organum.

[S]ecundo quero utrum omnia astra alia a sole recipiunt lumen suum a sole.

Arguitur primo quod luna habeat lumen suum a se, nam aliter contingeret semper quod luna in prima quadra (?) ... hic videtur, licet illa pars que est versa ad solem videatur esse lucidior quam alia que non est versa ad solem, et tamen illa pars que non est versa ad solem videtur non esse colorata (?) quia est obscura, et que non recipit in corporibus celestibus, est quod videatur esse lucida, et si esset lux propria ... Si dicatur quod esset lux eius vel lumen receptum a sole, hoc non potest esse, quia ad illam partem lune versam a sole radii solares minime pertendunt.

Secundo quod omnia alia astra habent lumen suum a se et non a sole. Nam si a sole, tunc secundum accessum et recessum solis ad ipsa vel ipsorum ad solem deberent cornuta apparere sicut luna, et quod talia astra secundum partes eorum versas ad solem deberent esse illuminata, et secundum alias non. Et si sic, tunc apparerent consimiles figure quales est luna quando est ante oppositionem vel post, scilicet figure arcuales, quod tamen numquam visum fuit.

Oppositum arguitur de luna, quod habeat lumen suum a sole. Hoc enim patet ex varietate eius augmenti et decrementi in lumine propter eius accessum et recessum a sole. Patet hoc etiam per eclipsem lune, quia cum terra directe ponitur inter solem et lunam, luna deficit a lumine, et hoc est quia terra prohibet (?) lumen propter impedimentum quod fit opacitas terre.

Secundo de aliis astris arguitur quod etiam habeant lumen suum a sole, quia videtur esse consimilis ratio de aliis et de luna. Confirmatur hoc quia propter hoc sol videtur esse potens (?) planetarum, ut tam planete inferiores quam superiores possint ab eo recipere lumen.

In ista questione primo recitabo duas opiniones quas quidam habuerunt de sole, luna et aliis astris. Secundo videbitur de questione quantum est de luna. Tertio videbitur de questione quantum est de aliis astris.

Ad primum articulum est notandum quod quidam imaginabantur stellas non esse densiores partes orbium nec etiam solem nec lunam, sed imaginabantur quod supremum celum est omnino lucidum secundum se et secundum quamlibet eius partem. Ulterius imaginabantur quod in celo infra (?) esse quedam foramina, quedam maiora et quedam minora, per que videmus aliquas partes illius supremi celi lucidi, et illud quod videmus per maius foramen dicimus esse solem, et partes quas per foramina minora videmus dicimus esse astra. Et secundum quod illa foramina moventur una cum celo in quo sunt, et oriuntur et occidunt, secundum hoc etiam partes nunc in oriente nunc in occidente videmus illius scilicet celi lucidi.

Sed ista opinio videtur falsa (?), quia secundum ipsam non bene possemus reddere causam augmenti et decrementi luminis lune. Secundo quia per hoc etiam non possumus salvare diversitates colorum que apparent in stellis et planetis, ut Mars apparet coloris valde rubei, et etiam stelle fixe que sunt de natura Martis. Saturnus etiam apparet coloris plumbei, et similiter stelle que sunt de natura eius, et sic de aliis stellis et planetis.

Alia fuit opinio quod totum celum est immobile. Contra tamen quedam intelligentie sunt separate que in isto celo immobili et volubili (?) assistunt nunc uni parti celi, nunc alii, et illa pars cui assistunt virtute sua fit luminosa, et apparet sicut una stella. Sed ista opinio etiam videtur irrationabilis, quia tot sunt intelligentie quot sunt stelle fixe, et etiam quia nichil movetur nisi sit corpus vel moveatur cum corpore, quia quodlibet motum saltem localiter oportet quod habeat partem in uno a quo et partem in alio ad quem. Et sic sequitur quod sit corporeum vel saltem magnitudo, vel habens magnitudinem; et non videtur quod intelligentie sint tales separate seu intelligentie. Ymmo dicendum est quod astra sunt densiores partes suorum orbium, contente in suis orbibus, contigue ipsis et divise quantum locantur a loco (?).

Ad secundum articulum pono unam conclusionem quam omnes concedunt (?), quod luna recipit lucem vel lumen a sole, quamvis non illuminat nos visibiliter (?). Hoc apparet ex eo quod prius arguebatur, quia cum luna eclipsatur, tunc nos non illuminat propter hoc quia radii solares ad eam non attingunt. Secundo potest hoc esse quia cum luna est crescens vel decrescens, non illuminat nos nisi secundum illam partem ad quam radii solares attingunt.

Sed dubium est tamen, quod aliqui imaginabantur lunam secundum unam medietatem habere lucem ex se et secundum aliam non, et quod luna.

in orbe suo movetur et centrum epicicli. complevit unde
se una circulatione motu distincto a motu quem
habet a suo orbe et quod sicut una vice vertit partem
lucidam ad nos. et quod tempore uno cum pars lucida
esset versa ad nos et alia non lucida. vel e contrario
esset versa a nobis. et postea oppositum. ideo in una parte
se absconderet aliquando pars lune lucida. et aliquando pars
lucida verteretur versus nos. Et istud isti volebant
salvare augmentum et decrementum lucis. absque hoc quod
luna reciperet lumen suum a sole ¶ Sed contra
hoc est secundum dictam ymaginationem. bene salvaretur augmentum
et decrementum lunaris lucis. non tamen salvare posset
ea que apparent in eclipsi lune. Et ideo tenendum
videtur esse dictum. luna habet lucem id est lumen suum
a sole a quo illuminatur non nobiliter. ¶ Quarto
isto viso dubitatur de modo per quem recipit istud
lumen a sole. ¶ De quo sunt opiniones. Nam
dicit una opinio quod superficies lune est perfecte le
vis sine aliqua asperitate. sic quod ab ea bene
reflectitur lumen solis ad nos. sicut a speculo
bene terso et polito reflectuntur species colorum et
propter reflexionem luminis solis super lunam ipsa luna
videtur lucere. ¶ Sed istud non valet. quia licet a corpore
levi et bene polito reflectantur radii ad visum.
tamen hoc non est ab omni parte illius corporis levis sed
parte de speculo. nam cum facies mea est ante
speculum. licet a qualibet parte speculi reflectatur
equaliter partis faciei mee species seu radius. tamen
non a qualibet parte speculi fit reflexio cuiuslibet
radii ad oculum meum. sed aliquorum ad oculum meum
et aliorum ad aliam partem. Et hec est ratio. quia radius
non reflectitur ad visum. nisi ab illa parte speculi
in qua radius a facie mea cadens super speculum
et radius veniens ad oculum constituunt angulos
equales ad superficiem speculi. quorum dicitur angulus
incidentie. et angulus reflexionis. sed hoc
non est in qualibet parte speculi. Et propter hoc accidit
quod moto speculo vel mota facie ad latus
apparent partes faciei in aliis et aliis partibus
speculi. Et ideo si radius lune solis re
flecteretur a luna ad nos ex speculo. licet
tunc in tota superficie lune bene appareret nobis
aliquantulum modica claritas. tamen intensa claritas non
deberet nobis apparere nisi in quadam parva parte. scilicet
in illa in qua angulus incidentie et angulus reflexionis
ad oculos nostros essent equales. ¶ Sed forte
aliquis posset respondere isti rationi per hoc. nam si radii
solis cadant super parietem. paries apparebit totus
illuminatus. et non solum ubi radius incidens
et radius reflexus essent ad oculum angulos
equales. scilicet angulos incidentie et reflexionis.
¶ Sed istud non valet. nam quantum ad hoc est simile de
pariete et corpore lunari. nam propter asperitatem
parietis potest accidere quod a multis partibus parietis
contingit reflecti radios ad oculum meum. Et propter
hoc tunc apparet nobis magna pars parietis
illuminata licet non clare. nihilominus si paries esset
perfecte levis sicut speculum. vel sicut corpus lunare
tunc ex multitudine radiorum solarium super illum
parietem non appareret nobis magna claritas
per totum parietem sed solum in una parva parte. scilicet ubi
radius perveniens procedit ab oculo super parietem
cum radio veniente a sole super eundem constitueret
angulos equales. scilicet angulum incidentie et an
gulum reflexionis. Et hoc maxime apparet in aqua
quiescente. unde in ea una sola parva pars re
presentat nobis intense lucem solis vel alicuius
alterius astri. Sed si illa eadem aqua moveatur
aliqualiter. ita quod non sit ita levis secundum eius superficiem
sicut prius. tunc apparebit nobis intense lux
solis per maiorem partem eiusdem aque. ¶ Aliud
dictum est aliter ¶ Unde dico quod lumen solis in
corpore lune. ita quod luna est unum corpus perspicuum
et transparens. saltem eius superficies. et forte per
totum. licet propter magnitudinem corporis lunaris lumen solis
non possit totum corpus lune illuminare sive lumen
ipsum penetrare. sic quod ex intense appareat lune in
parte lune versa a sole sicut in parte lune versa ad solem.
Sic ergo patet quod lumen lune quod videmus non est per modum
luminis solis reflexi super corpus lune. Sed est lumen
solis ipsi lune imbibitum et incorporatum. vel
etiam aliter potest dici scilicet quod licet luna non sit actu
lucida ut de se possit movere visum. tamen est
potentia propinqua quod sit naturaliter disposita ad lucidi tatem quam
que potest reduci ad actum lucidi tatis per casum
luminis solis super eam etc. sicut colores non sunt
in actu sufficienti ex se ad movendum visum. sed fiunt
in actu sufficienti per lumen cadens super eos etc.
¶ Quantum ad tertium articulum est notandum quod de hoc sunt opiniones
[illegible] arguit Avicenna. et Macro
bius et plures alii [illegible]
electorum volunt dicere quod omnes stelle habent lumen
suum a sole. sicut luna. et quod non sunt de se lucide.
quia apparet sibi quod sicut non debent esse de aliis astris
vel de luna. ¶ Sed Avicenna cum suis sequacibus
licet concedat lunam habere lumen suum a sole. ponit
tamen istam conclusionem. quod omnia alia astra habent lumen
a se. Et pro hoc posset adduci aliquas rationes.
¶ Quarum prima sit hec. quia si alie stelle et alii
planete haberent lumen suum a sole. tunc per re
cessum eorum a sole et accessum eorum ad solem
deberent consequenter suscipere augmentum et decrementum
luminis sicut luna. quod tamen non videmus. ¶ 2o quia
si venus et mercurius cum ponuntur sub sole non
haberent lumen ex se sed a sole. et cum sole essent
coniuncti sine luce. tunc per interpositionem veneris vel mer
curii inter visum nostrum et solem deberent solem
eclipsare sicut luna. et tamen hoc numquam visum
fuit. ¶ 3o videtur saltem quod planete supra
solem et stelle fixe non habent lumen suum
a sole ex eo quod inferiora non influunt in superiora

Dubium

opinio

Instantia

ex eo quod quanto astra sunt superiora tanto videntur nobiliora. Et ideo si sol haberet lumen ex se tunc omnia astra superius sole videntur habere lumen ex se et non a sole. ¶ 4o quia tunc sequeretur quod cum venus vel mercurius interponitur inter saturnum vel inter iovem vel inter martem et solem deberent fieri eclipses istorum luminum omnium dictorum planetarum sicut fit eclipsis lune quando interponitur terra inter ipsam et solem. ex quo ergo dicti planete non habent lumen ex se. sed a sole sicut luna.

¶ 5o quia si omnia astra haberent lumen a sole tunc aucto lumine astri illud calefaceret. et ex consequenti sicut lumen solis. probatur quia lumen astri lune non est aliud a lumine solis. ¶ 6o lumen martis est simile lumini ignis. et lumen saturni est simile albedini tendenti ad plumbeitatem. ita quod lumina planetarum sunt diverse apparitionis. et tamen omnia deberent esse consimilis apparitionis si omnes planete et omnia astra haberent lumen suum a sole.

¶ Advertendum istius dubitationis. videtur omnia astra preter lunam a sole haberent lumen suum a sole et quia videtur problema neutrum. sic quod rationes que sunt pro una parte probant solum sicut rationes adducte pro alia parte. Et ideo ob amorem aristotelis principis philosophorum. salvando rationes adductas pro opposito inveniendo aristotelem tenendo cum aristotele. sicut credo verum fore quod omnes stelle preter solem et lunam. sive sint planete sive stelle fixe. habent lumen suum a sole ¶ Ad primam quando maiores tenebre videntur de vespere et mane dico quod venus et mercurius sunt valde transparentia et valde perspicua. quod lumen solis incorporatur eis. et imbibitur per omnes corporis partes. qualiter non est de luna. quia illa non est corpus ita perspicuum et ita transparens et per hoc idem solvitur 2a ratio. ¶ Ad 3am dico quod sphera solis sit minus nobilis. quia est ex situ et motu eius. cum non sit intelligentia appropriata orbi solis est minus nobilis quam sit intelligentia sphere saturni. tamen ipse sol habet nobilitatem a motore divino. comparatur toti celo. ut etiam sicut cor habet totius corporis influentiam in partes superiores et inferiores non obstante quod debeat habere nobiliorem situm corde. ita in proposito est de sole in ordine ad alia astra. ¶ Ad 4am ... terre est ... umbra terre non protenditur usque ad orbes aliorum astrorum. saltem que sunt super solem. Et dices adhuc mercurius deberet eclipsari per interpositionem terre inter ipsum et solem. si non haberet lumen ex se. sed a sole. quia per Campanum in sua theorica. umbra quam facit terra ex eius obiectione ad solem protenditur usque ad speram mercurii. ... non ... propter hoc quod ...

umbra terre. licet protendatur usque ad speram mercurii. tamen mercurius multum tamen recedit a sole quod inter ipsum et solem ... posset poni. ¶ Ad quintam nego consequentiam quia quod lumen lune tamen astri calefacit calore. et lumen aliorum sit tamen in istis inferioribus. hoc est propter diversas naturas illorum astrorum. quibus illud lumen incorporatur et imbibitur. secundum quas illud lumen aliam et aliam actionem operatur in istis inferioribus. Consimiliter dicendum ad 6am. ¶ Advertendum quod quando dicitur ad primam. verum quod luna et supra ad astra habet lumen debile et diminutum ex se. sed quod habet lumen nobile. quo nos nobiliter illuminat hoc est a sole. ¶ Sed alie rationes solute et insolute sunt ratione adductarum pro opposito inveniente.

[T]ertio queritur

utrum omnia astra per suum lumen sint generativa caloris in istis inferioribus. ¶ Et arguitur primo quod non quia nullum astrum est frigefactivum. quod est contra astrologos qui dicunt aliquod astrum esse activum caliditatis. aliquod frigiditatis aliquod humiditatis et aliquod siccitatis. 2o quia omnia quia astra non agunt in ista inferiora per sua lumina et per suos motus. ad sensum autem que agunt frigiditatem in ista inferiora. sicut sunt per astrologos. Et hoc est plenum et habetur in methaurorum. Et per suos motus et hoc non. quia proprius motus est calefacere. sicut dicitur in primo methaurorum. ¶ 2o quia si quod fore verum. sequeretur quod magis calefacerent montes altos quam valles et magis media regionem aeris quam inferiorem hec omnia sunt falsa. sicut patet in diversis passibus libri methaurorum et quia ... ex eo quod lumen corporum plus attingit ad loca alta quam ad loca bassa et inferiora. ex eo quod fortius agit in loco propinquiori quam remotiori. ¶ 3o caliditas causatur a motu sicut sepe dictum est. ergo non a lumine contra. ex eo quod effectus consimiles debent esse a causis consimilibus. ¶ 4o quia si quod foret verum sequeretur quod in terra calorem generaret a lumine lune. hoc falsum quia lumen multum habet ... et ... quod minor generet ... ex 2o de generatione. ¶ 4o quia lumen in medio non habet nisi esse intentionale et spirituale tale autem non videtur agere calorem realem. ¶ 5o quia si quod foret verum sequeretur quod lumen esset qualitas formaliter calida. et sic caliditas non esset una qualitas prima. quod est primo 2o de generatione. ¶ 6o quia si sic sequeretur quod sol calefaceret speras celestes inferiores. consequens falsum quia non sunt calefactibiles et quia tenet ex eo. quod agens eius agit in propinquius quam in remotius. ¶ Oppositum arguitur ad experientiam. de sole. Pro solutione autem primo notandum aristotelis in 4o de partibus animalium dicentis quod noctes in plenilunio sunt calidiores quam extra plenilunium et si sic. est de luna magis

vt sic ee de alijs astris. quia non vi quod lumen
lune debeat magis calefacere quam alia astra.
cum secundum astronomos luna. complexione sua naturaliter sit
naturaliter frigida et humida. Quantum ad questionem circa
duo articuli. In primo ponentur conclusiones quibus
probatur racio ad oppositum. 2o videbitur de modo
per quem lumen causat calorem. Quantum ad primum
articulum sit prima conclusio. quod sol per suum lumen
causat calorem. Ista patet ad sensum. nam contra
in radijs solaribus statim calefiunt. Et eciam
patet quia si specula concava. vel per actum constituta in
fenestra. fiat intra concursum radiorum solis.
non solum causat rarefactionem aeris et calefactionem. immo
combustionem. et quia sol non est formaliter calidus.
immo virtualiter. vi quod hoc fiat per lumen solis
tamen per calorem solis ei inherentem. tamen si quis
poneret digitum suum super solem. non sentiret
calorem. sicut si poneret super ignem. Vtique calorem
lore perciperet. et ideo sol non est formaliter calidus
sicut ignis. et ideo quod calefiat vi esse per lumen
quod est calorem generativum. 2a conclusio quod omnia
alia astra. per suam lumina calefiunt. patet maius
aliorum astrorum lumen non est nisi lumen solis.
sicut patet ex questione precedenti. in qua dictum est omnia
astra habere lumen a sole. et cum lumen solis
sit calefactivum per precedentem conclusionem sequitur quod lumen
aliorum astrorum sit calefactivum. 2a nam congregando
radios plurium per specula super
terram materiam. comburere quamvis alia per puncta sic
quod non sit sine calefactione sicut ex 4o metheororum.
et hoc vi esse signum quod lumen talium astrorum
est calefactivum. 3a conclusio quod hoc non obstante
aliqua astra sint cum frigiditate. quod hoc autem
astronomos hoc asserunt. 2a nam sola re
motiva et causativa caloris. ad frigiditatem
concessam. et tamen motiva calidam
sicut tamen apparet sepe evenire. et ideo etiam frequenter
tamen ita. que quamvis satis caro post magnum
calorem evenit. vi causari ab aliquo astro.
3o quia mundus inferior regitur a celo. et sibi
suis dispositionibus. sicut patet 1o metheororum. et 2o de
generatione. modo dispositiones naturales aliquorum corporum elementorum
sicut aque et terre sunt frigiditas. ideo oportet causam
corporum superiorum astrorum esse virtualiter frigida.
4a conclusio. quod oportet stellas habere virtutes alias a suis
luminibus. quia nam alique stelle frigefaciunt per conclusionem
precedentem. et non per corpus lumine. ex quo
per lumen calefiunt per 2am conclusionem. et quando quod
idem potest calefacere et frigefacere. oportet quod preter
lumen. habeant alias virtutes mediantibus
quibus frigefaciant. Quantum ad 2m articulum
notandum est quod de hoc sunt plures opiniones.
Quidam enim dicunt quod lumen astrorum tran-
siens per speram ignis incorporat sibi calorem.
per quam pertingens ad inferiora calefaciendo. vnde sicut
lumen transiens per vitrum coloratum. vi sibi colorem
vitri incorporare. Contra istud non vi. quia ex
quo lumen non est corpus sicut probat auctor 2o de
anima. non vi sibi incorporare posse. 2o quia
multiplicatio luminis vi esse subito. caloris autem non.
ideo vi quod lumen corporum celestium non calefaciat
statim ista inferiora. nam tunc sicut lumen subito
venit ad nos. ita calor ei incorporatus subito
veniret ad nos quod est contra naturam caloris. cum
dicatur eius sit multiplicatio successive. 3a nam si
talis. sicut esset calor notabilis incorporatus. statim
ad sensibiliter sentire. et sic ad candelam durante calor
re in nobis. non requireretur longa mora. lumen sed
nos quod est contra sensum. Si autem calor incorporatus non
esset notabilis. statim a frigiditate contrarie corrumperetur.
4a nam quando esse lumen astrorum incor-
poraret sibi caliditatem spere ignis. pari racione incor-
poraret sibi frigiditatem transiens per mediam regionem
aeris. que semper est frigida. et sic haberet in se ca-
liditatem et frigiditatem. et per consequens idem lumen esset
calefactivum et frigefactivum. adhuc eiusdem corporis.
4o nam ista opinio figurat. ac si lumen astrorum in spera
ignis acciperet in se calorem descendit ad nos
per motum localem. modo hoc est falsum. cum magis
lumen quod rapiat in spera ignis. ad nos veniat
cum accidens non transeat de subiecto in subiectum.
2a opinio dicit quod radij dimissi. lumine commissi ad terra
incessanter se mouere. distrahunt partes aeris
et distrahendo rarefaciunt. et calefiunt quia talis motus
dicitur motorum calefacere. et sic dicitur generari calo-
rem per lumen. Contra istud vi esse falsum nam con-
tra magis lumen solis. et maxima calore est
opus prudencie. sicut contingit in estate. vbi est
maxima aeris serenitas. et tranquillitas. quod non esset
si partes aeris sic distraherentur per lumen. 2a quia
radij cum non sint corpora. sed qualitates quomodo eos
dicimus aerem. aliter enim oportet quod aer esset totus
vbique motus simpliciter divisus. quod est impossibile.
3a opinio est quam communiter fore verum. que dicit quod sicut
naturalis operacio gravitatis est. movere deorsum subiectum
in quo est. si non sit deorsum. et non sit resistens.
excedens virtutem gravitatis. ita naturalis operacio
luminis est. calefacere subiectum suum si sit calefactibile et
resistencia non sit forcior quam activitas luminis.
nam sicut lumen est nobilissima qualitas et mediante ab
nobis solis immediate. ita bene racionabile est quod sit
conductivum et productivum nobilioris qualitatis activitatis
sicut est caliditas. et quod sit dispositiva. ad formam
nobilioris elementi scilicet ignis. quod omnibus alijs elementis
est nobilius. Cuius nobilitas patet ex hoc quod
caldei adorabant et colebant ignem. tamen secundum
Et sicut non querere. propter quid gravitas
movet deorsum. nisi quia hoc est naturalis eius operacio.
sic non oportet querere. propter quid lumen calefaciat.
nisi quia naturalis operacio luminis est calefacere subiectum
est tamen quod lumen qualitercumque est calefactivum sed magis
reflexione. Ad racionem principalem Ad primam
dicitur quod multe stelle bene frigefaciunt sed hoc non

et per lumen corporum sed per alias virtutes suas quas influunt in istam inferiora. Ad 2m dico quod lumen non mutatur celestium motores quia valde [illegible] per reflexiones luminis. sit maior congregatio radiorum quam per montes. sicut magis per specula concava quam gibbosa. et si montes sunt valde alti. tunc attingunt ad mediam regionem aeris. que est naturaliter frigida. et ideo lumen solis licet ibi generari posse. ergo lumen non inducit ibi calorem. propter nimiam resistentiam ibi generantem ad calorem producendum.

Ad 3m dico quod licet cause consimiles producunt consimiles effectus consimiles. tamen cum hoc stat quod sepe effectus similes a causis dissimilibus producuntur. quod patet nam animalia quedam generantur per putrefactionem. et aliqua per propagationem. et ideo non sequitur quod si caliditas generatur a motu quod ergo non generetur aliunde. sicut non sequitur animalia generantur per putrefactionem ergo non generantur per propagationem.

Ad 4m. dico quod non oportet quod corpora celestia habeant eas formaliter. sed sufficit quod virtualiter.

Ad 5m. dico quod esse intentionale est esse verum et esse reale. et etiam in virtutes in quibus sunt res veriores et nobiliores quam calidas vel frigidas. et ideo si lux licet esse intentionale habere non propter hoc sequitur quin habeat esse reale. et que posset facere effectum realem.

Ad 6m. concedo quod multe sunt qualitates corporum que influuntur a corporibus celestibus sunt priores naturaliter. quam sint calidas siccitas humiditas et frigiditas. Unde etiam quod iste sunt qualitates citiores divine. nam qualitates tangibiles et elementares.

Ad 7m. dico quod lumen non calefacit speculis concavis quod non sit calefactibiles. nisi ad calorem recipiendum dispositus sit superius dicebatur.

Quarto quero

Utrum macula que apparet in luna causetur ex diversitate partium lune. Et arguitur quod non

Et arguitur primo quod non ex diversitate partium lune. quia ipsa luna est corpus simplex. corporis autem simplicis partes sunt consimiles. et eiusdem rationis sicut patet de aqua et aliis corporibus simplicibus.

2o quia solis et aliorum planetarum partes sunt similes. et uniformes in raritate et densitate. ergo similiter partes corporis lune et per consequens non ex diversitate partium lune videtur illa macula apparens provenire.

3o quia si sic hoc esset ex eo quia aliqua partes lune essent magis rare. et aliquando magis densiores quam alie. nam tunc in eclipsi solis radius solaris lucis transiret ad nos per partes lune magis raras quod tamen est falsum. ergo etc.

Deinde quia talis macula causata provenit ab aliquo extrinseco nam cum corpus lune est corpus tersum. et valde politum et speculare. videtur quod terra obiecta lune. causet similitudines et ymagines in ipsa luna sicut in speculo. et per consequens nos aspicientes lunam et videntes terram in luna reflexe. apparet nobis talis macula.

Contra istam quidem sunt aliqui qui dicunt sicut quedam opiniones falsa de questione et per quos inplicande. 2o ponetur opinio vera. et 3o videbitur de illius macule figura.

Quantum ad primum articulum. Erat quedam opinio quod causa illius macule que apparet in luna. esset vapor elevatus ab ipsa luna. interpositus inter nos et lunam. per quem nobis obumbraretur aliqua pars lune. Et dicunt quod aliqui dixerunt quod luna attrahit ad se talem vaporem. ad similitudinem. Alii non dixerunt quod luna habet magna potestatem super aquas et humores. ideo sunt nature et attrahit sub se eleva vaporem. Et isti dicunt accidentaliter talem maculam in luna apparere. et non diversitate partium lune.

Sed ab extrinseco. Sed ista opinio non valet. primo. quia exalationes et vapores non diversi attrahentur. et ipse etiam consistit sibi valde difformes. et tamen ista macula apparet semper uniformis et eiusdem figure. et per consequens non esset ex tali exalatione et vapore interpositis inter nos et lunam.

2o quia si semper esset talis vapor sub luna. tunc propter diversitatem aspectus. non semper appareret in eadem parte lune. quia secundum quod luna erat propinquior vel remotior a nobis. secundum hoc talis macula deberet apparere in alia et alia parte lune. Nec valet illud. propterea quod dicunt quod luna trahat ad se vaporem. ad similitudinem [illegible] non sunt mutabilia. cum non sint generabilia. nec corruptibilia. nec alterabilia.

2a opinio quorundam fuit quod illa umbra. vel macula non esset aliud quam ymago apparentia aliquorum corporum hic inferius sicut terre vel maris vel aliorum similium. que quidem corpora videntur in luna. ad modum ad quem possumus videre corpora in speculo reflexe. et hoc ideo quia sicut dicit opinio. luna est corpus unigeneum tersum et speculare.

Sed istud non valet. primo quia oportet quod ad motum lune talis ymago appareret in alia et alia parte lune sicut speculo moto. ymagines apparent in alia et alia parte eius. sed quod esset falsum est notum ad sensum.

2o quia si luna. sic virtute reflecteret ymagines corporum sibi obiectorum tunc ymago totius terre. deberet nobis apparere similiter in ipsa luna. quod est falsum quia terra non est talis figure sicut est illa macula.

Quantum ad 2m articulum est opinio communiter quam reputo fore veram quod talis macula provenit ex diversitate partium lune in raritate et densitate. nam partes in quibus apparet macula. sunt rariores. et ideo minus bene possunt lucere. partes autem extra illas sunt densiores. et ideo magis possunt lucere. Et patet hoc in simili de alabastro. unum illa pars est valde densa. ut non transpareret. est vero alia talis que est transparens ad modum vitri. est obscura et tendens ad nigredinem. Et si queritur quare luna est taliter difformis in suis partibus. dicitur quod hoc est de eius natura.

Quantum ad 3m articulum dicit Albertus quod ibi est quedam figura

leonis cuius caput est versus orientem et super dorsum eius etc. quod arbor insensibiliter sita et sit ymago hominis lateraliter appodiata cuius pedes sunt versus posteriora hominis. et dicit quod ille figure melius videri possunt aliquantulum post plenilunium et circa ortum solis quia tunc aer est purus et serenus. ¶ Ad rationes principales. Ad primam dico quod corpus lune bene est simpliciter sphericum cum hoc tamen stat quod potest habere aliquam diversitatem in suis partibus quantum ad raritatem et densitatem. ¶ Ad 2am dico quod non est simile de sole et aliis stellis quod una parte et luna quantum alia parte. nec oportet assignare causam dissimilitudinis nisi quod de natura istorum corporum sic est. ¶ Ad 3am dico quod licet una pars lune sit aliquantulum rarior alia tamen non est tam rara quod lumen solis possit transire totam profunditatem lune. ¶ Ad aliam patet ex hoc quod dictum est.

Questio 3ma tractatus

Primi 2i libri de celo et mundi

Queritur primo utrum terra sit in medio mundi. sicut punctus in centro celi situata. Et arguitur primo quod non sit in medio mundi. nam si sic tunc videtur quod terra esset nobilissimum elementum. [illegible] cum non sit nisi [illegible] aliorum elementorum. [illegible] nam sic videtur [illegible] corpore scilicet quod nobilissima eius pars scilicet cor est situata in medio. Videtur hoc videtur in regno nam nobilissimus [illegible] regum sic est rex [illegible] et ponit se ad medium regni. et ideo videtur quod si terra esset in medio mundi situata quod ceteris corporibus mundi esset nobilior. ¶ 2o probatur quod non habeat se sicut punctus ad celum. nam luna non se habet sicut punctus ad celum. quod patet ad experientiam. et tamen luna est minor terra. ergo multo minus terra se habet sicut punctus ad firmamentum. consequentia tenet de se. assumptum probatur quia nisi terra esset maior quam luna [illegible] quod pars terre diametraliter inter solem et lunam posset totam lunam eclipsare. [illegible] quod umbra quam facit terra videtur continere dimidium [illegible] celi. [illegible] umbra [illegible] illa parte potest totam lunam eclipsare. signum est quod dyameter lune est multo minor. [illegible] umbre terre [illegible] et pyramidaliter extendi. sed diameter illius umbre est minor vel saltem non maior diametro terre. cum sol sit maior tota terra. ¶ 3o arguitur quod terra non sit in medio mundi naturaliter situata. nam dicunt antiqui quod propter velocem motum celi ipsa terra esset pulsa ad medium. et si sic tunc non est ibi naturaliter sed violente. ¶ Confirmatur hoc nam quelibet pars terre est situata violente. ergo non totalis terra est situata naturaliter. consequentia tenet [illegible] nam non cuiuslibet partis terre medium gravitatis est medium mundi. [illegible] quelibet pars terre est naturaliter situata. [illegible] tenet ex eo quod ad situm naturale corporum naturalium

[illegible] quod centrum gravitatis corporis sit medium mundi. et ideo notum est de se. ¶ Oppositum dicit Aristoteles in textu. ¶ In ista questione primo videndum utrum terra sit in medio mundi. 2o utrum sit sicut punctus ad celum. 3o utrum totalis terra sit situata naturaliter. ¶ Quantum ad primum articulum primo ponendo aliquas distinctiones. ¶ Quarum prima sit ista quod corporum [illegible] duplex est medium scilicet medium magnitudinis et medium gravitatis. In corporibus enim differenter [illegible] non est idem centrum magnitudinis et centrum gravitatis. [illegible] [illegible] idem centrum gravitatis et magnitudinis. ¶ 2a quod ad centrum medium mundi [illegible] centrum sive magnitudinis est in medio mundi. Alio modo quod centrum sive gravitatis est in medio mundi. ¶ Cum hoc suppono quod terra non est uniformis gravis. quod patet ex eo quod una eius pars est discooperta aquis [illegible] [illegible] et plantarum. et alia eius pars est cooperta aquis. quia aer [illegible] calidis et sol [illegible] partem que est discooperta aquis et sic ea [illegible] rarefaciunt et alleviant. et pars terre cooperta aquis [illegible] magis compacta et magis gravis. Ex quibus sequitur quod [illegible] terre aliud est medium gravitatis et aliud medium magnitudinis. ¶ [illegible] conclusio sit prima quod terra non est in medio mundi quantum ad centrum sive magnitudinis [illegible] tota terra esset cooperta aquis [illegible] terra esset in medio mundi secundum centrum sive magnitudinis. tunc ipsa terra [illegible] secundum suas partes exteriores equaliter distaret a celo [illegible] centrum sphere [illegible] et sic non esset [illegible] quare aque potius fluerent ad unam partem quam ad aliam. cum non magis invenirent locum declivem in una parte quam in alia. ¶ 2a quod terra est in medio mundi secundum centrum sive gravitatis. quod omnes partes terre tendunt ad medium per suam gravitatem sicut dicit Aristoteles in libro. et verum est. cuius pars que esset gravior depelleret aliam tamdiu donec medium gravitatis totalis terre esset in medio mundi. et tunc starent due partes terre equaliter [illegible] una maior et alia minor quantum ad magnitudinem [illegible] sicut duo pondera in equali libra. ¶ [illegible] sequitur quod terra est propinquior celo in parte discooperta aquis quam in parte cooperta aquis. et tamen ad partem coopertam aquis est maior declivitas. et sic ad illam partem fluunt aque. [illegible] ad partem declivem. et hoc ad locum eius naturalem. ¶ Sed diceret aliquis. videtur quod centrum gravitatis terre non sit medium mundi. sed magis centrum gravitatis aggregati ex terra et aqua. nam ex quo terra est cooperta aquis ex una parte. videtur quod aqua una cum illa parte terre aquis cooperta ponderet contra aliam [illegible] debeat pellere aliam in tantum quod centrum totius aggregati ex aqua et terra sit medium totius mundi. [illegible] [illegible] quod centrum gravitatis totius aggregati [illegible] sit medium mundi. nam si per [illegible] totalis terra [illegible] medium gravitatis terre esset medium mundi.

II

modo 2^m^ quia. et quod terra centraliter est gravior quam aqua. quod patet de una parva terra que descendit in una magna aqua. ideo quod terra ponatur ad unam partem terre et non ad aliam. non propter hoc una pars terre recipit ad medium impondendo et non depellendo aliam plus quam ante. ex eo quod aqua est minus gravis centraliter quam sit terra. et ex hoc patet ad argumentum. Dico enim quod pars terre cooperta aqua non plus ponderat quam alia. quod si non esset cooperta aquis. ¶ Ad 2^m^ argumentum primo [illegible] ista distinctio. quod terra esse sicut punctum respectu celi. intelligitur duplicitur. Uno modo sicut punctum .i. sicut indivisibile. Alio modo esse sicut punctum .i. non facit diversitatem in aspectu stellarum fixarum et aliarum partium celi. oculo existente super terram. supposito quod una eius medietas esset amota. Secundo terra esse sicut punctum respectu celi intelligitur sic quod si terra esset posita in celo stellato. non videretur. nec esset visibilis. non obstante quod esset ita lucida sicut alia astra. ¶ Hoc premisso sit prima conclusio quod terra non se habet sicut punctus respectu celi. et hoc communiter. patet ex eo quod terra esset indivisibilis. quod est falsum. ¶ 2^a^ conclusio quod terra se habet sicut punctus respectu celi. et hoc 2° modo. patet quod non faceret diversitatem in aspectu stellarum fixarum oculo existente in centro terre. posito quod una medietas terre esset amota. et oculo existente in superficie terre. quia quod videbimus videtur medietatem celi et non plus. saltem sensibiliter. sicut [illegible]. ¶ 3^a^ conclusio quod terra habet se sicut punctus respectu celi stellati. seu firmamenti. et hoc 3° modo. patet hoc quia plures sunt stelle in firmamento. que vix a nobis videntur. quarum quelibet est multo maior tota terra. sicut patet per astronomiam [illegible] duarum. et ideo si terra esset in firmamento posita. nullo modo videretur non obstante quod esset ita lucida sicut una alia stella. ¶ 4^a^ conclusio quod licet terra se habet respectu celi sicut punctus [illegible] non tamen sic se haberet si esset posita in orbe lune. et esset ita lucida sicut luna. patet hoc ex eo quod luna que est minor tota terra. sicut [illegible] apparet sicut punctus et hoc respectu celi. [illegible] terra. cum sit maior luna. ¶ Ad 3^m^ argumentum sit prima conclusio. quod totalis terra est naturaliter situata. Secundo quod totalis terra est naturaliter quamvis ut suppono et est verum. et centrum gravitatis eius est medium mundi sicut dictum est in primo articulo. ergo ipsa est naturaliter situata. quia patet ex eo quod tunc gravia sunt naturaliter situata. cum centrum suarum gravitatum sit in medio mundi. ¶ 2^a^ conclusio. quod secundum unam dimensionem terre sive partem eius nulla pars eius est naturaliter situata. patet hoc quia si divideretur per superficiem planam transeuntem per centrum sue gravitatis non una pars eius esset naturaliter situata magis quam alia. ex eo quod nullius medietatis centrum gravitatis est medium mundi. sive centrum. ¶ 3^a^ conclusio quod secundum aliam divisionem terre quelibet pars eius est naturaliter situata. patet hoc si terra divideretur per orbes. etc. non [illegible]

illorum orbium centrum eius esset naturaliter situatum. ergo quod medium sue gravitatis esset medium mundi. ¶ Ad rationes principales. Ad primam dico quod terra non potest movere mundum propter hoc. quod ipsa sit nobilior aliis elementis. sed ideo quia gravior aliis elementis et infra alia elementa. et ideo ipsa est potentia passiva. sicut sic videmus de vino et de simili. quod feces illorum liquorum cadunt in fundo continentis. sed quod cor positum est in medio corporis. hoc est ad istum finem. quod melius possit influere spiritum et calorem de aliis membris. melius enim hoc facit cum sit in medio. quam si esset in corpore [illegible]. Et quia celum sit potens et ad influendum. non obstante quod sit in circumferentia. ideo terra est posita in medio tamquam [illegible] nobilis. et alia elementa magis in circumferentia tamquam magis nobilia. ¶ Ad 2^am^ dico quod illa ratio probat. quod non se habet sicut punctus primo modo. nec quod sit punctus 3° respectu orbis lunaris. cum quo tamen stat quod se habet sicut punctus respectu celi et hoc 2°. ¶ Ad 3^am^ dico quod illi rationi erant illi opinionis. et [illegible] sufficienter improbat eos in lege. ¶ Et tunc conclusio patet ex ultimo articulo.

Secundo queritur

utrum terra in medio celi sive centro mundi semper quiescat aut semper moveatur. ¶ Et probatur quod non semper quiescat primo quia illud quod habet in se principium motus sive potentiam non semper quiescit. terra est huiusmodi [illegible] non. nam aliter illud principium et ista potentia essent in eo frustra. et minor probatur. nam terra est corpus naturale. id habet in se naturam. et per consequens principium et potentiam movendi. quod patet per diffinitionem nature posita in 2° physicorum. ¶ 2° quia terra est alterabilis et de facto alteratur. ergo non semper quiescit. consequentia tenet ex eo quod alteratio est species motus. antecedens patet quia de facto continue est sibi applicatum contrarium ex una parte. aqua que est humida. terra quidem sicca. et ex alia parte aer qui est calidus et humidus. terra autem frigida et sicca. ¶ Confirmatur quia ipsa continue alteratur a calore et a lumine et ab aliis influentiis corporum supercelestium. ¶ 3° quia continue terra ex illa parte qua directe respicit sol leuificatur. ergo centrum gravitatis terre debeat esse medium mundi. sed quod alia pars istius leuificata [illegible] tamen donec centrum gravitatis totius terre sit medium mundi. et ideo quia continue sic aliqua pars terre leuificatur. videtur quod continue sic terra moveatur. ¶ 4° quia terra continue circulariter. ergo non semper quiescat. consequentia tenet et antecedens probatur. quia celum quiescit et stelle celi sicut videtur nobis oriuntur et occidunt. ergo terra movetur circulariter. consequentia est bona. quia si celum quiesceret. ortus et occasus stellarum salvari non posset nisi per motum terre et antecedens est dubium. quia per nullas experientias vel apparentias possumus scire quod celum

moueat^r. 2^m dubiu e an celu moueat^r. cu^m 3°
qua sit bona et qua dubia. quo no e sine
argumentis. s. tra moueat circulariter. ¶ Et
possent adduci aliq persuasiones ad h^c q tra
moueat^r et celu^m quiescat. ¶ Quaru p^ma
sit ista. na celu^m no indiget ad ea acquire(n)da
sibi de tra. et tra indiget ad ea acquirenda
de celo .s. influxus. 2° racionabilis v^r q tra mo
ueat^r. et celu^m quiescat q e co^o. ¶ Et 2^a
na motus e p^ter indigencia^m. g^o q pluribus
indiget eo plus mouet^r. s^z tra pluribus indi
get q celu. g^o et c^a. ¶ 3° na quies e nobi
lior q^m sit motus. na deus e sine mo
tus. g^o quies de celestibus corporibus nobilior
sit e cel^m. et motus debz celestibus minus
nobilibus. de quorum vno e tra. ¶ 4° nam
melius e saluare apparencia p pauciora q
q plura. q^a ora phorum ph^i p^r sed p^tem e s^i p plu
ra q p mo^o cui facilius sit moueat^r parui q magis
melius et racionabilius v^r. q tra q^a e valde p
ua. velocissime moueat^r. et spa suprema quiescat
q dicit co^o. ¶ 4° ad spam lunae ar. na omni
corpori simplici debet inesse ad motus sim
plex. sum^o. tra e simplex cu sit vnu de 4^or ele
mentis. ¶ 5° ora tra e fige spere. figura aut spe
rica e maxie apta ad motu^m. et maxie ad motu^m
circulare. ideo cu tra debet moueri circular
vel saltem aliqualiter. vide^r q talis aptitudo tre
ad talem motu^m esset frustra. ¶ Oppositu^m ar
aristoteles. aut ce^m simpliciter. ubi ponit
istam opinionem tamquam erroneam.. celu semp mo
ueri et tra semp quiescere. ¶ In ista q^one
premitto q^nq distinctiones. 2° conclusiones
¶ Prima distinctio sit ista. q tra moueri potest
intelligi vel s^m qualitatem. ut s^m calitem
ut s^m ubi. vel s^m mutacionem cuius in sba
accidentia mouetur longe. no^o qo pns no dz in
telligi nisi de motu s^m ubi. ¶ 2a distinctio
sit ista. q tram moueri s^m ubi p^t intelligi
dupliciter. s. ut motu recto. ut motu circulari.
et intelligo q^a ponitur de totali tra. cuius
medium grauitatis e medium sine centrum mundi..
¶ 3 distinctio sit ista. q tra moueri circulariter
p^t intelligi duobus modis. uno mo q^o celum
sibi contin^m. mo illo quo stelle mouent^r ce
centrum mundi. ¶ 2° p^t intelligi moueri ce
centrum p^t. et sup polos proprios. et h^o p^t intelligi
ut ab oriente ad occidente. ut co^o.. vel a meri
die ad septentrione ut co^o. ¶ Hijs premissis
¶ Sit prima 3° q tra no mo^o circulariter circa
centrum sibi equalis. q^a hoc ora tu centrum grauitatis
tre. no esset medium mundi cuius oppositum dicam
in alia q^one. ¶ 2^a na tu aliquando stelle deberent
nobis apparere quandoque minores quandoque maiores.
qua tenz ex eo. q p tale motu^m tre nos
aliquando essemus stellis propinquiores. et aliquando remo-
remociores. ¶ 2^a q^o q no tra no mo^o circulariter
a meridie ad septentrione. ut co^o q^a centrum propriu^m
et sup polos proprios. q^r q tunc no semp polus
apparet nobis equaliter eleuatus. cuius oppositum
docet experiencia. ¶ 3 q ut tra no mo^o circulariter
ab oriente ad occidentem ut co^o. saltem motu di
urno. sicut quidam antiquitus voluerunt. ponentes
celum quiescere et tram moueri. sicut q^o mo
probatur et antiqui opposit^m dictum in probacio ^per
ta sine superius.
¶ Circa istam 3^m 3^a e notandum q quidam modicum
antiqui vi^r velle. q no sit demonstrabile q^a
saluari possent tra moueri et celum quiesce. et
salua sua videntur apparencia q p^ms. Et hoc
p illam racionem. na nullo mo p motum tre e
quiete celi possent saluari aspectus et coniunctiones
planetarum nec eclipses solis et lune. Contra
istam racionem no pono nec soluo hic. p luxos
alias persuasiones. quibus persuaderi potest tram
quiescere. et celu moueri pono et soluo.
¶ 4^a q^o q licet possibile e. q semp quedam pars tre
totalis. moueat^r motu recto. quod persuade
sic. nam conuexa versus tra elementaris. discoo
operta aquis cu fluuijs. fluunt multe partes ad
profundum maris. et sic augetur tra. cooperta coop
ta aquis. et diminuitur in parte discooperta aquis.
et p consequens no remanet idem medium grauitatis.
sicut cum. medio aut grauitatis mutato. illud
quod de nouo fit e medium grauitatis. mo debet sit
medium mundi.. et illud quod erat ante medium grauitatis
ascendit versus partem discoopertam aquis et tandem
p tale^m motu^m fluxum et motum illa tra que aliquando
erat inmedio. erit in circumferencia. et co^o circumfer
stilla p^t apparere. quo quidem sit magni montes.
nam no e dubium quin aliqua pars tre magis
teneat se sit q alia. et ideo quin ille partes quo
tenet se sit. fluunt cu fluuijs ad mare.
reliquis tenentibus se simul manet sit vel ex. et
faciunt quasi eminencias. sup tram. et sunt
e q t^tos motes sic grauari tandem p motum
tre. ut aliquando euenit et destruuntur. ¶ Iuxta
istam 3^m dubitatur. pono in q aliquod corpus
difformiter ingrauitate habeat medium sue grauitatis
ex medium mundi. cum impedimentis contingenter remo
to. nichil sibi addendo. nec ab eo remouendo.
an sic mouetur q tandem medium sue grauitatis
erit medium mundi. ¶ Dico q no. q^r prius
medium sue grauitatis. fiet medium mundi. de se
det aliqua tendere et simplas ad illa et e^a ad
illa et sic in infinitum. et in sic processu manet. et
processu descendere tandem medium sue grauitatis
quandoque fiet medium mundi. ¶ Ad racionem pricipales
ad primam. dico q illa no probat tra semp
moueri. in loco suo quali. et q licet moueret^r
si esset ex ipsum. et tunc talis porcio redu
cat^r ad actum in totali tra. tu licet in finis
partibus. ¶ Ad 2^m dico q illa augment

ad quintum quia quod quaelibet intelligitur de motu locali et de quiete sibi opposita, et non de motu alterationis.

¶ Ad 3am rationem dico quod illa probat bene conclusionem.

Ad 4am dico quod utique quod terra expectans habet potentiam quod terra non quiescat. Unde si deficeret quod tunc sol et luna et ceteri planete alia essent corpora quiescentes et alia moventes. Et terra haberet corpus nisi terra moveretur. Quod autem alia sint quiescentes et alia moventes hoc experientia docet. ¶ Ad quintam probationem motus terre concedo quod terra recipit influentias a celo, sed ad hoc non oportet terram se habere active, sed sufficit quod habeat se passive. sic quod ipsa terra illam influentiam recipiat et tamen illam causet quod sunt motum [illegible] propter hoc quod terra [illegible] quod est de recte proportione [illegible] alius proportione [illegible] quod hoc nihil recipiat [illegible].

¶ Ad 2am bene concedo quod [illegible] plurimis indiget plus quam movens nisi aliud moveatur ad [illegible] sibi quo indiget. non sic est in proposito quia terra habet certe terminum movens [illegible] ipsi terre quo indiget.

¶ Ad 3am bene concedo quod perfectus est esse indigente quam in motu quo ad illa que moventur ad fines [illegible] ad sua loca naturalia. sed de illis que sunt semper in locis suis naturalibus et que non moventur ad acquirendum sibi aliud a motu, ita quod motus est finalis perfectus corpus. dico quod talibus perfectius est movens quam esse indigente. non sic est de corporibus celestibus.

¶ Ad 4am dico quod verum est quod facilius esset movere corpus parvum quam magnum si cetera essent paria. sed non est ita quia corpora gravia et terrestria sunt inepta ad motum. Unde clarum est quod facilius movetur aqua quam terram et adhuc facilius aer et sic ultimus ascendendo. ipsa corpora celestia sunt per suas naturas facilius mobilia. ¶ Ad 4am vero [illegible] dico quod terre debetur ad motum semper quia est extra locum suum. sed hoc non competit quia est in loco suo. Unde nisi partes terre essent [illegible] movent non quo dicebatur in probatione quia [illegible] totalis terra semper quiesceret et non moveretur cum quo [illegible] quod si totalis terra esset extra locum suum, sicut aliqua pars eius, moveretur motu suo [illegible] et naturali sibi debito. ¶ Ad 6am dico quod [illegible] quibus debetur motus circularis quies est [illegible] sphaerica. Et sibi quibus debetur quies naturalis [illegible] aliquod esset [illegible] sphaerica figura sphaerica. [illegible] ad quartum dico quod terre non competit figura sphaerica propter motum circularem. sed propter ipsam [illegible] circa centrum mundi.

Vicesimo tertio quero

Utrum terra sit sphaerica. Et arguitur primo quod non quia si sic sequeretur quod oculus existens in superficie terre non videret medietatem celi, probatio ... sicut dicunt astrologi. Et [illegible] quia si esset sphaerica et [illegible] in medio mundi sicut [illegible] dicebatur, tunc linea [illegible] contingens [illegible] magis [illegible] quod utique

per visum ad centrum celi [illegible] celo multo minore medietate celi. sicut patet in figura. Sed illa esset linea contingens oculum existentem in superficie terre. ergo ille oculus non videt plus de celo quam est super illa linea. ¶ 2o quia si terra esset sphaerica, sequeretur quod oculus modicum elevatus super superficie terre, sicut est oculus alicuius hominis stantis super terram, videret plus quam medietatem celi. quod tamen est [illegible] astrologis. consequentia probatur quia si oculus videns esset in centro terre et una medietas terre esset amota, tunc videret precise medietatem celi. Sed oculus existens super superficie terre est altior quam si esset in centro terre. ergo cum sunt super superficie terre, si oculus videns videbit plus quam medietatem. et si adhuc super superficie terre altius [illegible] ad staturam hominis elevatus, adhuc plus videbit [illegible]. ¶ 3o quia si terra esset sphaerica, sequeretur quod sol in eius ortu et in occasu deberet nobis apparere secundum superficiem circularem. cuius oppositum communiter nos videmus. Et probatur consequentia quia sol [illegible] est [illegible] ortus. tunc una eius pars videtur et alia occultatur. sed ille partes distinguuntur a linea que [illegible] apparet et non apparet, scilicet terra. ergo si ipsa esset sphaerica, utique pars solis super terram existens deberet nobis apparere circularis figure. et hoc [illegible] sicut apparet nobis pars solis non abscondita per lunam in eclipsi solis. ¶ 4o quia si ita esset, sequeretur quod tota terra esset cooperta aquis. quod sensus docet fore falsum. Et probatur consequentia, supponimus primo quod aqua sit sphaerica, et tendens ad sphaericitatem. supponimus 2o quod terra et aqua tendunt ad idem centrum. tunc sic, impossibile est esse duo sphaerica nisi unum contineat aliud. et hoc si corpus unum sit centrum quod tunc aqua sit sphaerica et circa unum sit centrum terre et aque. tunc si terra esset sphaerica, utique esset ab aqua [illegible] ¶ 4o naturaliter ad sensum apparent gibbositates et concavitates in terra. et ubi non sunt montes et colles, terra apparet esse plana quod non esset si ipsa terra esset sphaerica. ¶ 6o naturalibus motu circulari [illegible] debetur figura sphaerica, sicut patet de celo quod mobilibus motu recto [illegible] debetur figura [illegible] et non sphaerica. sed terra naturaliter est mobilis motu recto, ergo etc. ¶ Oppositum vult [illegible] in textu quod [illegible] primo conclusionem ponet 2o [illegible] ad dictum.

¶ [illegible] ad primum avertendum est [illegible] quod sphaericum [illegible] dicitur quod a quo ad eius superficiem exteriorem est [illegible] sine aliqua asperitate et cuius [illegible] a puncto eius medio omnes linee ducibiles ad superficiem eius exteriorem sunt equales. Sed notandum [illegible] dicitur quod accedit ad sphaericitatem licet non sit [illegible] sphaericum. Exemplum primi sicut est mundus. [illegible] cum quo ad superficiem eius exteriorem est [illegible] asperitate et perfectissime tornatus [illegible]. Exemplum 2i sicut est pomum [illegible] ad [illegible] ¶ [illegible] est notandum quod aliquod sphaericum large solet accipi sphaericum et rotundum per eundem et [illegible] pro alio medium.

¶ Quibus notatis sit prima conclusio quod terra non est perfecte sperica. patet quia multos habet montes et colles et valles. ¶ 2a conclusio est quod terra est rotunda inter orientem et occidentem. probatur nam si non sequitur quod eedem stelle que oriuntur et occidunt habitantibus versus occidentem sic habitantibus versus orientem. quod secundum et tertium quod patet ex eo quod ea talis diversitas non videtur esse alia nisi tumor terre et gibbositas. Sed falsitas consequentis patet ex eo quia habitantibus versus orientem cicius fit dies et cicius fit nox quam habitantibus versus occidentem. Idem patet ex eo quod plures eedem eclipses lune visa sunt ab orientalibus in tertia hora noctis et ab occidentalibus in prima vel 2a secundum quod erant magis vel minus occidentales. modo hoc non fuisset nisi orientalibus cicius fuisset facta nox quam illis.

¶ 3a conclusio quod terra habet rotunditatem a septentrione ad meridiem. probatur nam ad partem meridiei procedentibus tamen versus septentrionem quod sibi polus septentrionalis magis elevatur. modo istud non videtur contingere nisi propter quendam tumorem terre contentum inter meridiem et septentrionem.

¶ 2o nam ad partem tamen ambulare a septentrione versus meridiem quod alique stelle sibi apparebunt que prius sibi non apparebant. et alique sibi occultabuntur que sibi continue apparebant. modo hoc non videtur contingere [illegible] tumorem terre inter septentrionem et meridiem. Ergo et cetera.

¶ 4a conclusio quod terra undique est rotunda sic quod elevationes montium sunt parve in comparatione totalis terre et quasi non notabiles. probatur nam grana que cadunt super terram non montosam nec vallosam cadunt ad equales angulos quod non esset nisi grana procederent ad centrum. et cum omnes partes terre sint graves sequitur quod omnes petunt idem centrum. Sed hoc non esset nisi terra esset rotunda. ut videtur. valet ad rotunditatem et cetera.

¶ 2o nam partes terre tendunt equaliter ad medium mundi et descendunt ad locum declivem nisi una aliam sustineat sicut patet de motibus. non tamen pars superius [illegible] descendet et ruet versus medium mundi. quod videtur esse causa rotunditatis terre. 3o

¶ [illegible] quod si terra esset fluxibilis sicut aqua ita quod una pars non sustineret aliam. fluet ad rotunditatem et perfectam sphericitatem. ¶ 2o quia si terra esset plana et non rotunda. montes de longe viderentur [illegible] quod videret. sed quod non ab ita remota distantia videntur [illegible] non videtur esse alia nisi tumor terre contentus inter tales montes et visum nostrum. ¶ 3o nam luna cum eclipsatur propter interpositionem terre inter solem et lunam. pars non eclipsata videtur circularis figure. Sed hoc non esset nisi terra esset rotunda. quia contingit radios solares protensos usque ad lunam. qui distinguunt partem lucidam et non eclipsatam a parte lune eclipsata. que est posita in umbra. causata propter interpositionem terre inter solem et lunam. Et quia videmus apparere talis eclipsis lune pars non eclipsata apparet circularis figure. signum est quod undique terra sit rotunda.

¶ 3o nam totalis mundus est sphericus quod habet [illegible] rotabile quod elementa que sunt principales partes mundi. de quorum numero est terra. et inclinet ad sphericitatem. ¶ [illegible] est modus quo istud [illegible] quomodo posset experiri quod terra esset rotunda saltem inter meridiem et septentrionem. quod de ambulante ab aliquo loco versus septentrionem tamdiu quod polus esset sibi elevatus plus uno gradu. quod ante et tunc mensuraret spatium pertransitum. Hoc facto rediret ad locum priorem et ab eodem loco ambularet versus meridiem tamdiu quod polus esset sibi elevatus minus uno gradu. quod erit mediante signato aliquo ambulante et tunc mensuraret illud spatium pertransitum. tunc si illa spatia invenirentur equalia. signum esset rotunditatis terre inter septentrionem et meridiem. Si vero non essent equalia. esset signum quod terra non esset rotunda versus illam plagam scilicet inter septentrionem et meridiem.

¶ [illegible] ad 2um articulum. ¶ Respondendo primo correlarie sequitur quod si terra est rotunda. linee centrales directe de superficie terre [illegible] versus centrum veniunt appropinquando et in centro concurrunt. ¶ 2o sequitur quod si fierent duo fovee ad perpendiculum quanto esset altius tanto plus elongaretur ab invicem. et quanto esset bassius tanto plus appropinquaret invicem. ¶ 3o sequitur quod si fieret aliquis puteus ad perpendiculum erit inferius strictior et superius latior. ¶ 4o sequitur quod omnis linea eque distans secundum quemlibet eius punctum a centro mundi est curva. patet quia si esset recta tunc aliquis eius punctus esset propinquior centro et aliquis remotior et sic secundum quemlibet eius punctum non equedistaret a centro. Item quelibet linea recta data contingente superficiem terre secundum punctum eius medium illa est propinquior centro terre secundum punctum eius medium quam secundum aliquem punctum eius extremum. ¶ Et ex hoc sequitur quod quicumque ambulans secundum lineam rectam. quod parte temporis descendit et parte alia temporis ascendit. nam in illa parte temporis descendit in qua movetur versus punctum qui est propinquius centro. sed ascendit in illa parte temporis in qua recedit ab illo puncto. ¶ Quod in prima parte temporis descendit patet ex eo quod in [illegible] plus et plus appropinquat centro mundi. Et quod in alia parte ascendat patet ex eo quod tunc plus et plus elongatur a centro mundi. quod appropinquare centro mundi est descendere. et ab eodem elongari est ascendere.

¶ Et ex hoc ulterius sequitur quod aliquid movetur nec ascendendo nec descendendo ad aliquem terminum [illegible] linea describitur quam aliud quod movetur ab eodem termino in eodem tempore sine ascensu et descensu. Patet hoc nam si ad montem ab uno termino dirigeret terra ad [illegible] et aliud moveretur per circumferentiam medietatis terre cuius [illegible] circumferentie illa [illegible] esset corda. quod patet deducenti.

¶ Respondendo 4o sequitur quod ambulantium super terram caput movetur velocius pedibus. nam caput maiorem describit circumferentiam quam pedes super terram. Item hoc posset esse tam magnum

quod caput moveret in duplo velocius pedibus quia in circulo maiore circumferentiam describeret similiter ... quam pedes infixi super terram. ¶ Ad rationes principales. ¶ Ad primam concedo quod si oculus esset infixus superficiei convexe terre videret intervallum medietatem celi sicut probant demonstrationes. Non tamen bene concedo quod oculus potest in aliqua proportione esse elevatus super superficiem terre quod videret precise medietatem. Ideo quod sinus orizon dividit celum precise in duo equalia. Et cum hoc stat quod oculus posset esse tantum elevatus super superficiem terre quod videret plus quam medietatem celi. ¶ Et ex hoc patet responsio ad secundam. ¶ Ad tertiam dicitur aliquando ... quod secundum veritatem ... una pars solis est orta et alia pars non orta quod est linea dividens partem solis ortam a non orta est recta et circularis. Sed tamen pars solis orta non apparet nobis figure circularis ex eo quod linea recta a remotis apparet curva. ¶ Sed [illegible] non apparet ... Ideo dicitur quod secundum veritatem pars solis orta non debet apparere circularis sed debet apparere sicut medietas sive portio unius circuli ... ¶ Dicitur quod magis ... orizon ... sicut circulus secans et dividens partem solis ortam a parte solis non orta ... quam linea recta ... altius circuli dividit ... et secat unam partem illius circuli ab alia ... quamquam ... secundum apparentiam ... sicut si ille partes distinguerentur ... propter hoc pars solis orta ... apparet ... ac si distinguerentur a parte non orta per lineam rectam ... ac si esset oculus in centro terre ... ita quod quilibet terre ... hoc quod sol in eius ortu secundum eius partem ortam debeat nobis apparere circularis figure et non ... ad hoc quod sol talis nobis appareat sicut fuit ... orizon. ¶ Ad quartam dicitur quod illa bene procederet si esset magnitudinis terre ... quia sic non est ... elevatum super ... Ideo non oportet quod terra sit totaliter cooperta aquis licet tamen ... quod aqua sunt rotunda. ¶ Ad 4am dicitur quod illa probat ... quod terra non est perfecte sperica quod non oportet quod ... salvatur. Ad 5tam dicitur quod non oportet motum ... esse ... licet bene appareat motum eius esse simplicem ...

Quarto queritur

utrum totalis terra sit habitabilis. Et videtur quod nulla eius pars sit habitabilis ... quia terra est spericalis ... et aqua similiter ut probat Aristoteles in 2° ... et cum terra sit ... aqua ... mundi situata ... Videtur quod terra undique sit cooperta aquis et per consequens undique inhabitabilis propter aquas.

¶ Nec valet si dicatur quod elevationes montium que sunt super terram impediunt ne totalis terra sit circumdata aquis. Et quod propter hanc causam elevationes aliqua terra sit habitabilis. Nam ex quo mundus fuit ab eterno ut credidit Aristoteles si aliquando fuissent montes et elevationes tales iam diu esset consumpte propter hoc quod omne grave tendit deorsum ... sit ... iam totalis terra esset sperica et undique aquis cooperta. ¶ 2° quoniam sicut spera aeris excedit speram aque ita spera aque debet excedere speram terre et per consequens debet eam undique inhabitabilem reddere. ¶ 3° probatur quod totalis terra sit habitabilis ... et non videtur esse ratio ... de illa quam de alia. ¶ Oppositum ... ad ... aliqua pars terre est habitabilis et quod aliqua eius pars est inhabitabilis propter aquas. Et ... est inhabitabilis propter nimium frigus ut sub altero polorum mundi. ... propter excessum caloris ... habitabilis propter excessum caloris vel frigiditatis ... propter excessum aquarum. ... duo erunt articuli. In primo videbitur de habitatione vel inhabitatione terre propter temperiem vel excessum caloris vel frigiditatis. In 2° videbitur de habitatione vel inhabitatione terre ... propter aquas. ¶ Quantum ad primum articulum supponendum est terra dividi in 4 partes sive in 4 zonas ... quarum ... una supposita est parti celi que est inter circulum articum et polum articum. ¶ 2a supponitur illi parti que est inter circulum articum et polum antarticum.

¶ 3a supponitur illi parti que est inter tropicum cancri et circulum articum. ¶ 4a autem supponitur illi parti celi que est inter tropicum capricorni et circulum antarticum. ¶ 5a autem supponitur illi parti celi que est inter duos tropicos directe sub equinoctiali.

¶ His suppositis sit prima conclusio quod prime due partes terre sunt inhabitabiles propter defectum caloris et habundantiam frigoris. ¶ ... patet quia hee partes nimis distant a sole ... caloris ... ¶ 2a ... patet quia ibi est excessus frigoris propter elevationem vaporum ... propter defectum caloris et ... ¶ 2a ... quod etiam pars terre est habitabilis propter temperiem frigoris et caloris et illa pars terre est in qua nos habitamus. Et quod in ea est temperies frigoris et caloris ex eo patet

quia sol in estate circa tempus sue augem. et sic non fiat nobis minimum calorem propter minorem eius distantiam a terra. Et in hyeme circa tempus oppositi sue augis. et sic non causat nobis maximum frigus de sui absentia. propter hoc quod licet non diu moretur super nos. tamen est terre propinquior quam eo quod oppositum augis ecentrici solis. est propinquius ecentrici propinquior terre. ¶ Item tertio quod [illegible] eius placuit ut scilicet quod permutatio augis ecentrici solis. aliquas partes terre reddunt prius vel melius habitabiles. ¶ Est 3o quod est pars terre inhabitabilis propter minimam habundantiam caloris in estate. et minimam habundantiam frigoris in hyeme. et est illa pars terre. que est opposita illi parti terre in qua nos habitamus. ¶ Et hoc unum est quod non [illegible] autem concedere secundum ipso causam sic. nam cum cursus solis iam est prope finem geminorum et oppositum augis prope finem sagittarii et cum consequenter in dicta parte terre si qui essent ibi. sit estas. Sole existente iuxta oppositum sue augis. Sol eius in estate facit minimum calorem propter minimam eius propinquitatem ad terram. et cum eisdem sit hyems. Sole existente iuxta augem. in hyeme propter absentiam solis. et minimam eius distantiam a terra. est minimum frigus ibidem ergo etc.

¶ Est 2o quod quarta pars terre que est inter duos tropicos sub equinoctiali. est habitabilis quia est expers frigoris et caloris. immo non solum habitabilis. sed est locus temperatissimus et habitabilissimus. ¶ Recentiores [illegible] omnes concordant. unde auctor spere [illegible] [illegible] tamen ponit [illegible] in [illegible]. Et [illegible] sic [illegible] auctoritate [illegible] qui dicit quod paradisus est situs in loco alto versus oriente [illegible] [illegible] globum hunc. sub equinoctiali. Et constat quod paradisus terrestris est locus amenissimus. et temperatissimus ergo. ¶ [illegible] [illegible] 2o [illegible] [illegible] sic. quod [illegible] supponit quod [illegible] et [illegible] sunt ordinata. ad [illegible] [illegible] [illegible] et maxime [illegible] et alia et plantas. de quibus natura propter corpus [illegible] maxime debet [illegible] [illegible]. [illegible] est quod in loco sit [illegible] [illegible] [illegible]. ad que omnes stelle celi sit ordinate et sit [illegible] aspectum. sed hoc est ad locum sub equinoctiali. Illis enim omnes stelle oriuntur et occidunt nobis autem. nam stelle que sunt prope polum antarticum nobis perpetuo occultantur. ¶ 2o [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] sub equinoctiali. est [illegible] distantie ab utroque polo. calor enim illius loca obtemperat propter frigiditatem [illegible] loca equaliter respiciens [illegible]. ¶ 3o quia est equalitas diei et noctis. in omni tempore anni. et sic frigiditas noctis. obtemperat calorem diei et [illegible] est brevitas estatis et hyemis. nam in hyeme frigiditas [illegible] nec calor estatis [illegible] [illegible]. ¶ 4o quia est [illegible] more solis super zenith capitis habitantium sub equinoctiali. cum enim duplex sit causa caloris. scilicet appropinquatio solis ad zenith. et mora eius [illegible]. [illegible] [illegible] est [illegible]. [illegible] quod sol est in meridie. nam in meridie non est tantus calor sicut post meridiem. et tamen sole propinquior capitibus [illegible] in meridie [illegible] post. et hoc est ideo quia mora plus facit ad calorem

quam eius appropinquatio. quia ergo sol habitantibus sub equinoctiali. non moratur diu super zenith capitis eorum sed cito transit ideo est. quod ibi non est tantus calor [illegible] [illegible] tropicorum ubi sol diu moratur. ¶ 5o [illegible] est [illegible]. scilicet elevatio multorum vaporum a mari [illegible] et fluminibus ibidem existentibus. que in dictis locis [illegible] obtemperant calorem. ¶ [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible]. quia [illegible] [illegible] ab equinoctiali [illegible] ille que sunt sub polis sunt inhabitabiles ad inhabitandum, et propinquiores habitabiliores. ergo sub equinoctiali sit locus habitabilissimus. quod [illegible] [illegible] et ista non magis procedit aliquo quam a [illegible]. ¶ [illegible] tamen [illegible] argumenta [illegible] [illegible] [illegible] sic. aliquis est locus inhabitabilis propter minimum frigus. ergo videtur quod aliquis sit inhabitabilis propter minimum calorem. sed talis non videtur esse nisi sub equinoctiali. ergo. ¶ 2o nam si aliqui habitarent ibi [illegible] de illis aliqui venirent ad nos. et de nostris ad illos. quod tamen nunquam est perceptum. ¶ 3o nam cum vadimus versus tropicum cancri. tunc de [illegible] homines valde nigros. sicut [illegible] [illegible]. sed hoc est propter magnum calorem ibi [illegible]. ergo si procederemus ultra tropicum tunc inveniremus calorem [illegible] [illegible]. quod nullus ibi posset habitare. ¶ 4o nam sol bis in anno. transit per zenith capitis. ideo videtur eis sit [illegible] [illegible] calorem. quod non esset ibi aliquis [illegible] habitans. [illegible] videmus quod nobis in estate. quamvis ad [illegible] non est in zenith capitis nostri. [illegible] [illegible] est calor quasi intolerabilis. ergo si esset bis in anno per zenith nostrum. [illegible] videtur debere tantum calorem quod nullo possemus vivere. ¶ 4o nam videmus quod ex reflexione radiorum incidentium super [illegible] [illegible] speculi [illegible] [illegible] ignis. ergo cum sol [illegible] [illegible] bis in anno radios suos perpendiculariter super terram suppositam equinoctiali. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videtur. quod talis terra sit inhabitabilis propter nimium calorem adustivum. [illegible] [illegible] incidentia radiorum solis perpendicularium.

¶ Ad primum istorum dico quod licet sit aliqua terra inhabitabilis propter minimam eius elongationem a sole. sicut sunt partes terre site sub utroque polorum. non tamen propter hoc oportet quod aliqua sit inhabitabilis propter minimam appropinquationem ad solem. quia cum frigus sit mortificativum. et calor vivificativum. et calor [illegible] [illegible] est quod [illegible] magis operatur secundum excessum a calore. quam frigus secundum excessum. Nec tamen sub equinoctiali est caloris excessus. sed temperamentum oppositum ut [illegible]. ¶ Ad 2m dico quod nullus [illegible] illuc ire. [illegible] [illegible] quia oportet talem transire per terram suppositam tropico cancri. ubi est maximus calor propter minimam moram solis. super orizonte illorum saltem in estate nec etiam quis in sola hyeme vel estate posset transire illam partem terre propter hoc. quod auctoritate [illegible] [illegible] [illegible] equinoctialem [illegible] quidam montes. qui [illegible] naturam [illegible] [illegible] [illegible] humanam. sicut magnes [illegible] ferrum. et hec est causa quare non transit. ¶ Aliter dicunt quidam quod locus medius inter illos et nos. est desertum [illegible]

et plenus feris et venenosis bestiis. et distans aquis dulcibus et ob hoc nullus potest illum locum pertransire. ¶ Ad 2m ergo credo quod sub tropico cancri est maior calor quam sub equinoctiali. Et licet sol bis currat per zenith capitum habitantium sub equinoctiali. et non nisi semel in anno per zenith capitum morantium sub tropico cancri. tamen quia diutius moratur super zenith capitum commorantium sub equinoctiali et diutius super zenith capitum commorantium sub tropico cancri. inde est quod maior est calor sub tropico cancri quam sub equinoctiali. Et per hoc idem ad rationem quam potest videri ¶ Ad 4m dico quod non est simile de reflexione radiorum incidentium perpendiculariter super superficiem speculi concavi. et de radiis perpendiculariter incidentibus super superficiem terre. licet enim aliquo modo sit simile de incidentia radiorum perpendicularium super superficiem speculi concavi et super superficiem terre. cum terra non sit concava sed convexa seu sperica et ideo sicut radii incidentes super superficiem speculi convexi non causant ignem ex reflexione eorum quia non ibi faciunt in concavo. ita dico quod licet radii perpendiculariter incidentes super superficiem terre causant tamen calorem. sicut causaret si caderent super superficiem terre concavam. et consequenter patet solutio ad ¶ Ad 1m articulum est una opinio que dicit quod aqua et terra simul faciunt unam speram. et quod non plus sit de aquis nisi quod est in vallibus terre. et ista opinio ponit partes terre habitabiles sive habitatas nisi quasdam insulas et [illegible] in qualibet parte terre. et sunt 4 partes terre et [illegible] tas illas partes terre aquis discoopertas. et dicit quod in qualibet illarum quatuor partium est habitatio [illegible] quamvis est cooperte aquarum. quamvis [illegible] non sint habitabiles propter habundanciam vel defectum frigoris vel caloris. ¶ Sed ista opinio nichil valet propter duo. primo quia ex quo ab eterno fuit mundus illa aquarum canalia dum fuisset repleta per fluxum per eius vestitam cum aqua. et sic iam terra esset aquis undique cooperta propter replectionem talium canalium. ¶ 3o quia tunc [illegible] omnes aque essent facile transmeabiles si non esset plus de aqua quam continetur in talibus canalibus seu vallibus terre. Sed quod est falsum ex eo quod est unum mare intransmeabile. In cuius signum quod sit intransmeabile sit Hercules dicitur ibi posuisse columpnas ne ad ipsum aliquis presumeret transmeare. ¶ 2a est opinio quam Aristoteles que dicit quod non est verum quod sic ymaginetur magnitudo terre. et quod terra ex una sui parte est propinquior celo et aquis discooperta. et ex alia parte remotior a celo et aquis cooperta. et ad illam partem fluunt aque. ex quo ibi sunt propinquiores medio mundi. ¶ Et videtur quod distinctio partium terre habitabilium a partibus terre inhabitabilibus propter aquas ymaginetur esse in terra unam circulum. transeuntem ab oriente in occidente et durantem et supponentem equinoctiali. equidistantem unum lineam ymaginatam in terra. supponentem celo

artico. Aliter quam ymaginatur talis linea. equidistans utrique. Ultimo ymaginatur ... que est ab equinoctiali per polum meridionalem et per polum septentrionalem usque ad cenith artici. Et cooperti aquis. et residuum quod non est nisi una quarta terre est non mergere et discoopertum aquis. Et ulterius ymaginatur a medio illius linee supponere medium discoopertum aquis protrahi unam lineam protensam usque lineam equidistantem et supponentem celo artico. Ergo sic ymaginatus medium est in [illegible]. Ergo ista pars terre discooperta aquis est divisa in quatuor partes quarum due sunt versus orientem et due versus occidentem. Et una illarum que sunt versus occidentem illa que est propinquior equinoctiali vocatur affrica. Illa vero que est propinquior septentrioni vocatur europa. Deinde inter illas que sunt versus orientem illa que est versus equinoctialem vocatur asia maior. Et alia pars dicitur asia minor. Quantum autem ad hoc terre partes coopertas et discoopertas aquis dicit Capaneus in sua theorica in capitulo de linea et verba. Videtur autem quod quamvis celo sit in loco uno versus pectat terra artici. et habeat hoc quod continue est semper ... locum sine habitationibus continere. ideo contrarium est secundum illam terre detectum esse ab aquis. quia quamvis visum sint verius. quia ergo secunda est pars terre que continet duo scilicet quod unum ab oriente in occidentem sub equinoctiale protendit. et aliud per polum septentrionalem ab oriente in occidentem inhabitat. Secundum quod omnis ... continens terre et aquis coopertas ¶ Sed ... est cuius quamvis cum fluvius fluunt partes terre ad mare. quare ergo tales terra ex alia parte ubi est cooperta aquis non efficitur equipropinqua celo. Sed illa que non est aquis cooperta. et sic fiet terra undique cooperire aquis. Dicendum quod hoc nunquam fieret et non quia quamvis partes terre fluunt ad aquas partes. tamen alia pars fiet magis grandis. et sic pellet aliam sursum ut minus ... que fiunt diebus. et sic semper erit et hoc est propter differentiam gravitatis terre. quam deus ab eterno propter salutem animalium et plantarum ordinavit. Sed tamen credo quod propter minorem angulum ecentrici solis quod illa pars terre quam nunc est cooperta aquis prius erat discooperta aquis. et econtrario. Et hoc videtur velle sanctus Augustinus in 2o meteororum. licet non exprimat quod hoc sit propter minorem angulum solaris ecentrici. ¶ Ad rationes in principio ¶ Ad primam dico quod illa est soluta per secundam opinionem una cum hoc quod non est idem centrum gravitatis et magnitudinis terre. et ¶ Ad 2am dico quod ordinatum est a deo quod spera aque non sic tamen excedit speram terre quod excedit speram aeris speram aque. et hoc propter salutem animalium. Nam si esset tantus excessus aque ad terram sicut aeris ad aquam tota terra esset aquis cooperta. et sic non posset salvari animalia et plante. et ¶ Ad 3am dicendum quod non est eadem ratio de una quarta et alia. quia ad unam est habitabilem. vel non habitabilem.

Incipiunt questiones quarti libri de celo et mundo

In quarto libro de celo et mundo in quo aristoteles tractat de natura gravium et levium secundum opiniones antiquorum et secundum opinionem propriam. Et hoc in quarto libro perficiens tres per ordinem tangit materias. Primo enim explanat gravium et levium naturam. 2° declarat corporum figuram. Et 3° revelat corporum motum mensura. Quarto dicas tres discurrendo materias. Circa primam quero istam questionem. Utrum aliquod elementum sit simpliciter grave et aliquod simpliciter leve et ad invicem.

Arguitur primo quod nichil sit simpliciter grave. Nam si sic hoc maxime videretur esse terra pura. Sicut dicit corpus in terra. Quod hoc est falsum. Nam sit illa terra a. et arguitur sic. a est aliquo gravius. et aliquo minus grave. ergo a non est simpliciter grave. Consequentia tenet. Nam grave simpliciter debet esse grave in summo. Sed grave in summo nichil est gravius. quia aliter non esset summum. Et antecedens probatur quia a terra est maior terra gravior. et minori terra aliquo gravius. Consequenter probatur quod ignis non est simpliciter levis. de quo tamen maxime videretur si aliquod esset simpliciter leve. Quia si aliquis ignis esset talis. sit ille b. Et probo quod b. non est simpliciter leve. quia b. ignis maiori igne est levior. et minori igne [illegible] minus levis. Quia magnus ignis sit levior est minori levis. sicut maior terra est gravior minori minori igni terra.

2° arguitur quod nullum elementum est grave et leve simpliciter. Primo sic quia simul esset contradictio. quod aqua non esset gravis simpliciter. et aer non esset levis simpliciter. Quod probo quod primo de terra. Sic de aqua. Illud quod gravius est simpliciter est gravius. Sed terra est gravis simpliciter. Si sic est de aqua quod patet. Nam unum dolium de aqua est gravius in aere quam sit unus pugillus terre. et etiam terra per aristotelem in terra. Ergo est simpliciter grave. Et patet assumptum. Nam etiam manifestum est quod difficilius in aere est sustinere unum magnum vas aque quam unum pugillum terre.

Et confirmatur hoc de aqua et de aere sic. Nam illud dicitur grave simpliciter quod dicitur grave sine addito. Et illud leve simpliciter quod dicitur leve sine addito. Sed sic est de aqua et de aere quod patet. Nam aqua dicitur esse gravis sine addito. et aer levis sine addito.

Confirmatur 2° nam aqua esset simpliciter gravis et aer simpliciter levis. Ex quo gravitas aque esset qui[?] gradus levitatis. et levitas aeris equaliter quoniam gradus gravitatis. Sed sequitur et conclusio tenet consequentia. Quod aliquam aqua esset simpliciter gravis et aer esset simpliciter levis. Illud enim quod habet gravitatem sine levitate est simpliciter grave. et quod habet levitatem sine gravitate est simpliciter leve. Verum sicut est in aliis qualitatibus. Sed consequens falsitatis quantum. Nam si sic. tunc aqua posita superius descenderet in vacuo. et aer simplex positus sursum ascenderet in celo. Si esset. quod est contra aristotelem. et commentatorem in quarto physicorum. Et consequentia tenet quia nec haberent sufficientem resistentiam. Sed in aqua levitas resisteret gravitati. et in aere gravitas resisteret levitati.

Et confirmatur hoc quia forma substantialis aque est simplex. et similiter forma substantialis aeris. Ergo gravitas que est qualitas innata aque consequens illam formam substantialem etiam debet esse simplex. Et similiter levitas ipsius aeris. Et si sic. ergo aqua est gravis sine levitate. et aer levis sine gravitate. Et per consequens aqua est gravis simpliciter. et aer levis simpliciter quod erat probandum.

Oppositum vult aristoteles et commentator in quarto qui plures distinguit grave in genere simpliciter et grave in relatione. Unde ponit terram gravem simpliciter. et ignem levem simpliciter. et aquam et aerem graves et leves in respectu. In ista questione primo ponam distinctiones. Et 2° solutionem questionis.

Prima distinctio potest esse quod aliquod potest dici grave simpliciter tribus modis. Primo quia eo gravius nichil est eo gravius. 2° quia gravitati sue nullus gradus levitatis est admixtus. 3° quia de proprie denotat proprium locum et proprium finem. Et sic est grave absque addito. Nam illud simpliciter dico grave quod in quacumque loco istorum quatuor elementorum que sunt ignis aer et aqua ponatur aptum aptum natum est descendere. Et per eundem modum de levi simpliciter potest distingui.

2° distinctio quod grave non simpliciter sed in respectu dicitur duobus modis. Uno modo quia sue gravitati est admixtus gradus levitatis. 2° quia in aliquo elementorum aptum natum est descendere. Et in aliquo est aptum natum ascendere. Et consimiliter distinguitur de levi simpliciter et in respectu.

Prima conclusio. Sit prima 1° quod nulla particula terre est simpliciter gravis primo modo. quia cuiuslibet particula terre data. Unum maior est ea gravior. Ut patet in arguendo.

2° conclusio quod quelibet particula terre pure est gravis simpliciter 2° 3° et 4° modo. De 2° patet quia sue gravitati nullus gradus levitatis est permixtus. Aliter enim non esset terra pura quod est contra ypothesim. De 3° patet nam si grave est proprium denotare proprium locum denotat illam particulam. simpliciter et sine addito. De 4° etiam patet nam quecumque particula terre pure. sive esset in igne sive in aqua sive in aere. ipsa esset apta nata descendere. Et si non descenderet hoc esset propter aliquod prohibens. et ipsam violentans. Quod enim in aere sit vel in superiori grave simpliciter patet hoc quod in quocumque loco istorum quatuor elementorum poneretur ipsa esset apta nata descendere.

Sed diceres videtur quod ista 4° non quelibet particula terre sit simpliciter gravis. quia non quelibet talis descendit in aere. quod patet de illis parvis corporibus terrestribus athomalibus. que apparent in aere in radiis solaribus per aliqua fenestram.

Dicitur quod utique tales particule sunt apte nate descendere. Sed quod non descendunt hoc est propter tantam quia non sufficiunt dividere aerem. Sed se continentur propter eorum parvitatem. Et sic quod [illegible]

revertentur hoc est eius violentum. Sed dicis
primo quare ascendit magis. Dico quod verum est
sed hoc est propter alterationem factam in eis per calorem
solis inducentem in eis levitatem. Et ideo haec
causa a simpliciter et qualitate sua. ¶ 3a conclusio
quod nulla particula ignis est levis simpliciter primo
quia quantitate data maior ea est levior. [illegible]
¶ [illegible] conclusio quod quaelibet particula ignis est levis simpliciter
2o 3o et 4o modo. Licet improprie dicatur esse levis
simpliciter primo modo. Ista conclusio patet per priorem. Sicut 2a
conclusio de gravitate terrae probabatur. Ex quibus omnibus
sequitur aliquod esse elementum quod grave sit et aliquod
elementum esse leve simpliciter. ¶ 4a conclusio quod aer et aqua
non dicuntur graves vel leves omni modo simpliciter. Patet
quia si sic tunc in quolibet corpore esset aliquis gradus levitatis
et aliquis gravitatis. Sed hoc est falsum, nam tunc quodlibet
corpus posset successive moveri in vacuo. Etiam
tunc neutrum corpus esset elementum simplex sed compositum
ex eo quod sua qualitas motiva non esset simplex.
¶ 5a conclusio quod tam aqua quam aer est gravis et levis
omni modo 2o. Patet quia aqua in aliquo elemento posito
ascenderet et in alio descenderet et igitur similiter de
aere. [illegible] distinctione 2a [illegible]
nam talis est ordo eorum naturalis quod graviora apta
nata sunt esse sub levioribus et leviora apta
esse super graviora. Patet hoc, nam aliter lignum non
ascenderet in aqua nec oleum similiter cuius oppositum videmus
et ideo quaecumque aqua haberet super se terram tunc terra
ei utique esset movenda et ascenderet super eam
si non esset impedimentum. Sed si aqua haberet
sub se ignem vel aerem utique esset descendere
si non impediretur ut esset sub eis. Aer vero
si haberet sub se tunc ignem descenderet ut esset
sub eo. Sed si haberet super se tunc aquam vel terram
ascenderet tamdiu quod esset super illa. Patet igitur quod
aqua et similiter aer in aliquo elemento ascendunt et
in alio descendunt. Ex quo concluditur aerem et
aquam esse gravia et levia omni modo. Quod ulterius
concluditur ad elementum esse grave et leve [illegible]
erat 2a pars conclusionis propositae. ¶ [illegible] conclusio
quod de gravibus et levibus [illegible] sicut sunt aer
et aqua [illegible] est non quod in eis gravitas
sit commixta levitati. Sed quod in aliquo corpore est
una simplex qualitas motiva quae facit eam descendere
cum sub eis est aliquid levius. Et eadem qualitas
facit eam ascendere cum super eam est aliquid
grave. ¶ [illegible] conclusio quod grave et leve [illegible] possunt
utique ascendere naturaliter et utique descendere naturaliter.
Patet nam utique esset aqua dummodo sub ipsa esset
aer ipsa descenderet. Et similiter utique esset
aqua dummodo super ipsam esset terra ipsa nata
esset ascendere et ascenderet naturaliter si non esset
impedita. Quia sicut dictum est semper minus grave
appetit esse super magis grave [illegible] terra est
gravior quam sit aqua. Aliter etiam non descenderet
in aqua cuius oppositum ad sensum videmus.

Hoc visum patet declarando quae gravia sint et quae minus
et similiter quae levia simpliciter et levia minus. Quia gravia
sunt nullibi ascendentia naturaliter et levia simpliciter
nullibi descendunt naturaliter. Sed gravia et levia non
simpliciter utique possunt ascendere naturaliter et similiter descendere
[illegible] ¶ Sed dubitatur hic primo nam
dicit Aristoteles 4o caeli quod aer ascendit violente in locum
ignis. ¶ 2o [illegible] quia aqua
non debet dici magis gravis aere quia sicut utique aer
potest naturaliter ascendere sic et aqua cum utrumque sit grave et
leve omni modo. ¶ 3o quia si grave et leve [illegible] utique
possunt ascendere et utique descendere, tunc idem mobile
simul possent naturaliter moveri motibus contrariis cuius oppositum
declaratum primo huius. ¶ Ad primum dico quod dictum
Aristotelis sic intelligitur quod si in sphaera ignis sit ignis tunc
si aer illuc ascenderet hoc esset violente. Cum
quo tamen stat quod aer ascenderet ad sphaeram ignis
naturaliter si in sphaera ignis esset [illegible]
esset aptus natus ascendere. Et hoc est propter naturalem ordinem
gravium et levium. ¶ Ad 2m dico quod aqua utique est
gravior aere. Sed non propter hoc quod aqua [illegible] et aer est
aptum natum in omni loco ascendere vel descendere naturaliter
aliquo posito. Sed ideo aqua dicitur gravior aere quia aqua est apta
nata descendere in aere et esse sub aere. Aer autem
non est aptus natus descendere in aqua nec esse sub aqua.
Ad 3m dico quod illi motus essent contrarii. Licet possent
esse a diversis [illegible] ad diversos terminos. Primum dico quod hoc
non sufficit ad contrarietatem motuum. Sed cum hoc requiritur
quod tales motus fiant per consimilia media et [illegible]
vel levitate. ¶ 8a conclusio quod si aer ascendit naturaliter
aliquid aliud descendit naturaliter saltem in medio
pleno. Et similiter si aer descendit naturaliter aliquid aliud
ascendit naturaliter. Patet nam si ignis ascendit
naturaliter in aere, aer qui est super ipsum descendit naturaliter
cum gravius appetat esse sub leviori. Similiter si terra
descendat naturaliter in aerem tunc aer qui est levior
terra ascendit naturaliter nam terra cum sit gravior appe-
tit esse sub ipso. ¶ Ad rationes principales
Ad primam dico quod illa ratio probat quod terra non
est gravis simpliciter omni modo et quod ignis non est le-
vis simpliciter omni modo. Et hoc concedendum est sicut patet per conclusiones
nostras positas. Cum quo tamen stat quod terra est gravis
simpliciter et quod ignis est levis simpliciter aliis
modis. ¶ Ad 2am nego quod aqua vel aer sint gravia
vel levia simpliciter. Et cum dicitur unum dolium aquae etc.
bene concedo. Sed non sequitur hoc quod unum dolium aquae
sit gravius simpliciter uno pugillo terrae. Nam non sequitur
est gravius in aere. [illegible] gravitas
et levitas simpliciter sicut patet per conclusiones. Comparantur
enim elementa quantum ad motum unius elementi in alio.
[illegible] ascendit in aere [illegible]
[illegible] descendit in aqua [illegible] ¶ Ad 3am dico
bene concedo quod secundum unam acceptionem graves et leves
sunt aqua et aer, gravis [illegible] et aer levis simpliciter
[illegible] potest illud dici grave vel leve simpliciter
de cuius proportione denominatur opinio. Vel forte in-
telligit gravia sunt vel levia sunt aliis. Ad dico

Unde est tertia quod nec aer nec aqua secundum se est gravis vel levis simpliciter per se gravitate simpliciter vel levitate simpliciter. Quia quod in quocumque elemento alio a suo aptum natum est ascendere sicut leve vel descendere sicut grave. ¶ Ad argumentum in oppositum dico quod illa verba ... quod nec aer nec aqua secundum se gravis maxime ... grave maxime ... aliquid de levitate est commixtum. Cum hoc tamen stat quod tam aer quam aqua secundum se gravius maxime ... quam in elemento leviori eo descendunt et in elemento graviori eo ascendunt etc.

Secundo quero

Utrum quodlibet corpus quod est alio gravius in aere sit etiam gravius in aqua. ¶ Et arguitur primo quod sic. Nam si non, sit igitur A gravius B in aere et B econtra sit gravius ipso A in aqua. Sed quod non potest stare, quod corpus aliquod in veritate sit aliud gravius. Nam si tu dicis quod A est gravius B et econtra, quod descendit velocius in aere quam B, ego dicam quod B est gravius A, quia velocius descendit in aqua. ¶ Oppositum arguitur: nam unum magnum lignum quam plumbum in aere est gravius, quia velocius in aere descendit quam parvum plumbum, et tamen in aqua parvum plumbum est gravius illo magno ligno, quia citius descendit in aqua quam illud magnum lignum.

¶ In ista questione pono conclusiones ... 2a ponam quosdam modos quibus possumus invenire sine ponderositate proportionem corporum gravium et levium adinvicem diversarum gravitatum et levitatum. ¶ Quantum ad primum articulum ¶ sit prima conclusio quod non quodlibet corpus quod est gravius altero in aere est gravius eodem in aqua. Patet per rationem ad oppositum. ¶ 2a conclusio quod non quodlibet corpus est eque grave in aere et in aqua. Patet de ligno quod in aere descendit et in aqua ascendit, quod non fieret nisi in aere esset grave et in aqua minus grave.

¶ 3a conclusio quod non quodlibet corpus est eque grave in aqua et in oleo. Patet de ligno quod non ita profunde descendit in oleo sicut in aqua. ¶ Et ex quibus sequitur ... quod non quodlibet corpus quod est alio gravius in aqua est gravius eodem in oleo et econverso. Et non solum istud est verum de aqua et de oleo sed et de omnibus corporibus diversarum gravitatum secundum speciem. ¶ Quantum ad secundum articulum suppono ... quod dicuntur esse ... secundum speciem et que ... Unde illa dicuntur esse ... secundum speciem que sic se habent quod equales portiones corporum in magnitudine equaliter ponderant. Illa vero dicuntur inequaliter ... secundum speciem que sic se habent quod portiones corporum equales in magnitudine inequaliter ponderant. Unde si capiantur due portiones equales in magnitudine, una ligni et alia plumbi, quia portio plumbi plus ponderat quam portio ligni, ideo dicuntur inequalia secundum speciem. ¶ Hiis premissis sit prima conclusio quod datis duobus corporibus solidis, que sunt equalis vel diversarum gravitatum in specie, non curo quod corpus sit gravius, possibile est sine ponderatione inequalitatem invenire. Nam sint illa duo corpora A et B,

et capiantur de A et B equales portiones in magnitudine, si A et B sint inequalia in magnitudine. Et dimittantur ille portiones eadem in eadem aqua; tunc si equevelociter descendunt ad profundum aque, vel tantum pars de una quantum de alia, dico quod dicta corpora sunt equalis gravitatis in specie. Si autem inequevelociter descendunt usque ad profundum, vel plus de una illarum portionum submergatur in aqua et de alia minus, dico quod illud est gravius secundum speciem cuius portio velocius descendit vel cuius portionis plus submergitur in aqua. Fundamentum autem istius conclusionis positum est in questione precedenti.

¶ 2a conclusio quod datis duobus corporibus solidis diversarum gravitatum in specie, ambobus tamen supernatantibus in aqua secundum aliquas sui partes, non solum sit possibile ... invenire quod corpus est gravius altero, sed etiam per quotam portionem magis alterum est altero gravius. Et hoc potest inveniri sic. Nam sint illa duo corpora duo ligna diversarum specierum et diversarum gravitatum in specie. Et capiantur de eis due portiones equales in magnitudine, et quelibet illarum dividatur secundum latus in aliquot partes equales ubi ... in duodecim, que partes vocentur puncta; quo facto dimittantur eadem in aqua, et videamus de qua plura puncta submerguntur. Et ultimus videatur quot puncta submersa sunt de uno et quot de alio, et secundum hoc inveniemus proportionem corporum adinvicem in gravitate. Verbi gratia, sit sic quod unius portionis submergantur duo puncta et alterius quatuor. Dico quod illud cuius quatuor puncta sunt submersa est in duplo gravius secundum speciem quam ad cuius solum duo puncta sunt submersa. ¶ 3a conclusio quod datis duobus corporibus liquidis diversarum gravitatum adinvicem secundum speciem possibile est sine ponderatione invenire quod illorum sit gravius. Patet, nam sint duo talia aqua et oleum, et dimittatur unum lignum primo in aqua et deinde in oleum; tunc si de illo ligno minus submergitur in aqua et magis in oleo, dico quod aqua est gravior oleo et levius. Patet, nam semper idem grave in leviori profundius descendit quam in graviori. ¶ 4a conclusio quod datis duobus corporibus liquidis diversarum gravitatum in specie possibile est sine ponderatione invenire non solum quod corpus sit altero gravius, sed etiam in qua proportione est altero gravius. Nam sint duo talia corpora liquida aqua et oleum, et capiatur unum lignum quod, ut dictum est in 2a conclusione, sit divisum in 12 puncta equalia sive partes equales. Et dimittatur primo in unum corpus, verbi gratia aquam, et videatur quot de illis punctis sunt submersa, et sit quod quatuor. Et deinde dimittatur in oleum, et sic sit quod submergantur octo. Hiis consideratis dico quod in illa proportione aqua est gravior oleo secundum speciem in qua numerus punctorum illius corporis submersorum in aqua se habet ad numerum punctorum eiusdem corporis submersorum in oleo. Et quia proportio illorum numerorum adinvicem est subdupla, quia quatuor ad octo, dico quod aqua in sexquialtera proportione est gravior secundum speciem quam sit oleum. ¶ 5a conclusio est quod datis duobus corporibus

uno solido et alio liquido. quorum liquidum est sine pondere invenire an sint eque gravia secundum speciem. Vel unum corpus sit alio gravius secundum speciem. verbi gratia sit corpus liquidum aqua. et corpus solidum plumbum. vel lignum vel aliquod huiusmodi. et dimittatur illud in aqua. tunc si descendit in aqua usque ad profundum. dicitur quod est gravius aqua secundum speciem. Si autem descendit usque quo superficies eius superior fiat equaliter cum superficie superiori aque. dicitur quod illud corpus solidum. et aqua sint eque gravia secundum speciem. Si autem secundum aliquas eius partes descendit in aqua. et secundum aliquas supernatat. dicitur quod est levius aqua secundum speciem sicut est lignum. ¶ 6 conclusio quod dati duobus corporibus. uno solido et alio liquido. dimissorum specierum in magnitudine. corpore tamen solido natante in liquido et non descendente ad profundum. possibile est invenire in qua proportione unum illorum sit alio gravius secundum speciem. nam sit corpus liquidum aqua. et corpus solidum sit unum lignum. et dividatur illud lignum in duodecim partes in 12 portiones equales. quo facto dimittatur in aqua. et videatur quot eius particule sint submerse in aqua. et sint verbi gratia quattuor. quo facto videatur in qua proportione totalis numerus particularum scilicet 12. se habeat ad numerum particularum submersarum in aqua. scilicet ad quattuor. dicitur quod in illa proportione illud liquidum est gravius. secundum speciem illo solido. probatur nam si illud liquidum secundum omnia sua particula descenderet in aqua intantum quod eius superficies superior fieret equaliter cum superficie superiori aque. tunc illud lignum esset precise equegrave cum aqua. ideo in quantum minus de ligno descendit in aqua. in tantum aqua est gravior ligno. Ideo si medietas eius scilicet ligni puta 6 particula descenderet in aqua. aqua esset precise in duplo gravior. Et si minus quam medietas. scilicet tertia. ut puta quattuor particule. aqua esset in triplo gravior. qualis est proportio 12 ad quattuor. ¶ Hic est notandum quod sex conclusiones. et primas duas comparant solida ad solida. et secundum sequentes duas comparantur solida ad liquida. et secundum duas ultimas solida ad liquida comparantur. ¶ Ad rationem ergo ad oppositum quando dicitur si terra non posset etc. dico quod sic. nam illud in ulnitate est gravius secundum speciem. quod est gravius in gravitatione puta in aqua. sicut est plumbum. utrumque expeditio.

Sexto queritur

Utrum aliquod elementum in suo proprio loco sit grave.

¶ Et arguitur primo quod sic. quia vesica repleta aere plus trahit in equilibra quam si non esset repleta quod non esset nisi aer in suo proprio loco esset gravis. ¶ 2 quia aliquid est in aere in suo proprio loco gravius. ergo aer in suo proprio loco est gravis. quia terra quod eo quod in utroque comparabilium. scilicet reperiri forma. seu qualitas secundum quam comparantur adinvicem. ¶ 3 quia si aer esset sub igne descenderet ad suum proprium locum propter suam gravitatem. quia tamen similiter annichilet

hoc conveniret et conveniret in loco proprio. ergo aer in suo loco proprio est gravis. ¶ Et nam dicitur quarto quod huiusmodi quod si auferretur aqua que est sub aere aer descenderet ad replendum locum aque. sed difficultate et violentia. et tamen si auferretur aer supra aerem. aqua non ascenderet ad replendum locum aeris nisi cum quadam violentia. ¶ Similiter si aliquis ignis in sua spera auferret. aer qui supra est non ascenderet ad replendum locum ignis nisi cum quadam violentia. et ideo videtur esse signum quod tam aqua quam aer sint gravia in loco suo et non levia. ¶ 4 nam unum in suo proprio loco est gravius ad hunc gravitate actuali. ergo quod videtur. quia terra est sic. et aliis quod nam si aliquis mitteret elevare aliquam particulam de terra. ad hunc ipsa esset in suo loco ipsa resisteret elevanti. hoc non nisi per gravitatem ergo etc. ¶ 5 nam partes inferiores seu interiores terre sunt solidiores quam superiores. quod non videtur esse nisi eo quod superiores inferiores comprimant. sed talis compressio est virtute gravitatis ergo etc. ¶ 6 nam ignis ubicumque sit est calidus actualiter ergo videtur quod ubicumque sit quod sit levis actualiter et per consequens est in suo loco levis et per consequens terra in suo loco est gravis. ¶ 8 arguitur de aqua. nam si fieret foramen in terra. aqua descenderet in terram non obstante quod aqua cessaret in suo loco proprio. et hoc non videtur esse nisi per gravitatem ergo etc. ¶ Oppositum arguitur nam si aliquod elementum esset grave in suo loco proprio. hoc non magis videretur de uno elementorum quam de alio. neque minus. et ideo si aliquod elementum esset grave in suo loco proprio. et aqua esset gravis in suo proprio loco. et hoc est falsum nam si sic. tunc ille qui haberet super se 100 vel mille dolia aque. tunc deberet sentire gravitatem eius. sed tamen ipse non sentit propter hoc de navibus. quorum aliqui aliquando descenderunt usque ad profundum maris. et tunc ille habebat super se plus quam mille dolia aque. Similiter si aer in suo loco esset gravis. utique deberemus illam gravitatem percipere. cum mittatur de aere exposito supra nos. ¶ 2 ad idem arguitur auctoritate commentatoris in libro in libro suo de ponderibus ubi dicit nullum corpus in se ipso grave est. nec aqua in aqua nec elementum in loco. nec aer in aere. ¶ Ad evidentiam huius questionis est notandum quod gravitas potest accipi dupliciter. uno modo pro quadam virtuali et potentiali dispositione quam forma gravis. sive actualiter inclinet ad motum sive non. et vocetur illa gravitas virtualis sive potentialis. Alio modo accipitur gravitas pro tali dispositione actuali inclinante ad motum. et illa vocetur gravitas actualis. Et consimiliter distinguitur potest poni de levitate. ¶ His premissis sit prima conclusio quod ubicumque sit elementum grave semper habet gravitatem virtualem. probatur nam talis gravitas est qualitas quedam consequens formam substantialem corporis gravis. vel potest talis nec tollitur nisi per corruptionem forme substantialis et non per solum motum localem. ergo etc. ¶ 2 conclusio. sic concedendum quod elementum grave in suo proprio loco habet

gravitatem virtualem per se et per accidens. // Secundo quia per eandem qualitatem per quam elementum [illegible] cum fuerit extra ipsum, quiescit naturaliter in loco suo proprio cum fuerit in ipso. Sed hoc est [illegible]. Et ad elementum grave, quia illa per suam gravitatem movetur naturaliter ad locum suum proprium et cum fuerit in ipso per eandem gravitatem quiescit in ipso. Et sic eadem gravitas que alias dicitur actualis, sicut quando actualiter inclinat ad motum deorsum, alias dicitur virtualis seu potentialis, sicut quando non actualiter inclinat ad motum. Consequenter possent poni due questiones de elementis levibus. // Contra secundo quia nullum elementum in suo loco proprio habet gravitatem actualem, ergo quod nullum elementum existens in loco suo proprio inclinatur actualiter ad motum deorsum [illegible] gravitas actualis et [illegible] ad oppositum. Et sic similiter potest dici de levitate elementorum levium. // Sed contra istam conclusionem dubitatur primo, nam ponatur quod aqua sit in suo loco proprio et dimittatur in ipsam una lignea pars terre, tunc illa aqua naturaliter ascendit super illam terram, cum tamen gravius appetat esse super magis grave. Quod non videtur esse nisi per eandem qualitatem per quam aqua descenderet ad locum suum proprium si esset extra ipsum. Sed talis qualitas est gravitas actualis per quam descenderet. Ergo videtur quod sit gravitas actualis per quam ascendit super terram, non obstante quod ipsa terra sit in loco suo proprio. Ergo videtur quod aqua in loco suo proprio habeat gravitatem actualem, ex quo habet ibi gravitatem que est qualitas actualiter inclinans ad motum. // Secundo quia si super aerem auferatur aliqua pars ignis, ipse aer ascenderet ne fieret vacuum, et non nisi per levitatem actualem, ergo aer in sua propria regione videtur habere levitatem actualem. // Ad primum concedo quod per eandem qualitatem per quam aqua descenderet naturaliter ad suum locum proprium si esset extra ipsum, ascendit super terram dimissam in eam. Tamen non est concedendum quod in aqua sit [illegible] gravitas per quam descendit [illegible] et una alia que sit levitas per quam ascendit super terram, nam tunc aqua non esset elementum simplex. Verum est tamen quod illa eadem qualitas videtur gravitas cum declinat ad descensum vel motum deorsum, sed videtur levitas cum inclinat ad motum sursum seu ad quietem sursum. Ergo ad propositum dico quod quando aqua est in sua propria regione, ascendit super terram dimissam in ipsam [illegible] gravitatem actualem. Licet sit per eandem qualitatem que alias dicitur gravitas actualis, sicut cum inclinat ad motum deorsum actualiter. // Sed dices: quando ergo aqua in sua propria regione est actualiter levis, quia ascendit super terram ut iam dictum est, quod non videtur esse nisi per levitatem actualem. // Dico concedendo quod tam aer quam terra [illegible] posita immediate super aquam, ipsa aqua desinit esse locata naturaliter, ex eo quod ipsa existens [illegible] est situata immediate sub corpore magis gravi. Et ideo concedo quod tunc aqua per suam gravitatem actualem

levitatem ascendit super terram. Nec per hoc potest concludi quod in suo loco proprio sit actualiter levis, quia tunc non est in loco sibi proprio et naturali. // Ad secundum dico quod si super aerem amoveretur aliqua pars ignis et latera ignis non confluerent, tunc aer ascenderet ne fieret vacuum, et quando dicitur quod aer in sua propria regione [illegible] levitatem actualem [illegible]. [illegible] quod elementum grave et leve in suis locis propriis non habent gravitatem actualem nec levitatem actualem. Et hoc verum [illegible] naturalibus dimissis in sua naturalitate. Sed quando super aerem amovetur aliqua pars ignis, [illegible] fit in rebus naturalibus ut dictum est. // Vel aliter et conformiter solvitur prima dubitatio: quando dicitur si amovetur aliqua pars ignis etc., concedo quod aer movetur sursum per levitatem actualem. Et quando dicitur quod aer in suo etc. [illegible] dico quod tunc aer non est in suo loco naturali, ex eo quod ad aerem naturaliter esse locatum [illegible] superficiem quandam esse immediatam igni. Ergo si aliqua pars ignis superius amovetur, aer desinit esse immediatus igni, et per consequens desinit esse naturaliter situatus. Et ideo non mirum si per suam levitatem [illegible] in actu ascenderet, seu moveretur sursum [illegible] ad vires [illegible]. // Ad primum dico quod si aer existens in vesica cum vesica plus ponderat in aere quam vesica sola, hoc est ideo quia aer in vesica est aliqualiter condensatus et compressus, et sic est densior quam aer exterior, et quia gravius in minus gravi descendit etc. // Ad secundum dico quod quando est aliquod lignum in aere, tunc ille aer sub ligno existens non est naturaliter locatus ex eo quod ille aer [illegible] est sub ligno magis gravi. Et propter hoc lignum descendit et aer ascendit. Non tamen propter hoc concludi potest elementum in suo loco naturali esse actualiter grave vel leve. // Ad tertium dico quod illa [illegible] quod aer in suo loco proprio habet gravitatem vel levitatem virtualem, non tamen actualem, ut hic dicitur in prima questione. // Ad quartum quando dicitur [illegible] quod si inferius aerem [illegible] descendit [illegible]. Si [illegible] ascenderet [illegible]. Dico quod hoc [illegible] sic non [illegible]. Pro quo supponendum est quod quando latera ignis abinvicem sunt divisa, tunc citius et facilius confluunt quam latera aque abinvicem divisa. Similiter sic est de lateribus aeris abinvicem divisis, quod facilius et citius confluunt quam latera aque. Sed latera aque abinvicem divisa facilius confluunt quam latera terre, et hoc propter grossitiem et soliditatem terre. Quo supposito dico quod si inferius aerem amoveretur aliqua pars aque, aer naturaliter descenderet ad replendum locum, et hoc [illegible] et hoc est ideo ne fiat vacuum, quia latera aque abinvicem divisa non ita cito possunt confluere sicut aer potest descendere et illum locum replere. Sed si super aerem amoveretur aliqua pars ignis, non ita cito aer ascenderet, quando circumstans ille locus ~~[illegible]~~ [illegible] repleret. Et ita potest dici de aliis elementis si quis ad istud [illegible] est simile.

Ad quartum [illegible] quia si quis reperiret levitatem [illegible] gravido [illegible] ad reperiendum levitatem [illegible] deleto. [illegible] gravitatis [illegible] dicebatur [illegible] [illegible] gravitatis actualis. [illegible] [illegible] in [illegible] loco naturali [illegible] videtur [illegible] gravitatem actualem. Nam gravitas [illegible] [illegible] solo [illegible] actualis quia actualiter inclinat ad [illegible] deorsum [illegible] [illegible] violentans. Et [illegible] hoc [illegible] quod [illegible] [illegible] aliquam columpnam [illegible] actualiter [illegible] gravitas [illegible] actualiter moveat [illegible] actualiter [illegible] detinetur [illegible] violente. Ad [illegible] quod [illegible] hoc sunt densiores [illegible] [illegible] [illegible] superiores non possunt [illegible] [illegible] superiores sunt magis [illegible] magis porose [illegible] [illegible] magis solide [illegible]. Ad [illegible] quod ignis [illegible] sit calidus actualis [illegible] actualiter [illegible] [illegible] actualiter pondat. [illegible] ignis [illegible] [illegible] non [illegible] combustibile [illegible]. Ad [illegible] quod [illegible] aliqua [illegible] aqua [illegible] loco naturali [illegible] [illegible] descendit. Et [illegible] [illegible] locus naturalis.

Quarto queritur

[illegible] sit forma substantialis gravium. Et [illegible] quod [illegible] gravitas et levitas [illegible] corpus [illegible] materia [illegible] [illegible] levitas [illegible] actualiter [illegible] ad motum deorsum et ad motum sursum [illegible] corporis sit forma substantialis [illegible] gravium et levium [illegible] gravitas [illegible] motus localis deorsum et levitas sursum [illegible] forma substantialis [illegible] mobile aliquod naturaliter ascendit [illegible] naturaliter descendit [illegible] gravitas et levitas [illegible] [illegible] [illegible] a forma substantiali [illegible] vapor calefactus et levis [illegible] ascendit naturaliter [illegible] descendit naturaliter [illegible] forma substantiali [illegible] quod tales motus [illegible] [illegible] levitate. 2° quia nisi gravitas et levitas [illegible] forme gravium et levium [illegible] vapor levis non moveretur sursum naturaliter [illegible] frigefactus descenderet naturaliter [illegible] [illegible] quod [illegible] motus non [illegible] a forma substantiali vaporis [illegible] levitas

non pondet forma substantialis levis [illegible] gravitas forma substantialis gravis. 3° quia gravitas et levitas sunt forme [illegible] caliditas [illegible] et siccitas quod sunt forme substantiales gravium et levium [illegible] [illegible] quod sunt [illegible] qualitatibus alterativis. Et non sunt forme substantiales [illegible] [illegible] quod [illegible] qualitates non sunt qualitates [illegible] [illegible] quod gravitas et levitas [illegible] qualitates [illegible] [illegible] [illegible] 2° de generatione [illegible] [illegible] quod [illegible] motus localis [illegible] alterationis. [illegible] qualitates motive localis [illegible] gravitas et levitas [illegible] qualitates [illegible] [illegible] caliditas [illegible] motus localis [illegible] motum alterationis [illegible] [illegible] [illegible] motus localis gravium et levium. [illegible] gravitas et levitas sunt [illegible] sensibiles [illegible] [illegible] tactus [illegible] tactus [illegible] [illegible] forma substantialis [illegible] [illegible] sensibilis [illegible] 2° de anima [illegible] 2° [illegible] forme substantiales [illegible] gravium et levium [illegible] [illegible] gravitas et levitas [illegible] [illegible] forme substantiales corporum [illegible] 3° [illegible] [illegible] levitati [illegible] gravitas et levitas non sunt [illegible] forme substantiales gravium et levium. [illegible] non [illegible] [illegible] gravitas et levitas [illegible] gravitas est [illegible] aqua. Et aliquod leve [illegible] levius [illegible] ignis [illegible] aere [illegible]. 4° [illegible] forma substantialis [illegible] gravitas et levitas [illegible] non sunt forme substantiales gravium et levium [illegible] de fumo [illegible] calidus [illegible] levis [illegible] frigidus [illegible] forma substantialis. [illegible] [illegible] sit forma [illegible] quod gravitas non est forma substantialis [illegible] levitas [illegible] [illegible] [illegible] gravitas non [illegible] levitas [illegible] [illegible] calidus [illegible] levior [illegible] [illegible] [illegible] levior [illegible] [illegible] [illegible] gravitas [illegible] levitas sunt qualitates [illegible] naturales [illegible] [illegible] frigiditatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gravitas [illegible] levitas [illegible] materia [illegible] forme substantialis sibi [illegible] frigiditatis [illegible] gravitas [illegible] levitas [illegible] materia [illegible] gravitas et levitas [illegible] qualitates [illegible] naturales [illegible] [illegible]. Ad [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] motus naturalis [illegible] gravium [illegible] levium [illegible] gravitas et levitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

q sit pm p se mouendi. et quiescendi. s3 bleva hoc nequa q sit in illo p̄mo. cui3 ē pm p se mouendi. et quiescendi. aq hoc no quer dtis qualitatib3. na nō inest p̄mo gnib3 et leui bus. s3 2o. s. post quates p̄mas alteratas. et post forma sbale gnus et leuis. Ad 7m quia 8o mot̄ Vapor sim sit ccnale. vt gn ē copte maode vt g ē copte forme. q de hoc diffusius post dice. Ad 3m. nō ans et qn 8r mot locales gnui et leuiu sunt po res motib3 alteratiuis dico q hoc ē vn via pfatoms. s3 nō via gnoms. na mot locat graui et leuiu. et alij. sunt qui sbia magi pfcti. na graue et leue pfcti ē illud. q3 opte nis locabi. meths tn an istas pfacdes pcedunt vn. fm que alteracoes ctho nocune arp. d. q lacio. i. mot localis ē pfaor et ē vla fm gnaco. ex quo gcludit q ē pm fm sbam. i. pfcto3. ut dcs.

Vtrum quero

Vtm ex pte gnt aut leuitas gcludi possit. q no ce gpoita. ex mdui3. Circa qs not quat tis dcmraconb3 sac cuidetib3 pt deatruum q arp no sit gpoita. ex mdui3 sicut pot vidi ē pht. s3 ille no st adqpom. s3 fm ille que si posset copte gnas et leuis. Sac nō cor p̄mo ad pte nc dam qonis. na si sic h vide ce sicut arp fac inltra. 83plo q nō. na arp vole plare pte affirmatiu q nō. supponit duo quorz vt3 gbabi fore stm. quo sto sua dcmracio ē cessaca. pt p̄mu nāq q supponit ē istud. q nullum mdi ē gue aut leue. si cet. 2m ē qm gue gpomr ex nō gnib3. nc ullu leue ex pomt ex nō leuib3. s3 aunt ps gns ex qua gpont gue ē gns. et ois ps leuis ex q qpo leue ē leuis. s3 gt fm ar sic. q mdi si cet. uel cet sba. uel acns. si sba sit opz cet gue. uel leue. q omne sba talis ut ē gns ut leuis. si cet acns tc q3 illi acum assig nare sbam. ei sbicam gdegre. et sic illa sba cet mdui lis. et tn cet gna sicut dicebatur q mdi le si cet cet gue. uel leue. Cont 2m ar. na ex nō sbilib3 pt fi sbile q ex gnib3 pt fi gue. qua tenz expsit et aio pla p arp le mdesfu et sbato. vbi dcdit q aliq corpus ē sbile. cu3 mille ma ps sepata ē insensibilis. 2o na ex nō rubeis pt fi rubeu. sicut ex gmixoe gmor colorp q p̄ ve ex nō gnib3 pt fi gue. 3o na homo ē gns et tn gpomr ex nō gnib3 sicut ex na p̄ma. que nō ē gns de se. et ex aia intellca que sit nō ē gns. 4o na in illic pa le de sunt nō gues. sicut ille que volat in aere et appent in radijs solarib3 intrantib3 p fe nestras. et tn si mlte tales gponunt faciunt vnu gue. s3 illud vide ce gpom ex nō g ub3. tales in pacle sunt. p sp mo nu sunt in aere. sunt ce ois grauces. Opposim dicit arp in litra. Breuiter sicut dcie ē arp ad dcmr8 pte nc la q ois gdcmnat. 3. gpoes sapiultas quarz p̄ma ē. i. la gdi mdle ē gue. q pbat sic omne gue ē aio gns. s3 omne q ē alij gns ē vile q omne gue ē diuisibile. s3 breuiter ista vo no cet depreria q ce adulsariu q scat negaret vtiuq pmissarz. diceret .n. q nō solu tra. s3 et aqua et aer erant gnue. et diceret vlaj q cet dare gtinua mdmilia. q q3 gpont tra. et silr diceret de aq et ae. et diceret ulti oma illa mdilia ce gna. et vla diceret q mdml le aeris cet gue. lz nullo ao sit gns q sit ma or pmissa foret intepta. gposita diceret q vnu mdmle tre ē gns vno mdi la aque. et sil aeris. et aq aeris. ut ipe ls se q ipm sit diuile. q na o3 q sbm diuidat ad vtz gdnale forme. ini in corp sbo no fo maior ut minori. pt mediu gtitas gelati. adhuc in sbo gudm la sicut p3 de metas et gnalib3 eius. Deni3 arp fac vna roz ad dcam q ql mgt vi ce dcmraca et ē ista na oe sim gue ē desu. et oe sim leue est rarz. s3 omne densum ut rarz ē diuile. q omne gue ut leue ē diule. ma or ē nō q3 ois tra que ē sim gns ē desa. et ois ignis q ē sim leuis ē rarz s3 mnor decla q na q desu nisi q3 sit mlta de maria sub pua gtte. s3 oe q sit mlta de maria ē diuisi bile. rarz dica q sit pm de maria sub mag gtitte. s3 q3 nlta sit de gttate. ē diule q oe desum ut rarz ē diule. Dica. adhuc gpte rarz et desi pt argui. ad dcam gnc. nam ad desa. vide q si rara et ecu. q ex q ex raro gt si desum. et ex deso rarz. ex q ex gponet ex eisdem mdiuib3 salet q ad in q3 q3 in ce o3 manale mhis que sunt ex inmoe. Sit g rarz qpo ex trib3 mdiuib3 s. a. b. c et gdeset q fiat mnj q an. tc adhuc erit gpom ex tot ptib3 sicut an.. q nō ē pole q hoc et illud. sunt gpoita. ex tot eisd3 ptib3. vnu sicut alm. et q vnu sit mnj aleo. nisi ptes sunt fce mnores. q an q nunc ē gode facte. q mdile fiat mnj q an. q3 iplicat gdaoz. q3 tet. 2 gpo fundamtat ē ista q onis ps ex qua gpot gue ē gns. intelle hoc nō de ptib3 ecnaalib3. sicut sb maria et for a. que nō st sicua ex tunc. na pole ē q ps eealis. alic gns sit nō gns sicut p3 de aia mcerta sicut an oppom est argumu ad qpom qs suppono de sim gnib3. sicut est tra q illud q ē gns. hoc .n. q3 gopit vn quib3 expm pt q ma or cui est gmoz mnori tra. ex ois salte ptib3. tut ai pio vnu gpsm ex tib3 gnib3. s. a. b. c et addat sibi. quapo. ois gsilis pcedetib3 que sit d. tc sc q a. b. c. d. ē maiq q a. b. c. q3 hoc ē decade ptis gtite q vocat sim eom maiq et extesiue. q cet si aufce et vlto p suppon sc q a. b. c. d. p addicoq

opinus .d. est calidius quam esset a. b. c. quia dictum fuit quod maius est calidius. Sed non est possibile quod aliquid fiat gravius per additionem alterius quod non sit gravitatem. [illegible] .d. prius habuit caliditatem. Ex quo sequitur quod et a. habuit caliditatem. et similiter .b. et c. quia ponebatur quod illa pars .d. esset omnino consimilis precedentibus. et sic [illegible] prius. ex quo illud calidum componebatur. erat calidius et [illegible] erat calidum. Et istud non declaravi per [illegible] si considerem quod aliquid fit frigidius vel calidius. [illegible] .ii. partes ymaginentur frigidius [illegible]. Unde sine additione alterius per solam condensationem tunc .ii. partes calidiores que magis distabant fiunt adinvicem propinquiores et magis unite. Ideo virtus unita est fortior se ipsa dispersa. ——— Et ideo illud apparet calidius. et fortius calefaciet. Unde caliditas in ipsis sic. que fuerit conveniet [illegible] sic se habet quod si esset extensa per unum magnum corpus vix sentiretur. Sed in [illegible] non sit locum ipsius ut situetur in a puncto est quod a. b. c. fiet calidius per additionem ipsius .d. Secundo potest ymaginari quod aliquid fit calidius per additionem alterius calidi et [illegible] similiter sine additione alterius partis [illegible] ut si aqua calefiat et iste modus non sit [illegible] in proposito quia .d. erat pars [illegible] situ ex partes alias. [illegible] aliquid potest ymaginari fieri calidius extensive. Et hoc non esset nisi illa pars addita esset calida. et ita compositum quia a. b. c. habet plures gradus [illegible] habet a. b. c. et non habet plures caliditates nisi .d. haberet caliditatem [illegible]. Ad rationes principales.

Ad primam qua probatur quod indivisibile. si esset esset [illegible] vel leve. quia esset [illegible] vel actus. Dico quod esset [illegible] et esset actus. et esset divisibile et non quod esset [illegible] et esset grave et non esset grave. [illegible] indivisibile esse est impossibile. Et ad impossibile sequitur [illegible] et istud [illegible] de indivisibili [illegible]. Deinde ad rationes [illegible] quibus probatur quod ex non gravibus possit componi grave. Ad primam dico quod aliqui partes tales sunt insensibiles separate tamen sunt sensibiles cum [illegible] toti. quia una [illegible] cum alia. et sic [illegible] quod ex illis quorum [illegible] scorsum [illegible] bene potest componi grave. [illegible] est [illegible]. Ad 2am. Dico quod non est simile. nam rubedo est una qualitas mixta. ex contrariis ei [illegible] [illegible] vel saltem [illegible]. Sed sic non est de gravitate. [illegible] illa non est qualitas mixta sed simplex. Vel aliter bene concedo quod ex non rubeis fit rubeum [illegible] tales partes non rubee. ex quibus componitur rubeum sunt partes [illegible]. Sed [illegible] [illegible] de partibus [illegible]. que sunt adinvicem [illegible] [illegible]. cum .n. [illegible] sit unius coloris et alius [illegible]. non est possibile quod [illegible] sit [illegible] coloris cum alio corpore [illegible]. Sed partes [illegible] [illegible] non est simile. Ad 3am dico quod [illegible] [illegible] de partibus [illegible] [illegible] de quo [illegible]. Ad [illegible] dico quod ille partes [illegible] [illegible] [illegible] non. Sed quod [illegible] [illegible] cum est. quia [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] calore ipsius solis.

[S]exto queritur

utrum ex opere [illegible] [illegible] concludi possit numerus quatuor elementorum. Ad [illegible] [illegible] non [illegible] quatuor elementorum. in 2o de generatione. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quatuor quatuor [illegible] [illegible] quarum [illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible]. Sed sic [illegible] numerus quatuor elementorum [illegible] gravitatis et levitatis que sunt quatuor motus. quorum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. Ex quo [illegible] [illegible] [illegible] hic et in 2o de generatione [illegible]. quibus [illegible] probatur numerus quaternarius elementorum. Quod non [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] sic. hoc videtur esse [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] arguit sic. unum est [illegible] simpliciter leve. sicut est ignis et aliud est simpliciter grave. et illa sunt contraria [illegible] gravitate et levitate. et [illegible] contraria [illegible] esse media. [illegible] sunt quatuor [illegible] [illegible] [illegible] est simpliciter grave et aliud simpliciter leve. et aliud grave [illegible] et aliud leve [illegible]. et sic erunt quatuor. Sed [illegible] [illegible] non [illegible] ad [illegible] quod quatuor sunt elementa et non plura. [illegible] quod media non [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] ex [illegible]. [illegible] [illegible]. sicut [illegible] de [illegible] et coloribus mediis. et [illegible] [illegible] non [illegible] esse [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] ad [illegible] elementorum [illegible]. 2o quia si sic [illegible] quod posset esse [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] gravitatem simpliciter. et levitatem simpliciter. et [illegible] [illegible] distantiam. et ideo [illegible] quod [illegible] [illegible] et ignem [illegible] esset nisi [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] et ignem est [illegible] [illegible] [illegible] aer. et sic [illegible] [illegible] et aerem est aliud. [illegible] aqua et sic erunt quatuor. Sed [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] et ignem esset [illegible]. aliud. [illegible] sit [illegible] [illegible] et terram. et sic non erunt [illegible] quatuor [illegible]. 3o quia [illegible] [illegible] pluribus esse plura media. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de coloribus et saporibus [illegible]. [illegible] [illegible] albedinem et nigredinem sunt plures colores medii. [illegible] [illegible] simpliciter grave. et [illegible] elementum simpliciter leve. [illegible] [illegible] esse [illegible] elementa [illegible] [illegible] [illegible] duo. et [illegible] [illegible] [illegible] pluribus esse [illegible] elementa [illegible] quatuor. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. [illegible] [illegible] est esse [illegible] [illegible] simplices [illegible] [illegible] et non [illegible]. [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. et ad [illegible] [illegible] [illegible]. quas quatuor [illegible] [illegible] et [illegible]. Sed [illegible] [illegible] corpora [illegible] [illegible] simpliciter. [illegible] et [illegible] et non [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] motibus [illegible] simplicibus. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] ad [illegible] [illegible] omnis motus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quatuor [illegible] [illegible] [illegible] et non plures. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] 2o [illegible] [illegible] quesito. [illegible] ad [illegible] [illegible] est [illegible] quod motus [illegible] simplices [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] nisi quatuor. [illegible] motus simpliciter [illegible]. et motus simpliciter [illegible] medio. et motus ad locum [illegible] est [illegible] [illegible] loco sibi [illegible] [illegible] terra. et motus ad locum.

ubi est aer, scilicet immediate sub igne. Et tertia conclusio prima quod ad salvandum tales motus simplices non sufficit una qualitas motiva. Probatur quia si sic sequeretur quod omnia mobilia motu recto inclinarentur simpliciter secundum magis et minus, ut omnia deorsum, licet quaedam secundum magis et quaedam secundum minus, secundum quod plus vel minus haberent de illa qualitate una motiva localiter. Quod est falsum, quia tunc nihil esset simpliciter grave et nihil esset simpliciter leve, cuius oppositum sensus experitur. Quia igitur consequens quod una qualitas motiva simpliciter non inclinat nisi ad unum motum vel ad unum locum, et non ad locum contrarium vel ad motus contrarios, licet forte inclinet secundum magis et minus secundum quod de illa qualitate magis vel minus habuerit. Secunda conclusio quod ad salvandum diversos motus simplices non sufficiunt duae qualitates motivae localiter cum mediis compositis ex contrariis [illegible] corporibus. Probatur quia per has non possunt salvari apparentia. Et hoc declaratur sic: nam sint illae duae ut contrariae a et b, ita quod a inclinet deorsum et b sursum. Tunc propter quare aqua est gravior aere, et magis inclinatur deorsum quam aer, quia non potest reddi secundum illas duas nisi aliter [illegible] quia in aqua plus habet de a quam aer, vel quia aqua minus habet de b quam aer, vel tertio quia proportio ipsius a ad b est maior in aqua quam in aere. Sed nullus istorum modorum sufficit, quia secundum primum modum magnus aer esset gravior parva aqua, quia in magno aere plus esset de a quam in parva aqua. Et in secundo modo primo magnus aer esset gravior magna aqua, quia primus aer minus haberet de b quam magna aqua. Sed si ponatur tertius modus, tunc erunt aequales gravitates adinvicem parva et magna aqua, et etiam parvus et magnus aer, quia eadem est proportio a ad b in magna aqua et parva, sicut si aqua sit uniformis tepida, tunc quaelibet proportio caloris ad frigiditatem in toto, talis erit in parte, et sic in toto erunt aequales gradus caloris et duo similiter adinvicem. Erunt duo calidi et duo similiter quia eadem est proportio caloris ad calorem et duorum ad duorum, et tunc apparet quod omnia ista consequentia sunt falsa. Et tunc non potest salvari per [illegible] extra compositum. Secunda conclusio: quod per hoc non posset salvari quare una magna portio aquae in regione aeris esset gravior una parva glebi terrae, et in regione aquae esset econtra. Nec etiam per combinationem ex duobus sufficeret ad hoc salvandum. Tertia conclusio: quia consequens est quod instituta adinvicem sunt [illegible] compositionibus, quod licet quod plura possunt esse alia media composita duo et per consequens plura quam quattuor, quare non sufficiunt duae qualitates motivae contrariae cum mediis ex commixtione corporum [illegible] ad salvandum apparentia in motibus localibus rectis gravium et levium. Tertia conclusio quod ad salvandum diversos quattuor motus simplices sufficiunt quattuor qualitates motivae distinctae specie, nec requiruntur plures. Primo quia per istas sufficienter possunt salvari apparentia in istis quattuor motibus simplicibus gravium et levium. Nam sint istae quattuor qualitates a, b, c, d, et sit dicere quod a inclinat ad motum simpliciter deorsum, ut ad locum terrae, et d ad motum simpliciter sursum, ut ad locum ignis, et b ad locum deorsum minus, ut ad aquam quae est supra terram et sub aere, et c ad locum sursum minus, ubi est aer qui est supra aquam et sub igne. Per istas quattuor qualitates omnia alia apparentia possunt salvari, quia apparent esse diversi motus

quia a [illegible] contra exempli [illegible]. Unde primo potest salvari quare aqua est omni aere gravior et omnis aer omni aqua levior, hoc enim est ideo quia omnis b inclinat ad esse sub c et d, et esse supra b, quia sic se habent loca naturalia ad quae inclinant. Secundo modo etiam salvari potest quare in regione aeris magna aqua est gravior parvo glebo terrae, cum tamen parvus glebus terrae sit simpliciter gravior. Unde hoc est ideo quia tantum b quantum in parva aqua est [illegible] quam a quod in parvo [illegible] terrae. Consequens [illegible] in aere inclinat deorsum in proportione quod esset equaliter magnum. Et a fortius inclinaretur et tunc velocius descenderet, sed tamen non inveniretur velocius, immo secundum aliquam proportionem [illegible] tamen. Et sic potest aqua et virtus eius in tantum multiplicari quod virtus eius excedet virtutem illius parvae terrae, et ideo illa magna in aere est gravior illa parva terra. Tertio modo etiam debet salvari in qua proportione terra sit gravior aqua. Unde potest dici quod in aere, ut igne, esset terra in proportione qua [illegible] corpus motum velocius [illegible]. Sed finiti ad finitum est certa proportio. Sed in aqua, ut in terra, nulla esset proportio terrae ad aquam in gravitate, sive inclinatione ad deorsum, quia in terra aqua non diceretur gravis, sed levis. In aqua autem terra bene diceretur gravis, sed aqua non diceretur gravis, ut levis. Quarto modo etiam salvari potest quare lignum et oleum in aere sunt gravia et in aqua levia, maxime est causa quod in ligno habundat terra et aer, et ibi est exclusa aqua propter porositatem, in tantum quod aer est conclusus in ligno. Si lignum sit in aqua, licet forte totum sursum, quia virtus terrae inclinat deorsum, ideo facit lignum ascendere ad superficiem aquae. Sed in aere ille aer non haberet ipsum sursum, nec sursum nec deorsum, et tunc terra trahit deorsum et ideo lignum descenderet in aere. Et sic etiam diceretur de oleo, quod magis habundat aqua quam aer, ideo oleum si sit in fundo aquae, aer trahit ipsum supra aquam cum aqua non habeat ipsum in loco suo proprio [illegible] est prius. Sed si oleum sit in aere, tunc aqua trahit ipsum deorsum et aer non inclinat cum sit in loco suo, et ideo oleum descendit in aere. Et cetera sic alia apparentia circa motus simplices gravium et levium, quae omnia salvantur per istas quattuor qualitates contrarias et [illegible] omnino. Quintum ad secundum articulum ponitur conclusio responsiva ad quaestionem, quod ex parte gravium et levium potest probari unus numerus et unus numerus corporum, quae dicuntur corpora simplicia mobilia motibus rectis. Patet primo ex hoc, quod ad salvandum apparentia in istis quattuor motibus simplicibus gravium et levium, et non plures distincti specie. Ideo concluditur quod ab effectu ad causam quattuor esse qualitates motivas distinctas specie, et non plures, quod vocantur gravitates et levitates. Cum enim dicitur quattuor motus non possent salvari per pauciores, nec ad salvandum eos oportet ponere plures. Sed de primo in primo articulo [illegible] [illegible] arguitur ab effectum. Secundo declaratur quattuor qualitates motivas contrarias. Concluditur esse quattuor motus simplices rectos et non plures nec pauciores distinctas specie, et cum quibus corpora debent esse unius corporis simpliciter, ut possit in esse naturaliter pluribus corporibus simplicibus distinctis specie

sed quod dicit quarto motibus simplicibus distinctis respondent corpora simplicia distincta secundum numerum plura. Et illa non vocantur elementa. quare corpora gravia et levia [illegible] quatuor elementorum. [illegible] Ad rationes dico quod non arguitur [illegible] ac si gravitates elementorum [illegible] que [illegible] ex commixtione [illegible] et levitas ignis [illegible] quarto de qualitate motus sit ex simplicitate [illegible]

Circa 2ᵃᵐ materiam

Deinde [illegible] libri s. de gravibus motu gravium et levium queritur primo.

Utrum loca naturalia gravium et levium sint causae motuum [illegible]. Et arguitur primo quod non quia si sic aut essent causae [illegible] formales efficientes vel finales. Sed nullum istorum potest dici. [illegible] non est de se [illegible] 2ᵒ physicorum [illegible] non potest dici quod sint causae [illegible] vel formales nam materia et forma non sunt separate ab eo cuius sunt causa sed sunt eius [illegible]. Nec potest dici quod sit causa efficiens quia dicit Aristoteles quod gravia non [illegible] vel [illegible] physicorum [illegible] locus [illegible]. Et confirmatur [illegible] non [illegible] cum moto. Sed locus gravis non semper est simul cum gravi [illegible] deorsum [illegible] locus vel levis cum levi [illegible] sursum [illegible]. Nec potest dici quod sit locus naturalis gravis sit causa finalis quia forma et finis coincidunt 2ᵒ physicorum. Sed locus gravis non est causa formalis ipsius gravis [illegible] est causa finalis. Et confirmatur quia finis debet esse nobilior et melior ordinatis ad finem. Sed loca naturalia gravium et levium non sunt nobiliora gravibus et levibus quia locus est superficies corporis continentis 4ᵒ physicorum. [illegible] corpus [illegible] superficies non est nobilior corpore [illegible]. Oppositum [illegible] auctoritate [illegible] dicens quod loca naturalia gravium et levium sunt fines eorum non [illegible] fines [illegible] sicut est [illegible] sed fines [illegible]. 2ᵒ arguitur auctoritate Aristotelis dicentis [illegible] de motu augmentationis et alterationis et de motibus localibus. Nam videtur velle quod sicut sanitas se habet ad sanabile et ad sanatorem et perfecta magnitudo ad augmentabile, ita locus deorsum se habet ad grave et ad motum eius. Sed sanitas est finis ad quem tendit sanatio et est perfectio formalis ipsius sanabilis [illegible] et sic [illegible] de perfecta magnitudine ad augmentum et augmentabile. ergo similiter debet concedi de loco deorsum [illegible] ad ipsum grave et ad motum eius. 3ᵒ nam dicit Aristoteles quod [illegible] locum [illegible] et ad superius speciem [illegible] non potest intelligi nisi per finale vel formale [illegible] nam dicit Aristoteles quod motus [illegible] ad [illegible] forme ad materiam. Sed locus est [illegible] locatum. ideo concludit quod locus se habet ad locatum sicut forma ad materiam. 4ᵒ nam dicit Aristoteles 3ᵒ physicorum quod motus naturalis gravium et levium non [illegible] quod locus est [illegible] locus [illegible] naturale et [illegible] in actum et passivum. Et locus [illegible] locati non [illegible] cum sit [illegible] eius

activa. Et hoc est ipsum esse tantum agere vel movere. Prima conclusio sit ista quod locus vel [illegible] gravis sicut est locus deorsum non movet active ipsum grave quando grave movetur deorsum. Et similiter dicitur de levi [illegible] ad suum locum naturale. Patet nam [illegible] simul cum moto. Sed talis locus non est simul cum gravi descendente quia multum distat ab eo. 2ᵃ conclusio quod [illegible] locus gravis vel locus levis [illegible] trahit grave vel leve [illegible] adamas attrahit ferrum. Sed [illegible] na si sic [illegible] gravis [illegible] attraheret et velocius grave [illegible] sibi proximum quam remotum. Et sic grave [illegible] velocius moveretur sicut est de ferro et adamante. [illegible] grave descendens velocius in [illegible] quam in [illegible] velocius incipit moveri [illegible] suo loco [illegible] debet [illegible] ad [illegible] fore [illegible] ferrum [illegible] adamante quod ferrum [illegible] 3ᵃ conclusio quod locus naturalis est causa agens [illegible] locati non primo producens [illegible] locatum [illegible] locus [illegible] locatum [illegible] elementare [illegible] elementorum [illegible] a celo influxam. 4ᵃ conclusio quod locus naturalis gravis [illegible] deorsum potest dici causa finalis et similiter motus [illegible] conservative [illegible] hoc grave naturaliter appetit et intendit esse deorsum ut ibi naturaliter conservetur. 5ᵃ conclusio quod si locus accipiatur [illegible] pro continente nec pro superficie eius sed pro illa [illegible] conservativa que certum ad tale distans influit. tunc locus potest dici causa formalis [illegible] locati inherens sibi quando locatum est in suo loco naturali. Patet quia illa influentia veniens a celo [illegible] usque in locum naturalem alicuius corporis [illegible] in ipsum locatum et est sibi dispositio naturalis et quietis [illegible] quam ipsum mobile naturaliter movetur ad illum locum [illegible] in ignem [illegible] ignem ut [illegible] ignem. Sed ut ab igne [illegible] calorem sibi inherentem. Sed adhuc [illegible] quod nichil sit de tali influentia quam sic dicis [illegible] nam si esset aliqua talis [illegible] illam. 2ᵒ nam si virtus conservativa ipsius gravis influitur a celo illa fortius influitur [illegible] in spera ignis quam [illegible] a celo [illegible] naturalis [illegible] influit [illegible] ad speram ignis [illegible] grave [illegible] debet conservari [illegible] naturaliter moveri. Ad primum dico quod non debemus negare talem influentiam ex eo quod non percipimus eam [illegible] quia illa que est in magnete [illegible] percipimus [illegible] in [illegible] Ad [illegible] quod debemus [illegible] a toto celo [illegible] influentiam [illegible] usque ad centrum [illegible] illa influentia [illegible] celi [illegible] alia et aliam [illegible] virtutem [illegible] illa influentia sic virtualis [illegible] superius et inferius ordinat se gravia et levia [illegible] inferiori. [illegible] factis solutum [illegible].

Deinde quero

Utrum grave vel leve moveatur naturaliter sursum vel deorsum a suo

gravante vel a removente prohibens. Et arguitur primo quod non, quia si gravans vel removens prohibens [illegible] aliquod numquam grave descenderet si esset sursum. Consequens non, nam ab auctoritate contra. Secundo quia movens et motum debent esse simul, per indistantiam sicut patet septimo physicorum. Sed grave potest sagittari quod descendit deorsum et non est cum suo generante nec cum removente prohibens cum descendit. Tertio quia diversorum motuum et effectuum debent esse diverse cause, nam dicitur secundo de generatione quod idem manens idem semper aptum natum est facere idem. Sed generatio ipsius gravis et motus eius deorsum sunt diversi motus sive effectus. Ergo debent habere causas proprias et diversas. Sed generans est causa [illegible] generans quod non est causa ipsius motus deorsum. Ergo. Quarto quia motus gravis deorsum est naturalis. Ergo debet esse a natura [illegible] intrinseco. Natura enim est principium motus eius in quo est, secundo physicorum. Sed generans vel removens prohibens non sunt intrinseca ipsi gravi moto. Ergo non nisi ab illis. Oppositum videtur auctoritate Aristotelis octavo physicorum et quarto celi et mundi, ubi dicit quod movet autem quod a principio fecit et impediens removens. Et addit quod [illegible] scilicet gravium et levium simpliciter moventur. Iuxta hoc primo ponentur conclusiones, secundo contra conclusiones movebuntur dubitationes. Quantum ad primum articulum sit prima conclusio quod motus illius ipsius gravis deorsum non est active et intrinsece a generante ipsum grave nec a removente prohibens. Quod probant rationes posite in oppositum. Secunda quod ad hoc quod grave incipiat moveri deorsum requiritur generans vel removens prohibens. Quia quando grave incipit moveri deorsum ipsum est sursum; vel igitur antequam incipiat moveri deorsum erat grave in actu vel solum in potentia. Si erat in actu grave et tamen non movebatur, hoc erat propter aliquod impediens, quod oportuit removeri antequam moveretur deorsum, et sic indigebat removente prohibens. Sed si non erat actu grave sed solum in potentia antequam inciperet moveri, numquam incepisset moveri naturaliter deorsum nisi fuisset factum actu grave, et ad hoc indigebat generante. Et per consequens ad hoc quod incipiat moveri naturaliter deorsum necesse est concurrere generans vel removens prohibens. Tertia conclusio quod si grave sit in potentia naturali et essentiali ad moveri deorsum, tunc indiget generante ad hoc quod incipiat moveri deorsum. Patet hoc, nam si sit in potentia naturali ad moveri deorsum tunc est actu leve. Sed si est actu leve tunc non movebitur naturaliter deorsum nisi concurrat generans quod faciat ipsum actu grave. Quarta conclusio quod si aliquid sit in potentia actuali deorsum et detineatur violente, necesse est quod concurrat removens prohibens ad hoc quod id moveatur deorsum. Patet hoc quia si detineretur sursum et non descendit, tunc est impeditum, et per consequens oportet concurrere aliquod removens id impediens si illud debet descendere. Secundum istas duas conclusiones ultimas debent intelligi plura verba Aristotelis et commentatoris in quibus dicitur quod generans movet ipsum grave de potentia essentiali et naturali, et removens prohibens movet ipsum grave de potentia actuali et violenta. Tertia secundum istas exponi possunt dicta posita ab Aristotele [illegible] ab una parte quantum ad corpus motum, et gravia et levia inanimata ex altera parte, scilicet quod animalia moventur ex se, gravia autem et levia inanimata non movent ex se, hoc est ab intrinseco, quia ad incipiendum a ex se

motum non indiget extrinseco motore, sed grave inanimatum non sic movetur ex se, quia indiget extrinseco motore ad incipiendum moveri, scilicet vel generante vel removente prohibens. Utrum nunc generans vel removens prohibens movet grave locali motu deorsum: immo removens prohibens movet ipsum prohibens et non movet ipsum grave, sed removendo prohibente ipsum grave movet se deorsum. Similiter generans non movet ipsum grave deorsum, sed generat gravitatem per quam ipsum grave movet se deorsum. Quantum ad secundum articulum dubitatur primo contra secundam conclusionem, nam ponatur quod lapis sit super columpnam ita quod columpna prohibeat ipsum cadere. Tunc non oportet removere columpnam ad hoc quod lapis cadat, sed sufficit quod aliquis vellet lapidem extra columpnam. Respondetur quod per consequens debet [illegible] si prohibens removetur vel si grave auferatur a prohibente. Secundo dubitatur nam si sagitta moveatur sursum, postea incipiet moveri deorsum, et tamen nullum prohibens aufertur, quia si erat aliquod prohibens, id est aer, sed ille non aufertur. Respondetur quod prohibens erat illud quod movebat sagittam sursum, sive esset impetus sive aliquid aliud, quod oportet auferri et destrui antequam sagitta descendat. Et si fuisset aer ipse [illegible] sagittam, repulso suo movens sagittam, tunc oportet motum illius aeris destrui et diminui antequam sagitta descendat. Tertio dubitatur nam vapor aque elevatus ab aqua videtur adhuc formaliter esse aqua, et tamen ille primo ascendit et postea descendit sine hoc quod removeatur ibi aliquod prohibens, et similiter sine hoc quod ibi concurrat aliquod generans. Quod autem vapor elevatus sit formaliter aqua videtur patere ex eo quia si sit supremus aliquod impediens, fiet ibi distillatio et aquarum [illegible] apparebit ex aqua. Respondetur quod cum vapor elevatur et que descendit, oportet utrumque esse [illegible] generans non tamen generans aquam sed generans gravitatem in illo quod erat leve. Tertio potest dubitari de argento vivo, quod si ponitur supra ignem statim evaporat per fumum, et si talis fumus supremus detineatur per aliquod obstaculum supremum, ponitur statim [illegible] argentum vivum. Et sic videtur quod [illegible] sunt corruptum [illegible] descendens supremus [illegible] generans talem [illegible] tantum. Ex quo sequitur quod ille fumus erat formaliter argentum vivum et tamen primo ascendit et postea descendit sine removente prohibens et sine generante. Et sic videtur quod tertia conclusio sit falsa. Ista dubitatio solvitur sicut ante precedens. [illegible] in oppositum [illegible] prima conclusione.

Tercio quero

utrum gravia et levia moveantur active a generante et levitante. Et arguitur primo quod non, nam gravia et levia movent active [illegible] formis substantialibus, sed ille non sunt [illegible] gravitas et levitas, sicut prius dicebatur. Ergo. Assumptum patet, nam ex quo motus gravium et levium est naturalis, oportet quod sit a natura. Et cum non sit a natura que est materia, cum materia nullius activitatis, oportet quod sit a natura que est forma substantialis, cum natura non dicatur nisi dupliciter, secundo physicorum. Secundo motus gravium et levium est naturalis. Ergo est a natura. Sed nec gravitas nec levitas sunt natura. Ergo motus gravium et levium non procedit

active a gravitate et levitate. maior est nota quia prima minor quia gravitas et levitas sunt accidentia sicut prius dictum est sed accidens non sunt nec tamen forma substantialis sicut dicit commentator 2° physicorum. 3° quia si grave movetur a gravitate et cum ad motum gravis concurrat movens grave, sequitur quod gravitas movet a gravitate. et sic eadem movet a seipsa quod est impossibile sicut dicit commentator 7° et 8° physicorum. 4° quia si grave moveretur a gravitate et cum gravitas sit medium gravis tunc grave moveret a seipso mediante [illegible] et quod grave moveret a se cuius oppositum dicitur in 8° physicorum. Oppositum arguitur quia ab illo movetur grave quo intenso intenditur motus ceteris paribus et quo remisso remittitur sed sic est de gravitate. videmus quod ceteris paribus gravius velocius descendit et minus grave minus velociter. 2° quia sicut se habent caliditas frigiditas humiditas et siccitas ad alterationem ita gravitas et levitas ad motum localem sed dicte qualitates alterative sunt principia activa alterationum ergo gravitas et levitas erunt principia activa motuum localium gravium et levium etc.

In isto questione sunt variae opiniones cum aliquali eius probatione. 2° ad questionem videbo. Prima opinio arguitur et est una opinio que ponit quod grave obtinens formam substantialem gravis posse moveri dupliciter. Uno modo deorsum. Alio modo sursum. Ubi gratia sicut est vapor vel fumus. nam quamvis utrumque manet eadem forma substantialis. aliquando ascendit naturaliter sicut quando inest levitas. deinde cum fuerit infrigidatum et condensatum descendit. Et declaratur hoc per simile de aqua quae aliquando naturaliter frigescit sicut quando est actualiter frigida et aliquando naturaliter calefit sicut quando est actualiter calida. Deinde ista opinio ponit duas conclusiones ad questionem. Prima est quod aqua cum actualiter sit gravitatem movetur active a forma eius substantiali et instrumentaliter a gravitate. 2° conclusio quod vapor [illegible] actualiter levitate sicut quando est fumus vel vapor movetur active a levitate et nullo modo ab eius forma substantiali. Prima conclusio probatur per simile de aqua actualiter existente frigida frigescit enim active talis aque procedit a forma substantiali illius aque tamquam ab agente principali et procedit a frigiditate tamquam ab agente instrumentali in proposito videtur de descensu corporis gravis. 2a conclusio probatur per simile nam calefactio active procedens ab aqua calefacta procedit active a caliditate tamquam ab agente principali et non a forma substantiali aque eo quod forma substantialis aque magis inclinat aquam a caliditate corporis frigiditatem corporis. ita videtur in proposito quod cum aqua que est vapor ascendit quod principale principium activum illius ascensus non videtur nec videtur esse forma substantialis aque sed magis levitas inexistens illi vapori. Et [illegible] quia forma aque est forma simplex et per consequens non potest esse principium activum principale motuum deorsum et motuus sursum.

Breviter videtur quod ista opinio non sit omnino vera. Primo quia hoc quod supponitur ad actiones esse principaliter principium activum aliquorum effectuum sicut videtur gratia dicti quod caliditas in aqua calefacta sit principale principium calefactionis et non forma substantialis aque. Et similiter principale principium activum ascensus corporis vaporis dicitur esse levitate et non forma substantialis mobilis seu vaporis. Sed istud non valet nam si caliditas esset sola sine forma substantiali

[illegible] calidi. potest producere caliditatem. et potest producere ignem non hoc est impossibile. nam et producens esset minus nobile quam productum quia producens esset accidens scilicet caliditas et productum esset substantia puta ignis non substantia nobilior est accidente. falsitas cuius patet per illam quia nichil agit ultra gradum sue speciei.

Nec videtur istius opinionis. falsum quod si vapor ascenderet per suam formam substantialem habens levitatem et postea descenderet per eandem formam substantialem existentem cum forma simplex esset producta distinctorum motuum. etc. verum est nec hoc repugnat inconveniens quando hoc fit mediantibus diversis instrumentis. ponere [illegible] intelligunt quod est forma valde simplex. valde di[ver]sas habet operationes mediantibus diversis instrumentis videlicet per actum instrumentum verbi gratia et per actum audit et cetera verum dico in proposito non esse inconveniens eandem formam substantialem aque mediante caliditate calefacere et mediante frigiditate frigefacere. et mediante levitate producere motum sursum et mediante gravitate producere motum deorsum.

Quantum ad 2m articulum. 1a conclusio sit prima quod motus gravium et levium naturales nullo modo proveniunt a gravitate et levitate tamquam a principiis activis principalibus. quia nam dato opposito omnis sequeretur quod gravitates et levitates essent [illegible] quod est contra id quod dicitur 2° physicorum. quia gravitates et levitates non sunt substantie sed accidentia sicut prius dicebatur etc. Patet tenendo quod esse quod hoc videtur esse natura quod est principium activum principale motuum naturalis sicut patet per diffinitionem nature etc.

2a conclusio quod motus gravium et levium naturales proveniunt a formis substantialibus gravium et levium tamquam ab agentibus principalibus. licet a gravitate et levitate proveniant tamquam ab agentibus instrumentalibus. quia nam tales motus sunt naturales sicut in questione supponitur. ergo oportet quod proveniat active a natura gravium et levium tamquam ab agente principali. et cum grave et leve non insit nisi duplex natura scilicet materia et forma. oportet quod dicti motus proveniant active vel a materia vel a forma substantiali. sed non a materia cum illa [illegible] sit activitatis ergo relinquitur quod a forma substantiali.

Ad rationes in oppositum dicitur quod ille [illegible] probant quod motus gravium et levium naturales non proveniunt a gravitate et levitate tamquam a principiis activis principalibus sed ut sic magis a forma substantiali. cum quo tamen stat quod ab eis qualitatibus dicti motus proveniunt tamquam ab agentibus instrumentalibus.

Ad primam rationem principalem in oppositum dico quod per illam rationem videtur concluditur quod gravitas est principium activum instrumentale motus non tamen principale. Aliter enim per rationem concluderem quod calefactio procedens active ab igne procedit a caliditate ignis tamquam a principio activo principali cuius oppositum dicitur ad simile et probare intendimus per hoc quod ad intensionem caliditatis intenditur calefactio ignis.

Ad 2am concedo maiorem sed nego minorem. Verum dico quod caliditas frigiditas etc non sunt principia activa principalia talium alterationum sed instrumentalia solum. principalia autem principia activa dictarum operationum sunt forme substantiales que mediantibus dictis qualitatibus agunt dictos effectus tamquam mediantibus instrumentis.

Quarto quero

Utrum forme secundum quas sunt motus gravium et levium sint naturales mobiles secundum locum. sicut forma terre vel forma ignis. Et primo probo quod non quia omnis motus naturalis debet esse a principio intrinseco. sed forme secundum quas sunt motus gravium et levium non sunt principia intrinseca quia terra materia et natura non per hoc motus naturalis differt a violento. et minor apparet quia tales forme sunt sumende simpliciter compositum compositi ex partibus essentialibus quod vocantur materia et forma quia pars forma non per se actum intrinsecum motus naturalis passivum. 2° quia si quo foret verum sequeretur quod ille motus naturalis in specie concederet distinctis corporibus naturalibus in specie. cuius oppositum consuetudo est. quod consequentia. nam si forma terre secundum quam terra est mobilis deorsum esset mobilis secundum locum naturaliter. ipsa non esset mobilis secundum locum naturaliter nisi deorsum. et cum forma terre distinguatur specie a tota terra cum forma terre sit simplex et terra composita. sequitur quod ille motus qui est deorsum simplex concederet duobus corporibus distinctis in specie. scilicet ipsi terre et forme sue motu deorsum. 3° quia si forma terre esset naturaliter mobilis deorsum aut a quo aut a se vel ab alio. non a se quia dicit philosophus quod omne quod movetur movetur ab alio. Ergo si a se [illegible] esset in actu et in potentia et idem posset movere et moveri. Nec potest dici ab alio quia hoc esset a materia terre. vel a gravitate terre. non potest dici quod a materia terre quia nullius est activitatis. nec potest dici quod a gravitate terre [illegible] non faceret talem motum naturalis sed [illegible] principali. quod esset sicut forma substantialis [illegible] in actu et in potentia [illegible] una alia [illegible] non est nisi una materia [illegible] forma substantialis [illegible] et frigiditas et siccitas que [illegible] motus localis [illegible] Quarto quia si tales forme essent separate [illegible] ipse sic separatis [illegible] aliqua [illegible] esse mobiles naturaliter probo quia non nam si forma substantialis terre esset separata [illegible] non videtur descendere [illegible] quod sibi deficeret instrumentum scilicet gravitas qua debet se movere deorsum. [illegible] nam cum gravia et levia moveantur naturaliter [illegible] que sunt [illegible] secundum quas sunt illi motus [illegible] nobis [illegible] omnia que in nobis sunt [illegible] deorsum forma sua que est [illegible] secundum quam sic illemotus [illegible] deorsum [illegible] violente [illegible] violente [illegible] naturalis [illegible] esset naturaliter mobilis [illegible] aliquis motus violente

esse [illegible] motus [illegible] Quinto [illegible] forme secundum quas sunt motus gravium et levium essent naturaliter mobiles si essent per se separate a suis materiis. 2° videbitur a quo [illegible] quod sit [illegible] ad hoc [illegible] nisi materia [illegible] Primum ad primum [illegible] si forma motivi terre deorsum esset separata a materia [illegible] non movet naturaliter deorsum [illegible] adhuc quod esset sursum sita [illegible] forma substantialis gravis [illegible] motum deorsum sine gravitate [illegible] et falsum [illegible] gravitatem ipsius gravis [illegible] forma substantialis corporis [illegible] sine gravitate forma substantialis ignis [illegible] movere [illegible] deorsum [illegible] de forma substantiali levis et de levitate. [illegible] si talis forma substantialis sic posita sursum non descendere [illegible] cum non haberet gravitatem [illegible] quod quiesceret vel [illegible] naturaliter vel violenter [illegible] ad illum locum [illegible] esset [illegible] violente quiescit de violentante. [illegible] quod quiesceret violente [illegible] violente quiescere dupliciter [illegible] violentans positum [illegible] alio modo [illegible] ad suum motum naturalem [illegible] non descenderet ibi violente [illegible] secundo [illegible] hoc [illegible] ad impediendum [illegible] talem extensionem [illegible] non posset extendere brachium [illegible] aliquis [illegible] deorsum et [illegible] ad illam extensionem [illegible] non esset impossibile [illegible] quod talis forma descenderet violente [illegible] ad suum motum naturalem. 2° quod [illegible] separata a materia et forma substantiali [illegible] sursum [illegible] nisi forme substantialis [illegible] supplerentur [illegible] quia [illegible] agit [illegible] sursum [illegible] quo forma substantialis [illegible] motum deorsum [illegible] forma substantiali [illegible] aliquem motum deorsum efficeret. Et [illegible] nisi forme substantialis [illegible] supplerent [illegible] sine [illegible] albedo [illegible] forme substantialis [illegible] ibi forme substantialis [illegible] supplent [illegible] 3° quod si forma substantialis terre esset separata a materia et esset sibi [illegible] et esset posita sursum [illegible] ipsa movere deorsum [illegible] quia ibi esset [illegible] actum motus deorsum et instrumentale [illegible] et esset ibi [illegible] motus sufficiens scilicet forma

substantialis et sua gravitas.

specialis. et sic concurrentibus illis duabus fiet ibi motus
propter quod nullum esset ibi impediens sicut supponitur.
Et 3° quod talis motus esset naturalis. patet quia proveniret
ex inclinatione naturali corporis descendendi deorsum. talis forme
specialis. Contra 2am conclusionem dubitatur. nam dicit
aristoteles quarto de generatione. quod si caliditas esset separata a
materia. tunc ageret in frigiditatem contrariam sibi. sed
non pateretur ab ea. ideo etc. Videtur quod forma celi separata
a materia non movebitur cum moveri sit pati. Respondetur
negando consequentiam et ratio est quia frigiditas non ageret in
caliditatem separatam. nisi corrumpendo illam caliditatem
et quia ad corruptionem illius caliditatis separate non sequeretur
alicuius alterius generatio. et cum illa non corrumpatur
nisi propter generationem alicuius. ideo non fieret actio in illam
caliditatem separatam. Sed si forma specialis celi sit se-
parata. et si in spatium [illegible] moveretur localiter licet non
posset fieri. tamen non propter talem motum ipsa corrumpitur.
unde magis salvatur. et ideo quod adhuc difficile est
de motu alterationis. qui fit cum corruptione vel dispositione
ad corruptionem. et de motu locali. qui potest fieri tamen absque
corruptione et absque dispositione ad corruptionem etc.

Quantum ad 2m articulum. pono istam conclusionem quod talis
motus proveniret effective. a forma speciali tamquam ab agente
principali. non tamen principalissimo. et a gravitate tamquam
ab agente instrumentali. patet quia cum forma et actio sunt
cause efficientes concurrentes ad producendum aliquem effec-
tum specialem cum sit nobilior. debet tenere locum agentis
principalis. actio autem tenet locum agentis instrumentalis.
Sed sic est in proposito. nam talis motus proveniret effective
ab ambobus. non enim apparet a quo alio. et ideo ab effi-
ciente proveniret ex quo non est ibi plus quam forma
specialis. et gravitas. Et movetur deorsum in igne. non
tamen tamquam ab agente principalissimo. quia agens principalissimum
in illo modo. sicut etiam in aliis est celum. quod sua
generali influentia. ad quemlibet motum producendum
in istis inferioribus concurrit effective.

Ad rationes principales cum dicitur infirmata ratione. quando motus naturalis
proveniret a principio intrinseco. dico quod verum est de motu illorum
corporum compositorum ex materia et forma quibus satis est
manifestum quod forma specialis sive forma [illegible] in
talibus corporibus compositis ex materia et forma.
sunt naturaliter mobiles.

Ad 2am quando dicitur quod nullus
motus fit nisi in specie. convenit naturaliter distinctis
corporibus in specie. corporibus dico compositis ex materia
et forma. cum quibus tamen bene stat quod iste motus fiat
per [illegible] naturalis partibus corporibus. quorum unum est forma
specialis alterius.

Ad 3am cum dicitur si forma movetur a
se vel ab alio. etc. dico quod a se. non tamen solum a se.
sed etiam ab alio puta a celo concurrente. Et per
hoc est solutio ad auctoritatem aristotelis quod omne quod
movetur movetur ab alio. Et etiam si vellemus allegare verba
sicut iacent. non esset contra hoc. nam in illa sicut quilibet
videre potest. non dicit ab alio sed ab aliquo. sed expositores
exponunt ab aliquo. id est ab alio.

Et ad
confirmationem. sed quod idem sit agens et patiens. dico quod hoc non est
inconveniens vel difficile qualiter est in proposito. nam
talis forma. esset in actu. in agendo se movendo.
deorsum. et in potentia movendi deorsum.
Et si ulterius diceretur. ergo esset agens et patiens

quia ageret illum motum. et reciperet eundem. dico
non esse inconveniens. idem esse partiale agens et totale
recipiens. et sic est in proposito. nam totale agens illius
motus. est illa forma specialis una cum gravitate
et similiter celum. cuius totalis agentia. quarum illarum for-
marum est pars. totale autem recipiens. est illa
forma. vel saltem aggregatum. ex illis ambabus
formis. quarum una concurrit sicut agens principale
alia autem sicut instrumentale.

Ad quartum patet
ex predicto articulo quid dicendum.

Quinto quero

utrum gravia
appetant descen-
dere per lineas brevissimas. Et arguitur quod non quia
si sic per idem levia. appeterent ascendere per lineas
brevissimas puta rectas et non oblique. sed hoc est falsum
nam si sic terra pura debet descendere velocius
et non velocius in igne sicut in aere. sed hoc
est falsum quod patet. et ratio quia ignis est rarior quam sit aer.
et per consequens minus resistet eidem mobili. quam aer
et per consequens. si idem mobile descenderet per ignem. et postea
per aerem. velocius descenderet per ignem quam per aerem.
Item probatur quia suppono quod levius. plus appetit
esse supra grave quam minus leve. Ubi gratia si aliquod
grave poneretur supra ignem. et deinde poneretur supra aerem
tunc ignis quia levior est. plus appeteret esse supra
illud grave. quam aer appetat esse supra eodem. et
sic. si aliqua terra pura. debet descendere in igne.
et sic illa terra appetit esse sub igne. sed ignis
ille appetit esse supra illam terram. et ideo sicut terra
descendit ut sit sub illo igne. ita ignis ascendit
sub terra. ascendit ut sit supra terram. et quia gravia
appetunt descendere per lineas rectas. et levia ascendere
per lineas rectas. sequitur quod per eandem lineam. per quam
terra appetit descendere in igne. ipse ignis obviando
terre. appetit ascendere supra terram. et quia ignis
plus appetit esse supra terram quam aer. sequitur quod ignis
cum maiori appetitu et conatu. movetur contra terram. cum
grave descendit in igne. quam faciat aer cum idem
grave descendit in aere. sequitur ergo quod terra vel aliquod
grave impediatur in descendendo in igne quam impediatur
in aere descendendo.

2° quia si sic sequeretur quod grave
nunquam descenderet oblique. quod est falsum nam sepe
videmus aliquem lapidem bene descendere. supra aliquam
tabulam [illegible] positam et plus [illegible] nam
sit a. ad grave positum in summitate alicuius tabule
[illegible] posite. ita quod linea recta non posset
protrahi. quia superficies tabule usque ad centrum mundi.
et sit d. centrum. et b. c. tabula. et non posset
a. grave descendere. nisi per b. c. quod ergo illud
a grave vel appetit equaliter descendere per lineam
rectam vel lineam obliquam. vel plus per rectam quam
obliquam. vel plus per obliquam quam per rectam. Si
dicatur primum vel 2m sequitur quod illud grave posi-
tum supra dictam tabulam. non descenderet per lineam
b. c. cuius contrarium vel maior appetitus eius est
descendere per lineam b. d. cuius tamen oppositum
docet experientia. Si dicatur 3m tunc quod est falsum
scilicet quod gravia magis appetunt descendere per

lineas rectas plus quam obliquas. Et propter ista non est verum declaratum, nam ponatis duobus corporibus [illegible] impossibilibus involutis, scilicet a et b, et sic illa corpora incipiant descendere. Hoc posito, quod appetit [illegible] versus alterum, propter hoc quod [illegible] appetit ea et sic appetitus unius versus verum consequitur alterius. Si autem a magis movet versus [illegible] quam b, vel econtra, tunc hoc [illegible] consequitur illius, quod magis appetit, et a quo magis movetur [illegible]. Item grave descendens per tabulam [illegible] potest, vel equaliter appetit descendere per lineam rectam vel per lineam obliquam, et si sic tamen descendit quia unus illorum appetitus impeditur per secundum alterius. Et si magis appetit descendere recte quam oblique, et ipsum descendit oblique, ergo [illegible] appetitus descendendi per lineam rectam impeditur, descensus eius per lineam rectam vel obliquam cuius contrarium videmus. Si autem magis appetit descendere per lineam obliquam quam per rectam, hoc est contra [illegible]. Oppositum arguitur, quia grave per easdem lineas appetit descendere per quas descendit cum non fuerit impeditum. Sed hoc est per lineas brevissimas que possunt protrahi ab eo usque ad centrum mundi, ergo et cetera. Minor est nota, quia descendit per semidiametros mundi, vel per lineas que sunt partes semidiametrorum mundi. Sed iste sunt brevissime que possunt ab eo protrahi usque ad centrum mundi. Ergo assumptum. Secundo quia [illegible] duobus gravibus descendentibus illa descendunt per lineas [illegible] mediante [illegible] ex quo quodlibet illorum gravium tendit ad centrum mundi. Sed tales linee sunt semidiametri mundi vel partes illarum, ergo et cetera. Item [illegible] quod dictum quod grave appetit descendere per lineas rectas, quia quando non fuerit impeditum, sed quando impeditum ne possunt descendere per lineam rectam, mutant appetitum descendendi per lineam rectam, [illegible] appetat descendere per lineam obliquam, per quam possunt [illegible] quam plus. Sed breviter ista opinio nichil valet, ex eo quod si appetitus sic mutantur, et forte grave esset forma [illegible] quando primus et tamen [illegible], quia sic mutare appetitum debet solis formis [illegible]. Secundo quia grave manente nullo modo mutato potest unum [illegible] descendere per lineam obliquam et postea per lineam rectam propter solam mutationem medii [illegible]. Et [illegible] de uno appetitu in alium, nam cum tali mutatione appetitus nullo modo potest stare quod idem grave [illegible] se [illegible] modo [illegible]. Aliter dicitur [illegible] quod grave non appetit descendere plus per unam lineam quam per aliam, sed quod descendit per unam lineam et non per aliam, hoc est propter quod applicantur tali vel tali resistentie, sicut quod similiter ex applicatione alia et alia corporis gravis ad medium contrarium declaratur quod per talem vel per talem lineam descendit, ita quod videtur ipsum appetere descendere. Sed prius descendendo declaratur, alia et alia applicatione eius ad medium contrarium. Et ideo hoc est nam si aliquid plus

appetat descendere per unam et aliquid plus per aliam, [illegible] appetitus eius mutatur. Et sic [illegible] forma gravis esset forma cognitiva, et [illegible] concedendum quod grave non potest descendere per lineam obliquam et postea per lineam rectam nisi [illegible] grave mediante mutaretur. Sed dicendum ad hoc [illegible] quod grave plus appetat descendere per lineam rectam quam per obliquam, nam videmus quod quando grave descendit per lineam rectam difficilius potest arrestari et impediri ab eius descensu quam quando descendit per lineam obliquam. Hoc enim videtur esse signum quod grave plus appetit descendere per lineam rectam quam per lineam obliquam. Ad istud secundo [illegible] grave quando descendit per rectam lineam difficilius arrestatur quam quando descendit per lineam obliquam, similiter ea non est major appetitus descendendi per lineam rectam quam obliquam, sed hoc est propter hoc quod quando descendit per lineam rectam minorem habet resistentiam quam quando descendit per lineam obliquam, ut puta super tabulam [illegible] potentiam, vel difficilius est idem impedire cum minori resistentia impedimentum motum [illegible] potentie moventis quam cum minori. Ad rationes. Ad primam, cum oppositum [illegible], ex eo quod quando terra descendit in igne, ignis non appetit ascendere per eandem viam per quam descendit terra, [illegible] ipsum a tali ascensu impediret, et ideo ignis propter resistentiam [illegible] ad ascendendum per aliam viam, ubi invenit minorem resistentiam. Ad secundam dicitur [illegible], quia non dico quod grave ex se magis appetat descendere per lineam rectam quam per obliquam. Sed quia appetit esse proprius centro, descendit per quamcumque lineam potest, et propter hoc vel aliter descendit ad hoc declaratur ex alia et alia applicatione eius ad resistentiam, quia quando ex descensu per lineam rectam habet maiorem resistentiam descendit per lineam obliquam, et econverso et descendit econverso. Ad oppositum [illegible], quando dicitur per easdem lineas et cetera, dico quod non oportet, sed sufficit quod corpus descensus per lineas [illegible] ex tali applicatione gravium ad talem resistentiam.

Sexto queritur

utrum aer [illegible] moveatur in projectione lapidis vel alterius alterius projecti in eo. Et arguitur primo quod non, nam si sic sequeretur quod aer numquam in tali motu desineret moveri. Falsum, quia diu manet in loco proprio. Consequentia probatur et [illegible] videtur tenere, nam si aer movetur naturaliter deorsum [illegible] vel ad latus, ipso existente in loco suo proprio, quamdiu movetur per aliquod tempus eadem ratione [illegible] nam si quiesceret, hoc non esset propter aliquam novam locationem in spe[cie], nec propter aliquem locum sibi naturalem de novo acquisitum, ex eo quod tali motu aer movetur in loco proprio. Secundo nam potest quod projectum projiciatur ad latus, et si in tali motu aer movetur naturaliter, oportet quod hic aer moveretur grave vel leve ex parte aeris. Sed hoc non ex eo quod gravitas et levitas non inclinat naturaliter nisi ad motum sursum vel deorsum, ergo et cetera.

z. q si qd foret va. pt roc piectum moueret
natura.. quod sm q p2 qua na sit aer nyp roc
pellitur a piciente ita piectum. et p quo dum
roc motus violentus eet naturalis. cadere roc motus
aliquis. 3z falsitas quod p2 quia si motus piecti
eet naturalis. pitur g ad lapis sm sui. naturam re
q talis lapis no mo a sua materia. cu nullius
sit actiuitatis. nec mo a sua forma vel qualitate.
qz illi magis inclinat ad motum oppositum. nec apparz
aliquod aliud nisi lapide mouens lapidem. qd apparz
natura sit mouens. et motus illum lapidem qr talis
lapis mo deorsum vero violente. cu no moueat a primo
motore. Oppositum ar. ita aer ex duo lapidum.
insequitur lapidem. ne fiat vacuum. g motus impiectoe lapi
dis aer mo naturalis. quia tenz ex eo q motus
corporum quo mouetur ad replendum vacuum e corporibz
naturalis. ans p2 qz nisi lapidem piectum sequere aer
remaneret vacuum in loco. que exiuit lapis in
transeo aliud locum. in tali motu. Quantum ad hoc
p mo videndum e de principali qsito. 2o videndum e de p
iecto a quo moueatur. et vtrum naturalis vel violente
post recessum a piciente. Quantum ad primum
articulum qsiderandum e q impiectoe lapidis. e
duplex motus aeris. s. aer an lapidem q resistit
piecto lapidi. et dividitur vel vlterius naturale sua qualitez
condensatur. propter ipsum piectum. Alius e aer qui retro
ipsum piectum insequitur piectum ad finem ne ibi
remaneat vacuum. Hoc noto sit prima conclusio q in
piectoe lapidis. motus aeris ante piectum
no e naturalis. p2 quia tene sequere q no resistit piecto.
qd e sm vm talis aer no nisi resistit piecto
q aer resistat grauem descendenti. vel leui ascendenti
naturaliter. 2o quia condensaco aeris vlterius naturale sua
raritate e sibi violenta. 3z in tali motu talis aer
agis condensatur vlterius sua raritate naturale. g et c.
2a conclusio q motus aeris insequentis piectum. e naturalis.
p2 qz e a principio intrinseco. s. a forma substantiali ipsius aeris.
q inclinat ipsum aerem ad insequendum piectum
ad finem. q no fiat vacuum. Sed contra 2am
conclusionem ar. quia inde sequeretur convenientem. vel elementum
sim hre duos motus naturales. distinctos spe
qd e q dicta prima conclusio g magis. quia aer vel
aliquod aliud corpus. habet motum naturale. q mo
vetur ad locum suum naturale. et vnum alium motum
naturale quo mouetur ad replendum vacuum. Ad
istud dico q alicui corporis simul inesse naturales plures
motus. intelligitur dupliciter. Vno modo. q ambo
insunt illi sm naturam propriam illius corporis. Alio
modo q vnus illorum insit illi corpori. sm naturam propriam
et alius sm naturam communem illi et aliis corporibz na
libz. Tunc dico q vm ommisum e primo modo.
q impossibile e eidem corpori inesse naturales distinctos
in spe primo modo. licz tu illo stet q hoc sit possibile
2o. Circa istud dubitatur. quis illorum
motuum. sit magis naturalis. vtrum ille q inest corpori
sm naturam propriam.. vel ille qui inest corpori sm naturam
communem. vel an sint equales. Videtur q motus
qui inest corpori sm naturam communem. e magis
naturalis. quia motus. quo corpora mouentur
pro replendo vacuum et tamen no e. qz videmus

q corpora dimittunt loca sua propria et naturalia. et q
sunt mobilia naturaliter sm naturam corporum propriam. et
illis motibus ne fiat vacuum. motu q inest
eis. sm naturam communem. qd p2 nam cu aliquis
ponit aliquam fistulam. ad aquam et extrahit
p os aerem de fistula. aqua dimittit locum
suum. et ascendit in fistula. et hoc e signum
q plus inclinatur ad motum p que cauetur
vacuum. q ad motum q e mobile ad locum
proprium. Et ad hoc q p naturam no inest
aliqua res quecunque pluribz corporibz. Sz hoc
voco inesse [illegible] sm naturam communem. qd inest
vni corpori naturaliter. et consimile inest aliis corporibz
distinctis spe ab illo. et sic e de motu ne
fiat vacuum. hoc enim inest omnibz corporibus.
vnde anaxagoras posuit vacuum. celum descen
deret et impleret vt dicitur 4o phisicorum. Vnde est
tamen q aliqui dixerunt. q sic insequi corpora
ne fiat vacuum. inest solum aeri et aque. que
sunt dicta media. que quia sunt grauia et leuia.
possunt moueri indifferenter huc et illuc. sed sic dicit
no sic e de aliis extremis. quorum vnum e simpliciter
graue et aliud simpliciter leue. Sz tamen istud no
vz. quia ad sensum videmus q puluis ascendit
p fistula subtracto aere. p qd constat terram ascen
dere. ad sequendum corpus naturale sicut facit aer
vel aqua. Quantum ad 2m articulum notandum.
q de hoc sunt plures opiniones. Vna e q
piectum post exitum a manu piciente mouetur
ab aere insequente piectum. Vnde ponitur
ista opinio q cum piectum exit velociter
a loco in quo erat. tunc ad ocurrendum vacuum
intrat velociter aerem post illud piectum
ad replendum locum. qui quidem aer velociter
sequens. attingit ad piectum. et expellit ipsum
vlterius. Breuiter ista opinio no vz esse sufficiens.
quia licz aer bene insequitur piectum. ne
fiat vacuum. tamen ille aer no vz esse causa motus
ipsius piecti. quia ille aer qui insequitur piectum
et tangit ipsum qz aer e facilius diuisibilis
q piectum no. licet aer diuiderentur ab eo
cedit. et sic no pellerent piectum vlterius. g et c.
2o quia sm istam opinionem no posset reddi causa. quare
mouetur trocum. vel molam fabri. longo tempore
postquam manus mouentis est amota. Vnde
hic no potest dici q hoc sit aer insequens. ex eo
q omnia illa mouentur in eodem ac. nec aer intra
vel insequi. sicut vm insequitur sagittam. vel aliquod
tali modo piectum. 3o nam videmus q una
nauis plena feno vel frumentis. mouetur ab ori
ente versus occidentem in aliquo flumine post ablationem
trahentis. scepe p alicem vero naue mouetur
versus orientem. et tamen deberet esse oppositum
si aer insequens moueret. 2a opinio e q
manus mouens piectum. mouet et aerem
distantem. et locantem ipsum piectum. et c
aer q e natus velociter moueri defert secum

proiectum. Et per hoc aliud quod erat dubitatum. Ista opinio mihi non videtur sufficiens. Nam dubitatur a quo moveatur ille aer postquam manus cessat impellere seu movere. Et sic manet tanta dubitatio de illo aere a quo moveatur sicut erat de illo proiecto. Si dicatur quod aer ille moveatur a sua levitate, que quidem levitas aeris velociter moto in natura est dum virum motum. Hoc non videtur quia levitas non est nata movere nisi sursum. Sed proiectum potest ferri tam sursum quam deorsum quam ad latus. Secundo nam ista opinio non posset salvare quomodo movetur mola fabri que velociter impulsa valde diu adhuc revolvitur non obstante quod aer undique circumstans abstergitur. Tertio nam aer quantumcumque sit velociter motus ipse est valde faciliter divisibilis. Ideo non apparet quomodo possit cum lapide qui sustinetur in alto lapidem ponderis ut 30 librarum ut accidit in proiectione per machinam. Quarto nam ista opinione sequitur quod longius possemus proicere plumam quam lapidem et minus grave quam magis grave si essent equalia in figura et in magnitudine, quod est contra experientiam. Consequentia tenet ex eo quod magis grave videtur resistere aeri movente tamquam sursum ut pluma movetur quam sursum. Quinto quia si aer qui proiciens movetur cum lapide est tante virtutis quod potest velociter ferre magnum lapidem proiectum, tunc videtur quod si sine lapide aliquis proiciens pelleret aerem secum, quod ille aer quem pelleret aerem [illegible] debet parere quam [illegible] deficit. Secunda est opinio quam reputo veriorem quod proiectum post exitum eius a manu et post recessum eius a proiciente movetur a quadam vi seu impetu sibi impresso ab ipso proiciente. Et sicut tandem illa virtus motiva sit sibi impressa remittitur, usque ad non gradum, sic proiectum desinit moveri motu proiectionis. Sed tamen istum modum salvare per experientiam modum motionis proiectionis. Primo quidem quare proiciens longius proicit lapidem quam plumam. Huius causa vero est ista quia in lapide plus est densitatis quam in pluma et quia est magis compactum, et ideo illa virtus motiva fortior et maior imprimitur lapidi quam plume. Et quia dum [illegible] vere sicut videmus quod plus fortior calor imprimitur in ligno quam [illegible] propter densitatem et compactionem materie. Secundo ex ista opinione redditur causa quare longa lancea plus proicitur quam sine lancea. Huius quidem causa est quia lancea longa plus recipit de illo impetu quam in [illegible] solum. Et si queritur que res sit talis impetus, credo quod hoc magis pertineat ad investigationem metaphysicalem quam ad naturalem. Ex hiis patet quod motus proiecti non est proiecto naturalis sed violentus. Probatur hoc quia talis motus provenit ab aliquo impresso ipsi proiecto ab extrinseco. Sed dicitur quod talis motus est ipsius inclinationis motivi [illegible] naturalis. Respondeo negando consequentiam, nam ultimo hoc requiritur quod talis inclinatio mobilis non sit ad oppositum. Ad rationes principales. Ad primam cum dicebatur sicut quod aer resistit motui [illegible] desinit moveri, nec [illegible] et vero huius est quia talis

non aer rarefit et condensatur ultra quam [illegible] ut densitatis sibi debitum. Et ideo aer appetens redire ad statum pristinum tandem resistit a tali motu. Ad secundam quando dicebatur proiectum ad latus, placet michi. Et dicebas quod aer sic non inseqeretur naturaliter. Dico primo et ultimo dico quod hoc est inconveniens forte. Tamen maxime proiectio acuto [illegible] et maxime semicircularis instrumentalis. Et quando dicitur levitas non inclinat nisi ad motum sursum, dico quod verum est quando mobile movetur motu sibi naturali secundum naturam sibi propriam, et quando mobile movetur motu sibi naturali secundum naturam communem sibi et aliis. Sic est quando aer et [illegible] movetur ne fiat vacuum. Levitas bene movet ad latus seu ad aliam differentiam positionis quam sursum. Ad tertiam dico quod proiectum movetur naturaliter si aer precedens proiectum naturaliter movetur qui violenter pellitur secundum proiectum. Et non oportet si aer inseqeretur proiectum moveatur naturaliter quod ideo proiectum naturaliter moveatur quia aer insequens non pellitur sicut proiectum pellitur. Et ideo dissimile est de motu proiecti et de motu aeris ipsum proiectum insequentis.

Jhesum et Mariam

Circa duorum librorum scilicet de figura corporum simplicium elementorum queritur ultimo et finaliter. Utrum quatuor elementa debeant sibi figuras naturaliter sive a natura. Et arguitur quod sic. Nam quintum corpus simplicissimo precedens est debet sibi figuram a natura scilicet spericam. Sed simile de eo est. Igitur videtur quod quatuor corpora simplicia scilicet elementa debent sibi figuram a natura. Secundo nam periti geometrici pluraliter quod non sunt nisi figure corporum regularium secundum speciem que sunt simplicissime. Igitur videtur quod illas figuras sibi debeant quatuor corpora simplicia scilicet elementa. Et quinta debet sibi una corporis [illegible]. Tertio nam corpora determinata ad maximum et ad minimum debeant sibi aliquam figuram a natura, quia que determinantur ad maximum et ad minimum determinantur ad terminationem, omne autem finitum est figuratum. Corpora autem naturalia naturaliter determinantur ad magnitudinem et ad minimum, quod patet ex secundo De anima. Videtur enim natura constantium est terminus magnitudinis et augmenti. Hoc idem videtur posse elicere ex primo Physicorum. Quarto nam aqua debet sibi figuram a natura que est rotunda, igitur similiter quodlibet elementum. Consequentia tenet quia non videtur maior ratio de uno elemento quam de alio. Et antecedens videtur ex demonstratione Aristotelis in secundo huius ubi probat quod aqua est sperica quia alioquin partes eius superficiales non equaliter distarent a centro. Quinto quia eadem est figura totius et eciam eius partis, aliter enim non esset homogeneum. Sed particula aque videtur tendere ad sphericitatem, ut patet de guttis roris et pluvie. Igitur sic videtur esse de toto sphera aque. Sexto ignis debet sibi aliquam figuram a natura, igitur et alia elementa. Consequentia tenet et antecedens probatur quia debet sibi figuram pyramidalem. Probatur hoc quia cum ascendit non ascendit nisi pyramidaliter figuratus ut experiencia docet. Oppositum [illegible] demonstrare Aristotelis in littera. Circa istam questionem quatuor erunt principales. Quarum primo recitabo

opiniones antiquorum de figura corporum simplicium. Quia 2o dicebat implicatio corporum quod ponit aristoteles 3o celi. In 3o dubitabitur de hiis que aristoteles 3o celi assumit ad improbandum opinionem antiquorum. Et in quolibet articulo procedetur ad questionem. Quantum ad primum articulum est notandum quod quidam antiquorum fuit opinio quod corpora simplicia super celum et quod celum debetur sibi figuras quinque. Unde consideraverunt quod corpora mathematica regularia sunt quinque et non plura, scilicet tetracedron, exacedron, octocedron, duodecedron et ycocedron. Et quia 4 corpora simplicia mundi sunt quinque et non plura, scilicet celum et 4 elementa, crediderunt quod quodlibet istorum corporum simplicium deberetur sibi una illarum figurarum regularium. Unde dixerunt quod corpus exacedron, seu corpus cubice figure, sive corpus sex superficiebus contentum et hoc ideo quia cubicum sive exacedron magis est firmum et immobile et minus aptum ad motum, et quia sic est terra, ideo attribuebatur terre figura cubica. Dixerunt autem quod aqua est corpus ycocedron, sive corpus ex 20 superficiebus triangularibus, quia aqua omnibus aliis est corpus magis volubile et minus stabile, et labile tribus aliis, et difficulter tabile [illegible]. Et hoc ipsi attribuebatur aque propter multitudinem angulorum quos habet corpus ycocedron. Attribuebant autem aeri figuram octacedron et igni figuram tetracedron, superiori et celo figuram duodecedron. Et hoc propter causas que erant exposite in una questione primi huius, puta que tractatus libri primi. Et istud est intelligi velut quod dicta corpora simplicia sic totum essent talis figure, velut ex pluribus particulis sic figuratis composita. Sed quod terra sic totum sit cubice figure, sed quod particule ex quibus ipsa est composita sunt cubice figure. Quantum ad 2m articulum est notandum quod aristoteles 3o celi improbat istam opinionem sic: Nam secundum opinionem foret dari motum seu vacuum, quod ipsi antiqui negabant. Quia cum secundum illos simplicia corpora sic figurata componerent totum non possent circa idem punctum, quod in ea vacuum remaneret, cum superficialibus figuris regularibus tantum sint tres figure que replent spatium superficiale circa idem punctum, scilicet trigonus, quadratum et exagonus. Que corporalibus autem figuris, sicut dicit aristoteles 3o celi, sunt due tantum que replent spatium corporale circa idem punctum, scilicet piramis et cubus. Propter quod cum illa duo corpora, scilicet quorum unum est piramidale, velut ex piramidalibus compositum, et aliud cubicum, velut ex cubicis compositum, in aliquo modo acceptum replent locum sine vacuo, et ideo quantum est de aliis oportet esse vacuum. Licet hoc conveniat pro cubica et piramidali. Quantum ad 3m articulum dubitatur de hoc quod ipsum suppositum est implicatio opinionis antiquorum. Supposuit enim quod corpora piramidalia regularia in aliquo modo accepta possit replere locum. Dubitatur autem hic sic: Utrum quo primo oportet supponere quid impossibile intelligitur per replere locum. Ad intelligendum est notandum quod replere locum potest intelligi velut in superficie, velut in solidis. Et replere locum in superficie non est aliud quam replere totale spatium superficiale circumstans aliquod punctum in illa superficie signatum. Sed replere locum in solidis est replere totum spatium corporale circumstans aliquod punctum ymaginatum. Tunc propositiones aliquibus premissis supponitur quod circa punctum in superficie ymaginatum circumstat spatium superficiale quod valet quatuor angulos rectos, quod satis patet ex primo elementorum euclidis. Tunc sit prima conclusio quod tres sunt figure regulares superficiales potentes replere locum in superficie, scilicet triangulus, quadratum et pentagonus. Quod satis patet de quadrato, nam si ali[quorum] que punctum componantur quatuor quadrata, illa occupabunt totum spatium superficiale circumstans illud punctum, quod patet, nam totale illud spatium circumstans illud punctum valet quatuor angulos rectos, et quodlibet quadratum valet quatuor angulos. Quatuor quadratorum quia anguli quadrati quilibet angulus est rectus, ergo etc. Dico 2o quod sex trianguli regulares replent locum, quia angulus trianguli equilateri seu equianguli valet duas tertias unius recti, sicut etiam patet ex 32 propositione primi euclidis. Sed sex tales anguli valent duodecim tertias anguli. Et tales 12 faciunt quatuor integros, scilicet quatuor angulos rectos, qui est precise spatium superficiale circumstans aliquod punctum in superficie signatum. Ergo sex trianguli rectos etc. circa idem punctum positi replebunt locum, quod est propositum. Dico 3o quod tres exagoni regulares replent locum, quia angulus exagoni habet quatuor tertias unius recti, sicut patet etiam ex ultima propositione primi elementorum euclidis. Sed tres tales quatuor integros, scilicet quatuor angulos rectos, ergo tres replebunt locum. Replebunt locum superficiale circumstans aliquod punctum in superficie ymaginatum. Propter quod quarto quod anguli pentagonorum vel eptagonorum vel octogonorum etc. et sic in infinitum in nullo modo combinati possunt replere locum. Angulus enim pentagoni habet unum rectum et quintam partem unius recti. Tres autem tres combinati minus faciunt quam quatuor rectos, et quatuor combinati plus faciunt quam quatuor rectos. Item nec eptagonus replet locum, quia angulus eptagoni habet unum rectum et quatuor septimas unius recti. Sed duo tales sunt minores quam quatuor recti et tres sunt maiores quam quatuor recti. Et similiter ultra exagonum nullarum figurarum regularium anguli replent locum, quia omnium figurarum regularium ultra exagonum duo anguli sunt minores quatuor rectis et tres sunt maiores quatuor rectis. Et ut istud melius intelligatur, consideremus quantum aliarum figurarum regularium anguli valeant et quantum valeat. Unde sciendum est notandum quod angulus quadrati angulus est rectus, hoc est, patet per diffinitionem quadrati. Et angulus trianguli regularis angulus valet duas tertias recti, ut prius patet, nam angulus anguli valent duos rectos, sicut demonstratur in primo elementorum euclidis, propositione 32, et cum anguli trianguli regularis sunt sibi invicem equales, quod patet per diffinitionem figure regularis, sequitur quod quilibet trianguli trianguli regularis valet duas tertias recti. Unde figura regularis dicitur cuius omnia latera sunt sibi invicem

equalia. et omnes anguli sunt sibi invicem equales.
Et sic igitur semper quilibet valet angulus quadrati et sibi
trianguli. Id sciendum autem consimile de aliis figuris
regularibus superficialibus sicut de pentagono
exagono et eptagono. et sic de consimilibus. considerandum
est numerus angulorum talis figure. quo considerato
ab illo removeantur duo. et residuum est numerus
triangulorum in quos illa figura est resoluta.
Hoc autem facto duplicemus numerum triangulorum
in quos illa figura est resoluta et resultans ex
tali duplicatione est numerus angulorum rectorum quos valent
omnes anguli simul iuncti illius figure. cum figure
angulorum valet quilibet. Verbi gratia si volo
scire quot angulis rectis equaleat anguli
pentagoni regularis. considerabo quod 5 sunt anguli
pentagoni. a quibus removebo duo et remane-
bunt tria. sunt tot anguli. dicam igitur quod penta-
gonus resolubilis est in tres triangulos. et quia
trium triangulorum anguli valent sex rectos. quod patet
duplicando tria. dicam quod omnes anguli penta-
goni regularis simul iuncti valent sex rectos. et per
consequens unus angulus pentagoni valet unum rectum
et unam quintam recti. et quia exagoni sunt sex anguli
removebo duos. et remanebunt quatuor in tot
triangulos exagonus est resolubilis. scilicet in quatuor
et si quatuor duplicaverimus resultant octo. et tot an-
gulis rectis equalent anguli exagoni simul iuncti
et per consequens unus angulus exagoni valet unum rectum
et unam terciam recti. quod patet quia si octo anguli recti
distribuantur sex angulis exagoni cuilibet angulo
exagoni cadet unus rectus cum sexta parte
duorum rectorum. sexta autem pars duorum rectorum est
una tercia recti. et sic quilibet angulus exagoni re-
gularis valet unum rectum et terciam unius recti. Finaliter
igitur recolligendo summa dictorum quod solum tres figure
regulares superficiales replent locum superficialiter
loquendo. scilicet triangulus. quadratum. et exagonus. non
distinguendo quadratum et triangulum. De cor-
poribus autem replentibus locum in solidis di-
cunt aliqui [illegible] quod talia sunt duo. scilicet cubus
et pyramis. de cubo non est dubium. Et
[illegible] sit 2o [illegible] quod in solidis octo cubi aggregati
circa unum punctum ymaginatum totum spacium circumquaque
replent ad omnem differentiam. quod patet si ymaginaveri-
mus tres lineas in aere intersecare se
ortogonaliter sicut apparet in lectis pulleis sibi invi-
cem applicatis. que faciunt duodecim angulos rectos.
sicut patet. nam [illegible] illas lineas supra et infra
quatuor cubi secundum medium et inferius alii quatuor ita
quod quatuor super secantes et quatuor infra secantem.
que sic fiunt octo. totum spacium claudentes
secantes complebunt. De pyramidibus autem
videtur dicendum quod 12 pyramides regulares
replent locum [illegible]
[illegible] angulorum corporalium. anguli
superficiales equalent angulis superficialibus
angulorum octo cuborum illi anguli possunt re-
plere locum in solidis. sed anguli superficiales
duodecim angulorum pyramidalium equalent
angulis superficialibus octo cuborum [illegible] maio-
rem [illegible] manifestum. ex eo

ex eo quod anguli octo cuborum replent locum et
minorem [illegible]. Pro quo supponit quod angulus
cubi solidus clauditur tribus angulis superficialibus
rectis. et sic octo anguli cuborum solidi clauduntur
24 angulis rectis superficialibus. sed quia angulus
solidus pyramidis regularis trium superficierum
clauditur tribus angulis superficialibus equalentibus
duobus angulis superficialibus rectis scilicet quod anguli
solidi duodecim pyramidum clauduntur circa
24 angulis rectis superficialibus. et sic tot angulis
rectis superficialibus clauduntur anguli solidi duode-
cim pyramidum regularium. quot clauduntur
anguli solidi octo cuborum. et hoc erat intentum.
2o nam sicut se habent trianguli in plano. ita se habent
pyramides in solido. sed aliqui anguli trianguli
replent locum in plano. ergo aliqui pyrami-
des replent locum in solido. et quia [illegible]
[illegible] anguli [illegible] replent locum in plano. ergo
[illegible] quod 12 pyramides repleant locum in soli-
do. [illegible] per hoc. nam sicut numerus cuborum
repleant locum in solido. est duplus ad
numerum quadratorum replentium locum in plano.
quia octo cubi replent locum in solido. et quatuor
quadrata replent locum in plano. ita videtur
quod numerus pyramidum replentium locum in solido
debeat esse duplex ad numerum triangulorum re-
plentium locum in plano. Sed contra istam
istam opinionem salva reverencia [illegible]
pono istam 3am conclusionem. quod 12 pyramides regulares
[illegible] replent locum in solido quod sic [illegible] accipiam
aliquam superficiem planam et signabo in ea punctum.
et assignabo circa illum punctum 6 triangulos
equilateros. qui replent in superficie circa punctum
illum quod est impossibile [illegible]
prius demonstratum. Deinde super quemlibet istorum duo-
rum triangulorum [illegible] super basim [illegible] pyramidem
regularem trium laterum. quo facto erunt ibi 6
pyramides. omnes [illegible] in puncto a. [illegible]
Deinde ymaginor unam lineam perpendicularem.
in illa superficie erectam ductam ab a puncto
[illegible] que sit a.b. quod [illegible] 6 pyra-
mides. [illegible]
in puncto a. sicut patet volenti considerare. [illegible]
ille 6 pyramides nullam [illegible]
Deinde ex alia parte [illegible] superficiei [illegible] alias
6 pyramides super eisdem 6 basibus constituentes.
et in eodem puncto a. contingentes se. et ymaginor
a.b. [illegible]
[illegible] linea tota in vacuo [illegible]
[illegible] solidus [illegible] circa punctum [illegible]
contingunt se 12 pyramides [illegible] 6
[illegible]
[illegible]
[illegible]
lineis se contingunt. Patet igitur quod 12 pyramides
[illegible] se contingunt circa punctum [illegible]
sed nullo modo implebant locum. Nec valet
[illegible] salva sua [illegible]
Supponit enim quod quicumque anguli corporales
continentur ab angulis superficialibus equalentibus

24 angulis superficialibus rectis. qui illi impleat spacium locum. nisi hoc est falsum. nam si hoc esset verum. sequitur quod tres cubi. una cum 6 corporibus serratilibus resultantibus ex divisione. trium cuborum replerent locum. minus hoc est falsum. ex eo quod tres tres cubi una cum talibus 6 corporibus serratilibus non valent nisi 6 cubos. 6 autem cubi non replent locum. quod probatur consequentia. ex eo quod omnes anguli solidi [illegible] trium cuborum et 6 talium corporum serratilium clauduntur aliis superficialibus equivalentibus 24 angulis superficialibus rectis. ex eo quod angulus cubi solidus continetur tribus angulis superficialibus rectis. et angulus solidus talis corporis serratilis clauditur duobus angulis superficialibus rectis cum dimidio. et sic anguli solidi talium 6 corporum serratilium claudentur angulis superficialibus equivalentibus 14 angulis rectis. et tres anguli trium cuborum 9 rectis. sed 14 et 9 faciunt 24 [illegible]. 2o sequitur quod octo cubi non implent locum. probatur consequentia quia secundum dictam suppositionem 16 corpora serratilia equivalentia 8 cubis non implent locum ex eo quod 16 anguli solidi corporum serratilium clauduntur angulis superficialibus non equivalentibus precise 24 angulis superficialibus rectis. probatur hoc ex eo quod angulus corporis serratilis solidus unius illarum partium ubi secantur duo cubi clauditur duobus angulis rectis cum dimidio. et sic tales 16 clauduntur angulis superficialibus equivalentibus 40 angulis rectis. Et ne laborem inquiras. corpus serratile dicitur esse compositum illorum duorum que resultant ex divisione cubi. cum cubus dividitur dyametraliter. que duo cadunt super angulos cubi oppositos. Ex quo patet quod duo corpora serratilia talia spacium tantum valent quantum unus cubus. Ad [illegible] Dic ergo breviter quod opinio communis [illegible] quam [illegible] implicare ad tertium [illegible] non dicit quod 12 pyramides regulares repleant locum sed bene dicit quod pyramis est unum de corporibus que in aliquo modo accepta possunt replere locum. sed quod 12 pyramides vel plures vel pauciores hoc faciant non exprimit. Et ideo secundum [illegible] dicitur ad dubitationem motam quo ad 3m articulum. quod pyramides regulares in aliquo modo accepte replent locum. sed in quo modo hoc faciat non dicit sed in aliquo modo. forte hoc [illegible] 20 sicut alias [illegible]. Quantum ad 4m articulum est notandum quod aliquid sibi dederit figuram naturalem est ipsum habere aliquam figuram. et non posse habere aliquam vel aliam nisi violente. Ulterius est notandum quod hoc potest intelligi de totali elemento vel de parte eius. Sit ergo prima conclusio quod partes elementorum non dederunt sibi figuram naturalem quia aliquando [illegible] possunt figurari nunc triangulariter nunc quadrangulariter secundum aliam et aliam figuram corporis continentis. sicut patet de aqua et aere. aliter [illegible] violentia [illegible] qualiter non potest sicut de homine vel de asino. [illegible] 2o omne simplex debet esse determinatum [illegible] sed pars non elementi [illegible] figuram potest recipere nec aliquam sibi determinare ut [illegible] sibi de naturalem. tamen cum non posset aliam recipere

= p inceptorem

sicut aer et aqua in primo physicorum [illegible] orbis. quod materia prima nulla dederat sibi figuram specialem. nam tunc nulla alia posset recipere. Dubitatur tamen contra istas conclusiones. quia contra primam probatur non bene [illegible] de omnibus elementis. nam non concludit de terra que est solida. illa cum non possit sic dividi [illegible] figuram. secundum divisam figuram continentis. Contra 2am probatur sic. nam [illegible] videtur concedere quod elementa non haberent formas speciales. ex eo quod in mixtione [illegible] formas speciales possunt recipere. Ad primum dico quod licet terra non formetur ad figuram continentis. hoc non est ideo quod forma sua determinet sibi talem figuram. quia habet. sed hoc solum est propter duritiem quia non est fluxibilis. Et sufficit quod sint corpora recipientia tamen possint dividi et figurari aliter et aliter sine eius violentia. Ad 2m illam probatur bene probat quod debet elementa carere formis specialibus in mixtorum [illegible] tales in mixtione recipiunt non tamen propter hoc debet elementa carere formis specialibus [illegible]. Ex ista conclusione sequitur quod non potest fieri transmutatio partis elementi de figura in figuram que sit ei violenta. probatur hoc ex eo quod nulla est eis naturalis. Concedo tamen [illegible] eis esse violentum accidere in tali transmutacione sicut propter motum localem. vel rarefactionem vel condensationem. vel divisionem. licet non ratione figurationis. 2a conclusio quod totius spera elementi non dedit sibi aliquam figuram naturalem. probatur quia [illegible] eius [illegible] separari. sunt eiusdem rationis et non differunt nisi secundum magnitudinem et parvitatem. et ideo consequens est motus [illegible] tocius et sue partis. et similiter consequenter figura. [illegible] elementi non dederit sibi aliquam figuram [illegible]. 2o quia si elementa totaliter dederunt sibi figuram aliquam naturalem. [illegible] diverse specie dederunt sibi figuras distinctas specie. modo hoc est falsum nam quia omnia sunt sperica. sed illam non dederunt sibi a natura. sed habent illam [illegible] continentis. consequentia probatur nam sicut videmus in naturalibus et aliis [illegible] quod distincta specie se dederunt sibi figuram [illegible] dederunt sibi figuras distinctas specie. Sed dubitatur primo de hoc quod eadem est figura tocius [illegible] et sue partis. nam aliqua particula aque transmutatur de una figura in aliam. et tamen tota spera aque manet consimilis [illegible]. 2o dubitatur [illegible] nam terra [illegible] naturaliter movetur ad medium et quelibet sua pars [illegible] rotundam. sicut dicebat in 2o celi [illegible] rotundam [illegible] ad medium [illegible] rotundam. 3o ignis [illegible] est spericus. nam aliter esset vacuum [illegible] spera lune [illegible] ignis talem figuram sibi debet [illegible]. Ad ista respondetur [illegible] quod tota spera aque [illegible] figura [illegible] non est de per se [illegible] forme specialis aque. sed per accidens ex contingenti [illegible] transmutare [illegible] aliud. sed non est ita de tota spera aque. [illegible] si sic fieret [illegible] corrumperetur [illegible]

Ad 2m | ...soluentur. Ad 2m dico quod non sequitur. Si mo- | nes naturales et per motum sequitur talis figura | quod talis figuratio insit a natura.
Ad 3m | Ad 3m dico | quod licet ignis sit natus sperice, hec tamen non est | natura a forma sua simpliciter, sed a continente | puta a celo quod est sphericum.
Ad rationes | Ad rationes in oppositum ad primam dico quod illa bene probat quod corpora celestia | sunt figure, sed non concludit quod illa figura sit sibi | semper naturaliter debetur.
Ad 2m | Ad 2m dico quod licet | non sint nisi duo corpora contraria, sed ... | non tamen oportet quod corporum simplicium debeatur | illarum figurarum sibi debetur ... nam si sic, sicut | arguitur arguitur quod esset vacuum ... | ... et aliud quod queritur ... | sic. Secundum quas non ... in naturali- | ... ibi ... Ad 3m
Ad 3m | dico quod elementa ex sua natura non sunt declinantia ad | maximum vel ad minimum, ... quia | esset ... si ... declinarent ad maximum | vel ad minimum ... ita ... | a continente. Et ... hec ... | ... Ad 4m
Ad 4m | dico quod aqua quod habet figuram sphericam non est a forma | sua tantum, sed ... ex ... locum | ... celo a centro mundi ... | est 2o ...
Ad 5m | Ad 5m ... aque | sit sperice dico quod hoc non est a forma aque ... | ... figuram ... illa est figura sperica. | ... et ... | resistit corpori. Et ... quod ... | illam figuram nisi aliud impediat ... | ... | ... Ad 6m dico quod ...
Ad 6m | ... hoc ... ignis ... sibi de- | ... hoc ... continentem | ... illam flammam et ... | ... ab eius origine.

Explicitant q(ues)tiones sup(er) q(ua)t(uor) libros Aristotilis de celo et mundo p(er) magistrum Albertum de Saxonia parisius copilate. Deo gratias.

[illegible]

... Nicolaus ...

... Nicolaus ...

... Nicolaus

Sed ... my

[illegible]

Philosophus in libro ethicorum commendat illos qui dicunt quod bonum est quod omnia appetunt. ...

[illegible]

mete ... sit scientia speculativa, scilicet naturalis, methaphisica et mathematica ... aliquo
... sit omnis scientia ... speculativa ...
... per ... sufficientia ...

[illegible]

[illegible] ... sonum ... [illegible] ... remanens ... [illegible] ... Quare modus exponendi non per sonum in grammatica.

[illegible]

[illegible]

16

[illegible]

male sit vox tamen forte sit modus significandi ... diversi ... ut sit modus significandi accidentalis. Contra istam rationem dico quod propter ordinem non ordinant modi se rationes vocis quia constructio et constructionis partibus orationis ... modorum significandi accidentalium quia modus significandi accidentalis est principium constructionis partibus orationis ut nunc patet. Unde cum talis modus significandi accidentalis sit dispositio ... similiter vocis ad modum significandi ... Contra. ... dicere ... quod modus propter ordinem ... modorum significandi ... generalium ... modi significandi ... partibus ... orationis per modos significandi ... generales ...

18 Veritas est propter ... ordine ... capitulum ... verbum ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

21

[illegible]

[illegible]

[illegible]

s[ed] n. q[uando] n[on] dat intell[igere] aliq[ui]d uoce alia tu[n]c uox sit p[er] se n[on] r[ati]o id est n[on] dat

i[n]tell[igere] n[atu]r[a]m n[on] u[er]bu[m] p[er]te[ste] p[er] n[on] dat intell[igere] aliq[ui]d uoce alia q[uod]

uox adu[er]te n[on] depe[n]d[e]t s[ed] g[rati]o q[uod] u[er]ba p[er]te[ste] p[er] n[on] dat i[n]tell[igere]

n[atu]r[a]m. Ex h[oc] 3[o] s[ed] c[ontr]a 3[o] u[er]ba p[er] se darent intell[igere] n[atu]r[a]m et sic e[ss]et

r[ati]o uoc[is] et r[ati]o s[igni]f[ica]ti et r[ati]o modi s[ignifican]di n[on] sit n[on] sit s[ecund]o c[on]u[er]sa...

[illegible]

ut[?] uoc ... vn ad sed[?] qu dic p[ri]mo q[uod] no[n] dat m[ai]o[r]e[m] uoce[m] no[n] dat m[ai]o[r]e[m]
notitiam[?] ... q[uod] no[n] dat m[ai]o[r]e[m] notitiam uoce[m]. Ad m[aio]re[m] ...
... no[n] dat ... notitiam uoce[m] no[n] ... dic[er]e q[uod] no[n]
... m[ai]o[r]e[m] notitiam ... Ad ... dic[itur] Si ...
m[ai]o[r]e[m] notitiam ... uoce[m] ...
... dic[itur] q[uod] ... Ad ...
... in ...
... Ad ...
... uoce[m] ... dat m[ai]o[r]e[m] notitiam ...
... et ... sit ...
Et ... dic[er]e q[uod] ... no[n] ...
... dic[er]e ... dic[er]e ...
... no[n] ... Ad ...

[illegible]

[illegible]

r hz e qdā ... ita q qdā nō po' ... mellius
tipiis ul... qdā ... ... po. qdā no ... nec
po ... ita ... sub ista roe vni e p'e t'he p'e
diptio ul... ... n... ... ...
... ... p'e t'he p'e ... q ... ...
vn ... e ... ... reduplico'
... ... e patens ... ...
... p'e ... ...
... ... p'e t'he p'e ...
... ... e ... ...
q ... ...
... ... nō debet ... ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

illi dnt q rto z ltrogo ... destituit pmo ame nois ulmo eaoe mois. Qui e dnt q phos mos pdi supaddicos qd eq ste no lmo dnt qz illi no reponit pte sermo pdi zilu gli zspecus. Ista glo oppio [illegible]

[illegible]

quando tunc est dicendum quod primum dicitur pars alterius. vel modo quod est primum non modo ut est tale
vel tale ut puta dicendum triangulum. Ex hoc ad questionem dico quod si primum alterius non modo sit
apte partis non potest dici cum uno secundo et huius ratio potest esse. Adhuc etiam pono suppositionem quod unum
secundum importat esse speciale etiam primum. unde non apte partis cum hoc uno dicitur non secundum speciale.
Secundo suppono quod ad specificationem requiruntur duo modi significandi videlicet modus specificus vel apte
unius secundum vel et modus specificabilis apte alterius secundum vel modus ut specificans et modus ut specificabilis.
Unde specimus cum quod consignificat modus cum hoc dicitur tempore modum specificatus quod modus specificabilis
specificans et modus specificus. Ex hoc sit ergo secundo non potest dici cum uno secundo apte post-
est non dicitur alteri secundo ratio specificatus et specificatus ista patet de se. modo ita est quod si
accipiatur primum vel primum secundum non competit modus specificatus quod cuiuslibet aliquod sit se
habet quod sunt equales habitus unum et alterius non competit modus specificatus modo si primum
accipiatur absolute non solum est equalis habitus cum uno secundo. ymmo quod plus est maius
ambitus est quod significat proportionis est ita communis quod extendit se ad eas et non ens
et ad substantiam et accidens et sic de aliis proportionibus absolute accepto non competit modus specificatus
unde primum absolute acceptum non potest dici cum uno secundo apte partis. Sed advertendum
est quod non est intelligendum sic sunt forte pro intellectu quod talis sit incongrua ymmo est
nec est incongrua nec congrua sed est non congrua. Primo dico quod est congrua quod ibi non est re-
pugnantia modorum significandi quod intelligitur quod est eos non invenit ad modos significandi qui repugnant aliud
modo significandi quod est sicut. Secundo dico quod non sit congrua probatum est dictum quod hic primum eius non potest
dici cum specie specificatus. Sed dico quod sit non congrua. quod illa est non congrua in qua non est repugnantia
modorum significandi. quod sicut est repugnantia modorum significandi ita et est incongrua sicut tunc est defectus aliquorum
modorum significandi unde sicut incongruitas causatur ex repugnantia modorum significandi sic non congruitas causatur
ex defectu modorum significandi unde dico sic eos quod sic est defectus modorum significandi qui est modus specificus et
specificans et tunc non est congrua unde quod hoc quod hoc apte partis huius quod est eos est defectus
aliquorum modorum significandi ad perfectionem modorum significandi requisiti. Dico quod quod non est incongrua sed est non congrua
Secundo dico quod si accipiatur primum in ratione numeri et primum secundum quod contrahitur dicendum sit dico quod tunc est congrua
et huius ratio est. Quia dicitur apte partis dicitur cum uno secundo dicitur ubi secundum potest competere
modus significandi specificatus et specificans sed sic est de proportione ut est dictum quod hoc pro si primum
accipiatur unde ille specificat ad eam speciem dictam. Per hoc ad rationes in oppositum. Ad
auctoritatem prescianti cum dicitur quod primum quod est secundum alterius etc. dico quod prescianus locutus fuit de
proportione accepto unde ille est sed ad rationem illa in qua non est repugnantia etc. Dico quod
et non est incongrua nec congrua sed est non congrua unde licet non sit repugnantia modorum significandi
ubi tamen est defectus modorum significandi ad eam competentium requisiti et dicitur non congrua.

[illegible] Utrum vel utrum oratio figurata sit constructione congrua et arguitur primo quod non quod quod est obliquitas
eius quod per se [illegible] incongrua. [illegible] non est constructio congrua oratio figurata est obliquitas
eius congrua per se [illegible] ad [illegible] plenam [illegible] quod [illegible] per se [illegible] ipsa eius figura
cum viciosa sit est eius obliquitas per se etc. Secundo sic [illegible] malum [illegible]
modo oratio figurata est malum [illegible] sed [illegible] non [illegible] figuratum [illegible]
[illegible] prima propositio [illegible] quod [illegible] est de [illegible] vel de arte vel
doctrina [illegible] bonum [illegible] [illegible] quod figura est vicium [illegible]
est malum ergo etc. Tertio sic [illegible] est [illegible] primum modo figura est
[illegible] non [illegible] quod [illegible] est [illegible] non competit [illegible] figura ut [illegible]
plenam est de se ergo est plenum quod non est primum [illegible] quod non [illegible] finale et sic
de aliis ergo etc. Oppositum huius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] figurata [illegible] non [illegible] constructione [illegible]
[illegible] etc. Quia [illegible] quod est [illegible] est constructione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] figurata dicitur [illegible] sed [illegible] quod [illegible] figurata sit de constructione [illegible]. Ad
[illegible] huius questionis duo sunt [illegible] [illegible] [illegible] quid sit dicendum ad questionem.
Primo [illegible] est quid sit figura. Secundo quid sunt illa que requiruntur ad figuram. Primo dico quod figura dicitur
[illegible] uno modo [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] figura est vicium [illegible] excusatum [illegible] [illegible] [illegible] excusatum [illegible]
[illegible] quod [illegible] excusatum non tollit vicium sed [illegible] vicium ut postea [illegible]
[illegible] [illegible] figura est ratio excusatum vicium. unde ad figuram
[illegible] duo [illegible] [illegible] sit vicium et [illegible] sit ratio excusatum vicium.
unde figura [illegible] est vicium [illegible] sed [illegible] ratio excusatum vicium [illegible]
[illegible] quod tollit vicium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vicium
[illegible] quod [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] sed est [illegible] ratio ex-
cusatum vicium modo figura est ratio excusatum vicium [illegible] tollit. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vicium
[illegible] sit cum figura [illegible] quod figura [illegible] est excusatum vicium.
Adhuc etiam [illegible] est [illegible] quod figura reperitur in naturalibus mathematicis et moralibus. In natura-
libus [illegible] reperitur [illegible] [illegible] sit figura est [illegible] [illegible] modo est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] In mathematicis [illegible] reperitur [illegible] ut
[illegible] [illegible] etc. [illegible] [illegible] reperitur [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]

secundum philosophum vero [illegible]. [illegible] [illegible] secundum aliquid [illegible] non se [illegible] quod [illegible]
figura [illegible] dicitur [illegible] [illegible] ad figuram in naturalibus et mathematicis [illegible] quod
sit aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] figuram in naturalibus et figura in
[illegible] [illegible] quod sit [illegible] in [illegible] naturalibus [illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible] totaliter
vicium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] sit vicium [illegible]
sit ratio excusatum vicium [illegible] [illegible] est [illegible] non tollit vicium [illegible] sed [illegible]
vicium [illegible] unde [illegible] dico [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
quod est [illegible] cum uno [illegible] [illegible] [illegible] sit ratio excusatum vicium [illegible]
[illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratio excusatum vicium non
tollit vicium sed potius [illegible] vicium. [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] quod sit figura [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
Secundo videndum est illa que requiruntur ad figuram [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ad figuram
duo requiruntur primum est vicium sive [illegible] locutionis unde ubicumque est figura ibi est
vicium [illegible] est figuram esse [illegible] [illegible] ratio excusationis sive
excusatum vicium. Sed [illegible] ratio potest [illegible] una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] unde [illegible] modi figure [illegible] [illegible] quod sit aliqua [illegible] [illegible] ut sit
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] potuit [illegible] ut [illegible] [illegible] recipias [illegible]
[illegible] non est figura [illegible] sed [illegible] simpliciter quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod est [illegible] nulla est [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] turba
ruunt [illegible] est figura [illegible] [illegible] quod est turba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ruunt.
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repugnantia [illegible] non
sive [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ista [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] sed ista
[illegible] ruunt [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vicium antithesis [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] dicitur [illegible] quod oportuit [illegible]. Talis est [illegible] [illegible] etc.
[illegible] sine [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] figure [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] finaliter ordinata [illegible] [illegible] modo finis [illegible] [illegible] [illegible] quod sit
ad finem. talis est aliquis est [illegible]. [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt
[illegible] quod [illegible] quod ad [illegible] figuram [illegible] [illegible] quod potuit [illegible] quod oportuit [illegible]
[illegible] [illegible] secundum [illegible] quod [illegible] ad [illegible] figura requiritur. Unde [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locutionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
locutionis resultat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sit figura locutionis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et dicitur [illegible] locutionis
quod [illegible] [illegible] [illegible] loquimur vel quod [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] de
rebus [illegible] loquimur. figura [illegible] [illegible] resultat [illegible] significandi [illegible] [illegible]
ut turba ruit ruunt. Ex hoc ad questionem quando dicitur utrum oratio figurata sit de
constructione [illegible] dico quod sit [illegible] [illegible] [illegible] ista quod [illegible] [illegible] [illegible] est oratio figurata
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] excusationem illa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] excusationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] est [illegible]
vicium [illegible] illam excusationem vicii. [illegible] [illegible] [illegible] figuram figura [illegible] est
vicium [illegible] excusatum. [illegible] sic dicto quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] et
[illegible] [illegible] quod sit [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] excusationem sit [illegible] [illegible] sit [illegible] quod [illegible]
est [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ex hoc ad [illegible]. [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratio excusatum vicium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Per hoc ad rationes in oppositum. Ad primam quando dicitur [illegible] quod [illegible] eius etc. dico quod ad [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur uno modo [illegible] [illegible]. Alio modo [illegible] [illegible] [illegible] unde est
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible]
unde ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod medicina est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic est [illegible] [illegible] etc. Ad secundam rationem quando dicitur
quod nullus artifex [illegible] malum etc. [illegible] [illegible] dicitur quod nullus artifex [illegible]
malum ut tale malo [illegible] [illegible] [illegible] ut tale malum [illegible] [illegible]. quod omnis
[illegible] est de bono [illegible] [illegible] est [illegible] quod dicit boecius [illegible] quod mali notitia bono
[illegible] non potest malum [illegible] non [illegible] [illegible] unde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod mali [illegible] est [illegible] [illegible]. vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ad tertiam quando dicitur quod figura est vicium [illegible] non [illegible] [illegible] etc. dico quod
[illegible] quod est vicium simpliciter non est [illegible] [illegible] nec aliquis [illegible] sit vicium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit vicium simpliciter eo quod includit rationem excusantem. [illegible] non est.

malum simpliciter id bonum est condicione quam · hic est ultimum est figurare etc. Contra rationem quam dicit supra quod est condicione quam aut est ex contrariis primum unde est per se unum secundo per se de condicione quam patens vel quod sit ex ut ex contrariis primum unum quia figura non sit ex ut ex contrariis primum per se · bonum tamen / quod conclusio augeto patens ut primo dicere quod etiam potest ex insufficientia vel non. debet dicere ex contrariis obligatas secundo id ergo non potest ex sufficientia et secundo non valet etc.

Utrum unum configuratum ad habere mixtionem compositio vel utrum simpliciter sit mixta et ceterum hic ponitur ista turba ruit et tamen quod sit. Contra ista quod non est puris mixta et simpliciter habet ad compositio non ista quod turba ruit et omnis ex sileo non est mixta etc. Ita patet. nunc dicto dicit primo ex hiis quod hoc figurata mediis non se habet medio primo simpliciter et mixtam simpliciter non nisi participat ad utrumque contrariorum sicut medium colores etc. Et hic posito conditio ex quo de alicuius contrariorum quod volebat quod figurate contrariis simpliciter et est contrarie et simpliciter contrarie etc. Hic est quod ponitur sit articulus. Quia sicut se habet totam ad actum est sicut se habet pars ad partem etc. · quod secundum philosophum ponitur ... sicut se habet totum ad actum sicut se habet pars ad partem. Non ita est quod ... omnino non

Et ultimum ratione qua dicitur secundo quod habet ... nouis ... participat modus ... nouis concedo quod ... habet ... nouis ... accidentibus non habet modus ... nouis ... participat ... nouis et ubi. Dico quod ... participat ... nouis ... attendendum.

Questio est utrum ... possit supponere ... [illegible]

et concedis. Immo tu dicis ista est accidentalis. Contra video legentem de subiecto sit
in primo esse non potest eorum ubi supponitur, tamen supponere ista est per se [illegible]
[illegible] non potest tenere. Unde [illegible] est in magna video legentem [illegible]
[illegible] ista sic magna video legentem [illegible] et magna
[illegible] quod dicitur ista est [illegible] quod legit disputat [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] sic [illegible]
est [illegible] quod [illegible] sit [illegible] ista est [illegible] quod legit disputat [illegible]
[illegible] respectu sua primo modo [illegible] sit [illegible] quod est quod esse non potest supponere
[illegible] subiecto [illegible] quod legit disputat [illegible] non est.
[illegible]
[illegible]
non tamen [illegible] quod [illegible]
[illegible] videtur quod [illegible] non [illegible] modus [illegible]
[illegible]

[illegible]

tm palia bn ut albu pmom tiseutis no pt 3i au ueo cipte em. tu
palia mom pdi bn 3i tu eo vn h no e m3m q eo 3ele pdudsa
pnte ht dulsas 3oes aeo. bn uolo q pym mom pdi edum au ueo n 3i
ymo pam sit pmom eaus eplatu. vn no bn euaucem albu 3i tu
albo cipte am go no tu eo. vn h eadum pym mom qe sate pmom
dulspois 3it tu albo pmom tm eplauis bn 3i au ueo vn ie dnte
3oes mbtu dente. Ad aliud rom qn dr. Omnis 3o ul e tiva ul i

mere verum sit et debate intellectus. Secunda ratio qua dicit quod propositio ... hic suppositum et appositum concedit ... tu dicis habere legem ... admittem ... tu dicis legem et appositum ... suppositum ... non ... Secunda ratio qua dicit sicut ... posito dicere quod sit ... sit in paratus ... suppositi ... ergo ...

[illegible]

Cuius ro e q pe e pe sp onl so g q e po deutte Ar. Item depnd
sp he A tu tante illa depna ro qh desigt re sua rnoe depne.
q in negaret ti a eo no e logo mo. abu qoitu Tdehgoe ane sit ho
sut in pe q pz qpr q deuait deis taqo depte sitimo sgnt re sua p
mom tuentis depna ut dds mgro legte quiu qsint d q e mgro
sgt re sua pmom tuentis h q e qsint a h q e qsint sgt re sua
pmom ut aqo e alen irod depne ut e abalds. mo plem e q ubi
mod sor sit appo io it tles optie fit oo statum g e dre q tles
abu aoe absoluam tlta deuatu e qsim. Scdo do q no abm

[illegible]

pactum. unde si q[ui]s cle[ricus] ... non possit absolui ab actu et ... uado romam. Et h[ec] e[st] q[uod] ... sit ... uado lon[doniam] ...

uado romam ... uolu[n]t ... uado lon[doniam] ...

[illegible]

39

40

e ro suppositi dt in pluribus sed ro actus e ro suppositi infinitum modo quod infinitis depingit ad ... [illegible]

41 Omne quod ... infinitas posset supponere ... [illegible]

Quia lege ... bona ... [illegible]

[illegible]

forma imperfecta per suppletionem. Ex hoc dicendum ad questionem quod illa conclusio secunda est falsa [illegible]

[illegible]

q° 24

Utrum gravis sit sonus [illegible] medium [illegible] in eadem distantia possit generari. [illegible] ad auditum [illegible]

[illegible]

[illegible] et sic patet. Explicit questio [illegible]

[illegible]

Queritur de hoc sophismate. Infinita sunt finita. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Questio de h sophistico: si tm̄ p est non tm̄ p est

[illegible]

[illegible]

Secundo dico extremitas addita puncto non extendit punctum, quia unum et punctum in linea [illegible] secundo dico extremitas addita [illegible] non extendit latitudinem. Tertio dico extremitas addita [illegible] non extendit [illegible]

[illegible]

e g° oit dist° sup^t ꝯsim no o^t g° distin^te. q placencia potest l' ꝯpatie ꝯ supponat [illegible] ... sic abstractu no d^a m. in ꝯcretu. [illegible] ... Ad 1^m. [illegible]

[illegible]

Si sortes nec est mor
Sor. desinit esse albissimus
Tan[illegible] opponitur [illegible]
Omne ad sanum in archa
Omnis homo de necessitate est animal
Tantum sortes est minor

submittatur ... non est distributum de se ... [illegible]

[illegible]

Ad id quod ultimo ... [illegible]

[illegible]

Ulterius de hoc sophismate. Sortes necessario est moriens. Sortes necessario est immortalis ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

cum recipiant aut [illegible] non [illegible] in imagine [illegible].

[illegible]

non . n . oppositiones dicuntur esse bone . i. que efficiunt et causant bonum . Sed [illegible] bonum et malum.

[illegible] bonum et malum et sic ad hec [illegible] possumus [illegible] in [illegible] ad animam

[illegible] et sic ad hunc bonum et malum non sunt genera . que ultra actus [illegible]

[illegible] derelictos in anima et [illegible] cum anima [illegible]

sunt iusticia et iniusticia . et sic bonum et malum dicuntur esse genera aliorum eo quod predicantur de

omnibus [illegible] cum anima [illegible] ad [illegible] non reducuntur . dicuntur autem esse in genere [illegible]

[illegible] in genere [illegible] non [illegible] cum anima

[illegible] in genere [illegible] iusticia et iniusticia . videlicet in virtute et vicio . Sed bonum et

malum sunt in habitu et dispositione tamquam in genere [illegible]

[illegible]

[illegible]

Omne animal fuit in archa noe.

[illegible]

[illegible] ... Ad [illegible] ... [illegible]

... pisces in archa noe non [illegible] ... sine archa salvari possunt ... [illegible]

... in archa noe ... [illegible]

[illegible]

Queritur ... de hoc sophismate ... [illegible]

[illegible]

Ut si aliquis dicat inuenies id quod ... ... esse homo ...
... sit dissonantia in ... ... non sit dissonantia ... ...
... homo est animal ... homo ... Ad id ... dicat ...
... homo est animal ... non ... animal homo est animal ... sic necessario homo est
animal ... ... necessario homo est animal ... non ... ad ... ad ... ...
... non esse
non de necessitate est animal ... non esse ... non de necessitate est animal ... de non
... omnis homo de necessitate est animal. Ad id lex ... est ... una
... duo ... omnis homo de necessitate est animal. Nullus homo de ne-
cessitate est animal ... homo ... omnis homo de necessitate est animal. Ad id
...

[illegible]

...

[illegible]

...vel si forte, et nullus homo legitur risibilis nisi iste homo asinus. ...

[illegible]

[illegible]

Nullus homo legitur risibilis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

removet

duo

[illegible]

... exemplificatis ... et sic patet omnium abiectionum.

Verum de hoc sophismate · x · pr(eter) · v · sunt · v · ... et in ... Circa ultimo ... de ... de ... excep(tio)ne ... dimi(nutio)ne ...

[illegible]

[illegible] ... questiones [illegible] de veritate. [illegible]

[illegible] ... questiebant de hoc sophismate.

Veritatem de hoc sophismate ... [illegible] esse verum ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

... acutis affigitur ... esse ... non ... acutis ... et sibi non ... illa.
Et sic patet solutio ad omnia.

... sicut scis te esse lapidem, timentis te esse lapidem ... patet. Item istud sophisma ... arguebatur ... fallacia accidentis ad ... assignata. Secundum enim ... Item erat ... in terminis ... contra ... opposita ... alia solutio ... dicebat respondens ... fallaciam accidentis ... sic. Sicut scis te esse lapidem ... es lapis ... hypothesis ... sicut es lapis ... scis ... et te esse lapidem. Sed ... proportionatur praedicato ... in alia ... te esse lapidem ... in libro elenchorum ...

[illegible]

Sed quod dicitur in libro topicorum quod singularis predicatio assignetur de aliquo subiecto et omnia omnia ad illud predicatum sequuntur ad subiectum, sicut est lapis est omnis ad lapidem, sic non scire quod operatur lapis est non scire, videtur quod sequatur sicut es lapis tu non scis.

¶ Postea quod est ita quando alia disparata sunt eadem quod actus subiecti inferri et non actus predicati, ubi grammatice si lapis est homo, homo incantat et non sequitur quod est incantat. Vel actus rei incantate debet inferri et non actus predicati. Verbi gratia si lapis est homo, quod est incantatus et sic non quod homo incantat. Vel actus rei incantate debet inferri et non actus rei, vel unum habet quod quo.

¶ Contra quod ut sequatur sicut non scis tu nescis te esse lapidem et non quod non quam in affirmatione et negatione per eius dictum supponitur, sed iste due quod dicitur tu non scis et ad scis, sed iste tamen non ad subiectum ponitur per enti quod non scire non eius, et hec non scis fiet distributio pro terminis, sed te esse lapidem est non eius, quod non distribuet pro hiis quod est te esse lapidem, quod non valet consequentia.

¶ Ad illud et tu scis ad subiectum tu scis ad scibile et in non scis fiet distributio pro scibilibus aliqua opposita, quod sicut subiectum tu non scis, id est nullum scibile scis, sed te esse lapidem non est scibile, et non sic eius quod non distribuet pro hiis quod est te esse lapidem et in non valet consequentia.

¶ Ad illud ulterius per negationem debet inferri contradictorium ubi non possunt esse instantia contra ipsam, sed iste due possunt simul stare, tu scis omnia et tu nescis te esse lapidem, quod in tu nescis te esse lapidem non potest esse instantia contra istam universalem omnia scis, quod distributio iste non ad sic affirmative sicut negative, non valebat consequentia cum non possit esse instantia contra aliquam aliarum.

¶ Contra quod ut isto antecedente quod est tu scis te esse lapidem includantur duo opposita, et videtur quod non, quod dicitur in secundo topicorum in capitulo de inventione multiplicis quod si aliquid opponatur duobus non est in suo speciali distinctio vel dissonantia illud est multiplex. Multo magis quod si aliquid habet duo in intellectu suo [illegible] differentia esse multiplex, sed affirmatio et negatio sunt maxime opposita. Quod illud quod habet ista duo in suo intellectu est multiplex. Sed istud antecedens quod est tu scis te esse lapidem non est multiplex propositio, quod in ipso non includuntur opposita, quod ante sit una et non plures propositiones sicut dicitur sicut Sortes scit se esse lapidem ista oratio est una et sic hoc subiectum quod est Sortes est unum. Similiter et hec quod est tu scis te esse lapidem quod est tu et sic reliqua, quare eadem propositio est una et non plures, quod non habebit ista duo opposita.

¶ Ad illud quod consequens sequitur ex propositione quando una sunt adiuncta ordinata, sed ista propositio tu scis te esse lapidem unam est vel verbum est, quod quoniam sequitur quando adiuncta sunt ordinata quam disparata [illegible]tur ex aliquibus ea adiuncta propositione quando una quando non est adiuncta ordinata, quod affirmative et negative non sequitur ad aliquam propositionem pro una et in ut quod ad istam scis te esse lapidem non sequuntur opposita.

¶ Ad illud tu scis te esse lapidem tu scis ad non scibile, sed non scibile scire non est, sed potius non scire, quod cum isto antecedente tu scis te esse lapidem intelligatur negatio [illegible] quod est scire et non suum oppositum et in isto antecedente includuntur duo opposita.

¶ Contra quod ad quartam scilicet quod in propositione dicitur quarta [illegible] stans cum consequente per impositionem, sed ista sicut es lapis tu non scis distinguitur dicitur quod potest sic aut compositionis et sic est et non sic et sic opposita lapidis est non scire, ideo dicitur quod sequatur quod sicut es lapis tu non scis aut [illegible] ad primam et sic dicitur quod sequitur media. Vel dicitur quod uno modo repugnat per consequens alio modo non.

¶ Sed contra quod repugnat necessario est consequens aut impossibile quod necessarium non repugnat nisi, sed alicui contrariorum est per se necessarium quod non unum alii repugnet et videtur quod una non habet repugnantiam cum alia.

¶ Ad illud ponatur ista consequentia sicut es lapis tu tu non scis. Postea quando antecedens [illegible] si negas consequens tu negasti quod necessario non repugnans ponitur vel videtur concessio quod non erat ponitum, quod male sic credit arguitur sic: sicut est lapis tu non scis, sed sicut scis te esse lapidem tu es lapis, ergo a primo sicut scis te esse lapidem tu non scis et in ut quod una consequentia habet contra tamen alia oppositum.

¶ Solo ad hoc secundum diversimode respondent. Dicunt enim quod concedunt primam esse falsam, ad probationem respondentes per fallaciam accidentis ex diversificatione huius medii quod est lapis. Nam hec consequentia est lapis est consequens in primo et antecedens in secunda per actum [illegible] non sive autem prius eadem vel actu non [illegible] sub ypotesi et sic ypotesis consideratur [illegible] sicut scis te esse lapidem tu es lapis [illegible] sicut scis te esse lapidem te esse lapidem est verum et ita es lapis. Sed cum dico sic ulterius sicut est lapis tu non scis, hic est [illegible] actus lapidis quod est non scire et in illud medium diversificatur.

¶ Alii aliter respondent et dicunt primam esse falsam et negant probationem per fallaciam secundum quid et simpliciter. Cum dicitur sicut es lapis tu non scis, actus quod diminuat consequens actum simpliciter [illegible] sic sicut scis te esse lapidem hoc obiectum quod est te esse lapidem per diminuit ab actu [illegible] per ipsam et partem. Similiter ad obiectum consideratur intellectione ad consequens hic quod est tu non scis [illegible] diminuit hoc quod est tu es lapis [illegible] id est consequens. Sed consequens est [illegible]

sub actu sciendi non infert. Vel quia repugnaret per consequens actum sciendi [illegible] consequentia simpliciter hoc obiectum. Nisi enim sicut scis te esse tu non scis, immo potius [illegible] id est tu ad scis quia hoc te esse lapidem non scit simpliciter scire. Tamen significat non scibile [illegible] scibile est [illegible] modo [illegible] consideretur hoc quod est te esse lapidem in ratione ad hoc consequens tu es lapis. Sic non diminuit per actum, immo potius auget per actum sciendi in ratione illius consequentis, et ideo est dicendum sicut es lapis tu non scis actus per antecedens diminutum ad simpliciter. Has duas rationes concedo.

¶ Alii dicunt primam esse veram quia includit duo opposita, tamen sic probatur enim quod ponitur scis, ponitur tu scire. Probatur ante quod esse lapidem ponitur te nescire. Vel sicut scis te esse lapidem tu es sciens et [illegible] nesciens et ulterius sequitur sicut es nesciens tu nescis te esse lapidem et sic prima est vera.

¶ Ad improbationem dicunt quod non sequitur oppositum ad oppositum, immo est ad totum.

¶ Alii dicunt quod prima est vera [illegible] quod negatio ponitur consequens per negare consequentis [illegible] absolute [illegible] sicut scis te esse lapidem tu [illegible] scis te esse lapidem, id est non scis [illegible] negare consequens absolute [illegible] sic est vel non sequitur oppositum ad oppositum, immo est ad totum, supponunt non concedentes [illegible] includunt opposita eo modo quo habetur.

¶ Alii dicunt quod prima est falsa [illegible] hoc concedo [illegible] sicut es lapis tu non scis, sed simpliciter intelligunt illam esse veram [illegible] sicut es lapis tu es homo quod potest te esse lapidem, potest lapidem scire, et potest simile sic non sequitur lapis est homo [illegible] immo potius incantat [illegible] alibi patet.

¶ Aliud dicunt [illegible] es lapis [illegible] primam esse falsam et intelligunt consequentiam sicut es lapis tu non scis [illegible] aliter primam esse [illegible] locus maxima et locus differentia maxima [illegible] sed dico sicut es lapis tu non scis hic est locus ab oppositis [illegible] non maxima habet locum. Sed maxima est in genere oppositorum [illegible] ab eo [illegible] consequens eadem significat esse quod sicut es lapis [illegible] id lapidi et in sicut es sciens lapis est sciens [illegible] maxima isti loci et sic non valet illa consequentia.

¶ Alii enim dicunt primam esse falsam et respondent et eadem consequentiam et dicunt quod sicut es lapis tu non scis [illegible] dicit consequentiam [illegible] sue qualitatis aut [illegible] ad primam concedendam [illegible] sue qualitatis [illegible] sic est [illegible] ad primam sic non valet quoniam [illegible] consequens repugnat ante illud [illegible] stat [illegible] omnis [illegible] dicunt responsionem ad hanc formam [illegible] consequens est [illegible] medium [illegible] et fallaciam accidentis.

¶ Ad oppositum respondeo et [illegible] ad primam dico quod [illegible] est possibile [illegible] secundum [illegible] diversa possunt [illegible] rationes prius est subiectum et prius predicatum et sic est [illegible]. Hoc enim est quod mediantibus lapis non tamen differt [illegible] diversas rationes habet. Nam [illegible] est consequens secundum ad ipsum [illegible] ypotesim. Et autem est antecedens [illegible] non sunt et ideo diversitas facit fallaciam accidentis.

¶ Ad [illegible] quod est dicit [illegible] intelligendum idest medium comparatur ad extrema eadem [illegible] manente eadem ratione [illegible] non est fallacia accidentis. [illegible] simile sicut enim dando Sortes est homo homo est species [illegible] Sortes est species medium est [illegible] comparatur ad utrumque extremorum [illegible] non comparatur sub eadem ratione, ideo est fallacia accidentis [illegible] medium [illegible] comparatur ad [illegible] quod est tu es lapis [illegible] sub diversis rationibus ideo est fallacia accidentis.

¶ Ad [illegible] propositio est locus dialecticus et sophisticus [illegible] una [illegible] consequentia [illegible] est locus dialecticus [illegible] tamen relata ad aliam est locus sophisticus.

¶ Ad [illegible] respondeo [illegible] concedo primam esse falsam [illegible] probationem [illegible] esse falsam [illegible] solvo.

¶ Ad primam sic dico est obiectum [illegible] obiectum [illegible] modo [illegible] modo [illegible] modo [illegible] quod te esse lapidem non sic [illegible] modo [illegible] non diminuit actum sciendi [illegible] sicut scis te esse lapidem tu non scis, ymo potius tu ad scis.

¶ Ad [illegible] respondeo [illegible] modo et solvo [illegible] quod [illegible] non significant duo [illegible] opposita [illegible] te esse lapidem [illegible] sicut es lapis tu es [illegible] lapidi [illegible] sicut es lapis sciens [illegible] quod sicut es lapis non [illegible].

¶ Ad [illegible] dico [illegible] te esse lapidem potest te non scire [illegible].

¶ Ad [illegible] dico quod ista nullus lapis scit se esse lapidem [illegible] actum [illegible] ypotesis [illegible] facere [illegible] instantia [illegible] quod scit se esse lapidem. Si enim tu scis te esse lapidem tu es lapis [illegible] sicut scis te esse lapidem lapis scit se esse lapidem.

¶ Ad [illegible] solo [illegible] existens lapis necesse se esse lapidem [illegible]

[illegible]

Insticias finita

Aliq̄ ieo q̄ gut desīnt

Quociescq̄ fuisti p̄isi fuisti ro

Si tm̄ p̄ṗe nō tm̄ p̄ṗe

Tm̄ unū ē

Duo p̄res ⁊ duo filii st̄ tā ⁊ nō pl̄a

Nichil ē uīn ī ūh istari

Si sor necē ē mor sor necē ē ī mor

Sor desinit ēē albissim̄ hoīm

Tm̄ ūm p̄pō flō

Oē aīl fuit ī archa noe

Oīs hō ūt noē ē aīl

Totus sor ē minor sor

Ille hō leg p̄isi n̄ ipē sit asī

Oīs p̄pō ul' eī ūdictoria ē ūa

Dece p̄t. ūf. st. ūf.

Oīs hō ē aīl ⁊ eō

Impōle pōt ēē ūū.

Si tu scis te ēē lapide tu nescis te ēē lapide.

[illegible]

De [illegible]
De [illegible]
De [illegible]
De [illegible]
[illegible]
De [illegible]
De [illegible]
De [illegible]
De [illegible]
De [illegible]
[illegible]
De [illegible]
De [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]